
Szilágyi Bernadett

Szilágyi
Bernadett

Az ezredforduló éveiben született, Szilágyi Bernadett által alkotott munkák azt tanúsítják, hogy e szobrász művei a hagyományos tárgyformáló művészet fogalmaival megközelíthetetlenekké, a klasszikus szobrászat terminológiájával leírhatatlanokká váltak. E művész alkotásai elszakadtak a tradicionális tér-forma-tömeg-anyag-technika kompakt egységét, harmonikus viszonyrendszerét megteremtő, az imitatív-megjelenítő-kifejező-jelentő-szimbolizáló metódusokat szolgáló plasztikai kreációs gyakorlattól. Szilágyi Bernadett műhelyében a közelmúlt esztendeiben az önnön létezésmódjukat öntörvényűen manifesztáló olyan térbe helyezett tárgyak készültek, illetve olyan térbe helyezett tárgyak által áthatott közegek jöttek létre, amelyeknek legfontosabb jellemzője a meditatív árnyaltságú gondolati töltet, sugárzás.

A kilencvenes évtized második és harmadik harmadának alkotásai, és a már az új évezredhez kötődő kompozíciók a meglehetősen tág és laza kritérium-körrel jellemzett ún. kisszobor, a kisplasztika és az érem szobrászati műnem-kategóriáiba sorolhatók - miként a korábbi alkotószakasz, a nyolcvanas évek autonóm művei is -, de a művész új munkáival eltávolodott a geometrikus térformák hangsúlyaitól, a szabályos alakzatok - a gömbök, a félgömbök, a gúlák - megidézésétől: a szabálytalanabb, talán az organikusság atmoszféráját sugalló formák vették át a vezérszólamot. A súlyosság érzetét hordozó zárt tömegek helyére a nyitottabb, a légiesebb kérgek, héjak, palástok léptek: a könnyed vázak és a háló-sík- és háló-test-idézetek egyként a súlytalansággal dacolnak. A domborműszerű, meg-megpördülő szalagok és a térbe helyezett üres, áttetsző burkok - puritán falemez-síkokhoz vagy szeszélyesen indázó kovácsoltvas állványokhoz kapcsolódva - a testekké formált testetlenségek szobrai. Szilágyi Bernadett új műveinek leleménye a fémszita hálója, amelyet síkba kiterítve, vagy domborított felületté formálva, esetenként többrétegűvé sűrítve vibráló, az átláthatóságok és a fényreflexek tűnékenységeiben játszó különös, a befejezettségek és a félbemaradtságok, a szabályosságok és a szabálytalanságok határvonalain egyensúlyozó tárgyakká alakít. Visszafogott hatásvilág, gazdaságos anyagalkalmazás, inkább durva, mintsem finom kézműves technikák: Szilágyi Bernadett művészetében minden az egyszerűsítések, a szűkszavúságok, a plasztikai tőmondatok megfogalmazása, kimondása felé tendál.

Az új Szilágyi Bernadett-alkotta művek formarendjét látszólagos labilitások vezérlik, és ugyanígy a bizonytalanság keríti hatalmába a szemlélőt, ha a művek tartalmi köreit próbálja vallatóra fogni. Már a művek puszta leírása során is kételyek adódnak - a kompozíciók, a formák, a motívumok csak önmagukkal interpretálhatók -, a máskor oly egyértelműnek vélt plasztikai kódok itt végérvényesen szertefoszlottak. Valami eddig ismeretlent kell megismernünk, valami megmagyarázhatatlant kell konkretizálnunk: mert a megfoghatatlanságok öltenek testet Szilágyi Bernadett rejtélyességekbe burkolózó szobraiban.

Wehner Tibor

The works produced by Bernadett Szilágyi in the year of the millennial turn verify that the output of this sculptor cannot be approached with the concepts of the traditional art of object-creation as it resists description in the terminology of classical sculpture. The works of this artist have severed themselves from the practice of three-dimensional creation that implies the compact unity and harmonious interrelations of traditional space-form-mass-material-technique serving imitative, representative, expressive, symbolic methods. In recent years, Bernadett Szilágyi has made objects placed in space, manifesting their mode existence by their own self-determined rules, she has created media permeated by the objects placed in space, which are characterised primarly by a meditative philosophical charge or aura.

The works she made in the second and third thirds of the 1990s and in the first years of the new millennium, belong to the categories of small sculpture and medal described by relatively loose and broad criteria. The works of her previous creative period in the '80s also belonged here, but now she has departed of the stress on geometrical forms in space, from regular bodies - spheres, hemispheres, pyramids -, the lead being taken over by forms suggesting the atmosphere of organic construction. The closed masses suggesting weight have given way to open, aerial shells, barks, nappes: the light skeletons and allusions to web-planes and web-bodies defy weightlessness. The relief-like, twisting ribbons and empty, translucent shells placed in space - attached to puritanic rebate planes or whimsically meandering wrought iron stands - are statues of incorporeality appearing in bodies. The invention of Bernadett Szilágyi's new works is the net of the metal sieve, which she shapes into objects flattened into two-dimensionality, either embossed or folded over, balancing on the verge of completion and incompletion, regularity and irregularity, vibrating in transparencies and ephemeral light reflexions. A reserved set of effects, economy of materials, rough rather than polished manual techniques: all this tends towards simplification, laconism, simple sentences of plasticity in Bernadett Szilágyi's work.

The formal order of Bernadett Szilágyi's new works is seemingly governed by labilities, and the viewer is also overwhelmed by uncertainties when trying to unearth the sets of connotations implied by the works. Even a mere description of the works bumps into doubts - the compositions, forms, motifs can only be described in their own terms - the plastic codes so unequivocal elsewhere are perfectly invalited here. We must get to know something unknown, we must explain something inexplicable: the inconceivable takes shape in Bernadett Szilágyi's sculptures enveloped in mysteriousness.

Tibor Wehner

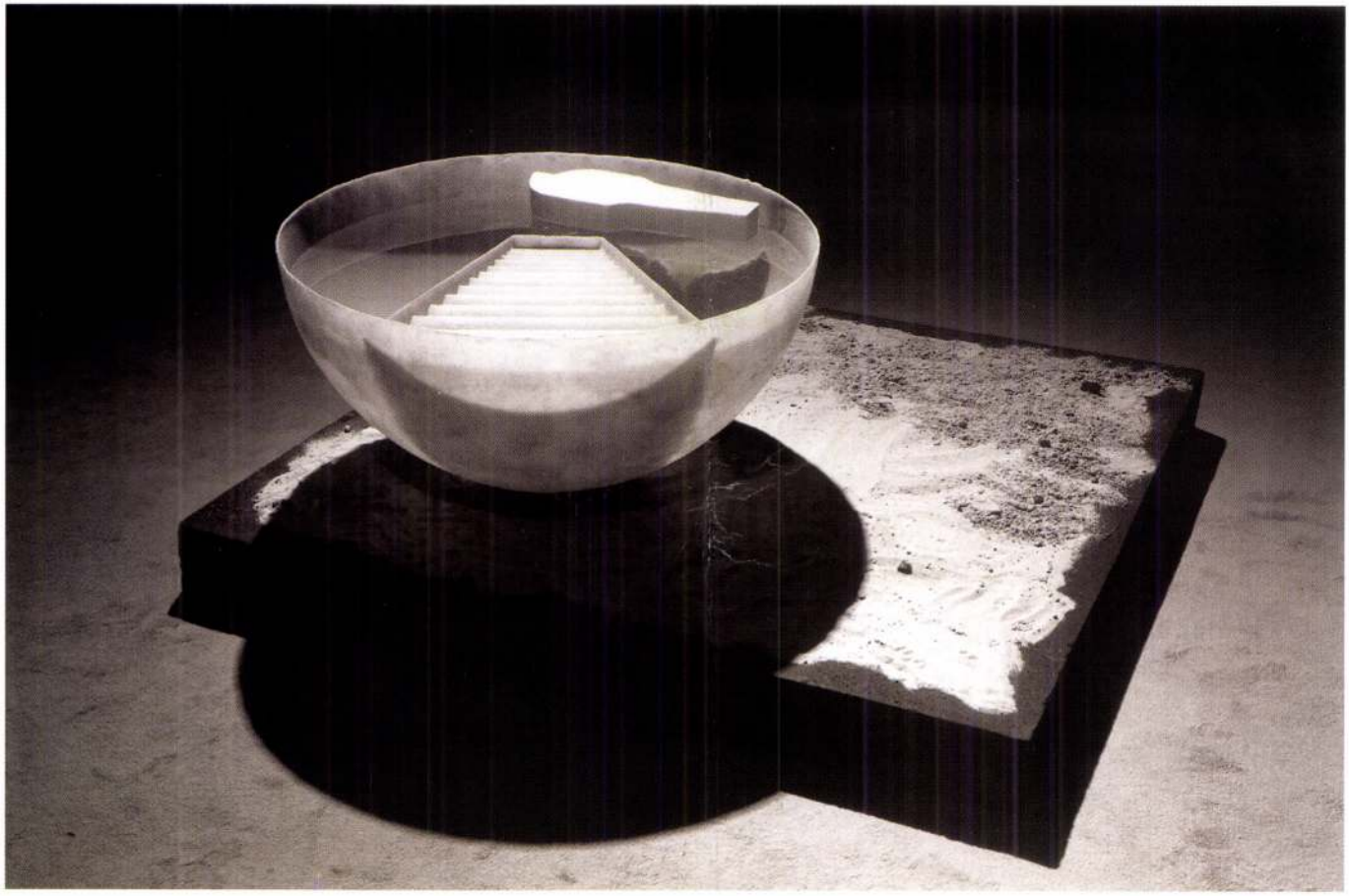

Megközelítések 3. műanyag, korund, víz, homok, ø70 cm, a Vigadó Galériában, 1995-ben

Megközelítések 1 - 2 - 3. műanyag, korund, víz, homok, ø70 cm, a Vigadó Galériában, 1995-ben

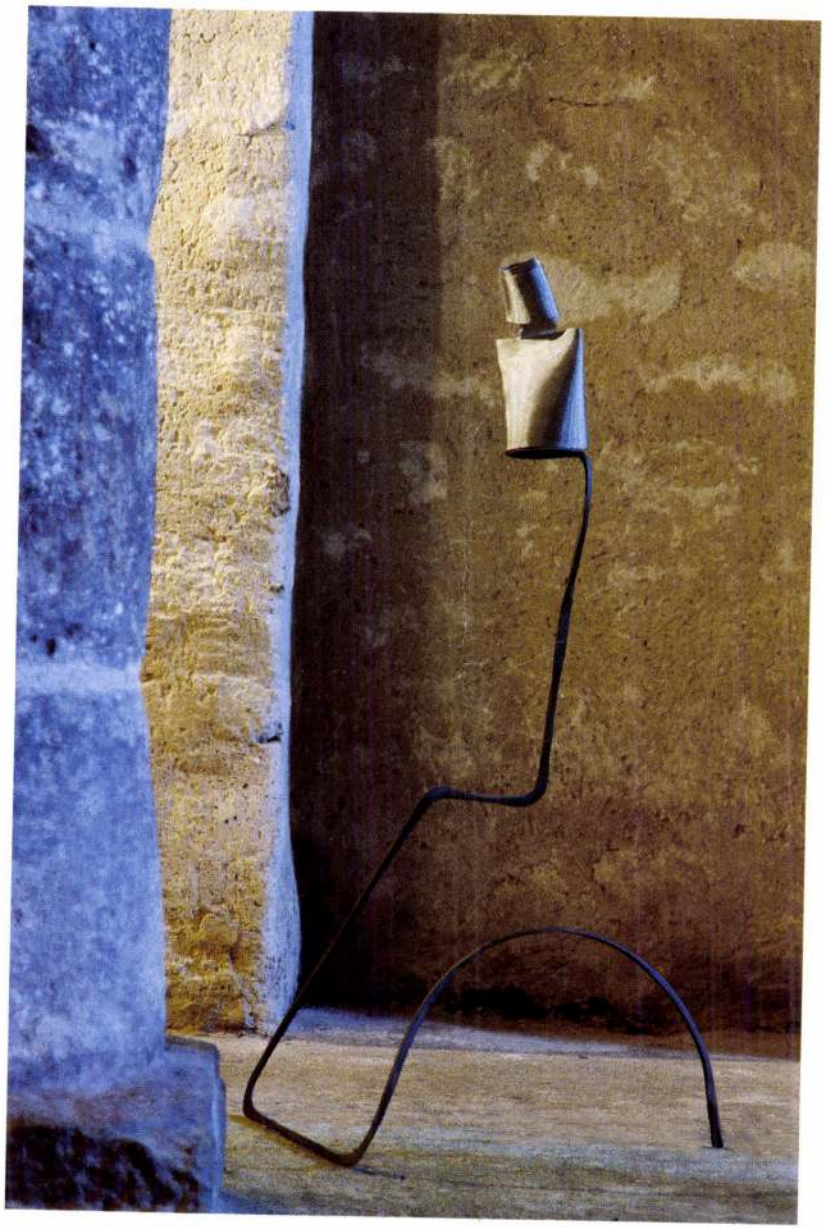

Önportré - térgraffiti kovácsoltvas, saválló szita, 145 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

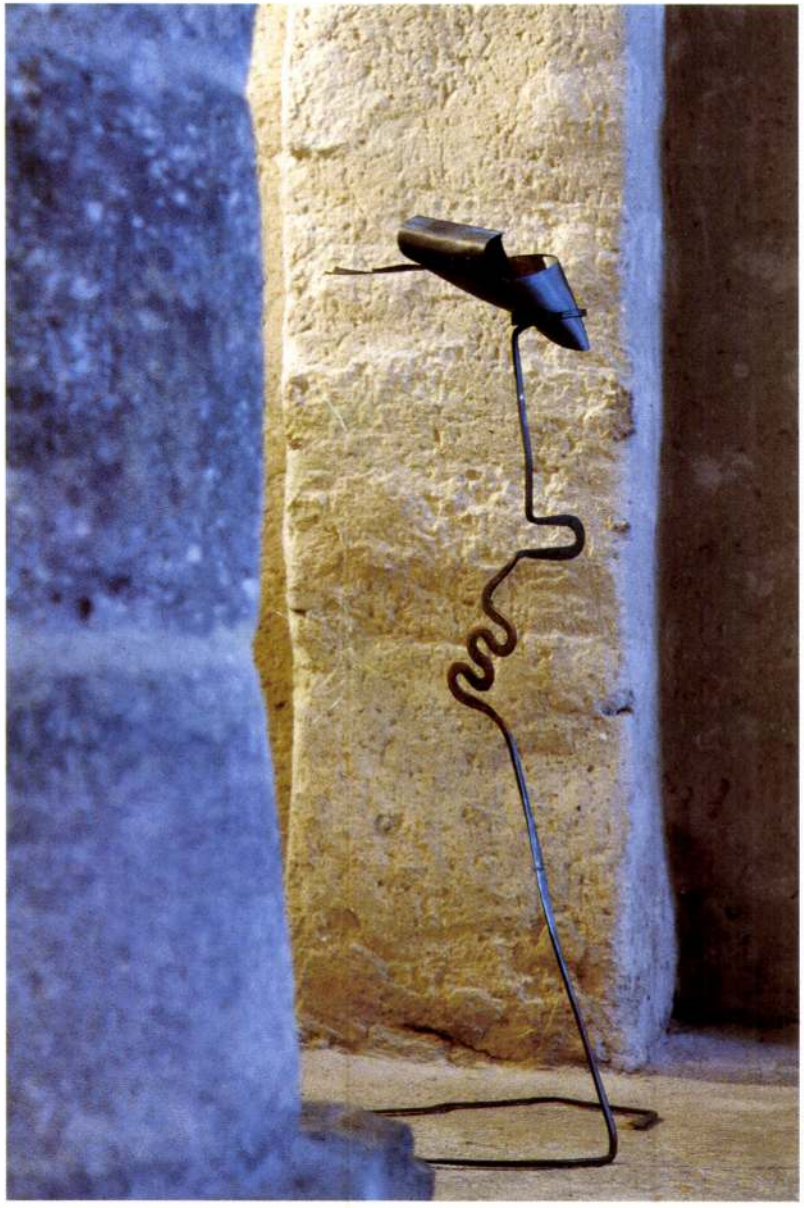

Térgraffiti 2. kovácsoltvas, acélszövet, 130 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

Fényoszlop sárgarézháló és szövet, 200 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

Térgraffiti 4. kovácsoltvas, alumínium lemez, 125 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

Fényház kovácsoltvas, sárgaréz szövet, 140 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

Az én bolygóm I - II - III. bronz, 155 cm, ø21 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

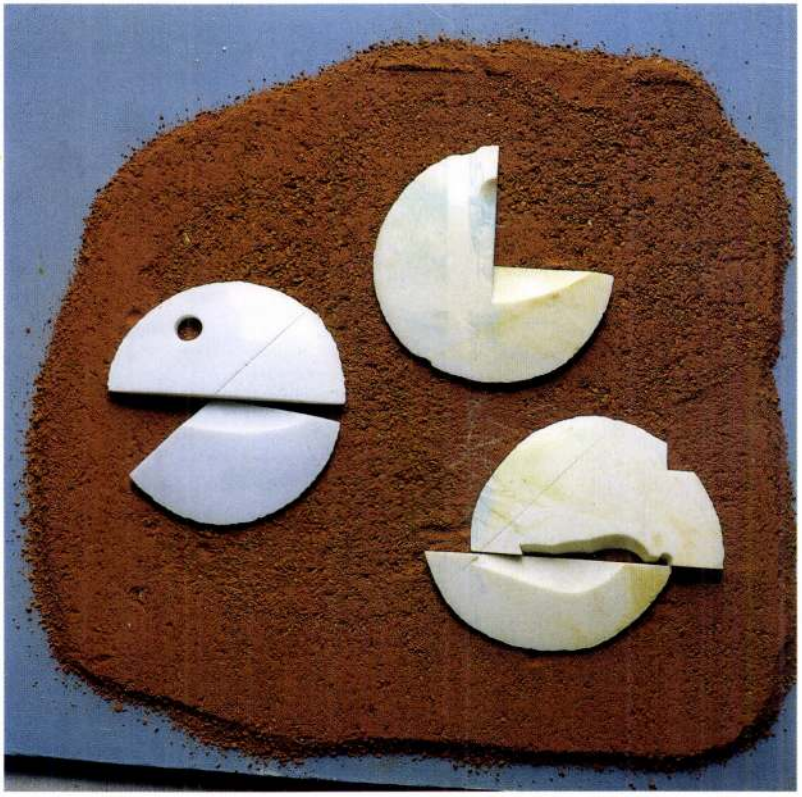

Csendvariációk I - VII. márvány, ø19 cm

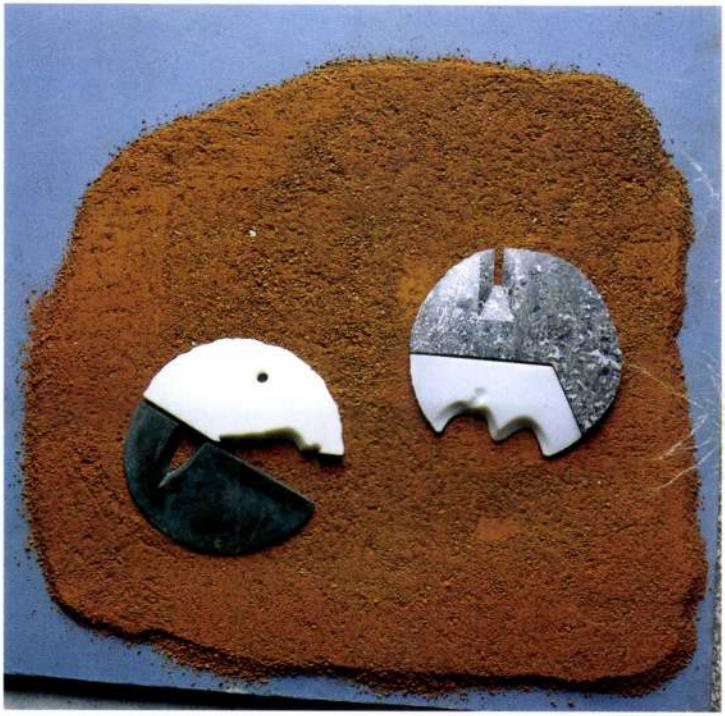

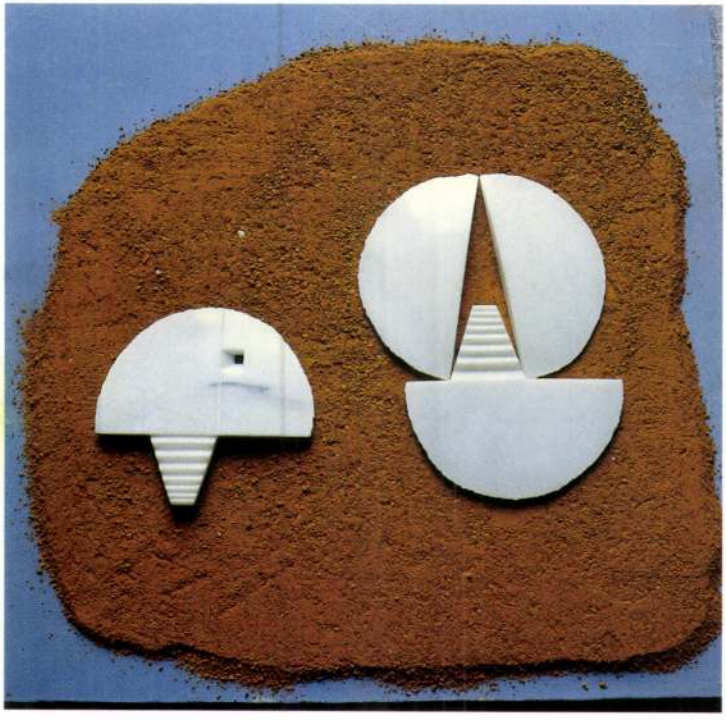

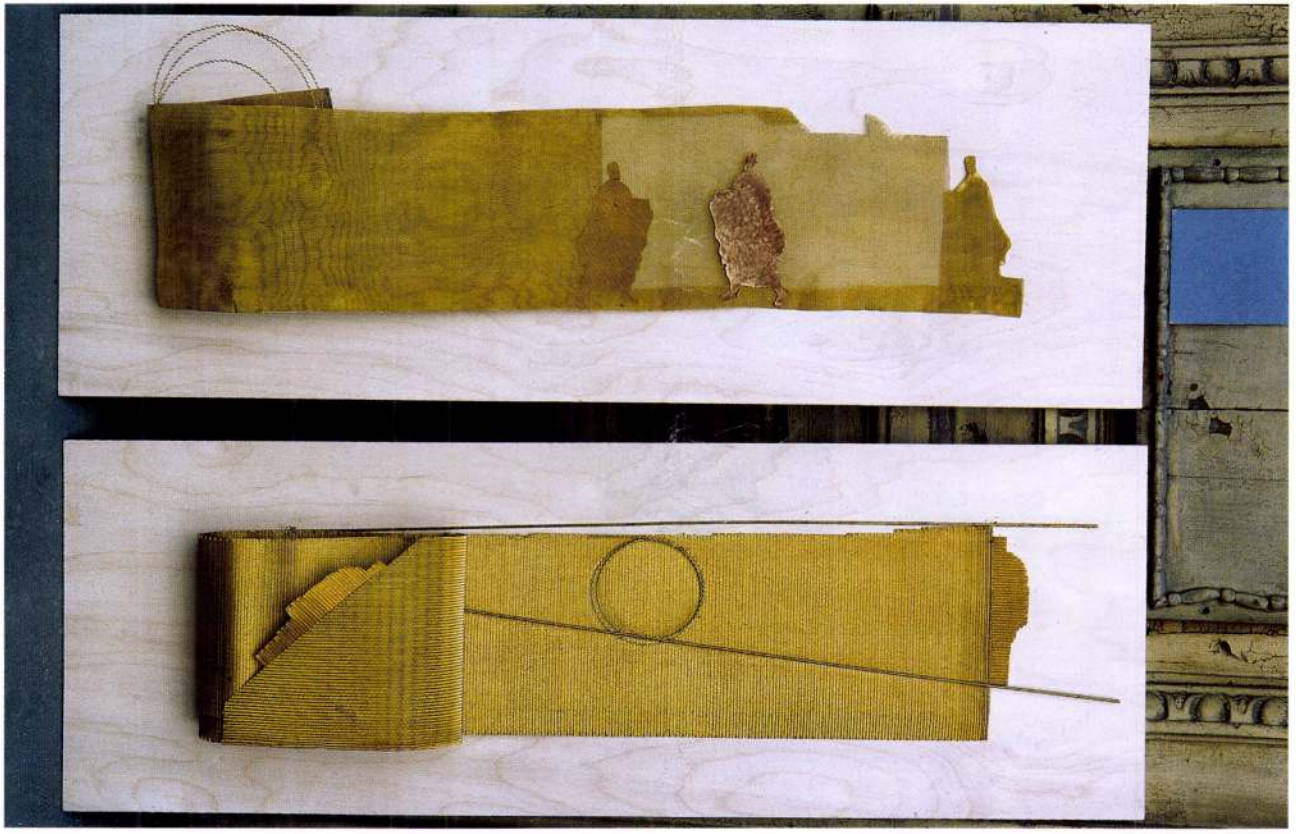

Időszalag I. - Majd találkozunk sárgarézszövet, 100×35 cm *(felül)*
Időszalag II. - Végtelen út sárgarézszövet, 100×35 cm *(alul)*

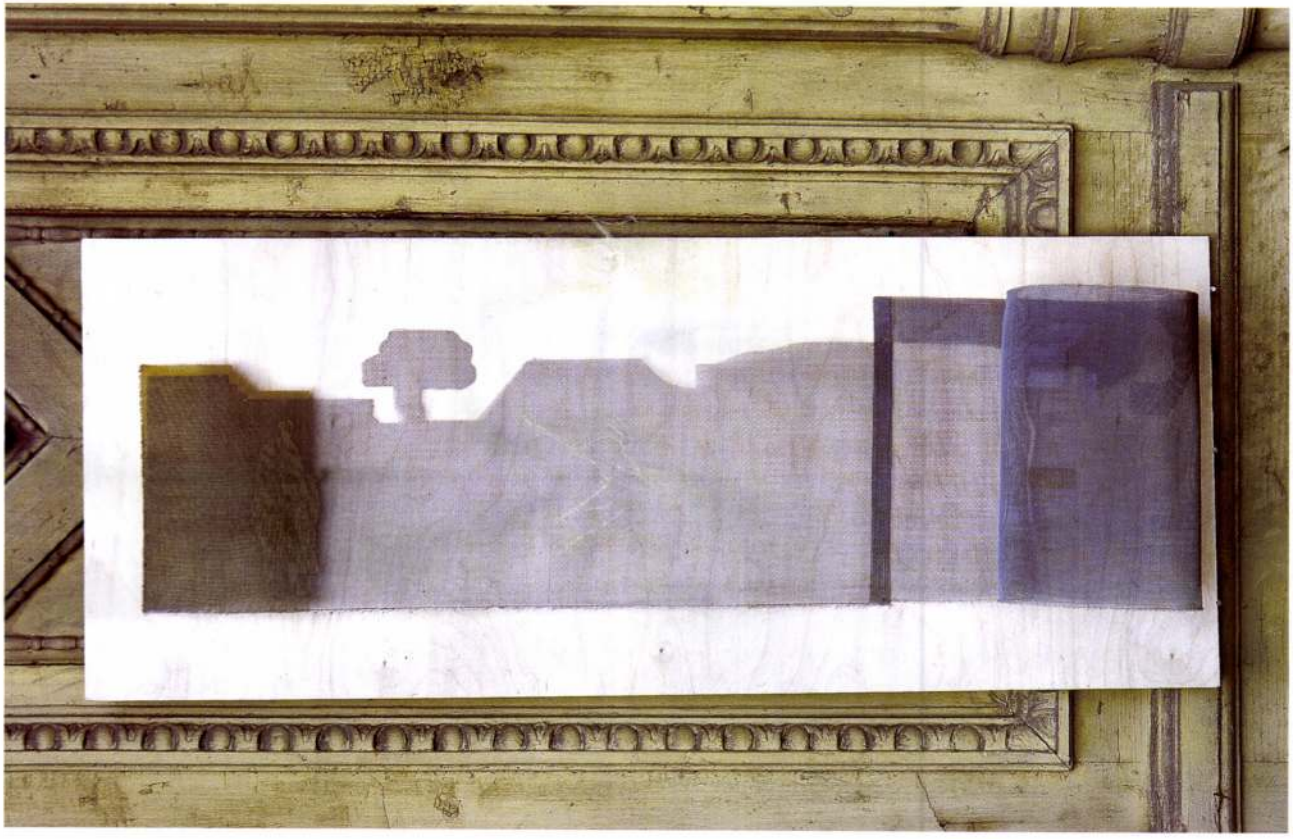

Időszalag III. - Eső lesz... horganyzott szita, sárgaréz, 110×45 cm

Felnőttkori csecsebecsék aranyozott és ezüstözött bronz, 3-10 cm-ig

Az én bolygóm III. bronz, 155 cm, ø 21 cm

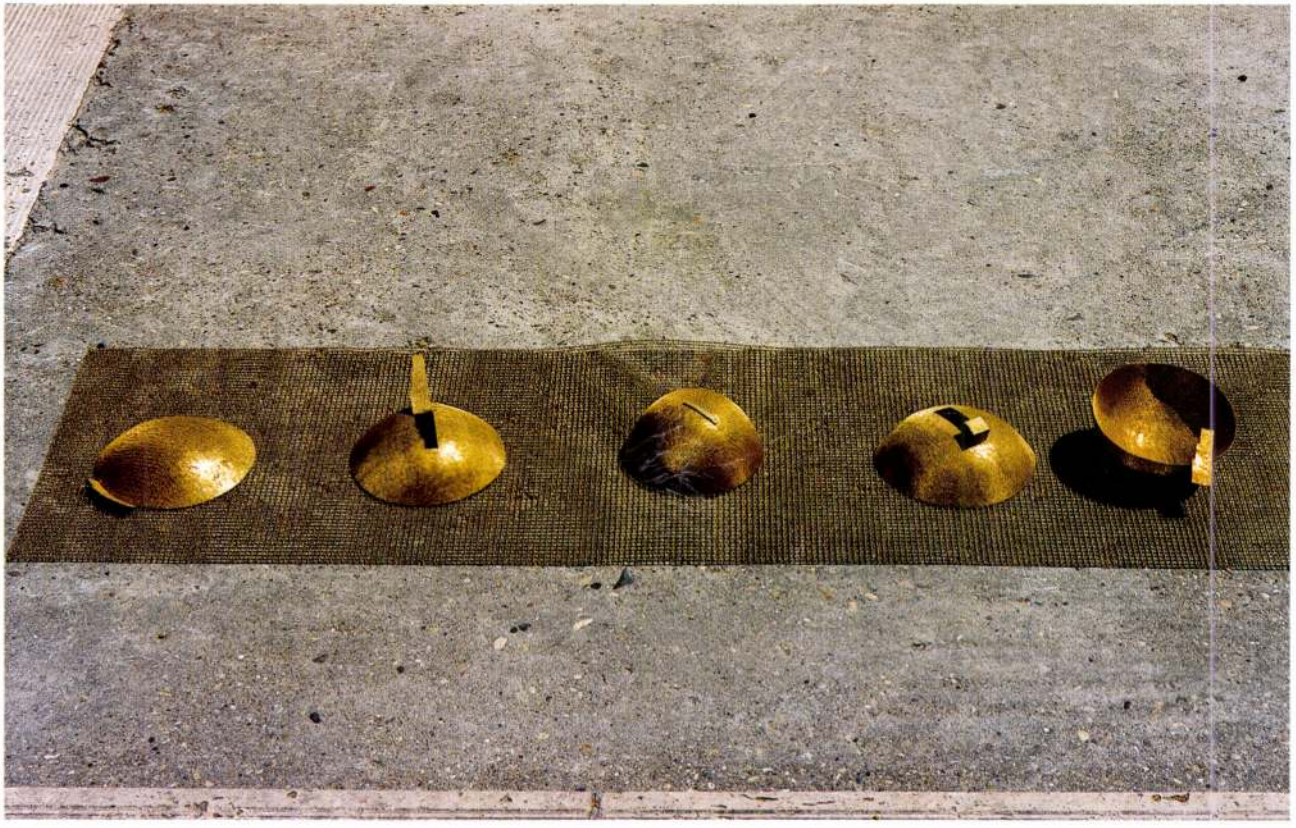

Naplemente sárgarézszita, 57×205 cm

Sorstekercsek sárgarézszövet, 220×100×50 cm

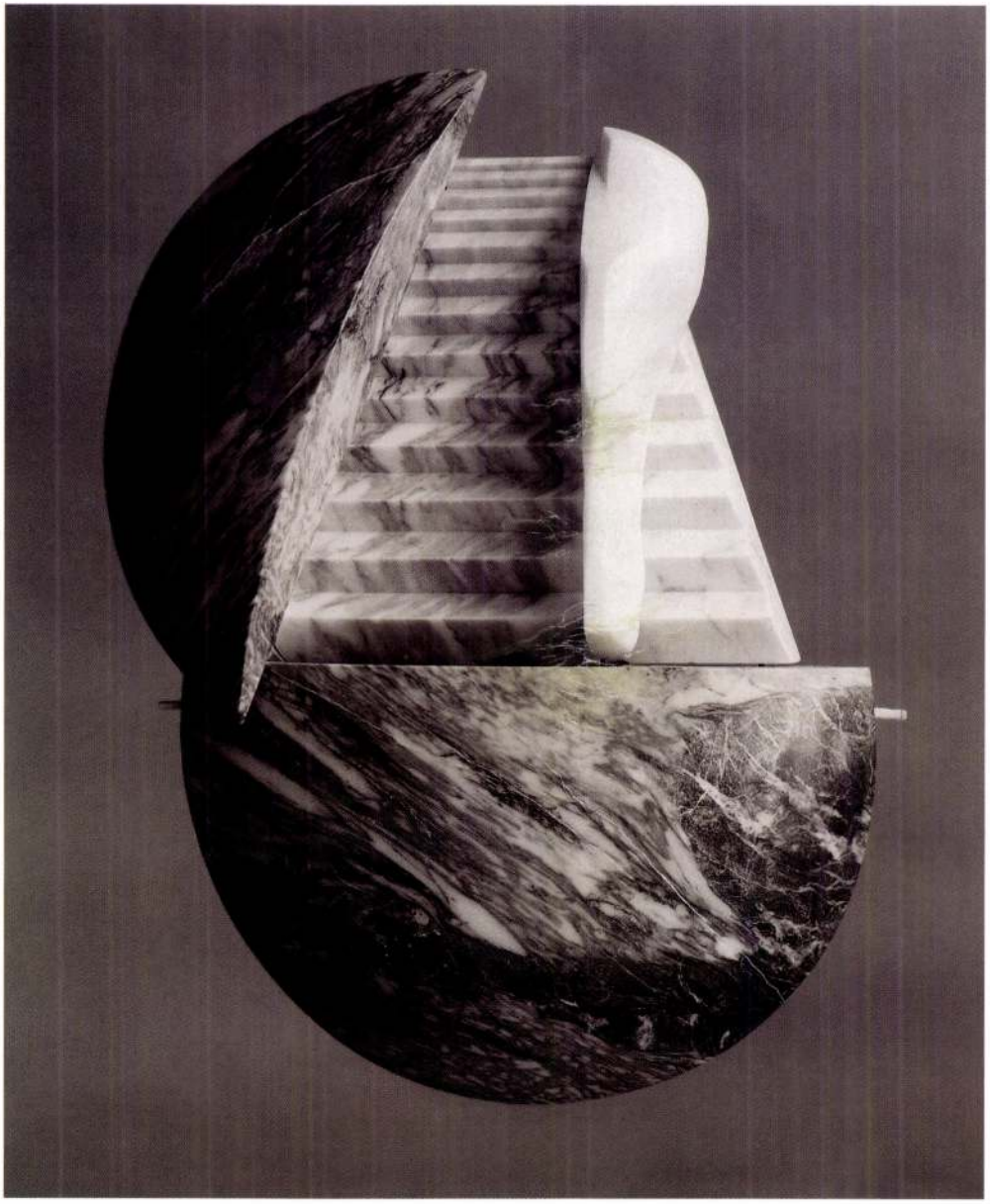

Várakozó - falikút márvány, 80×60×11 cm

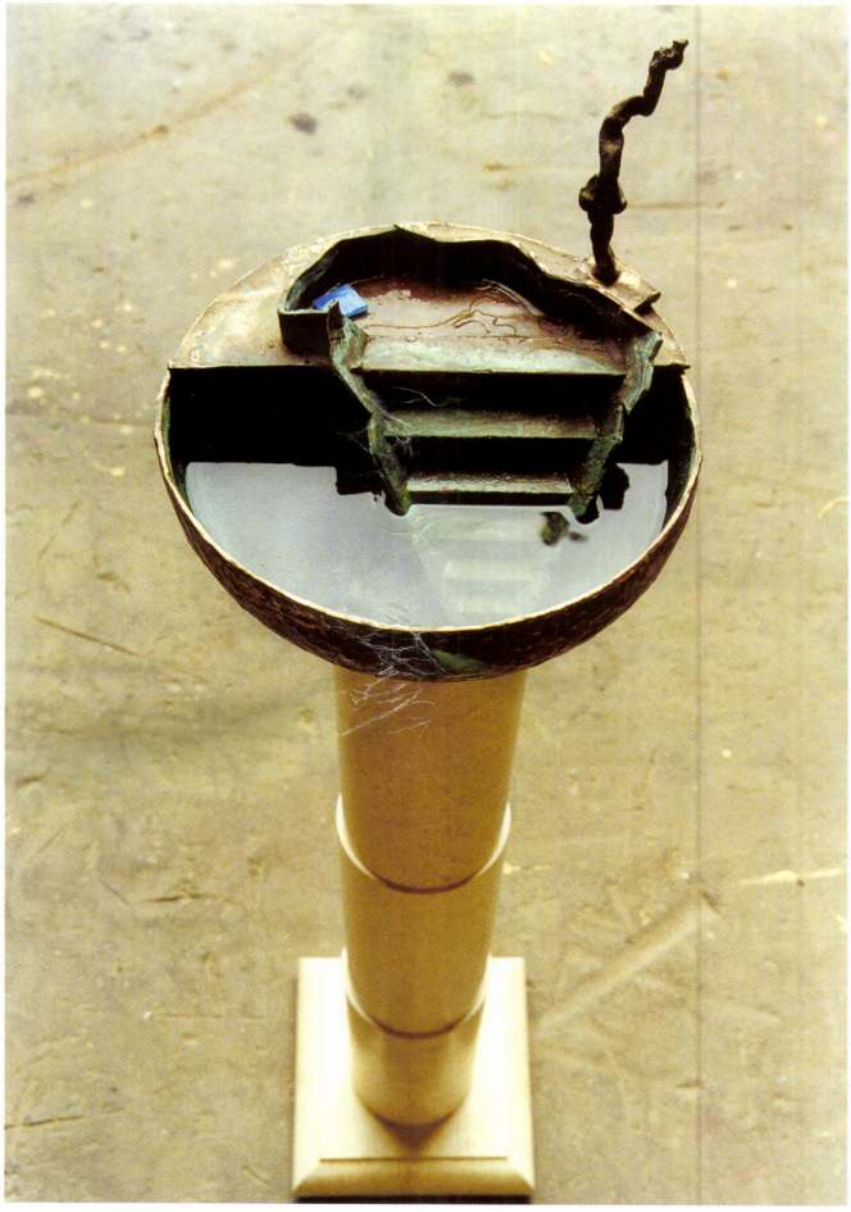

Tópart - kút bronz, kő, 130 cm

Önportré - térgraffiti kovácsoltvas, saválló szita, 145 cm

Pápán születtem 1951-ben, Balatonfűzfőn éltem '51 és '66 között, Pécsett jártam Művészeti Gimnáziumban, diplomámat két év mesterkurzussal bővítve a Magyar Képzőművészeti Főiskolán szerztem, majd Derkovits ösztöndíjat kaptam. Tagja vagyok a MAOE-nak, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Magyar Szobrászok Társaságának.

Válogatás egyéni kiállításaimból 1985 és 2001 között:

Balatonfűzfő, Budapest - Várbazár, Vigadó Galéria, Berlida, Budafok, Tihany - Bencés Apátság, Budapest - Kék Iskola Galéria...

Csoportos kiállítások közül néhány 1977 és 2001 között:

Bécs - Collegium Hungaricum, Budapest - Műcsarnok, Vigadó Galéria, Iparterv, Sopron - Országos Érem Biennálé két alkalommal, Helsinki - FIDEM Nemzetközi Érem Biennálé, Budapest Budavári Palota, Árkád Galéria, New-Zealand - Napier, Auckland - Medallions '92, Pécs - Országos Kisplasztikai Biennálé négy alkalommal, Budapest - FIDEM - Nemzeti Galéria, Műcsarnok - Kortárs Szobrászat, Magyar Szalon, Budapest Galéria - Határesetek, Jazz Galéria, Pest Kiállítóház, Műcsarnok - A szobrászaton innen és túl...

Köztéren megvalósult szobraim, domborműveim 1979 óta:

„Színház" - Művelődési Ház, Karincbarcika (samott, 14 m²); „Ősz" - Budapest, (bronz, 220 cm); „Veszprém megye" - Megyeháza, Veszprém (samott, 25 m²); „Nagy László emlékére" - Iszkáz (bronz, 90 x 70 cm); „Nyár - uszoda, Balatonfűzfő" (bronz, kő, 180 cm); Irinyi János - általános iskola, Balatonfűzfő (bronz, fa, 85 x 75 cm); Szabó Kornél - Nitrotémia, Balatonfűzfő (bronz, kő, 120 x 120 cm); II. Rákóczi Ferenc - általános iskola, Peremarton (bronz, kő, 90 x 80 cm); Ady Endre - általános iskola, Berlida (bronz, gipsz, 150 x 150 cm; Görgey Arthur - Budapest (bronz, kő, 70 x 90 cm); Than Károly - Elte Lágymányosi Épület, Budapest (bronz, 75 cm); Ortvay Rudolf - Elte Lágymányosi Épület, Budapest (bronz, 80 cm); Eugenio Espejo - Városmajor, Budapest (bronz, 80 cm);

A katalógus elkészítését támogatta:

a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
a Nemzeti Kulturális Alapprogram,

a katalógus MediaPrint Silk matt műnyomó papírra készült, gyártja a Stora Enso, forgalmazza az Europapier Hungária Kft.

STORAENSO™

europapier

A kiadvány készült 1000 példányban.
Nyomdai munka: Mester Nyomda
Angolra fordította: Pokoly Judit
Fotók: Lisztes Edina
Layout: SziTa
2001

SZILÁGYI BERNADETT

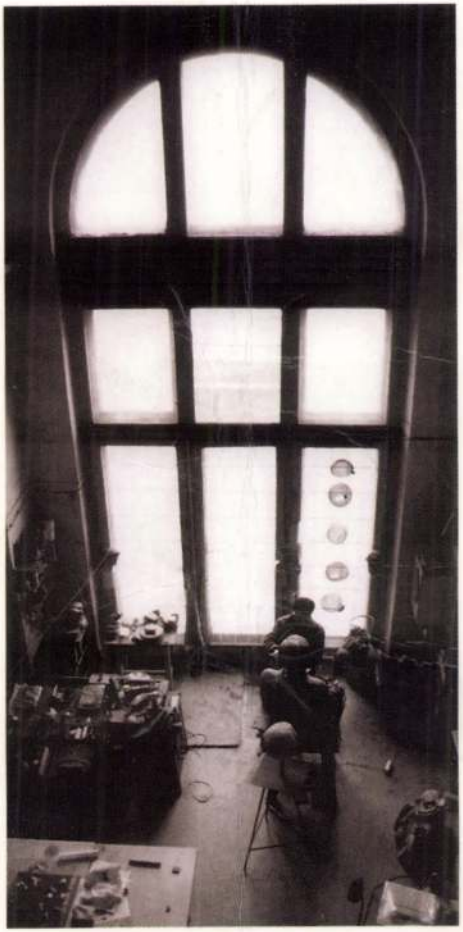

Budapest 1013 Ybl Miklós tér 4. - Várbazár
formanyelv@freemail.hu
tel: 06 30 255 4541

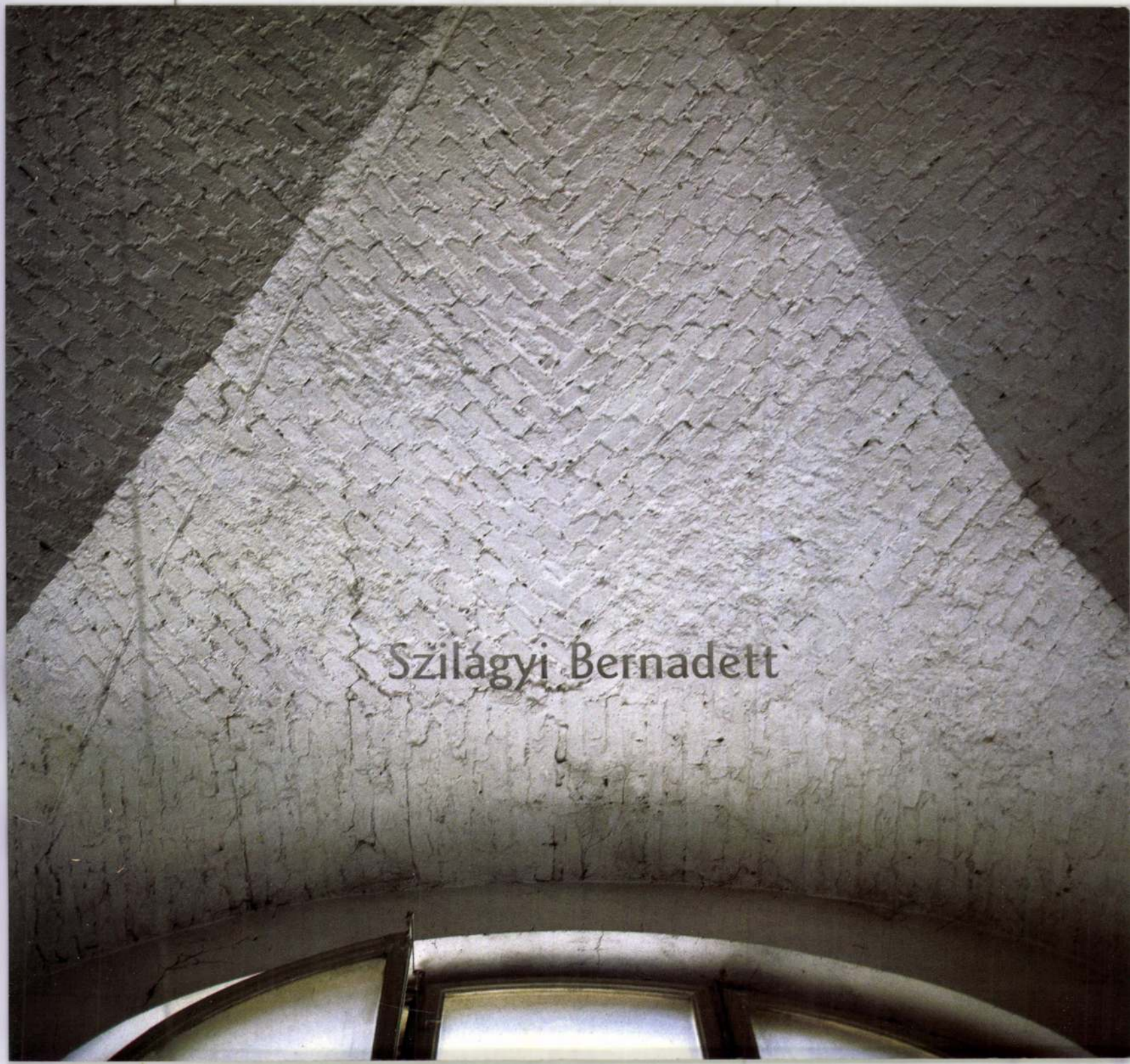
Szilágyi Bernadett

Szilágyi
Bernadett

Az ezredforduló éveiben született, Szilágyi Bernadett által alkotott munkák azt tanúsítják, hogy e szobrász művei a hagyományos tárgyformáló művészet fogalmaival megközelíthetetlenekké, a klasszikus szobrászat terminológiájával leírhatatlanokká váltak. E művész alkotásai elszakadtak a tradicionális tér-forma-tömeg-anyag-technika kompakt egységét, harmonikus viszonyrendszerét megteremtő, az imitatív-megjelenítő-kifejező-jelentő-szimbolizáló metódusokat szolgáló plasztikai kreációs gyakorlattól. Szilágyi Bernadett műhelyében a közelmúlt esztendeiben az önnön létezésmódjukat öntörvényűen manifesztáló olyan térbe helyezett tárgyak készültek, illetve olyan térbe helyezett tárgyak által áthatott közegek jöttek létre, amelyeknek legfontosabb jellemzője a meditatív árnyaltságú gondolati töltet, sugárzás.

A kilencvenes évtized második és harmadik harmadának alkotásai, és a már az új évezredhez kötődő kompozíciók a meglehetősen tág és laza kritérium-körrel jellemzett ún. kisszobor, a kisplasztika és az érem szobrászati műnem-kategóriáiba sorolhatók - miként a korábbi alkotószakasz, a nyolcvanas évek autonóm művei is -, de a művész új munkáival eltávolodott a geometrikus térformák hangsúlyaitól, a szabályos alakzatok - a gömbök, a félgömbök, a gúlák - megidézésétől: a szabálytalanabb, talán az organikusság atmoszféráját sugalló formák vették át a vezérszólamot. A súlyosság érzetét hordozó zárt tömegek helyére a nyitottabb, a légiesebb kérgek, héjak, palástok léptek: a környed vázak és a háló-sík- és háló-test-idézetek egyként a súlytalansággal dacolnak. A domborműszerű, meg-megpördülő szalagok és a térbe helyezett üres, áttetsző burkok - puritán falemez-síkokhoz vagy szeszélyesen indázó kovácsoltvas állványokhoz kapcsolódva - a testekké formált testetlenségek szobrai. Szilágyi Bernadett új műveinek leleménye a fémszita hálója, amelyet síkba kiterítve, vagy domborított felületté formálva, esetenként többrétegűvé sűrítve vibráló, az átláthatóságok és a fényreflexek tűnékenységeiben játszó különös, a befejezettségek és a félbemaradtságok, a szabályosságok és a szabálytalanságok határvonalain egyensúlyozó tárgyakká alakít. Visszafogott hatásvilág, gazdaságos anyagalkalmazás, inkább durva, mintsem finom kézműves technikák: Szilágyi Bernadett művészetében minden az egyszerűsítések, a szűkszavúságok, a plasztikai tömondatok megfogalmazása, kimondása felé tendál.

Az új Szilágyi Bernadett-alkotta művek formarendjét látszólagos labilitások vezérlik, és ugyanígy a bizonytalanság keríti hatalmába a szemlélőt, ha a művek tartalmi köreit próbálja vallatóra fogni. Már a művek puszta leírása során is kételyek adódnak - a kompozíciók, a formák, a motívumok csak önmagukkal interpretálhatók -, a máskor oly egyértelműnek vélt plasztikai kódok itt végérvényesen szertefoszlottak. Valami eddig ismeretlent kell megismernünk, valami megmagyarázhatatlant kell konkretizálnunk: mert a megfoghatatlanságok öltenek testet Szilágyi Bernadett rejtélyességekbe burkolózó szobraiban.

Wehner Tibor

The works produced by Bernadett Szilágyi in the year of the millennial turn verify that the output of this sculptor cannot be approached with the concepts of the traditional art of object-creation as it resists description in the terminology of classical sculpture. The works of this artist have severed themselves from the practice of three-dimensional creation that implies the compact unity and harmonious interrelations of traditional space-form-mass-material-technique serving imitative, representative, expressive, symbolic methods. In recent years, Bernadett Szilágyi has made objects placed in space, manifesting their mode existence by their own self-determined rules, she has created media permeated by the objects placed in space, which are characterised primarly by a meditative philosophical charge or aura.

The works she made in the second and third thirds of the 1990s and in the first years of the new millennium, belong to the categories of small sculpture and medal described by relatively loose and broad criteria. The works of her previous creative period in the '80s also belonged here, but now she has departed of the stress on geometrical forms in space, from regular bodies - spheres, hemispheres, pyramids -, the lead being taken over by forms suggesting the atmosphere of organic construction. The closed masses suggesting weight have given way to open, aerial shells, barks, nappes: the light skeletons and allusions to web-planes and web-bodies defy weightlessness. The relief-like, twisting ribbons and empty, translucent shells placed in space - attached to puritanic rebate planes or whimsically meandering wrought iron stands - are statues of incorporeality appearing in bodies. The invention of Bernadett Szilágyi's new works is the net of the metal sieve, which she shapes into objects flattened into two-dimensionality, either embossed or folded over, balancing on the verge of completion and incompletion, regularity and irregularity, vibrating in transparencies and ephemeral light reflexions. A reserved set of effects, economy of materials, rough rather than polished manual techniques: all this tends towards simplification, laconism, simple sentences of plasticity in Bernadett Szilágyi's work.

The formal order of Bernadett Szilágyi's new works is seemingly governed by labilities, and the viewer is also overwhelmed by uncertainties when trying to unearth the sets of connotations implied by the works. Even a mere description of the works bumps into doubts - the compositions, forms, motifs can only be described in their own terms - the plastic codes so unequivocal elsewhere are perfectly invalited here. We must get to know something unknown, we must explain something inexplicable: the inconceivable takes shape in Bernadett Szilágyi's sculptures enveloped in mysteriousness.

Tibor Wehner

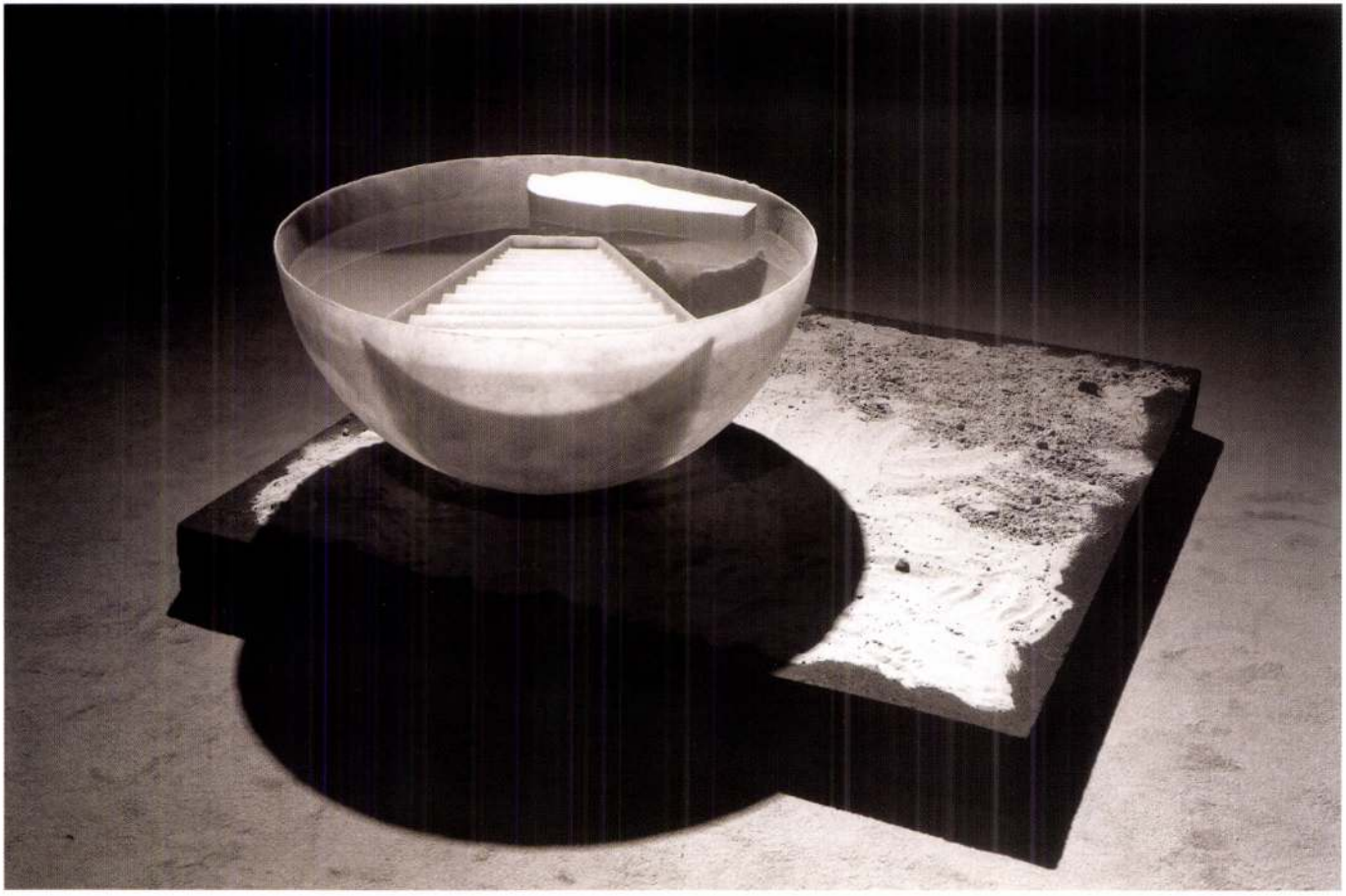

Megközelítések 3. műanyag, korund, víz, homok, ø70 cm, a Vigadó Galériában, 1995-ben

Megközelítések I - 2 - 3. műanyag, korund, víz, homok, ø70 cm, a Vigadó Galériában, 1995-ben

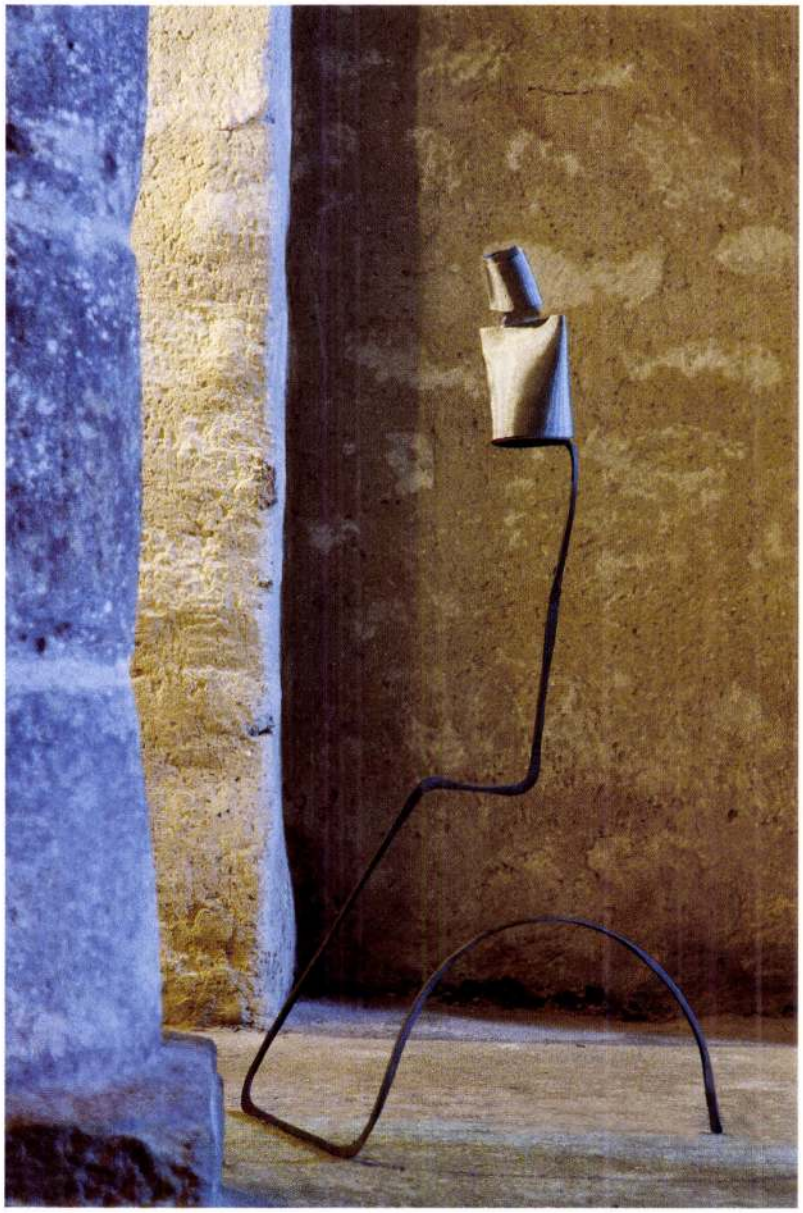

Önportré - térgraffiti kovácsoltvas, saválló szita, 145 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

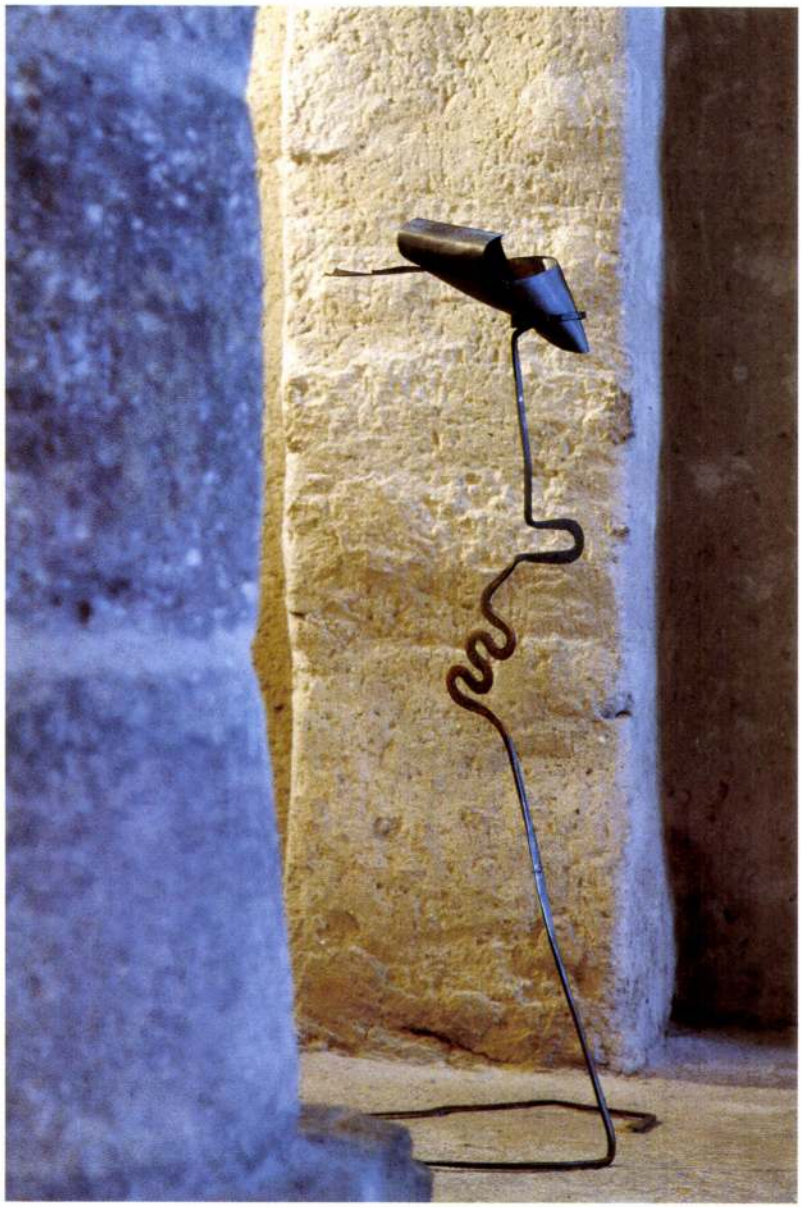

Térgraffiti 2. kovácsoltvas, acélszövet, 130 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

Fényoszlop sárgarézháló és szövet, 200 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Altemplomában, 2000-ben

Térgraffiti 4. kovácsoltvas, alumínium lemez, 125 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

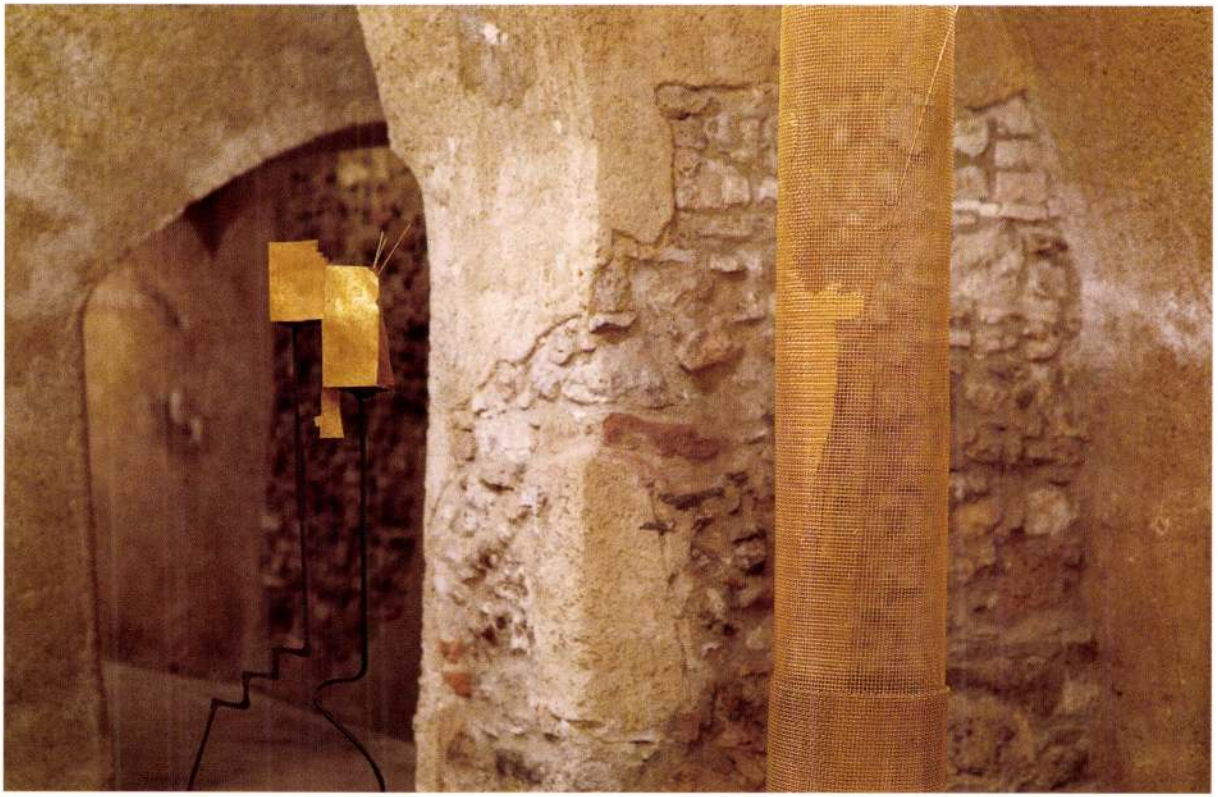

Fényház kovácsoltvas, sárgaréz szövet, 140 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

Az én bolygóm I - II - III. bronz, 155 cm, ø21 cm, a Tihanyi Bencés Apátság Kőtárában, 2000-ben

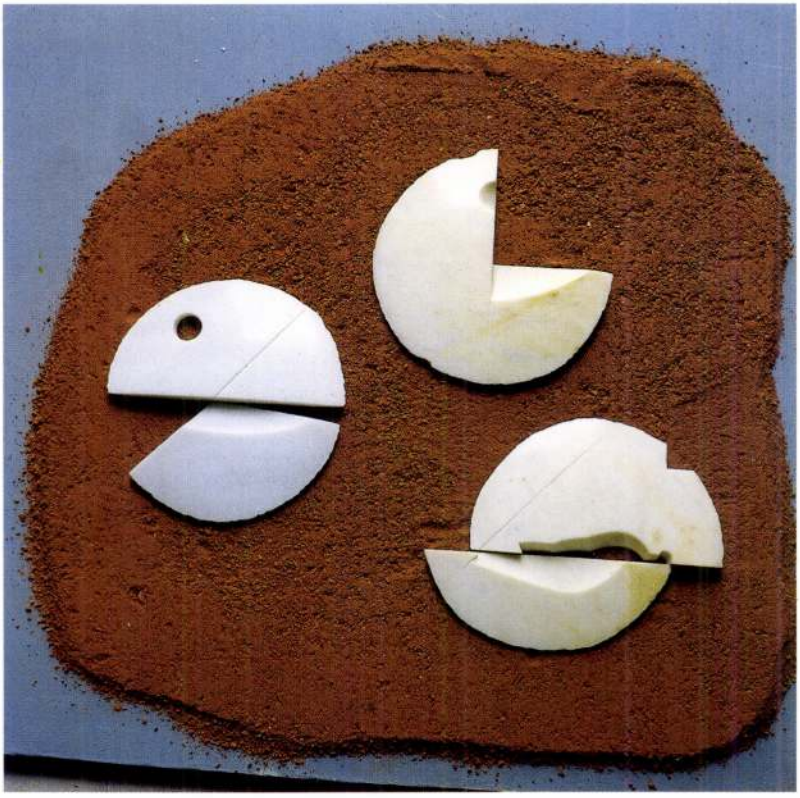

Csendvariációk I - VII. márvány, ø19 cm

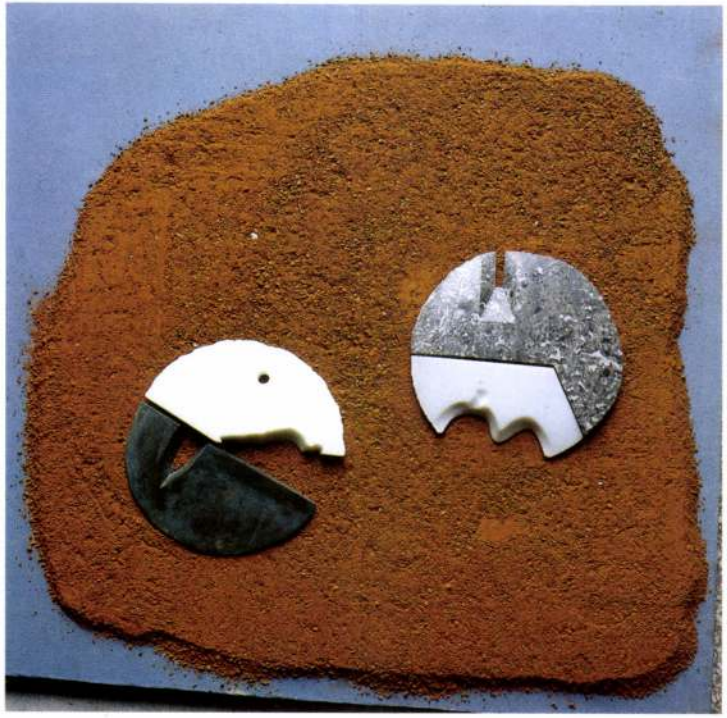

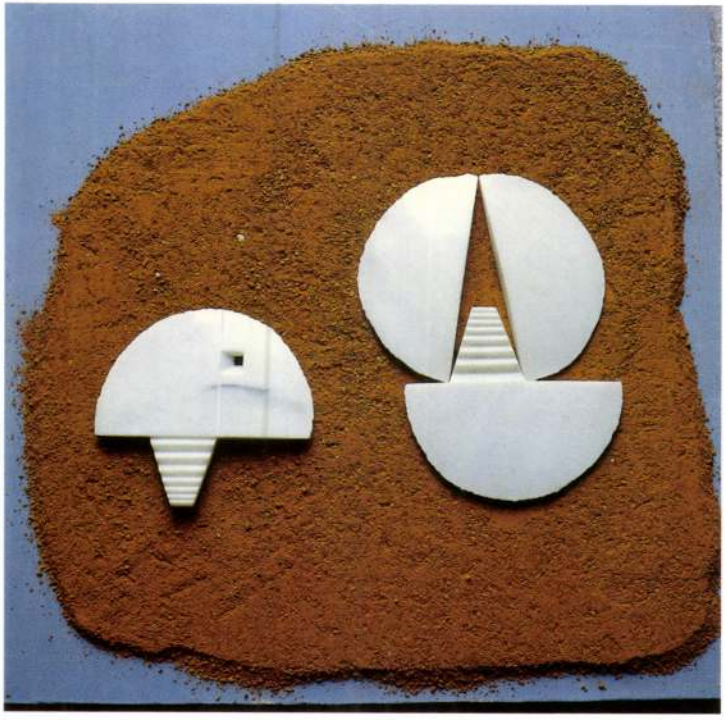

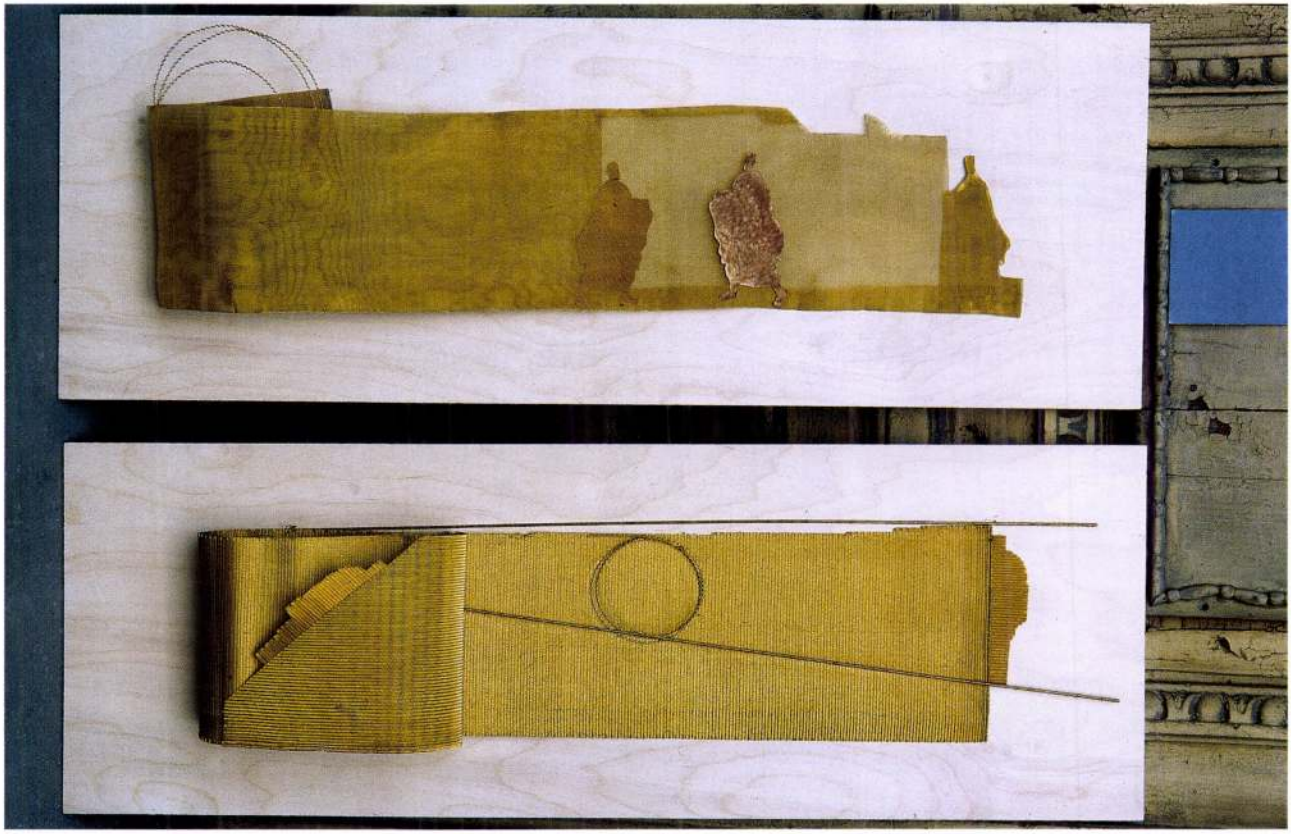

Időszalag I. - Majd találkozunk sárgarézszövet, 100×35 cm *(felül)*
Időszalag II. - Végtelen út sárgarézszövet, 100×35 cm *(alul)*

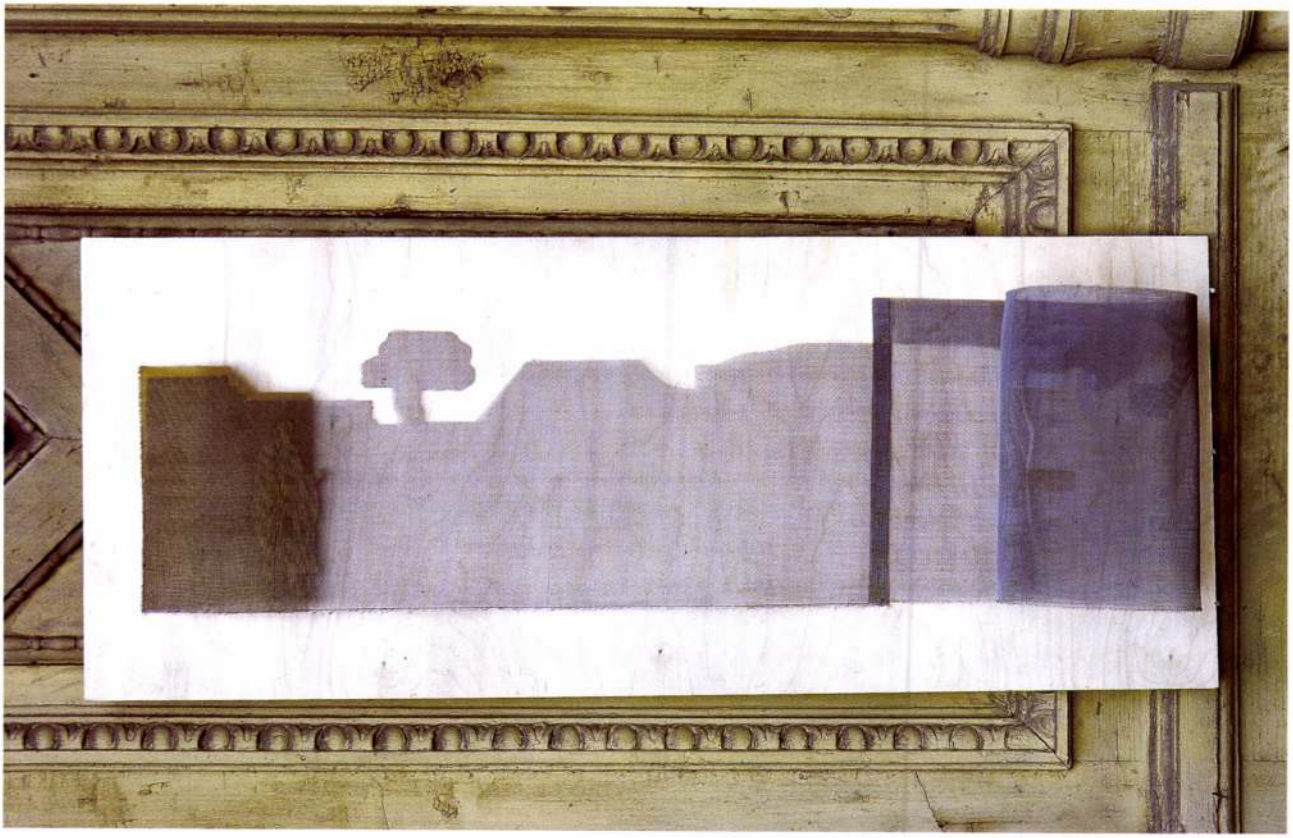

Időszalag III. - Eső lesz... horganyzott szita, sárgaréz, 110×45 cm

Felnőttkori csecsebecsék aranyozott és ezüstözött bronz, 3-10 cm-ig

Az én bolygóm III. bronz, 155 cm, ø 21 cm

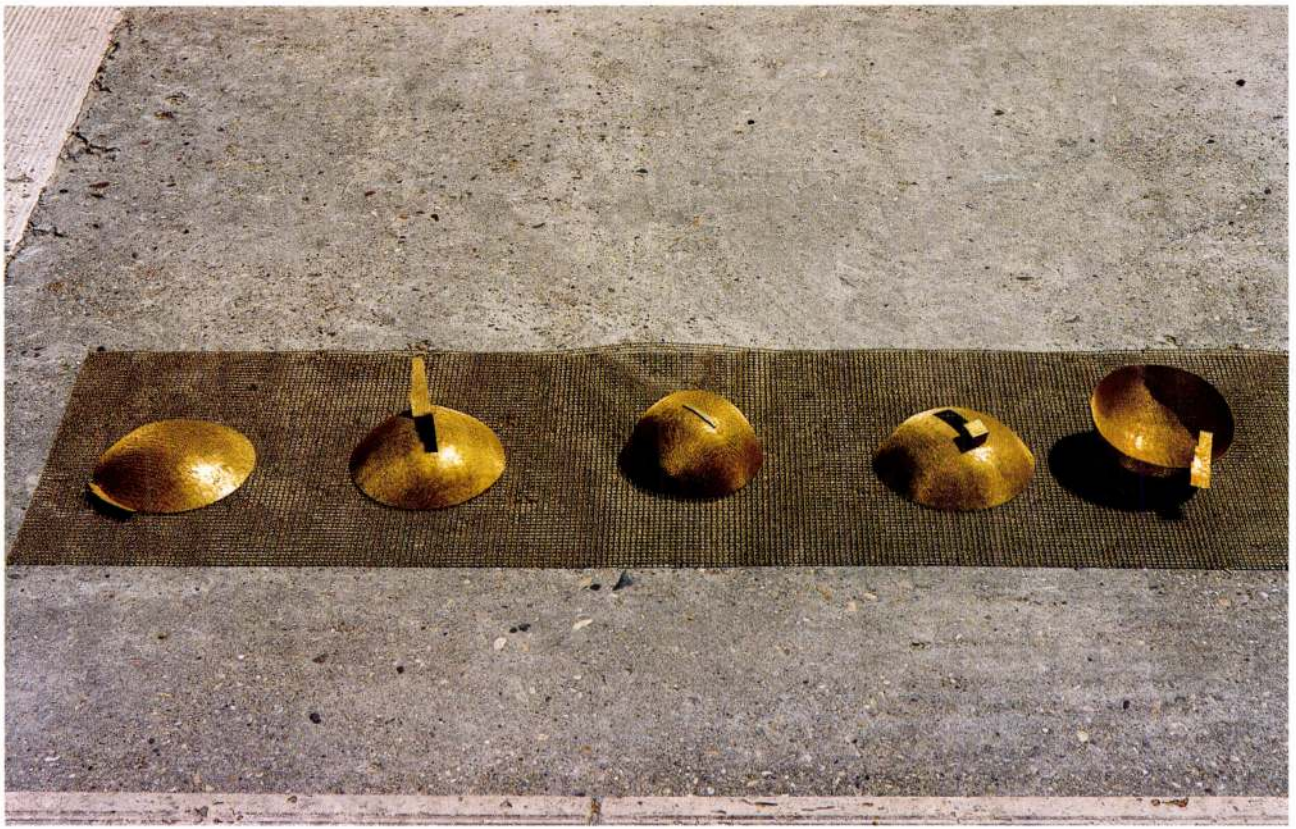

Naplemente sárgarézszita, 57×205 cm

Sorstekercsek sárgarézszövet, 220×100×50 cm

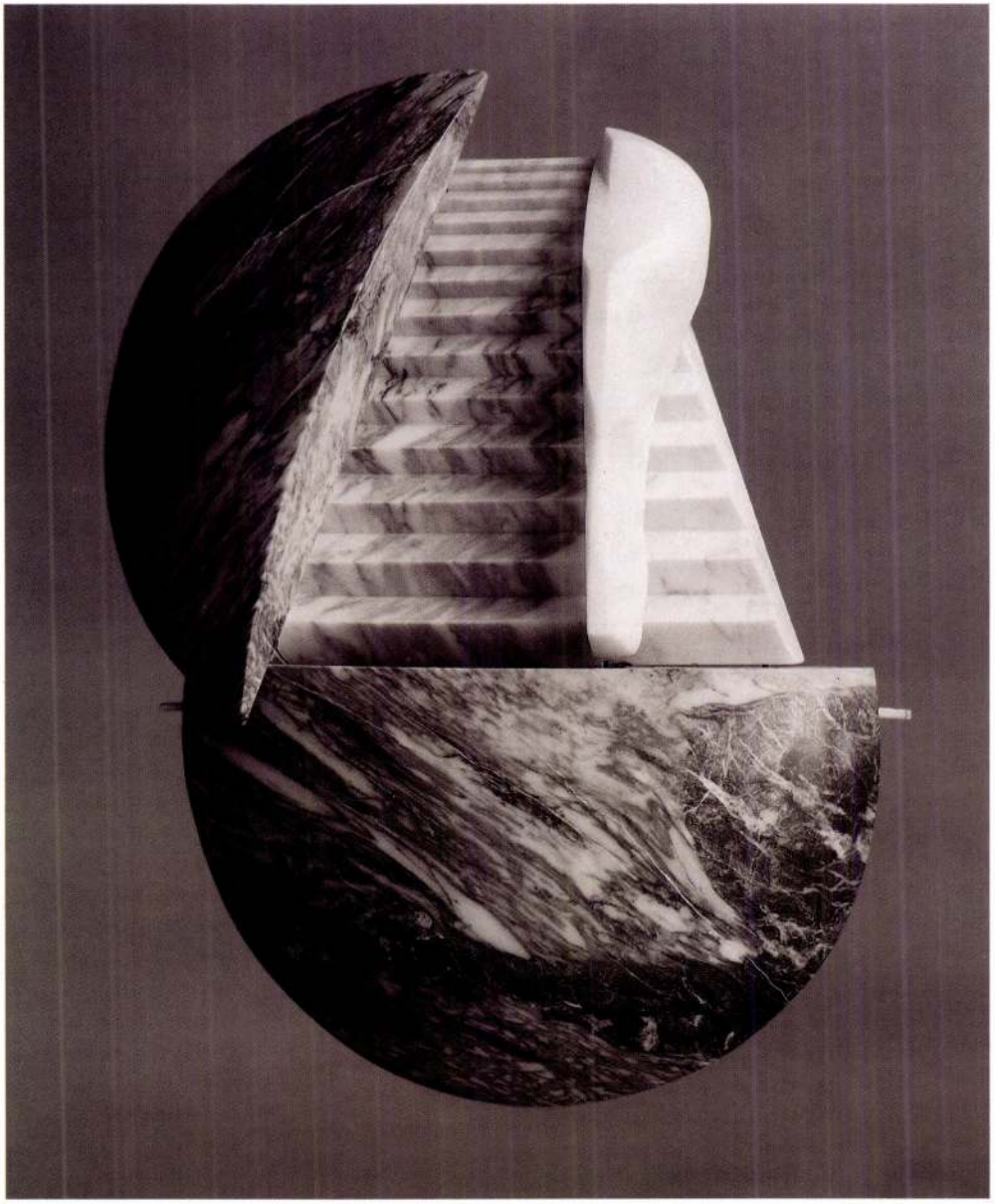

Várakozó - falikút márvány, 80×60×11 cm

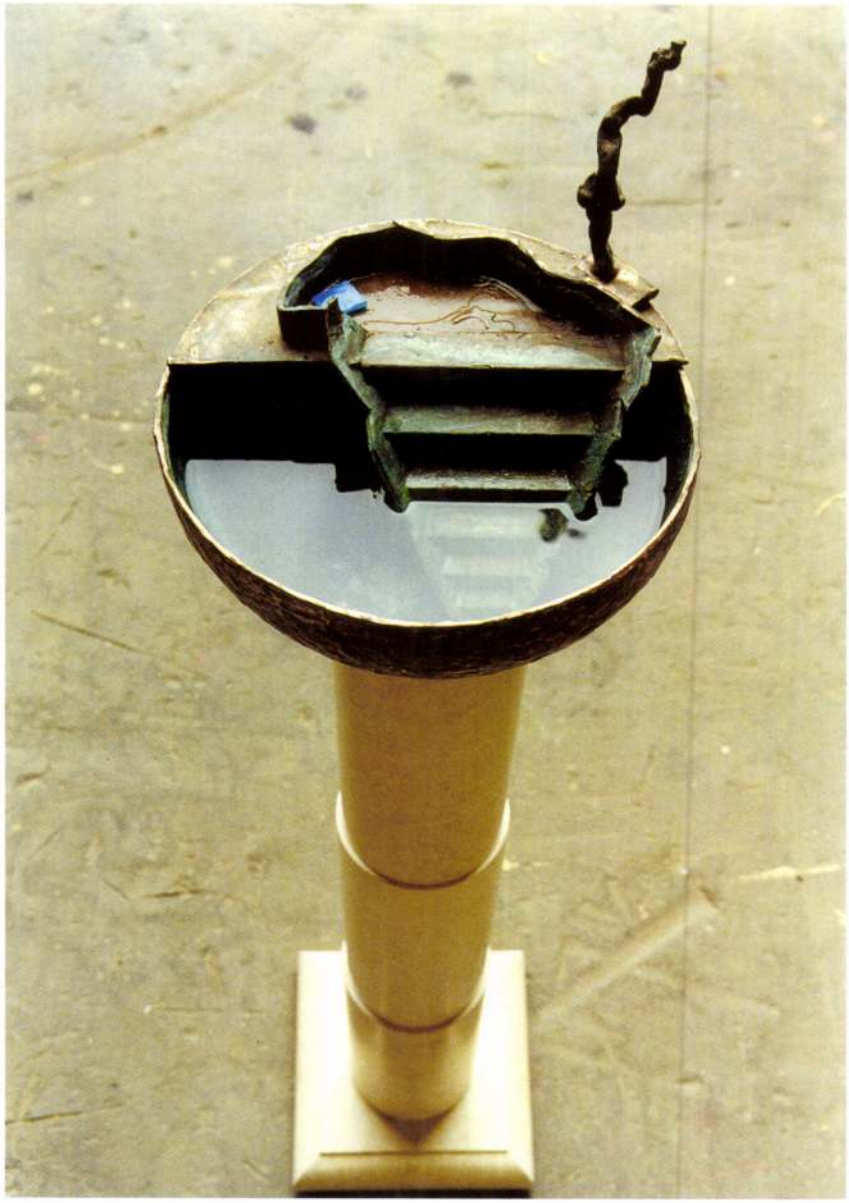

Tópart - kút bronz, kő, 130 cm

Önportré - térgraffiti kovácsoltvas, saválló szita, 145 cm

Pápán születtem 1951-ben, Balatonfűzfőn éltem '51 és '66 között, Pécsett jártam Művészeti Gimnáziumban, diplomámat két év mesterkurzussal bővítve a Magyar Képzőművészeti Főiskolán szeztem, majd Derkovits ösztöndíjat kaptam. Tagja vagyok a MAOE-nak, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Magyar Szobrászok Társaságának.

Válogatás egyéni kiállításaimból 1985 és 2001 között:

Balatonfűzfő, Budapest - Várbazár, Vigadó Galéria, Berlida, Budafok, Tihany - Bencés Apátság, Budapest - Kék Iskola Galéria...

Csoportos kiállítások közül néhány 1977 és 2001 között:

Bécs - Collegium Hungaricum, Budapest - Műcsarnok, Vigadó Galéria, Iparterv, Sopron - Országos Érem Biennálé két alkalommal, Helsinki - FIDEM Nemzetközi Érem Biennálé, Budapest Budavári Palota, Árkád Galéria, New-Zealand - Napier, Auckland - Medallious '92, Pécs - Országos Kisplasztikai Biennálé négy alkalommal, Budapest - FIDEM - Nemzeti Galéria, Műcsarnok - Kortárs Szobrászat, Magyar Szalon, Budapest Galéria - Határesetek, Jazz Galéria, Pest Kiállítóház, Műcsarnok - A szobrászaton innen és túl...

Köztéren megvalósult szobraim, dombormüveim 1979 óta:

„Színház" - Művelődési Ház, Karincbarcika (samott, 14 m²); „Ősz" - Budapest, (bronz, 220 cm); „Veszprém megye" - Megyeháza, Veszprém (samott, 25 m²); „Nagy László emlékére" - Iszkáz (bronz, 90 x 70 cm); „Nyár - uszoda, Balatonfűzfő (bronz, kő, 180 cm); Irinyi János - általános iskola, Balatonfűzfő (bronz, fa, 85 x 75 cm); Szabó Kornél - Nitrokémia, Balatonfűzfő (bronz, kő, 120 x 120 cm); II. Rákóczi Ferenc - általános iskola, Peremarton (bronz, kő, 90 x 80 cm); Ady Endre - általános iskola, Berlida (bronz, gipsz, 150 x 150 cm; Görgey Arthur - Budapest (bronz, kő, 70 x 90 cm); Than Károly - Elte Lágymányosi Épület, Budapest (bronz, 75 cm); Ortvay Rudolf - Elte Lágymányosi Épület, Budapest (bronz, 80 cm); Eugenio Espejo - Városmajor, Budapest (bronz, 80 cm);

A katalógus elkészítését támogatta:

a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
a Nemzeti Kulturális Alapprogram,

a katalógus MediaPrint Silk matt műnyomó papírra készült, gyártja a Stora Enso, forgalmazza az Europapier Hungária Kft.

STORAENSO™

europapier

A kiadvány készült 1000 példányban.
Nyomdai munka: Mester Nyomda
Angolra fordította: Pokoly Judit
Fotók: Lisztes Edina
Layout: SziTa
2001

Budapest 1013 Ybl Miklós tér 4. - Várbazár
formanyelv@freemail.hu
tel: 06 30 255 4541

Szikszay Ferenc

Szikszay Ferenc képeinek külön kiállitását ismertették a napilapok febr. 16-iki, a hetilapok febr. 26-iki számai.

[1905.

(Művészet 1905, 141. l.)

a képértelműség és az egyszerűség hangsúlyozásával rokon.

Ez a sajátságos zamatú művészet első budapesti gyüjteményes bemutatása alkalmával 1900-ban a Royal-szállóban óriási felháborodást váltott ki, az újságok egyöntetűen támadták, sőt kuplék és kabarétréfák is csúfolták. A rosszindulat sajtókórusától kísért műveletlenség mindent elkövetett brutális elhallgattatására. Nem csoda, hiszen ebben az időben Nagybánya még nehéz harcait vívta s az akadémizmus ízlése uralkodott a közönségen. Ripp-Rónai e kilátástalan helyzet ellenére felvette a küzdelmet. Szülővárosába, Kaposvárra költözött, serényen dolgozott tovább s hat év mulva, 1906-ban a Könyves Kálmánnál rendezett gyüjteményes kiállításával máris döntő csatát nyert, csaknem valamennyi képét eladta s megnyerte a sajtó tekintélyes részének jóindulatát is.

A méltánylásában beállott fordulattal párhuzamosan művészete is megváltozott, de nem azért, hogy az ellenségeket békítse.

Szikszay Ferenc

Nemzet 1905. 141, 211

– 1907. 131, 144

– 1908. 269. 270, 278.

Hegyes erdi.

Szikszay Ferenc.

Művészet.

VI. évf., 1907.

199.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
269.l.

Péczely
Béla

S z i k s z a y F e r e n c

arcképe

Fénykép.

Könyves Kálmán terem: Szikszay Ferenc festő gyüjteményes kiállitása.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 269-270.

TAVASZI REGE — CONTE DE PRINTEMPS

KÉPEK

—

REPRODUCTION DES TABLEAUX

ŐSZSZEL (PARKRÉSZLET) EN AUTOMNE

KÜZDELEM

LA LUTTE

Szikszay Ferenc

gyűjt. Kiáll
1905.

KÜZDELEM

LA LUTTE

LILJEFORS CECILE

HAJÓTÖRÉS

L'ÉPAVE

MISS LILLY STEVENS

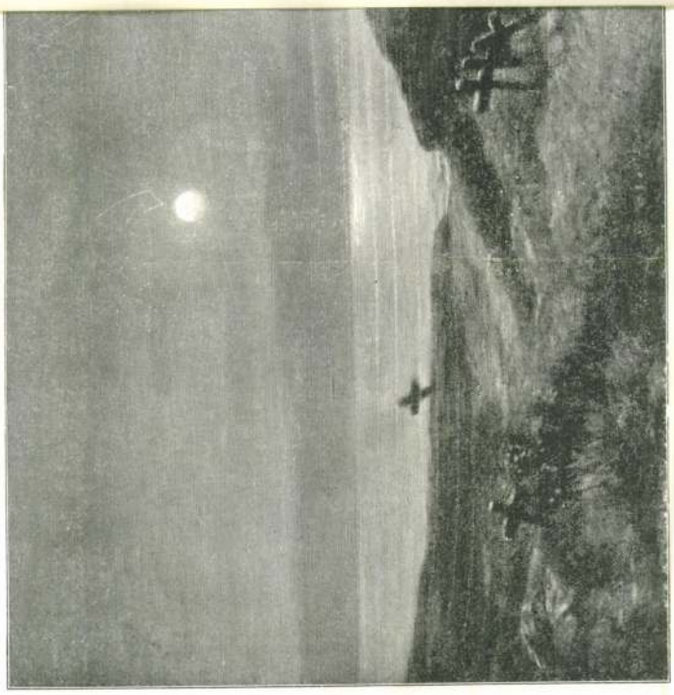

A HAJÓTÖRÖTTEK TEMETŐJE

KAMÉLIÁS HÖLGY

DAME AUX CAMÉLIAS

Szikszay Ferenc

gyűjt. Kiáll
1905.

SZIKSZAY FERENCZ.

— Szép história!

— Az ellenpárt konventikulumot tartott tegnap a Veszelyi Tamás házánál s elhatározta, hogy minden áron meg fogja akadályozni a méltóságod főispáni ténykedését, ha kell, botrányokkal is.

— És ugyan mi kifogásuk van ellenem?

— Mindent megmondjak?

— Csak rázza ki bátran az egész zsákot.

— Azt mondják, hogy méltóságod értelmi tehetség dolgában nem egészen áll azon a magaslaton, mely egy ilyen megye kormányzásához kivánatos volna.

— Azaz hogy ostoba, tudatlan fráter vagyok; menjünk tovább.

— Hogy inkább a Jóska kost neveztette volna ki Noszty úr főispánnak, mintsem méltóságodat.

— Ah, szegény Jóska, — sóhajtott fel a főispán, — ő már átesett az ilyesmin, őt már egy pár nap előtt megharapta egy veszett kutya. Nekem pedig ön egy egész falkát helyez kilátásba.

— Valóban úgy van. A csőcselék föl van izgatva s kivált a bevonulásnak könnyen lehetnek komoly és kellemetlen részletei, a mi azonban magát a beiktatást illeti a közgyülési teremben, ott már nem igen lehet félni, ha lesz is egy kis lárma, egy csomó gúnyos vagy épen goromba közbeszólás.

— Az nem tör csontot, — jegyezte meg Kopereczky elgondolkozva, — hanem a rántottát nem szeretem.

— A közgyülési teremben, — folytatá Malinka, — már jelentékeny számmal lesznek embereink: a Noszty-rokonság, a közömbösek, óvatosak, félénkek, várakozó álláspontúak, stréberek és azok a paraszt bizottsági tagok, a kiknek Noszty úr napidijakat fizet, hogy éljenezzenek. A közgyülésnek legfeljebb a másik fele lesz rakonczátlan. Meglepetések azonban itt sincsenek kizárva, mert ezek az emberek átkozottul leleményesek. A hangulat határozottan méltóságod ellenes, a hangulat pedig nagy hatalom. A legjobb embereinket összetöri. Így jártunk az üdvözlő szónokkal, Vér Tamás főjegyző úrral is, tegnap váratlanúl polypot kapott a gégéjébe, most operálni kell.

— Még ez is? Ki tartja most a beszédet?

— Noszty úr az alispán urat, Poltáry Györgyöt kérte fel ma reggel, csak úgy vállalta el, hogy királyi tanácsosságot igért neki. Ad vocem beszéd! Tudja a beszédét?

— Elmondom, mint a miatyánkot, csak engedjék. Mert vétek volna érte, ha már bevágtam szóról-szóra. A beszéd nem okoz nekem semmi nyugtalanságot amicze, hanem a rántottát nem szeretem.

— Azt mi is gondoltuk s Noszty úr megbizott engem, hogy négyszemközt valamit előadjak, de csak négyszemközt, mert . . .

Malinka nyugtalanúl tekintett a bóbiskoló Bubenyikra.

Kopereczky gondolkozott egy perczig; a coupé azokban az időkben készült, mikor a kocsi-folyosó még nem volt kitalálva, Bubenyikot tehát nem lehet kiküldeni.

— Bubenyik! — kiáltott rá, — beszélsz te németül?

Bubenyik felriadt és a fejével bólintott:

— A katonaságnál megtanúltam.

— Marha vagy, — förmedt rá ingerülten. — Semmire se használhatlak. Hogy lehet németül tudni?

Eközben azonban eszébe jutott, hogy egy csomó gyapot van a táskájában, a mire jód tinkturát szokott csepegtetni fogfájás ellen. Ezt hát most elő kellett keresni, és a saját méltóságos kezeivel dugdosta be a Bubenyik füleibe, de még ez se volt elég, ráadásul kinyittatta vele az ablakot is, hogy azon nyujtsa ki a nyakát, a mennyire csak lehet, nem törődve a figyelmeztető táblácskával, hogy: «Ne tessék kihajolni.»

— Csak te hajolj ki, Bubenyik, ha valami bajod történik, nagyon szépen foglak eltemettetni.

Most aztán beszélhetett Malinka:

— Hát az a terv, méltóságos uram, — suttogta, — hogy a bevonulást elkerüljük, de olyan ravasz módon, mely mellett semmi gáncs nem érheti személyét. Bontóváron innen van Alsó-Rekettye község, a hol Tóth Mihálynál vidám vadász-társaság van.

— Ki az a Tóth Mihály?

— Valami nagyon gazdag ember, én nem ismerem. Közönségesen «Amerikánus»-nak hivják és állítólag gyönyörű leánya van, nagy parthie.

— Szénégetőnek tőkén a szeme.

— Hát ennél a Tóth Mihálynál vannak a vadászok s ezek közt kettő, Komlódy János és Noszty Károly, a méltóságod apósának közeli rokonai be vannak avatva a tervbe, de csak épen ők ketten. Mind a kettő igen derék ember, a kik . . .

— Ne kezdje nekem Ádám és Évától amicze, — vágott közbe türelmetlenül, — a tervet, a tervet . . .

— A terv az, hogy mikor a vonat az alsórekettyei indóházba ér, akkor a vadászlakból a bizalmasok véletlenül épen ott lesznek s Komlódy úr, a ki ismeri is méltóságodat, kiáltani fogja a nevét, mire méltóságod kitekint az ablakon s udvariasságból leszáll, hogy kezet foghasson s nehány szót váltson velök. Szóból szó lesz (ők is fűzni fogják mesterségesen), a vonat e közben megindul, s méltóságod lemarad. Én kétségbeesve fogok kiabálni az ablakon, de hasztalan, ön káromkodni fog, aztán pedig megadja magát sorsának, az estét a Tóthék házánál tölti, vacsora után kocsira ül, és megkerülve a várost, a nyugati oldaláról hajtat be a megyeházába, a hol mi megvetett ágygyal várni fogjuk. Oly egyszerű az egész, mint a Kolumbus tojása.

— Hm, — szólt Kopereczky hálásan pislogva. — Egy kicsit restellem a dolgot, hátha gyávának fognak tartani?

— Az lehetetlen. Hisz egész evidens, hogy vis major volt.

SZIKSZAY FERENCZ MUNKAKÖZBEN A FRANCZIA TENGERPARTON.

— És maguk aztán mit csinálnak, he? Maga kapja a rántottákat, mi?

— A mi szerepünk könnyű. Gyimókán beszáll a méltóságod elé összetoborzott küldöttség, ebben benne lesz Noszty képviselő úr is, a ki nekünk elhiszi a fatális elmaradás történetét, szidni fogja a vasutakat, fenyegetőzni fog, hogy meginterpellálja ezért a minisztert, ráfogja az ellenpártra, hogy aljas csinyt követtek el, megvesztegették a kalauzt, a vonatvezetőt, vizsgálatot fog követelni. Szóval úgy nyélbe üti ő a dolgot, hogy még mi csinálunk tőkét belőle.

Kopereczkyt kezdte erősen mulattatni a szituáczió.

— És az utczákon, meg az indóházban várakozó tömegekkel mi lesz? — kérdezte vigyorogva.

— Azok bizony szépen felsülnek, nem lesz kit inzultálni.

— Ha csak az üres hintómat nem.

— Azt se; mert az ugyan ott vár az indóház előtt, de mihelyt odaérünk, nyomban elküldjük méltóságodért az alsó-rekettyei indóházhoz, a hol lemaradt, de azzal ne tessék törődni, mintha ott se volna, az csak egy finta, egy kis szemfényvesztés, azon a kocsin nem volna jó bejönni. Majd iszen tudja a többit Komlódy úr.

— Körülbelül én is tudom, — felelte Kopereczky fölélénkülve, és egy nagyot ütött a Bubenyik hátára. — No pupák, behozhatod már a tökfejedet. (Folytatása következik.)

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Párisból látogatott haza egy fiatal piktor és mindjárt hozzá kell tennem: egy nagyon erős és nagyon magyar talentum. Hangsulyozni kell, hogy erős, a ki nem szorult keztyűs kézzel való simogatásra, és hangsulyozni kell, hogy magyar, mert valóban az, noha a képein nincs se kutágas, sem pipaszóval mulatozó juhász s noha a jó magyar érzését kétségbe fogják vonni sokan és végképen meg is fogják tagadni szintén nem kevesen.

Kell erről néhány szót mondanom, mert az alkalom már nem is lehetne kinálkozóbb. A magyar társadalomnak a magyar művészettel való kapcsolata kegyetlenebb Shylock szerződésénél. A mig itthon van a piktor vagy a képfaragó és koplalások, megaláztatások és

VÁRAKOZÁS.

könnyek között is ragaszkodik a hazai röghöz, addig lenézés, kicsinylés, de főképen fagyasztó nemtörődömség az osztályrésze. S a mikor aztán szárnyat bont s a szenvedések után megmaradt talán legutolsó energia-csöppet arra használja, hogy a halálos atmoszférából kimeneküljön: már megüti a fülét az új elnevezés, az «idegenbe szakadt honfitársunk,» a miben a krokodilus könnyén kívül már benne van a vád és a szemrehányás, hogy ugyan miért hagyott el bennünket? Mintha bizony nem elüldözték volna.

De ha már a szárnybontás is drámát jelent művészeink számára: a megállapodás, a fészekrakás meg épen bizonyos tragédia. A Munkácsyk, a Zichyk ragyogásában mi is megfürdünk, mint az örömszülő nemzet, — a mig külföldön vannak. Megköveteljük, hogy magyaroknak vallják magukat, haragszunk és hazaárulásról suttogunk, ha a nevöket francziásan irják oda valamely vásznukra. De csak addig kellenek a magyarságnak, a míg messze vannak. Ha hazakivánkoznak, már felüti a fejét a «sanda gyanu». A visszatérés szándékában ezerféle motivumot sejtenek, csunyánál csunyábbat, csak épen azt az egyet nem hiszik el, a mit állandóan hangoztattak és követeltek: a nemzeti érzést, az otthon levegője után való vágyakozást. Ha a magyar földből kisarjadt a lángész: nincs maradása. Ha megszökött közülünk: nincs visszatérése. Ha elment, ide nem jöhet vissza. Legföljebb ha hozzuk. Koporsóban.

Igy, egy-egy látogatásra azonban szivesen fogadjuk a vendéget. Még akkor is, ha magyar. Még akkor is, ha — mint Szikszay Ferencz — nem csak képeket, de művészetet is hoz magával. Hiszen vannak itthon is piktoraink, a kik egész művészek. De nagyon kevesen és csaknem mindannyian félrehuzódva, megértetlenül, mint a hogyan a legszűzebb havat sem a hegyek lábainál, hanem a legrejtettebb, legmagasabb sziklahasadékok között találni. Tiz esztendőnek a munkásságát, szakadatlan forrongását tárja elénk az az alig kilenczven vászon, a mit félezernél több, javarészint angol és franczia műbarátok tulajdonában lévő képe közül össze tudott gyűjteni. Nem adják oda szivesen, sőt nem adják oda sehogyan sem a magukhoz váltott festményeket, a mint nem válunk meg szivesen egy jólőrzött ereklyénktől, akár csak rövid időre is. És épen ebben az egy momentumban rejlik Szikszay festésének legegyénibb sajátossága. Az ő képei nem falat diszitő foltok, több-kevesebb értékű művészi csecsebecsék, uribb szobáknak — immár nálunk is — kötelező járulékai. Szikszay minden képe egy-egy eleven, átélt érzésnek az őszinte és megkapó

ŐSZI DÉLUTÁN. (ORSAY.)

A «Könyves Kálmán» Szalonjából.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

visszasugárzása. Képében először nem a pitoreszk hatást, hanem a lüktető érzést vesszük tudomásul. Szikszay vásznain észrevehetetlen, hogy a festés voltaképen a tér dimenzióinak, a clair-obscure fogásainak mesterkélt alkalmazása. Érzéseinek a vászonra való átvitelében még nem oly hatalmas az összefoglaló erő, mint Millet képein. Nála az ember a képen vagy nem szerepel, vagy csak staffage, mint Corotnál. Millet az «Angelus»-ban, vagy a «Kalászgyűjtők»-ben már-már eléri azt, hogy egy néhány araszos vászon határai közé mintegy beleszorítsa az egész Teremtésnek, a Kozmosnak a végtelenségét és egyetemességét is kifejező hangulatot. Mintha egyazon perczben és egyazon rögből sarjadt volna fel minden: az összegyűjtött termés, az ember, a munka, a jólét és a nyomoruság s mintha az imádkozó fiatal pár ajakáról elröppenő fohászkodás már az elmulást jelképezné. Szikszay is a mindenséget érzi és keresi a témáiban, de azok kifejezésében még csak az epizód elmondásáig jutott. A tenger maga a mérhetetlenség s a vásznon is ennek a mérhetetlenségnek a szimboluma. Ám ezzel a fölfogással most még nem közeledik feléje Szikszay. Most még csak apróbb nyilvánulásaiban figyeli meg a tengert, az intimitásait, hogy úgy mondjam, a toilette-titkait lesi meg és viszi a vászonra. Egyik képén a szél pajzánkodását érzékíti meg, a mint a tenger zöld pongyolájának habfodrait meglibbentgeti. Ez a *Szélroham*. Mellette már haragszik a tenger. S mint mindaz, a mi nagy: a haragjában kicsinyessé válik. Egy apró, szerencsétlen bretagnei halászbárkát olyan hullámokkal ostromol, hogy az már valóban sok. Ez már az *Orkán*. Azután lágy és sejtelmes akkord szólal meg a Szikszay tengeri szimfoniájában: *Holdas éj az Oczeánon*. Itt már kezd érződni, hogy a keret csak a képnek szab határt, a tengernek nem. Tengert sejtünk, lágyan hullámzót, a kép horizontján túl is. De még ez sem az igazi tenger, a nagy, a félelmetes, a melynek szelidsége mögött is ott rejlik az örök, a kegyetlen fenyegetés, a melynek a nyugodtsága halálos sejtelmekkel teljes. Szikszay az ő holdas éjét még lilás tonusokkal meleggé, szinte életet lehelővé teszi, nem úgy mint *Harrison*, a tenger nagy, de őszinte poétája, a ki aczélosan kék hideg szineivel, sápadt-fehér holdsütéseivel az igazi tengert, az élet negativumát karakterizálja.

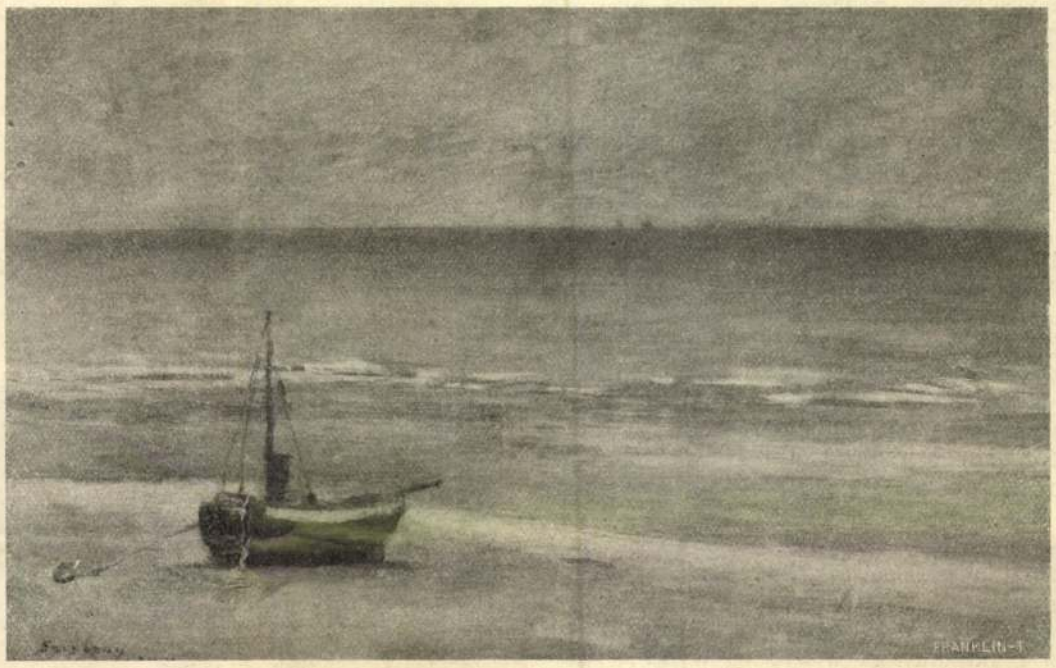

ELHAGYATVA. (SZEPTEMBERI APÁLY.)

A kiállítás első nagy terme csupa tengerkép. És itt és ezért féltem én Szikszayt attól, hogy a magyarságát, sokan esetleg az eredetiségét is, kétségbe fogják vonni. A magyar festészetben a tenger csaknem egészen ismeretlen. A tengerfestésnek nincsenek nálunk nagy képviselői, nincsenek sajátos formái, nemcsak tekhnikája,

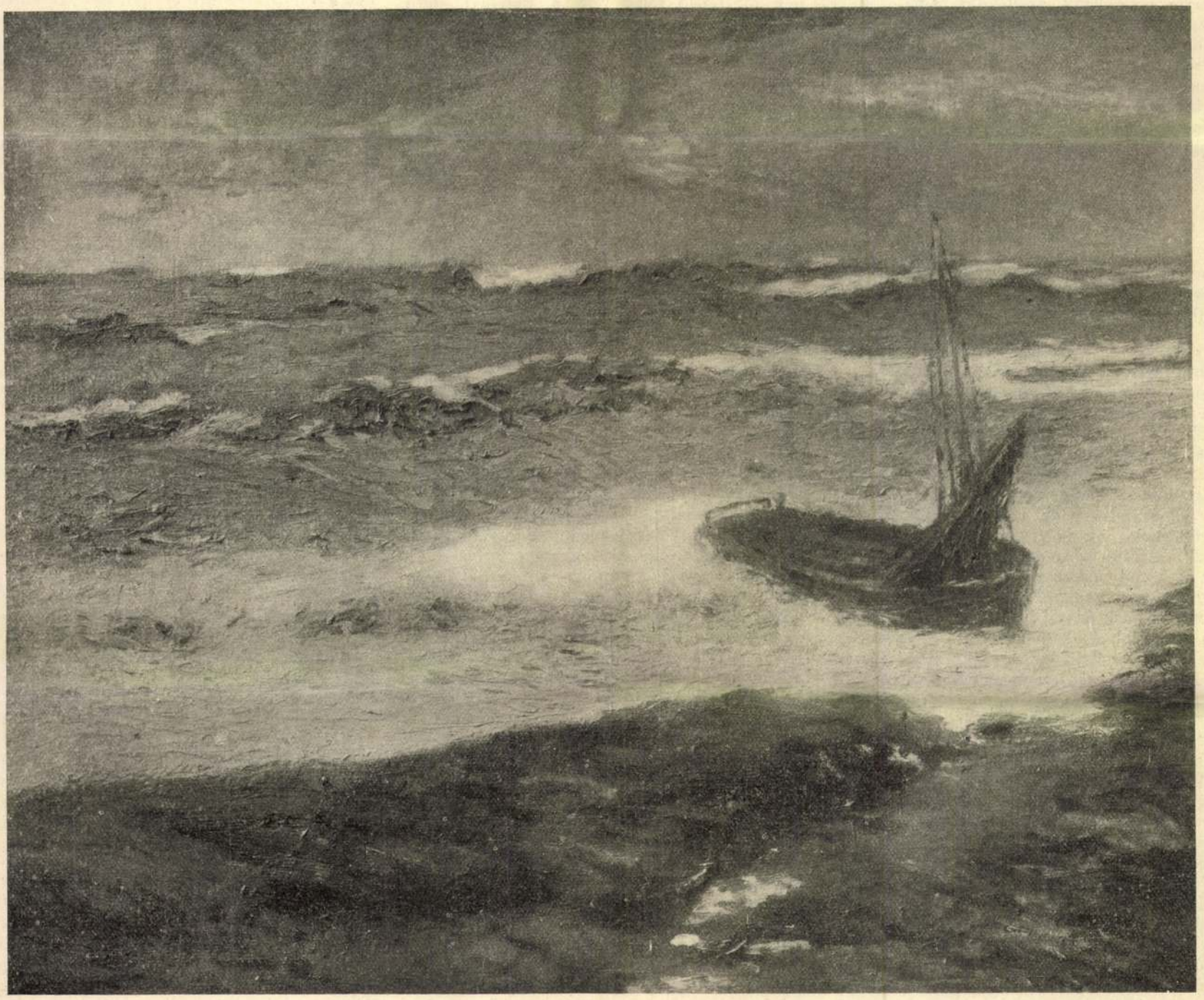

ORKÁN. *A «Könyves Kálmán» Szalonjából.*

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

de még csak allürjei sincsenek. Annál inkább van a franciának, az angolnak és legkivált a németalföldinek. A tenger — mint művészet tárgya — akaratlanúl is egybeforrott a mi fölfogásunkban a nagy oczeán-speczialisták neveivel s elfeledtük, hogy a tenger a valóságban is lehet olyan, mint Ruysdaël, vagy Van der Neer vásznain s ha ők láthattak bizonyos alkalmakkor bizonyos szineket, ugyanazokat a szineket megláthatja más is, akárki is. Elvitázhatatlan valóság, hogy Szikszay Ferencz képein is lehet találni ilyen tipikus szineket, sőt tipikus kifejező módokat is, de az nem arra vall, hogy ő múzeumok falain tanúlta a festést, hanem jelenti azt, hogy ő a festői meglátásban olykor Ruysdaël ódai magasságáig is eljut, mint pl. az első kisteremben függő «La Manche» képén, hogy csupán egyetlen dokumentumot említsek. Különben is: a pikturában nem lehet frondőrködni. Itt hiába öltözik a borbélylegény grófnak. Egészen bizonyos, hogy senkit meg nem téveszthet. Viszont hasztalan iparkodás, hogy a vérbeli grófra rásüssék, hogy csak — borbélylegény.

Egyéb tájképein nincs meg annak az elmélyedő tanúlmánynak a nyoma, a mi tengerképeit egy-egy chef-d'oeuvre-ré avatja. Tájai között van olyan, a mely percznyi benyomás megrögzítése és van olyan, a mely már-már eljut az akadémiai leszűrődöttségig és kimértségig. Ám ez csak a képek miként való megcsinálására vonatkozik. Tájképein gyöngébb a mód, a hogyan a mondanivalóját kifejezi, de a mit mond, az ép oly értékes és tartalmas, sőt egészében ugyanaz, mint a tengert ábrázoló vásznain. Minden képében a természet iránt való végtelen szeretetét, a művészetben való gyönyörűségét s az egyszerűség — mint a legtökéletesebb forma — felé való törekvését akarja megérzékíteni. Én úgy vélem, hogy ezt az iparkodását a legteljesebb siker kiséri. Angol és franczia hozzáértők, akadémiák, amatőrök és műkereskedők (s ez odakünn többet jelent holmi czopfos tekintélynél) lelkes bámulattal kisérik fölfelé haladtában. Attól már elkéstünk itthon, hogy fölfedezzük vagy előbbre segítsük. De keserűségeket még okozhatunk neki. Még elég fiatal, hogy meg lehessen kisérelni géniuszának a letörését. *Fráter Aladár.*

ÉJSZAKY KÁROLY.

1818–1907.

Kolozsvárott meghalt egy 89 éves öreg író, — talán a legöregebb mindazok között, a kik a tollat forgatjuk. A mai olvasó, sőt még a fiatalabb iró nemzedék is, alig ismerte már a nevét, művei pedig egészen elmerültek a feledésbe. Valami nagy hullámokat akkor sem vertek, a mikor egész frissek voltak, mert *Éjszaky* Károly nem tartozott azok közé az eredeti nagy szellemek közé, a kik kortársaiknak új irányokat mutatnak vagy új alapokra fektetik az irodalmat. Soha nem is szánta rá életét egészen az irodalomra, csak más foglalkozásaiból fennmaradt idejét adta neki, inkább hajlamból és kedvtelésből, mint igazi ellenállhatatlan hivatásból. Vonzotta talán az irói világ társadalmi élete is, a mely akkor, a mikor az ő tehetsége virágában volt, nem volt olyan széthúzó és vetélkedő, pártoskodással teli, mint ma, egységesebb, melegebb és kellemesebb volt. Ennek az irodalmi társas életnek egyik igen kedvelt tagja volt Éjszaky Károly, elmés társalgó, vidám pajtás, melegszívű jóbarát, minden izében derék magyar ember.

Az írók körében való élet sarkalta irási kedvét is, a mit abból is láthatni, hogy a mióta elkerült Pestről Kolozsvárra, alig lehetett róla az irodalommal kapcsolatban hírt is hallani, egész irói munkássága egy-két alkalmi felolvasásra szoritkozott. A mit írt, azt majd mind a nyolczvanas évek előtt irta. Vigjátékaival aratott legtöbb sikert, a Nemzeti Szinházban is előadták egy-két darabját, melyek tetszést arattak. Írt verseket, novellákat is, de a szinpad maradt igazi szerelme. Szindarabjai ma már teljesen a multéi, a mai közönségnek és kritikának nem sok mondani valója akadna róluk, de annak idején hozzájárultak a magyar szinpadi műsor élénkítéséhez. Mint a hetvenes évek irói világának egyik kedvelt alakja, főrészese volt 1877-ben a Petőfi-társaság alapításának s hálából ezért a

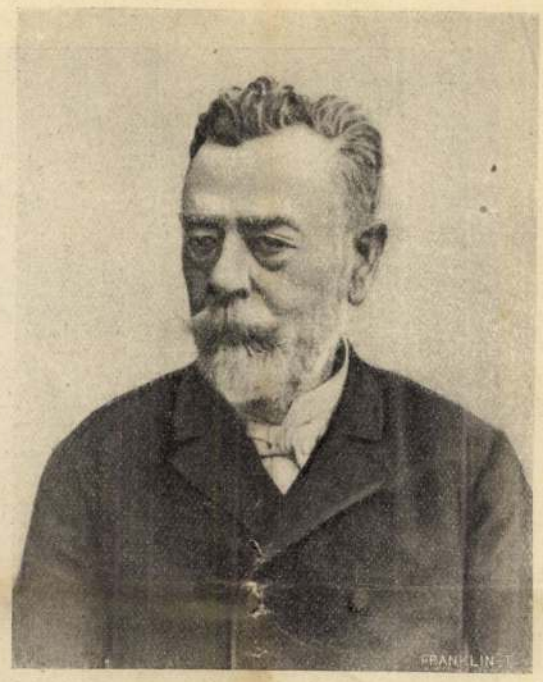

ÉJSZAKY KÁROLY.

társaság alelnökévé s később tiszteleti tagjává is választotta.

Az irodalomnak, bár lelke javát kétségkivül neki ajánlotta fel, nem sok szerepe volt életpályája külső alakulásában. Mérnök-ember volt, küzdött a szabadságharczban, a Bach-korszakban mint magán-mérnök működött, majd a jobb idők pirkadásával Fejérvármegyénél vállalt tisztséget. Az alkotmány helyreállítása után képzettségének megfelelő alkalmazást talált az államvasutaknál, a hol szép állást ért el: mint kolozsvári üzletvezető vonult nyugalomba. A kolozsvári társadalmi életben temperamentumának megfelelő részt vett, a kedves modorú, élczes és eszes öreg urat nagyon sokan meggyászolják a kincses városban, mert sokan szerették. Buzgó tagja volt az «Erdélyi Irodalmi Társaság»-nak is. Halála nem irodalmi esemény, de azért érdemes megemlékezni róla, mint nagy és nevezetes idők részeséről s egyikéről azoknak, a kik nehéz időkben szitották a nemzetben az önbizalom s az irodalom iránti érdeklődés tüzét.

TOLSZTOJ SHAKESPEARE-RŐL.

Csodálatos a tömegek psychológiája. Mi sem kedvesebb csemege neki, mint az élő nagyságok kicsinylése, sőt lehurrogása, de a meghaltak iránti becsülését és kegyeletét nem hagyja egykönnyen megváltoztatni. Gyakori eset az, hogy hires emberek még életükben feledésbe merülnek s halálukkor nincsen meg semmi egykori dicsőségükből. Gyakoribb eset az, hogy a hires ember fenn képes tartani hírnevét, ha mesterséges és erőszakos eszközökkel is, haláláig, de akkor azután menthetetlenül elborítja a feledés homálya. Kevés példa van azonban arra, hogy népek évszázadokon át kegyelt ideáljuktól eltántorodjanak egyesek kedvéért, a kik ezek nagyságát kétségbe vonják. Ilyenkor már a hosszú népszerűség is elegendő ahhoz, hogy a híres nevek viselői folyton újabb és újabb szempontokból való kutatás tárgyává tétessenek. Sokan, — legszembetűnőbb példája ezeknek Dante, — olyan műveket alkottak, melyeket tulajdonképen csak a kortárs érthetett meg teljesen minden tanulmány nélkül — még az is csak, ha a viszonyokkal ismerős volt. A jelenkori olvasó csak elmélyedő kutatás által emelkedhetik e mű élvezetének magaslatára. Shakespeare nem ezek közül a nagyságok közül való: elenyésző csekély kivétellel összes művei ma is oly könnyen érthetők és élvezhetők, mint keletkezésük idejekor voltak, sőt mondhatjuk bátran, ilyenek fognak maradni mindenkor.

Tolsztoj tehát, midőn arra határozta el magát, hogy Shakespeare ellen röpiratot ír, — mert így kell neveznünk irodalmi tanulmányát, — a világ legnagyobb és legkevésbbé kétségbevont hírnevei egyikének megtámadására vállalkozott. Nem hiányoztak ugyan eddig sem egyes hangok, melyek a «brit óriás» nagyságát kicsinyelni merészkedtek. Bernhard Shaw, kit méltán Shakespeare legtehetségesebb élő utódjának tekinthet a mai angol szinpad, midőn tudomást szerzett arról, hogy Tolsztoj Shakespeare *ellen* könyvet készül irni, nyilt levelet intézett hozzá, melyben ő is kijelenti, hogy nem tartozik a Shakespeare-imádók közé. «Shakespeare, mint gondolkodó — irja, — megállhat vagy elbukhat Tolsztoj szemében, de nem hiszem, hogy egy perczig is kiállhatná oly élesszemű kritikus és vallási realista vizsgálatát, mint a milyen Tolsztoj.» Felemlíti továbbá, hogy Byron is azt tartotta, hogy Shakespeare érdemeit meg nem illő tiszteletnek örvend. Ezek a kicsinylő vélemények elenyésznek azonban azzal a határt alig ismerő Shakespeare-imádással szemben, melynek egyik első hirdetője Goethe volt.

Tolsztoj nem remélhette azt, hogy könyvével meg tudja fordítani a közvéleményt, csupán eleget akart tenni azon bensejéből fakadó és egész életén át táplált véleményének, melyet Shakespeare műveinek olvasása benne keltett. A könyvében kifejezett nézet nem pillanatnyi hangulat eredménye, sem meggondolatlan állásfoglalás, hanem, mint maga mondja, csupán sikertelenségét mutatja azon szakadatlan erőlködésének, hogy Shakespeareről való véleményét összeegyeztesse minden más czivilizált ember véleményével. Az eredmény azonban most is, midőn 75 éves korában az egész Shakespearet még egyszer elolvasta, csak az volt, hogy mindenütt unalmat és csodálkozást érzett olvasás közben. Nem tulajdonítja azonban ezt, mint várhatnók, a maga eltérő izlésének, hanem azt állítja, hogy az egész európai közvélemény Shakespeareről szóló itélete egy közel százötven éves suggestió gyümölcse.

Részletes elemzés tárgyául Tolsztoj a *Lear király*-t választja; mely Shelley szerint az egész világ drámai művészetének legtökéletesebb alkotása. Az olyan «értelmetlen dramatizált elbeszélésekkel» való foglalkozást, mint a milyenek a *Vihar, Troilus és Cressida, Cymbeline*, nem is tartja érdemes munkának. Jelenetről-jelenetre halad: azt találja, hogy a cselekmény nem egységes, semmiféle belső szükségszerűségben nem leli magyarázatát, a személyek pórias nyelven beszélnek, a mi különben is Shakespeare azon tulajdonsága, mely szerinte műveinek élvezetét leginkább gátolja. Az ezen dráma eredetijéül szolgált régi angol szindarabot minden tekintetben Shakespeare műve fölé helyezi.

Nem áll meg azonban Tolsztoj ennél az egy szinműnél; általánosságban jelenti ki, hogy Shakespeare darabot szerkeszteni nem tud s egyáltalában képtelen jellemet alkotni. Shakespeare nem tud jellemet alkotni! Ez azon pont, mely valóban méltán megütközést kelthetett világszerte, mert ennél nagyobb és megokolatlanabb váddal nem igen illettek még irodalmi nagyságot. Egy franczia folyóirat kérdést intézett a franczia irodalom kiválóbb művelőihez, mi a véleményük Tolsztoj lesujtó kritikájáról? És még a francziák is, kiknél pedig a Shakespeare-kultusz korántsem akkora, mint Németországban vagy nálunk, majdnem egyértelműleg elitélőleg nyilatkoztak Tolsztoj kritikájáról, bár abban némileg igazat adnak neki, hogy — mert ez volt az enquèten felvetett egyik kérdés, — Shakespeare gyakran unalmas.

Tolsztoj nem bocsátkozik behatóbban Shakespeareről alkotott véleményének megokolásába; csak azt hangsulyozza, a mit már említettünk, hogy a Shakespeare-imádás nem egy kritikai szemmel végzett tanulmány gyümölcse, hanem egyedül a Goethe által kinyilatkoztatott véleménynek nemzedékről-nemzedékre átörökített és soha kellő kritikával nem bonczolt suggestiv erejében leli magyarázatát. Goethe ezen véleménye pedig Tolsztoj szerint abból magyarázható, hogy Goethe meg akarta dönteni a franczia művészet dicsőségét a végből, hogy a maga drámai működésének tágabb teret nyisson, főképen pedig abban, hogy életfelfogása a Shakespeareével egyezett. Goethe mindenható diktátor volt irodalmi és aesthetikai kérdésekben s véleményét csakhamar magáévá tette a német literátusok egész serege. A külföld nem csatlakozott azonnal ehhez a felfogáshoz s még Anglia sem viseltetik oly tisztelettel és rajongással Shakespeare iránt, mint Németország. Az kétségtelen dolog, hogy Shakespeare mai hirnevének eredete Németországban keresendő, mert közvetlen követői Shakespearenek hazájában se voltak.

„HONOS ALIT ARTES“

"HOMO ARTIS"

SZIKSZAY...

JÓKAI említette, hogy reá és kortársaira nagy hatása volt a franczia romanticizmusnak. Ezek között volt JULES JANIN is, a színes tollu, élénk fantáziáju iró-esztétikus és a legélesebb elméjü mübiráló. Ez a kiváló irótekintély SAINT-BEUVE helyét foglalta el később az IMMORTELS-ek között. De nem ez az akadémikus szék tette őt halhatatlanná előttem, hanem az a rövid előszó, amelyet DUMAS FILS »Kaméliás hölgy«-éhez irt. Méltó bevezetése volt ez a mult század legmeghatóbb regényének, amely sok érzékeny szivet fog még könnyekre fakasztani!

Csodálatos, hogy éppen most, midőn a magyar művészet ujjászületéséről álmodozunk, ugyancsak a nagy JANIN vérének egyenes leszármazottja kér szót, hogy a jelen kiállitás tárgymutatójának előszavában bemutassa nekünk SZIKSZAYT, a gall kakas szárnyai alatt megizmosodott magyar művész-zsenit.

Várva-vártam ezt a pillanatot, amely elégtételt szolgáltat nekem is, éveknek kicsinyes méltatlanságaiért. Mert nagy volt az én bünöm sokak szemében, mivel már fejlődésének csirájában rá mertem mutatni egy hivatásos művésztalentumra, aki Istenáldott tehetségével még sok dicsőséget fog szerezni egykor a mi édes hazánknak és a magyar névnek.

Ma már az eredményekre mások mutatnak reá!

ARSÉNE ALEXANDRE, GEÉFFROY, THIÉBAULT SISSON, szóval a franczia műkritikusok tekintélyei, akik ugyancsak fukar kezekkel mérik a dicsőséget idegen csillagok számára.

Mindezek ma már a világhirü mesterek között emlegetik az ifju magyar művész nevét. Sőt, amit remélni sem mertem, maga CLÉMENT JANIN, a GAZETTE DES BEAUX ARTS-nak büszkesége, ez a tartózkodó, megvesztegethetetlen és szigoru műbiráló is meghajtja a franczia művészet zászlóját a mi SZIKSZAYNK előtt.

Mit szóljak akkor én, akinek lelkéből e kiállitásnak gyönyörüsége egyszerre kitépte a keserü emlékeknek minden gyökérszálát? Hallgatok és gyönyörködöm, mert látom és érzem, hogy helyesen cselekedtem.

De láthatja immár a magyar közönség is, hogy midőn én SZIKSZAY művészetéért hitet vallottam, nem üztem személyi kultuszt, csak hazám művészetének kivántam vele szolgálni.

SZIKSZAY egész ember, aki művészi hirnevét nem összeköttetéseknek, pajtáskodásoknak, vagy a protekcionalizmusnak köszönheti, hanem veleszületett talentumának, kimüvelt izlésének, erős fajbeli érzésének és ami fő: acélos szorgalmának.

Édes atyjától örökölt lelkesedését, szivjóságát és magyarságát vitte bele küzdelmes pályájának nehéz harczaiba. Mint minden igaz művésznek, ugy neki is voltak kemény megpróbáltatásai. Verejtékes munkájában tisztult, szenvedéseiben nemesedett. De minden ütés, melyet lelkére mértek, csak egy-egy darab földi salakot törhetett le róla, hogy még könnyebben előtörhessen belőle művész-zsenijének ragyogása.

Ő a fájdalom lépcsőjén emelkedett a kiválasztottak közé!

Legnagyobb előnye és legcsodálatosabb adománya, hogy műveiben egyetlen egyszer sem ismétlődik. Ritka kiváltság! Hiszen ha az impresszionista iskola legnagyobb festőitől, BOUDIN-től, a marinisták és felhők királyától; vagy ha RENOIR-tól, aki dekorativ panneauiban WATTÉAU örököse; vagy ha CLAUDE MONET-től, vagy ha SYSLEY-től, ha MAUFRÁtól látunk is egy-egy képsorozatot, akkor bármilyen nagy gyönyört okoz is egy, két, vagy tiz képük együttesen, a többi már untat és fáraszt. SZIKSZAY-nak másfél száznál több képe vajjon kit untatott a müértő közönség közül? Kit fárasztott el? Nem minden képe egy-egy más dal, egy-egy ujabb lirai hangulat-e? Minden egyes képe érdekel, gyönyörködtet és együtt-

véve mind csak felüdítenek. Igy költözik boldogság abba hajlékba, ahol egy jó SZIKSZAY kép függ.

De én nemcsak a művészt szeretem benne, hanem embert is. Mert higyjék meg nekem, ez a kettő egymás elválaszthatatlan. Minden művész egy elzárkózott világ. I kulcsát keressük, kutatnunk kell benne elsősorban az embe

Mivel a mi lelkünk gyorsan összeforrott, alkalmam v benne megismerni azt az emelkedett nemes jellemet, akin nincs egy gondolata, amely nemtelen, nincs egy tette, amel nem a jóság sugal; nincs egy lépése, amelyet nem az elv jókért való hála vezet.

Ő is, mint minden igazi művész-ember, színeit a l kéből meríti. Nézzék csak meg az ő színpompáját, oly ragyogó, olyan tiszta, mint az a lélek, amelyben keveri.

SZIKSZAY művészete a nemes felfogásu, emelked ízlésü, kiváló műveltségü, tiszta szivü embert tükrözi viss minden ecsetvonásában. PEDIG ÉN MONDOM MOST UJR HOGY Ő MÉG NEM ÉRTE EL HIVATOTTSÁGÁNAK TET PONTJÁT. Művészpályájának csak TAVASZÁT éli s ez gyüjteményes kiállítás, amit itt bemutat, tüneményes ha dásának csak az első nyugvópontja.

Művészete ma még nyiló virág, amely most bontoga harmatos szirmait. Majd ha pár év mulva teljes virágzá ban pompázik, tudom, hogy meg fogja bámulni benne a vil a magyar faj büszke, teremtő erejét. Addig is, nyugalomm reménységgel várom fejlődésének nyarát, hogy majd akk megirhassam az ő legteljesebb életrajzát.

HOCK JÁNO

ELŐSZÓ.

FESTŐ, akinek műveiben itt majd a bájt, majd a kifejezés erejét csodáljuk meg, magyar földön termett ugyan, de azért Franciaországnak is gyermekévé lett művészetében.

Alighogy ecsethez nyult és keblét a művészet nagy ései előtt kitárta, máris a XIX. század franczia nagy mes-inek csoportja és közöttük legfőképpen COROT lőn irá-tó vezércsillagává. Amint ezek, ugy ő is csak a tisztaságot, omságot kereste a színhatásokban. Az egyszerűt, az össz-igzót a vonalakban. A természetes igazságot a tárgyak gválasztásában.

Öntudatosan szakított a müncheni iskolával, amelynek ézkes alkotásaiban nincs se üdeség, se mélység. Hogyan elelhetett volna meg az az irány az ő izgékony, hangulatos nészetének?!

Midőn azután kutatta, hogy miért is idegenkedik ő yira a német festészettől, rájött, hogy ennek oka a magyar akterben rejlő ellentétes faji sajátosság. E naptól fogva edül csak arra törekedett, hogy a franczia művészet ját ültesse át hazájába, mert belátta, hogy ez jobban meg-l honfitársai ízlésének, szokásainak és életviszonyainak.

E törekvésében RUSKIN-nek lelkesedésével és meggyőző évei támogatta őt egy kiváló lelkű, ékesenszóló képviselő, CK JÁNOS, akinek segítségével gróf ANDRÁSSY-nak, a ynevü politikusnak védnöksége alatt 1901-ben nemzetközi litást rendeztek a Nemzeti Szalonban, ahol a franczia vészet első helyet foglalt el és páratlan sikert aratott.

PRÉFACE.

LE PEINTRE dont on admire en ce moment les oeuvres tantôt charmantes et tantôt dramatiques, fils de l'épique Hongrie est aussi le fils artistique de la France.

Dès qu'il toucha un pinceau, dès que son esprit s'ouvrit aux grandes émotions de l'art, c'est des maîtres du XIXe siècle français, de Corot notamment, qu'il prit conseil. Comme eux, il aima les tonalités claires et fines, les lignes simples et harmonieuses, les sujets les plus près de la nature. Il s'éloigna délibérément de l'école de Munich, dont l'éxécution pesante, sans spontanéité et sans pénétration, ne convenait pas à son tempéramment primesautier et impressionable.

Puis, analysant ce qui le détournait de la peinture allemande, il arriva à en déterminer les éléments contraires au caractère hongrois. De ce jour, il s'attacha à faire prévaloir dans son pays la peinture française qui lui apparut comme mieux en rapport avec les goûts, les moeurs, la manière d'être générale de ses compatriotes.

C'est dans ces dispositions, qu'avec l'aide d'un esprit des plus éminents, enthousiaste et persuasif, à la manière d'un Ruskin, l'éloquent député Jean de Hock, et sous le patronage d'un homme politique d'une renommée universelle Monsieur le Comte Jules Andrássy, il organisa en 1901, au Salon National, une section de L'Art Français où celui-ci tint une place prépondérante et obtint un succès sans précédent.

Ezért mi franciák hálánkat a nyilvánosság előtt is szívesen lerójjuk SZIKSZAY iránt.

De más jogczímei is vannak a mi rokonszenvünkhöz! Igényt tarthat rá művészetének előkelőségénél, érzékenységénél és sokoldalúságánál fogva. Már is jelentékeny az ő munkássága. Lelke gazdagon termel, bár előszeretettel festi a tengert és az ő tájképeit. Lehetetlen itt számszerint elősorolni mindazokat az érdekes festményeket, amelyeket gyorsan teremtő ecsetjével megalkotott, mert hiszen ez a részletezés a jelen kiállítás tárgymutatójának a feladata. De talán meg lesz engedve, hogy kiszemeljünk mégis a sorrendből néhány vásznat a festő legjobb művei közül.

Ilyenek: A FENYŐ, a téli magánynak ez a költeménye. AZ ŐSZI REGGEL BRETAGNEBEN, AZ ŐSZ ORSAYBAN, AZ ŐSZ ANTONYBAN. Mind a három a haldokló természetnek hűséges víziója. A VIRÁGZÁS, mely a tavasznak himnusza. Az embernek a tengerrel vívott örök harczát pedig egy megható triptichon (hármaskép) állítja szemünk elé. A KÜZDELEM, A HAJÓTÖRÉS, A VÉG. Az első a vihar elől menekülő hajót, a második a lappangó zátonyokon szenvedett hajótörést, végül a harmadik azt a szomoru temetőt mutatja be, amelynek korhadozó keresztjei alatt az elhunytak nyugosznak.

Sötét éjszakának hajós népe hol van?
Gyászos történetük, ott van a habokban.
Mélységes hullámok! Térdükön reszkető
Anyák gyötrelmei . . . . .

(HUGO VICTOR.)

A figyelmet fölébresztő művek közül talán helyes lesz még felemliteni néhányat, amelyek ANDRÁSSY GYULA grófnak remek műgyüjteményéből valók: KORA TAVASZ, A PARKBAN, A DIÓFA, A GOËMON-SZEDŐ. Továbbá a Budapest főváros birtokában levő NAPNYUGTA AZ OCZEÁNON és a megrázó hatásu HAJÓTÖRÖTTEK TEMETŐJE, amely oly nagy feltünést keltett az 1904-iki párisi Salon d'automneban. A TAVASZI REGE, egy álmodozó női alakkal a virágzó fák között. ESŐ UTÁN, mely koronghi LIPPICH ELEK-nek, a szépművészeti osztály kiváló vezetőjének tulajdona. A MA-

représente une gracieuse Parisienne assise au bord du lac, près du Pavillon d'Armenonville, et dont le cercle „OTTHON" est l'heureux détenteur. Puis, parmi les dessins, cette MARGUERITE GAUTIER SUR SON LIT DE MORT, qui illustre avec tant d'intensité une des pages les plus poignantes de la Dame aux Camélias, et quelques portraits, comme „CAMÉE" etc. D'autres toiles encore solliciteraient le commentaire, mais il faut se borner.

SZIKSZAY a reçu en France la consécration de son talent. Médaillé à l'Exposition Universelle de 1900, reçu chaque année au Salon de la Société Nationale de Paris, sociétaire du Salon d'Automne, il a conquis, malgré sa jeunesse, une situation enviable, et que l'avenir ne peut que rendre meilleure encore.

Cette situation, il l'a obtenue par un travail opiniâtre, une volonté soutenue, un effort constant vers le mieux. Souhaitons que cette exposition d'ensemble, qui marque une étape dans sa vie, devienne le point de départ des nouvelles oeuvres, fortes et graves, que nous sommes en droit d'attendre de sa maturité.

Paris, janvier 1905.

CLÉMENT-JANIN.

15–18 oldal

vagyis. Elt lap

hiányzik

innen

1889.

1. La ferme de Rákos. (Dessin encre de Chine.) Collec. JEAN DE HOCK, Rákos 1889.

2. Ferme en Hongrie. (Aquarelle.) — Ohat-Kócs. (Nagyhortobágy, Hongrie.) App. à M. AURÈL TEDESCO.

1892.

*3. Le merle jaune. (Première peinture à l'huile de l'auteur.) Gálosfa (Hongrie) le 24 août 1892. App. à l'auteur.

4. La route de Cernay. (P.) Cernay. App. à M. le docteur de BATIZFALVY, Budapest.

5. Une dame (Songeuse). (P.) Paris. App. à M. le docteur de BATIZFALVY Budapest.

1893.

6. La ferme. (P.) Jancsár. (Hongrie.) App. à Madame la PRINCESSE PAULINE DE METTERNICH-SÁNDOR.

* Les tableaux marqués * sont reproduits au catalogue.

7. A Kubik-puszta. (Olajf.) Emőd. Magántulajdon.

8. Alkonyat a Tisza partján. (Olajf.) Tisza-Kürth. (Ifjukori munka.) TŐKÉS GYULÁNÉ SZIKSZAY EMMI tulajdona.

9. A portó st. mauríciói kikötő. (Olajfestm.) Emőd. Magántulajdon.

1894.

10. Aratás. (Sepia.) GERBEAUD EMIL tulajdona Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban (1894.), a Nemzeti Szalonban. (1897.)

11. Bárka éjjel. (Színes rajz.) Páris. CZOBOR BÉLA tulajdona, Budapest.

1896.

12. Alkony a Tisza mellett. (Olajf.) Tiszavárkony. KESZTHELYI ERNŐ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

13. Karácsony est a tengeren. (Olajfest.) Páris. CZÁJLIK LAJOS tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

14. Hajnal a Tisza mellett. (Olajfest.) Ó-Kécske. FORCHÉ ROMÁN tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1896.)

15. Az Etna. (Színes kréta.) Catania. Magántulajdon. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

16. Őszi parkrészlet. (Tanulmány.) Városliget. HERCZEG FERENCZ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

7. La ferme Kubik. (P.) Emőd. Vendu.

8. Crépuscule. (Bords du Tisza.) Tisza-Kürth. (Oeuvre de jeunesse.) App. à Mad. JULES DE TŐKÉS née EMMY DE SZIKSZAY.

9. Porto St. Maurizio. (P.) Vendu.

1894.

10. La récolte. (Sépia.) App. à M. E. GERBEAUD, Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (1894.) et au »Salon National« (1897.) à Budapest.

11. La barque nocturne. (Dessin de fusain.) Paris. App. à M. BÉLA DE CZOBOR, Budapest.

1896.

12. Crépuscule. (Bords du Tisza.) (P.) Tiszavárkony. App. à M. E. KESZTHELYI, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

13. Noël en mer. (P.) Paris. App. à Mr. L. CZÁJLIK, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

14. Aurore. (Bords du Tisza.) (P.) Ó-Kécske. App. à M. R. FORCHÉ. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1896.)

15. L'Etna. (Dessin rehaussé.) Catane. Vendu. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

16. Parc. (Effet d'automne.) (Étude.) Bois de ville. App. à M. F. de HERCZEG, homme de lettres, Budapest. Exposée au »Salon National« à Budapest. (1897.)

17. Erdei út. (Téli hangulat.) (Olajf.) Pusztagyarmath. GERBEAUD EMIL tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

18. Alföldi táj télen. (Akvarell.) Kunszentmiklós. — RÉNYI JÓZSEF dr. egyetemi m. tanár tulajdona, Budapest.

1897.

19. Merengés. (Pastell.) Páris. ZBORAY ALADÁR tulajdona, Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban. (1897.)

20. Egy franczia marquis. (XVIII. század.) (Színes rajz.) Páris. SZATMÁRI MÓR orsz. képviselő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

21. Jeanne d'Arc. (Olajf.) Páris. Id. SZIKSZAY FERENCZ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

22. Roche-guyon-i patak. (Olajf.) Roche-Guyon. HERCZEG ZSIGMOND tulajdona, Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban. (1897.)

23. Őszi táj. (Domboldal.) (Olajf.) Antony. GLÜCK FRIGYES tulajdona, Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban (1897.), a Nemzeti Szalonban. (1900.)

24. Egy Boul' Miche-i kokott. (Olajf. Tanulm.) Páris. MÁRK LAJOS festőművész tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1897.)

25. Hazafelé. (Sepia-rajz.) Cernay. SZATMÁRI MÓR orsz. képviselő tulajdona, Budapest.

17. Sentier dans la forêt. (Effet de neige.) (P.) Pusztagyarmath. App. à M. E. GERBEAUD, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

18. Plaine Hongroise. (Effet de neige. Aquarelle.) Kunszentmiklós. App. à M. J. de RÉNYI, professeur de la faculté de droit à Budapest.

1897.

19. Songe. (Pastel.) Paris. App. à M. A. de ZBORAY, homme de lettres, Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« à Budapest. (1897.)

20. Marquis français. (XVIII. siècle.) (Dessin rehaussé.) Paris. App. à M. MAURICE SZATMÁRI, député, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

21. Jeanne d'Arc. (P.) Paris. App. à M. F. de SZIKSZAY père, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1897.)

22. Ruisseau de la Roche-Guyon. (P.) Roche-Guyon. App. à M. S. HERCZEG, Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« à Budapest. (1897.)

23. Paysage d'Automne. (Côte.) (P.) Antony. Collection de M. F. GLÜCK, Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (1897.) et au »Salon National« (1900.) à Budapest.

24. Une grisette du Boul' Miche. (Étude.) — Paris. App. à M. L. MÁRK, artiste peintre. Exposé au »Salon National« a Budapest. (1897.)

25. La fermière. (Dessin sépia.) Cernay. App. à M. MAURICE SZATMÁRI, député, Budapest.

26. Tiszavárkony. (Olajf.) ELADÓ.

26a Parisienne. (Olajf.) Páris. ELADÓ. Kiállítva a Műcsarnokban. (1899.)

1898.

27. Tiszai táj. (Olajf.) Tiszavárkony. WLASSICS GYULA v. b. t. t. tulajdona, Budapest.

28. Gascognei legény. (Olajf.) Páris. HOCK JÁNOS orsz. képviselő tulajdona, Budapest.

29. Manon Lescaut. (Olajf.) Páris. Magántulajdon. Kiállítva a Műcsarnok internacziónális tárlatán. (1898.)

30. Őszi est. (Olajf.) Páris. NAGY IMRE dr. tulajdona, Pápakovácsi. Kiállítva a Műcsarnok internacziónális tárlatán. (1898.)

31. Giroflés. (Olajf.) Páris. NAGY IMRE dr. tulajdona, Pápakovácsi. Kiállítva a Műcsarnok internacziónális tárlatán. (1898.)

*32. Kora tavasz. (Márczius.) (Olajf.) Antony. Gr. ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t., a Nemzeti Szalon elnöke tulajdona, Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban. (1898.)

33. Ibolyacsokor. (Pastell.) Páris. MLADOVITS JÁNOS-né urnő tulajdona, Budapest.

34. Giroflés. (Olajf.) Páris. DLAUHY GUIDÓ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális tárlatán. (1900.)

26. Paysage. (P.) Tiszavárkony (Hongrie.) A vendre.

26a Parisienne. (P.) Paris. A vendre. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« Budapest.

1898.

27. Paysage. (Bords du Tisza.) (P.) Tiszavárkony. App. à Mr. J. de WLASSICS, ancien ministre de l'instruction publique et des Beaux-Arts, Budapest.

28. Cadet de Gascogne. (P.) Paris. App. à M. J. de HOCK, député, Budapest.

29. Manon Lescaut. (P.) Paris. Vendu. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (Exposition inernationale, 1898.) à Budapest.

30. Soir d'automne. (P.) Paris. App. à M. Dr. E. de NAGY, Pápakovácsi (Hongrie). Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (Exposition internationale, 1898.) à Budapest.

31. Giroflés. (P.) Paris. App. à Mlle. Dr. E. de NAGY, Pápakovácsi (Hongrie). Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (Exposition internationale, 1898.) à Budapest.

*32. Printemps de Mars. (P.) Antony. Collection de son Excellence M. le comte JULES de ANDRÁSSY, président du »Salon National«, de Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (1898.) à Budapest.

33. Violettes. (Pastel.) Paris. App. à Mme JEAN de MLADOVITS, Budapest.

34. Giroflés. (P.) Paris. App. à M. G. de DLAUHY, Exposé au »Salon National« (Exposition internationale. 1900.)

35. Párisi nő a Bois de Boulogneban. (Olajf.) Páris. Az »Otthon« írók és hírlapírók köre tulajdona, Budapest. Kiállítva a Műcsarnokban (1898.) és a Szegedi Képzőművészeti Társulat első kiállításán. (1899.)

36. Breton halász. (Olajf.) Tréboul (Bretagne). Magántulajdon. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1898.)

37. Nyugalom. (Női portrait.) (Olajf.) Páris. Magántulajdon. Kiállítva a Műcsarnokban. (1898.)

38. Az elhagyott malom. (Vihar előtt.) (Olajfest.) Tréboul (Bretagne). Magántulajdon. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1898.) és a Société Nationale des Beux-Arts Szalonjában (1903.) Páris.

39. Vesztaszüz. (Olajf.) Páris. SZATMÁRI MÓR orsz. képviselő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1898.) és a Szegedi Képzőművészeti Társulat első kiállításán. (1899.)

40. Elmulás. (Olajf.) Páris. SCHOBER BÉLA dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzet Szalonban. (1898.)

41. Itatás. (Olajf.) Adacsi puszta. FALUSSY ÁRPÁD dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1898.), Szegeden (1899.) és Aradon. (1899.)

*42. Őszi nap. (Parkrészlet.) (Olajf.) Páris. Gr. ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1898.)

43. Alföldi tanya. (Tiszaparti részlet.) (Olajf.) Tiszavárkony. PAJOR IGNÁCZ dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1898.) és Aradon (1899.)

35. Parisienne au Bois de Boulogne. (P.) Paris. App. au cercle »Otthon« Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (1898.) à Budapest et au »Palais des Beaux-Arts« (1899.) à Szeged (Hongrie).

36. Pécheur breton. (P.) Tréboul (Bretagne). Vendu. Exposé au »Salon National« (1900.) à Budapest.

37. Sérénité. (Portrait de femme.) (P.) Paris. Vendu. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« (1898.) à Budapest.

38. Le vieux moulin. (Avant l'orage.) (P.) Tréboul (Bretagne). Vendu. Exposée au »Salon National« (1898.) à Budapest et au »Salon de la Société Nationale des Beaux-Arts« (Grand Palais 1903.) à Paris.

39. Vestale. (P.) Paris. App. à M. MAURICE SZATMÁRI, député, Budapest. Exposé au »Salon National« (1898.) à Budapest, et au »Palais des Beaux-Arts« (1899.) à Szeged (Hongrie).

40. L'automne d'une femme. (P.) Paris. App. au Dr. BÉLA SCHOBER, Budapest. Exposé au »Salon National« (1898.) à Budapest.

41. Chevaux à l'abreuvoir. (P.) Puszta-Adacs. (Hongrie.) App. à M. dr. Á. de FALUSSY, Budapest. Exposé au »Salon National« (1898.) à Budapest, au »Palais des Beaux-Arts« à Szeged et à Arad (Hongrie).

*42. Journée d'automne. (Coin de Parc.) (P.) Paris. Collection de son Excellence M. le comte JULES DE ANDRÁSSY Budapest. Exposé au »Salon National« (1898.) à Budapest.

43. Ferme hongroise. (Bords du Tisza.) (P.) Tiszavárkony. App. à M. J. de PAJOR, Budapest. Exposé au »Salon National« (1898.) à Budapest et au »Palais des Beaux-Arts« (1899.) à Arad (Hongrie.)

44. Thaïs. (Olajf.) Páris. WLASSICS GYULA dr. v. b. t. t. tulajdona, Budapest.

45. Az édes apám. (Rajz.) Budapest. A művész tulajdona.

46. Esti hangulat a Tiszán. (Akvarell.) Ó-Kécske. SZABÓ NÁNDOR tulajdona, Budapest.

47. Merengő. (Olajf.) Páris. PRÓNAY JÓZSEF tulajdona, Romhány.

48. A Raznál. (Olajf.) Bretagne. HORÁNSZKY IRMA urnő tulajdona, Budapest.

1899.

*49. Hazafelé. (Olajf.) Antony. WEISZ BERTHOLD udvari tanácsos tulajdona, Budapest. Kiállítva Szegeden (1899.), Aradon (1899.) és a Nemzeti Szalonban Budapesten. (1899.)

50. Unalom. (Női portrait.) (Olajf.) Páris. Gr. ZICHY JENŐ orsz. képviselő, v. b. t. t. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban Szegeden (1899.) a Nemzeti Szalonban Budapesten. (1899.)

51. Arany évszak. (Olajf.) Vallée de Chevreuse. (ELADÓ.)

52. Martír. (Pastell.) Páris. CSÁK ALAJOS CZIRJÉK minorita rendfőnök tulajdona, Arad. Kiállítva Szegeden (1899.) és Aradon. (1899.)

*53. Tavaszi rege. (Olajf.) Antony. HOCK JÁNOS orsz. képviselő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1899.) Az 1900-iki világkiállításon Párisban III. díjjal kitüntetve. Kiállítva a Künstlerhaus franczia kiállításán, Bécsben. (1903.)

44. Thaïs. (P.) Paris. App. à M. JULES DE WLASSICS, ancien ministre de l'instruction publique et des Beaux-Arts, Budapest.

45. Portrait de mon père. (Dessin.) Budapest. App. à l'auteur.

46. Crépuscule. (Bord du Tisza.) (Aquarelle.) Ó-Kécske. App. à M. de SZABÓ, Budapest.

47. Songeuse. (P.) Paris. Collection de JOSEPH DE PRÓNAY, Romhány.

48. Au Cap du Raz. (P.) Bretagne. App. à Mlle de HORÁNSZKY, Budapest.

1899.

*49. Vers le bercail. (P.) Antony. App. à M. B. WEISZ, conseiller de la cour Royale, Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« à Szeged (1899.), à Arad (Hongrie) (1899.) et au »Sal. Nat.« à Budapest. (1899.)

50. Lassitude. (Portrait de femme.) (P.) Paris. Collection de son Excellence M. le comte EUGÈNE DE ZICHY, député, Budapest. Exposé au Salon National (1899.) à Szeged (Hongrie) et au »Salon National« à Budapest. (1899.)

51. La saison dorée. (P.) Vallée de Chevreuse. (à vendre).

52. Tête de martyr. (Pastel.) Paris. App. au très révérend Père Minorite M. CZIRJÉK DE CSÁK. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« à Szeged (1899.) et à Arad (1899.) (Hongrie).

*53. Conte de printemps. (P.) Antony. App. à M. JEAN DE HOCK, député, Budapest. Exposé au »Salon National« (1899.) au Salon de la Société des Artistes Français (Grand Palais) à Paris (Exposition universelle) III-me MÈDAILLE. Exposition des maîtres français au Künstlerhaus à Vienne (Autriche). (1903.)

*54. Esõ után. (Olajf.) Antony. KORONGHI LIPPICH ELEK miniszteri tanácsos tulajdona, Budapest. Kiállítva Aradon (1899.) és a Nemzeti Szalonban. (1899.)

55. Õszi este. (Olajf.) Villiers s. Marne. DLAUHY GUIDÓ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Miskolczi Képzõmüvészeti Egyesület kiállításán (1899.) és a Nemzeti Szalonban. (1899.)

*56. Diófa (Õsz). (Olajf.) Villiers s. Marne. BATTHYÁNYI ALAJOS grófné tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

57. Dülõ uton. (Olajf.) Villiers s. Marne. LUKÁCS LÁSZLÓNÉ õ excellenciája tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

*58. Várakozás. (Tanulmány.) (Olajfestm.) Bretagne. WLASSICS GYULA v. b. t. t. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

59. Nõi fej. (Tanulmány a Várakozáshoz.) (Olajfestm.) Bretagne. KRISTYORY JÓZSEF tulajdona, Arad. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

60. Az oczeán. (Szeles idõ, olajf.) Bretagne. OHRENSTEIN HENRIK tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

61. Stella vespertina. (Olajf.) Bretagne. OBÁL FERENCZNÉ urnõ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

62. Halászok éjjele. (Olajf.) Bretagne. FALUSSY ÁRPÁD dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

*54. Après la pluie. (P.) Antony. Collection de Mr. E. LIPPICH DE KORONGH, conseiller ministériel (directeur des Beaux-Arts), Budapest. Exposé au »Palais des Beaux-Arts« à Arad (1899.) et au »Salon National« à Budapest. (1899.)

55. Soirée d'Automne. (P.) Villiers-s.-Marne. App. à M. GUIDO DE DLAUHY, Budapest. Exposé au Salon de Miskolcz (1899.) et au »Salon National« à Budapest. (1899.)

*56. Le noyer. (Automne.) (P.) Villiers-s.-Marne. Collection de son Excellence Mme la comtesse LOUIS DE BATTHYÁNY, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

57. La route champêtre. (P.) Villiers-s.-Marne. App. à son Excellence Mme DE LUKÁCS Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

*58. L'attente. (Étude, P.) Bretagne. App. à M. JULES DE WLASSICS, ancien ministre de l'instruction publique et des Beaux-Arts, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

59. Tête de femme. (Etude pour l'attente.) Bretagne. App. à M. J. DE KRISTYORY, Arad. Exposé au „Salon National" à Budapest. (1900.)

60. L'océan. (Brise, P.) Bretagne. App. à M. HENRI OHRENSTEIN, Budapest Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

61. La première étoile. (P.) Bretagne. App. à Mme F. DE OBÁL, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

62. La nuit des pécheurs. (P.) Bretagne. App. à M. le dr. ÁRPÁD DE FALUSSY, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

63. Chrysantém. (Pastell.) Páris. GLÜCK FRIGYES tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban (1899.)

64. Szélcsend. (Olajf.) Bretagne. VÉSZI JÓZSEF orsz. képviselő, a Nemzeti Szalon alelnöke tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

65. Pipacs. (Női fej.) Antony. KOZMA dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

66. Gyümölcsfák. (Olajf.) Antony. PRÓNAY ENDRE tulajdona, Borsod-Ivánka. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

67. Gyermekfej. (Vázlat.) Antony. A művész tulajdona.

68. Villettei molnár. (Rajz.) Páris. HEVESI JÓZSEF író tulajdona, Budapest.

69. Várakozás. (Olajf.) Bretagne. Magántulajdon. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

70. Téli út. (Olajf.) Antony. ZEHNTBAUER JÁNOS tulajdona, Szeged. Kiállítva a »Szegedi Képzőművészeti Egyesület« kiállításán. (1899.)

71. Arczképvázlat. (Rajz.) Szeged. KASS JÁNOS tulajdona, Szeged. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális kiállításán. (1900.)

72. Chrysantem. (Chaudron. Olajf.) Páris. OHRENSTEIN HENRIKNÉ urnő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1899.)

73. Tanulmány a „Várakozás"-hoz. (Olajf.) Bretagne. MAKSZIÁNYI DEZSŐ dr. tulajdona, Budapest.

63. Chrysanthèmes. (Pastel.) Paris. App. à M. F. GLÜCK, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

64. Mer calme. (P.) Bretagne. App. à M. J. VÉSZI député, président de la »Société des Journalistes de Budapest.« Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

65. Coquelicot. (Tête de femme.) (P.) Antony. App. à M. le docteur KOZMA, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

66. Arbres fruitiers. (P.) Antony. App. à M. ANDRÉ DE PRÓNAY, Borsod-Ivánka. Exposé au »Salon National» à Budapest. (1899.)

67. Tête de jeune garçon. (Étude.) Antony. App. à l'auteur.

68. Un meunier de la Villette. (Dessin.) Paris. App. à M. JOSEPH HEVESI, homme de lettres, Budapest.

69. L'attente. (P.) Bretagne. Vendu. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1899.)

70. La route en hiver. (P.) Antony. App. à M. J. DE ZEHNTBAUER à Szeged. (Hongrie.) Exposé au »Salon des Beaux-Arts« à Szeged. (1899.)

71. Étude. (Dessin.) Szeged. App. à M. de KASS, Szeged (Hongrie). Exposé au »Salon National« (Exposition internationale) Budapest. (1900.)

72. Chrysanthèmes. (Chaudron.) (P.) Paris. App. à Mme HENRI OHRENSTEIN, Budapest.

73. Étude pour „L'attente". (P.) Bretagne. App. à M. de MAKSZIÁNYI, homme de lettres, Budapest.

1900.

74. Az út. (Pastell.) Villiers s. Marne. MATUSKA ALAJOS polgármester tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális tárlatán. (1900.)

75. Női arczkép. (Rajz.) Budapest. — MLADOVICS JÁNOSNÉ tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális tárlatán. (1900.)

76. Virágzás. (Olajf.) Antony. Az ORSZÁGOS KÉPTÁR tulajdona. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

77. Napnyugta. (Olajf.) Villiers s. Marne. Az ORSZÁGOS KÉPTÁR tulajdona. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

*78. Pünkösdi rózsák. (Olajf.) Páris. GR. KÁROLYI Mihály orsz. képviselő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

79. A pásztor hazatérése. (Olajf.) Antony. LÁNCZY LEÓ udvari tanácsos tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

80. Vihar előtt. (Olajfest.) Tréboul. JUHÁSZ ALBERT tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

81. Férfi-portrait. (Olajf.) Quimper. (Bretagne.) Mr. FAUCON DUMONT tulajdona, Quimper. (Franczia-ország.)

82. Dreyfus kikötője Quiberonban. (Olajfest.) BAMBERGER BÉLA dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

1900.

74. La route. (Pastel.) Villiers-s.-Marne. App. à M. L. de MATUSKA, maire de Budapest. Exposé au »Salon National« (Exposition internationale, 1900.) à Budapest.

75. Portrait de jeune femme. (Dessin.) Budapest. Exposé au »Salon National«. (Exposition internationale, 1900.) à Budapest. App. à Mme J. DE MLADOVITS, Budapest.

76. Floraison. (P.) Antony. Propriété du MUSÉE NATIONAL de Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

77. Soir. (P.) Villiers-s.-Marne. Propriété du MUSÉE NATIONAL de Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

*78. Pivoines. (P.) Paris. Collection de M. le comte MICHEL DE KÁROLYI, député, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

79. Retour du troupeau. (P.) Antony. App. à M. LÉON DE LÁNCZY, conseiller de la cour Royale, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

80. Avant l'orage. (P.) Tréboul. App. à M. D. de JUHÁSZ, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

81. Portrait d'homme. (P.) Quimper (Bretagne.) App. à M. FAUCON DUMONT, Quimper.

82. Le port du capitaine Dreyfus à Quiberon. (P.) App. à M. BÉLA BAMBERGER, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

83. Magány. (Olajf.) Tréboul. (Bretagne.) PRÓNAY JÓZSEFNÉ, CROUY-CHENEL THOMASINE grófnő tulajdona, Romhány. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

84. Hullámok játéka. (Olajf.) Morgat. (Bretagne.) PRÓNAY JÓZSEF tulajdona, Romhány. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

85. Est Tréboulban. (Olajfestm.) Bretagne. NAGY GYULA dr. tulajdona, Pápa-Kovácsi.

86. A trébouli öböl. (Olajfest.) Bretagne. HERCZIG MAX műkiadó tulajdona, Berlin. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális tárlatán (1901.) és a Künstlerhaus franczia kiállításán Bécsben. (1903.)

87. Küzdelem. (Olajf.) Tréboul. HÜBNER REZSŐ lovag tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

88. Est (Morbihan). (Olajf.) Bretagne. Id. SZIKSZAY FERENCZ tulajdona, Budapest.

89. Ősz. (Olajf.) Fontainebleau. Gr. KÁROLYI MIHÁLY orsz. képviselő tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

*90. A kaméliás hölgy. (Sanguine-rajz.) — Páris. ELADÓ. Kiállítva a Nemzeti Szalon internacziónális tárlatán. (1900.)

91. Egy kis model. (Megkezdett kép.) Páris. Magántulajdon.

92. A goemon-szedő. (Olajfestmény.) Douarnenez. Gr. ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t. tulajdona, Budapest. Kiállítva a Nemzeti Szalonban. (1900.)

93. Borus idő. (Olajf.) Tréboul. Özv. HORÁNSZKY NÁNDORNÉ Ő excellenciája tulajdona, Budapest.

83. Solitude. (P.) Tréboul, (Bretagne.) App. à Mme JOSEPH DE PRÓNAY, comtesse THOMASINE DE CROUY-CHANEL, Romhány. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

84. Le jeu des vagues. (P.) Morgat. (Bretagne.) App. à M. JOSEPH DE PRÓNAY, Romhány. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

85. Soir à Tréboul. (P.) Bretagne. App à M. le docteur JULES de NAGY, Pápa-Kovácsi (Hongrie).

86. La baie de Tréboul. (P.) Bretagne. Collection de M. MAX HERCZIG, éditeur d'art à Berlin. Exposé au »Salon National« (Exposition internationale) à Budapest (1901.) et au Salon de »Künstlerhaus« (Exposition française) à Vienne (Autriche).

87. Grosse mer. (P.) Tréboul. App. à M. R. de HÜBNER, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest.

88. Soir dans le Morbihan. (P.) Bretagne. App. à M. F. de SZIKSZAY père, Budapest.

89. L'automne dans la forêt. (P.) Fontainebleau. Collection de M. le comte M. de KÁROLYI, député, Budapest. Exposé au »Salon National« à Budapest. (1900.)

*90. Dame aux Camélias. (Sanguine.) Paris. (A vendre.) Exposée au »Salon National« (Exposition internationale) à Budapest. (1900.)

91. Modèle parisienne. (Esquisse.) Paris. Vendu.

92. Le ramasseur de goëmon. (P.) Douarnenez. Collection de son Excellence le comte JULES de ANDRÁSSY, Budapest.

93. Temps Orageux. (P.) Tréboul. App. à son Excellence Mme veuve de HORÁNSZKY, Budapest.

1901.

94. Terre-neuvei gálya. (Olajf.) Paimpol. KUBIK BÉLÁNÉ, Horánszky Emília urnő tulajdona, Budapest.

95. Hazatérő halászbárkák. (Olajfestm.) Tréboul. WEISZ JULIAN író tulajdona, Budapest.

96. Az antony-i út. (Olajfestm.) Antony. ARAD VÁROSA muzeumának a tulajdona.

97. Holdfény. (Olajf.) Isle de Sun. ELADÓ. Kiállítva a »Fine Art Gallery«-ben (Graves, Haymarket) Londonban. (1903.)

98. Breton tengerpart. (Olajfest.) Bretagne. ELADÓ. Kiállítva a »Fine Art Gallery«-ben (Graves, Haymarket) Londonban. (1904.)

99. Mysterium. (Rajz.) Páris. Magántulajdon.

100. Öreg tengerész. (Olajf.) Ile de Sûn. TŐKÉS GYULÁNÉ tulajdona, Budapest.

101. Az île de sûni phare. (Rajz.) ELADÓ.

102. Férfifej. (Rajz.) Budapest. SALAMON GÉZA tulajdona, Budapest.

103. Arczképvázlat. (Rajz.) Budapest. HOLLÓ LAJOS orsz. képviselő tulajdona, Budapest.

104. Lábbadozó. (Rajz.) Bpest. PETŐ BERTALANNÉ tulajdona, Aranyosmaróth.

105. A „Véléda." Pilota brick. (Színes rajz.) Ile de Sûn kikötőből. JAGASICH KÁLMÁN tulajdona.

106. Alkonyat. (Tanulm.) Tréboul. Magántulajdon.

107. Nyári est. (Vázlat.) Bretagne. ELADÓ.

1901.

94. Le brick de Terre-Neuve. (P.) Paimpol. — App. à Mme B. de KUBIK, EMILIE de HORÁNSZKY Budapest.

95. Le retour des barques. (P.) Tréboul. App. à M. JULIAN WEISZ, homme de lettres à Budapest.

96. La route d'Antony. (P.) Antony. Propriété de la ville de ARAD (Hongrie).

97. Clair de lune. (P.) Ile de Sûn. (A vendre.) Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« (Graves, Haymarket) à Londres. (1903.)

98. Côte abrupte. (P.) Bretagne. (A vendre.) Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« (Graves, Haymarket) à Londres. (1904.)

99. Mystère. (Dessin rehaussé.) Paris. Vendu.

100. Le vieux marin. (P.) Isle de Sûn. App. à Mme JULES de TŐKÉS, Budapest.

101. Phare de l'Ile de Sûn. (Dessin rehaussé.) A vendre.

102. Tête d'homme. (Dessin.) Budapest. App. à M. GÉZA SALAMON, Budapest.

103. Tête d'homme. (Dessin.) Budapest. App. à M. LOUIS DE HOLLÓ, député, Budapest.

104. Convalescence. (Dessin.) Budapest. App. à Mme DE PETŐ, Aranyosmaróth.

105. Le „Véléda." Pilote-brick. (D. coloré.) Ile de Sûn. App. à M. COLOMAN DE JAGASICH.

106. Crépuscule. (Étude.) Tréboul. Vendu.

107. Soir d'été. (Esquise.) Bretagne. A vendre.

108. Parkban. (Olajfest.) Antony. ELADÓ.

109. Tanulmány az „Elhagyott malom"-hoz. Tréboul. Eladó.

110. Hajótöröttek temetője. (Első vázlat.) Ile de Sûn. A művész tulajdona.

1902.

*111. A fenyő. (Olajf.) Tirol. Magántulajdon. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban, Párisban. (1904.)

Ein Fichtenbaum steht einsam
Es träumt einer Palme . . .

HEINE. (1832.)

112. Pünkösdi rózsák. (Olajf.) Antony. LŐWI LAJOS dr. tulajdona, Budapest.

113. Sirálytanya. (Olajf.) Tréboul. ELADÓ. Kiállítva a »Société Nationale des Beaux-Arts« Szalonjában, Páris. (1902.)

114. A szeneshajók kikötője. (Olajfest.) Génua. ELADÓ.

115. Téli alkony. (Olajf.) Antony. ELADÓ.

116. Szalonka. (Rajz.) Cap-Ferret. ELADÓ.

117. Terre-neuve-i brick. (Olajf.) Paimpol. ELADÓ.

118. A tenger asszonya. (Rajz.) Tréboul. BÖLÖNY GYÖRGY tulajdona, Budapest.

119. Tavasz. (Olajf.) Honfleur. (Normandia.) Tulajdonosa Mme veuve de MEIGNEN, Páris. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban, Párisban. (1903.)

120. A nyárfa. (Tanulmány.) Antony. REGINE ZABLOUDOVSKY tulajdona, Szentpétervár.

108. Dans le parc. (P.) Antony. A vendre.

109. Etude pour le tableau du „Vieux Moulin." A vendre.

110. Le cimetière des naufragés. (Première esquisse.) Ile de Sûn.

1902.

*111. Le Sapin. (P.) Tirol. Vendu. Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1904.)

Dans la solitude, la froid, le silence,
Le Sapin rêve du Palmier . . .
HEINE. (1832.)

112. Pivoines. (P.) Antony. App. à M. le dr. LOUIS LÖWI, Budapest.

113. La baie des goëlands. (P.) Tréboul. (A vendre.) Exposé au »Salon de la Société Nationale des Beaux-Arts« à Paris. (1902.)

114. Le port des bateaux-charbon. (P.) Gênes. (A vendre.)

115 Crépuscule d'hiver. (P.) Antony. A vendre.

116. Bécasse. (Dessin rehaussé.) Cap-Ferret. A vendre.

117. Brick de Terre-Neuve. (P.) Paimpol. A vendre.

118. La femme de la mer. (Dessin.) Tréboul. App. à M. GEORGES de BÖLÖNY, homme de lettres, Budapest.

119. Printemps en Normandie. (P.) Honfleur. — Collection de Mme veuve de MEIGNEN, Paris. Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1903.)

120. Le tremble. (Étude.) Antony. App. à Mlle RÉGINE de ZABLOUDOVSKY à St.-Pétersbourg.

121. A havre-i kikötő. (Színes rajz.) Havre. BOKE BERG EDE tulajdona, Budapest.

122. Vörös kalapos nő. (Tanulmány.) Balatonföldv. ÖZV. KOLOZSVÁRY MÁRIA urnő tulajdona, Budapest.

123. Hajó. (Rajz.) Messinai kikötő. TŐKÉS GYULÁNÉ tulajdona, Budapest.

124. Gyermekfej. (Tanulmány. Sanguine.) Budapest. TŐKÉS GYULA árv. ülnök tulajdona, Budapest.

125. Szárnovszky a halálos ágyon. (Tanulm.) Páris. A művész tulajdona.

126. Alkonyat a dunákon. (Rajz.) Cap Ferret. ELADÓ.

127. Tanulmány a „Napnyugta az Oceánon" czimü képhez. Dieppe. ELADÓ.

128. Téli est Tirolban. (Olajf.) Tirol. BRUST SÁNDOR ur tulajdona, Budapest.

129. Parisienne tavaszkor. (Olajf.) Páris. Magántulajdon.

130. Elmerengve . . . (Rajz.) Balatonföldvár. ELADÓ.

131. Fehér szegfük. (Tanulmány.) Páris. ELADÓ.

132. Tiszaparton. (Aquarelltanulmány.) — GABÁNYI PISTA, a »Király Színház« tagja tulajdona, Bpest.

133. Tanulmány a „November" képhez. (Olajf.) (La Manche.) BURGER KÁROLY, a »Hungária« igazgatója tulajdona, Budapest.

134. A hét Huard. (Színes rajz.) Belle Ile. Magántulajdon.

121. La jetée du Havre. (Dessin rehaussé.) Le Havre. App. à M. ED. de BOCKELBERG, Budapest.

122. Tête de femme, chapeau rouge. (Étude.) — App. à MME VEUVE MARIE de KOLOSSVÁRY, Budapest.

123. Bateau à vapeur. (Dessin rehaussé.) App. à Mme JULES de TŐKÉS, Budapest.

124. Tete d'enfant. (Sanguine.) Budapest. App. à M. JULES de TŐKÉS, Budapest.

125. Agonie d'Artiste. (Étude.) Paris. App. à l'auteur.

126. Crépuscule sur les dunes. (Dessin rehaussé.) Cap Ferret. A vendre.

127. Etude pour le tableau le „Coucher de soleil sur l'Océan". Dieppe. A vendre.

128. Soirée d'hiver. (P.) Tirol. (A vendre.) App. à M. ALEX. BRUST, Budapest.

129. Jeune Parisienne au Printemps. (P.) Paris. Vendu.

130. Songeuse. (Dessin rehaussé.) Balatonföldvár (Hongrie). A vendre.

131. Oeuillets blancs (Étude.) Paris. A vendre.

132. Aux bords du Tisza. (Aquarelle, étude.) App. à M. ETIENNE DE GABÁNYI, membre du »Théatre Royal« Budapest.

133. Etude pour „Novembre." (P.) La Manche. App. à M. CHARLES BURGER, directeur du »Grand Hôtel Hungaria« à Budapest.

134. Les Huards. (Dessin sépia.) Belle-Ile. Vendu.

135. Vészjelző árbocz. (Rajz.) Ile de Sûn. TAUSIG SIGFRIEDNÉ tulajdona.

136. Ködös idő. (Olajf.) Havre. ELADÓ.

137. Szürkés idő a La-Mancheon. (Olajfestm.) Dieppe. A művész tulajdona. Kiállítva a »Fine Art Gallery«-ben, London. (1903.)

138. A kertem. (Olajf.) Antony. ELADÓ.

139. Hóstudium. (Olajf.) Antony. ELADÓ.

140. Őszi délután. (Szajnaparti részlet. Tanulmány.) Ablon. ELADÓ.

141. Píton a Pílota. (Szines rajz.) TAUSIG HUGÓ tulajdona.

142. Női arczkép. (Olajf.) Teés. ESZES IMRÉNÉ tulajdona, Csongrád.

143. A dorozsmai szélmalom. (Olajf.) Dorozsma. HAJNIS GÉZA dr. tulajdona, Budapest.

144. Októberi est. (Olajf.) Antony. ELADÓ.

145. Halászok pihenője. (Olajfestm.) Isle de Sun. BENES JÓZSEF gyárigazgató tulajdona, Budapest.

146. Before the storm. (Olajfestm.) Douarnenez. Miss A. M. BEATRICE HOSE, Beckenham, Anglia.

147. A kis Gyula. (Sanguine.) TŐKÉS GYULA tulajd.

1903.

*148. Ködös őszi reggel. (Olajf.) Bretagne. (ELADÓ.) Kiállitva a »Fine Art Gallery«-ben (Graves, Haymarket) London (1903.) és a »Salon d'Automne«-ban Párisban. (1903.) Societaire diplomával kitüntetve. (1903 Páris.)

135. Le Mât du danger. (D.) App. à Mad. SIEGFRIED TAUSIG.

136. Temps brumeux. (P.) Le Havre. A vendre.

137. Temps gris. (La Manche.) (P.) Dieppe. App. à l'auteur. Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« à Paris. (1903.)

138. Mon jardin. (P.) Antony. A vendre.

139. Etude de neige. (P.) Antony. A vendre.

140. Apres-midi d'automne. (Bord de la Seine.) (Etude.) Ablon. A vendre.

141. Piton le Pilote. (Des. coloré.) App. à M. HUGO TAUSIG.

142. Portrait de femme. (P.) Teés. (Hongrie.) App. à Mme EMERICE ESZES, Csongrád. (Hongrie.)

143. Le moulin de Dorozsma. (P.) — Dorozsma. (Hongrie). App. à M. dr. HAJNIS, Budapest.

144. Soirée d'Octobre. (P.) Antony. A vendre.

145. Le repos des pécheurs. (P.) Isle de Sun. App. à M. JOSEPH de BENES, Budapest.

146. Before the storm. (P.) Douarnenez. App. à Miss A. M. BEATRICE HOSE, Beckenham (Angleterre).

147. Le petit Jules. (Sanguine.) App. à M. JULES TŐKÉS.

1903.

*148. Matinée d'automne. (P.) Bretagne. (A vendre.) Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« (Graves, Haymarket) à Londres (1903.) et au »Salon d'Automne« à Paris. (1903.) Diplôme de sociétaire Paris. (1903.)

149. Napnyugta az oczeánon. (Olajf.) Ile de Sûn. BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS muzeumának tulajd.

150. Saint-Guénolé. (Côtes sauvages.) (Olajf.) Bretagne. BECK dr. tulajdona, Budapest.

151. Éjszaka az óczeánon. (Olajfestm.) Eastbourne. BENES JÓZSEF tulajdona, Budapest.

152. Esős idő. (La-Manche.) (Olajf.) Dieppe. Id. SZIKSZAY FERENCZ tulajdona, Budapest.

153. Ködös est a tengeren. (Olajf.) Eastbourne. — Dr. RÉVAI IZIDORNÉ tulajdona, Budapest.

154. Dagály. (Olajf.) Eastbourne. — ELADÓ. Kiállítva a »Devonshire Gallery« kiállításán Eastbourneban. (1903.)

155. Utolsó napsugarak. (Olajf.) Sussex (Anglia.) HOLLÓ LAJOS orsz. képviselő tulajdona. Kiállítva a »Devonshire Gallery« kiállításán, Eastbourneban. (1903.)

156. Novemberi alkony. (Olajf.) Orsay. Tulajdonosa Mme veuve CONSTANTIN, Páris.

157. A Bièvre partján. (Olajf.) Antony. DR. HORÁNSZKY DEZSŐ tulajdona, Budapest.

158. Miss Lilly Stevens. (Rajz.) Beckenham. (Kent. Anglia.) Magántulajdon.

159. Angol Lady. (Rajz.) Bromley. (Kent. Anglia) ELADÓ.

160. Gina. (Rajz.) Genua. Magántulajdon.

161. Női portrait. (Olajf.) London. A művész tulajdona. Kiállítva a »Devonshire Gallery« kiállításán East bourneban. (1903.)

162. Női fej. (Rajz.) London. A művész tulajdona.

149. Le coucher de soleil sur l'océan. (P.) Ile de Sûn. Propriété du Musée de la ville de BUDAPEST.

150. St. Guénolé. (Côtes sauvages.) (P.) Bretagne. App. à M. le DR. BECK, Budapest.

151. La nuit sur l'Océan. (P.) Eastbourne. Collection de M. JOSEPH de BENES, Budapest.

152. Temps pluvieux. (La Manche.) (P.) Dieppe. App. à M. F. de SZIKSZAY père, Budapest.

153. Brume du soir. (P.) Eastbourne. App. à Mme RÉVAI, Budapest.

154. Marée haute. (P.) Eastbourne. A vendre. Exposé à l'exposition de »Devonshire Gallery« à Eastbourne (1903.)

155. Derniers rayons. (P.) Sussex (Angleterre.) App. à M. LOUIS de HOLLÓ député, Budapest. Exposé à l'exposition de »Devonshire Gallery« à Eastbourne. (1903.)

156. Crépuscule en Novembre. (P.) Orsay. App. à Mme veuve de CONSTANTIN, Paris.

157. Au bord de la Bièvre. (P.) Antony. App. à M. de HORÁNSZKY, Budapest.

158. Miss Lilly Stevens. (Dessin rehaussé.) Beckenham. (Kent. Angleterre.) Vendu.

159. Une Lady. (Dessin rehaussé.) Bromley. (Kent. Angleterre.) A vendre.

160. Gina. (Dessin rehaussé.) Gênes. Vendu.

161. Camée. (Portrait de femme.) (P.) Londres. App. à l'auteur. Exposé à l'exposition du Duc Devonshire à Eastbourne. (1903.)

162. Tête de femme. (Dessin.) Londres. App. à l'auteur.

163. Csend. (Olajf.) Eastbourne. ELADÓ. Kiállítva a »Devonshire Gallery« kiállításán Eastbourneban. (1903.)

164. Szeles tenger. (Olajf.) Eastbourne. OHRENSTEIN HENRIKNÉ urnő tulajdona, Budapest.

165. A folkestonei malom. (Olajf.) Folkstone. — DR. LACZKOVICH ELEMÉR tulajdona, Budapest.

166. Miss May. (Szénrajz.) Eastbourne. WILHEIM A. ur tulajdona, Budapest.

167. Apály. (Olajf.) Eastbourne. LÖW ALAJOS tulajdona, Bécs.

168. Utolsó napsugarak. (Olajf. Bretagne.) KAUFMANN FRIGYES dr. tulajdona, Prága.

169. Alkonyat. (Olajf.) Bromley (Anglia). BENES JÓZSEF gyárigazgató tulajdona, Budapest.

170. A plage-on. (Sepia-vázlat.) Audierne. Bretagne.

171. A veszedelmes pont. (Olajf.) Eastbourne. Tulajdonos KAUFMANN FRIGYES, Prága.

1904.

172. Magány. (Olajf.) Isle de Sûn. (ELADÓ.) Kiállítva a »Fine Art Gallery«-ben, (Graves, Haymarket) Londonban. (1904.)

173. Hullámverés. (Apály.) (Olajfestm.) Cap du Raz. HEINRICH LOJA dr. tulajdona, Budapest. Kiállítva a »Société Nationale des Beaux-Arts« Szalonjában Párisban. (1904.)

174. Karácsonyest az erdőben. (A christmas evening in the wood.) (Olajf.) Vallée de Chevreuse. ÓVÁRY FERENCZ képviselő tulajdona, Veszprém. Kiállítva a »Fine Art Gallery«-ban (Graves, Haymarket) Londonban. (1904.)

163. Calme. (P.) Eastbourne. A vendre. Exposé au Salon de »Devonshire Gallery« à Eastbourne. (1903.)

164. Breeze. (P.) Eastbourne. App. à Mme HENRI OHRENSTEIN, Budapest.

165. Le moulin de Folkestone. (P.) Folkestone. App. à M. DE LACZKOVICH, Budapest.

166. Miss May. (Fusain.) Eastbourne. App. à M. A. WILHEIM, Budapest.

167. Marée basse. (P.) Eastbourne. Collection de M. ALOIS LÖW à Vienne (Autriche).

168. Derniers rayons. (P.) Bretagne. App. à M. le Dr. FRÉDÉRIC KAUFMANN à Prague.

169. Crépuscule. (P.) Bromley (Anglia.) App. à M. JOSEPH de BENES, Budapest.

170. Sur la plage. (Esquisse.) Audierne. Bretagne. — (A vendre.)

171. The dangerous point. (P.) Eastbourne. App. à M. FRÉDÉRIC KAUFMANN, Prague.

1904.

172. Solitude. (P.) Ile de Sûn. (A vendre.) Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« (Graves, Haymarket) à Londres. (1904.)

173. Les vagues. (Marée basse.) (P.) Cap du Raz. App. à M. le dr. LOJA HEINRICH, Budapest. Exposé au »Salon de la Société Nationale des Beaux-Arts« à Paris. (1904.)

174. Noël dans la forêt (P.) Vallée de Chevreuse. App. à M. FR. DE ÓVÁRY, député, Veszprém. (Hongrie.) Exposé au Salon de »Fine Art Gallery« (Graves, Haymarket) à Londres. (1904.)

175. Holdas est a tengeren. (Olajf.) — Quiberon. ELADÓ.

176. Alkonyat a dune-ákon. (Olajfest.) Cap-Ferret. RAJK ALADÁR orsz. képviselő tulajdona, Baja.

*177. Hajótöröttek temetője. (Olajfest.) Ile de Sûn. BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS muzeumának tulajdona. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban Párisban. (1904.)

178. November. (La-Manche.) (Olajf.) Folkestone. ELADÓ. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban Párisban. (1904.)

179. Az ősz Orsay-ban. (Olajf.) Orsay. ELADÓ. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban Párisban. (1904.)

180. Breton partvidék. (Olajfestm.) Tréboul. ELADÓ. Kiállítva a »Salon d'Automne«-ban Párisban. (1904.)

181. Vadgesztenyefa. (Olajf.) Orsay. ELADÓ.

182. Az Etna völgye. (Olajf.) Catania. ELADÓ.

183. Almafa. (Esti napsugár.) Orsay. ELADÓ.

184. Vén almafa. (Olajf.) Saclay. ELADÓ.

185. November délután. (Olajf.) Vallée de Orsay. ELADÓ.

186. Az Etna éjjel. (Olajf.) Taormina. ELADÓ.

187. Nyul. (Olajf.) Orsay. ELADÓ.

188. Monte Pellegrino. (Olajf.) Palermo. BICSKEI ROSENFELD HENRIK tulajdona, Buda-Bicske.

189. Holdas éjjel. (Olajf.) Ile de Sûn. ELADÓ.

175. Claire de lune sur la mer. (P.) Quiberon. A vendre.

176. Crépuscule sur les dunes. (P.) Cap-Ferret. — App. à M. ALADÁR RAJK, député, Baja. (Hongrie.)

*177. Le champ des naufragés. (P.) Ile de Sûn. Propriété du Musée de la ville de BUDAPEST. Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1904.)

178. Novembre. (La Manche.) (P.) Folkestone. A vendre. Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1904.)

179. L'automne á Orsay. (P.) Orsay. (A vendre.) Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1904.)

180. Côte de Bretagne. (Effet d'orage.) (P.) Tréboul. A vendre. Exposé au »Salon d'Automne« à Paris. (1904.)

181. Le maronnier. (P.) Orsay. A vendre.

182. La vallée de l'Etna. (P.) Catania. A vendre.

183. Le pommier. (Derniers rayons.) Orsay. A vendre.

184. Le pommier mort (P.) Saclay. A vendre.

185. Après-midi de Novembre. (P.) Vallée d'Orsay. A vendre.

186. La nuit sur l'Etna. (P.) Taormine. A vendre.

187. Lièvre de vigne. (P.) Orsay. A vendre.

188. Monte Pellegrino. (P.) Palermo. Collection de M. H. ROSENFELD DE BICSKE à Buda-Bicske. (Hongrie.)

189. Le port de l'Ile de Sûn. (P.) Ile de Sûn. A vendre.

205. Alföldi táj. (Sépia-karcz.) Páris. (1892.) HORÁNSZKY IRMA urnő tulajdona, Budapest.

206. Női portrait. (Olaj-vázlat.) — Budapest. (1901.) TEDESCO AURÉL tulajdona, Budapest.

207. Napnyugta. (Színes rajz.) Boulogne sur Mer. (1902.) A BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS tulajdonában levő »Napnyugta az óczeánon« czímű kép első ideája.

208. Holdfeljötte a tengeren. (Olajf.) Eastbourne. (1903.) GLÜCK FRIGYES tulajdona, Budapest.

205. Plaine hongroise. (Sépia.) Paris. (1892.) App. à Mlle IRMA de HORÁNSZKY, Budapest.

206. Portrait. (Esquisse peinte.) Budapest. (1901.) App. à M. AURELE de TEDESCO, Budapest.

207. Soleil couchant. (Dessin coloré.) Boulogne-sur-Mer. (1902.) Première idée d'un tableau en possession de la ville de Budapest.

208. Lever de la lune. (P.) (Marine.) Eastbourne. (1903.) App. à M. F. de GLÜCK, Budapest.

209. The Parson's Daughter. (Olajf.) Másolat G. Romney után. (XVIII-ik század. Angol iskola.) »National-Gallery«, London. (1903.) ELADÓ.

210. Lady Hamilton. (Olajf.) Másolat G. Romney után. (XVIII-ik század. Angol iskola.) »National-Gallery«, London. (1903.) ELADÓ.

211. A puszta télen. (Hortobágy.) (Olajf.) Eredetije REMÉNYI EDE hegedümüvész hagyatékában. — (New-York.)

209. The Parson's Daughter. (P.) Copie d'aprés G. Romney (XVIII. ième siècle. Ecole Anglaise) »National-Gallery«. Londres (1903.) A vendre.

210. Lady Hamilton. (P.) Copie d'après G. Romney (XVIII. ième siècle. Ecole Anglaise) »National-Gallery. Londres. (1903.) A vendre.

211. La Pousta en Hiver. (Hortobágy.) (P.) L'original est dans la succession d'EDOUARD REMÉNYI, le célèbre violoniste hongrois. (New-York.)

Szikszay Ferenc

gyűjt. kiáll. 1905.

Egy komplett pld
könyvtáramban
Gutenberg-Tok

SZIKSZAY FERENCZ

GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLÍTÁSA

EXPOSITION COLLECTIVE
DES TABLEAUX ET DESSINS

DE FERI DE SZIKSZAY

BUDAPEST, 1905.

ATHENAEUM IRODALMI ÉS
NYOMDAI R.-T. NYOMÁSA.

IMPRIMERIE DE LA SOC.
ATHENAEUM

SZKOŁA PEDAGOGICZNA
IM. KAZIMIERZA SZCZERBOWSKIEGO
W BIAŁYMSTOKU

ESŐ UTÁN.

KORA TAVASZ.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

vai Kreml *Nikolajevszkij* nevű kis palotájában lakott. Régi történelmi nevezetességű palota ez. II. Katalin czárnő uralkodása alatt épült s a czár engedélye folytán csaknem 1818-ig *Plato* metropolita tartózkodott benne. Itt született a nihilizmus bombái által megölt *II. Sándor* czár s díszes emlékszobra *Szergiusz* akaratából most ott büszkélkedik az orosz Vatikán egyik főterén. A palotát 1872-ben teljesen átalakították s tetemesen kibővítve a nagyherczegek rendelkezésére bocsátották. De mióta Szergiusz Moszkva főkormányzója lett, udvarával ő foglalta el a *Csudovo* és a *Vozneszczuszkij* kolostorok közé ékelt kicsiny rezidenciát.

Délután három óra lehetett, hogy a végzetes napon a Czári-tér felé nyiló kapun Szergiusz kocsija kirobogott. Utolsó utján csupa nagyszabásu történelmi emlék között haladt s képzelete ki tudja mily messze múltban kalandozhatott. Jobbról a csodatevő képekben gazdag kolostorokat, balról Moszkva legmagasabb emlékművét, a *Nagy Iván* harangtornyát szemlélhette. Ez a torony talán eszébe juttatta a *Boris Godunov* uralkodása alatt egész Oroszországban dühöngött éhinséget, mely kegyetlenül szedte áldozatait. A könyörületes szivű czár az óriási toronynyal gyarapította a Kreml épületeit csupán azért, hogy az építkezés által minél több ember jusson kenyérhez. Akkor még nem volt sztrájk és nem volt forradalom, térdre borult mindenki a teljhatalmu, de jószivű imperátor előtt. Régen volt, mikor e torony 33 harangjának ünnepi zugásában még ártatlan gyermekszívvel gyönyörködhetett *Szergiusz*. Egy-két kerékgördüléssel odább a ragyogó kupolákkal diszített *Uszpenszkij* templomra vethette tekintetét. Szép emlékei talán itt is felújultak s képzeletben újra átélte azokat az impozáns ünnepeket, melyeknek nem egyszer volt tanuja a Szent Kreml falai közt. A magába zárkózott, szemlélődő és rideg Szergiusz, lehet hogy épen azokra a dicsőséges időkre gondolt, a mikor Moszkva fejedelmei a tizennyolcz bástyával erősített Kremlben még gondtalanul, félelem és veszedelem nélkül ültek a kényuralom gyémánttal és drágakövekkel kivert trónusán. De nagyot változott azóta minden, kicserélődtek a gyorsan tünő korok s vele együtt az emberek is.

Így tünődhetett — s nem is sejtette, hogy az orosz stílben épült czári muzeum irányában komor, elszánt emberek leselkednek életére s hogy gyorsan robogó kocsijából most utoljára nézi az aranykupolás Kreml történelmi nevezetességű emlékeit. — Egy-két gyorsan elröppenő percz s robogó hintójával arra a helyre érkezett, a honnan palotájába élve többé vissza nem térhetett. Az arzenál és az igazságügyi palota közt fekvő csendes és néptelen Szenátus-tér volt Szergiusz halálának színhelye.

Egy bomba hatalmas dörrenése reszketteti meg a százados falakat s a biztos kézzel végbevitt merénylet a szemtanuk állítása szerint egy öldöklő háború legvéresebb jelenetét tárta a szemlélő elé. A nagyherczeg keze, lába, feje kiszaggatva a törzsből, rémes összevisszaságban hevert a kövezeten.

A merénylet hire gyorsan eljutott a Nikolajevszkij-palotába, — a kocsi után haladó Jekaterinoszlavjanszkij-hadtest katonái adták tudtul a szomorú valóságot.

Néhány percz alatt megérkezett *Erzsébet Feodorovna* nagyherczegnő, a ki rettenetes fájdalmától térdre hullva némán és tehetetlenül nézte férjének gyászos végzetét. Az *Alexandrovszkij* kaszárnya komor termeiből szegényes hordágyat hoztak a katasztrófa színhelyére, szorgosan kutató emberbaráti kezek összegyűjtögették a nagyherczeg testrészeit s a dicstelenül elesett délczeg katonát egyszerű katonaköpennyel leborítva, könnyes szemekkel vitték az ájtatos szerzetesek *Csudov* nevű kolostorába. A míg az áhitat mélységes csöndjében őszhajú szerzetesek a Krisztus-szív szent igéit mondták a nagyherczeg lelkiüdvéért, addig a Szenátus-tér széles peremén a földi igazságszolgáltatás birái szigorú szavakkal vallatták a vakmerő merénylőt. De nem sok dolguk akadt. A bombavető gyilkos szenvedélyes büszkeséggel, a nélkül, hogy érzelmi világa megrendült volna, kérkedve, a dacz és erő hangján bevallja, hogy a mit tett, jól tette s örül, hogy vállalkozását siker koronázta.

A moszkvai bombamerénylet elkövetése első pillanatra a heroikus elszántság és rendkívüli vakmerőség jegyében mutatkozik. A kik előtt ismeretes a merénylet színhelye, mint e sorok irója előtt, ki már több alkalommal megfordult Oroszország régi fővárosában, azok elmondhatják, hogy a véres katasztrófa keresztülvitelére a moszkoviták bizarr és pezsgő életű városának egyetlen pontja sem kinálkozott oly alkalmatosnak, mint épen a Nikolyszkij-kapu felé keskenyedő néptelen Szenátus-tér.

Rég letüntek azok az idők, a mikor a moszkvai Kremlnek még húsz utczája volt s forgalma vetekedett egy zakatoló gyárváros mozgalmasságával. Itt lüktetett valaha Oroszország szive, évszázadokon át itt ápolták az orosz uralom fanatikus és konzervativ hangulatát s a mikor az autokráczia ragyogó trónusa is Szent-Pétervárra került, a Kreml végleg háttérbe szorult. Utczáin kihalt az élet s a gazdagon aranyozott kupolák templomvárosából történelmi emlékekben gazdag muzeum lett.

Ebben a csöndes és néptelen környezetben dördült el az a gyilkos bomba, mely *Szergiusz Alexandrovics* nagyherczeget darabokra tépte.

A Csudovo-kolostor ezüstveretű oltáráról nemsokára lekerül az egyszerű koporsó, — *Vladimir* moszkvai metropolita szép csöndben beszenteli s a Szenátus-téren az a vaskereszt, melyet Erzsébet Feodorovna nagyherczegnő helyeztetett a katasztrófa színhelyére, — emlékezetesen fogja hirdetni, hogy a szent Kreml egy gyászos emlékkel újra gazdagabb lett.

Csudáky Bertalan.

SZIKSZAY FERENCZ KIÁLLÍTÁSA.

Szikszay hazajött Párisból, a hol sokat dolgozott, nagy buzgalommal tanulmányozta a festészet mestereit, s egy gyüjteményes kiállítás révén bemutatja most a magyar közönségnek mindazt, a mi odakünn a franczia művészet metropolisában ismertté tette nevét és sikereket szerzett neki. A több mint kétszáz kép a király házában (Kigyó-tér 1. sz.) látható, s tanubizonyságul szolgálnak első sorban azoknak, kik felismerték annak idején a művész tehetségét és erősen biztak, hogy csak idő kérdése, míg ez a tehetség kifejlődik. Ez az idő eltelt, s meghozta e fejlődésképes művész sok és komoly tanulmányának gyümölcsét: az első sikereket. Most ime a magyar közönség is tanuja lehet Szikszay teljes munkásságának, és láthatja, hogy ez a munkásság nem mennyiségre, hanem művészi szempontból nézve milyen értékes szinvonalon áll.

TAVASZI REGE.

A ki végig nézi a képeket, szines rajzokat, azzal a benyomással távozhatik a kiállításból, hogy itt egy olyan festőtehetséggel áll szemközt, a ki fejlődésképes, és a mit eddig elért, ezek az eredmények tulajdonképen biztatások egy művészpálya még sikeresebb jövendője iránt. Mert Szikszay még fiatal festő s már ez a fiatalság is feltételezi, hogy egy ilyen vérbeli talentum újabb állomásokat fog elérni művészetében.

Ha művészetét elemezzük, a másik benyomás, a mely képei köztelfogja a nézőt, az, hogy Szikszay szinei, hangulatos tónusai mögött érző, finom költőlélek lakozik. A mikor meglátja a tengert, az ég végtelen perspektiváját, a borús felhőket, melyek vésztjósló vihart hoznak egy-egy elkésett halászbárkára, s mely elől ijedt szárnycsapásokkal menekülnek a sirályok, — benső, lyrai érzések fogják el, s ez irányítja ecsetjét, a mikor gyöngéden rakja föl vásznára a szineit. Ezek a szinek nem rikitóak, mindig harmonikusan olvadnak össze. Természetes, hogy érzései a szabad természetbe hajtják, a virágzó fák, borongós esti tájak felé. Itt keresi tárgyait, s leginkább esti hangulatok, őszi hervadás, borús felhők inspirálják.

Különösen szereti a tengert, a nagy, félelmes viztömeget, melybe szokatlan biztossággal néz bele a szeme, s melynek sejtelmes titkait keresi ecsetjével. Vásznán egyszer kavargó felhőrongyokkal czifrázza körül ezt a tenger fölötti eget, másszor nedves párázatokkal tölti el levegőjét. E tengeri tájképei közül különösen figyelemreméltóak a «Küzdelem», «Hajótörés», a «Vég» czímű képek. Az első vihar elől menekülő hajót, a második a zátonyokon szenvedett hajótörést, és végül a harmadik azt a temetőt mutatja be, mely alatt az elhunytak nyugosznak.

Bretagnei tájképei borongós hangulatuak s a ködöt, szélcsendet örökítik meg, de megkapják érdeklődését a tavasz viruló, pompázó szinei is. Ilyen tárgyú képei: «Őszi reggel Bretagneban», «Tavaszi rege», «Eső után», s «A kora tavasz», «A diófa», «A parkban» czímüek, mely utóbbi három kép gróf Andrássy Gyula műgyűjteményéből való.

Az olajfestményeken kívül, tussal, szénnel, szines krétával készült rajzokat is találunk, érdekes fej-tanulmányokat, arczképet. A rajzok közül kiválik a «Gauthier Margit» czímű, mely megható illusztráczió a «Kaméliás hölgy» lapjaihoz.

Mindez csak futólagos ismertetése a kiállításnak: bővebbet közvetlen közelből szerezhet a közönség s láthatja azokat a jeleket, melyek arról beszélnek, hogy a fiatal művész még erősebb és komolyabb munka felé indul.

Szikszaynak két tájképét, arczképével együtt múlt évi 6-ik számunkban közöltük s mai számunkban a kiállításon levő képek közül talál néhányat az olvasó. *D.*

*

ORSAYBAN, PÁRIS MELLETT.

A tájképfestőknek nincs jobb barátjuk a szabad természetnél. Annak változatos hangulataiból meríthetnek csak igaz impressziókat, ha a természet szépségeit festik. Bizonyára ezért választott ki magának Szikszay is pompás völgyben egy kedves kis csendes fészket Páris mellett, — Orsayt. Párisból csak a magasra ágaskodó Eiffel-torony csúcsa látszik el ide, a «ville lumière» morajló élete pedig gyűrükként elül, elhal, mire ebbe a csendes, néma völgybe ér.

Ha Párisban a Luxembourg-kert gesztenyefái szomszédságában bemerészkedünk a föld alá és rábizzuk magunkat az orleansi vasút valamelyik gyorsvonatára, már néhány percz mulva virágzó almafák között, lila ibolya-táblákon át röpít gyorsan a prüszkölő vonat. Háromnegyed óra alatt pedig ott vagyunk Szikszay otthonában.

Öreg franczia házban lakik Orsayban. Három az emelete, sok az ajtaja. Azért is hivják «száz ajtójú ház»-nak a békés franczia parasztok, a kik illatos ibolyát aratnak tavaszszal a mezőn, meg zamatos, nagyszemű epret, a melyet esténként külön vonatok szállítanak Páris felé.

Régi művész-ház ez; kicsiny kastély a Versailles felé vezető úton. Megvolt már a nagy Napoleon idejében, a mikor az ő kedvencz festőjének, Davidnak, — a ki annyiszor, annyiféle vásznon megörökítette a világhódítót — sok képét látta a műterem fent a harmadik emeleten. Erdős dombra nyílik széles ablaka, a honnan elrévedez a szem a szabad természeten messze vidékre, nagyúri elhagyott, rengeteg parkok kőkerítéséig.

Itt telepedett meg Szikszay, itt él és itt dolgozik. Hogy mennyi szorgalommal, meggyőződhetünk róla műtermében, sok vázlatát látva. Nyugtalan mozgékony lelke nyugalmat talált ebben a franczia városkában. Nyugalmat a küzdelmek után, melyekből juttatott neki is sokat az élet.

Nagyon szereti ő ezt a chevreusi völgyet, ismeri jól és mindig azt járja. Felkeresi a virágzó almafát, vénülő fatörzseit, pipacsos rétjeit, lombhullató erdőit. A természet titkait fürkészve, elbarangol órákig messze, szomszéd falvak erdőibe, völgyeibe, egész Cernay-ig, a hol a nagy tájképfestő, Pélouse egykori tanyáján, «Maman Leopol»-nál festegetnek nyáron vidám piktorok.

Természet-imádó lelkével szereti ezt a helyet, ezt a völgyet, hanem a szive és minden érzése abban az idegen világban is magyar maradt.

B. Gy.

EGYVELEG.

* **A Bajkál-tó körüli vasuton** nem kevesebb, mint 13 alagútat kellett építeni, melyek kifúrása kizárólag villamos erővel történt. A világítást, valamint a légszivattyúzást szintén villamossággal eszközölték.

* **Háború idején** Francziaország 10,000 lakos közűl 370-et küld a táborba, Németország 310-et, Oroszország 210-et.

* **Az angol nyelvet** szóban és irásban Európa valamennyi uralkodói közűl állítólag III. Viktor Emánuel olasz király birja legjobban, ki naplóját is gyermekkora óta angolul irja.

* **A világ legrégibb ujsága** a «Kinpan» nevű khinai hivatalos lap, mely már 911-ben Kr. u. megjelent. 1361-ben hetilap, 1800-ban napilap lett és most naponta háromszor jelenik meg, mintegy nyolczezer példányban. A reggeli kiadást sárga papiroson nyomtatják, tartalma kereskedelmi hirek, a déli kiadás fehér papiroson kizárólag hivatalos ügyekkel foglalkozik, az esti kiadás fekete papiroson különféle hireket és eseményeket közöl.

* **Az angol tengernagyi hivatal** közleményei szerint egy 13 ezer tonnás hadihajó fentartása évenként 94 ezer font sterlingbe (2.257,000 korona) kerül.

VIRÁGZÁS.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Lyubicza, itt 1843-ban eltemetett nagynénje hamvai mellett.

Esteledett, midőn elzárták itt lent a kis zárdai templomajtót, hogy fent, a zárda nagy termében, az udvari méltóságok Szerbia követével együtt felvegyék a Milán király eltemettetéséről szóló jegyzőkönyvet.

*

Midőn este Brankovics patriárka villamos fényben úszó karlóczai palotájának nagy ebédlőjében a halotti tor után oda tapadt szemem azon óriási fali képre, melyen *Jovanovics* Pál, a jeles szerb festő lefestette a «Szerbek 1690-iki bevándorlását Magyarországba» — így szólt hozzám a külügyi miniszteriumunkat Milán király temetésénél képviselő roghói *Müller* Henrik főkonzul úr:

— Ismerem a görög-keleti egyháznak mind a négy főtisztelendő patriárkáját: a jeruzsálemit, antiochiait, alexandriait és a konstantinápolyit személyesen, de igazán mondhatom, hogy csakis *Brankovics* patriárka a valódi egyházfejedelem. A mai temetés intézése nagy dicséretére válik Brankovics patriárkának, az ő egyházának és a szerb népnek.

Ezen elismerő szavakat *Müller* főkonzul úr tiszta szerb nyelven mondta nekem.

Mélyen meghajtva magamat előtte, meleg szavakkal köszöntem meg ezt a szép elismerést.

Milán királyt nem eresztették sirba mennydörgő ágyúszóval; örök álmát majd megédesiti kikelő tavaszkor a krusedoli zöld erdőségek csalogányainak szárnyas serege.

Popovics Vazul István.

ESKÜVŐ A SPANYOL URALKODÓ HÁZBAN.

Csaknem egy időben a hollandi királynő esküvőjével, egy másik uralkodóházban is ültek nászünnepélyt. A spanyol régens-királynő leánya, a kis spanyol király nővére, *Mária de las Mercedes* aszturiai herczegnő esküdött örök hűséget *Don Carlos* Bourbon herczegnek, az egykori trónjáról elűzött nápolyi király öcscse, a *casertai gróf* fiának. Ezt az esküvőt sok nehézség előzte meg: a fiatal szivek vonzalmába beleszólt a politika s csak az államférfiak hosszas tanácskozásai s a spanyol parlament izgalmas és kinos tárgyalásai után sikerült az esküvő elé torlódó nehézségeket elhárítani. Egyrészt attól tartottak sokan, hogy mivel a vőlegény családja még mindig nem mondott le a nápolyi királyságra vonatkozó igényéről, ez a házasság megzavarhatná az olasz királysággal való jó viszonyt, másrészt meg a vőlegény atyja nagyon sötét emlékezetben van a spanyol nép nagy része előtt. A *casertai gróf* ugyanis egyik feje a karlistáknak s az utolsó karlista-háborúban, mint Don Carlos vezére nagy kegyetlenséget tanusított az ellenpártiakkal szemben. E miatt a háború után a haditörvényszék halálra is itélte, az itéletet azonban nem lehetett rajta végrehajtani, mivel ő akkor már a külföldön volt. Most, hogy az esküvő alkalmára megjelent Madridban, a népben fölébredtek a keserű emlékek. A spanyol főváros lakossága különben is nagy izgatottságban volt, napirenden voltak az antiklerikális tüntetések s a nép dühe komoly zavargásokban tört ki a casertai gróf ellen. Az utczai rendzavarások oly nagy arányokat öltöttek, hogy Madridban ki kellett hirdetni az ostromállapotot. Az esküvőt is e miatt a legnagyobb csendben, a királyi palota kápolnájában tartották meg s nem volt jelen más, csak a királyi család tagjai és legbizalmasabb emberei.

Mária de las Mercedes aszturiai herczegnőről eddigelé keveset tudott a világ. Elvonúltan élt anyja oldalán, a nyilvánosság terén alig szerepelt. 1880 szeptember 11-én született, egy évvel atyjának, XII. *Alfonz* királynak, s anyjának, *Mária Krisztina* habsburgi főherczegnőnek, Frigyes főherczeg nővérének házassága után. A keresztségben a *Mária de las Mercedes Isabella Teresa Christina Alphonsina Hyacintha* neveket kapta s születése jogán illeti meg az *aszturiai herczegnő* czíme. Születése után két évre atyja meghalt s sokan azt hitték, ő lesz a trónutód. Mivel azonban Mária Krisztina királynénak férje halála után született gyermeke fiú lett, ezt illette meg XIII. Alfonz néven a spanyol trón. Mária Krisztina királyné nagy gonddal nevelte leányát, távol a világ szemétől. A herczegnő férjhezmenetele előtt még a hivatalos udvari ünnepélyekben sem vett részt. E helyett nagyon alapos műveltségre tett szert s viruló szép nővé fejlődött. A kik ismerik, mind dicsérik eszességét, mely tudákosság és fitogtatás nélkül való. A sportok közül főleg a lovaglást szereti.

A vőlegény, *Don Carlos* herczeg 1870 november 10-én született s így épen tiz évvel idősebb menyasszonyánál. Spanyolországban széltében ismeretes, mert ott tartózkodik már tiz esztendő óta, mint a spanyol hadsereg tisztje. A segoviai katonai akadémiában végezte tanúlmányait. Háborúkban is részt vett: 1893-ban a marokkóiak ellen küzdött vitézül Melillánál s a spanyol-amerikai háborúban is szolgálatba lépett és Kubában harczolt előbb Martinez Campos, később Weyler tábornokok alatt. Vitéz katona, számos katonai érdemjel ékesíti mellét. Már a katonai akadémiában is nagyon népszerű volt társai közt egyszerűsége és szerénysége miatt. Kitűnő lovas és szenvedélyes kerékpározó. Az ő személye ellen nem is lett volna a népnek kifogása; csak atyja ott időzése adott alkalmat a nép haragjának kitöréseire.

Szikszay Ferencz: *Tavaszi rege.*

NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS A NEMZETI SZALONBAN.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Idegek játéka. *Költemények,* írta *Barcsai (Fehér) Géza. Budapest 1900.* A kis kötet jobb a czíménél, mely rideg materialisztikus felfogást sejtet, míg ellenben a tartalom arról győz meg bennünket, hogy a szerző az idegek játéka helyett a szív érzéseit, a lélek megnyilatkozásait igyekszik versbe foglalni. A versgyűjtemény a szerző regényével kezdődik. Katonaéletét festi benne, a melytől megválik, mert szerelmes lesz, s nincs kauczió. Átlép a polgári életbe, de vissza-visszasohajtja a czifra nyomorúságot, melynek emléke többször megújul lelkében. Úgy látszik, az «Új úton» (ez a második cziklus czíme) nem igen vár boldogság a költőre; szerelméről hallgat, keserű bölcselkedés váltja föl helyét, s a Nirvána után eped. Olykor vastag ízléstelenséggel is találkozunk, a milyen a «Darvinizmus» czímű vers, vagy az első cziklus egyik darabja: «A kadét». A «Mela» czímű cziklus csinos szerelmi dalokból áll, melyek némelyikében egy kis elmés, ügyes heinei fordulat is van. A «Változatok» czímű utolsó cziklus nagyon különböző tartalmú költeményeket foglal magában. Találunk meleg, érzelmes hangú családias verseket, de olyanokat is, melyek ugyancsak vaskos komikummal igyekeznek hatni; megszólal a tépelődés, megszólal a gúny, szóval a szerző lantján elég sok húr van, melyek ugyan nem mindig adnak tiszta hangot, de a szerző tehetségéről tanuskodnak. Álljon itt a kis kötetből a következő költemény:

A kerthez.

Szép zöld fák, rózsabokrok
S te fölfutó virág,
Elválunk most örökre!
Balvégzet űz tovább.

Repkény között kis házunk
S benn boldogságomat
Hogy itt hagyom örökre,
Be fáj e gondolat!

Költészet, jó barátom
Add hát te is kezed!
Ily kedves szép világba
Többé az sem vezet.

Mihelyt innét kilépek
Üdvömnek vége van.
Többé sehol sem élek
Ily csendben, boldogan.

Búr szabadságharcz. Irta *Simon* Vilmos. Az egész világ rendkívüli érdeklődéssel kiséri az angol-boer háboru izgalmas, meglepetésekben gazdag eseményeit, de mentől kevesebben vannak, a kik többet tudhatnának a Dél-Afrikában folyó dolgokról, mint a mit a lapok táviratai hézagosan, sok ellenmondással jelentenek s ezért aztán sejtelme sem lehet az olvasónak pl. a boer harczosok valódi számáról, hadi szervezetéről, vezetéséről, élelmezéséről s meg nem foghatja: miként képesek a katonailag teljesen képzetlen boer vezérek a legjobb angol tábornokokkal oly sokszor győzelmesen szembeszállani, stb. Mindezekre és sok másra gyakran meglepő felvilágosítást kapunk a «Búr szabadságharcz» czímű könyvben. Meglátjuk abból többek közt, hogy a mozgósított boer sereg létszáma, mikor legnagyobb volt, a háború kezdetén, még akkor is csak 25 ezer emberből állott, ez is szétszórva a roppant kiterjedésű harcztéren, megértjük, hogy tudott egy-egy kis boer csapat gyakran tizszer-húszszor számosabb ellenséget visszaverni s előnyomulásában hónapokig feltartóztatni és megértünk még sok mást, a mi eddig megfoghatatlan volt előttünk. Simon Vilmos hazánkfia maga is ott harczolt a boerok soraiban, utóbb mint a német önkéntes legió parancsnoka, mígnem portugál területre szoríttatva, ismét vissza kellett térnie Magyarországra, hol aztán élményeit, tapasztalatait említett könyvében megírta. Megírta pedig nagy közvetlenséggel, élénk szinekkel vázolván a csaták lefolyását, s általában sok olyat mondván el, a miről eddig tudomásunk nem volt. Az érdekes könyv ára 2 korona 40 fillér.

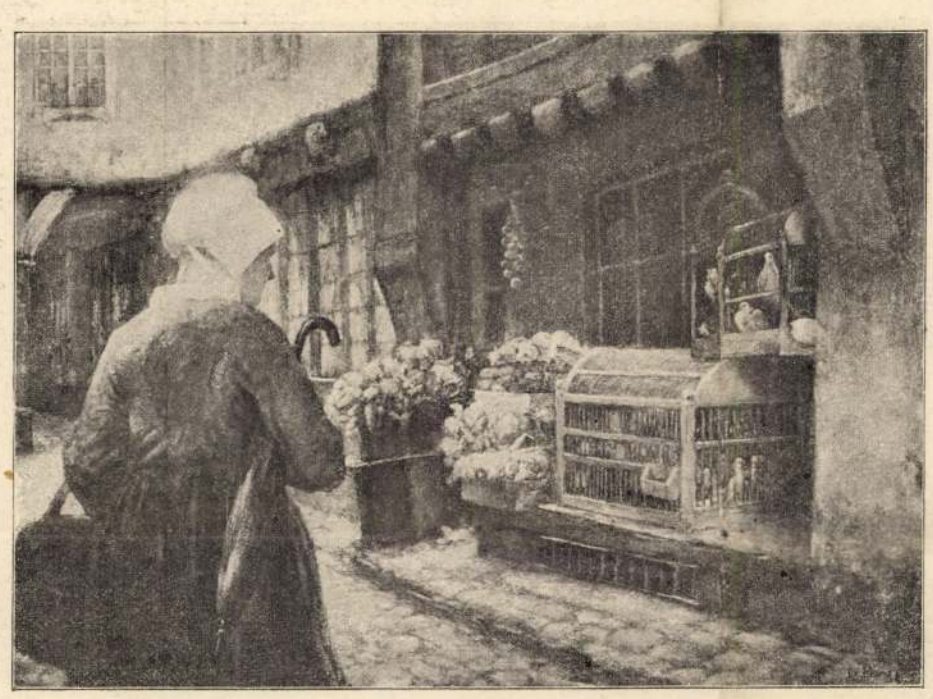

Le Mains: *A kalitka.*

Az öröm vallása. Regény, írta *Timár* Szaniszló. Megjelent Singer és Wolfner könyvkereskedésében. A szerzőnek első nagyobb munkája ez a regény, mely korunk társadalmának és embereinek önzését, az élet örömeinek lelkiismeretlen és bűnös hajszáját rajzolja. A kép, melyben a szerző a társadalmat, az erkölcsöket tünteti föl, nagyon sötét, sőt sokszor drasztikus, s a részletekben is igen sok olyan dolgot mond el, melyekre fátyol és homály való. A könyv ára két korona 40 fillér.

Ocskay brigadéros. *Herczeg* Ferencznek a «Vígszinház»-ban nagy sikert aratott négy felvonásos történeti szinműve könyvalakban is megjelent, csinos kiállításban, Singer és Wolfner kiadásában. A költői részletekben gazdag szindarab olvasva is fölkelti az érdeklődést. Ára két korona 50 fillér.

Déli fjordok. Irta *ifj. Hegedüs* Sándor. Az Athenaeum kiadása: ára három korona. A fogékony szívű, éles látású szerző beutazta Dalmáczia vadregényes partjait s a mit látott, a mit érzett, azt tárja most élénk tollával az olvasó elé. Munkáját olvasva, önkénytelenül is vele száll lelkünk ama gyönyörű tájakra, a melyeknek bájossága, természeti szépsége oly kevéssé ismeretes még a magyar közönség előtt. Az ügyesen írt, vonzó könyvet számos sikerült kép is élénkíti.

Bárcsak tél lenne már! Regény két kötetben, irta *Ossip* Schubin, fordította *Székely* Irén. Megkapó történet, melyben sok a drámai erő, meséje érdekes és a fordítás is sikerült. Az Athenaeum regénytárában jelent meg. Ára a két csinosan kiállított kötetnek két korona.

Büntetőjogi döntvénytár. Az anyagi büntetőjog és a bűnvádi perrendtartás körébe tartozó elvi jelentőségű határozatok gyűjteménye. Kiadja a «Jogtudományi Közlöny» szerkesztősége. A 192 lapra terjedő vastag füzet az I. kötetnek első fele. A Franklin-Társulat nyomdájából került ki, s ára két korona.

Az 1843-iki büntetőjogi javaslatok anyaggyűjteménye. A magyar Tud. Akadémia megbizásából szerkeszti dr. *Fayer* László. III. kötet. Kiadja a Magyar Tud. Akadémia. A nagy 8-adrét alakú s 618 lapra terjedő kötet ára nyolcz korona.

Emléklapok *a sárospataki ev. ref. főiskola ifjúságának 1900 deczember hó 8-án rendezett Bethlen-ünnepélye alkalmából. Kiadja a «Főiskolai ifjúsági egyesület.»* Azon alkalmi előadások gyűjteménye e 24 lapra terjedő füzet, a melyek a nagy Bethlen Gábor fejedelem dicsőítésére elhangzottak a sárospataki ref. főiskola dísztermében. A füzet ára 40 fillér. A tiszta jövedelmet a Bethlen Gábor emlékezetére Nagy-Enyeden állítandó szobor alaptőkéjének gyarapítására fordítják.

Az állatok világa czímű vállalatnak megjelent a 15-ik füzete, mely a jaguárról, párduczmacskáról, hiúzról stb. szól és sok képpel van illusztrálva. A Légrády testvérek kiadásában megjelenő vállalat egyes füzetének ára 80 fillér.

Ókori Lexicon. Ezen munkának 9-ik füzete jelent most meg, mely a Dactyli Idaeitől Dionysusig terjedő czikkeket tartalmazza. A sorozatban magyar vonatkozásuak: Dalmatia, Danuvius és Decebalus. A füzetben több ábra is van, többek közt a Darius sirja, Demosthenes, Diogenes képe stb. Csatolva van a régi és mai Athenae színes térképe is. Az Okori Lexicon *Pecz* Vilmos szerkesztésében, a Franklin-társulatnál jelenik meg; egyes füzet ára egy korona, de 10 koronával egész évre is előfizethetni.

A magyar kir. Operaház nagyon kedves darabot illesztett műsorába az elmult héten: «Don Pasquale» czímű háromfelvonásos víg dalművet, Donizettitől, a «Lammermoori Lucia», a «Borgia Lucretia», «Bájital» stb. behizelgő zenéjű operák világhírű szerzőjétől.

A mai operalátogató nemzedék nem ismerte «Don Pasquale» üde, vidám, élettől pezsgő dallamait; jó gondolat volt feltámasztásuk, mert az olasz zene kedvelői — s nálunk ez a nagy többség — igazán gyönyörködhetnek az egymást érő szép, gyorsan perdülő dallamokban; de másrészt az egész opera-évadban alig volt részünk víg operában, pedig a közönség megkivánja a kellemes változatosságot. Igaz ugyan, hogy szellemesség, ötletesség dolgában a világnak egy víg dalműve sem éri utól a Rossini-féle «Sevillai borbélyt»-t, tehát «Don Pasquale» sem; de azért nagy hiba volna, mindúntalan csak azt a minta-vígoperát ismételgetni, mikor Donizetti és mások annyi értékeset alkottak! Az előadás igazán jeles volt: P. *Bianchi* Bianca madárcsicsergéshez hasonló könnyűséggel énekelte el Norina rendkívül nehéz áriáit, futamait, s oly bájosan játszott, hogy igazán a kolostoriskolából épen kikerült leánykát véltünk látni; a vénségére nősülő Pasquale *Hegedüs* ismert komikumának kifogyhatatlan forrása volt; *Takáts* a cselszövő, mindent jóra fordító Matesta doktort és *Kertész* a fiatal szerelmest, Ernestót, kifogástalanul adták. *Szikla* karnagy, a darab ügyes betanítója, nem is zenakari partiturából, hanem zongoraátirat mellett, úgyszólván emlékezetből dirigálta a bemutató-előadást, mely az Operaházat és igazgatóját egy új sikerrel gazdagította.

Népszinház. Február 19-ikén került szinre *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktor legújabb bohózata «*Jupiter és társa*». A két szerző ismét a fővárosi életből merített, honnan mulatságos karrikaturákat gyüjtött össze. A darab vidám ötletein, furcsa alakjain a közönség jól mulatott.

A történet hőse egy gazdag korcsmáros, Bogáncs Kristóf, kit az a különös szerencse ér, hogy egy propeller-kapitánytól kártyázás közben elnyeri ennek a feleségét. Az eljátszott feleség, a ki különben csinos, fiatal asszony, fölháborodik ugyan, de meg akarja boszúlni magát az urán, beállít Bogáncshoz, s azt mondja neki: megnyert, itt vagyok. Csakhogy Bogáncs másvalakit akar feleségül venni, s épen várja a menyasszonya megérkezését. Nagyon előkelő társaság is van nála, költők, képviselők, mágnás, katonatiszt. Egyik sem az ezek közül, a kinek magát kiadja, de a «Jupiter és társa» élelmes vállalkozó czég, bárki számára, családi ünnepeire, ebédjeire meghatározott árakért szállít efféle előkelőséget. Ebben az «előkelő» társaságban, a hol a költő Arany verseit mint a sajátját szavalja, a képviselő a politikai helyzetről nyilatkozik, a gróf az inségesek számára gyűjt, ebben a társaságban Bogáncs uram a propeller-kapitánynét, mint várt menyasszonyát mutatja be. A bonyodalmak, félreértések ebből származnak. Bogáncs a Jupiter vállalat egyik alkalmazottját bízza meg, a ki tiszt (voltaképen finánez), hogy szöktesse meg a kapitánynét, de a tiszt tévedésből Bogáncs valódi menyasszonyát szökteti el. Ez kigyógyítja a nagyzoló korcsmárost, visszatér üzletéhez, a kapitányné is kibékül az urával. Elmésen dolgozták föl a szerzők a valószínűtlenségeket is. Sok tapsot kapott *Küry* Klára, a ki a kapitánynét játszotta pezsgő elevenséggel. *Szirmai* a huszárhadnagynak öltözött finánczot humorral és leleményesen személyesítette. Szintén sok tetszéssel játszottak: *Németh* (a korcsmáros), *Kiss* Mihály (a propeller kapitány), *Solymosi* (a czégfőnök), *Tollagi*, (a vállalat költője), *Kápolnai* Irén, *Baán* Nelli, *Raskó*, *Kovács* Mihály, *Szerdahelyi*, *Kenedich*. A két szerzőt többször kitapsolták.

Pályázat magyar társadalmi szinműre. A Nemzeti Szinház igazgatósága néhai Mészáros Károly adományából *kétezer korona* jutalmat tűz ki magyar társadalmi szinműre. A szinmű tárgyának jellege és kidolgozásának formája megszabva nincs: azaz a pályamű lehet vígjáték, dráma vagy szomorújáték, verses vagy prózában irott. A pályázat nem zárja tehát ki a szinmű semmiféle válfaját, föltétele azonban, hogy a szindarab keretéül a mai magyar társadalom szolgáljon. A pályaművek 1901 augusztus 31-éig a Nemzeti Szinház igazgatóságához küldendők jeligés levél kíséretében. A pályadíj csak szinpadi hatást igérő műnek adatik ki.

Brodszky-kiállítás a Műcsarnokban. A Műcsarnokban néhány nap múlva megnyílik a nem rég elhúnyt *Brodszky* Sándor hátrahagyott műveinek a kiállítása, melynek rendezésével Képzőművészeti Társulatunk a művész végső akaratának tesz eleget. A kiállítás hozzávetőleg 180—200 műből fog állani és alkalmat ad a közönségnek, hogy a magyar művészet eme derék, régi munkásának a hagyatékából emléket szerezhessen.

Breton: *Tüzi lárma.*

NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS A NEMZETI SZALONBAN.

SZIKSZAY *Ferenc*, festő. * Budapest 1871 febr. 16. † a franciaországi Orsay 1908 júl. 18. Párizsban tanult s ott festette hangulatelemekre épített tájképeit (pl. Ködös őszi reggel, Várakozás). 1897. és 1905. a Nemzeti Szalonban, 1907. a Könyves Kálmán rt. szalonjában volt kollektív kiállítása. Négy festménye a Szépművészeti Múzeum tulajdona.

K-J II. 5021

de még csak allürjei sincsenek. Annál inkább van a franciának, az angolnak és legkivált a németalföldinek. A tenger — mint művészet tárgya — akaratlanúl is egybeforrott a mi fölfogásunkban a nagy oczeán-speczialisták neveivel s elfeledtük, hogy a tenger a valóságban is lehet olyan, mint Ruysdaël, vagy Van der Neer vásznain s ha ők láthattak bizonyos alkalmakkor bizonyos szineket, ugyanazokat a szineket megláthatja más is, akárki is. Elvitázhatatlan valóság, hogy Szikszay Ferencz képein is lehet találni ilyen tipikus szineket, sőt tipikus kifejező módokat is, de az nem arra vall, hogy ő múzeumok falain tanúlta a festést, hanem jelenti azt, hogy ő a festői meglátásban olykor Ruysdaël ódai magasságáig is eljut, mint pl. az első kisteremben függő «La Manche» képén, hogy csupán egyetlen dokumentumot említsek. Különben is: a pikturában nem lehet frondőrködni. Itt hiába öltözik a borbélylegény grófnak. Egészen bizonyos, hogy senkit meg nem téveszthet. Viszont hasztalan iparkodás, hogy a vérbeli grófra rásüssék, hogy csak — borbélylegény.

Egyéb tájképein nincs meg annak az elmélyedő tanúlmánynak a nyoma, a mi tengerképeit egy-egy chef-d'oeuvre-ré avatja. Tájai között van olyan, a mely percznyi benyomás megrögzítése és van olyan, a mely már-már eljut az akadémiai leszűrődöttségig és kimértségig. Ám ez csak a képek miként való megcsinálására vonatkozik. Tájképein gyöngébb a mód, a hogyan a mondanivalóját kifejezi, de a mit mond, az ép oly értékes és tartalmas, sőt egészében ugyanaz, mint a tengert ábrázoló vásznain. Minden képében a természet iránt való végtelen szeretetét, a művészetben való gyönyörűségét s az egyszerűség — mint a legtökéletesebb forma — felé való törekvését akarja megérzékíteni. Én úgy vélem, hogy ezt az iparkodását a legteljesebb siker kiséri. Angol és franczia hozzáértők, akadémiák, amatőrök és műkereskedők (s ez odakünn többet jelent holmi czopfos tekintélynél) lelkes bámulattal kisérik fölfelé haladtában. Attól már elkéstünk itthon, hogy fölfedezzük vagy előbbre segítsük. De keserűségeket még okozhatunk neki. Még elég fiatal, hogy meg lehessen kisérelni géniuszának a letörését. *Fráter Aladár.*

ÉJSZAKY KÁROLY.

1818 - 1907.

Kolozsvárott meghalt egy 89 éves öreg iró, — talán a legöregebb mindazok között, a kik a tollat forgatjuk. A mai olvasó, sőt még a fiatalabb iró nemzedék is, alig ismerte már a nevét, művei pedig egészen elmerültek a feledésbe. Valami nagy hullámokat akkor sem vertek, a mikor egész frissek voltak, mert *Éjszaky* Károly nem tartozott azok közé az eredeti nagy szellemek közé, a kik kortársaiknak új irányokat mutatnak vagy új alapokra fektetik az irodalmat. Soha nem is szánta rá életét egészen az irodalomra, csak más foglalkozásaiból fenmaradt idejét adta neki, inkább hajlamból és kedvtelésből, mint igazi ellenállhatatlan hivatásból. Vonzotta talán az irói világ társadalmi élete is, a mely akkor, a mikor az ő tehetsége virágában volt, nem volt olyan széthúzó és vetélkedő, pártoskodással teli, mint ma, egységesebb, melegebb és kellemesebb volt. Ennek az irodalmi társas életnek egyik igen kedvelt tagja volt Éjszaky Károly, elmés társalgó, vidám pajtás, melegszívű jóbarát, minden izében derék magyar ember.

Az írók körében való élet sarkalta irási kedvét is, a mit abból is láthatni, hogy a mióta elkerült Pestről Kolozsvárra, alig lehetett róla az irodalommal kapcsolatban hírt is hallani, egész irói munkássága egy-két alkalmi felolvasásra szorítkozott. A mit írt, azt majd mind a nyolczvanas évek előtt irta. Vigjátékaival aratott legtöbb sikert, a Nemzeti Szinházban is előadták egy-két darabját, melyek tetszést arattak. Írt verseket, novellákat is, de a szinpad maradt igazi szerelme. Szindarabjai ma már teljesen a multéi, a mai közönségnek és kritikának nem sok mondani valója akadna róluk, de annak idején hozzájárultak a magyar szinpadi műsor élénkítéséhez. Mint a hetvenes évek irói világának egyik kedvelt alakja, főrészese volt 1877-ben a Petőfi-társaság alapításának s hálából ezért a

ÉJSZAKY KÁROLY.

társaság alelnökévé s később tiszteleti tagjává is választotta.

Az irodalomnak, bár lelke javát kétségkívül neki ajánlotta fel, nem sok szerepe volt életpályája külső alakulásában. Mérnök-ember volt, küzdött a szabadságharczban, a Bach-korszakban mint magán-mérnök működött, majd a jobb idők pirkadásával Fejérvármegyénél vállalt tisztséget. Az alkotmány helyreállítása után képzettségének megfelelő alkalmazást talált az államvasutaknál, a hol szép állást ért el: mint kolozsvári üzletvezető vonult nyugalomba. A kolozsvári társadalmi életben temperamentumának megfelelő részt vett, a kedves modorú, élczes és eszes öreg urat nagyon sokan meggyászolják a kincses városban, mert sokan szerették. Buzgó tagja volt az «Erdélyi Irodalmi Társaság»-nak is. Halála nem irodalmi esemény, de azért érdemes megemlékezni róla, mint nagy és nevezetes idők részeséről s egyikéről azoknak, a kik nehéz időkben szitották a nemzetben az önbizalom s az irodalom iránti érdeklődés tüzét.

TOLSZTOJ SHAKESPEARE-RŐL.

Csodálatos a tömegek psychológiája. Mi sem kedvesebb csemege neki, mint az élő nagyságok kicsinylése, sőt lehurrogása, de a meghaltak iránti becsülését és kegyeletét nem hagyja egykönnyen megváltoztatni. Gyakori eset az, hogy hires emberek még életükben feledésbe merülnek s halálukkor nincsen meg semmi egykori dicsőségükből. Gyakoribb eset az, hogy a hires ember fenn képes tartani hírnevét, ha mesterséges és erőszakos eszközökkel is, haláláig, de akkor azután menthetetlenül elborítja a feledés homálya. Kevés példa van azonban arra, hogy népek évszázadokon át kegyelt ideáljuktól eltántorodjanak egyesek kedvéért, a kik ezek nagyságát kétségbe vonják. Ilyenkor már a hosszú népszerűség is elegendő ahhoz, hogy a híres nevek viselői folyton újabb és újabb szempontokból való kutatás tárgyává tétessenek. Sokan, — legszembetűnőbb példája ezeknek Dante, — olyan műveket alkottak, melyeket tulajdonképen csak a kortárs érthetett meg teljesen minden tanulmány nélkül — még az is csak, ha a viszonyokkal ismerős volt. A jelenkori olvasó csak elmélyedő kutatás által emelkedhetik e mű élvezetének magaslatára. Shakespeare nem ezek közül a nagyságok közül való: elenyésző csekély kivétellel összes művei ma is oly könnyen érthetők és élvezhetők, mint keletkezésük idejekor voltak, sőt mondhatjuk bátran, ilyenek fognak maradni mindenkor.

Tolsztoj tehát, midőn arra határozta el magát, hogy Shakespeare ellen röpiratot ír, — mert így kell neveznünk irodalmi tanulmányát, — a világ legnagyobb és legkevésbbé kétségbevont hírnevei egyikének megtámadására vállalkozott. Nem hiányoztak ugyan eddig sem egyes hangok, melyek a «brit óriás» nagyságát kicsinyelni merészkedtek. Bernhard Shaw, kit méltán Shakespeare legtehetségesebb élő utódjának tekinthet a mai angol szinpad, midőn tudomást szerzett arról, hogy Tolsztoj Shakespeare *ellen* könyvet készül irni, nyilt levelet intézett hozzá, melyben ő is kijelenti, hogy nem tartozik a Shakespeare-imádók közé. «Shakespeare, mint gondolkodó — irja, — megállhat vagy elbukhat Tolsztoj szemében, de nem hiszem, hogy egy perczig is kiállhatná oly élesszemű kritikus és vallási realista vizsgálatát, mint a milyen Tolsztoj.» Felemlíti továbbá, hogy Byron is azt tartotta, hogy Shakespeare érdemeit meg nem illő tiszteletnek örvend. Ezek a kicsinylő vélemények elenyésznek azonban azzal a határt alig ismerő Shakespeare-imádással szemben, melynek egyik első hirdetője Goethe volt.

Tolsztoj nem remélhette azt, hogy könyvével meg tudja fordítani a közvéleményt, csupán eleget akart tenni azon bensejéből fakadó és egész életén át táplált véleményének, melyet Shakespeare müveinek olvasása benne keltett. A könyvében kifejezett nézet nem pillanatnyi hangulat eredménye, sem meggondolatlan állásfoglalás, hanem, mint maga mondja, csupán sikertelenségét mutatja azon szakadatlan erőlködésének, hogy Shakespeareről való véleményét összeegyeztesse minden más czivilizált ember véleményével. Az eredmény azonban most is, midőn 75 éves korában az egész Shakespearet még egyszer elolvasta, csak az volt, hogy mindenütt unalmat és csodálkozást érzett olvasás közben. Nem tulajdonítja azonban ezt, mint várhatnók, a maga eltérő izlésének, hanem azt állítja, hogy az egész európai közvélemény Shakespeareről szóló itélete egy közel százötven éves suggestió gyümölcse.

Részletes elemzés tárgyául Tolsztoj a *Lear király*-t választja; mely Shelley szerint az egész világ drámai művészetének legtökéletesebb alkotása. Az olyan «értelmetlen dramatizált elbeszélésekkel» való foglalkozást, mint a milyenek a *Vihar, Troilus és Cressida, Cymbeline,* nem is tartja érdemes munkának. Jelenetről-jelenetre halad: azt találja, hogy a cselekmény nem egységes, semmiféle belső szükségszerűségben nem leli magyarázatát, a személyek pórias nyelven beszélnek, a mi különben is Shakespeare azon tulajdonsága, mely szerinte müveinek élvezetét leginkább gátolja. Az ezen dráma eredetijéül szolgált régi angol szindarabot minden tekintetben Shakespeare műve fölé helyezi.

Nem áll meg azonban Tolsztoj ennél az egy szinműnél; általánosságban jelenti ki, hogy Shakespeare darabot szerkeszteni nem tud s egyáltalában képtelen jellemet alkotni. Shakespeare nem tud jellemet alkotni! Ez azon pont, mely valóban méltán megütközést kelthetett világszerte, mert ennél nagyobb és megokolatlanabb váddal nem igen illettek még irodalmi nagyságot. Egy franczia folyóirat kérdést intézett a franczia irodalom kiválóbb művelőihez, mi a véleményük Tolsztoj lesujtó kritikájáról? És még a franczíák is, kiknél pedig a Shakespeare-kultusz korántsem akkora, mint Németországban vagy nálunk, majdnem egyértelműleg elitélőleg nyilatkoztak Tolsztoj kritikájáról, bár abban némileg igazat adnak neki, hogy — mert ez volt az enquèten felvetett egyik kérdés, — Shakespeare gyakran unalmas.

Tolsztoj nem bocsátkozik behatóbban Shakespeareről alkotott véleményének megokolásába; csak azt hangsulyozza, a mit már említettünk, hogy a Shakespeare-imádás nem egy kritikai szemmel végzett tanulmány gyümölcse, hanem egyedül a Goethe által kinyilatkoztatott véleménynek nemzedékről-nemzedékre átörökített és soha kellő kritikával nem bonczolt suggestiv erejében leli magyarázatát. Goethe ezen véleménye pedig Tolsztoj szerint abból magyarázható, hogy Goethe meg akarta dönteni a franczia művészet dicsőségét a végből, hogy a maga drámai működésének tágabb teret nyisson, főképen pedig abban, hogy életfelfogása a Shakespeareével egyezett. Goethe mindenható diktátor volt irodalmi és aesthetikai kérdésekben s véleményét csakhamar magáévá tette a német literátusok egész serege. A külföld nem csatlakozott azonnal ehhez a felfogáshoz s még Anglia sem viseltetik oly tisztelettel és rajongással Shakespeare iránt, mint Németország. Az kétségtelen dolog, hogy Shakespeare mai hirnevének eredete Németországban keresendő, mert közvetlen követői Shakespearenek hazájában se voltak.

visszasugárzása. Képében először nem a pitoreszk hatást, hanem a lüktető érzést vesszük tudomásul. Szikszay vásznain észrevehetetlen, hogy a festés voltaképen a tér dimenzióinak, a clair-obscure fogásainak mesterkélt alkalmazása. Érzéseinek a vászonra való átvitelében még nem oly hatalmas az összefoglaló erő, mint Millet képein. Nála az ember a képen vagy nem szerepel, vagy csak staffage, mint Corotnál. Millet az «Angelus»-ban, vagy a «Kalászgyűjtők»-ben már-már eléri azt, hogy egy néhány araszos vászon határai közé mintegy beleszorítsa az egész Teremtésnek, a Kozmosnak a végtelenségét és egyetemességét is kifejező hangulatot. Mintha egyazon perczben és egyazon rögből sarjadt volna fel minden: az összegyűjtött termés, az ember, a munka, a jólét és a nyomoruság s mintha az imádkozó fiatal pár ajakáról elröppenő fohászkodás már az elmulást jelképezné. Szikszay is a mindenséget érzi és keresi a témáiban, de azok kifejezésében még csak az epizód elmondásáig jutott. A tenger maga a mérhetetlenség s a vásznon is ennek a mérhetetlenségnek a szimboluma. Ám ezzel a fölfogással most még nem közeledik feléje Szikszay. Most még csak apróbb nyilvánulásaiban figyeli meg a tengert, az intimitásait, hogy úgy mondjam, a toilette-titkait lesi meg és viszi a vászonra. Egyik képén a szél pajzánkodását érzékíti meg, a mint a tenger zöld pongyolájának habfodrait meglibbentgeti. Ez a *Szélroham*. Mellette már haragszik a tenger. S mint mindaz, a mi nagy: a haragjában kicsinyessé válik. Egy apró, szerencsétlen bretagnei halászbárkát olyan hullámokkal ostromol, hogy az már valóban sok. Ez már az *Orkán*. Azután lágy és sejtelmes akkord szólal meg a Szikszay tengeri szimfoniájában: *Holdas éj az Oczeánon*. Itt már kezd érződni, hogy a

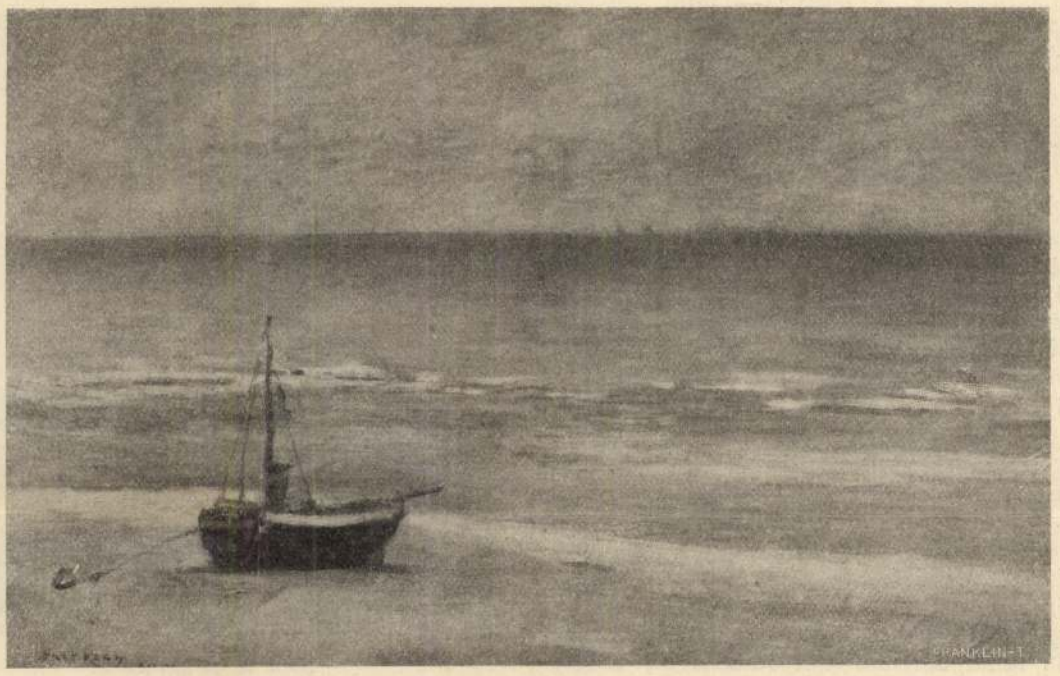

ELHAGYATVA. (SZEPTEMBERI APÁLY.)

keret csak a képnek szab határt, a tengernek nem. Tengert sejtünk, lágyan hullámzót, a kép horizontján túl is. De még ez sem az igazi tenger, a nagy, a félelmetes, a melynek szelídsége mögött is ott rejlik az örök, a kegyetlen fenyegetés, a melynek a nyugodtsága halálos sejtelmekkel teljes. Szikszay az ő holdas éjét még lilás tonusokkal meleggé, szinte életet lehelővé teszi, nem úgy mint *Harrison*, a tenger nagy, de őszinte poétája, a ki aczélosan kék hideg szineivel, sápadt-fehér holdsütéseivel az igazi tengert, az élet negativumát karakterizálja.

A kiállítás első nagy terme csupa tengerkép. És itt és ezért féltem én Szikszayt attól, hogy a magyarságát, sokan esetleg az eredetiségét is, kétségbe fogják vonni. A magyar festészetben a tenger csaknem egészen ismeretlen. A tengerfestésnek nincsenek nálunk nagy képviselői, nincsenek sajátos formái, nemcsak tekhnikája,

ORKÁN. *A «Könyves Kálmán» Szalonjából.*

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

VÁRAKOZÁS.

könnyek között is ragaszkodik a hazai röghöz, addig lenézés, kicsinylés, de főképen fagyasztó nemtörődömség az osztályrésze. S a mikor aztán szárnyat bont s a szenvedések után megmaradt talán legutolsó energia-csöppet arra használja, hogy a halálos atmoszférából kimeneküljön: már megüti a fülét az új elnevezés, az «idegenbe szakadt honfitársunk,» a miben a krokodilus könnyén kívül már benne van a vád és a szemrehányás, hogy ugyan miért hagyott el bennünket? Mintha bizony nem elüldözték volna.

De ha már a szárnybontás is drámát jelent művészeink számára: a megállapodás, a fészekrakás meg épen bizonyos tragédia. A Munkácsyk, a Zichyk ragyogásában mi is megfürdünk, mint az örömszülő nemzet, — a mig külföldön vannak. Megköveteljük, hogy magyaroknak vallják magukat, haragszunk és hazaárulásról suttogunk, ha a nevöket francziásan irják oda valamely vásznukra. De csak addig kellenek a magyarságnak, a mig messze vannak. Ha hazakivánkoznak, már felüti a fejét a «sanda gyanu». A visszatérés szándékában ezerféle motivumot sejtenek, csunyánál csunyábbat, csak épen azt az egyet nem hiszik el, a mit állandóan hangoztattak és követeltek: a nemzeti érzést, az otthon levegője után való vágyakozást. Ha a magyar földből kisarjadt a lángész: nincs maradása. Ha megszökött közülünk: nincs visszatérése. Ha elment, ide nem jöhet vissza. Legföljebb ha hozzuk. Koporsóban.

Igy, egy-egy látogatásra azonban szivesen fogadjuk a vendéget. Még akkor is, ha magyar. Még akkor is, ha — mint Szikszay Ferencz — nem csak képeket, de művészetet is hoz magával. Hiszen vannak itthon is piktoraink, a kik egész művészek. De nagyon kevesen és csaknem mindannyian félrehuzódva, megértetlenül, mint a hogyan a legszűzebb havat sem a hegyek lábainál, hanem a legrejtettebb, legmagasabb sziklahasadékok között találni. Tiz esztendőnek a munkásságát, szakadatlan forrongását tárja elénk az az alig kilenczven vászon, a mit félezernél több, javarészint angol és franczia műbarátok tulajdonában lévő képe közül össze tudott gyűjteni. Nem adják oda szivesen, sőt nem adják oda sehogyan sem a magukhoz váltott festményeket, a mint nem válunk meg szivesen egy jólőrzött ereklyénktől, akár csak rövid időre is. És épen ebben az egy momentumban rejlik Szikszay festésének legegyénibb sajátossága. Az ő képei nem falat diszitő foltok, több-kevesebb értékü művészi csecsebecsék, uribb szobáknak — immár nálunk is — kötelező járulékai. Szikszay minden képe egy-egy eleven, átélt érzésnek az őszinte és megkapó

ŐSZI DÉLUTÁN. (ORSAY.) *A «Könyves Kálmán» Szalonjából.*

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

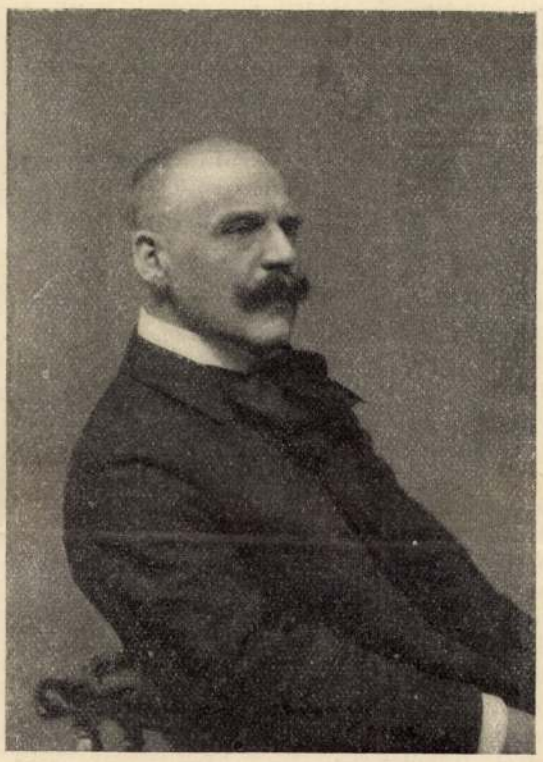

SZIKSZAY FERENCZ.

— Szép história!

— Az ellenpárt konventikulumot tartott tegnap a Veszelyi Tamás házánál s elhatározta, hogy minden áron meg fogja akadályozni a méltóságod főispáni ténykedését, ha kell, botrányokkal is.

— És ugyan mi kifogásuk van ellenem?

— Mindent megmondjak?

— Csak rázza ki bátran az egész zsákot.

— Azt mondják, hogy méltóságod értelmi tehetség dolgában nem egészen áll azon a magaslaton, mely egy ilyen megye kormányzásához kivánatos volna.

— Azaz hogy ostoba, tudatlan fráter vagyok; menjünk tovább.

— Hogy inkább a Jóska kost neveztette volna ki Noszty úr főispánnak, mintsem méltóságodat.

— Ah, szegény Jóska, — sóhajtott fel a főispán, — ő már átesett az ilyesmin, őt már egy pár nap előtt megharapta egy veszett kutya. Nekem pedig ön egy egész falkát helyez kilátásba.

— Valóban úgy van. A csőcselék föl van izgatva s kivált a bevonulásnak könnyen lehetnek komoly és kellemetlen részletei, a mi azonban magát a beiktatást illeti a közgyűlési teremben, ott már nem igen lehet félni, ha lesz is egy kis lárma, egy csomó gúnyos vagy épen goromba közbeszólás.

— Az nem tör csontot, — jegyezte meg Kopereczky elgondolkozva, — hanem a rántottát nem szeretem.

— A közgyűlési teremben, — folytatá Malinka, — már jelentékeny számmal lesznek embereink: a Noszty-rokonság, a közömbösek, óvatosak, félénkek, várakozó álláspontúak, stréberek és azok a paraszt bizottsági tagok, a kiknek Noszty úr napidijakat fizet, hogy éljenezzenek. A közgyűlésnek legfeljebb a másik fele lesz rakonczátlan. Meglepetések azonban itt sincsenek kizárva, mert ezek az emberek átkozottul leleményesek. A hangulat határozottan méltóságod ellenes, a hangulat pedig nagy hatalom. A legjobb embereinket összetöri. Így jártunk az üdvözlő szónokkal, Vér Tamás főjegyző úrral is, tegnap váratlanúl polypot kapott a gégéjébe, most operálni kell.

— Még ez is? Ki tartja most a beszédet?

— Noszty úr az alispán urat, Poltáry Györgyöt kérte fel ma reggel, csak úgy vállalta el, hogy királyi tanácsosságot igért neki. Ad vocem beszéd! Tudja a beszédét?

— Elmondom, mint a miatyánkot, csak engedjék. Mert vétek volna érte, ha már bevágtam szóról-szóra. A beszéd nem okoz nekem semmi nyugtalanságot amicze, hanem a rántottát nem szeretem.

— Azt mi is gondoltuk s Noszty úr megbizott engem, hogy négyszemközt valamit előadjak, de csak négyszemközt, mert . . .

Malinka nyugtalanúl tekintett a bóbiskoló Bubenyikra.

Kopereczky gondolkozott egy perczig; a coupé azokban az időkben készült, mikor a kocsi-folyosó még nem volt kitalálva, Bubenyikot tehát nem lehet kiküldeni.

— Bubenyik! — kiáltott rá, — beszélsz te németül?

Bubenyik felriadt és a fejével bólintott:

— A katonaságnál megtanúltam.

— Marha vagy, — förmedt rá ingerülten. — Semmire se használhatlak. Hogy lehet németül tudni?

Eközben azonban eszébe jutott, hogy egy csomó gyapot van a táskájában, a mire jód tinkturát szokott csepegtetni fogfájás ellen. Ezt hát most elő kellett keresni, és a saját méltóságos kezeivel dugdosta be a Bubenyik füleibe, de még ez se volt elég, ráadásul kinyittatta vele az ablakot is, hogy azon nyujtsa ki a nyakát, a mennyire csak lehet, nem törődve a figyelmeztető táblácskával, hogy: «Ne tessék kihajolni.»

— Csak te hajolj ki, Bubenyik, ha valami bajod történik, nagyon szépen foglak eltemettetni.

Most aztán beszélhetett Malinka:

— Hát az a terv, méltóságos uram, — suttogta, — hogy a bevonulást elkerüljük, de olyan ravasz módon, mely mellett semmi gáncs nem érheti személyét. Bontóváron innen van Alsó-Rekettye község, a hol Tóth Mihálynál vidám vadász-társaság van.

— Ki az a Tóth Mihály?

— Valami nagyon gazdag ember, én nem ismerem. Közönségesen «Amerikánus»-nak hivják és állítólag gyönyörű leánya van, nagy parthie.

— Szénégetőnek tőkén a szeme.

— Hát ennél a Tóth Mihálynál vannak a vadászok s ezek közt kettő, Komlódy János és Noszty Károly, a méltóságod apósának közeli rokonai be vannak avatva a tervbe, de csak épen ők ketten. Mind a kettő igen derék ember, a kik . . .

— Ne kezdje nekem Ádám és Évától amicze, — vágott közbe türelmetlenül, — a tervet, a tervet . . .

— A terv az, hogy mikor a vonat az alsórekettyei indóházba ér, akkor a vadászlakból a bizalmasok véletlenül épen ott lesznek s Komlódy úr, a ki ismeri is méltóságodat, kiáltani fogja a nevét, mire méltóságod kitekint az ablakon s udvariasságból leszáll, hogy kezet foghasson s nehány szót váltson velök. Szóból szó lesz (ők is fűzni fogják mesterségesen), a vonat e közben megindul, s méltóságod lemarad. Én kétségbeesve fogok kiabálni az ablakon, de hasztalan, ön káromkodni fog, aztán pedig megadja magát sorsának, az estét a Tóthék házánál tölti, vacsora után kocsira ül, és megkerülve a várost, a nyugati oldaláról hajtat be a megyeházába, a hol mi megvetett ágygyal várni fogjuk. Oly egyszerű az egész, mint a Kolumbus tojása.

— Hm, — szólt Kopereczky hálásan pislogva. — Egy kicsit restellem a dolgot, hátha gyávának fognak tartani?

— Az lehetetlen. Hisz egész evidens, hogy vis major volt.

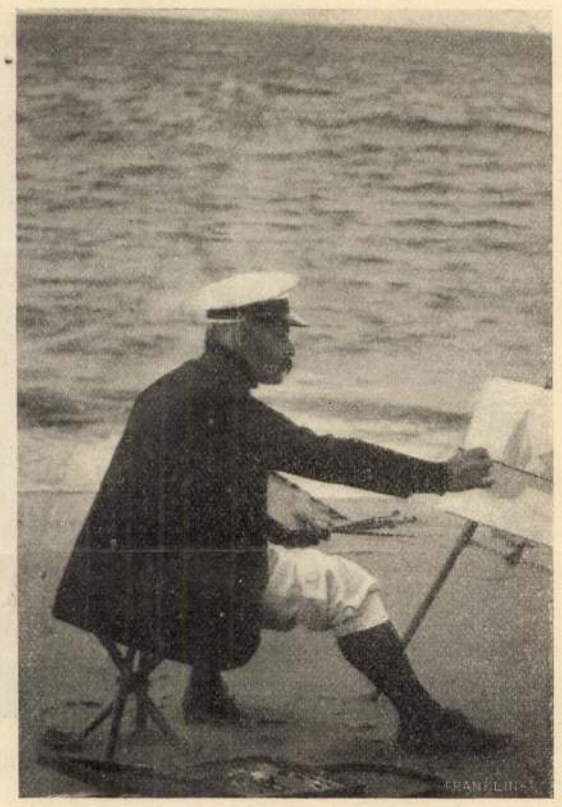

SZIKSZAY FERENCZ MUNKAKÖZBEN A FRANCZIA TENGERPARTON.

— És maguk aztán mit csinálnak, he? Maga kapja a rántottákat, mi?

— A mi szerepünk könnyű. Gyimókán beszáll a méltóságod elé összetoborzott küldöttség, ebben benne lesz Noszty képviselő úr is, a ki nekünk elhiszi a fatális elmaradás történetét, szidni fogja a vasutakat, fenyegetőzni fog, hogy meginterpellálja ezért a minisztert, ráfogja az ellenpártra, hogy aljas csinyt követtek el, megvesztegették a kalauzt, a vonatvezetőt, vizsgálatot fog követelni. Szóval úgy nyélbe üti ő a dolgot, hogy még mi csinálunk tőkét belőle.

Kopereczkyt kezdte erősen mulattatni a szituáczió.

— És az utczákon, meg az indóházban várakozó tömegekkel mi lesz? — kérdezte vigyorogva.

— Azok bizony szépen felsülnek, nem lesz kit inzultálni.

— Ha csak az üres hintómat nem.

— Azt se; mert az ugyan ott vár az indóház előtt, de mihelyt odaérünk, nyomban elküldjük méltóságodért az alsó-rekettyei indóházhoz, a hol lemaradt, de azzal ne tessék törődni, mintha ott se volna, az csak egy finta, egy kis szemfényvesztés, azon a kocsin nem volna jó bejönni. Majd iszen tudja a többit Komlódy úr.

— Körülbelül én is tudom, — felelte Kopereczky fölélénkülve, és egy nagyot ütött a Bubenyik hátára. — No pupák, behozhatod már a tökfejedet. (Folytatása következik.)

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Párisból látogatott haza egy fiatal piktor és mindjárt hozzá kell tennem: egy nagyon erős és nagyon magyar talentum. Hangsulyozni kell, hogy erős, a ki nem szorult keztyűs kézzel való simogatásra, és hangsulyozni kell, hogy magyar, mert valóban az, noha a képein nincs se kutágas, sem pipaszóval mulatozó juhász s noha a jó magyar érzését kétségbe fogják vonni sokan és végképen meg is fogják tagadni szintén nem kevesen.

Kell erről néhány szót mondanom, mert az alkalom már nem is lehetne kinálkozóbb. A magyar társadalomnak a magyar művészettel való kapcsolata kegyetlenebb Shylock szerződésénél. A mig itthon van a piktor vagy a képfaragó és koplalások, megaláztatások és

Szikszay Ferenc

Szikszay Ferencz festményeinek kiállítása. *Szikszay* Ferencz, széptehetségű tájképfestőnk, ki évek óta Párisban tartózkodik, s ott is gyakran állított ki képeket, de itthon is sokszor megfordúl, 1889—1904 közt festett képeiből érdekes gyűjteményt állított ki a király bérházának eskü-téri oldalán levő három termében. A kiállítás 213 képből áll, melyek egy része magánosok tulajdona, de legtöbbje, az újabban készült képek, eladásra vannak szánva. Legtöbb köztük a hangulatos tájkép, tengeri képek, részletek a Bretagneból s más franczia vidékekről, úgy szintén hazánkból is. Az olaj- és pastell-képek, tusrajzok és szénrajzok közt néhány jól festett arczkép is van. A katalogushoz *Hock* János képviselő irt bevezetést, a mely mellett *Clement Janin*-nak, a «Gazette des Arts» munkatársának Szikszayról szóló czikke olvasható. A kiállítás február 16-án nyilt meg előkelő, nagy közönség jelenlétében. A vendégeket a kiállításon Hock János és maga a művész kalauzolta. A kiállítás naponta reggel 9 órától este 7-ig van nyitva.

Vas. Ujs. 1905. 125. l.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST 80.
VIII. NEMZETI MUZEUM

HOLDVILÁGOS ÉJ AZ OCEÁNON

SZIKSZAI FERENCZ MŰVE

Szikszay Ferenc

Szikszay F.: *Magány.*

Nemzeti Szalon
1900. Téli kiáll.

Szikszay Ferenc

Szikszay F.: *Küzdelem.* *(Viharzó tenger).*

Nemzeti Szalon
1900. rél. Kiall

Szikszay Ferenc

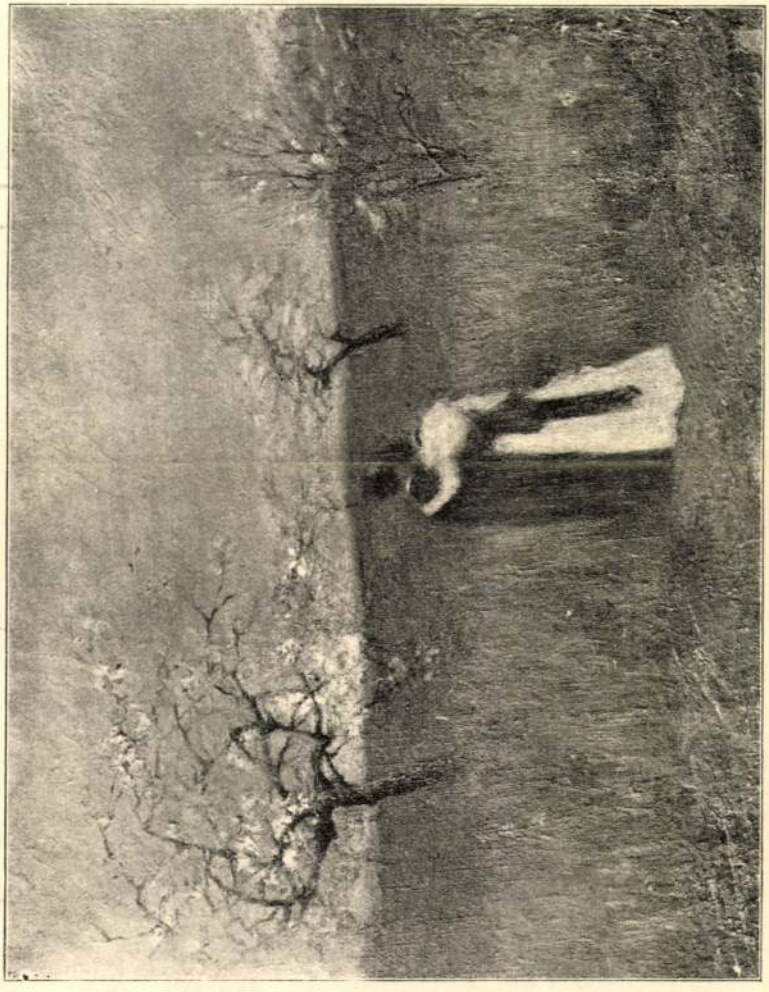

Ifj. Szikszay Ferenc: *Virágzás.*

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiall.

Szikszay Ferenc

204. Ifj. SZIKSZAY FERENC: Napnyugta (olajf.). Ára 600 kor.

205. „ „ „ Május (olajf.). Ára 300 kor.

206. „ „ „ Virágzás (olajf.). Ára 1000 kor.

207. „ „ „ L'ennui [unalom;] (olajf.) Ára 600 kor.

208. „ „ „ Sorosa [virágcsokor;] (olajf.) Ára 200 kor.

209. „ „ „ Őszi táj (olajf.) Ára 250 kor.

Szikszay Ferenc

festő

Nemzeti Szalon

1900. tan. kiáll.

Szikszay Ferenc

Szikszay Ferenc, Párisban élő hazánkfia, a ki már évek óta távol maradt a magyar művészegyesületek kiállításaitól — három évi munkásságának legjellemzőbb alkotásait fogja bemutatni február havában a Nemzeti Szalonban. E képek legnagyobbrésze a párisi, londoni, velencei és bécsi szalonokban szerepelt. Körülbelül száz képet és rajzot állit ki Szikszay, köztük az idei párisi szalonokban oly nagy feltünést keltett „Hajótöröttek temetője", a „Bretagnei ősz" és „November a La Manche"-on cimü képeket, melyekkel kitüntetést is nyert.

Művészeti Krónika

1905. jan. 15

roter Plüsch mit Brokat. Französ

1257. KEREK ASZTALTERITŐ, aran
spitze und Stickerei.

1258. KIS TERITŐ, kongré alapon fe
Decke, auf Congré Stickerei in

1259. TERITŐ, bársony, sárga alapon
— Decke, Samt, auf gelbem Fo

1260. VERT CSIPKEBETÉT, pajzsalak
— Klöppelspitzeeinlage, eine Mär

1261. VERT CSIPKEBETÉT, pajzsidon
— Klöppelspitzeeinlage, eine Fra

1262. VERT CSIPKEBETÉT négyzete
einlage, mit zwei Sirenen. Franzö

1263. MISERUHA, zöld és sárgás ala
gelblicher Brokat. Italienisch, E.

1264. MISERUHA, borpiros és fehérala
wand, weinrot und weisser Broka

1265. KÉK TERITŐ, piros selyemalapo
Zwei Decken, auf roter Seide Go

HAZAFELÉ

VERS LA BERCAIL

ESŐ UTÁN

APRÈS LA PLUIE

VIRÁGZÁS

FLORAISON

ALKONY A TISZA MELLETT

CRÉPUSCULE (BORDS DU TISZA)

A FENYŐ

LE SAPIN

CAMÉE

VÁRAKOZÁS (TANULMÁNY)

L'ATTENTE (ÉTUDE)

KÖDÖS ŐSZI REGGEL

MATINÉE D'AUTOMNE

SÁRGARIGÓ. LE MERLE JAUNE.

A termet SCHMIDT MIKSA műbutorgyáros rendezte be és díszítette.

A magyarországi műgyüjtők kollekczióiban lévő Szikszay-képek kereteit, nagyobbrészben a TAUSIG műkereskedő czég és KONTUR ALAJOS készítette.

A katalogusban foglalt autotipiai reprodukcziók HERBST műintézetéből kerültek ki.

7040. — Budapest, az Athenaeum részvénytársulat nyomása.

ATHENÆUM
R·T

LE NOYER.

PÜNKÖSDI RÓZSÁK.

PIVOINES ODORANTES.

KORA TAVASZ. PRINTEMPS DE MARS.

A PUSZTA TÉLEN

LA POUSTA EN HIVER

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK ELADÁSA

—•—

1. Az eladásra kijelölt képek vételét BÖLÖNY GYÖRGY, a kiállítás titkára közvetíti.

2. A képek megszabott árát a vevő egyharmad részben a vétel bejelentésénél — nyugta ellenében — letenni tartozik. A hátralévő összeg a kép átvételekor a kiállítás helyiségében fizetendő.

3. A megvett műtárgy a kiállítás befejezése után, a vevő által bejelentett czímre az ő költségére és veszélyére szállítandó.

JEGYZETEK

Szikszay Károly

Szikszay Károly

Kiállítás Pesbólon

Magyar Nemzet 1983. VIII. 14.

Szikszai Károly, grafikus

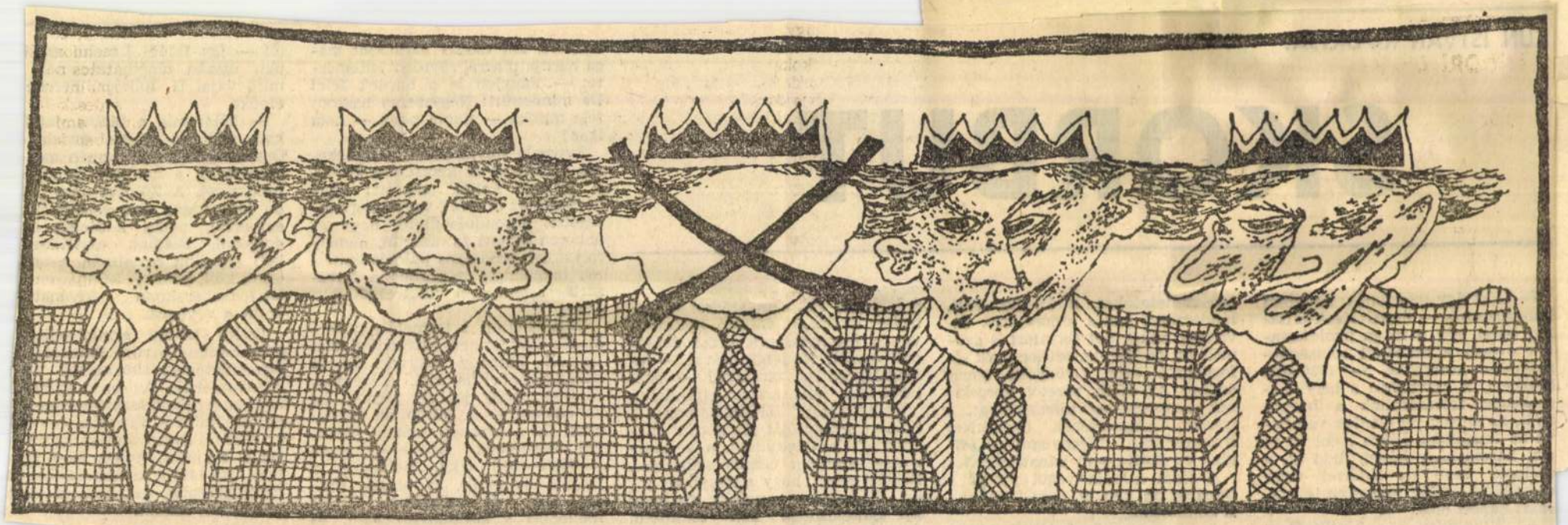

Szikszai Károly rajza

15.

ápr. 19. XXIX/16

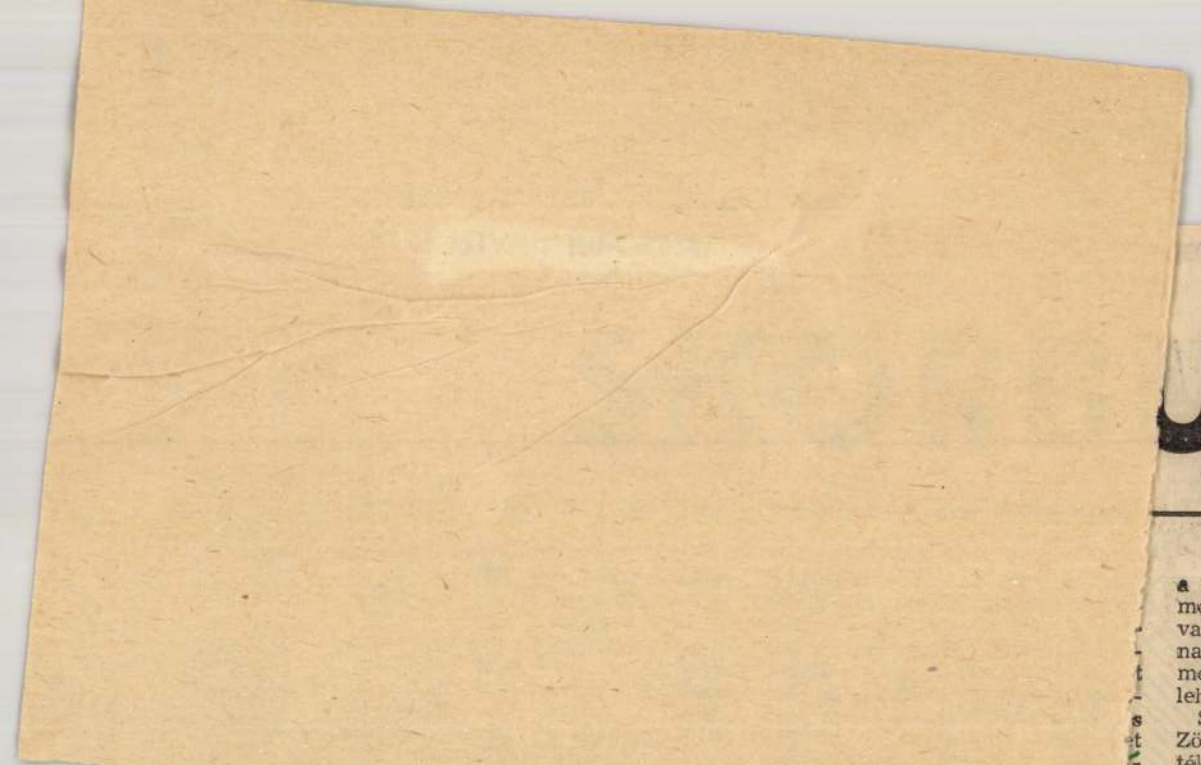

szo...
drágábban, mint amennyit a ...
raszt kapott érte.

— Hihetetlen — kételkedtem hangosan, mert mindig eszemben

is szállítottak.

A hihetetlenség határait súroló példák közül már csak egyet: a

UT

a termelő, aki nem számol a termékek évenként változó hozamaival, a bizonytalanra bízza árujának sorsát. Hatalmi szóval — és megalapozatlan bírálattal — nem lehet azok felvásárlását elrendelni.

Szabolcsban zöldségügyben a Zöldért igazgatóját föltétlenül illetékesnek kell tekinteni, a véleményével azonban vitázni szükséges. Például azzal, hogy a nagybani piac jellemzője a szerződés, és hogy azt kötelezőnek kell tekinteni. Eretnek állítást kockáztatok meg: erre a nagykereskedelemre és ar-

mestere, aki csodás barackját maga hordja piacra, röviden jellemezte: — Fagyjon le a barack fele! De mindenütt! Négyszeres haszon: fele munka — dupla pénz — nem igaz?

Évtizede folyik tehát a hadakozás a termelő és kereskedő között. A termelő kettőt tehetett: vagy becsapta az átvevőt, vagy megvesztegette. Elgondolkodtató, hogy az éhbéren tartott felvásárlók némely falvakban valóságos palotát építettek maguknak, miközben a felvásárlás krónikusan veszteséget mutatott.

Választhatott a termelő egy harmadik utat is: nem szerződött, nem termelt. Kemény fegyver! És jó néhányszor el is sült. A téeszek rájöttek, hogy jobban járnak, ha — például — a burgonya hiánycikk. De a krumpli hiánya politikai kérdésnek számított, lévén népélelmezési cikk. Behoztuk a lengyel krumplit, az olaszt. Drágát, meg még drágábbat. Megismétlődött a kormányprogram, és zengett az asztal a téeszvezetők orra előtt. Ám ...

től — így Iklódi László, az al
ban igazán nagyhatalomnak
mító vajai II. Rákóczi Ferenc
elnöke.

— Más: míg a boltos jutal
kap, addig a magas árnak
Összességében gyökeresen meg
változtatni a belföldi forgalm
rendszerét. A Zöldért nem haj
dó lemondani sem eszközről,
emberről, pedig képtelen ol
dolgozni. Nekünk esztétikusa
kell tennünk az almát, csoma
nunk kell, például két-három k
kartonkosarakban kívánatos
lenne a vevőnek.

Iklódi László egyik bábája
megalakítani kívánt Almaterme
Egyesületének, közkeletű nev
Almauniónak. Az unió valame
nyi (?) érdekelt összefogására ép
ne. Elkészült a társasági szerződ
az elképzelések azonban koránts
fedik egymást, nehéz őket egy
tetni, például a kereskedőkkel. B
megjegyzendő: ezt nem is tartj
föltétlenül célnak.

Az Almaunió sok...

Valószinü, hogy régi gazdáját is így hívták s őt hívta ilyen szívszaggató hangon a szegény Matyi.

Eleintén sajnálgattam, de aztán már nem bántam volna, ha elhallgat és én folytathatom félbeszakadt nyugalmamat. De hiába kértem, csitítottam. Matyi nem szünt meg. Végre is kitettem az ajtón. De még az előszobából is sokáig hallottam panaszos nyögéseit, sikongásait, amíg csak el nem nyomott az álom.

Másnap reggel aztán én is túladtam rajta. Egy barátomnak küldtem el névnapi ajándékba, aki azóta is, valahányszor találkozunk, nem győzi eléggé dicsérni a Matyi jeles szónoki képzettségét.

Úgy látszik, ott tapintatosabban lépett föl s nem játszotta a visszatérő nagybácsi szellemét. *Hubertus*

Szikszay Ferenc képei

Furcsa és kínos helyzetbe kerülünk, ha Szikszay Ferenc képeinek a király házában rendezett külön kiállításában egy kereveten üldögélve olvassuk a katalógus előszavait és aztán jól megnézzük a képeket is. Az előszó csillogó retorikájába hanyagul oda van vetve ilyesmi is: „magyar művész-zseni", aztán: „Istenáldott tehetség", végre: „magyar ifju, akit a világhirü mesterek között emlegetnek" és így tovább. Valóban, ezeket a jelzőket és appozíciókat eddig csak az egy Munkácsyról olvastuk nyomtatásban. De még a felette ünnepelt Munkácsyról sem írták meg ezt ily apodiktikusan. Minő lehet tehát az a művészjelenség, aki e felsőfokra srófolt dicsérereteket váltotta ki az előszók szerzőiből?

Sajnálatunkra, nem írhatjuk alá az előszókban foglalt öblös dicséretek egyetlen sorát sem. Még azokat sem, amelyek voltaképpen egy francia kritikus köszönő bókjai s finom diplomáciával felelnek meg e rendeltetésüknek. Ha Clément-Janin úr Hock Jánost Ruskinhez hasonlítja, akkor már megkaptuk ezzel annak a mértékét, hogy mire kell redukálnunk az itt kiállított képekről írt megjegyzéseit. A művelt francia akkor sem képes lemondani a courtoisieről, ha történetesen a Keleten jár.

Szikszay Ferenc a katalógus szövegét olvasva, okvetlenül azt a benyomást kaphatja önmagáról, hogy művész-zseni és immár világhirü. Így rontják el a fiatal festőket, akiknek tulajdonképpen most kellene hozzáfogniok a komoly tanulmányhoz. Bármily rokonszenves is nekünk Szikszay személye, konstatálnunk kell, hogy rá nézve felette hasznos volna, ha egypár esztendeig nem festene képeket, hanem aktot rajzolna Juliannál. Sőt meg vagyunk győződve róla, hogy ily alapvető tanulmányok nélkül katasztrófa vár reá. Rajztudás nélkül nincs boldogulás, sőt a legnagyobb festők voltak a legnagyobb rajztudók is. Ha az előszó zseniről szól, úgy Lionardo, Michelangelo és társaik jutnak eszünkbe s velük az, hogy mily bámulatos tudás sugárzik a műveikről. Mi nem kívánunk ennyit egy fiatal festőtől, de ha már egyszer elibénk, a nyilvánosság elé terjeszti eddigi munkássága gyümölcseit, ha számunkra külön kiállítást rendez, akik hozzászoktunk ahhoz, hogy Székely, Ferenczy, Szinyei Merse, Lotz oeuvreje az, amely különkiállítást érdemel, úgy elfogadván a meghívást, nem lehetünk oly lelkiismeretlenek, hogy meggyőződésünk ellenére akár csak egy dícsérő szót is írnánk erről a kétszáz műről. Ez a kiállítás a mi tudásunk és meggyőződésünk szerint nem művészi minőségü s így nem is foglalkozhatunk vele mint ilyennel. Viszont nem kerülheti el a figyelmünket mint jelenség. Látjuk benne, mint fojtanak indokolatlan dícséretbe valakit, akiben talán van, talán nincs festési tehetség. Van-e, nincs-e, azt csak akkor lehetne nézetünk szerint eldönteni, ha túl volna a festési tudás elemein. Szikszay finom világfias modora, rokonszenves airje és magyaros temperamentuma miatt is megérdemelné, hogy komolyabb studiumok felé tereljék. *Lyka Károly*

Uj könyvek

Az Uj Idők szerkesztőségének a következő új könyveket küldték:

Évkönyv. Szerkeszti Bánóczi József. Kiadja az Izr. Magyar Irodalmi Társulat.

Szépirodalmi és szépmütani közlemények. Első kötet. Szerkesztik: Szentkláray Jenő és Szabolcska Mihály. Megjelent Temesváron az Arany János-Társaság kiadásában.

A zöldfedelü könyv. Irta Gyáli Bella. Megjelent Budapesten, a szerző saját kiadásában.

Három eredeti magyar dal. Szövegét és zenéjét szerzé B. Fehér Jenő. Bárd Ferenc és testvére kiadása.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

B. Klári *Budapest.* Isten tudja, az ilyesmi mindig függ a helyzettől, a személyektől és a körülményektől. Így messziről persze bajos azt mondani, hogy egy fiatal leány számára a legillőbb dolog éppen az volna, hogy magát három úr által hazakisértesse. Egy magános fiatal leány és három úr, — az ember önkéntelenül is a fejét csóválja. Közelebb vizsgálva azonban az esetet, nem találunk benne olyan borzasztót. A fiatal leány ugy-e a harmadik utcában lakott és az egész út mindössze öt percig tartott. Mindössze öt percig, no lám, — az ördög sem olyan fekete. Ha a nevezett fiatal hölgy tegyük föl a jégpályán futna valakivel egyedül egy félóra hosszat, vagy harmadmagával járná a szupé csárdást, — senki sem botránkoznék meg. De az utca. Hjah persze, az utcától még mindig félünk. Már egy nyaralótelepnek a sétánya egészen más. Ott nyugodtan sétálhat a leány az ifjuval akár napestig is, mindenki barátságosan bólogat feléjük. Természetes, mert hiszen juliusban vagyunk és Tátrafüreden. De jaj volna a fiataloknak, ha ugyanezt például Budapesten november havában próbálnák meg, — teszem az Andrássy-úton, amely nem mondható éppen néptelen és félreeső helynek. Hogy miért van ez így? Azt senki sem tudja. De annyi bizonyos, hogy az ön „legjobb barátnője", akit alighanem szintén Klárikának hívnak, nem szolgált rá arra a szörnyü mamai prédikációra, amelyben, levele szerint, része volt.

Nővérek. Annak a szerzőnek sokkal értékesebb elbeszélései, rajzai is vannak. Miért választotta éppen ezt a keveset mondót? A fordítás különben jó.

E. M.-né. A küldött utbaigazítást megköszönjük. — Az illető cím rendesen rajta van a borítékon, csupán egy esetben maradt el helyszűke miatt.

Sasfiók. A legközelebbi számban megizeni majd orvosi munkatársunk véleményét.

Lila virág. Utána fogunk járni a dolognak és a legközelebbi számban megadjuk a választ valamennyi kérdésére.

Kiváncsi asszony. Attól tartunk, hogy nem lesz megelégedve a válaszunkkal. Szerintünk ugyanis a „neveletlen parasztnak" teljesen és tökéletesen igaza volt. Nem ezt méltóztatott várni, ugyebár? De tessék csak mégegyszer átgondolni az egészet. Az önök társaságában egy úr fordul meg gyakran, egy úr, aki, mint írja, úgynevezett „előkelőbb társadalmi körökhöz" tartozik. Hát hiszen ez igen szép tőle, látszik rajta, hogy tisztavérü demokrata. Igen ám, de Önök egyszer estélyt rendeznek egy előkelő fővárosi szálloda különtermében. Nagyon helyes, a farsang arra való, hogy mulassunk. Meghívjuk az „előkelő" urat is, nagyon természetes, hiszen az „előkelő" ismerősök arra valók, hogy ilyen esetekben egy kissé — na mondjuk — parádézhassunk velük. Az „előkelő" úr el is jön, hogyne jönne, hiszen ő demokrata és a társaságban szép asszonyok is lesznek. És most jön a bőkkenő. Valakinek eszébe jut, hogy az „előkelő" úrnak van felesége is, aki szépen odahaza maradt. S erre egyszerre mindenki ráncba szedi a homlokát. Hiszen ez sértés. Hiszen ez arculcsapás. És a szegény demokratát majdnem kidobják. No de nagyságos asszonyom, hát hogy lehet valaki ilyen igazságtalan. Hát volt arról valaha szó, hogy a méltóságos asszony is ott lesz? Hát ismerik Önök a méltóságos asszonyt? Ugy-e, hogy nem. Soha sem gondoltak reá, amíg egyszerre csak eszükbe nem jutott. Kissé későn, nagyságos asszonyom. Abban igazuk van, hogy feleséges ember nem járhat neje nélkül idegen családokhoz. Ó igen, ez szent igaz. De ennek nem az estély napján kellett volna eszükbe jutni, hanem akkor, amikor ezt ezt az „előkelő" urat először fogadták. Akkor elmaradt volna a kellemetlenség is, amelyben Önök sokkal hibásabbak voltak, mint az „előkelő idegen".

Szamosfalu. 1. Bekötési táblák még mindig kaphatók. 2. Erre nézve nem adhatunk tanácsot. 3. A legjobb a szagtalan, jól habzó szappan, mivelhogy a szagos sok esetben olyan parfümmel van megillatosítva, amely megtámadja az arcbőrt. 3. A sok fésülés nemcsak hogy nem árt, de sőt használ, hanem vigyázni kell, hogy olyan fésüvel történjék, amely nem tépi a hajat és nem karcolja meg a fejbőrt. A fejmosás minden héten legalább kétszer ajánlatos, különösen nyáron. 4. Ne beszéljen az illető fiatalemberrel és akkor elkerüli az említett veszedelmet. 5. Aki be nem mutatkozik, annak köszöntését sem szükséges elfogadni. 6. Szerezze meg Hidasi Pál dr. könyvét (kapható Singer és Wolfnernál Budapesten, Andrássy-út 10.), abban el van mondva, hogy mit kell tenni az elhízás ellen. Különben az említett testi súly éppenséggel nem mondható tulságosnak. 7. A virágot bátran elfogadhatja.

Monológ. Herczeg Ferencnek az Uj Idők mult számában megjelent „Bekvártélyozás" cimü monológját e lap olvasói a szerző külön megkérdezése nélkül is előadhatják.

H. S. *Pozsony.* Köszönettel vettük, de sajnálatunkra föl nem használhatjuk, mert a fontos dolgok egész sora foglalja el a helyet.

Kéziratok, amelyek a hét folyamán érkeztek: Tinike apáca lesz. Babérlevél és repkény. Első hódítás. A vajda. Magasba szárnyal. Az igazi. Két asszony. Az ifjuság, a szerelem. Halálom és erő. Lelki válságok, Leányélet. Tavasz. A hindu bölcseség. Lesz még elég tavaszi est. Modern tipus. Magda, Magdolna. Véleményt a legközelebbi számok egyikében mondunk róluk.

Uj Idők 1904-5. XI. 22 24

Battonya. Tökéletesen igaza van — anyai szempontból. De mivelhogy most úgy sem szándékozik fiát elvinni onnan, ahol van, majd annak idején, a tanév végefelé ismételje kérdését és pontos válaszszal szolgálunk majd. Addig is módunkban lesz megtudni, hogy melyik a legmegfelelőbb az ön szempontjából.

H. I. 7873. A barokkstílus a fejlett olasz renaissanceból származott. Az épület alaprajzát jellemzi az egyenes vonal lehető kerülése. Óriási oszlopok, olykor kettesével díszítik a homlokzatot. A voluta túlteng. A templomépítésnél uralkodik a kupola. Temérdek erős mozdulatu szobor kerül a külsőre és a belsőbe is. Hatalmas freskók terpeszkednek a falakon, gyakran áttörve az anyagi határokat. Nyugtalanság látszik minden formán. A rokokóépületet kevésbbé az alaprajz s a szerkezeti megoldás eredetisége, mint inkább a különleges dísz jellemzi. E dísz a nagy falmezőket ékesíti és többnyire mészmetszésü (stucco). Lécezések köré fonódik a kagyló és kunkorodó indából vett motivum. A dísz színe temperált: a fehér, a sápadt kék, az arany uralkodik, szemben a barokk erőszakos szineivel. A rokokó-dísz kisszerübb, kevesebb. A barokk-dísz olykor méreteiben is óriási, sokszor szertelen.

Nagyréde. Az illető cikkekről és a hozzávaló fényképekről csak úgy mondhatunk véleményt, ha azokat előbb látjuk, illetve elolvassuk. Kérjük szives intézkedését, hogy eljussanak hozzánk.

K. Olga. A nő jelzi, hogy elég volt a táncból és erre a férfiu köszöni meg a megtisztelteltést, amelyben részesült.

Szilárd Irma. Különösen a terjedelme miatt nem vált be nálunk. Volnának még egyéb kifogásaink is, de azokat könnyen lehetett volna elhalgattatni némi simitással.

Emlékszem. Ábrándos impressziók, amelyek minden ifju lélekben keletkeznek, de mivel valami különös eredetiség és mélység nincs bennök, nem valók arra, hogy közzététessenek. Az ön egész rajzában csupán egy igazi, eredeti mondás van: amikor azt mondja az öreg Jánosnak: „Én nem repülök már". De ez kevés arra, hogy színt adjon neki és megkülönböztesse a többi hasonlótól.

Fiatal asszony. Tény, hogy a harisnyakötő, akármilyen lazán van is megerősítve, ártalmas, mivelhogy nyomást gyakorol a bőrre s az alatta fekvő erekre. Hogy a nőknél olyan gyakoriak a lábszárakon az értágulások, annak egyebek mellett a harisnyakötő viselése is az oka. A lábszár vivőereiben, amelyek a vért visszaviszik a szívhez, már amúgy is igen lassu a vér keringése, mert a vérnek alulról fölfelé kell áramolnia. Ha már most az ilyen eret a harisnyakötővel összeszorítják, akkor a vér áramlása benne még jobban meg van nehezítve. A vér szinte pang az érben, amelynek vékony falát kitágítja: így keletkezik az értágulás. Továbbá, a tartós nyomás, amelyet a kötő a bőrre és az alatta fekvő izmokra, erekre gyakorol, úgy ezen puha részeknek, mint a mélyen fekvő csontnak a táplálkozását is hátráltatja. Az összenyomott véredényekben meg van akadályozva a vér rendes keringése, az izmok, a bőr, a csont kevés vért kapnak és ennek következtében sorvadnak. Azok a mély barázdák, amelyek a harisnyakötő helyén a lábszáron fejlődni szoktak, sorvadásnak a következményei. Fiataloknál ezek a szoros kötők a lábszárak rendes fejlődését is hátráltatják. A harisnyát ezért csak a derékon volna szabad megerősíteni.

1905. Temesvár. Sorsjegyek dolgában nem adhatunk fölvilágosítást. De ha bármelyik fővárosi bankházhoz fordul és mellékeli a válaszhoz szükséges tizfilléres bélyeget, megtudhatja azt, amit tudni óhajt.

Mimóza. Mind a kettőt polgári viseletben adták s adják most is. Az említett szerepet csakugyan az játszotta, akit ön említett, sőt még most is ő játsza.

D. J. *Emlékezés a múltra.* Levelében azt adja tudtunkra, hogy eddig csak képzeletben írt, de most már a honszerelemből áthatva tollat fog és nyilvánosan akar költeni. Ne tegye, az ég szerelmére! Nem kívánja öntől a haza, hogy nyilvánosan költsön. Költsön csak továbbra is képzeletben, ha szereti a hazát.

G. P. *Alkonyattól reggelig. Lira. Hangulat. Dal. Paradoxon.* Mindenik olyan, mint egy-egy hulló levélnek a zizzenése. Mire azonban végigolvassuk e hangulatocskákat: nyomtalanul illan el, ködbe vész valamennyi.

Epikur. Irja meg az igazi nevét. *Anyának* című költeményét a közlendők közé soroztuk.

Sz. K. Gy. *Sóhaj.* Megkapó gondolat. Kár, hogy nem dallamosabban dolgozta föl. Próbálja meg még egyszer.

R. S. *Tövisek.* Minek ír már hekszametert, pentametert? Vagy ha ír: hát legyen annak a tövisnek hegye is, ha mindenáron szurdalni akar vele gőgöt, divatot, kapzsiságot, önteltséget s mindenféle emberi hiuságot. Biz ez a légynek sem árt.

B. T. M. D. lakik: Szabó József-utca 23., P. Gy. Lónyay-utca 17.

H. B. Természetes, hogy a tizennyolcéves leány köszön az ötvenéves asszonynak és nem megfordítva.

Simkó Adél bosszúja. Megüzentük annak idején, a január 15-i számban, hogy nem közölhető.

Nem közölhetők: Lesz még elég tavaszi est... Este. Mi bánt? Miért is születtél... Versek. Sors. A szív — a dal. Hazafelé. Dal Álom. Jó volna... Hervadás. Ringó rózsám... Szennyes habját hányja-veti a Tisza... Halóványan tűz a hold... Búsan csipog... Búcsu az élettől. (Fordítás.) Legényember tünődése. Csáky Laura. Sovány örökség. Hofer András. A juhász felesége. A becsület. Nász. Vége. Igazság! Apró dalok. Csillaghullás Mikor az első... A rózsához. Jóslat. Csillaghulláskor. Levelet kaptam... Betyárnóta. P. I. kisasszony halálakor. Végrendeletem. Zúg a harang... Vén csárda. Álmok. Merengés. Mi jobb? Előhang. Dalok. Poétasors. Utóhang. Megtörtént hát... Lelkem mindig félálomban... Kis lányomhoz. Gondolatim. Izzó fejem... Későn ért meg... Vergődés. A Tisza télen. Miért nem lett Juliska nagyságos asszony?

TARTALOM

Szöveg: *Ábel és Eszter.* Irta Gárdonyi Géza. — *A mumia.* Irta Balla Miklós. — *A második asszony.* Irta Lengyel Laura. — *A cabaret.* Irta Igric. — *Két ember és egy asszony.* Irta Malonyay Dezső. — *Zajtay István második utazása.* Irta Nagy Endre. — *Az utolsó várkisasszony.* Irta Falk Richárd. — *Szív és elme.* Irta Danóczy Antal. — *Rovatok:* Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képeink: A befagyott Duna. — A budapesti jégpálya. — Az új képviselőház első ülése. — A képviselőház első ülése után (hat kép.) — Fedák Sári mint Kukorica Jancsi. Mintázta Kallós Ede. — Két ember és egy asszony (három kép). — A jövendő cár. — Szergiusz nagyherceg. — A képviselőház új elnöksége (három kép). — Tátrafüred télen (két kép).

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: **Singer és Wolfner.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10. sz.

— **Uj nemesek.** A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy a király *Strasser* Dezső és *Strasser* Béla, a Strasser és König budapesti gabonakereskedő-cég beltagjainak, valamint törvényes utódaiknak a közügyek terén szerzett érdemeik elismeréseül a magyar nemességet győrvári előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Magyar nemesség.** A király, mint a hivatalos lap közölte, magyar nemességgel és „Vasvári" előnévvel tüntette ki *Frankl* Gottlieb és *Frankl* Henrik nagykereskedőket, a Frankl A. Herman és Fiai vasnagykereskedő cég főnökeit, a magyar vaskereskedelem és vasipar terén kifejtett buzgó tevékenységük elismeréseül.

Ha őszül a haja használja a „*Stella*" vizet, amely nem fest, hanem a haj eredetiszínét adja vissza. Üvegje 2 korona, Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest, V., Szabadságtér (Sétatér-utca sarkán).

Fejuk J. Károly

fiumei kávé- tea és angolrum áruháza, *Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17.* Telefon 44. Tessék árlapot kérni.

Nyalánkságok!

Páratlanul finom töltött apró **teasütemények** 1 kiló 2 forint, a világhírü **Bohéme**-torta darabja 1 forint és a kitünőnek elismert **Töff-Töff** torta ujdonság darabja 1 forint. Cím: Megay cukrászdája Miskolc.

Előkelő úrhölgyek

kedvelik Szikszay valódi **Gyöngyvirág arckenőcsét,** mely az arcot és kezeket üdén, lágyan, fehéren tartja és biztosan hat szeplő, pattanás, sömör ellen. Ára 1 K. 20 f. **Szikszay Gusztáv** gyógyszertárában Budapest—Erzsébetfalva és Török József gyógyszertárában Budapesten.

TANNINGENE

legismertebb hajfestőszer sötétszürke, barna és fekete, ára 2 frt 50 kr.

Czerny-féle keleti **Rózsatej**
(Orientalische Rosenmilch)

a legkedveltebb szépitőszer, ára 1 frt. Hyg. Balsamin-szappan 30 kr. Fritsch-féle napraforgó olaj-szappan 50 és 35 kr.

ANTON J. CZERNY
Wien, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Szétküldés utánvét mellett. Kapható minden nagyobb gyógytárban, drogériában és illatszertárban. — Prospektus ingyen. Budapesten: Török-féle gyógytárban.

LOTZ KÁROLY

műveinek kiállítása a Műcsarnokban

megnyilt február 15-én.

A Műcsarnok kiállításait a Képzőművészeti Társulat tagjai ingyen látogathatják. Ezenfelül résztvesznek a műtárgyak sorsolásában (évi 30.000 kor. érték). Ingyen kapják a »Művészet« folyóiratot, amelynek minden száma finom kiállításban, 72 oldai terjedelemben, temérdek képpel, értékes műmellékletekkel jelenik meg. Tag lehet bárki évi 20 korona fejében. Jelentkezés a Műcsarnokban.

Északnémet

okleveles tanitónő még néhány délelőtti órával rendelkezik. — Szives megkeresések

TRAUTMANN MARGIT

cimére Csepreghy-utca 4. II. 14. szám alá intézendők.

emlékezni a nagy magyar nevére e fordítás olvasta után s meg fogja sejteni, hogy nem közönséges elme volt a sztregovai remete. És a mi számunkra ez is nyereség s köszönet illeti érte a két buzgó fordítót. A testes, nagy nyolczadrét alakú könyv Madách arczképével, rövid életrajzával, Zichy Mihály néhány kartonjának kisebbített másával, a fiumei Battara nyomdában készült s gróf Nákó Sándor kormányzónak van ajánlva, a ki a költségeket fedezte.

Az Arno partján. *Vidor* Marczit, a ki most egy kis kötet verssel lép a közönség elé, Firenze szépségei ejtették meg, annyira, hogy nekik szentelte versei java részét. Akármily nagy hatással volt azonban rá az Arno-parti virágok-városa, az egyéniségét, a levegőjét nem tudta megfogni és verseibe rögzíteni: a Firenzében kelt versek között alig van, a melyet ne lehetett volna bárhol másutt megirni, a hangulatuk nincs lokalizálva, nem kapcsolódik bele azokba a benyomásokba, melyeket Firenze a fogékony emberre tesz. Hogy egy őszinte érzés ennyire nem egyénien van kifejezve, az arra vall, hogy a szerzőben nincs elég erősen kifejlődött egyéniség, hogy a míg az érzést szavakba, rímekbe és ritmusokba tudja önteni, elvész a szine és a a hamva, — a versre aztán nem marad egyéb, mint csengő-bongó szó. Ez eredendő hiány kell hogy legyen nála, mert máskülönben routinosan dolgozik, a technika nem okoz neki nehézséget, de saját melódiái nincsenek. Ugyanezt találjuk azokban a verseiben is, melyekben hazafias érzést akar énekelni; ezekben sem emelkedik a konvenczionális eszmék és kifejezési formák fölé. A mi a versirásban ügyesség dolga, megtanulható valami, az megvan bennük, a mi eredeti, természet-adta adomány, a mi tehát az igazi költőt teszi, abból alig találunk meg valamit.

A végzet és szabad akarat viszonya Sophokles drámáiban. Ez alatt a czím alatt figyelemreméltó kis tanulmányt adott ki *Kemény* Gábor. Megvan az a főérdeme, hogy Sophokles drámáiról szólván, magukból a drámákból indul ki, nem pedig a filologiai irodalomból, mint az ókori irodalommal foglalkozó tudósok szeretik tenni. Önálló véleményre törekszik s szabadon, idegen közvetítés nélkül akarja magába venni az iró hatását s csak azután olvasni, összehasonlítás kedvéért, mások véleményeit. Azt az álláspontot foglalja el, hogy Sophokles tragédiái nem sorstragédiák, mint az eddigi irók felfogták, hanem ép úgy a szabad akaraton és az erkölcsi beszámíthatóságon alapulnak, akár a modern tragédia. El kell ismernünk, bár az ellenkező véleményen vagyunk, hogy ezt az álláspontját ügyesen védi s okfejtése arra vall, hogy jól bele tudott hatolni Sophokles drámáiba. Van a tanulmányban sok fiatalos, elhamarkodott vonás, de másrészről sok olyan jel is, a mely a szerző hivatottságára vall.

Poémák. *Malomhegyi* István, ha jól emlékszünk, jó rég ideje próbálkozik már a versirás mezején, a nélkül, hogy valami komolyabb sikert tudott volna felmutatni. Uj kötetével sem fog feljutni a Parnasszusra, mert bizony verseiben alig találunk többet egyjóindulatú dilettáns próbálgatásainál. Elmélkedő lélek, a ki a tanulságok szempontjából nézi a természetet és életet, de a tanulságok, melyeket szemléletéből merít, nem valami mélyen járók, a mint hogy a szemlélete is a felszinen marad. Ugyancsak laza

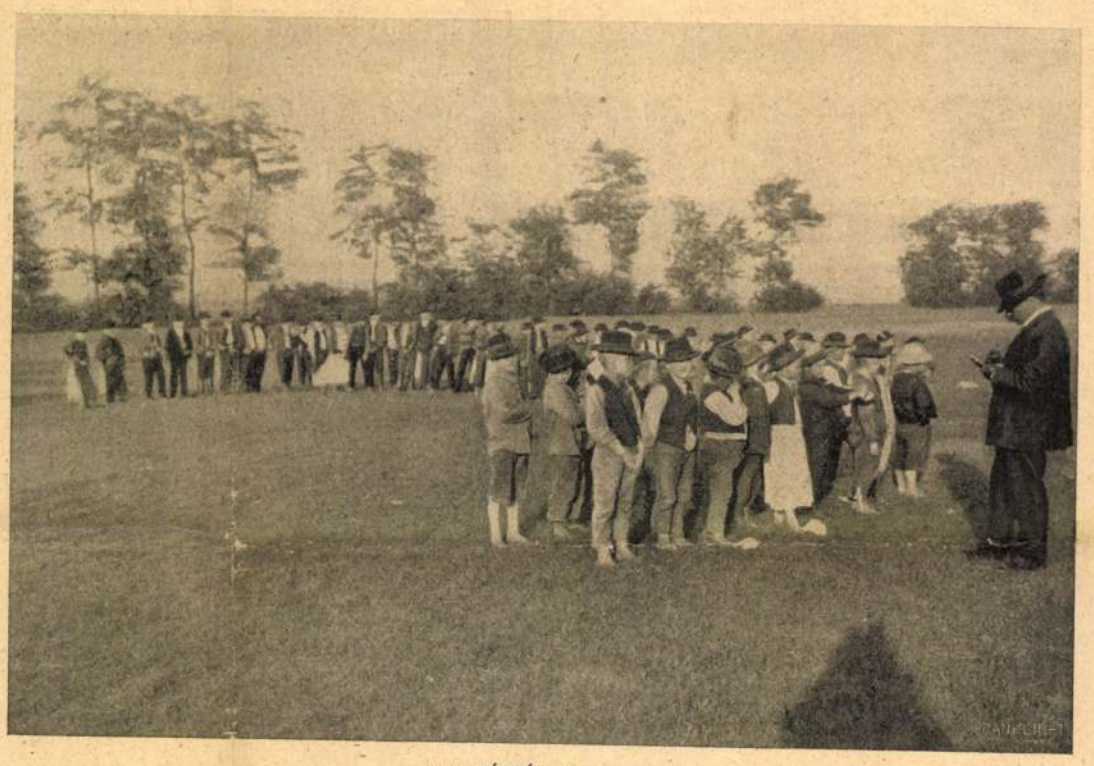

A MEZÍTLÁBOS SZÁZAD.

GYÖMRŐI FIÚK FELVONULÁSA.

DÍSZFELVONULÁS.

A NEMZETI FALANX MONORI NÉPVERSENYÉRŐL.

és tapogatózó a technikája is, rímeit akárhányszor az üstöküknél fogva vonszolja a sorok végére s nem is mindig azt mondja, a mit mondani akar, többnyire csak melléje talál a czélpontnak, a mely felé törekszik. Igy bizony nem sok öröme telik e versekben az irodalomnak; megmaradnak a szerző magánügyeiül. Neki élvezetet szereztek irásuk közben s rá nézve bizonyára ez a fődolog.

A nemzetiségi kérdés és a magyar birodalmi eszme. Egy *Mercator* álnévbe burkolózó szerző röpirata viseli ezt a czímet. Uj szempontból, uj világításban igyekszik megvilágítani a nemzetiségi kérdést, a magyar politikának ez egyik legfontosabb problemáját. Abból indul ki, hogy a nemzetiségi kérdés nem pusztán belügyi kérdés, hanem a fennálló közjogi kapcsolatnál fogva bizonyos kihatással van Ausztriára is s ennek következtében külpolitikai helyzetünkre is. Hogy azután ebből a szempontból nézve a dolgokat, milyen következtetésekre jut, az már a politikai diskusszió dolga s kívül esik a mi körünkön. A röpirat minden esetre érdekes kisérlet a magyar politikai proklemáknak magasabb s szélesebb áttekintést nyujtó álláspontról való tárgyalására.

Házasság és szerelem feminista tükörben. *Wilhelm* Szidónia e czím alatt egy kis füzetet adott ki. Természetesen a feminizmus érdekében száll síkra s elmondja mindazokat az argumentumokat, melyeket a feminista irodalom erről a rá nézve központi érdekű kérdésről felhozott. Uj érveket nem találunk a füzetben, sem új megvilágítását a dolgoknak, a már ismert gondolatsort azonban ügyesen, világosan és élénken fejti ki.

Uj könyvek:

Az Arno partján. Versek, irta *Vidor* Marczi. Budapest; ára 2 korona.

Poémák. Irta *Malomhegyi* István. Budapest, Lampel-Wodianer részvénytársaság; ára 3 korona.

A nemzetiségi kérdés és a magyar birodalmi eszme. Irta *Mercator*. Budapest, Ráth Mór; ára 2 korona.

A végzet és szabad akarat viszonya Sophokles drámáiban. Irta *Kemény* Gábor, Sopron. Röttig Gusztáv és fia.

Házasság és szerelem feminista tükörben. Irta *Wilhelm* Szidónia. Budapest, Benkő Gyula könyvkereskedése; ára 1 korona.

PARÓKÁS ŐZ.

Sok nézője, mondhatni bámulója van Arad városában, Záray Géza csemegekereskedő udvarán egy hároméves őzbaknak, mely a rendes «agancs» helyett különös, régi magyar főkötő formájú, daganatszerű, itt-ott pötyögőben végződő díszt rakott fel a fejére. — Miként képünkön látható, meg is érdemli a megtekintést, mert e paróka-képződés, — bár eléggé ismeretes, nem épen mindennapi jelenség. Gyűjteményekben, muzeumokban talán sokan láttak ilyen kisebb-nagyobb terjedelmű parókát az őz fején, de eleven, járó-kelő állatot e bizarr fejdíszszel bizonyára kevesen.

E parókás őz Bihar vármegyéből féléves korában került gazdájához. «Akkor még csak

némi nyoma volt a parókának — írja levelében; — de azóta folyvást nő s ma már majdnem akkora, mint a feje. Kukoriczadarán, zabon, árpán, herén, szénán él és jó húsban van.»

Persze, mindenki azt kérdezi, mi lehet e sajátszerű képződésnek az oka? — Hogy mivoltában torzképződés, rendetlenség, első pillanatra világos. Az is könnyen gondolható, hogy az agancsképződéssel kapcsolatos, mert annak a helyéről indul ki, sőt az agancs gyakran, mint kisebb-nagyobb csap ki is fejlődik benne. Az agancsfejlődés folyamatának ismeretéből magyarázni is lehet annyiban, hogy a «rózsató»-nek az a szövetrésze, melyből az agancs «szárának» kellene fejlődni, hosszanti növekedésében részben visszamarad és a bőrrel együtt, mely borítja, inkább oldalt, rendellenesen és dúsan sarjadzásnak indul, és létrejön a paróka, az alaktalan, dudoros, lágy, likacsos tömeg, melyből olykor az egyik, vagy mind a két agancs kinyúlik. E paróka-agancs csak részben csontosodik meg, soha sem hull le s a «háncs» sem hal el rajta, hanem folyvást növekedik, terjed s pár év alatt az egész fejére ráborul, mint valami sapka, idővel egyik, vagy mindkét szemére is ráterül és látását akadályozza. — Hogy azonban mind e rendellenes folyamatnak mi az indítója, mi a vezére és föntartója, bajos megmondani.

Tudvalevő, hogy a szarvasfélék családjában az agancson mutatkozó kisebb-nagyobb abnormitás elég gyakori s az őz e tekintetben különösen kiválik. Az apróbb rendellenességeket nem is említve, előfordul, hogy négy rózsaöve van; hogy a két rózsa s a két szár a övén összeforrad; avagy a két szár összehajlik és a tetején összenő úgy, hogy a két külső oldalág a közös száron keresztet formál; ez a Hubertus őze; legnevezetesebb az «őzkirály», melynek agancsán a szár gyenge, vagy elsatnyul, ellenben oldalágai, melyek rendesen alig feltünők, erősen fejlettek s körben állva 7—8 ágú koronát alkotnak a fején; vadászritkaságok gyűjtői 1000 koronát is adnak ilyen agancsért. — A parókaképződés is sokkal gyakoribb az őzön, mint a szarvason.

Mindebből pedig az következik, hogy az agancs fejlődése sok mindenféle oknak lehet hatása. Kimutatták, hogy az időjárás, az eledel és sok apró helyi körülmény is hatással van reá; kivált a külső és belső sérülések, egyes szervek megbetegedése szembetünő változást idéz elő az agancs alakulásában. *A. Rörig* erdőmester kimutatta, hogy valamelyik első végtag csontos és lágy részeinek sérülése mind a két agancs torzulását vonja maga után: valamelyik hátulsó végtagnak hasonló sérülése ellenben csak az átellenes oldali agancsot borítja el, az azonoldalit pedig ritkán éri. Bonyolultabb sérülés bonyolultabb torzulást okoz. *P. J.*

KONZUL, A TUDÓS CSIMPÁNZ.

Már nem az első eset, hogy egyes majmok valósággal világhírre tettek szert. Az idomítás különösen a csimpánzokkal már számos esetben csodákat művelt és a betanított majmok mindenkit megleptek nagyfokú intelligenciájukkal.

Az idén Londonnak van ilyen állat-szenzacziója. Konzul, a tudós majom. Konzul három év előtt került a Franczia Kongóból az amerikai Bostock-féle állatseregletbe, mely jelenleg Londonban van vendégszereplésen. A fiatal csimpánz, a melyet maga az állatsereglet tulajdonosa idomított, kétségtelenül intelligens állat. Rendesen öltözik, asztalnál eszik, késsel és villával, fürdőszobája van, a hol maga készíti el a fürdőt, szóval teljesen emberi életet él. Az állatseregletben háromszobás lakása van, a melynek egyik oldala üvegfal és így a közönség teljesen láthatja a tudós majom életét.

Konzul különben igen népszerű Londonban és állandóan igen sokan látogatják, nemcsak a szórakozást kereső publikum köréből, hanem komoly természettudósok is, a kik Konzult tudományos szempontból tanulmányozzák.

Konzul londoni szereplésének legkiemelkedőbb momentuma volt, mikor az angol királylyal megismerkedett. Tulajdonosa, Mr. Bostock,

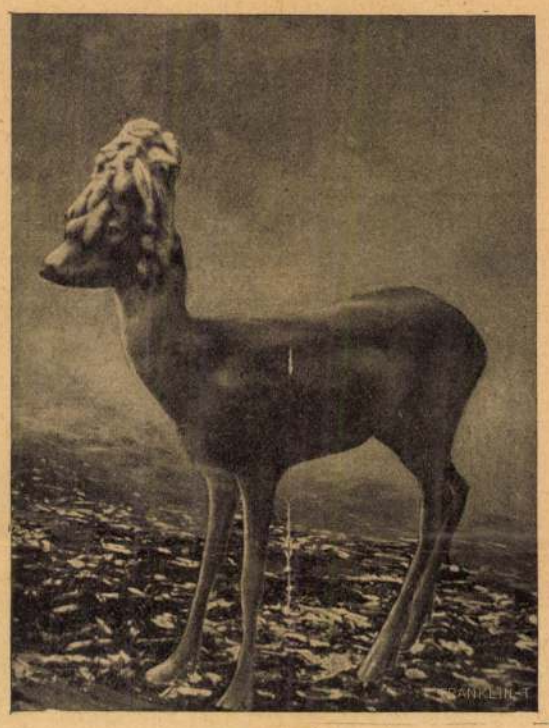

PARÓKÁS ŐZ.

a kinek, amerikai lévén, meglehetős érzéke van a reklám iránt, kivitte őt a Derbyre, a hol ezren meg ezren megcsodálták. A majmot az angol király is megnézte és Konzul mindenkinek meglepetésére brit ő felségét — mogyoróval kínálta meg, a melyet zsebéből szedett elő.

Képünk Konzult rendes reggeli automobilturáján mutatja be, a melyet az állatsereglet igazgatója szintén reklám szempontjából szokott rendezni London publikumának nem kis élvezetére. — *i.*

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Id. Petke Pál ilyefalvi földbirtokos, volt 48-as honvéd 88 éves korában és id. Kónya András, nagyborosnyói földbirtokos, 48-as honvédőrmester, 93 éves korában, mindketten Kézdivásárhelyen. — Márkos Lajos, gelenczei birtokos, 1848/49-es honvédhadnagy, 80 éves korában Gelenczén. — Kubesch Vincze, 48-as honvédtüzér, 80 éves korában Budapesten. Görgey seregében harczolta végig az egész szabadságharczot. — Szikszay Ferencz, az ismert tájképfestő, Orsayben, Páris mellett, 36 éves korában. Erős neuraszténiában szenvedett, Budapesten lakó családja és barátjai tudtak erről, de senki sem tartotta végzetesnek a 36 éves, erős, edzett férfi betegségét, ő azonban egy neuraszténiás rohamban saját kezével vetett véget életének. — Kisfaludi Lipthay István, nyug. államtitkár, a Lipót-rend lovagja, 74 éves korában Budapesten. — Horti Pál, a ki a mult évi május 25-én halt meg Bombayban, hazahozták s a Magyar Iparművészeti Társulat idehaza temettette el. Ravatalát a Műcsarnokban állították föl. A temetés junius 24-én délután négy órakor volt. — Fabriczius Károly, a brassói kereskedelmi és iparkamara volt elnöke, 84 éves korában Brassóban. — Stessel József, Esterházy herczeg nyug. főpénztárosa, 78 éves korában Kismartonban. — Roxer Gyula, Kassán, 71 éves korában. — Horváth Gyula, nyug. erdőmester, 64 éves korában Váczon. — Id. Fáber Oszkár, nyug. uradalmi tisztartó, 67 éves korában Keszthelyen. — Wilcske Mihály dr., ügyvédjelölt, 25 éves korában Ungváron. — Tóth János, ügyvéd, 58 éves korában Tápió-Szelén. — Nyéki Jenő, elemi iskolai vezető tanító, 47 éves korában Székesfehérvárott. — Nimcsevics Lajos, nyug. királyi fogházfelügyelő, 69 éves korában Csákován. — Idősb Illés Antal, földbirtokos, 57 éves korában Szabadkán. — Zágoni Jákó Gyula, m. kir. bányamérnök, bánya- és fémbeváltó-hivatali főnök, 51 éves korában Abrudbányán. — Kustár Gyula dr., a dési függetlenségi és 48-as párt elnöke, Dés városának főorvosa. — Szigethi-Gyula Andor, a m. kir. ampelológiai intézet tanársegéde, 30 éves korában Kaposváron. — Iskei Kovács János, ügyvéd, 65 éves korában Lázáriban. — Wágner János, építőmester, 50 éves korában Budapesten. — Korláthi Dienes Lajos, nagybirtokos, ügyvéd, vármegyei bizottsági tag, 58 éves korában Nagydoboson.

Özv. Pálffy Miklósné grofné, szül. Henriette grófné Gönczön. — Özv. Kubinyi Kálmánné, szül. Sümeghy Anna, 45 éves korában Pomázon. — Özv. hátszegi Apostol Mórné, előbb özv. Zeiller Jánosné, szül. Markovits Katalin, 81 éves korában Budapesten. Szentendrén helyezték örök nyugalomra. — Özv. Moretti Vinczéné, szül. Dulf Kristina, 72 éves korában Kőszegen. — Krünner Anna, nyug. székesfővárosi tanitónő, 70 éves korában Budapesten. — Szendrey Juliska, Szendrey Kálmán és neje, szül. Verseghy Mária 16 éves leánya, Jászberényben. — Petri Vilma, Petri Mór dr. pestmegyei királyi tanfelügyelő huga, Tasnádszarvadon. — Vermes Viktorné, szül. sipeki Balás Eleonora, 24 éves korában Budapesten. — Özv. Kremmer Jánosné, szül. nemesvarbóki Plachy Amália, 70 éves korában Kistokajban. — Gyürky Aranka, Gyürky Benő és neje Hánrich Aranka leánya, 17 éves korában Deménden.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

55-ik évfolyama.

A «**Vasárnapi Ujság**» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, **évenként több mint 130 íven,** s több mint **ezer képpel,** *legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével* jelen meg.

A «*Vasárnapi Ujság*» **szines képmellékleteket** is ad, több szinben művészileg kivitt képeket.

*

Előfizetési föltételeink:

A «**Vasárnapi Ujság**» negyedévre 4 korona, félévre 8 korona.

A «**Vasárnapi Ujság**» a «**Világkrónika**»-val negyedévre 4 korona 80 fillér, félévre 9 korona 60 fillér.

Az előfizetések a «**Vasárnapi Ujság**» **kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. szám küldendők.**

SAKKJÁTÉK.

2594. sz. feladvány Schuster Zsigmondtól, Budapesten.

SÖTÉT.

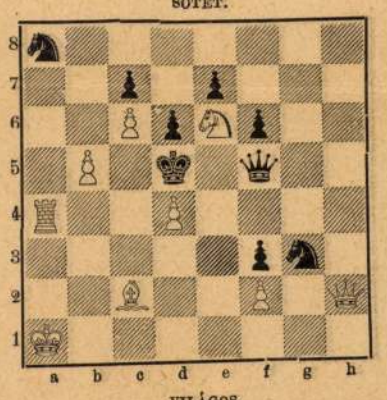

VILÁGOS.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

2568. sz. feladv. megf. Schuster Zsigmondtól, Budapesten.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Vh4—d8	Va3—b2	1. --- ---	---	Fa4×c6
2. Hd7—b6 †	stb.	2. Hd4—f5 †		stb.

b.

1. --- ---	Bc1—c4
2. Hd7—f6 †	stb.

c.

1. --- ---	--- Va3—b4
2. Hd7—f6 †	stb.

KONZUL, A TUDÓS CSIMPÁNZ AUTOMOBILOZIK.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-749, 340-720

Szikszai Károly
grafikus

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1982 MÁR 6.

1021

Szikszai Károly rajza

Tegnap történt:

Események — *képekben*

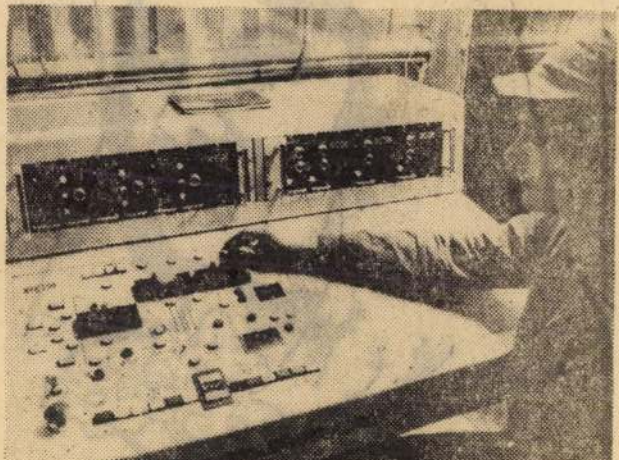

Próbaüzemelés után tegnap üzemszerűen kezdte meg működését az új automata betonkeverő berendezés Nyékládházán, a Mezőpanelben. A vezérlőpultnál: Hajkó István gépkezelő.

JÁN ONDRUŠ szlovák költő 1932-ben született a Párkány melletti Kisújfaluban. A felszabadulás utáni szlovák költészetet gyökeresen megújító ún. „Nagyszombati csoport" tagjaként kezdte költői pályáját az ötvenes évek második felében. Ő fordította szlovákra Vasko Popa verseit. Eddigi verseskötetei: Šialený mesiac *(1965; Az őrült hold);* V stave žlče *(1968; Epeállapot);* Posunok s kvetom *(1968; Virágeltolódás);* Kľak *(1970; Térdeplés);* Mužské korenie *(1972; Férfiúi alázat). Válogatott verseinek gyűjteménye* Pamät' *(Emlékezet) címmel jelent meg 1982-ben.*

JÁN ONDRUŠ

A kötéljáró

1

Mielőtt véget érne
utad a kötélen, fogd vissza arcodat,
fékezd le, állítsd meg teljesen,
s fordítsd magad felé.

2

Mivelhogy utad a kötélen
a fekete felé tart, a feketében ér el
telitalálatot, a teljes feketébe hatolással,
s azzal, hogy kizuhan belőle,

3

hirtelen arra ébredtél, hogy feketeként
nézel, feketeként hajolsz ki
az ablakon, leveszed a feketéről a kalapot
és a fekete általad tördeli kezeit,

egyszeriben együtt találod magad a feketével,
egyenrangú vagy vele, feketeként lépsz ki a házból,
feketeként hallgatózol és feketeként beszélsz
és feketeként pillantasz szét a kötélről:

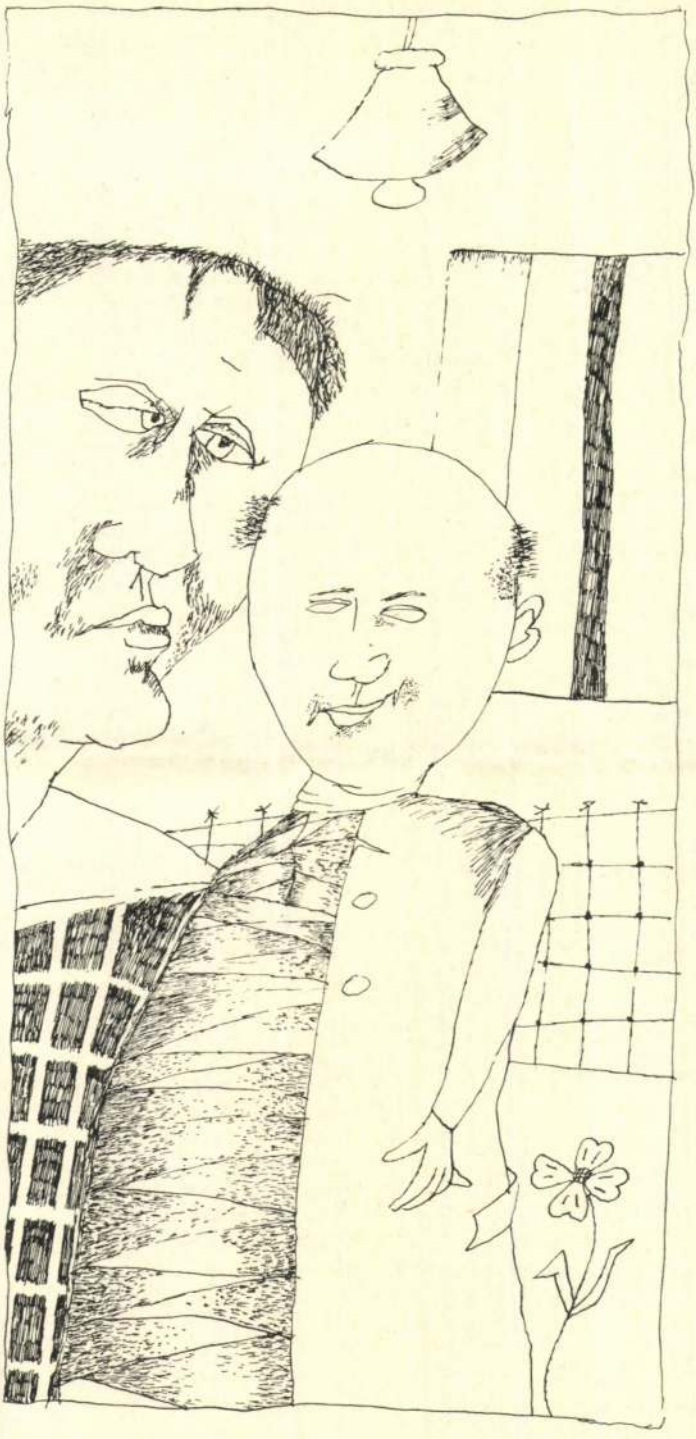

Bemocskolóit
megtalálja a késem,
nem kell a sorsán
szánakoznotok!

LOVAG
Nincs irgalom,
hol páncélok dörögnek,
lovag vagyok,
kegyelmet én sem adtam!
Ha elfogyott
erszényemből ezüstöm,
szemétdombok
kegyelmére maradtam!

PALLÉR
Vigyázzatok
e törtető idővel,
sötét, világos,
néki egyremegy,
s a templomok
az építőkre dűlnek!
Függőón nélkül
ne építsetek!

NEMESASSZONY
Nemesasszony,
orsóm sarokba vetve,
dölyffel tekintek
íme mindenekre!
Cselédeim haját
ha szaggatom,
szembe nem jut
olsó napom!

csapóajtó nyitva, forog a tánc)

ONKABONKA
dón)
d a csók!

CSONKABONKA
kótog a facipővel)
Másik királyt
javaslok!

BRETON
Mire fel?

II. CSONKABONKA
A trónra fel!

(dübögnek a hordón, dolgozik bennük a bor)

BAKÓ
(a ketrec ajtajában unatkozik)
Lefelé a hordóról!
(de azok már dobálni kezdenek, a kasos parasztot eltalálja egy hagyma, megüt valakit, az is megüt valakit, az is más valaki hajába ragad, pillanatok alatt fajul verekedéssé. Piszkosfehér csuha villan el a kavarodás mögött)
HÁZALÓ
(a verekedés hátterében fel-le a kezével)
Megölték a mímest!

Megö . . .!

Megö . . .!

(a kerék forgása leáll)

(szétzüllik a verekedés, a talián, a bolond göncében hason, hátában tőr, kezében még most is ott a bábujáték. A tömeg hátrál, eloldalog, a holtak magukra húzzák a csapóajtót, hajnalodik)
BOLOND
(a talián trikójában)
Ez sem magáért
halt meg.

Szívességből.

Ismerem
ezt a tőrt.
(megtörli, az övébe dugja)

(előkerül a talián gebeléből a gesta, a bolond rácuppant, a kordé lomjai közé ássa)

(Gyökérke nyüszítése, elsötétül a játéktér)
(fagyos hajnal, vonulnak el a mímesek a bolonddal a játéktér előtt, a talián keresztben a járgányon, himbál kezében a bábujáték. Gyökérke nyüszítését fokozatosan nyomja el a Vidál-ének, kizeng. Ez marad utánuk, és egy kerék)
„Ges pel temps fer e brau" A/4.

VÉGE

Kortárs lengyel költők

TADEUSZ RÓŻEWICZ

Ki a költő

költő az aki a verseket írja
s az is aki nem ír verseket

költő az aki ledobja láncait
s az is aki láncokat vesz magára

költő az aki még hinni tud
s az is aki nem hisz el semmit

az aki elesett
s az aki talpra áll

költő az aki itthagy bennünket
s az is aki elmenni nem tud soha

A költészetem

semmit nem tolmácsol
semmit nem tisztáz
semmit nem panaszol el
nem foglalja magába a teljességet
nem vált valóra semmilyen reményt

nem teremt új játékszabályokat
nem vesz részt a játékban
meghatározott helye van
amit be kell töltenie

SZIKSZAI KÁROLY

Bemutatjuk Szikszai Károly grafikáit

Régóta szeretek egy kisembert. A vurstlik örök Bleriot-ja ő, a virslik és sörök kozmonautája. Vidámparki játékrepülőgépen ott köröz minden sátoros ünnepen a fejünk fölött. Lent mi, az ámuló tömeg, a sokaság, akik szívszorongva bámuljuk a Hőst, az elsőt, a mindig legeslegelsőt; ő pedig elnézően s lanyhán integet nekünk, mint egy aktatáska nélküli diplomáciai futár, akire valami nagyon fontos üzenetet biztunk. Száján mosoly habzik, szája sarkában egy elnyomott büfögés ránca.

Ezt a kisembert — az újkor bizakodó balekjét — Szikszai Károly szerettette meg velem. Ő vette észre, ő másolta-rajzolta le csúfolkodó, ironikus vonalakkal. Ő figyelmeztetett arra is, hogy nemcsak Hősünk, de mi — a bámulók — is szállunk. A bo-gárzó sokaság körtánca ez — vágyai körül.

A fiatal, most huszonhat éves grafikus eddig jobbára költőként ismert. Kiállítása még nem volt. Ez a bemutatkozás első jelentkezése. Azaz: sokak megrökönyödésére jó tíz évvel ezelőtt a már bontásra ítélt Váci utcai Vörösmarty-ház palánkjaira kiaggatta első képeit. Az utcatárlatot nem követte zajos tetszés. Azóta génhibás embereket rajzol.

S hogy miért?

Mert ilyenek vagyunk.

S hogy miért vagyunk ilyenek, arra nemcsak rajzzal, verssel is válaszol.

Bella Ahmadulina

1978. dec.9. 13 XXII.évf. ÉLET ÉS IRODALOM Bp.
49. sz. 13. lap.

ret... Akkor lett az övéből is arrófa; de maga-magából nem hősi halott, csodák csodája.

Melle erősen emelkedett és süllyedt, szemhéjai összeszűkültek. Karja megbillent a homlokán, ettől feleszmélt: hol a légy? Mozdulni nem akart, csak a fülével keresett utána. Fent járt valahol, a villanyégő körül, szorosan a mennyezet alatt. Lusta szárnyalásának vékony döngése mintha messziről jönne, egyre messzebbről — az erdőből, ahol egy öreg kerülő hegedülgetett esténként, s behallott a faluba is, mikor tehénpaták-felverte por megrekkent az út fölött, s a vacsorát várva, a kutyák is megcsendesedtek. Aki jobban akarta hallani, az felállt a kapu melletti kispadról, kihúzódott a rét alá; aki a nagyárkot is átugrotta, az nem csupán a zenére volt kíváncsi: az már másodmagával ment...

Szíve több ütemet kihagyott, aztán egyszerre nagyot lökött — ez a fejébe nyilallott: hol a légy? Nem hallotta. Elment? A torkában kaparást érzett, tekintetével óvatosan körbetapogatta a mennyezetet, a falakat. — A légy ott ült az asztal fölött, a polc mellett. Ha a keze ügyében heverő könyvet odadobná, felszállna ismét. Elmenne? Nem. Forróság van kint, az elől húzódott be ő is. Csak majd este, ha hűvösödik a levegő.

De mit csinál most?

Az ember lassan, fokonként emelkedett föl a helyéről, hogy az első riadtságra visszadermedjen — sokára jutott el az asztal lapjáig. A félig telt pohár színén megtörő napsugarak fényében jól látta a legyet. Lábaival végigcsiszálta két szárnyát, potrohát, néha még a fejét is.

— Mit művelsz?

Talán megriadt, mert hirtelen fölszállt. Ijedten emelte föl a fejét, s az akkor szállt el a homlokáról, lassú tág köröket véve a mennyezet felé.

Biztosan éhes.

Óvatosan húzta ki az asztalfiókot. Kell ott cukortörmeléknek lenni. Hisz egy pici darab is elég ekkora jószágnak. — Egészen kihúzta a fiókot, aztán kiemelte, letette maga elé: üres. Lefordította, rázogatni kezdte, de hogy a legyet el ne riassza, inkább csak pofozta fojtott ütésekkel, mint a liszttel munkáló asszonyok a szitát...

Állt anyja a dagasztóteknő mellett, s kezében mint játékos mókus szökött ide-oda a szita. A fehér felhő fölszállt, körüllebegve a hajlott vállat, csontos arcot az ablakon bezuhanó napfényben.

— Kenyérmorzsa. Az is jó lenne — szólt a megvallatott fiók alá.

Semmi.

A légy leszállt az asztalra, barátságos közelbe, és hosszú kacskaringós barázdát kezdett húzni idegesen mozgó lábaival.

Holtbiztosan éhes.

Két kezét tanácstalanul felemelte, aztán besüllyesztette a nadrágzsebbe. Egyszerre felragyogott az arca, csaknem rikkantott: ráakadt a bicskájára. Beleszúrt vele a csuklójába, a halványan kéklő érbe, s a vágás fölött elszorította a szívéhez vezető utat.

Három sötétpiros csepp esett az asztalra.

A fejéből hirtelen leszállt minden vér, a szíve zötyögött, mint egy túlterőltetett Diesel-motor. Odatámolygott a sezlonhoz, arccal ráborult. Talán el is ájult, de mindenesetre elbódult, s olyan kellemesen, hogy sokáig semmire sem kellett gondolnia. Arra neszelt, hogy a légy alacsonyan sturcolja meg a fejét, majd éles kanyarral repül vissza az asztalhoz.

— Rátaláltál!

1.

2.

3.

A Művészet könyvjegypályázatán díjat nyert rajzok. 1. Első díj, Tary Lajos rajza. 2. Második díj, Szilasy József rajza. 3. Harmadik díj, Szirontai Lihotka István rajza.

és tervek röpülnek el, nyom nélkül, akár a kuvikhang. Képeit Páris mellől küldte haza, voltak, a kik elnevezték hangulatfestőnek, voltak a kik ezzel a névvel hozták össze: Carriere, s a mikor megrendezte első gyüjteményes kiállítását, voltak jóakarói, a kik háborút próbáltak játszani miatta, ezzel a jelszóval: ez a festés forradalmi festés, ez a magyar genie diadala külföldön. Közben mult egy év, két év, mult három év, Szikszay még mindig fiatal volt, tehát vehemensül hitt a jövőjében, abban, hogy végre mégis neki lesz igaza. Teljes kedvvel dolgozott tovább, cikkeket irt festőkről, képekről, ha nem is úgy mint Rosetti, Fromentin vagy Walter Crane, ahhoz mérve, hogy neki ez mellékes időtöltés, igen respektábilisan. A kétkedő természetűek, a kritikát nem szimpátiából, hanem meggyőződesből mondók pedig vártak. Kíváncsian, felfüggesztett ítélettel, sem szigorú á-t, sem szigorú b-t nem mondva, mert egy darabig nem lehet holt bizonyosat tudni senkiről, mert mit lehet tudni ma este, hogy mit hoz a holnapi hajnal. És jöttek Páris mellől a képek, másodszor, a mult évben. Valamivel több tudás volt bennük, észrevehetőbb rajz, több pozitivum. Nem belekivánt, belebeszélt, beleképzelt jóságok, hanem konstatálhatók. Egy-egy finoman eltalált tónus, intenziven érzett színek, szerencsésebb pillanatok leszűrődései. Meglátszott rajtuk az erőfeszítés, egy újabb nekistartolás. Meglátszott rajtuk, hogy itt valaki nagyon erősen akart bizonyítani valamit, mialatt készültek. De a forró festő-percek kihültével, a mint a vásznakon megszáradt a festék és egymás mellett lógtak, minden valószínűség szerint Szikszay maga is közte volt azoknak, a kik konstatálták, hogy ebből a festésből nem nőtt ki forradalom egy csipetnyi se, hogy ez nem egy üldözött modernség teteje, nem a magyar genie diadala külföldön, s hogy mikor ezt a jelszót felhajították érte buzgó emberek, olyféle mutatvány történt, mint a zsonglőrök golyódobálása.

Ezeket a dolgokat máskor is el lehetne mondani, nem éppen most, a visszaemlékezés, az in memoriam elfogódó érzésében. Bizonyos, hogy nem mondjuk el, ha Szikszay Ferenc nem lövi magát főbe. De főbelőtte magát, s hirtelen, váratlan, elő nem készített drámai finále-val felelt azoknak, a kik mindig úgy látták, mint ahogy az arcképén van: virággal a gomblyukában. Öngyilkos lett s ezzel egy kérdést hagyott fölnyitottan, a mire ha felelni akarunk, nem válaszolhatunk azon a kényelmes módon, ahogy ezt a napilapok nekrologjai cselekedték. Nem felelhetünk azzal hogy: már gyermekkorában jelét adta talentumának, s ugyanez a talentum hajtotta elementárisan a művészet felé. Ez kevés, sablon, s úgy ahogy hangzik, semmit se mond. A való az, hogy pusztán erre, a hazulról hozott kedv és hajlamra támaszkodva, nem lehet messzire jutni. A való az, hogy Szikszay-ból nem a kedv és hajlam hiányzott, hanem az a befelé menő erő, a mely nélkül az ember szomorú ballagó vándor, az élet népes útain, az az energia, amelylyel egy csomó küzködésen át megtalálja önmagát, s hogy ennek a rá nem találásnak, annyira, mint ő, legalább is voltak mások az okozói.

*

Életrajzának adatai: szül. 1870 február 16-án Budapesten. Iskoláit ugyanitt végezte, felsőbb négy gimnáziumi évét a mintagimnáziumban. Egy esztendőt hallgat az egyetem jogi karán, majd leszolgálja az önkéntességet. Tiszti pályára akar menni, s mikor ezt szülői részről ellenzik, újra beiratkozik jogásznak. Az egyetemet azonban nem végzi el, s kimegy Párisba, a hol a Julian-iskola növendéke lesz. Itt öt évet tölt. Egy párfümös üveg kinyitása közben letöri az üveg nyakát s újját oly súlyosan megvágta, hogy jó időn át munkaképtelen. Ekkor gazdászati foglalkozást próbál, Metternich hercegnő puszta-gyarmati birtokán. Csakhamar azonban ismét festéshez fog. Újra beiratkozik a Julian-akademiára. Tanulmányainak befejeztével Párisban volt műterme, az utóbbi négyöt évben pedig a Páris melletti Orsayban egy régi kastélyt bérelt s itt dolgozott. Kétszer rendezett kollektiv kiállítást, másodszor 1907 év folyamán, a Könyves Kálmán helyiségeiben. Meghalt 1908 júl. 18 án, Orsayban. (Di.)

A KÖNYVES KÁLMÁN művészeti intézet jogosításával közöltük a mult számban Kacziány Ödön: „A Gellérthegy éjjel", Löschinger Hugó: „Szent László megszabadítja az elrabolt magyar leányt", Pentelei Molnár János: „Finis" és Glatter Gyula: „Öreg asszony és fiatal leány" című képeket.

ELDŐLT PÁLYÁZAT. A Művészet szerkesztősége pályázatot hirdetett művészi könyvjegyrajzra. A pályázat feltételei oly rajzot kívántak, amely egyfelől kiadói címer legyen, tehát vonatkozásban álljon a könyvvel, a könyv útján terjedő kulturával.

érdeme, hogy grafikai szakosztályában jövő művésznemzedékünknek ily életképes, időszerű technika elsajátítására is alkalmat nyújt.

SZIKSZAY FERENC. Rajzolt, festegetett erdőt, embert, törpét és óriást már gyermekkorában, s ekkor, ez apró és szeszélyes vázlatok alapján, mindenki azt mondta, hogy festőnek született. Később nem tud megmaradni a római jognál. Nem neki való az íróasztal, a hivatal hideg és eseménynélküli levegője, azok a bizonyos akták, a melyekről szentimentális, ú. n. északi színezésű novellákban rég elmondták írók, hogy kenyeret adnak, nyúgodt és biztos kenyeret, de felfeszítik a költőt. E felfeszítés ellen, a jus civile unalma, a büró ridegsége, a mindennapi kötelezettség egyformasága, a főnökhöz, tintához való „odakötéstől" ijedten menekült Szikszay Ferenc. Elhajította a római jogot és festő lett.

Majd minden biografia így kezdődik. Valahány életrajz szól kis és nagy festőkről, ez a két motivum mindig előkerül. Az egyiket így fogalmazza meg a szűkszavú nekrológ-stílus: már gyermekkorában jelét adta művészi talentumának. Ez a „jel" azok a rajzok, a melyekről mindenki a legjobbat siet kijelenteni. Ki ez a mindenki? A rajztanár, a ki nincs hozzászokva, hogy valaki görög meandereken, korintusi oszlopfőkön, unalmas csigavonalakon kívül, otthon is gyakorolja a rajzot, lelkes buzgalommal, nagy nekifekvéssel. A kevés igényű és igen jó indulatú közvetlen környezet, a békés nyugalmú házi milieu, a mely e korai művészkedő játéknak végtelenül hálás publikuma. Az ifjú művész, a gyerekművész, a víg és gondtalan művész-süvölvény telerajzol minden papirost, a mit eléje hord a szél, olajnyomatokról, képeskönyvekből, anzikszkártyákról lenézett tájképekkel, virágokkal, nagyszakállú bácsikkal, a kikhez az eleven modell a rokonság köréből adódik. És mivelhogy ezt szabadkézzel csinálta, természetes, hogy e jelentéktelen kapirgálások mindjárt művészi dokumentumokká lépnek elő. Természetes, hogy a nagyszakállú rokon úgy hasonlít, hogy majd megszólal, s ugyancsak természetes, ha a boldog családi tanács, boldog barátok és ismerősök azt mondják, hogy ez a gyerek csodagyerek, vagy hogy ez a gyerek festőnek született.

Másik motivum, a mi rövid nekrolog-cikkekben olvasható, hogy X Y hallani sem akart arról, a mit józan lelkek, lexikonokba bele nem kerülő profán polgárok reális pályának hívnak, mesterségnek, üzletnek, ekzisztenciának. Általában, az ébredő szerelem, az ébredő ambiciók hajnalán rendes tünet ez, fantáziával bíró embereknél. Egy ideig mindenki Napoleon akar lenni, egy fejjel okvetlen magasabb, mint a jobb és bal szomszédja. Egy ideig titokban valamennyiünkben ott él Balzac tipusa, a gőgös és dacos Rastignac, a ki vidékről, a friss tej, jó levegő és hosszú alvások honából jön a városba, enervált idegűek közé, robusztus akarattal valami ritka, különös cselekvés elkövetésére, a győzelem biztos tudatában. Egy ideig nincs senki, a ki ne hinné, ha azt súgják fülébe, hogy maga szép ember, ne hinné az első kép vagy első vers után, hogy neki azt folytatnia kell az emberiség, utókor és történelem öröme szempontjából. De hogy mindez hipochondria, hogy mindennek, a gyermekkori rajzoknak, a rendszeres, napról-napra elölről kezdődő munkától való irtózásnak mennyire nincs köze ahhoz, hogy valaki művészszé legyen, erre egy csomó embert lehetne idézni azokból, a kiket életükben művésznek hívtak, halálukkal azonban, a mikor alakjuk egy pillanatra megvilágosodik, kisül, hogy egész idetartozásuk egy marék tegnapi por.

Ha valakiben, akkor Szikszay Ferenczben szintén megvolt az a tulajdonság, a mi ugynevezett „schöngeist"-oknál beteges érzékenységgé fajul: az életnek szépségeken át értékelése. Ha mástól nem vitatjuk el, akkor tőle sem vitatható, hogy ez a tulajdonság szenvedélylyé nőtt benne. A mikor egy kis baleset éri, megvágja ujját s hónapokon át nem vehet kézbe ecsetet, kitelepíti magát, elmegy falura, s itt, arkádiai csöndben arra gondol, hogy próbál valami újat, s gazdász lesz. Ez a hivatal legalább közel esik, rokon a festő életformájával. Itt is megmaradhat „természetimádó"-

nak, itt is megtelhet azokkal a szépségekkel, azokkal a szenzációkkal, a melyek a festőt táplálják, fűtik, izgatják. Erre gondol, de mondják, hogy majd búskomor lett tőle. Sebesült kézzel is rajzolt, felvételeket csinált hosszú és magános barangolásairól. Fanatikus volt, álmodó volt, szép dolgokat akaró volt, de ily fanatikusokkal, álmodókkal, szépet akarókkal tele van minden sarok, minden éjjeli koreama, a hol keserű, lázadó, elégületlen és hajnalba nyúló disputák hevében gyönyörű versek pattannak szét, gyönyörű „majd megfestem"-képek

Művészet 1908.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly
grafikus

DOLGOZÓK LAPJA

1982 MÁR 6

K LAPJA 1021 1982. március 6., szombat

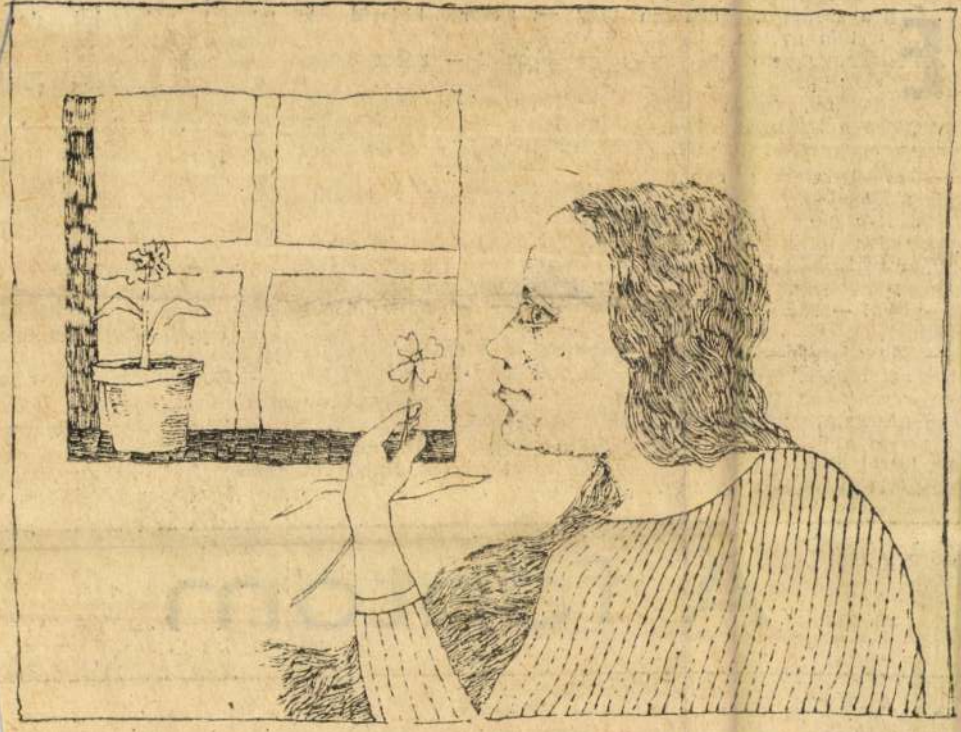

Szikszai Károly rajza

A fantom

Ég a szemem, nehezen tartom nyitva. Csend, megnyugtató csend vesz körül. Arra riadok fel, valaki megsimogatja a karomat. Érdes, férfias hang hatol tudatomig.

— Mit ijesztgetsz bennünket, mi?!

Nézek a hang irányába, de csak sötét foltot látok. Lassan emberi alakká formálódik a ködgombolyag.

— Éva! — fut át rajtam az öröm.

— Na végre! — harsog. — Már azt hittem, nem akarsz észrevenni! Ide figyelj, leveleket hoztam! Épülj belőlük. Beteszem a fiókodba. Ha jobban leszel, olvasd el őket! Mindenki jobbulást kíván... meg —; a vagy.

— Jó h társam.

— Nem tudom. Feladó nélküli lapok. Ha valaki keresne, és én aludnék, ébresszenek fel... — kérem.

Sokan keresnek, a levélíró nincs közöttük.

Újabb lapokat hoz be a kolléganőm. Ezeken sincs feladó. Írója az egyiken megfedd, hogy miért fordultam meg előtte. „Ejha — mondom magamnak — te beteg. Te kikószálgatsz a kórházból? Nézze meg az ember". — Nem értem az egészet.

Lábadozom már, amikor újabb levél érkezik. Randevút kér.

győzködnek a kollégák. Teljesen ki vagy szolgáltat egy beteg embernek. Egész ges lelkületű ilyen nem ír.

— És mit csinálhat a ren örség? — kérdem. — Semm Egy írásszakértő megállap hatja, férfi, vagy nő írta lapokat, esetleg a jellemére utal. Mennyivel tudnék t bet? Lehet, hogy nem is a ját nevét használja...

— Gondolkozz! Van ellen ged?

— Kinek nincs? Igazán n várhatom, hogy mindenki s ressen. De még az ellensé met is többre becsülöm, m

Mondja még, de nehezen követem. Valaki szól:

— Tessék hagyni, fárasztja...

— Attól tartok, valaki ugrat téged — közli aggodalmasan a kolléganőm, aki a postás szerepére vállalkozik. —

az ilyen csúnya játékot ket...

— És, mit csinálsz?

— Várok, hátha elá magát!

Szikszai Károly, grafikus

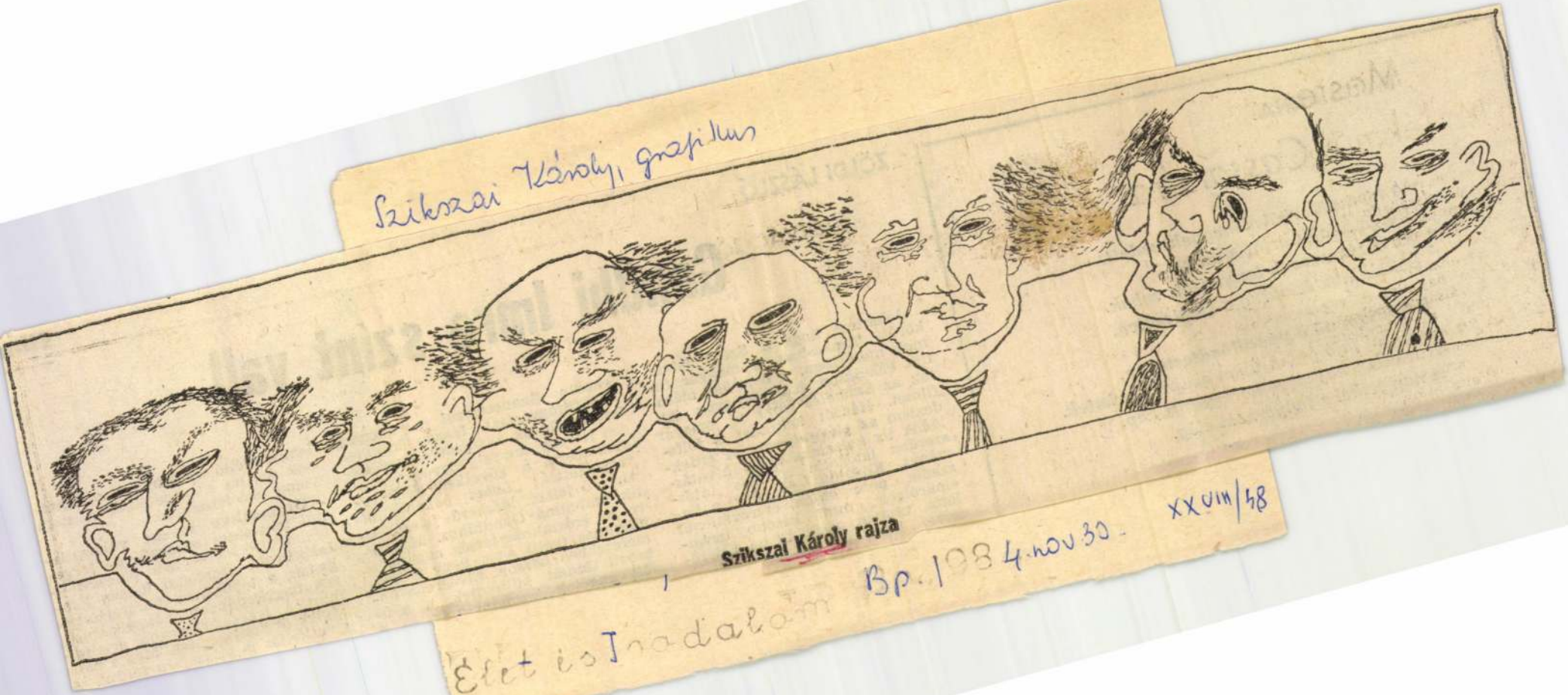

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom Bp. 1984. nov 30. XXVIII/48

PARDI ANNA:

Cassa

A könnyű erkölcs me
Véres tömlőt érint a
Az érzékszervek leny
Beszédhiba szivárog

Kékliliom nő a pánc
A trójai faló gyomrá
Korlátlan hajnalon k
A nap felkel s fénye

int vall

Film

nagyar
itelhe-
er da-
Álla-
irattal
en él-
ző, il-
ódsze-
yon is
tömeg-
a ko-
gyű-

lemre méltó mozzanatot sorolhat-
nék fel, ha a végeredmény nem
volna oly lehangoló.

Grunwalsky Ferenc változatla-
nul tehetséges rendező, de forga-
tókönyvírónak — már elnézést —
csapnivaló. Mondatai üresen kon-
ganak, a tanulatlan parasztembe-
rek nagyképűbben bölcselkednek,
mint a legezoterikusabb értelmi-
ségiek öt konyak után. Még a han-
gulatkeltés is visszájára fordul. A

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly rajza

12

Élet és Irodalom Bp. 1984. szept. 28. XXVIII/39

zetes következménye ez a ro-
e szabott vállalkozásnak, és
ak, hogy az ilyen vállalkozás-
nemigen találhatni más for-
, mint a családi legendáriumot
személyes emlékezetet. Ami a
ndáriumot illeti, az nedvesen
ilög, de a káoszra emlékeztet;
emélyes emlékezet pedig min-
éppen olyan, amilyennek
rkó regényében megmutatko-
A társadalom mikrovilágá-
tenyészeti minősége a regény
es anyaga, annak a személyi-
ek az emlékezete, aki már túl
legendás családján. De igaza
Gyurkónak, e családon akkor
túl a társadalom, ha már meg-
dta azt értelem és történelem.
zölgő, alaktalan anyagból dol-
részben az új világ is,
ynek már semmi köze ahhoz
emelkedésvágyhoz, amely a
di regénynek kvázi-formát

Szikszai Károly grafikus

Szikszai Károly: Tajt

Szikszai Károly: Tajt

Élet és Irodalom, 1984. nov. 9.

15
XXVIII/45

oldal

sínpár között, és a szomszéd
ányon is szerelvény állt.
öbb száz utas rohanta meg a
atot. Biztosan tudom, hogy
rnél többen lehettek (de hátha
giscsak kilencszázkilencvenen
tak, nem akarok túlozni). Mivel-
y a vonat helyjegyes, ez az
isi és megvadult tömeg, gyere-

A HÉT KÖNYVEI

Ebben a rovatban minden könyvújdonság megjelenéséről szeretnénk beszámolni. Kérjük a kiadókat, a megjelenés hetében értesítsék szerkesztőségünket kiadványaikról. A szerző, cím, kiadó, műfaj, terjedelem és ár mellett három sornál nem hosszabb tartalmi ismertetést várunk. Ezen adatok közlését térítésmentesen vállaljuk.
Köszönjük az Írók Boltjának a lista kiegészítésében nyújtott segítségét.

Költészet

Hajdú Ferenc: Fűvek némasága
DE-sorozat, 88 oldal, 300 Ft
A harmadik kötetével jelentkező költő tizenkét év versterméséből válogat.
Jánosházy György: Innen semerre
Enciklopédia Kiadó, 104 oldal, 320 Ft
Az erdélyi költő-fordító-esszéista ezúttal egy kötetnyi szonettel jelentkezik.
Tamási Orosz János: Tiszta szívvel
Omnis Fabula Kiadó, 56 oldal, 178 Ft
A költészet napjára írott 27 vers József Attila emlékére fogant.
Markó Pál: Hárfázó idő
Petit Real Könyvkiadó, 177 oldal, 170 Ft
Nagy László: Seb a cédruson
Magvető Kiadó, 764 oldal, 980 Ft
Nagy Lászlót — az embert és költőt — keményre kalapálta az idő. S az emberi keménység mindent vállaló és mindig kitartó szenvedélyével felelt az időnek, a világnak: a megélt és megértett történelemnek. Tette ezt tragikus végletességgel, játékos kedvvel, bölcs fölénnyel, látomásoktól meggyötörten.
Nagy László 1925-ben született. Idén lenne 70 éves.
Orbán Ottó: Kocsmában méláz a vén kalóz
Új versek 1993-94
Helikon, 106 oldal, 450 Ft
A kiadó új formátumú, mai magyarokat megjelenítő sorozatának ez a negyedik könyve — Esterházy, Spiró, Oravecz után.
Petrőczi Éva: Szőlő, holdfénnyel
Balassi Kiadó, 93 oldal, 280 Ft
E versek többnyire „holdvilágnál", azaz nem éppen verstermő körülmények között születtek.
Tandori Dezső: Vagy majdnem az
Balassi Kiadó, 108 oldal, 300 Ft
Az új kötet ismét fordulatot jelez az életműben: önreflexiói a Töredék Hamlet és az Egy talált tárgy megtisztítása poétikáját idézik, de azok csontzenéjéhez képest ezek inkább trillák. Olyan főművek találhatók a kötetben, mint a Non Blond, Am Hof, Strudlhof-ciklus, vagy a Madárzsoké.

Dráma

Luigi Pirandello: Ma este improvizálunk / Carlo Goldoni: Az új lakás
Ford.: Székács Vera, Ab Ovo Kiadó, Abgang Könyvek, 208 oldal, 360 Ft
Goldoni a commedia dell'artén túllépve megteremti a jellemkomédiát, és létrehozza a tökéletes, zárt színházi formát. Pirandello két évszázaddal később ezt a zárt formát töri szét a való életért.

Próza

Richard Bach: Híd az örökkévalóságon át
Ford.: Simóné Avarosy Éva és Kocsis Anikó. Édesvíz Kiadó, 318 oldal, 504 Ft
A regény lapjain egy sikeres író és egy sikeres színésznő keresi igazi lelki társát (és egyben testit is). Aztán egyszer csak találkoznak... a New Age örökkévalóságot átívelő szeretethidján.
Az Édesvíz Kiadó könyvei az Édesvíz Könyvesboltban (1068 Rákóczi út 27/B), az Édesvíz Ezoterikus Könyvesboltban (1011 Szilágyi Dezső tér 4., I. em. 1.) és egyes könyvesboltokban kaphatók.
Biczó Katalin: Hajnal óta hívom
Regény, „Z" sorozat, 75 oldal, 150 Ft
A szerző első regényének témája az elmúlás, melynek emberi megoldását keresi, a rák okozta lázadás, reménytelenség és szenvedés stációinak valamiféle „megszentelése".
Carlos Fuentes: A hadjárat
Ford.: Pál Ferenc, Európa Kiadó, 301 oldal, 650 Ft
A mexikói író sodró lendületű regénye példázat a szerelem mindent elsöprő erejéről és a latin-amerikai szabadságküzdelmekről.
Gárdonyi Géza: Ida regénye
Magyar Próza Klasszikusai sorozat, 24. kötete
Unikornis Kiadó, 305 oldal, barna bőrkötésben 750 Ft
Holdosi József: A bandita és a halál
Magánkiadás, 112 oldal, 200 Ft
E novelláskötet ötödik könyve a szerzőnek, akit „Kányák" című regénye tett ismertté.
Jókai Mór: Felfordult világ
Jókai sorozat 58.
Unikornis Kiadó, 207 oldal, piros bőrkötés 750 Ft
Susanna Tamaro: Szólóhangra
Ford.: Csuvár Erzsébet, Európa Kiadó, 153 oldal, 420 Ft
Susanna Tamaro a legújabb olasz irodalom talán legnagyobb sztárja. Az öt összefüggő elbeszélés főszereplői valamennyien gyengék, megalázottak és megszomorítottak; áldozatok. Bukásuk előidézője: az ártatlanság.
Ellis Weiner: Levelek Alaszkából
Fáma Kiadó, 224 oldal, 420 Ft
A Woody Allen-i humorú, mulatságos és megindító regény a „Miért éppen Alaszka?" című, nagy sikerű tévésorozat nyomán íródott.

Ifjúsági

Karen Brookfild: Az írás
Ford.: Féry Veronika, Szemtanú sorozat, 64 oldal, sok-sok színes fotóval, 750 Ft
Fedezzük fel az írás történetét az ősi képírásoktól a középkori kódexig és a nyomtatott könyvekig.
Játszva tanulunk
Olvasás és számolás óvodás korúakkal
Park-Usborn Kiadó, 65 oldal, 670 Ft
Yalvac Ural: Szemeszarv és Nyomafényes
Egy csigacsalád története
Ford.: Tasnádi Edit, Magyar-Török Baráti Társaság, 80 oldal, 298 Ft
A vers formában, kisiskolásoknak megírt igaz történet színes rajzokon is megelevenedik.

Nyelvkönyv

Fried Ilona: Contrappunti
Ponte Alapítvány, 286 oldal, 1077 Ft
Aki elmélyültebben akarja tanulmányozni a mai Olaszországot, ebben a kötetben újságcikkeket, prózai szövegeket, tanulmányokat olvashat, amelyeknek a megértése kezdő-középhaladó nyelvtudást igényel.

Irodalomtörténet

Agárdi Péter: Torlódó múlt
József Attila és kortársai
T-Twins Kiadó, 220 oldal, 490 Ft
E tanulmánykötet olyan különböző műfajú munkák gyűjteménye, amelyek az 1920-1945 közötti időszak baloldali kulturális-szellemi áramlatait kísérlik meg mérlegre tenni.
Italianistica Debrecenienista
A Kossuth Lajos Tudományegyetem Olasz Tanszéke és az Olasz Felvilágosodás és Romantika Kutatóközpont évkönyve (szerk.: Madarász Imre)
Debrecen, 188 oldal, 400 Ft
A magyar italianisztika neves képviselőinek magyar és olasz nyelvű tanulmányai, elsősorban a XVIII.-XIX. század olasz kultúrájáról. Megrendelhető a KLTE Olasz Tanszék címén: 4010 Debrecen, Pf. 61.
Mikó Krisztina: Halász Gábor
Monográfia, Balassi Kiadó, 238 oldal, 350 Ft
E kötet lehetőséget ad arra, hogy megismerjük Halász Gábor életének eddig ismeretlen adatait, irodalmi és baráti körét.

Kultúrtörténet

Hermann Bausinger: Népi kultúra a technika korszakában
Osiris-Századvég könyvtár-Folklór
Osiris-Századvég Kiadó, 216 oldal, 680 Ft
A mű 30 év múltán sem vesztett frissességéből, eredeti látásmódjából és inspiratív erejéből.

Történelem

Paul Herbert Freyer: Halál a tengereken
A náci Németország tengeralattjáró flottája a második világháborúban.
Ford.: Moller Pál, 13 fekete-fehér fotó, Zrínyi Kiadó, 300 oldal, 482 Ft
David Fraser: Rommel I.-II.
Ford.: Fazekas István, 584 oldal, 1980 Ft
Ebben a két kötetben a legendás Rommel élettörténetét adjuk közre, ami érdekesebb, kalandosabb bármely kitalált történetnél.
A függöny legördül
Kelet-Európa szocialista pártjainak sorsa.
Szerk.: Denis Helay, ford.: Baranyai Tibor, Kéthly Anna Alapítvány, 104 oldal, 200 Ft
Oscar Halecki: A nyugati civilizációk peremén
Kelet-Közép-Európa története
Osiris-Századvég-2000, 352 oldal, 980 Ft
A függelékben bibliográfia, személynevek és földrajzi nevek mutatója, valamint Kelet-Közép-Európa uralkodó dinasztiái tanulmányozhatók.

Vallás

Hildegard von Bingen: A megváltás tüzes műve
Ford.: Kemenczky Judit, Balassi Kiadó – BAE Tartóshullám, 122 oldal, 350 Ft
A 12. századbeli rupertsbergi prófétanő hét látomása, Kemenczky Judit tanulmányával.
A. T. Jones: A polgári kormányzat és a vallás
Inter-Euro Publishing Magyar Alapítvány, 63 oldal, 120 Ft
A kötet, mely a teljes mű első három fejezetét tartalmazza, a vallásszabadság gyökereit kutatja, természetesen korunk aktuális eseményeinek figyelembevételével.
Vankó Zsuzsa: Jézus Krisztus apokalipszise I.
Írásmagyarázat a Jelenések könyvéhez
Bibliaiskolák Közössége, 254 oldal, 850 Ft
A Bibliában vagy a teológiában teljesen járatlan olvasók is bátran a kezükbe vehetik, mert számukra sem lesz megközelíthetetlen a könyv tartalma és mondanivalója.
A világ vallásai
Az élő hit megértése
Szerk.: Dr. Peter B. Clarke, Panoráma Kiadó, 218 oldal, színes fotókkal, 2546 Ft
Az élő hitek megismerése és megértése műveltségünket gazdagítja, segítségével jobban megérthetjük saját életünket és bepillantást nyerhetünk másokéba is.
E. G. White: Korszakok nyomában
Ford.: Bánfiné Rooz Magdolna, Bibliaiskolák Közössége, 615 oldal, 210 Ft
Csaknem 1000 esztendővel ezelőtt írt könyvet tarthatunk a kezünkben, mely a kereszténység útját követi közel két évezreden át.
Magyarul „A nagy küzdelem" címen jelent meg 1984-ben.
Hanna Wolf: Jézus, a pszichoterapeuta
Egyházfórum, 142 oldal, 364 Ft
Jézus közvetlenül arra szólítja fel az embereket, hogy legyenek azzá, amik valójában. Az emberre hárítja szabad döntését és személyes felelősségét: „Teljesen rajtad múlik a dolog."

Lélektan

Gyerekcigány
Pedagógiai tanulmányok
Összeállította: Farkas Endre, Inter-És Kiadó, 208 oldal, 350 Ft
Tanárok és kutatók engednek bepillantást a cigánygyerekek etnopszichikai sajátosságaiba, érték- és szokásvilágába, iskolai beilleszkedésük nehézségeibe és eredményeibe.
Louise L. Hay: Éld az életed
Ford.: Bors Katalin, Édesvíz Kiadó, 264 oldal, 448 Ft
A Gyógyítsd meg a tested! népszerű szerzője a szellemi erő kiaknázásában és az egészséget kikezdő belső gátlások feloldásában igyekszik segíteni az olvasónak.
Josef Kirschner: Félelem nélkül
Ford.: Csokonai Attila, Édesvíz Kiadó, 203 oldal, 448 Ft
Hogyan szerezhetjük vissza önbecsülésünket? Hogyan szeressük jól önmagunkat? Hogyan kerülhetünk az élet játszmájában a nyerő oldalra? Az egoizmus művészete szerzője ebben a könyvében is belső szabadságunk visszaszerzéséhez ad tanácsokat.

Filmművészet

Erdély Miklós: A filmről
(Filmelméleti írások, forgatókönyvek, filmtervek, kritikák)
Válogatott írások II.
Balassi Kiadó — BAE Tartóshullám-Intermedin, 310 oldal, 47 fekete-fehér fotó, 600 Ft
A kötet tartalmazza Erdély Miklós (1928-1986) összes, filmmel kapcsolatos, életében publikált írását, valamint a hagyatékból előkerült filmtervét és filmnovelláját.

Társadalomtudomány

Albert József: Terepbejáró
Szociológiai, szociográfiai és közművelődési írások
TIT Vajda Péter Veszprém Megyei Egyesülete, 248 oldal, 300 Ft

Jog

Kardos Gábor: Emberi jogok egy új korszak határán
Az emberi jogok nemzetközi védelmének néhány problémája a hidegháború elmúltával.
T-Twins Kiadó, 228 oldal, 770 Ft

Természettudomány

Alastair Fothergill: Élet a jégen
Az Antarktisz természetrajza
Előszó: David Attenborough, Park Kiadó, 224 oldal, sok színes képpel, 1700 Ft
Az Antarktisz a féléves sötétség és a végtelen hómező világa. Ebben a környezetben töltött több hónapot a tévés-könyves alkotócsoport, hogy megszülethessen ez az egyedülállóan hiteles könyv.

Életmód

Bíró Sándor dr: Életünk válsághelyzetei
A depresszió és a stressz.
Megelőzés — Felismerés — Rehabilitáció. SubRosa Kiadó, 96 oldal, 160 Ft
A nemrégiben indult népszerű sorozat két kötete után újabb kettővel ismerkedhetünk meg, közérthető stílusban, segítőkész szándékkal íródott.
Frenkl Róbert: Maradj fiatal! A sportolás és az egészség
SubRosa Kiadó, 87 oldal, 160 Ft
Részletes áttekintést nyújt a hazai viszonyok közötti testedzés, életmód, életkor összefüggéseiről, valamint a harmadik életkornak megfelelő sporttevékenységekről.
Adriana Hunter: Etikett
A kulturált viselkedés kiskönyve
Ford.: Palotás Ágnes — Sovány Andrea, Novella Könyvkiadó, 223 oldal, 385 Ft
Mit vár el tőlünk az illem és a jóízlés? Ezt tudhatjuk meg az „Alapvető szabályok" és a „Különleges alkalmak" fejezeteiben.

Általános művek

Atomfizika
SH atlasz 12. kötet
Springer Hungarica Kiadó, 256 oldal, 116 színes oldal, 722 tárgyszó, 1280 Ft

---

Zalán Tibor

ajánl a Költészet napja könyvújdonságaiból

öt könyvet

1. Hol van a költő? Nagy László összegyűjtött verseinek vallomásrészében olvasom: *Ha van pártatlan ítélet a költőről: az a verse.* Meglepő beszéd ez manapság, amikor a költők megítélésében legfeljebb a második, leggyakrabban a huszadik helyen áll a vers maga, amit megírt, s gyanú alá épp az vonható, ami pártatlan, hiszen ismét a (valamilyen) párt szavatol, bár ez a szöveg ismerősnek tűnik fel valahonnan, s mily sajnálatos, szól föl az időből messziről az a bizonyos *vashatos*, mily sajnálatos, suttogjuk vele a szakállunkba bele. Mert az, sajnálatos. Mondhatnánk, kit érdekel a vers maga, mit érdekel, az esztétikát nem lehet kenyérre kenni, az esztétika nem arra van ma már, hogy összefogjon vagy elválasszon, hanem szükséges rossz velejárója egy hírt, pénzt és hatalmat kiforgató nagy úri kaszinói asztalnál.

Ha már Nagy Lászlónál tartunk, pár évvel ezelőtt olybá tűnt, bajok vannak vele. Hírlett, hogy nem is olyan jó költő, mint a hetvenes évek megüzente, hanem kimondottan rossz, sőt, egyenesen dilettáns-szagú (üzenet a hetvenes éveknek...), s ezzel egyidőben elkezdtek kaparódni az élet(mű) zománcán a horpadások, s fölemlítődött az ötvenes évek. Megjegyzendő mindazonáltal, hogy másoknál meg nem említődtek fel azok a bizonyos ötvenes évek, noha a horpadások tán nagyobbak is, tán jobban is horpadások. Volt hörgés bőséggel, örömtől s fogcsikorgatástól reszketett a lég, s anélkül, hogy eldöntődött volna, kinél is az igazság örökös szervája, Nagy László utóéletének napjai megszámolódni látszottak. Nem idézték már, nem hivatkoztak már rá, nem nevezték meg mesterüknek induló poéták, s végképp nem volt sikk a mellette kiállás. A divat és az újabb irodalmi erőterek másfajta idolokat állítottak az érvényesüli vágyók elé, s a kórus, csakúgy mint egykor Nagy László körül, hangosan és lelkesen szólt. Aki tartozik, az a hitelezője halálát akarja. Ott szólt az új hálaének, emitt meg a csönd lett.

Most pedig, a Kortárs Kiadó karácsonyi Nagy László-kiadványa után a Magvető megjelentette a Nagy László-versösszest. Elgondolkodtató. Egy éven belül, a könyvkiadás legválságosabb hónapjaiban, két vaskos kiadvány egy elparentálni megkísérelt lírikustól. Vannak tehát, akik ezek után is szeretik? Vagy mégsem annyira rossz? Vagy mégis nagyon jó? Gondolnám, ez a mostani kiadás jó lehetőség. Lehetőség arra, hogy elolvassuk, hogy megítéljük. Hogy döntsünk lelkiismeretünk, érzéseink, zsigereink, ízlésünk szerint. Így vagy úgy, de a magunk felelősségére, ha van még bátorságunk hozzá, és képesek vagyunk még rá.

2. Honnan jön a költő? Például onnan, ahonnan Orbán Ottó. Ha ma költőre gondolok, leginkább ő jut eszembe. Sokmindenért. Például, mert szakmai etalon. Nem úgy, hogy megtanulta, mert az megtévesztő, megtanulni könnyű, csak szívósság és lerázhatatlanság kell hozzá, és tárva az út az irodalomba, tág a lég a hírnév felé. Orbán tudja a szakmát, és ezt nem lehet megtanulni. Ír, sokat ír, s engedi látszani mostani munkáiban a halál árnyékát is a papírján. Hatvan táján, betegséggel küszködve, ez rendjén való. Az viszont már-már pimaszság, hogy ebből nagy, és meglepőnek látszódhat a kijelentés: *kiegyensúlyozott* költészetet csinál. Így, együtt a kettőt. Teli szájjal röhög az elmúláson, és szörnyen komolyan veszi a költészetet. Gúnyt űz a korából, és szenved az értékek pusztulásától. Való igaz, romantikus ő, az a posztmodern, aki — maga fogalmazza meg kesernyés büszkeséggel — hisz abban, hogy az ember teljesség. Hogy egész. Hogy a *minden egész* eltörhetett, de az ember, úgy mindenek ellenére, hogy az mégse. Hogy az mégis. Játszik, fintorog, szerepekbe helyezkedik bele, strófákat ír át meghökkentő eredetiséggel, arcátlansággal és mégis hűséggel, játszogat, mintha erről szólna az élet. És szeizmográfként — lehet, hogy isten legérzékenyebb szeizmográfja mégiscsak a költő — rezzen minden elmozdulásra, változásra maga körül, a közvetlen világban, a túlpolitizált nagyobb világban, az egyre több értelmetlenséggel bíró és értetlenséggel kezelhető még-nagyobb világban. Újraír és eldeformál, arspoétikát kreál, allúziók mögé rejtőzik, vihog és megrendít, tabutémákba tenyerel és hamiskártyásként keveri a nyelvet. Újra és újra felteszi a nagy és sokszor megválaszolt kérdéseket — teheti, elég bölcs és jótékonyan keserű hozzá —, és új válaszokat, más válaszokat, frivolabbakat, húsba vágóbbakat, maiabbakat és kérdőbbeket ad rájuk.

3. Hol volt a költő? Utazott. A hetvenes években az a legenda tartotta magát, hogy Tandori Dezső csak éjszaka mozdul ki a lakásából, feleségén kívül nem érintkezik senkivel, néha fogad csak vendéget, akkor is nagyon ímmel-ámmal, írni pedig állandóan ír, ha nem ír, fordít, mert a fordítás ugye nem írás, hanem fordítás, ha nem fordít, akkor éppenséggel vizuális hókuszpókuszokon töri a fejét. Azután meg szüntelenül a madaraival jött, amit lehetett szeretni és amit lehetett utálni és amit lehetett gyűlölni, egyet nem lehetett csak, kikerülni, szóval akkor meg az a hír járta, hogy a mester dolgozószobája vastagon béborítva verébszarral, a kabátja is, az inggallérja is, a kalapja is (kinek tűnt volna fel, ha az ember otthon, a szobájában nem jár kalapban) vastagon béborítva verébszarral, és ki nem mozdul, csak ír meg madarakat etet, etet, meg ír. Tandori tehát legenda volt — nekem az ma is, hiszen legalább tíz éve vagyunk kapcsolatban egymással, egy városban élünk, de még soha nem láttuk egymást *élőben* –, az élettől teljesen idegen író legendája, aki alkalmatlan minden „normális emberi elmozdulásra". És fogta magát, és elmozdult. Utazott. Angliába ment. S mert az ő kezén — mily megszokott — minden verssé válik, nyilván ez a Tandori-szindróma lényege, az utazás is a vers anyaga lett, a vers is az utazás anyaga lett. Vagy majdnem az. S ez még semmi. Szerelem! Szerelem a *4 Non Blondes*-ba. Ez botrány. Az ország egyik legjelentősebb költője egy tingli-tangli popzenekarocskáért rajong. Ez legalább annyira őrültség, amennyire bátorság. És ebből is vers lesz. S ez még mindig semmi. Tandori lóversenyezni kezd. Szenvedélyesen. Ebből is versek lesznek. S a focit meg sem említettük, mint rajongása és vizsgálódása tárgyát. Mostani könyvének a rapszodikussága ragad magával. Mintha valóban egy világban csellengő ember feljegyzéseit olvasnánk. Bökversek és rekviemek, reflexiók és allúziók. Egy újabb nagyon jó Tandori-könyv. Vagy majdnem az.

4. Kicsoda a költő? Nem is olyan egyszerű a kérdés, ha Kovács András Ferenc verseskönyve alapján akarunk rá választ adni. A Marosvásárhelyen élő költő ugyanis nem csak a beszédmódok változatosságával és állandó változtatásával tűnik ki, de a maszkok megállás nélküli csereberéjével is. Ez még persze követhető lenne. De KAF-költő tréfás-divatoló kedvében úgy csinál, mintha valós maszkokat rakosgatna az arcára, holott a maszkok kitaláltak,

páratlan oldal

VERSENY A SOROS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL, 1995. II. SZAKASZ, 5. FORDULÓ

ZUHANÁS

„Leszállás közben összeütközött és kigyulladt két kis repülőgép az egyesült államokbeli Oshkoshban. A szerencsétlenségben négy ember halt meg" — tudatja önálló hírben a húsvétvasárnapi lila Kurír. Stílusos, az esemény kétségtelen jópofaságához illeszkedő verzálbetűs címmel mindezt, hogy aztmondja: *„Nem maradt fenn".*

Ahogy, reméljük, példaként a bulvársze rkesztői eredetiségkényszer e cinikus gyakorlata sem sokáig.

Hágyé

VESZÉLYES AJTÓNYITOGATÁS

Elhangzott egy javaslat: szülessék törvény arról, hogy a holocaust tényének tagadása bűntény.

A Magyar Fórumban dr. Kalocsai József (MSZP!!!) fölháborodva kérdezi: „Milyen alapon követel a zsidó etnikum ilyen törvényt magának?" Utóvégre — érvel — ilyen törvény még Izraelben sincs. (Pedig ott aztán, ugye, roppant nagy szükség volna rá, annyi izraeli polgár tagadja a holocaust megtörténtét...) Ő, Kalocsai doktor, mint régi szociáldemokrata – írja –, annak idején a numerus clausust is helyeselte, mert „megengedhetetlennek tartottuk, hogy Sárospatakon tíz ügyvédből nyolc zsidó". És hozzáfűzi: „Zavaró, hogy nem ismert: ma Magyarországon mennyi zsidó zsármazású polgár is él."

Az, hogy a hazánkban élő szlovák, román, szerb, lengyel, török, német stb. származású magyar polgárokról nincs statisztika, a szocialista Kalocsai doktort szemlátomást nem zavarja. Az sem, hogy a zsidó származású magyarokat egységesen, amolyan derék szovjet módra, a saját identitástudatuktól függetlenül tekintve etnikumnak, asszimilációjuk útjába mesterséges akadályt gördít, s hogy ezzel végső soron éppen a magyarságot szegényíti. (Emlékeztetőül: azáltal, hogy a magukat egységesen magyarnak valló kárpátaljai zsidókat elhurcolták és megölték, odalett az ottani magyar többség.)

A magyarságba jó szívvel, habár megszorításokkal befogadott zsidók, akiknek századokig nem állt módjukban földet birtokolni, sem az államapparátusba kerülni, még kevésbé katonai vagy politikai pályára menni, kénytelen-kelletlen csak az uraságok által lenézett, sok nyelvtudást és fáradozást igénylő kereskedelemre adhatták fejüket, vagy az úgynevezett szabad értelmiségi pályákon helyezkedhettek el. Lehetett belőlük művész, orvos és – nos, igen — ügyvéd. De mihelyt ilyenként sikerült beilleszkedniük a társadalomba, a teljes szabadságukat korlátozók (e szabad pályákra kényszerítőik) menten farkast kiáltottak és előálltak rasszista arányszám-követeléseikkel. Ily módon mintegy kitárva az ajtót — még akár naiv ifjú szociáldemokrataként is – az Endlösungnak, a holocaustnak, a szégyenletes emberirtásnak.

Ja, el ne feledjem: nem a zsidó „etnikum" igényel az újnáci kezdeményekkel szembeni törvényt, vagy legalábbis erélyesebb intézkedéseket, hanem — a holocaust túlélőin túl — a faji megkülönböztetés minden hazai elutasítója. És főleg nem magának, hanem a szabad Magyarországnak, ahol nincs fajkutatás, nincs „faji" statisztika, s ahol — a korábbi tévedéseiből kigyógyult Tatay Sándor szavával — az a magyar, aki annak vallja magát, jött légyen bárhonnan.

Timár György

KÖLTÉSZET

Nem mást, mint Anonymus *Gesta Hungarorumát* szedte versbe O. O. fagottművész, „57 elbeszélt cselekményben". Ez alkalomból méltatja költészetét az *Új Magyarország*:

„A verseléssel véletlenül került kapcsolatba. Néhány évvel ezelőtt kezdődött mindez, amikor egy rímfaragó játékban ő bizonyult a legtehetségesebbnek. Innen már minden az Ihletkényszerítés... forgatókönyve alapján ment. Belevetette magát a költészetbe és a verstanba, hogy tisztában legyen a különböző formákkal, rímképletekkel és irányzatokkal, majd az így elsajátított tudományos vázszerkezetre az évtizedek során felgyülemlett keserűségből, rossz tapasztalataiból, munkahelyi és családi emlékeiből gondosan szőtt versvitorláit kifeszíthesse.

Első verseskötetét 1992-ben jelentette meg magánkiadásban, mely főként a közélet, ezen belül is a komolyzenei élet visszásságaira világítanak rá..."

Hát ennyit erről, illetve ebből. De miért is a *Gesta Hungarorum* rímbeszedése? „Mert a fiataloknak éppen erre lenne most szüksége, hiszen az elmúlt rendszer mindent elkövetett azért, hogy a dicső régmúlt elfeledtetésével, a hazaszeretet helyett internacionalizmusra nevelve identitástudat nélküli kocsonyamasszát csináljon a magyarokból. Pedig lenne mire büszkéknek lennünk."

Lenne. Például arra, mi szépen, érthetően írunk magyarul.

L. I.

A MEDVE, AKI MEGUNTA A VADVÉDELMET

Zöld hír. „A norvég hatóságok ismét fontolóra veszik, hogy engedélyezik a védett jegesmedvék vadászatát. Erre az adott okot, hogy egy szigeten egy jegesmedve széttépett egy huszonkét éves nőt."

Vajon hány jegesmedvének kell fizetnie életével ennek az egynek, fogalmazzunk így, a túlbuzgóságáért.

Szűcs Csaba

A BŰNBAK

Beke Kata Művelődési és Közoktatási Minisztériumból történő kivonulásakor a távozás egyik főokaként azt a férfiút nevezte meg, akit most Jakabffy Ernő, a Magyarok Világszövetségének alelnöke is megnevezett lemondása indítéka gyanánt, Timkó Ivánt.

Talán szabad volna mezei olvasóként is levonnom ebből némi következtetést arra nézvést, mely szerint ez az ember két ízben is visszavonhatatlanul igazolta a közügyek gyakorlásában a beléhelyezett bizalmat.

Ideje volna komolyabb funkciót kitalálni *neki.*

Kántor Zsolt

KULCSKERESŐK

Példamutatóan cselekdett Angelo Acerbi nuncius, amikor a Nagyhéten, a bűnbánat hetében felkereste a váci börtönt, hogy istentiszteletet tartson a római katolikus vallású raboknak.

A szertartás végeztével ajándékot is nyújtott át a jelen levő elítélteknek. Ez az ajándékozás azonban sajnálatos módon némileg bizarra sikeredett, mondhatnám *error in persona* történt. A rabok ugyanis egy-egy kulcstartót kaptak. Úgyhogy kulcstartójuk már van. Most már csak a (zárka)kulcsot kell megkeresniök hozzá.

Hollós Róbert

SORJÁZÁS

Mottó:
Toldi Lőrincnének
most van-é a torja?
Vagy menyegzőjének
hozta így a sorja?

Arany János

Április 11-én, az Országgyűlésben a művelődési miniszter egy, a kultúra támogatásának mértékét firtató kérdésre válaszolt. Ezután szót kért az MDF frakcióvezetője, és kijelentette, hogy a tárgyhoz nem illik a *Fodor Gábor* által használt „sorjázik" szó, lévén, hogy az a fémek megmunkálására irányuló eljárások egyikét jelenti.

Hm-hm. Nézzük meg, mi áll a Magyar értelmező kéziszótár 1979-i kiadásában a „sorjáz" címszó alatt! Ez: „...ts. ige *1. táj* Sorjában elmond. *2. táj* Sorba rak. 3. (t. n. is) Műsz Eltávolítja a sorját...", vagyis az anyag kitüremlő részét.

Hogy *Szabó Iván* úgy képzeli, kezdetben vala a fémmegmunkálás és vele a sorja, az önmagában csupán sajnálatos. De hogy tudatlanságában megpróbál valakit éppen magyar nyelvhasználatából kioktatni, nyilván abban a hiszemben, hogy most aztán jól leégeti őkelmét, az már groteszk. „...A nevetségeset az ijesztővel egyesítő furcsa, torz »jelenség«."

Vojnits Imre

KORASZÜLÖTT JÓLÉTI ÁLLAM

A Fővárosi Temetkezési Rt. kezdeményezésére rövidesen lehetőség nyílik arra, hogy havonta befizessünk egy összeget majdani temetésünkre. Biztató, hogy a Pénzügyminisztérium és az APEH egyetértett a részvénytársaság elképzeléseivel. Azt hiszem, nagyobb reklámot kellene adni e lehetőségnek, annál is inkább, mert aligha nem a legmegbízhatóbb befektetésről van szó. Előbb vagy utóbb, de itt minden kockáztató célhoz ér.

Persze a megtérülést illetően kicsit bizonytalan vagyok. Mi lesz például, ha majdani örök nyugvóhelyünkre is kivetik az ingatlanadót? Nagyon is elképzelhető, hogy a hamvasztást hamarosan fogyasztási adó drágítja, ha eddig még nem történt meg. Tudom, ezek kézlegyintéssel elintézhető aggályoskodások, különösen akkor, amikor államcsőd fenyeget. Ezért inkább örvendeznem kellene azon, amit a temetkezési rt. vezérigazgatója mondott: az előtakarékosság arra is jó lesz, hogy Budapesten az évi 1100 köztemetés száma csökkenjen. A privatizáció itt tehát sínen van.

Iantai

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

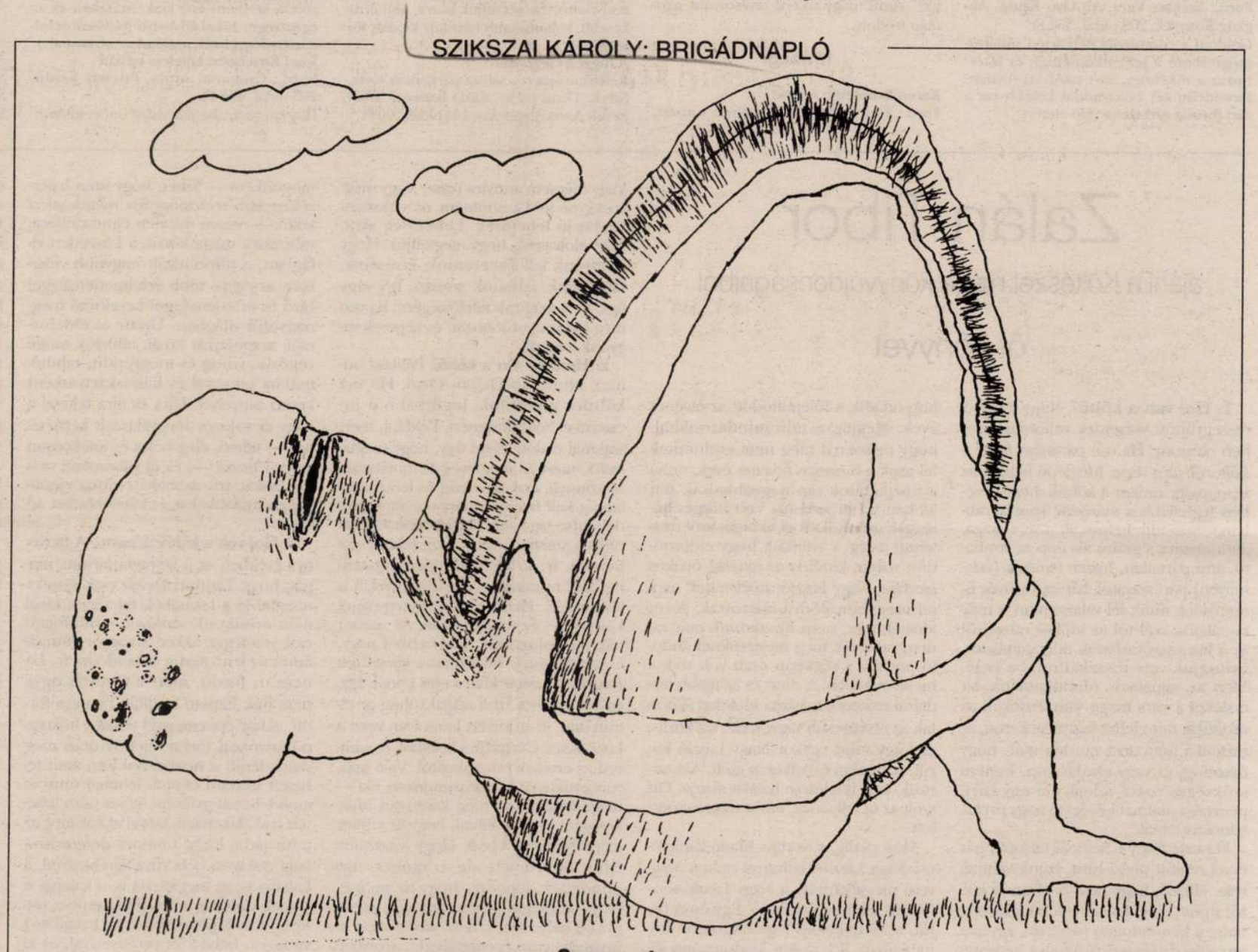

— Csomagterv —

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR IRODÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM
1982 MÁJ 28

1021

Szikszai Károly rajza

s a nagyvárosok
olvasott lap pélc
riben keresettek
grádban és Mos

Zorin regényé
szereplője irig
karriert csinált
cselekmény szí
gáló déli városbó
az egyik országc
turális rovatána
lett. Most vissz
nek színhelyére,
nul, idegenül ál
merős házak, e

Még meghatódni sem tud, csak az jár a fejében, mennyire volt helyes a döntése, amikor két évtizeddel azelőtt felszállt a fővárosba induló vonatra.

Hősünk munkája lényegében az, hogy mások tudományos munkáit önti népszerű formába, önálló vélemény csatolása nélkül teszi „eladhatóvá" az igazi tudósok műveit. Magánélete zátonyra futott — felesége elhagyta, koravén fiát szomszédok nevelik. A kerettörténetben Zorin gondosan kerüli a melodramatikus hangot, inkább önmagáért beszélő, lírával átszőtt humorral tálalja az eseményeket — talán ezért hat olyan kegyetlenül a műnek ez a része. Megértjük belőle, hogy — ellentétben az irodalmi divathullám előfeltevésével — az emlékek idézése nem mindig jár együtt az „édesbús" nosztalgiával.

Zorin ügyesen illeszti a kerettörténetbe a másik lehetőséget, amelyet a főszereplő választhatott volna. Az újságíró azért utazik a kisvárosba, hogy lapja számára felfedezzen egy-két publikálható eredményt a szülővárosában nemrég elhunyt, csodabogárnak tartott történész hagyatékából. Némi megdöbbenéssel fedezi fel kedvenc témáit: a dekabristákhoz közel álló ellenzéki orosz hivatalnokok történetét, akik I. Miklós kezé-

a kisvállalkozás szelleme. A kö
gerincét azok az írások alkotj
amelyek a gazdaságossági és a h
mánus szempontok ütközését,
feloldás lehetőségeit példázzák.
szerkesztő, *Ratzky Rita* kínos
ügyel arra, hogy az érdes va
ságtudósításokat, az egyes blokk
végén *konstruktív* értékelések
lenpontozzák.) A szerzők egyé
ként nincsenek rossz formába
Lázár István és Taar Ferenc vá
tozatlanul higgadt, Mezei Andr
és Mocsár Gábor változatlan
szenvedélyes, Bajor Nagy Er
változatlanul a klasszikus ripo
tázst műveli. A fiatalabbak köz
pedig — antológiadarabjuk tan
sága szerint — kötetre érett
Székely Julianna, Tamás Ervi
Tanács István. Sajnos, a filmre
dező, Schiffer Pál, valamint D
lia László riporteri teljesítmény
ről nincs véleményem, mert az é

„Hűel

■ *Elérhetetlen föld II. (Ma
vető, 226 old.)*

1969: Decemberben — háro
éves megalázó hercehurca után
megjelenik az Elérhetetlen föld
mű antológia. Benne a Kilence
Győri László, Kiss Benedek, K
(Konczek) József, Kovács Istv
Mezey Katalin, Molnár (Pén

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 240-726

Szikszai Károly
grafikus

NÓGRÁD

1982 MÁR 6

1021

Nőnapi illusztrációk

Szikszai Károly rajzai

halt 100 fra
fi volt. A
tüdőrák. a
veknek és
rákja volt
nők köréb
majd a va
végbélnek
alatti fiatal
két nemben
vérűség okozta halál. Vigasztaló, hogy a gyomorrák száma mindkét esetben a felére esett vissza, s állandóan csökken a méhrák okozta halálesetek száma is.

A felmérés az irányzat puszta rögzítésére alkalmas. Nem felel arra a kérdésre. hogy ha csökken a valamelyik rákfajtában elhunytak aránya, ez azt jelenti-e, hogy a betegség ritkábban fordul elő, vagy azt, hogy hatásosabban gyógyítják.

15.30: Zenebona. II. Az Ál a Régi Z

Hét végi fejtörő

Nőnapra

Heine egyik verséből idézünk, Bohus Rezső fordításában; folytatása a vízszintes 14. és a függőleges 19. számú sorban.

VIZSZINTES: 1. Az elektromos töltés mértékegysége. 8. Ladik. 14. Az idézet első folytatása; zárt betűk: L. T. 16. Maradék. 17. Község a balatoni útvonalon. 18. Kereskedelmi központ. 19. Jó szíve van 21. Hajít. 23. Mélító. 24. Szovjet teherautó-típus. 26. Ösztökél. 2 Tíz, angolul. 30. „. . . a búzame zőkről" (Móra). 32. Redőny. 3 Boka egynemű betűi. 35. Hollan gépkocsik jele. 36. Fegyverneme jelző szövetdarab. 38. Lully ope rája. 39. Indulatszó. 41. Vám né metül. 42. Gabonanövény. 43. Re

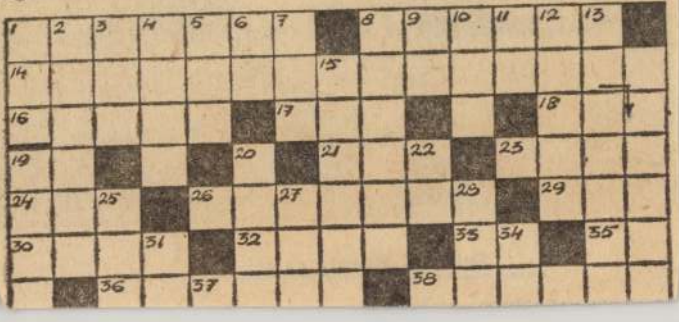

A muzsika mélt

LASSAN EGY ÉVE — idén februárban — avatták az új zeneiskolát Salgótarjánban. Az azóta eltelt idő ugyan kevés ahhoz, hogy az új körülmények adta lehetőségeket a maguk teljességében értékeljük, néhány kedvező tapasztalatról azonban már az eredmények ismeretében beszámolhatunk. Az új intézmény Salgótarján zenei életének szervezésében kiemelkedően fontos szerepet tölt be, hatása sokirányú, s jóval túlmutat az iskolában folyó magas színvonalú oktató-nevelő tevékenységen. Ezt a szerepet nemrég a Salgótarjáni városi Tanács VB.-ülésén is értékelték. S mint megállapították, a megyeszékhely zenei élete már az új zeneiskola elkészülte előtt is jelentős helyet vívott ki a művészeti életben.

Az intézmény tevékenységéről, a város zenei életében betöltött helyéről beszélgettünk Virág Lászlóval, a zeneiskola igazgatójával, zenei életünk eredményeinek, gondjainak ismerőjével.

— Jelenleg mintegy hatszáz növendékünk van, akik közül több mint száz hegedűs, illetve zongorista — mondotta az igazgató. — Örvendetesen emelkedett a fúvósok, különösen a fafúvósok száma. Nem vagyunk ennyire elégedettek a rézfúvósok számával, de ennek elsősorban a tanárhiány az oka. A következő években erőfeszítéseket teszünk ennek kiküszöbölésére. Biztató az előképzősök száma, mert leendő hangszeres növendékeink utánpótlását jelentik. Egyébként a hangszeres megoszlás nálunk az országos arányokat is figyelembe véve kedvező, ami azt jelenti, hogy a zeneiskolában a zenekari hangszerek dominálnak. Másutt például különösen a zongora iránt nyilvánul meg időnként aránytalanul nagy figyelem. Ez a tendencia nálunk is érezhető, de igyekszünk a tanulók érdeklődését más hangszerekre irányítani. Viszont nálunk is jelentkezik egy országos gond. Nevezetesen az, hogy a magasabb osztályos növendékek, akiket a különböző zenei együttesekben foglalkoztathatnánk, középiskolába kerülve lemorzsolódnak. Ez nem azt jelenti, hogy eredménytelen volt az itteni munkájuk, hiszen zeneértő emberekké váltak, de az amatőr együttesek utánpótlásának gondja lemorzsolódásukkal tovább is fennmarad. Mindezekkel együtt a zeneiskola nevelő munkája a város zenei életében minden területen érzékelhető. Csak példaként említem, hogy a salgótarjáni városi szimfonikus zenekar tagjainak többsége zeneiskolai növendék volt. A városban működő énekkarok tagjai között is egyre gyakrabban láthatók a zeneiskola volt növendékei. Nem beszélve arról, hogy ezen együttesek vezetői szinte valamennyien zeneiskolai tanárok. A városban működő általános iskolai énektanárok szintén, csaknem valamennyien nálunk tanultak. Zeneiskolánk jövőre lesz negyedszázados. Az itt folyó munka gyümölcsei most kezdenek beérni. Továbbra is igyekszünk úgy dolgozni, hogy azok a növendékek, akik a zeneiskola elvégzése után másutt nagyobb zenei végzettséget szereztek, tanulmányaik befejezésével Nógrádban találjanak nekik megfelelő művészi és zenei munkát, annak a városnak zenei életét gazdagítsák, ahol zenei „életüket" kezdték.

— Az új zeneiskolával végre méltó otthont kapott Salgótarjánban is a muzsika. Mit jelent ez a mindennapi munkában, zenei életünk alakításában?

— Ez nemcsak azt jelenti, hogy a zeneiskola tanárai nyugodtabban, kedvező körülmények között eredményesebben dolgozhatnak. A zeneiskola tantestülete és vezetése érzi, hogy ennél sokkal nagyobb felelősséggel és kötelezettséggel tartozik a város egész zenei élete iránt. A város hangverseny-látogató közönségének igényeit kell minél sokoldalúbban kielégíteni.

— Hogyan?

— Úgy, hogy fokozottan élünk a tárgyi feltételek adta lehetőségeinkkel. Csupán az idei ősztől például olyan színvonalas és jól sikerült hangversenyek voltak, amelyek biztatóak a továbblakra nézve is. Igaz, hogy e hangversenyeket még nem is kívántuk túlzottan propagálni, hiszen előfordulhatott volna, hogy a nagyszámú közönségnek esetleg nem jutott volna hely. Ez persze már örvendetes gond. Ahhoz, hogy hangversenyeinket még szélesebb közönség látogassa, égető szükség van a hangversenyterem megfelelő és végleges beépítésére, burkolására. A tervek elkészültek s ha minden ezek szerint történik, akkor 1980-ra megindulnak a munkálatok, s a következő hangversenyévadot egy országos mércével mérve is modern hangversenyteremben kezdhetjük. Minden jel arra mutat, hogy a zeneiskola fennállásának 25. évfordulójára, 1980 decemberére a tervezett orgona is elkészül, ami Salgótarján zeneéletének újabb színfoltját jelenti majd.

— AZ ISKOLA NEMCSAK a zeneoktatás és a hangversenyélet otthona, hanem másoknak is működési lehetőséget nyújt.

— Valóban, igyekszünk működési lehetőséget nyújtani olyan zenei együttesek számára, amelyek egyébként mostohább körülmények között működhetnének. Például itt tartja próbáit a városi szimfonikus zenekar, a pedagóguskórus, a városi úttörőház zenekara, a megyei József Attila Művelődési Központ „Ciróka" együttes zenekara. Ugyanakkor a város együtteseinek különböző zeneiskolai hangversenyeken fellépési lehetőségeket is nyújtunk. Kapcsolatunk így a város zenei életével igen sokszínű és eredményes. Reméljük, a jövőben e kapcsolatok további kiteljesedésére számíthatunk.

T. E.

ért

20—30 éves előrelátást kíván. De a vízgazdálkodással foglalkozó prognózisok már 2070-ig tekintenek előre, s a népesség alakulására vonatkozó előrejelzések is az ezredfordulóig terjedő időszakot vették alapul.

Fontos állomás volt a hazai jövőkutatásban az 1972-ben megrendezett első jövőkutatási konferencia, amely — az elméleti és gyakorlati tisztázás mellett — „seregszemle" is. volt: a tanácskozáson mintegy ötszáz hazai kutató, tudós és érdeklődő vett részt.

A második jövőkutató-konferencián — 1978-ban — hatvan előadás hangzott el, s az a tény, hogy van hatvan olyan téma, amelyből lehet tudományos szintű előadást készíteni, az új tudományág létjogosultságának elismerését is jelentette.

Sokan megkérdőjelezték a jövő kutatásának fontosságát, de legalábbis időszerűségét. „Van elég problémánk ma is, miért éppen most érdekeljen bennünket a jövő?" így foglalhatnánk össze ezeket a nézeteket. Korábban, az űrhajózással kapcsolatban is felvetődtek ilyen aggályok, de azután bebizonyosodott, hogy a világűr felé való kitekintés az emberiségnek nem afféle költséges szórakozása, hobbija: az űrkutatásnak — amely egyre több, már ma is használható eredményt hozott — célja a föld. S ugyanígy elmondhatjuk, hogy a jövőkutatás célja a jelen Egy leegyszerűsített példával élve: ha egy gyerekről, ötéves korában szülei elhatározzák, hogy orvos lesz, akkor mindenekelőtt felmérik, mi kell ehhez: egyetemre kell járnia, érettségiznie kell, ehhez biológiát kell tanulnia, általános iskolába kell járnia és így tovább — a célból kiindulva építhetjük fel az odavezető utat.

Gazdaságunknak ezekben az esztendőkben sok nehézséggel kell szembenéznie. A külső gazdasági feltételek szigorodása is kedvezőtlenül érintett bennünket, s ez a tendencia a közeli jövőben nem fog kedvezőre fordulni. S itt is felvetődik a kérdés: ebben a helyzetben miért a jövőt kutatjuk, miért nem a ma problémáira keressük a választ? Az eddigiekből talán már kitűnik: nincs ellentmondás a kettő között, sőt kölcsönösen feltételezik egymást — egy hajónak éppen a legnagyobb viharban van szüksége iránytűre —, s bár szerencsére nem kerültünk nagy viharba, szükség van a jövő tudatos kutatására, s ahol ez lehetséges, befolyásolására.

Föld S. Péter

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 DEC 24
Szikszai Károly
NÓGRÁD

1021

ÜNNEPEINK

Jegyzet Szikszai Károly Háromkirályok című rajzához és Zalán Tibor verséhez

Egy fiatal tehetséges költő és egy fiatal tehetséges grafikus („mellesleg" tehetséges költő is) a karácsonyi kiadványunk készítésének kellős közepén beállított a szerkesztőségbe egy kis baráti beszélgetésre, egy pohár borra invitálni a szerkesztőt.

— Sajnos, nem érek rá, éppen egy cikket diktálok, sürgős — mondtam.

— Van egy ötletem, karácsonyi téma: háromkirályok — mondta a grafikus. — Kell-e nektek, és mikorra?

— Most rögtön.

— De ezek nem a bibliai, nem a mesebeli háromkirályok, szóval nem olyan ünnepiek. Kell e: nektek, lerajzoljam-e?

Ismerem Szikszai Karcsi nem „ünnepi" stílusát, de minőségét is tudom, s hogy a rajzot mégis megmentsem, rögtön rávágtam:

— Hát persze, Tibor, te meg írhatnál hozzá egy verset.

Elvállalták, másfél óra múlva mehetek a rajzért és a versért a közeli Hangulat nevű borozóba, ilyenkor csendes hely, lehet ott dolgozni. És másfél óra múlva kész volt a rajz, kész volt a vers; egy könyvtári könyv üres hátsó lapján. Az alkotók — merem remélni — elnyerik a könyvtáros és a könyvszerető olvasók bocsánatát. Együtt formálódott a kép és a vers. A három „homlokba húzott piros csörgősipkás" figura hívta ki a költőt fantáziát, a költő motívumai pedig tovább építették a kép kompozícióját.

Szikszai Károly Háromkirályok című rajza

A kép és a vers valóban nem szokványosan ünnepi. De üzenetük mégis az ünnephez tartozik. Nemcsak a remény, a várakozás, a hétköznapi létből kilépés ígérete az ünnep. De a gyomorégés is, mikor torkunkat fojtogatja a zsírszag, az alkohol másnapos csömöre, az értelmetlenül eltöltött idő üressége. Mert nem tudunk szépen, tartalmasan ünnepelni. Mert nem tudunk szépen, tartalmasan élni. Mi vagyunk **ezek** a groteszk Háromkirályok.

Pedig kellenek az ünnepi pillanatok, az igazi beteljesülések, a hétköznapokra is ezek sugároznak vissza. Emlékszem, nem is olyan rég volt, mentem hazafelé Budán, a Vízivárosban, a Jégverem lépcsőn, miután intéztem az ilyenkor szokásos férfiteendőket: gyerekágy, pelenka és más szükséges dolgok beszerzését. És a teendők, gondok közepette váratlanul, elemi erővel hasított belém, hogy szinte fájt: megszületett a fiam. Kivételesen ritka pillanat, mikor kihull belőlünk minden, kitölt az egyetlen érzés, az egyetlen felismerés.

Megszületett a Fiú.

Ez a legnagyobb ünnep. És az emberiség évezredeken át újra és újra éli.

Nagyszerű érzés a hétköznapok nyomasztó gondjai közt ráérezni a lét nem köznapi összefüggéseire: ez az igazi ünnep. Most, decemberben megyek az utcánkon, és az ünnepvárás hangulata, a csípős, tiszta reggel, az újrakezdés ígérete feloldja bennem a görcsöt, s megszáll egy érzés, amely a parányi, véges emberlétemet a nagy egészhez köti, rátalálva arra az egyetemes ritmusra, amely nemzedékek végeláthatatlan sorát sodorja —, hogy honnan és hová, a kezdet és a vég lehet, hogy beláthatatlan —, de a ritmus sodorja az embert, kiszállni nem lehet, kiszállni nem szabad. Megérzem e nagy folyamat ritmusát, ez tükröződik az ünnepeinkben. Mert az ünnepek az egyetemes emberi létezés jelképei, a folyamatosság dokumentumai: legtöbbjük gyökere évtizedekre nyúlik visszza és évezredekre nyúlhat előre: egymást váltó vallások, kultúrák, civilizációk hagyták örökségül egymásra az ünnepeket, ha tartalmuk változott is az idők során. Az egyéni lét, az élés, az élhetés apró, vagy meghatározó tényezői is az ünnepekhez kötődnek: „tudod, az akkor, karácsonykor volt". „az meg akkor, augusztus 20-án". De az ünnepi pillanat elillan; a lét elemi feltételei előteremtésének ezernyi gondja szakad rám újra —, mert lakni kell, mert élni kell: festés-mázolás, gyereksírás, pénzhiány — szóval a gyakran élt, a hétköznapi idő csap újra rám.

Kellenek az embernek az ünnepek, de az ünnep csak a — lehet, hogy nyomasztó — hétköznapokkal együtt igaz. Ezért igaz Szikszai Károly Háromkirályok című rajza és Zalán Tibor verse. A bibliás-mesés-legendás háromkirályokban a hétköznapi, a mai embert formálták meg illúziótlanul, ezért több mint a kötelező ünnepi és ezért több, mint a szokványos hétköznapi: igazi műalkotás mindegyik.

Angyal János

Zalán Tibor:

Szikszai Károly: Háromkirályok

Már a csillag sem
csak a homlokba húzott piros csörgősipka
csak a rettenetig feszített égen
a fölénk úszó Angyal
Kihez a halál ezüst-szivarja: Zeppelin lebeg
(A jéggé dermedt földön
szomorú szeszek örtüzei lobogják át
a sötétet)
Virágjaink szirmát szél csapja szemedre
álmodban üvegszilánkokon lépsz meginf
Sohajodért kövér csecsemő karja nyúl föl
félretolja arcod elől a karácsonyfás képeslapot
nézel minket s kéken megered a könnyed felénk
Könyörgünk Asszonyunk bocsáss meg azért
: már nem emlékszünk kiért jöttünk ide
: amit hoztunk gőzölgő kocsmákban rég szertefoszlott
Kibontott melled tekintetünkben mégegyszer fölragyog
majd ismét és már mind-örökké sötét.

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly rajza

Szikszai Kár
Élet és J

12

XXVII/22

Persze, a vállalkozások korántsem valamiféle emberségességnek, vagy kultúrapártolásnak köszönhették létezésüket, sokkal inkább a gazdasági minisztériumnak. Ott ugyanis megállapították, hogy a „sajnos" külföldön nagyra értékelt zsidó szerzők devizabevételt jelentenek az országnak, s arra is hivatkoztak e gazdasági szakértők, hogy a kiadók bezárása esetén „ártatlan árják" tízezrei válnának munkanélkülivé, így lett néhány zsidó li-

nyos Hans Hinkel nevu dalmi kulturális ügyintéző ügyelt; a veszélyesnek ítélt teteket kivonták a „z könyvforgalomból is. Érdek alakult az akkor már rég lott Franz Kafka sorsa. S ken elkezdte kiadni Kafka szes műveit, ám a terv hat kötetből csupán az jelenhettek meg. Klaus M a Mephisto írója, lelkesen szöntötte őket egy emigr folyóiratban. Erre figyelt a cenzúra, s a következmé

Szikszay Károly, grafikus

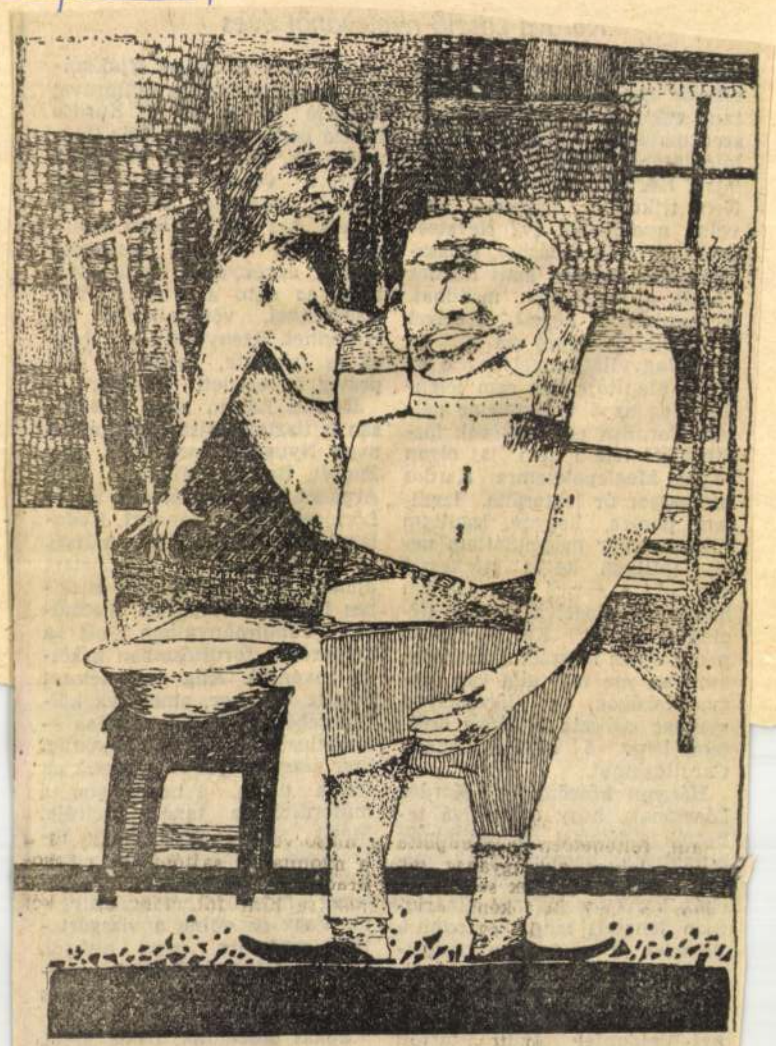

Szikszay

Élet

5.

XXVII/32

Szikszay Károly: Újfent link valék

magyar stílusztа is. Ezért örültem, hogy ő adja nyomdába Catullusomat.

Hányan köszönhetik Kardos Lászlónak, hogy magukévá tehették a Nyugat műfordítóinak humanista hagyományát? Mikor egyetemre jártam, három szűk körű speciális szemináriumon lehetett megismerkedni a verselés, a magyar, a nyugateurópai és a klasszikus verselés szabályaival. Benedek Marcell, Kardos László és Trencsényi-Waldapfel Imre tartott „speckol"-t. Nem lévén sem francia, sem angol szakos, Kardos László tanítványait is csak irigyelhettem

[illegible] van kor, amelynek költészetéből ne fordított volna — Horatiustól Tvardovszkijig. Ezer álarc mögül is kitetszik az író, a tudós, a humanista, a műfordító, a tanár portréja. Mégis sajnálhatjuk, hogy önarcképét mindeddig nem rajzolta meg, mi vagyunk kénytelenek mozaikokból összeállítani. Vagy ez volna a vizsgálatási módszere, hogy olvasói, elemzői felnőtté, önállóvá serdüljenek? El kéne lesni Kardos László titkát.

Sokat beszélünk, írunk arról, hogyan is lehet az igazi műveltséghez hozzájutni. Mert nem elég a jószándék, az érdeklődés, a szorgalom, úgy látszik

Szikszai Károly, grafikus

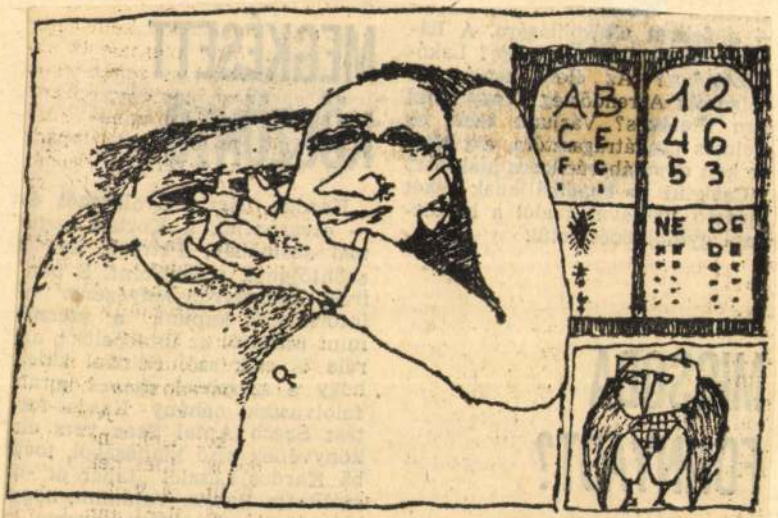

Szikszai Károly: A szemorvosnál

10.

Szikszai [illegible]

Élet és Irodalom Bp. 1983 aug. 26. XXVII/34

Szikszay Ferenc (Bp., 1871. febr. 16. — Orsay, 1908. jul. 18.): festő. Párizsban telepedett le, ahol Julian festőisk.-jának növendéke volt, s a barbizoniak hatása alatt festette intim hangulatu tájképeit (Vihar előtt; Öreg breton halász; Napnyugta, 1900; Alföldi tanya; Tengerparton; Ködös reggel, MNG; Várakozás, MNG). 1897-ben és 1905-ben a Nemzeti Szalonban, 1907-ben a Könyves Kálmán Szalonban rendezett kiállitást. Irásait saját illusztrációival Küzdelmek cimen jelentette meg. (Bp., 1905). Öngyilkos lett. — Irod. Fráter Aladár: Sz.F. festményeinek kiállitása (Vasárnapi Ujság, 1907); Tövis: Sz.F. (A Hét, 1908. 414.).

Szikszai Károly : grafikus

Szikszai Károly: Időszerű tennivalók a kiskertben

9.

CXVII/33

és a Honvédelmi Minisztérium közös irodalmi pályázata, melyen 1968 óta — akkor jelent meg az első antológia — irodalmunk színe-

tezik, így mindkét ponthoz közelebb kerül, megadva a császárnak, ami a császáré, és az ezerfejű cézárnak is, ami az övé.

éldánnyal fölkereste Vas
hajdani bányaigazga-
óvá előlépett — vissza-
— gazdaságpolitikus
fogadta az író-szociog-
öröme még fokozódott,
oldova, váratlan ötlet-
e tőle a kötet árát. Ki-
a pénzt, majd a köny-
ment, előszedte leg-
etét — a Horthy- vagy
-életrajzot —, az író-
ledikálta a tiszteletpél-
egkérte az árát. Hónap
kommentálta fanyarul
ket a rádióban nyilat-
zony, a vaskos Vas-
izetése felborította a
áztartás egyensúlyát.
György a koronatanú,
yire pontosan idéztem
égen hallottakat, bár
, az is jellemző, hogy
ehhez hasonló anek-
atatlanul tovább kere-

egy esztendős korában
olitikus körül mindig
pezsgett az élet. Nem tudom, hogyan csinálta, talán „csak" hivatásos forradalmárságából adódott, mindenesetre nélküle alig-alig

a saját visszaemlékezéseiből jól ismerhetjük. Az a fajta politikus volt, aki igyekezett dokumentálni magát, aki akkor is forradalmári létforma természetes velejárójának tartotta az írást, amikor a színtelen-szagtalan egyenszöveg dívott. Valószínűleg ezzel is magyarázható, hogy kialakult, megszilárdult struktúrákba, a konszolidált világba nehezen illeszkedett bele. Alkata arra predesztinálta, hogy zűrzavaros időkben teremtsen rendet, ezért nevezték — és nevezhették — kissé ironikusan, ám tisztelettel is a párt tűzoltójának, krumplikirálynak. Ő mindössze jó szervezőnek mondta magát, pesti kommunistának, aki öregkorában — a hatvanas évektől kezdve — végérvényesen Klió és Kalliopé közelében maradt.

Történeti életrajzokat írt, emlékezéseivel tért vissza a szellemi életbe — életműve terjedelmes. Megérdemelne egy alaposabb elemzést, mert úgy tetszik az a tízegynéhány könyv, amely kikerült a műhelyéből, érdekes adalékokkal szolgál egy nemzedék változatos életéhez is. Lehet, hogy

Szikszai Károly, grafikus

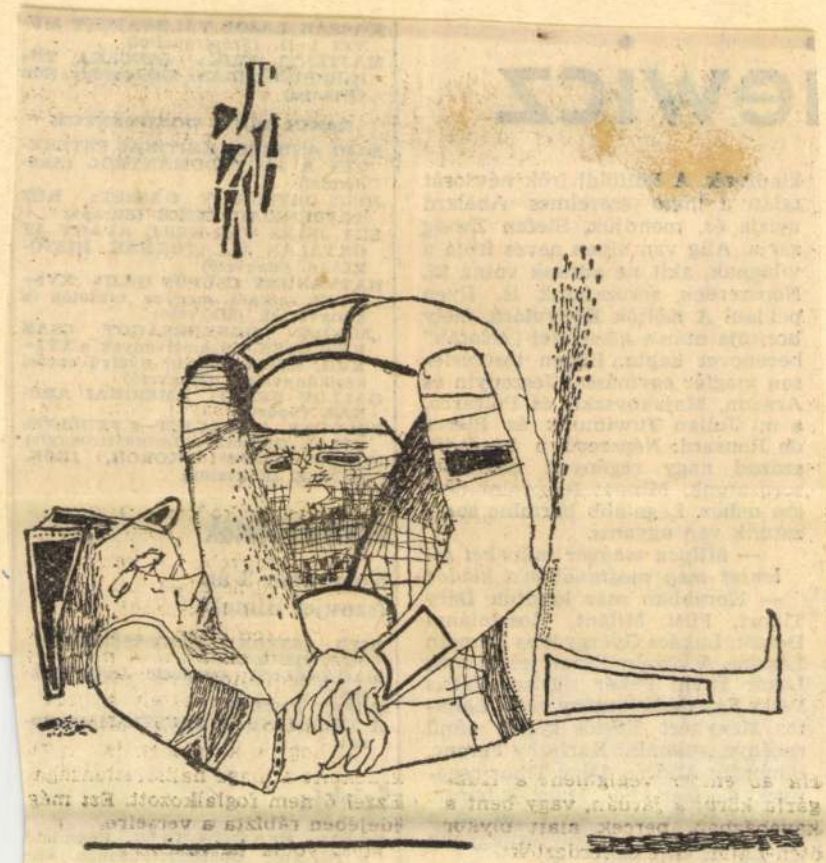

Szikszai Károly: Árgyélus haldoklik

Szikszai

Élet és

7.

11/43.

László. A közelmúltban jelent meg Lázár Ervin Fehér tigrise, Nádas Péter Egy családregény vége, Lakatos Menyhért Füstös képek című regénye, valamint Karinthy Ferenc, Simonffy András, Déry Tibor regényei. Kertész Ákos Makrája három kiadást is megért. Mi adtuk ki a magyar költészet eddigi legnagyobb lengyel gyűjteményét is.

(bella)

CSILLAGHULLAS
MAGÁNÉLET. Rendezte Jurij Rajzman
RÖPKE ÉJSZAKA
A LELEMÉNYES NYUSZI. Mesesorozat

Színház

HERVÉ: NEBÁNCSVIRÁG. Bemutató a Fővárosi Operettszínházban október 28-án
SZÉKELY JÁNOS: IRGALMAS HAZUGSÁG. Eredeti bemutató a békéscsabai Jókai Színház Klubszínházában október 28-án

Szikszai Károly, grafikus

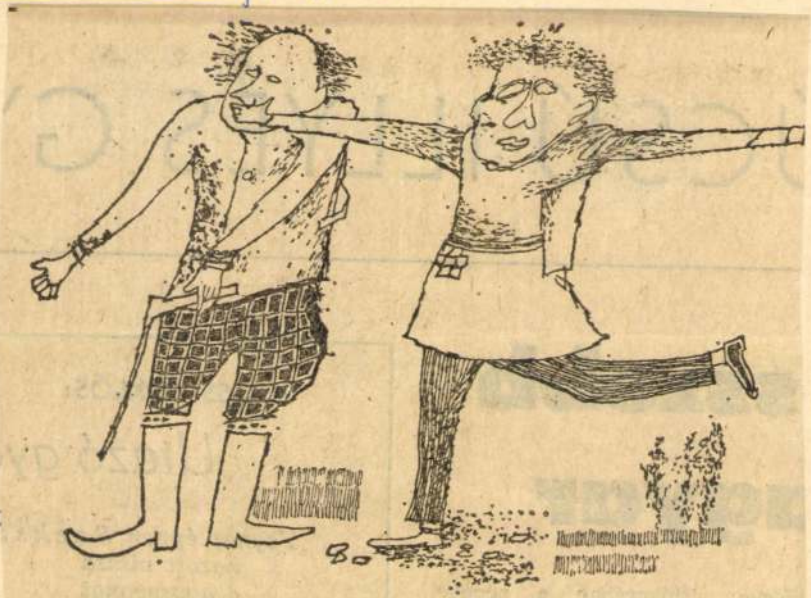

Szikszai Károly rajza

Szikszai

13.

Élet

XXVII/16

2604. Szikszay Ferencz:

2604. Ködös őszi reggel.

A douarnenezi öbölben fekvő Tréboul (falu) környékét feltüntető e festmény a késő októberi hangulatot ábrázolja, midőn a tengeri sós levegő (szállja) a földre. A háttérben balról a szélmalom köti le figyelmünket, az előtérben pedig, a tölgyfán innen, három asszony élénkiti a partot. Közülök kettő a kimosott fehérneműt rendezi, egy pedig a kosárba rakott ruhákat igazgatja ~~lehajolva~~. Mindnyájok öltözete: fehér fejkendő és sötétkék ruha. Jelzése alól balra: Szikszay 1901.

Vászon, mér. 66:91 cm.

Vétetett az 1905:II. 23-iki 17652 sz. leirattal 4000 K-án. (190-905)

Elszámoltatott 1905:V. 19-én (454-905). Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI. 30-án a 21515 szvsz. alatt (1035-905).

17625-905
Kh. n. 1422-905

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Helyzetrajz

Szikszai

Élet is

11.

XXVII/17

vek gyűjtését honorálni etikai kér-
lés, mert halottból hasznot húzni
tikai kérdés. Micsoda súlya van
az etika szónak, ha nem röpköd és
lurrog, hanem élethalál-környe-
zetben bukkan föl és úgy, mintha
levegőt, vizet említene a beszélő
vagy éppen csak arra utalna, hogy
a Föld forog. A kadáver nem lesz
tisebb attól, hogy kiveszik a vesé-
ét. Olyan ember szervét kivenni,
ki életében megtiltotta ezt, nem
ehet: az etika tiltja. Etika. Éthosz.
A csereszervet (jöhet az NDK-
ól, jöhet Norvégiából) kioperáló
rvosnak nincs kapcsolata a be-
eggel, nem tudja, kit fog a
kioperált szervvel meggyógyítani
csoda. A szükséges fölszerelés
több millió dollár: évente

ban, izomruganyt garantálva p
tan föl szónoki dobogóra, és biz
sít felőle, hogy a halál korláto
lesz, egyetlen ötvenmilliós téte
A lélegzet már csak akkor áll
egy pillanatra, ha végtelen n
galmat hall az ember. A téved
tetlen élettudat hangja nem
mánszózat — az már akkor is ko
ha az ember maga ordít föl kéts
beesetten —, a hang nyugodt
közölt gondolatok tárgyszerű
tárgyilagosak. Igen: kivétel
ilyen hang. Bár olyan, hogy va
meddig újra szembesíthető av
amihez szoktatnak és szoktatn

Szép volt. A hallgató nem a
dományos ismereteit bővíte
szervátültetés tárgyában. Az is s
volt, ahogy a kitűnő színész sz

Ψ ihar után ábrázolt

1796. Szikszay Ferenc.
Pesten 1870 februar 16-án + Orsayban 1908 junius 17-én.

Napnyugta.

A ~~kissé~~ dombos vidéket a ~~ihar után~~ lenyugvó nap sugarai világitják meg, a melyek az előtérben lévő tócsa vizében visszatükröződnek. A mocsáron túl, jobbra a fa közelében, juhász őrzi botra támaszkodott a birkákat, a melyekből kettő kivált, hogy ihassék. A háttérben fák látszanak. Az ~~égbolt~~ esti sárgaégbolt derült. Jelzése alól balra: Szikszay.

Vászon, méretei 46:37.7 cm.
Vétetett 1900: V. 26-án a 37857 sz. leirattal (292/900) 600 Kán.
Elszámoltatott 1900: IX. 3-án (457/900).
Az elszámolást elfogadták 1900: XII. 17-én 14683 sz. alatt (689/900).

Letétképen átadatott a szombathelyi Muzeumnak 1908. szept. 30-án (1446-908).

904:IV.29.

37857 – 900

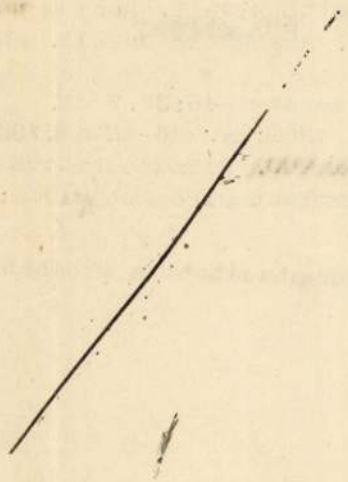

Szikszai Károly, grafikus

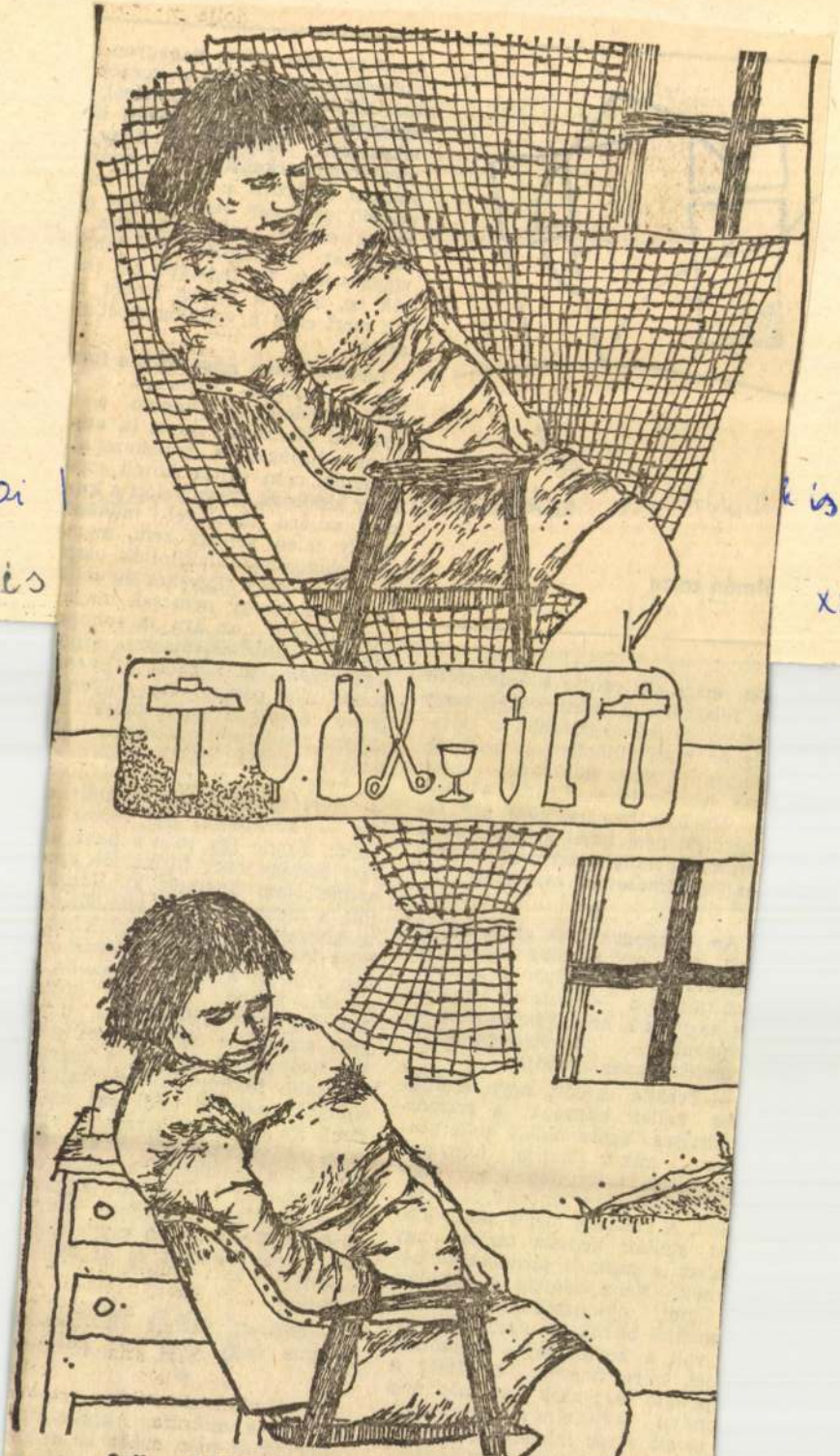

Szikszai Károly: És álmot álmodnak az álmok is

ön, maga elé rántja a mikrofont
és felszólítja a jelenlevőket, hogy
egyen demokratikusabb a vita-
égkör, mert különben... mert kü-
lönben... mert különben... nem
esz demokratikus. Lehull a hang-
a. Maga is belátja, hogy egy fa-
ugyűlést nem lehet kivezettetni a
eremből, mint a bírósági tárgya-
ás fegyelmezetlen zajongóit.

★

Ám a hangok már el is csitul-
ak, mert egy asszony beszél, vi-
ágosan és értelmesen a szemét-
zállítás és a — dísztelen téma, de
e hagyjuk a homályban ezt se —
ippantás lehetetlenségeiről.
yenféleképpen mondja:

— Évekkel ezelőtt, ugye, szerző-
ést kellett kötnünk a szemét-
állításra. Egész oldalt kellett ki-
ölteni, mikor óhajtja, hányszor
gy héten, mely napokon... En-
ek megfelelően szabták ki a dí-
kat. A kukások mégis akkor jön-
ek, amikor kedvük tartja, vagy
nikor a parkoló járművektől be-
rnek. Néha hetekig a színüket
látni, nylonzsákokban tárolt
eméttől bűzlik az utca, mire va-
volt a körülményes szerződés-
tés, mire fizetjük a díjat? A
ippantó meg csak (ezt már más
ondja) közületnek szippanthat.
távoli város talajerővel gazdál-
ódó intézményének a munkatár-
1 természetesen magánosoknak

kony, visszaalakítják szén
Ugyancsak jó pénzért. „Ország
gond." No persze. De milyen
lenne országos gond helyett
országos gondolatot mondani. Ehh
parányi adalék: valaki Pestről v
itt, hivatalból. A gépkocsi költsé
— mert magánautót használt e
dig — körülbelül 600 forint l
volna. Ámde így már a havi u
zási összege ezer forint fölé em
kedne. Nem fizethető ki. Vonat
jött, s mert itt nincs szálloda, e
te visszamenni már nem lehet,
húsz kilométerre lévő luxushot
ben tölti az éjszakát. A szoba á
hétszáz forint. A vasúti költs
320. Így már előírásszerű, törv
nyes, szabályos. 1020 forintot ki l
het fizetni 600 helyett, a legrig
rózusabb főkönyvelő sem találh
kifogást, nem is talál, szó nélk
fizet. Ha az állam kivesz az egy
zsebéből valamennyit és azt vis
szateszi a másikba, ha egyéb m
don nehezen is, legalább az any
megmaradásának elvével magy
rázható. De hogy az egyik zseb
ből kivesz valamit és közben e
veszíti?

Sebaj.

— Szóval, tisztelt elnökség, le
kocsma vagy nem lesz kocsma

★

Az előadó elnök ujjával megkc
pogtatja a mikrofont. Működik.

Lehiggadt már. Előbb se az hoz
ta indulatba, amit mondanak, hs
nem a szabálytalan zajong

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Kár

Élet és J

1.

XVII/6

Szikszai Károly: Géza

arsadalomban, amelyben élünk,
cs folyamatos logika. Aki tíz
múlva épített fel egy három
fél szobás házat, azt nem álla-
sították. Napjainkban öt-hat, a
badsághegyen és a Rózsadom-
nyolcszobás, háromszintes
ak épülnek. És? Szól valaki va-
ít? Nem szól. De akit 1952-
államosítottak, az a mai napig
gi a következményeit. Itt van a
abűz. És bőven... Azt már
szoktuk, hogy az olcsó pamut
ingeket felvásárolják a ma-
ok, rányomnak egy matricát,
n háromszoros áron eladják.
a hiénaság a magyar társada-
ban tökéletesedik. Nemrég meg-
ntek a sportboltban és a röl-
ekben a pamut sízoknik 26 fo-
ért. Egy nap alatt eltűntek, az-
másnap megjelentek a maszé-
nál dupla áron. Hozzá sem
ltak, csak az árát emelték két-
esére. Ez körülbelül a magyar-
zági „vállalkozási" rendszer
pképlete. — A magyar mező-
daság a háztájival együtt az
bbi években nagy termelési ered-
nyeket produkál. Mégis, mire
hozzájutunk a sárgarépához,
posztához, almához, az ára elké-

zéssel sem, mert jönnek
akik nem vettek részt ebben
egyezkedésben, és követelik
jussukat." — Nem tudom, h
Gyurkó mire gondol ennél a m
datnál. De annyi biztos, h
egyezkedés nem volt. A stégek
az állampolgár beadta az e
délyezési kérelmet, ötvenfo
tos okmánybélyeggel, aztán
engedélyezték, vagy nem. Így
tán született a Balatonon néh
száz horgászstég. De született
Balatonon más is. Gyurkó, r
országgyűlési képviselő ali
vehette észre, de íróként azért
tűnhetett volna neki, hogy a B
ton partjainak a megközelítése
a horgászstégek miatt körülmén
Sok kilométernyi vízpartot fog
nak el, és zárnak le a mag
nyaralók mellett különböző sze
zetek és intézmények strandjai,
tesítményei, és a vállalatok sc
sága is partszakaszokat kerít
és zár le, s e területeket til
táblákkal és durva őrökkel védi
De úgy látszik, ilyen az élet.
lunk.

Bertha Bulcs

---

jzi tény, köznapi tapasztalat.
íncs olyan eleme a kompozíció-
ak, amihez a költőnek szemé-
es köze ne volna.
Ez a személyesség változtatja
nehéz anyagot lírává, s lávázó
avargása a dal ritmusává köny-
ül; a széles, epikus hömpöly-
s nyolcasok rendjévé ízelődik,

idő a közege, de a költeményi
erőtér sűrű, benne a visszafordít-
hatatlan életidő egymásra torló-
dik, egymáson áthullámzik, kom-
primálódik. E komprimált idő
maga a személyiség, aki így azo-
nos a valósággal, vagyis az, ami.
Így történelem, ez pedig — ahogy
Juhász tartja — a valóság nem

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Élő adás

5.

XXVII/18

se harcolt még har-
k léhán és gyáván
m rúg vissza, csak
." És nemcsak ezt
szalmaláng-lelkese-
köze lehet ehhez. Mi
ladunk" föl, s éget-
hiábavalóan. A rö-
lás az én szememben
kelési hibának tet-
ozatlan hitnek és
erőnek. Ez azonban
, hogy siratom a be-
agresszivitást. Csak
etném tudni, s véle-
általad „visszavonu-
nak" nevezett jelen-

t én mindenekelőtt
phelyzetből indulha-
eri nem egyik meg-
donsága az élővilá-
hogy az újszülöttek
lőlényhez viszonyít-
sokáig magatehetet-

Lacza Már

294. Ibolyacsokor (pasztell-szinfolt). Ára 160 korona.
295. Ködös hajnal (olajstudium) „ 150 „
296. Giroflée (olajf.) „ 200 „
298. Jézus-fej (sanguin-rajz). [Hock J. úr tulajdona.]
299. Gyermek-fej (rajz). Ára 50 korona.
300. Szajna-part (olajv). „ 50 „
301. Őszi est (pasztell-vászonra). [Faragott, régi, XVI. Lajos-korabeli keretben.] Ára 225 korona.
302. Byciklista nő (szines rajz). Ára 40 korona.
288. Tenger-tanulmány (ónrajz.) „ 30 „
303. RUBOVICS MÁRK: Juhász. (vizfest.) Ára 200 korona.

PAUL HELLEU (Páris.)

304. A regény (lytografia). Ára 40 korona.

ROBIDA (Páris.)

305. Byciklista anya (eaux fortes en couleurs.) Ára 60 korona.

JEANNIOT (Páris.)

306. Nő a hintaszéken. (japán papiroson, csupán 25 lenyomatban készült, szines fametszet.) Ára 60 korona.

HERMAN PAUL (Páris.)

307. Az üzletben (szines fametszet). Ára 30 korona.

VOLKMANN (német.)

308. Este (eredeti nyomat.)

BAMBERGER (német.)

309. Ház a hídnál (eredeti nyomat.) [Dr. Majovszky Pál úr tulajdona.]

MARIUS BORREL.

310. Tanulmányfej (szines rézkarcz).

E. VAN MUYDEN (Genf).

311. Római nő (szines rézkarcz).

HENRY HÉRAN (német.)

272. Charmeuse (Pointe séche en couleurs.) [Gyémánt-irónnal van karczolva, réz- vagy czinklapra edzés nélkül.] Ára 40 korona.

RODOLPHE PIQUET.

277. Leány a kutyával (Pointe séche en couleurs.) Ára 50 korona.

283. Leány a liliommal (Pointe séche en couleurs.) Ára 50 korona.

OLGYAY VIKTOR (München.)

280. Magányos vár (szines szénrajz.) Ára 200 korona.

EUGÉNE CARRIÉRE (Páris.)

284. Alphonse DAUDET arczképe (lytografia.) Ára 85 korona.

285. Érdekes olvasmány (lytografia.) Ára 45 korona.

H. GROUX. (Páris)

281. Emile ZOLA arczképe (lytografia.) Ára 50 korona.

B. KLENE (nollandi.)

282. Honoré du BALZAC arczképe (pointe séche en couleurs.) Ára 40 korona.

L. LACAULT (Páris.)

278. Angol matróz (pointe séche en couleurs.) Ára 30 korona.

279. Nő a pamlagon. „ „ „ „ „ 30 „

GIACOMO FAVRETTO (olasz.)

286. és 293. Két legyező (vizf.) Ára 600 korona.

297. Popolana (vizf.) Ára 300 korona.

ifj. SZIKSZAY FERENCZ (Páris.)

287. Őszszel (pasztell.) Ára 200 korona.

289. Női fej (szines rajz.) [Szikszay Elemér ur tulajdona.)

290. H. J. úr arczképe (ónrajzvázlat.) [Kass János úr tulajdona.]

291. Virgo Fidelis. (Sanguin-rajz.) [Hock János úr tulajdona.]

292. Női arcz (ónrajz.) [Szikszay Ilka urhölgy tulajdona.]

Nemzeti Szalon. Nemzeti 1900.
Graf. Kiáll.

Szikszai Károly: grafikus

Szikszai Károly: Homage a Adolf Ringer

Szikszai

Élet

13

XXVII/21

sinálni

ség gonosz bujtogatásra... Az általános izgatottság alól az intézmények sem tudták kivonni magukat. Voltak tehát elvetemült kollégák, kik sok-sok szertelen bűnt követtek el, bűnöket, amelyeknek még a gondolatától is visszariad az emberi lélek. Ezt meg kell őszintén mondani.

S ha a tévedés tárgya kizárólag csak a régi uralkodó osztály lett volna... Istenem... Több is veszett Mohácsnál... halottak nélkül nincs háború..., minden részvétünk a hozzátartozóké... volt-nincs az a csók, kész-passz hatszáz. A tragikus éppen az volt, hogy a munkásmozgalmi kígyó az önnön farkába harapott... Álmomban két macska voltam, és játszottam egymással, így, véresen. Egy időben reggelente, de inkább már hajnalban, értünk is kopogtattak, kértek, menjünk velük, majd estefelé bocsánatot kértek, és hazaengedtek. (Így dicsértük akkoriban a napot: Jó napunk volt. Ma nem kértek tőlünk bocsánatot.)

Elvették a pénztárcánkat, óránkat, töltőtollunkat, cigarettánkat, öngyújtónkat, övünket, a cipőmadzagot. Mindig ugyanabba a helyiségbe, hol nekilódulva, hol rézsútosan torlódva, rángatóztunk, botorkáltunk, mind mélyebbre és mé-

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Ózon

Szikszai

Élet

10.

XXVII/19

lejt kabátot, nézzék csak meg, a hó-
na alatt szövethiba van, a bélése
húzódik és a gombok se egyformák,
he-he-he. Ha felébredek, falhoz vá-
gom — a virágos csészét.

(szálé)

füles és szomorúfűz stb. — bece
neve. Nem kicsike fűz tehát. Ha
nem: *madár*. Minthogy pedig a r
la szóló hír — amolyan, tavas
zsongáskor szokásos „kis színes"
délutáni lapunkban *Fészkel a csé*
csap füzike címmel jelent meg,
pikantériák iránt érdeklődőket
lombozandó, azt is be kell val
nom, hogy kis értekezésem n
szexológiai természetű. Nem ar
lesz itt szó, hogy az eddig csöv
hippi életmódot folytató, promi

A MEDVE MEG A

Árverési Csarnok Andrássy-
aukciójának
Kat.
202. l.

Szikszay Ferenc

40 430,

Szikszay Ferenc

született 1871, meghalt 1908

160. **Tengerpart.** Az előtérben, homokos parton, szemközt ábrázolt fehérlovas taliga, melyet öreg ember hajt. A háttérben a tenger zöldeskék tükre. Jobboldalt a parton halmok. A levegőben két sirály. Felhős ég. Jelzés lent a balsarokban: Szikszay, 1900. Vászon, 54×65.

Szikszay Ferenc

161. **Március.** Kora tavaszi hangulat. Síkság. Baloldalt lombtalan fák, mögöttük tanya. A fák előtt kanyarodó úton, háttal ábrázolt asszony. Az égen rózsás napfény. Jelzés lent a jobb-

657, 661, 662.)

21—425, 427, 428, 429,

130, 391.)

14, 368, 470.)

6, 538, 540, 541.)

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK NÉVSORA.

Aba-Novák Vilmos f. (738.)
Aczél Henrik f. (664.)
Aggházy Gyula f. (65, 503.)
Andrejka József sz. (246.)
F. Antal Elemér f. (206, 208, 209, 210, 211.)
Ács Ferenc f. (538.)
Áldor János László f. (320, 359, 697.)

Baditz Ottó f. (52, 481.)
Barabás Miklós f. (36, 42, 174, 177, 515.)
Baranszky E. László f. (166, 167, 172, 650.)
Barcsay Jenő f. (702, 706, 713.)
Bardócz Árpád f. (677.)
Barkász Lajos f. (682.)
Barta Ernő f. (153, 696.)
Barzó Endre f. (710, 722, 734.)
Busch Gyula (72.)
Basilides Sándor f. (724.)
Banáti-Sverák József f. (725.)
Bánk Ernő f. (752.)
Benkhardt Ágost f. (326, 339.)
Berkes Antal f. (644.)
Berkes Ily f. (636.)
Beszédes László sz. (141—152.)
Berky Irma f. (739.)
Biczó András f. (162—163.)
Bihari Sándor f. (44, 46, 82, 491, 492, 495.)

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: A

Élet és Irodalom

13

24. XXVII/25

Szikszay Ferenc

1907

Szikszay Ferenc képei. Esti Ujság febr. 6.

Szikszay-kiállítás. Írta Hock János, Magyarország febr. 7.

Szikszay-kiállítás. Összes napilapok febr. 7.

Szikszay-kiállítás. Hetilapok febr. 10.

(Művészet 1907. 144. l.)

Keresztelő szent János képe ifj. Tenié

IV. 36.

Szikszai Károly, grafikus

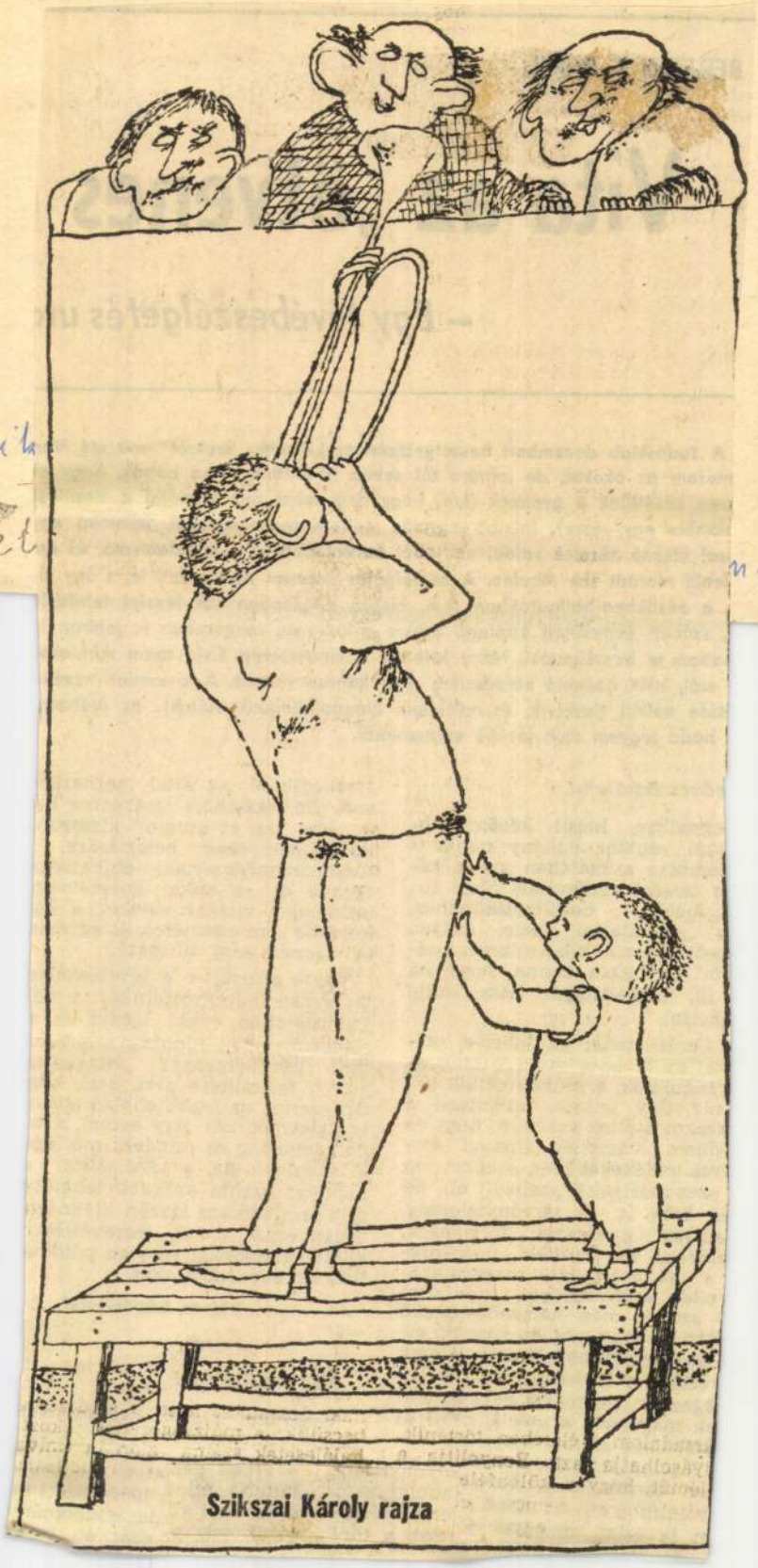

Szikszai Károly rajza

Szik

Élet

4.

n. 27. XXVIII/4

, szóbeli észrevételt kaptam. Ezekre válaszolva, magamban is jobban l
attam a beszélgetést. Négy levelem a címzetteken kívül talán mindazo
szól, akik hasonló kérdéseikre nem kaptak választ. A címzettek nevén
ítése nélkül (leveleik, észrevételeik magánjellegűek voltak), az alábbia
hadd tegyem nyílt levéllé válaszaimat.

edves Barátom!

egvallom, kicsit későn kaptam, amikor néhány napja a ferencia szünetében azt a kén dicsérő észrevételt fűzte tuklubbeli beszélgetésünkhöz, y „csodálattal nézte, milyen gadtan tudtunk beszélgetni a téről", s biztos benne, hogy ha ül, higgadtságát nem tudja gőrizni.

kérdés tehát az, lehet-e, szai-e, az ötvenes évekről higgad, indulatok, érzelmek nélkül beni? Úgy tetszik, különösen a szakot átéltek számára, hogy ez jdnem lehetetlen (hiszen szelyes emlékeket idéz, sebeket tép szenvedélyeket szabadít el), de án hiba is. A törvénytelenség, súlyos gazdasági torzulások, zezrek, sőt milliók megtiprás az átélt hit meggyalázáellen szenvedéllyel, indulattal szólni, még harmadévszázad ltán is, hogy minden hasonló el, az értelem mellett az érzelmek yverét is felvonultathassuk, és gezzük, mennyire nem azonouk magunkat a szocializmus és emberség akkori megcsúfolásáE jelenségek megítélése és elése természetesen ennél jóval yolultabb etikai, morális kérdéet is érint, nemcsak történel-

lyezkedik el, az által meghatárzott. De legalábbis törekednie ke a „sine ira et studio" klasszikus követelményének betartására. tudománymódszertani objektivitá igénye és az etikai követelmén azonban a vizsgált esetben a leg kevésbé sem ellentétes, és egymás sal szembe sem állítható.

Vajon sikerült-e a tévébeszélgetés során összegyeztetnünk a né külözhetetlen etikai igényt és a elengedhetetlen tudománymódszer tani követelményt? „Higgadtsá gunk" felemlítése arra utal, hog Ön szerint ez legfeljebb töredéke sen sikerült. Sőt, úgy érzem, a tu dományosság és mindent mérlegelő sokoldalúság, a tévé műfaj időkeret szabta szűkebb lehetősé geit sem tudtam igazán kiaknázn Talán ezzel, s más észrevételekr adott válaszokkal részben pótolha tom az elmaradottakat.

Szíves üdvözlettel...

★

Kedves Kolléga!

Vasárnap reggeli telefonhívás meglepett, meghatott. Az Ön élet története valóban nem mindenna pi. Abban még semmi rendkívüli nincs, hogy 1947 és 1951 között ta nult a Közgazdaságtudomány Egyetemen (49-től már én is ot

költött egész nap. És nem
, a jóslatoknak megfele-
re nagyobb előnyre tesz
ost már egy-két hét alatt
öbb könyvet, nyelvtani és
feladatgyűjteményeket.
n lapozgatja a térképeket,
atározókat, lexikonokat,
yveket, és döbbenten mér-
hogy ismer minden jelen-
got, annak zászlóját, fővá-
KRESZ-táblákat, bevágta
vkönyvet, idegen szavakat.
volt, mikor szakember-
ultunk (dr. Harsányi Ist-
ichológus és dr. Muraközi
balassagyarmati pszicho-
- merre tovább. A vizsgá-
ménye: a kislány egészsé-
grendszerű, korát négy-öt
neghaladja, különösen a
ja, problémamegoldó kész-
ntáziája erős, sokirányú
ese miatt speciális iskolát
nak javasolni, kezdjük ko-
rábban az iskolát. Másik vélemény:
várjunk még egy évet; a monotó-
nia tűrése nő, másrészt addigra
hátha történik valami — országos
szinten. Addig is minden lehetőség
álljon a rendelkezésére, az ilyen
gyerekek úgyis kikövetelik magu-
nak a tudást. Tanítsuk meg önálló

[illegible] magyar pedagógustársadalom re-
megve ült a tévé előtt, mikor az
országgyűlés az oktatásról tár-

tem meg a tanító nénit, hanem az
ajtókilincs". Mert „úgyis nehéz
szegénynek, nyolcan vannak test-
vérek, apjuk-anyjuk részeges".

Szikszai Károly, grafikus

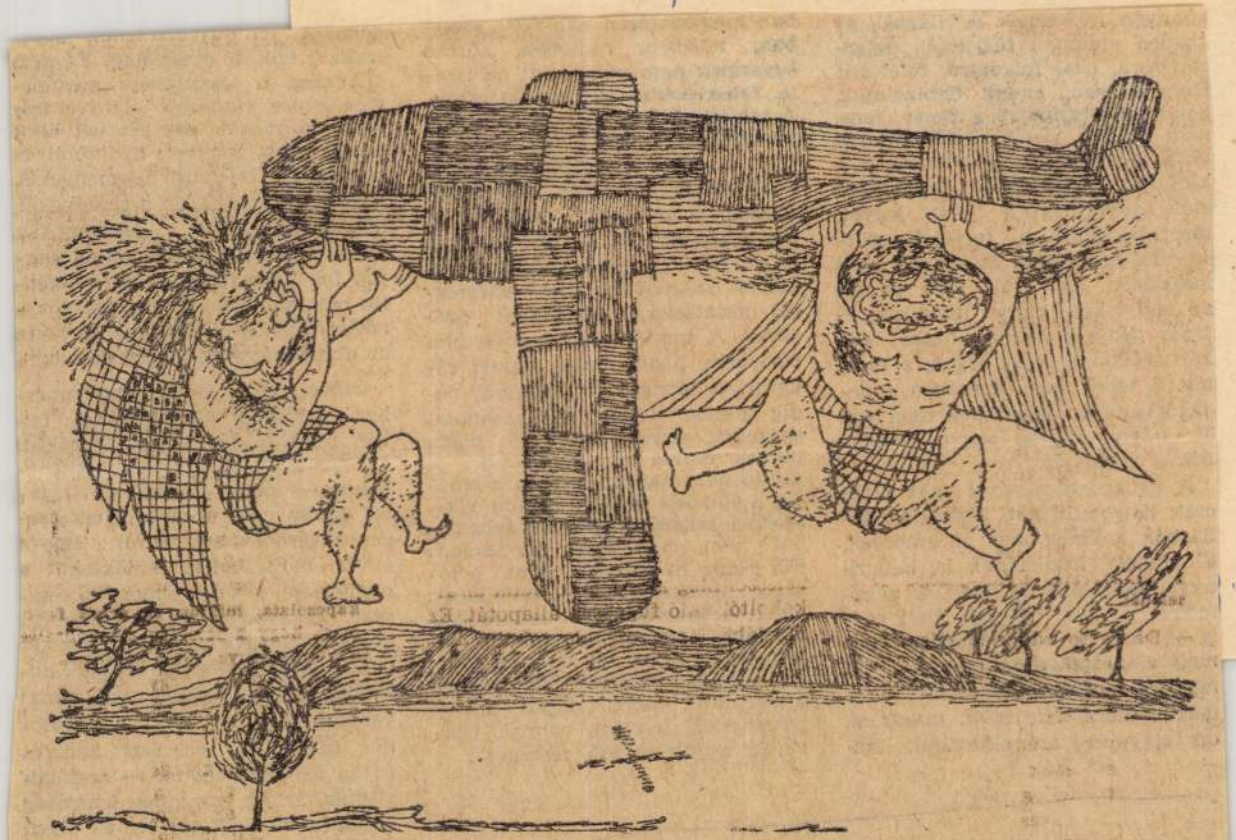

Szikszai Károly: Hazatérő múzsájához

.3 XXVIII/3

a légutak meghűlését vonja maga után. Ez csak akkor következhetik be, ha a lélegzés a szájon keresztül történik. Az orr és a garat mintegy előmelegítőül szolgáló tekervényes járatain haladva a levegő, mire a légcsőbe jut, már majdnem a test hőfokát érte el. A hideg két esetben lehet ártalmas. Ha nedves időben a lábak és netalán a ruházat átnedvesedése nagyfokú hőelvonást okoz; hasonlóan, midőn erős széllel párosuló hidegben a bőrfelületen a nedvek gyors elpárolgása ugyanazon hatást eredményezi.

Ily nagy hőveszteségnek kevés szervezet képes ellentállni és felette ajánlatos ily időben az okszerű védekezés.

A legnagyobb veszedelmet azonban a hirtelen hőváltozás rejti magában.

Hideg időben a lakások és a külső levegő hőmérséke között nem ritkán 25 C fok a különbség. Ilyenkor hirtelen a szabadba menve, az orr és garat, sőt a légcső is képtelen ily gyorsan alkalmazkodni, nyálkahártyáiban megfelelően növelve a vérbőséget és a váladék kiválasztását. Természetes következménye ennek energiájuk és bakteriumok elleni védőképességük csökkenése. Nem tart soká és hatalmas huruttal bosszulják meg magukat e könnyelműségért.

Száraz, hideg időben megfelelően védve még a gyöngébbek is mozoghatnak a szabad levegőn, sőt pólyás babáknak sem fog ártani, ha időközönként felcserélik a szoba romlott levegőjét.

Az edzéstől eltekintve, a hideg levegő tokozza az anyagcserét, növeli az étvágyat és erős, egészséges gyermekeink erősen elütnek majd az egész télen át szobában nevelt penészvirágoktól.

Legjobb bizonyíték, hogy mily jó hatást gyakorol ifjúságunk egészségére a változatos téli sport, kezdve a szánkázástól a ma már általános korcsolyázásig.

NÉVTELEN.

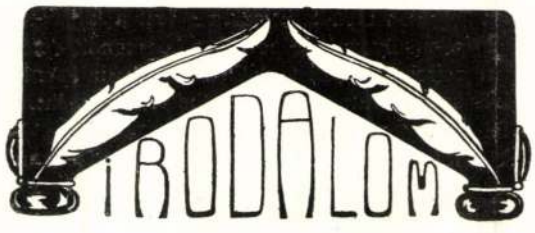

KÜZDELMEK. Írta Szikszay Ferenc. A Könyves Kálmán r.-t. műintézet sorozatos kiállításai egymásutánjából kiválik Szikszay Ferenc képeinek kiállítása. Egy csomó, nagyobbára eleven ecsetkezelésű, hangulatos tengeri kép fogadja a látogatót, melyek közül a jelen számban közölt „Holdvilágos éj az oceánon“ ragyogó színeivel minden látogatót megragad. Egy kis könyvet kaptam ott idéztemkor: K ü z d e l m e k, a művész írta, a saját éleményei, tapasztalatai. Aki e pazarul illusztrált kötetet elolvassa, azt kellemes meglepetés éri. Valóságos regény! És oly kellemes modorban, könnyed szép stílusban. A toll is derekas munkát alkotott az ecset helyében s a könyvet értékessé teszi, hogy néhány élénk párisi leírás mellett megkapó rajzolatait leljük fel benne a breton tengerpartnak, népe életének s egyszerre megnyílik szemünk s több értelemmel, több érdeklődéssel tudjuk a művész képeit is csodálni, melyek majd a tengeri táj szépségeit, páratlan színpompáját örökítik meg, majd borzalmas képében tűntetik fel a rettenetes, háborgó oceánt s szemünk előtt ellebeg az a sok boldogság, amit ez a szörnyű víz tajtékzó hullámai alá temetett, a partlakó nép sok nyomorúsága, szerencsétlensége.

HÁRMAN. Ezzel a címmel adott ki kötetet három fiatal író: H. Szederkényi Anikó, Haraszthy Lajos és Göndör Ferenc. Címlapot Rippl-Rónai József rajzolt nekik, előszót Ady Endre írt: e két névvel kezdeni irodalmi pályafutást azt jelenti, hogy töretlen utakon indulnak. Formában, érzésben új mind a három.

H. Szederkényi Anikó nem ismeretlen előttünk. Két hosszabb elbeszélése, egy regénye már megjelent önálló kötetben. Ez a mostani pár novellája csak emelkedést jelent. „A csodatest“, „A pokol országában“ című elbeszélések egy rutinos, élesen látó író tollával vannak írva. Sok a mondanivalója, amit megír az az élet, de nem úgy, ahogy elfogult asszonyi szemmel nézik. Ez Szederkényi Anikó legnagyobb érdeme.

Haraszthy Lajos: poéta. Költészete: bájos ölelkezése a modern formáknak a régi felfogásokkal. Szenvedélyes, szerelmes dalokat ír a — feleségének. Tüzes, érzéki dalok ezek, de tiszta, nemes szívből fakadtak, amilyen csak egy lírikusé lehet. „A robotos dalaiból“ versciklus pedig egyike azoknak a költeménysorozatoknak, melyeket nem lehet meghatottság nélkül olvasnunk. Az ujságírás, a léleköl ő éjjeli munka megőrli a poétát. Haraszthy Lajosnak — érezzük — lesz annyi ereje, hogy legyőzze az életet. Aki úgy tud dalolni, mint ő, az még poéta.

Göndör Ferenc: novellista. Még fiatal ahhoz, hogy olyan tisztán lásson, mint H. Szederkényi Anikó, de már író. Itt-ott még homályos a beszédje, néha talán sokat is ír meg, „Balázs Elek éhes“ című elbeszélését azonban csak mint vérbeli író alkothatta meg.

Felelős szerkesztő: Kogutowicz Károly.

Kiadótulajdonos: Demjén Lajos.

T. munkatársainkhoz! Valamennyi kéziratot a szerkesztőséghez, V., Váci-körut 78. kérünk címezni. A kéziratoknak csak egyik oldalára szíveskedjék írni, némi margó üresen hagyásával. — Kéziratokat nem adunk vissza.

E folyóiratban megjelent apró közlések csak a forrás pontos megnevezésével, az egyes cikkek csak külön engedéllyel vehetők át. — Klisék átvétele miatt tessék a kiadóhivatalhoz fordulni.

Hornyánszky Viktor császári és királyi udvari könyvnyomdája Budapest, VI., Aradi-utca 14.

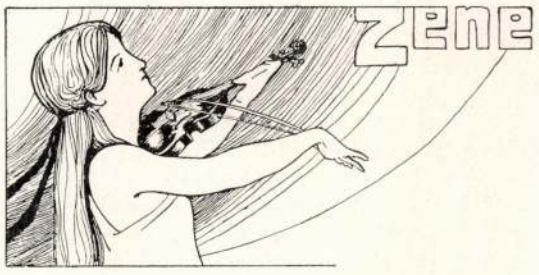

Zongora-e vagy hegedű.

Ha úgy volna, hogy csak az igazi istenadta tehetség tanul zenét, az olyan tehetség, amelyiknél már szinte a talentum maga nyilatkozik az iránt, hogy melyik hangszerre vesse magát; ha mondom, csak az ilyenek tanulnának zenét: akkor ennek a pár sornyi írásnak semmi létjogosultsága sem volna. Ám valójában úgy áll a dolog, hogy ma már jóformán mindenki azon van, hogy gyermeke zenét tanuljon. Sok esetben nem is kerül szóba, hogy vajjon melyik hangszerhez vonzódik a gyermek hajlandósága, vagy pláne: egyáltalán vágyódik-e a zene után! A szülők — és ez magában véve nagy kulturális haladás — immár úgy vélekednek, hogy a gyermeknek zenét tanulni muszáj, mert „ki tudja, mire lesz jó". Ebből látható, hogy a zenetanítás egész ügye két momentum körül mozog: egyik az, hogy a zene immár lelki szükséglete a közönségnek, más szóval: hozzátartozik immár a műveltség kellékeihez; a másik momentum, hogy a zenész pályája nem is legutolsója a kenyérkereső pályáknak.

Amidőn pedig idáig fontuk az okoskodást, rátérhetünk a soraink címében kifejezett tárgyra; arra t. i., hogy vajjon melyik hangszer a „célszerűbb", vagyis a „jobb"? Álljon itt röviden a felelet is: föltétlenül és minden körülmények között a hegedű. Miért? Íme itt adom a legfőbb okokat és argumentumokat: lényegében, a zenei hallás fejlesztésére a zongora, az ő temperált hangolásával egyáltalán nem alkalmas. Sőt, tovább megyek: hallást csakis a hegedűvel lehet fejleszteni, sőt az ú. n. abszoluthallás is csak a hegedűvel való hosszas foglalkozás útján szerezhető meg; a zongora pedig igen alkalmas arra, hogy a gyermek hallását legalább is ne fejleszsze; a zenei művelődésnek pedig igazán első feltétele a jó hallás.

Anélkül, hogy ezt tovább fűzném, rátérek a dolog ú. n. praktikus oldalára. A zongora sok helyet elfoglal, nehezen szállítható hangszer, amelynek elhelyeztetése magában véve is csapás, különösen itt a fővárosban; hozzá még igen drága portéka, minduntalan való hangoltatása költséges; nem is említem azt, hogy a lelkiismeretes, jó, hozzáértő hangoló igen-igen ritka lévén, egy-egy kontárhangoló képes a zongorát alaposan tönkretenni. Mi más azonban a hegedű! Könnyen kezelhető, elhelyezhető, szállítható, hangolható, védhető, szóval a zongorához képest ideális hangszer!

Tehát; okvetetlenül inkább a hegedű, mint a zongora!

EŐ.

Mily körülmények között árthat a hideg szervezetünknek?

A statisztika azt bizonyítja, hogy a megbetegedések és halálozások száma nem télen éri el tetőpontját, hanem az átmeneti időszakok alatt, főképen tavasszal, szóval a gyors és nagyobb hőingadozások idején.

A sarkvidék, általában a jégöv lakhatósága szintén amellett bizonyít, hogy a tartós, száraz hideg nem ártalmas a szervezetre. Ennek az a magyarázata, hogy a helyesen táplált, egészséges test a külső hőhatásokat ellensúlyozni képes. Az eszkimók például főképen zsíros eledellel táplálkoznak, és tudjuk, hogy zsírok és szénhydrátok a szervezetbe vive oxygént vesznek fel és így meleget fejlesztenek.

A test melegének legnagyobb részét azonban az izmok munkája adja. Bequerel pl. kisérletei közben azt találta, hogy egy fürészelő ember felkarizmainak hőmérséke öt perc alatt 1 C fokkal emelkedik. Meleget termel továbbá a vér folytonos keringése közben az érfalakkal surlódva.

Az így termelt hő éghajlatunk alatt 37·1 C foknak felel meg. E hőfokot a test, a környezet hőmérsékletétől függetlenül 1·25 C foknyi ingadozással állandóan megtartja.

Ez nem jelenti azt, hogy védetlen test nulla alatti hőmérsékletnek is képes ellentállni.

Ellenkezőleg. Részeg embereknél tapasztalták, kik ily állapotban az éjjelt fagyos levegőben töltötték, hogy hőmérsékletük 24 C fokra sülyedt; megjegyzendő, hogy a test 20 C fokra való lehűlése halált okoz.

A fennebb mondottak alapján érthető, hogy szélcsendes, fagyos napokon mozogva, a hideg nem hat reánk kellemetlenül.

A hideg hatása alatt nyugvó helyzetben azonban a szívtől távolabb eső, vérrel gyérebben ellátott testrészeink, így a láb és kézfejek, a fülek és orr, már nagyon szenvednek. Ha e testrészek rendes hőfokon tartása nem sikerül, sőt elérik az előbb említett minimumot, akkor ezek elhalása következik be, — lefagynak.

Gyakran tapasztaljuk, hogy a hideg ellen alkoholélvezettel védekeznek.

Igaz, hogy az alkohol némileg emeli a hőtermelést, de idegbénító hatása párosulva, a nagy hideg hatásával szinte elnyomhatatlan álmosságot okoz, s ez végzetessé lehet az illetőre, megfagyási halál alakjában.

Sokkal célszerűbb meleg ételek és italok, pl. tea által emelni a hőfokot.

Téves az a nézet, hogy hideg levegő belégzése

Szikszai Károly grafikus

en

RÓNAY LÁSZLÓ:

„Boldo

Rákos Sándor: A tűz kérlelése. *(Szépirodalmi, 380 old.)*

„A lenti lárma csöndemig nem ér föl: / néma küzdő — rejtőzködve lakom. / Csak biztató baráti halihóra / nyílik meg ablakom". Az *Ablak* záró négy sora hiteles önvallomásként jeleníti meg *Rákos Sándor* emberi arcmását. Hiányzik belőle minden magamutogatás, a félhomályban mozog igazán otthonosan. Összegyűjtött verseinek címadója mégis a tűz

Szikszai Károly

12

Élet és Irodalom, Bp. 1984. júl. 27 XXVIII/30

ıra?

ehetőségeiről

ık kell a funkciók változásá-
s megújulására. Az ifjúsági
ezet esetében arra, hogy a je-
ginél szélesebb körű ifjúsági
rális mozgalmak induljanak,
e ne csak induljanak, hanem
n lehetőségük a jellegüknek
elelő intézményesedésre. (Ami
például sohasem következett be
sem a beat-pop zenei, sem a nép-
művészeti, de voltaképpen a klub-
mozgalmakban sem.) Az érdekvé-
delmi szervezetek esetében arra,
hogy ugyanúgy kialakuljanak a
kulturális modelljeik és mozgal-
maik, mint a régi szakszervezetek-

ıt minden demokráciának, két
ala van. Az egyik a kultúra de-
kratizálása, felülről létrehozott
yamat: minden embernek meg
l adni a lehetőséget a kultúra
nden szintjének elsajátítására.
másik az alulról (még inkább
épről) induló kulturális de-
kratizmus: a tömegeknek nem

repének átalakítása). A távlati ter-
vekben azonban a demokrácia épp-
olyan elvontan szerepel csak, mint
az ellenzéki vagy ellenzékieskedő
fiatalság vágyaiban.

A kulturális demokráciának
fontos és nélkülözhetetlen szerepe
van a demokratizmus általános fej-

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Naksol

6.

n. 29. XXVIII/26

Szikszai Károly, grafikus

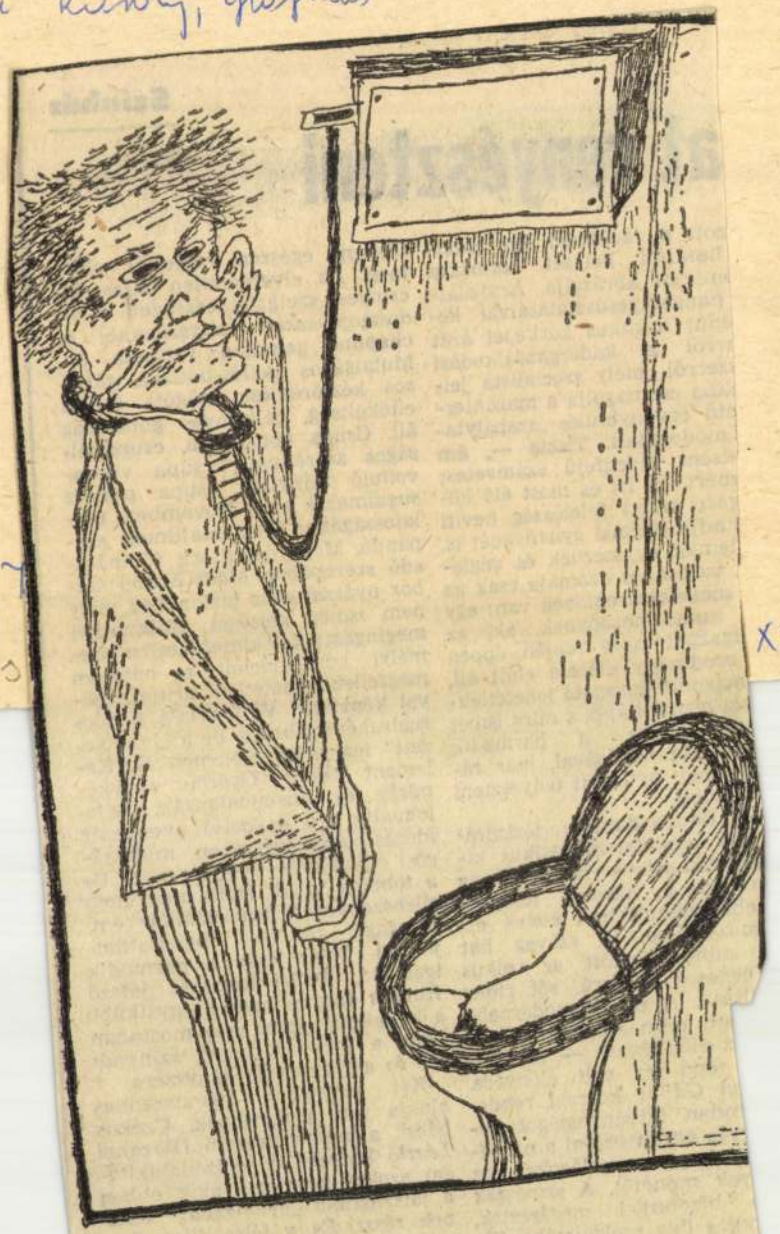

Szikszai Károly rajza

Szikszai T

Élet is

14.

XXVIII/7.

második igazgató lehetetlen-
szi a munkáját, s mire ismét
ntakozhatna, a harmadik
gató támogatásával, már rá-
dt, hogy nyulakat tenyészteni
etődőbb.

szi Endre darabja: tézisdrá-
Egy aggodalom logikus ki-
se dramatikus vizióban, hogy
nségét a hasonló (csöppet
elképzelhetetlen) esetek el-
mozgósítsa. A szöveg hat
e mindenekelőtt, az epikus
függések szigorú, sőt rideg
litása. A szó legmodernebb
en nem színpadszerű. S
z előadásnak — úgy tet-
épp ez vált előnyére.
yi Gábor korrekt rende-
inden látványosságot ke-
gyja érvényesülni a párbe-
t és a monológokat, az
yek menetét. A színészek
bizonnyal megérezték,
ontos úgy szolgálatába áll-
hogy a legjobb szolgálatot

val képviseli. Vérfagylaló bohóc-
figuraként mutatja be a „lehelye-
zett" igazgatót, Kelemen K. Ke-
lement *Miklósy György:* nagyké-
pűség és bizonytalanság, hata-
lomadta erő és belső gyengeség
ideges (ám egészében mulatsá-
gos) vibrálását teremti meg. De
a többiek is jól érzik meg, hogy
ellenszenves jellemsémáikat em-
berséggel föltöltve fogadtathat-
ják el. Talán csak a harmadik
igazgató. Küllei szerepét játszó
Kovács István marad egysíkúbb
a kelleténél: igaz, vele mostohán
bánt a gyorsan fogyó színpadi
idő és a slusszpoén kényszere.

Két alapjában rokonszenves
alakja van a darabnak. Czékus
bácsi, a gépkocsivezető *(Baranyi
László* korrekt, jó epizódalakítá-
sa) azokat képviseli, akik ebben
a játszmában „gyalogként" vesz-
nek részt. És a félreállított ku-
tatómérnök, Károly Károly, akit
Márton András személyesít

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly rajza

1/25

Szikszay Ferencz

1., Bretagnei halászok. A szegedi képzőművészeti egyesület 1903 kiállításán megny. Biró Imre.

2., Grisette. u.o. megv. Stelczel Frigyes szeged.

3., Téli est. u.o. megny. Vajdáné Róza Flóra, szeged.

4., Téli táj. u.o. megv. N.N.

Művészet 1903. 354.

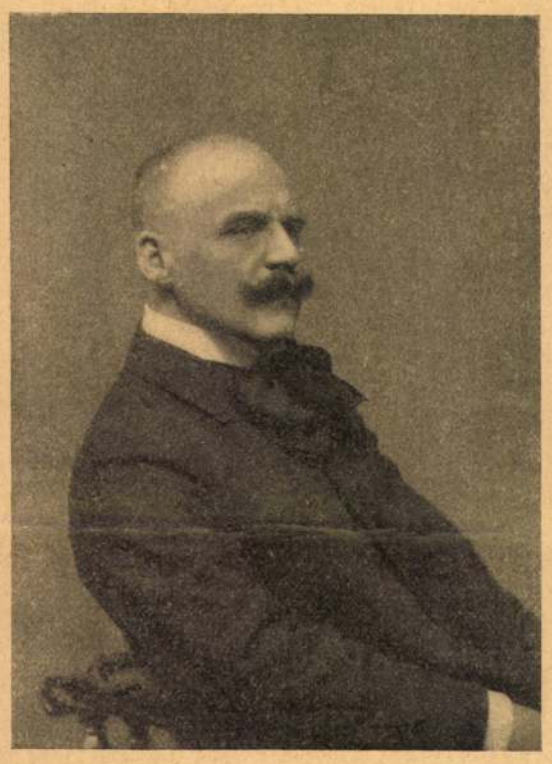

SZIKSZAY FERENCZ.

— Szép história!

— Az ellenpárt konventikulumot tartott tegnap a Veszelyi Tamás házánál s elhatározta, hogy minden áron meg fogja akadályozni a méltóságod főispáni ténykedését, ha kell, botrányokkal is.

— És ugyan mi kifogásuk van ellenem?

— Mindent megmondjak?

— Csak rázza ki bátran az egész zsákot.

— Azt mondják, hogy méltóságod értelmi tehetség dolgában nem egészen áll azon a magaslaton, mely egy ilyen megye kormányzásához kivánatos volna.

— Azaz hogy ostoba, tudatlan fráter vagyok; menjünk tovább.

— Hogy inkább a Jóska kost neveztette volna ki Noszty úr főispánnak, mintsem méltóságodat.

— Ah, szegény Jóska, — sóhajtott fel a főispán, — ő már átesett az ilyesmin, őt már egy pár nap előtt megharapta egy veszett kutya. Nekem pedig ön egy egész falkát helyez kilátásba.

— Valóban úgy van. A csőcselék föl van izgatva s kivált a bevonulásnak könnyen lehetnek komoly és kellemetlen részletei, a mi azonban magát a beiktatást illeti a közgyűlési teremben, ott már nem igen lehet félni, ha lesz is egy kis lárma, egy csomó gúnyos vagy épen goromba közbeszólás.

— Az nem tör csontot, — jegyezte meg Kopereczky elgondolkozva, — hanem a rántottát nem szeretem.

— A közgyűlési teremben, — folytatá Malinka, — már jelentékeny számmal lesznek embereink: a Noszty-rokonság, a közömbösek, óvatosak, félénkek, várakozó álláspontúak, stréberek és azok a paraszt bizottsági tagok, a kiknek Noszty úr napidijakat fizet, hogy éljenezzenek. A közgyülésnek legfeljebb a másik felé lesz rakonczátlan. Meglepetések azonban itt sincsenek kizárva, mert ezek az emberek átkozottul leleményesek. A hangulat határozottan méltóságod ellenes, a hangulat pedig nagy hatalom. A legjobb embereinket összetöri. Így jártunk az üdvözlő szónokkal, Vér Tamás főjegyző úrral is, tegnap váratlanúl polypot kapott a gégéjébe, most operálni kell.

— Még ez is? Ki tartja most a beszédet?

— Noszty úr az alispán urat, Poltáry Györgyöt kérte fel ma reggel, csak úgy vállalta el, hogy királyi tanácsosságot igért neki. Ad vocem beszéd! Tudja a beszédét?

— Elmondom, mint a miatyánkot, csak engedjék. Mert vétek volna érte, ha már bevágtam szóról-szóra. A beszéd nem okoz nekem semmi nyugtalanságot amicze, hanem a rántottát nem szeretem.

— Azt mi is gondoltuk s Noszty úr megbizott engem, hogy négyszemközt valamit előadjak, de csak négyszemközt, mert . . .

Malinka nyugtalanúl tekintett a bóbiskoló Bubenyikra.

Kopereczky gondolkozott egy perczig; a coupé azokban az időkben készült, mikor a kocsi-folyosó még nem volt kitalálva, Bubenyikot tehát nem lehet kiküldeni.

— Bubenyik! — kiáltott rá, — beszélsz te németül?

Bubenyik felriadt és a fejével bólintott:

— A katonaságnál megtanúltam.

— Marha vagy, — förmedt rá ingerülten. — Semmire se használhatlak. Hogy lehet németül tudni?

Eközben azonban eszébe jutott, hogy egy csomó gyapot van a táskájában, a mire jód tinkturát szokott csepegtetni fogfájás ellen. Ezt hát most elő kellett keresni, és a saját méltóságos kezeivel dugdosta be a Bubenyik füleibe, de még ez se volt elég, ráadásul kinyittatta vele az ablakot is, hogy azon nyujtsa ki a nyakát, a mennyire csak lehet, nem törődve a figyelmeztető táblácskával, hogy: «Ne tessék kihajolni.»

— Csak te hajolj ki, Bubenyik, ha valami bajod történik, nagyon szépen foglak eltemettetni.

Most aztán beszélhetett Malinka:

— Hát az a terv, méltóságos uram, — suttogta, — hogy a bevonulást elkerüljük, de olyan ravasz módon, mely mellett semmi gáncs nem érheti személyét. Bontóváron innen van Alsó-Rekettye község, a hol Tóth Mihálynál vidám vadász-társaság van.

— Ki az a Tóth Mihály?

— Valami nagyon gazdag ember, én nem ismerem. Közönségesen «Amerikánus»-nak hivják és állitólag gyönyörü leánya van, nagy parthie.

— Szénégetőnek tőkén a szeme.

— Hát ennél a Tóth Mihálynál vannak a vadászok s ezek közt kettő, Komlódy János és Noszty Károly, a méltóságod apósának közeli rokonai be vannak avatva a tervbe, de csak épen ők ketten. Mind a kettő igen derék ember, a kik . . .

— Ne kezdje nekem Ádám és Évától amicze, — vágott közbe türelmetlenül, — a tervet, a tervet . . .

— A terv az, hogy mikor a vonat az alsórekettyei indóházba ér, akkor a vadászlakból a bizalmasok véletlenül épen ott lesznek s Komlódy úr, a ki ismeri is méltóságodat, kiáltani fogja a nevét, mire méltóságod kitekint az ablakon s udvariasságból leszáll, hogy kezet foghasson s nehány szót váltson velök. Szóból szó lesz (ők is füzni fogják mesterségesen), a vonat e közben megindul, s méltóságod lemarad. Én kétségbeesve fogok kiabálni az ablakon, de hasztalan, ön káromkodni fog, aztán pedig megadja magát sorsának, az estét a Tóthék házánál tölti, vacsora után kocsira ül, és megkerülve a várost, a nyugati oldaláról hajtat be a megyeházába, a hol mi megvetett ágygyal várni fogjuk. Oly egyszerü az egész, mint a Kolumbus tojása.

— Hm, — szólt Kopereczky hálásan pislogva. — Egy kicsit restellem a dolgot, hátha gyávának fognak tartani?

— Az lehetetlen. Hisz egész evidens, hogy vis major volt.

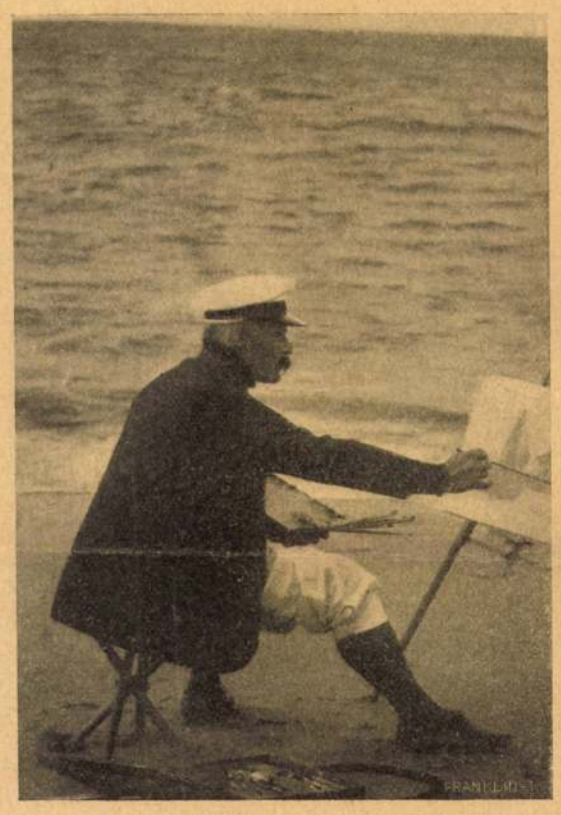

SZIKSZAY FERENCZ MUNKAKÖZBEN A FRANCZIA TENGERPARTON.

— És maguk aztán mit csinálnak, he? Maga kapja a rántottákat, mi?

— A mi szerepünk könnyü. Gyimókán beszáll a méltóságod elé összetoborzott küldöttség, ebben benne lesz Noszty képviselő úr is, a ki nekünk elhiszi a fatális elmaradás történetét, szidni fogja a vasutakat, fenyegetőzni fog, hogy meginterpellálja ezért a minisztert, ráfogja az ellenpártra, hogy aljas csinyt követtek el, megvesztegették a kalauzt, a vonatvezetőt, vizsgálatot fog követelni. Szóval úgy nyélbe üti ő a dolgot, hogy még mi csinálunk tőkét belőle.

Kopereczkyt kezdte erősen mulattatni a szituáczió.

— És az utczákon, meg az indóházban várakozó tömegekkel mi lesz? — kérdezte vigyorogva.

— Azok bizony szépen felsülnek, nem lesz kit inzultálni.

— Ha csak az üres hintómat nem.

— Azt se; mert az ugyan ott vár az indóház előtt, de mihelyt odaérünk, nyomban elküldjük méltóságodért az alsó-rekettyei indóházhoz, a hol lemaradt, de azzal ne tessék törődni, mintha ott se volna, az csak egy finta, egy kis szemfényvesztés, azon a kocsin nem volna jó bejönni. Majd iszen tudja a többit Komlódy úr.

— Körülbelül én is tudom, — felelte Kopereczky fölélénkülve, és egy nagyot ütött a Bubenyik hátára. — No pupák, behozhatod már a tökfejedet. (Folytatása következik.)

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Párisból látogatott haza egy fiatal piktor és mindjárt hozzá kell tennem: egy nagyon erős és nagyon magyar talentum. Hangsulyozni kell, hogy erős, a ki nem szorult keztyűs kézzel való simogatásra, és hangsulyozni kell, hogy magyar, mert valóban az, noha a képein nincs se kutágas, sem pipaszóval mulatozó juhász s noha a jó magyar érzését kétségbe fogják vonni sokan és végképen meg is fogják tagadni szintén nem kevesen.

Kell erről néhány szót mondanom, mert az alkalom már nem is lehetne kinálkozóbb. A magyar társadalomnak a magyar művészettel való kapcsolata kegyetlenebb Shylock szerződésénél. A mig itthon van a piktor vagy a képfaragó és koplalások, megaláztatások és

VÁRAKOZÁS.

könnyek között is ragaszkodik a hazai röghöz, addig lenézés, kicsinylés, de főképen fagyasztó nemtörődömség az osztályrésze. S a mikor aztán szárnyat bont s a szenvedések után megmaradt talán legutolsó energia-csöppet arra használja, hogy a halálos atmoszférából kimenekűljön: már megüti a fülét az új elnevezés, az «idegenbe szakadt honfitársunk,» a miben a krokodilus könnyén kívül már benne van a vád és a szemrehányás, hogy ugyan miért hagyott el bennünket? Mintha bizony nem elüldözték volna.

De ha már a szárnybontás is drámát jelent művészeink számára: a megállapodás, a fészekrakás meg épen bizonyos tragédia. A Munkácsyk, a Zichyk ragyogásában mi is megfürdünk, mint az örömszülő nemzet, — a mig külföldön vannak. Megköveteljük, hogy magyaroknak vallják magukat, haragszunk és hazaárulásról suttogunk, ha a nevöket francziásan irják oda valamely vásznukra. De csak addig kellenek a magyarságnak, a mig messze vannak. Ha hazakivánkoznak, már felüti a fejét a «sanda gyanu». A visszatérés szándékában ezerféle motivumot sejtenek, csunyánál csunyábbat, csak épen azt az egyet nem hiszik el, a mit állandóan hangoztattak és követeltek: a nemzeti érzést, az otthon levegője után való vágyakozást. Ha a magyar földből kisarjadt a lángész: nincs maradása. Ha megszökött közülünk: nincs visszatérése. Ha elment, ide nem jöhet vissza. Legföljebb ha hozzuk. Koporsóban.

Igy, egy-egy látogatásra azonban szivesen fogadjuk a vendéget. Még akkor is, ha magyar. Még akkor is, ha — mint Szikszay Ferencz — nem csak képeket, de művészetet is hoz magával. Hiszen vannak itthon is piktoraink, a kik egész művészek. De nagyon kevesen és csaknem mindannyian félrehuzódva, megértetlenül, mint a hogyan a legszűzebb havat sem a hegyek lábainál, hanem a legrejtettebb, legmagasabb sziklahasadékok között találni. Tiz esztendőnek a munkásságát, szakadatlan forrongását tárja elénk az az alig kilenczven vászon, a mit félezernél több, javarészint angol és franczia műbarátok tulajdonában lévő képe közül össze tudott gyűjteni. Nem adják oda szivesen, sőt nem adják oda sehogyan sem a magukhoz váltott festményeket, a mint nem válunk meg szivesen egy jólőrzött ereklyénktől, akár csak rövid időre is. És épen ebben az egy momentumban rejlik Szikszay festésének legegyénibb sajátossága. Az ő képei nem falat diszitő foltok, több-kevesebb értékű művészi csecsebecsék, uribb szobáknak — immár nálunk is — kötelező járulékai. Szikszay minden képe egy-egy eleven, átélt érzésnek az őszinte és megkapó

ŐSZI DÉLUTÁN. (ORSAY.)

A «Könyves Kálmán» Szalonjából.

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

de még csak allürjei sincsenek. Annál inkább van a franciának, az angolnak és legkivált a németalföldinek. A tenger — mint művészet tárgya — akaratlanúl is egybeforrott a mi fölfogásunkban a nagy oczeán-speczialisták neveivel s elfeledtük, hogy a tenger a valóságban is lehet olyan, mint Ruysdaël, vagy Van der Neer vásznain s ha ők láthattak bizonyos alkalmakkor bizonyos szineket, ugyanazokat a szineket megláthatja más is, akárki is. Elvitázhatatlan valóság, hogy Szikszay Ferencz képein is lehet találni ilyen tipikus szineket, sőt tipikus kifejező módokat is, de az nem arra vall, hogy ő múzeumok falain tanúlta a festést, hanem jelenti azt, hogy ő a festői meglátásban olykor Ruysdaël ódai magasságáig is eljut, mint pl. az első kisteremben függő «La Manche» képén, hogy csupán egyetlen dokumentumot említsek. Különben is: a pikturában nem lehet frondőrködni. Itt hiába öltözik a borbélylegény grófnak. Egészen bizonyos, hogy senkit meg nem téveszthet. Viszont hasztalan iparkodás, hogy a vérbeli grófra rásüssék, hogy csak — borbélylegény.

Egyéb tájképein nincs meg annak az elmélyedő tanúlmánynak a nyoma, a mi tengerképeit egy-egy chef-d'oeuvre-ré avatja. Tájai között van olyan, a mely percznyi benyomás megrögzítése és van olyan, a mely már-már eljut az akadémiai leszűrődöttségig és kimértségig. Ám ez csak a képek miként való megcsinálására vonatkozik. Tájképein gyöngébb a mód, a hogyan a mondanivalóját kifejezi, de a mit mond, az ép oly értékes és tartalmas, sőt egészében ugyanaz, mint a tengert ábrázoló vásznain. Minden képében a természet iránt való végtelen szeretetét, a művészetben való gyönyörűségét s az egyszerűség — mint a legtökéletesebb forma — felé való törekvését akarja megérzékíteni. Én úgy vélem, hogy ezt az iparkodását a legteljesebb siker kiséri. Angol és franczia hozzáértők, akadémiák, amatőrök és műkereskedők (s ez odakünn többet jelent holmi czopfos tekintélynél) lelkes bámulattal kisérik fölfelé haladtában. Attól már elkéstünk itthon, hogy fölfedezzük vagy előbbre segitsük. De keserűségeket még okozhatunk neki. Még elég fiatal, hogy meg lehessen kisérelni géniuszának a letörését. *Fráter Aladár.*

ÉJSZAKY KÁROLY.

1818–1907.

Kolozsvárott meghalt egy 89 éves öreg iró, — talán a legöregebb mindazok között, a kik a tollat forgatjuk. A mai olvasó, sőt még a fiatalabb iró nemzedék is, alig ismerte már a nevét, művei pedig egészen elmerültek a feledésbe. Valami nagy hullámokat akkor sem vertek, a mikor egész frissek voltak, mert *Éjszaky* Károly nem tartozott azok közé az eredeti nagy szellemek közé, a kik kortársaiknak új irányokat mutatnak vagy új alapokra fektetik az irodalmat. Soha nem is szánta rá életét egészen az irodalomra, csak más foglalkozásaiból fenmaradt idejét adta neki, inkább hajlamból és kedvtelésből, mint igazi ellenállhatatlan hivatásból. Vonzotta talán az irói világ társadalmi élete is, a mely akkor, a mikor az ő tehetsége virágában volt, nem volt olyan széthúzó és vetélkedő, pártoskodással teli, mint ma, egységesebb, melegebb és kellemesebb volt. Ennek az irodalmi társas életnek egyik igen kedvelt tagja volt Éjszaky Károly, elmés társalgó, vidám pajtás, melegszívű jóbarát, minden izében derék magyar ember.

Az írók körében való élet sarkalta irási kedvét is, a mit abból is láthatni, hogy a mióta elkerült Pestről Kolozsvárra, alig lehetett róla az irodalommal kapcsolatban hírt is hallani, egész irói munkássága egy-két alkalmi felolvasásra szorítkozott. A mit írt, azt majd mind a nyolczvanas évek előtt irta. Vigjátékaival aratott legtöbb sikert, a Nemzeti Szinházban is előadták egy-két darabját, melyek tetszést arattak. Írt verseket, novellákat is, de a szinpad maradt igazi szerelme. Szindarabjai ma már teljesen a multéi, a mai közönségnek és kritikának nem sok mondani valója akadna róluk, de annak idején hozzájárultak a magyar szinpadi műsor élénkitéséhez. Mint a hetvenes évek irói világának egyik kedvelt alakja, főrészese volt 1877-ben a Petőfi-társaság alapitásának s hálából ezért a

ÉJSZAKY KÁROLY.

társaság alelnökévé s később tiszteleti tagjává is választotta.

Az irodalomnak, bár lelke javát kétségkivül neki ajánlotta fel, nem sok szerepe volt életpályája külső alakulásában. Mérnök-ember volt, küzdött a szabadságharczban, a Bach-korszakban mint magán-mérnök működött, majd a jobb idők pirkadásával Fejérvármegyénél vállalt tisztséget. Az alkotmány helyreállitása után képzettségének megfelelő alkalmazást talált az államvasutaknál, a hol szép állást ért el: mint kolozsvári üzletvezető vonult nyugalomba. A kolozsvári társadalmi életben temperamentumának megfelelő részt vett, a kedves modorú, élczes és eszes öreg urat nagyon sokan meggyászolják a kincses városban, mert sokan szerették. Buzgó tagja volt az «Erdélyi Irodalmi Társaság»-nak is. Halála nem irodalmi esemény, de azért érdemes megemlékezni róla, mint nagy és nevezetes idők részeséről s egyikéről azoknak, a kik nehéz időkben szitották a nemzetben az önbizalom s az irodalom iránti érdeklődés tüzét.

TOLSZTOJ SHAKESPEARE-RŐL.

Csodálatos a tömegek psychológiája. Mi sem kedvesebb csemege neki, mint az élő nagyságok kicsinylése, sőt lehurrogása, de a meghaltak iránti becsülését és kegyeletét nem hagyja egykönnyen megváltoztatni. Gyakori eset az, hogy hires emberek még életükben feledésbe merülnek s halálukkor nincsen meg semmi egykori dicsőségükből. Gyakoribb eset az, hogy a hires ember fenn képes tartani hírnevét, ha mesterséges és erőszakos eszközökkel is, haláláig, de akkor azután menthetetlenül elborítja a feledés homálya. Kevés példa van azonban arra, hogy népek évszázadokon át kegyelt ideáljuktól eltántorodjanak egyesek kedvéért, a kik ezek nagyságát kétségbe vonják. Ilyenkor már a hosszú népszerűség is elegendő ahhoz, hogy a hires nevek viselői folyton újabb és újabb szempontokból való kutatás tárgyává tétessenek. Sokan, — legszembetünőbb példája ezeknek Dante, — olyan müveket alkottak, melyeket tulajdonképen csak a kortárs érthetett meg teljesen minden tanulmány nélkül — még az is csak, ha a viszonyokkal ismerős volt. A jelenkori olvasó csak elmélyedő kutatás által emelkedhetik e mű élvezetének magaslatára. Shakespeare nem ezek közül a nagyságok közül való: elenyésző csekély kivétellel összes művei ma is oly könnyen érthetők és élvezhetők, mint keletkezésük idejekor voltak, sőt mondhatjuk bátran, ilyenek fognak maradni mindenkor.

Tolsztoj tehát, midőn arra határozta el magát, hogy Shakespeare ellen röpiratot ír, — mert így kell neveznünk irodalmi tanulmányát, — a világ legnagyobb és legkevésbbé kétségbevont hírnevei egyikének megtámadására vállalkozott. Nem hiányoztak ugyan eddig sem egyes hangok, melyek a «brit óriás» nagyságát kicsinyelni merészkedtek. Bernhard Shaw, kit méltán Shakespeare legtehetségesebb élő utódjának tekinthet a mai angol szinpad, midőn tudomást szerzett arról, hogy Tolsztoj Shakespeare *ellen* könyvet készül irni, nyilt levelet intézett hozzá, melyben ő is kijelenti, hogy nem tartozik a Shakespeare-imádók közé. «Shakespeare, mint gondolkodó — irja, — megállhat vagy elbukhat Tolsztoj szemében, de nem hiszem, hogy egy perczig is kiállhatná oly élesszemű kritikus és vallási realista vizsgálatát, mint a milyen Tolsztoj.» Felemliti továbbá, hogy Byron is azt tartotta, hogy Shakespeare érdemeit meg nem illő tiszteletnek örvend. Ezek a kicsinylő vélemények elenyésznek azonban azzal a határt alig ismerő Shakespeare-imádással szemben, melynek egyik első hirdetője Goethe volt.

Tolsztoj nem remélhette azt, hogy könyvével meg tudja fordítani a közvéleményt, csupán eleget akart tenni azon bensejéből fakadó és egész életén át táplált véleményének, melyet Shakespeare müveinek olvasása benne keltett. A könyvében kifejezett nézet nem pillanatnyi hangulat eredménye, sem meggondolatlan állásfoglalás, hanem, mint maga mondja, csupán sikertelenségét mutatja azon szakadatlan erőlködésének, hogy Shakespeareről való véleményét összeegyeztesse minden más czivilizált ember véleményével. Az eredmény azonban most is, midőn 75 éves korában az egész Shakespearet még egyszer elolvasta, csak az volt, hogy mindenütt unalmat és csodálkozást érzett olvasás közben. Nem tulajdonítja azonban ezt, mint várhatnók, a maga eltérő izlésének, hanem azt állítja, hogy az egész európai közvélemény Shakespeareről szóló itélete egy közel százötven éves suggestió gyümölcse.

Részletes elemzés tárgyául Tolsztoj a *Lear király*-t választja; mely Shelley szerint az egész világ drámai művészetének legtökéletesebb alkotása. Az olyan «értelmetlen dramatizált elbeszélésekkel» való foglalkozást, mint a milyenek a *Vihar, Troilus és Cressida, Cymbeline,* nem is tartja érdemes munkának. Jelenetről-jelenetre halad: azt találja, hogy a cselekmény nem egységes, semmiféle belső szükségszerűségben nem leli magyarázatát, a személyek pórias nyelven beszélnek, a mi különben is Shakespeare azon tulajdonsága, mely szerinte müveinek élvezetét leginkább gátolja. Az ezen dráma eredetijéül szolgált régi angol szindarabot minden tekintetben Shakespeare müve fölé helyezi.

Nem áll meg azonban Tolsztoj ennél az egy szinműnél; általánosságban jelenti ki, hogy Shakespeare darabot szerkeszteni nem tud s egyáltalában képtelen jellemet alkotni. Shakespeare nem tud jellemet alkotni! Ez azon pont, mely valóban méltán megütközést kelthetett világszerte, mert ennél nagyobb és megokolatlanabb váddal nem igen illettek még irodalmi nagyságot. Egy franczia folyóirat kérdést intézett a franczia irodalom kiválóbb művelőihez, mi a véleményük Tolsztoj lesujtó kritikájáról? És még a franczíák is, kiknél pedig a Shakespeare-kultusz korántsem akkora, mint Németországban vagy nálunk, majdnem egyértelműleg elitélőleg nyilatkoztak Tolsztoj kritikájáról, bár abban némileg igazat adnak neki, hogy — mert ez volt az enquèten felvetett egyik kérdés, — Shakespeare gyakran unalmas.

Tolsztoj nem bocsátkozik behatóbban Shakespeareről alkotott véleményének megokolásába; csak azt hangsulyozza, a mit már emlitettünk, hogy a Shakespeare-imádás nem egy kritikai szemmel végzett tanulmány gyümölcse, hanem egyedül a Goethe által kinyilatkoztatott véleménynek nemzedékről-nemzedékre átörökített és soha kellő kritikával nem bonczolt suggestiv erejében leli magyarázatát. Goethe ezen véleménye pedig Tolsztoj szerint abból magyarázható, hogy Goethe meg akarta dönteni a franczia művészet dicsőségét a végből, hogy a maga dr[illegible] működésének tágabb teret nyisson, fő[illegible]en pedig abban, hogy életfelfogása a Sh[illegible]peareével egyezett. Goethe mindenható [illegible]ktátor volt irodalmi és aesthetikai kérdésekben s véleményét csakhamar magáévá tette a német literátusok egész serege. A külföld [illegible]em csatlakozott azonnal ehhez a felfogásh[illegible]s még Anglia sem viseltetik oly tisztelettel [illegible]s rajongással Shakespeare iránt, mint Német[illegible]ország. Az kétségtelen dolog, hogy Shakespea[illegible] mai hirnevének eredete Németországban ker[illegible]sendő, mert közvetlen követői Shakespearenek [illegible]azájában se voltak.

visszasugárzása. Képében először nem a pitoreszk hatást, hanem a lüktető érzést vesszük tudomásul. Szikszay vásznain észrevehetetlen, hogy a festés voltaképen a tér dimenzióinak, a clair-obscure fogásainak mesterkélt alkalmazása. Érzéseinek a vászonra való átvitelében még nem oly hatalmas az összefoglaló erő, mint Millet képein. Nála az ember a képen vagy nem szerepel, vagy csak staffage, mint Corotnál. Millet az «Angelus»-ban, vagy a «Kalászgyűjtők»-ben már-már eléri azt, hogy egy néhány araszos vászon határai közé mintegy beleszorítsa az egész Teremtésnek, a Kozmosnak a végtelenségét és egyetemességét is kifejező hangulatot. Mintha egyazon perczben és egyazon rögből sarjadt volna fel minden: az összegyűjtött termés, az ember, a munka, a jólét és a nyomoruság s mintha az imádkozó fiatal pár ajakáról elröppenő fohászkodás már az elmulást jelképezné. Szikszay is a mindenséget érzi és keresi a témáiban, de azok kifejezésében még csak az epizód elmondásáig jutott. A tenger maga a mérhetetlenség s a vásznon is ennek a mérhetetlenségnek a szimboluma. Ám ezzel a fölfogással most még nem közeledik feléje Szikszay. Most még csak apróbb nyilvánulásaiban figyeli meg a tengert, az intimitásait, hogy úgy mondjam, a toilette-titkait lesi meg és viszi a vászonra. Egyik képén a szél pajzánkodását érzékíti meg, a mint a tenger zöld pongyolájának habfodrait meglibbentgeti. Ez a *Szélroham*. Mellette már haragszik a tenger. S mint mindaz, a mi nagy: a haragjában kicsinyessé válik. Egy apró, szerencsétlen bretagnei halászbárkát olyan hullámokkal ostromol, hogy az már valóban sok. Ez már az *Orkán*. Azután lágy és sejtelmes akkord szólal meg a Szikszay tengeri szimfoniájában: *Holdas éj az Oczeánon*. Itt már kezd érződni, hogy a

ELHAGYATVA. (SZEPTEMBERI APÁLY.)

keret csak a képnek szab határt, a tengernek nem. Tengert sejtünk, lágyan hullámzót, a kép horizontján túl is. De még ez sem az igazi tenger, a nagy, a félelmetes, a melynek szelídsége mögött is ott rejlik az örök, a kegyetlen fenyegetés, a melynek a nyugodtsága halálos sejtelmekkel teljes. Szikszay az ő holdas éjét még lilás tonusokkal meleggé, szinte életet lehelővé teszi, nem úgy mint *Harrison*, a tenger nagy, de őszinte poétája, a ki aczélosan kék hideg szineivel, sápadt-fehér holdsütéseivel az igazi tengert, az élet negativumát karakterizálja.

A kiállítás első nagy terme csupa tengerkép. És itt és ezért féltem én Szikszayt attól, hogy a magyarságát, sokan esetleg az eredetiségét is, kétségbe fogják vonni. A magyar festészetben a tenger csaknem egészen ismeretlen. A tengerfestésnek nincsenek nálunk nagy képviselői, nincsenek sajátos formái, nemcsak tekhnikája,

ORKÁN. *A «Könyves Kálmán» Szalonjából.*

SZIKSZAY FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Haraszti terméskeből négy méternél magasabb sirkő készül, mely a régi magyar fejfának keresztjében végződik. A sirkő mellett egy klasszikusan mintázott női alak áll, a Végzet szimboluma, mely koszorut helyez a sirkőre. Telcs az emlék mintázásával ez év őszén teljesen elkészül, a mintát még e télen kőbe faragják, ugy, hogy 1909. évi május hó huszadikán, Munkácsy halálának kilencedik évfordulóján, a siremléket ünnepélyesen fölavathatják.

* **(Az állami művészeti ösztöndijak.)** Az Országos Képzőművészeti Tanács báró Forster Gyula elnöklete alatt az iparművészeti iskolában ülést tartott, amelyen az épitőművészeti állami ösztöndijak sorsa fölött döntött a beérkezett pályaművek alapján. A döntést jóváhagyás végett a közoktatásügyi miniszter elé terjesztették. — Az Országos Képzőművészeti Tanács junius 20-án, szomba- [illegible] állami festőmű-

[illegible] mast, francia tájképeket, francia tárgyu figurális műveket és legfőképen a tengert. Az Atlanti oceánért rajongott leginkább s ujabb művei, melyek művészetének feltünőbb fejlődéséről tanuskodtak, jóformán mind tenger-képek voltak. Amig Hock János állt a Nemzeti Szalon élén, addig Szikszaynak fényes anyagi sikerei is voltak, jól sikerült az a gyüjtoményes kiállitása is, melyet Hock rendezett az Uránia mostani műkiállitási helyiségében, de ujabb kollekciója a Könyves Kálmán-társaság szalonjában, már nagy fiaskóval járt s ez csak fokozta az ambiciójában sértett művész önérzetét. Legujabban a tavaszi kiállitáson ismét szerencsét próbált a Műcsarnokban, de eredménytelenül. Künn Párisban eleinte művei bejutottak a szalonokba és műkereskedésekbe, de ujabban ott is mellőzték. Nem csoda, ha a tulideges és tulérzékeny ember lelki egyensulya mindjobban meghibbant és utóvégre is türelmét vesztve, eldobta magától az életet. Fiatal özvegye és apró gyermekei gyászolják benne a jó apát. Hock János Párisba utazott, hogy elhunyt barátja temetésén jelen legyen.

Képzőművészet.

* (Szikszay Ferenc meghalt.) A magyar művészgárdának egy nagyra törekvő, de sokat csalódott tagja halt meg künn az idegenben, a Páris melletti Orsayban. Ifj. *Szikszay* Ferencről jelenti a távirat, hogy hirtelen meghalt. A 36 éves, erőteljes fiatal művész a legnagyobb mértékben neuraszthéniás volt és egyik heves idegrohamában valószinüleg *öngyilkossá lett*. Haláláról még családja sem tud bővebb részleteket, de minden jel arra vall, hogy a boldogtalan ember önkezével vetett véget életének. Szikszay Ferenc, az ismert vendéglős, három évvel ezelőtt veszitette el ifjabbik fiát, Elemért, aki idegbaja miatt Veneziában lett öngyilkossá, most elhunyt fia, Ferenc ugyancsak sulyos idegbajban szenvedett s már kora ifjuságában gyógyintézetben ápolták, sőt most három évvel ezelőtt is sokáig egyik genfi szanatóriumban tartózkodott.

A zseniális fiatalember, aki a festészetben és az irás művészetében is feltünést tudott kelteni, állandóan külföldön élt, mert hadilábon állt itthon élő kollégáival. Művészetét a magyar művészek kevésre becsülték, nem láttak benne egyéniséget és jelesebb qualitásokat s ezért a nagyobb kiállitásokra beküldött műveit gyakran visszautasitották. Egyetlen lelkes hive volt idehaza: *Hock* János mindenkor, aki fanatikus hévvel hirdette, hogy a fiatal Szikszay a legzseniálisabb magyar művész, s aki épen evvel a nagyhangu kijelentésével tette ellenszenvessé a művészt többi magyar művésztársa előtt. Szikszay Páris mellett telepedett le, a nyarat rendszerint Bretagneban töltötte s igy művészetével hütlenné lett a magyar földhöz. Nem is festett

készpénz-helyettesítője

A világon közel 200 millió Eurocard/MasterCard emblémával ellátott bankkártya van forgalomban, ami ékes bizonyítéka a rendszer népszerűségének. Ez a **világszínvonalú szolgáltatás** már Magyarországon is elérhető.

Magyarország legnagyobb bankja

Az OTP Bank úttörő szerepet játszott a hazai bankkártya-kibocsátásban. A szolgáltatások fejlesztése együtt jár a választék folyamatos bővülésével, melynek legújabb **alapú** Eurocard/MasterCard kártyája. Ennek a kártyának segítségével tulajdonosa **mintegy 4000 magyarországi kereskedelmi és szolgáltatói elfogadóhelyen készpénz nélkül fizethet.** Ha mégis készpénzre lenne szüksége, az OTP Bank több mint 100 bankjegykiadó automatájának bármelyikéből hozzájuthat. **Éjjel-nappal.** Ezek a szolgáltatások a kártya tulajdonosának semmilyen többletköltséget nem jelentenek. A kártya **biztonságát** egyfelől a PIN-kód (egy négyjegyű szám, melyet csak tulajdonosa ismer, s mely nélkül az automatából nem lehet pénzt felvenni), másrészről a kártyán található aláírásminta szavatolja. A kártya **alapja az OTP la-**

előnyével. A negyvenéves múltra visszatekintő szolgáltatást az alapszolgáltatásokon túl egy sor újdonság (folyószámlahitel, leköthető betét, nonstop üzemelő, telefonos információs rendszer stb.) tette **még kényelmesebbé**.

...és Ön

Ha Önnek már van OTP lakossági folyószámlája, és havi munkabérátutalása minimum 20 000 Ft, vagy számláján egy hónapig 50 000 forintot tart, számlavezető fiókjában köthet OTP Forintkártyás szerződést. Ha még nincs folyószámlája, itt az ideje, hogy betérjen a legközelebbi OTP Bank fiókba.

hat

OTP Forintkártya. Önnel a legnagyobb.

A HÉTKÖZNAPOK HUMORA

Nemrég óvszert vettem egy — a lakásomhoz közeli — boltban. Ez volt a csomagolásra írva: „A Magyar Családért Alapítvány".

Mihályi Levente

IUSTITIA SZEME

Egy vak embert harmadik hónapja lakat alatt tartanak Budapesten. A vak embert súlyos visszaélésekkel vádolják. A vak emberre mindeddig semmit nem tudtak rábizonyítani; még csak azt sem állítják, hogy szabadlábra helyezése esetén hátráltathatná az őt is érintő (?) szövevényes ügy szálainak kibogozását. A harmadik hónapja lakat alatt tartott vak emberről mindmáig azt kell vélelmeznünk, hogy ártatlan, ügyvédje

mitológia, a keleti filozófiák, a természetgyógyászat, a harcművészetek, az ufológia, a modern lételméletek, az ökológia és a lélektan mélyebb ismeretére..."

Szerény kis műsor...

lázár

használatának tényén alapszik, a használat módját senki nem vizsgálná. Sőt! Az adó mértéke, szintén példátlanul, attól függ, hogy azt ki fizeti, mert az autót használó helyett a tulajdonos cég is állhatja a számlát, igaz, 15 százalékos áron. Tehát egy feltétele-

zavart. Lankadatlanul sulykolja belénk, mi a szeretet méltó tárgya. Talán a családunk? Ugyan! Inkább a Lipton tea*család*. Megtanít rá, hogy szerelmi vallomást ne szívünk hölgyének mondjunk, hanem egy kávéizesítőnek: „Szeretlek, Completa!"

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

Fizetésemelés a Gótikus Házban

konfrontálódás éveiben betiltották, majd a puha diktatúra éveiben kihozták egy szocialista — és azok szerint, akik látták, komikus és együgyű — változatát. Ma viszont a privatizációs Capitalyt játsszuk. Az ember tenderezik a két dobókockával, és szerencsés esetben olyan mezőre lép, ahol megvásárolhat egy bérházat vagy egy szállodát. (Szállodaláncot?) Húzhat egy szerencsekátyát is, mert ez is része a nyereségnek és a szerencsekártya azt mondja: „Lépjen öt kockát előre". Előrelép, ott megint húz egy szerencsekártyát. A kártya azt mondja: „Az ön korábbi üzlete meghiúsult, mert talpig Mercedesbe öltözött menedzserek megostromolták a Pénzügyminisztériumot és a Minisztertanácsot. Lépjen tíz kockával vissza." Vagy azt: „Utólagos meggondolások folytán az ön ajánlatát semmissé nyilvánították. Lépjen a kezdőkockára. Három év múlva ugyanazt féláron megvásárolhatja." Vagy csak ennyit: „Sorry". (A játék magyar változatában helyette ez áll: „Ön le van szarva." Idegen nyelvre lefordíthatatlan, mert lappangva tartalmazza az ősi szerencsebabonát, lásd belelépni valamibe, felettünk röpülő sirályok által megtiszteltetni és a többi.) Nagyszerű játék, nemhiába szerettük tizenéves korunkban.

Szász Imre

2603. Szikszay Ferencz:
Sz. Pesten 1870 február 16-án. + Nyaralban 1908 június 17-én.
2603. Szürkés idő.

A La Manche vidékén lévő ezen tenger-részlet a viz háborgását egy őszi délutáni hangulatban tünteti fel, midőn felette a szél süvit és vihar van keletkezőben. A háttérben két vitorlás küzd a hullámokkal, az előtérben pedig egy sirály menekül a viharos elől. Jelzése alól jobbra: »Szikszay«. ± fergeteg?

Vászon, mér. 24.4:25.5 cm.

Vétetett át (1905:II. 23-iki 17652 sz. leirattal 1000 K-án. (190-905)

Elszámoltatott 1905:V. 19-én (454-905). Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. alatt (1035-905).

17652-905
Sz. n. 1421-905

A HÉT KÖNYVEI

Ebben a rovatban minden könyvújdonság megjelenéséről szeretnénk beszámolni. Kérjük a kiadókat, a megjelenés hetében értesítsék szerkesztőségünket kiadványaikról. A szerző, cím, kiadó, műfaj, terjedelem és ár mellett három sornál nem hosszabb tartalmi ismertetést várunk. Ezen adatok közlését térítésmentesen vállaljuk.
Köszönjük az Írók Boltjának a lista kiegészítésében nyújtott segítségét.

Költészet

Vörösmarty Mihály legszebb versei
A magyar irodalom gyöngyszemei sorozat
Móra Kiadó, 150 oldal, 398 Ft

Antológia

Anyaság dicsérete (szerk. Helen Exley)
HungaPrint Kiadó, 58 oldal, 349 Ft
Szeretettel, gonddal válogatott idézetek gyűjteménye, művészi festményekkel gazdagon illusztrálva az anyák, az anyaság dicsőítésére. Ideális ajándék — nemcsak Anyák Napjára.
Pam Brown: Egy rendkívüli anyának
Juliette Clark rajzaival, HungaPrint Kiadó, 30 oldal, 298 Ft
„A hétköznapok egyszerűségét is ünneppé. tudtad varázsolni nekem. Bármi történik is az életemben, tudom, hogy érek valamit – miattad." Szép gondolatok, lírai rajzok e kecses kis könyvben. Szép ajándék.

Próza

Theodor Fontane: A kőrtefa alatt - L'Adultera
Ford.: Györffy Miklós - Gergely Erzsébet
Európa Kiadó, 298 oldal, 650 Ft
A kötet első kisregénye egy véres és sokáig felfedetlen gyilkosság története, így a dráma után szinte felüdülés elolvasni a szép Melanie van der Straaten történetét.
Gárdonyi Géza: Szívlobbanás
Kisregények, novellák, publicisztikák
Aqua Kiadó, 382 oldal, 450 Ft
A fenti műfajokban összesen 34 írást olvashatunk, a könyv végén forrásjegyzékkel miszerint e kötet alcíme: G. G. elfeledett elbeszélései, karcolatai, jelenetei, zsengéi és publicisztikai írásai.
Jókai Mór munkái
Gyűjteményes díszkiadás 60. kötet
A fekete vér
Unikornis Kiadó, 195 oldal, 750 Ft

Szórakoztató irodalom

P. Howard: Légiós regények
Rejtő Jenő összegyűjtött művei 1.
Videopont Kiadó, 845 oldal, 1498 Ft
A három kötetre tervezett sorozat első kötete kilenc légiós regényt tartalmaz.
Georges Simenon: Maigret fél
Hunga Könyvek, HungaPrint Kiadó, 215 oldal, 279 Ft
Fontenay-t, a poros kisvárost rejtélyes gyilkosságsorozat tartja rémületben. Maigret véletlenül érkezik éppen ekkor, öreg vizsgálóbíró barátjához vendégségbe. S természetesen csak ő egyedül tudja megtalálni és megállítani az őrült gyilkost.

Ifjúsági

Hans Christian Andersen összes meséje
Videopont Kiadó, 749 oldal, 1498 Ft
Az 1920-25-ben megjelent négykötetes mesegyűjteményt most egy kötetben olvashatjuk.
Az ember
Mi Micsoda sorozat
Teslhoff és Babilon Kiadó, 48 oldal, 550 Ft
Arra kaphatunk választ, hogy melyek voltak a kezdetektől napjainkig az ember fejlődéstörténetének legfontosabb állomásai és melyek azok a tulajdonságok, amik az embert az összes élőlénytől megkülönböztetik.
A XX. század
Története, művészete és hétköznapjai
Usborne Képes világtörténelem
Park Kiadó, 96 oldal, 850 Ft

Interjú

Éger György: Otthon és itthon
Anonymus Kiadó, 160 oldal, 392 Ft
A nyugati emigrációban élő magyarok közül többnyire írókat, művészeket ismerünk. Ebben a kötetben más értelmiségiek (közgazdászok, mérnökök, jogi és műszaki szakemberek, stb) beszélnek az emigrációról, sorsukról, és a rendszerváltás utáni Magyarországról — ahogy ők látják.
Megrendelhető a kiadónál (1144 Bp. Csertő u. 18-20.)

Nyelvészet

Klaudy Kinga: A fordítás elmélete és gyakorlata
Angol/német/francia/orosz fordítástechnikai példatárral
Második kiadás
Scholastica Kiadó, 383 oldal, 900 ft

Kulturtörténet

Rejtett kincsek nyomában. Baranyai népmondagyűjtemény.
Pro Pannonia Kiadói Alapítvány — Pécs, Pannonia Könyvek sorozat, 226 oldal, 300 Ft
Régi idők hiedelmeit, szokásait és vágyait mutatja be ez a varázsos hangulatú gyűjtemény.

Történelem

Köztes Európa 1763-1993
Térképgyűjtemény
Osiris-Századvég Kiadó, 798 oldal, 1800 Ft, 331 térkép
Köztes Európa alatt a Finnországtól Görögországig, Csehországtól Moldáviáig terjedő kisnemzetiségi régióit értjük. A kötet 15 államalkotó nemzetét mutatja be.
A múlt nagy rejtélyei
Readers Digest Válogatás
Tények és téveszmék, avagy mi rejlik a történelem igaznak vélt eseményei mögött?
Hivatal Péter kiadása, 448 oldal, 3990 Ft
A 91 történetet tartalmazó összeállítás különös, megtörtént eseményeket elevenít fel.
Sz. Varga Lajos: Szakszervezetek a diktatúrában. A Magyar Dolgozók Pártja és a szakszervezetek 1948-1956.
Baranya Megyei Könyvtár — Pannonia Könyvek, 220 oldal, 320 Ft.
A Pécsi Tudománytár újabb kötete a magyar szakszervezeti mozgalom elbürokratizálódásának és a szovjet modell hazai kiépülésének története.

Filozófia

Görög gondolkodók 5.
Theophrasztosz: Az érzékekről - Jellemrajzok
Kossuth Kiadó, 148 oldal, 298 Ft
A derék és a hitvány emberekről, a lelki hajlamokról, harminc féle karakterről, szórványos magatartásukról, viselkedésükről szólnak Theophrasztosz írásai.

Lélektan

Kalapács János: Tudod ki vagy?
Önismereti tesztgyűjtemény 14-18 éveseknek
Második kiadás
Háttér Kiadó, 237 oldal, 499 Ft

Művészetek

S. Nagy Katalin: Paul Hargittai
Arthis Alapítvány, 96 oldal, 1500 Ft
Az 1923-ban született, Párizsban élő festőt a Vasarely Múzeumban nyíló májusi kiállítása vonzza végleg haza. Az albumban látható vászonra festett olajképeket természetes közegükben is viszontláthatjuk.

Társadalomtudomány

Önkormányzás vagy az elitek uralma
Liberter Kiadó, 199 oldal, 398 Ft
A *Tanulmányok* rész Kelet-Európából emigrációba kényszerült tudósok írásait, gondolatait tartalmazza. A *Konferencia - előadások* rész két, a „Baloldali Alternatíva" Egyesülés által rendezett konferencián elhangzott előadásokból ad részletet, míg a *Dokumentum* címet viselő fejezet az önkormányzással kapcsolatos anyagot közöl.
Társadalmi rétegződés
Aula Kiadó Kft, 649 oldal, 1782 Ft
Az itt közzétett tanulmányok a társadalmi egyenlőtlenség szociológiai elemzésének nemzetközi irányzatairól adnak képet.

Pedagógia

Bényei Miklós: Oktatáspolitikai törekvések a reformkori Magyarországon
Csokonai Kiadó, 424 oldal, 800 Ft
A vaskos monográfia elemzi a művelődés és nevelés fogalmát a vizsgált időszakban, a magyar oktatási nyelvre való áttérés nehézségeit; részletesen beszél a felsőfokú reál- és művészeti képzésről (ez eddig kevéssé ismert terület volt), a népoktatásról, és a korabeli oktatáspolitika sajátosságairól.
Maria Montessori: A gyermek felfedezése
Herder Kiadó, 298 oldal, 5 oldalnyi fekete-fehér fotó, 750 Ft
Maria Montessori a modern pedagógiai gondolkodás egyik legfontosabb személyisége, máig érvényes alaptételeinek megfogalmazója. Először 1909-ben megjelent főművének utolsó, 1950-ben átdolgozott szövegét adja közre ez a kiadás.

Játékterápia

Tunyogi Erzsébet: Gyógyító játék a családban
Tárogató Kiadó, 96 oldal, 650 ft
A televízió vasárnapi *Aranyág*-műsorának nézői bizonyára emlékeznek a *Gyógyító játszóház* vezetőjére. Második magyar nyelvű könyvében a károsodással született gyermek és szülei közti szeretetteljes kapcsolat megteremtésének módját ismerteti — az általa kidolgozott algoritmikus gyógyító játéksorok útján.

Természettudományok

Lionel Bender: Az emberi test
Működése — rejtélyes kapcsolata a növény- és állatvilággal
Érdekes Tudományok sorozat
Ferenczy Könyvkiadó, 108 oldal, 798 Ft
Bender párhuzamot von a növények, az állatok és az ember hasonló biológiai funkciói között. A szakszerű, ám könnyed stílusú, mindenki számára érthető szöveget látványos színes képek, fotók, rajzok egészítik ki.
A természet abc-je
Családi kérdezz-felelek
Reader's Digest-válogatás
Hivatal Péter, 327 oldal, 3990 Ft
Miért váltakoznak az évszakok? Hogyan szaporodnak a mohák? Miért énekelnek a madarak? Hasznos-e a lápvidék? A tényszerű válaszokat számtalan színes fotó egészíti ki.
Varázslatos föld körüli utazás
Reader's Digest-válogatás
Vulkánok, vízesések, sivatagok
Hivatal Péter, 456 oldal, 4990 ft
Öt világrész leglátványosabb természeti csodáiról, lenyűgöző tájairól olvashatunk s az élethű, színes fotók által gyönyörködhetünk is bennük.

Életmód

A láthatáron túl
Kalandok távoli tájakon
Ford.: Szuhay-Havas Ervin
Kossuth Kiadó, 200 oldal, 1800 Ft
A National Geographic Society kötete a Föld varázslatos tájaira kalauzol el bennünket. Így juthatunk el Kína, Mali, Izland, Venezuela, Ausztrália vidékére számtalan színes fotó segítségével.
Helmut Uhlig: Tibet
Egy rejtélyes ország kitárja kapuit
Dunakönyv kiadó, 205 oldal, 790 Ft, 24 oldalas képmelléklettel
A látnivalók bemutatásán túl az ország történelmével, művészetével, a buddhizmus tibeti formájával és Tibet lakóinak mindennapi szokásaival.

Általános művek

Michael Ben-Menachen: Vizsgaláz
Dan Könyvkiadó, 164 oldal, 448 Ft
Tanulási módszerekről, az időbeosztástól a jegyzetelésen át a gyorsolvasásig olvashatunk hasznos tanácsokat a vizsgaláz lecsűdéséhez.
Déry Tibor: Niki - Szerelem
Teljes, gondozott szövegek
Matura Klasszikusok
Ikon Kiadó, 111 oldal, 498 Ft
Elizabeth Fenwick - Dr Tony Smith: Kamaszévek
Park Könyvkiadó, 256 oldal, 1200 Ft
Kézikönyv szülőknek és serdülőknek. Kapaszkodót nyújt a kamaszkor viharos, de nagyon szép éveiben.
Makay Béla: Fűvel-fával gyógyítás kézikönyve
KÖTET Kiadó, 290 oldal, 450 Ft, 16 oldalnyi színes melléklettel.
Használati tanácsok, a gyógynövények hatóanyagainak ismertetése és a betegségek gyógymódjairól szóló praktikus tanácsok teszik nélkülözhetetlenné e kézikönyvet.

Fűzfa Balázs

kritikus, irodalmár

ajánlja az elmúlt hét újdonságaiból

Mindhalálig szerelem

(Gabriel García Márquez: A szerelemről és más démonokról. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 192 oldal, 660 Ft. Ford. Székács Vera.)

Márquezi hősként bizonyosan más egy kicsit a világ. Épp csak annyira, amennyire megragadható egy mosoly vagy egy ránc az arcon, egy meghalni készülő virág bólintása vagy a hintázó idő szeszélye. De más. Talán nem is jobb, talán nem is szebb. De szenvedélyesebb — s mégis ártatlanabb. Távolabb van mindentől, ami kiszámítható, s közelebb mindenhez, ami rokon a titokkal, a sejtelmessel — közelebb mindenhez, ami a lényegét tekintve emberi. Közelebb így a démonokhoz is.

Márquez megint a két nagy „megőrzőhöz", a történelemhez és a mítoszhoz fordul, amikor epikus tárgyat keres: kettős érzékenységből adódóan újsághír és képzelet egyszerre dokumentálja, illetve röppenti történetét ama bizonyos másik lehetséges világba. A regény bevezetése erőteljes gesztussal igyekszik hitelesíteni eme történetet, a mese romantikája így a későbbiekben sem felesel a valósággal, s nem is ringatja el az olvasót; sokkal inkább képes ezáltal érzékeltetni a szerelem — és más démonok — elemi erejét. Márqueznek tehát ezúttal is sikerült túladnia a valóságon, sikerült kijátszania a tévedhetetlen időt. Ebben a művében is mindig hajszálnyival több lehetséges, mint az ódivatú és meglehetősen unalmas „igazi" világban.

A főhős abszurd-tragikus sorsának végkifejletét már az első oldalakon megismerjük: ám már ekkor rabul ejt bennünket a csoda is: a kislány sírjának kétszáz évvel későbbi kibontásakor „...egy rézvörös, élő hajzuhatag ömlött ki a kripta üregéből. (...) A földre terített gyönyörű hajzat huszonkét méter, tizenegy centiméter volt."

Bár nincs kétszáz oldal sem, mégis nagyregényt sejtet a könyv epikuma, a cselekmény és a szereplők formátuma. A jelenetezés és az időkezelés klasszikus technikája, a szerzőtől „megszokott" — és már szinte elvárt — figura-típusok újrateremtése mind-mind jelzi: a szerelem legvégső határainak keresését immár „életcélul" kitűző Márquez újabb regényeiben újabb és újabb teljesség-lehetőségekkel ismertet meg bennünket. Ez a szerelem megint másképpen határtalan és másképpen normaszegő, mint amilyen a *Szerelem a kolera idején* emberpárjáé volt. A regények megszületnek, s egyre valószínűbbé válik: néhány év vagy néhány hónap, sőt pár nap alatt is megélhető minden, ami igazán fontos az ember számára. Épp csak némi bátorság, csipetnyi akaraterő, kitartás szükséges hozzá; egy kevéske humorérzék sem árt, de a legfontosabb, hogy valamiképpen szót kell érteni a *végtelen*nel. Azt hiszem, enélkül nem megy. Enélkül biztosan nem megy.

Márquez végtelenjei, Márquez szerelmespárjai egyvalamit nem engednek meg maguknak: hogy kisszerűek legyenek. Aki kisszerű, az a mindennapokkal van elfoglalva, s ezért elveszett ember. Márquez szerelmespárjait elválaszthatja egymástól az abszurd inkvizíció, az evilági kicsinyesség és önzés, mégsem csak különösségükkel — egyikük tizenkét éves (!) kislány, másikuk harminchat éves pap (!) — idéznek shakespeare-i mélységeket, hanem épp esendőségükkel, őszinteségükkel, boldogulnivágyásukkal; és egyetlen életük minden szépségének, jószándéknak és szeretetének groteszk lehetetlenségével.

Vagyis a szerelem határai tágíthatók, a mítoszok még ma is megteremthetők: a lét, a történelem abszurditásának feloldása bár továbbra is kilátástalan, de talán már nem is annyira fontos.

FERENCVÁROSI ÜNNEPI JÁTÉKOK 1995.
SZABADTÉRI SZÍNPAD — BAKÁTS TÉR

VERDI: A trubadúr (Il Trovatore)
opera 4 felvonásban, 2 részben — olasz nyelvű előadás
szövegét írta S. Cammarano

június 13-15-17-19. (esőnap 14-16-18-20.) 20 órakor

LUNA GRÓF	Antonio Salvadori	(13-án, 17-én)
	Vicente Sardinero	(15-én, 19-én)
LEONORA	Somogyi Eszter	(13-án, 17-én)
	Szilfai Márta	(15-én, 19-én)
MANRICO	Vincenzo Bello	(13-án, 17-én)
	Csák József	(15-én, 19-én)
AZUCENA	Mészöly Katalin	(13-án, 17-én)
	Catia Tiziana Brambilla Carraro	(15-én, 19-én)
INEZ	Szonda Éva	
FERRANDO	Tréfás György	
RUIZ	Kállay Gábor	
ÖREG CIGÁNY	Kovács Péter	

Budapesti Kórus (karig. Antal Mátyás)
Vám- és Pénzügyőrség Liszt Ferenc Férfikar (karig: Révész László)
Frenecvárosi Strauss Zenekar (hgvmester: Hidi Péter)
díszlettervező: Götz Béla
jelmeztervező: Vágvölgyi Ilona
rendezőasszisztens: Szebenyi Etelka
zenei asszisztens: Oberfrank Péter, Pataki Judit
vezényel: BOGÁR ISTVÁN
rendező: HORVÁTH ZOLTÁN

Jegyek 400 Ft-os egységáron kaphatók a Színház Jegyirodája pénztáraiban hétköznap 9 és 18 óra között (Bp., II. Moszkva tér 3., VI. Károly krt. 18.), a Nemzeti Filharmónia jegyirodájában hétköznap 10 és 18 óra, szombaton 10 és 14 óra között (Bp., V. Vörösmarty tér 1.), a VIOLIN 2000 Zenestúdióban minden nap 9 és 24 óra között (Bp., IX. Ferenc krt. 19-21.), valamint a Frencvárosi Önkormányzat Ügyfélszolgálati Irodájában hétköznap 8 és 16 óra között (Bp., IX. Bakáts tér 14.). Az előadással kapcsolatosan felvilágosítással a Ferencvárosi Önkományzat Humánszolgáltató Irodája tud szolgálni. (1093 Bp., Bakáts u. 8, Tel.: 2176-942).

páratlan oldal

VERSENY A SOROS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL, 1995. II. SZAKASZ, 9. FORDULÓ

KATYÚSA

Telefonálok a környezetvédelmi felügyelőséghez, légszennyezettségi mutatók után kutatva.

A központos készséges.

— Adom a levegősöket — mondja elnyújtott hangon.

Tartom a kagylót, hallgatom a kapcsolás idejére bejátszott gépzenét, és szívembe hirtelen derű költözik. Oly sok Vangelis, Für Elise, Jean-Michel Jarre, sőt, Hull a pelyhes fehér hó után végre egy újdonságként ható dallam tölti ki a várakozás idejét.

„Lenn, a lenn, a lenn a Volga mentén, élt egy kislány, Katyúsa neve..."

(doros)

GYÓGYÍTÓ TÉVEDÉS

Egy nyugdíjas angol hölgy, bizonyos Jassie Rayner bejelentette, hogy haldokló aranyhalát úgy keltette életre, hogy szájból-szájba történő mesterséges lélegeztetést alkalmazott.

A hír kapcsán az állatvédő társaság csodálkozását fejezte ki. — Ha a hal feléledt, ez gazdájának eljárása ellenére történt, a halak ugyanis az oxigént a vízből nyerik, nem pedig a levegőből — mondta a társaság szóvivője, majd hozzáfűzte:

— Ezt a hölgy nyilván nem tudta.

Úgy látszik, a hal sem.

fecske

A SAJTÓ AMUGY SZABAD

A már nevével is tekintélyt parancsoló Freedom House közelmúltban New Yorkban közzétett jelentése szerint kis hazánkban a sajtószabadság csak részben biztosított, és a tavalyi kormányváltás óta a helyzet inkább romlott. Nos, ha a Csúcs-, vagy a Nahlik-korszakra gondolok, azt kell feltételeznem, hogy a tiszteletreméltó jelentéskészítők nincsenek igazán képben. A napokban viszont bekövetkezett az, amiről régóta cikkeztek a lapok: felmentették Bétlen Jánost. Tudom, nincs összefüggés az eset és a szocialisták időnkénti észrevételei között, amelyek szerint a kormány álláspontja nem jelenik meg kellő súllyal. Az is nyilvánvaló, hogy Horn Gyula nem foglalkozik a TV-Híradó ügyeivel. Egyébként sem vitatta senki, hogy Betlen érti a dolgát, mondhatnám profi a javából. Át is helyezték.

Nem úgy, mint Alexa Károlyt, az MTI vezérigazgatóját, aki kifizetődőbb tulajdonsággal rendelkezik: nyelvzsibbasztóan lojális a második szabadon választott kormányhoz.

lant-ás

LOPUNK, RABOLUNK

Az elmúlt években sok szó esett Magyarország külföldi imázsáról, arról, hogy mi javítja és mi rontja ezt a kényes jószágot. Most meghökkentő visszajelzés érkezett az angol Holiday Which? c. fogyasztói érdekvédelmi laptól. A lap felmérte a külföldön nyaraló brit turisták tapasztalatait (16 ezer embert kérdeztek meg) és kicsit meglepő eredmény született. Bár a magyar közbiztonság romlásáról eddig is tudtunk, nem gondoltuk, hogy ennyire rossz lenne. A „muggings" (rablótámadás, erőszakos útonállás) kategóriájában ugyanis világviszonylatban Magyarország vezet.

Hm. Az ember megvakarja a fejét és tovább olvas. Nemcsak ránk jár a rúd, térségbeli szomszédainkra is: az átlag angol turistát a legvalószínűbben a Cseh Köztársaságban lopják meg (a megkérdezettek 8,7 százaléka), bár ebből a szempontból Lengyelország is előkelő helyen áll (7,9 százalék). A volt Szovjetunió államaiban valamivel jobb a helyzet és még jobb a gyors, szkúteres rablásairól hírhedt Olaszországban is. Ami az erőszakos útonállást illeti, az dívik a lengyel testvéreknél is — a magyarok után rögtön ők következnek a „muggings" listán. Ki hitte volna, hogy az arab országokban (mondjuk Algéria kivételével) jobb a közbiztonság, mint Angyalföldön?

Vígaszként hadd mondjam el: kevés angol betegszik meg Magyarországon. Indiában, Egyiptomban és Marokkóban a Holiday Which? szerint minden második angol turista megbetegedett (az ok nincs megadva, de gondolom ételmérgezésről, vagy gyomorrontásról van leginkább szó). Szóval a magyar vendéglátóipar azért még helytáll. Szalmonella-ügyben még eléggé megbízhatók vagyunk.

Csakhát ezek az útonállók... Kedves Bokros úr, nem lehetne kicsit többet költeni a rendőrség korszerűsítésére?

Gömöri György

TÁRSADALMI SZERZŐDÉS

Amit Budapest a vidéktől kapott, azt sohasem adta vissza — nyilatkozza az újságban egy szegedi gazdaságtörténész. A kérdés emlékezetembe idéz erről egy régi választ.

1956 decemberében a nagy sztrájkok idején, az akkori kormány, amelyik nem átallotta magát forradalminak nevezni, falragaszokat terjesztett a városban, vagyis Budapesten, a következő szöveggel: A vidék kenyeret ad. Te mit adsz érte? Egy ilyen falragaszra a nagy Jean-Jacques egy kései utóda öklömnyi betűkkel ráírta: Szabadságot!

De ma vajon mit írna rá?

Hollós Róbert

KÖRMAGYAR

Négy, mind másféle könyvért megyek az Igen Jeles Könyvesboltba. Szükségem lenne Moldova György: Magyarország szennybemenetele, David Fraser: Rommel, John le Carré: Éjszakai portás és Szász Zoltán: A románok története című könyvére. Az első három 95-ös kiadvány, a negyedik régibb, így ennek beszerezhetőségében nemigen reménykedem.

Igen Jeles Könyvesboltban az első három mű nem kapható. (A Rommel-életrajz pár nap múlva tán újra lesz.) Szász Zoltán könyve viszont előkerül, a raktár legmélyebb zugából. Mit tehetek? Átmegyek a közeli Ugyancsak Jeles Könyvesboltba. Megkapom Moldovát. Hazafelé menvén meg mit látnak szemeim: egy utcai pulton ott sereglik a le Carré, éspedig féláron. Még jó, hogy nem volt meg egyik Jeles Boltban sem, eredeti árán.

Majd lemegyek ismét Igen Jeles Könyvesboltba az ígért Rommelért. S járjuk tovább a könyves körmagyart.

lázár

ZU KORRAJZ

A szentendrei marcipánmúzeum mesterdarabja egy nagyvonalúen stilizált kartográf táblakép-pár. Édesiparművészeti alkalmazott dekorativitás és marcopolói szemléltető gyakorlatiasság együttese: Ausztria és Magyarország turisztikai ikertérképe, eminens célrégiók, -helységek egy-egy karakteres főmotívumánál. Osztrák munka. Talán ezért is precízebb az alkotó szülőhazájának kontúr-rajzolata, míg a mienké a trianonfazonú valódinál hízelgően lágyabb, kerekebb. Meglehet, előzékeny szomszédi gesztus ez a szimbolikus kigömbölyítés, mint a magyarnyelvű képaláírásszöveg is térfelünkön. Csak az észjárás óhatatlanul lajtántúli.

„A házam a váram" (vagy megfordítva) véli jó nyugatiasan cukrász-Marzi pán-Európában. Csonka négy tornyával (düledéki státuszához amúgy vajmi köze sógoréknak is van) itt a diósgyőri vár, a magyarhoni gótika hétévszázados monumentuma. Lakása volt valóban Anjou Máriának. Bármi, jelen kommunális viszonyaink iránti gáláns empátia sem indokolja azonban — egyelőre — a hisotrikus romok ábrájának aktualizált feliratát: „Diósgyőri lakótelep".

(Hárs)

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

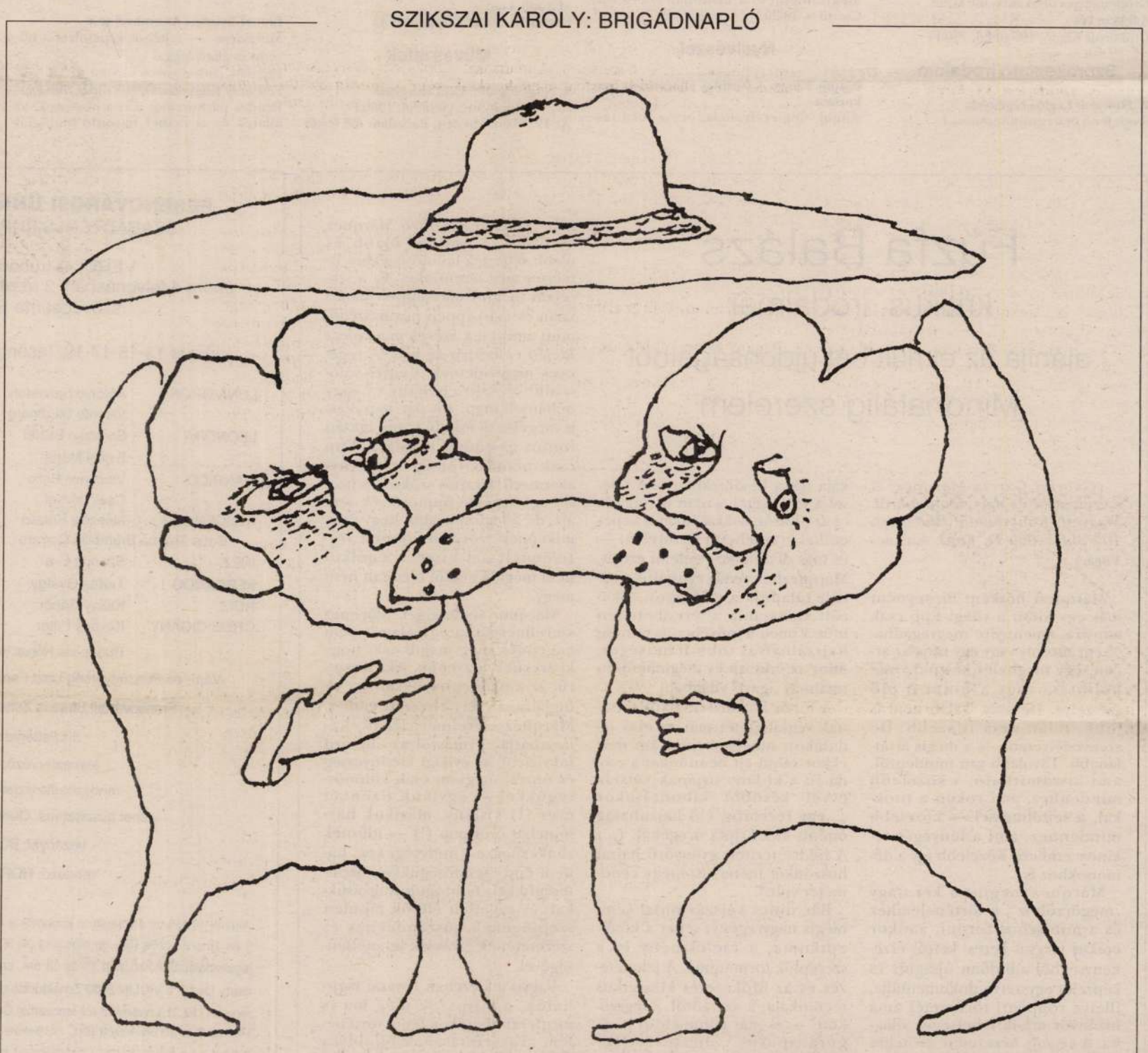

Polgári fórum

A HÉT KÖNYVEI

Ebben a rovatban minden könyvújdonság megjelenéséről szeretnénk beszámolni. Kérjük a kiadókat, a megjelenés hetében értesítsék szerkesztőségünket kiadványaikról. A szerző, cím, kiadó, műfaj, terjedelem és ár mellett három sornál nem hosszabb tartalmi ismertetést várunk. Ezen adatok közlését térítésmentesen vállaljuk.
Köszönjük az Írók Boltjának a lista kiegészítésében nyújtott segítségét.

Költészet

Hajdú Ferenc: Füvek némasága
DE-sorozat, 88 oldal, 300 Ft
A harmadik kötetével jelentkező költő tizenkét év versterméséből válogat.
Jánosházy György: Innen semerre
Enciklopédia Kiadó, 104 oldal, 320 Ft
Az erdélyi költő-fordító-esszéista ezúttal egy kötetnyi szonettel jelentkezik.
Tamási Orosz János: Tiszta szívvel
Omnis Fabula Kiadó, 56 oldal, 178 Ft
A költészet napjára írott 27 vers József Attila emlékére fogant.
Markó Pál: Hárfázó idő
Petit Real Könyvkiadó, 177 oldal, 170 Ft
Nagy László: Seb a cédruson
Magvető Kiadó, 764 oldal, 980 Ft
Nagy Lászlót — az embert és költőt — keményre kalapálta az idő. S az emberi keménység mindent vállaló és mindig kitartó szenvedélyével felelt az időnek, a világnak: a megélt és megértett történelemnek. Tette ezt tragikus végletességgel, játékos kedvvel, bölcs fölénnyel, látomásoktól meggyötörten.
Nagy László 1925-ben született. Idén lenne 70 éves.
Orbán Ottó: Kocsmában méláz a vén kalóz
Új versek 1993-94
Helikon, 106 oldal, 450 Ft
A kiadó új formátumú, mai magyarokat megjelenítő sorozatának ez a negyedik könyve — Esterházy, Spiró, Oravecz után.
Petrőczi Éva: Szőlő, holdfénnyel
Balassi Kiadó, 93 oldal, 280 Ft
E versek többnyire „holdvilágnál", azaz nem éppen verstermő körülmények között születtek.
Tandori Dezső: Vagy majdnem az
Balassi Kiadó, 108 oldal, 300 Ft
Az új kötet ismét fordulatot jelez az életműben: önreflexiói a Töredék Hamlet és az Egy talált tárgy megtisztítása poétikáját idézik, de azok csontzenéjéhez képest ezek inkább trillák. Olyan főművek találhatók a kötetben, mint a Non Blond, Am Hof, Strudlhof-ciklus, vagy a Madárzsoké.

Dráma

Luigi Pirandello: Ma este improvizálunk / Carlo Goldoni: Az új lakás
Ford.: Székács Vera, Ab Ovo Kiadó, Abgang Könyvek, 208 oldal, 360 Ft
Goldoni a commedia dell'artén túllépve megteremti a jellemkomédiát, és létrehozza a tökéletes, zárt színházi formát. Pirandello két évszázaddal később ezt a zárt formát töri szét a való életért.

Próza

Richard Bach: Híd az örökkévalóságon át
Ford.: Simóné Avarosy Éva és Kocsis Anikó. Édesvíz Kiadó, 318 oldal, 504 Ft
A regény lapjain egy sikeres író és egy sikeres színésznő keresi igazi lelki társát (és egyben testit is). Aztán egyszer csak találkoznak... a New Age örökkévalóságot átívelő szeretethídján.
Az Édesvíz Kiadó könyvei az Édesvíz Könyvesboltban (1068 Rákóczi út 27/B), az Édesvíz Ezoterikus Könyvesboltban (1011 Szilágyi Dezső tér 4., I. em. 1.) és egyes könyvesboltokban kaphatók.
Biczó Katalin: Hajnal óta hívom
Regény, „Z" sorozat, 75 oldal, 150 Ft
A szerző első regényének témája az elmúlás, melynek emberi megoldását keresi, a rák okozta lázadás, reménytelenség és szenvedés stációinak valamiféle „megszentelése".
Carlos Fuentes: A hadjárat
Ford.: Pál Ferenc, Európa Kiadó, 301 oldal, 650 Ft
A mexikói író sodró lendületű regénye példázat a szerelem mindent elsöprő erejéről és a latin-amerikai szabadságküzdelmekről.
Gárdonyi Géza: Ida regénye
Magyar Próza Klasszikusai sorozat, 24. kötete
Unikornis Kiadó, 305 oldal, barna bőrkötésben 750 Ft
Holdosi József: A bandita és a halál
Magánkiadás, 112 oldal, 200 Ft
E novelláskötet ötödik könyve a szerzőnek, akit „Kányák" című regénye tett ismertté.
Jókai Mór: Felfordult világ
Jókai sorozat 58.
Unikornis Kiadó, 207 oldal, piros bőrkötés 750 Ft
Susanna Tamaro: Szólóhangra
Ford.: Csuvár Erzsébet, Európa Kiadó, 153 oldal, 420 Ft
Susanna Tamaro a legújabb olasz irodalom talán legnagyobb sztárja. Az öt összefüggő elbeszélés főszereplői valamennyien gyengék, megalázottak és megszomorítottak; áldozatok. Bukásuk előidézője: az ártatlanság.
Ellis Weiner: Levelek Alaszkából
Fáma Kiadó, 224 oldal, 420 Ft
A Woody Allen-i humorú, mulatságos és megindító regény a „Miért éppen Alaszka?" című, nagy sikerű tévésorozat nyomán íródott.

Ifjúsági

Karen Brookfild: Az írás
Ford.: Féry Veronika, Szemtanú sorozat, 64 oldal, sok-sok színes fotóval, 750 Ft
Fedezzük fel az írás történetét az ősi képírásoktól a középkori kódexig és a nyomtatott könyvekig.
Játszva tanulunk
Olvasás és számolás óvodás korúakkal
Park-Usborn Kiadó, 65 oldal, 670 Ft
Yalvac Ural: Szemeszarv és Nyomafényes
Egy csigacsalád története
Ford.: Tasnádi Edit, Magyar-Török Baráti Társaság, 80 oldal, 298 Ft
A vers formában, kisiskolásoknak megírt igaz történet színes rajzokon is megelevenedik.

Nyelvkönyv

Fried Ilona: Contrappunti
Ponte Alapítvány, 286 oldal, 1077 Ft
Aki elmélyültebben akarja tanulmányozni a mai Olaszországot, ebben a kötetben újságcikkeket, prózai szövegeket, tanulmányokat olvashat, amelyeknek a megértése kezdő-középhaladó nyelvtudást igényel.

Irodalomtörténet

Agárdi Péter: Torlódó múlt
József Attila és kortársai
T-Twins Kiadó, 220 oldal, 490 Ft
E tanulmánykötet olyan különböző műfajú munkák gyűjteménye, amelyek az 1920-1945 közötti időszak baloldali kulturális-szellemi áramlatait kísérlik meg mérlegre tenni.
Italianistica Debrecenienista
A Kossuth Lajos Tudományegyetem Olasz Tanszéke és az Olasz Felvilágosodás és Romantika Kutatóközpont évkönyve (szerk.: Madarász Imre)
Debrecen, 188 oldal, 400 Ft
A magyar italianisztika neves képviselőinek magyar és olasz nyelvű tanulmányai, elsősorban a XVIII.-XIX. század olasz kultúrájáról. Megrendelhető a KLTE Olasz Tanszék címén: 4010 Debrecen, Pf. 61.
Mikó Krisztina: Halász Gábor
Monográfia, Balassi Kiadó, 238 oldal, 350 Ft
E kötet lehetőséget ad arra, hogy megismerjük Halász Gábor életének eddig ismeretlen adatait, irodalmi és baráti körét.

Kultúrtörténet

Hermann Bausinger: Népi kultúra a technika korszakában
Osiris-Századvég könyvtár-Folklór
Osiris-Századvég Kiadó, 216 oldal, 680 Ft
A mű 30 év múltán sem vesztett frissességéből, eredeti látásmódjából és inspiratív erejéből.

Történelem

Paul Herbert Freyer: Halál a tengereken
A náci Németország tengeralattjáró flottája a második világháborúban.
Ford.: Moller Pál, 13 fekete-fehér fotó, Zrínyi Kiadó, 300 oldal, 482 Ft
David Fraser: Rommel I.-II.
Ford.: Fazekas István, 584 oldal, 1980 Ft
Ebben a két kötetben a legendás Rommel élettörténetét adjuk közre, ami érdekesebb, kalandosabb bármely kitalált történetnél.
A függöny legördül
Kelet-Európa szocialista pártjainak sorsa.
Szerk.: Denis Helay, ford.: Baranyai Tibor, Kéthly Anna Alapítvány, 104 oldal, 200 Ft
Oscar Halecki: A nyugati civilizációk peremén
Kelet-Közép-Európa története
Osiris-Századvég-2000, 352 oldal, 980 Ft
A függelékben bibliográfia, személynevek és földrajzi nevek mutatója, valamint Kelet-Közép-Európa uralkodó dinasztiái tanulmányozhatók.

Vallás

Hildegard von Bingen: A megváltás tüzes műve
Ford.: Kemenczky Judit, Balassi Kiadó – BAE Tartóshullám, 122 oldal, 350 Ft
A 12. századbeli rupertsbergi prófétanő hét látomása, Kemenczky Judit tanulmányával.
A. T. Jones: A polgári kormányzat és a vallás
Inter-Euro Publishing Magyar Alapítvány, 63 oldal, 120 Ft
A kötet, mely a teljes mű első három fejezetét tartalmazza, a vallásszabadság gyökereit kutatja, természetesen korunk aktuális eseményeinek figyelembevételével.
Vankó Zsuzsa: Jézus Krisztus apokalipszise I.
Írásmagyarázat a Jelenések könyvéhez
Bibliaiskolák Közössége, 254 oldal, 850 Ft
A Bibliában vagy a teológiában teljesen járatlan olvasók is bátran a kezükbe vehetik, mert számukra sem lesz megközelíthetetlen a könyv tartalma és mondanivalója.
A világ vallásai
Az élő hit megértése
Szerk.: Dr. Peter B. Clarke, Panoráma Kiadó, 218 oldal, színes fotókkal, 2546 Ft
Az élő hitek megismerése és megértése műveltségünket gazdagítja, segítségével jobban megérthetjük saját életünket és bepillantást nyerhetünk másokéba is.
E. G. White: Korszakok nyomában
Ford.: Bánfiné Rooz Magdolna, Bibliaiskolák Közössége, 615 oldal, 210 Ft
Csaknem 1000 esztendővel ezelőtt írt könyvet tarthatunk a kezünkben, mely a kereszténység útját követi közel két évezreden át.
Magyarul „A nagy küzdelem" címen jelent meg 1984-ben.
Hanna Wolf: Jézus, a pszichoterapeuta
Egyházfórum, 142 oldal, 364 Ft
Jézus közvetlenül arra szólítja fel az embereket, hogy legyenek azzá, amik valójában. Az emberre hárítja szabad döntését és személyes felelősségét: „Teljesen rajtad múlik a dolog."

Lélektan

Gyerekcigány
Pedagógiai tanulmányok
Összeállította: Farkas Endre, Inter-És Kiadó, 208 oldal, 350 Ft
Tanárok és kutatók engednek bepillantást a cigánygyerekek etnopszichikai sajátosságaiba, érték- és szokásvilágába, iskolai beilleszkedésük nehézségeibe és eredményeibe.
Louise L. Hay: Éld az életed
Ford.: Bors Katalin, Édesvíz Kiadó, 264 oldal, 448 Ft
A Gyógyítsd meg a tested! népszerű szerzője a szellemi erő kiaknázásában és az egészséget kikezdő belső gátlások feloldásában igyekszik segíteni az olvasónak.
Josef Kirschner: Félelem nélkül
Ford.: Csokonai Attila, Édesvíz Kiadó, 203 oldal, 448 Ft
Hogyan szerezhetjük vissza önbecsülésünket? Hogyan szeressük jól önmagunkat? Hogyan kerülhetünk az élet játszmájában a nyerő oldalra? Az egoizmus művészete szerzője ebben a könyvében is belső szabadságunk visszaszerzéséhez ad tanácsokat.

Filmművészet

Erdély Miklós: A filmről
(Filmelméleti írások, forgatókönyvek, filmtervek, kritikák)
Válogatott írások II.
Balassi Kiadó — BAE Tartóshullám-Intermedin, 310 oldal, 47 fekete-fehér fotó, 600 Ft
A kötet tartalmazza Erdély Miklós (1928-1986) összes, filmmel kapcsolatos, életében publikált írását, valamint a hagyatékból előkerült filmtervét és filmnovelláját.

Társadalomtudomány

Albert József: Terepbejáró
Szociológiai, szociográfiai és közművelődési írások
TIT Vajda Péter Veszprém Megyei Egyesülete, 248 oldal, 300 Ft

Jog

Kardos Gábor: Emberi jogok egy új korszak határán
Az emberi jogok nemzetközi védelmének néhány problémája a hidegháború elmúltával.
T-Twins Kiadó, 228 oldal, 770 Ft

Természettudomány

Alastair Fothergill: Élet a jégen
Az Antarktisz természetrajza
Előszó: David Attenborough, Park Kiadó, 224 oldal, sok színes képpel, 1700 Ft
Az Antarktisz a féléves sötétség és a végtelen hómező világa. Ebben a környezetben töltött több hónapot a tévés-könyves alkotócsoport, hogy megszülethessen ez az egyedülállóan hiteles könyv.

Életmód

Bíró Sándor dr: Életünk válsághelyzetei
A depresszió és a stressz.
Megelőzés — Felismerés — Rehabilitáció. SubRosa Kiadó, 96 oldal, 160 Ft
A nemrégiben indult népszerű sorozat két kötete után újabb kettővel ismerkedhetünk meg, közérthető stílusban, segítőkész szándékkal íródott.
Frenkl Róbert: Maradj fiatal! A sportolás és az egészség
SubRosa Kiadó, 87 oldal, 160 Ft
Részletes áttekintést nyújt a hazai viszonyok közötti testedzés, életmód, életkor összefüggéseiről, valamint a harmadik életkornak megfelelő sporttevékenységekről.
Adriana Hunter: Etikett
A kulturált viselkedés kiskönyve
Ford.: Palotás Ágnes — Sovány Andrea, Novella Könyvkiadó, 223 oldal, 385 Ft
Mit vár el tőlünk az illem és a jóízlés? Ezt tudhatjuk meg az „Alapvető szabályok" és a „Különleges alkalmak" fejezeteiben.

Általános művek

Atomfizika
SH atlasz 12. kötet
Springer Hungarica Kiadó, 256 oldal, 116 színes oldal, 722 tárgyszó, 1280 Ft

---

Zalán Tibor

ajánl a Költészet napja könyvújdonságaiból

öt könyvet

1. Hol van a költő? Nagy László összegyűjtött verseinek vallomásrészében olvasom: *Ha van pártatlan ítélet a költőről: az a verse.* Meglepő beszéd ez manapság, amikor a költők megítélésében legfeljebb a második, leggyakrabban a huszadik helyen áll a vers maga, amit megírt, s gyanú alá épp az vonható, ami pártatlan, hiszen ismét a (valamilyen) párt szavatol, bár ez a szöveg ismerősnek tűnik fel valahonnan, s mily sajnálatos, szól föl az időből messziről az a bizonyos *vashatos,* mily sajnálatos, suttogjuk vele a szakállunkba bele. Mert az, sajnálatos. Mondhatnánk, kit érdekel a vers maga, mit érdekel, az esztétikát nem lehet kenyérre kenni, az esztétika nem arra van ma már, hogy összefogjon vagy elválasszon, hanem szükséges rossz velejárója egy hírt, pénzt és hatalmat kiforgató nagy úri kaszinói asztalnál.

Ha már Nagy Lászlónál tartunk, pár évvel ezelőtt olybá tűnt, bajok vannak vele. Hírlett, hogy nem is olyan jó költő, mint a hetvenes évek megüzente, hanem kimondottan rossz, sőt, egyenesen dilettáns-szagú (üzenet a hetvenes éveknek...), s ezzel egyidőben elkezdtek kaparódni az élet(mű) zománcán a horpadások, s fölemlítődött az ötvenes évek. Megjegyzendő mindazonáltal, hogy másoknál meg nem említődtek fel azok a bizonyos ötvenes évek, noha a horpadások tán nagyobbak is, tán jobban is horpadások. Volt hörgés bőséggel, örömtől s fogcsikorgatástól reszketett a lég, s anélkül, hogy eldöntődött volna, kinél is az igazság örökös szervája, Nagy László utóéletének napjai megszámolódni látszottak. Nem idézték már, nem hivatkoztak már rá, nem nevezték meg mesterüknek induló poéták, s végképp nem volt sikk a mellette kiállás. A divat és az újabb irodalmi erőterek másfajta idolokat állítottak az érvényesüli vágyók elé, s a kórus, csakúgy mint egykor Nagy László körül, hangosan és lelkesen szólt. Aki tartozik, az a hitelezője halálát akarja. Ott szólt az új hálaének, emitt meg *a* csönd lett.

Most pedig, a Kortárs Kiadó karácsonyi Nagy László-kiadványa után a Magvető megjelentette a Nagy László-versösszest. Elgondolkodtató. Egy éven belül, a könyvkiadás legválságosabb hónapjaiban, két vaskos kiadvány egy elparentálni megkísérelt lírikustól. Vannak tehát, akik ezek után is szeretik? Vagy mégsem annyira rossz? Vagy mégis nagyon jó? Gondolnám, ez a mostani kiadás jó lehetőség. Lehetőség arra, hogy elolvassuk, hogy megítéljük. Hogy döntsünk lelkiismeretünk, érzéseink, zsigereink, ízlésünk szerint. Így vagy úgy, de a magunk felelősségére, ha van még bátorságunk hozzá, és képesek vagyunk még rá.

2. Honnan jön a költő? Például onnan, ahonnan Orbán Ottó. Ha ma költőre gondolok, leginkább ő jut eszembe. Sokmindenért. Például, mert szakmai etalon. Nem úgy, hogy megtanulta, mert az megtévesztő, megtanulni könnyű, csak szívósság és lerázhatatlanság kell hozzá, és tárva az út az irodalomba, tág a lég a hírnév felé. Orbán tudja a szakmát, és ezt nem lehet megtanulni. Ír, sokat ír, s engedi látszani mostani munkáiban a halál árnyékát is a papírján. Hatvan táján, betegséggel küszködve, ez rendjén való. Az viszont már-már pimaszság, hogy ebből nagy, és meglepőnek látszódhat a kijelentés: *kiegyensúlyozott* költészetet csinál. Így, együtt a kettőt. Teli szájjal röhög az elmúláson, és szörnyen komolyan veszi a költészetet. Gúnyt űz a korából, és szenved az értékek pusztulásától. Való igaz, romantikus ő, az a posztmodern, aki — maga fogalmazza meg kesernyés büszkeséggel — hisz abban, hogy az ember teljesség. Hogy egész. Hogy a *minden egész* eltörhetett, de az ember, úgy mindenek ellenére, hogy az mégse. Hogy az mégis. Játszik, fintorog, szerepekbe helyezkedik bele, strófákat ír át meghökkentő eredetiséggel, arcátlansággal és mégis hűséggel, játszogat, mintha erről szólna az élet. És szeizmográfként — lehet, hogy isten legérzékenyebb szeizmográfja mégiscsak a költő — rezzen minden elmozdulásra, változásra maga körül, a közvetlen világban, a túlpolitizált nagyobb világban, az egyre több értelmetlenséggel bíró és értetlenséggel kezelhető mégnagyobb világban. Újraír és eldeformál, arspoétikát kreál, allúziók mögé rejtőzik, vihog és megrendít, tabutémákba tenyerel és hamiskártyásként keveri a nyelvet. Újra és újra felteszi a nagy és sokszor megválaszolt kérdéseket — teheti, elég bölcs és jótékonyan keserű hozzá —, és új válaszokat, más válaszokat, frivolabbakat, húsba vágóbakat, maiabbakat és kérdőbbeket ad rájuk.

3. Hol volt a költő? Utazott. A hetvenes években az a legenda tartotta magát, hogy Tandori Dezső csak éjszaka mozdul ki a lakásából, feleségén kívül nem érintkezik senkivel, néha fogad csak vendéget, akkor is nagyon ímmel-ámmal, írni pedig állandóan ír, ha nem ír, fordít, mert a fordítás ugye nem írás, hanem fordítás, ha nem fordít, akkor éppenséggel vizuális hókuszpókuszokon töri a fejét. Azután meg szüntelenül a madaraival jött, amit lehetett szeretni és amit lehetett urini és amit lehetett gyűlölni, egyet nem lehetett csak, kikerülni, szóval akkor meg az a hír járta, hogy a mester dolgozószobája vastagon béborítva verébszarral, a kabátja is, az inggallérja is, a kalapja is (kinek tűnt volna fel, ha az ember otthon, a szobájában nem jár kalapban) vastagon béborítva verébszarral, és ki nem mozdul, csak ír meg madarakat etet, etet, meg ír. Tandori tehát legenda volt — nekem az ma is, hiszen legalább tíz éve vagyunk kapcsolatban egymással, egy városban élünk, de még soha nem láttuk egymást *élőben* –, az élettől teljesen idegen író legendája, aki alkalmatlan minden „normális emberi elmozdulásra". És fogta magát, és elmozdult. Utazott. Angliába ment. S mert az ő kezén — mily megszokott — minden verssé válik, nyilván ez a Tandori-szindróma lényege, az utazás is a vers anyaga lett, a vers is az utazás anyaga lett. Vagy majdnem az. S ez még semmi. Szerelem! Szerelem a *4 Non Blondes*-ba. Ez botrány. Az ország egyik legjelentősebb költője egy tingli-tangli popzenekarocskáért rajong. Ez legalább annyira őrültség, amennyire bátorság. És ebből is vers lesz. S ez még mindig semmi. Tandori lóversenyezni kezd. Szenvedélyesen. Ebből is versek lesznek. S a focit meg sem említettük, mint rajongása és vizsgálódása tárgyát. Mostani könyvének a rapszodikussága ragad magával. Mintha valóban egy világban csellengő ember feljegyzéseit olvasnánk. Bökversek és rekviemek, reflexiók és allúziók. Egy újabb nagyon jó Tandori-könyv. Vagy majdnem az.

4. Kicsoda a költő? Nem is olyan egyszerű a kérdés, ha Kovács András Ferenc verseskönyve alapján akarunk rá választ adni. A Marosvásárhelyen élő költő ugyanis nem csak a beszédmódok változatosságával és állandó változtatásával tűnik ki, de a maszkok megállás nélküli csereberéjével is. Ez még persze követhető lenne. De KAF-költő tréfás-divatoló kedvében úgy csinál, mintha valós maszkokat rakosgatna az arcára, holott a maszkok kitaláltak,

páratlan oldal

VERSENY A SOROS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL, 1995. II. SZAKASZ, 5. FORDULÓ

ZUHANÁS

„Leszállás közben összeütközött és kigyulladt két kis repülőgép az egyesült államokbeli Oshkoshban. A szerencsétlenségben négy ember halt meg" — tudatja önálló hírben a húsvétvasárnapi lila Kurír. Stílusos, az esemény kétségtelen jópofaságához illeszkedő verzálbetűs címmel mindezt, hogy aztmondja: *„Nem maradt fenn".*

Ahogy, reméljük, példaként a bulvárszerkesztői eredetiségkényszer e cinikus gyakorlata sem sokáig.

Hágyé

VESZÉLYES AJTÓNYITOGATÁS

Elhangzott egy javaslat: szülessék törvény arról, hogy a holocaust tényének tagadása bűntény.

A Magyar Fórumban dr. Kalocsai József (MSZP!!!) fölháborodva kérdezi: „Milyen alapon követel a zsidó etnikum ilyen törvényt magának?" Utóvégre — érvel — ilyen törvény még Izraelben sincs. (Pedig ott aztán, ugye, roppant nagy szükség volna rá, annyi izraeli polgár tagadja a holocaust megtörténtét...) Ő, Kalocsai doktor, mint régi szociáldemokrata – írja –, annak idején a numerus clausust is helyeselte, mert „megengedhetetlennek tartottuk, hogy Sárospatakon tíz ügyvédből nyolc zsidó". És hozzáfűzi: „Zavaró, hogy nem ismert: ma Magyarországon mennyi zsidó származású polgár is él."

Az, hogy a hazánkban élő szlovák, román, szerb, lengyel, török, német stb. származású magyar polgárokról nincs statisztika, a szocialista Kalocsai doktort szemlátomást nem zavarja. Az sem, hogy a zsidó származású magyarokat egységesen, amolyan derék szovjet módra, a saját identitástudatuktól függetlenül tekintve etnikumnak, asszimilációjuk útjába mesterséges akadályt gördít, s hogy ezzel végső soron éppen a magyarságot szegényíti. (Emlékeztetőül: azáltal, hogy a magukat egységesen magyarnak valló kárpátaljai zsidókat elhurcolták és megölték, odalett az ottani magyar többség.)

A magyarságba jó szívvel, habár megszorításokkal befogadott zsidók, akiknek századokig nem állt módjukban földet birtokolni, sem az államapparátusba kerülni, még kevésbé katonai vagy politikai pályára menni, kénytelen-kelletlen csak az uraságok által lenézett, sok nyelvtudást és fáradozást igénylő kereskedelemre adhatták fejüket, vagy az úgynevezett szabad értelmiségi pályákon helyezkedhettek el. Lehetett belőlük művész, orvos és – nos, igen — ügyvéd. De mihelyt ilyenként sikerült beilleszkedniük a társadalomba, a teljes szabadságukat korlátozók (e szabad pályákra kényszerítőik) menten farkast kiáltottak és előálltak rasszista arányszám-követeléseikkel. Ily módon mintegy kitárva az ajtót — még akár naiv ifjú szociáldemokrataként is – az Endlösungnak, a holocaustnak, a szégyenletes emberirtásnak.

Ja, el ne feledjem: nem a zsidó „etnikum" igényel az újnáci kezdeményekkel szembeni törvényt, vagy legalábbis erélyesebb intézkedéseket, hanem — a holocaust túlélőin túl — a faji megkülönböztetés minden hazai elutasítója. És főleg nem magának, hanem a szabad Magyarországnak, ahol nincs fajkutatás, nincs „faji" statisztika, s ahol — a korábbi tévedéseiből kigyógyult Tatay Sándor szavával — az a magyar, aki annak vallja magát, jött légyen bárhonnan.

Timár György

KÖLTÉSZET

Nem mást, mint Anonymus *Gesta Hungarorumát* szedte versbe O. O. fagottművész, „57 elbeszélt cselekményben". Ez alkalomból méltatja költészetét az *Új Magyarország*:

„A verseléssel véletlenül került kapcsolatba. Néhány évvel ezelőtt kezdődött mindez, amikor egy rímfaragó játékban ő bizonyult a legtehetségesebbnek. Innen már minden az Ihletkényszerítés... forgatókönyve alapján ment. Belevetette magát a költészetbe és a verstanba, hogy tisztában legyen a különböző formákkal, rímképletekkel és irányzatokkal, majd az így elsajátított tudományos vázszerkezetre az évtizedek során felgyülemlett keserűségből, rossz tapasztalataiból, munkahelyi és családi emlékeiből gondosan szőtt versvitorláit kifeszíthesse.

Első verseskötetét 1992-ben jelentette meg magánkiadásban, mely főként a közélet, ezen belül is a komolyzenei élet visszásságaira világítanak rá..."

Hát ennyit erről, illetve ebből. De miért is a *Gesta Hungarorum* rímbeszedése? „Mert a fiataloknak éppen erre lenne most szüksége, hiszen az elmúlt rendszer mindent elkövetett azért, hogy a dicső régmúlt elfeledtetésével, a hazaszeretet helyett internacionalizmusra nevelve identitástudat nélküli kocsonyamasszát csináljon a magyarokból. Pedig lenne mire büszkéknek lennünk."

Lenne. Például arra, mi szépen, érthetően írunk magyarul.

L. I.

A MEDVE, AKI MEGUNTA A VADVÉDELMET

Zöld hír. „A norvég hatóságok ismét fontolóra veszik, hogy engedélyezik a védett jegesmedvék vadászatát. Erre az adott okot, hogy egy szigeten egy jegesmedve széttépett egy huszonkét éves nőt."

Vajon hány jegesmedvének kell fizetnie életével ennek az egynek, fogalmazzunk így, a túlbuzgóságáért.

Szűcs Csaba

A BŰNBAK

Beke Kata Művelődési és Közoktatási Minisztériumból történő kivonulásakor a távozás egyik főokaként azt a férfiút nevezte meg, akit most Jakabffy Ernő, a Magyarok Világszövetségének alelnöke is megnevezett lemondása indítéka gyanánt, Timkó Iványt.

Talán szabad volna mezei olvasóként is levonnom ebből némi következtetést arra nézvést, mely szerint ez az ember két ízben is visszavonhatatlanul igazolta a közügyek gyakorlásában a beléhelyezett bizalmat.

Ideje volna komolyabb funkciót kitalálni *neki.*

Kántor Zsolt

KULCSKERESŐK

Példamutatóan cselekedett Angelo Acerbi nuncius, amikor a Nagyhéten, a bűnbánat hetében felkereste a váci börtönt, hogy istentiszteletet tartson a római katolikus vallású raboknak.

A szertartás végeztével ajándékot is nyújtott át a jelen levő elítélteknek. Ez az ajándékozás azonban sajnálatos módon némileg bizarra sikeredett, mondhatnám *error in persona* történt. A rabok ugyanis egy-egy kulcstartót kaptak. Úgyhogy kulcstartójuk már van. Most már csak a (zárka)kulcsot kell megkeresniök hozzá.

Hollós Róbert

SORJÁZÁS

Mottó:
Toldi Lőrincnének
most van-é a torja?
Vagy menyegzőjének
hozta így a sorja?

Arany János

Április 11-én, az Országgyűlésben a művelődési miniszter egy, a kultúra támogatásának mértékét firtató kérdésre válaszolt. Ezután szót kért az MDF frakcióvezetője, és kijelentette, hogy a tárgyhoz nem illik a *Fodor Gábor* által használt „sorjázik" szó, lévén, hogy az a fémek megmunkálására irányuló eljárások egyikét jelenti.

Hm-hm. Nézzük meg, mi áll a Magyar értelmező kéziszótár 1979-i kiadásában a „sorjáz" címszó alatt! Ez: „...ts. ige *1. táj* Sorjában elmond. *2. táj* Sorba rak. 3. (t. n. is) Műsz Eltávolítja a sorját...", vagyis az anyag kitüremlő részét.

Hogy *Szabó Iván* úgy képzeli, kezdetben vala a fémmegmunkálás és vele a sorja, az önmagában csupán sajnálatos. De hogy tudatlanságában megpróbál valakit éppen magyar nyelvhasználatából kioktatni, nyilván abban a hiszemben, hogy most aztán jól leégeti őkelmét, az már groteszk. „...A nevetségeset az ijesztővel egyesítő furcsa, torz »jelenség«."

Vojnits Imre

KORASZÜLÖTT JÓLÉTI ÁLLAM

A Fővárosi Temetkezési Rt. kezdeményezésére rövidesen lehetőség nyílik arra, hogy havonta befizessünk egy összeget majdani temetésünkre. Biztató, hogy a Pénzügyminisztérium és az APEH egyetértett a részvénytársaság elképzeléseivel. Azt hiszem, nagyobb reklámot kellene adni e lehetőségnek, annál is inkább, mert alighanem a legmegbízhatóbb befektetésről van szó. Előbb vagy utóbb, de itt minden kockáztató célhoz ér.

Persze a megtérülést illetően kicsit bizonytalan vagyok. Mi lesz például, ha majdani örök nyugvóhelyünkre is kivetik az ingatlanadót? Nagyon is elképzelhető, hogy a hamvasztást hamarosan fogyasztási adó drágítja, ha eddig még nem történt meg. Tudom, ezek kézlegyintéssel elintézhető aggályoskodások, különösen akkor, amikor államcsőd fenyeget. Ezért inkább örvendeznem kellene azon, amit a temetkezési rt. vezérigazgatója mondott: az előtakarékosság arra is jó lesz, hogy Budapesten az évi 1100 köztemetés száma csökkenjen. A privatizáció itt tehát sínen van.

Iantai

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

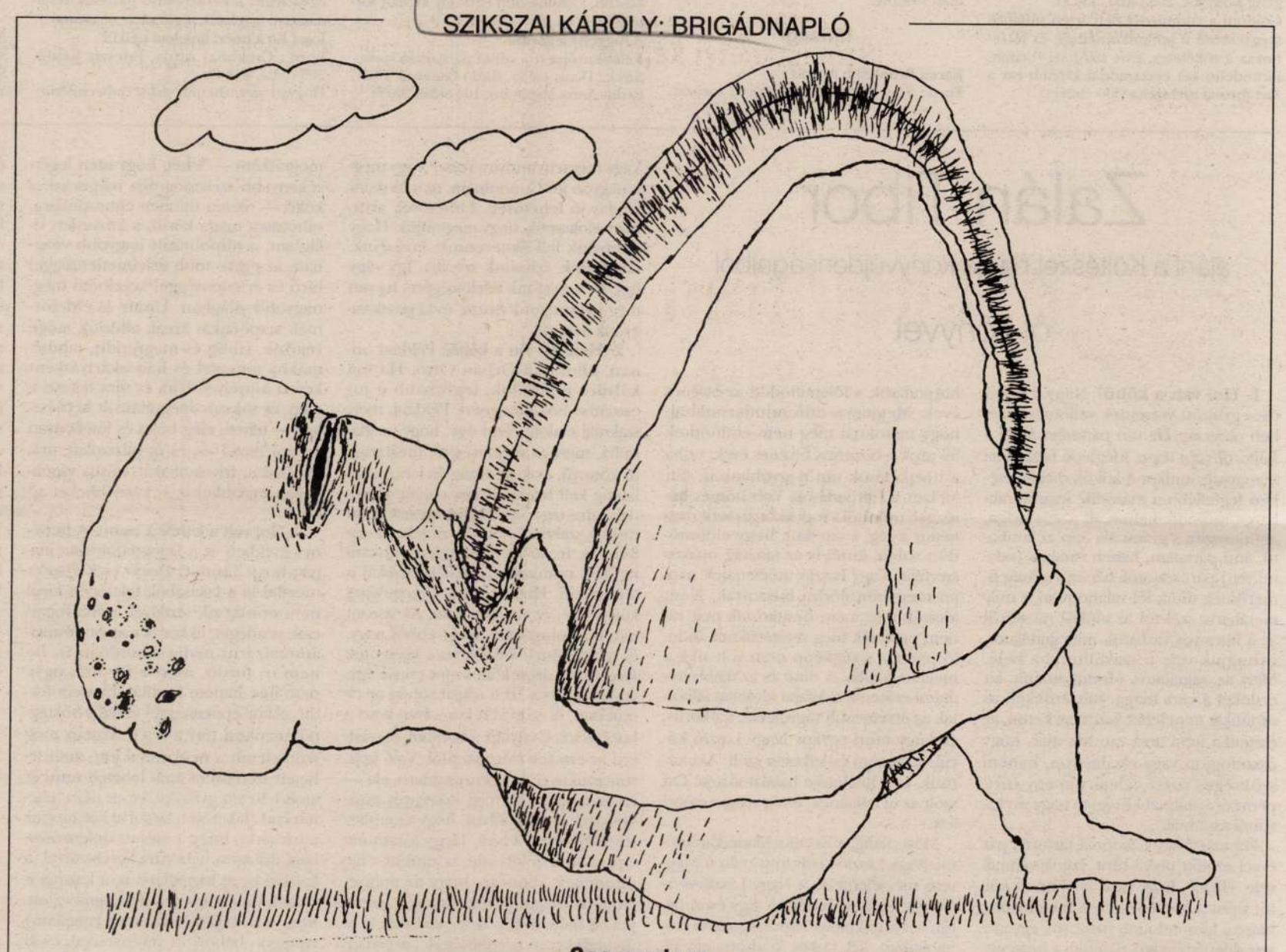

— Csomagterv —

1021.

Szikszai Károly: Egy házasság kilátásai

1983. ÁPRILIS 8.

BENKŐ ATTILA:

Gellérthegyi képek

pogány hegyen ordító palánta
ennivaló csecsemő csalétek
sütkérező szunnyadozó cinkos
erőszakos zivataros nyűgös
ártatlanság alibinak jó-rossz

melegszik a rácson hogyha fázik
gyógyvizek felgomolygó gőzében
álldogálva növekedhet szállhat
csikket szedni zacskóba mulatság
sétáltató suttogó mamának

villa-kertek alkonyatuk alján
ahol kémény meredez nagy büszkén
fűtik a mennyországot csibészek
lócsonttal parádéznak koksz tépi
aranyhaját az emlékezésnek

sót. Annak idején, a század első éveiben a *Jövendő*, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza folyóirata *Elfeledett költők* címen rovatot nyitott. Érdemes volna felújítani.

Mindehhez, persze, a versnek vissza kellene kapnia társadalmi szerepét és rangját. Verseket kéne tanulni az iskolában — nekünk még száz verset kellett tudnunk érettségire. Nem luxus a verstanulás. Szókincset növel, fogalmazni tanít, örömet ad. De akárhogyan is: ebből a 355 költőből életre kellene kelteni legalább ötvenet.

★

És most mégis néhány nevet. Bányai Kornélt, Harsányi Kálmánt rossz lelkiismerettel, „egyfelől-másfelől" csűrés-csavarással ugyan, de lassan fölengedi tudós közvéleményünk a dobogóra — a köztudatba mégse szivárogtak még át.

A többiről még ennyit se mondhatunk el. Bárd Oszkár, Berczeli Anzelm Károly, Bodor Aladár, Endre Károly, Forbáth Sándor, Haraszthy Lajos, Nagy Emma, Reichard Piroska, Rozványi Vilmos, Simon Andor, Szász Menyhért, Szenes Erzsi, Szentimrei Jenő, Terescsényi György, Tompa László meg-

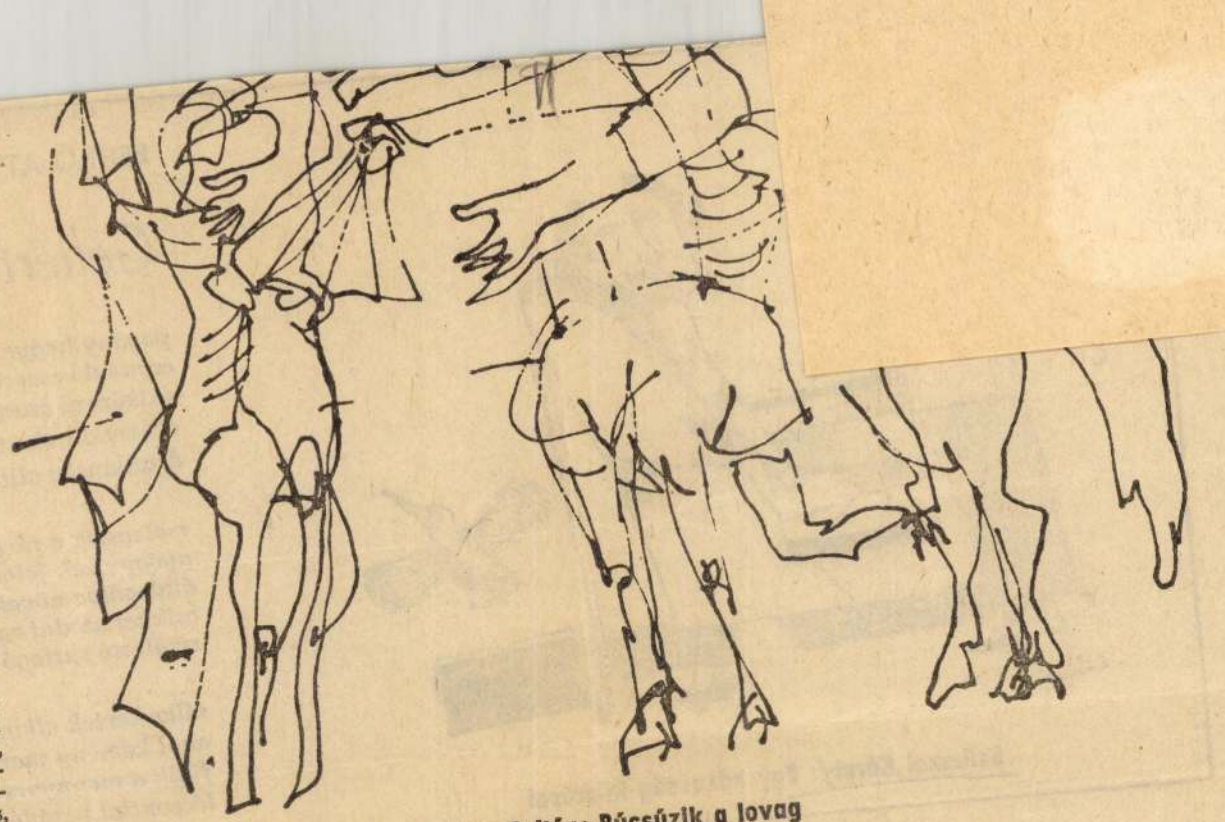

Lenkey Zoltán: Búcsúzik a lovag

x3 vagy 2x4 óra
agy délután
bat délelőttönként
tkozás
R 10-TŐL 17-IG,
s 7 óra között.
, 72 órára 2200 forint.

titkársága 1988 elején a sajtó ban ismét meghirdeti. Külföldi tanulmányutak, nemzetközi tanulmányutakon való részvétel, illetve egyéb, a művészetek és a közművelődés körébe tartozó hazai akciók támogatásainak odaítélése folyamatos, így ezek a kérelmek folyamatosan küldhetők be az alapítvány titkársága címére (Budapest V., Szalay utca 10—14.).

Az alapítvány forrásához természetes és jogi személyek is hozzájárulhatnak. A támogatások folyamatosan átutalhatók a 218-98062 MNB számon nyilvántartott 2973 sz. számlára.

SZIKSZAI Károly

És XXXI.évf. 36.sz. 1987 7.p.

1987. SZEPTEMBER 4.

Szikszai Károly rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 NOV 1

Gyárfás Miklós
1021

Szikszai Károly: Csodakapu

hány kisebbre, lak
fizetés: majdmeglá

Játékos vers? K
rizma? Csak egy s
detés. Válasz biz
lesz. Talán némi
egyetértő bólintá
megjegyzés: én is
A csere azonban n
re. Mert a lehetség
nek is „egyistenhi
monogám, nagyala
van. A hiánylista b
ható világok elérhetetlenségével.

A versek szellemes-ironikus hangja nem téveszt meg. Ez az ember szomorú — kiáltom, mert gyorsan rájövök, hogy az orromnál fogva vezettek. Ezt — határozottan mondhatom — nem szeretem. De ha az orromnál fogva elvezettek olyan felismerésekhez, élethelyzetekhez, amelyek eddig észrevétlenek maradtak előttem, akkor mégis felkínálom az orrom. Így vezessenek.

Gyenes Pál

valószerűtlenül tudatos író. Rengeteg elméleti tanulmánya, cikke, kritikája van: magáról is szól, amit másokról mond.

Mégiscsak látszólag könnyű a helyzet. Bécsy Ágnesnak egyrészt el kell fogadnia, amit Virginia tart önmagáról és törekvéseiről, másrészt a kiemelkedő minőség mint esztétát értékelésre, vitára hívja ki. Néhol szinte már e sorozat műfajteremtő stílusát tagadja meg mindkét értelemben kimerítő műelemzéseivel. A Jacob szobája című regényt például már az életben nem fogom elolvasni, olyan

SZIKSZAI Károly

Élet és Irodalom XXXIV.évf.2o.sz.1990..1.p.

ÁRA: 13,50 Ft

Szikszai Károly: Joghézag

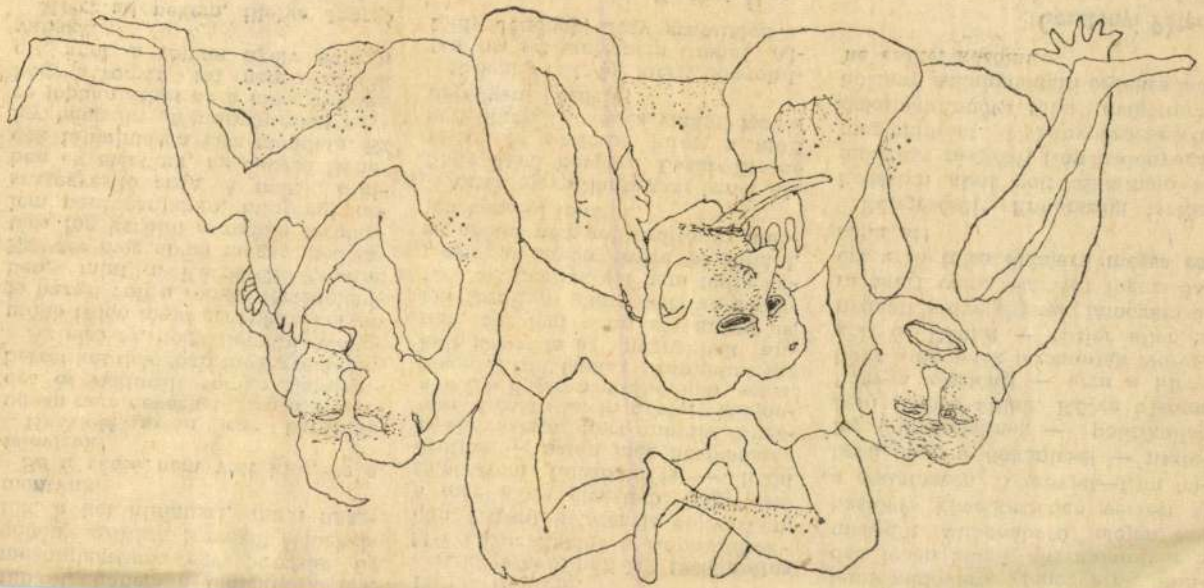

tunkat, nanem a táblákat lássák, meghallgattunk egy beszédet és néhány zsoltárt, legvégül elénekeltük a két himnuszt, majd hazamentünk.

Se a rádió nem volt kint, se a televízió.

Hazafelé aztán egy barátnak ugyan nem nevezhető, ám igen rendes és kulturált román fiatalemberrel két dologban megegyeztünk.

Az első az, hogy Románia előbbutóbb rájön majd arra: kevés olyan jó hazafi volt a román történelemben, mint a Kárpátok Zsenije. Egyszer még olyan magas piedesztára fog kerülni a román történelem pantheonjában, mint egy országegyesítő cuza. A másik, amiben egyetértünk, az Jancsó Benedek fájdalmasan igaz mondata. Ez így hangzik: „Mindnyájunkat egyre jobban áthat az a meggyőződés, hogy a román faj nem végződik ott, ahol a román nyelv határai vanak".

Miért ad nekem, illetve Jancsó Benedeknek igazat ez a román fiatalember? A szülei Iassi-ból lettek

[illegible] román, s mi mink szakadtából próbáljuk utolérni.

A következő heti ÉS, 1990. május 11-i Lázár Ervint a Koppintásokban viszont kétszer is elolvastam, s már előre élveztem, hogy este fölolvasom Lucának is — hadd örüljön —, aztán még harmadszor is elolvastam, mert annyira élveztem Lázár Ervin nyelvi leleményeit, s hosszan eltűnődtem azon, hogy... hát igen... minimum így kell ismernie az anyanyelvét annak, aki írni akar, sőt annak is, aki fordítani akar, mert az a műfordító, amelyik ezt nem tudja kapásból az anyanyelvére lefordítani, az nálam nem műfordító, és menjen kapálni inkább.

Aztán megpillantottam ismét Alföldy Jenő nevét a Lázár Ervinné fölött, és eszembe jutott a múlt heti Marsall-vers, és valami lassan derengeni kezdett...

Szóval ezzel, ha kicsit bonyolultan is, azt szeretném üzenni Alföldy Jenőnek, hogy gratulálok...

Kertész Ákos

amolyan mezei jogász, nagy egyetemi zsidóverő, fenegyerek, minden lében kanál, aki valamikor a második világháború elején egy haslövés következtében vérzett el a csatamezőn. A szovjet—finn háború magyar önkéntesei — tisztelet a kivételeknek — politikailag igen jobbra álltak. Kötve hiszem, hogy a zászlóalj — arra a hírre, hogy a németek lerohanják Norvégiát és Dániát — Hitler ellen, a nyugati szövetségesek támogatására akart volna fegyvert fogni. Azért a ló túlsó oldalára mégse essünk át!

Befejezésül: finnországi tartózkodásom alatt volt alkalmam az önkéntes zászlóalj finn iratanyagát megtekinteni. Néhány érdekesebb dokumentumot, fotót magammal hoztam. Alkalomadtán érdekes lenne ezeket közölni.

Gosztonyi Péter
Svájc

Szikszai Károly

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Arafi Mamuné!

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 DEC 22

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

úgy o
rét, min
a. Miér
ok gaz
apok, s
zonyosan ilyen
: események, s
dalom bizonyo-
melyek nagyon
rozták meg, ha-
emberiség létét.
et. Ezért aztán
ismerni szeret-
lehet tudni,
let lesz fontos-
nek lehet ak-
parabolák, ha-
szintjén.

PÉNTEK:

l ezelőtt a grú-
született Iosz
sugasvili, akit
meg a világ.
tedike idéződik
kapcsolatban,
képezhetné ezt
t. 1941. novem-
etek Moszkva
gikus helyzet
elenül az volt,
mögött állt az
Európa hadite
háborúk sikeré
ittasult, de ka
an megerősö
adsereg, s a
gesek egyelőre
igaz az is, hogy
végén — Sztálin
nak egyenes kö
— a Vörös
rát és felsőbb

téseket, amelyek egyre félreérthetetlenebbül utaltak Hitler támadó szándékaira, s ezért az ország képtelen volt kellően felkészülni a háborúra. A következmény? Zsukov marsall emlékirataiban olvasható az a félelmetes jelenet, amidőn ő, mint a főváros védelméért felelős parancsnok, Buggyonyij marsallt, az egyik beosztott hadsereg parancsnokát keresi, s még Buggyonyij politikai megbízottja, Mehlisz — egyébként Sztálin egyik volt titkára — sem tudja, merre található a hadseregparancsnok harcálláspontja. Megkezdődött a moszkvai üzemek kitelepítése. Október 16-án kitört Moszkvában a pánik. Konsztantyin Szimonov az Élők és holtakban leírja ennek méreteit, s ugyanő mutatja meg, hogy a főváros kommunistái miként teremtettek rendet, hogyan szervezték az önkéntes osztagokat, melyek egyenesen a frontra mentek: segítsenek megállítani a német támadást. Elterjedt a rémhír: Sztálin is elhagyta Moszkvát. A következő napon Scserbakov, a központi bizottság titkára rádión bejelentette: Sztálin Moszkvában tartózkodik és a főváros feladásáról szó sem lehet. Október 19-én bevezetik Moszkvában az ost-

SZIKSZAY Károly

Szép nyári reggel

ÁGH ISTVÁN

A motoros meg a lovas rendőr furcsa páros az úton. Messziről nézve, mintha egymást üldöznék, de még nincs a mezőben senki, hogy fölnevetne vagy káromkodna, amint a motoros erőszakos berregéssel előre szökik, a ló megijed, megpördül, s lehagyja a gépet, Göndics beéri Haszonicsot, megáll, látszik a kormányról mutogató kezén, valamit nagyon magyaráz. Ha csöndes a motor, megnyugszik a ló, de ha beindul, újra kezdődik az oda-vissza, míg a Rókacsárdáig nem érnek. Haszonics beköti a helyére a Csillagot. Bár senki sincs az ivóban, Joó Béla kocsmáros nagyon elfoglaltnak tetteti magát, elmossa a tiszta poharakat is, a piros kockás törlőruhával nem létező morzsákat takarít a földre, üres hamutartókat ürít a szemétbe. Göndics nem szállt ki a motornyeregből. Köszön, megvárja, míg az őrmester visszaér az istállóból.

– Gyüjjön csak ide, Joó úr! Azt akarom mondani, Haszonics elvtárs szuvenir joga a lóhasználat, de csak abban az esetben, mikor egyedüli szolgálatra van beosztva.

– Értettem, Göndics elvtárs! – a cigarettát lassan, idegesen dugdosta meggyfából készült szipkájába – csak azt nem értem, milyen joga van Haszonics elvtársnak az én lovamhoz?

– Azt mondtam, Joó úr!

– Teszem föl, máma segítenék anyáméknak behordani a szénát.

– Helyes. A széna kint nem rohadhat, de nem is rohadna kint, mert nem esik mostanában, azonban ott csúfoskodna petrencében a réten.

– Na látja!

– Ám az anyjáéknak van az az erős heréltjük. Máma Haszonics elvtárs velem lesz, fölösleges a ló, azt tesz vele, amit akar.

zönybe, ahol a gazda már nem parancsol, a gulyásnak pedig csak arra futja, hogy összeálljanak, s a két lelkes kutya csaholásától meginduljanak a legelőre. Hiába taszigálta lábszárukat az első kerék, a sárhányó, ráérősen mozdultak vagy lecövekeltek, dudált, erőlködött a motorbicikli, a szarvak a tányérsapkák fölött kocolódtak, báván és értetlenül néztek rájuk a nagy üveges szemek, csatakos farkak korbácsolták a közéjük tolakodókat. – Ez a szolgálat is jól kezdődik – mindjár leszarnak! – Héj, te hülye! – Szemen csap! Minek van itt maga, Gelencsér? – Jó reggelt, Göndics elvtárs! – Mondom, nem tud vigyázni? – Ne te! Neee! Rózsa! Vigyázat! Nee! Az anyád!

– Niezd a! Terus! Azok meg a röndierek a! Gyün a Pukk! Ien evvee nem törüödök abbisztos. Be küö harangoznyi az iskolaába. Niezd a! Ot van az ujj röndier! – mondta Kityöri Ferkó a nővérének.

– Amellik a Jua Biela lovát eerabuata?

Bozóky József tanácselnök minden szippantástól köhögött, meglilult az erőlködéstől, könnyezett, de keze remegését nemcsak a Munkás cigaretta okozta. Aláírt, ilyenkor reggel mindig aláírt, sajnos még el is kellett olvasnia, micsodát. Komótosan betűzte a papírt, az ajkát is mozgatta közben, nyálcsöppöket simított el tenyere élével, utána meggondoltan nekilátott a B-betű megszerkesztésének. Hiába vártak előtte, s mert senki nem mert szólni, előbb megrajzolta a B-betűt a papír fölött, utána lemásolta, külön az o-t, a z-t, az ó-t, a k-t, az y-t, aztán a különálló betűket összekapcsolta; keresztnevével nem törődött ennyire, olyan nagy suhintással húzta föl az f-et, s olyan gyorsan, mintha nem is gatyázott volna ilyen sokáig, a nagy feladat végén a

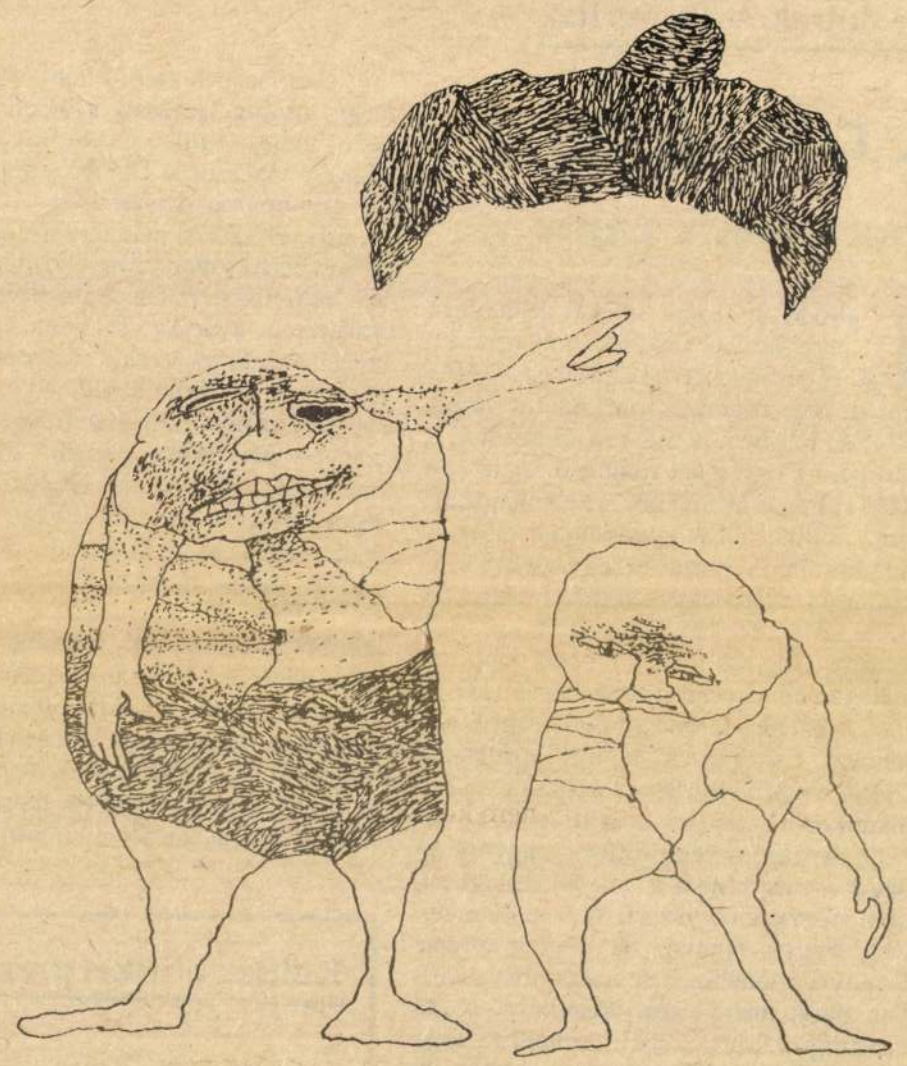

SZIKSZAI KÁROLY RAJZA

A rendőrök megálltak a tanácsházánál. – Ferikém! Összevissza lettél nyálazva. – Észre se vettem, az istenit azoknak a teheneknek! – Haszonics lapulevéllel akarta letörölni. – Hozzá ne nyúlj, te! Bűnjel! Ezt megkeserülik! Jó reggelt! Mi történik itt kérem, Bozóky elvtárs? – Erő, egészség! – Haszonics új őrmester elvtársat leköpték a parasztok...

– Leköpték a parasztok?

– A parasztok marhái. Joó Flórián meg csak állt a kapujában.

– Csókolom, Göndics elvtárs! Nézzék,

selkedni a hámban, egyszerre indulni, azonnal fölismerni a terhet, s ahhoz alkalmazkodva, nagy erővel vagy könnyedén megtenni az első lépéseket, most úgy nekiugrott, mintha semmi se lenne mögötte, mintha most is Haszonics ülne rajta. Húzta a párját, az öreg ló istrángja megengedett, a kocsis a fiatalabbik fékszárát visszahúzta, ostorral nógatta a másikat. Rétre lejtettek az akácos kertek, közbül a szántóföldek sávosan, ahogy gabonát, kukoricát, répát, krumplit vetettek, ültettek egymás mellé a felső és alsó dűlőben, hamvas ká-

Se dobok, se trombiták

Fröcskös

PARTI NAGY LAJOS

Lakodalom Lajos énekel lehalkítva egy vasutas táskájában. Fordszierán megyek én a babámhoz. Föntés lent dobog, csikorog, iparkodik a város, helyt és helyben. A mélyvasút behalad a sűrűbe, az ügyeseket magával ragadja, a többi rohanva áll tovább. A Felszabadulás téren szállnak föl. A gyereken nevetséges, suta kis álarc a rosszaság, egy vonal a szája. „Anya, mibe, hogy lecibálnám a fejét, ha lennének a metróban verebek. A mindnek a hülye fröcskös fejét." Te csak jobb, ha hallgass, nehogy mindjárt én tépjem le a tiedét. Néznek a törődött lakók maguk elé, sehova. Csongor. A kisfiút körülbelül Csongornak hívják. Szomorú kis név, névmanöken a bazmegek között.

Ó, te szegény veréb-ötéves, nagyon, de nagyon meg kéne a te fejedet simogatni, nem, nem ilyen egyszerű, hanem ilyen nehéz. Vagyis munka, ha nem is *strapa*. Könnyen mondom, hisz magamban s *elnézem* őket, metrónézés: mandiner. A nő ugyanígy válaszol, hajjal, homlokkal, hogy ő tiszta ideg és rohadnának meg mind, és hogy abszolúte elege van ebből a sok őrült dumából, s mit beszél bele mindig, mindenki, há? Ne piszkáld azt az elefántot! De később, asszonyom, mikor e tárca végén kijön a telefonfülkéből, már nem merek magára nézni, állok majd, mintha ott se lennék, a gyerektől is félig elfordulva. Kézen kapja, szájon legyinti, hogy legyen neve a nevelésnek, mit bámulnak, mondja majd a háta, mi a francot, az élet, na pláne arra a legnehezebb ráérni, nincs idő az időre, zár a közért, a kórház, zár *ez az egész*.

Levethetetlen, faggyas hétköznap a egyentemberi Budapesten, csak annyira hű-

seit, az embernek már öt hóna van, aztán mégis mindig kicsúszik minden és elenged. Csongor a fülkesor előtt téblábol, izgága kicsi membrán. Újabb kettesek, újabb szám az áfészos regiszterből.

„Szia, Fröcskös, még egy ilyen kapálódzás és beléd rúgok." Megérzi, hogy figyelem, rám nyitja az üvegajtót. Szép, szőke, szabályos, *a térdemig néz*. Vonal úgy sincs, beszélgetünk, zavarban vagyunk a magunk módján. Szia, kisfiú, vigyázz, még becsíped az ujjad. „Majd mindjárt én becsípem a tiedét. És le is csípem." Hadar, rutinból csikorgatja a fogát, elnyúzott házasságokban beszélnek így, a végén. Nyomkodja, rugdossa az üveget. És miért csípnéd le? „Azért, hogy ne tudj telefonálni." De hát látod, így se tudok. Csönd. „Fröcskös. Fröcskös vagy, úgyis mind széjjeltöröm a telefont." Miért tennéd? Anyukád se tud akkor telefonálni. Áll a nyitott ajtóban, gondosan vigyáz, hogy ne jöjjön közelebb. Majdnem fölnéz, aztán csak mancsolja tovább az üveget. „Úgyis ezt most én betöröm." Kihátrál, később én is kimegyek, álunk. „Fröcskös, Fröcskös vagy." Ő kezdi újra a barátkozást. Mondd, mi az a Fröcskös? Nézi az anyját, kettővel arrébb hajladozik a szatyor, a jumbós dzseki. És téged hogy hívnak, kisfiú?

„Nem hívnak úgy, te egy Fröcskös vagy. Tisztára idegem van. Meg kell itt bolondozni. Elegem van ebből a sok őrült dumából, maradgyál már magadnak pláne." És mondd, miért van eleged? „Mert belőled tisztára elegem van és úgy lelőlek, mint egy kutyát." A legriasztóbb, hogy nem kiabál, csak hadar emelt hangon, és a mondatvégeket viszi föl rikácsolásba. Uramisten, micsoda görcs ez, verébke, fiúpapagáj! Almáspitényi kezével pisztolyt formáz s pattogtatja hozzá a nyelvét. Azt, ami a társalgásunkból, kétségtelen, komikus is lehetne, fölszívja a közeg, tompaszürke, agresszív szivacs. Hát az meg mi a kezedben, kisfiú? Kréta? „Azt próbáld meg! Úgyse nem veszed el, mert én akkor összelövöm a szemedet. Fogok egy nagy pisztolyt és összeloccsantom." Ugyan már, miért venném el? Sőt, ha lenne itt nekem krétám, adnék még egy csomó színeset is. „Akkor azt én kitépném a kezedből. Pláne lefognálak és kitépném." De hát nem is mersz, látod, közelebb jönni. Hogy tépnéd ki akkor, Fröcskös? „Te vagy az a nagy hülye Fröcskös. Te. Akkor én azt fognám és kiszakítanám és rapityára törném." Na és mit rajzolnál a krétával, ha lenne itt egy szép nagy fehér falad?

Alig hiszem el, kis csönd után rám néz, elmosolyodik, egyszerre nagyon ötéves és nagyon szeretnivaló.

„Ürgét."

„És akkor azzal tényleg kikapartatnám a szemedet."

Nem, ez nem csattanó. Azért van vége, mert Csongorné sehogy sem tudta elérni a Sárpilisit és az ügyvédnő is hol a francban, kilép a fülkéből, kezen kapja, szájon legyinti, nem hiszem, hogy hallotta volna a beszélgetésünket, és eltűnnek a mélyvasút, itt már kéreg, bejáratában. 18 há 53, az agya is tiszta ideg, meg kell pláne bolondulni, nem is érti, hogy már kint, mondjuk a Vizafogón egyszer csak elfakad sírva. Vékonyan sír a bezárt ábécé előtt, ellenszenvesen, rángatja a Fröcskös krétás kezét, ne haragudj, muszáj. Muszáj. Két ötéves az üvegen.

Kultúrpolitikai programtöredékek II.

Az agora és a piac

LÁNYI ANDRÁS

A kultúrpolitika a tudás társadalmi körforgalmának intézményes szabályozásáról gondoskodik. Ha kigyomány (nemzeti, vallási) fenntartása, vagy legyen egy jövendő, ideálisnak vélt társadalmi állapot elérése (kommunizmus, Isten Országa, történelmi mindenkor közös értékrend jegyében történik, s az abból fakadó normatívák követésére a résztvevőket a törvényeknél jóval hatékonyabb indítékok

Az autoriter-bürokratikus, avagy piaci alapon szerveződő információs monopóliumok diktátumával szemben a szellemi élet szabadságát óhajtjuk. Ez ma pozitív diszkrimináció nélkül nem lehetséges. A közösségnek tudatosítania és vállalnia kell a boldogulása szempontjából nélkülözhetetlennek ítélt kulturális prioritásokat, melyeket a megfelelő intézmények útján a gyakorlatban is

zök és jogosítványok elosztását a kormányzattól független testületekre bízzák.

Ki jogosult arra, hogy az eszközök elosztásánál művek, személyek, vállalkozások között elsőbbségeket állapítson meg? Azok a polgári (civil társadalmi) testületek, melyekben az erről folyó társadalmi értékvita zajlik. Tehát maguk a kultúra létrehozói és fenntartói: érveik súlya szerint, műveik vonzereje

Szikszai Károly

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

grafikusművész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1982 JUN 26.

1021

SZIKSZAI KÁROLY rajzai

Szikszai K. 82. II. 17

ıpközis foglalkoztatásho
ıló kapcsolódásunkat.

Társulatunk szerteágazó
ladatainak csak akkor tud
eget tenni, ha minden tu-
mányágban, minden mű-
szeti területen vannak
an tagjai, akik a saját
ıkmájuk kiváló ismeretén
tájékozottak a legfonto-
ob politikai, társadalom-
litikai kérdésekben, ké-
sek és készek arra, hogy
színre hozzák a hallgató-
, az ismeretszerző közös-
ek előzetes tudásából,
ıkorlati tapasztalataiból
dő kérdéseket, s megfele-
pedagógiai, didaktikai,
ichológiai és retorikai is-
retekkel is felvértezve
aszt tudunk adni az em-
eket foglalkoztató prob-
ıákra. A jövőben egyik
yon fontos, körültekintő
nkát igénylő feladatunk:
gkönnyíteni tagjaink fel-
zülését az ismeretközve-
sre, segíteni tájékozódá-
at a rokontudományok-
, az aktuális gazdaság-
társadalompolitikai kér-
ekben.

társulati ismeretterjesz-
hatókörének bővítése, az
tudományos eredmények
rs közreadása, a színvo-
ıs politikai nevelő és
nléletformáló munka, az
ıalitásokra, a változó
yekre való gyors reagá-
— olyan célkitűzésünk,
lyet a társulat egész
ága magáénak vall a
etkező öt évben is.

Szikszai Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 ÁPR 23

ÉLET ÉS IRODALOM

Grafikusok

1021

Kutby Ors

mit Sinkovits utolag tanácsolt:

kritikusa tette — hogy, lám „nem kell jellemes embernek lenni ahhoz, hogy valaki kiváló jellemszínész legyen". S ehhez a hihetetlen megállapításhoz az egyetlen konkrétum, az illető színész neve. A többit a kritikus az olvasóra bízza. Hogy csak töprengjen rajta, vajon milyen foltok tarkíthatják e kiválónak ítélt színész jellemét. Összeütközésbe került a Btk-val, elcsábította a kritikus feleségét, avagy csak puskázott a matematika érettségin?

Nem tudom, csak azt, hogy az ilyen ködös mondatok, megalapozatlan vádak nem a színész, hanem a kritika becsületére vetnek árnyékot...

F. A.

TISZTELET PICASSÓNAK...?!

A Művészet múlt havi számának Vita rovatában Sinkovits Péter a Budapesti Képzőművészeti Igazgatóság hommage-kiállításáról írva nem takarékoskodik a jelzőkkel: csüggesztő, enervált, szánalmas, méltatlan. Nem annyira a jelzőkkel van baj, inkább a tényekkel, melyeket általában, s a publicisztikában különösen illendő tiszteletben tartani. Furcsa tán, hogy komolyan veszem a vitára ingerlő rovatcímet, hiszen sem szakférfiú nem vagyok, sem a kiállítás sikerét nem igyekszem bizonygatni, amelynek szerkesztője voltam.

Tavaly tavasszal, a Bartók-megemlékezések sorjázása idején úgy véltem: a század másik óriását is megilleti centenáriumán egy magyar tisztelgés. Tudván, hogy Picasso magyarországi hatása nem volt mély és folyamatos, mégis hittem: egy kamarakiállítás erejéig érdemes pillantást vetni Dési Huber szénrajzára, Bortnyik Sándor parafrázisaira, Borsos Miklós érmére, Orosz Jánosnak, a svéd Picasso-filmhez méltó, szemtelenül hódoló sorozatára, Csóri Sándor, Rákos Sándor, Somlyó György verskéziratairа — meg ami remélhetőleg gyűlik az őszi évfordulóig.

A Bartók Galériához fordultam, vezetője két hónapig buzdított, majd a felügyeleti szerv (a kerületi tanács) érdektelennek találta a dolgot — engem elfelejtettek értesíteni. Nyár lett, mire a Budapesti Képzőművészeti Igazgatóság felkanegedüs szerepét [illegible] kasodó évfordulók (Ady, Bartók) alkalmával; majd a hagyományt erősítő nagyszabású eseményeket hiányolja: szerinte generációk nőnek fel anélkül, hogy képet kaphatnának Vajda Lajosról, Martyn Ferencről vagy Korniss Dezsőről (nota bene: mindhármuknak a legutóbbi négy éven belül volt életmű-kiállítása a Várban). Nem tetszik neki, hogy Orosz János tucatnyi képpel szerepelt a Picasso-megemlékezésen, „míg általában mindenkitől egy-egy művet állítottak ki". Lehetne finomítani: Geszler Máriától hat kerámia, Asszonyi Tamástól négy érem... A többiek? „A kiállításra tehát fel kellett volna kérni mindazokat..." adja újabb tanácsát S., és sorolja a neveket — olyan művészekét, akiket az Igazgatóság felkért — és nem jöttek. Záró jó tanácsát szó szerint kell idéznem: „Sőt még arra is törekedtem volna, hogy a Műcsarnokban nemrég rendezett Tériade kiadó munkáiból (sic!) kölcsönkérjem a gyönyörű Picasso-illusztrációkat". Nesze neked közönség: amit néhány hete a Műcsarnokban láttál, megnézheted újra... ehhez képest apróság, hogy a Tériade-anyag zöme nem illusztráció volt, hanem önálló lapok, a Comedie Humaine sorozatból.

Milyenre kerekedett végül is a decemberi Picasso-megemlékezés az Óbuda Galériában, amelyre Sinkovits most érzi időszerűnek a reagálást? Németh Lajos tartott megnyitót, madame J. Roche (Sorbonne) előadást, Hegedűs D. Géza Kassák Picasso-versét szavalta. A már említetteken kívül felsorakozott művészek: Cs. Kovács László, Drégely László, Hegedüs István, Láng Rudolf, Marosán László, Molnár Sándor, Szlávics László, Prutkay Péter. Én nem éreztem csüggesztőnek, méltatlannak, szánalmasnak a társaságot, amely vállalta Picassót, reprezentálás és pénzes megbízatások felcsillantása nélküli is.

Így állunk, álldogálunk kultúrpolitikával, művészeti közélettel és publicisztikával: egy laikus kapálódzott, egyetlen szerv állott mögötte kevés személyi és anyagi lehetőséggel, mások meg pazar bőkezűséggel osztották jó tanácsaikat — utólag.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 DEC 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Szíkszai Károly
grafikusművész

1021

szai Károly: Illusztráció

ó játék-hely

omenius-témára

nek ketten-ketten,
helyben:
gyák egymást,
gyike csaphassa le a' másikat.

menő partiban
ó játszik,
gva,
dhalálig,
végig azt hiszi,
z,

k fair,
ben fegyver,

La Mer,

udna, ha mer-

n elég,
vértbe, miért

ta az ellen szere,
l arra,
szernek is

tán

SZIKSZAI Károly

Magyar Napló
6. p.
1990. NOVEMBER 15.

SZIKSZAI KÁROLY: SzaBad MaDár

állam partneri viszony[illegible] áll a piac magán-

1990. NOVEMBER 15.

Blöffi a mag egyszerűség

MÁTYÁS B. FERENC

Például, abban az évben, amikor a város (amelyben nem élek) számomra igen csak elnéptelenedett, bár éppen túlzsúfolták tapsoló közönséggel, gyakran lekörözte[m] a közmondásos kefekötőket poharazgatásban, olykor jobb híján, máskor mert jólesett

ott gőzölt azo[r]
alant, terítéke
a belváros, a
ve a negyedel
val... Összkép
nul magába[n]
hogy máskér
volna –

csak azt ne
gyan? Vagy

WEÖRES SÁNDOR:

Ősz

Ha soká tart a hársfa
csodáljuk körülállva
mert semmi más a titka
ősz van
A férfitól kér baltát
a nőtől kér vizet
ősz lett

Szikszai Károly rajza

PAPP ZSOLT:

PARASZT MARADSZ-E, BESSZI?

— Egy kirándulás képei —

A kirándulás kezdete

a két kis folyó szelíd örvényektől porban. A három locsma — nem mondja a helybeli. A porták felé. Szögesdrót, szuperzárak, majdnem áram a kerítésben. Kuvaszok és farkaskutyák, *volkitolkis* önvédedelem. Minden porta már-már egy lőállás. Ami a gyerekeket találja maga előtt. Hatóság, rendőrség? Tudja, hogy van. A magyarok szerint mind a cigányokat védik. A cigányok szerint mindenki a magyarokat védi. Állóháború. *Régi nóta.* Hanem ami itt eddig el kellene dönteni. Ma nálunk az *angol nyelvű szövegszórás* átmenet a tíz- s tízezer *video* horror-, szadi- s blődli filmjeinek monopóliumába. Hogy ezzel a televízió miért nem akarja felvenni a versenyt? Miközben Finnországtól Spanyolországig a tévé délutánban s estidőben ontja a nem szinkronizált angol nyelvű szórakoztató és ismeretterjesztő filmeket — nálunk ilyen nem es-

SZIKSZAI KÁROLY

Szabó M. László rajza

„Szervezeti dilemmánk: a börtön" című riportkönyve kapcsán állapítja meg az úgynevezett „börtönirodalom" szegénységét. Írásából kiderül, hogy a hazai börtönviszonyok témája eddig tabu volt, s fenntartás nélkül, mondhatni, gyanútlanul átveszi a könyv szerzőjének megállapításait a börtönviszonyok titkosságáról, a börtönirodalom szegénységéről, mert a szerző az Igazságügyi Minisztérium egyik vezető munkatársa.

Először talán azt kellene leszögezni: mit is értsünk börtönirodalmon? Mert ha csak a szóban forgó Lukács Tibor-féle riportkönyvet tekintjük annak, akkor bizony valóban beszélhetünk szegénységről. Na de akkor hova soroljuk a börtöneink mai belső életét sajtóban, rádióban, filmen, képernyőn bemutató riportokat? Hiszen azok is egyértelműen a börtönirodalom részei! Mint ahogy része a börtönök falain belül, az ország minden börtönében megjelenő, immár XXX. évfolyamában járó — Heti Híradó elnevezésű — börtönsajtó, továbbá az egyes — polgári, civil lapokban is publikáló — elítélt tollforgatók: költők és prózaírók munkássága, amit a börtönsajtó két-három évenként meghirdetett irodalmi pályázattal is serkent, s amely pályázatra érkező alkotásokra a magas színvonal és az igényesség a jellemző.

A cikkíró témában való tájékozatlanságát vetíti az az egyszerű tény, hogy a hazai börtönviszonyok tehát korántsem annyira szegényes, miként azt Kovács Zoltán cikkíró hiszi és tudja. De nem is gazdag! Vannak hiányai. Például azok a nemcsak riport, hanem szépirodalmi — prózai vagy verses- — kötetek, melyek nem az aluljárókból felérve látott irodaépületekben és székházakban íródnak kényelmes íróasztalok mellett, hanem életszerűen a börtönök szürke falai között, netán valamelyik emeletes tábori ágy felső emeletén, mondjuk egy tíz-húsz személyes zárkában.

Véleményem, hogy a börtönirodalom szegényességét az említettekkel indokolva nem lehet elfogadni. Ám ha ennek ellenére mégis beszélünk a szegénységről, azt akkor sem a börtönvilág zártsága táplálja, hanem a kiadók börtönirodalom iránti nyitottságának még fel nem oldódása.

Sárközi Zoltán
Vác, Pf. 272.

Készséggel fogadom el Sárközi Zoltán kollégám véleményét, miszerint gyanútlanul és fenntartás nélkül vettem át Lukács Tibornak a börtönirodalom szegényességére és a hazai börtönviszonyok titkosságára vonatkozó megállapításait. Valóban nem tudtam arról, hogy büntetés-végrehajtási intézményeink nyitottak, az egyébként szürkének és monotonnak hitt bör-

gatiban viszont az árus félkegyelműnek nézne, ha kérnék tőle. A svájciak nem félnek attól, hogy semlegességi politikájukat veszélyezteti a NATO-tagország ideológiája, propagandája, és fordítva.

Kinek ártana a cecei újságosbódéban a Magyar Szó, és kinek a tornyosiban a Magyar Nemzet?

Matuska Márton
Újvidék

Ki tartózkodott?

Olvastam dr. Vörös Imre cikkét (Élet és Irodalom, 1987. szeptember 11.), amelyben az Elnöki Tanács, illetve az Országgyűlés szerepével foglalkozik. Ami az utóbbi működését illeti, én eddig azt hittem, csak a mi vicinális szakszervezeti bizalmiválasztásainkon gyakorlat, hogy az *igen* és a *nem* szavazatok megszámlálása után az elnök felteszi a kérdést: Ki tartózkodott? Legnagyobb meglepetésemre most az Országgyűlés elnökével is ezt hallottam. Holott a tartózkodás etimológiai lényege, hogy aki tartózkodik, semmilyen véleményt nem óhajt kinyilvánítani. A tartózkodók számát tehát egyszerű kivonással lehet — és kell — megállapítani:

ült tehát a megbízó, a szerkesztő és az előszó írója. Vita nem volt, az előszó írója hozzájárult mindennemű rövidítéshez. Egyetlen kérését a szerkesztő is elfogadta, nevezetesen, hogy neve alatt szerepeljen: „részletek egy tanulmányból". Később, dicséretes gyorsasággal a korrektúra is megérkezett, s a két „francia" filmbarát megint szót váltott. A bevezető írója nem akarta látni a majd harmadára kurtított tanulmányát. Valószínűleg megnyugtatta az a hír, hogy munkahelye, a filmfolyóirat teljes egészében közli a tanulmányt. Ennyi a történet, s kicsinyesség volna a többi aprósággal is részletesen terhelni az olvasót. Még csak annyit: „Mon Dieu, protége, — moi de mes amis. Je me charge de mes ennemis. (A barátaimtól óvj meg, Uram, az ellenségeimmel magam elboldogulok.)

Deák Gábor,
a FŐMO munkatársa, a filmhét egyik szervezője

Nincs is Műv. Min.

Bár nem vagyok jogász, az alkotmányjog iránt érdeklődő emberként teljesen egyetértek *dr. Vörös Imre* fejtegetéseivel az Elnöki Tanács szerepe kapcsán. *(Törvény — rendelet — törvényerejű rendelet,* Élet és Irodalom, 1987. szep-

a mosogatóbolt pedig mosogatót, de nem vagyunk maximalisták. Már annak is örülni fogunk, ha lesz zöldség és lesz, aki meg tudja majd venni.

DR. KOVÁCS GÉZA, VÁC. „Az ÉS 38. számában (1987. szeptember 18.) megjelent két cikkéhez kívánok hozzászólni, előre bocsájtva, hogy hűséges olvasójuk vagyok, és maradok akkor is, ha az egyes írásokkal sokszor nem értek egyet. 1. Pálvi András **Keresztelő** című írását a valóságot otrombán elferdítő és ízléstelen ostobaságnak tartom, amely írás mélyen alatta marad az ÉS színvonalának. Nem értem, miért kell ilyen . .-t közölni. 2. Koltai Tamás recenziójában **(Színház a cethal hátán?)** egy már régen halott nagy magyar színművészt, Kiss Ferencet, a rinók jelzővel becsmérel. Az lehet, hogy Kiss Ferenc, aki a Nemzeti Színház örökös tagja volt, politikailag eltévedt, ami miatt súlyosan meg is szenvedett, de ez nem változtat azon, hogy Ódry Árpáddal együtt egyike volt a legnagyobbaknak, s ezen nem változtat az sem, ha egy . . . őt ma ripőknek nevezi." Szíves engedelmével néhány jelzőjét pontozott vonallal helyettesítettük, válaszunk pedig a következő: 1. A két szerző nem ért egyet önnel. 2. Nekünk is más a véleményünk.

KAÁLI NAGY GYÖRGY, THORNHILL, KANADA. Örülünk, hogy tetszett a lapunk augusztus 21-i számában megjelent **Hazám könyve** című írás, amelynek szerzője Raffay Ernő: **Erdély 1918—19-ben** című kötetét recenzeálta. Jókívánságait és a mellékelt újságcikket továbbítottuk a cikkírónak, Vári Attilának.

SZÉKELY ATTILA, BUDA-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 JUN 24

1021

„Volnegy a legény a fúra"
Szikszai K.
1983. VI.

Szikszai Károly: A legény

minden másra, holott eppe
inkább?

— Jó — döcögött cse
A képernyőn Passer
teraszán, és valamire toj
vendégestül, szájához ta
azonban csak nem akart
rült tojáslikőr. Álltak vi
táján, és az istennek se
a jóból.

— Jó — mondta ba
fölállt, nyújtózkodott egy
aztán a tévéhez lépett.

— Elzárhatom? —
eszébe jutott valami, a

— Az ágy — mon
szünetet tartott.

— Mi? — kérdezte
ez a fordulat, hiszen az
—, mi? — és a kérdéséb
világszínvonalú csomag

A bálvány nem vál
meglepetés vagy csodál
el, hogy, szóval nem hisz

— Mi? — kérdezte
va az ilyen hosszú hat
lában nem volt szükség

Most azonban mint
állt a tévé előtt, Passe
rái előtt, karját félig k

gyszervolt és
a, hát akkor

az alvás után
aknákat és a
rtatlan röhö-

úgy érezték,

ópárbaj írat-
ak a válasza-
lan csajára a
Claudiának
Claudia nem

ngelman, ami
történetesen
nem, az sem
. Nem, Clau-
em az, habár
a rozogaság-

minimum
zzenek.

tséggel
es

Gyára

FELVÉTELT HIRDET

ÜGYVITELSZERVEZŐI

munkakörre.

A munkakör pénzügyi-gazdasági feladatokhoz kapcsolódó ügyviteli

MK SAJTOFIGYELŐ
MANIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 831-748, 840-726

Szikszai Károly, grafikus

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1984 ÁPR 30

1021

Szikszai Károly rajza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Szikszai Károly
grafikusa

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 JUN 2 91

/ 1021

Szikszai Károly: Naksol

VITÁNYI IVÁN:

Hol az új kultúra?

Vitapontok a közművelődés állapotáról, lehetőségeiről

Második rész

4

A közművelődés demokratizmusa

kulturális demokráciának, t minden demokráciának, két ala van. Az egyik a kultúra de- kratizálása, felülről létrehozott vamat: minden embernek még adni a lehetőséget a kultúra den szintjének elsajátítására.

hogy ezzel szemben még nem dolgoztuk ki a mi demokráciakoncepciónkat, s nem tisztáztuk kellőképpen a fejlődés irányát. Igaz, hogy a politika szintjén jelentos döntések születtek a demokrácia fejlesztésére (a választási törvény reformja, az üzemi vezetőségek szerepének átalakítása). A távlati tervekben azonban a demokrácia éppolyan elvontan szerepel csak, mint az ellenzéki vagy ellenzékieskedő fiatalság vágyaiban.

A kulturális demokráciának fontos és nélkülözhetetlen szerepe

tanunk kell a funkciók változására és megújulására. Az ifjúsági szervezet esetében arra, hogy a jelenleginél szélesebb körű ifjúsági kulturális mozgalmak induljanak, illetve ne csak induljanak, hanem legyen lehetőségük a jellegüknek megfelelő intézményesedésre. (Ami például sohasem következett be sem a beat-pop zenei, sem a népművészeti, de voltaképpen a klubmozgalmakban sem.) Az érdekvédelmi szervezetek esetében arra, hogy ugyanúgy kialakuljanak a kulturális modelljeik és mozgal-

BEREND T. IVÁN:

Vita az „ötvenes (

– Egy tévébeszélgetés utó

A Tudósklub decemberi beszélgetésén az „ötvenes évekről" volt szó. Ne omozom az okokat, de mintha túl sokan is lettünk volna bábák, hogy e sszen közöttünk a gyermek (kár, hogy nem lehet úgy formálni a mondás alábbis egy része). Inkább egymás melletti monológokból, semmint eg ssal ütköző nézetek valódi vitájából bontakozott ki a mondanivaló, és er tlenül maradt sok minden. A beszélgetés bennem nem zárult le, s úgy lá k, a nézőkben-hallgatókban sem, hiszen meglepően sok levelet telefonl t, szóbeli észrevételt kaptam. Ezekre válaszolva, magamban is jobban l hattam a beszélgetést. Négy levelem a címzetteken kívül talán mindazo k szól, akik hasonló kérdéseikre nem kaptak választ. A címzettek nevén lítése nélkül (leveleik, észrevételeik magánjellegűek voltak), az alábbia n hadd tegyem nyílt levéllé válaszaimat.

Kedves Barátom!

Megvallom, kicsit későn kap-ltam, amikor néhány napja a nferencia szünetében azt a ké-en dicsérő észrevételt fűzte tu-sklubbeli beszélgetésünkhöz, gy „csodálattal nézte, milyen ggadtan tudtunk beszélgetni a té-áról", s biztos benne, hogy ha t ül, higgadtságát nem tudja egőrizni.

A kérdés tehát az, lehet-e, szad-e, az ötvenes évekről higgadn, indulatok, érzelmek nélkül beélni? Úgy tetszik, különösen a rszakot átéltek számára, hogy ez ajdnem lehetetlen (hiszen szeélyes emlékeket idéz, sebeket tép l, szenvedélyeket szabadít el), de lán hiba is. A törvénytelenség, súlyos gazdasági torzulások, ázezrek, sőt milliók megtiprás az átélt hit meggyalázáellen szenvedéllyel, indulattal ll szólni, még harmadévszázad ltán is, hogy minden hasonló el-, az értelem mellett az érzelmek gyerét is felvonultathassuk, és zögezzük, mennyire nem azonojuk magunkat a szocializmus és emberség akkori megcsúfolásá-. E jelenségek megítélése és elése természetesen ennél jóval nyolultabb etikai, morális kérdéket is érint, nemcsak történelt, de általános értékelveket. S nyilván éppen ezekre gondolt. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, ez inkább tudománymódszerkérdés, hogy az indulat nem az oknyomozó, elemző történyezkedik el, az által meghatározott. De legalábbis törekednie ke a „sine ira et studio" klasszik követelményének betartására. tudománymódszertani objektivit igénye és az etikai követelmé azonban a vizsgált esetben a le kevésbé sem ellentétes, és egymá sai szembe sem állítható.

Vajon sikerült-e a tévébeszélg tés során összegyeztetnünk a n külözhetetlen etikai igényt és elengedhetetlen tudománymódsze tani követelményt? „Higgadts gunk" felemlítése arra utal, ho Ön szerint ez legfeljebb töredék sen sikerült. Sőt, úgy érzem, a t dományosság és mindent mérleg lő sokoldalúság, a tévé műfaj időkeret szabta szűkebb lehetős geit sem tudtam igazán kiaknáz Talán ezzel, s más észrevételek adott válaszokkal részben pótolh tom az elmaradottakat.

Szíves üdvözlettel...

★

Kedves Kolléga!

Vasárnap reggeli telefonhívás meglepett, meghatott. Az Ön éle története valóban nem mindenn pi. Abban még semmi rendkívü nincs, hogy 1947 és 1951 között t nult a Közgazdaságtudomán Egyetemen (49-től már én is ü ültem ugyanazon tanárok óráir De miközben délután a marxis politikai gazdaságtant és filozófi tanulta, mint Ön fogalmazta: „dé előtt kapitalista volt" Teréz kör nemzetközi kereskedésében (melynek r

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly
grafikus ny

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 JAN 27

1021

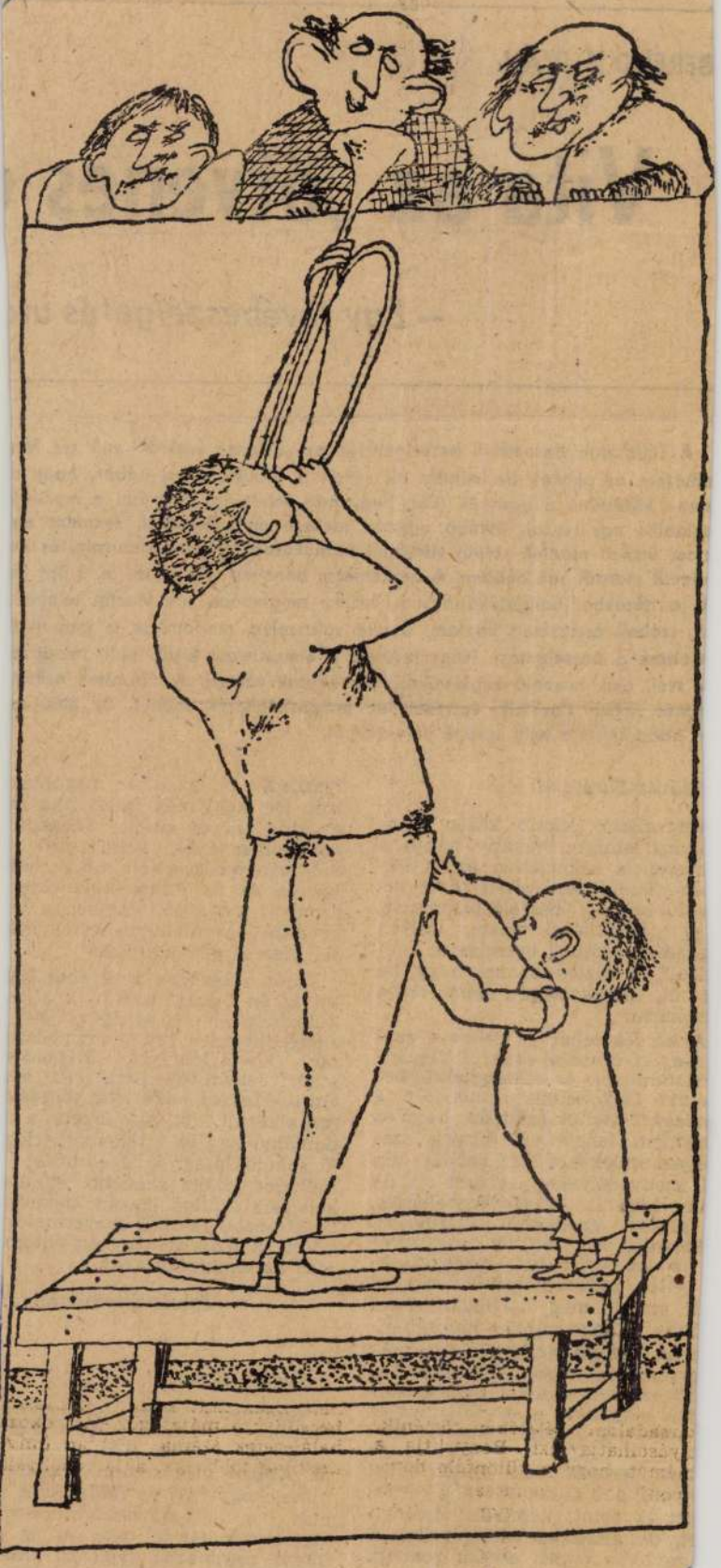

Szikszai Károly rajza

Színház

ılat tenyészteni

ıngzott a rádióban) egy áldat-
n hatalmi helyzet szatirikus
atómiáját ábrázolja. Árnyalat-
i hangsúlycsúsztatásaival ke-
etlenül ironikus kórképet állít
arról a kádergazdálkodási
ndszerről, mely szocialista jel-
avakba csomagolja a magánter-
észetű érvényesülés „szabályta-
ı" módozatait. Tiszta —, ám
ıántsem hidegfejű számvetés;
elenért, az itt és most élő kö-
ségért érzett felelősség hevíti
ez adja drámai gyuanyagát is.
jellemek egyszerűek és végle-
ek, valóságos drámája csak az
ik mellékszereplőnek van: egy
tal kutatómérnöknek, aki az
ő igazgatócsere idején éppen
y eredmény elérése előtt áll,
a második igazgató lehetetlen-
teszi a munkáját, s mire ismét
ontakozhatna, a harmadik
zgató támogatásával, már rá-
edt, hogy nyulakat tenyészteni
izetődőbb.

/észi Endre darabja: tézisdrá-
Egy aggodalom logikus ki-
ése dramatikus vizióban, hogy
önséget a hasonló (csöppet
elképzelhetetlen) esetek el-
mozgósítsa. A szöveg hat
ne mindenekelőtt, az epikus
efüggések szigorú, sőt rideg
zallitása. A szó legmodernebb
lmében nem színpadszerű. S
ek az előadásnak — úgy tet-
— épp ez vált előnyére.
erényi Gábor korrekt rende-
minden látványosságot ke-
hagyja érvényesülni a párbe-
eket és a monológokat, az
ények menetét. A színészek
den bizonnyal megérezték,
fontos ügy szolgálatába áll-
s hogy a legjobb szolgálatot
teszik, ha épp csak csi-

György egészen remekül oldja meg. Az elvetemülten aljas, kicsinyes szolgálatkészséget szinte dosztojevszkiji mélységekkel és chaplini gegekkel ruházza fel. Mulatságos csetlés-botlása, gátlásos kéztördelése mögött ördögi eltökéltség, célirányos gonoszság áll. Csupa vonakodás, csupa álságos szerénység, csupa visszavonuló irányítás, csupa pimasz sugalmazás ez a November, utálatosságában már majdnem szánandó. Meggyőző Stock főtanácsadó szerepében *Mádi Szabó Gábor* nyársatnyelt biztonsága, mely nem ismer kétséget, pillanatnyi megingást; áttekinthetetlen személyi kombinációit a hatalom megfellebbezhetetlen brutalitásával képviseli. Vérfagylaló bohócfiguraként mutatja be a „lehelyezett" igazgatót, Kelemen K. Kelement *Miklósy György*: nagyképűség és bizonytalanság, hatalomadta erő és belső gyengeség ideges (ám egészében mulatságos) vibrálását teremti meg. De a többiek is jól érzik meg, hogy ellenszenves jellemsémáikat emberséggel föltöltve fogadtathatják el. Talán csak a harmadik igazgató, Küllei szerepét játszó *Kovács István* marad egysíkúbb a kelleténél: igaz, vele mostohán bánt a gyorsan fogyó színpadi idő és a slusszpoén kényszere.

Két alapjában rokonszenves alakja van a darabnak. Czékus bácsi, a gépkocsivezető (*Baranyi László* korrekt, jó epizódalakítása) azokat képviseli, akik ebben a játszmában „gyalogként" vesznek részt. És a félreállított kutatómérnök, Károly Károly, akit *Márton András* személyesít meg, sokszínű értelmiségi figurában

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM
1984 FEB 17
grafikus

1021

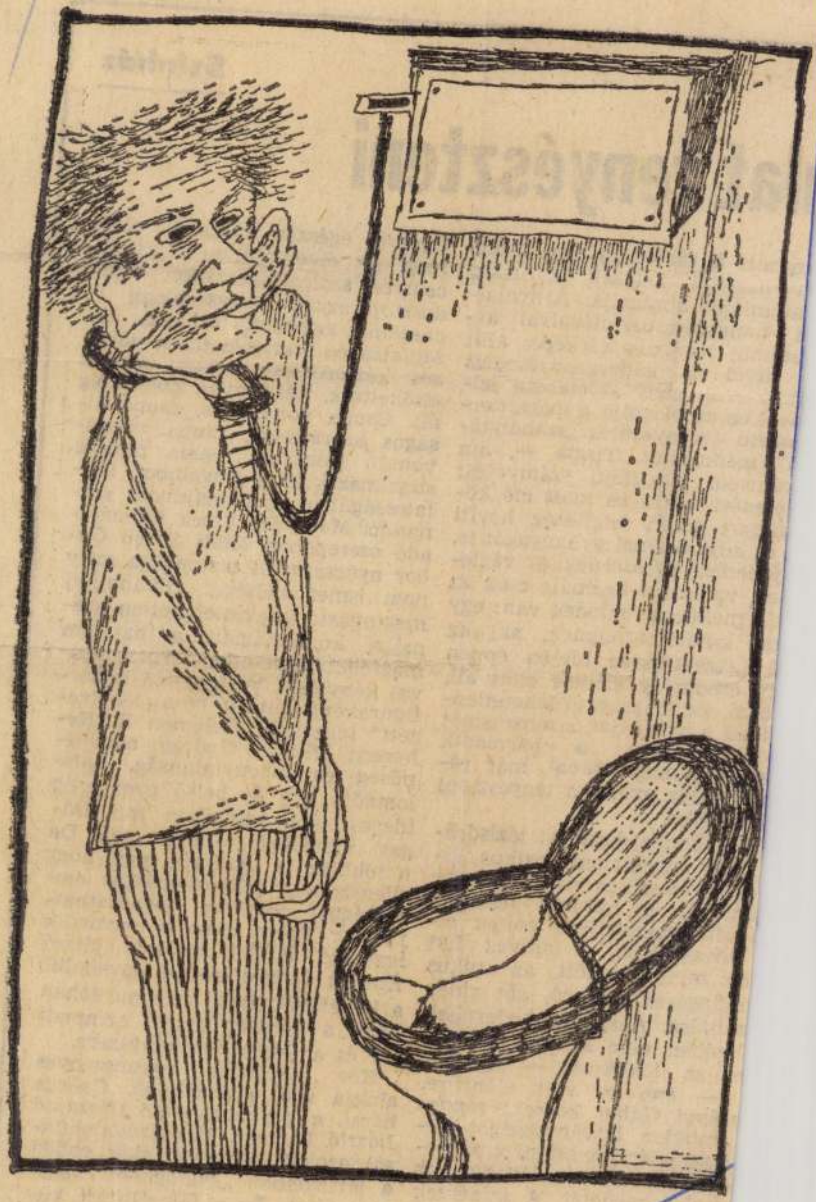

Szikszai Károly rajza

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 FEB 20
Szikszai Károly
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
grafikus

ra sem telik, de azzal men- amikor egy hétvégén fe

Szikszai Károly illusztrációja 1021

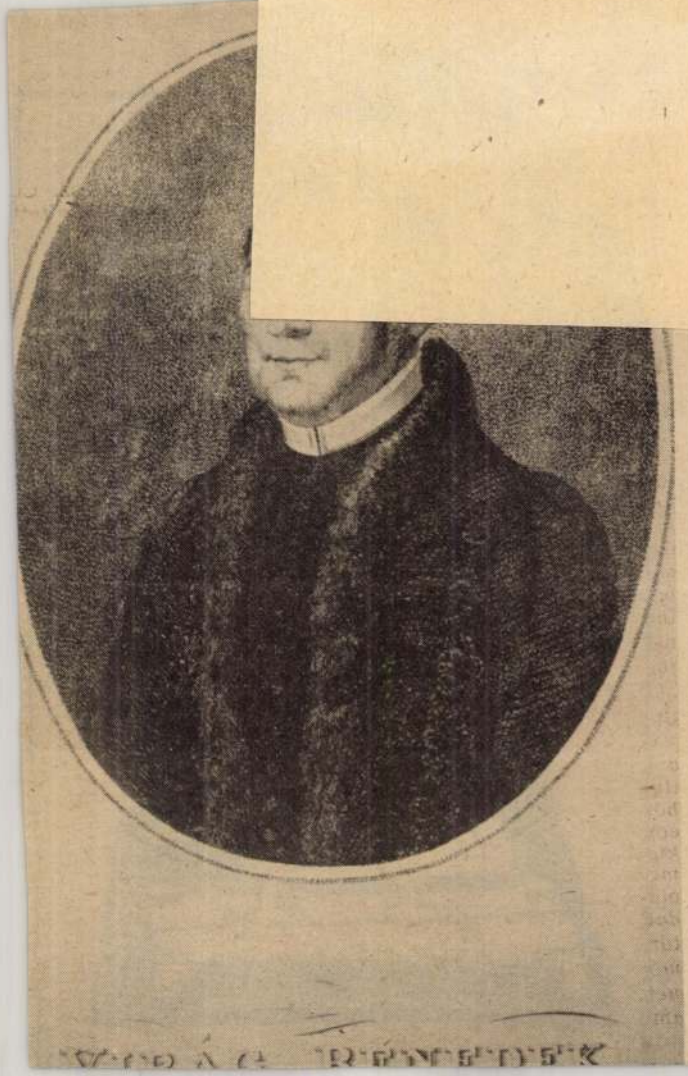

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly, grafikus

DÉL-MAGYARORSZÁG

1981 DEC 24

Zalán Tibor 1021

Szikszai Károly: Betlehemesek

Apró angyal,
kezében fenyő lángol,
zendül a táj,
amerre lép, a zöld lángtól.

Csengő csilingel,
piros sipkás rázza:
ezüst lángokat szór
szét a hó-homályba.

S már itt áll,
ki a betlehemet hozza,
zsebében kalács,
illata csiklandozza

orrát. Szeplős arca
mosolyba rándul.
Ablakban fény gyúl,
az ajtó sarkig tárul.

Énekelnek,
a hó lassan megered.
Ő megszületett:
készítsd ünnepre szíved!

*

Szikszai Károly
Betlehemesek című rajza

klubban, minth
történt volna
dobogót fölra
rülülték, pezsg
s a mániákuso
gultságával önt
zsikus a színés
szont: az nem
ká tartson a s
marosan vissza
Hát?

Valamikor e
színház szíved
den lényeges él
nyilvánulása.
gos mai magyar drama való-
ságos mai magyar írója való-
sággal beköltözött a próbák-
ra. Az Egy válás története
nem nyerte el ugyan az őt
megillető helyét későbbi saj-
tókritikákban, akkor azonban
csorbitatlannak tűnt az él-
mény, sem a darab, sem az
előadás nem tévesztette el ha-
tását. A premier szüneteiben
Maróti elérzékenyülve szipo-
gott a folyosókon, megindul-
tan ölelgetve a rendezőt, meg
azt a pár színészt, akinek sze-
repet álmodott. Alig éjfél
előtt szabadult a Kisszínház
hátsó traktusát ellepő gratu-
lálók gyűrűjéből, a Tisza ét-
teremben terített asztal várta,
s amint megjelent az üveg-
ajtóban, fölcsattant a taps,
pedig a szálló vacsoravendé-
gei nem is mind a színházból
jöttek, többségük hallomásból

drámabemutatója esemény-
számba megy, máris perma-
nens figyelem hull az egész
színházra, következésképp a
színház egészére, városon be-
lül, városon kívül, szerte az
országban.

Ehhez lesz időszerű lassacs-
kán megteremteni a feltétele-
ket Szeged városában. Az in-
tegráción belüli differenciált
önállósággal. A drámajátszás-
nak erkölcsileg és anyagilag,
művészileg és a költségvetés-
ben is megadni azt az esé-
lyét-rangját, mely az operá-
nak is megvan, s amely nél-
kül követelni sem szabadna
tőle annyit, amennyit régóta
várunk-elvárunk. Hátha en-
nek hiánya késlelteti a szege-
di színházművészet föltáma-
dását?

NIKOLÉNYI ISTVÁN

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikus

1981 DEC 2 3

1021

Szikszai Károly rajza

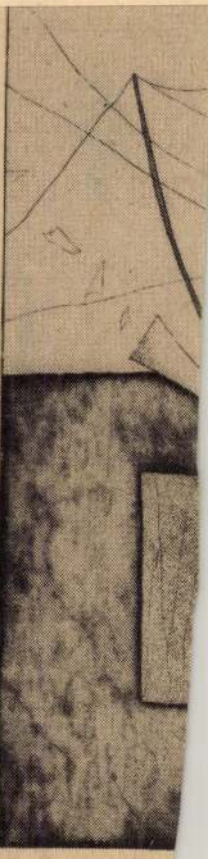

gynak mutargynak kell len-
szeretném ezt a fokot min-
etben megközelíteni. Csak
tárgyat tervezek, amit aztán
n vennék meg a bizományi-

s Mezei Gábor hivatalnok.
kilenctől ötig ott dolgozik
zőintézetben, de öt után ma-
ber. Belőlem — igaz, szeren-
lyzetben vagyok — hiányzik
ettősség. Nem vagyok vasár-
estőtípus. A belsőépítész alá-
t személy, sokan panaszkod-
közülük. Szeretnének irá-
szerephez jutni. Én nem. A
ékházak berendezésekor ar-
ekszem, hogy minőségileg,
bis megközelítsem az ere-
pületet, ami — érthetően —
kerül. Igyekszem, hogy a be-
ésem úgy hasson, mintha
ıradt volna évszázadok óta a
együtt, de még véletlenül se
a munkámból stílbútor. Stí-
ızásról szó sem lehet. Sokáig
om egy terven, egészen ad-
míg elégedett leszek vele. Ak-
bbahagyom. Addig dolgozom
n, amíg jó nem lesz.
hiszek az egyedül üdvözí-
egoldásban. A fanatikusok
k benne, azt gondolják: övék
etlen út. Nagyon sok min-
zeretek a művészetben. A
ıst is; tetszik. Miért ne sze-
é valaki Toulouse-Lautrecet
ndriant is egyszerre? Szu-
joga mindenkinek, hogy a

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 348-726
1981 NOV 7

Szikszai Károly
grafikus

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1021

Szikszai Károly rajza

...s
...állás

...t, 1956 októbe...
...lista társadalmi ...
...tt ellenforradalmi láza...
...kés restauráció kendő...
...ott át. A munkáshata...
...adás felszámolásának,
...olytatásának elenged...
– amit Kádár János,
...orradalmárok egyértel...
a revizionista csoport...
...atikus politikával való
szembefordulás, a for...

...rulóktól. A forradalmi kor...
...mány megalakulása és kiált...
...ánya a munkáshatalom hí...
...einek tízezreit mozgósította,
részükre világos harci prog...
...amot, egyértelmű és határo...
...ott politikai irányítást adott.
...Mérlegelve az adott helyze...
...et, a munkás—paraszt kor...
...mány megállapította, hogy az
...llenforradalom fegyveres
...rőinek gyors szétverése, a
...yilkosságok és a pusztítások
...vábbi megakadályozása

...de később az ellenforrada...
...lomnak utat engedő revizio...
...nizmus, majd pedig a már az
utcákon tobzódó ellenforra...
...dalmi terror útjába.

Nehéz körülmények között

Az első hetekben a párt...
...szervezés rendkívül nehéz,
valóban forradalmi viszo...
...nyok között folyó munkáját
csak a legállhatatosabb kom...
...munisták vállalták, akik —
amint azt egy korabeli jelen...
...tés megállapította — „sok...
...szor életüket kockáztatva,
félig illegális körülmények
között végezték munkájukat,
szervezték, erősítették a pár...
...tot." Különösen nehéz felté...
...telek között folyt az üzemi
pártszervezetek újjászervez...
...ése, ahol az ellenforradalmi
erők utóvédharcának egyik
fő célja —, amelyet a mun...
...kástanácsokba beférkőző el...
...lenforradalmárok is támo...
...gattak —, a munkahelyi párt...
...szervezetek újjáalakításának
a megakadályozása volt. A

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-730

Szikszai Károly, grafikus

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1981 NOV 7.

FÖLDI MŰHELY

1021

SZIKSZAY KÁROLY RAJZA

Az ipar
egyetlen ö
Redőnygyá
óta. A sár
zések okoz
szinte megközelíthetetlen. A
félig kész csarnokok előtt
egyetlen árva sorompó, s
bár mellette is nyugodtan
be lehetne sétálni, tisztelet-
tel felhúzzák a látogató
előtt.

Déri Ferenc műszaki igaz-
gatóhelyettes tájékoztat a
múltról, a jelenről és a jö-
vőről:

— A 60-as évek budapesti
ÉPFA Redőnygyárának ma-
kói üzeme a faredőnygyár-
tásra állt rá. A fővárosban
ugyanis a központi gyár be-
szorult a lakóházak közé,
ezért keresett egy olyan vi-
déki várost, amely hajlandó
lett volna saját erőből egy
üzemet építeni. Az első év-
ben 80 ember, 50 ezer négy-
zetméter faredőnyt állított
elő. Az elkövetkezendő idők-
ben folyamatosan tovább
nőtt a termelés, 1968-ban
már 240 ezer négyzetméter-
nél tartottunk, olyan 80 mil-
lió forintos értékben. Köz-
ben úgy, ahogy a többi üzem
dolgozói, mi is Pestre jár-
tunk tanulni. Aztán a fa-
redőnygyártás — a drága
alapanyag miatt — vissza-
fejlődött, majd meg is szűnt,
s 1975-ben átálltunk a mű-
anyag redőny előállítására.
Termékskálánk bővült, a
többi mellé lépett be a ro-
etta rúd, a vászonroló, a
reluxa, a sötétítő függöny, a
harmonika ajtó készítése.

— *Melyik évet tartja víz-
választónak a gyár történe-
tében?*

— Az 1975-ös év az első
vízválasztó, s valószínűleg az
1981-est is így tarthatjuk
majd számon. A 70-es évek
közepén élte ugyanis a
vállalat fénykorát, a mű-

3. Az önáll

saját fejlesztési alapjából
millió forintot adott, s
további 46 millió forint álla
támogatást kaptunk. Ered
leg ezen a területen az i
daépületen kívül lakatos-
redőnyépítő műhely
csak. Gyors munkában
épült még két csarnok, s
valy ezekben az épületek
fogadtuk a budapesti gy
kapacitásának 90 százalék
mivel azt december vé
könyörtelenül lebontott
Még ebben az évben
160 négyzetméter alapterü
tú gyártósort létesítünk, s
ciális létesítményeket,
romszintes irodaházat, ét
met építünk.

*

— *Jelenleg gazdaságpoli
kai célkitűzés a kis- és k
zépvállalatok létesítése,
mogatása. A makói redő
gyár ebbe a kategóriába s
rolható. Mit vár a jövőtől
vezető?*

— Optimista vagyok, n
ha 1981. nagyon nehéz é
volt. A munkaerő továb
csökken, kevés a műhely
Az építkezések nehezítik
termelést, az anyagellátás
-mozgosítást. Fokozza
problémákat, hogy a dolgo
zók nem rendelkeznek
kellő szakképesítéssel az ú
termékek gyártásához. Hog
miért vagyok mégis optimis
ta? Úgy veszem észre, hog
az iparágnak van jövője a
országban, a házgyári és
könnyűszerkezetes építkezé
sek igénylik a munkánkat
Mint önálló vállalatnak, le
hetőségünk nyílik a gyárt
mányfejlesztésre, kutatásra,
profil nyújtotta adottságok

Kiskszai Károly, grafikus

Sydney-től Oslóig terjed. Mivel a műhelyesek elmarasztalásában azt a szinte szellemi polgárháborús hangulatot érzem, amely ennek az egyetemes magyar irodalomnak különböző ágai között — hála Istennek, messzemenően nem politikai szempontok miatt — fennáll, és amelynek egyáltalán nem Alföldy Jenő cikke az első (s sajnos nem is utolsó) megnyilvánulása, az Országon belül és kívül. Ezért egyáltalán nem ártana akár magára Goethére is emlékezni, hogy ne a rossz irodalmat üssük, hanem a jót gyámolítsuk, mielőtt valaminek, amit már eleve mucsainak tartunk, nekirúgtatunk. De Kazinczyra sem lenne rossz gondolni, hogy ő milyen gonddal igyekezett a legkisebb szellemi értéket is felkarolni, ha azzal bárhol, ennek a gondolatain kívül mással sem rendel-

csak szósze
aztán anná
hogy az ef
egy olyan s
gyében törté
pen a külön
rése jegyébe
lyos hangvé
tései azokho

Ezzel azt
is mondtam
magának A
batteuri m
ágyúval lő
egy kicsit i
sem csodász
használni,
esik darabo
alábbis har
Mivel külön
gyar Műhely
ságbéli köl

üveszek. Hogy
mondani? Nem többet és nem ke-

3

Élet és Irodalom 1985. nov. 8. XXIX/45

Szikszai Károly, grafikus

III.

Szikszai Károly rajza

Szikszai

Élet

7.

XXIX/38

efogadhatóvá lesz a laikus olvasó számára, ugyanakkor nem sérül meg a tudós által közölni kívánt mondanivaló sem.

Az angolul tömören megírt cikkek magyarítása nem kis feladat a magyar kiadás szerkesztői számára. Ha csak azt tekintjük, hogy a folyóiratban sok az eredetiben közölt tanulmány, amelynek a terminológiája annyira új, hogy gyakran még a kutatók sem ismerik, könnyen belátható, milyen nehéz a megfelelő magyar kifejezés megtalálása. A Tudományban egyébként két hónapos késéssel jelenik meg az amerikai kiadás hétnyolc tanulmánya, s minden számban egy eredeti magyar tudóstól származó írás is. A rövidebb írások között szintén lesznek magyar tárgyú recenziók, híradások a magyar kutatóműhelyekből.

A szeptemberi és októberi szám válogatást közöl a Scientific American elmúlt évben megjelent leg-

Digitális felvétel
SLPD 12650

FERENCSIK JÁNOS EMLÉKÉRE

JOSEPH HAYDN
B-DUR MISE Hob. XXIII.: 14
(Harmoniemesse)

LUDWIG VAN BEETHOVEN
III. (ESZ-DÚR) SZIMFÓNIA
Op. 55 (EROICA)

LISZT FERENC
SZIMFÓNIKUS KÖLTEMÉNYEK
LES PRÉLUDES; ORPHEUS;
TASSO, Lamento e Trionfo

Tokody Ilona — szoprán,
Takács Klára — alt,
Gulyás Dénes — tenor,
Gregor József — basszus.
A Szlovák Filharmónia Ének- és Zenekara
Magyar Állami Hangversenyzenekar
Vezényel: FERENCSIK JÁNOS

Digitális felvételek
SLPD 12820—22

Csak a Hungaroton hanglemezheteken kapható!

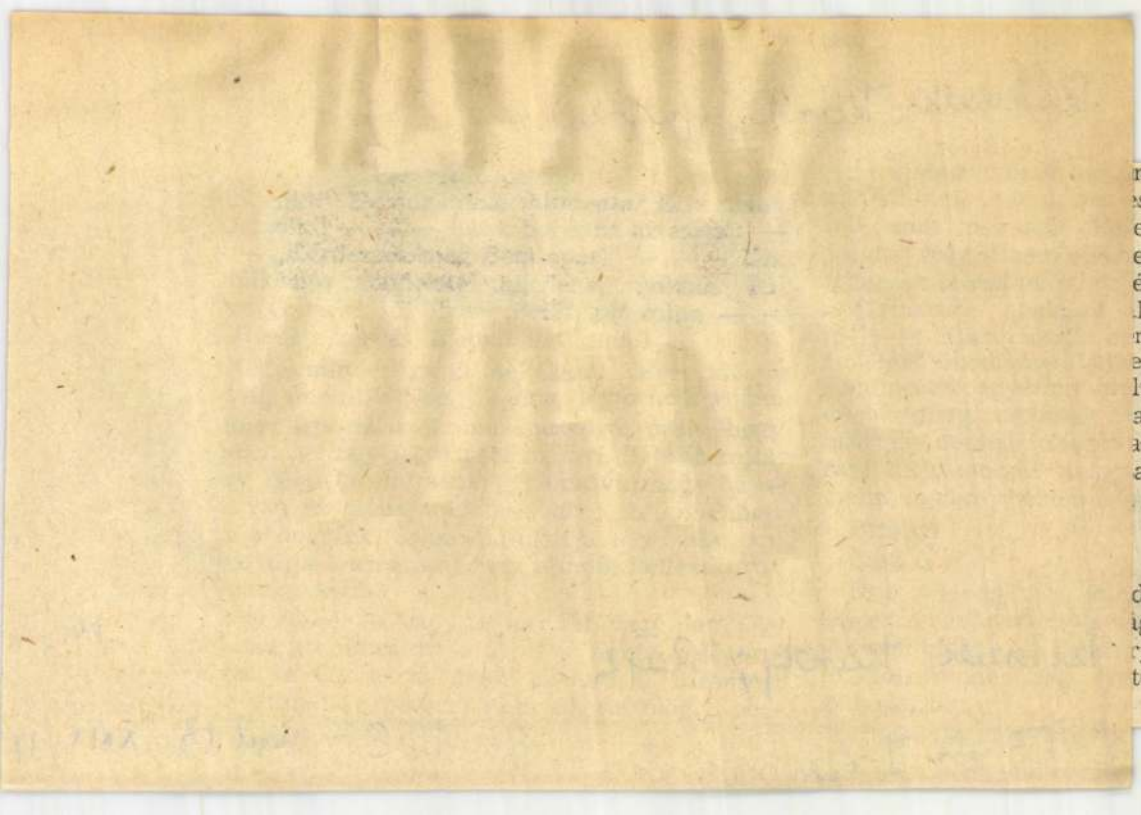

ná, létezésének módja
s megfellebbezhetetl
ejtettünk, hogy a lég
ert vagy el nem ismer
ért meg a nőkhöz me
llampolgár, magánsze
mcsak mitológus, szo
eológus, nemcsak a po
ltó ellenfele vagy ép
agy demokrata, deho
agy alamuszi technok
ak fachman és unter
LEVEGŐ URA.

den nap föláll a kopot
igosan billeg, *drágáim*
rja magát a levegőégb
ttünk meg persze ma

Szikszai Károly, grafikus

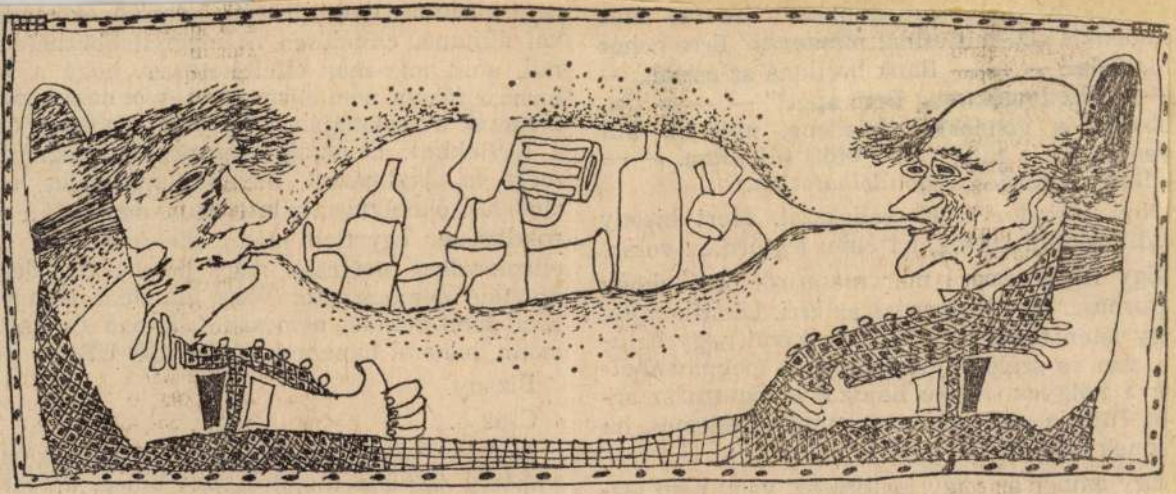

Szikszai Károly rajza

16.

Élet és Irodalom, Bp. 1985. szept 13. XXIX/37

Szikszai Károly grafikus

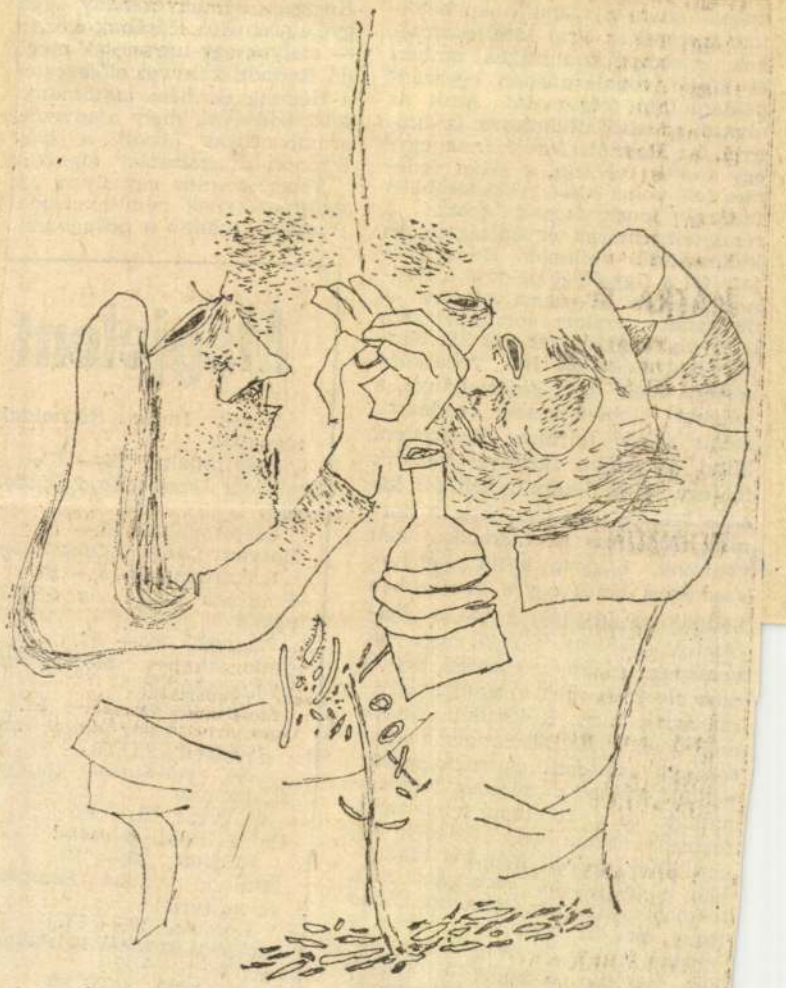

Szikszai Károly: A szokásos életkép

Szikszai
Élet é

9.

XXIX/29

rajzi gyűjtemény is jelzi, hogy sok versének célzásait, szavait, képeit csak életének ezek a tanúi magyarázhatják meg. E kritikai kiadás nem lehet teljes Sík Sándor hagyatékának ismerete és feldolgozása nélkül! Persze a jelenleg felhasználható és e kötetben felhasznált források száma sem csekély, az említettek mellett már két kiadásban is megjelent Pomogáts Béla kismonográfiája a Gondolat Kiadó Nagy magyar írók sorozatában, s ugyanő állított össze némiképp ehhez hasonló szempontú gyűjteményt *Emlék és varázslat* címmel, mely a Móra Ferenc Könyvkiadó nem kevésbé népszerű írói soroza-

végén
Magvető, 38,— Ft.
Fedor Ágnes: *Életveszélyes nagymamakép*
Szépirodalmi, 33,— Ft.
Rákóczi Ferenc emlékiratok
Szépirodalmi, 56,— Ft.
Hazai tudósítások (Magyar Hírmondó)
Magvető, 48,— Ft.
Balázs Béla: *A csend*
Magvető, 36,— Ft.
Montvai Attila: *Fotográfia és kultúra*
Kossuth, 38,— Ft.
Hernádi Miklós: *Közhelyszótár*
Gondolat, 49,— Ft.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szikszai Virgil

ÉLETÜNK

Graf Imre

1983 NOV

1021

ikus megjegyzésre. Észrevételeink részint
pró tollhibáit érintik. Úgy vélnők: a pon-
ülése végett a tudatlírát definiálni nem
l, mit is ért e fogalmon Rába György, a
népszerűsítő jellege csakúgy megkívánta
lírának nem is egy, szűkítő avagy tágító
monográfia szakszerűsége, egyenletesen
ényessége, nyelvhasználata, fogalmisága
l jogosan aggodalmaskodunk: félő, keve-
vánatosnak tartanók. (Legkivált a máso-
csupán valamivel oldottabb, levegősebb
erűség rovására. Rába pontosan látja és
ezek azonban nem mindig tükröződnek a
lmében. Tartjuk oly fontosnak a két há-
költőét, már csak ezért is örömest olvas-
péről nemkülönben. Itt-ott meglepő volt a
ljuk, hogy a könyv egyetlen, a lehető tel-
lerőben más volt itt a cél: a fejlődésvonal
alízis, s bajosan érhető el ez a csúcstelje-
is az a benyomásunk: túl sok vers került
zvást mellőzhető, igénytelenebb produktu-
b elemző figyelem a kivételes remekléseket?

ba groteszkbe forduló tragikumot említ a
mögött hősnőjéről szólván. Szerintünk Ve-
ngyilkossági kísérletétől — egy percre sem
lyisége s a kisszerű körülmények eleve le-
sszer hozza szóba a szecessziót, s akkor is

Gondolatok ház

Még nem. Nem lehetett tiszta;
a könnycsepp
nem tükröz téged.

Látni, megszilárdult; a nők
selyem-léptei tánccá
szaporodnak.

Úgy rémlett, benned fölfelé
szemerkél az eső;
a madárfészket föltartod
a gyümölcsök magasáig.

A ló rázuhant a rózsalevelekre; s még hörpölte a vizet.
Adakozz,
hadd hulljon szemébe haja.
Hold, fehér negyed. Korszak
és a látás elsajátított finomsága, a tűé,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLETÜNK

Gyakorlat

1983 NOV

1021

Varga Imre fordítása

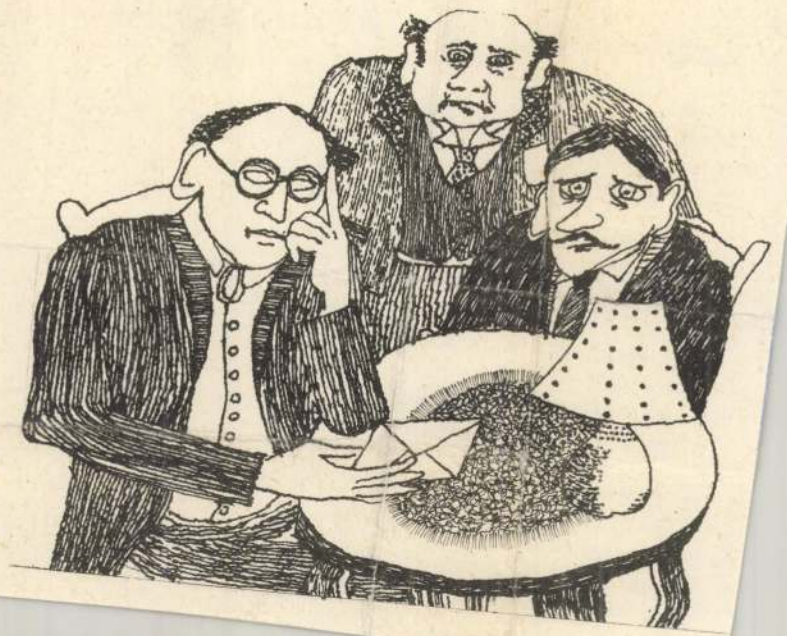

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLETÜNK

Grafizum

1983 NOV

1021

legrokonszenvesebb részét, az ész
De azért Itáliában sem süt a nap,
r elején, s mire Bolognába értem,
n, hogy kerestem valami földrajz
n, olyan derűs, igazi olasz eget, ah
is élt. Hirtelen elhatározással vona
ápolyig. Még most is emlékszem, amikor este, kilenc után közeledni kezdett
Nápoly felé, megcsapott az enyhe, virágillattal fűszeres levegő a nyitott vo-
on át, és akkor úgy éreztem, hogy valóban megérkeztem. Nápolyban egyéb-
töltöttem hosszú időt, nem barátkoztam meg a várossal. Pompeibe mentem
ba hajóztam, és úgy gondoltam, hogy ha már idáig eljutottam, elmegyek dé-
: ki tudja mikor jutok különben oda. Így aztán Salernoba vezetett az utam
kitűnő autóbusz-összeköttetéssel eljuthattam Amalfiba is.
rkezésem Amalfiba fölvet egy alkotáslélektani problémát is. Nemigen hasz-
anapság az ihlet szót, de ha helyettesítjük a kedvező konstelláció fogalmá-
ső csillagképek szerencsés állását mondjuk helyette, akkor azokat a feltéte-
egetjük, amelyekben megvilágosodnak az összefüggések. Ilyen ihlető hellyé
n Amalfi, és az ott átélt két nap ilyen fényt derítő természetű volt számom-
ír nagyon fiatal koromban a költészet egyik alapfeltételének éreztem, hogy
elenségek többet jelentenek, mint a maguk puszta fizikai megjelenése.
rosa maga vált ilyen beszédes, megtestesült legendává. Ezt a megszólalt le-
árost, mint egyetlen személyt a maga történetében és a maga testi, termé-
bánus megjelenésében próbáltam megragadni. Tulajdonképpen a leírást
gy olyan sor, amely mintegy az epilógusa, de az elejére került, mert a lé-
tegy előfeltételévé, magyarázatává is vált a vers születésének.

bevezető rész az, ahol felvetődik a kérdés, amit én is idéztem: „miért
malfi".

lóban el

RENDÜLETLENÜL

Beszélgetés Benedek Istvánnal

— Az idei ünnepi könyvhét egyik legmutatósabb kiadványa volt az ön által szerkesztett versgyűjtemény, a Rendületlenül. Mi vezette arra, hogy a hazaszeretetet ilyen költői formában tárja az olvasóközönség elé?

— Az ötlet nem tőlem származik, hanem a Kossuth Nyomda vezérigazgatójától, Bede Istvántól. Amikor első ízben beszélgettünk a megvalósításáról, a hazaszeretet még nem volt olyan mindennapos téma, amilyenné azóta lett. Azt is mondhatnám: tabutéma volt. A monolitikus rendszerben mindenesetre gyanússá tette magát az, aki a magyar függetlenségnek nyílt szószólójaként lépett fel. A hazaszeretet nem más, mint a nemzeti függetlenség nyílt vagy titkos vállalása.

— Lehet valamit „titkosan" vállalni?

— Lehet. A magyar történelemnek nem az elmúlt negyven esztendő volt az egyetlen olyan korszaka, amelyben a függetlenséget csakis titkosan lehetett vállalni. Nyilván senki sem hiheti, hogy amikor hallgatásra, allegóriákra vagy „négy-öt magyar összehajol"-suttogásra kényszerültünk, akkor nem voltak köztünk jó hazafiak. Természetesen voltak, sőt talán mélyebben, tüzesebben, elszántabban voltak jó magyarok, mint a langyosabb, engedékenyebb időkben. Amit ma magyar identitásnak neveznek, azt a tartós elnyomás tudatosította az ország jobbjaiban. Csakhogy a tartós elnyomás együttjárt a félrenevelés veszélyével: a magyarságtudat szándékos elhallgattatásával, a történelem és az irodalom hamis beállításával, eltorzult értékrendszer kifejlesztésével. Ez mind tapasztalható volt nálunk az utóbbi évtizedekben. Hozzájárul ehhez, hogy több nemzedék nőtt fel silány iskolázási körülmények közt, ami többek közt azt eredményezte, hogy a magyar költészet legszebb darabjai nem jutottak el az olvasóközönséghez. Antológiámban nincs egyetlen olyan vers sem, amely — előbb vagy utóbb — ne lett volna bárki számára hozzáférhető, de ha serdülőkorban az iskola nem tálalja megfelelően a diákjainak ezeket a költeményeket, felnőttkorban már nagyon kevés embernek lesz egyáltalán hiányérzete.

— Ezt a hiányt pótolja az ön antológiája, ha jól értem.

— Kezdetben csupán ez a cél vezetett. Amint azonban elmélyültem az anyag gyűjtésében és rendszerezésében, rá kellett jönnöm, hogy a magyar költészet sokkal szervesebben összefonódik az ország történelmével, mint az ember első pillantásra hinné. Lehet, hogy másutt is így van, ezt nem mértem fel, lehet a tragédiákban oly gazdag magyar történelem sajátossága, tény: Balassi Bálint óta alig van magyar költő, akiből ne csordult volna ki a honszeretet, és történelmünk minden sorsfordulója megtalálta a maga dalnokait, többszörösen is.

— Tehát a történelem lett a válogatás vezérfonala?

— Olyannyira, hogy az átvezető szöveg, amely az egyes korszakokkal foglalkozó költemények háttérmagyarázatául szolgál, szükségképpen hazánk történetének vázlatos ismertetése. Újat és eredetit ebben nem mondhatok, mégis azt hiszem: éppen a közelmúlt torz oktatási rendszeréből következően fiatal és öreg olvasó egyaránt hasznát látja a nemzeti történelem manipulálatlan és sommás megismétlésének.

— Nem teszi egyhangúvá az antológiát, ha a versek közlését minduntalan történelmi lecke szakítja meg?

— Bízom benne, hogy az olvasó érdeklődéssel fogadja. Amellett mégsem iskolás történelemóráról van szó, hanem a költemények személyes, irodalomtörténeti és országos-történelmi hátterének feltárásáról, ami nélkül tulajdonképpen a versek teljes megértése nem is lehetséges. Példaképpen mondom: Petőfi, Arany, Ady és József Attila egyként írtak nagyon szép hazafias verset, de a „nagyon szép" jelző szegényessé és értéktelenné válik a költeményeket létrehozó aktuális események, az országos, társadalmi és egyéni lélektani háttér ismerete nélkül. Ez a tétel nem is csak a hazafias poézisre érvényes, hanem *minden* értékes versre, a szerelmi lírára különösképpen. Hogy egyetlen költőt hozzak fel példaképp: a Léda-versek nem érthetők Brüll Adél nélkül, a Csinszka-versek Boncza Bertuka nélkül, a két kuruc beszélgetése Rákóczi szabadságharca nélkül. A Délibáb üzenete a magyar társadalmi viszonyok ismerete nélkül, az Emlékezés egy nyáréjszakára az első világháború kitörése nélkül — és így tovább, Ady utolsó verséig: az Üdvözlet a győzőnek az első világháború elveszítésekor szakadt ki a saját halálát közeledni érző költőből. Nem Ady Endre specialitása ez: minden igazi költő összeötvözi a saját sorsát nemzete sorsával, hazafias versei egyéni válaszok a közösség kérdéseire.

— De hisz ez nem kevesebbet jelentene, mint azt, hogy minden vers megértéséhez ismerni kell a költő korát és életrajzát...

— Pontosan erről van szó. A szimbólum, az allegória, a képes beszéd, a mitológiai és történelmi utalás éppoly magától értetődő tartozékai a hazafias lírának, mint a költő sajátos élményvilága, hangulata, derűlátása vagy melankóliája. Ezek a tehetségétől független, de meghatározó tényezők megkívánják az olvasó *helyzetismeretét*, és gyűjteményem ebben messzemenő segítséget nyújt. A kilencszáz oldalból kétszáz oldalnál többet tesz ki a történelmi vezérfonal, a magyarázó jegyzetanyag és az életrajzi függelék. Merem mondani, hogy tanulságos könyvet adok az olvasók kezébe — én ugyanis nagyon sokat tanultam, amíg minden homályos kifejezés magyarázatát megtaláltam.

— Szabadna tudnom, mit ért homályos kifejezésen?

— Egyfelől a görög, római és egyéb mitológiai utalásokat, amelyek a korábbi századokban jól ismertek voltak, azóta erősen feledésbe merültek. Berzsenyi pompás költeményei lábjegyzet nélkül csak félig érthetők, s ebben nem áll egyedül. A Széchenyi emlékezetének minden strófájában van magyaráznivaló; napokig kutattam a könyvtáramban például ennek a sornak a megfejtéséért: „Tarquin előtt ki arcát megcseréli..." 1860-ban valószínűleg minden művelt ember értette az effajta történeti vagy mitológiai utalásokat. De nemcsak az elmúlt századok igénylik a magyarázatot. Mégis, a huszadik század költőinél csak a legszükségesebb támogatásra szorítkoztam, nehogy belemagyarázzak a versbe olyasmit, amire a költő nem gondolt. Ahol a megértést nem a tárgyismeret hiánya korlátozza, hanem a költő homályos szóhasználata, ott az olvasóra hagyom a döntést: értse, ahogy ő gondolja.

— Mettől meddig terjed az antológia?

— Tinódi Lantos Sebestyéntől Márai Sándorig. Élőt — az egy Vas Istvánon kívül — nem vettem föl a gyűjteménybe: beláthatatlanná duzzadt volna az anyag is, a sértettek tömege is. Amellett nem érzem följogosítva magam arra, hogy a tegnapi és mai költők verseiről értékítéletet mondjak.

— Sokat dolgozott a kötet összeállításán?

— Több mint egy évet. Nem tudom, hogy ez sok vagy kevés, boldogan csináltam. Méltánytalannak érzem, hogy az egyébként kitűnő Officina Nova kiadó nem tette rá nevemet a címlapra — s üzleti balfogásnak is. Mint ahogyan azt is, hogy elspórolta a kötet végéről a névmutatót és versmutatót. De bízom abban, hogy a közönség így is megkedveli, hamarosan új kiadásra kerülhet sor, s abban az apróbb hibákon kívül ezeken a hiányokon is segíteni lehet.

Hubert Zoltán

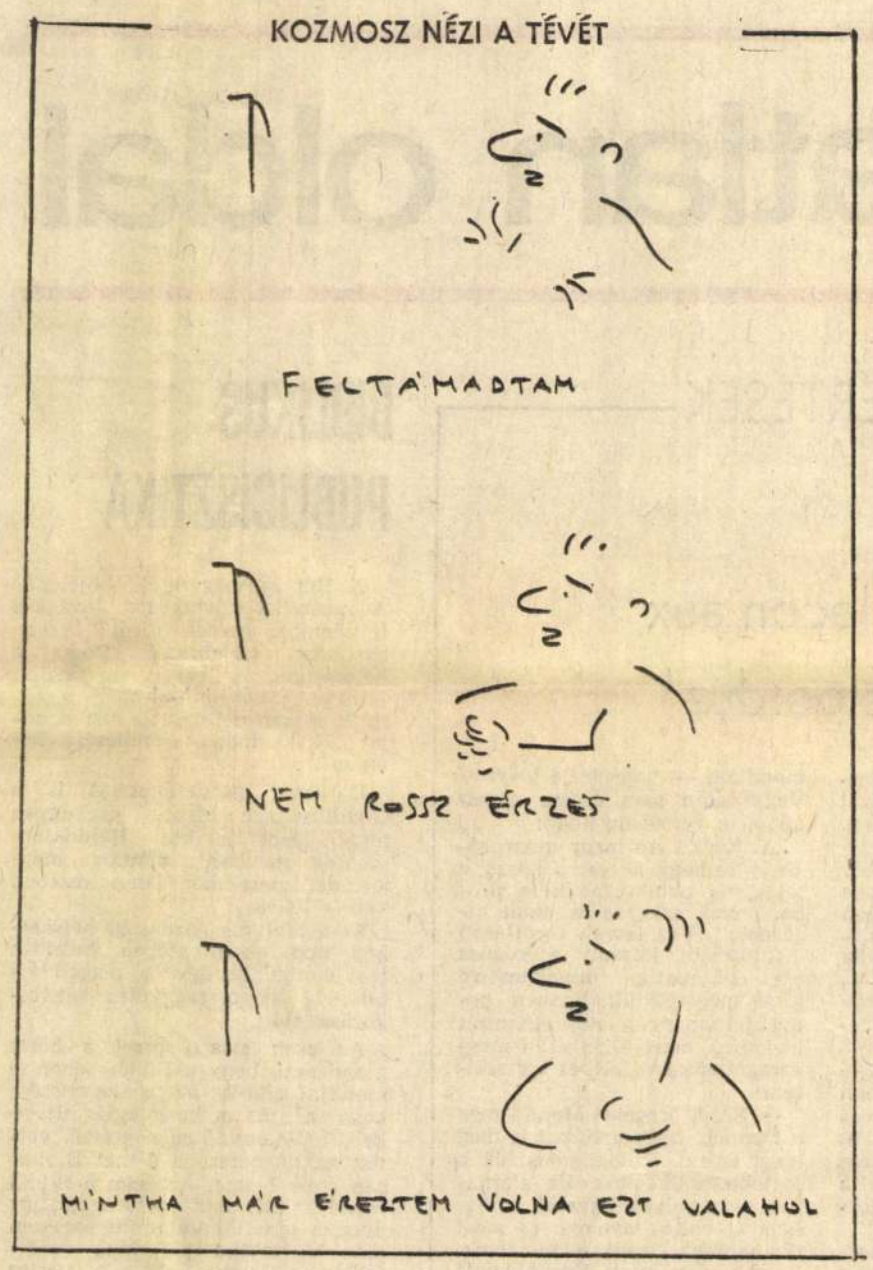

BODOR BÉLA:

A világtalan szemtanú

■ *Szilágyi Andor: A világtalan szemtanú (Kráter Kiadó, 248 old.)*

„Vak Pali Vak Pali mindent lát..."
(népköltés)

Mindannyiunk életében, még a legelszántabb, legpökhendibb vakmerők, vagy a legkétségbeesettebben reményvesztett filozófusok életében is elérkezik a pillanat, amikor megszületik bennünk a félelem. Nem az a nyirkos, visszataszító *állapot*, ami voltaképpen nem más, mint a gyávaság tartós megélése; nem a „jobb félni, mint megíjedni" előrelátó opportunizmusa ez, hanem az élet érdekében mindig csukva tartott, rejtett harmadik szemünk kényszerű felpattanása, amikor a végzet árnyéka az elháríthatatlanul lesújtó sors váratlanul felvillanó fényében a létezés végső pillanataira vetül. Előfordulhat, hogy ez a végzetes aktus túlélhető; amikor ugyan összecsattan rajtunk a ragadozó idő fogsora, mégis, a vakszerencse kiránt bennünket a harapásból, hogy lábatlan idegroncsként tengessük ajándéknapjainkat az immár ismerős pusztulásig. Tizenöt évvel ezelőtt Sebeők János — Sárkányviadalának megírásakor — még ilyen reményteljesnek látta kilátásainkat, sőt, azt jósolta, hogy éppen lelábazott korunkban szerezhetjük meg álmaink kígyóját, a súrlódó pikkelyóceánt, összes metafizikai mögöttesével együtt; azt a valamit, amiért érdemes vak koldust kirabolni, tartalékokat mozgósítani, mert vele a nyakunkban lehetséges lesz (lábatlanként: képzavar) talpra állnunk. Sing, a krokodilidomár szimpatikus, de — valljuk be — kissé hízelgő médiuma volt jelenkori történelmünknek.

Sing életében még konkrét, megfogható küzdelem, jól motivált, felismerhető bukás és nehezen hihető, mégis kegyelmes újrakezdés követi egymást. Szilágyi Andor könyvének hőse, Kitsi-Kopin, soha életében nem küzdhetett semmivel. Ő nem koldussá züllik, hanem koldusnak születik, hazátlannak, élete attól a pillanattól kezdve tekinthető ráadáslétnek, ahogy kisgyermek korában azok a bizonyos katonák nem verik szét a fejét, csak annyit mondanak apjának-anyjának: a gyerek marad. Ettől kezdve Kitsi-Kopin világában különös egyidejűség fogalmazódik meg. Eltörlődik a különbség régmúlt és tegnap, apa és szípapa között, és ez az időtlen közelmúlt-régmúlt terjeszti ki hatályát a jelen pillanatra is. Kitsi-Kopin világismerete iszonyatosan, elviselhetetlenül éles, mert nincs benne hely az otthonlevés illúziója számára, nincs benne, csak egy talpalattnyi, egy akkora darab üresség a Szent Lázár téren, ahol egy vak koldus meg a vekernyéje elfér. Nincsenek ölmeleg meséi a régmúltnak, a gyermekkornak, mert nem különbözik a valóság a legendától, hiszen a valóságnak is a legenda segít élni és túlélni. Nincs éles különbség a szípapa — aki megvakítása után a cigányhóhér rendszeresen szájba... hát, erőszakol — és kortársunk élete, körülményei között, ha csak az nem, hogy a bűnhődés egyre megfoghatatlanabb lázadásokat torol meg; hiszen a szípapa, amennyire a kevés említett tény alapján önnön ismereteinkkel kiegészíthetjük, még fegyveres parasztfelkelésben (Dózsa?) bukik el, az apa és főleg az anya már nem több, mint másként gondolkodó, Kitsi-Kopin bűne pedig mindössze annyi, hogy néhányszor beszélt egy másként gondolkodóval, és esetleg tudhat valamit egy bizonyos kézirat hollétéről. Egy legendás politikus legendás kéziratáról.

Voltaképpen már magáról a legendáról szól a legenda, éltetően, túlélhetően, hogy egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy ország (Magyarország?, Moontenegro?), ahová visszatérnünk egyszerre lehetetlen, szabad és törvényszerű; egy létforma, aminek valódiságát, egyáltalán egykori lehetségességét mindössze pusztulásának legendája dokumentálja. Atlantisz a szárazföld közepén; mint hajó a torpedójátékban, ha megtaláljuk, el is süllyesztjük. Azt a bizonyos világot azonban, aminek nyomait a Régens és bérgyilkosai olyan elszántan próbálják eltüntetni, már sohasem találhatjuk meg, tehát nem is süllyedhet el soha, mert egyetlen dokumentumát, A világtalan szemtanú című politikai emlékiratot a főhős megsemmisítette, még mielőtt a hatalom emberei bizonyságot szerezhettek volna arról, hogy létezik-e egyáltalán, és így legendája elpusztíthatatlanul örök marad. Téboly. Ilyen világban élünk.

A legendás valóságban a dolgok, a jelenségek alig jelentenek többet, mint nevük — teljes nevük — kimondásuk. A megnevezés a szereplők utolsó fogódzója; pusztuló identitásuk utolsó darabkája, a ködös, elfeledett eredetmítosz egyetlen megőrzött szilánkja a teljes, minden említéskor kultikus teljességében kimondott név; egy valamikori ország, nép, állam, társadalom gunyorosan gyászos emlékezete. Magáról az országról sem tudunk sokkal többet, mint a nevét: Moontenegro, a fekete Hold/hegy országa, ahonnan hőseink a regény színhelyére, a tetszhalott Lázárról (akinek a feltámasztásához egy Krisztus kell) elnevezett térre számüzettek. Az idő sem úgy folyik, ahogy megszoktuk volna, ugyanazok az események, mint zenei motívumok ismétlődnek újra és újra, miközben mindig más arcukkal fordulnak felénk; ugyanazok a szavak, ugyanazok a jelenetek ismétlődnek vég nélkül, mégis minden ismétlődéssel gazdagodva, az olvasó újabb és újabb emlékeivel kiegészülve. Forog a vérrel, húgyal, spermával összekent kaleidoszkóp-idő, forog egyhelyben, és gyerekemlékezetünk burleszkszerűen kapkodó katonákat vetít emlékezetünk mozivásznára, trappolnak a cintányéros díszmenetelők, és csörömpöl az infantilisan megszövegesített induló: Vak Pali, Vak Pali mindent lát... de senki sem látja, csak az egész lényével látó vak kíntornás, hogy mi történik valójában; hogy ugyanaz a tatárpofájú hóhér, ugyanazok a bérgyilkosok köpködik a cseresznyemagot, átvitt értelemben és konkrétan is, és ugyanazt a reformprogramot imádkozzák reményvesztetten a száműzöttek: „..., hogy Moontenegro utcáira frissen öntözött paradicsomföldek, barackosok, megygyes- meg cseresznyéskertek illata áradjon..., mert nem mindegy, hogy születésünk után miként várakozunk az újabb halálra... Mert várakozhatunk kutyaszar meg kutyahúgy meg ecetfák szagában is, de várakozhatunk frissen öntözött paradicsomföldek, meg harmatos kaportáblák felszálló páráiban is. ... Nem mindegy: két halál között az élet percei hogyan peregnek."...

Szilágyi Andor könyve a kortárs magyar szépprózа legszebb, legkegyetlenebb, legfontosabb alkotása.

„Minden kicsiny sokat ér"

„Kisfaludy Sándor költészetének az a léttartalma, amely a létet oldottan, az elért boldogság anyagtalan édességében éli, nem a költő saját lényének, hanem tulajdonképpen annak a léttartalma, amelyben a költő él, amelynek fia s amelyhez tartozik. Ezt a metafizikai tartalmat a nép, anélkül, hogy bárki szavakba tudta volna foglalni, századok óta őrzi. A tartalomnak költői kifejezést Kisfaludy Sándor sem tudott adni, de nála közvetlenül a küszöb alá jutott, s ha meg is rekedt, kitapinthatóvá lett.

Ez a feltevés. Vajon mi az, ami belőle a valóságnak megfelel?" — teszi föl a kérdést esszéjében *Hamvas Béla*. Ez a Hamvas-írás a Veszprémi múzeum most útjára indított irodalomtörténeti portréfüzet-sorozatának, a Pannon Panteonnak első kötetében olvasható. A *Kőszegi Lajos* szerkesztette kiadvány Kisfaludyék badacsonyi házának újranyitása alkalmával jelent meg. Ennek, a Szegedy Róza-háznak hányatott történetét eleveníti föl a füzetben *Tamás István*, *Lipták Gábor* pedig Kisfaludy életútját ismerteti.

A költőtől való idézeteket, s bőséges filológiai apparátust foglal még magában az első Pannon Panteon-kötet, melyet a tervek szerint — hasonló szerkesztési elvekkel — több más követ: az idén még a *Jókai Mór*ról szóló.

páratlan oldal

KÍSÉRTÉSEK

MEGAY LÁSZLÓ:

„Belle lecon aux enfans perduz"

Felleghajtó köpenyét összehúzva magán, feltűnés nélkül követett végig a Nagykörúton. A járókelők csak akkor furcsálkodtak egy kicsit, ha valamely sarkon megállva egy tölcsért dugott a fenekébe, hogy azon keresztül fecskéket eregessen.

Egy gömbölyű asszonyka megállíttota: — Ne haragudjon, de hol lehet ilyen tölcsért kapni? Már két hete effélét keresek. Ezt megvenném.

A férje durván elrángatta — nagyon gorombák mostanában az emberek — szóval elcibálta, mondván: — Láthatod, hogy ez csaló! Itt a rohadt életben nem volt fecske. Olyan büdös ez a város, hogy a verebek is felfordulnak a levegőben.

Hát így felsült ezzel a mutatvánnyal. Ismét magára terítette éjszín malaclopóját, mikor egy úr megveregette a vállát: — Azt a holdfénytestű lányt nem tudná elővarázsolni?... Kár, pedig az is rajta van a Boschképen, amin maga.

Mielőtt a gonosz felelhetett volna, a művelt urat is elragadta asszonya, aki nem volt kíváncsi sem Boschra, még kevésbé a holdfénytestű lánykára — ő egy nyári ruhát szeretett volna.

Magam ebben az alkalmas pillanatban kereket oldottam volna, mint már annyiszor, de ez most sem sikerülhetett. Vagy húsz éve ez sosem sikerül, mióta mérsékelten halhatatlan lelkemet eladtam neki. Ő vette meg, és nap mint nap mégis én fizetek neki. Ólommal, persze — ahogy a mi mesterségünkben szokás. Ezer meg tízezer ólombetűvel.

Most is utólért egy mellékutcai söröző előtt, és megragadta a torkomat. Úgy tettem, persze, mintha vártam volna. — Mi a mai jelszó? — kérdeztem, hátha nem jut eszébe semmi.

Szó nélkül az orrom alá dugott egy papírlapot. „Belle leçon aux enfans perduz" — ez állt rajta közép-francia nyelven, amin nem csodálkozhattam túlságosan, hisz a pokolban mindenféle náció csücsül; nyilván ott van jó François Villon is, ami megnyugtat egy kicsit, mert mellette számomra bizonyosan nem jut hely: kis embernek a vétkei is kicsik...

— Most mit kezdjek ezzel? — próbáltam kibújni a régi alku alól — ilyen címmel nem lehet semmit sem írni már. És ha lehetne! Nézd meg itt a kocsmaajtón az árlapot! Ha levonják az adómat: húsz korsó sör árát kapnám az írásért, ami italnak sok, pénznek kevés, de mindenképp röhögni való... Mondd meg Villon úrnak, hogy tiszteltetem, és én nem tartok semmiféle „szép leckét az elveszett fiúknak", ahogy azt ezen a cetlin üzeni... Különben, hogy megy lent a mester sora?

Nem számítottam arra, hogy a sötétség ura könnyezni kezd. Azt tette pedig, farka bojtjával törölgette könnyeit.

— Magyar lapokat olvas szegény estétől reggelig és csak akkor pihenhet egy kicsit, amikor meg kell ennie a papirost... Talán enyhíthetnétek néha kínjain! Meghálálná, ha találkozik veletek. Ezt üzeni neked és az elveszett fiúknak.

Méregbe gurultam — mint mindig, ha nagyon szégyellem magam:

— Ő igazán tudhatná — mondtam —, hogy mi a helyzet. Vagy talán nem ő írta éppen abban a versében, hogy:

„E játék nem megy mogyoróba, / rámegy a test s hozzá a lélek, ha balul ütne ki a próba, / csak szégyen és halál kísérnek." (Vas István fordítása.)

Eltűnődni látszott a gonosz egy pillanatig, mindenesetre kissé megszelidült, bennem pedig feltámadt a rég elhantolt hírlapíró, mert fölényesen megveregettem a vállát, és így szóltam:

— Nézd, öregem! Mondd meg a Ferinek, hogy a fiúkat is meg lehet érteni. Különben is: ők a legjobb szállítóitok. És alapjában véve belevaló gyerekek. Sokáig el voltak nyomva és most ficánkolnak, mint a kiscsikók. Bátrak és szilajok. Épp akkorát tudnak rúgni egy államtitkárba, mint egy miniszterbe, egy honvédtábornokba, akár egy rendőr ezredesbe — mármint az újabbakba.

És így van ez rendjén, mert emez kinyalta, amaz kiszolgálta, a harmadik viszont tökkelütött. Ha nem volna az a nyomorult, akkor talán eldadogná: jé, de furcsa! Nekem úgy tűnik, hogy a régi rossz világban a sajtó talán szigorúbban őrzött és irányított terület volt, mint a rendőrség és a katonaság.

Aligha tévedek, hogy valamennyi szakma közül ott osztották ki működési engedély gyanánt a legtöbb vörös könyvecskét. Az egy főre eső besúgók száma ezen a pályán volt a legnagyobb, holott ez már fölös óvatosságnak volt tekinthető. Nagyon rendjénvaló tehát, hogy ez a testület, mint grémium őrködjön kérlelhetetlen szigorral a közélet tisztasága felett, és az a hírlapíró adjon tánc- és illemórákat a kormánynak — amit még akkor is nép választott meg, ha kizárólag hülyékből áll —, aki annak idején kitüntetésekkel a nyakában húsz évig állt egy talapzaton, és ott a szervilitástól bandzsított... Egy szóval sem mondom persze — magamat ítélném el —, hogy ne lettek volna tisztességes és okos fiúk a testületben. De, hogy itt sem volt kevesebb balkörmű — és nincs ma sem —, mint másutt, arra esküszöm!

Az eskü szót hallván egy kis kénkövet lehelt a gonosz, majd letépte bal fülemet — ebből arra következtettem, hogy nem szeret. Hogy megenyhítsem, így folytattam:

— Természetesen a fekete kutyára esküszöm!... És mondd meg, ha hazamész, Villon Ferinek, hogy az én írásaimból egyre kevesebbet kell elfogyasztania... És lehet, hogy hamarosan meglátogatom, hiszen az én bűneim is számosak. Addigra talán sikerül három kormányt a pokolra küldeni azoknak, akik oly hűségesen szolgálták az előzőket — akiket ti küldtetek a nyakunkra Ferivel. Akkor egy pokoli nagy murit csapunk.

Ez tetszett a patás úrnak. Felleghajtó köpenyét magára tekerve indulni készült. Már épp alfelébe dugta volna a tölcsért, hogy búcsúzóul néhány fecskét eregessen, de kénytelen volt megállapítani, hogy azt még a Körúton járva ellopta valaki.

— Rajtatok nem lehet segíteni — mondta, és lehajtott fejjel távozott.

BIBLIKUS PUBLICISZTIKA

A Hét műsorvezetője bejelenti: A vezércikk következik. Jóvágású fiatalember beszél. Miről? Persze, gazdasági bajainkról. Rossz a helyzetünk, és nem is fog javulni a közeli jövőben. De ne csüggedjünk, hiszen a Biblia is azt mondja: „Ki-ki maga szerencséje kovácsa".

Ha már gazdaságunkat is a Gondviselésre bízzuk, csakugyan nagy lehet a baj. Haldoklóra szokták mondani: mindent megtettünk, most már Isten kezében van a beteg.

Ez a biblikus gazdasági helyzetkép épp olyan szépen beleilik mai életünkbe, mint a reggeli ájtatosság az országgyűlés tanácskozása előtt.

Az csak a baj ezzel a bölcs mondással, hogy a Biblia sehol se mondja: „Ki-ki maga szerencséje kovácsa". Ez a közmondás újabb keletű. Valószínűleg németből vettük át, de persze a német Bibliában sincs benne. Azt sem a Biblia mondja: „Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát". Valamint azt sem ajánlom bibliai idézetnek vezércikkbe: „Isten áldja a tisztes ipart". De azért segíthetnek magukon azok a vezércikkírók, akik haladni akarnak korunkkal. A Bibliában sok minden található, időszerű gazdasági jó tanács is.

Királyok második könyve 4. rész 1. vers: „Fizess meg annak, akinek adósa vagy".

Máté evangéliuma 18. rész 28. vers: „Fizesd meg, amivel tartozol".

Tanács van még bőven, csak elő kell venni a Bibliát. Aki keres, az talál. (Ez viszont benne van.)

V. B.

ANNA ÉS FANNY

Óvoda, középső csoport. Anna fekete, Fanny szőke. Mindketten szépek és okosak. Anna elkényeztetett egyke, Fanny félárva. Fiatalon elhunyt édesapja három gyereket hagyott hátra. Megemészthetetlen tragédia.

Anna és Fanny barátnők. Időnként hitvitába bonyolódnak, mert amikor Anna kijelenti, hogy imádja a mákos tésztát, az étkezések előtt szorgosan imádkozó Fanny rászól: imádni csak Istent lehet. Hülyeség — válaszolja Anna, s ezzel a dolog le is van zárva. Ettől ők még szeretik egymást. Anna várja is nagyon a születésnapi zsúrján Fannyt, s őszinte csalódottsággal kénytelen konstatálni, hogy nélküle kell elfújja a gyertyákat a tortán. Fanny is sírva panaszolta az óvó néninek, nem mehetett el Anna zsúrjára.

Aztán egyszer uzsonna közben Fanny közli a középső csoporttal: az Anna papája zsidó. Anna ezt tudja, eddig nem is érdekelte különösebben, de a Fanny hangjában most annyi a vád... S Anna iszonyatos zokogásban tör ki. Az óvó néni hátán a hideg szaladgál: gyereket ilyen érett keserűséggel sírni még soha nem hallott. Végül Fanny is elsírja magát.

Anna ezen a délután sokáig senkihez sem szólt egy szót sem. Tétovázva, matatva jött-ment, vállán egy számára tökéletesen érthetetlen teher súlyával. Aztán megállt, felnézett, s a dolgok „logikájából" kétségtelenül következő gonoszsággal közölte: mit beszél a Fanny, neki nincs is apukája.

Ötévesek.

V. Á.

DÖBRENTEI KORNÉL:

Huncut balladák

A kurta fegyverrel vitézkedőkhöz

Férfiberkekben oktalan tévhit,
hogy egy számít: a lenyűgöző méret,
de vajh, mit ér, bár csüggjön le térdig,
ha lomha hús, álomszuszék ígéret,
egy örökkévalóság, míg megébred,
lusta hossz, csak lefelé imponál,
benne a vér szerényen csordogál,
s moccantó-kedvet komótosan terem,
bár olykor csupán a tanulság áll:
Nem baj, ha kicsi, csak játékos legyen.

Ó, a vágyat nem araszra mérik.
Főműként vond elő a függeléket.
Jelzi, de nem jelenti a férfit
a king szájz, főként hogy már levitézlett.
Alá kell dúcolni a jelenlétet:
kényszerülj csökött csökkel gyakni bár,
ha keményebb fagyott eb lábinál,
s egész éjjel keljfeljancsi-eleven,
tény, a vénuszdomb hőse cím kijár.
Nem baj, ha kicsi, csak játékos legyen.

S ha nem lágy zug fogad, de tág rém-lik,
s benyel mord mélye, győzzed le a félszet
akad még néhány izgalmas hely itt,
melyben tömzsi mordályod végigérhet:
dagadó mellek közé verhetsz éket,
s hónaljak sötétfényű gödre vár,
s hí köldökcsésze s vágybélelte száj,
a nő minden pórusa kéjes verem,
a sorsod az, hogy belézuhanjál.
Nem baj, ha kicsi, csak játékos legyen.

Ajánlás:
Lehet hölgyed, a gyönyörre sóvár,
kéjt csak vénuszkút legmélyén talál,
és soká időzne hosszú fegyveren.
Kardod rövid? — kezed van, nemdebár,
új helyzethez új tanulság dukál:
Nem baj ha kicsi, csak ujjad nagy legyen.

Szikszai Károly rajzai

Szikszai Károly rajza

1987. JÚNIUS 5.

Gervai Tamás: Müncheni anzik

— divatos szóval image-ra —, amelyet ezáltal magunkról kialakítunk: nem lehet utolsó ország az, amelynek világhírű kórusai, muzsikusai, koreográfusai vannak. Amelyik szívén viseli az amatőrmozgalmat, fontosnak tartja a művészetek támogatását. Azokkal tán érdemes kereskedni, *kooperálni* is. S ha idáig jutok el a tűnődésben, kezdem végképp nem érteni, mit segít rajtunk, ha a marhahús és az olajszármazékok piacáról kiszorulván, a világ kulturális, művészeti vérkeringéséből is kikerülünk. Mennyivel leszünk előbbre, ha néhány ezer embert, aki munkája után nem a tévét nézi vagy kocsmába jár, azzal büntetünk amatőr lelkesedéséért, hogy az egyetlen jutalmat, a szereplés, az utazás lehetőségét is elvesszük tőle? Hiszen nyilvánvaló, hogy a kikérőknek — rendszerint koldusszegény művelődési osztályoknak — sohasem lesz pénzük arra, hogy a kiesett munkabért pótolják. Nem a gazdaságpolitikai rövidlátás állítja válaszút elé a többet vállalókat, az ország hírnevét öregbítőket? „Fizesd, ha művészkedni akarsz, vagy pedig hagyd abba."

Értem én, hogy a vállalat sem Krőzus, aki szórja a fizetett eltávozásokat. De ha már csak közgazdászfejjel tudunk gondolkodni: nem lehetne-e reklámra felhasználni ezeket a talpraesett együtteseket? A mecenatúra nem taszítja csődbe a vállalatokat, erre még a világon nem volt példa.

Félő, hogy ismét repül egy gyerek a fürdővízzel.

Ha most elhal az amatőrmozgalom, csodálatos gazdasági konjunktúra sem fogja többé feltámasztani. A bizalmat nagyon nehéz visszaszerezni. A művészeti tevékenység nem sertéshizlalás, hogy ha csökkentem a tápszer árát és növelem a felvásárlását, visszatér a termelői kedv. Elég néhány esztendő, s egy egész korosztály esik át a rostán, vész el örökre az igényes közművelődés számára. A következmények belátthatatlanok. S a baj az, hogy meg sem kíséreljük belátni.

A bizalom. Ezt veszélyezteti minden olyan pótcselekvés, amely a lényegi változásokat akarja elodázni. A szondázások, a boltba zárások, a beígért s aztán az utolsó pillanatban visszavont béremelések, a művelődéshez való jog mindenfajta csorbítása, az állampolgár rafinált sarokba szorítása. Az őszintétlenség, a kapkodás. Minden olyan módszer, amelyről már azt hittük: soha-soha vissza nem térhet.

Bizalom nélkül pedig tényleg nincs tovább.

Havasi János

1987. JÚNIUS 5.

SZIKSZAI KÁROLY
Ks 1987.23.5.p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

Szikszai Károly

ÉLETÜNK

grafikus

1983 NOV

1021

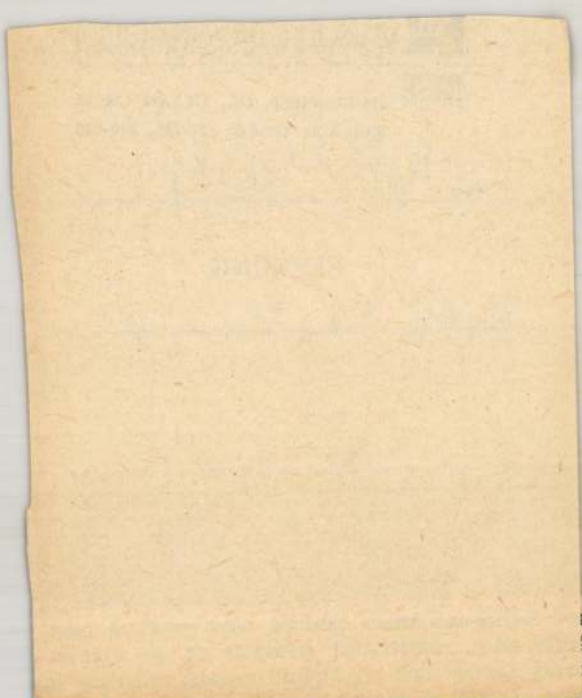

agai
án
átar
egyedül is jöttek. Szegedi nemet és [illegible] nyelvre
sovány, fakó és gyűrött arcú öregember volt. É
nül selymesfényű gyapjúszövet kabátban járt. A
Fémkeretes cvikkert és keménykalapot hordott,
étabotja. Nyugodtan, könnyedén, és örökké lehajto
m tudtam, hogy milyen színű a szeme. Alapjábar
mindenkinek köszöntem, csak Szegedi volt kivéte
szen addig nem köszöntem neki, amíg én is az ő
tőle: jövendő tanárom engem fekete márványsírr

az idő, amikor szívdobogva bekopogtattam Szege

t bentről.
lecövekeltem az ajtónál, de tanárom felállt, elém

lyet, mein Herr! Elnézését kérem, rögtön jövök. K
t, amely mellől az imént állt fel. — Ez az én kis k
gyöngém. Szeretek formázni, szabad időmben töb
ön, mein Herr, azonnal visszajövök.
ban. Túlzott udvariassága miatt úgy éreztem, hogy
éfálkozik vagy gúnyolódik rajtam.
adlótól egészen fel a mennyezetig polcok emelkedt
timéter magas viaszfigurák sorakoztak egymás m
szobor állt. Szegedit éppen e figura készítésében
szobor lehetett ott összesen, de volt közöttük minde
ű, és különböző társadalmi rétegekből származó n
rúak, alázatosak és büszkék, görnyedtek és peckese
a csak élő lett volna mindegyik. Az ember azt h
nek és zsivajuk mindjárt betölti a szobát, de a p
erevedett halotthoz volt hasonló, akit nekitámasz

A HÉT KÖNYVEI

Ebben a rovatban minden könyvújdonság megjelenéséről szeretnénk beszámolni. Kérjük a kiadókat, a megjelenés hetében értesítsék szerkesztőségünket kiadványaikról. A szerző, cím, kiadó, műfaj, terjedelem és ár mellett három sornál nem hosszabb tartalmi ismertetést várunk. Ezen adatok közlését térítésmentesen vállaljuk.
Köszönjük az Írók Boltjának a lista kiegészítésében nyújtott segítségét.

Költészet

Ernst Jandl: A nemkívánatos személy
Válogatott versek
Ford.: Eörsi IStván
Ferenczy Könyvkiadó, 218 oldal, 560 Ft
A „Bécsi Csoport"-hoz tartozó, konkrét poézist művelő költő a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál idei Budapest Nagydíjasa. (ld. még Pataki István versét!)
Christian Morgenstern: Bitódalok
A líra gyöngyszemei, Szukits Kiadó, 100 oldal, 390 Ft
A groteszk és csúfondáros versek mestere kora mesterkélt költészetét figurázza ki szürrealista „bitódalaiban", melyeket a kiadó bővített, újrafordított változatban tesz közzé.
Pintér Tibor: Vizek színén
Magánkiadás, 107 oldal, 100 Ft, 32 fekete-fehér fotó
Fotók: Drégely Imre
Az első kötetes költő modern verseit fotómontázsokkal egészíti ki.
S. Király Béla: Zseblámpafényben
Károlyi Mariann illusztrációival)
LITTERA NOVA Kiadó, 51 oldal, 199 Ft.
A *Prima verba* könyvsorozat ötödik kötete, a fiatal költő első könyve.

Próza

Margaret Duras: Az alkonzul
Ford.: Szabolcs Katalin
Európa Kiadó, 146 oldal, 500 Ft
Ez a regény 1966-ban jelent meg. Magyar fordításban most olvashatjuk először.
Eric Knight: Kalifornia
A „Légy hű önmagadhoz" című regény szerzője.
Ford: Nádler Pálma
Merényi Kiadó Kft, 237 oldal, 398 Ft
Márai Sándor: San Gennaro vére
Akadémia-Helikon Kiadó, 236 oldal, 690 Ft
A regény valójában rejtett önvallomás arról, hogy az író miért vállalta az önkéntes száműzetést, bármilyen keserű is az.
Gabriel Garcia Marquez: A szerelemről és más démonokról
Ford: Székács Vera
Magvető Kiadó, 191 oldal, 660 Ft
A későn feltámadt apai szeretet hajtja a 12 éves Sierva Maríát a szerelem karjaiba — az álom valóra válik.
Nyírő József: A sibói bölény
Szukits Kiadó (Nyírő József Művei) 248 oldal, 540 Ft
A Csokonai Kiadó által elkezdett sorozat kiadását külső-belső megjelenésében is folytatja a szegedi Szukits. A Wesselényi Miklós megpróbáltatásoktól teljes, tevékeny, kalandos életét nyomon követő romantikus történelmi regény 1945 óta nem jelent meg Magyarországon.

Ifjúsági

Géczi János: A kékszemű Napló
Fabula Kiadó, 144 oldal, 398 Ft
A népszerű szerző bűvöletes gyerekkönyve nemcsak a gyerekeknek szól, bárki, tízévestől hetvenig kézbe veheti a pulikutya Naplóját.
Jules Verne: Párizs a XX. században
Ford: Baranyi Ferenc
K. u. K. Kiadó, 192 oldal, 495 Ft
1994 irodalmi szenzációja, orwelli látomás egy humánum nélküli világról, mely 1863-ban íródott.

Nyelvészet

Noam Chomsky: Mondattani szerkezetek
Nyelv és elme
Osiris Könyvtár
Osiris-Századvég Kiadó, 276 oldal, 680 Ft
A kötet Chomskyt mint nyelvészt és mint a modern megismeréstudomány egyik úttörőjét mutatja be, klasszikus írásai alapján.

Nyelvkönyv

Huron's
Nagy szótanulós könyv
BioGráf Kiadó, 298 oldal, 598 Ft
Egy olyan tankönyvet forgathatunk, amely segít bemagolni a leggyakoribb 1500 angol szót. Még a lustáknak is sikerül — szól a fenyegető ajánlás.

Irodalomtudomány

Abádi Nagy Zoltán: Mai amerikai regénykalauz
1970-1990
Intera Rt, 595 oldal, 1980 Ft
A szerző szándéka, hogy 50 író 70 könyvén keresztül adjon minél teljesebb képet a mai amerikai regényirókról.
Brian W. Aldiss: Trillió éves dáridó II. rész
Szukits Könyvkiadó, A SF klasszikusai sorozat, 296 oldal, 600 Ft
Ford: Nemes Ernő
A nagy sikerű science fiction irodalomtörténet második részében Nagy-Britannia legismertebb SF-írója áttekinti a műfaj új korszakát a 60-as évektől, az újhullámon keresztül a kiberpunkig.
Bakonyi István: Tamás Menyhért
Kortársaink sorozat
Szerk: Rónay László
MTA Irodalomtudományi Intézet, 105 oldal, 200 Ft
József Attila: Szabad ötletek jegyzéke
Atlantisz Könyvkiadó, 97 oldal, 369 Ft
Az 1990-es kiadás újraközlése.
Szekér Endre: Benedek Marcell
Kortársaink sorozat
Szerk: Rónay László
MTA Irodalomtudományi Intézet, 112 oldal, 200 Ft
Valaczka András: Prousttól Marquezig
Regényértelmezések
Nemezeti Tankönyvkiadó, 159 oldal, 399 Ft
Századunk magyar és világirodalmának 11 jellegzetes alkotását tárgyalja, a függelékben rövid életrajzzal és ajánlott irodalommal.

Kulturtörténet

Cassius (Áldor Imre): Magyarország fővárosa
Budapest leírása, képekkel
Helikon Kiadó, 60 oldal, 498 Ft
A kötet az 1866-ban megjelent könyv reprint kiadása. Az ismertetéseket hangulatos metszetek illusztrálják.
Hamvas Béla: Scienti sacra I. — Az archaikus emberiség szellemi hagyománya I.-II.
MEDIO Könyvkiadó, 336 + 352 oldal, 725 + 725 Ft
Az 1934-44-ben írott nagyessé mind Hamvas szellemi kibontakozásának, mind a magyar bölcselet történetének korszaknyitó írása. Egyetlen célja: kivezető utat mutatni a századvég emberének szellemi válságából. „Filozófia, tudomány, vallás, mint mondják, az élet terhein kíván könnyíteni —, a hagyomány az embernek visszaadja önmagát..."

Történelem

Elmer István: Börtönkereszt
Börtönviselt katolikusok visszaemlékezései
Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége, 224 oldal, 350 Ft, 11 fekete fotó.
Az emlékezéskötet végén jegyzet és angol nyelvű összefoglaló tálálható.
A népfront Franciaországban
1934-1938
Tanulmányok — Visszaemlékezések — Dokumentumok
Károlyi Mihály Társaság, 346 oldal, 516 Ft
Schlett István: Színjáték vagy háború
A magyar politika négy éve
Cserépfalvi, 442 oldal, fve: 498 Ft
A szerző a 80-as évek második felétől foglalkozik politológiai elemzésekkel és publicisztikákat is ír. Fő kutatási területe a magyar politikai gondolkodás XIX-XX. századi története.

Vallás

Gershon Scholem: A kabbala helye az európai szellemtörténetben
Válogatott írások I.-II
Atlantisz Kiadó, 995 Ft
Scholem a modern zsidó vallástudomány klasszikusa. A jeruzsálemi Héber Egyetemen a zsidó misztika professzora volt.
Thomas Köves-Zulauf: Bevezetés a római vallás és monda történetébe
Telosz Kiadó, 254 oldal, 898 Ft
Szerk: Takács Edit
A három részre tagolt könyv bibliográfiája nemcsak az általánosan felhasznált, hanem az egyes fejezetekre vonatkozó irodalmat is tartalmazza.

Lélektan

Thomas Moore: A lélek rejtelmei kapcsolatunk tükrében
Teremtő illúziók a szerelemben
Ford: Csákó Gabriella
Édesvíz Kiadó, 309 oldal, 504 Ft
„Minden kapcsolat egyfajta szent őrület, amit nem megfejteni kell, hanem tisztelni rejtett titkait" — mondja Platon.
Sigmund Freud: Három értekezés a szexualitásról
Ford: Ferenczy Sándor
Kötet Kiadó, 210 oldal, fve: 299 Ft
Az 1915-ös és 1919-es kiadások után most jelenik meg a könyv harmadszor.

Parapszichológia

Szepes Mária: Az álom mágiája
Tervezzük meg álmainkat
Édesvíz Kiadó, 249 oldal, 420 Ft
Miről vallanak az álmaink? Hogyan fejtsük meg az álmok titkait?
— erre kaphatunk választ a könyvből.
Szepes Mária: Az örőm mágiája
Mítoszok mágiája
Édesvíz Kiadó, 268 oldal, 448 Ft
A szerző a haragg.
az örömöt, a szeretet
lítja szembe.

Művészet

Szénássy Zoltán: Lehár
Madách-Posonium Kiadó, Pozsony, 295 Ft
Az operettmuzsika világhírű mesterének mozgalmas élete, pályája, a család története bontakozik ki a könyvben. A víg özvegy, a Luxemburg grófja, A mosoly országa stb. alkotójának szülővárosához, Komáromhoz fűződő kapcsolatát külön fejezet elemzi.

Társadalomtudomány

Civil Budapest '95
Budapesti Művelődési Központ, Módszertani füzetek 1. 120 oldal, 300 Ft
Az új kiadvány-sorozat célja, hogy a közművelődés fontosabb eseményeiről tájékoztasson. Az első kötet témája: sikermodellek és problémák a civil szervezetekben.
Jan Elster: A társadalom fogaskerekei
Magyarázó mechanizmusok a társadalomtudományokban.
Osiris Könyvtár
Osiris-Századvég Kiadó, 182 oldal, 680 Ft
A mű eredetileg 1989-ben jelent meg s azóta több kiadást is megért. A kötet témagazdagsága, könnyed stílusa és kifejtésódja igazi csemege a szociológia, a közgazdaságtan, politikatudomány és a pszichológia iránt érdeklődőknek.
Günter Ogger: Bankkárok avagy mi történik a pénzünkkel?
Ford: Eidenpenz József és Gárdonyi Imre
Európa Kiadó, 370 oldal, 798 Ft
A könyv hónapok óta vezeti a Der Spiegel bestsellerlistáját. Olvashatunk álbankokról, számlafosztogatásról. Megtudhatjuk, milyen fogásokkal lehet betéti kamatokat elsinkófálni, hitelkamatokat behajtani.
Polgármesterek túl az euforián
Szerk: Táll Éva
MTA Politikai Tud. Int.; 100 oldal, 562 Ft
A kötet az 1990-es első önkormányzati választások után kezdett kutatás második szociológiai vizsgálatának eredményét adja közre.

Természettudomány

Paules Anne Ehrlich: A fajok kihalása
A pusztulás okai és következményei
Göncöl Kiadó, 399 oldal, 399 Ft
A könyv célja: a fajok eltűnését meg kell szüntetni, mielőtt Földünk élő szerkezete annyira legyengülne, hogy egy kritikus pillanatban összeomlik és a civilizáció megsemmisül.

Szirmay Ágnes

műfordító

ajánlja az elmúlt hét újdonságaiból

Néhány ajánló szó a száraz frottírtörölközőről

Amit én a mai északamerikai regényről tudok, azt jórészt Abádi Nagy Zoltántól tanultam. A *Válság és komikum* című tanulmánygyűjteménye vagy a minimalista prózáról írott 1991-es doktori értekezése olyan adatokat tartalmaz erről az ijesztő témakörről, amilyeneket Magyarországon senki mástól nem tudhattam volna meg. A *Mai amerikai regénykalauz*zal Abádi Nagy ezeket a tényeket szinte mérhetetlenné sokasítja az olvasót némileg elborzasztva s egyben meg is nyugtatva: van ember, aki ezt a regény- és elbeszéléstengert képes volt elolvasni, képes átlátni és ebben az eleve az entrópiáról és a megismerhetetlenségről szóló entropikus és megismerhetetlen irodalomtömegben megkísérel valami rendet teremteni.

A *Mai amerikai regénykalauz* egyesíti magában a lexikon és a recenzió előnyeit a *100 híres regény* hátrányaival: ez egy szigorú időhatárok közé szorított korszak (1970-1990) összes jó regényét dokumentálni kívánó irodalmi enciklopédia. A szerző kerüli ugyan az „enciklopédia" szót, (arra hivatkozva, hogy a tartalmi kivonatok nem tartoznak az enciklopédiákban szokásosan kötelező adatok közé), ugyanakkor mégiscsak az enciklopédia klasszikus, magyarázó, sőt, tanító hagyományait követi, használatra való, de elég bő és olvasmányos is ahhoz, hogy ne lexikonként, címszavanként olvassuk, hanem egyszerre, szinte esszéként. De ami (legalábbis nekem) a legfontosabb: Abádi Nagy Zoltán otthonosan mozog egy olyan témában, amely nagyon látványosan a világ másik feléhez tartozik, s ez az otthonosság optimizmussal tölti fel az amúgy közömbös anyagot. Lehet, hogy mégis van valami közünk a mai amerikai regényhez? Lehet, hogy nekünk is érdemes következtetéseket levonnunk belőle? Lehet, hogy a világ másik fele számunkra megismerhető?

Én eddig — bár ez esküszöm, csak most, a Regénykalauz olvasása közben tudatosodott bennem — a mai amerikai regényeket azzal a lelkes voyeur-séggel olvastam, mint a *Nők Lapja* Magánügyben rovatát, így aztán egy-két kivételtől eltekintve nyom nélkül hullottak felejtésem gyorssodrú folyamában. (Ilyen kivétel volt például a *Henderson, az esőkirály, a Ragtime, A 49-es tétel kiáltása* vagy az Abádi Nagy által egyébként enyhe undorral tálalt *Börleszk.)* Most, hogy a *Regénykalauz*nak köszönhetően képtelenül sokat megtudtam a mai amerikai irodalomról, sejtem már, hogy eddig egyszerűen a tudatlanságom akadályozta a műélvezetet, nem voltak meg a fejemben annak a periódusos rendszernek az alapjai, amelybe ezek a könyvek szépen egyesével beilleszkedhettek volna, így mindegyik a semmi ágán volt kénytelen üldögélni. Most látok valamit, persze azzal együtt, hogy ez a valami beláthatatlan, de azzal a tudattal látom, hogy akár belátható is lehetne, megvannak a maga szabályai és szabálytalanságai, tagolható és összegezhető, osztható és összeadható. Az derült ki számomra, hogy némi (sok) munkával meg lehetne keresni ennek a rendszernek a még hiányzó atomjait, hogy pontosan körül lehetne írni, milyennek kell lenniük a még hiányzó mai amerikai regényeknek, sőt (egy kicsit még több munkával) meg is lehetne ezeket írni. Valószínűleg az illetékesek már írják is. Legyenek benne kellő számban négerek, zsidók és homoszexuálisok, apjuk által megerőszakolt kislányok, akik időnként lőnek, és válságban lévő írók, akik időnként írnak (lehetőleg azt a regényt, amit mi épp olvasunk), legyenek benne autók, kihalt szállodák és nosztalgiák, félelem az atomháborútól és a környezetszennyezéstől, valamint utalások zenére, mitológiára, Európára és Eliotra. És persze időben el kell dönteni, hogy regényünk posztmodern legyen-e inkább vagy minimalista, mert ehhez mérten kell alkalmaznunk a filozófiát és az iróniát, s a szubjektív víziókkal kitágított, stilizált regényvilágban zajló sóvár, intellektuális keresést megírnunk, avagy mindennek szinte ellenkezőjét, s a klasszikus realista hagyományt követve valóságosnak tűnő környezetben játszódó, életszerűnek tűnő szereplők laposnak tűnő történeteit kell tiszta, sima prózában elbeszélnünk.

A *Mai amerikai regénykalauz* a tartalmi és filozófiai sommázatok mellett az elbeszéléstechnikának, mint legkönnyebben ellenőrizhető, kézben tartható, összehasonlítható regénykomponensnek szenteli a legnagyobb teret. Ezzel az alapvetően strukturalista, s szintén az ismerőssége miatt megnyugtató szemlélettel kerüli el például az igazságtevést a posztmodern és a minimalizmus között. (Bár a tárgyilagos hangon néha átüt a személyes vélemény, például a sorok közül kiolvasható az elfogultság a minimalista írók javára.) Abádi Nagy Zoltán világos, egyszerű vagy legalább egyszer megmagyarázott fogalmakkal dolgozik, és nem fél az olyan minősítések leírásától sem, mint *összecsapott, gyenge, jó,* sőt, *legjobb.* Ezzel a kellemes magabiztossággal mesél időnként a szerzők életrajzából is intim adatokat: ki kivel itta végig a hetvenes éveket, milyen drogokat használt, kinek a kijével volt viszonya, hányban omlott össze az idegrendszere és a házassága. (Nem mintha ez nem tartozna ránk, már bevallottam, hogy kedvelem a Magánügyben-rovatot.) Abádi Nagy Zoltán mindezek ellenére sem tud minket egészen megfosztani attól a kitűnő érzéstől, hogy a mai északamerikai regényt olvasni olyan, mintha száraz frottírtörölközőt rágcsálnánk.

A *Mai amerikai regénykalauz* egyébként igen veszélyes könyv. Aki kézbe veszi, számítson rá, hogy utána (vagy vele párhuzamosan) hetekig északamerikai realista, minimalista és posztmodern regényeket lesz kénytelen olvasni, s éppen most, mikor a napokban jelent meg magyarul Garcia Marquez új regénye is.

(Abádi Nagy Zoltán: Mai amerikai regénykalauz 1970-1990. Ibtera RT, 598 oldal, 1980 Ft)

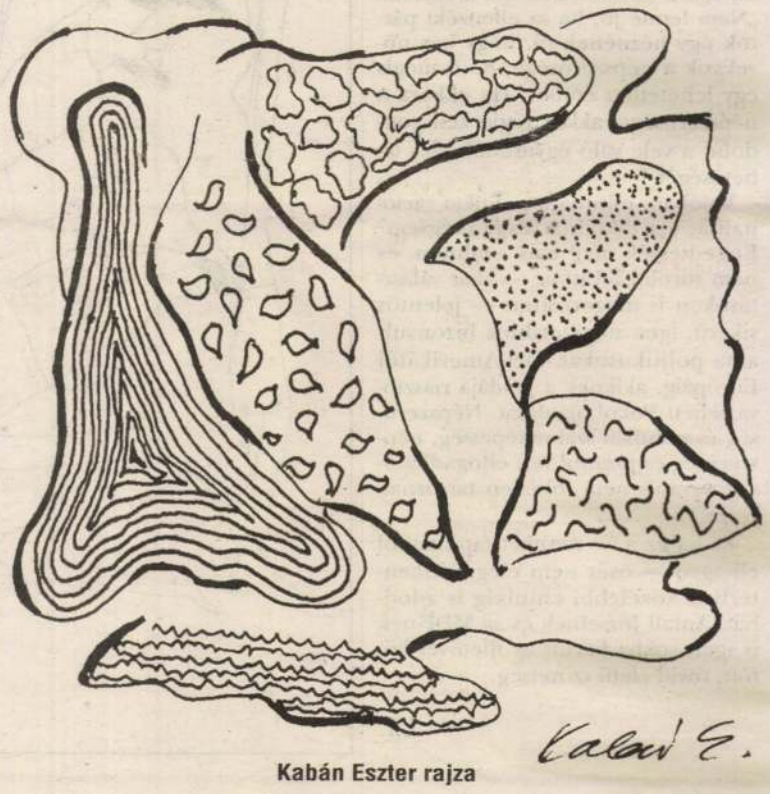

Kabán Eszter rajza

páratlan oldal

VERSENY A SOROS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL, 1995. II. SZAKASZ, 7. FORDULÓ

KÖNYÖRGÖM, AKASSZUK FEL!

„...Mi lenne, ha e szép tavaszi sztrájkon felbuzdulva elkergetnénk a hatalom közeléből is a kétlelkűeket, akik nem érdemlik meg, hogy ennek az országnak a levegőjét szívják?" — teszi fel a kérdést Bencsik András főszerkesztő lapjában, az Új Demokratában. A szerző, aki nem először jelentet meg páratlan, átfogó, s egyben jövőbe mutató elemzést, ezúttal alighanem eljutott minden bajunk gyökeréig. A Szabad Demokraták Szövetsége az az ördög, amelynek nincs helye a közéletben. *„Az SZDSZ a neobolsevizmus fellegvára lett, az pedig éppen olyan veszedelmes a demokratikus társadalmakra, mint szellemi elődje, a neonácizmus. Ám, míg az utóbbi csak arra jó, hogy baloldali bulvárlapok harsogó címlapsztorikat készíthessenek néhány kopaszra nyírt hülyéről, a neobolsevizmus éppen olyan veszedelmes és aljas, mint őse, a bolsevizmus..."* — olvashatjuk és felkiálthatunk: végre olyan eredeti gondolatok, amelyekért érdemes az újságokat böngészni!

A jeles publicista képét is mellékeli írásához, amelyből kiderül, hogy hajzata dús, vagyis ő semmiképp sem kopaszra nyírt.

lant-ás

POSZTMODERN KLASSZIKUS

Szepes Erika új fordításában jelent meg Arisztophanész vígjátéka, a Lüszisztraté. Ebből idézek:

MÜRRHINÉ *(Több asszonnyal együtt jön.)*

Mi még nem érkeztünk későn, Lüszisztraté?

„Mi fáj? Gyere mesélj!"

Őszintén szólva én már azt sem tudtam, hogy a nagy görög komédiaszerző hallotta az 1966-os táncdalfesztivál dalait. Az, hogy még idézett is egyik művében Zorán Sztevanovitytól, alighanem az utóbbi idők legnagyobb klasszikafilológiai szenzációja.

bobe

ÍGY ÉLÜNK PANNONIÁBAN

Lapozván a lapot — napilap —, annak egybefüggő, s így szinte lepedőnyi 8-9. oldalát egyetlen, óriás betűkkel átmenő sorokban nyomtatott hirdetés foglalja el, amely az egyik hazai mobiltelefon szolgáltatásait ajánlja hévvel.

Tovább lapozván a lapot, annak 15. oldalán, ami az olvasóké, egy pannon polgár panaszolja — történetesen: négy kis Pápa környéki falu körorvosa —, hogy '95 elejére ígértetvén a hálózat kiterjesztése, tehát a mobiltelefon használhatósága az ő környékükön, drága pénzen „jegyet váltott" a hálózatba, valamint megvásárolt két készüléket. Most viszont azt mondják, legföljebb júliustól élnek majd telefonjai. S hiába tiltakozik, vagy fizetnie kell addig is — a semmiért! — tagsági díjként havi 1400 forintot, vagy lépjen ki a szervezetből, jókora anyagi kárt szenvedve. S fogadják, illetve hárítják a felszólamlását e képtelen rend ellen még elutasítóbban, hatalmaskodóbban, bürokratikusabban, mint amit megszokott a magyar az „átkosban".

Történik mindez (a kapitalizmusban, és) Pannóniában. Mi lehet akkor Hunniában?

lázár

MONDJA, MAGA MEGBOLONDULT?

A tévéhíradónak vissza-visszatérő szokása, hogy a műsorvezető előbb elmondja, Iksz közéleti szereplő aznap mit nyilatkozott, majd az említett Iksz felvételről elismétli, amit a műsorvezetőtől éppen hallottunk. Ezután a műsorvezető áttér a parlamenti ülésszakra, melynek vezérszónoka, Ipszilon ezt és ezt mondta, majd indul a riport, melyben Ipszilon — mit tesz Isten — szó szerint kifejti a parlamentben azt, amit a műsorvezető éppen közölt velünk.

Legutóbb a Kardos G. György izraeli látogatásáról készült tévés riportfilmben is ezzel a — szemlátomást ragályszerűen terjedő — módszerrel találkoztam: az író hiába fordította magyarra azt, amit beszélgetőtársai héberül mondtak, a gondos rendező ugyanis utólag rámondatta a magyar szöveget a helyiek héber szavaira, miáltal először ebből a félszinkronból hallhattuk a szöveget, másodszor pedig az író tolmácsolásában, mintha Kardos G. György magyarról fordított volna magyarra, vagy mintha csak a tévések vizsgáztatni akarták volna, érti-e a helybéliek beszédét — belső fordítójukhoz hasonlóan — ő is.

Karinthy Ady-paródiája jut az ember eszébe: „Mondja, maga megbolondult? Mondja, maga megbolondult? Hogy mindent kétszer mond, kétszer mond?"

(timár)

ÓDA ÉS FLÓRA

Háromnegyed év leforgása alatt immár a második úgynevezett szakcikkben találkozom azzal a sejtéssel, hogy *Óda* című versét József Attila Flórához írta. Ezúttal A. Serey Éva Magyar Hírlap-béli cikkében (*A szeretet zsenije*) olvassuk: „A vágyott érzelmi biztonság a Flóra iránti fellobbant szerelemben látszott megvalósulni...Az egész személyiséget átható érzelem száműzi »a szív legmélyebb üregeiben / cseleit szövő fondor magányt«..."

Nos, az *Óda* 1933-as keltezésű; a Flórával való megismerkedés dátuma, ha jól tudom, 1937. A vers egy Lillafüreden futólag megismert pesti asszonyhoz íródott (amitől az idézett rész persze a legtöbb szerelemre egyaránt vonatkoztatható). Mellesleg — ahogy Apáti Miklós észrevételezte — alighanem Szántó Juditnak, a költő élettársának lehetett igaza, amikor azt mondta: „De a *Mellékdal*-t hozzám írta!" (Ami egyébként a szövegből is kitűnni látszik.)

tim–

EGY ELEFÁNT HALÁLÁRA

Mondják, és talán leírta valaki, hogy 1905-ben egy polgármesterjelölt választási beszédében azt találta mondani:

— *Válasszanak meg, én kitelepítem az Állatkertet.*

Hatalmas bukás lett belőle. Még Ő Cs. K. Felségének a fülébe is eljutott a híre. Pacombartja és szemöldöke egyként összerándult, majd megjegyezte:

— Már megint egy rebellis magyar.

Ugyanazon a napon kitört az orosz forradalom.

A minap Mieg Péter megjegyezte nagynénjének:

— Ha polgármester leszek, kitelepítem az állatkertet.

Ugyanaznap híre kelt, hogy egy elefánt megdöglött az Állatkertben.

Mikény

CSAK AZ ÉN FÉRJEM OLYAN MULYA

Néha belenézek az O.J. Simpson-perbe a Sky tévécsatornán, és furcsa gondolataim támadnak. Ott ül a tárgyalóteremben ez az O. J. vakító ingében, kifogástalan nyakkendővel, olyan elegáns öltönyben, amilyen szegény, becsületes férjemnek talán soha nem is volt. Ott üldögél Simpson békésen, nap mint nap, meggyilkolta-e az asszonyt vagy sem, egyelőre csak ő tudja, arca mindenesetre nyugodt, kisimult. Szerető ügyvédek veszik körül, élelme, fekvőhelye megvan, napirendje egyenletes, élete nem hajszolt, nincs gondja áfára, megemelt tébére, sztrájkra, lejárt zöldkártyára, villamospótló autóbuszra, lakiteleki látogatásra, ökoszociális pártra, népszavazásra, drága krumplira, igazgató nélküli Nemzeti Színházra. Néha összemosolyog védőivel egy-egy tanúvallomás hallatán, máskor egyenesen belepillant a kamerába, kedvesen ránk néz, tudja, hogy jóképű és világhírű. Arcán vidámság bujkál, mintha ezt mondaná: „Én jól elvagyok itt, hát ti ott?"

Kárpáti Zsuzsa

KIFAK-ADÁS

Amióta helyesírásunk regulációját az akadémiától a számítógépes szövegszerkesztés vállalta át — sajtónkban macerás bolsi trükké avult az utókorrektúra idő- és bérrabló intézménye. A komputerizált szóelválasztás reformprakszisa egyrészt új, korszellem-adekvát kifejezések sorával frissítette nyelvi készletünket („villanyírógép" — Tandori), másfelől nemzeti karakterünk egy olyan alapvonását tette nyilvánvalóvá, mint az önzetlenség. Az adományozás korábban emlegetetlen eszközváltozatai fényesednek köztudatunk kincseivé: a tám-adás, a láz-adás; a hal-adás, hozzá a tag-adás – fog-adás, has-adás. És így tovább.

A gondolatpallérozás nemes mozgalmának legújabb vívmánya az a novellamondat, amelyben a hős „telezabálta magát, pukk-adásig". Sóletal feltehetően.

(Hárs)

ZÁTONY

Ha valaki heves, szinte csápoló evezésbe kezd jobbfelé — vagy más, ellenkezőleg: balfelé —, könnyen jut hirtelen zátonyos vizekre. Ez történt Pokol Bélával, amikor egy interjúban buzgó szerecsenmosdatásba kezdett, arra biztatván a mai ellenzéket, hogy nincsen oka kizárni a szövetségesi körből a populista kisgazdavezért. Érvelésének két mondata: „Nem lenne jó, ha az ellenzéki pártok úgy néznének rá, hogy bár növekszik a népszerűsége, de ő mégis egy lehetetlen ember. Ha ekkora a népszerűsége, akkor végig kell gondolni a vele való együttműködés lehetőségét."

Valóban, mintha a politikai racionalitás ezt diktálná. Vagy mégsem? Engedtessék meg csak utalnom, és nem sorolni fel itt az — akár választásokon is megerősített — jelentős sikerű, igen népszerűnek bizonyult ama politikusokat, Dél-Amerikától Európáig, akiknek a példája riasztóvá teheti Pokol ajánlását. Népszerűség és politikai szalonképesség, népszerűség és józanul vett elfogadhatóság ugyanis nem föltétlen tartoznak össze.

És ha ez a — neveket tapintatból elhagyó — óvás nem elég, időbentérben közelebbi tanulság is adódhat. Antall Józsefnek és az MDF-nek is igen sokba került az illetővel kötött, rövid életű szövetség.

L.I.

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

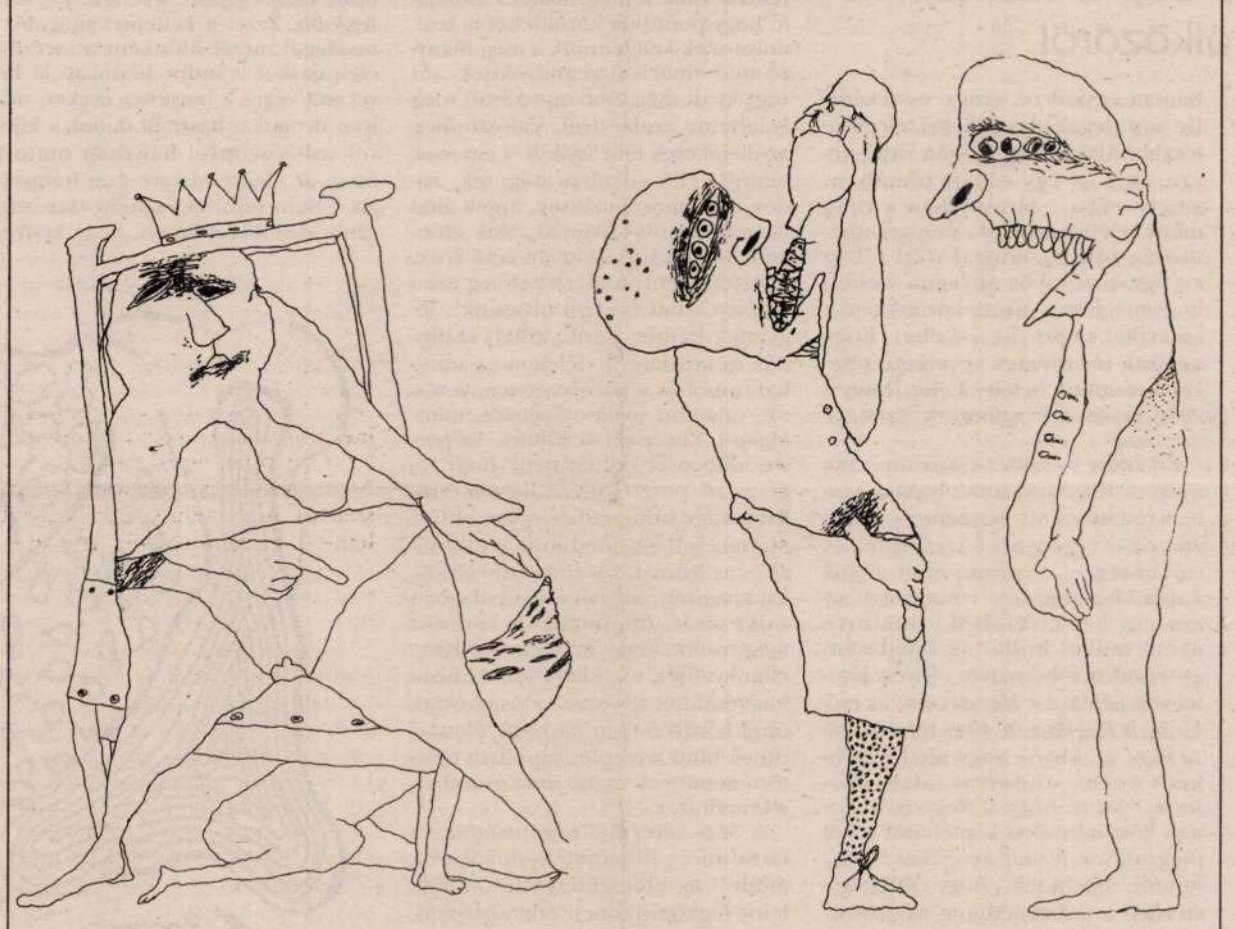

Egyoldalú restrikció

SZŐRSZÁL-HASOGATÁS

Ha valaki súlyos mozgáskorlátozott a 179/1993. (XII. 29.) Kormányrendelet alapján neki járó évi egyszeri, tizenkétezer forintos közlekedési támogatást megigényli, az illetékes polgármesteri hivataltól kapott adatlapon — többek között — az alábbi kérdésekre kell válaszolnia: Családi állapota; Házastársa családi állapota.

Amennyiben házastársa özvegy, ez utóbbi rubrikát nem kell kitöltenie. Nem jár viszont a közlekedési támogatás sem.

fecske

A HÉT KÖNYVEI

Ebben a rovatban minden könyvújdonság megjelenéséről szeretnénk beszámolni. Kérjük a kiadókat, a megjelenés hetében értesítsék szerkesztőségünket kiadványaikról. A szerző, cím, kiadó, műfaj, terjedelem és ár mellett három sornál nem hosszabb tartalmi ismertetést várunk. Ezen adatok közlését térítésmentesen vállaljuk.
Köszönjük az Írók boltjának a lista kiegészítésében nyújtott segítségét.

Próza

Bacsó Péter: A tanú. Bacsó Péter — Fábry Sándor: Megint tanú
Pelikán Kiadó, 244 oldal, 495.- Ft
A kitűnő filmnek és folytatásának regényváltozata.

Charles Bukowski: Egy vén kujon jegyzetei
Ferenczy Kiadó, 216 oldal, 490.- Ft
A szerző rendőrőrsök állandó lakója, házibulik kidobhatatlan vendége, csavargó piás. Hősei is ilyenek — a tengerentúl biztos távolából mégis intellektuális lények. A szaguk odaádt maradt.

Jókai Mór: Görögtűz
Unikornis Kiadó, 262 oldal, 750.- Ft
A díszes összkiadás új kötete.

Kurt Vonnegut: Az ötös számú vágóhíd
Ford.: Nemes László. Maecenas Kiadó, 256 oldal, 495.- Ft
A Drezda bombázásáról és egyéb UFO-járásokról szóló különös remekmű második kiadása.

Lakatos László Nándor: Az állatok imája
Antológia Kiadó, Lakitelek, 120 oldal, 250.- Ft
Elbeszélések emberekről, állatokról, a világ dolgairól.

Verne Gyula és Laurie André: a „Cynthia" hajótörőttje
Alexandra Kiadó, 188 lap, 598.- Ft
A Franklin 1898-as kiadás alapján készült hasonmás-sorozat újabb darabja.

Interjú

Bérczes László: A végnek végéig
Cégér Kiadó, 154 oldal, 520.- Ft
A könyv Paál Istvánnak, a hetvenes-nyolcvanas évek magyar színházművészete meghatározó személyiségének élet- és pályarajza.

Beszélgetések Szabó István filmrendezővel
Ferenczy Kiadó, 216 oldal, 486.- Ft
Interjúk és interjúrészletek, 1965—1994.

Történelem

H. S. Commager: A második világháború története
Ford.: Máthé Elek. Holnap Kiadó
Az ismert amerikai történész hiteles források és szemtanúk elbeszélése alapján állította össze a második világháború átfogó, teljes történetét. Az európai és távol-keleti hadszíntér történéseit egyaránt feldolgozó munka kezdőknek és a téma ismerőinek egyaránt kivételes olvasmányélményt nyújt.

Emberirtás Embermentés
Katalizátor Iroda, 184 oldal, 398.- Ft
Svéd követjelentések 1944-ből. az Auschwitzi Jegyzőkönyv.

Kókai—Buzinkay—Murányi: A magyar sajtó története
MÚOSZ — Bálint György Újságíró Iskola, 230 oldal, 430.- Ft
A témakör kézikönyve.
C. A Macartney: Teleki Pál miniszterelnöksége 1939—41.
Occidental Press, 292 oldal, 330.- Ft
A száz éve született angol történész monumentális magyar történelmének önálló műként is olvasható fejezete.

Szabó Péter: Don-kanyar
Zrínyi Kiadó, 310 oldal, 605.- Ft
A kötet szakszerűségével, a legapróbb részletekre is figyelő kitekintéssel a magyar hadtörténet- írás jelentős vállalkozása.

Őstörténet

Bálint Csanád: Kelet, a korai avarok és Bizánc kapcsolatai
Magyar Őstörténeti Könyvtár, Szeged, 348+64 oldal, 2.000.- Ft
A régészeti tanulmányok a 6-7. századi Transzkaukázus, a szászánida Irán, Bizánc, a kelet-európai steppe és a Kárpát-medence történelméről szólnak.

Zsirai Miklós: Finnugor rokonságunk
Trezor Kiadó, 696 oldal, 1.475.- Ft
Az először 1937-ben megjelent mű máig páratlan összefoglalása a finnugor népek nyelvéről, lélekszámáról, történelméről, életmódjáról, irodalmáról, művészetéről, népszokásairól szóló ismereteknek.

Kultúrtörténet

Egon Fredell: Az újkori kultúra története IV. Felvilágosodás és forradalom.
Ford.: Vas István és Adamik Lajos. Holnap Kiadó
A rendhagyó krónika negyedik kötete a 18. század európai történelmének nagy vonulatait ismerteti a szerzőtől megszokott rendkívüli tárgyi tudással, lélektani érzékkel és írókat megszégyenítő megjelenítő erővel, szórakoztatóan.

Edith Hamilton: Görög és római mitológia
Ford.: Köves Viktória. Holnap Kiadó
A könyv világsikere talán abban rejlik, hogy az előzetes ismerettel nem rendelkezők, s a témában jártasak — turisták, tanárok, diákok — egyaránt olvashatják; akár kézikönyvként, akár szórakoztató olvasmányként.

Társadalomtudományok

Sigmund Freud: Esszék
Gondolat Kiadó, 494 oldal, 690.- Ft
Az 1982-es utáni második kiadás egyebek mellett a vicc-tanulmányt és a Leonardo-értekezést is tartalmazza.

Molnár Attila: A „protestáns etika" Magyarországon
Ethnica Kiadó, Debrecen, 166 oldal, 250.- Ft.
A puritán erkölcs hatását és történetét tárgyaló tanulmány.

Vallás

J. Kloczowski—L. Müllerowa—J. Skorbek: A katolikus egyház Lengyelországban.
1994 Budapest, 490 oldal, 598.- Ft
Az első lengyel egyháztörténeti mű magyar nyelven.

E. C. Suttner: A katolikus egyház a Szovjetunióban
1994 Budapest, 128 oldal, 198.- Ft
A környező országok egyháztörténetét bemutató sorozat másik kötete.

Taiszen Desimaru: Az út gyakorlása
Farkas Lőrinc Imre Kiadó, 158 oldal, 390.- Ft
Kérdések egy zen mesterhez.

Életmód

Herbert N. Casson: Hogyan kell eladni?
Kossuth Könyvkiadó, 124 oldal, 248.- Ft
Magyarul 1926-ban jelent meg, de ma is a kereskedők kiskátéja és a gyűjtők kedves darabja lehet ez a szellemes könyvecske.

Kínai szakácskönyv
Holló és Társa, Kaposvár, 64 oldal, 650.- Ft
Több mint százhúsz recept a világ leggazdagabb konyhaművészetéből.

Déli ízek
Aldina Kiadó, 168 oldal, 395.- Ft
Válogatott délszláv ételreceptek. Mindegyik kitűnő, és egyik sem robban.

Szkárosi Endre

költő ajánlja az elmúlt hét újdonságaiból

Az emlékezet kalandja

A gyermekkor olvasmányai sok szempontból döntő hatással vannak a jövőre: az egyszemélyesre és — nem túl bonyolult áttétellel — a generációs-társadalmira egyaránt. A világ megismeréséhez nélkülözhetetlen fantáziára felnőtt korban már nem lehet szert tenni. Az eszmélkedés éveinek első mese-, majd olvasmányélményeire való visszatekintés, mondjuk, egy emberöltő távlatából máris művelődéstörténeti távlatra készteti a szemlélőt. Egy ember, egy társadalmi csoport, egy nemzedék emlékezete azonban az emlékezetek folyamatába torkoll; ennek felismerése az erre hajlamos és erre alkalmat találó ember számára pedig akár pofonegyszerűvé teheti a felismerést, hogy akár saját, de nem feltétlenül csak személyes életét (tehát korát is) legalább időnként civilizációtörténeti távlatban szemlélje.

Az emberiség emlékezetének egy nem elhanyagolható részét képező olvasmányok hozzáférhetőségének megszakadása ezt az emlékezetet és az élethez nélkülözhetetlen fantázia működését veszélyezteti. Vonatkozik ez az emberiség legősibb tudását őrző mesevilágra is, amely ugyan évezredekig a szájhagyományban maradt fenn, ám az orális átörökítést egyre inkább szükségtelenné tevő, tehát felszámoló modern civilizációban már ez is jelentős részben a technikai dokumentáláshoz (legyen az könyv, film, hanglemez, CD-lemez vagy egyéb) kötődik.

Mindeme szempontokból örvendetes a sokáig szórványosan, hiányosan hozzáférhető Verne-könyvek mind gyakoribb megjelenése. Ilyen egyebek mellett a Fátum-Ars Kiadó tevékenységét folytató Alexandra Kiadó által az egykori Franklin Társulat kiadványának hasonmásaként megjelentetett *A czetvadászok* is, amely a korabeli — ma már nem mindenben az akadémiai normákkal egybeeső — helyesíráson túl, jó hagyományhoz illően, a míves rajzokat is átveszi az eredeti kiadványból. *A czetvadászok* egyébként nem a figyelemfelkeltőbb Verne-művek közül való, ám jelen vannak benne azok az alapvető vonások, melyek az eszmélkedő embernek nem csak figyelmét keltik fel, hanem horizontját is tágítják. Ezek egyike a világ — ezúttal extenzív-földrajzi — megismerésének természetes, nélkülözhetetlen igénye, melynek fényében az emberi lét egyik alapvető értelme, a kaland visszanyeri eredeti, ontológiai jelentőségét (ld. Odüsszeusz, Rimbaud stb.). Egy másik ilyen, praktikusabb érték az emberi tudás bizonyos konkrét mozzanatainak átörökítése, például a már akkor is veszélyeztetett cet anatómiájának és etológiájának vázlatos ismertetése, vagy éppen a bálnazsír kinyerésének szakszerű módja, amelynek megismerésére — miként immár a bálnának is, úgy — az embernek ma már kevés esélye van.

Az emberi emlékezet mélyebb, archetipikus rétegeibe kínál alapos betekintést a *Pap Gábor* által szerkesztett, *Csodakút* című népmesei tanulmánygyűjtemény, mely a »Népmese, beavatás, álomfejtés, Napút, mélylélektan, ezotéria« alcímet viseli. Ez a nevesítés pontosan eligazít a kötet érdeklődési irányának tekintetében. A különböző igényű és műfajú tanulmányok azon a közös, részben tapasztalaton, részben meggyőződésen alapulnak, hogy a magyar (illetve részben nemzetközi) mesekincs az ember ősi, mindig is alapvetően a kozmikus megismerést szolgáló és örökítő tudását őrzi. Ennek a tudásnak a legtágasabb percepciós bázisa és végső vonatkozási pontja a mindenség belátható teljességeként, szemantikai univerzumként megjelenő csillagvilág volt, uralkodó archetípiái és szimbólumai így az asztrálmítoszban fogantak.

A tanulmánygyűjtemény érdemi megítélése természetesen a néprajzi szakkritika feladata lesz. Ami azonban már első pillantásra is a könyv feltétlen érdemeként említendő, az éppen a szimbólumoknak, asztrológiai ábráknak és értelmezéseknek, a tudás szerkezetileg megragadható mozzanatainak és összefüggéseinek, néprajzi emlékeinek pozitivisztikusan gazdag képi dokumentálása, amelyből bőven meríthetnek az érdeklődők. Az összeállítás egyik kuriózumaként említhető *Makay László* 1948-ban megjelent, félig-meddig elfeledett Fehérlófia-elemzésének újraközlése. A sokszor rendkívül rokonszenves, mitológiai és főleg metafizikai irányú elemzések és alapos eszmefuttatások közül tudományos alaposságával kiemelkedik Jankovics Marcell *A népmesék és a csillagos ég* című tanulmánya, illetve *N. J. Girardot* mestermunkaként számontartandó Hófehérke-elemzése. A szerkesztő Pap Gábor egyrészt bevezető tanulmányával (Népmeséink és az évkör), másrészt a *Vízi Péter* és *Vízi Pál* alapos elemzésével irányítja fontos összefüggésekre az olvasó figyelmét. A *Szerencsének szerencséje* című mese rendkívül elmélyült elemzése *Kustár Zsuzsa* érdeme, míg a metafizikai összefüggések — magas intellektuális színvonalon — meggyőző megvilágítása jellemzi Tóth Csaba *A feneketlen kút* című írását. Mindkét tulajdonság jellemezhetné Szántai Lajos *A halhatatlanság országa* című magvas tanulmányát, kár a laposnak tűnő etimológizálásért. Ez utóbbi központi szerepe megkérdőjelezi Magyar Adorján eredetileg 1937-es *Leányszínű Bálint és Gyöngyszínű Ilona* című írásának együtt említhetését a mértékadó tanulmányokkal.

S ami mégis — ha talán nem is felróható, de legalább — fölvethető kritikailag: a sokszor összetett archetípiák, szimbólumok és mozzanatok közötti összefüggésteremtés olykor-olykor markánsabban volna filológiailag adatolható, szakirodalmi hivatkozásokkal egybevethető. Ezért is feltétlen érdeme a szerkesztőnek, hogy a magyar tárgyú írások, elemzések után a kötetbe felvette *Erich Fromm* és *Bruno Bettelheim* lélektani alapvetésű Piroska-elemzését, *Friedel Lenz* Csipkerózsika-interpretációját, de legfőképpen N. (?) J. (?) Girardot említett úttörő tanulmányát, amely szakszerű példát ad rá, miként kell saját felvetéseinket a szakirodalom eltérő hivatkozásaival lépésről lépésre egybevetni, miként kell az általunk nem teljesen osztott koncepciókat nem elvetni, hanem alternatívává bővíteni.

Az emlékezet kalandja és a fantázia működtetése nem üdvtörténeti diadalút: az egyik legősibb archetípia szerint sötét erdőn kell átvágnia itt is magát az embernek, szívós kitartással (azaz munkával), kudarcok és sérülések árán, kis sikerektől bátorítva a fény birodalmának, meglehet, pusztán pislákoló sugarai felé. De minden más út a sötétségbe vezet.

(Jules Verne: A czetvadászok. Fordította: Zigány Árpád. Roux eredeti rajzaival. Budapest, Franklin Társulat 19o2-es kiadás hasonmása. Alexandra Kiadó, 1995, p. 158;

Csodakút. Népmese, beavatás, álomfejtés, Napút, mélylélektan, ezotéria. Tanulmányok a népmeséről, szerk.: Pap Gábor. Pontifex Kiadó, 195, p. 37o)

páratlan oldal

KI VAGYUNK OKTATVA

Isten bizony, nem értem Debreczeni Józsefet.

Nem győzi Magyar Nemzet-beli cikkeiben isteníteni néhai Antall doktort, aki — legyek finom? — rövid úton eltávolította őt az MDF-ből. Ezzel szemben a „ceterum censeo" mániákussága mar bele minden írásos megnyilatkozásában a köztársasági elnökbe, aki viszont soha nem ártott neki. Antallról azt írja, hogy Nyugaton sokkal nagyobbra tartották, mint Gönczöt, amire nézvést egyébként ellentétes adatok állnak rendelkezésre, de különben sem fontos, kit tartottak nagyobbra *amott*, amikor nem kétséges, hogy ki volt népszerűbb elejétől fogva mindmáig *emitt*.

Debreczeni József nem győzi oktatni nekünk a demokráciát. Ám ezt eléggé különös módon teszi. Például azt bizonygatja (lásd *A többpárti demokrácia esélyei* című legutóbbi virtuóz elmeművét), hogy a legutóbbi választás eredményeként — a nép akaratából — „az alkotmányos berendezkedés szellemével nem egyező hatalmi viszonyok jöttek létre". Értsd: a nép — szabad akaratából — az alkotmányellenességre szavazott. Az a nép, amely csodálatos érettséggel úgy söpörte el az urizáló fensőbbséget, hogy közben jó távol tartotta a parlamenttől mind a bal-, mind a jobboldali szélsőség képviselőit. Ha valaki mégis alkotmányellenességet lát a népakarat megnyilvánulásában ott, ahol a szélsőségek kiiktattattak, az vajh miért óhajt kioktatni minket a demokrácia mibenlétéről?

Egyébként sem értem Debreczeni Józsefet. A logikáját.

Teszem azt (vagy teszi azt?), nem érti, hogy korábbi ellenfelekből egy-egy történelmi pillanat szövetségeseket csinálhat, és viszont. Endre királyunk anno jelentékeny halrakománnyal segítette meg a vele szövetséges III. Henrik császárt, aztán alig néhány évvel később ellene kellett védenie Pozsonyt. A szovjetellenes nyugati demokráciák a nácik ellen Sztálinnal szövetkeztek; nem rokonszenvből, hanem érdekből. Debreczeni ellenben fejcsóválva regisztrálja, hogy az SZDSZ az MSZP-vel lépett koalícióra. Ugyanekkor ódát (hogy ne mondjam: dicshimnuszt) zengedez a „diadalmasan előretörő" (?!) Orbán Viktorról, akit „nem fog a golyó", s aki bölcsen tette, hogy az MDF-fel lépett szövetségre. Az az Orbán Viktor, aki az MDF legszókimondóbb ellenfele volt 1992-ig. (Egészen addig csakugyan sikeresen tört előre, hogy aztán fokról fokra közeledve az MDF-hez, szélsebesen levigye pártját a mélypontra.) S lássunk csodát: az egyik eset Debreczeni szemében elvtelen pálfordulás, a másik ellenben bölcs taktika. (Logika ötér'.)

Hogyan magyarázzam meg a neves politológusnak, hogy a politikában minden pálfordulásnak eleve érdek lévén a mozgatója, velük kapcsolatban morális ítélkezésre csak tettetett vagy valódi naivitásból ragadtathatja magát bárki?

Csupán egyvalaki nem: az, aki éppen politikát óhajtana oktatni.

Timár György

AMATŐR KRIMI

Olvasom az újságban, meg látom, hallgatom a tévében ezt a vacak kis krimit, ezt az amatőrmunkának mondott zsarolási kísérletet a Szerencsejáték Rt. vezérigazgatója ellen, és csak ámulok. Nem is a zsarolón, hiszen az ő gondosan előkészített és felépített tervénél gyengébb krimiforgatókönyveket is írtak már akár a filmek, akár az élet számára. Amin én nem győzök ámuldozni, az az, hogy ilyen országos, óriási pénzek fölött rendelkező nagyvállalat vezetője, aki a helyzeténél fogva nyilvánvalóan sem anyagi kérdésekben, se magánéletében nem lehet kompromittálható, hogyan dőlhet be ilyen, maga által is obskurusnak érzett meghívásnak. Ilyesmi tényleg csak a rossz filmekben szokott lenni. Találkozunk éjfélkor a kikötői csapszékben, vagy a hegytetőn, a kilátónál, vagy a temető sarkában. Ha én lennék egy ilyen vállalat igazgatója, azt mondanám a telefonba: „Uram, ha tárgyalni akar, ha tisztességes üzleti ajánlata van, szívesen látom az irodámban." Kies fekvésű, romantikus vendéglőbe a barátaimmal megyek, és akkor négy testőrt sem kell magammal vinnem.

A másik dolog, amin már régen csodálkozom: mi az ördögnek kellenek a lottósorsoláshoz ezek a szupermodern — és nyilván hiperdrága — masinák? Nem manipulálhatóak. De, lám mégis van olyan, amelyet állítólag lehetett volna manipulálni. Tehát van ilyen is, van olyan is. Az egyszerű emberek ezek után csak azt kérdik: honnan tudhatom, hogy melyik az ilyen, melyik az olyan? Becsületszóra? Nem lenne elég megnyugtató, ha a közjegyzők által ellenőrzött számokat, esetleg a tévékamera nyilvánossága előtt ellenőrzött és berakott számokat a szemem láttára húzná ki a szupergépnél is kevésbé manipulálható ötéves Kis Emőke vagy Nagy Pistike? Persze, tudom, az nem korszerű. Bizonyára én se vagyok az. Talán többet kellene tanulmányoznom a korszerű üzleti élet szokásait. Vagy még több krimit nézni.

Nemes László

EGY TISZTA HANG

Érdekes könyvet kaptam, egy afrikánsz irodalmi antológiát, *Egy miatyánk Dél-Afrikáért* címmel, Bernáth István és Molnárfi László válogatásában és fordításában. A könyvbe kis cédula volt becsusztatva: *A kiadványban található esetleges nyomtatási és szerkesztési hibákért a Dél-afrikai Nagykövetség felelősséget nem vállal.*

Helyes. Mindent nem lehet.

(esti)

BABONÁK NAPJA

D. J. versenyriportja (ÉS, 8. forduló): Stone, az ifjú alkalmi őrizetes, első fogdanapjának tétlen unalmában két évre visszamenően végiglapozta a Kiskegyed összes számát. A második napon a fegyőr egy bibliát adott be a cellába. A büntetésvégrehajtás házikönyvtárának választékos használata feltétlen tudatosságra utal, legfeljebb azon tűnődhetik el a mindenáron tanulsághajhász olvasó, vajon a gyengéd pszichés megdolgozásnak e klasszikus eszközei módszeres sorrakövetkezésükben enyhítő, netán súlyosbító kondíciók-e, vagy épp kioltani szánják egymás katartikumát.

De mi következhet e pedagógiai logika szerint a harmadik nap? Valami, a mikrokozmikus köznapi minuciozitást, nemkülönben másfelől az univerzálisat egyaránt megjelenítő, terjedelmében is az előzményekhez méretezett olvasnivaló, a harmadik napon, a harmadikon.

Mert „a harmadik napon a legnehezebb, a harmadikon."

Megvan: Juhász Ferenc.

Há-

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

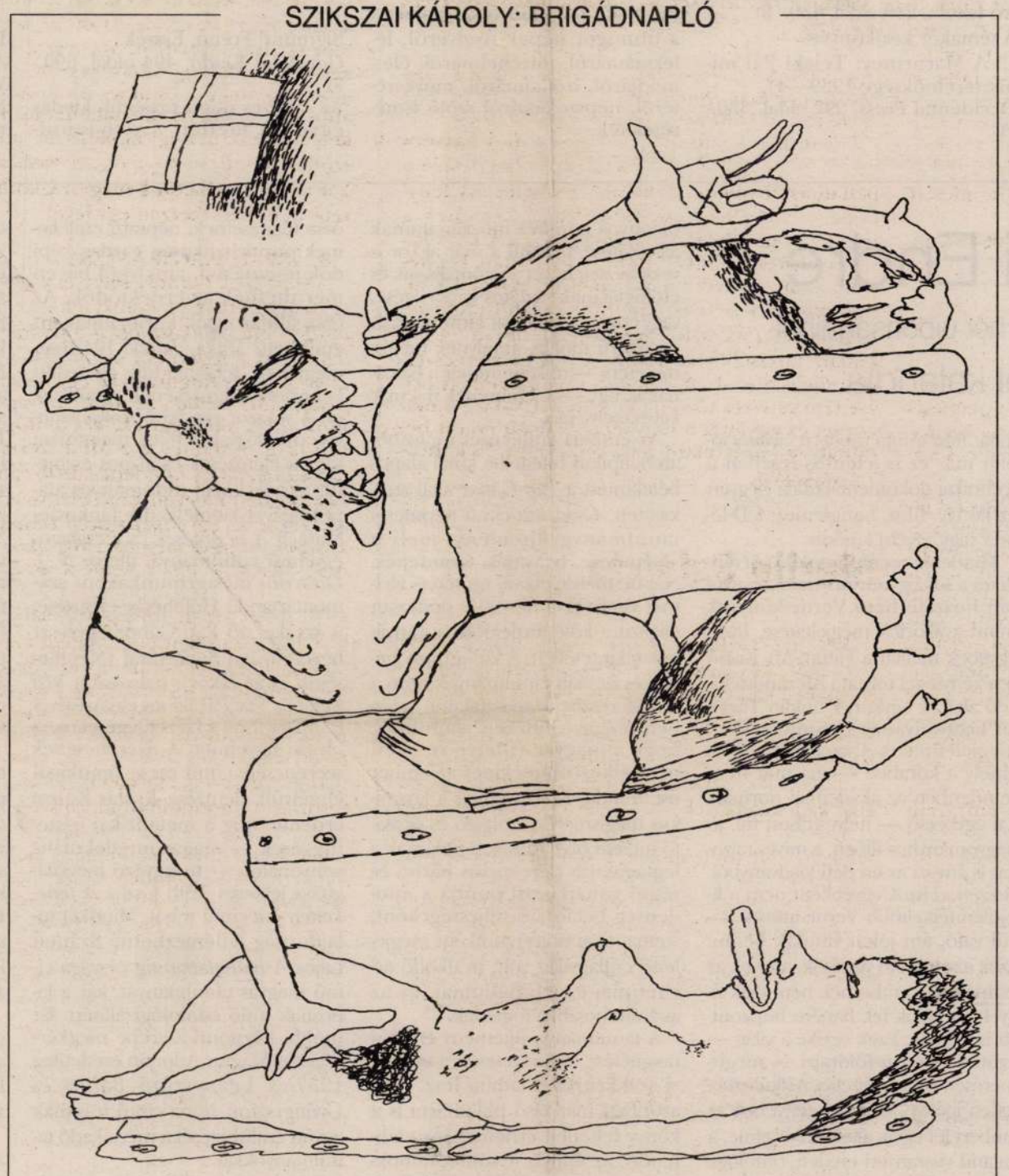

— Munkásszálló —

HITELTELEN EISENHOWER?

Egy mondat a 168 Óra című hetilap Kulcsár Isván jegyezte cikkéből (*A bombaparadoxon*): „Máig sincsenek hiteles dokumentumok arra nézve, hogy a fegyverkezési verseny amerikai hajszolásában mekkora szerepe volt az ellenfél tartalékainak teljes kimerítésére irányuló stratégiai elképzeléseknek."

Semmiképpen sem óhajtok konkurálni Kulcsár István külpolitikai fölkészültségével (jómagam, nem egészen önszántamból, 1949-ben szűntem meg külpolitikai hírlapíró — egyáltalán: hírlapíró, sőt hosszú ideig értelmiségi is — lenni), mindamellett megkérdezem: bizonyos Dwight Eisenhower tábornoknak (civilben az Egyesült Államok elnökének) 1954. április 16-án, nyilvános sajtóértekezletén kifejtett stratégiai programja vajon miért nem tekinthető hiteles adaléknak? Eisenhower ugyanis azt fejtette ki e napon, hogy a fegyverkezés lendületes fokozását az USA nem támadó szándékoktól vezérelve erőlteti, hanem azért, hogy a gazdasági hátterét tekintve jóval elmaradottabb Szovjetunió hasonló anyagi áldozatok árán legyen kénytelen versenybe szállni, aminek előbb-utóbb a szovjet birodalom összeomlásához kell vezetnie.

E stratégia helyessége, ha több mint három és fél évtized elteltével is, de igazolódott. Szemben Kulcsár István fönt idézett mondatáé.

t—r

1794. Szikszay Ferencz:

Pesten 1870. februárt 16-án. + Orsayban 1908 junius 17-én.

Virágzás.

A gyümölcsösben összesen tizennét alma fa virágzik és a magas buzából itt-ott fehérnég piros virág bontakozik ki. A jobbról látható fiatal fa galyán madár ül, a melynek párja feléje röpül. Az előtérben pedig szerelmesek nemnek az itton hátra fordulva és egymást átkarolva. A rövid hajú és beretvált arczú férfi barna, fején puha kalapot hord és sötét felöltő bokáig ér; mig a szőke leány, ki leeresztett jobb kezében szalma kalapot tart, viola-szinü galléros ruhája szük ujjáldkal és derekán fekete szalagot, melynek végei lelógnak, csokorra kötött. A magasban két pár madár röpköd. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: Szikszay.

Vászon, méretei 46:60.8 cm.

Vétetett 1900: V. 26-án a 37857 leirattal (292/900) 1000 K.

Elszámoltatott 1900: IX. 3-án (457/900).

Az elszámolást elfogadták 1900: XII. 17-én 14683 sz. alatt (689/900)

Az 1907. augusztus 28-iki 95964 sz. leirat alapján a közoktatási miniszterium államtitkári szobájában nyert elhelyezést (1366-907).

904:IV.30.

37857-900

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly rajza

Szikszai K

Élet is

3.

VII/15.

zonyíthatjuk, hogy a posta képes jobban dolgozni." *Anatolij Rubinov* egészoldalas riportban sorolja a szomorúbbnál szomorúbb tényeket. Kísérletei szerint minden ellenőrzésként feladott levele (több száz, különböző városokban feladott levélről van szó!) késve érkezett a címzetthez, jelentős késésekkel. Anekse, a béke fenntartására irányuló akarat határozza meg. Örvendetes, hogy sem Reagan agressziv itása, sem az enyhülés jelenlegi alkonya nem csüggeszti el. Nem is csüggedhet, s vele együtt mi sem.

Σ Fehér Pál

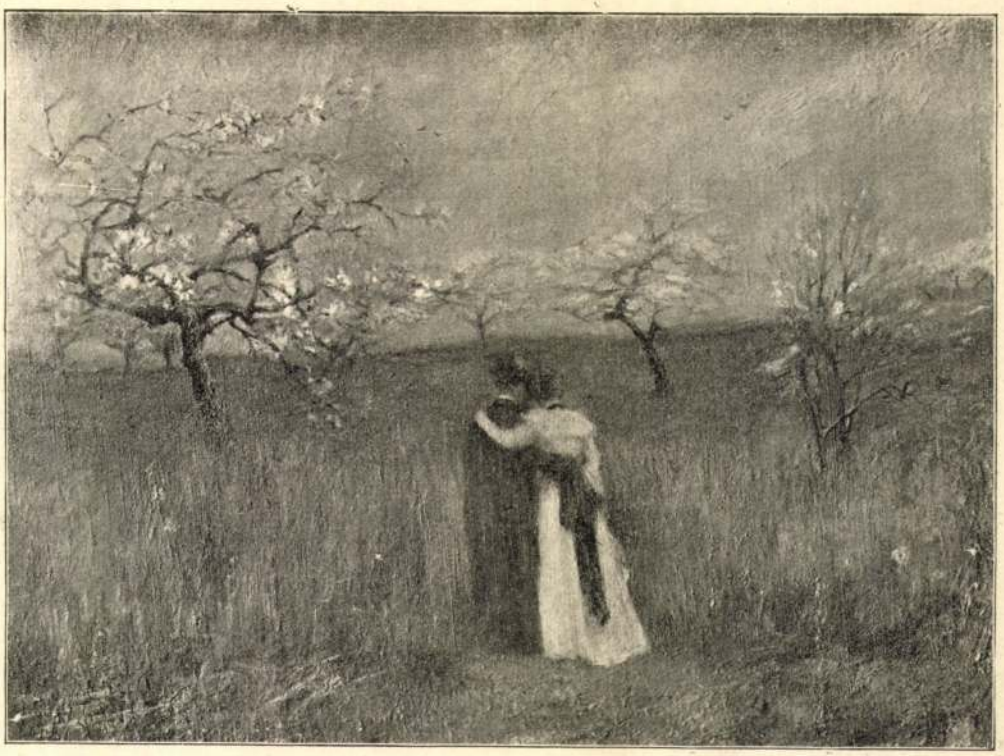

Ifj. Szikszay Ferencz: Virágzás.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

kinek ötvenezer holdnyi pápa ugodi hitbizományi birtoka és Komárommegyében harminczezer holdnyi szabad rendelkezési birtoka volt, azonkívül Németországban, Vesztfáliában is nagy birtokot és kastélyt örökölt. Kiváló sportember hírében állott, a Tattersallnak elnöke volt. Neje Stockau Paulina grófnő, egy fia maradt és két leánya. Fia, a tizenkét éves Pál gróf örökli most a hitbizományt. Halála fölött a király is kifejezteté részvétét, valamint a főherczegek, Széll miniszterelnök, stb. A holttestet Pápára vitték, s ott május 16-ikán nagy gyászpompával temették el.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Szuhányi János, kir. tanácsos, nyug. törvényszéki biró, 84 esztendős, Egerben. — Szöllősy Kálmán, nyug. honvédhuszár alezredes, 57 éves korában, Bolhó községben. — Haupt Frigyes, kir. törvényszéki bíró, Ujvidéken. — Tóth Albin József, jászóvári premontrei kanonok, főgimnáziumi tanár, 32 éves korában, Jászóvárott. — Pongrácz Vilmos gróf nagy-kágyai földbirtokos, a biharmegyei Csehtelken, a hol látogatóban volt. — Idősb Temesváry Antal, nyug. királyi aljárásbiró, a szentesi társadalom egyik tisztelt tagja, egykor vitéz honvédhadnagy, Szentesen 74 éves korában. — Tahy Gyula, az Athenaeum nyomdai társaság főpénztárnoka, ki harmincznyolcz esztendeig szolgálta az intézetet, a szabadságharcz egykori katonája, 68 éves korában s nagy részvét közt temették el. — Tamaskó Illés József, a Szent-Benedekrend tagja, egy időben főgimnáziumi tanár Győrben, 1884-től a komáromi jószágkerület kormányzója Ölbőn, 53 éves korában, Győrben. — Végh Mátyás, a fogarasi állami polgári és felsőkereskedelmi iskola érdemes igazgatója, 48 éves korában, Fogarason. — Szik- [illegible] nagybirtokos, 52 éves,

Nem közölhetők: *D—ó Pista.* A gondolat erőltetett, a kidolgozás pedig kezdetleges. — *Halotti ének.* Több furcsaságot alig lehetne elmondani egy két strófás kis dalban. Az égő gyász, s a szívébe temetett kis lány szerelmére hullott rög: szemen-szedett képtelenség. — *Sirva kértél. Korcsmárosné.* Rosz irását mentegeti, pedig nem is rosz. Versei jóval gyöngébbek, noha ezekben is látszik, hogy küzd a gondolattal, de nem tudta jól kifejezni. — *A tavaszhoz.* A szerzőnek alig van más fogalma a versírásról, mint az, hogy a sorokat nagy betűkkel kell kezdeni.

SAKKJÁTÉK.

2168. számu feladvány. Behting C.-től.

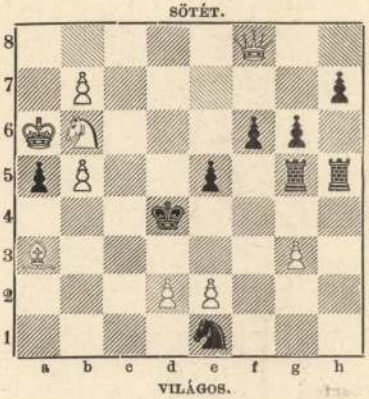

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2151. sz. feladvány megfejtése Spóner A.-tól.

Világos. Sötét.

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Nazira megjött Szíriából, avagy szerencsére visszavittem az üvegeket

Szikszai Ká

Élet és J

G.

VII/37

lentnetnek valamicskét.

Cikkem végére azt írtam, hogy „Nem tudom, nem tudom." Most sem tudom, hogy kellene-e konkrét óvóhelyeket építeni. De forrásmunkáim szerint ez nem mindig olyan költséges, mint a korábbi példámban, ami nem egy család, hanem ötven személy védelmére szolgál. Az NSZK-ban forgalomba hoztak egy hétszemélyes óvóhelyet is, ami két család számára alkalmas és egy VW-Golf áráért megvásárolható.

Ami pedig a sugalmazást illeti... Semmit sem akartam sugalmazni, de ha Hahn Péternek, vagy másoknak úgy tűnik, akkor úgy vélem, az óvóhely sugalmazást ketten követtük el. Adataimat ugyanis a Kommunista Ifjúsági Szövetség lapjából, a Világ Ifjúságából idéztem, ami ugyanúgy az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat gondozásában jelenik meg, mint a Magyar Ifjúság.

rendelni. Előfordul ugyan, hogy taxisofőr a svédül bemondott met először hangosan finnre f dítja magának, dehát Gösta Ag barátom szerint ez csak véletl „biztosan nemrég költözött ide fiú, finn vidékről". Meg kell hag ni, Vaasa és környéke jól példá za a kétnyelvűség lélekgazdagí s egymás kultúrájának megbecs lésére nevelő előnyeit.

Ezt tükrözik a múzeumok, ezt finn és a svéd színház, ezt a k közösség heti- és napilapjai. megyei múzeum (Pohjanmaa museo — Österbottens museum rendkívül gazdag néprajzi anyag vagy a régi svéd paraszti világo idéző Brage falumúzeum jó pél dái ennek a kulturális törekvés nek. A nagy szenzáció (legalább számomra) mégis a Vaasától tizenhét kilométerre délre, Solf közsé

Az emlékezés rögös útjai

Egy város – négy kiállítás

A nyolcvanas évek óta nem volt Budapesten holokauszt-kiállítás. Tavaly nyáron – a hatvanadik évforduló alkalmából – lett négy is. Mintha hirtelen törleszteni akart volna az ország. Jóvátenni a jóvátehetetlent. Nem a hatvan éve történteket, hisz azt még annyira sem lehet, de legalább hogy abban az országban, ahonnan az áldozatok egytizede származott, hatvan év kellett elteljen a holokausztmúzeum létrejöttéig. *[Előzménye az ÉS-ben: Rényi Ágnes–Rényi András: Történetnélküliség és sorstalanság, 2005/2. – a szerk.]*

Hogy megjelenjen az emlékezni, emlékeztetni akarás „állami igénye". Itt volt az ideje. Hisz lassan már nincs élő szemtanú. S legyen bár mégoly igaza is Kertész Imrének, hogy „a Holocaust elgondolása (…) többnyire meghaladja a vele küszködők teherbíró képességét", nem engedhetjük meg, hogy e nehézség okán visszariadva a feladattól teret engedjünk a felejtésnek. Az emberiség eddigi legborzalmasabb tette örök figyelmeztetés kell legyen számunkra, vészjelzés, melynek a megértésére nem azért kell törekednünk, mintha bízhatnánk annak sikerében, hanem hogy soha ne feledjük, ember voltunk e borzalom lehetőségét is magában hordja.

Hatvan év telt el. Megrendítő ez a szám. Legfőképp azért, mert nem hatvan éve emlékezünk. Az első évtizedek nem az emlékezés jegyében teltek. Legalábbis nem annak a fajta emlékezésének, amelyre ma általában gondolunk. A visszatértek – mert jelenlétükkel az ellenük és meghalt társaik ellen elkövetett bűnre emlékeztettek – sokak szemében szálka voltak: országos napilapok hasábjain is virágzott az antiszemitizmus.[1]

A kilencvenes éveknek kellett eljönniük ahhoz, hogy – bár sem az antiszemitizmus, sem az egyéb rasszizmusok, sem a holokauszt tagadása nem tűnt el – legyenek országok, ahol már Mahnmal[2]-ok, figyelmeztető- és ellenemlékművek épülnek, melyek a felelősség vállalására, az azzal való szembenézésre szólítanak fel. Hogy legyenek országok, ahol a nyilvánosság előtt már nem *comme il faut* nyíltan antiszemitaként interpretálható megjegyzést tenni, ahol a nyilvános közbeszédben a soát már ne legyen illendő nem elítélni.

A múzeum, a kiállítás, az emlékmű üzenet. Nem mindegy, hogy mit üzenünk vele. S különösen az nem, hogy mi az első, s állandónak tekintett magyar állami üzenet. Hogy az-e, hogy ami volt, elmúlt, s bármily fájdalmas is, nem érint bennünket a továbbiakban. Vagy esetleg az, hogy minket, ennek az országnak a lakóit nem terhel felelősség, hiszen mindent megtettünk az áldozatok megmentéséért.[3] Vagy netán az, hogy a soá örök figyelmeztetés mindannyiunknak, hisz – ahogy a londoni holokauszt-múzeumot záró Edmund Burke-idézet figyelmeztet – „ahhoz, hogy a Gonosz győzedelmeskedjék, pusztán annyi kell, hogy jó emberek ne tegyenek semmit"; talán az, hogy a soá legfőbb tanulsága, hogy a zsidók helye Izraelben van.[4] Vagy esetleg hogy a soá a zsidóság belügye.

A *Népszabadság* hasábjain[5] Kemény Mária a Páva utcai zsinagóga épületének díjnyertes, majd megvalósult tervét elemezte. A falat, amellyel akkor még csak tervezték, hogy körülveszik. Azt a falat, amely kísértetiesen emlékeztet azokra a falakra, amelyek mögé a nemrégiben véget ért század elejének zsidósága – félvén a környező világ antiszemitizmusától – zsinagógái többségét elrejtette. A falat, amely az egykori gettó falához hasonlóan elválasztja a soá üldözötteit az őket körülvevő „normálisak" világától. A falat, amely – illetéktelenül – a jeruzsálemi siratófalra utal. A falat, amely elválasztja a múlt borzalmait a jelentől. A falat, amely így a soát lezárt, feledhető múlttá teszi. Igen, Magyarország első holokauszt-múzeumának első üzenete – hisz ezt már annak is üzeni, aki csak elhalad mellette –, hogy a soát el kell rejteni.

S akkor mindezek után ki, kinek s mit üzen a holokauszt-múzeummal? Látszólag a ki kérdésére a legkönnyebb megadni a választ: a múzeum állami, tehát a kérdésre, mondhatnánk, a magyar állam a válasz. De államok nem hoznak létre múzeumokat. Azt csak emberek teszik a nevében. Emberek, akiknek dönteniük kell, kit, kiket tekintenek a magyar államnak. Akik valójában nem tehetnek mást, mint hogy a magyar állam polgárait, azok összességét tekintik annak. De honnan tudhatnák, ők mit gondolnak, ők milyen holokauszt-múzeumot szeretnének?

A holokauszt-múzeum létrehozását, terveinek kidolgozását – sem építészeti, sem tartalmi tekintetben – nem előzte meg társadalmi vita. Azokat sem kérték fel a megszólalásra, akiknek lett volna mondandójuk. Így mind az épület tervezői, mind belső kialakításának stábja kénytelen úgy tenni, mintha biztosan tudná a választ mindazokra a kérdésekre, amelyeket a múzeum létrehozása felvet. Mintha tudnák, hogy kiknek a nevében és mit kell képviselniük, hogy kikhez kell szólniuk.

Nem szokás a ki, a kiknek a nevében kérdését feltenni. Pedig ettől kezdve az üzenetmeghatározó kontextus függ attól, hogy ki az, aki az üzenetet küldte. S ha eleddig nem volt is társadalmi vita, magam egyetértek Kemény Máriával, amikor felemeli szavát egy olyan építészeti megoldás ellen, amely a magyar állam nevében a fentebbieket üzeni. Hisz véleményem szerint megengedhetetlen, hogy egy állami holokauszt-múzeum a feledésnek akárcsak a lehetősége mellett is kiálljon.

Mányi István tervének kommentárjában a hangsúlyt az intimitásra, a csendes elmélkedés lehetővé tételére helyezi. Nem kérdés, a soára való emlékezés egyik alapeleme a gyász. S az sem, e gyászból nem zárható ki senki, aki osztozik benne. Nem pusztán azoké, akiknek túlélőkként egész további életét meghatározta az, amin hatvan éve keresztülmentek. Nem is pusztán azoké, akik elvesztettek valakit. S nem is pusztán az üldözött csoportok tagjaié, akik származásuk okán érzik úgy, hogy osztoznak benne. Nem pusztán zsidóké, cigányoké, kommunistáké stb. Sőt, mindaddig, ameddig csak e csoportok osztoznak a gyászban, rémként él köztünk. Rémként, ami elválaszt, ami falakat von. Ameddig így van, addig a soá zsidó (cigány stb.) belügy, addig „nekünk magyaroknak" / „nekik magyaroknak" semmi közük hozzá. S képviselje ezt bármelyik oldal is, addig az együttélés békéjének megteremtése ellen munkálkodik.

Ugyanakkor elegendő-e, ha a magyar, az állami támogatással létrehozott holokauszt-múzeum csak a gyásznak ad teret? Hisz szép volna, ha minden magyar (minden európai, minden ember) úgy élné meg, hogy a „mieink" voltak mindazok, akik odavesztek. De ez nem lehet így mindaddig, ameddig nem nézünk szembe azzal, hogy pusztulásuk nem pusztán a Gonosz, a rajtunk kívül álló, tőlünk független Gonosz műve volt. Az állami múzeum nem kerülheti meg a szembenézést, a felelősség firtatását, a szerepvállalás elemzését.

Szita Szabolcs holokauszt-tankönyve bevezető soraiban azt írja, hogy „a magyar nyelvű kultúra megmaradásának egyik alapja [mindig is] a befogadás volt". Azt állítja, hogy a magyarok – néhány kivételtől, „a hatóságoktól" eltekintve – ártatlanok voltak a soában, semmiféle felelősség nem terheli őket az elpusztított, megkínzott, egy életre traumatizált áldozatokért. Pedig tudjuk, totalitárius diktatúrák viszonyai között is van mód az egyéni szembenállásra, tiltakozásra, s legfőképp az üldöző rendszer lelkes támogatásának megtagadására.

Személyes visszaemlékezésekből jól tudjuk, hogy a negyvenes évek elején, sőt, a harmincas évek végén is, tehát már jóval 1944. március 19-e előtt sok zsidó származású, vallású – nevezzük akárhogy – magyar élte meg, hogy addigi környezete elfordul tőle.[6] S a német megszállás után ez sokkal inkább így volt – nem volt ritka a feljelentés, bujkálás megakadályozása, s a lelkes együttműködés a deportálások „lebonyolításában" sem. S bár persze ennek ellenkezőjéről, valódi segítőkészségről is hallhatunk, a hétköznapi szolidaritás eme hiányai, sőt, az üldözésben való tevőleges részvétel nem a hatóságok, s különösen nem a német megszállók viselkedéséről szólnak, ahogy azok sem, amelyek a lágerekből, gettókból hazatérő zsidóságot sújtották (lakások, tárgyak elvétele, vissza nem adása, rosszindulatú megjegyzések, a teljes empátia hiánya stb.).

Egy állami múzeum, amely a megbékélést kívánja szolgálni, nem szolgálhat hasonlóképp „elkendőző", a felelősség alól feloldozó szellemet. Ahogy bármiféle „kollektív felelősség", „kollektív bűnösség" gondolatát sem sugallhatja. De a történetek, a hétköznapok – sokszor negatív, ugyanakkor esetenként pozitív részleteinek párhuzamos bemutatása szolgálhatja a történtek árnyalt, a világot nem jókra és rosszakra osztó, hanem a jelenségeket és embereket olyan-amilyenként való bemutatását. S ez ma már nem is oly nehéz. Hisz a hatvanévnyi távolság miatt – bármelyik „oldalt" vegyük is – kevés a túlélő. Kevesen vannak hát azok is, akiket felelősség terhel, akiknek ezért nehéz elviselnie a felelősség bemutatását, az arra való rámutatást.

Mindazonáltal ez csupa olyasmi, amivel kapcsolatban nem tudhatjuk, a nyilvános vita milyen igényeket mutatna meg. Hisz az *ÉS* hasábjain végre megindult, de szükségképpen csak egy szűk körre korlátozódó vita nyilván arról tanúskodik, szeretnénk az elkendőzéstől végre megszabadulni, szeretnénk tényleg szembenézni a történtekkel, nem szeretnénk, ha a múzeumunk a „magyarok kollektív bűnössége" mellett törne lándzsát stb., mégsem tekinthető igazán nyilvános vitának. Nem elegendő ahhoz, hogy úgy gondolhassuk, tudjuk, mit gondolnak a „szélesebb néptömegek". Pedig az a vita, ahol ez végre megmutatkozna, magánál a múzeumnál is fontosabb lenne. Hisz az egy valódi, élő emlékezés lenne. Ilyenre azonban eleddig csak Németországban és az Egyesült Államokban volt példa.[7] Ahol például Jochen és Esther Gerz e vitából született és a krematóriumok kéményére emlékeztető alumíniumoszlopa nemcsak hogy felszólítja a „falrafirkálásra", az emlékezés szabadon megválasztott graffitijeinek elhelyezésére a járókelőt, de még azt is e vita részévé tudja tenni, ha az oszlopon a holokauszt tagadói, netán helyeslői is elhelyezik a maguk horogkereszt alakú emlékezés-graffitijeit: mert azután ez is részévé válik a nyilvános beszélgetésnek, a kollektív feldolgozásnak. Egy ilyen valódi társadalmi vita után talán itt Magyarországon is lehetőség volna – a nem igazán adekvát épületterv mára megvalósult adottságait leküzdve – a szembenézés és a gyász közös múzeumának megteremtésére. Persze ahhoz, hogy egy olyan múzeum jöhessen létre, mely bár inadekvátan – hisz a soá nem zsidó, s különösen nem vallásos zsidó „belügy" – egy zsinagógában kapott otthont, képes legyen egy aktív társadalmi emlékezést szolgálni, sok időre lenne szükség. Többre, mint amennyit e múzeum stábja kapott. Hisz ennyi év hallgatás után már önmagában a vita elindulása is éveket vehet igénybe.

Mindazonáltal a jelenlegi ideiglenes kiállítás – szemben az épülettel – önmagában lenyűgöző, mélyen felkavaró. A Jakab Lili[8] által talált képek, melyeket így együtt Magyarországon – bár itt voltak – eddig soha nem láthattunk, önmagukban is olyan bepillantást engednek a soá valóságába, amelynek a néző szempillantás alatt a hatása alá kerül. S a képeket fel-, illetve levezető filmek, Enyedi Ildikó Roman Visniac[9] korabeli filmjei felhasználásával készült alkotásai, nem pusztán megfelelő kíséretként szolgálnak. A bevezető film egy olyan zsidó világot elevenít meg, hoz közel, amelyet mi, a soá után születettek már nem ismerhettünk. S a filmen e világ életre kel, szinte minden érzékünkkel átélhetjük jelenvalóságát – minekutána a zárófilm csak még hatásosabban utal a hiányra, e világ pusztulására. Legyenek ugyanakkor bármily megrázóak is az album képei, a látogatóban hiányérzet marad. Arra ugyanis, hogy az elpusztítottak a mi világunkból, Magyarországról származnak, s hogy elpusztításuk magyar együttműködés nélkül nem lett volna lehetséges, legfeljebb csak a Visniac–Enyedi-filmek utalnak – azok is csak meglehetősen áttételesen.

Illúzióromboló e döbbenetes képsorok után átmenni az igen szépen felújított zsinagógaépületbe. Hiába, hogy a pharrajimosra, a roma holokausztra utaló zászlók önmagukban szépek, s talán megfelelően elhelyezve az emlékezést is tudnák segíteni – ebben a környezetben hatásukat vesztik. Nem visznek tovább az emlékezés azon útján, amelyen az előző képsorok révén elindultunk. Inkább csodálkozást váltanak ki a nézőből, aki megéli a zsinagóga és a cigány holokauszt össze nem illését, s a zászlóknak egy emlékhelyre, de nem egy múzeumba valóságát. Az együttes így rosszul hat a roma emlékezést szolgáló zászlókra, s az őket megelőző kiállításra is. Így a zászlók – bár jelenlétük örömteli, hisz révükön a kiállítás nem feledkezik meg az oly sokszor e kontextusban is elfelejtett romákról sem – a kiállítás inadekvát, idegen lezárásává, valójában ismét az emlékezni nem tudás mementóivá válnak.

Most persze ismét a múzeumi térnél vagyunk. A zászlókkal szemben a Jakab Lili által talált album fotóinak az újonnan, a múzeum céljaira épült földalatti kiállítótermek adnak otthont. Ide Libeskind holokauszttornyához hasonlóan természetes fény nem hatol be. S a fehér falak kontrasztként szolgálnak a fekete-fehér képek fekete valóságához. Kérdés, hogyan lehet az egész múzeumot ilyenné tenni. Olyanná, hogy az a gyász, az emlékezés, a múlton, annak rémtettein s eltűnt szépségein való merengés otthonává tudjon válni. A zsinagóga nem tűnik ilyennek, s az összes rendelkezésre álló terület meglehetősen kicsinek látszik ahhoz, hogy az állandó állami kiállításnak s nem csak a zsidó gyásznak teret adjon. Ahhoz pedig igen leleményesnek kell lenniük a kiállítás rendezőinek, hogy a zsinagógai tér múzeumi felhasználása okozta disszonanciát eltüntessék.

A három nem állami kiállítása közül a Centrális Galéria kiállítása épp a hatvan év (el-), illetve (agyon-)hallgatását elemezte. Beleláthattunk abba, hogy hogyan lehetett úgy beszélni hatvan évig a soáról, hogy valójában ne legyen róla, vagy legalábbis az általa okozott pusztulásról, szenvedésről szó.

Ez a kiállítás nem magára a soára kívánt emlékeztetni, hanem a soára

[1] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[2] Mahnmal: emlékmű (német).

[3] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[4] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[5] Kemény Mária: Fal. *Népszabadság*, 2004. szeptember 18.

[6] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[7] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[8] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

[9] Lásd pl. Kertész Imre: Valaki más. Magvető, 1997. 11–12.

főnixtelevízió
a FŐ városi televízió

Egy televízió, amely humánus, hiteles, független,
amelyen egyre több népszerű tudományos műsort, dokumentumfilmet,
kulturális műsort és meghitt beszélgetést láthat.

A FŐNIX TV IRODALMI-KÖZÉLETI MŰSORA
MINDEN PÉNTEKEN 19.30-kor
ÉS SZOMBATON 16.00-kor
a képernyőn:
….ÉS…. arcok
E heti vendég Breuer János, beszélgetőtárs: Wiegmann Alfréd

Népbetegségek szelíd gyógymódjai
Új sorozat a Főnix TV-ben Váradi Tiborral
Adás: szombat 18.00, **ismétlés:** vasárnap 14.30

FŐNIX TV – UHF 31.
AZ IGÉNYES EMBEREK TELEVÍZIÓJA

páratlan oldal

JEGYZŐKÖNYV

Az *ÉS* cikkét nem olvasta, de „nem túl valószerű az, ha valaki mondjuk illegális vagy erkölcsileg-politikailag elítélhető dolgot csinál, és utána azt gondosan jegyzőkönyvezi" – mondta március 25-én Pokorni Zoltán az őt az Orbán Viktor családi vagyongyarapodásáról kérdező Havas Henriknek a tv2 reggeli műsorában. Anélkül, hogy állást foglalnánk a mind kuszábbá váló ügyben, meg kell jegyeznünk, Pokorninak elvben teljesen igaza van. Már érteni véljük azt is, hogy miért nem jegyzőkönyvezték az 1998 és 2002 közötti ciklusban a kormányüléseket. Amúgy meg módosul az átok: kerülj te nagy bajba, és védjen meg Pokorni!

győri

CENTENÁRIUM

A Lovag utca 3. számú ház falán márványtábla áll:

„E házban lakott 1920–26-ig József Attila, a nagy proletárköltő".

A falat a lábazattól az első emeleti ablak aljáig vakolat borítja, felette csupasz tégla. A vakolat meszelése hámlik, a tábla alatt három görbe kampósszeg, a középsőn műörökzöld koszorú, egy másikon kis nemzetiszínű szalag. Oldalt, velük egy magasságban, arasznyira tőlük gázcsapot jelző zománctábla.

Az emléktábla fölött, a téglafelületen tört vonalú műanyag kábelvédő cső és egy rozsdás vas zászlótartó. A felületet bevésett Bergmann-csövek és csupasz villanyvezetékek élénkítik. Ennél proletárabb emlékhelyet nehéz elképzelni.

Gondoljátok meg, proletárok...

Fábri Ferenc

IDÜLVE LAKHAT

Ha máshonnan nem, hát Esterházytól tudjuk, hogy a Római-part hagyományos evezős környékből puccosabb teniszvilággá változott. Aki azonban a jó idő beköszöntével arra kerékpározik, immár azt is láthatja, hogy a hangulatos Dunaparti üdülőövezet a terjeszkedő lakóparki ingatlanbiznisz kísérleti terepévé vált.

Március 22-én Aquincumban lakossági fórumon kívánták álláspontjaikat egyeztetni a rómaifürdői és környékbeli civil szervezetek képviselői, a kerületi és a fővárosi önkormányzatok vezetői, illetve az érintett térség polgárai. A legnagyobb érzékenységet és vitát a vasúti összekötő hídtól északi irányban terjeszkedő, az árterületen üdülőapartman fedőnéven lakásokat építő és forgalmazó társaság újabb és újabb vízparti telkeket bekebelező tevékenysége váltotta ki. Óbuda polgármestere védekezésképp többször elmondta, hogy a III. Kerületi Önkormányzat lakásépítésre nem adott ki engedélyt.

Csillaghegyen, Rómaifürdőn és Aquincumban ezek szerint egyedül Tarlós István nem látta és hallotta még azt az évek óta „futó" reklámszlogent, amely szerint a megszólított célközönségnek azért volna jó az árterületből egymás után kibúvó apartmanházakba költözni, mert ott az új tulajdonos „üdülve lakhat".

Töretlen jó szándékkal tájékoztatom továbbá Óbuda és környéke első számú vezetőjét egy másik, elkerülhetetlennek tűnő problémáról. Készüljünk fel közösen arra, hogy néhány év múlva az aquincumi híd megépítése ellen azok a mit sem sejtő polgárok tiltakoznak majd, akik mostanában költöznek be a tervezett híd nyomvonalától mintegy 50-100 méterre megépült, szintén a III. Kerületi Önkormányzat által engedélyezett lakóházakba.

-borzoló-

SZOCIÁLIS PIACGAZDASÁG

Multifunkcionális zöldséges. Szemben rendőrkapitányság: kávé, cigi, egy kicsit fentebb: nyolcosztályos gimnázium.

– Mit gondolsz, nem kellene *lejjebb vinni* a süteményeket, szerdáig nincs suli.

– Hm..., mennyivel?

L. Trepljov

KANADAIAK CSODAORSZÁGBAN

Nagyszerű időszakot töltöttünk itt, rengeteg élménnyel gazdagodtunk – így búcsúzott a Ferencváros két kanadai jégkorongozója Magyarországtól. A világbajnok Rob Niedermayer számára felejthetetlen volt, hogy kiskora óta először játszott nyitott pályán, a Kisstadionban. Jason Strudwick azt emelte ki, hogy az egyik edzésen rendőrök vezették el csapatát, mivel a klubvezetők nem tudtak megegyezni a csarnok használatáról az üzemeltetővel.

Mindketten kiemelték a magyar bajnokság magas színvonalát, ám hozzátették: az NHL-ben magyar játékos nem kapna helyet, csak a Fradi korcsolyaélezője, a 82 éves Hunyadvári Zsolt bácsi.

Ha ehhez hozzátesszük, hogy a két kanadai játékossal megerősített csapat a bajnokságban ugyanúgy negyedik lett, mint nélkülük végzett volna, elmondhatjuk: nem jöttek hiába...

lant-ás

IZRAEL A KÉPÚJSÁGBAN

A Magyar Televízió képújságjának 125. oldalán március 28-án a következő volt olvasható:

„A PFSZ-t az 1960-as évek elején alapította Jasszer Arafat azzal a céllal, hogy megteremtse a palesztin államot az Izrael által megszállt területeken."

Tény: a PFSZ 1964-ben alakult, három évvel azelőtt, hogy Ciszjordániát és a Gázai-övezetet Izrael a hatnapos háború során elfoglalta volna Jordániától, illetve Egyiptomtól – amely államok egyébként a nemzetközi joggal teljesen ellentétesen birtokolták 1948 és 1967 között e két, az 1947-es ENSZ-határozat szerint a palesztinai arab államnak szánt területet. 1964-ben az akkor megalakult PFSZ azzal a kinyilvánított céllal jött létre, hogy fegyveres harccal eltörli Izraelt a Föld színéről, a palesztin arab államot tehát nem Izrael mellett, hanem *helyett* képzelte el.

Mindezt figyelembe véve két lehetőség adódik:

1. A közszolgálati média tehát már megint tévedett. Már megint Izrael kárára.

2. A *Képújság* szerkesztője szándékosan átvette a PFSZ szóhasználatát, és megszállt területnek nevezi – nem Ciszjordániát és a Gázai-övezetet, hanem – Izraelt Tel-Avivval, Haifával, Éláttal stb. Ebben az esetben a saját logikája szerint precízen fogalmaz.

Egyértelmű tehát: vagy teljes szakmai inkompetenciával, vagy Izrael létének el nem fogadásával állunk szemben. Legfőbb ideje, hogy a *Képújság* vezetősége legalábbis képcserét hajtson végre.

Szegő Péter

SZÉGYENBEN

Nézem a kereskedelmi tévé egyik csatornájának bulvárműsorát, téma: a pedofil apa, akit munkahelyén tartóztattak le. Megszólaltatják a munkatársát, hatvanas, szegényes külsejű nő – az utcaseprők narancsos mellényében. Elmondja, hogy ismerős volt neki az arc, csak nem jött rá honnan, de szerencséje is az illetőnek, mert ellátták volna a baját. „Így meg, szégyenbe hozott bennünket" – fejezi be mondandóját.

Hallotta már valaki, hogy országgyűlési vagy önkormányzati képviselő, politikus, fontos pozíciójú köztisztviselő (a megfelelő tetszés szerint kiválasztható) ilyet mondott volna egyszer is, amikor kiderült, hogy társa sikkasztott, csalt, közokirathamisított, visszaélt a hatalmával (idem)?

Pedig ők is szégyenbe hoznak bennünket – mindnyájunkat.

Hegymegi Anita

SZÉP MAGYAR SZÓTÁR

ínséges: Amikor ínséges időket éltünk, kenyéren, szalonnán és krumplin tartottuk el magunkat, mesélte a férfi. Ma már sokkal jobb, van állandó fizetés, amiből kijön a kifli, a parizer és a zacskós tej.

kapcsol: Az asszony mogyorót rakott a tálba, bekapcsolta a tévét, és szemezgetett. Már éjfél is elmúlt, mikor arra ébredt, hogy elfogyott a mogyoró, a tévé kikapcsolva. Egy pillanatra úgy érezte, nem él egyedül.

léc: A léc közepe behajlott, nem adta pontosan az egyhuszas magasságot. A fiú csak az ugrás előtti pillanatban döntötte el, hogy nem ollózva, hanem hasmántban ugrik. A lécet maga alá sodorva háttal a kemény homokba zuhant. Az ég fullasztó kék színe fényesen izzott, amíg nem kapott levegőt.

másodlagos: Tornatanárunk mindig azt mondta, mesélte a férfi, nem a győzelem a fontos, hanem a részvétel. Talán ha jobb csapata van, másféle realizmusra biztatja őket, és a részvétel lett volna másodlagos. Netán részt se venni, és úgy győzni!?

nyüstöl: A fiú sokáig nyüstölte a motorját, bukott vele vagy százat, hajtotta, ami belefért. Aztán egyik napról a másikra megfeledkezett róla, csak akkor jutott megint eszébe, mikor egy éjjel fölriadt a ragasztószagban, hogy vajon minek az árából lett kitapétázva a szobája.

ostya: A pap a kislány szájába helyezte az ostyát, aki továbbra is tátva hagyta a száját. A férfi a sötét szájüreghez hajolt, s megpillantott egy friss aranytömést. Gyorsan még három ostyát csúsztatott a szájnyílásba.

parlag: A parlagon heverő földre egy férfi érkezett hosszú, hegyes karóval. Járkált egy darabig, aztán kiválasztotta a helyet, és leverte a karót, ami vörösrézből volt szépen megmunkálva. Húsz évig állt ott, mikor valaki kihúzta, mondván, ez itt teljesen fölösleges.

reklamál: Az edző addig reklamált a bírónál, hogy piros lapot kapott. Még az öltözőbe vezető lépcsőn is hőbörgött, úgy kellett lefogni, hogy ne tegyen kárt magában. Miután levonult, csapata kettő-nullról fordított, és megnyerte a meccset. Még szerencse, hogy három mérkőzésről eltiltották, ezek után úgyse tudott volna mit mondani.

Podmaniczky Szilárd

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

Fény az alagútban

Szikszay Károly

Szikszay Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom. Bp.
1979. juli. 7. XXIII. évf. 27. sz. 3.lap.
A tuloldalon lásd: Csajka G. Cyprian: "Fugit irreparabile tempus" c. rajzét.

NAPTÁR

SNI JÓ

rekvések monográfiája tárul elénk". (Magyar Nyelvőr 99: 487.).

Nem feledkezhetünk el a Tár nyelvművelő, ízlésfejlesztő funkciójáról sem.

Szabó T. Attila maga is reméli, hogy a Tár segítségére lesz a nyelv gazdagítására törekvő írónak is. Mint írja, „a ... szókincs gazdagításán, veretessé tételén buzgólkodó író is a régi erdélyi magyar nyelv gazdagságától, szemléletességétől, finom árnyaltságától serkentve a Tár adalékaiból talán gazdagíthatja a mai irodalmi nyelv szókincsét."

Okvetlenül gazdagíthatja az író is, az olvasó is, nemcsak egy-két szemléletes, kifejező régi szó, szókapcsolat, szólás felhasználása, felújítása által, hanem főként azzal, hogy e régi életszagú, színes, erőteljes nyelvet ízlelgetvén nyelvi ízlése is finomodik. A mai hivataloskodó nyelv mindent elszürkítő áradása ellen jó orvosság ezeket a régi szövegeket olvasni. Ilyen üdítő sorokat egy leltárban: „*Négy rossz skatulya, bennek levő haszontalan*

Csajka Gé Cyprián

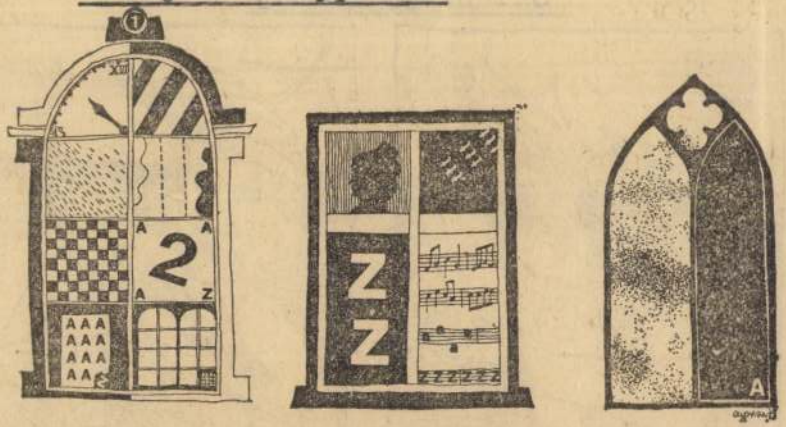

Csajka G. Cyprián: Fugit irreparabile tempus

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 7. XXIII.évf. 27. sz. 4. lap.

Örkény István temetése

A Rózsakiállítás fróját, ha nem- kérdések formájában kell öröksékívántan, ha váratlanul is de günknek tudni. Olyan kérdések-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1978 DEC 9

1021.

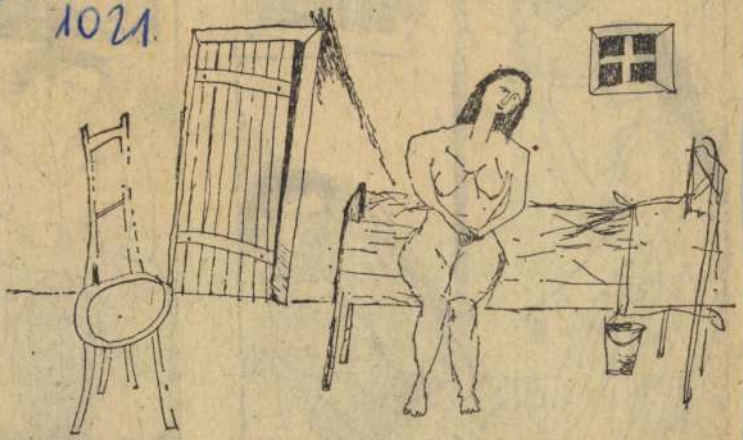

Szikszai Károly: Illusztráció

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 5.
XXII. évf.31. sz. lo. lap.

RÓBERT LÁSZLÓ:

KÁROGÁS

Kár, hogy olyan újságíró vagyok, aki sokat beszél és keveset ír. (Ha kevesebbet beszélnék és többet írnék, talán mondanék is valamit?)

Kár, hogy a hallgatás a leghatásosabb érvek egyike.

Kár, hogy a hallgatás olyan nehéz.

Kár, hogy egyszer elszívtam egy ópiumpipát és azt hittem: az ópium illata kellemesebb, mint a sikeré.

Kár, hogy a pipát én szívtam, de a mondatot Graham Greenetől hallottam.

Kár, viszont, hogy szívesen

pára

NÉVTELENÜL, VAGY NÉVVEL?

A közérdekű bejelentések egy része névtelen, de a névtelen bejelentéseket is figyelembe kell venni — olvastuk és hallottuk az elmúlt hetekben többször is, ellenőrzésre jogosult intézmények vezetőitől. Mondhatták volna úgy is: ha már vannak ilyenek, figyelembe kell venni őket. A gyakorlatias jó szándék vitathatatlan,

kások a
bítható
— fűzi
mert „a
vesen
így ne
négyzet
gos ala
Kiem
bizonyí
totta ki
is arró
rien ér
Mert k
Központ
nevű re
csért e

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 339-726

1978 APR 16

PEST MEGYEI HÍRLAP

Szikszai Károly

1021 Madarak

Szikszai Károly rajza

mok. 9.23: Népdalok, [illegible]. 12.00: Operettegyüttesek. 12.30: Hírek. 12.33: Zenekari muzsika. 13.23: Öt perc népzene Szíriából. 13.28: Kis magyar néprajz. 13.33: A Gyermekrádió műsora. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00—17.00: A Rádió kívánságműsora. 17.00: Ötödik sebesség. 18.00: A kultúra sokszínű szövete. 18.30: Hírek. 18.33: Zenekörzelben. 19.20: Reklám. 19.25: Jó estét, gyerekek! 19.30: Húsz perc bent Varsóból. 19.50: Tito Gobbi olasz operákból énekel. 20.10: A jövő orvostudományi tankönyve. 20.30: Hírek. 20.33: Köszönöm a beszélgetést. 20.58: Kérek egy sztorit! 21.30: A-tól Z-ig a popzene világában. 22.00: Jeremiás Béla népi zenekara játszik. 22.30: Hírek. 22.33: A hóhér halála. 23.00: Lehár operettjeiből. 24.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0.10: Műsorzárás.

vágott és kitöltött hirdetési szelvé-

énzfizetés esetén 200 Ft felett

t, valamint a 3% kezelési költséget

300 Ft felett 4 havi, 500 Ft felett

NÉP

TERJESZTŐ VÁLLALAT

lgálata

ÁNYA, Pf. 506.

DELÉS

állításra a fenti műveket:

. . . . . .

a megrendelő aláírása

. . . . . .

. . . . . .

lő ki!

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

MAFILM

A MAGYAR FILMGYÁRTÓ VÁLLALAT
ESTI TANFOLYAMOT INDÍT A FILMIRÓI MUNKA
(FORGATÓKÖNYV) MEGISMERTETÉSÉRE
ÉS SZAKMAI GYAKORLAT ELSAJÁTÍTÁSÁRA.

A jelentkezés feltétele:
Öt gépelt oldalnyi ötlet, téma, filmvázlat és életrajz beküldése 1979. január 15-ig a MAFILM Személyzeti Főosztályára (Bp. XIV., Lumumba u. 174.).

MAFILM

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
Szikszai Károly
ÉLET ÉS IRODALOM
1978 DEC 9

1021

Szikszai Károly rajza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 81.
Telefon: 337-748, 340-736

Szikszai Károly
grafikus

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1983 JUL 0 9

1021

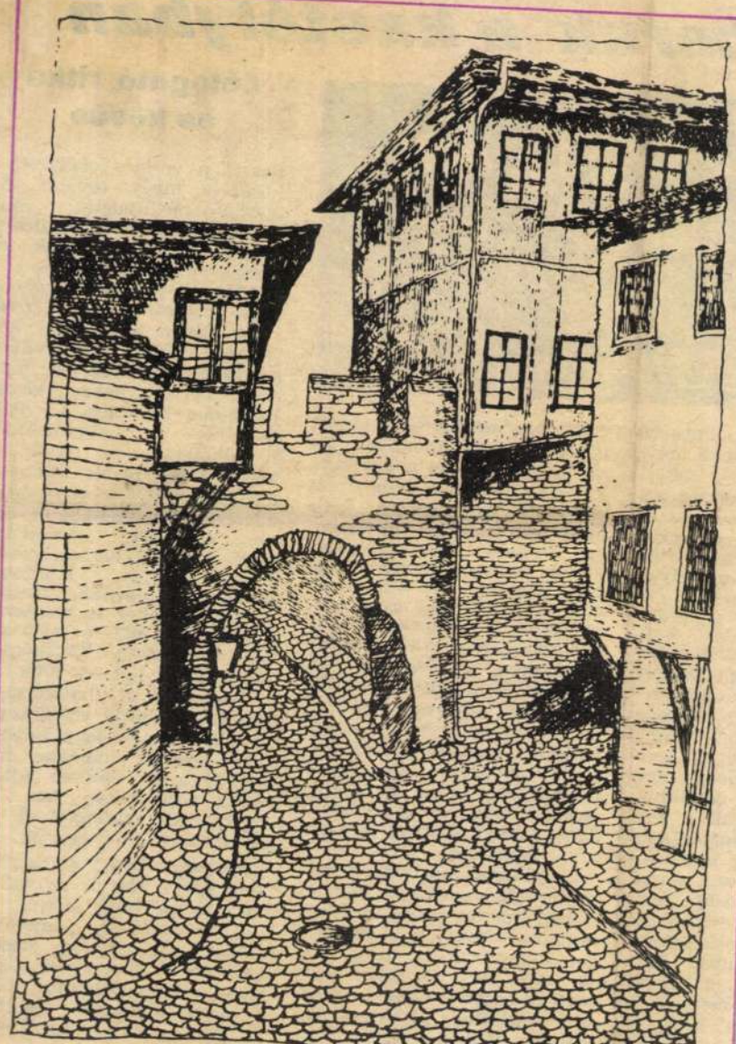

Szikszai Károly: Plovdiv

berek a

ak többsége
landó fel-
— sóhajt
mondja azt
enöt ápolt
n családja,
égis ritka
Van olyan
tíz év óta
dig jöhetne.
gyon szép.
park köze-
égi kastély
ak, amelye-
lis otthon
ő módon
ek, s ren-
incegy dol-
gondozók,
áll a het-
olgálatában.
k őket, hi-
orú sorsú
erül. Aki
s otthono-
sak sóhajt,
lítik. Fér-
s nem
még. Csak
a helyzete
ezeti életet.
hogy Tóth János pedagógus az intézet igazgatója. Azt mondja, más ez a világ, s más a gyerekeké, de ide talán még több megértés és türelem kell, mint egy iskolába. Elhiszem. Az 59 éves Máriának legalább ötödször mond nyugtató szavakat: az autó nem érte jött, menjen csak, vacsorázzék a többiekkel.

A kis éttermekben lassan, komótosan vacsoráznak a betegek. Nincs ott mindenki, Jánost az erkélyen találjuk, azt mondja, verset tanul. Kiderül, nótaszövegeket kapott valakitől, s nagyon megtetszett neki. A szerelemről szól, a szeretetről. János majd elszavalja egyszer, valakinek.

Az udvaron sétáló kis öregember keze dohánytól barna, s égett, de az ajkán is látni, annyira szívja a cigarettáját, hogy észre se veszi, hol az ujját, hol az ajkát perzseli a cigarettavég. Szép szál öregember az udvar hátuljába lépked, ott legnagyobb döbbenetemre kaszát akaszt a vállára fenőkővel a kezében megy tovább. Az igazgató megnyugtat: akik munkával is elfoglalhatók és gyógyíthatók, dolgoznak. Az öregúrnak a fűkaszálás a hobbija, esteledik, a helyére viszi a kaszát s a fenőkövet.

Az udvar hátuljában különben istálló, ólak világa kezdődik. A hatalmas park egy része konyhakert, kaszálót külön bérelnek, az ólakban kis- és nagymalacok lustálkodnak, az istállóban jászol előtt lovak álldogálnak. Húsból, konyhakert növényekből önellátó az otthon, kenyeret, süteményt tejes árukat Kunszentmártonból kapnak. Különben mindenért utaznak. Tiszaug kis falu, nehéz a beszerzés ruhaneműt, ágy- és asztalrut hát Szolnokról, Kecskemétről, Pestről hoz az autó.

Esteledik. A hálótermekben vetett ágyak várakoznak gazdáikra. A legidősebbek már eltették magukat holnapra. Az intézet ajtaja egész nap nyitva van, de senki nem csatangol el. Itt az otthona, itt megértik.

Hetvenöt beteg ember, ötven körül van a nyugdíjasok, járadékosok száma.

A tiszaugi új temetőben százegyven egykori otthonlakó sírját gondozzák a szociális otthon dolgozói. Ez is kötelességüknek tartják. Elvégre ez itt egy nagy család.

~~arányos szerkezet és repül~~ ~~ezt ami létrejön~~

Szikszay Károly

Szikszay Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp. 1980. jan. 26.

1980. JANUÁR 26.

XXIV. évf. 4. sz. 7. lap.

gyarlóságokat gúnyoló, szatírákban tréfálkozó szerepe? Kétségtelen viszont, hogy az ő magyar énekei — és nyelvünket pallérozó gondossága — nélkül nem születtek volna meg Berzsenyi ódái, Vörösmarty eposzai, az átköltött Eszópusz-mesék nélkül Fáy dévaj elbeszélései, sőt a kortársaknak — Baróti Szabónak, Helmeczynek, Takácsnak — küldözgetett levelek hiányában Bajza és Toldy kritikái sem. Megérdemelné hát, hogy valaki behatóbban foglalkozzék életművével, tudatosítsa kezdeményezéseinek nem csupán történeti, de máig ható jelentőségét, s a mai olvasók is megismerhessék.

Bár félt a forradalmaktól, Martinovicsék mozgalmát megértő figyelemmel kísérte. Amikor a napóleoni háborúk kegyetlenségeiről szól, a népek összefogását álmodja meg. „Jövőbe szántó" ars poeticái közül aligha lehet és kell jellemzőbbeket találni, mint amelyekben a honi gondokat és személyes lelkületét az egyetemes emberség követelményeihez igazítja, s az európai kultúra magaslataira tekint föl. Amikor a lealacsonyító szenvelgéssel az értelmes életet, az elmúlással az apró örömöket és az alkotó cselekvést állítja szembe; s mindezt anélkül, hogy római mestereit utánozná. Így kerül nála — többek közt — a „carpe diem" horáci filozófiája helyébe az „élni siess" tartalmasabb gondolata, amely a nemzeti lelkiismeret ébresztését szolgálja.

Z. Szalai Sándor

a Megyei Művelődési Központban, január 25-én

BENEDEK ANDRÁS: AZ ARANYTOLLÚ MADÁR. Bemutató az Állami Bábszínházban, január 26-án, Urbán Gyula rendezésében

C. H. DICKENS: KARÁCSONYI ÉNEK. Bemutató a Budapesti Gyermekszínházban január 26-án, Bohák György rendezésében

SORSFORMÁLÓ ÉRTELEM. Tompa László előadóestje az Egyetemi Színpadon, január 29-én

GYURKOVICS TIBOR: MAGYAR MENYASSZONY. Bemutató a kecskeméti Katona József Színházban február 1-én, Gyarmathy Ágnes rendezésében

Hangversenyek

ZEGER VANDERSTEENE énekestje a Zeneakadémián, január 26-án

PERÉNYI ESZTER ÉS KISS GYULA hangversenye a Zeneakadémián, január 27-én

A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye az Erkel Színházban, január 28-án. Vezényel: Margittay Sándor

Kiállítások

ALBERT LÁSZLÓ kiállítása az Állami Operaház Klubjában. Megtekinthető: január 28-ig

IPARTERV 1968—1980. Kiállítás az Ipartervben (Bp. V., Deák F. u. 10.). Megtekinthető: január 30-tól

ZÁBORSZKY GÁBOR kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: február 2-ig

BERKICS MIKLÓS kiállítása a Ferencvárosi Vasutas Művelődési Házban. Megtekinthető: február 1-ig

BOGNÁR ZOLTÁN kiállítása a Csók Galériában. Megtekinthető: január 31-ig

ÚJ SZERZEMÉNYEK kiállítása a székesfehérvári Csók István Képtárban. Megtekinthető: április 26-ig

RÉBER LÁSZLÓ kiállítása a miskolci József Attila Könyvtárban. Megtekinthető: február 23-ig

KÁRPÁTI ÉVA és GYEMÁNT LÁSZLÓ kiállítása a dunaújvárosi Uitz Teremben. Megtekinthető: február 17-ig

MOLNÁR ISTVÁN kiállítása a miskolci Mini Galériában. Megtekinthető: február 9-ig

SZABADOS ÁRPÁD kiállítása a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. Megtekinthető: február 3-ig

SNI JÓ

rekvések monográfiája tárul elénk". (Magyar Nyelvőr 99: 487.).

Nem feledkezhetünk el a Tár nyelvművelő, ízlésfejlesztő funkciójáról sem.

Szabó T. Attila maga is reméli, hogy a Tár segítségére lesz a nyelv gazdagítására törekvő írónak is. Mint írja, „a ... szókincs gazdagításán, veretessé tételén buzgólkodó író is a régi erdélyi magyar nyelv gazdagságától, szemléletességétől, finom árnyaltságától serkentve a

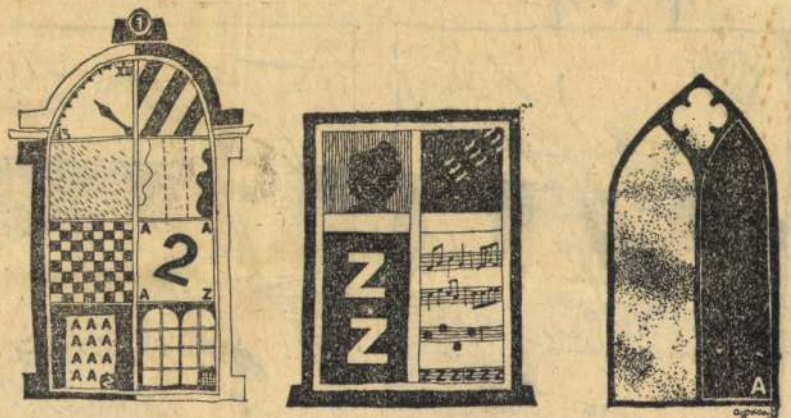

Csajka G. Cyprián: Fugit irreparabile tempus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Szikszay Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 JUL 7

Gyakori munkatársa

1021

Szikszay Károly: Illusztráció

Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

qvatikum

1983 SEP 16

1021

Szikszai Károly: Nazira megjött Szíriából, avag szerencsére visszavittem az üvegeket

a város innen meg messze van, jó néhány kilométerre, az erőmű és a hatalmas cukorgyár árnyékában, a kikötősziget mögött.

Újra megcsodálom a kétnyelvűséget, a mintaszerűen működő nemzetiségpolitikát, mely talán itt, Pohjanmaa-Österbottenban a legkitapinthatóbb valamennyi kétnyelvű terület közül. A nyugati partvidék lakossága ugyanis svéd, igaz, csak vékony partmenti sáv jelenti ezt a svédnyelvűséget, ám ezen a területen él a finnországi svédség egyharmada, jó százezer ember. A tengerparti városok népe ma már eléggé vegyes, Vaasában például csak harminc százalék a svéd, a város ennek ellenére kétnyelvű (a kétnyelvűséghez a törvény értelmében csak nyolcszázalékos kisebbség vagy háromezer fő szükségeltetik) s a feliratokon túl az üzletekben, vendéglőkben mindenütt lehet svédül rendelni. Előfordul ugyan, hogy a taxisofőr a svédül bemondott címet először hangosan finnre fordítja magának, dehát Gösta Ågren barátom szerint ez csak véletlen, „biztosan nemrég költözött ide a fiú, finn vidékről". Meg kell hagyni, Vaasa és környéke jól példázza a kétnyelvűség lélekgazdagító, s egymás kultúrájának megbecsülésére nevelő előnyeit.

Ezt tükrözik a múzeumok, ezt a finn és a svéd színház, ezt a két közösség heti- és napilapjai. A megyei múzeum (Pohjanmaan museo — Österbottens museum) rendkívül gazdag néprajzi anyaga, vagy a régi svéd paraszti világot idéző Brage falumúzeum jó példái ennek a kulturális törekvésnek. A nagy szenzáció (legalábbis számomra) mégis a Vaasától tizenhét kilométerre délre, Solf község

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajzai

15

ÉLET ÉS IRODALOM

Bp.

1979. [illegible]. juni. [illegible]. XXIII. évf.
25. sz. 15. lap.

Összeszedem az ismereteimet.

— De ha a gépet túlterhelik, nem fog szépen mosni. Foltos, pecsétes marad az ágynemű...

— Na látja — szakít félbe a nagy darab ember —, hát ezért tartjuk a némát.

●

Már hallottam D. Józsefnéről. „Visszamosó", írták a kartotékjára a munkaügyi osztályon, az a feladata, hogy a foltokat, pecsétet, amiket a gép nem tüntet el, kikezelje. Ha a mosógépekből kikerülő ruha szennyes, szürke marad, D.-né kezébe adják, ő mégegyszer kimossa. Órabérben dolgozik, ha a főművezető szavaira gondolok, máris szánni kezdem D.-nét.

Nagy Lukács mosómester csak legyint erre, nehogy elkezdjem D.-nét sajnálni, sajnálni csak neki van joga a mosónőt, ő dolgozik mellette, ő ismeri a disznóságait, s a mások disznóságait. No meg Klinyecz, a kétméteres óriás, aki gozó címet kapott. Most meg Nagy Lukács csapkodja a térdét.

Az ünnepségen annak rendje és módja szerint olvasták a neveket, amikor D. Józsefné nevéhez ért az igazgató, hárman is megkocogtatták a néma vállát: — Menjen, magát szólítják. — D.-né felállt, szépen kisétált az emelvényhez, kezet rázott az igazgatóval, majd hóna alá szorította a plakettet, oklevelet és közámulatra bogarászni kezdett a borítékban. Amikor látta, hogy stimmel az összeg, biccentett az igazgatónak és a helyére ment.

Néma — súgtak össze elnézően az emberek és megtapsolták.

Néma — néztek össze elnézően az elnökségi tagok, tapsoltak ők is.

Ő volt az egyetlen, aki nem a széktámla mögött és nem is a vécében tapogatta ki a boríték tartalmát.

Néma — mondja az óriás Klinyecz. Nagy Lukács bólint rá.

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVANOVI
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Széch
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT. Budapest
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató 79—
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi (Bud
Könyv- és Hírlap Kül
Előfizetési díj: negy

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

megnyirtam a juhokat kihajtottam a kecskét
megtömtem a libát csalánt vágtam a kiskacsáknak
tengerit morzsoltam a tyúkoknak moslékot főztem
a malacoknak csontot löktem a kutyának tejet
töltöttem a macskának Ő nagyot ásított kidörzsölte
az álmot a szeméből és szólt: Szaporodjatok és
sokasodjatok és töltsétek be a földet

Hatodik nap

fájások ébresztettek megszültem magzatomat
megfürösztöttem bepólyáltam és megszoptattam
Ő föléhajolt hagyta hogy a kis kéz megszoritsa
az ujját képmására mosolygott és látá hogy
minden amit teremtett vala imé igen jó

Hetedik nap

gyereksírásra ébredtem gyorsan tisztába tettem
megszoptattam és elcsitult Tüzet raktam
kiszellőztettem felhoztam az újságokat meglocsoltam
a virágokat óvatosan letörölgettem megcsináltam
a reggelit A kávészagra felébredt bekapcsolta
a rádiót rágyújtott és megáldá a hetedik napot

zonytalanság tapa
mélyiség lényege
tudományág defi
lunk ki — mind
lönülés a társa
ezt tilthatja, tűr
ja. Ehhez, persze
kell, hogy me
progresszív és
viselkedésformák, illetve melyek
tekintendők retrográdnak és ha-
szontalannak. Azt hiszem, e
tisztázás a társadalomtudomá-
nyok súlyos adóssága, *Lucien Séve*
magyarul is megjelent mo-
nográfiáját, a *Marxizmus és sze-*
mélyiségelméletet leszámítva, alig
találunk hozzá irodalmat.

Nálunk a társadalom szintè
minden tekintetben a közösségi
elvet vallja, s talán éppen ebből
adódik a személyiség szuverení-
tásának megítélése körüli této-
vaság. Hiszen a közösség és az
egyéniség látszólag ellentmondó
fogalmak! Rákosy Gergely me-
sélte, hogy az ötvenes években
összehívatta a megyei párttitkár
a területen élő tollforgatókat, le-
ültette őket egy hosszú asztal-
hoz, jobbra a költőket, balra a

vevő tárgyak oldaláról szo..tjá
uniformisba a személyisége
unalomig elcsépelt téma, hog
lakásunk, bútorunk, sőt kultú
ránk (tévé!!!) ijesztően egysége
sedik, másként: szürkül. Marad
junk a személyiség társadalm
megítélésénél, az sokkal fonto
sabb és fájóbb.

A közösségi elv teljes félre
értése, ha a szokványostól eltér
magatartású embereket eleve kö
zösségellenesnek minősítjük. A
ember lényegéből fakad a kü
lönbözés vágya, s abban én nen
találok kivetnivalót. Hányszo
tűzték tollhegyre a humoristák
hányszor vették nyelvükre az ön
jelölt erkölcsbírák a maszek lán
gossütőt (a benzinkutast, a par
kettacsiszolót, a butikost stb.)
aki nyugati csodaautót vesz ma
gának, csakis azért, hogy a töb

ÁRA: 4,– FT

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza

Magyar Hirla

ewicz

kiadtunk. A külföldi írók névsorát talán a híres szerelmes Abélard nyitja és, mondjuk, Stefan Zweig zárja. Alig van olyan neves írója a világnak, akit ne adtunk volna ki. Népszerűek sorozataink is. Ilyen például A Költők Könyvtára, mely borítója után a köznyelvi „csofán" becenevet kapta. Ebben testvériesen megfér egymással Jeszenyin és Aragon, Majakovszkij és Petrarca, a mi Julian Tuwimunk és Pierre de Ronsard. Népszerű a huszadik század nagy regényeit bemutató sorozatunk. Mindet felsorolni nersze nehéz. Legalább harminc sorozatunk van ugyanis.

— *Milyen magyar műveket jelentet meg mostanában a kiadó?*

— Korábban már kiadtuk Déry Tibort, Füst Milánt, Kosztolányi Dezsőt, Lukács Györgyöt és Németh Lászlót. A közelmúltban jelent meg Lázár Ervin Fehér tigrise, Nádas Péter Egy családregény vége, Lakatos Menyhért Füstös képek című regénye, valamint Karinthy Ferenc, Simonffy András, Déry Tibor regényei. Kertész Ákos Makrája három kiadást is megért. Mi adtuk ki a magyar költészet eddigi legnagyobb lengyel gyűjteményét is.

(bella)

TÖRTÉNELEM [illegible], AVAGY AZ EGY JELES VAD-KERT, AVAGY AZ OKTALAN ÁLLATOKNAK HISTÓRIÁJA (Magvető)
HATVANHAT CSÚFOS GAJD. XVI—XVIII. századi magyar csúfolók és gúnyversek (Magvető)
„MINDEN DOKTORSÁGOT CSAK KÉSÉRTEK." Szemelvények a XVI—XVII. század magyar nyelvű orvosi kézikönyveiből (Magvető)
GALLOV REZSŐ: AMERIKAI ARÉNÁK (Sport)
FÖLDÜNK A SZALJUT—6 FEDŐLZETÉRŐL (Műszaki—Masinosztroenyie)
TUDOR VIANU: KOROK, IRÓK, MŰVEK (Kriterion)

Filmbemutatók

November 3-án (szovjet filmek)

RITA ASSZONY MENYASSZONY
CSILLAGHULLÁS
MAGÁNÉLET. Rendezte Jurij Rajzman
RÖPKE ÉJSZAKA
A LELEMÉNYES NYUSZI. Mesesorozat

Színház

HERVÉ: NEBÁNCSVIRÁG. Bemutató a Fővárosi Operettszínházban október 28-án
SZEKELY JÁNOS: IRGALMAS HAZUGSÁG. Eredeti bemutató a békéscsabai Jókai Színház Klubszínházában október 28-án
MILJUTYIN-DUNAJEVSZKIJ: FILM-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

Grafika

1993 OKT 28

1021

Szikszai Károly: Árgyélus haldoklik

Szikszai Károly, grafikus

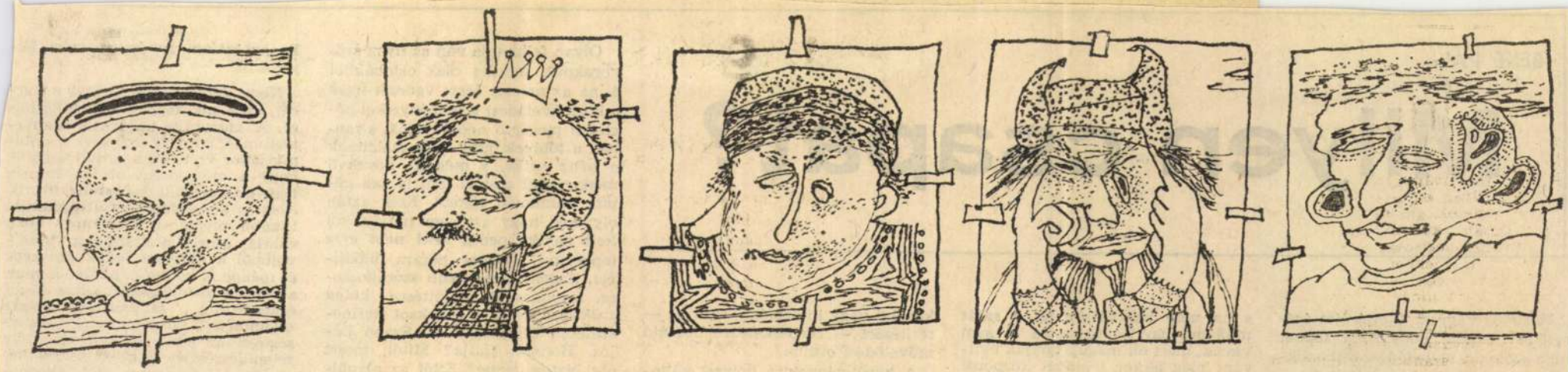

Szikszai Károly: Lerajzolom száz forintért, úgy, ahogy kinéz

Élet és Irodalom, Bp. 1985 júl. 5 XXIX/27

BEKE PÁL:

Milye

Hazudós vagyok. Elöljáróim ígéretemet vették, hogy soha többet nem szólok a művelődési otthonokról, mert különben elárulják, hogy en magam ugyan már tíz éve fog-

n szö-
ákból
ugye
et hő-
s van-
adnak
vekvő
n ké-
aztán
k, mi
erre
lődli-
kozás-
volna
erme-
ó La-
miért
lapál-
emnek

Ez az intézmény éppen ezért létjogosult.

Nem, dehogy kell levinni a mércét, csak másképpen kell fölállítani. A kulturális környezet alapvetően más, mint az intézmények alapításakor volt és az is nyilvánvaló, hogy a művelődési otthon immár nem az egyedüli kulturális forrás. Nem is kell tehát úgy viselkednie. Inkább olyan intézménnyé kéne válnia, amely a számtalan tennivalóból *a helyben lakók szüksége és igénye* (s nem a népművelő vagy a fenntartó-felügyelő ízlése vagy értékítélete) alapján válogat; olyanná kell válnia, hogy tevékenységével az adott településen vagy településrészen élők *gondjaira* keressen választ, megoldást, alternatívát. Írott vagy szóbeli tanácsadás-

Szikszai Károly

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 23.
XXIII. évf. 25. sz. 15. lap.

CSALOG JUDIT

Hypo

és bólint
ondatára.
n fontos

a néma
előtt ké-
elügyeleti
kékítet-
otthon a
megva-
ni mióta,
ruha- és
jó hírne-
kell mos-
ben pél-
miniszter-
everedett
zött, nem
gy zűrza-
lyett két
omagjába,
nert mű-
közöit le-
s színek-
emberé-
tbe szag-

tették hát
, ha fon-
ll meg a

Jön a technikus és a társa, a nadrágszáruk még nedves. Kérdezem mi baj van D.-névei, én eddig csupa jót hallottam róla. Összenéznek. Egymás mellett állnak, mindegy, hogy melyik mondja, együtt mondják:

— A mosodavezető utasításba adta, hogy a Hypót nem lehet biszulfitba rakni. D. Józsefné nem veszi tudomásul az utasítást, kárt okoz a vállalatnak, meg fogjuk büntetni.

Elviharzanak.

Kérdezem Nagy Lukácsot (akinek joga van sajnálni a némát), igazat ad-e a technikusoknak.

— A technikusok elmehetnek a francba — mondja nemes egyszerűséggel, de hogy ne legyen egyértelmű a dolog, hozzáteszi: — A néma viszont megéri a pénzit. Túl sokat enged meg magának. Ha az embereim meg bírják állni, hogy ne tegyenek Hypót a biszulfitba, ő miért nem bírja? Ugyanolyan dolgozó, mint a többi.

Tehát a mosómester is. Akkor már világos a beszéd. A technopózban. Senki nem látott semmit, a néma győzött.

Harmónia és békesség a gőztől nehéz mosodában.

●

— Mit fog tenni? — kapom el a technikus karját, ezúttal nincs vele a társa. Emberi a hangja, szelíd.

— Nem tartja be a technológiát. Biszulfitot tesz a vízbe, felforralja. Eddig rendben is volna a dolog, kitűnő fehérítő oldat, eltüntet minden színes foltot. De akkor beleönt egy fél kanna Hypót. Tudja, mit csinál fél kanna Hypo forró oldatban? Szétszedi a ruhát, porrá foszlatja. No nem azonnal. Az ügyfél hazaviszi a ruhát, szép fehér, jókat alszik benne, de amikor legközelebb mosásba adja, a gépben szitává lyukad a lepedő. Rengeteg kártérítés. Megértheti maga is.

— Én megértem — mondom a technikusnak, és tisztelettel adózom kristálytiszta logikájú érvelésének. De talán éppen a kristálytiszta logika vált ki bennem gyanút. Manapság már minden olyan kristálytisztán levezethető, minden olyan egyértelmű, csak az nem érti, aki nem akarja, hogy mit kell tenni, mindenki megfeszül és mégis...

— Miért nem magyarázzák meg a némának, hogy mit miért?

— Gondolja, hogy nem próbálruhát, tele van barna és fekete pöttyökkel, meg egyébként is...

A mosók nem bírnak a foltokkal. Pedig a mosókonyha falára kitűnő technológiai utasításokat aggattak, amelyek pontosan elhatárolható kategóriákba sorolják a különféle szennyeződéseket, eltávolításuk módját. Ám a szennyes csíkok, izzadságfoltok egyre-másra különböznek egymástól. Ahogy a lakosság egyre jobban bolondul, úgy születnek újabb és újabb természetű csíkok, izzadságfoltok, némelyik egyszerre több kategóriába is sorolható, másmelyik meg egyikbe sem, a technológiákat módosítgatják ugyan, de amint kiaggatják a mosókonyha falára, máris megsárgulnak a gőzben. A mosók a fejüket kapkodják és viszik az új szennyest a némához.

— Higgye el, megvesződik a néma — mondja a mosómester, és kiköp, mert a mosóban apró, illatos mosóporszemcsék is szállnak a levegőben, tele lesz velük az ember szája.

●

Fokozni kell a minőséget! (?)
Jobbítani a hatékonyságot! (?)
Odahatni a technológiára! (?) — néz körül szigorúan a mosodavezető, az első sorokból tucat fej bólint minden mondatára. Záporeső, zivatar — mondja a Kossuth-rádió valahol az udvaron, le kell halkítani, mert idebent tanácsko-

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1981 MÁJ 16

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly, grafikus

1021

Szikszai Károly rajza

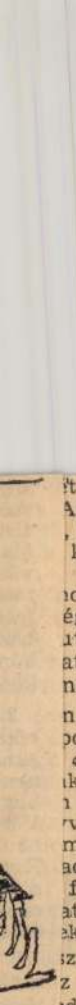

ít éve; szer
Antal. Ezt
, mert a ho
középiskol
félreértés
ost folyam
égieket köz
után fölvál
atra vagy
natkoznék.

n sem tartom jónak a posztrofált tankönyvet. a mentségére szolgál: könyv szerzője állítja, a cigány alakja azonos val, a költővel, hanem történészek: például adár vagy Tóth Dezső, folytathatnám. S még atnánk más kifogásolt ek forrására is.

az értelmezés még nem z értelmezés elvi lehe dig Galsai mintha ezt jánlva, hogy Latinovits meghallgatása *helyet*erselemzést. A költemé általában az irodalmi - belső szerkezetének, k magyarázata szinte etlen föladat. Mégis föl meg újra meg kell pró k vele, mert nem ha tunk egyedül az ösztö zésekre, meg kell kísé líltárni valamit a műkö anizmusokból, behatolni lá és észrevétetni azt, ami jára hagyott, pallérozat münk különben elsiklan a vers megértése — nek is föltétele. A szó tankönyv nem jól oldja feladatot (tizenkét évnyi nkönyv esetében is hosz A versértelmezés jogo mégsem tagadnám. Csak az értelmezés kategori yszerűsítő. (Bár arról sem negfeledkeznünk, hogy a széles körű bizottság értékeli. Ha Galsai Pongrác úgy véli, hogy a tankönyvek készítői valamiféle zárt kasztba tartoznak, téved. Tankönyvírónak lenni nem kiváltság hanem gyötrelem. Ezért ma má egyre kevesebben vállalkoznak rá Jobban is járnának, ha több hóna pos vagy több éves erőfeszítés he lyett inkább ők is kezükbe venné nek egy régi, kicserélés előtt áll tankönyvet, és élcelődni kezdené nek fölötte. Mindenesetre meglen ne az az elégtételük, hogy okosabb nak tarthatnák magukat azoknál akik az új tankönyvek megírásár vállalkoztak. Okosabbak is lenné nek.

dr. Honffy Pál

a Tankönyvkiadó főszerkesztője

Értsük egyszerre?

Csak most, háromhavi késés érkezett el hozzám az ÉS januá 3-i száma, amelyben Péter Lászl Lackó Miklósnak, a Magyar Tud mányos Akadémia József Attil ülésszakán elhangzott kijelentés vel foglalkozik. Lackó szerint J zsef Attila *A Dunánál* című vers eddig helytelenül értelmezték: utolsó szakasz *nem* a Duna-völ

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai
Élet és

15.

6. XXIX/17

Szikszai Károly: Vázlat a mindenséghez

arra megy, hogy MA mennyivel zárok, nem baj, ha a vevő nem jön vissza.

Tegnap a kereskedelem feketefehér volt, úgy tudtuk, hogy munkánkon KIS ÉS FIA keres, a KÖZÉRT meg akár éjjel-nappal, mint csillag az égen. stb. Tegnap előtt?

ládnak, mindig magam azt, akinek készül. H nem szólok, nincs vita, gyom a kötést, mert ak csak bérmunka lenne ajándék.

A gyereket nem lehet ni. Azaz hogy elvihet débe, óvodába, ahol be ajtón vagy ablakon.

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkeszt
Szerke
KÉZIR
Kiadja: LAPKIA
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORE
Terjeszti a Magyar Posta
a „Kultú
Előfizetési

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1981 MÁR 28
ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly, grafikus

/1021

Szikszai Károly rajza

tud újat mondani a Bartók-műről, nem tud hozzátenni sem a vállalkozásához.

Kellemes illusztrációk ezek a kellemes tavaszban, amelynek szépségével — nem mentségként mondom — nehéz versenyre kelni. A Tavaszi Fesztivál közönsége többet érdemelt volna.

bok „feldobására" használni.

Egyébként a többi fontosabb szerep alakítójával sincs baj. Lívia szerepében *Jobba Gabi* megismétli a Hasfelmetsző Jackben nyújtott teljesítményét, de itt, a méregkeverő császári matróna fi-

Rubinyi Mózes emlékezete

Komlós Aladár ezt az alcímet adta egy Kiss József-emlékbeszédének: „A zsidó költő és a dicsőség". Rubinyi Mózesnél sem hanyagolható el ez a komponens; a dicsőség vágya és keresése. Elérte, amire törekedett: egyetemi tanári címet kapott és tagja lett a Magyar Tudományos Akadémiának. Két urat szolgált egyszerre: a nyelvészetet és irodalomtörténetet. Érdeme valahol a kettő metszőpontjában tapintható ki.

Irodalomtörténeti monográfiáit (a Vajdáról és Mikszáthról szólót) túlhaladta az idő. Kiss József életét és költészetét az ő kísérlete óta kezdte csak komolyabban vizsgálni a kutatás. Még a részletek tisztázásánál tartunk.

Ám a Mikszáth-filológia hálával tartozik neki. Tagja volt annak a szerkesztő bizottságnak, amely 1910-ben — az író negyvenéves jubileuma alkalmából — harminckét kötetben kiadta Mikszáth Kálmán munkáit. A tizennyolc kötetes Hátrahagyott Iratokat egyedül gyűjtötte össze és rendezte sajtó alá. Elkészítette kiadatlan írásainak bibliográfiáját. A szövegközlés nem kifogástalan, a bibliográfia hiányos, mégis, a most folyó kritikai kiadás — amelynek harmincnégy kötetét lektorálta — így értékeli: „Fáradozását akkor méltányolhatjuk legjobban, ha felmérjük: mennyit tett egymaga, amikor mások — talán kedvezőbb körülmények között — semmit sem tettek Mikszáth szolgálatában, műveinek feltárása és megvalósítása terén".

Nyelvészeti munkásságában is több minden foglalkoztatta. A modern nyelvtudomány számos új gondolatáról ő tájékoztatta az itthoni olvasókat. A magyar nyelvjárástant a moldvai csángók között végzett felmérésével gazdagította. Nyelvész-méltatásai Szarvas Gábortól Balassa Józsefig adalékok a magyar nyelvtudomány történetéhez. Egy munkája kézikönyv maradt: Mikszáth Kálmán stílusa és nyelve (1910). Ez az első írói szótár. A maiak anyagukban teljesebbek — hiszen ő csak a népnyelvi szavakat és szokatlan kifejezéseket jegyezte ki — de az úttörő érdem az övé.

Egy nemrég megjelent memoárban olvastam: „Kihunyt csillagok fényéhez hasonlóan kihunyt életek üzenhetnek". A két tudomány művelői — életben maradt tanítványaival egyetemben — felfogják üzenetét centenáriumán.

Scheiber Sándor

Szikszai Károly

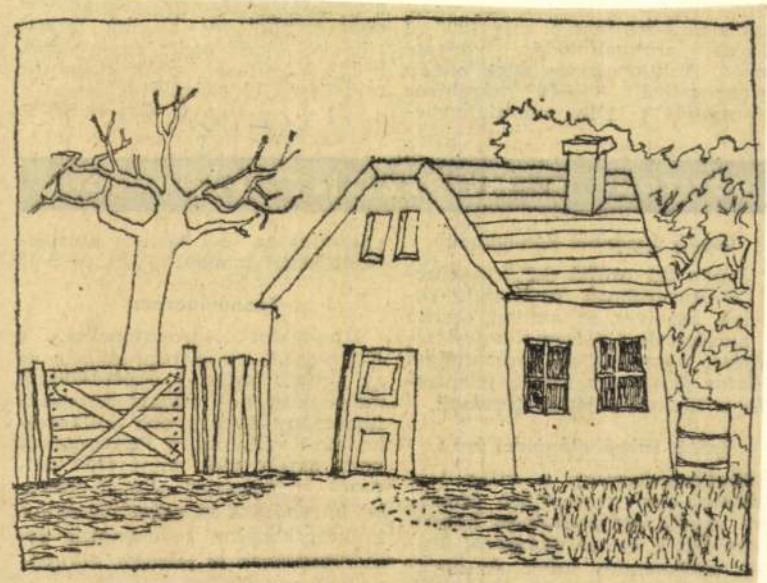

Szikszai Károly rajza

Керасеев 58.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 41

ÉLET ÉS IRODALOM
Szikszai Károly
grafikus

1021

Szikszai Károly: Fürödjünk együtt!

kell az embernek, ha kapaszkodni akar. Közös erővel gerendává hízlaljuk. Eddig rémüldözött az orvostól, most a kegyelmi ítéletet várja tőle. Hej, ha én egyszer meggyógyulok! De másként lesz itten minden!

Azt mondja, akkor volt ő kötni való bolond, amikor először az üveg után nyúlt, és az is maradt, egész decemberig. Karácsonykor úgy megijedt, hogy eldobta.

— Mennyit ivott?

— Sokat, uram, nagyon sokat.

— Mégis.

— Négyet naponta. Literben.

— Bort?

— Tisztán.

— Reggel, délben, este?

— Reggel még nem jó a bor, este meg már nem maradt erőm, hogy igyak. Arra én nemigen emlékszem, hogyan feküdtem le, csak arra, hogyan ébredek. Mindig gondoltam, gyöngülök egy kicsit, mert apám öt litert iszik naponta, pedig túl van a nyolcvanon, még sincs neki semmi baja, nekem a négy is elég. Részegnek az én apámat nem látta még senki, csak anyám mondja másként. Ő szerinte meg józan

második osztályba lép, ha bot, akkor első is lehet bel mít az is, milyen gyümölcs a fa, de nem sokat. Ott a mindent ki lehet egyenlíten

Nem erőltetem, de nem is meg. Most gyón a betegág gyes Jóska. Mindenki tudja a szemek váltogató becsu kinyitása olyan nehéz mun lami fizetésért ezt elvárni het. Jóska azt szokta meg, get lát, az egyik szemével mindjárt hunyorít. Kegyeskedik átvenni. Az a nehéz ebben a szakmában, hogy számolni kell tudni. Akárhogy kacsint is, lenni muszáj éppen annyi első osztályúnak, amennyi be van írva, mert tőle is átveszi valaki, és legyen annyi harmadosztályú is, amennyi éppen kell, mert különben mit eszik a vékonypénzű hazai fogyasztó.

+

Sok idő van a kórházban, arra is futja, hogy kitaláljam: kegyes

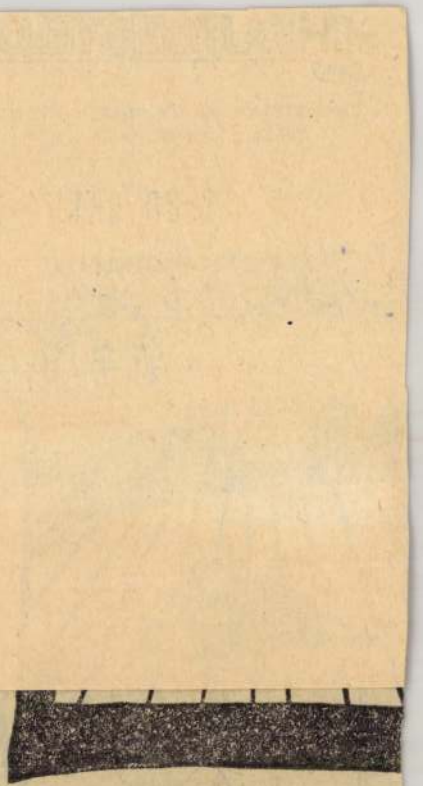

El Kazovszk

Egész délután madarászunk. Meg-megakad: azért lett csak ekkora a vágás, mert ezen is látszik, mi az ő baja.

— Megint nincs igaza. Megmondta az orvos előre, hogy mekkorát vág.

Szikszai Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 JUL 1

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

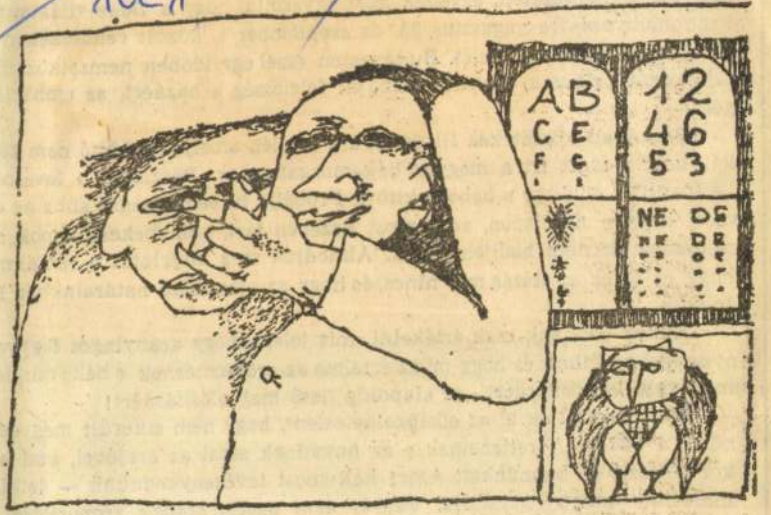

Szikszai Károly: A szemorvosnál

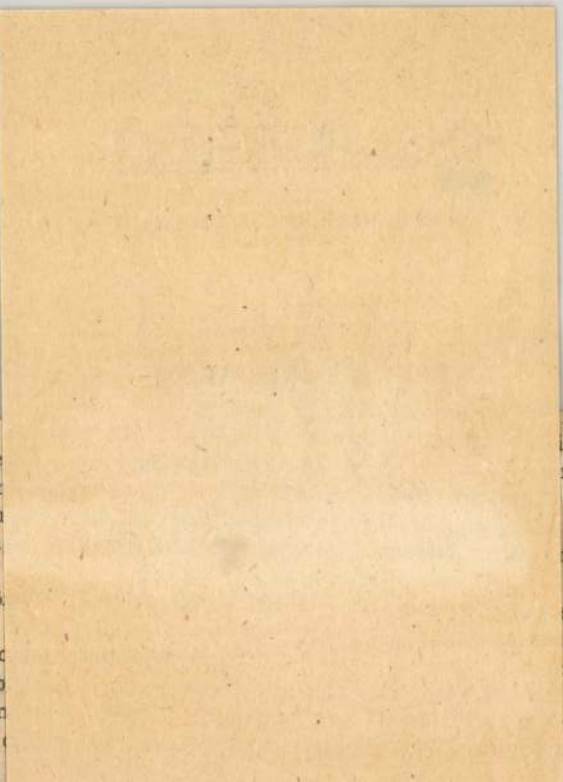

döttség, amelyet
nak főtitkára ve
kezdeményezésé
az európai bizto
találkozót tartan
gért.

Prágában kö
kal halála előtt
„Képzeljük el, h
vasó, hogy a nap
rakoznak, hanem
hogy ez és ez az
zeledik.

Akkor tudnál
nyugvásban élünk és hogy mi az értelme az erőfeszítésnek e béke mindenáron való biztosításáért, az alapokig ható megvalósításáért!

Mert képzeljük el az elképzelhetetlent, hogy nem sikerült megvédenünk a békét! A rettenetnek s az önvádnak azzal az erejével, ami akkor töltene el bennünket! Azért kell most tevékenykednünk — lelkiismeretünk megnyugtatására. Vagyis *nem puszta szavak szaporításával,* nem szép szólamok ismétlésével, *hanem tettekkel,* ha kell, kockázatot és áldozatot vállalva."

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 387-748, 340-726

Szikszai Károly grafikus-

1981 JAN 24

művész

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Szikszai Károly rajza

egyi
tudtam
a má
a harm
alélt

a negy
én h
ha szá
vissz
ahonn
mely

TÁLOK

lik napon köszönt, a harmadik
lkalommal megkérdezi, milyen
emzetiségű vagyok. Angolul

látom, hogyan telik meg a k
csim. A pénztárosnő blokkol
árumat papírtasakba rendezi

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-736

Szikszai Károly
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 AUG 15

1021

Szikszai Károly rajza

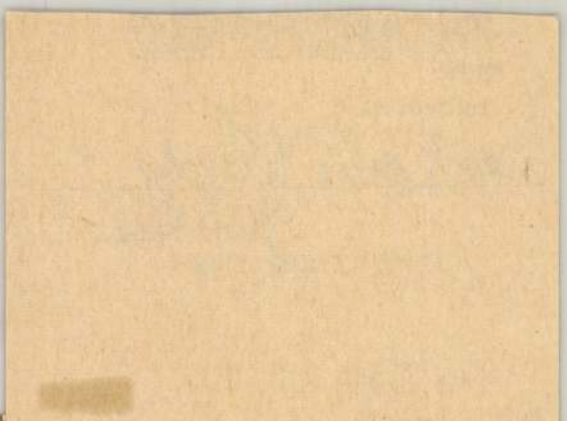

könyvemben. Annoz
a lehető legbecsületes
eredményesebben vég
lető a maga munkájá
naponta „bűnöznie"
bályok sorát hágnia
érvényes-e ez úgysz
mai életünkre? És ne
enkre? Nem válik-e
mindenütt a világon
szabályok és az önma
lyozó — gazdasági és
ségszerűségeknek aláv
dennapok világa? Sőt nem válik-e el egyre inkább, egyre vészesebben?

E gondolatok nyilván Tárkány Szűcs Ernőtől sem idegenek. Mégsem hiszem, hogy őt elsősorban az a cél vezérelte volna, hogy eredményeivel hozzájáruljon „a jog keletkezési, működési mechanizmusát megérteni kívánó jogszociológiai kutatásokhoz". Sokkal inkább Németh László figyelmeztetése, amelyet az ő szűkebb pátriájában, Módmezővásárhelyen, sőt, történetesen épp az ő szeme láttára vetett papírra egy 1946-os jegyzetében: „Ne sémáinkat és előítéleteinket lássuk bele a társadalomba, hanem halk hajlamait hallgassuk ki. A társadalmi valóság, mint minden valóság, suttogva beszél, ármás, áhitat nélküli szívvel nem lehet kihallgatni." Az idézet motója lehetne Tárkány Szűcs könyvének. Sőt, mindannak, amire a

sabbnak ítélték annak utódokban való folytatását. És így tovább. Mindez nemcsak egyéni nézet volt akkoriban, ilyen vagy olyan személyes felfogás, hanem sokakat egyesítő mély meggyőződés, amely — mondhatni — törvény erejével bírt.

Azóta jócskán individualizálódott az emberiség. Lerázta a hagyományos közösségek únt „kötelmeit", de sok értéket is elvesztett velük. Talált is, szerzett is azóta elég sokat, igaz. De a jelek szerint közben jócskán meggyengült maga az értéktudat. Tárkány Szűcs Ernő könyve olyan összefüggésekre figyelmeztet, amelyek nélkül életünk mai rendjét és rendetlenségeit sem igen érthetjük meg. Nincs benne semmi tudományoskodás, de annál fontosabb a benne rejlő „élettudomány": alkalmas lévén nemcsak a megértésre, hanem az alapos továbbgondolásra is.

menni vagy maradni, harcolni vagy kiegyezni a hódítókkal. Jékely egy recept nélküli világot ábrázol darabjában. Izgága öreg

nek ki. A szabad tér valóban bőr újszerű, szokatlan megoldás lehetőségeit rejti magában, de az öncélú játék veszélyét is magá-

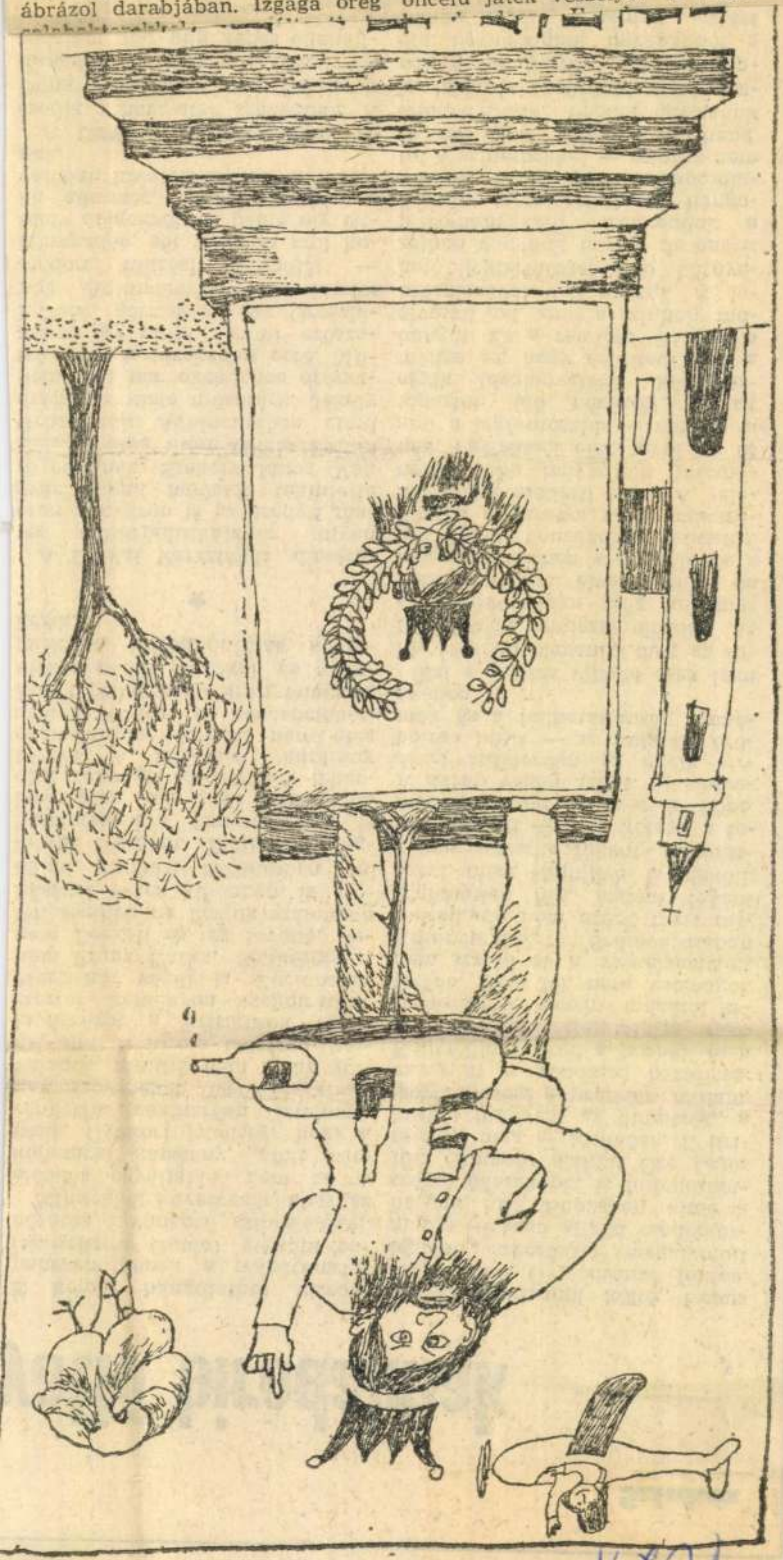

1031

SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Szilesszai Karoly
grafikus
ÉLET ÉS IRODALOM
1982 JUL 30.

yatló birodalmak

E komor hangulathoz viszont nehezen illenek a polgármester *(Szombathy Gyula)* alkalmi bohózatba kívánkozó színrelépései.

Mindebből következik, hogy az előadás egyáltalán nem az A köpenicki kapitány, amit várnánk. Gyakori jelenség, hogy a rendezők vakmerően értelmeznek szövegeket, úgy játszatnak valamit, mintha nem is az volna, ami. E furcsa beleérző hajlandóságot a kritikusok rendszerint keményen megbírálják. Mert hát végül is Zuckmayer nem Franz Kafka, Shakespeare, nem Beckett és így tovább. Jelen esetben ne kérjük számon a hűséget — ez különben is irodalmi, színházi tekintetben túl labilis fogalom. Elvileg a leghajmeresztőbb átmaszkírozás is lehetséges, de csak akkor, ha elég nagy az eredeti mű teherbírása. A köpenicki kapitány dramaturgiai keretei nem elég erősek ehhez a koncepcióhoz. Ebből pedig némi aránytalanság, olykor pedig politikai és mélylélektani luftballonfújás következik.

★

A *Gyulai Várszínház* dicséretes műsorpolitikájához híven ezen a nyáron is az eredeti magyar dráma ápolását tekintette fő céljának. Székely János Vak Béla királya után *Jékely Zoltán Oroszlánok Aquincumban* című drámáját tűzte műsorára. Jékely nem volt par excellence drámaíró, nem is törekedett erre. Művében így nincs semmi erőszakoltság, görcsösség. Az Oroszlánok Aquincumban természetes módon tükrözi szerzőjét — könnyedén, sőt frivolan szól komoly dolgokról, ez pedig oly ritka adottság, melyet csupán a valóban hivatott költők birtokolnak.

A történet Aquincumban játszódik a harmadik században. A Duna túlsó partjáról barbárok támadása fenyeget, a római birodalom már alig képes ellenállni az efféle rohamoknak. A történelmi helyzet diffúz, az emberi viselkedés szeszélyes, kiszámíthatatlan. Mi lenne jobb: kat az aquincumi költő, Lupus fogja össze. Ő a dráma főhőse, legtöbb szeretettel megalkotott alakja — ezen aligha csodálkozhatunk, hisz Lupusban kissé a szerző önarcképét is felfedezhetjük. Színpadi alakját *Őze Lajos* teremti meg — kitűnően. E lírikusból hiányzik az önteltség, a nagyképűség, a prófétai hajlam, valamint a szónokias hazafiság. Kedvelője viszont a bornak és a női nemnek. Helytállása nem szoborszerű, hanem magától értetődő. Nem fél, nem csomagol, nem szalad el a veszélyeztetett Aquincumból. Szülővárosában marad, de nem azért, mert rettenhetetlen hős, hanem főként azért, mert életműve is ideköti. Lupus ugyanis főként sírverseket alkotott — az ő kötetei a temetők, verseit ott vésték kőbe. A darab végén tehát új kedvesével stílszerűen az egyik sírboltba bújik — a mulandó örömök és a halhatatlanság reményében.

Ezt a sajátos világot csak igen kis részben eleveníti meg az *Iglódi István* rendezte előadás. Az első felvonásban még kellemes kamarajátékot élvezhetünk, de második részben széttagolódik a mű. Iglódi koncepciója tetszetős. Kiviszi a darabot a vár udvaráról a vár melletti tóra. A jelenetek több helyszínen játszódnak, egymástól elég távol — és ami a legfontosabb — messze a tóparton ülő nézőktől. Ennek egyik legalapvetőbb következménye az, hogy erősíteni kell a hangot. És a rendező itt máris elveszti azt, amit a színhely mobilizálásával vélt nyerni. A lehető legtermészetesebb környezetben vagyunk ugyan, de ennek folyományaként szenvedünk a durván természetellenes hangosítástól. Elveszítjük a kapcsolatot a színészekkel — mintha nem is hozzájuk tartozna a hang, amit hallunk. Bárhol játszanak is, bármily spontánul ugrándoznak a fák között, hozzánk mindig ugyanonnan, ugyanabból a hangszóróból beszélnek. Azért írunk ennyit egy látszólag formai mozzanatról, mert úgy érezzük, tartalmi tévedéseket fejez-

ttak padjaro

zsár Iván:
al a budai V...

várás (riport)

IRODA

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszay Károly
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 JUL 16

1021

Szikszay Károly rajza

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1981 AUG 20

Szikszai Károly grafikus
1021

1981. augusztus 20.

Országház

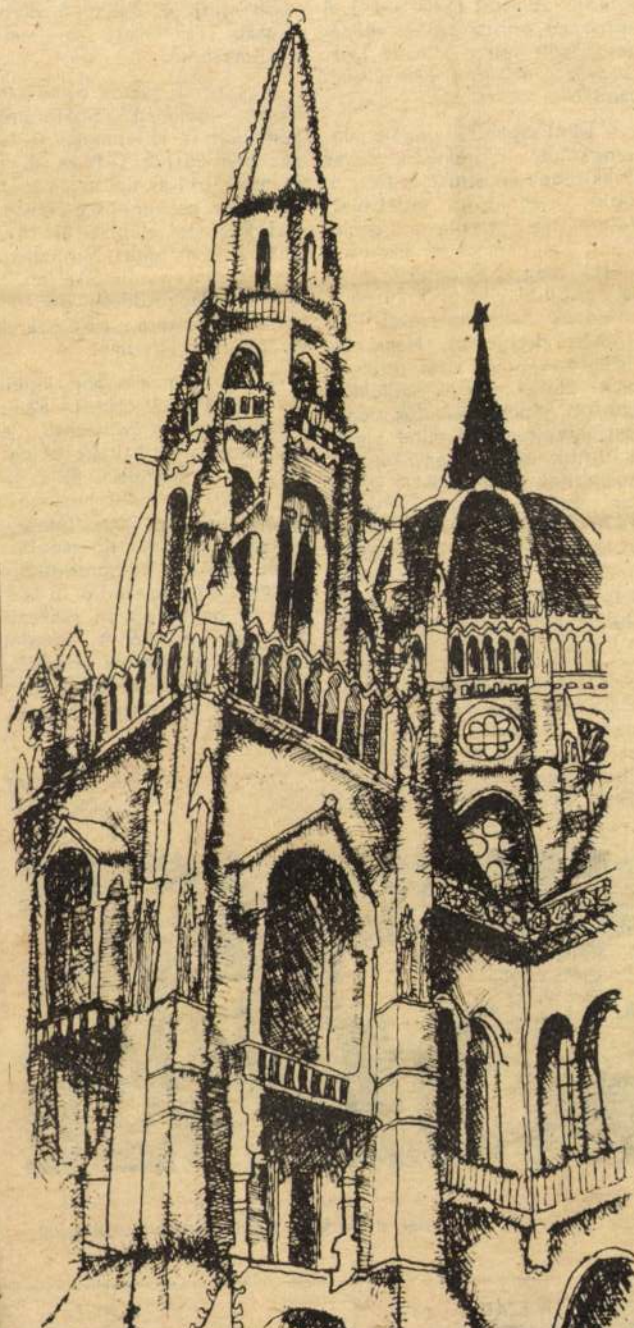

A legutóbbi népszámlalás adatai szerint egy évtized alatt több mint két és fél milliával nőtt – és jelenleg mohaladi-

gének előregedése, tovább nő az átlagos életkor.

A felnőttek csaknem fele ren-

Mezőgazdasági gépek a párizsi kiállításon

Nemrég tartották meg Párizsban a mezőgazdasági gépeket bemutató, hagyományos nemzetközi kiállítást (SZIMA–81). A népszerű párizsi szalon vendégei között volt a Minszki Traktorgyár főmérnöke, Ivan Gyemcsenko is.

– Mint szakértőt, engem mindenekelőtt a traktorok egyes blokkjainak konstrukciós-technológiai megoldásai érdekeltek. Véleményem szerint a francia, olasz, amerikai cégek sikeresen oldják meg a különböző talaj- és éghajlati viszonyok között a traktorok üzemeltetésével járó számos problémát. Nehezebb eldönteni, hogy most a 80-as évek elején melyik külföldön gyártott gépet részesítjük előnyben. Napjainkban mind újabb és újabb követelményeket támasztanak a traktorokkal szemben. Ezért a farmerek és a szovjet mezőgazdászok olyan univerzális gépeket szeretnének, amelyek a vetéstől az aratásig a legkülönbözőbb mezőgazdasági munkákra felhasználhatók.

A szovjet traktorgyárak a legkülönfélébb rendeltetésű járműveket gyártják. Egyes típusok egyetlen jellemző tekintetében sem maradnak el a legsikeresebb amerikai és európai márkáktól. Ilyenek például a T–150 K, a T–70 SZ és a T–130-as nagy teljesítményű traktorok, amelyek az ország legkülönbözőbb talaj- és éghajlati viszonyokkal rendelkező területein alkalmazhatók.

A minszki gyárat az 50–82 lóerős „Belorusz" traktorairól külföldön is jól ismerik. A Lipeckben készült T–40-es és a Belorusz 611-es típusok mellett Párizsban bemutatták a kényelmes kabinnal ellátott új MTZ traktort is. A tágas, hermetikusan lezárható vezetőfülke felkeltette a mezőgazdasági gégyártással foglalkozó szakemberek és farmerek figyelmét.

A szovjet pavilonban kiállított gépek közül az MTZ 82-es továbbfejlesztett változata, a Belorusz traktor keltette a legnagyobb érdeklődést. Ez a típus a legkülönfélébb mezőgazdasági gépekkel üzemeltethető. A traktor dízelmotorja megbízható, könnyen karbantartható, üzemideje pedig eléri a 10 ezer órát. A párizsi szalon szakembereinek véleménye szerint minden szempontból megfelel a modern traktorokkal szemben támasztott nemzetközi követelményeknek.

Jurij Ljubicsev
APN–KS

A T–150 K traktor a harkovi traktorgyár futószalagján.

LENGYELORSZÁG

Demográfia

él esztendeje *Szentkuthy Miklós* zent Orpheus breviáriuma negyeik kötetét olvasom (a könyvhétre elent meg) s az 1936 óta másodszor iadott művét, a *Fejezet a szerelemőlt* (a karácsonyi könyvvásárra jeent meg) együtt azzal a sok cikkel s tanulmánnyal, ami tavalyi, hetenötödik születésnapja alkalmával átott napvilágot.

Van abban valami hervasztóan nulatságos, ahogy Szentkuthy meglicsőül. A koszorúzottat nekrológapintatú méltatások borítják el oly nértékben, hogy ő maga már nem s látszik. El-kiszigetelésének ez ugyan fölöttébb élvezetes módja (a koszorúzott kábulhat a szó-virágillattól, s a koszorúzóról ki sem

líráját éli ki bennük ez a bölcselkedő, aki mindenáron regényt akar írni. És lírája ugyanúgy, mint gondolkodása — írjuk le, még ha régi jó babonákba esünk is vissza — mindenestől idegeinek ajándéka. Ritkán tükrözte a neuraszténia

utatva jöttek elő az idő méhéből,
gy már mindent születéssé nyil-
nítottunk; nemcsak az érett cse-
emőt, de az életigéretű zigótát is.
ost épp rengeteg az esztétika in-
ıbátorában lüktető „fejlemény", s
ılöttébb kevés az egészségben ki-
ordott, érett újszülött. Igaz, világ-
ılenség a műfajok válsága. Igaz:
em tudható, miféle erőfeszítések
edményeképp lesz — lehet — üd-
özítővé az ölelésnyi akaratból szár-
ıazó újszülött. De vágyaink ter-
ıészetét legalább firtathatnánk.
em ez történik. Ma a műegészet is
gyanazzal az óvatossággal minősít-
ük, ahogy a kezdeményt, s így min-
en összemosódik. Nincsenek egész
kerek, és nincsenek egész buká-
ok.

Mindez pedig azért jut épp most
– most újra — eszembe, mert vagy

nult perszóna csak arra gondol,
hogy holtában úgy el ne marasztal-
hassák, mint a József Attilát nem
értékelő Németh Lászlót, mint a
Szentkuthyt nem méltató Babitsot.

Etikus szempontból az elfogult
rajongás rokonszenvesebb. Csak
már nem boldogító. Halász Gábor
inkább vonz. Ő a Prae-ről szólva bi-
zony leírta, hogy „Hol itt a büszke
építészeti elgondolás, az arányok
méltósága? Ha a logikai rendet
megszűntnek nyilvánítottam is, a
henye ornamentikát szégyellnem
kell, az unalmassá válást, a lanka-
dást és a sűrű eséseket szintén . . .: a
legalkotóbb önkény sem ment fel a
siker kötelessége alól" — jóllehet
nem értett „siker"-en mást, mint az
írói eltökélés célba juttatását. Vagy
a leírásokat méltatva: Lappangó

Szikszay Károly

Szikszai Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec.15.XXIII. évf. 50.sz. 10. lap

Tili-tarka ünnepélyek

■ *Granasztói Szilvia — Magyari Beck Anna (szerk.): Ünnepsoroló. (Móra, 347 old.)*

Ünnepeink egy részét áttestáljuk gyermekeinkre. Farsangi mulatságot, húsvéti locsolkodást, aratóünnepet, szüreti bált valamirevaló felnőtt már nem tart. Gyermekeink, akik mindenre kaphatók, helyettünk, a mi szórakoztatásunkra öltenek maskarát, járnak bumfordi táncot ünnepeken, amelyeket mi fáradtak s közönyösek vagyunk megülni. Március 15-ét is gyermekünnepként tartjuk számon. Az egy szilveszteréji mulatság kivételével, amely késői időpontja miatt nem lehet gyermekünnep, majd mindegyik ünnepünkön gyermekek a főszereplők, akár mint a szertartás kivitelezői, akár mint célbavettjei. Őket még elemien érinti a megszokott külsőségek múló átalakulása.

Ahol nincs gyerek a közelben, még a karácsonyesti ünneplés is hanyag vagy fakó. Ünnepi viselkedésünkből kirí az erőfeszítés, hogy ez „életre szóló emlék" legyen a kicsiknek. A telvonulást, tűzijátékot is [illegible] élvezik helyettünk. Mint sok egyebet, e látványosságokat is elfogadják tőlünk, hisz nincs más mintájuk követésre. De olyik fáradt

BOLGÁR GYÖRGY:

A' küszködő játék-hely

Változat egy Comenius-témára

A' bajnokok, szembe-mennek ketten-ketten,
bajt-vívnak a' küszködő helyben:
A' tusakodók meg-ragadgyák egymást,
és azon erőlködnek, melyike csaphassa le a' másikat.

(Kár, hogy az életre menő partiban
a elünk nindig a biró játszik,
ha tetszik, öröktől fogva,
ha nem tetszik, mindhalálig,
de az ember, persze, végig azt hiszi,
hogy szerencséje lesz,
legalább egy kicsi,
úgy érzi, hogy a játék fair,
és neki is van a kezében fegyver,
mint a költő,
aki hallja a sanzont: La Mer,
és azt hiszi,
a rímekkel játszani tudna, ha mer-
ne,
sőt, ha a fegyver nem elég,
beöltözhet akár állig vértbe, miért
ne?,
úgy kevésbé fog rajta az ellen szere,
s közben nem gondol arra,
hogy az effajta módszernek is
lehet ellenszere,
nem csoda, hogy aztán
el-elragadja a hév,
akár az életére is fogadna,
nem számít a tét,
pedig az átlagfogadó is tudja,
ez a játék nem háromesélyes,

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: Rózsaszín

Szikszai Károly: Rózsaszín 16.

Élet és Irodalom Bp. 1985. kk. 8. XXIX/6

■ *Boldizsár Ildikó: Mesepoétika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005. 313 oldal, 2940 Ft*

CSONTOS ERIKA:

Személyre sza csodák

Lázas csemeténknek ne meséljünk „sárkányosat", mert még inkább felszökhet a láza! Viszont műtétre váró gyermeket éppenséggel sárkányölős mesével kellene felkészítenie a szüleinek. A mese csodamotívumai ugyanis energiaforrásként hatnak a betegre – gyerekre, felnőttre egyaránt. Kinek-kinek megvan a saját, testreszabott meséje, csak rá kell találnia: „A mese egyik terápiás értéke abban rejlik, hogy minden történet az egyensúlyhoz (egészséghez) vezető utat mutatja meg, méghozzá azzal a felhívással, hogy nem megszenvedni kell az egyensúly megbomlását, hanem – akár szenvedés árán – is helyreállítani. (...) ...a mese nem azt állítja, hogy elég visszaszerezni azt, amit elvesztettünk, hanem azt, hogy maradéktalanul le kell számolni azzal, ami veszélyezteti *egész-ségünket.*"

A fenti gondolatok Boldizsár Ildikó *Mesepoétika* című – Balassa Péter emlékének ajánlott – könyvéből származnak. Horváth Andrea bohókás sárga-kék borítója, sormintaszerűen ismétlődő szellős grafikái és az alcím – *Írások mesékről, gyerekekről, könyvekről* – szerencsésen ellenpontozzák a kissé szigorúnak tűnő címet, melynek alapján rendszerezett meseköltészettant várnánk. A mesepoétikát persze maradéktalanul meg is kapjuk – csakhogy a koherens rendszert a tanulmányokban és kritikákban apránként kifejtett bölcsességekből az olvasó rekonstruálja.

A szerző húsz éve foglalkozik mesekutatással, és ráadásul még „igazi" mesekönyveket is jegyez *(Amália álmai;* a *Fekete világkerülő ember meséi);* nála teória és praxis valóban egymást feltételező, magától értetődően egymásból kibontott [illegible]mok. Mindegy, hogy legalábbis az ember rájön, ki is ő valójában...

A szerző előző tanulmánygyűjteménye, a *Varázslás és fogyókúra* a levágandó sárkányfejeket szimbolizálva hét fejezetből, a *Mesepoétika* – szintén stílszerűen – három részből áll. A harmadik rész – *Milyen a jó mesekönyv?* – velős kritikagyűjtemény, amelyben a szerző biztos kézzel választja szét az ocsút a búzától. Boldizsár Ildikó számos külföldi (például Michael Ende, P. M. Travers) és az immár klasszikusokká vált magyar szerzők (Lázár Ervin, Békés Pál, Kamarás István) különböző korosztályoknak szóló művei mellett figyel az újabb írónemzedékre is. Plasztikus megjelenítő erővel és bájos humorral ír például Darvasi László *Trapiti*jének „lelassultságukban is érdekes" szereplői apropóján a hősfunkció változásáról. Szijj Ferenc *Szuromberek királyfi*jával kapcsolatban azt emeli ki, hogy a szerző mennyire *„komolyan* veszi a mesemondás miértjét és miértjét". „Mesélni ugyanis minden időben főként azért kellett, hogy a mesehallgatók képesek legyenek eligazodni, cselekedni, stratégiát változtatni a változó világban." Nemcsak válsághelyzetekben, hanem a szürke mindennapokban is hasznos útmutató tehát a mese.

A második rész – *A mese és a gyermek* – a gyerekirodalom mibenlétét boncolgató tanulmányai között

SZÍKSZAY KÁROLY

ÉLET ÉS IRODALOM 2005. 07. 22.

drMÁRIÁS: **Tárlat**

Pofonok a túlvilágnak

Merre tart mostanában Isten? Van-e még valami szándéka velünk, vagy már belénk fáradt, s félredobva minket valami izgalmasabb játék után néz, mondjuk új playstationt vesz, vagy elmegy gombfocizni kedvenc konkurensével, a Sátánnal?

Nem csodálnám. Az emberiség annyi hülye vezetőt választott magának istenítés céljából, s annyi hülyeséget követett el az utóbbi évtizedekben, hogy egy *Emberélet* című multimédia-játék manapság már az álmos papucsállatkák között sem váltana ki érdeklődést.

Pedig nem kevés erőfeszítést fejtett ki az emberiség egy része az utóbbi pár évezred során, hogy az emberi életet némi értelemmel és tartalommal töltse meg. Az egyik ilyen eszköz a Tízparancsolat volt, amelyet, ha manapság nem röhögne ki mindenki a hasát fogva, lenne még némi esélyünk, de legyünk őszinték: nincs.

Szikszai Károly nagy és kényes fába vágta a fejszéjét, amikor *A Tízparancsolat hiábavalósága* című legújabb tárlata anyagát készítette. Olyan népszerűtlen, sőt kerülendő alkotói témához nyúlt, amilyen a hit, a szent, azaz a mélyen emberi. S nyúlt mindehhez úgy, mint egy megvilágosult őrült, aki jobbjával vágja le balkezét, hogy azzal mázolja fel egünkre a valót, amellyel sikolyokat és ráébredést vált ki.

Szikszai legújabb alkotásai érzelmi vulkánkitörések megdöbbentő nyomai. A jószerivel kisméretű, fekete-fehér grafikák, amelyek sokrétű kitakarásokkal, átfestésekkel, kitörlésekkel, kaparásokkal jöttek létre, azt a harsány hangot hordozzák, amelyet *Brigádnapló* című sorozatából már jól ismerünk. Itt azonban ez a páratlanul eredeti és kőkemény stílus – amelyet nevezhetnénk akár motorfűrész-lírának is – otthonos disznóólunk közéletének kommentálása helyett szakrális témákkal operál. Ha úgy tetszik, ez a sorozat egy olyan *Brigádnapló*, amely Istent veszi górcsöve alá, s ha a közvetlen jelképesség tudatosan hiányzik is ezekből az alkotásokból, a kimondott tartalom annál inkább válik hajmeresztővé.

Kemény, sőt kőkemény, ugyanakkor finom, leheletfinom képek ezek, amelyeken vakmerő gesztusok párosulnak önpusztító kitakarásokkal. Fekete szivárványba fehér pislákoló fény törik, őrült növények táncolnak a köz stigmáival, emberek küzdenek alaktalan valóikkal, nők folynak szét az éterben, lápok, mocsarak lehelik meleg megtermékenyítő gőzüket felénk, disznóvérrel megfestett elsőáldozók néznek ránk, míg egy belülről szétrepesztő tájban állunk, ott, valahol a világ végén, ahonnan a túlvilág már csak egy örökkévalónyi kúszásra van valahol a végeláthatatlan jéghegyeken túl.

A képek láttán Stalker jutott eszembe, az utasait az atomtemetőszerű tájba vezető börtönben hívővé lett figura, aki írót és professzort, a felvilágosulás szentjeit kíséri a titokzatos Zóna legbelsejébe, az agyonvert, kihalt, mocsaras lelki tájba azért, hogy azok annak legbelső bugyrában meglelhessék, amit egész életükben kerestek: a hitet. A hitet Istenben, magukban, egy rokkant gyerekben, egy kóbor kutyában, egy sikolyban, akármiben. De nem találják meg, mert nem mernek olyan messzire menni. Belépni abba a Távoliba, amely a legközelebb van hozzánk.

Szikszai képei mintha ennek az útnak az öntudatlan beszámolókarcolatai lennének. Olyan jelek, amelyek Istennek szánt sóhajok és pofonok egy világnyi atomszarkofág gyomrából, amelyben meganynyi szív fél és dobog. Ahol férfiak tépnek ki fákat, nők nézik magukat törött tükrökben, gomolygó özönvizek sodorják el az utolsó stégeket, elerőtlenedett testek omlanak össze nádasokban és erdőkben a fájdalom utolsó húscafatjaiként, s ahol az út vége felé fojtó füst világlik fel, hogy megjelenhessenek a csónakok, amelyek a túlpartra visznek, míg a gomolygó sötét masszából egy kéz nyúl ki.

Ez a kéz a művész keze, amely a sötétség mélyére karcol fényeket, a mindent kitöltő fekete szivárvány aljára. Képeivel magán üt réseket, s hoz fényt, hogy utat vágjon arra, amerre menni érdemes.

Befelé.

(Szikszai Károly tárlata július 27-éig látható a Ráday IX Galériában [Ráday u. 47.].)

Szikszai Károly grafikus

Szikszai Károly: A nő elszáll, az írás megmarad

Szikszai
Élet é

7
XXIX/3

TÁRSAS-
UTAZÁS
Döbbenetes erejű, drámai dokumentum-
film a fasiszta deportálások túlélőiről
TÜKÖR
MŰVÉSZ
KLUBMOZI
Rendezte:
GAZDAG GYULA
MAFILM

Szikszai Károly, grafikus

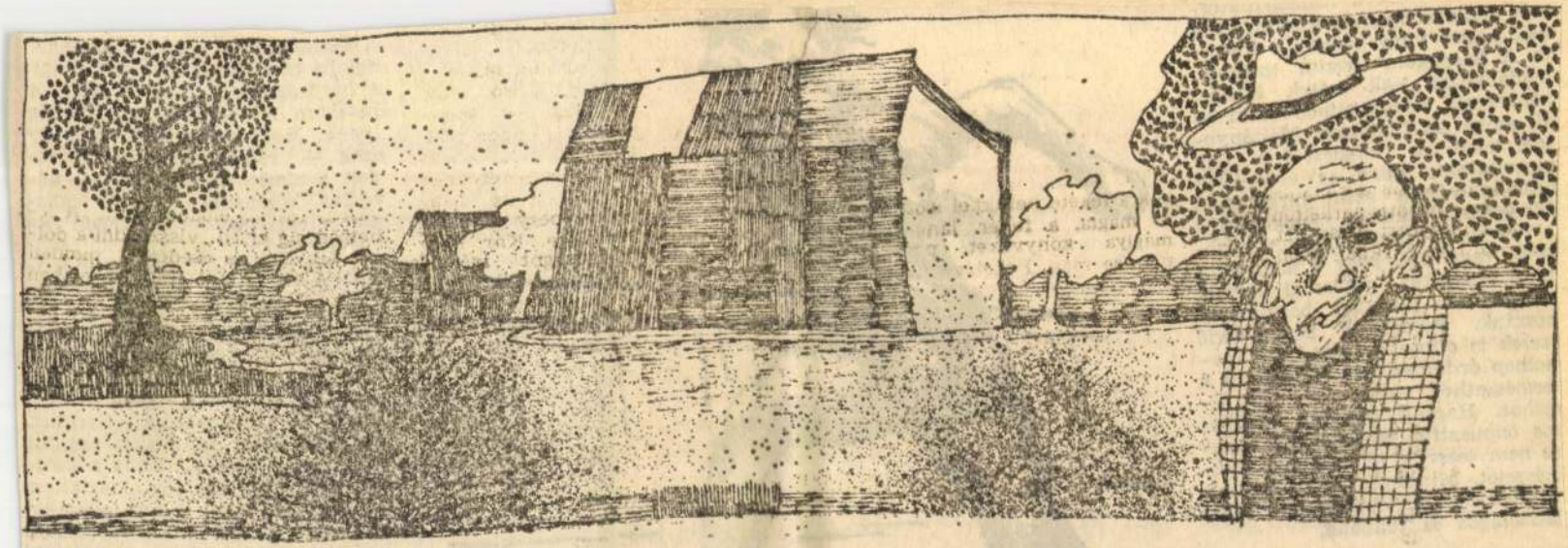

Szikszai Károly: Lehet, hogy szép nem vagyok és mégis hóditok

5.

XXIX/11

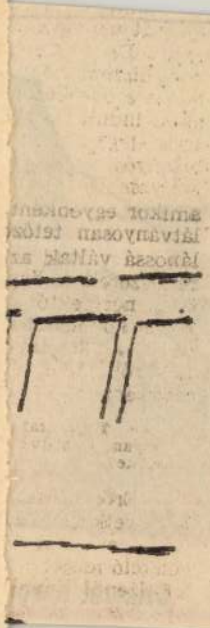

Természetesen az olvasókkal együtt tisztelem a törvényt és így a hatóságokat is, melyek nélkül a hatalom gyakorlása képtelenség lenne. Mégis az az érzésem, hogy ezek — rögeszmeszerűen maradok a címben foglaltaknál — udvarias közönyükben olykor önmaguk ellen dolgoznak. Például „az anyagi eszközök adta lehetőségekhez mért ütemben" valahol új rendeltetést kap egy valamikori zsinagóga. Művészetek háza lesz belőle, amin koncertek színhelye is értendő. A zsinagógában egykor énekeltek, akusztikája kitűnő. Lezajlik az egyébként pompás átépítés, az akusztika elromlik. Az illetékesek fantáziája ugyanis csak odáig terjedt, amíg a kötelességük. Tervezőt foglalkoztattak. Akusztikust nem, illetve csak későn. Ha ezt az írást vég nélkül nyújthatnám, a példák tucatjaival szolgálhatnék, amikor egy-egy létesítmény közlelkesedést és sajtóhozsánnát kiváltó megnyitása

Szikszai Károly, grafikus

Szikszai Károly: A Mester és múzsája

Szikszai

Élet

6.

XXIX/12

Budapest. Kúncius Magnone vatikáni államtitkárnak

Budapest, 1944. április 19.

(...) Mihelyt csütörtökön, március 23-án este az új Kormány megalakult, sürgős kihallgatásra jelentkeztem Sztójay Döme úrnál, a Minisztertanács Elnökénél, aki egyben Külügyminiszter is. (...) Közben, mint várható volt, a németek nyomására, energikusan, valósággal embertelenül léptek fel a zsidók ellen. Az első, március 30-i rendelet a német ellenőrzés alatt álló országokban már megszokott faji intézkedéseket tartalmaz, beleértve a sárga csillagos jelvény vi-

sokat pedig csak korlátozott meny nyiségben és erre a célra külön leges élelmiszerjegyeket vezette be.

(...) A kormány ezen rendelk zései ellen tegnap is hat rozottan tiltakoztam a Kü ügyminisztérium főigazgatójáná ismételten hangsúlyozva, m lyen embertelen és keresztény ellenes a zsidók ellen folyó széle körű harc módja. Elmondtam, hog a Szentatya mély fájdalomma szemléli, hogy Magyarország i mely mindidáig büszke lehetett ke resztényi nemzet mivoltára, mos olyan útra lépett, amely az Evan gélium tanaival hozza ellenkezés be.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly, grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 OKT 2 51

egy különleges bilincset, amely csuklóin kívül valamennyi ujját

akár munkába is [illegible] közértbe, bevásárolni az utolsó mányvivói.

1021

Szikszai Károly: Harmonikus együttlét

galambtenyésztés, akkor is a pénzünknél vagyunk.

— Mit fognak tenyészteni?

— Galambot!

— Ilyen madár errefelé az erdőben sincs!

A város ifjúsági házának igazgatója húszéves, de tiszte méltóságot ad neki, hatáskört és kasszakulcsot. A magtár az ifjúsági ház tulajdona, így a mímesek az ő kedvétől is függnek.

— Miféle csoport ez, kik a tagjai?

— Munkásgyerekek, tisztviselők, diákok. Nagyon komolyan veszik a dolgukat, több versenyen jól szerepeltek. Nekem tetszik a műsor, támogatom is őket egy bizonyos határig...

— És hol a határ?

— Köztünk szólva: ahol nem sértik a társadalom érdekeit!

Az igazgató nagy titkok tudójaként mosolyog, mintha ezt mondaná: „Engem nem lehet átverni!"

Persze, nem mond semmit.

Holdtöltekor bőgő szarvast, barcogó dámvadat, sunyi rókát a tyúkkal — másfél méteresben. De abból a bizonyos tálból sokan merítettek. A tegnapi jó iparosból kitör a művész, és most itt dühöng a márványterem márványfalai között, fő- és alvadászok, ilyen-olyan vezetők társaságában. Kiállítási meghívót nem küldenek mindenkinek.

A bemutató, zugkiállítás, persze, mert a művészeti hivatalok nem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-720

Szikszai Károly
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 MÁJ 2 9

XXV. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM

1021

Szikszai Károly rajza

eig-óráig — elviselhet
a hóbortot. Mindenese
nkább, mint a hasonl
edt, de zagyva és érte
g minden — bármine
ssére hivatott és bárm
mezhető — mondatbef
not.

Salamon Lajos

Gefahr!

évvel ezelőtt egy NDK-
lenő folyóiratban Come-
zóló cikket olvastam. És
odtam a magyar nyelv irá-
sospatakból *Sarol Patak* lett,
ából *Rakosci*. Tollat ragad-
s felhívtam a szerkesztőség
nét a — nyilvánvalóan —
metlenségből eredő hibákra.
iasan válaszoltak is.
az ÉS április 19-i számában
da *Élni és olvasni* című
hasonló tévedésekre buk-
am. (Lehet, hogy a Soós he-
en írta le a német szövegtöre-
eket, és csak a szedés, korrigá-
nyomdai folyamatában torzul-
el.) Íme, egy példa: „Die wahr-
bei ihren Namen ... rufen". A
én nevezni azonban a németben
ként hangzik. „... bei Namen,
nen". A *valóság* is inkább
klichkeit, de ha már a Wahr-
-ot használták, miért nem ír-
helyesen, a német főneveket
illető nagy kezdőbetűvel? Csat-
ozik e figyelmetlenséghez egy
sik mondat. „Ob sie die gefahr
ehen hat". Gefahr! Bizony, a
zély is nagybetűvel írandó.
gy Johannes R. Becher nevéből
eszett az általa következetesen
znált R. betű, talán csak sajtó-
a.)
Ha sportról volna szó, egy Ra-
cit és egy wahrheitet tekinthet-
nk döntetlennek. Egy hiba itt,
hiba ott. De az efféle verse-
en mindkét fél veszt.

Varga József

enyomata

ne
-
if-
im-

fjú-
lsai
—
iltői
ko-
rös-
ci-
agát
a ci-
ét, tes-
ét, de
ír csak
ne-
nyetemi
n, aki
iciót ír
antom-
étségki-
ntó: az
ó író
züllött
ára öl-
ivüli és
rcú ci-
vagy
izogatni
ndolj a
dő szép

ieg kell
azát is,
vén ci-
sétlenül
Tisztes-

séggel idézi Gyulai—Alszeghy—Brisits—Pintér—Tóth Dezső—Gáti József megidézését: sejtjük a versben Vörösmarty befejeződöttségét. De a szavak —, ha pontosak — nagyon le tudnak tapadni.

Gondolom. Galsai a versértés lelki lendületét, ihletét kérte számon cikkében, a vers szárnyaló letapadhatatlanságát — lehet, elég cigányosan. (Nyomozandó adatok: lehet, hogy ő, Galsai, a vén cigány?) Talán csak annyit akart mondani: a verset szárnyalni kell hagyni, szimboluma, ihlete szellemében. S itt csak egy hajszálnyi, de lényeges a különbség. Vörösmarty Mihály — bármilyen különösen hangzik — Vörösmarty Mihály volt. Ahogy (mutatis mutandis) — bármily bárgyún hangzik —, a bizonyító tanúként idézett Szerb Antal olyan ékesszólóan jellemzi egy idegen nemzet költőjét az életrajzban, Johann Wolfgang Goethét: — Ő volt Goethe.

Gyurkovics Tibor

kes Erzsébet Szobotka Tibor regényéről írott kritikájában bizonynem mindennapi Leiter Jakab található. A szerző első mondata így hangzott: „Ahogyan e név múlhatatlan emlékű viselője, Mezon Frida, azonképpen Méreiné Frida is — kuplerosné". Ez pedig azt jelzi, hogy Berkes Erzsébet a nevezetes Magyar utcai nyilvános ház nevét **Maison Frida** (Frida háza) hallomásból ismervén, azt hitte, hogy Frida asszonynak vezetékneve volt a Mezon. Mentségére és a rovatvezető mentségére szóljon, hogy mindketten fiatalok, így járatlanok az egykori prostitúció pagonyában.

PADÁNYI LAJOS, BUDAKESZI, Arról panaszkodik, hogy **Vámos Miklós** novelláskötete, mely „lélekismeretes gondozást érdemelt volna", a százhetvenhatodik oldaltól érthetetlen, mert egy **másik könyv idegen szövegét** tartalmazza. Hasonló esettel, sajnos, valamennyien gyakran találkozunk, legutóbb például egy olvasónk küldte el a szerkesztőségnek azt a szakácskönyvet, melynek oldalait egy katonai szakkönyvvel „összefésülték".

BURAI ATTILÁNÉ, HAJDÚSZOBOSZLÓ. Írását elolvastuk, tartalma megindító, bár hasonló esettel több irodalmi mű is foglalkozott már. Kívánságához híven őszintén vagyunk: munkája nem éri el a közölhetőség színvonalát.

FELEKI EMIL, BUDAPEST. Egy régebbi glosszánkhoz kapcsolódva írja: „Úgy látszik, mintha az öreg pesti belváros rekonstrukciója ürügyén a patinás negyedet a prágai Óvároshoz akarnák hasonlatossá tenni. No, nem a házak gondos felújításával (e téren volna mit tanulnunk Prágától), hanem a sörkínálatban. Öt új söröző és egy osztrák borozó mutatja, van kitekintésünk a világra." Nem hiszszük, hogy ez a rekonstrukció számlájára írható. Viszont a söröző jó üzletnek bizonyulnak.

KATONA SZILVESZTER, BUDAPEST. Olvasónk egyebek között ezt írja terjedelmes levelében: „Annak idején azt tanultam a gimnáziumban Fazekas Mihályról, hogy nőtlen ember volt. Tanárom még arról is beszélt, hogy a debreceni költő talán azért maradt agglegény, mert nem tudta feleségeként külföldön megismert szerelmét. Most meglepetéssel olvasom a Három veréb hat szemmel című versantológia Fazekas Mihályra vonatkozó jegyzetanyagában, hogy a kiváló orvostudós, Weszprémi István volt Fazekas Mihály apósa. Ezt újabban derítette ki az irodalomtudomány?" Bevalljuk, tanácstalanok vagyunk. Az érdekes levélrészletet azért tesszük közzé, hátha akad egy filológus, aki tájékozott Fazekas Mihály családi állapotáról.

Herpai Zoltán rajza

Szikszai Károly grafikus

Szikszai Károly: A szerkesztő úrnak üzenni méltóztatik

i méltóztatik 14.

. ápr. 12. XXIX/15

felszaba
pesti s
pén ész
észak-
ség nev
nalakat
féleképp
helyszí

ldsé

let —
d közt,

ujunk,
dulatun
stolgatv

térszűké
szán isn
iltunk é

a gyerekek is, hiszen végtére nekik készülnek ezek az alkotások. Tapasztalatunk, hogy a gyerekek véleménye túlnyomórészt perel a szakemberekével: a kritikusoktól *leminősített*, unalmasnak, rossznak tartott filmeket többnyire szeretik, érdekesnek, vonzónak találják." Hogy a nyilvánvaló ellentmondást

ahogy a boltos, látjuk:
a tél múlik,
a gyantás ködök tünede

véljük, mégse csak a hi
üdvözültje, ki most
átvesz és elad.

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly
grafikus

DÉL-MAGYARORSZÁG
1981 AUG 2 0

1021

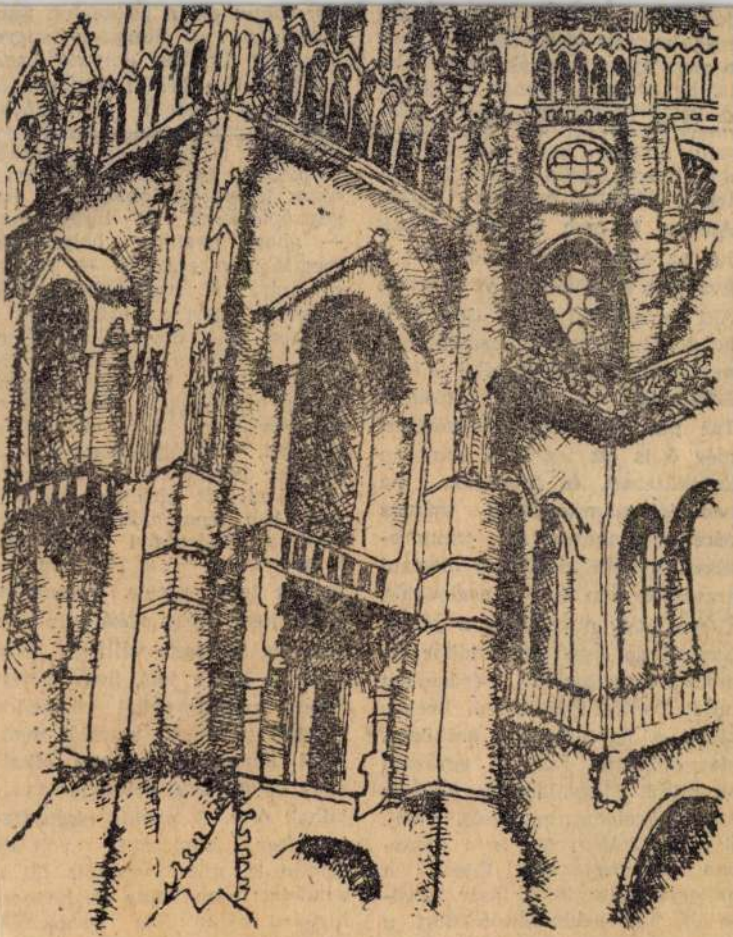

ORSZÁGHÁZUNK. SZIKSZAI KÁROLY RAJZA

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
Szikszai Károly grafikus
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1981 AUG 20

Augusztus 20.

1021

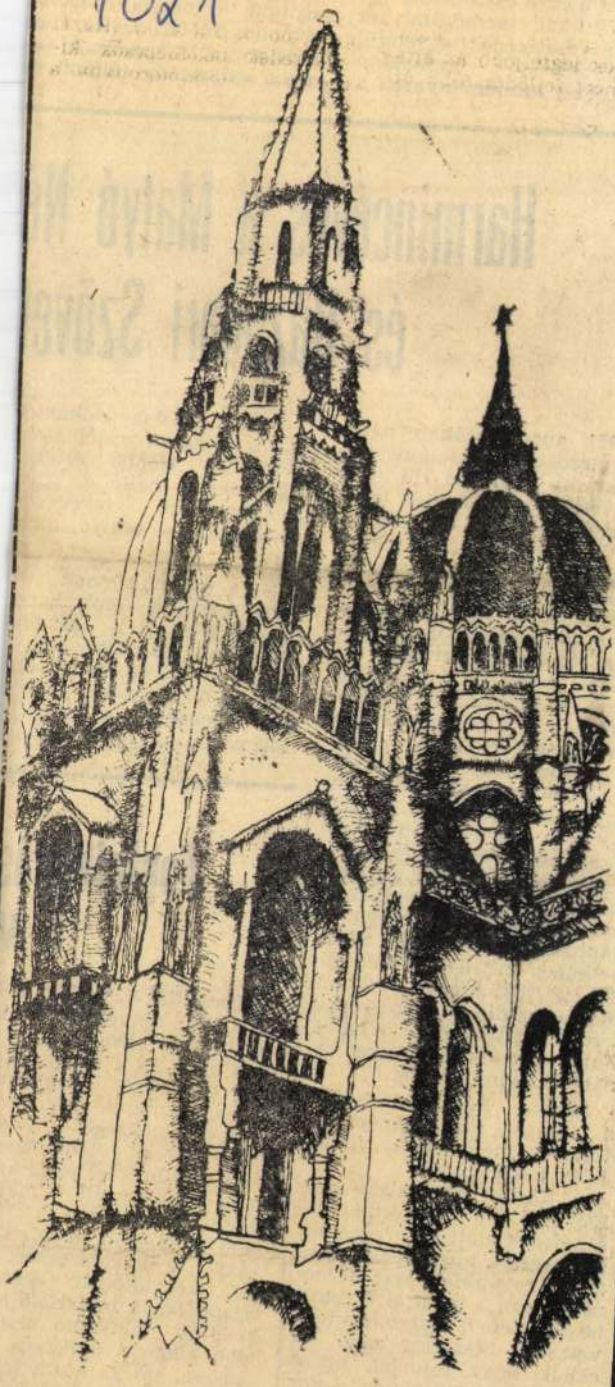

Szikszai Károly rajza

tek gyám
zatosan v
mekekre,
növekvő
Mindezt
Borsod m
ros politi
állami ve
támogatás
összefogás

Harmincéves a Matyó Né és Háziipari Szövet

1951 augusztusában negyven mezőkövesdi asszony megalakította a Matyó Háziipari Szövetkezetet. Az első teljes gazdasági évben 2 millió forint termelési értéket állítottak elő. Napjainkban 535 asszony dolgozik a központi műhelyekben és 1800 bedolgozójuk van a megye 36 községében. Az 1981-re tervezett termelési érték 101,5 millió forint. Öt földrész 20 országában ismerik a matyó népművészeti tárgyakat.

A szövetkezet megalakulásának 30. évfordulóján — tegnap — ünnepi közgyűlést tartottak a járási művelődési központban. *Pólik Mihályné* elnök köszöntötte a tagságot, az alapító tagokat, akik közül huszonheten még meghívót kaphattak. Köszöntötte az ünnepségen megjelent vendégeket, köztük *Juhász Pétert*, a Mezőkövesdi városi-járási Pártbizottság első titkárát, *Fejes Lászlót*, a megyei tanács elnökhelyettesét.

Juhász Péter köszöntötte a tagságot, majd ünnepi beszédben méltatta az elmúlt 30 év eredményeit.

— Kettős céllal alakították 1951-ben a szövetkezetet. Mindenek előtt azzal a nemes törekvéssel, hogy ápolja, őrizze és továbbfejlessze a mezőkövesdi, a tardi és a szentistváni nép, a matyó nép művészetét. Másrészt azzal a céllal, hogy munkát, biztos megélhetést adjon az akkor még kevés iparral rendelkező vidék nőlakosságának. Mint látjuk, mindkét célt sivetkezet. Gazdag dokumentációs anyaggal rendelkeznek őrzik az elődök értékeit, ugyanakkor újabb és újabb motívumokkal igyekeznek gazdagítani a matyó mintákat.

— A szövetkezetnek nem csak a múltja szép, hanem biztató a jövője is. Piackutatása, okos gazdálkodása, tagság buzgalma, cselekvőképessége biztos jövővel kecsegtet — mondotta a városi-járási pártbizottság első titkára

Foglalkozás a V

Használják ki jobban a fo lalkozási rehabilitáció fe lesztésének lehetőségeit erre hívta fel a vasút szolgá lati főnökségét szerdai ülé sén a Vasutasok Szakszerve zetének elnöksége. A vizsgá latok szerint a lehetségesn és a szükségesnél jóval kevé sebb megváltozott munkaké pességű dolgozó vesz részt á lami oktatásban, átképzésbe vagy továbbképzésben. P dig megváltozott egészsé állapotuknak megfelelő mu kakörök túlnyomó részéh több szakmai ismeretre va szükség, ám az érintettekne több mint 90 százaléka cs pán általános iskolai végze seggel rendelkezik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLETÜNK

Grafi Zsi ...

1983 NOV

1021

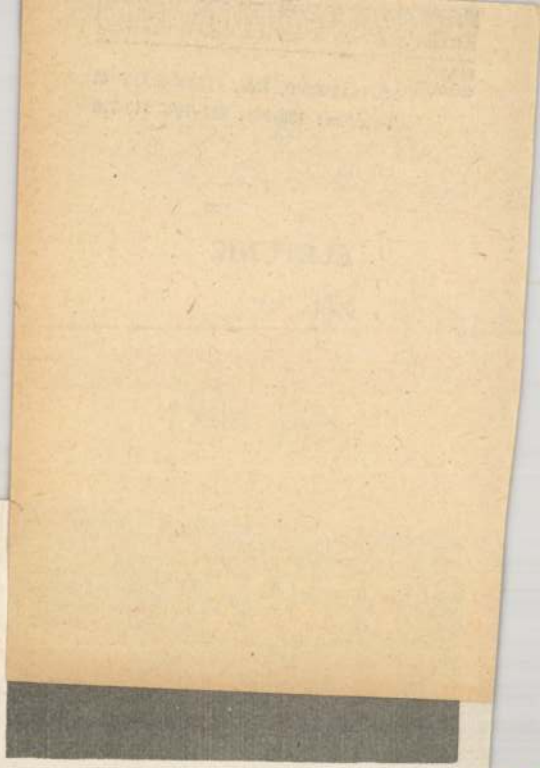

nyatik, gyermekek testi-lelki fejlődése megáll. Családanyák kinzó munkája a koldus-panaszkodás. Szaporodnak az öngyilkosok, a prostituáltak, reménytelenség gubbasztja a lelkeken, nélkülözések kövezik a betegségek, a korai halál útját.

Az idő vasvesszeje végigvág az emberek jobbjainak felkiismeretén, hogy a hideg konyhákból elűzni segítse a kétségbeesést. Senki, akinek nem üzlet a népek nyomora, nem vallhatja a henye gondolatot, hogy „majd megváltozik a helyzet": mindenki, aki érezte dolgozó emberek komoly szeretetét, törekszik, vívódik, küzd a hatalmasokkal és önmagával, hogy kintat találjon. Ez nem könnyű dolog. Rengeteg a terv, a javaslat és annak, aki egész ember módján cselekedni akar, valamelyik mellé oda kell állania. Hogy melyik mellé? Ezt a megföllebbezhetetlen lelkiismeret parancsa diktálja, akár kommunizmus, akár másfajta eszme a válasz.

Nálunk még mindég akasztanak azért, mert emberek nem birják az éhséget, mert a társadalmi berendezések javítását, vagy megváltoztatását kívánják. Ma kommunisták életét akarják kioltani, mikor a szociáldemokrácia, a fasizmus, a hitlerizmus, nemzeti radikalizmus, a bethlenizmus, a liberalizmus hívei szabadon vallhatják és terjeszthetik meggyőződéseiket. Holnap más politika válhatik halálosan veszedelmessé a mai viszonyokra és akkor mások kerülhetnek akasztófa alá. A politikai ellentétek kötéllel való megoldása ellen ma és bármikor minden érzésünkkel és idegszálunkkal tiltakozunk. Ebben az érzésünkben magunk mögött tudjuk a művelt nyugatnak azt a részét, amely a halálbüntetést egyáltalán kiküszöbölte törvénykönyveiből és, amely a politikai vélemény feltétlen szabadságát mindenki számára állami alaptörvényeiben biztosítja.

Ma azt mondják, hogy a kommunisták közönséges gonosztevők. De más politika is mindég gonosznak tartható addig, amig uralomra nem jut, s amikor ő diktálja a törvényeket. Fennálló törvényeink még a közönséges bűnökre is találnak enyhítő körülményeket. Hiszen vannak, akik nem bűnözési hajlamból, hanem a nyomorúságtól sarkalva esnek bűnökbe, vagy a nyomorúság elől keresik a társadalom számára a menekülést.

Dolgozó polgárok! Munkások! Gondolkozó emberek!

Ma kommunistáknak ácsolják az akasztófát. Holnap mások kerülhetnek sorra, mert más érzéseik nem férnek el pillanatnyilag a mai erőviszonyok keretein belül.

Legyen vége a problémák kötéllel való elintézésének!

Tiltakozzunk mindannyian az igazságügyminiszternél a készülő akasztások, a halálbüntetések ellen!

Társadalmi Egyesületek
Halálbüntetés Ellenes Szövetségének
Statáriumelleni Bizottsága

Felelős kiadó: Mellerné Miskolcry Eugénia, I. Városmajor utca 21.
Neufeld Zoltán (Pannonia) nyomda, Budapest, VII. Rombach utca 8.

ÉLETÜNK

Szikszai Károly
grafikusművész

1983 NOV

1021

története a mohácsi vészig, Barta Gábor: A tá
vonásai 1526—1734, Perjés Géza: A szentgotth
Emil: Adatok a társadalomtörténethez XVIII—
az úrbéres viszonyok alakulására), Kiss Mária:
szonyok 1918 és 1945 között, Kránitz József: Sze
zsef: A népesség fejlődéstörténeti vázlata (1787—1970), míg a kötet második részében
nyolc szerző hét tanulmánya szerepel, így Zlinszkyné Sternegg Mária: A szentgott-
hárdi ciszterci apátság története és művészeti emlékei (1183—1878), Szilágyi István:
A városkép alakulása az 1800-as évektől, Bankics István: Adatok a munkásmozga-
lomhoz, Hodászi Ede Adalékok az iskolaügy alakulásához, Kuntár Lajos: A köz-
művelődés lehetősége és alakulása, Janny Géza: Az egészségügy, Wolff János—Szabó
László: Sport és testedzés.

A puszta ismertető felsorolás is elárulja, hogy a kötetben valóban nem azonos szintű feladatok találkozásáról van szó, ami persze az anyaggyűjtésben és a kivitelben is érzékelhető. A kisebb témák roppant szellemes és nívós megoldása jellemzi Szilágyi István és Hodászi Ede munkáját is.

A végső eredményt tekintve, a kötet összhatását elemezve igazságtalan volna összehasonlítást tenni a helyismereti tanulmányok kárára. A Szentgotthárd-kötet ugyanis a maga nemében igen nagy vállalkozás. Arra gondolunk, hogy ez végül is helyi menedzselésű munka, amely persze magán viseli a módszerrel járó hátrányokat is. A kötet arányait, szerkezeti és tematikai egységét az egész vállalkozás organizátorai, a szerkesztők garantálják (ha módjuk van rá). Több szerzős munka esetében — miként ennél a kötetnél is —, szerepük rendkívüli módon megnő. Ha valamiért igazán méltányolni lehet Kuntár Lajos és Szabó László szerkesztői törekvéseit, akkor a teljesség iránti igényükért igen. Ezzel ugyanis az ilyen helyi, elsősorban adminisztratív eszközökkel létrehozott kötetek nem kerülnek a provincializmus és a szemléleti elfogultság veszélyzónájába.

Mégis, a Szentgotthárd-kötet olvasása közben az az érzésünk, hogy nem sikerült arányos opust létrehozni. Ez a módszer következménye. A helyi menedzselésű és az ún. hivatásos kiadók között e tekintetben az az alapvető különbség, hogy míg az előbbi főleg „utószerkeszt", addig a profi kiadók részletes szinopszisok alapján inkább „előszerkesztenek". Éppen az arányok betartása miatt. Nem mindegy, hogy a szerző hozza-e a témát vagy a téma a szerzőt, hiszen csak ez utóbbi esetben biztosíthatók előre a szükséges léptékek.

A szentgotthárdi tanulmánykötet esetében valóban az történt, hogy jobbára a szerzőkhöz igazodtak tanulmányok, azaz inkább egyfajta szereposztás történt tematikai elosztás, tagolás helyett. Az ennek ellenére is rendkívülire sikerült vállalkozásban így nem sikerült az eredeti célt, a monográfia műfaját garantálni, másfelől ez elhatott a tanulmányok közlési sorrendjére. Jóllehet a szerkesztők már csak kész tényezőségként kezelhették utólag az elkészült munkákat, ebben a kényszerhelyzetben szerencsésnek mondható megoldást választottak. Az átfogó kronológiai sorrend helyett a kötetet két részre osztó műfaji és tematikai elv mellett döntöttek, de e két részen belül már határozott kronológiai sorrendiséget alkalmaztak. Ennek érzékeltetésére kapta az egész kötet a „helytörténeti, művelődéstörténeti, helyismereti ta-

Szikszai Károly, grafikus

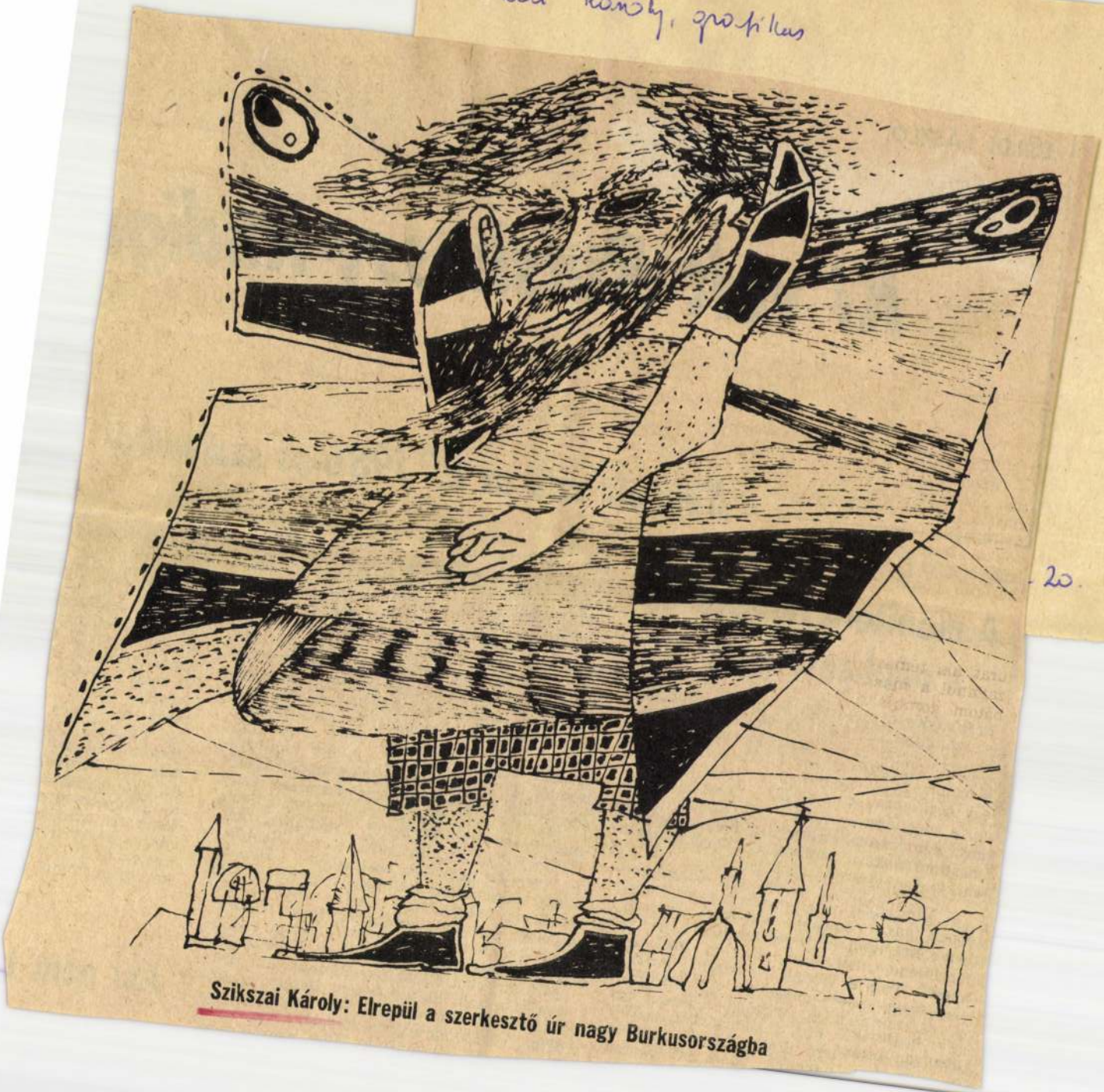

Szikszai Károly: Elrepül a szerkesztő úr nagy Burkusországba

29.

20. XXII/51-52

sy-Rüdige

86-os számaiból

A monitorlázadástól a néphadseregig

Érdeklődéssel olvastam b. lapjuk február 29-i számában az *Egy parancsőrtiszt pálfordulása* című írást. Szerzője utazási és *egyéb* — kiemelés tőlem. G. P. — nehézségek miatt nem tekinthetett bele minden számításba jöhető forrásba, ezért engedtessék meg nekem, hogy nyilvánosan tárjam fel a munkahelyemen, a Kelet-Európa Kölcsönkönyvtár hadtörténeti archívumában őrzött dokumentumok titkát.

1. Vitéz Rütskössy — és nem Rücskössy, ahogy a t. szerző írja —, tehát vitéz Rütskössy-Rüdiger Oszkár vezérkari ezredes, Horthy Miklós kormányzó hajdani parancsőrtisztje nem 1899-ben, hanem 1900-ban született. (Ezt a Wiener Neustadt-i katonai középiskola rendelkezésemre álló évkönyvei egyértelműen bizonyítják.) 2. Kadét korában, 1919-ben, mint a monitorlázadás él-fogott részesét nem Sinkó *László*, hanem

enforradalom
kértőként je-

gyezte a Stern című politikai magazin hirhedt magyar számát, számtalan dedikált monográfiát küldött a címemre (mondanom se kell, hogy nem válaszoltam neki, pontosabban: csak lapok hasábjain cáfolom nem igazán marxista nézeteit) azt állítja, hogy vitéz Rütskössy-Rüdiger Oszkár vezérkari ezredes, a Horthy-korszak fő letéteményesének parancsőrtisztje a felszabadulás utáni néphadseregben altábornagyságig vitte. Nem vitték. Hozták. Andrej Puskas szovjet hadtörténésztől, a 17. hadsereg hajdani felderítőjétől egy vodka meg egy sör között szerzett értesüléseim szerint Malinovszkij marsall hozta magával — hadifogságból. Csakhamar méltatlanná vált a demokratikus erők bizalmára, mert Debrecenben csatlakozott a Honvédelmi Minisztérium Vörös János irányította reakciós magjához. Szerencsére Pálffy György, illetve az általa irányított Katona-politikai Osztály idejekorán rájött az egykori horthysta tisztek üzelmeire, sikerült félreállítani őket. Rütskössy-Rüdiger, aki 1945-ben már csak Rücskössyként szerepelt a fejkvóta-nyilvántartásban, 1947 tavaszán nyugdíjba került, következésképpen (ezt még

szólásában, hogy
hogy Rütskössy-
nak hajbókoló
az Isztambulban
be, holott a vak
re, hogy Isztamb
márpedig én azt
az ÉS március 1
szabó Ferenc), h
lel meg a történe
telezés, amely
részt vett volna
litikájában". Elk
nem tud olvasni
még egy kérdés
renc, a legneves
következetesen a
Csak tán nem a
niszta szeretett v
idegen nyelvi, de
korcsosításában é

Aki nem t

Szikszai Károly, grafikus

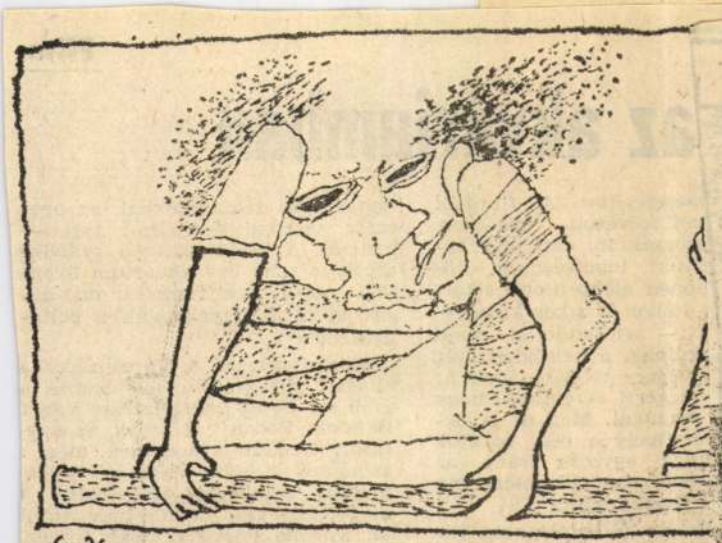

14.

29. XXIX/48

Film

áriumban

konszenves téblábolókkal, az operatőr viszont távolságot tart — kritizál. A kékes színben villódzó arcok mintha egy akvárium üvegfala mögött úsznának el; mi, nézők kívülről figyelhetjük a beltenyészetet.

Akváriumszerű a Városbújócska világa, összezsúfolódnak benne a jobb sorsra és önkifejezésre vágyó fiatalok. Persze, nemcsak az operatőr, hanem a zenészek meg a színészek is érzik a stilizált játékmódot. Ötletesen érzékeltetik a megemeltséget, olykor úgy tűnik fel, mintha a filaszter fölött tíz centivel járnának. *Másik János* nem csupán tehetséges zeneszerző, hiteles tébláboló is. *Dörner György*

Szikszai károly, grafikus

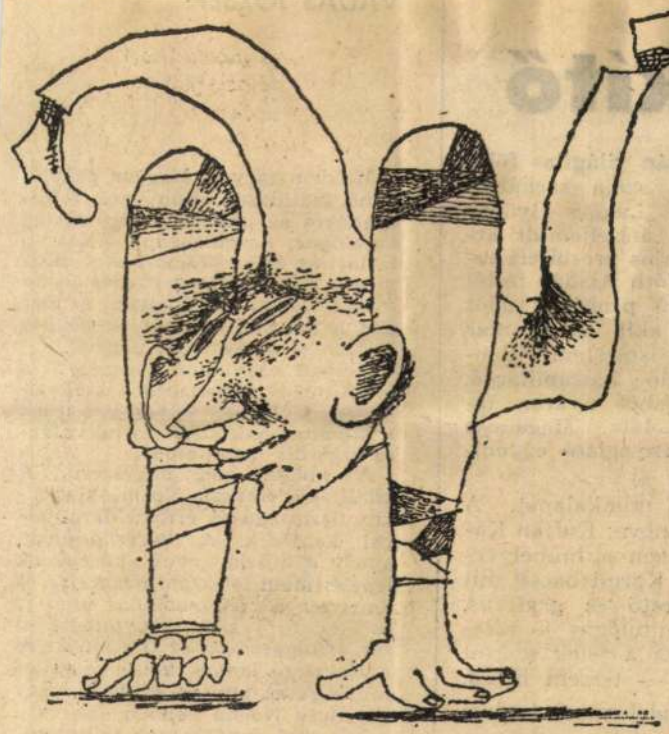

Szikszai Károly: A grenadírmars borzalmai című sorozatból

otzalmai

11

. NOV. 22. XXIX/47

szolja. — És a jelek szerint fotóművész — teszem hozzá.

Némi töredelemmel árulom el: a megrendelt munka végeztével, selejt-elszámolású post card-méretű papírokra

sor a *Rügyező fa*, az *Összefogás* és a *Hazatérő lányok* költői átszellemültségével, ami azt mutatja, hogy Ferenczy Noémi ebben az életműve záró szakaszának tekinthető korszakában sem vesztett erejéből. De hiába. Mint ahogy az is hiábavalónak bizonyult, hogy személyé-

lején — a parázs vi
Hisz minden igazi vita
ból él, a csattanós oda-
vágásokból, még ha azo
alá csúsznak is.

Páskándi Géza, gon
zek hiánya miatt kap
oldalba bökést fejteget
együnk igazságosak: h
rénk anyaga — mint
nélem — kötetben is megjelenhet,
az ő tanulmánya is sokkal jobb
akusztikát kap.

Gondolatai közül hadd emeljem
ki addig is — mint előttem már
Fekete Gyula — a „célgyerekekről"
szólót. Valóságos veszélyt szimatol
Páskándi, amikor így ír: „A »cél-
gyerek« egy kicsit kedvtelésből
születik... Ez kihat további életút-
jára, sőt a társadalomra is, ha ez
a típus elszaporodik. Nemcsak ar-
ról van tehát szó, hogy kevés gye-
rek születik, hanem arról is: ezek
nagyjából egytípusúak (mi »célgye-
reknek« neveztük őket). Még ha
nem kényeztetik is el (ami szinte
elkerülhetetlen), valamivel töréke-
nyebb, kevésbé ellenálló lesz, mint
és kevés gyermek rendszerint növeli a gyermekek értékét, kívánatosságát. Ennek pedig előbb vagy utóbb szükségszerűen népességnövekedés a következménye." Végül két hete Tamás Pál is megkérdezte, hogy „a csökkenés (az arra következő népességstabilizációval együtt) egyértelműen csak a Rossz, sőt a Legfőbb Rossz kategóriáiban kezelendő-e?".

Mit feleljünk erre? A Legfőbb Rossz kétségtelenül egy ránk zúduló atomháború iszonyata volna. De azért a népességcsökkenésnek is vannak veszedelmei. Minőségi szempontból is. Tamás Pál, igaz, nem mond kilencmilliót. Ő „igen mérsékelt" fogyásról beszél, amely

Népesedési gondok — a vita résztvevői

Szerkesztőségi vitaindító, *Varga Domokos:* Népesedési gondok I. (1981. november 14.); Varga Domokos: Népesedési gondok II. (1981. november 21.); *Miskolczi Miklós:* Szél ellen, *Klinger András:* Ahogy a demográfus látja (1981. november 28.); *Kulcsár Kálmán:* Miért és hogyan kell megmaradnunk?, *Ordas Iván:* Keserű szájízzel, *dr. Koncz Edit:* Egy anya véleménye (1981. december 5.); *Buda Ferenc:* Csak szükséges gyerek van, *Czeizel Endre:* Mit tehetne az egészségügy?, *dr. Papp Sándor:* Ellenpéldák, *Petrőczi Éva:* Színlelni boldog szülőt? (1981. december 12.); *Halász Ferenc:* Termékeny települések, interjú *dr. Romány Pállal* (1981. december 23.)

Páskándi Géza: A tudat „lakáskérdései" I., *Hegyes Zoltán:* Ugyanazt — másként (1982. január 1.); Páskándi Géza: A tudat „lakáskérdései" II., *Sárdi Márta dr., Asztalos István, Szük László, E. Á.-né, Pichovszky Antal Kálmán, dr. Tokaji-Nagy Miklós, Labundy Norbert, Berki Sándor, dr. Hajnal Mihályné, Kádas Béláné, Kopp Mária dr., Bene Katalin, dr. Lavicska Kálmán, Mester Sándor, Miksa Lajos, Balogh Imre:* Olvasóink írják (1982. január 8.); *Kováts Zoltán:* Ahogy a történeti demográfus látja, *Eszéki Erzsébet:* A svédek is vitatkoznak, *Beke Kata:* A kedv vagy a lehetőség? (1982. január 15.); *Szabó A. Ferenc:* Beszéljünk konkrétabban, *Tamás Ervin:* Minden lélek számít, interjú *Hoós Istvánnal* (1982. január 29.); *Fekete Gyula:* Leltár 12 tételben, *Wisinger István:* Kényszer vagy felismerés?, interjú *Ferge Zsuzsával* (1982. február 5.); *Molnár Zoltán:* Tizenhét esztendő, *Talpalló Piroska:* Egy javaslat (1982. február 12.); *Tamás Pál:* Demográfiai hadiállapot?, *dr. Becker Sándorné, Péterfia Zoltán, Ring Éva, Forrai Mária, dr. Del Medico Imre, F. Nagy Piroska, Szállási Árpád dr., Biró Dávid:* Olvasóink írják II., *Petrőczi Éva:* Százötvenegyedik zsoltár, vers (1982. február 19.); *Rétvári László:* Népességvonzó településpolitikát!, *Szényi Katalin:* A fáraóizmus, az ipari robotok meg a nemzeti identitástudat (1982. február 26.)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 MÁR 5
ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
grafikus

1971

Szikszai Károly rajza

Szikszai Károly rajza

Akik megismerkedtek Bálint Sándor néprajzi-nyelvészeti munkáit, nemzeti kultúránk e különleges kincseit, azokat csak tisztelet illeti. Ők tartották a lelket a nagy tudósban: mégis érdemes. Mégsem hiába minden igyekezet. Ez a most megjelent tanulmánykötete, amelyet még ő gondozott, szintén a reményt szította benne. „Tervem volna még bőven — írta az utószóban —, . . . csak még időm legyen hozzá. A pálya sokszor megpróbált, nem kényeztetett el, de soha meg nem keseredtem, a hivatástól, a szolgálattól egy percre sem távolított el."

Egy magyar szentember — ezt őróla magáról is el lehetett mondani. Szeliden, szinte mosolyogva tűrt minden méltánytalanságot. Szívbéli ellenségeit sem gyűlölte, s még kevésbé azokat, akik nem tudták, mit cselekszenek, amikor rágasztották a klerikális és reakciós bélyeget. E kötet is bizonyság rá: ő mindig vállalta a lojalitást korunk állami rendje iránt. Ahol úgy hozta az alkalom, elismeréssel szólt szocialista hatóságaink megértéséről, mellyel például a műemlékek védelmét támogatják. Még akkor sem fortyant fel, amikor csákányt vágtak a múlt század eleji öreg sarki házba, az egykori Arany-oroszlánba, „amely egészen a nagyvízig Szeged értelmiségi társadalmának találkozóhelye volt", s ahol 1849 vészterhes napjaiban Petőfi is egy meglehetősen elhanyagolt tartományát segített megbízhatóbban feltérképezni. Jobban mondva: nem egyet, hanem kettőt. Nemcsak a népi hitélet tartományát, hanem a szegedi „nagytáját" is, s ezt azután már minden vonatkozásában, a legtárgyibb néprajzból a legszellemibbig.

E kötet anyaga is részben szegedi vonatkozású tanulmányokból telik ki. A harmadik rész viszont embereket és műveket idéző Bálint Sándor-írásokból. Közülük a Móricz Zsigmondról szóló a legizgalmasabb. Azt mondja el benne, hogy került kapcsolatba a Rózsa Sándor-regények megírására a szülő Móriczcal, s hogyan vált kalauzává Szeged népi életének múltjában és akkori jelenében. Itt egy kissé mintha át is hevülne a hangja. Ritka eset. Mert különben féltő gonddal vigyáz, hogy szinte szenvtelenül, a lehető legszűkszavúbban rögzítse a tényeket.

Furcsa ez. Ő maga nagyon szerette az élet minden színét, ízét, illatát, de különösképpen a népi magyar nyelvét. Szótárának hallatlanul gazdag anyaga erről vall. Az is, amit Tömörkény írásairól mond, vagy Móráéiról, aki szerinte „az anyanyelv méhéből: vőfélyek, menyemondók, siratóasszonyok ihletett nyelvéből, nyelvi hagyományából szól hozzánk, mint talán Arany Jánoson kívül senki más".

csak repetát ad
ből. Méghozzá
lyekből jó néhá
című, nem kim
nek szóló, 19
kötetében" köz

De hogy „nem
őrért", annak nem humani
hanem irodalmi oka van. Létezik
nálunk ugyanis egyfajta költői gya-
korlat. Eszerint, ha kevés a jó ver-
sed, toldd meg sok gyengével. Kö-
teted megjelenik, a neved forog, a
honoráriumod rendre kifizetik, a
kritikusok meg — legföljebb enyhe
rosszallással csóválják a fejüket.
Ennél az eljárásnál sokkal becsü-
letesebb, amit Utassy csinál. És —
mert versei igen jók —, eljárása
rokonszenves. Az Áve, Éva! kötetet
legföljebb az előzmények miatt ér-
heti gáncs. Mert tematikus váloga-
tást közreadni — a költő szíve joga.

•

Szerelmes verseinek most elénk-
tárt első vonulata (akár pályakez-
dése megannyi költeménye) oly
üdeséggel lep meg, amilyennel köl-
tői szenvelgésektől vert irodal-
munkban nem szokás előállni. Dá-
la csakúgy röpül, hiszen „Nőktől
karcsú az alkonyat ma: / diridon-
dondiri-diridon! / Kis ugrabugra

Miasszonyunk, szom
rözteti ott szép magát."

S a költő, ki már első kötetébe
misítatlan népi hangütést disz
nokba foglalta, új lehetősé
lt evvel, persze nem hag
talanul, a magyar leonin
slost egy-egy oldalra kacsint
ő például a jambikus lép
zi, mesternéről szólván —
törtt azért a költészetért
Évaminden. S noha az A
tetcsak vers-, ciklus- és
dicsnem a szerelem pa
szó eotát is jelenti, leg
egy g körúti lányról, v
partjá idillről az Ohrid
Slobod szép nevű lánn
is van mégis más üze

A Na kötetnek.
Nagyvirág ak ajánlott
költőtárs ír az idős
nak" szeg Arkangy
apokalipti, Bemutat
ros kardv melyben
k / a vi

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 FEB 2 6

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
grafikus

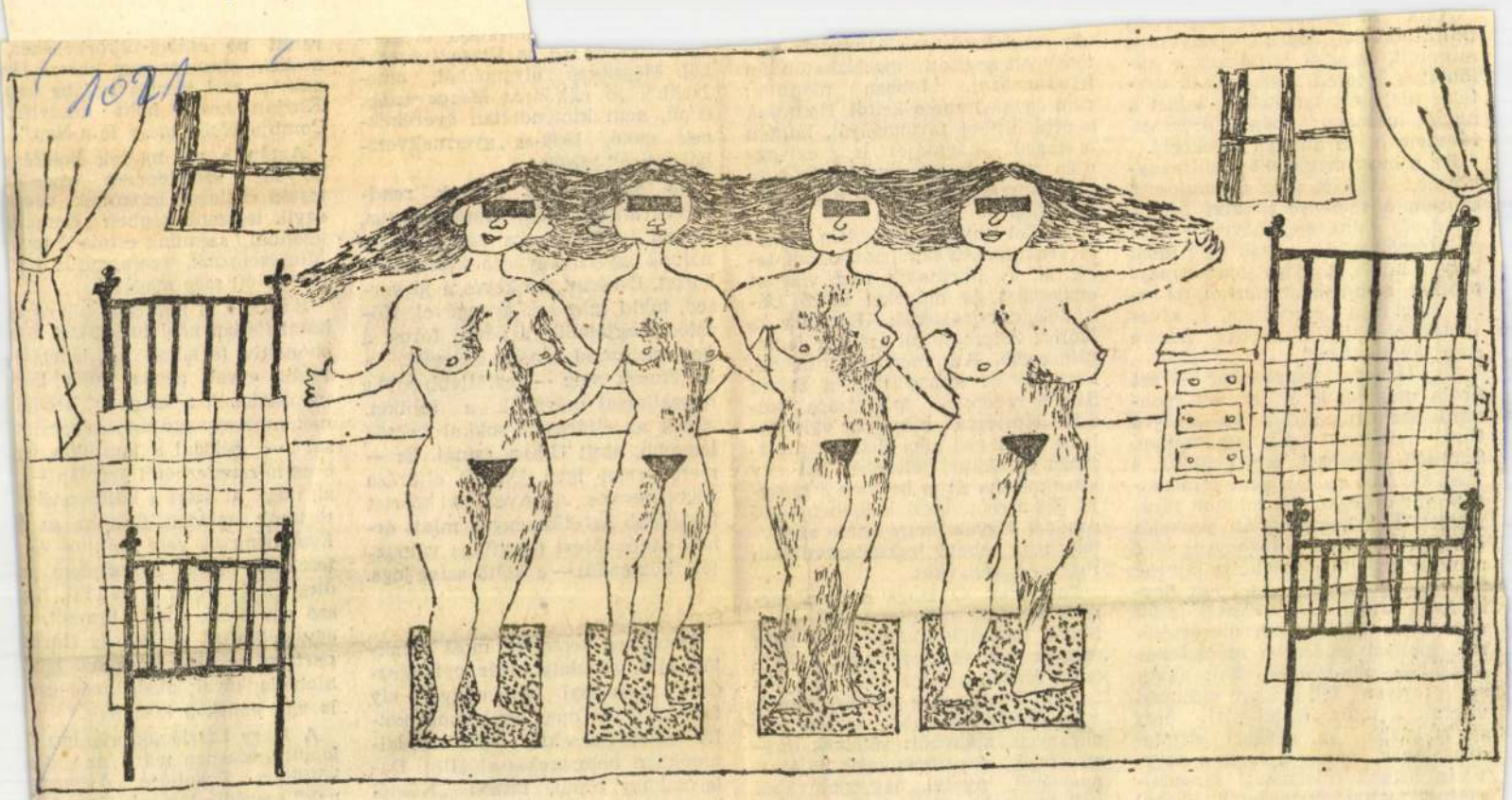

Szikszai Károly rajza

Akik megjelenésével Bálint Sándor néprajzi-nyelvészeti munkáit, nemzeti kultúránk e különleges kincseit, azokat csak tisztelet illeti. Ők tartották a lelket a nagy tudósban: mégis érdemes. Mégsem hiába minden igyekezet.

Ez a most megjelent tanulmánykötete, amelyet még ő gondozott, szintén a reményt szította benne. „Tervem volna még bőven — írta az utószóban —, ... csak még időm legyen hozzá. A pálya sokszor megpróbált, nem kényeztetett el, de soha meg nem keseredtem, a hivatástól, a szolgálattól egy percre sem távolított el."

Egy magyar szentember — ezt őróla magáról is el lehetett mondani. Szelíden, szinte mosolyogva tűrt minden méltánytalanságot. Szívbéli ellenségeit sem gyűlölte, s még kevésbé azokat, akik nem tudták, mit cselekszenek, amikor ráragasztották a klerikális és reakciós bélyeget. E kötet is bizonyság rá: ő mindig vállalta a lojalitást korunk állami rendje iránt. Ahol úgy hozta az alkalom, elismeréssel szólt szocialista hatóságaink megértéséről, mellyel például a műemlékek védelmét támogatják. Még akkor sem fortyant fel, amikor csákányt vágtak a múlt század eleji öreg sarki házba, az egykori *Arany-oroszlánba*, „amely egészen a nagyvízig Szeged értelmiségi társadalmának találkozóhelye volt", s ahol 1849 vészterhes napjaiban Petőfi is egy meglehetősen elhanyagolt tartományát segített megbízhatóbban feltérképezni. Jobban mondva: nem egyet, hanem kettőt. Nemcsak a népi hitélet tartományát, hanem a szegedi „nagytáját" is, s ezt azután már minden vonatkozásában, a legtárgyibb néprajzból a legszellemibbig.

E kötet anyaga is részben szegedi vonatkozású tanulmányokból telik ki. A harmadik rész viszont embereket és műveket idéző Bálint Sándor-írásokból. Közülük a Móricz Zsigmondról szóló a legizgalmasabb. Azt mondja el benne, hogy került kapcsolatba a Rózsa Sándor-regények megírására késztető Móriczcal, s hogyan vált kalauzává Szeged népi életének múltjában és akkori jelenében. Itt egy kissé mintha át is hevülne a hangja. Ritka eset. Mert különben féltő gonddal vigyáz, hogy szinte szenvtelenül, a lehető legszűkszavúbban rögzítse a tényeket.

Furcsa ez. Ő maga nagyon szerette az élet minden színét, ízét, illatát, de különösképpen a népi magyar nyelvét. Szótárának hallatlanul gazdag anyaga erről vall. Az is, amit Tömörkény írásairól mond, vagy Móráéiról, aki szerinte „az anyanyelv méhéből: vőfélyek, mesemondók, siratóasszonyok ihletett nyelvéből, nyelvi hagyományából szól hozzánk, mint talán Arany Jánoson kívül senki más".

csak repetát ad
ből. Méghozzá
lyekből jó néhá
című, nem kimo
nek szóló, 1980
kötetében" közöl

De hogy „n
őrért", annak nem humá
hanem irodalmi oka van. Létezik nálunk ugyanis egyfajta költői gyakorlat. Eszerint, ha kevés a jó versed, toldd meg sok gyengével. Köteted megjelenik, a neved forog, a honoráriumod rendre kifizetik, a kritikusok meg — legföljebb enyhe rosszallással csóválják a fejüket. Ennél az eljárásnál sokkal becsületesebb, amit Utassy csinál. És — mert versei igen jók —, eljárása rokonszenves. Az Áve, Éva! kötetet legföljebb az előzmények miatt érheti gáncs. Mert tematikus válogatást közreadni — a költő szíve joga.

•

Szerelmes verseinek most elénktárt első vonulata (akár pályakezdése megannyi költeménye) oly üdeséggel lep meg, amilyennel költői szenvelgésektől vert irodalmunkban nem szokás előállni. Dala csakúgy röpül, hiszen „Nőktől karcsú az alkonyat ma: / diridondondiri-diridon! / Kis ugrabugra

Miasszonyunk, szólí
rözteti ott szép magát."

S a költő, ki már első kötetébe
hamisítatlan népi hangütést disz
chonokba foglalta, új lehetősé
talált evvel, persze nem hag
mánytalanul, a magyar leonin
nak, most egy-egy oldalra kacsint
sal — például a jambikus lép
öreg házmesternéről szólván —
zi, hogy itt azért a költészetért
történik minden. S noha az Á
Éva! nemcsak vers-, ciklus- és
tetcímet, hanem a szerelem pa
dicsomi állapotát is jelenti, leg
szó egy olcsó, körúti lányról, v
egy gyönyörű idillről az Ohrid
partján, az oly szép nevű lánn
Slobodankával; mégis más üze
is van ennek a kötetnek.

A Nagy Lászlónak ajánlott
*lagvirágvázá*ban már az idős
költőtárs „Pokoljáró Arkangy
nak" szegődik társául. Bemutat
apokaliptikus víziót, melyben
ros kardvirágba dőlnek / a vi

M.D.K.

Szikszay Ferenc, festő

1904-évi párizsi Tavaszi Szalonban kiállított képeiről így ír a szerző: „Ez azi ez ő egész művészi evolucióját... credóját ismerem... naggra becsülöm benne a a finom érzékű koloristát, hullámos tengerciben... a poézist, paysage-aiban a belejük lopott érző lelket, charme-ot és mély melankóliát."

Bölöni György: Képek között, Bp.1967. 8. old.

/a cikk megj.: „Magyarország" 1904. ápr. 27./

M.D.K.

Szikszay Ferenc, festő

... Azt hiszem, ekkor a szerzőt Szikszay-hoz némi baráti szálak fűrték, amit két év mulva már bizonyára nem tartott fent. 1906-ban modern francia festők is szerepeltek a hű csaznokban, amiről Szikszay a „Magyarország 1906. jul. 18-i számában a legpökhendibb, gúnyos hangon ír: „... ezek a túlzók megvetnek minden tudást ... az ilyen perverz lelkű ... emberek munkáikkal csak bosszúságot ... disputákat, végül kárt okoznak ... megértem hogy ./.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 566. old.

/a cikk megj.: Jegyzet

M.D.K.

Szirszay Ferenc, festő

567

... miatthuk állott be Franciaországban, is az a szomorú állapot, hogy mű vészetszeretők és mű gyűjtők inkább megvesznek drágán egy jól hamisított Corot-t, Daubignyt, Greuze-t, vagy Boucher-t, mint tíz eredeti Cézanne, Gauguin, Vuillard, Piot vagy Guillaumet-mázolmányt, mert az utóbb említett urak öriettségei körött józan ízlésű ember igazán nem képes jól érezni magát." Ugyanebben a számban Bölöni azt írja: „Elmaradtunk ismét jó ötven extendo" vel." Lázár Béla pedig „Jövendő" c. folyóiratában 1906. jul.-aug. sz. úgy nyilatkozik, hogy „a mi szimpátiánk Bölöni felé fordul."

Bölöni György: Képes körött, Bp. 1967. 567. old.

MDK

Szikszay F.

Egy kis pihenő, rajz., repr.

Uj Idők II. évf. 1896. dec. 6.
488.l.

M.D.K.

Szikszay Ferenc

"Virágzás" c. müve szerepel a Nemzeti Szalon kiállitásán.
A lap elismeréssel ir a müvész munkájáról "Csevegés a "Zöld Szalon"-ban" c. rovatában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1900. május 20.
22. évf. 20. sz. 320. lap

KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szikszay Ferenc

„Merengés" c. müvét dicséri Szana Tamás: "Téli tárlat a Mücsarnokban" c. kritikájában, s me emliti, hogy a müvész Párisban folytatja tanulmányait.
A kiállitást a Képzőművészeti Társulat rendezte.

Képes Családi Lapok, Bp. 1897. dec. 19.
XIX. évf. 51. sz. 812-814. lap

Szikszay Ferenc

wód

Horánszky Lajos:

Párizsi magyar emlékek.

Budapesti hemle

1937. okt. 7. 24, 25,

26. l.

TOJÁSTARTÓ,
zománcos és áttört.
XIX. század.
Réz, mag. 5·6 cm.

VILLA ÉS KÉS
féldrágakő-nyéllel.
XIX. század.
Ezüst, 10 és 8·5 cm.

KÉS, KANÁL, VILLA
XIX. század.
Réz, díszes, 17·5 cm.

KÉS,
domború nyéllel.
XIX. század.
Fém, hossza 21 cm.

KANÁL,
katonafej-nyéllel.
XIX. század.
Ezüst, hossza 14 cm.

KANÁL,
címerekkel.
XIX. század.
Aranyozott ezüst, 20 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

KÉS ÉS VILLA
XIX. század.
Aranyozott ezüst, 18·5 és 19 cm.

Szikszay Ferenc

ünnd

Szigetkarcsi. Szikszay Ferenc képes Uj Idők

1905. 9 sz

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Szikszay Ferenc

Őszirózsák, past.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp 1952.

MDK

Szikszay Ferenc

Várakozás, o.

Csendélet, o.

Alkony a tengeren, o.

Főv. Képtár háborus vesztes geinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Szikszay Ferenc

Mütermékből. Mücsarnok, 1898, okt. 20. 96 l.

Szikszay Ferenc

Mův. Kronika

1905. 3 n. 5. l.

THÁLIA
DIVATÁRUHÁZ

Az Általános
Fogyasztási Szövetkezet
ruházati osztálya.
A szervezett munkások
legmegbízhatóbb bevá-
sárlási helye. Lelkiismeretes kiszolgálás, olcsó ár.
Nagy választék
az összes női-, férfi- és
gyermekruházati
cikkekben.

AKÁCFA UCCA 2

Kezdhetem azon, hogy a festék m
kezdetleges, elavult módszerű,
gyárosa gondol arra, hogy a fillé
tartalmához könnyen hozzáférh
egy elmés nyitó szerkezettel lát
nyomdafesték primitív doboza is
dernizálásra. A festékgyáros a d
sát teljesen rábízza a nyomdászr
ahogy éppen tudja: sokszor k
húzóval vagy a „platni"-hoz v
eljárás nem tartozik ugyan a gyá
festékkel telt dobozon kezdetb
hogy a fenti megoldásnál jobb
A művelet közben a doboz szél
amelyen át a levegő kényelme
kifelé. Ez az áramlás a festéket ki
festéket veszünk ki vagy a festék
nem simítjuk el, akkor a párolg
Káros a doboznak hosszabb idő
is. A festéket hűvös helyen ta
polcon vagy kályha közelében.
hető üvegből is, amelynek egy
törik, de megvan az a megbe
bádogdobozzal szemben, hogy
fedőt lehet rá alkalmazni. Ha e
néhány darab: nem baj, mert
többinek a becsülete. Az üvegedő
alkalmazni. Az egyik lehetne e
bádoglap, amely az edény belső
Annak mindkét lapját nehezen p
lene bekenni és a festékre szoro
fedele lehetne üvegből, bádogb
bevált cellofánból is, a fontos
legyen. Bizonyos, hogy ezeket

Szikszai Ferenc (1871-1908)

Várakozás.
Oljf. Sign. Bretagne, 99.

Csendélet.
Oljf. Sign.

Alkony a tengeren.
Oljf. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Szikszay Ferenc

Tehetséges kezdők. Művészi Ipar-Nemzeti Műcészet
.9c6. 71.1.

Szikszay Ferenc festőművész.

Népszava XXXV.évf.1907 febr.7.
33 sz. 5 lap.

Szikszay Ferenc kiállitása.

M.D.K.

Szikszay Ferenc /1871-1908/

598. Ködös őszi reggel. Olajf. 66 x 91, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 66. l.

Szikszay Ferenc

Kéve 16. kiáll. 1925. nov. N.Szal.

l. o.

MDK

Szikszay Ferenc

a Cennini Társ. tagja

Cennini Társ. 3. kiáll. N.Szal. 1926. febr.
1.o.

M.D.K.

Szikszai Ferenc /1871-1908/

741. Várakozás. Olajf. 85.5x130.5 vászon.
742. Csendélet. Olajf. 90x66 vászon.
743. Alkony a tengeren. Olajf. 65.5x100 vászon.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 53. l.

M.D.K.

Szikszay Ferenc /1871-1908/

455. Őszirózsák. Pastel 29x23

Elveszett. /Somogymegyei Muæum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
29. 1.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Szikszay F.: Tanulmányfej. olf.

Nagy Magángyüjtemény Aukciója, 1921. Rákóczi ut 3o.l.e. 7.

Szikszay Ferenc

Viktorián, of.

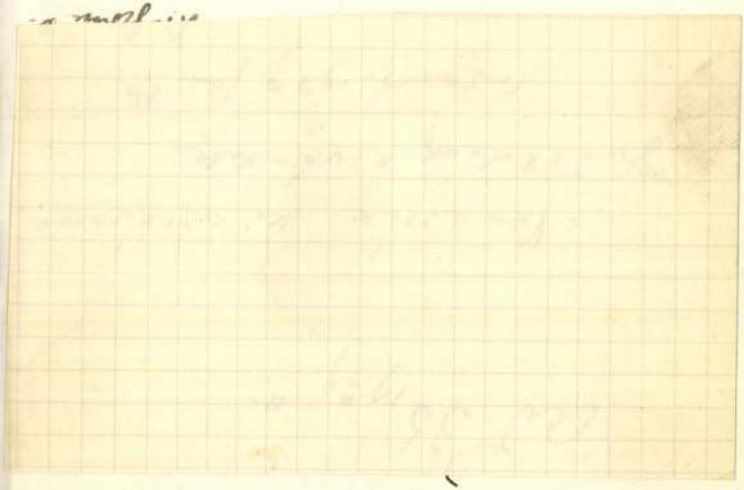

Szeged, 1917

35/1929.

A m. kir. Póstavezérigazgatósá

A Müemlékek Országos Bizottsága
a Budapest környékén levő m. kir. távl
vános állomásainak 1928. évi betürende
mindezideig nélkülözni volt kénytelen
ben zavarokat okozott. Felkérem ennéli

MDK

Szikszay Ferenc

Ködös őszi reggel, o.

Szépmüvé Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952

MDK

Szikszay Ferenc festőm.
1871-1908.

Olasz leány. J.l.b.: Szikszay. Vászon.

Ernst-Múzeum aukciói. XVII. Kat. 45.1.

Szikszay Ferenc

MDK

Csak neve emlitve a XIX. sz. festészete végén a "legkiválóbbak" között.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

80.1.

MDK

Szikszay Ferenc

M.Szal. 53. csop.kiáll. 1927. jan.

S zikszay Ferenc festőművész.

Velencei Kiállitás. MDK.

Műcsarnok, 19ol. 182. l.

MDK

Szikszay Ferencz

Őszi táj, of.

Ernst Muz. 9. aukc. 1920. Jan. 9 l.

MDK

Szikszay Ferenc,

önálló gyüjt.kiáll.keretében mutatkozott be.
1900.

A Nemz. Szal. 400-ik jub.és a KÉVE XX-ik kiáll.-a.
1929.febr.

Szikszay Ferenc

lásd okr.

Rimp. 282-283. l.

Szikszay Ferenc

l.

Művészamok

1901. 117, 118. l.

119, 120. l. 121. l.

SUIKSZAY FERENC /1871-1908/

Női tanulmány. Ceruzarajz. 13x9.

Árverési Közlöny 1940.okt.4.sz. 36.oldal
95.aukcio

MDK

Szikszay Ferenc

N.Szal. societaire-tag

KÉVE 14.kiáll. N.Szal. 1923. márc.

4. l.

MDK

Szikszay Ferenc

Kollekciója a Nem.Szalon őszi tárlatán.

Cikk: A Nem.Szalon kiáll.

Uj Idők, 1900. VII.évf. 10.sz. 222.lap

MDK

Szikszay Ferenc

Egész gyüjteménnyel szerepelt a Nemzeti Szalon 1897.nov.8-iki kiállitásan.

Cikk: A Nemzeti Szalon új kiállitása.

Vasárnapi Ujság, 1897. 44.évf. 50.sz. 851.l.

Szikszay Ferenc

Ady emlék

A párisi Szalon
BH. 1904. ápr. 28.

MDK

ifj. Szikszay F.

Lemondás

Őszi parkrészlet

Alkony a Tisza partján

N. Szal. Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
9.1.

MDK

ifj. Szikszay F.

Erdei ut télen

Kévekötő /saepia/

Tete /gyermek portrait/

N. Szal. Rendkivüli kiáll. 1897. dec.

9.1.

MDK

ifj. Szikszay F.

Jeanne d'Arc

Utolsó ut

Roche-Gupon vára

N. Szal. Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
9.1.

MDK

Szikszay Ferenc

Székely Bertalan képei a Nemzeti Szalonban. Vas. Ujs. 1900. 11. sz. 171-172.l.

Kiállitások.

Népszava XXXV.évf.1907 febr.7.
33 sz. 5 lap.

Szikszay Ferenc kiállitása.

MDK

Szikszay Ferenc

ezüstérem

Klassics Gy:
Párisi kiáll.kitüntetései • Műcs. 1900. 326-7 l.

MDK

Szikszay Ferencz,

a Nemz.Szal. societ. tagja.

A Nagy Akv.- és Pasztellfestők Egy. X.kiáll. 1923 Nov.

Nemz. Szal. Kat.

MDK

Szikszay Ferenc, 1871-1908

Tájkép,

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 36 l.

MDK

Szikszay Ferenc, 1870-1908

A tengerparton, pászt.

M. Studio 2. sokc. 1921. 27 l.

MDK

ifj. Szikszay F.

Egy Boul' Miche'i cocotte

Egy marquis /a XVII. századból/

Lámpa mellett /pastell/

Nemz.Szal.Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
le.l.

MDK

ifj. Szikszay F.

Hajnal az Adrián

Karácsonyest a tengeren

Benedetta

Nemz.Szal.Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
le.l.

MDK

ifj. Szikszay F.

Várrom /pastell/

Aetna /pastell/

Tavaszi táj

Nemz.Szal.Rendkivüli kiáll. 1897. dec.

le.l.

Hiksnay Ferenc festő M. D. 4

1871 – 1908

A pály jel Ja 13. 22

Gyedy Lukács és neje bagyatika Bp 1923

57

Szikszay Ferenc
festő

M.D.K.

Az újabb tájképfestés művelője.

Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVIII. században. 206 l.
Bp. 1910.

MDK

Szikszay Ferencz

N. Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 1 l.

Szikszay Ferenc
festő

M.D.K.

Méltatás.

Bereviczy Albert: A tájképfestés a XVII. században 1931
Bp. 1910.

Szikszay Ferenc
festő

MDK

Kollóry Simon leveléből

MMM Évkönyve 1951, 180.

Szikszay Ferenc
festő

M. D. K.

455.) Őrizőrsák
(Somogym Muz.)

Egyéb körtulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

29 l.

Szikszay Ferenc
festő

M.D.K.

Autenil-i út.

Quadjégyz, III-terem 65 sz. 26 l.

MDK

Szikazay Ferenc

Romok, olaj

Szent György Cséh IX. auk. 1911. nov.
23 l.

MDK

Szikszay Ferenc, 1871-1908.

Női tanulmány, cer.

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.

33 1.

M-D.K.

SZIKSZAY Ferenc Pestő

Párisban tanult, ott le is telepedett
(Julian is rola.)

Öngyilkos lett.

Informálta. Hock Jánost „Művészi reform" c. munkája megírásakor

Réti István: A nagybányai művészlélek
Bh. 1954. 308. l.

Szikszay Ferenc, sz.Bp.1871-Orsay 1908.

Szürkés idő, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 25 l.

Szikszay Ferenc

LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 1 l.

V. Trsl.

MDK

Szikszay Ferenc

KUT II. kiáll. N.Szal. 1925. márc. 2 1.

MDK

Szikszay Ferenc, Bp.1871-Orsay 1908

~~Autentikum~~
Autenil-i ut, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 26 l.

Szikszay Ferenc
festő

M.D.K.

Szürkés idő.

Aradjegyz. III terem 63 25 l.

SZIKSZAY Károly (grafikus)

Grafikái közölve ÉLETÜNK, 1985/11.

SZIKSZAY GERŐ, mérnök

Makón, a Maroson a közúti fahidat 1927-29-ben Szikszay Ge
Gerő tervei alapján vasszerkezettel cserélték ki.-Az el
bontott faanyag egy részét Návay Lajos árverésen meg-
vette és ebből készitették az ó-földeáki templom főoltá
rát, szószékét és a kegyúri padokat. 55.old. 34.jegyz

TÓTH FERENC: Makó településtörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum Evkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

M.D.K.

Szikszay Gyula, építész

Horváth Mihály debreceni építőmester egy nagyszabású nyári szinpad tervét készitette el debrecenben. Ennek kivitelezését ő vállalta volna. 192.o. 38.jegyz.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966
Alföldi Nyomda. Debrecen

Szikszay Julia, gyermekrajzoló MDK

A Csaba u.-i ált. iskola rajzverseny-nyének győztese. festő v. iparművész akar lenni.

Máté György: Igényes gyerekek 11

NÉPSZABADSÁG

Bu. 1965. ápr. 3.

Szikszai Károly, grafikus

5 rajz: repr.

Szikszai Károly: Rajzai a 29, 30, 31 oldalakon

Élet és Irodalom, Bp. 1984. dec. 21. XXVIII/51-52

Szikszai György, ötvös 1619-ben Kinnaszom-
bator.

Mihalik Sándor: A rimaszombati ótvösrèk.

Bpest, 1919. 91. l.

Szikszai Károly: grafikus

Szikszai Károly: A szemorvosnál

2.

XXVII/26

nünk a békét! A rettenetes [illegible]
kor töltene el bennünket! Azért kell most tevékenykednünk [illegible]
meretünk megnyugtatására. Vagyis *nem puszta szavak* szaporítás
nem szép szólamok ismétlésével, *hanem tettekkel*, ha kell, kockázato
áldozatot vállalva."

Szikszay Ferenc

Gróh István: „Nemzeti Szalon és iparmüvészeti kiállitás" cimmel irja: "Várakozás" c. müve csupa szin, csupa érzés. A "Halászok éjjel" c.-t még szebbnek tartják. Külön kiemeli két tanulmány-fejét. „Felfogása mindegyikben uj, meglepő, de követhetetlen."

A HÉT, Bp. 1899. dec. lo. X. évf.
5o. sz. 824-826. lap.

Szikszay Ferenc

"Képe -Austin Brown-nak a müncheni nemzetközi tárlaton, nagy arany érmet nyert női arcképére emlékeztet." Lehet, hogy a képet a müvész nem is látta, s nem is a rokon felfogást hibáztatja, mint inkább a rajzhiányt és a fejletlen technikát. Ennek ellenére kvalitásait elismeri, de még kiforratlannak tartja őt Yartin József: "A téli kiállitás, II." c. kritikájában, melyet a lap a Müvészet c. rovatban közöl

A HÉT, Bp. 1898. dec. 18. IX. évf.
51. sz. 821-822. lap.

Szikszay Ferenc

Fadrusz János, Peske Géza, Faragó József, Thorma János, Tölgyessy Arthur, Szinyei Merse Pál, Pállik Béla, Nádler Róbert, Horthy Béla, Csók István, Kacziány Ödön, Feszty Árpád, Márk Lajos, Kriesch Aladár, Róna József, Zala György, Ignotus, Lázár Béla, s "a magyar irodalom és müvészet szine-java" vett részt Kiss József köszöntésén, összegyüjtött, eddigi összes versei, első illusztrált diszkiadásának 1897.-évi megjelenése alkalmából. A jeles illusztrátorokat megemliti a lap, de a nevüket nem sorolja fel külön.

A HÉT, Bp. 1898. jan. 2. IX. évf.
1. sz. 15. lap.

Szikszay Ferenc

Pasztelljein látszik, hogy "mily őszintén keresi a lélek mélyebb hullámzásának megragadását". Tiszaparti tájképe finom hangulatkép. Müvészet c. rovatban, "Az első szecesszió" cimmel közölt kritika a Nemzeti Szalonban kiállitott müvekről.

A HÉT, Bp. 1897. dec.12. VIII.évf.
~~49. sz. 785. lap.~~ 50. sz. 802-803. lap.

Szikszay Ferenc

"Egyforma szépen fest és ir", -mondja -m.: "Szikszay Ferenc" cimmel a Müvészet c. rovatban. A Könyves Kálmán Müintézet termeiben rendezett kiállitását egyrészt elismeréssel méltatja, másrészt birálja néhány müvét. Beszél arról, hogy eddig szürke volt, Corot ezüstszürke tónusa ömlött el képein, "az a szürkeség, ami modern ködöket varázsol a képekre, s jótékonyan eltakar minden érzésélményt..." Most előrelépett egyet a fiatal művész, s már "tragikusan gőzölgő szineit"emlegetik.

A HÉT, Bp. 1907. febr. 10. XVIII. évf. 6. sz. 95. lap.

Szikszay Ferenc

Ujabb müveinek szinezését kifogásolja a kritika. A szürke tónust elhagyta. A piros valamint a sok más szint tulzottnak tartja. "mindenáron nagy müvésszé lenni, ez a vehemens vágy rontotta meg a tagadhatatlanul talentumos fiatalembert, s ime nagy müvész lett, s ezért az eredményért feláldozta szegény a talentumát." -fejezi be -kissé gunyoros hangon- az ismertetés.

A HÉT, Bp. 1907. febr. 10. XVIII. évf. 6. sz. 95. lap.

Szikszay Ferenc

"A rejtélyes érmek" cimmel irja az "Innen-onnan" c. rovat, hogy a párisi kiállitáson ordót kapott a müvész.
Mindenki ugyanazt a nagy érmet kapta, a kereskedő gyárosok, a szobrászok, és a festőmüvészek."A francia kiállitás nem tudta eldönteni, hogy miben vagyunk nagyobbak: a festőmüvészetben, vagy a tőzeggyártásban."

A HÉT, Bp. 1900. juli. 8. XI. évf.
27. sz. 433. lap.

MDK

Szikszay Ferenc, festőm.
1871-1908.

6oo. Apály. J.l.b.: Szikszay. — Fa.
13 x 22.

Ernst Muzeum aukcioi. XXII. 51.l.

MDK

Szikszay Ferenc, festőm.
1871-1908

533. Női tanulmányfej. J.l.j.: Feri de Szikszay
16.5 x 14.5. Paris 908. Fa.

Ernst Muzeum aukcioi. XXI. 42.1.

MDK

Szikszay Ferenc

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897.
827-828.l.

Szikszay Ferenc HDK

Koratavasz, olf.

"Au Bois", olf.

Nyugalom, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

1/.

Szikszay Ferenc, festőm.

Párisban élö hazánkfia, már évek óta távol maradt a magy. müvészegyes. kiállitásaitól- 3 évi munkásságának legjellemzöbb alkotásait fogja bemutatni febr. havában a Nemz. Szalonban.

Szikszay Ferenc. - Namzeti Szalon.
Müvészeti Krónika. 1905. jan. 15. 6.1.

MDK

Szikszay Ferenc, festőm.

E képek legbagyobbrészt a párisi, londoni, velencei és bécsi szalonokban szerepelt. Kb.loo képet és rajzot állit ki Sz.Köztük az idei párisi szalonokban oly nagy feltünést keltett:

"Hajótöröttek temetője."

"Bretagnei ősz."

"November a La Manche-on" c. képeket, melyekkel kitüntetést is nyert.

Szikszay Ferenc.
Müvészeti Krónika. 1905.jan.15. 6.l.

MDK

Szikszay Ferenc

Monte Carlo, paszt.

Tengeri táj, paszt.

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 57.1.

MDK

Szikszay Ferenc festőművész

„Tavaszi rege", „Őszi reggel" (Bretagne) olajfestmények
„Dame aux Camélias" színes rajz,
Nőifej. rajz e. művei a kiállításon

Kalauz a Nemzeti Szalon Nemzetközi kiállításához
Budapest 1901.

MDK

Szikszay Ferencz

a N.Szal. törzstagja

N. Szal. tsv.tárlap, 1922. máj.

MDK

Szikszay Ferenc, festő, sz.187o. Bp.

Tengerrészlet, of.

Tavasz, of.

Societaire-ek 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

MDK

Szikszay Ferencz

a N.Szal. törzstagja

Szövetség 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

NDK

Szikszay Ferenc, festőm.
1871-1908

836. Chrisanthemum. Pasztell. 44x30 J.l.b.
837. Tájkép. Olf. 21x26 J.l.b.
838. Országúton. Olf. 35x23 J.l.b.

Árv. Csarn. 1932. 1.fr.sz. 37.l.

61 n. piárc

MDK

Szikszay Ferenc, festöm.
1871-1908.

Bárka. Jelz.: Szikszay. Szines rajz.
19x24

Ernst Muz.aukciói. XXXVII. Kat. 47.1.
Evsz.?

MDK

Szikszay Ferencz

Képkiállitások megnyitása. Vas. Ujs. 1898. 51. sz. 897.l.

MDK

Szikszay Ferenc, festöm.
1871-1908

Tájkép. Olf. J.l.b.

Holdfeljötte a tengeren. Olf. J.l.b.

Krizentemum. Pashtell. J.l.b.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 68.l.

MDK

Szikszay Ferenc /1871-1908/

"Terre Neuve-i gálya". Jelzés lent balra: Szikszay Paimpol. Vászon.43x53.

Ernst Muzeum aukciói.XV. 51.1.

Szikszay Ferenc.

A Nemzeti Szalon kiállitást rendezett müveiből 1921-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Szikszay Ferenc.

Kiállitotta müveit a Könyves Kálmán Szalon 1907-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Szikszay Ferenc

Női képmás

Női képmás, paszt.

Ernst Muzeum aukciói XXX. 54.l.

Szikszay Gerő

MDK

A Gubacsi -híd általános elrendezésére Zielinski professzor öttagu bizottságot alakitott melynek tagjai: Dr. Gállik István, Szikszay Gerő, Novák Ferenc, Zsizsmann Béla és Dr. Michailich Győző.

64./ o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Szikszay Gerő

l.

Berzhaged

4. l

Kóler Béla zeneszerző hagyatéka

VII. 135.

Szikszay Gerő

mérnök

szegedi közúti vasbíró

l.

Csikvári Szeged

95. l.

MOB példány 3722.

lásd

Lósy Schmidt

cikket

MMÉE közl

Szikszay Ferenc

Szód

Lázár Béla dr

Fadrusz János
élete és művészete
Bp. 1923. 116. l.

Szikszay Ferenc

Urod
i

Berztáskép

193. l.

Sírmécses, egyiptomi agyag VII. 157.

Szikszay Ferenc

Ernst Múzeum aukció

XXXII. 417, 418, 419. l.

Buquoy Bonaventura gróf, császári arcik. hadvezér (II. 212. — de Longeval Károly gróf, hadvezér arcik. II. 212.

MDK

2. ifj. Székessy F., festő.

Vihar előtt. (Bretagne)	
Öreg breton halára.	Of.-
Alföldi tanya.	"
Elmulás.	"
Őszi nap.	"
Parisienne.	"

Nemz. Szal.-Harács.Kiáll. 1898-99. dec. 16.-jan. 20.-Tm.

MDV.

1. ifj. Szikszay F.

Szélcsend. Of. –
(Bretagne vége)

Veszta-szűz. "

Tél. "

Itatás. "

Nemz. Szal.-Karács. Kiáll. 1898-99, dec 16-jan. 20ig: Tm.

MDK

Szikazay Ferenc, ifj. Páris

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Szikszay Ferenc

gyűjt. kiall-

a Könyves Kálmánban

1906-vag 7. ?

Szikszay Ferenc

XXIV

A Gyűjtő 1915. 175. l.

144—147. SZIKSZAY FERENC:
Négy szines rajz 29×20, darabja 25

PÉCS

Mecset-templom

Kéne VI 1865, 409 l.

Szikszay Ferenc

Thieme Becker
XXXII. 377. l.

(Lyka)

J) Ügyességek.

Gépműhelyi gyakorlatok. Az I. és II. félévben. (Gépészmérnök-hallgatók számára kötelező, I., II. és III. rész.) A hallgatók csoportokba osztva 2—2 héten át vesznek részt a gyakorlatokon a tanár által megállapítandó időben a mechanikai technológiai intézetben. — *Dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár felügyelete alatt.

Textilipari műhelygyakorlatok. A 2. félévben. (6. féléves gépészmérnök-hallgatók számára.) Heti 2 óra gyakorlat. A hallgatók csoportokba osztva vesznek részt a gyakorlatokon a tanár által később megállapítandó időben a mechanikai technológiai intézet textilipari műhelyében. — *Dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár felügyelete alatt.

Nyomdaipari gyakorlatok. Az I. és II. félévben. (Gépészmérnökhallgatók számára.) 3 héten át, naponta szombat kivételével d. u. 2—6-ig a mechanikai technológiát intézet nyomdájában. — *Dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár felügyelete alatt.

Üvegtechnikai gyakorlatok. (1. féléves vegyészmérnök-hallgatók számára.) Heti 4 óra gyakorlat, két csoportban a Ch. B. 7. sz. helyiségben. — E gyakorlatokat *dr. Plank Jenő* ny. r. tanár vezetése mellett *Huber Sándor* megbízott szakférfiú tartja.

Szikszay Ferenc

wód

Mysk Ernő

80-1

~~Tilloux h. m. X. 44.~~

Szikszay Ferenc
aukcio

Árverési Csarnok kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927. dec.

~~Aranyérem,~~ ~~első~~ ~~V. 255.~~

Szikszay Ferenc

Wód

Kőszegi László:

Eszthetikai megbíszfulásunk. Bpest, 1924. 20. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 21. hét

16 Vasárnap		Jubilate *Mózes*
17 Hétfő		Paskál *Paskál*
18 Kedd		Venanc *Erik*
19 Szerda		Cölesztin *Ivó*
20 Csütörtök		Bernardin *Bernát*
21 Péntek		B. András *Konstantin*
22 Szombat		Júlia *Júlia*

Szikszay Ferenc

ivod

Szanatiszév

367. l.

14
Özséb vt.

Holdtölte 13 ó. 44 p.

naptár

Ab

V	12	
H	13	
K	14	
S	15	
C	16	
P	17	
S	18	S. E.

Csütörtök
15
Nagyboldogasszony

Péntek
16
Joakim

Nap kelte 4 ó. 57 p. — Nyugta 19 ó. 11 p.

Szombat
17
Jácint vt.

Szikszay Ferenc

rőd.

Wallesz János. Szár
magyar élet. Világ
1922. nov végén.

LE TÁRSASÁG
26 * Telefonszám: 32-87-86

«MAGYAR SZEMLE»
A magyar értelmiség nagy nemzeti folyóirata – Ára magánszemélyeknek évi 9 pengő 60 fillér

«A MAGYAR SZEMLE KÖNYVEI»
A magyarságismeret monográfiái

«A MAGYAR SZEMLE KLASSZIKUSAI»
Magyar remekírók új kiadása

«KINCSESTÁR»
Tudománynépszerűsítő sorozat

Szikszay Ferenc
festő

Fővárosi Lapok 1900. nov. 29., 8. old.
(K. K.: A nemzeti szalon tárlata.)

Kalmár

Szikszay Ferenc
festő

Fővárosi Lapok 1902. nov. 29., 15. sz.
(Művészet. Fényes Adolf és a Studio)

Kalmár

Szikszay Ferenc

Koppmagyarf 150 ené

SZIKSZAY FERENC/: 1871 - 1908 :/ :

372. Munkakedv. Szépia, p. 16 x 11 cm. Jelz.
l. b.: "Szikszay Páris 91".

Szikszay Ferenc

Lásd

Nemzeti Szalon
1921. márc
Societaire-ek
kiáll

NEMZETI SZALON

1921

A SOCIETAIRE-EK ELSŐ KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

1921 MÁRCIUS

13. SZIKSZAY F.: Trebouli öböl (olajf.) Magántulajdon.

14. „ „ Breton Goëmon-szedő (olajf.) Ára 300 frt.

15. „ „ Alkony az Oceánon (olajf.) Ára 200 frt.

16. „ „ Est Quiberon-ban (olajf.) Ára 200 frt.

17. „ „ Pünkösdi rózsák (olajf.) Ára 200 frt.

18. „ „ Magány (Solitude) Bretagne (olajf.) Ára 400 frt.

19. „ „ Vihar előtt (Bretagne) (olajf.) Ára 300 frt.

20. „ „ Küzdelem (Viharos tenger) (olajf.) Ára 250 frt.

21. „ „ Ősz (Fontainebleau) (olajf.) Ára 300 frt.

22. „ „ Pásztor hazatérése (olajf.) Ára 150 frt.

23. „ „ Sur la plage [Morgat] (olajf.) Ára 500 frt.

25. „ „ Dr. Maksziányi Dezső arcképe (olajf.) Magántulajdon.

26. „ „ Párisi sphynx (olajf.) Ára 200 frt.

27. SZIKSZAY F: Mr. Faucon-Dumont arcképe (olajf.) Magántulajdon.

28. „ „ Honti Nándor. [Arcképtanulmány]. (olajf.) Magántulajdon.

Szikszay Ferenc

Nemzeti Szalon
1900. Kéli Kiáll.

37. „ „ Férfi arckép. Tanulmány. (olajf.) Magánt.

38. „ „ Női arckép. Tanulmány (olajf.) Magánt.

39. „ „ XIII. Leó pápa Ő szentsége arcképe (olajf.) Magántulajdon.

40 „ „ Tájképtanulmány (olajf.) Magántulajdon.

41. KACZIÁNY ÖDÖN: Holdkelte (olajf.) Ára 100 frt.

42. „ „ Bujdosó hold (olajf.) Ára 170 frt.

43. „ „ Pipára gyujtó (olajf.) Ára 120 frt.

44. „ „ Enyészet kapuja (olajf.) Ára 1250 frt.

45. „ „ Holdas éj a Dunán (olajf.) Ára 140 frt.

46. „ „ Pieta (olajf.) [Dr. Keller Józsefúr tulajdona.]

47. JARTIN JÓZSEF: A müncheni angol parkból (olajf.) Ára 85 frt.

48. „ „ Reggeli táj (olajf.) Ára 90 frt.

49. Baditz Ottó: Tanulmányfej.

50. „ „ Tájkép.

Szikszay (Ferenc)

Rippl-Rónai egyik levelében Hock (János) kapcsán említve. (1897. XII. 19.)

Genthon István: R.-R. kiadatlan levelei; Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 145. l.

ifj Szikszay Ferenc

Virágzó fák alatt sétáló fiatal párt ábrázoló festményét bemutatja a lap "Virágzás" cimmel. Repr.

Otthon, Bp. 1900. évf. 8. füzet.
65. lap

Szikszay Ferenc

1908

Szikszay †. Napilapok jún. 20.

(Nemzet 1908. 278. l.)

Csongrád h. n. VII. 240, [illegible]

Párizs, itt tanul a Julian iskolában Szikszay Ferenc festő.

Ld.: Művészet VII. 1908. 269-270.

Szikszay Ferenc

Harafelé, Nyugalom
(agyászruhás női mellkép)
Petit femmes c. képei
repr.

Műveszet (Szabó-féle)
1900. 9. szám

Szikszay Ferenc

l.

Miscamor

1901. 37. l.

Gallienus V. 255.

Szikszay Ferenc festő

Magyar Életrajzi Lexikon

M.D.K.

Szikszay Ferenc

A müvész kiállitásáról a lap bemutatja a következő müveit:
"Ködös őszi reggel", "Hazafelé", "Camée", "Várakozás", "Kaméliás hölgy", "Hajótöröttek temetője", "Tavaszi rege".
Hét repr.

Magyar Salon, Bp. 1905. ~~márc.~~ ápr. hó. ~~41.~~ 42. kötet 584-589. lap

M.D.K.

Szikszay Ferenc

"A Nemzeti Szalonról" cimmel irja Rózsa Miklós beszámolójában, hogy a müvész is egyik tagja annak a müvész törzsgárdának, melyet a Nemzeti Szalon alapszabályainak értelmében törzstag-intézmény cimen létrehoztak.

"Virágzás" c. festményét hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1900. julius
693-708. lap
842. "

Szikszay Ferenc

festő megismerkedik Kunffy Lajossal; utóbb Gálosfán egy sárga máringó madarat festett Kunffy otthonában.

Visszaemlékezések Rippl-Rónai Józsefre, Somogyi Almanach 3. sz. Kaposvár 1958. 18 l.

Szikszay Ferenc
1563. l.

Szilassy Géza 1563. l.

Szinyei Merse Pál
1563. l.

Szlanyi Lajos
1563, 1564. l.

Szoldatics Ferenc
1564. l.

Peràllag III

Szikszay Ferenc

Lyka München

8.1

HORNYÁNSZKY
VIKTOR
BUDAPEST

LLÓ-KÉSZLET, aranyozott bronz, gazdagon dilló óra két amorettel és két girandole, egy-egy
Fehér márványtalpon. Francia, Louis Philippe. 1100.—

1301—1400.

1301. KARABAG SZŐNYEG, piros tükrében, medaillo 582×200 cm. XIX. század.

1302. HAMEDAN FUTÓSZŐNYEG, 3 medaillonnal. 50(cm. XIX. század.

1303. SZUMAK SZŐNYEG, három medaillonnal. 310×18 XIX. század.

1304. TEMETŐ-KULA, piros tükörrel, 160×90 cm. XVIII– század.

1305. DERBENTSZŐNYEG, kék tükörrel. 170×115 cm. XI

1306. KAZAK-SZŐNYEG, 4 medaillonnal. 230×120 cm. század.

1307. HAMEDAN SZŐNYEG, két sor medaillonnal. 36(cm.

1308. KÍNAI SZŐNYEG, kék meanderes díszítéssel. 300×2

1309. PERZSA VADÁSZJELENETES SZŐNYEG, selyem, tükör, kék keret. 330×227 cm.

1310. NAGY PERZSA (MECSET) SZŐNYEG, piros tükr nagy medaillon. 425×560 cm.

1311. GOBELIN. Erdős tájkép keretében lejátszódó kis a színpompás, finomrajzú jelenettel: Vénusz Ámorral a net baloldalán, középen Mars kísérőjével. Háron akantuszleveles, rozsdabarna keretén középen és a kon színes virágcsokrok. Francia (Louis XV.-kori). század első fele.

1312. KORASZÁN SZŐNYEG, sötétkék tükörrel. 450×200 XIX. század.

1313. SZENNÉ-SZŐNYEG, apró mustrával. 127×180 cm. XIX. század.

1314. KIS BOCHARASZŐNYEG, 3 sor medaillonnal. 115× XIX. század.

MDK

Szikszay Ferencz

N.Szal. vezetőségi tagja.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 3 l.

Eger (Heves)

*Széchenyi-utca 10. Ház, egyemele
nak keretén [illegible] 17

(Eger V és MV. Rep. 1951, 16 l)

Szikszay Ferenc MDK

A magyar művészet képviselői között a Nemzeti Szalon Kossuth utcai helyiségében 1901 febr. 16-án megnyilt internationális tárlaton.

Mücsarnok.1901.8.sz.132.l.

MDK

Szikszay Ferenc, 1871-1908.

Tengerparton, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

33 l.

Szikszay Ferenc

olajf

Szépmiv; Múzeumba

Fons vitae. Az életnek kútfeje. (1589)

V. 295, 296

Szikszay Ferenc

C.
U. 2287

~~Arad VII. 075 - 077.~~

Szikszay Ferenc (irodalom)

Az Ujság. 1908 jun. 20. —

Szikszai Károly, grafikus

1 rajz repr.

Szikszai Károly: Egy házasság kiláttásai 5.

Élet és Irodalom, Bn. 1983. ápr. 8. XXVII/14

Szikszay Ferencz, festő; szül. 1870 február 16-án Pesten, megh. 1908 junius 17-én Orsayban (Franczia-ország).

Szikszay Ferenc

Művészeti lexikon 760 l.

NOVEMBER

28

Szikszay Ferenc Paris

Műcsarnok

1894/95. téli kiáll.

1897/98. téli kiáll.

1898. tav. kiáll.

1898/99. téli kiáll.

Adda-folyó IV. 104.

Szikszay Ferenc

festo

rod

Krück II. 575. l.

Kiss Lajos, írnok V. 310

Szikszay Ferenc

1907-ben a Könyves
Kálmán szalonjában
rendezett kiállítás
katalógusa

Könyvtárában

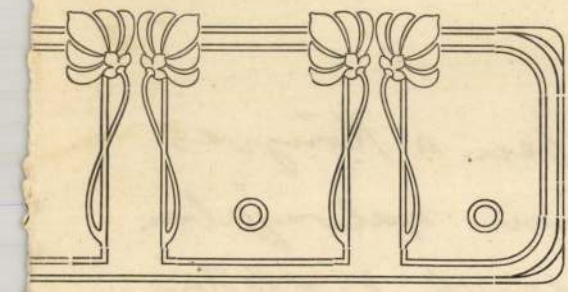

' MŰVÉSZ ÚR!

udomására hozni, hogy SZENDREI
Tudományos Akadémia tagja, a jeles
'ÁNYI GYULA műtörténész jórészt
nagyszabású magyar műtörténeti lexi-
:ázadtól kezdve napjainkig élt összes
foglalja s melynek első kötete
atásügyi ministerium támogatásával

ZEK LEXIKONA

Szikszay Ferenc

cród

Múcsarnok, 1901. 7 szám.
(Ujvári Ignácz. A nem-
zeti halon „világtárlata.")

cród

Pesti Hirlap. 1900. jun. 16.
(G. Mourey cikke).

cród

Budapesti Napló. 1901.
febr. 6. (Beszélgetés G.
Moureyval)

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Szikszay Ferenc

wod

Müszarnok 1900. 314.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Szikszay Ferenc

irod

Fráter Aladár. Szikszay Ferenc festményeinek kiállítása. Vas. Nyp. 1907 6 n.

MDK

Szikszay Ferenc ifj.

"Au Bois", of.

Nyugalom, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 31.l.

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Őszi est, paszt.

Byciklista-nő, sz. rajz

Tenger-tanulmány, ónrajz

Nemzetk. graf. kiáll. Nemzeti Szalon 1900.
42.l.

MDK

if j. Szikszay Ferencz, festöm.

"Virágzás" c. képével szerepel.
Repr. 333.l.

A Nemzeti Szalon tárlata. 19oo.máj.12.
Vas. Ujs. 19oo. 47.évf. 2o.sz. 331.l.

Szikszay Ferenc ifj. MDK

Au Bois, of.

Mücsarnok. 1899. 4.sz. §§.

53. l. Vásárlások a

téli kiáll.on. §§.cie

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Merengés, repr.

Képzőm. Társ. 1897/98. téli kiáll. kat.

MDK

ifj.Szikszay Ferenc, festőm.

Roche guyoni patak. Vevője: Herczeg Zsigmond.

Műcs.-Téli kiáll. 1897-1898.

Vásárlások. - Műcsarnok.1898.54.1.

Magánosok vásárlása.

ifj. Szikszay Ferenc MDK

Merengés, repr.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

ifj. Szikszay Ferenc

Vendée-i aratók, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

ifj. Szikszay Ferenc MDK

Őszi est, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

ifj. Szikszay Ferenc MDK

Giroflée, olf.

Manon Lescaut, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Virgo Fidelis, sanguin-rajz

Női arc, ónrajz

Nemzetk. graf. kiáll. Nemzeti Szalon 1900.
41.l.

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Ősszel, paszt.

Női fej, szines rajz

H.J. ur arcképe, ónrajzvázlat

Nemzetk. graf. kiáll. Nemzeti Szalon 1900.
41.1.

verés korai formáit, honfoglalás
ésőbbi alakulását. Uj módszere két-
gyszerübbé teszi a formaváltás sok-
t és ezzel a külső, nem etnográfus
nyen á tekinthetővé válnak bizo-
. A jobb érthetőséget nagyban elő-
s jól összeválogatott fényképanya-
füződő magyarázatainak feltalálása
t. Az olvasó munkáját időnként meg-

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Jézus fej, sanguin-rajz

Gyermék-fej, rajz

Szajna-part, olajv.

Nemzetk. graf. kiáll. Nemzeti Szalon 1900.
42.l.

MDK

Szikszay Ferenc ifj.

"Au Bois", of.

Nyugalom, of.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll. kat. 31.l.

MDK

Szikszay Ferenc

A N. Szalon karácsonyi tárlata. Vasárnapi Ujság 1896. 50. sz. 842.l.

MDK

ifj. Szikszay Ferenc

Ibolyacsokor, pasztell-szinfolt

Ködös hajnal, olajstudiom

Giroflée, of.

Nemzetk. graf. kiáll. Nemzeti Szalon 1900.
42.l.

M-DK

Szikszay Ferencz festőmnvész

Sur la plage e. olajfestménye (800 kor.)
Trèbouli öböl " " magántulajd.

A Nemzeti Szalon első pécsi kiállításának
Katalogusa, 1901 jan.
A Nem. Szalon kiadása Budapest.

MDK

Szikszay Ferenc, festőm.
1870-1908

Kikötő. J.alul jobbra: Feri de Szikszay,
18 1/2 x 26 Vászon.

Magy. Nemz. Reneszánsz Társ. I.a ukciója. Bp.1921.
Kat. 30.l.

MDK

Szikszay Ferenc

Holdvilágos éj az Oceánon c. műve.

A Kor, 1907.jan.-márc.6.sz. Műmelléklet.

Szikszay Ferenc

Festményének - melyet a Nemzeti Szalon kiállítóján nézegeti - reprodukciója a Vasárnapi Ujság 1900 máj 20. számában (emlitve)

Pestmegyei Hirlap 1900 máj 27 10 old.

Szikszay Ferenc

A Vasárnapi Ujság dec. 10-i számában közlik a Nemzeti Szalon Téli kiállításán kiállított képeit.

(említve)

Pestmegyei Hírlap, 1899. 51. szám, 8. hap

MDK

Szikszay Ferenc, festőm.
1871-19c8

Tájkép lovassal. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 194c.1.rk.sz. 35.1.

Szikszay Ferenc MDK

Parisienne, olf.

Őszi táj, olf.

Roche-Guyoni patak, olf.

Merengés, pasztell

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

MDK

Szikszay Ferenc

1.

Párizsi kiáll.1900.

MDK

Szikszay Ferenc

Tanulmány, tusrajz

Tanulmány, tusrajz

Árverési Csarnok aukció Írt. 1934. szept. 57.l.

MDK

Szikszay Ferenc

Chrisanthemum, paszt.

Tájkép, of.

Országuton, of.

Árverési Közlöny 1932. 1. rk. sz. 37.1.

MDK

Szikszay Ferenc (1871-1908)

"Apály" Jelzés lent balra: Szikszay.
Fa 13x22.

Ernst Muzeum aukciói. XXII. 51.1.

MDK

Szikszay Ferencz ifj.

Koratavasz.Olajf. Gróf Andrássy Gyula tul.

KMT 1898/99. téli kiáll.30.1.

MDK

ifj.Szikszay Ferenc

Vásárlások a Koroknyai kiállitáson.
Mücsarnok 1898. 21.sz. 203 l.

Szikszay Ferenc

A Nemzeti Szalon törzstagjainak kiállitásáról, valamint a nagynevü, elhunyt tagok alkotásairól számol be Kun Imre.
A halott müvészek: Székely Bertalan, Mednyánszky László, Körösfői Kriesch Aladár és Szikszay Ferenc.

"Hatalmas alkotás"-nak nevezi Kun Imre a müvész két nagyszerü tájképét.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 140. lap.

M.D.K.

Szikszay Ferenc, festő

72

is részt vett az 1907 évi, pá-
rizsi Salon d'Automne tárla-
latain. [Szerző, daccára, hogy az „öre-
gebb magyarok közé sorolja, nevét
„Feri"-nek írja]

— Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 72. old.
— /a cikk megj.: „Budapesti Napló" 1907. okt. 8./

MDK

Szikszay Ferenc

M. Nemz. Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Szikszay Ferenc, festö.
/1871- 1908/.

Terre-Neuvei gálya. Jel. Of.

Ernst Muzeum aukciói. 52.sz. II. rész.
1935 nov. -Képek. Kat. 21.l.

MDK

Szikszay Ferencz, 1871-1908.

Tengerparton, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 29 l.

MDK

Szikszay Ferenc, 1871-1908.

Tengerparton, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz.
32 l.

MDK

Szikszay Ferenc, 187o-19o8.

Őszi délután, festm.

A chevreusei völgy, festm.

Ernst Muz. 42. aukc. 1929. máj.

18 l.

Szikszay Ferenc, ifj

Kollektiv
kiállítása a
Wenzeti szalon
1897 dec.
kiállítása
Eszteben

Katalogus.

Vrolnik b. n. X. 220.

5. Az okiratra kellő bélyeg;

6. Minő bélyeggel láttatott

A Muzeumok és Könyvtár

/Budapest, VIII. Fő

Láttam és igazolom:

Szikszay Ferenc

Szikszay Ferenc gyűjteménjes kiállítása. Bpest 1905.

Nagy Katalogus K 359. sz. a
a szép mű. Múzeum Kata-
logus gyűjteményében

Szikszay Kiállítás

a Könyves Kálmán
szalonjában.
1907 febr. 8–22.

---

megvan könyvtáramban

a művész életrajzával
egyidejűleg dolgozandó
fel.

MAGYAR MŰVÉS

czím alatt ez év végével fog megjelen

Miután e régen nélkülözött és s
jelenését a magunk részéről is teljes r
nel felkérjük t. Művész Urat, hogy
jegyezni s az ugyancsak ide mellékelt
megküldeni szíveskedjék.

Az életrajz beküldési határideje legk

Az életrajz beküldése a műre val
nem jár. Kérésünk teljesitését a hazai n

vagyunk kivá
Budapest, 190

AZ ORSZ. MAGY. K
TÁRSULAT IG

HORNYÁNSZKY VI

Szikszay tecum

Ködös őszi reggel, olaff.

Napnyugta,
Szükés idő
Virágzás

Magyarágos Asszonyom!

Szikszai Kárdy, grafikus

1. rajz: repr.

Szikszai Kárdy: A szüret utcáról egy sarokra 14.

Élet és Irodalom Bp. 1983. jún. 17. XXVII/24

Szikszay Ferenc

Tanulmány a Vára-
kozás c. festményhez
repr.
Vas. Ujs. 1899. 83 q. l.

Szikszay Ferenc

Gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmánnál, megnyílt 1907. febr. 7.

Nemzet 1907. 131. l.

Szikszay Ferenc

Magány c. képe
repr.

Vas. Ujs. 1900. 829. l.
(Kepek a Nemzeti
Szalonból.)

Szikszay Ferenc

Erőd

Vas. Ugs. 1904. 87, 88. l.

(Szikszay Ferenc festményei, képekkel és archéppel.)

Napnyugta az oceánon c. képe, mely a főváros tulajdona, repr. a 88. lapon.

Nagytekintetü Ösztö

Kocsis András szobr
római Collegium Hungaricumban
Képzőművészeti Főiskola hallg
Zsigmond és Pásztor János ajá
Tekintettel arra, hc
lapján tehetségesnek és fejlő
jesitését vagyok bátor javasc
Fogadja a Nagytekin

Szikszai Károly grafikus

13 rajz : rézk.

Szikszai-Károly : Rajzai : 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16
oldalon

Élet és Irodalom Bp. 1984 január 23. XXVIII/12

<Szikszay Ferenc>

irod

< > festmenyei

Vas Zys. 1904. 87 l

arcskepjelé kepekkel

erezleg laid

Szikszay Ferenc

Inod

Hock 67 l

Szikszay Ferenc

ind

( ) Kiállítása Vas

Vp 1905. 135–136 l

Egyetkel

Szikszay Ferenc

irod

B. Gy. Szikszay Ferenc
kiállítása. Vas. Ujs
1905. 9 sz.

Banyász László, Szikszay
Ferenc képei. Országos
1905. 9 sz

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Szikszay Ferenc

Szód

Vas. Ujs 1904. 6 7

(Szikszay Ferenc festmenyei)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

ifj. Szikszay Ferenc

Lwów

SzKT I. 1899

..... *mühely.*

őnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Szikszay Ferenc

Kiál

Nemzeti Szalon Almanach

136

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Birszay Ferenc

ind

Incze. Magy. Mus. Almanach. 1909. 118 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Szirszay Tsener pártó
Szinzei. XIII. 872

..... nevü munkás igazolta

.....
a müvezető aláírása.

élyezem:

....
vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Szikszay Ferenc

Jesto

irod

Tolnai Világ Lapja. 1908. 28.

zain. averkeppet.

Stirszay Ferenc

Med

Országy. Vilag

1907. 136 l.

Szikszay Ferenc

Irod

Bunyász László

Szikszay Ferenc

Lépés: Orsz. Vilag

1905. 175 s. Kör

ll.

okv. fehér

kapcsolat

Szikszay Ferr

Urod

Orsz Vilay

1900 613-614 l

arendgyel

Szikszay Ferencz

[redacted]

laid. wk. v. életrajz
is

Vas. Ujs. 1907.

103–106 l.

képekkel és arcz
képével

Szikszay Tsena

1. Harafelé. } Autotypiában.
2 Nyugalom. }

Művészet. (Szabó kfele)
1900. 899 – 902 lapokon.

3. Petit femmes. u. ott.
907. l.

Stibitzay Ferenc (Pest, 1871 - Párizs, 1908)

„Bretagnei elhagyott malom"

o. v. 32 x 45 cm J. l. b.: Stibitzay

Kikiáltási ár: 5000 Ft.

BÁV 60. Képaukció Bp. 1983. május

MDK

Szikszay Ferenc

Szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc.
N.Szal. 2 l.

MD K

ifj.Szikszay Ferencz, festö.

299.	Gyermek-fej.	Rajz.
300.	S zajma-part.	Olajv.
301.	Öszi est.	Pasztell-vászonra.
	/Faragott, régi, XVI. Lajos-korabeli keretben.	
302.	Byciklista nö.	S zines rajz.
288.	Tenger-tanulmány.	Önrajz.

Nemzeti Sza lon.1900. Nemzetközi graf.kiáll. Kat.

42.1.

ifj.Szikszay Ferencz, festö. ED K
/Paris/

287.	Öszszel	pasztell.
289.	Nöi fej.	S zines rajz.
29o.	H.J. ur arczképe.	Onrajzvázlat.
291.	Virgo Fidelis.	Sanguin-rajz.
292.	Nöi arcz.	Önrajz.
294.	Ibolyacsokor.	Paszt.szinfolt.
295.	Ködös hajnal.	Olajstudium
296.	Giroflée.	Olajfestm.
298.	Jézus-fej.	Sanguin rajz.

Nemzeti Szalon.1900. NemzetKözi graf.kiáll. Kat.
41,42.l.

MDK

Szikszay Ferenc

A: M.müvészet a párisi kiáll.-on. Mücsarnok, 1900, jun. 17. 315 l.

MDK

Szikszay Ferencz

N. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

2 l.

Szikszay Ferenc

Tövis: "Szikszay Feri" cimmel emlékezik a művészre: "Velencében agyonlőtte magát. A szelid tavaszok, s a virágzó fák frissebben kerültek le palettájáról, mint a zugó vihar." Lirai természet volt, ezért járta a Bretagne drámai és heroikus partjait, ahol küzdelmet eleget látott, de talán éppen ott érezte meg, hogy az ő szelid lirai vénája nem elegendő a Bretagne-i tenger monumentális erejéhez, s ezért kellett fiatalon meghalnia."

A HÉT, Bp. 1908. juni. 28. XIX. évf. 26. sz. 414. lap.

Szikszay Ferenc

—m.: "Feri de Szikszay" cimmel ir a müvész kiállitásáról. Több mint kétszáz müvét mutatta be, melyeket külföldön festett. A kritika tehetséges piktorként ismerteti, de egyuttal megkérdezi, hogy miért most hozta haza képeit, amikor még nem fejlődött eléggé rajztudása franciára forditott Neogrády tájainál és más müveinél sem. Képei csinosak, de sem jobbak, sem rosszabbak a korábbiaknál.
Müvészet c. rovat.

A HÉT, Bp. 1905. febr. 19. XVI. évf.
8. sz.

SZEGHŐ Lajos épitész

Majdán Béla: Egy magyarországi kisváros
épitészete. Balassagyarmat, 1989. 78-79.p.

A ref. templom épitésze, 1904

Balssagyarmat

ét ujjával a fuvola egyik sípját
mutatóujját kinyujtja.[1] A szim-
onképpen a kerek edény ellen-
a másik két, 2—2 alakból álló

os-silenos-csoportnak az alakok
olata a főmotívummal. A jobbra
lva tulajdonképpen hátranéző,
nomlokon kétoldalt 3—3 göm-
s (14. kép) teljesen meztelen,

SZIKSZAI KÁROLY

Új művészet

2003. június

20.0.

Szikszai [ ], [ ]

L: Kosztá Rozália

Kosztá R. Beszélgetés Jankay Tiborral 42-48.
Uj Auróra, Békéscsaba, 1980. ápr. 1

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza (részlet)

Élet és irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 3. lap.

ött Ami a harmadik magyarázatot Vesztegelni látszik a tudomány
ujl illeti, annak érdemes új szakaszt világszerte. Sejthető, hogy nem

KALÁSZ MÁRTON:

Mélyen

Úgy kivirulok, akár a csalódás
csalán-mezeje; isten napja süt,
én sötétedem benne, átmelegszem —
nem a kígyót várom, keresztül-
siklik ő rajtam mindig, dupla-ágú
nyelve hegyén parányi kuncogás
egyensúlyoz; én a rózsát
várom, hús, vér rózsáját most már
széjjelnyílni
s aláereszkedni: fonák szerelmem
így vár; míg fűlök, halk sikolyban
számlálatlan érintésem beteljesül —
s lélegzem mélyet, a növény erősebb;
kísértőm, a kígyó ide vihog,
vadászata borzongásomban föl-le hussan.

XII/9. 49. u. h. l.

Ti

„Valék vakmerő, é
minden lefekvésk
ej, gondolom, mos
tréfát űzzek! s nyí
erről megismerlek
akadnál fa-villám
reggel asztalnál a
kuncognak: ki jár
nagy ösvényt hag
állván tükör elé, a
szemberiad velem
koporsó, tudom; d
hogy öreg időmne
egy idegenszagú i

Szikszai Károly

"Illusztráció" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: a művész rajzának hátlapján. A cimlapon szereplő hármas rajz cime: "Gondolatok".

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 2. lap.

Szikszai Károly

Szikszai Károly: Ady-illusztráció

Élet és Irodalom, Bp.
1978. dec. 9. XXII. évf. 49. sz.
11. lap

Ösvények Bartókhoz

Fodor András: Vallomások Bartókról (Zeneműkiadó, 147 old.)

Mason Angliában „éppen Bartók és Magyarország miatt" nem tudott elhelyezkedni. A tanulóévek sűrű-

Hanglemez

TÖRŐCSIK MARI ELMESÉLI A JÁNOS VITÉZT

Nagyban tart már a karácsonyfa-vásár. Amerre látunk, halomban a fenyő, rövid, hosszú, ritkás szálú, bozontos ágú, halványzöld, mérges zöld, előkelően ezüst. Lehet válogatni, van miből! S mint minden karácsony előtt, a borúsan szemetelő esőben, pilinkélő nedves havazásban, rosszkedvű ködben szorosra kötözött fával sietnek haza a családfők, villamoson, buszon, metrón. A módosabbja, akár holmi vadászzsákmányt, Trabantja, Zsigulija tetejére kötözi. Micsoda fenyőillat! Hajdani, gyerekkori karácsonyok tűnnek elő emlékezetünkből, reménykedünk: hátha szép, meghitt lesz az idei is, hátha még sok-sok karácsony vár ránk! A várakozás béleli már ki a napokat. Kicsik — de félsz — hátha ott ragadt véletlenül egy közrendű angyal! Ez óvatosságra intett, sorban, lábujjhegyen indultunk befelé a csengettyű és a zenélő doboz szavára. Elénekeltük a Mennyből az angyalt, majd ahogy a tisztesség kívánta: imádkoztunk elholt szeretteinkért. És csak aztán usgyi — mi a kriszkindli?!

Az idei karácsonyfa alatt — biztosra veszem, hogy sok-sok család karácsonyfája alatt ott lesz egy lemez: *Törőcsik Mari* meséli a *„János vitézt”*.

Jövőre aztán nem kell kitalált mesével nyugtatgatni az izgatott gyerekhadakat, — megszólalhat Jancsi és Iluska szépséges története, lehet elbűvölődni enynyi költészettől, valóságtól, iz-

Szikszay Károly

"Illusztráció" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Frank János: "Átragasztott név" c. cikkének hátlapján: Ferenczy Károly nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 6.
XXIII. évf. 40. sz. 14. lap.

Szikszay Károly

"Illusztráció" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Török Endre metszetének hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. május 5.
XXIII. évf. 18. sz. 16. lap.

Szikszay Károly

"Mutatvány" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Kertész N. László:
"Szenvedély" c. rajzának hátlapján .

Élet és Irodalom, Bp. 1979. nov. 24.
XXIII. évf.47. sz. 4. lap.

Szikszai Károly

„Ady Endre" (repr.)

Népújság (Heves), 1977. nov. 20.

Szikszay Kornél

iparm.

Est. 1928

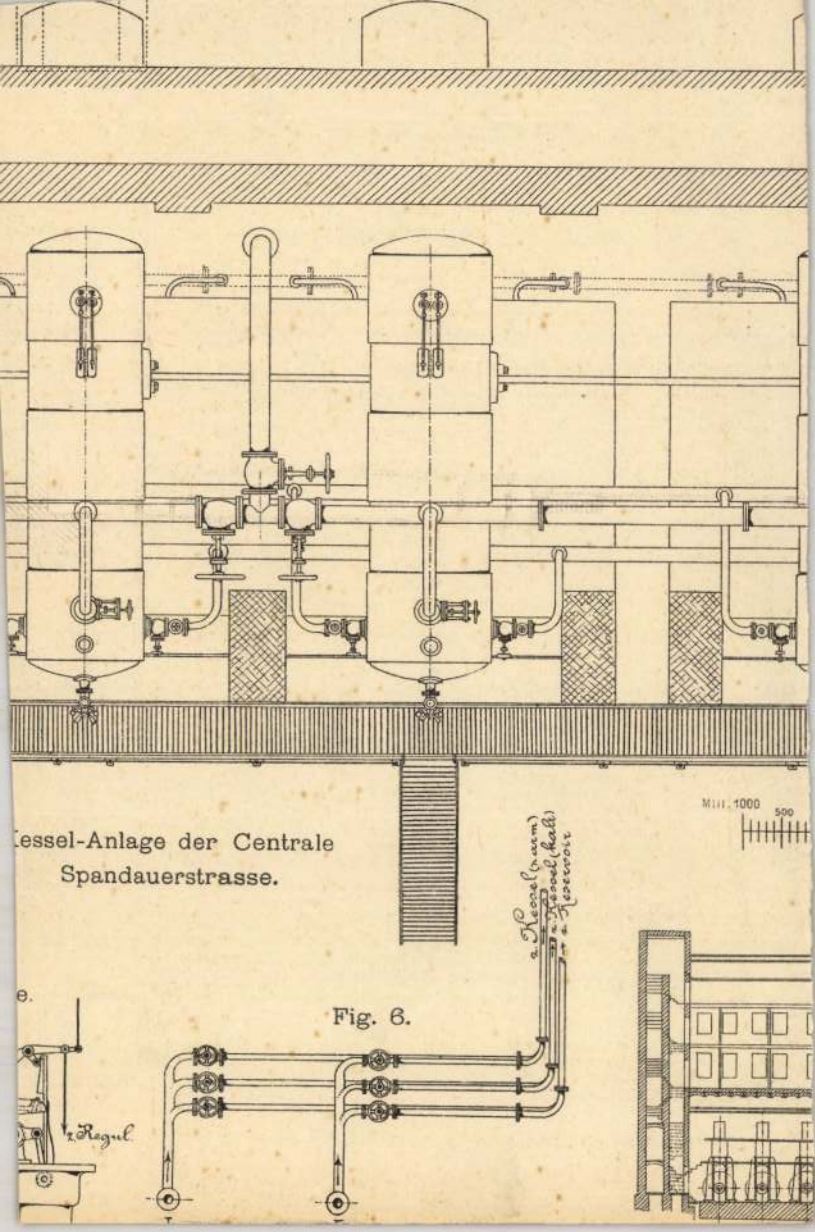

essel-Anlage der Centrale
Spandauerstrasse.

Fig. 6.

M.D.K.

Szikszay Lajos, építés

debreceni lakos, készítette az ottani takarékpénztár új épületének terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1890. XI. évf.

márc. 18 sz. 1. old. + ápr. 9. 2. old.

Szikszay Lukács

ais

1649, 1660 Kolozsvár

Bal Hel 125. l.

BUDAPE
42 III. 15

Szikszay Mária, textiles, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparművészet 1 Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

töndijas volt. / 2. / Fiatal
fehérruhás, kibontott fürt
nek párdarabja. Jelezve: F
előtt tegezes, alvó nő és
Egykoru aranyozott, farago
tából.

Ebédlőszekrény alsó része,
boru sarkai között kétszá
berakott cimerek. Német,
Irószekrény. Dió és diógy
tal, lent fiókkal, lecsap
zött tabernákulumos ajtó,
Magyar, 175o körül.

Bársonysajtoló-duc, aszta
Maros medréből, lapja u.n.
szes, virágos, gyümölcsös
zia, XVIII. század eleje.

Szikszai Pál [ ]

III. díjban részesült.

— : Kiosztották az Ezüstgerely-díjakat 12.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 16.

Szikszai Károly

Szikszai Károly 1954-ben született Budapesten. JAK-tag. Rajzai 1977 óta jelennek meg.

a Fiatal Művészek Stúdiójába 1982-ben felvett új tag

Mozgó Világ 1983/6

M. D. K.

SZIKSZAY Gáudor bábsütőforma-faragó

(szül. 1884 -)

Békési

Az Iparművészeti Kiz. Évkv. I. 1954.

Weiner Mihályné: Beliczay Imre bábsütő forma faragó mester 81. l.

M. D. K.

SZIKSZAY Sándor mezes kolaics mintapárogó

A debreceni hagyomanyozat apolja és tejleszti tovább

Durkó: Békés nagykőrség története
Békés, 1939. 213. l.

Szikszay Sándor

festett és faragott
faárnk

MAGYAR IPARMUVESZET

1938. 158. l. (Magyar
kézművesipar a berlini
kiállításon.)

Kiskunlaczháza

Y.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MEGHÍVÓ

A BUDAPEST GALÉRIA LAJOS UTCAI KIÁLLÍTÓTERMÉBE

SZIL ISTVÁN

KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitó:
1995. április 20-án, csütörtökön 17 órakor

✻

A kiállítás megtekinthető május 14-ig, hétfő kivételével
naponta 10-18 óráig
Budapest III., Lajos utca 158.

A kiállítást támogatta:
Jávor Péter, Himmer József F. K. S. E.

Szikszay Sándor

Békés

Méreskalács-mutáh

repr.

Magyar Iparművészet

1929. 17. l.

népies forma

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

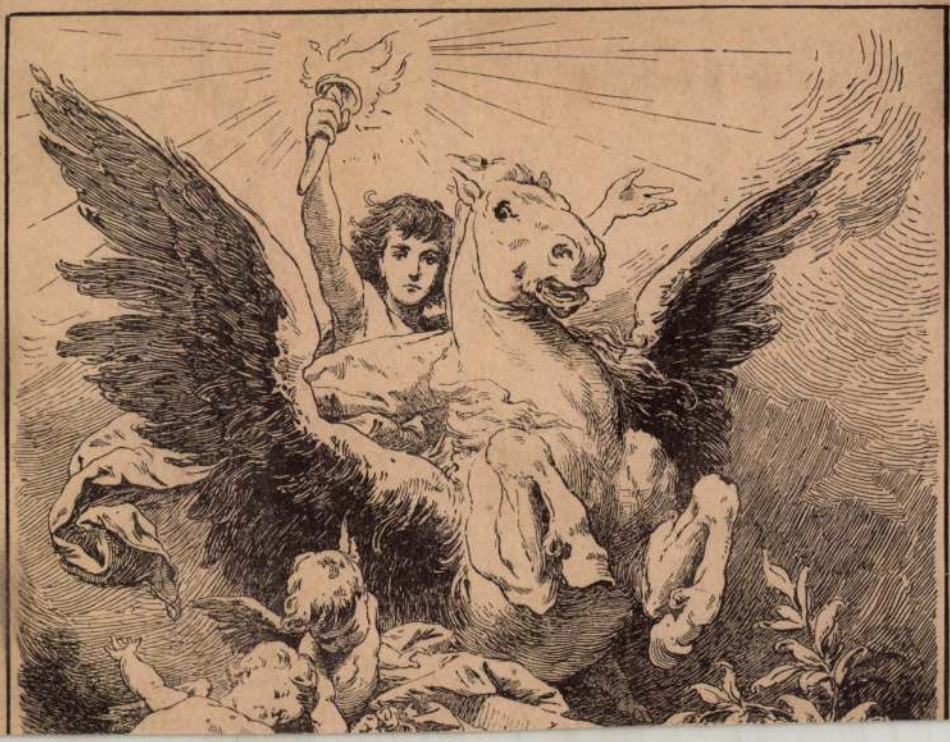

Szeretettel meghívjuk

SZIL ISTVÁN

PÉNTEK
című kiállítására

MŰ-TEREM KIÁLLÍTÓ
(Budapest, Dohány utca 16-18.)

Megnyitó: 1996. szeptember 6-án
18 órakor

Nyitva éjjel-nappal

Szil István

a hadi- és házadók befizeté
160
termés milyenségéről. Viszne
mazására határozta el 1844-
pítását, hogy elkerüljék a
161
éhinséget. (Alaposságának pé
meg a jóval későbbi Bach-ko
lójének levelét, amelyben a
már özvegy Blaskovich Gyulán
1848. évi számadásait átviz
krajczár ezüstpénzben a v
megboldogult úr örököseinek
Személye köztiszteletnek örv
ben. Bizonyíték erre, hogy
sorából 1843-ban választmán

SZIL ISTVÁN szobrai

művéről a Derkovits-ösztöndíjasok

kiállításán

M Naraun 1954. szept. 15. 33

Szikura Sándor M.D.K.

Az 1948/49 tanévben a Rákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója

festő

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 196[illegible].

M.D.K.

Szikura Sándor

az 1948/49 tanávben a Rákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója. festő

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

SZIKSZAY Sándor / szül. 1884

Bérési mézeskalácsforma-faragó mester. Művei a mindennapi élet alakjait, tárgyait ábrázolják.

Faragott mézeskalácsformák. Kiállitás. Veszprémi Bakonyi Muzeum.
Budapest 1957.

9-10. dd

Szikszay Sándor

mézeskalács formája faragó mester
a XX-ik század elején Békés megyében
működött.

Weiner Piroska: Geschnitzte Lebkuchen-
formen in Ungarn. Budapest, 1964.

39 l

Szikszay Sándor

iparszövész

Iparszövészeti Társulat kiállitása - Iparszövészeti Muzeumban - Szidekesek tanegatívjai -

Magyarság
1929.VI.14.

MDK

Szikszay Sándor

Faragott evőkészlet,kulacs és fokos, repr.

Magyar Iparmüvészet 1929. 14o.l.

osztály

g y z é s

niszter elvtárs részére.

módositása.

elügyelőség és más szervek ja-
jesztést teszek a Müemlékjegy-
érintő módositására.

és indokolást a müvelődésügyi
ntézendő levéltervezet tartal-
Elvtársat, hogy egyetértése
snak megküldeni szíveskedjék.

MDK

Szikszay Sándor

Résztvett a Berlini Nemzt.Kézművesipari Kiáll.-on a festett és faragott faárukat készitők csoportjában.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiall.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

Szikszay Sándor.

A régi Műcsarnokban rendezett Iparművészeti Társulat kiállításán fatárgy-művét állította ki.

Magyarság, 1928. dec. 2.

Szikszay Sándor.

békési mézeskalács mintái szerepeltek az Ipormüvészeti Társulat karácsonyi kiállításán, a régi Műcsarnokban.

Budapesti Hirlap, 1928. dec. 2.

M.D.K.

Szikszay Sándor

Faragott evőkészlet, kulacs és fokos. Repr.

Az Országos Iparm. Társ.., A Baross Szövets. iparm. és háziipari kiáll. emlékalbumya. Bp. 1929. Szerk.:Györgyi Kálmán. 24. l.

MDK

Szikszay Sándor /Békés/.

Mézeskalács-minták, repr.

Magyar Iparművészet 1929. 17.1.

MDK

Szikszay Sándor, ip.müv.

Faragott evőkészlet, kulács és fokos.

Kép. 140.1.

Magyar Iparművészet. 1929. 140.1.

400

MDK

Szikszay Sándor, Békés

festett fa, butorok, játék

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparművészet,

~~1928~~ 1929. 134 l.

MDK

Szikszay Sándor

Faragott evőkészlet, kulacs és fokos.Kép a 140. old.-on.

Magyar Iparművészet 1929.

M.D.K.

Szikszay Tibor

Varga Ferenc és Balázs Attila a Képzőművészeti Főiskola növendékei "A tél vándora" cimmel készitett dijnyertes hószobrának fényképét közli a lap.
Komlós Jenő: "Hóemberversenyt és kiállitást rendeztünk a Városligetben" cimmel beszámol a tréfás versenyről.

Szinházi Élet. Bp. 1929. márc. 3-9. XIX. évf. 10. sz. 14-16. lap.

Szikszai Zoltánné

Többekkel együtt a Kossuth Nyomda Medicor falinaptárának a kivitelezője, amiért A könnyűipar legjobb termékei díjat kaptak. — Fotó a 33. l.-on.

Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 32. l.

SZIKSZÓ

Ref.templom

(karosi): A Szirt és a környező gombák. =
Déli Hirlap, 1994. febr.9. 3. ill.

i zsidóság
rcképéhez

zsidó iskolák alapítását ez időben az osztrák kormányzat szorgalmazta, amely az oktatásügy szabályozásával is központosító és germanizáló törekvéseit kívánta megvalósítani. Az iskola azonban 1863-ban megszűnt, ami részben anyagi nehézségekre vezethető vissza: ez összefüggött azzal, hogy ezekre az évekre szűkké vált az imaház, és a legfontosabb kérdéssé a templomépítés ügye vált. A magániskola megfért a tanító lakásán, vagy a bérhelyiséget a tanító fizette, a hitközségi iskola esetében az oktatás céljára külön s törvényileg előírt adottságú helyiségről kellett a zsidó közösségnek gondoskodnia, s fizetni a tanítót, valamint önálló iskolaépület létesítését is tervbe kellett vennie. De ahogyan a templom esetében, úgy az iskola körüli vitában vallási nézetkülönbségekből eredő ellentétek is jelentkeztek. „Az igen jelentékenyen megszaporodott községi tagok közt

Münich József

Hobrász

Petrus Etwes de Zixo

1510-1534. Szikszói származásu.
1510-1534 ig mint tilalmat
tevő és szenvedő fél szerepel a
feres iratokban.

Mihalik József. Kassavárós
Otvösségének története. Bpest
1900. 133. l.

Masanek

rajztanár

Stephanus Etwews de Zekzo

1516-ban harat vesz Güntert Mihálytól, aki elismeri, hogy a neki járó önzeget megkapta.

Mihalik József. Kassavárós ötvösségének története. Budapest. 1900. 133. l.

~~Istvan~~ Szikszói István

ötvös

„Civis oppidi Zykzo (Szikszó)" Günter Mihály tól harat vesz Kassán 1516 ban.

K 72.C

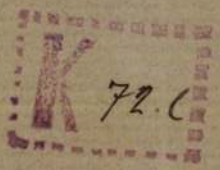

rát.

Szőnyi Erzsébet dalok, zenekari művek, oratóriumok, kantáták, meseoperák szerzőjeként egyaránt ismert. Ő komponálta például A makrancos királylány és Az igazmondó juhász című gyermekoperákat is.

versenye. Műsoron: Bartók: II. hegedűverseny. Mahler: IV. (G-dúr) szimfónia. Szólisták: Verebics Ibolya (szoprán), Thomas Zehetmair (hegedű), vezényel: Fischer Iván. 4-én 19.30-kor Concerto Armonico. Közreműködik: Christian Gurtner (fuvola), Elek Szilvia (csembaló), Szűts Péter (hegedű). Műsoron: Schmelzer: Lamento sopra la morta, Ferdinandi III. Muffat: G-dúr concerto grosso (Propitia Sydera). Bach: d-moll csembalóverseny, BWV. 1052. Biber: Fidicium Sacro-profanum – Sonata, I., III., V. Bach: a-moll versenymű fuvolára, hegedűre és csembalóra, BWV. 1044. 5-én 19 órakor a Filharmónia Kamarazenekar hangversenye. Vezényel: Kocsár Balázs. Közreműködik: Magyari Imre (kürt), Fejér András (harsona), Szabó Péter (gordonka). Műsoron: J. Haydn: D-dúr (Le Matin) szimfónia. M. Haydn: Simfonia concertante kürtre és harsonára. Kocsár Miklós: Elégia (bemutató). J. Haydn: G-dúr (Le Soir) szimfónia.

PÓDIUM

AFTER EIGHT IRODALMI KÁVÉZÓ (XII., Szarvas Gábor u. 8/C) 3-án 19 órakor G. István László verseskötetének és Péterfy Gergely novellaskötetének bemutatója. Közreműködik Horgas Ádám, a Pinceszínház tagja.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖNYVESHÁZA KÁVÉHÁZA (VI., Király u. 50.) 2-án 18 órakor Hernádi Gyula: Egri Csillagok háborúja című könyvének bemutatója. A könyvet a szerző mutatja be és dedikálja. 3-án 18 órakor barkochbaverseny, Tchibo-kávényeremények. A játékot Lator László vezeti.

MERLIN KLUB (V., Gerlóczy u. 4.) 2-án, 3-án és 4-én Zenés Zen napok '94 a Merlinben.

TÁRLATOLGATÓ

ADY EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4–6.) Ady Endre otthona.

ARANY SAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.) A patika története. Gyógyszerészet a reneszánsz és a barokk korában.

ARTPOOL GALÉRIA (VI., Liszt Ferenc tér 10.) Robert Adrian kortárs művész kiállítása.

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMÚZEUM (XII., Stromfeld Aurél u. 16.) Jászai Mari-emlékszoba, Márkus Emília-Szent Imre tér 3.) Csepeli képzőművészek kiállítása.

CSONTVÁRY GALÉRIA (V., Vörösmarty tér 1.) Válogatás mai kortárs képzőművészek alkotásaiból.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Kint-bent – Széchy Beáta (USA) kiállítása.

DOVIN GALÉRIA (V., Haris köz 1.) Barabás Márton kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Szirányi István fotóművész kiállítása.

EL KALÁSZI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.) Cservenkai Mariann festőművész kiállítása.

ERDŐS RENÉE-HÁZ – KIÁLLÍTÓTEREM (XVII., Rákoshegy, Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Epress-gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzse-mocsár dioráma. Erdős Renée-emlékszoba. Gyergyószentmiklósi képzőművészeti és néprajzi kiállítás.

ÉRI GALÉRIA (V., Ferenciek tere 5.) Magyar és külföldi kortárs művek.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Frey Krisztián retrospektív kiállítása.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.) Evangélikusság a magyar kultúrában. Kossuth Lajos emlékezete.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Tavaszi Noémi képzőművész kiállítása.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.) Ábrahám Ráfael és Joláthy Attila kiállítása.

FORTUNA 11 GALÉRIA (I., Fortuna u. 11.) Képzőművészeti alkotások, herendi majolika bemutatása.

FRANCIA INTÉZET – KLUB GALÉRIA (I., Fő u. 17.) Koncz András festőművész kiállítása. Benczúr Emese, Brunet Andrea, Nádler László, Nemes Nikolett, Rády Andrea és Veres Andor kiállítása.

GOETHE INTÉZET (VI., Andrássy út 24.) Dobd-El-Kultúra – Környezetbíráló művészet.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) A kézifegyverek története. A hadak története Magyarországon, 896–1648. A Magyar Királyi Honvédség, 1922–1943. Díszudvar – a XIII. századi városfal maradványai. Katonák, várak, fegyverek. Hiretek együtt él velünk – emlékkiállítás a Magyar Királyi Honvédség létrejöttének 125., a Hadilevéltár és a Hadimúzeum alapításának 75. évfordulójára. A kitüntetések művészete. Juhász István és a lőelemképző. ...És Magyarország hadszíntér (1944–1945). Budavár a mi-

kig. Titanic-emléksarok.

LAKÁSMÚZEUM (III., Fő tér 4.) Kun Zsigmond néprajzi gyűjteményéből rendezett kiállítás.

LENGYEL INTÉZET (VI., Nagymező u. 15.) A halott osztály – installációk (a krakkói Galeria Starmach gyűjteményéből).

LISZT FERENC EMLÉKMÚZEUM ÉS KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt Ferenc egykori berendezett lakása a Zeneakadémián. Százéves a Magyar Liszt Társaság.

LUDWIG MÚZEUM (Budavári Palota, A épület). Nemzetközi kortárs művészet. Több mint tíz – Tízéves a Soros-alapítvány.

LUTTÁR GALÉRIA (XIII., Hegedüs Gyula u. 24.) Vasarely-grafikák.

MAGYAR ÁLLAMI FÖLDTANI INTÉZET TUDOMÁNYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XIV., Stefánia út 14.) Kőzetek, ásványok, geológiai ritkaságok.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú elektrotechnika története.

MAGYAR NEMZETI BANK BANKJEGY- ÉS ÉREMGYŰJTEMÉNYE (V., Szabadság tér 8.) A pénzkibocsátás Magyarországon.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (I., Dísz tér 17.) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. XVIII–XIX. századi festő-

KÖNYVTÁR KIÁLLÍTÓTERME (Budavári Palota, F épület). Corvina-termek: Ember az embertelenségben – Emlékezés az első világháborúra. Térképtár: Gerald Mercator reneszánsz kartográfus. Kézirattár: Keresztury Dezső 90 éve. „Ars librorum" sorozat: Képeskönyv Rilkének – Schiller Aurél.

ORSZÁGOS ZSIDÓ VALLÁSI ÉS TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (VII., Dohány u. 2.) A zsidó vallás kegyszerei. A második világháború magyar zsidótörténete.

ÖRMEZEI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XI., Cirmos u. 8.) Rózsa Zsuzsa textilképei.

PANDORA GALÉRIA (VIII., Népszínház u. 42.) Kortárs művészek kiállítása.

PATAKY GALÉRIA (X., Szent László tér 7–14.) M. Kiss Pál festőművész és növendékeinek kiállítása.

PEGASUS-ART KÉPZŐMŰVÉSZETI GALÉRIA (VIII., Gyulai Pál u. 16.) Nemes Fekete Edit keramikus kiállítása.

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Baross u. 53.) Pesterzsébet és Soroksár történeti emlékei.

PESTÚJHELYI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XV., Szücs I. u. 45.) Szilasi Anna textilművész kiállítása.

PETŐFI CSARNOK (XIV., Zichy M. út) Repüléstörténeti és űrhajózási állandó kiállítás.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi u. 16.) Déry Tibor dolgo-

szobrok.

VASARELY MÚZEUM, KAMARATEREM (III., Szentlélek tér 6.) Telefotográfiák – Szombathy Bálint (Újvidék) kiállítása.

VÉGÁLLOMÁS GALÉRIA (Hűvösvölgy, 56-os autóbusz végállomása) Csíkszentmihályi Réka textiltervező kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Molnár László festőművész kiállítása. Mózes Katalin, Ganczaugh Miklós és Kováts Albert festőművészek kiállítása.

VIRÁNYOSI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XII., Szarvas Gábor u. 8/C) Várdeák Csilla kiállítása.

VÍZIVÁROSI GALÉRIA (II., Kapás u. 55.) Max Aufischer osztrák művész tárlata.

VIZUALART GALÉRIA (I., Mária tér 3.) 3+4 – Belsőépítészek és díszlettervezők kiállítása.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 2-án CSTP Pantomim Stúdió, 2-án Brave Old World. 3-án Blues Mikulás, 4-én Sirtos – görög táncház, Mikulásfesztivál, 5-én Rece-fice táncház, Los Andinos.

BENCZÚR-KLUB (a Postás MK-ban, VI., Benczúr u. 27.) 2-án Rock klub. Tamás Dirty Blues Band klub.

TILOS AZ Á (VIII., Mikszáth tér 2.) 2-án Eurosalsa, 3-án La Mano punkrock San Franciscóból.

BARANGOLÓ

A BUDAPESTI TERMÉSZETBARÁT SPORTSZÖVETSÉG ÁLTAL SZERVEZETT PROGRAMOK:

December 3-án Mikulás-túra indul. A kiránduló gyermekeket krampuszok várják 8.30-tól 9 óráig a Moszkva téren. 9 órakor sűrített autóbuszjáratokkal Budakeszire utaznak kísérőikkel, ahonnan gyalog folytatják útjukat a Normafa irányába. Útközben egy erdei játszótéren a hegyi Mikulás osztogat édességet. A rendezők forró teával vendégelik meg az odaérkezőket, a gyermekek a krampuszok elfogásával tehetik próbára fürgeségüket és ügyességüket.

TURISTATOBORZÓ:

Tagfelvételt hirdet a Budapesti Természetbarát Központ gyalogos-, kerékpáros-, vízi túrákra. Vándor- és állótáborok várják a jelentkezőket. A hétvégi ifjúsági és családos, a hétközi egynapos nyugdíjastúrák díjtalanok. Az egyesület járóképes kortól járóképes korig várja az értelmes és egészségmegőrző szabadidősport-programokat kedvelőket, pénteki napokon 17–19 óráig. (Cím: Budapest V., Curia u. 3., félemelet 4-es szoba.)

Karácsonyig minden nap kényelmesen vásárolhat a

SUGÁR-*ban*

hétköznap 9-20 óráig
szombatonként 9-17 óráig
vasárnaponként 10-18 óráig

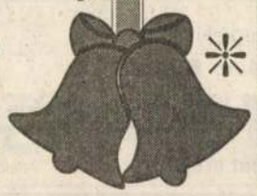

Tiszta levegő, nyugodt környezet

Budapest II. kerületében, természetvédelmi területet határán, a Hidegkúti út és a Vízesés utca által határolt zöldövezeti környezetben létesítendő, **reprezentatív társas sorházban**

három 130 m²-es családi ház építés alatt még leköthető

Ingatlanbeszámítás és kedvező hitellehetőség.

AXIS '92 Kft.
Budapest, Izabella u. 44/A fszt. 3. 1064
Telefon/fax: 122-3062

Szilágyi Antal ajánlata

HANGVERSENY

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) 2-án 18 órakor Horváth János (hegedű) és Eckhardt Gábor (zongora) hangversenye. Műsoron: Beethoven: Kreutzer szonáta. Saint-Saens: Rondo capriccioso. Ernst: A nyár utolsó rózsája. Ravel: Tzigane.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 2-án 19 órakor Társasköri társas zenék: Mozart: B-dúr divertimento-trió, Esz-dúr kürtkvintett, KV. 407. Közreműködnek: Ambrus Károly (kürt), valamint a Weiner–Szász Kamarazenekar tagjai. 5-én 19 órakor Danubia Ifjúsági Zenekar hangversenye. Közreműködik: Koczor Péter (zongora). Műsoron: Szöktetés a szerájból – nyitány, A-dúr zongoraverseny KV. 488. Haydn: B-dúr divertimento. Hob.: II. 46. Brahms: Variációk egy Haydn-témára. Op. 56/a. Vezényel: Hélya Domonkos.

RÉGI ZENEAKADÉMIA (VI., Vörösmarty u. 35.) 4-én 19.30-kor a Budapesti Klarinétegyüttes tízéves jubileumi hangversenye: Varga István (klarinét), Németh József (klarinét), Tönköly József (klarinét), Kraszna László (basszusklarinét), Kiss Sándor (basszetkürt). Vezényel: Selmeczi György. Közreműködik: Petz Pál (trombita), Molnár Zoltán (trombita), Gál Márta (zongora), Pusztai Ferenc (ütő), Pege László (bőgő). Műsoron: Vivaldi: C-dúr concerto két trombitára. Mozart: Divertimento három basszetkürtre. Ravel: Pavane. Bartók: Magyar képek. Strauss: Terefere polka. Rimszkij-Korszakov: Dongó. Dvorák: Humoresk. Mendelssohn: Konzertstück. Hidas Frigyes: 2. fúvósötös. Bach–Daniels–Selmeczi: Solfeggietto. Hidas Frigyes: Koncertdarab.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 2-án és 3-án 19.45-kor a Budapesti Fesztiválzenekar hangversenye. Vezényel: Kocsár Balázs. Műsoron: Bartók: Concerto. Kocsár: Concerto. Mozart: Esz-dúr szimfónia, KV. 543.

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) 3-án 19 órakor Kocsár Balázs 70. születésnapja alkalmából hangverseny. Közreműködik: Kocsár Balázs (zongora), Kocsár Miklós (hegedű), Kocsár Gábor (gordonka), Kocsár Márta (ének). Műsoron: Kocsár Balázs: Hegedűszonáta, Gordonkaszonáta, Zongoraszonáta, Dalciklus.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 3-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 4-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 5-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 6-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 7-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 8-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 9-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 10-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 11-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 12-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 13-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 14-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 15-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 16-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 17-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 18-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 19-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 20-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 21-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 22-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 23-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 24-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 25-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 26-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 27-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 28-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 29-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 30-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 31-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 1-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 2-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 3-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 4-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 5-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 6-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 7-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 8-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 9-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 10-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 11-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 12-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 13-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 14-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 15-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 16-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 17-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 18-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 19-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 20-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 21-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 22-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 23-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 24-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 25-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 26-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 27-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 28-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 29-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 30-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 31-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 1-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 2-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 3-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 4-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 5-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 6-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 7-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 8-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 9-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 10-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 11-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 12-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 13-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 14-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 15-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 16-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 17-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 18-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 19-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 20-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 21-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 22-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 23-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 24-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 25-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 26-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 27-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 28-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 29-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 30-án 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuzsa (ének). Műsoron: Régi magyar táncok és dallamok.

BUDAI GOTHIC ZENEKAR (II., Frankel Leó út 42–44.) 31-én 19 órakor Régi magyar zene. Közreműködik: Kelemen Barnabás (tárogató), Kelemen Milán (cimbalom), Kelemen Péter (hegedű), Kelemen Zoltán (gordonka), Kelemen Zsuz

Ma is tanácskozik az országgyűlés mindkét háza

A törvényhozás mindkét házának élénk napja volt tegnap. A felsőház megkezdte *az 1944. évi állami költségvetés* megvitatását, a képviselőház pedig *a kormánynak adott rendkívüli gazdasági felhatalmazás meghosszabbításáról szóló javaslatot* tárgyalta egyre szélesebb mederben.

Az az érdeklődés, amely a képviselőházban a költségvetési és megajánlási vitát jellemezte, most a felsőház ülései iránt nyilvánul meg, amit legjobban az élénk folyosói élet és a felsőház karzatainak zsúfoltsága bizonyít. A Ház költségvetési ülésein gyakran láttuk ott a felsőházi tagokat az érdeklődők páholyában, a tegnapi felsőházi ülésnapon viszont a képviselők közül jelentek meg igen sokan a karzatokon, hogy végighallgassák a felsőház üléstermében ehangzó beszédet. A jelenlevők rögtön észrevették, hogy

az egyik páholyban

mintegy 15 szélsőjobboldali képviselő vonult fel, hogy meghallgassák — gróf *Sigray* Antal beszédét.

A felsőház folyosóján is élénk élet uralkodott. Már az ülés megkezdése előtt feltűntek itt is, ott is a beszélgető csoportok és amikor *Kállay* Miklós miniszterelnök a kormány több tagjával megjelent a folyosón, sokan siettek oda a felsőházi tagok közül, hogy üdvözöljék a miniszterelnököt és beszélgessenek vele. A volt miniszterek közül *Kánya* Kálmánt, *Széll* Józsefet és Röder Vilmost láttuk a felsőház folyosóján. *Ghyczy* Jenő külügyminiszter körül is a felsőházi tagok nagyobb csoportja gyülekezett és a külügyminiszter hosszabb eszmecserét folytatott gróf *Bethlen* Istvánnal, báró *Prónay* Györggyel, majd gróf *Bánffy* Miklóssal.

Az ülés megkezdésekor *Kállay* Miklós miniszterelnök is az ülésterembe sietett, hogy végig hallgassa az első költségvetési nap szónokait.

A miniszterelnök

mindvégig jelen volt az ülésen és jegyezte az egyes szónokok által felvetett kérdéseket. Gróf *Sigray* Antal, *Somogyi* Béla, *Pálffy* Géza és *Őrffy* Imre felszólalását a tárgyilagos hang jellemezte és a folyosón megállapították, hogy a felsőház szónokainak országos érdekeket tekintő beszédei nagy nyereséget jelentenek a magyar politikai életben. A költségvetési javaslathoz egyébként 34 felsőházi tag iratkozott fel és ezért, mivel mától kezdve a felsőház is nyolcórás üléseken tárgyalja a javaslatot, úgy számítják, hogy a felsőház a költségvetéssel péntek estére, de legkésőbb szombat délre végez.

A tegnapi nap folyamán a képviselőházban is igen élénk volt a folyosói élet. A mai interpellációs napra egyébként 16 interpellációt jegyeztek be a képviselők.

Nyolcórás ülések

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor folytatta a kormánynak adott gazdasági felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló miniszterelnöki törvényjavaslat tárgyalását. A mai ülés elején döntöttek *Kölcsey* Istvánnak a tegnapi ülésen benyujtott indítványáról, hogy a képviselőház a gazdasági felhatalmazási javaslatot és az ezenkívül még a napirenden szereplő két jelentést *nyolcórás üléseken tárgyalja*. A Ház az indítványt magáévá tette és így *már ma nyolcórás ülést tart*. A mai ülés végén — interpellációs nap lévén —

áttérnek az interpellációk elmondására.

A szóbeli interpellációk előterjesztése előtt régebbi interpellációkra adott írásbeli miniszteri válaszokat ismertetnek, így *Radocsay* László igazságügyminiszter írásban válaszol *az erdővidék ügyében elhangzott interpellációkra* és *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter írásbeli választ ad *»a művészi körökben tapasztalható bolsevista szervezkedésről«* elmondott interpellációra.

A képviselőház mai ülésének első szónoka *Malkai* János, aki a kormánypárt részéről szól hozzá a gazdasági felhatalmazás meghosszabbításáról szóló javaslathoz.

A felsőház plénuma is összeült ma délelőtt 10 órakor, hogy folytassa az 1944. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat tegnap megkezdett vitáját. *Mától kezdve a felsőház is nyolcórás üléseket tart:* délelőtt 10-től 2-ig, majd kétórás ebédszünet után 4-től 8-ig, az elsötétítés kezdetéig tart a felsőházban a megajánlási javaslat tárgyalása. A képviselőházi és a felsőházi vita között egyébként formai szempontból is,

rendszerileg is különbség van,

amennyiben a felsőházban *nincs külön költségvetési tárgyalás, ott csak a megajánlási javaslattal foglalkoznak, s ennek keretében kerül megvitatásra a költségvetés.*

Ma délelőtt ismét összeül *a felsőház több bizottsága. Az igazságügyi, közellátási, valamint kereskedelem- és közlekedési bizottság* féltízórai kezdettel tartott együttes ülésen *megkezdte a jegykettőzés letörésére irányuló javaslatnak tárgyalását.* Ennek megvitatása után a felsőház *igazságügyi bizottsága* külön tart ülést, hogy letárgyalja *a családbafogadás előmozditásáról benyujtott törvényjavaslatot.*

A pápa éjféli miséjét is közvetiti a rádió

Vatikánváros, december 15. XII. Pius pápa december 24-én déli 12 óra 15 perckor mondja el a vatikáni rádióban karácsonyi szózatát. Ugyanaznap este 23.40-kor a vatikáni rádió a pápai éjféli misét közvetíti.

Több baromfit és finomlisztet kapunk, a tejjegyre malátakávét is adnak

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és környékén a jogosult baromfikereskedőknél *december 15-től 31-ig a 3-as számú közellátási szelvényen kívül a 4-esre és 5-ösre is vásárolható baromfi*, az eddigi mennyiségben. A kereskedőknek január 15-éig kell elszámolni a 4-es és 5-ös szelvényekkel is.

Közli még az ügyosztály, hogy a karácsonyi ünnepekre való tekintettel Budapesten és környékén a december hónapra érvényes lisztjegy 4. szelvényére *kenyérliszt helyett finomliszt vásárolható*, illetve szolgáltatandó ki a szokott mennyiségben.

Végül az ügyosztály közli, hogy december 18-ika és 31-ike között *az A., B. és C. jelű tejjegyek birtokosai* a közellátási szelvényiv *L. betűs* szelvényére ½—½ *kg malátakávét* kapnak a tejfiókok vagy kereskedők útján, *kg-ként 2.56 pengőért*. A kereskedők a beszedett szelvényekkel 1944 január 15-ig számolnak el.

Miniszter anács volt tegnap

A kormány tagjai tegnap délután a *Sándor*-palotában megtartották a szokásos heti minisztertanácsot. A tanácskozáson *Kállay* Miklós miniszterelnök elnöklésével a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács *folyó kormányzati kérdésekkel* foglalkozott és a késő esti órákban ért véget.

Uruguay állami bevételeit 1938 óta elsikkasztották

Berlin, december 15. *(Német Távirati Iroda)* Montevideóból jelentik: *Ausst* képviselő *beláthatatlan következményekkel járó szenzációs leleplezést tett.* Nyilvánosan azt állította, bizonyítékokkal rendelkezik arra nézve, hogy *az uruguayi állami bevételeket 1938 óta nagy részben rendszeresen elsikkasztották.* Az egyik volt pénzügyminisztert vádolja azzal, hogy részes ebben a bűncselekményben. *(MTI)*

A RUMBACH-UTCAI KÖZELLÁTÁSI RAZZIÁN ELŐÁLLITOTTAK CSOPORTJÁT BEKISÉRIK A RENDŐRSÉGRE

BERLIN LEGUTÓBBI BOMBÁZÁSA UTÁN GÖBBELS MINISZTER AZ EGYIK VÁROSNEGYEDBEN MEGLÁTOGATJA A KÁROSULT LAKOSSÁGOT

LELŐTT ANGOL HALIFAX-BOMBÁZÓ. A REPÜLŐGÉPET VISSZATÉRÉSE KÖZBEN LŐTTÉK LE AZ EGYIK NYUGATNÉMET VÁROS FELETT. A BOMBÁZÓ A HÁZTETŐKRE, MAJD AZ ÚTTESTRE ZUHANT

HIREK

Farkasbunda

Farkasbundás nő libeg el mellettem az utcán. Mindenki utána néz.

A remek bunda csak úgy csillog.

Két fiatalember olyan igézetten bámul a bunda után, hogy őket kell néznem. Az egyik hirtelen karon ragadja a másikat és viszi a hölgy után. Kitörő örvendezéssel ujjongja barátja fülébe:

— Te, ez a művésznő! Megismertem a hátáról.

Barátja kissé kételkedik, de azért őt is húzza a varázs.

Mivel éppen arra visz az utam, így kénytelen vagyok tudomásul venni azt is, hogy a fiatalurak autogrammot akarnak kérni a művésznőtől. Autogrammot, még pedig most, vagy soha. Amikor a színház felé közeledünk, fellázasodik az izgalom a szőke fiúkban. Gyorsan, majdnem futólépésekkel erednek utána. Éppen a bejáratnál érik utól. Látom, a művésznő hátra fordul. Mire odaérek, már töltőtollat erőszakoltak a kezébe. A művésznő sápadtan, zavartan, de szívesen teljesíti a kívánságot.

A portás éppen akkor jön ki, amikor kész a névaláírás.

— No, csak hogy itt van már Mariska azzal a bundával, — a művésznő már félórája várja...

(G. F.)

— **A szentmise félbeszakítása a légiriadó esetén.** *Serédi* Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása a következőket közli az esztergomi főegyházmegye papságával: A rendkívüli háborús helyzet miatt előfordulhat az az eset, hogy szentmise idején légiveszélyt jeleznek. Ez esetben azokon a helyeken, ahol óvóhely nem áll a hivek rendelkezésére, a hiveket haza kell bocsátani. *A pap folytatja miséjét.* Ha légiriadót jeleznek, tehát ellenséges támadás várható, az első szín (a kenyér) konszekrációja előtt a szentmisét meg lehet szakítani. A veszedelem elmúltával a szentmise ott folytatható, ahol ezt megszakították. Ha a megszakítástól hosszabb idő (1—2 óra) telt el, helyesebb a misét újra kezdeni. Ha a riasztás a konszekráció után történik, a miséző mind a két szín alatt azonnal magához veheti a szentséget és maga is biztos helyre menekülhet. Ha még csak a kenyér volt konszekrálva, ugyanígy cselekedhetik. De mivel a bor konszekrációja csak egészen rövid ideig tart és az áldozat teljességét biztosítja, ajánlatos annak elvégzése is.

— **Ujabb adományokat kapott a hirlapírók nyugdijintézete.** A Magyar Hirlapírók Országos Nyugdíjintézetéhez újabban a következő adományok érkeztek: Zboray László földbirtokos Pusztakengyel 5000 P, Rimamurány-Sagótarjáni Vasmű Rt. 1000 P, Sagótarjáni Kőszénbánya Rt. 1000 P, a Madách Színház Hamlet-főpróbájának fél bevétele 506.60 P.

— **Szerelmi bánatában 40 aszpirint vett be egy fiatal lány.** Ma hajnalban négy órakor a Hősök-tere sarkáról az ott szolgálatot teljesítő rendőr jajkiáltásokat hallott. Arra sietett és padon fekve, súlyos állapotban találta *Gábris* Matild 19 éves háztartási alkalmazottat. Kérdéseire a leány elhaló hangon bevallotta, hogy szerelmi bánatában 40 aszpirintablettát vett be. A rendőr értesítette a mentőket, akik az életunt leányt a Rókus-kórházba vitték.

— **Rekordárak egy párisi művészeti aukción.** *Párisbó* jelentik: A párisi árverési csarnokban legutóbb rekordárakat értek el egyes festőművészeti mesterművek elárverezésénél. Renoir képe: »Barackos és szőlőskosár« 627.000 frankkal kelt el, amihez még hozzájön a húszszázalékos árverési illeték. De la Croix négy képeiből álló olajrestménye: »Franciaország folyói« 430.000 frankért talált vevőre. Degas »Női mellképe«, a híres festő egyik legszebb pasztellrajza 380.000 frankért kelt el.

— **Adományok.** Horthy Miklósné őfőméltósága téli akciójára az alábbi adományok érkeztek: *Szabómesterek Országos Szöve sége* (IV.—V. ker. Asztaltársasága) 200.— P, *Majthényi* István (Budapest) 100.— P.

— **Földművelő apácák.** A nagykanizsai közkórház betegeinek élelmezését és ellátását végző irgalmas nővérek emberfeletti munkát végeznek. Az élelmezés megkönnyítésére a várostól néhány hold földet bérelnek, amit maguk munkálnak meg. A város, méltányolva az apácák nehéz helyzetét, a háború tartamára elengedte a föld bérleti összegét.

— **Ahol a főszolgabíró és az esperes ált be igehirdetőnek.** *Enyedy* Andor tiszáninneni református püspök az egyház és nemzethűség megkapó esetéről számol be. Meglátogattam — úgymond — Nagybereznа községet, ahonnan Nagy Ernő bankigazgató, volt országgyűlési képviselőtől kaptam figyelmeztetést, hogy többszázra menő református magyar él szétszórtan az ungvár—uzsoki vonal mentén, kitéve a felszívódás veszélyének. A nagybereznai főszolgabíróban, *Nagy* Kálmán hittestvérünkben aztán olyan felkarolóját találtam meg ennek az ügynek, akit sok jó bizonyság szerint Isten lelke ihlelett meg. Ő és *Pongor* Miklós esperes *felvá tva tartották igehirdetést* a református polgári lakosságnak és az igen nagyszámú katonaságnak. Egyben elindult az egyházszervezés, amelynek eredménye a már tető alá került új nagybereznai templom és a Nagybereznán lakó, de az egész környéket szolgáló segédlelkész.

— **Epehólyag nélkül született kislány.** Nehéz és ritka orvosi feladat elé állította a budapesti gyermekklinika orvosait egy újszülött kislány, aki október közepén látta meg a napvilágot. Születése után beleesett a csecsemőknél szokásos sárgaságba, ami azonban nem mult el, sőt egyre kiujult, úgyhogy a kislány, aki egyébként makkegészséges volt, a maláji gyermekek színét öltötte magára. Hosszas vizsgálat után az orvosok megállapították, hogy az epe vezetékével van baj és innen származik az egyre fokozódó sárgaság. Konzilium után a kéthónapos csecsemőt műtőasztalra fektették és hozzákezdtek a műtéthez, amely megdöbbentő felfedezéssel járt. A kislány, aki egyébként tökéletesen fejlett, epehólyag és epevezeték nélkül született. A műtétet ennél a felfedezésnél félbe kellett szakítani, mert hiányzó szerveket a legmagasabbfokú orvostudomány sem tud pótolni. A nagybeteg apróság sebét visszavarrták. A seb azóta szépen gyógyul, a kislány sárgasága azonban napról-napra fokozódik, úgyhogy az orvostudomány szerint számára segítség nincs. A szerencsétlen újszülöttön most már csak a csoda segíthet.

— **Mit szabad a tejeseknek árulniok?** A hivatalos lap mai száma kormányrendeletet közöl, amely kimondja, hogy Budapesten és környékén a tejipari vállalatok üzlethelyiségeiben csak tejet, tejterméket, tojást, kenyeret, péksüteményt, cukrászárut, kekszet, kétszersültet, száraztésztát, gyümölcsöt — ideértve a déligyümölcsöt is — gyümölcsízt, konzervet, kávékonzervet, pótkávét, kávépótlékot, cukorkát, ásvány- és szódavizet szabad árusítani. Ez a rendelkezés nem érinti a tejipari vállalatok által fenntartott kávémérések, vendéglők üzletkörét. A rendelkezés 30 nap mulva lép életbe.

— **Jánosok betörőszövetsége...** *Pécsről* jelenti tudósitónk: *Nelt* János és *Péter* János, két veszedelmes rovottmultú betörő összetalálkoztak csavargásuk közben a pécsi éjszakában és aztán sürgősen véd- és dacszövetséget alapitottak, hogy a külvárosi állomáson sorakozó vagonokat dézsmálgassák. Nappal a közelben lévő öregtemető sürűjében rejtőzködtek, éjjel aztán a lisztes- és szüzdohányos vagonokat fosztogatták. Kettejük közül Péter János volt az erősebb, ő vállalta a lopott holmi fuvarozását. Netté volt a nettebb szerep, ő értékesítette az »árut«. A detektívek persze elfogták őket. Valószínüleg rögtönitélő bíróság elé kerülnek.

CITROM ... ja 4 fillérbe kerül
a 30 éve ismert „APOLLO" citrompótló tabletta révén.

— **Stolpa Józsefné a magyar nő hivatásáról.** A »Virraszt a magyar nő« mozgalom legutóbbi ülésén *Stolpa* Józsefné beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a magyar asszony, a magyar nő hivatása a nemzeti életben felmérhetetlen jelentőségü. Ezt *Széchenyi* István látta meg először, amikor a *Hitel*-t »*honunk szebbik felű asszonyainak*« ajánlotta. A magyar asszony társadalmi munkájának körét *női és magyar asszonyi mivoltja szabja meg.* A magyar asszonynak családját, környezetét és azon keresztül a társadalmat nevelni kötelessége. Ez annyit jelent, hogy szellemileg és erkölcsileg elő kell készítenie környezetét arra, hogy *magyarságát és annak értékeit mindennél többre becsülje.* Annyit ér a nemzet a nagy nemzeti építőmunka szempontjából, amennyit segíteni tud. A magyar asszonyok egyetemességét képviselő nagygyűlés felajánlja a maga teljes erejét, támogatását és közreműködését *az ország belső és külső front jának egységé és helytállását lehetővé tevő munkához.*

Stolpa államtitkár fejtegetéseinek felsorolását az egybegyültek nagy tetszéssel fogadták.

— **W. Szilády Margit képei.** Érdekes kiállítást rendezett Népszínház-u. 17. V. 1. sz. alatt levő műtermében *W. Szilády* Margit festőművésznő legújabb képeiből. A száz darabot meghaladó gyüjtemény alaphangját melegtónusú, szép kivágású országi tájak s mélytüzű, széles ecsetkezelésü figurális kompozíciók adják meg. Ezekhez járul egy sereg finoman megfestett női portré, valamint alföldi és székely táj-motívum. Sok pietással előadott vallásos tárgyú képei kifejezően érzékeltetik a szentek világának átszellemültségét. Néhány pasztellje mellett szoborportréi és reliefjei is komoly figyelemre tartanak számot.

— **Uj mintafalu k Borsodban.** *Miskolcról* jelentik: Borsod vármegye törvényhatóságának kisgyűlésén vitéz Borbély-Maczky Emil főispán a tárgysorozat előtt bejelentette, hogy dr. *Wünscher* Frigyestől, a *Hangya* alelnök vezérigazgatójától levelet kapott, melyben dr. *Wünscher* Frigyes kilátásba helyezte, hogy Borsodban *Bóta* községen kívül még több mintafalut szándékozik létesiteni, sőt egy egész járást mintajárássá akar kifejleszteni.

— **A nagy álom.** *(Grete von Urbanitzky regénye.)* Magyar vonatkozásokkal átszött külföldi regény. Grete von *Urbanitzky* érdekes története nagyrészt magyar földön játszik, mégpedig a szabadságharcot követő időkben, végig a Bach-korszakon. Nem utolsó érdeme, hogy egyetlen tárgyi tévedése sincs, a kitünő irónő époly jól ismeri topográfiai viszonyainkat, mint történelmünk alakjait és eseményeit. A regény hőse egyébként Roykó Sámuel uram, a világhirű »tiszaújlaki bajuszpedrő« feltalálója, akit a borbélyok ipartestülete ma is tisztelettel emleget s aki nevezetes készitménye révén III. Napoleonnal is személyes ismeretségbe került. A regény megkapó szerelmi meséjének háttere az újabbkori európai történelem legérdekesebb politikai és diplomáciai eseményeit festi. Kossuth Lajos is szerepel benne. Urbanitzky regénye *Fodor* József kitünő fordításában kerül a magyar olvasóközönség elé.

— **Akasztófán végzi a »sötét« tolvaj, mert egész életében baromfilopásból élt.** *Szegedről* jelentik: A szegedi törvényszék rögtönitélő bírósága *Gargacs* István 46 éves derékegyházi napszámost *kötél általi* halálra ítélte. Gargacs a mult hónap közepén éjszakai órákban betört *Ecseri* Pál szentesi tanyájára s onnan 86 pengőt és két csomag dohányt vitt magával. A statáriális bíróság megállapította, hogy többszörösen rovottmultú és egész életében baromfilopásokból tartotta fenn magát. Az ítélet kihirdetése után a bíróság kegyelmi tanácsá alakult át.

— **Öngyilkos földbirtokos.** *N gyvárról* jelentik: Török Olivér zsadányi földbirtokos, vármegyei bizottsági tag ismeretlen okból öngyilkosságot követett el.

Csodálatos karácsonyi film
a Béke angyala
Bemutatta a Nemzeti Apolló
Szerdától az Átrium is játssza

— **A nevető villamos.** Az egyik 6-oson közlekedik, a *Boráros*-tértől a *Széll Kálmán*-térig. Barnapiros arcú, mosolygós szemű somogyi gyerek. Elhozta ide a fagyosarcú, ezergondú városba a somogyi tájak tiszta, egészséges derüjét. Mindig jókedvű, szellemes megjegyzésein nevet mindenki.

Közben szaporán jár a keze. Gyorsabban is megy a munkája, mint másnak, mert az utasok előzékenyen, kérés nélkül nyujtják át kezelésre a jegyüket.

— Ne tessék a lépcsőn állni, ott drágább. Négy pengő. S még a nevét és foglalkozását is el kell árulnia az embernek — szól le a »lógó közületekhez«.

— Hol szálljak le, kalauz úr — kérdi egy úriasszony, anélkül, hogy megmondaná hová akar utazni.

— Ahol akar, nagyságos asszony — válaszolja gyorsan s máris odafordul egy betörő kinézésü fiatalemberhez.

— Tessék leülni, kérem.

— De hová? — kérdi a feltűrt gallérú s körülnéz a zsúfolt kocsiban.

— Azt már én se tudom, talán a Markóba — mondja halkan, miközben átnyujtja a piros átszállót a micisapkásnak.

Igy viccelődik reggeltől estig fáradhatatlanul. Népszerűsége napról napra nő. Az emberek hálásak ma minden csepp derűs hangulatért.

Egyik hölgyismerősöm tegnap délután Budára igyekezett. Sietett. A *Rákóczi*-úti kereszteződésnél elbúcsúztam tőle. Visszanéztem. Három vagy négy majdnem üres 6-os ment el egymásután a hölgy előtt, de nem szállt fel egyikre sem.

— Hát nem a 6-ossal megy, asszonyom? — kérdeztem visszatérve.

— De igen, — mondotta határozottan — csak megvárom azt a barnaarcú, feketebajuszú kalauzt. A pénzemért legalább jól akarok mulatni.

(tompa)

— **Eger vitorlázórepülőgépet ajándékozott a város ifjúságának.** *Egerből* jelentik: Eger város iparos- és kereskedőtársadalma bensőséges ünnepség keretében a város volt országgyűlési képviselőjének, néhai Petró Kálmánnak emlékezetére *vitorlázórepülőgépet adományozott a város ifjúságának.* Az ünnepi beszédet dr. *Ember* Sándor országgyülési képviselő mondotta.

— **Dr. Binder Sándor: *Versvirágok.*** Egy költői lélek adja ebben a kötetben közzé huszonöt esztendő verstermésének eredményeit. A többszáz, nemes lelkületről és érzéssel teli életszemléletről tanuskodó poéma kivetlti szerzője színpompás gondolatvilágát, amelyet a természet, család vagy esemény egyformán megihlet.

— **Meghalt a Teleki-téren egy koldus.** Kedden délután a Teleki-téren 60 éves kolduskülsejü férfi esett össze és néhány pillanat alatt meghalt. A kihivott mentők már nem tudtak rajta segiteni. Kilétét sem lehetett megállapitani, mert semmi igazoló irást nem találtak nála, *csak egyik zsebében volt egy lapos pléhdoboz 126 pengővel.* A Teleki-téren ismerős emberek állitása szerint az öreg koldus a zöldségeskofáknak szokott segíteni, kosarat cipelni és más hasonlót, az így kapott borravalóból tartotta fenn magát. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották s a rendőrség megindította a nyomozást kilétének megállapitására.

A halpiac is felkészül a karácsonyi forgalomra

A tógazdaságok a jövő héten több halat szállítanak a karácsonyi szükségletek ellátására. A vadpiac forgalma is megélénkült, a nyulat könnyen lehet beszerezni.

A konyhakert i termékek piacán az árak nagyban így alakultak: Gülbaba burgonya és nyári rózsa 30.55, őszi rózsa 29.50, Ella és sárga burgonya 26.35, étkezési Woltmann 24.50, étkezési Krüger 23.75, vöröshagyma 30.35—36.07, fokhagyma 79.84—101.44 pengő métermázsánként. Sárgarépa I. oszt. 27, II. oszt. 22, petrezselyemgyökér I. oszt. 51, II. oszt. 44, zeller súlyra 60—120, kalarábé súlyra 40—80 céklarépa súlyra 40—80, vöröskáposzta 100—250, torma 70—450, feketeretek 50—120, fejeskáposzta 34, kelkáposzta 36, sütőtök 30—75, kelbimbó 400—800, feketegyökér 400—600, fejessaláta 20—50 fillér.

A gyümölcspiacon az alma 180—560, körte 250—700, héjasdió 700—860, mandula 600—800, kötözött szőlő 450—650, dióbél 26—27 pengő.

A tojáspiacon az eredeti ládaáru friss tojás 548—556, repedttojás 510—518, mész s tojás 528—536 fillér kg-ként nagyban.

MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szilágyi Hirad
1980 1 11

Alföld

Arafi Mű[illegible]

szines szalagok, szétlapított testedből töltek elő valamikor.

– Mintha harckocsi ment volna keresztül rajta – hajol hozzám valaki.

– Mintha – motyogom utána automatikusan –, inkább tank – javítom ki kis idő múlva, s félrefordítom a fejemet, nehogy lehányjam a frissen vasalt egyenruhát.

1021

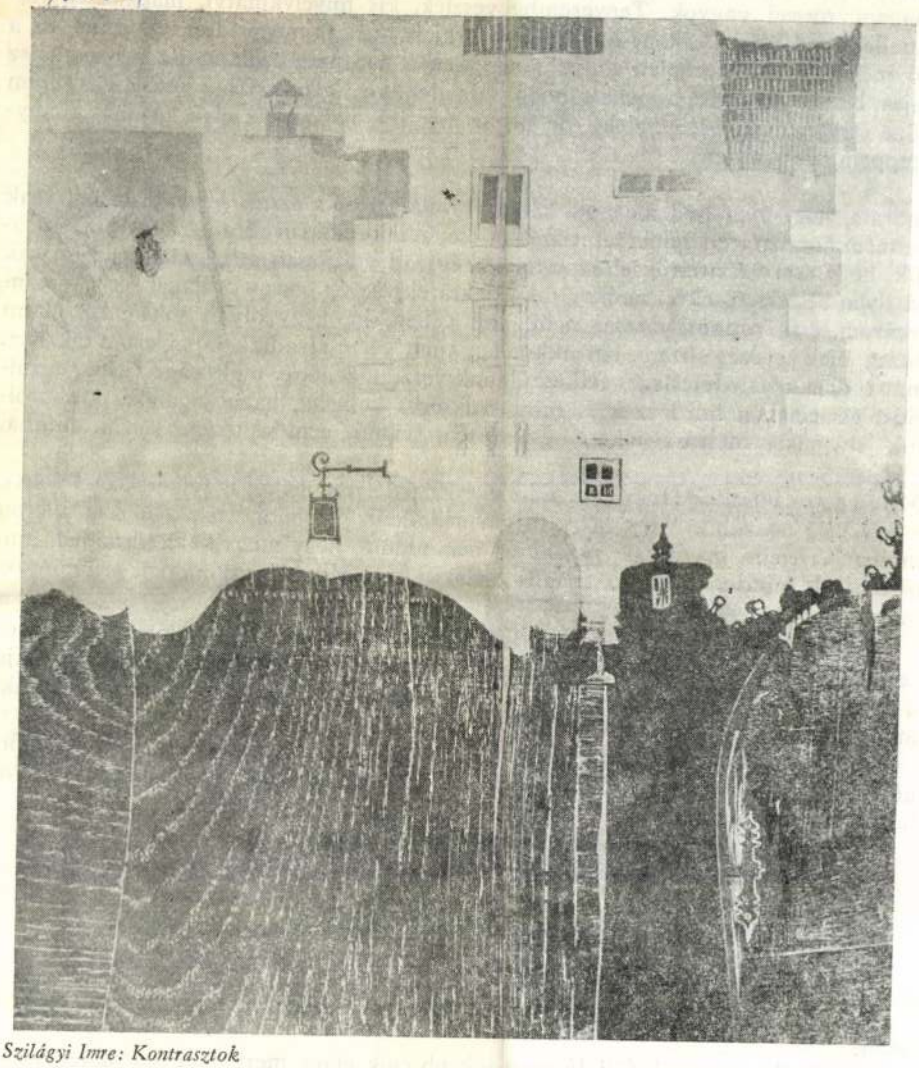

Szilágyi Imre: Kontrasztok

[illegible] leszel. Hiszen nem is távolodsz, hanem zsugorod[illegible] gorodsz megállíthatatlanul és sebesen, most már csak a[illegible] lámpa, most meg mint a padlóváza, eléred az asztalon [illegible] és végre megállapodsz, megállsz a zsugorodásban, most [illegible] akkora . . . te jó ég! Mint hajdani állapotodban a hí[illegible] magam, rosszul vagyok. Tenyerembe veszlek, kis hüv[illegible] emellek, mulatságos, ahogy kapálódzol és kiabálsz, „te [illegible] nő megőrült, egy komplett hülye", ráejtelek a hasamra, szaladgálsz és csúszkálsz rajta, belekapaszkodsz a mellbimbóba, sajnállak, kis, szerencsétlen jószág. Két ujjam közé csippentelek, ide teszlek, ide ni, az asztalra, nehogy az első lehullott könnycseppem agyonverjen.

tudtam, hogy meg kell aláznod. elnéztél valamerre, s azzal, hogy kiabáltál, csak bennem növesztetted feloldhatatlanná a csendet. készültem arra az éjszakára, s örülök, hogy nem veszítettük el az értelmét. igazad volt, csak az éjszakák alkalmasak az ilyen beszélgetésekre, amikor takarónkra ejti az ég összes csillagát. nem romantikázom, csak tudom, mással nem, ami velem. jó, hogy olyan sokáig készültem hozzá, csak keveset sírtam, bár akkor úgy tűnt, vérré alvadtak könnyeim a takarón. már tudom, olyan felesleges felkészülnünk veszteségeinkre. méltóság? vigasz? a túlélést génjeinkben hordozzuk, s mint szükséges kellékét, hazugságainkat gyakoroljuk hát, mikor méltóságunkat. nem történt semmi, nem változott semmi. mintha.

Mire vagyok büszke? Hogy elengedtelek? Engedélyem nélkül is felkerekedtél volna, s úgy még rosszabb. Vagy hogy bírom nélküled? Naponta várlak, ülök a telefon mellett, érzeteim becsaptak, eszemmel már tudom, hogy megváltoztathatatlan, ami történt, de minden más azt sugallja, visszajössz. Mindegy, mondom, s fintorgok, mint a hülyék.

A telefont félőrülten veszem fel, lehanyatlik a kezem: rendőrség. Papírt és ceruzát keresek, felírom az utcát és a házszámot. A taxiban a vezető megsimogatja a combomat. Utálkozom, de szeretném, ha sietne. A ház előtt emberek ácsorognak, mentőautó, rendőrségi kocsik.

– Engedjenek, engedjenek – könyörgök a bámészkodóknak, hozzájuk kell dörgölőznöm, amikor elhaladok mellettük, összepréselnek, megjegyzéseket tesznek, valaki a mellemhez nyúl.

Az ajtóban fiatal rendőr áll. Most rettenek meg először.

– Engedjen be! – kiáltok rá, ő ösztönösen elállja az utat.

– Kicsoda maga?

Hangja váratlanul mély, komor, de nem kellemetlen.

– A felesége.

Le kéne hajtanom a fejemet, nem megy.

– Kinek? – mér végig figyelmesen, karomat védekezőn fonom össze a mellem előtt.

– Neki – mutatok fölfelé, s ez inkább csak érzet, mert nem tudom, hol vagy.

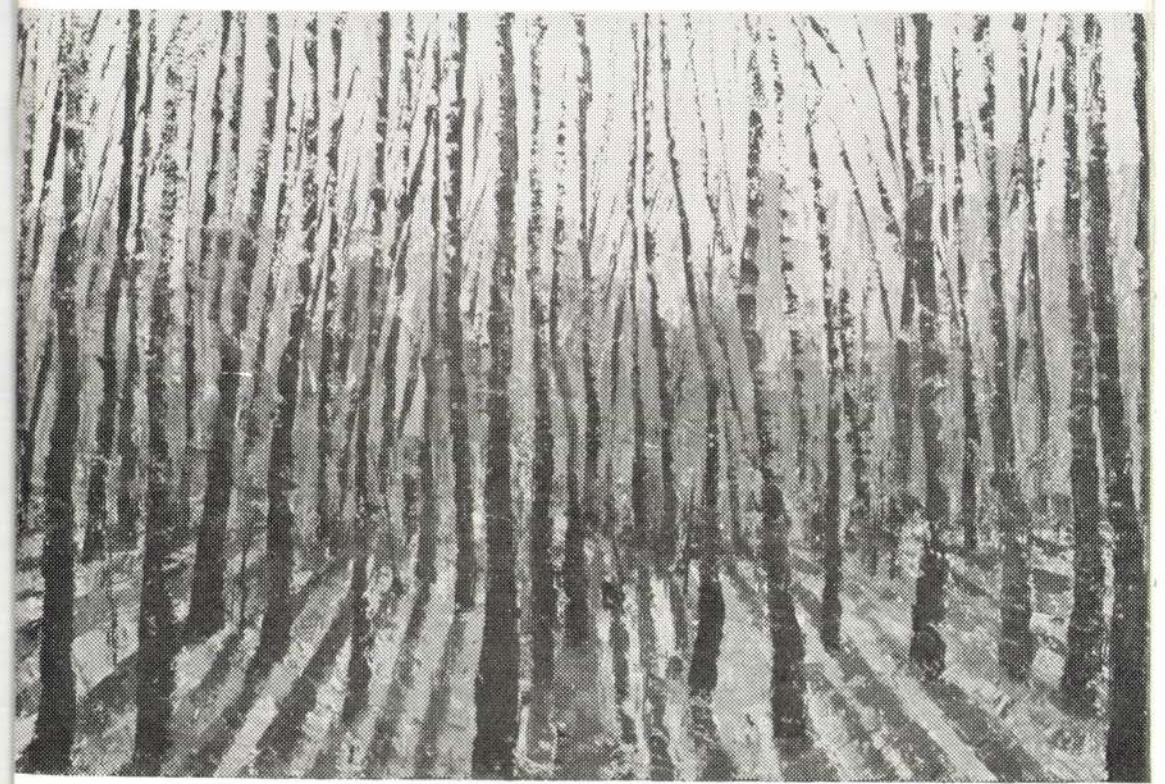

A Tornyai János Múzeum
szeretettel meghívja Önt és Kedves Családját

Szilágyi Béla
festőművész
(Szatmárnémeti)
kiállítására

Megnyitja:
KAZÁR GYÖRGY, művészettörténész
(Bukarest)

1990. december 2-án, vasárnap déli 12 órakor
a múzeum emeletén.

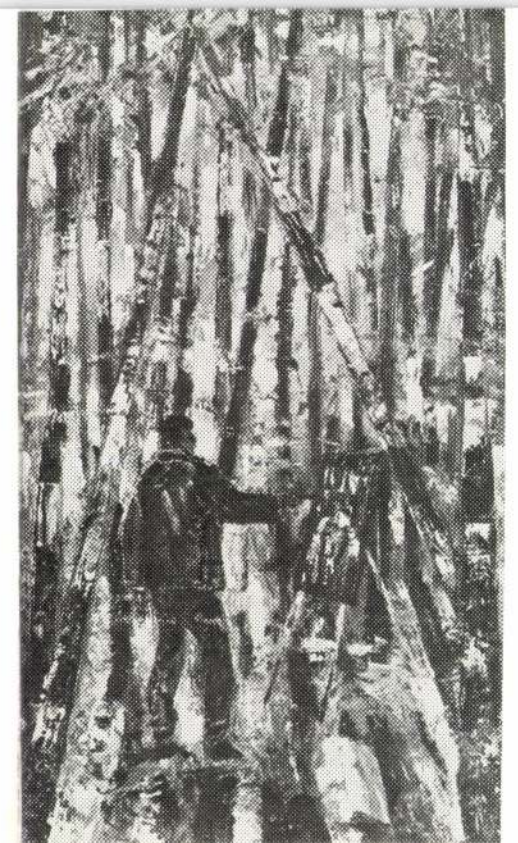

Kiállított olajfestmények

A hegyek lábánál	91x115
Csendélet almával	59x31
Csendélet napraforgókkal	61,5x59
Csillogás	60x60
Dáliák	100x100
Déli kárpátok	57,5x66,5
Erdő Kárpátalján	80x70
Eső után	60x60
Fatörzs	59,5x40
Felhők	46x32,5
Felhők eső után	46x48
Felhők és fák	50x50
Fények	63x46,5
Fénysugarak	70,5x55
Fodor Kálmán festés közben	80x48
Formák a természetből I.	100x70
Formák a természetből II.	90,6x85
Hazatérők	62x60
Kányaházi tó I.	71x90,5

Kányaházi tó II.	70x90,5
Mars Isten nyomában	73x44,5
Napsugarak	46x22
Nyár	47,5x46
November vége	65x92,5
Ősz utó	54x41
Püspöklila	46x32
Sárközi erdőrészlet	60x60
Sárközi tavasz I.	46x32,3
Sárközi tavasz II.	50x60
Tavaszi szántás	42x42
Tavasz Muzsdajon	80x65
Virágzás	60x60
Zsil-völgyi parasztházak	83x100

Tusrajzok:

A nap	64x43,5
Kompozíció hangszerekkel	58x38,5

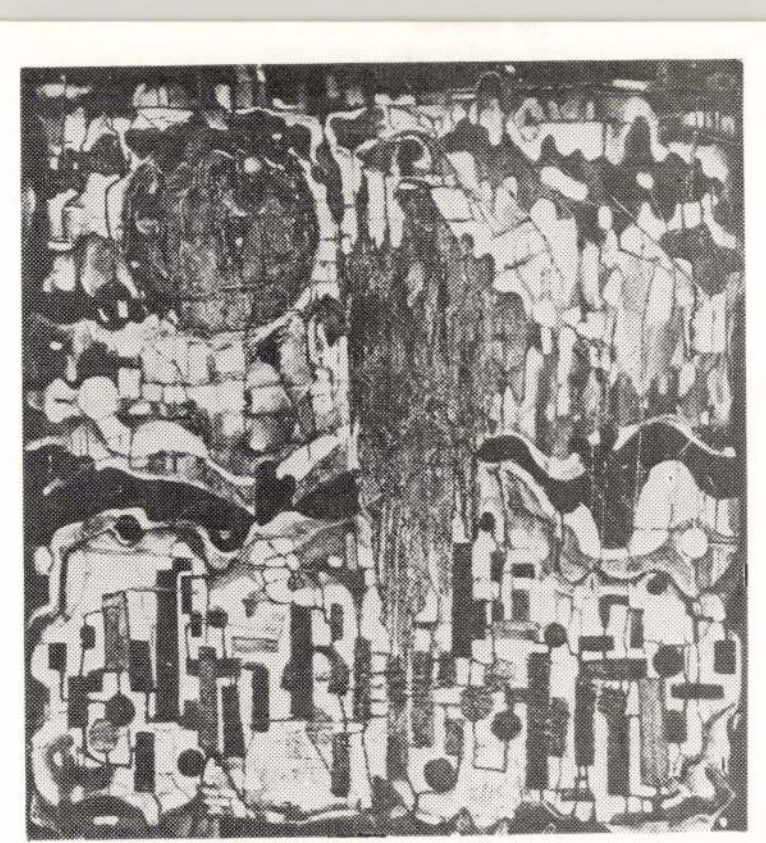

1. kép Virágzás
2. kép November vége
3. kép Déli kárpátok
4. kép Fodor Kálmán festés közben
5. kép Kompozíció hangszerekkel
6. kép Formák a természetből
7. kép Dáliák

F. k.: Dömötör János — Szegedi Nyomda 90-6188

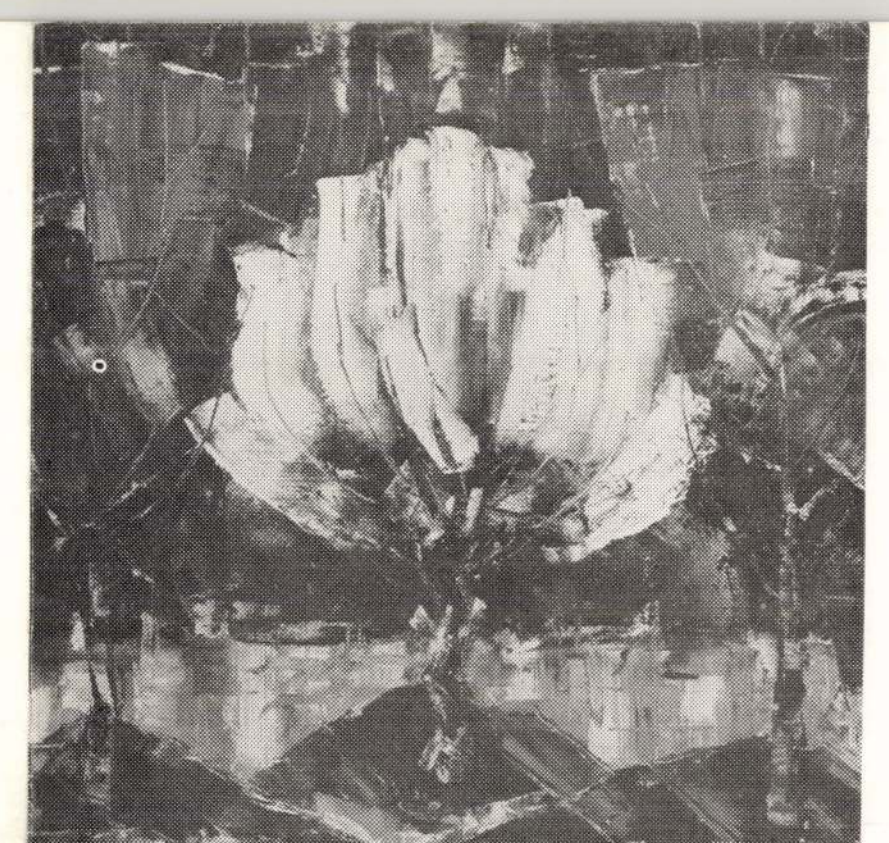

KIÁLLÍTÁSA

SZILÁGYI BÉLA

SZILÁGYI Béla *125, 126, 127,* 71
Sepsiszentgyörgy, 1935. július 22.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

Szilágyi Béla festő

91. III. 2-3

ROMANIAI
MAGYAR SZÓ
BUKAREST

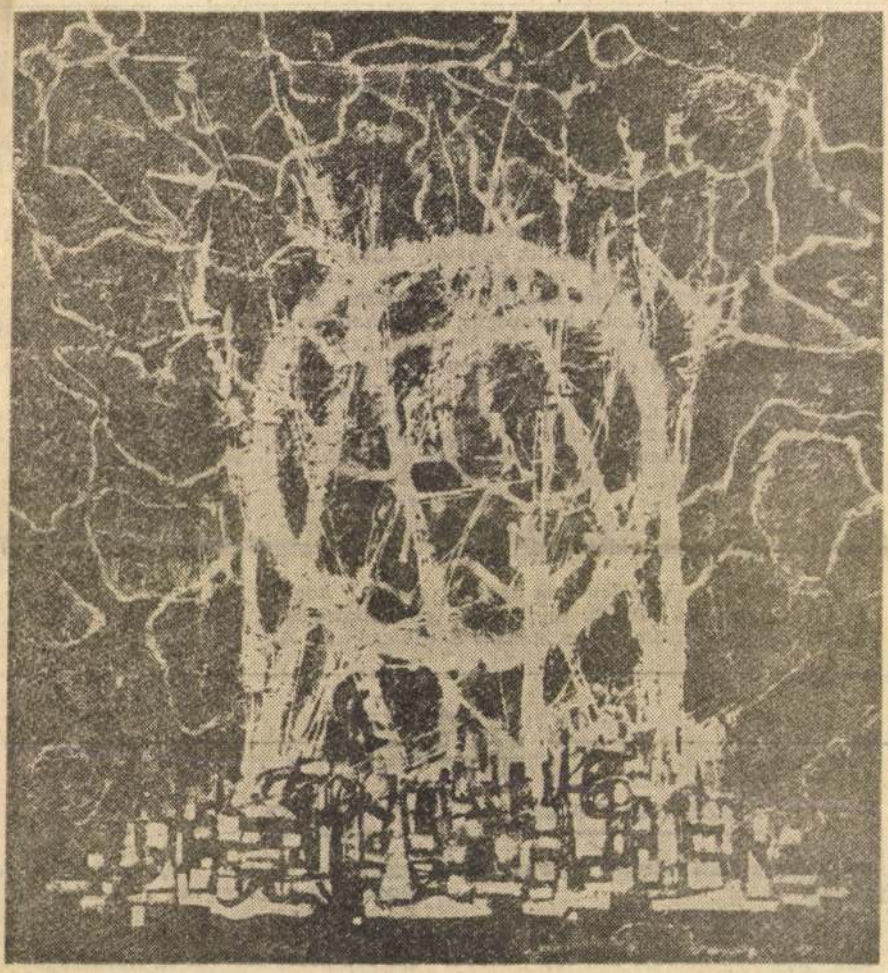

KOMPOZICIÓ (olajkép)

Szilágyi Béla képe alá

Szilágyi Béla 1935. július 22-én született Sepsiszentgyörgyön, 1959-ben fejezte be tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu képzőművészeti főiskolán. 1959—68 között Petrozsényben élt, 68 óta szatmári. Egyéni kiállításai voltak Petrozsényben, Szatmáron, Déván, Craiován, Bukarestben. Rendszeresen részt vett kollektív megyei és országos tárlatokon, valamint külföldi csoportos kiállításokon Hollandiában (Zutphen), Magyarországon (Nyíregyháza), Kárpátalján (Uzsgorod).

Gazdag életműve több korszakot ölel fel: míg a hatvanas évek formabontó kísérleteiben sötét tónusok szigora tartja össze a mozgalmasan komponált felületet, a hetvenes években képei fokozatosan kiszínesednek, kivilágosodnak. Ha tárgyi elemet visz a képbe, ezt „kíméletlenül" szedi szét, hogy alávesse a festői gondolatnak.

ÁRPÁD — A BARÁTO

A barátom volt. Színész volt. Jó színész. Meghatározó egyéniség.

Valamivel több szót tudott románul, és helyesebben, mint én magyarul. Nap nap után, hosszú órákon át a színpadon tonnányi magyar szöveggel birkózott. És mégis csodálatosan megértettük egymást. Egyformán gondolkoztunk. Márpedig mindenekelőtt a gondolat számít, függetlenül attól, hogy milyen nyelven születik. Ugyanis a gondolat a lényeges, a meghatározó. Mikor együtt voltunk és órákon át beszélgettünk Marosvásárhelyen vagy egyebütt, ő természetesen magyarul gondolkozott, és lefordította nekem, csakis nekem románra gondolatait. Senki sem kötelezte erre. Haszna sem származott belőle. Nem fizette ezért senki. Még csak félelemből sem tette. És csodálatosan megértettük egymást. Még akkor is, amikor sem ő, sem én nem találtuk a megfelelő kifejezést. A gondolat számított. Gondolatainkat kristálytisztán, félreértések nélkül tudtuk kicserélni.

A barátom volt.

Románságom egyáltalán nem zavarta abban, hogy szidja Ceauşescut. Tudta: egyformán gondolkozunk. Nem a románt szidta benne, hanem a diktatúrát. A diktatúra pedig idővel Egyenlő mértékben nyom

Jóformán észrevétlenül tagok. Ő éppenséggel a s választották meg, mert megfontolásokból.

Egyik nap, egy kocsm adta elő, hangfogó nelk nem hiszem, hogy lett vol román vagyok is.

E kétségbeesett és teh tyúdala végzetesnek bizo ismeretlen, csak sejthet családja sem, gyermekei sorsáról. Teltek a hónapo családnak megengedték, és viszontláthassa a rács lékezetem nem csal, őt és ta ugyanazt a szerepet. gait a színpadhoz, a tonn hoz megvonták. Segédmun

Időközben engem kidob könnyebbültem, de nem

HIÁTUS

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ Napló

Az utcán megüti fülemet ez a mondatfoszlány:

— Mi, gyermekek.

Hátrafordulok.

Egy gyermek mondja ezt, egy hatéves kisfiú. A körülötte álló kisfiúk tisztelettel hallgatják.

Döbbenten nézem a társaságot.

Vajon beszéltem-e én valaha így, több első személyben? Alig hiszem. Gondolni gondoltam arra, hogy gyermek vagyok, öntudatom mélyén nyilván folyton erre gondoltam, de kimondani nem mondtam ki soha.

Ma sem tudnék így szólni egy barátomhoz:

— Mi, felnőttek.

Miért? Azért, mert belőlem hiányzik az a tömegöntudat, mely a mai emberben — a hatéves gyermekben is — megvan.

Mindenesetre furcsa. Végre a gyermek mivolta az, hogy öntudatlan. Ennélfogva ez a kijelentése önmagának a tagadása.

Olyan, mintha egy néma ember elém állna és rám kiáltana:

— Kérem, én néma vagyok. Nem hallja?

Tudomásul kell vennem, hogy ilyen a mai kor. Semmin se szabad csodálkoznom.

vigyázzon, az ura előbb-utóbb el fogj hagyni. Ő nemigen hitt a jóslásokban. D ez az intelem szíven ütötte. Legérzéke nyebb pontjára tapintott. Szerette az urá Az ura pedig szerette őt. Házasságuk mir dig egy cérnaszálon lógott. Most ez a sz gény teremtés az életét tette arra, hogy jóslat ne teljesedjék be. Állandóan rése volt. Tűrt, mint egy vértanú. Kedvesk dett, föláldozta magát, a porig, a sár alázkodott. Ha kellett, tágra nyitotta sz mét, hogy mindent lásson. Ha kellett, l hunyta szemét, hogy semmit se lásso Harmincnégy évig tartott ez. Dolgozott végzet ellen. Diadalmaskodott is. Ne hagyta el az ura. De közben pokol lett élete. Jaj, mennyit szenvedett. Aztán múlt hónapban meghalt. Azóta sokszo gondolok arra, hogy ha akkor, azon a for ró, nyári délutánon nem jósoltat magána s később, „szabad folyást enged az ese ményeknek", talán elhagyatottabb let volna, de sokkal boldogabb. Nem okos do log a sorsnak ellenszegülni.

★

Cocteau ragyogó megállapítása:

— Victor Hugo őrült volt, aki azt kép

Szilágyi Bernadett

nohrancsérés

„Bezár a bazár" c. cikk a Várbazár

alkotóiról.

A. J. cikke

Új Tükör.

1989 febr. 11.

shoz. Ők ki-
at átnéznek,
ak: nekünk
nincs a Ház
géről, a ke-
gé megsérti
t. Ettől még
etiltását nem

n bekövetke-
gy fordulat.
igazságügyi
tői vélemény
zezer forintos
, s ez rögzí-
rből hatszáz-
Háznak, jog-
fizetése. Áta-
a vaskos dosz-
össze a nála
gal, és adjuk
ak, hiszen ez az
ágrendje miatt
a kerületi kapi-
köre. Erről ter-
tájékoztatom a

onban elfog egy
orvos infarktus-
úgyhogy ágyban
gy hét múlva le-
postás: „Értesí-
unkaviszonyával
kötelessége vét-

a Központi Népi Ellenőr
Bizottság elnökének a 80
lió ügyében. Erre a ker
— saját kerületi! — nép
lenőrzési bizottság elnöke
laszol, mégpedig úgy, ho
válaszban egyetlen szó
esik a 80 millióról, vis
közli, hogy szerinte hely
járt el a tanács, amikor r
ket felfüggesztett.

S november elején r
kapjuk a kerületi ügyés
levelét: „VÁDIRAT a hű
kezelés bűntette miatt
vánné Fazekas Emese és
sa ellen indult bűnügyb
szabadon levő I. rendű
vánné Fazekas Emese é
rendű Horváth Miklós
lottak elien." A vádirat
rint a lebontott háziszir
faanyagát a Ház dolgozói
építették a telkemen 0,3
mennyiségben, 2641,50 Ft
tékben, valamint a kerité
lítási és kútfúrási mnk.
nálam munkaidőben vé
ték, egyikük 18, ketten p
17-17 napon át, s ezalat
kifizettük a fizetésüket,
11 152,20 Ft vagyoni
rányt okozva a Művelő
Központnak . . .

bauMax-Wettbewerb

für junge talentierte KünstlerInnen in Ungarn

Einladung

zur Ausstellung

der Preisgekrönten 1999

Katalin Szil

Géza Tibor Görgey

György Varga

Edit Matis

Ort: **Ungarisches Kulturinstitut**

Collegium Hungaricum

1020 Wien, Hollandstraße 4

Zeit: Donnerstag, 7. Oktober 1999

18 Uhr

Einführung:

Dr. Christian Weiland

Vorstandsdirektor bauMax MAGYARORSZÁG RT.

Eröffnung:

Gábor Andrási

Kunsthistoriker

Musikalische Umrahmung:

SKΨ DUO

Zsolt Kovács & Zsolt Sőrés

Geöffnet: 7. bis 29. Oktober 1999

Montag bis Freitag 10 bis 18 Uhr

UNGARISCHES KULTURINSTITUT

Siky Károly

SZIKY KÁROLY festőművész kiállítása nyílt meg tegnap Tokajban. A tárlaton a főként tájképeket festő fiatal nyíregyházi művész olajfestményei, akvarelljei, tusrajzai láthatók.

REUMATOLÓGIAI RÉSZLEG mű-

Népszabadság, 1987. III. 3

Kath. Val. sz. Félix
Prot. Jolán

CSÜTÖRT.

21

Kath. Bold. A. bem.
Prot. Olivér

PÉNTEK

22

Kath. Cecilia vt.
Prot. Cecilia

SZOMBAT

23

Kath. Kelemen p. vt.
Prot. Kelemen

☾

Izr. 20. S. Vajere

47. HÉT 1929 * XI. HÓ * NOVEMBER 30 NAP

Szilády rézmetsző

Képtalányok.

A Pesti Divatlap borítéka 1846 ból

Pesti Divatlap. 1846. évf. 60 lap.

" " " 280 lap.

4

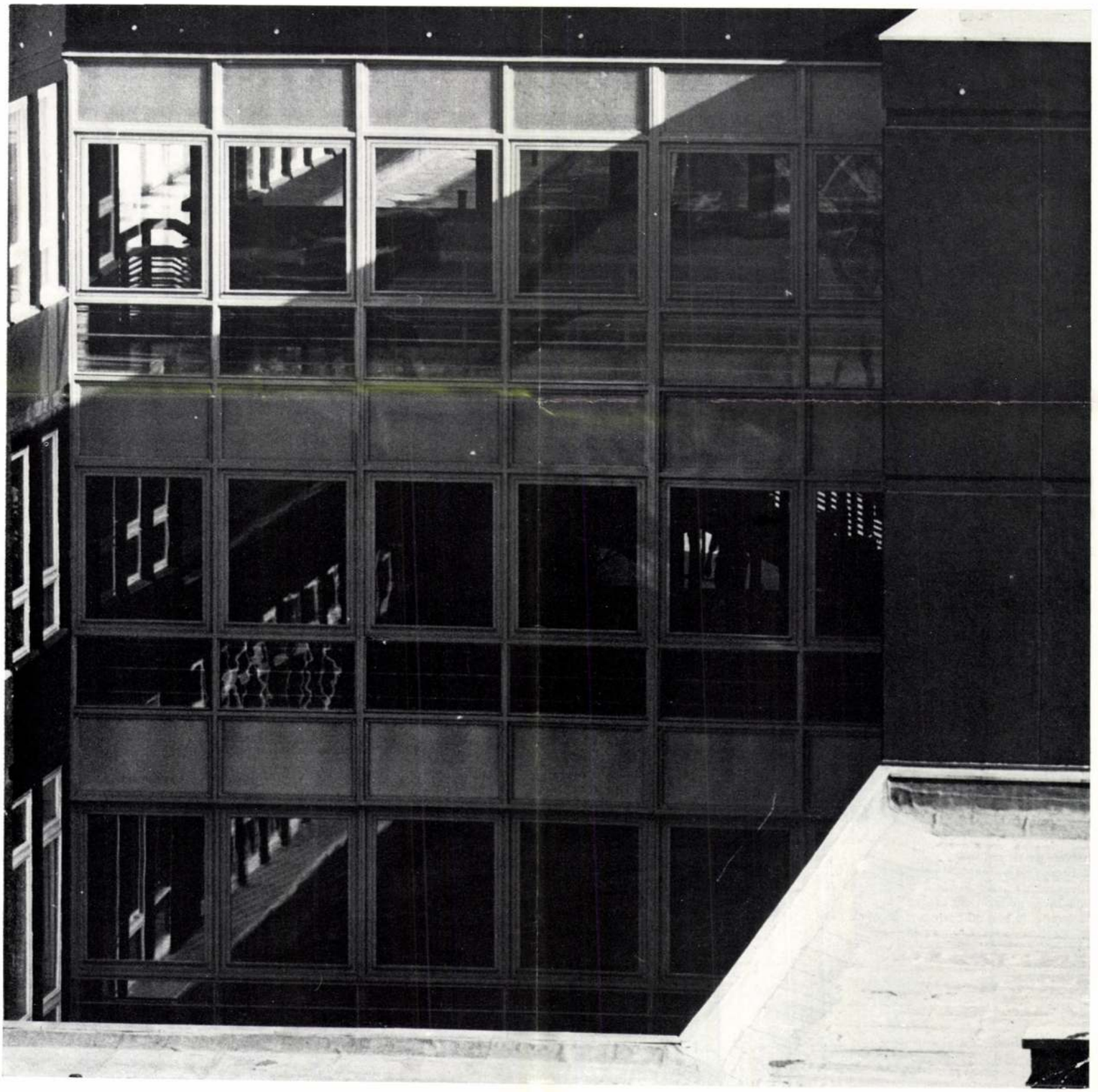

Lakóépületek, Budapest XVI., Jókai úti lakótelep

Építész: Szilágyi Antal (BVTV)

Statikus:	Surányi György
Gépésztervező:	Szalay József
Elektr. tervező:	Vass Noémi
Városrendező:	P. Ürmössy Teréz
Fotó:	Orlay Ágoston
Kivitelező:	B. L. V.
Építésvezető:	Körösi József
Beruházó:	FÖBER
Műsz. ellenőr:	Csernus Ilona
Lakásszám:	
2—3. jelű épület	136 db
10. jelű épület	120 db
13. jelű épület	124 db

1. Helyszínrajz
2. 10 jelű épület déli homlokzata
3. 13 jelű épület északi homlokzata
4. Általános emeleti alaprajz
5. 13 jelű épület déli homlokzata
6. Északi homlokzat részlete

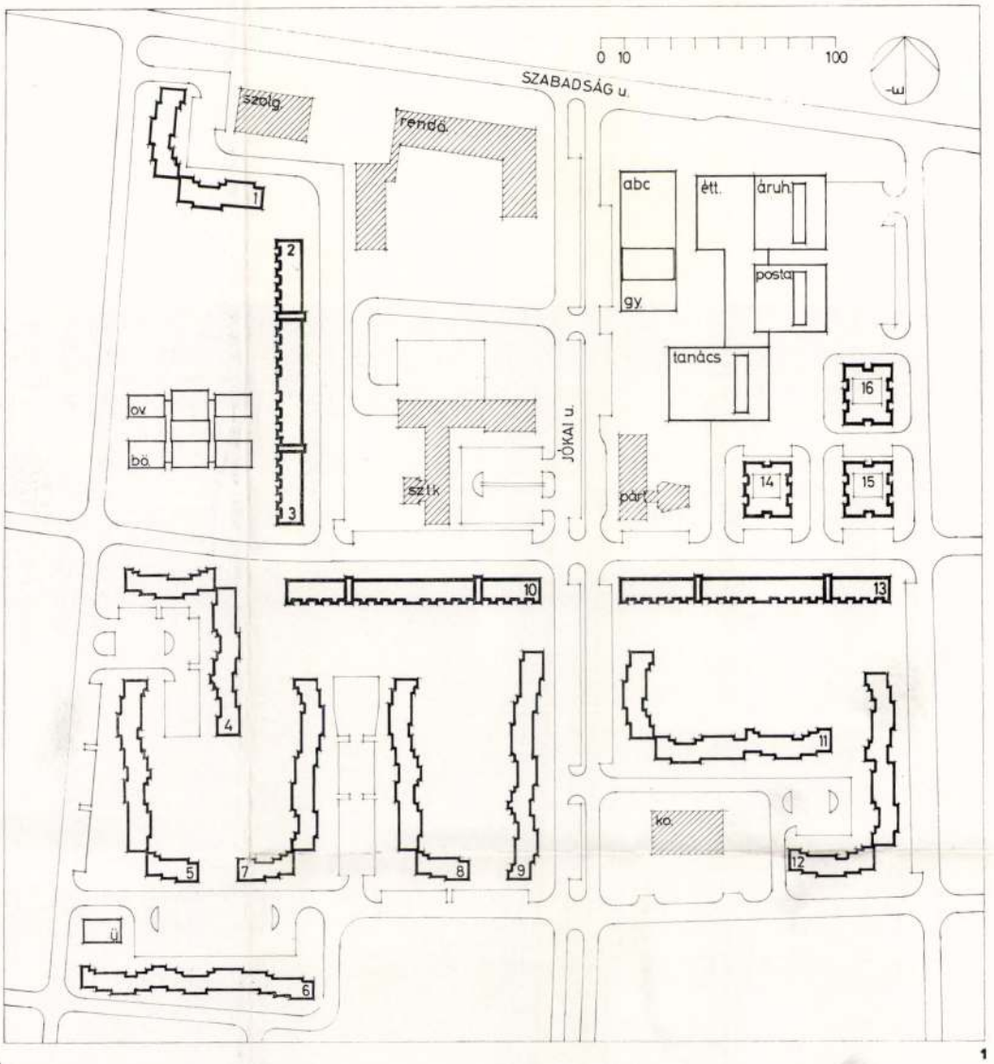

2

3

1. Plan de situation
2. Façade de sud du bâtiment de signe 10
3. Façade de nord du bâtiment de signe 13
4. Schéma général des étages
5. Façade de sud du bâtiment de signe 13
6. Détail de la façade du nord

Magyar Építőművészet 1980/3

KIÁLLÍTÁS SZENTESEN. *Szilády* Margit, *Hagyik* István és *Pokorny* László festőművészek Rómában, Firenzében és Budapesten kiállított tanulmányaikat mutatták be a szentesi közönségnek, mely nagy szeretettel és megértéssel fogadta az érdekes kiállítást.

A szerkesztésért és kiadásért felel: Dr. Gyöngyösi Nándor
Tevan Nyomda és Könyvkiadóvállalat Békéscsaba

Műcsarnok minden időkben mindannyiunknak hú
zék volt. Ne tessék ugy beállítani a dolgot, hog
70 éve viszik a Műcsarnok ügyeit, azok áldozatot
és szivük vérével szolgálják a magyar kulturát. Ö
is, ez hamis beállítás. A Műcsarnok hatalmi pozic
beleült, az ítél és uralkodik, sőt az odatartozás révén
ret is jelent!!

Tolnay Ákos, a Benczúr Társaság igazgatója.
— Furcsának találom, hogy olyanoknak, mint pél
is, — aki negyven-negyvenöt éve vagyok tagja a
Képzőművészeti Társulatnak — nincs jogom a vála
mert egyszerüen töröltek és pedig töröltek minden
hátraléki felszólítás nélkül. Úgy hallom, hogy mű
gokat nem vesznek fel újabban, csak laikusokat. A
vezetés nem folyik abban a reális mederben, am
mostani gazdasági viszonyok megkívánnák. Újbó
említem, hogy még fel sem lettünk szólítva a tags
ralék befizetésére. Sok baj van a választmány és a
adminisztráció megszervezése körül is. Annyira ne
legiális és nem tollerans, hogy a művészeket úgy
semmibe se veszik, külön zsüriznek s akik zsü
ugyanazok díjakat is osztanak és vásárolnak. Ez

Bászel Günther Ákos
W. Szilády Margit
Református Élet 1943. dec. 21.

KÉT KIÁLLÍTÁS

A Műbarát 50-ik kiállítását Bászel Günther Ákos műveiből rendezte. Kassán született, de tanulmányait külföldön, főleg Németországban végezte. Festő és szobrász egyszemélyben, mi inkább a festőt érezzük erősebb oldalának. Látásmódja tisztára festői, a színeket nem öncélúan használja, a fény-árnyék s térérzékeltetés eszközének tekinti. Technikájában biztos, nyugodt nagyvonalúság jellemzi, széles ecsetvonásokkal fest. Amit még jótulajdonságának mondhatunk, az a látásmódjának egyéni volta, ezalatt most nem sajátosan eredetit értünk, inkább azt, hogy nem került senkinek a bűvkörébe olyan determináló módon, hogy csak az ecset van a kezében, de a kifejezésmód, a stílus idegen. Szobrai olyanok, mint egy pointillista képei, mintha a kaparókéssel rakná fel nagy, érdekes darabokban az olajfoltokat — nem plasztikus látásra készültek, inkább festői hatásra. Nem munkálja meg eléggé szobrait — ez impresszionista vonás benne, de a kiformált vonalak nem adják — gyengéd utalással a még a kőben rejlő forma vizióját — s ez a befejezetlenség hatását kelti.

W. Szilády Margit műteremkiállítása is a karácsonyelőtti művészi események közé tartozik. Jellemző az útkeresés, technikában is még keresgél, nem találta még meg önmagát.

Kívánjuk a széptehetségű művésznőnek, hogy már elsajátított technikai készségével és biztonságával saját látásmódján fesse meg élményeit — s akkor a szemlélőnek is élmény lesz képei világában bolyongani.

Dr. Fekete Lajos

φ-Goldschmiedekunst

⊤ Knöpfe (sog. pityke),

⊢⊖ genannten ~~Kriegs~~ Streit hacken,

⊢ weisen ⊢⊣ Streitkolben

Kaiser's minőség

Nov. 17-én már a Kerepesi úti Bevásárlóközpontban is!

Hahó! Itt az új szupermarket!

Jöjjön, Lásson, Válogasson!

Ahol élmény a bevásárlás!

Közel 2.500 négyzetméteren kínálja az új Kaiser's szupermarket a több, mint 10.000 nemzetközi és hazai termékét.

- ★ gyümölcs-és zöldségfélék, specialitások a világ minden tájáról
- ★ tejtermékek gazdag kínálata
- ★ friss hús, szalámi és sajtok
- ★ óriási választék a friss salátáktól a szeszes italokig
- ★ egész nap frissensült kenyér és finom pékáruk

Játsszon velünk és nyerjen!

10 x 10.000 Ft.-ot sorsolunk ki!

Hány Kaiser's szupermarket van Magyarországon?

KUPON

❑ 3 ❑ 5 ❑ 8

Név: _____

_____

Lakcim: _____

_____

Kérjük, hogy a nyereménykupont kitöltve az üzletben elhelyezett »Kaiser's nyereményjáték« gyüjtőládába dobja be november 19-ig.

Vásároljon és spóroljon!

Zsemle 5.-

Globus ketchup 1000g **229.-**

Pulykacomb 1kg **249.-**

Hédervári májas 1 kg **299.-**

Nestlé chokito **34.-**

Vénusz étolaj 1l **125.-**

Netti WC papír 4 tekercses **54.-**

Tomi Kristály 3,6kg **559.-**

Milupa 7 gabonás pehely, teljesőrlésű búzapehely **179.-**

ÜZLETÜNK

Kerepesi út 73.

ÚJ!

Sok-sok parkolóhely közvetlenül a bejáratnál

Az árak november 26-ig érvényesek.

Nyitvatartási idő

Hétfőtől péntekig: 7-20 óráig

Szombaton: 7-15 óráig

KAISER'S SZUPER MARKET

A dohánygyártól a Baross utcáig

Nyelve megtartásáért dolgozik a budapesti görög kisebbség

A Baross utcában, a Mária utca sarkától nem messze egy egyenszürke bérház első emeletén mintha egy kicsit mindig sütne a nap. Pedig a hatalmas, régimódian magas lakás pont olyan, mint a többi errefelé: hosszú előszoba, kilátás a gangra. Talán a nyelv teszi, a szapora görög beszéd. Mert görögül telefonálnak, görögül társalognak, csak a látogató kedvéért váltanak át a fél évszázad után is kis akcentussal beszélt magyarra.

– Ma körülbelül két-, két és fél ezer görög él Budapesten. Az ötvenes években hétezernél is többen voltunk, de több hullámban később sokan hazatelepültek. A görög emigránsok többsége egyébként mindig is itt, a fővárosban lakott – mondja *Sulász Kosztász*, a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének elnöke, és sorolja az állomásokat. Kezdetben volt ugye a Józsefváros és Kőbánya határán, a Kőbányai úton létesült dohánygyári lakótelep. Noha akkoriban még mindenki úgy gondolta, hogy a magyarországi tartózkodás pusztán ideiglenes megoldás, az apró szobákba zsúfolt családok, a közös WC-n, közös konyhán osztozó menekültek egy jó évtizedet lehúztak ott embertelen körülmények között. A hatvanas évek elején aztán világossá vált, hogy az ideiglenesség viszonylagos, a görögöknek méltó lakást kell biztosítani. Elköltöztették hát őket sorban a József Attila-lakótelepre, majd a XIV., XVIII. kerületi, kőbányai új lakónegyedekbe.

Mára ez a kép jelentősen megváltozott. A fent felsorolt hagyományos területeken ma is sok görög család lakik, de a vegyes házasságok elterjedésével a fiatalok már más kerületekben is megtelepedtek. Az utóbbi időben, olcsóbb lakásmegoldást keresve, sokan költöztek a fővárost övező falvakba, kisvárosokba.

– A magyarországi görögök demográfiai szempontból minden más nemzetiségtől különböznek. Az első ideérkezők kisgyerekek, öregek, illetve a polgárháborúban megsebesült felnőttek voltak. Hozzájuk csatlakoztak később a családtagok, és a fiatal párok zöme itt, Magyarországon kötött házasságot.

A kilencévi háború után – ismert jelenség ez – fantasztikus népesedési hullám következett: a mai negyvenesek tekinthetők a legnépesebb generációnak – mondja Sulász Kosztász, majd hozzáfűzi: a „vegyes" házasságok csak az ötvenes, hatvanas években váltak szokássá. Eleinte a görög férfiak választottak magyar lányt párul, a görög lányok csak később szakítottak a hagyományokkal.

Az emigránsok többsége ráadásul – meséli az elnök – Görögország északi, hegyvidéki részéről érkezett, a budapesti átlagnál alacsonyabb kulturális színvonalú közegből. A gyerekeknek itt iskolát szerveztek – ez a hatvanas évekig működött is –, a fiatalok és a felnőttek szakmát tanultak. Néhány éven belül kiemelkedően sokan végezték el közülük a különböző főiskolákat, egyetemeket.

– Az első és a második generáció tagjai még a görög nyelvet sajátították el anyanyelvként. A harmadik és a negyedik generációban viszont már problémát jelent a görög nyelv megtartása: a többség még akkor is magyarnak érzi magát, ha gyakran és szívesen látogat az óhazába – mondja Sulász Kosztász, aki úgy véli, hogy ha az oktatásban nem tudnak elérni radikális változást, fel is gyorsulhat az asszimilációs folyamat. Annak ellenére, hogy az utóbbi években kedvező jelek is tapasztalhatók: a görög egyház például újra felvette a kapcsolatot a magyarországi görögséggel.

A nemzeti tudat megőrzésének kulcsa azonban továbbra is a nyelv tanítása. Éppen ezért szorító gond, hogy Budapesten nincsen egyetlen olyan iskola sem, ahol a görög kultúrával, történelemmel ismerkedhetnének az egykori emigránsok leszármazottai. Az egyesület, egy iskola és az ELTE tart nyelvtanfolyamokat, de terem, pedagógus és főként pénz híján nem tudják kielégíteni az igényeket. Jelenleg kétszázra becsülik az iskoláskorú görög gyerekek számát, de csak körülbelül a felük jár a tanfolyamokra. Az egyesület szeretné elérni, hogy a görög nyelv oktatását építsék be a magyar oktatási rendszerbe: ha az önkormányzat megteremtené a tanítás feltételeit, ők biztosítanának kellő számú és képzettségű tanárt.

A legfőbb gond továbbra is az anyagi lehetőségek szűkössége. A tánccsoportok és zenekarok munkáját jóformán csak a lelkesedés hajtja, gyakorta bűvészmutatvány-számba megy a jelmezek, kellékek előteremtése. Az egyesület alapvető eszközök, így számítógép, telefax, fénymásoló nélkül dolgozik, az egyetlen telefonvonalért – mutatja az elnök – gyakorlatilag sorban állnak. A vezetők most vigyázó szemüket a nemzetiségi önkormányzati választásra vetik. Élve a törvény adta lehetőséggel, egységes budapesti önkormányzatot kívánnak alakítani, bár az eredményt illetően egyelőre kétségeik is vannak. Úgy vélik, nem tisztázott: a nemzetiségi önkormányzatok megalakulása után milyen sorsra jutnak a most működő szövetségek és egyesületek.

N. Kósa Judit

A görög kultúra népszerű Magyarországon SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELEI

Észrevétlenségében rejlenek erényei

Az utóbbi néhány esztendő látványos építészeti változásai – mint ez országszerte tapasztalható – elsősorban a pénz jelentőségének, társadalomszervező elsőségének köszönhetően a banképítészetben jelentkeztek, no meg az osztrák és német mintájú, gránit-üveg építészet „eleganciáját" továbbhígító hazai irodaház-tervezésben. Aki nyitott szemmel jár az utcán, többnyire ezeken a házakon mérheti le azt a funkció- és szemléletváltást, amelynek köszönhetően lassanként megújulnak városainkról kialakult képzeteink. Van azonban ugyanennek a folyamatnak egy másik ága is, amely kevésbé látványos külsőségekkel ugyan, mégis meghatározóan formálja át környezetünket. Olyan terület ez, ahol a pénz technikai feladatot lát el csupán, nem válhat istenévé a számára emelt szentélynek, ahol mindössze a társadalmi szükségletek szolgálatára kényszerül. Ez a terület a közösségi és infrastrukturális beruházások terepe, amely ugyan rengeteg pénzt igényel, annak jelenlétét az építész mégsem hivatott kifejezni. E házakban sokkal inkább a társadalmi háttér mutatkozik meg, s épp ezáltal válhatnak egy korszak berendezkedésének méltó kifejezőivé. Trieszttől Prágáig, Salzburgtól Ungvárig vagy Marosvásárhelyig a tömegformák, homlokzati részletecskék, beszédes motívumok és a többnyire egységes anyaghasználat öntudatlanul befogadott és dekódolt jeleivel, vasútállomások, városházák és postapaloták százai emlékeztetnek ma is bennünket egy száz évvel korábbi államszervezetre. A hasonló elveken nyugvó várostervezés hatására ismerős helyeken járunk akkor is e városokban, ha korábban sohasem koptattuk köveit. A privatizált és jókora hitelekkel életre keltett közszolgálati háttérrendszerek, amilyen teszem azt a Matáv is, funkcionális feladatain túl akarva-akaratlan viselni kénytelen az új köztársaság közösségi reprezentációjának feladatait is ahhoz, hogy újabb száz esztendő elteltével utódaink éppoly otthonossággal mozoghassanak városainkban, amiként mi tesszük ezt a monarchia városaiban. S úgy tűnik, a Matáv vezetői tudják ezt, hiszen az elmúlt, talán négy rövid év alatt fölépíttetett telefonközpontjaival mintha jelét adná ennek a törekvésnek. Ezúttal eltekintve a minőségi ingadozásoktól, néhány olyan új épületet emeltek az országban (ezekről beszámol a Magyar Építőművészet idei első száma), amelyek igazolják a törekvés tudatosságát.

A ferencvárosi rehabilitációs program részeként a Páva és Liliom utca közötti keskeny területen épült föl az „István" telefonközpont. A látszólag egyszerű téglaépület igen körültekintően érvényesíti a városrész rehabilitációjának általános szempontjait, a technikai követelményeket, s ami a lényeg, ezeken túl – összhangban a környék lakóházaitól eltérő feladat belső meghatározottságaival – képes olyan irányt szabni a későbbi környező építkezések számára, amely egyszerre fejez ki esztétikai és tervezői magatartásbeli mintákat. Az egymástól meglehetős távolságban elhelyezkedő keskeny utcai frontokat hosszú udvari szárny köti össze. Ennek köszönhető, hogy a telefonközpont sem tömegével, sem homlokzati arányaival nem emelkedik ki a zárt utcai házsor többi épülete közül. A funkcionális eltérés azonban mégis jelzett, méghozzá egyszerű és finom eszközökkel. A tetőzet alatt futó zárópárkány óvatos téglalizénáinak során kívül tagolatlan téglahomlokzat ritmusát a zöldes keretezésű ablakok határozzák meg, illetve az első emelet magasságáig hegyesszögben beugró homlokzat elé állított, „bepólyázott" zöld acélpillérek sora. A humánus és hagyományt őrző tégla és az ipari jelleget adó acéltámasztékok aránya kiegyenlített. Pontosan érvényesítik a ház funkciójából és a ritmizált utcakép hangulati követelményéből adódó lehetőségeket. Sommás és határozott (vízszintes) homlokzati mozgásokkal jelölni az épület feladatából következő környezetszervező voltát, kockázatos dolog, ám ez esetben hivalkodástól mentes jó ízléssel sikerült megoldani. Ha valaki elhalad a ház előtt, talán észre sem veszi. Talán meg sem érti, mi olyan sikeres a megoldásaiban, holott éppen ebben rejlenek erényei. Apró trükkökből tevődik össze ugyanis az épület, azok biztosítják mértéktartó viszonyát környezetével.

Szilágyi Antal telefonközpont-épületében – technikai és városképi problémáinak összetettsége ellenére – nincs semmi nehézkesség, agyalt formai elem. A ház (minő megbecsülendő ritkaság) zavarmentesen azonos önmagával; budapesti telefonközpont a város feltörekvő kispolgári negyedében a huszadik század végén. A feladat szempontjából pedig ennyi pontosan elég.

Bojár Iván András

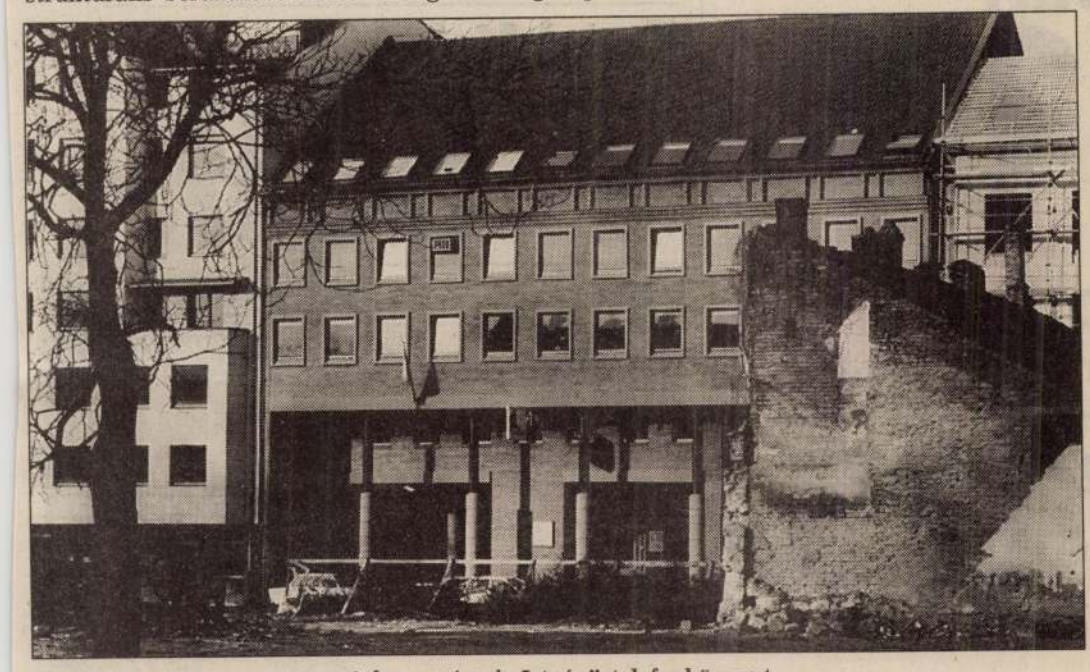

A ferencvárosi „István"-telefonközpont

Sorsára vár a Szent György tér

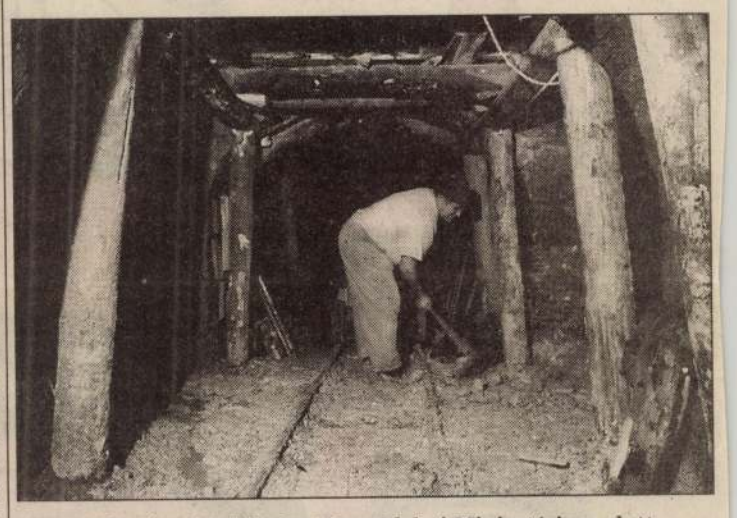

Mély pincét találtak a Honvédelmi Minisztérium alatt

Hogy micsoda zűrzavar van a föld alatt, az talán csak ilyenkor derül ki, amikor egy nagyobb természeti csapás vagy régészeti feltárás nyomán úgy nyolcszáz év bontakozik ki hirtelenjében a mélyből.

Igaz, a katasztrófa és a feltárás között eltelt kis híján ötven év. A második világháborúban tönkretett Szent György tér – s vele a volt Honvédelmi Minisztérium, a miniszterelnökség székhelyéül szolgáló Sándor-palota, a királyi istálló és a többi épület – kietlen romként tátong még ma is a várbéli polgárváros és a palota között. Meglepő ugyan, de átfogó, a teljes területre kiterjedő ásatás ennek ellenére nem folyt itt egészen addig, amíg az Antall-kormány fel nem vetette a vári kormányzati negyed feltámasztásának gondolatát. Így került pénz a feltárásra, a szükséges hatásvizsgálatokra és a tervpályázatra is.

A hatásvizsgálat azonban kimutatta, hogy a kormányzati negyed semmiképp sem kerülhet a Várba. Ilyesmiről tehát szó sincs – szögezi le *Szamkó Katalin*, a miniszteri biztos titkárságának vezetője. Az erre az évre biztosított 197 millió forintból azonban ennek ellenére sikerült megkezdeni, s egyes területeken be is fejezni a feltárásokat, s most már az is biztos, hogy a jövő évi költségvetés tervezetében is szerepel 100 millió erre a célra, valamint az ásatáshoz kapcsolódó megerősítésekre és közmű-helyreállításra.

Az *Altmann Julianna, Feld István, Magyar Károly* és *Zádor Judit* által folytatott ásatások már eddig is sok meglepő eredményt hoztak. A középkorban egymásra rétegződött utcaszintek alatt faházak maradványait találták, s elképzelhető, hogy ezek egy korábbi városi település – esetleg tatárjárás előtti – emlékei.

A régészeti feltárás mellett természetesen folyik a Vár területén megszokott pincebarlangok kutatása is. Legutóbb a HM-épület alatt bukkantak rendkívül rossz állapotban lévő, a középkor óta bolygatatlan üregekre – mutatja *Bene Zoltán*, a kivitelező kft. vezetője.

S hogy mi lesz itt, ha befejeződnek az előkészítő munkák? Ez a kormányon múlik. A leletanyagot mindenesetre biztonságba helyezik, a feltárt maradványokat úgy temetik vissza, hogy kedvező döntés esetén bármikor bemutathatók legyenek.

N. K. J.

Nyitott kapuk napja!

A Volkswagen csoporthoz tartozó **valamennyi típust** megtekintheti **szombatonként 9 és 16 óra között a Porsche** *Inter-Auto* **Buda, Prielle Kornélia u. 45., és a Porsche** *Inter-Auto* **Pest, Fáy utca 27.** alatti autószalonokban. Természetesen nem csak szalonjaink, de gépkocsijaink ajtaja is nyitva áll ön előtt szombatonként – egy próbaút erejéig!

Porsche *Inter-Auto* **Pest**
1139 Budapest, Fáy u. 27.
Telefon: 267-1990
Fax: 267-1965

Porsche *Inter-Auto* **Buda**
1119 Budapest, Prielle Kornélia u. 45.
Telefon: 185-1125, 133-4334
Fax: 185-2624, 185-2405

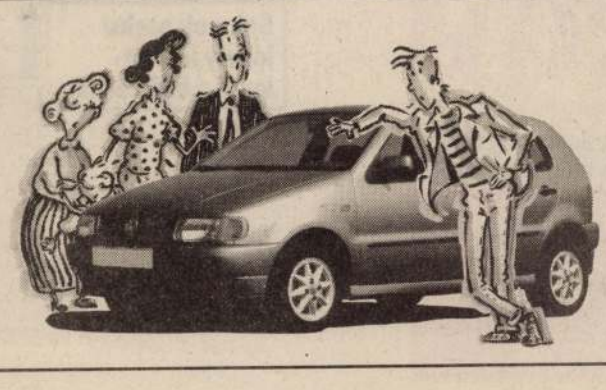

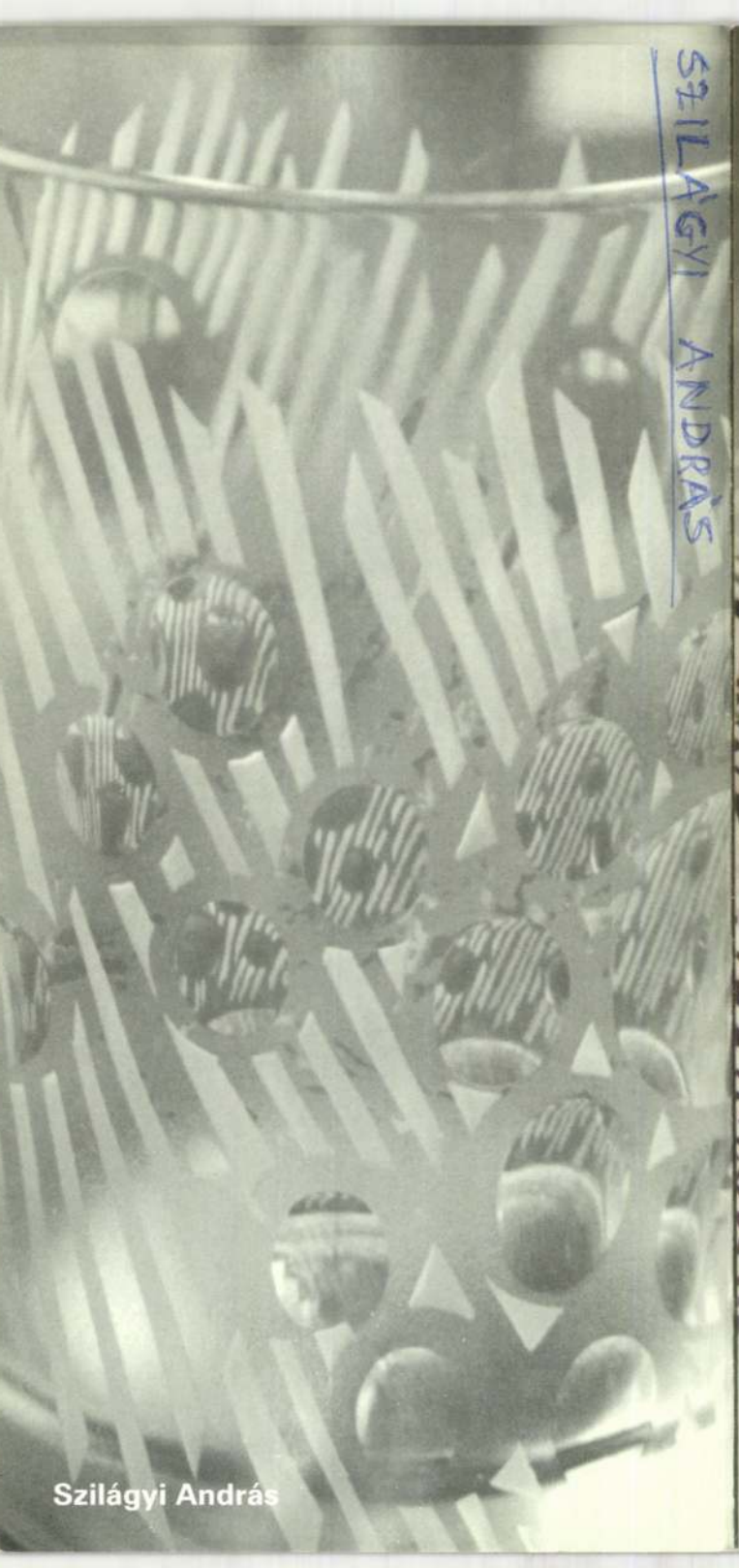
SZILÁGYI ANDRÁS
Szilágyi András

Kovács Júlia

VIGADÓ GALÉRIA

Meghívó

A kiállítás támogatói:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Ajka Kristály Kft.

Kovács Júlia

és

Szilágyi András

üvegművészek

meghívják Önt és kedves családját
a Vigadó Galériába
önálló kiállításukra.

A kiállítást megnyitja
2003. augusztus 13-án, 17 órakor:

Dr. Varga Vera
művészettörténész

és

Dr. Feledy Balázs
művészeti író

A kiállítás megtekinthető

a Vigadó Galéria
földszinti helyiségében

hétfő kivételével 10–18 óráig

2003. augusztus 13. és 28. között.

A gyűjtemény
szeptember hónapban
megtekinthető
naponta 10-16 óra között,
október 1-től bejelentés
alapján a 06-20 9443212
telefonszámon.

Megközelíthető:
Budapesről az 51-es
(bajai) főúton, Dömsöd
nagyközség főutcáján,
(Kossuth utca),
a jobboldalon lévő
CBA Áruháznál
jobbra fordulva,
a katolikus templomnál
balra, a táblával jelzett
helyen.

BÁTHORY JÚLIA

•LA GIROUETTE•

RELIEFS SUR CRISTAL
DÉCORATION ARTISTIQUE

BÁTHORY JÚLIA

(1901-2000)

ÜVEGMŰVÉSZ

ÁLLANDÓ GYŰJTEMÉNY, MÚZEUM

MEGHÍVÓ

KOVÁCS JÚLIA ÉS
SZILÁGYI ANDRÁS
ÜVEGMŰVÉSZEK,

A SCHOLA
MANUFACTURA
ALAPÍTVÁNY,

A SZÉCHENYI
IRODALMI ÉS
MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

tisztelettel meghívja Önt

BÁTHORY JÚLIA

(1901-2000)
ÜVEGMŰVÉSZ
emlékére alapított
ÁLLANDÓ GYŰJTEMÉNY,
MÚZEUM
ünnepélyes megnyitására,

A múzeumot felavatja,
a kiállítást megnyitja

DR. HÁMORI JÓZSEF
akadémikus

2000. szeptember 15-én,
pénteken 13 órakor.
Dömsöd, Szabadság u. 85.

SZILÁGYI András üvegtervező

1993

KOVÁCS JÚLIA, SZILÁGYI ANDRÁS üvegtervező művészek munkái láthatók az Iparművészeti Múzeum Műhelysarok kiállításán szeptember 3-ig, hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

Ezt a szervezők visszautasították, az elítélő gesztus mellett arra is hivatkozva, hogy túlságosan „brazil" a plakát, hiszen az erdőpusztítás ott zajlik legintenzívebben. (Nem lehetett mellékes szempont a visszautasításban az sem, hogy a kiállítás egyik sponzora egy nagy papírgyár volt, aki ugyebár mégiscsak az erdőirtásból él.) Troxler végül egy sokkal elvontabb művel szerepelt. Módosított *Uwe Loesch* is, aki a plakát eredeti változatát is kinyomatta saját költségén, és osztogatta a megjelent műgyűjtőknek. Ez a munka — lévén a papír alsó oldala valóban megperzselve — átmenet volt a sokszorosított és az

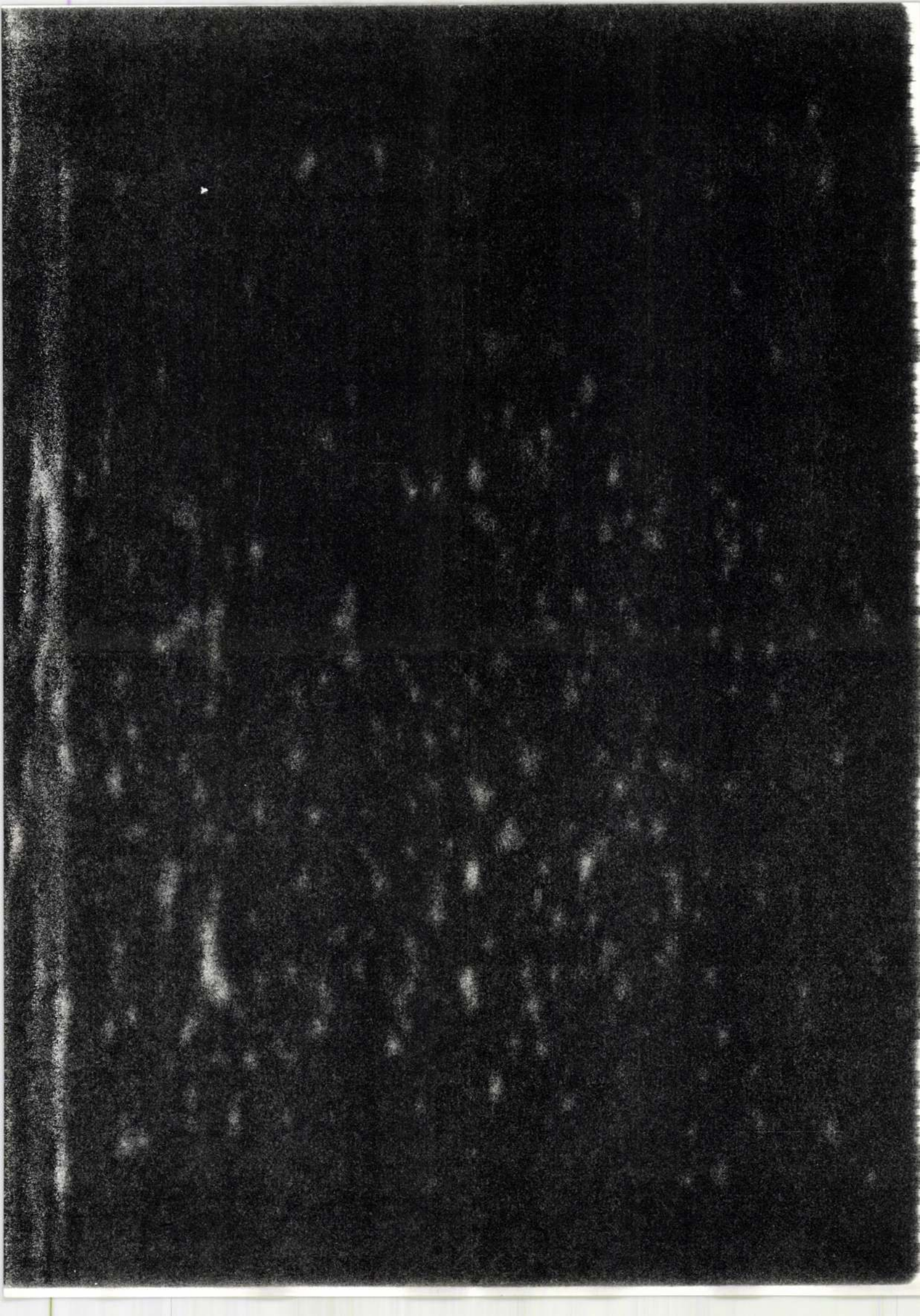

MŰHELYSAROK

augusztus

SZILÁGYI ANDRÁS

1949. Budapest.
Az Iparművészeti Főiskola üvegszakán diplomázott 1973-ban.1973-tól 1975-ig az Orosházi Üveggyár tervezője, 1975 és l990 között az Üvegipari Művek (Pannonglass Ip. Rt.) művészeti vezetője volt. 1991-től a La Girouette Studió Művészeti Kft. alapítója és ügyvezetője.
KIÁLLITÁSOK, DIJAK
Minden jelentős hazai kollektív kiállításon résztvett.
1974. ÜM dekorpályázat I. díj
1979. Művelődésügyi Miniszter Nívódija
1980. Valencia Design kiállítás
1987. Terítési Kultúra koll. II. díj
KÖZGYÜJTEMÉNYBEN LÉVŐ MUNKÁK
Iparművészeti Múzeum, tál
JELENTŐSEBB KÖZTÉRI MUNKÁK
1974.Pápa, Házasságkötő terem, lámpák, Győr, Városháza Díszterem, üvegbúrák
1975. Szeged, Új Hungária szálló, üvegmozaik Minya Máriával
1980. Eger kispréposti palota, üvegfal és csillár rekonstrukció
1982. Bátor, a római katolikus templom freskói
1983. Napkok, a római katolikus templom seccói
1985. Szeged, Malév cégér
1987. Chemolimpex Vendégház, lámpabúrák
1987-89. Hódmezővásárhely, Zsinagóga ólmozott üvegablakainak rekonstrukciója
1989. Szeged, reformátusház, mozaik
1990. Keszthely, Abázia Hotel, ólmozott üvegablakok, Apostolok, étterem
1991. Sopron, Konzumbank Rt. cégér és pénztárüveg, Abasár, római katolikus templom, homokfúvott üvegablakok
1992. Pécs, Természetvédelmi Igazgatóság, lámpák és ólmozott üvegablakok, Budapest, karmeliták oratóriumának secco felújitása
1993. Nagymágocs, ólmozott üvegablakok felújítása és rekonstrukciója.
TANULMÁNYUTAK
Németország, Csehország, Szlovákia, Legyelország, Bulgária, Spanyolország.

KOVÁCS JÚLIA

1947. Szeged.
Az Iparművészeti Főiskolán diplomázott 1972-ben. 1972 és 1979 között a Nagykanizsai Üveggyár, majd a Salgótarjáni Öblösüveggyár tervezője volt. 1979-től önálló tervező. 1991 óta a La Girouette Stúdió Művészeti Kft. alapítója és ügyvezetője.
KIÁLLITÁSOK, DIJAK
Minden jelentős hazai kollektív kiállításon résztvett.
1974. Folklór a művészetben c. kiállítás, Kecskemét, II. díj
1975. Házgyári konyha program díjazottja - ma is gyártott tervei az almareszelő és citromprés, valamint a hőálló tea-, tejforraló
1977. I. Szilikátipari Formatervezési Triennálé, Kecskemét, triennálé díj
1980. Valencia Design kiállítás
1988. Terítési kultúra koll. I. díj
JELENTŐSEBB KÖZTÉRI MUNKÁK
1975. Szeged, Új Hungária szálló, homokfúvott üvegajtók, lámpakompozíció
1977. Eger, Hotel Eger, homokfúvott üvegajtók
1980. Szeged, Vezetőképző, savazott termopán üvegfal
1982. Balatonalmádi, ÜM üdülő, homokfúvott termopán üvegfal
1987. Chemolimpex Vendégház, ajtók, lámpák
1987-89. Hódmezővásárhely, Zsinagóga ólmozott üvegablakainak rekonstrukciója
1989. Szeged, református ház, mozaik rekonstrukció, Szegvár, kastély, ólmozott üvegablakok
1993. Nagymágocs, ólmozott üvegablakok felújítása és rekonstrukciója
TANULMÁNYUTAK
Németország, Lengyelország,Csehország, Szlovákia, Románia, Jugoszlávia, Görögország, Oroszország, Olaszország.

CIMÜK:
2344 DÖMSÖD Árpád u. 3.
Tel.: 1122-918

Szilágyi András üvegtenero

Végül, de nem utolsó sorban említendő Kovács Júlia és Szilágyi András sok törődést és erőfeszítést igénylő tevékenysége: Báthory Júlia életművének megőrzése és gondozása. Az értékes szakmai hagyomány ápolását a rokonságon túl a tanítványok mesterük iránt érzett tisztelete és megbecsülése ösztönözte.

Szilády Margit

*** Képzőművészeti kiállitás Szentesen.** Kecskeméti művészek keresték fel Szentest. *Hagyik* István kecskeméti festőművész és *Szilády* Margit együtt kiállitást rendeztek a szentesi Uri Kaszinó helyiségében. A szentesi közönség állandó szép számmal látogatja a kiállitást és mindjárt az első napokban több képet megvásároltak.

M 1930 X.4

M.930.X.4.
M.930.IX.28.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon újévi kiállításán szerepel

Szilády Margit a hangulat és a pillanatnyi meglátás festője. Felfogásban nagyon jó irányt választott, — naturalista-impresszionizmust, mert van ilyen eset is — szóval, mondjuk, egy cséplési jelenet való beállitását, sok-sok mozgással és élettel, az impresszió, a szinek kedvéért. Szép sikerre tarthat majd igényt.

M. 929. XII. 29.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon ujitárlatain szerepel.

929.

Szilády Margit még egészen fiatal és egészen kiegyensúlyozatlan, de képei erős kulturát bizonyitanak és komoly tehetséget sejtetnek.

NU. 929. XII. 29.

kiadás, fáradozás, ennek a célnak szolgálatában
áll minden mosoly, minden szó, minden tekintet
Van, aki pompásan tudja ezt palástolni, van, aki
nek az őszinteség kiül egész lényére. A boldogság
pedig ott bujkál, ott hancurozik a bálteremben
Talán elfogják és ő megadja magát; talán észre
sem veszik, elszalasztják és a bál után nem ma
rad más, mint néhány elszáradt virág, egy-egy

— **Csoportkiállítás.** A Nemzeti Szalon legujabb csoportkiállításán tiz művész szerepel. A legértékesebb a csoportban *Edvi-Illés Aladárné* szül. Karádi Etel kollekciója, egész sorozata a kitünő képmásoknak és tanulmányfejeknek. Páratlanul őszinte arcképet látunk tőle Szabolcska Mihályról, a koszorus költőről, igen szép a Fáy Aladárné képmása és az, mely Mendlik Oszkárt ábrázolja festés közben. A művésznő legfőbb erénye a lélekfestés, mely képmásait szinte megdöbbentően életre kelti, egyik ilyen feje: a „Fehérmegyei parasztleány", valósággal megszólal a keretében. Komolyabb érték *Hagyik István* művészete, különösen azok a plein-air akt-tanulmányok és genre-témák, melyeket a kecskeméti művésztelepen élő ifju mester odakünn fest. De szép szines olaszországi vászonrészleteket is látunk tőle. *Chiovini Ferenc*, aki a szolnoki művésztelep tagja, már ismertebb kiállító, kivált az élénk mozgásu vásáros képeivel. Szép studiumai közé tartozik az „Anya és gyermek", az „Alvó gyermek" és a „Kubikosok". Főleg grafikai tudásával tünik föl *Cseney Vuchetich László*, művei közt a „Leányfej", az „Olasz gyermek", a „Néger fej", azután Róma és Perugia festői részleteinek egész sorozata igazolja tehetségét. Finom aktjaival jelenik meg *N. Fodor Olga*, aki talán a legdiszkrétebb női aktfestőnk. Szép, lágy husformákat látunk „Ülő akt"-ján, az „Álom", „Az ékszer" c. aktjain és félaktjain. Kisebb akt-kompozicióit és tájrészleteit is a finomság jellemzi, legtöbb erő azonban egy öreg nőt ábrázoló tanulmányfejében van. *Kopeczky Raoul*, aki egyébként épitőművész, ezuttal tájképsorozattal mutatkozik be. Zöld, lombos erdei tájak, felhős egek érdeklik leginkább, köztük egy finom tónusu hegyi tájat („Kőbánya") és egy drámai erejü „Golgothá"-t látunk. Ez utóbbi Feszty emlékét idézi fel. Idősebb piktor *K. Prenoszil Sándor*, akinek pikturája is erre vall. A „Cigánypurdé" s a „Falusi udvar" java munkái közül való s hiven jellemzi művészi képességét. *Szilády Margit* kollekciójában a „Japán fej" és „Este a tanyán" ugyanigy jelzi művészi tudását; viszont *Pap Géza*, aki kiválóbb állatrajzolóink közé tartozott, most majdnem ötven pasztel- és olajképén demonstrálja azt, hogy ultra irányba átcsapott városrajzaival mennyire kevés érdekességet tud kelteni. A „Szarvasok" c. rajza és „Cirkuszjelenet"-e idomitott oroszlánokkal, szinte kiugrik ebből a tömeges unalomból. *Kóbor G. Elek*, a csoport szobrásza, ugyancsak a modernséget képviseli, de izléssel és ötletesen. A „Golfozó", a „Tenniszező leány", a „Táncos" mozgásban, a „Lovas" c. kerámiája és a „Vak leány" cimü bronzfeje mintázásban komoly tudást árul el. Hiába! A természetben is ugy van, hogy a legbolondosabb formáju virágok is komolyan termő magból nőnek ki. (*k. k. l.*)

PH. 929 - XII. 29.

Szilády Margit

MDK

Szilády Margit

Csősz tanya, of.

Gyermekfej, of.

Téli napsütés, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

MDK

Szilady Margit

Borszék. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 21.1.

MDK

Szilády Margit

Képzőművészet 1934. VIII. 74. sz. 144.l.

MDK

Szilády Margit

Kiállitás Szentesen. Képzőművészet 1930. 34. sz.

MDK

Szilády Margit

Kerek tó, of.

Pipára gyujtó, of.

Cigány lány, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

MDK

Szilády Margit

Kora tavasz, of.

Tavaszi felhők, of.

A vén kuruc, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

W. SZILÁDY MARGIT

127. Tavaszi napfény, olajf.

Nemzeti Szalon

őszi tárl. 1940. okt.

Szilády Margit

196 A bolond olajf. 800.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

SZILÁDY MARGIT

110 Család olajf. 700.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

III

746 (3547).
813 (44).

445.

1905.

uja.

és két kerekű

attyúfogatú szekérre lépő Tündér
o térdére ereszkedett és kezeit
csúzik. A hattyúk előtt három tün-
at fogja, kettő pedig egymást át-
é áll, a kik előtt átdöfött palotaholgy

cm. 123x303
iki 20578 sz. leirattal 1000 K-án.

a büntetésből

227

V. SZILÁDY MARGIT
112. Borbála mesél, olajf.

200.—

V. SZILÁDY MARGIT
114. Uccarészlet, olajf.

400.—

Nemzeti Szalon
téli tárl. 1938. jan.-febr.

SZILÁDY MARGIT

146.	Római piac, olaj	800.-
147.	Kolduscsalád, olaj (+30% f. adó)	3000.-
148.	Utcarészlet, pasztell	2000.-
149.	Hollós-tanya, olaj	500.-
150.	Tájkép, olaj	2000.-

Nemzeti Szalon

1944. Jan. febr.

téli tárl

W. Szilády Margit

vezetésével és [illegible]

• **W. Szilády Margit kiállítása.** Winklerné Szilády Margit, e neves festőművésznő december 11-től 23-ig műveiből kiállítást rendez Népszínház-utca 17. V. 1. alatti műtermében. A megnyitáson igen nagy számmal vettek részt azok közül, akik figyelemmel kísérik a művésznő értékes munkásságát. A kiállítás délelőtt 10 órától délután 4 óráig tekinthető meg.

Új Magyarság
1943. dec. 12.

MDK

Szilády Margit

Este a tanyán, of.

A részeg, of.

Cséplés, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

MDK

Szilády Margit

Olajfák, of.

Japán fej, of.

Sárga ház, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

Solana NATO-főtitká

Magyar

Ára: 42 Ft Atlanti Körben melléklettel ALAPÍTOTTA: PE

Göncz Árpád felszólalt a bukaresti parlamentben

Snagov ötvenhatos emlékműve

BUKAREST – A magyar államfő hétfői bukaresti programja a kormányszálláson kezdődött, ahol vezető romániai értelmiségiekkel találkozott. A nagyrészt a civil társadalom képviselőinek a román–magyar kapcsolatokban betöltött szerepéről folytatott eszmecserét követően, *Göncz* Árpád és kísérete a Bukaresttől északra elterülő Snagov-tó partjára, az azonos nevű településre látogatott. Mint ismeretes, az 1956-os magyar forradalom leverése után a szovjet hatóságok itt tartották kényszerlakhelyen *Nagy* Imrét és számos társát. A volt magyar kormányfő útja innen hazájába már a vesztőhelyre vezetett, sokan azonban közel két évi éltek itt.

Snagovon megható ünnepi pillanatoknak lehetett szemtanúja a település szép számban összegyűlt lakossága: Göncz Árpád és a község polgármestere olyanok jelenlétében avatta fel a Nagy Imrének és társainak emléket állító oszlopot, akik maguk is itt, e tó partján várták, hogy sorsukról döntsenek. Ők különgéppel érkeztek Magyarországról, hogy e helyen emlékezzenek. A süttői fehér mészkőből *Szilágyi* András tervei alapján készített monolit leleplezésénél Emil *Constantinescu* román államfőt *Zoe* Petre asszony, az elnök politikai főtanácsadója képviselte, de többek között jelen volt Adrian *Severin* külügyminiszter, Ioan *Donca*, Románia budapesti és *Szőcs* Ferenc, Magyarország bukaresti nagykövete.

(Folytatás a 2. oldalon)

A Göncz Árpád által hétfőn felavatott emlékmű ezután románul és magyarul adja hírül: „Az 1956-os forradalom leverését követően itt Snagovban tartották fogva a szovjet csapatok által elhurcolt Nagy Imre magyar miniszterelnököt és sorstársait. Nagy Imrét és társait 1958. június 16-án Budapesten kivégezték. Állította a román és magyar 56-os Emlékbizottság 1997"

MTI-fotó – Brúzák Noémi

Szilágyi András képzőművész

Magyar Nemzet

Göncz Árpád bukaresti parlamenti felszólalása

Ötvenhatos emlékmű Snagovban

(Folytatás az 1. oldalról)

Szép számmal vettek részt a eremónián azok a román vagy agyar nemzetiségű személyi- gek is, akik annak idején kiáll- k a magyar forradalom mellett, s emiatt súlyos börtönbüntetést zenvedtek.

Göncz Árpád hétfőn felszólalt román parlament két háza együtt- s ülésén. Az elnök úgy értékelte, ogy az államközi kapcsolatok te- én „az elmúlt fél év során nagy elentőségű, alapvető fontosságú áltozások következtek be", s ezet nemcsak a két ország, de Eu- ópa, sőt a világ közvéleménye is elismeréssel és megnyugvással fo- adta. Ugyanakkor annak a véle- ményének adott hangot, hogy az egymással szemben tanúsított óvatosság, sőt bizalmatlanság után „végre sikerült áttörést elérnünk a magyar–román államközi kapcsolatok fejlesztésében, amit több igen fontos tényező együttes hatása eredményeként jegyezhetünk". Hangsúlyozta ugyanakkor azt is, hogy „Európa e régiójának csak a legutóbbi világpolitikai változások adták meg a gyökeres rendszer- és szemléletváltás esélyét, a demokratikus jogállamiság értékrendjét".

A magyar államfő hétfőn vendéglátójával, Emil Constantinescuval közösen találkozott Leni *Fischer* asszonnyal az Európa Tanács Bukarestben ülésező parlamenti közgyűlésének elnökével. Göncz Árpád ezután Kolozsvárra utazott. Ahogy a város központjába érkezett a konvoj, mind sűrűbbé vált a járdákon várakozó érdeklődők sorfala. Így ezrek lehettek tanúi a magyar elnök érkezésének. Sokan tapsoltak, mások sírtak, ismét mások éljeneztek, és románul is elhangzott, hogy éljen a román–magyar barátság. A hatóságok egyébként mindent megtettek a kolozsvári látogatás sima lebonyolítása érdekében. *Funar* polgármester hétfőn közleményt adott ki, amelyben ugyan megismételte vádaskodásait, de ezúttal nyugalomra szólította fel a város lakóit. Ez Funar szerint kellemes meglepetés lenne a vendégeknek.

Gyarmath János

Kwasniewski elégedett, Walesa csalódott

Lengyel igen az alkotmányra

Varsóból jelenti az *MTI:* A felmérések szerint a vasárnapi lengyelországi népszavazáson *a résztvevők többsége igent mondott az ország új alkotmányára.* Becslések szerint 42,28 százalékos részvételi arány mellett a szavazók 53,75 százaléka biztosította támogatásáról az új alaptörvényt, s 46,25 százalék szavazott ellene. Amennyiben a felmérés eredményét a szavazatszámláló bizottság is megerősíti, úgy Aleksander *Kwasniewski* államfő haladéktalanul aláírja az elfogadott alkotmányt, amely három hónap múlva életbe is léphet.

A köztársasági elnök *elégedettségét* fejezte ki az egyelőre még nem hivatalos eredményeket kommentálva. Kwasniewski hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint jó alkotmányt sikerült megalkotni, ami most a gyakorlatban is bebizonyosodhat. Az államfő nem titkolta, hogy magasabb részvételi arányra számított. Az államfővel ellentétben egyenesen *tragikusnak* minősítette a népszavazás kimenetelét a volt köztársasági elnök. Lech *Walesa* szerint a lengyel társadalom még nincsen felkészülve arra, hogy ilyen fontos kérdésben felelősen tudjon dönteni. „A nép a margón kívül van, mivel nem tudja magát azonosítani egyik politikai párttal sem" – tette hozzá az exelnök. Mindennek ellenére Walesa szerint nem kétséges, hogy az őszi parlamenti választásokon a jelenlegi baloldali kormánykoalíció „frontális vereséget" fog szenvedni.

A legfontosabb, hogy több mint hét évvel a rendszerváltás után Lengyelországnak végre van új alkotmánya – kommentálta a vasárnapi lengyelországi népszavazás előzetes eredményét Adam *Michnik*, a *Gazeta Wyborcza* főszerkesztője. A legnagyobb példányszámú lengyel napilap hétfői első oldalas beszámolója rámutat arra, hogy bár az eredményt kétségtelenül a demokrácia győzelmeként lehet értékelni, a siker sajnos meglehetősen mérsékelt. „Föl- löttébb nyugtalanító jelzés, hogy a lengyel szavazópolgárok nagyobbik része lemondott alapvető állampolgári jogának érvényesítéséről, s távol maradt az urnáktól. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a politika iránti közöny kezd egyre veszélyesebb méreteket ölteni" – szögezte le a főszerkesztő.

Ismeretlen puccsvezetők

Sierra Leone-i határzárlat

Johnny Paul *Koroma*, más forrás szerint Jolly Paul *Koroma* őrnagy mutatkozott be a Sierra Leone-i rádióban mint új államfő, a Fegyveres Erők Forradalmi Tanácsának elnöke. A nyugat-afrikai ország lakosait meglepte a bejelentés, miután, bár a Koroma név rendkívül elterjedt Sierra Leonéban, *az embereknek sejtelmük sincs, hogy ki az őrnagy.* A hadsereg tisztjeiből és tiszthelyetteseiből álló csoport vasárnap vette át az ország fölötti hatalmat, erőszakkal megdöntve a tavaly megválasztott Ahmad Tejan *Kabbah* elnök kormányát. A Fegyveres Erők Forradalmi Tanácsa egyébként bejelentette: „újabb utasításig" lezárták az ország szárazföldi, tengeri és légi határait. Kofi *Annan* ENSZ-főtitkár megrökönyödésének adott kifejezést, amikor az államcsínyről tudomást szerzett – írta az *AFP*. Az Afrikai Egységszervezet főtitkára ugyancsak elítélte a Sierra Leone-i puccsot. Az AESZ soros elnökségének betöltésére készülő Zimbabwe külügyminisztere, Stan *Mudenge* leszögezte: hazáját *undorral töltötte el a puccs híre*, és elítéli annak végrehajtóit.

Mikulás-napi csokoládé

Tegnap talán kétszer csengetett a postás a *miniszterelnöki hivatal* ajtaján, amikor reggel meghozta a kézbesíteni valókat. Elképzelem, ahogy hűséges titkárok és titkárnők esnek neki a küldeményeknek, szétválogatva a fontos, s kevésbé sürgős leveleket. Ha van némi politikai érzékük, bizonyára a *soron kívüli elintézendők* dossziéjába csúsztatták be *Nagy Sándor levelét*, amelyben — a hét végén megtartott kongresszus állásfoglalásának megfelelően — *tíz napon belüli* döntést vár *Antall Józseftől* a tárgyalások megkezdésére. Persze lehet, hogy túlságosan élénk a fantáziám, s ezúttal is az történik, mint eddig sokszor már: válasz nélkül marad a szakszervezetek kezdeményezése.

Nagy hiba lenne. Azok az emberek ugyanis — még ha nevük, személyi számuk változatlan is — *nem ugyanazok*, akik egy esztendővel ezelőtt, az MSZOSZ alakuló kongresszusának idején voltak. Mögöttük a csalódás hónapjai, a gondok súlyától örömtelenné szürkült hétköznapok. A legtöbben *elszalasztott lehetőségek* sorozatának tartják azt, ami rendszerváltás címén eddig történt. A választások előtt, ha kánaánt nem is, demokráciát, tiszta közéletet, pártatlan törvényességet, tisztes megélhetést ígértek nekik. S amit kaptak... Talán ők, talán *mi* vagyunk a bolondok, mert azt hittük, a párttitkárok és hűbéreseik élősködő hadát elfújja a szél, s akik utánuk jönnek, *másként* csinálják. Ám látni kell: aki ma barátja, osztálytársa, rokona a legfelül lévőknek, az jól fizető állásokban melegíti a széket maga alatt. Így épülget szép lassan az új hatalom. Kevesek hatalma a fáradt, mélyen hallgató többség felett.

Nagy Sándor levelét megírta, s mint hírlik, Antall József a válaszát fontolgatja. Lehet, ezúttal is *vicces kedvű* államtitkárára, *Schamschula Györgyre* hallgat, akiről néhány hónapja kiderült, emlékezetkihagyás gyötri, s a helytől függően itt is, ott is másként adja elő a történteket. Meglehet, a miniszterelnök azt fontolgatja, hogyan lehetne egy újabb, kifejezetten a „renitens" szakszervezeteket sújtó törvényt elfogadtatni a Parlamentben mindeddig kiválóan működő szavazógépezet segítségével. Ám az is megtörténhet — gondolja —, hogy valami olyasfélét kellene válaszolni, ami látszólag pozitív, de valójában elfogadhatatlan.

Mondjuk, meg lehet ismételni azt, amit a kormány az elmúlt hét pénteken nyilvánosságra hozott: hajlandó tárgyalni a szakszervezetekkel, de csak az *Érdekegyeztető Tanács keretén belül*, s csupán akkor, ha eleget tesznek a szakszervezeti törvény által kötelezően előírt elszámolási procedúrának.

Mindkét feltétel a munkavállalók számára elfogadhatatlan. Az ÉT ugyanis ma — ritka kivételektől eltekintve — csupán *formális érdekegyeztetési fórum*. A kormány például a három oldal által közösen szentesített megállapodásokat nemegyszer önhatalmúlag megváltoztatta, vagy hagyta, hogy a parlament elé terjesztett törvényjavaslatokat saját, kormánypárti képviselői összevissza módosítgassák. Szakszervezeti vezetők véleménye szerint a hatalom célja egyértelmű: az ÉT-vel *legitimáltatni* azokat az intézkedéseket, amelyek nagyrészt hátrányosan érintik a munkavállalókat. A statisztaszerepre azonban egyre kevesebb a vállalkozó, s mint Nagy Sándor leveléből kiolvasható: e megalázó feladatra az MSZOSZ a jövőben nem vállalkozik.

A kormány, amelynek döntései mögött egyre többször lehet megtalálni az *átlátszó politikai szándékokat*, sorozatosan rosszul olvassa a hozzá küldött felhívásokat. Nem a tartalmat, a feladót nézi. A társadalmi skatulyarendszerben *„kommunista maradványnak"* besorolt MSZOSZ eddigi minden ésszerű javaslatára *politikai válaszokat* adott. Holott egészen másról, a munkanélküliségről, a munkahelyteremtésről, a munkavállalói tulajdonlásról, a privatizációról, szociális problémákról volt szó a követelésekben. Csak akkor tették félre az előítéleteket, amikor *kényszerhelyzetben* voltak: amikor taxisok tízezrei torlaszolták el az utakat, vagy amikor szakszervezeti tagok százezrei várták a jelzést egy általános sztrájk megkezdésére.

Csütörtökön kormányülés lesz. Úgy tudjuk, a tárgyalási felhívásra már fogalmazzák a választ. Nem kellene úgy sietni! Rágódjanak még a miniszter urak egy kicsit a dolgon, s ha minden lehetőséget számba vettek, válasszák ki a *számukra* legjobbat. A szakszervezeti szövetség mögött állók *december 6-ig* várnak választ: jó lenne, ha a munkavállalók millióinak nem lenne keserű a szája íze, miközben a Mikulás-napi csokit majszolja.

Furucz Zoltán

„A demagógot utolérte végzete"

A parlament által nemrég elfogadott igazságtételi törvény kapcsán kerestük meg a közelmúltban Marosán György egykori államminisztert, aki lapunknak egyebek között elmondta: nem érzi magát bűnösnek, s már semmi nem érdekli. Írásunkra reflektált dr. Gosztonyi Péter, Svájcban élő történész.

Érdeklődéssel olvastam lapjuk november 15-i számában az agg *Marosán Györggyel* csinált mini interjút. Ma már kevesen tudják, mennyi kárt okozott ez az ember a munkásságnak és a magyar népnek. Marosán *1947/48-ban rútul hátba támadta szociáldemokrata barátait.* A Magyar Szociáldemokrata Pártot *tálcán* „szállította" *Rákosi Mátyásnak*, aki ezért — az első években — Marosánt államminiszterré és számos kiváltság urává tette. Aztán az történt vele, mint minden árulóval szokott. *Nem fizetődött ki az árulása.* A többi szociáldemokratával együtt a ranglétráért is eljött az ÁVH. 1951-ben kommunista börtönbe került, ahonnan Rákosi külön utasítása értelmében csak 1956 nyarán — az utolsó börtönből szabaduló szociáldemokratákkal együtt — került ismét szabadlábra.

A börtönben szervezte be a *szovjet titkosszolgálat* — erről nemrég, keletnémet pártlevéltárból kerültek nyilvánosságra anyagok. 1956 november 4-én Kádár a szolnoki, úgymond Forradalmi Munkás—Paraszt Kormány tagjai között szerepeltette Marosánt, akit *november 5-én szovjet helikopter szállított Tökölről a Tisza-parti városba.* Édesanyja, amikor meghallotta, hogy fia a Kádár-féle bábkormány tagja, kétségbeesésében összecsapta kezét, és azt mondotta: *Szegény Magyarország!* Marosán volt a Kádár-kormányzat *első számú demagógja.* Őt küldték előszeretettel, hogy tárgyaljon a munkásság képviselőivel, vagy az értelmiségieekkel a mielőbbi munka felvétele ügyében. Marosán *„tárgyalt"*: hol angyalföldi vagánystílusban lezseren, hol meg üvöltve, az asztalt verve, fenyegetőzve.

Salgótarjánban 1956 decemberében — több szavahihető tanú szerint, *az ő „ötlete" volt a demonstráló munkásokra a tüzet megnyitni.* 132 ember halála vagy súlyos sérülése volt „beavatkozása" eredménye. Marosán *Kádár kettes számú helyettese volt (az első számú: Münnich Ferenc*, a Komintern egykori munkatársa, a szovjetek embere szőröstől-bőröstől), 1957-ben és utána is pár évig. A *Nagy Imre-per létrehozásában és az 1956 miatt letartóztatottak titkos és nem titkos meghurcolásában Marosánnak több, mint oroszlánrésze volt!* Így a több mint *500 felakasztott* szabadságharcos halálában is.

Könyvtárvezetőként, történészként már a hatvanas években *dossziém* volt Marosán megnyilatkozásairól és szerepléseiről. *Kéthly Annával* is több levelet váltottam „Marosán-ügyben". Marosán szívesen szolgált meglepetésekkel. Önnönmagát előszeretettel értékelte fel; *az önkritika ismeretlen fogalom volt szótárában.* A hetvenes években ezüsttálcán ajánlkozott fel ismét Kádáréknak. Azt állította magáról: neki szava és hitele van a nyugat-európai szociáldemokratáknál. Mivel az MSZMP akkori politikájában divat lett a nyugati szociáldemokrata pártokhoz való közeledés, Marosánnak *engedélyezték a süllyesztőből való felemelkedést.*

Kéthly Anna — és mások — időben informálták a *Szociáldemokrata Internacionálét*, és ott voltak még gerinces emberek, akik a Marosán-féle alakokkal nem kívántak kezet szorítani.

Marosán azt mondta mini interjújában: Semmi sem érdekli már, és nem szereti az embereket. *A demagógot utolérte végzete. Földi büntetése nagyobb, mintha bíróság elé állítanák.* 84 éves. Nevét, tetteit kell csak a sajtó hasábjain pellengérre állítani — *figyelmeztetőnek* a jövő magyar generáció számára. *Ez a sorsa a munkásárulónak (1948), a nép árulójának (1956), az idegen zsoldban és magyar senyvedésben lubickoló „munkás" funkcionáriusnak*... És még valamit megtennék! *Elvetetném miniszteri nyugdíját.* Tengesse életét a legalacsonyabb népnyugdíjból. Érezze meg Marosán a saját bőrén, mit jelent 6-7 ezer forint nyugdíjból megélni... A történelem már úgyis kimondta felette ítéletét!

Dr. Gosztonyi Péter
(Svájc)

Oktatásügy: a költségvetés tarthatatlan

Újból lesznek összevont osztályok?

Több mint harminc gyerek ül egy ekkora létszámnak kicsi, tehát levegőtlen és zsúfolt teremben, s az előírt megvilágításnál kisebb fényerejű neon mellett tanul. A szülők nap mint nap szembetalálják magukat a fenti képpel. Mi lesz a következménye rövid és hosszabb távon annak, ha a költségvetés oktatásügyre fordítható arányát a parlament úgy fogadja el, ahogy a jelenlegi kormányzati előterjesztés szól – erről kérdeztünk oktatásügyi szakembereket.

— Ez a koncepció — mondja — *Borbáth Gábor*, a pedagógus-szakszervezet főtitkárhelyettese — durván 11 százalékos normatívanövekedést jelent, ugyanakkor a *kormány* pénzügyi szakemberei a jövő évi inflációt 25 százalékosnak mondják. Az idei, úgynevezett dologi automatizmusra 10 százalék jutott 35 százalékos infláció mellett, tetézi a bajokat, hogy az elmúlt évtizedekben az iskolák fenntartására fordítható összeg *soha nem érte el az inflációt*, néhány évben *nulla dologi automatizmus is volt*...

Az önkormányzatok kipótolhatnák a hiányzó összegeket, ha lenne erre pénzük, így azonban csak fenntartani tudják az iskolákat, óvodákat, a minőségi munkákra *nem tudnak garanciát vállalni.* Beavatkozásaik indoka, kényszerből, mindig *gazdasági* lesz: folytatódni fognak a *csapatösszevonások* és így a *pedagóguselbocsátások.* Jövőre várhatóan sokkal több önkormányzatot kell „injekciózni", vagyis céltámogatást adni, hogy egyáltalán működtetni tudják az oktatási intézményeket. Sajnos a társadalom választott vezetői egészen mással vannak elfoglalva, *nem a lényeggel.*

— Hallatlan feszültségek várhatók az önkormányzatok és oktatási intézmények közt '92 januárjában és februárjában — állítja *Pokorni Zoltán*, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének ügyvivője —, ha az oktatásra fordítható költségvetési összeg nem változik. *Sok botrány és helyi ütközet* lesz az önkormányzatok és iskolák között, *nagyon kis eredménnyel*, mert az ország háromezer önkormányzatából vajmi kevésnek lesz pénze, hogy pótolja a hiányokat. A tanítás nem fog megszűnni, de ahogyan az évtizedek óta elhanyagolt csapok csöpögni fognak az iskolákban, úgy a *joggal elvárható szakmai innováció is lelassul, elhal.*

Idén a Közoktatási Fejlesztési Alap kétszázmillió forinttal működött, jövőre *csak százmilliót* szánnak e célra, ami annyit jelent, hogy *már működő* iskolai fejlesztések és tantárgyi kutatások fognak *leállni.* Félek, hogy ezenkívül kis vidéki iskolák összevonására is lesz példa, újból megjelenhetnek az *összevont osztályok.* Szelektív *munkaerőhiány* — például nyelvtanárokból, számítástechnikai tanárokból, hiszen ők nem a szegény iskolákban akarnak majd dolgozni — keletkezhet, mellette növekvő *munkanélküliség.*

— Nemrégen *Orbán Viktor* egy interjújában kijelentette: „... az Antall-kormány foglalkozott már a kárpótlásokkal, az egyházi vagyonnal és sok minden mással, ami a múltra vonatkozik. De *az oktatáspolitikáján dől el, mennyit képes és mennyit hajlandó tenni a jövő érdekében.*" Egyetért ezzel?

— Igen. A PDSZ egészen biztos abban, hogy a mostani előrejelzés *tarthatatlan.* Ennek egyik jele, hogy *egy MDF-es képviselő, Nyerges Tibor kíván módosító javaslatot beterjeszteni*, melyben a tervezett 10 százalékos bérautomatizmus helyett 30-at, a dologi fejlesztés 5 százaléka helyett 15-öt javasol. A PDF múlt szombati tanácskozásán úgy döntött, amennyiben a most folyó alkudozások eredménytelenek maradnak, és *semmilyen előremozdulás nem történik* szakszervezetünk a többi érdekvédelmi szervezettel *együtt* akár *utcai demonstrációt*, vagy *figyelmeztető sztrájkot* is kezdeményez majd. Ugyanakkor *valamenynyi országgyűlési képviselőnek levelet írtunk*, melyben kértük őket, gondolják át *felelősségüket*, amikor a költségvetésről *szavaznak.*

Török Katalin

A főváros együtt kíván működni az SZDSZ új vezetésével

Holland kezdeményezésre, pénteken és *szombaton* kerül sor a *jugoszláv városok békekonferenciájára Budapesten* — jelentette be *Demszky Gábor* főpolgármester tegnapi sajtótájékoztatóján. A konferenciára már több jugoszláviai város jelezte részvételi szándékát, így például *Belgrád, Zágráb, Titograd, Szarajevo.* A konferencián egy békefelhívást is megfogalmaznak a városok képviselői — mondta Demszky Gábor.

Egyéb témákról szólva, a főpolgármester *cáfolta* a hírt, miszerint *Toronto és Budapest közös világkiállítást rendezne.* Csupán arról van szó — mondta —, hogy ha hazánk mégsem rendez 1996-ban expót, Toronto szívesen megrendezi, és *néhány eseményen Budapest is részt vehet.* Demszky egyébként kanadai látogatása során találkozott Toronto főpolgármesterével, és ígéretet tett arra, hogy megpróbálja sürgetni az expóval kapcsolatos parlamenti döntést.

Mint ismeretes, a főváros köztársasági megbízottja, *dr. Szentgyörgyvölgyi Péter törvénysértőnek minősítette a közgyűlés október 10-i, expót elutasító döntését*, mondván: a főváros a döntés előtt *nem kérte ki a kerületek véleményét.* Erre reagálva a főpolgármester tegnap annyit jegyzett meg: a köztársasági megbízottnak legfeljebb *annyi* törvényességi észrevétele lehet a döntésről, hogy a határozatot több mint nyolc nappal a közgyűlés után kapta kézhez.

Az *SZDSZ-ben* történt hétvégi „őrségváltással" kapcsolatban, egy kérdésre válaszolva, Demszky úgy fogalmazott, hogy a főváros természetesen *együtt kíván működni az új vezetéssel.* Demszky Gábor egyébként már Tölgyessy megválasztása előtt is tárgyalt az új elnökkel, a főváros és az SZDSZ kapcsolatáról, s mint tegnap megtudtuk, mostanában is tárgyalni fognak. A főpolgármester szerint egyébként, az SZDSZ *csak akkor lehet újból sikeres párt, ha az önkormányzatok problémáit kiemelten kezeli* s megmutatja a polgároknak, hogy rendelkezik szociális érzékenységgel.

D. D.

December 20.: döntés a Losonczi „kincsről"

Mennyit kap a négymillióból az ex-államfő?

Elnapolták azt a napirendet a *Somogy Megyei Közgyűlés* tegnapi ülésén, amelynek során arról döntöttek volna: *fizessenek-e 150 ezer forint megváltási előleget Losonczi Pálnak a közeljövőben megváltandó államfői kitüntetéseiért* és államfőként kapott értékes ajándéktárgyaiért. Mint lapunkban *Gyenesei Istvánnak*, a megyei közgyűlés elnökének tájékoztatása alapján megírtuk, Losonczi Pál annak idején *grátisz* bocsátotta a megye, illetve Barcs és néhány intézmény rendelkezésére kitüntetéseit és tárgyait, azzal a megkötéssel, hogy ha *élete folyamán nehéz helyzetbe kerül, „visszatérnek" a témára.* A visszatérés e pillanatban annyit jelent, hogy Gyenesei István, aki egykor megyei tanácselnökként megegyezett Losonczi Pállal, most — az ő szavaival élve — erkölcsi kötelességből *segíteni kíván* a nyugdíja felétől megfosztott ex-államfőnek.

A közgyűlés szünetében megkérdeztük Gyenesei Istvánt, mi az oka az elnapolásnak?

— *Semmi különös.* Az előterjesztésben az szerepelt, hogy a 150 ezer forintos megváltási előleg megszavazását azért visszük a 26-i közgyűlés elé, mert *az értéktárgyak becslése még tart*, s nem voltunk biztosak benne, mikorra állapítják meg a szakértők a tényleges értéket. Az értékbecslés *időközben megtörtént, tehát nincs értelme az előleggel foglalkozni.*

— Milyen értéket képviselnek a kitüntetések és a tárgyak?

— *Négymillió forintot.* Ezek csak a dologi értéktárgyak. Az erkölcsi értékük felbecsülhetetlen.

— Mikor döntenek a végkielégítésről vagy a havi járadékról?

— *December 20-án.* A testület szó nélkül elfogadta ezt a határidőt, senkinek semmi ellen nem volt kifogása. Még *Molnár Árpád* siófoki polgármesternek sem.

(Molnár Árpád korábban úgy nyilatkozott a Népszavának, hogy szerinte Losonczi Pálnak nincs joga értékesíteni azokat a tárgyakat, amelyeket államfőként kapott, s azoknak nemzeti gyűjteményben van a helyük. A szerk.)

(horváth)

★

A megyei lap munkatársa barcsi otthonában kereste föl *Losonczi Pált*, aki csupán egyetlen kérdésre válaszolt:

— Ön államfőként kapta kitüntetéseit, most miért magánemberként kér értük ellentételezést?

— *Más államférfiak is kaptak rajtam kívül ebben az országban kitüntetéseket, ajándékokat, de kevesen ajánlották fel azokat az államnak.*

Dr. Szilágyi Andrástól, az Iparművészeti Múzeum művészettörténészétől megtudtuk, hogy az ajándéktárgyak túlnyomórészt nitkaságok, azaz kuriózumértékűek.

B. A.

Egészségügyi kártyácska

Üzleté az előny!

Magyarországon megoldatlan probléma: a baleset után hogyan juthatnak el az életmentéshez feltétlenül szükséges információk az orvoshoz. Az Egyesült Államokban milliók zsebében lapul az életmentő — műanyagból készült — kártya, amely a legfontosabb egészségügyi adatokat közli. A szív és a vérnyomás betegségeit, az allergiás tüneteket és a gyógyszerérzékenységet. Európában elsőként és — egy élelmes vállalkozó jóvoltából — már nálunk is hozzá lehet a MedCARD névvel jelzett kártyához jutni.

Egy tegnapi sajtótájékoztatón bejelentették: egy kártya ára áfával, postaköltséggel együtt 380 forint, s az Állami Biztosító Rt. fiókjaiban lehet megigényelni.

A Népjóléti Minisztérium és jogelődjei évek óta küszködnek: egészségügyi könyvecskét szeretnének bevezetni. A körzeti, s majdan családi orvos adná az emberek kezébe, akik a személyi igazolványukban tartanák. S ami nem közömbös, ingyen. A mostani akció fő hibája: mindenki maga szolgáltatja az adatokat, lehet hogy tévesen. A legrászorultabbak, a nyugdíjasok számára az ár elviselhetetlen. Sajnos, az egészségügy információi is piacosodnak. Antihumánusan!

B. M.

Premier holnap:

Anna Karenina az Operában

Az első nagyzenekari próba után pihenésképpen öltözőjében rózsaszín balettcipőt varrogat az *Anna Karenina* címszereplője, *Pongor Ildikó.*

— Hányat sikerült elnyűni a próbákon?

— Soha nem számolom. Úgy gondolom, sokat. Mi tagadás, én szeretek angol cipőben táncolni, s ez a tény megterheli az erszényemet. Színházunk még nem tart ott anyagilag, hogy jó minőségű balettcipőket importáljon. A hazai meg kopog a deszkán, műanyagból van, és ég benne a lábunk. Nem szólva arról, hogy gyakran sérülést okoz. Kénytelen vagyok varrogatni, meg lakkot beleönteni, formát adni neki, hogy kitartson. Azt hiszem, tíz pár van az angolból, abból gazdálkodom.

— E lényegtelennek aligha mondható kitérő után: mikor találkozott először Anna Kareninával?

— Sok évvel ezelőtt, tizenéves koromban, amikor először olvastam. Nagyon megrázott. Persze, a mindent elsöprő szerelem fogott meg, s nem Levin gazdasági gondjai, vagy az orosz élet terhes, nehéz hétköznapjai érdekeltek. Most, amikor érett fejjel, kétgyermekes anyaként újraolvastam, megint mást mondott nekem ez a klasszikus remekmű. Később,

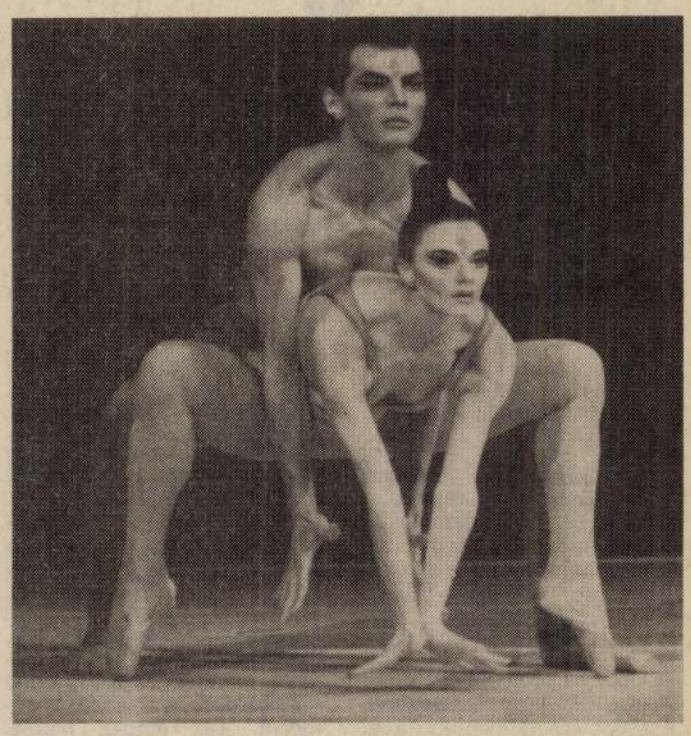

Pongor Ildikó és Szakály György

1973-ban *Moszkvában* balettversenyen találkoztam Annával. *Maja Pliszeckaja* táncolta megrendítően. Volt két momentum, ami megragadt az emlékezetemben. Az egyik, amikor Anna visszatér Karenin házába, hogy a fiát újra lássa és magához ölelje. De nem teheti, mert az apa ráteszi a fiú fejére a kezét, jelezvén, ez a gyerek tabu, az anyának nincsen köze hozzá többé. A másik az öngyilkosság után a pályaudvari jelenet volt, ahol a muzsik levette sapkáját és meglógatta a lámpását. Így jelezte távoli bakterkollégájának is, hogy történt egy kis baj...

— Eltelt 18 év, és Pártay Lilla Csajkovszkij zenéjére színpadra álmodta a történetet.

— Amikor rám osztották a szerepet, úgy éreztem, igencsak megtisztelt vele a koreográfus és a színház. Manapság nem vagyunk elkényeztetve főszerepekkel. Különösen nem, úgynevezett sztoris balettekkel. Kevés olyan darab születik, amit ránk képzelnek el. Mert például, belebújtam én *Giselle* testébe, lelkébe és ruhájába, de az mégsem olyan, mint amikor rám szabnak egy szerepet, nekem találják ki.

— Csajkovszkij házi szerzőnek számít a világ balettszínpadjain. Most, hogy sikerült vele a találkozása?

— Nem volt könnyű, szimfóniákra táncolunk és bizony voltak fárasztó próbák, a megszokottnál kicsit nehezebben ment a dolog. Nagyon izgalmas az Amadinda ütőegyüttes betétje, s most, a november 28-i premier előtti napokban természetesen már teljesen együtt vagyunk a zenével. Hogy az alakítás milyenre sikeredett, hát azt majd a közönség dönti el.

Várhegyi Andrea

HALLOMÁSAIM

Bertha Bulcsu

Titokzatos hangok

Az emberiség fészkelődik, nem érzi jól magát a bőrében, valami mást akar, de nem tudja, mit. Abszurd háborúk törnek ki, másutt másoknak látomásai keletkeznek, hinni akarnak valamiben, ami hasonló, de mégsem olyan, mint a megszokott régi Isten. Ez érződik a rádió *Más-világ* és a *Hatodik érzék* műsoraiban elhangzó észmecseréken, vitákon, vallomásokon. Meglepő, hogy mennyi jósnő, jövőbe látó, természetgyógyász, bioterapeuta, ufólátó ember bukkan fel. Legtöbb éppen a hajdani *Szovjetunió* területén, ahol mindent átszőtt a marxizmus és a materializmus legvaskalaposabb változata. Az orosz csodadoktorok *Budapesten* nyüzsögnek már. A végén még meggyógyulunk.

A Hatodik érzék múlt heti adása engem is ámulatba ejtett, mert az alcím: *„Kapcsolatkeresés egy rejtett világgal"*, ez alkalommal beteljesedett. Mi több, még a *Rádió- és Televízóújság* hátlapja is harmonizált ezzel a témakörrel. Tapasztalt ufómegfigyelők ültek a mikrofon körül, akik több száz vagy több ezer azonosítatlan repülő tárgyat láttak már, de most olyanok is szót kaptak, akik űremberekkel, ufonautákkal találkoztak, s fontos információkat kaptak tőlük. Állítólag *Magyarországon* már öten teremtettek kapcsolatot világűrből érkező emberekkel. Köztük, most a *Berki* család a legnevezetesebb, mert ők a *Duna-kanyarban* álló nyaralójukban egy különleges generátor tervét, matematikai leírását is megkapták az űremberektől, ami az emberiség energiagondjait, mi több, a rendszeres világűrutazásokat is megoldaná.

A kétkedők meggyőzésére az egyik fiú, *Berki Zoltán* közölte, hogy a különleges energiaforrás működési elvét, édesapja telepatikus úton kapta meg az űremberektől. Szerinte a világegyetemben négyfajta élőlény van, ezek közül a legprimitívebb a földi ember, de érkeztek már ide négy méter magas „gömberőműves" lények, a 130 centiméter magas humanoidok, akikkel ők is kapcsolatba kerültek, s létezik egy test nélküli fényember, ez a legmagasabbrendű élőlény. (Gondolom, az adóhivatal új elképzeléseivel, ezt a test nélküli embert célozza meg.) — A kételkedők tovább kételkedtek, gyanakodtak, de több matematikus, köztük egy villamosmérnök is azt állította, hogy ezek a Berki-féle képzetek nagyon szokatlanok, eddig ismert levezetésekben nem fordultak elő. Maga Berki úr is megszólalt, és olyan matematikusok, fizikusok, pénzemberek segítségét kérte, akiknek az agyában fel sem ébred a háború. Ha viszont az ellenkezője történik, félő, hogy az űremberek kitörölik az agyából az információkat. Az egyik ufószakember úgy vélekedett, hogy az űremberek nem akarják velük felvenni a kapcsolatot, s ha adnak is valamilyen információt, csak pötyögtetve.

Úgy látszik, most pötyögtettek valamit. Én mindent elhiszek, míg csak az ellenkezője be nem bizonyosodik. A műsor nagyon érdekes volt, várom a folytatást. Berkiék állítólag kiválasztott, különleges emberek. De mit csináljunk mi, egyszerű adóalanyok, ha szeretnénk kapcsolatot teremteni, jövőbe látni, megérezni, hogy tőlünk ötszáz kilométerre mi történik, hallani valamilyen titokzatos hangot a világűrből, vagy a szomszéd szobából. Ehhez nekünk a rádióújság hátlapján közölt hirdetés nyújt segítséget. Csak vennünk kell egy R. D. M. Whisper 2000-es készüléket, ami olyan, mint egy rádió, de nem az. Segítségével 30 méteres távolságból még a suttogást is hallani lehet, ugyanígy a lehalkított tv műsorát, vagy mindazt, ami a szomszéd szobában elhangzik. Az ára mindössze 999 forint. Olcsó és hasznos. Ha mondjuk rossz a rádióműsor, akkor helyette a falon túl a szomszédos lakásban veszekedő család szitkozódását hallgathatjuk. Máskor szuszogást, nyögést, visítozást, vagy a pénzügyi megbeszéléseket.

Ha önök azt gondolják, hogy a kereskedőcég nem tudja, mit hirdet, akkor tévednek. A hirdetés végén a következő olvasható: *„Figyelem! Fontos figyelmeztetés! Tilos a hallgatózás, kémkedés, privátbeszélgetések kifürkészése engedély nélkül. Kérjük tehát, hogy a készüléket az érintett személyek előzetes figyelmeztetése nélkül ne használja!"*

Itt ülök, és várom az előzetes figyelmeztetést. Aki le akarja hallgatni a beszélgetéseimet, bizonyára bekopog előtte, és udvariasan bejelenti.

Együtt és mégis külön

Több érdekes premiert ígér a holnapi eseménynaptár. A *Püski Könyvesházban* (Bp. I., *Krisztina krt.* 26.) *Illés Sándor: Akikért nem szólt a harang* című kötetét mutatja be *Szeredi Pál* történész. A délután öt órakor kezdődő könyvpremieren a vendégek között ott lesz *Püski Sándor* is, a kiadó igazgatója.

A három éve ellenzéki lapként indult *Hitel* szerkesztősége ugyancsak holnap délután öt órakor a budavári *LITEA* könyvesboltban (a *Hiltonnal* szemben) baráti beszélgetésre várja olvasóit, szerzőit és minden érdeklődőt.

Más téma, más helyszín. *Benkő Péter* meghívója az *Arizona Színházba* invitálja a nagyérdeműt. Ugyanis holnap délután három órakor bemutatja új nagylemezét, amelyen legsikeresebb számai szerepelnek. Az *Együtt és mégis külön* című nagylemez témáját jelzi a meghívón szereplő versike, mely imigyen zeng: *„Ha elmondanám, hogy igazán érzem, szerelmünk halott madár".*

Párizsi tudósítónktól:

Perverz darazsak támadása

Nincs olyan párizsi, aki ne ismerné a francia csodavonatot, a TGV-t. De ki hallott már a TGB-ről?

A *Tres Grande Bibliotheque* rövidítése ez, a gall irónia legújabb hajtása. Darázscsípés. Szó szerint: „Nagyon Nagy Könyvtár" és gunyoros hajbókolással kell kiejteni, mivel a *Nagyon Nagy Ember, Francois Mitterrand* „műve".

Pontosan miről is van szó? A világ legnagyobb és legmodernebb könyvtáráról, amely jelenleg még csak makett formájában létezik. A jó hírű francia építész, *Dominique Perrault* terve igencsak tetszetős, és épp ez az, ami a legkevésbé tetszik a parlamenti és egyéb ellenzéknek, *Chirac*kal, *Párizs* polgármesterével az élükön.

Képzeljünk el négy harmincemeletes tornyot, üveg- és természetes faborítással, *Párizsban*, a *Szajnához* közel. A tornyok szimmetrikus rendje szabad burjánzású, tágas parkot ölel körül, mintegy a termékeny szellemi rendetlenség szimbólumát. Az összhatásnak emlékeztetnie kell a középkori kolostorépítészet struktúrájára is (persze modern változatban), lévén a kolostor a régmúlt kor fő szellemi műhelye.

Az új könyvtár a szűknek bizonyult *Nemzeti Könyvtárnak* hivatott helyet adni, tudósoknak nyújtana ideális kutatási feltételeket, nem feledkezve meg a kultúrára, tudományra szomjazó, amatőr közönségről sem. Mikrofilmek, komputerek szolgálnák ki az érdeklődőket, a vadregényes parkra néző, világos olvasótermekben. A híres francia terminálszolgálat, a *„Minitel"* a lakásba vezetné, mint a csapvizet, az információs forrást. *Franciaország* összes közkönyvtára számítógépes kapcsolatban állna az Új Nemzeti Könyvtárral. A ritka, értékes könyveket az arra fölhatalmazott kutatók természetesen a helyszínen tanulmányozhatnák.

A leírás utópiának hat, és méltán kelt szakmai irigységet világszerte. Kevés az az ország, amelyik a jelenlegi hét szűk esztendőben hétmilliárd frankot tud (és akar!) költeni egy könyvtárra. De hát, az Eiffel-torony létezése óta tudjuk, hogy a francia ambiciózus nép, és égre törő kedve olykor a gigantizmussal határos.

Amit viszont végképp nem értek: nemrég petíciót írt alá és küldött az elnöki palotába 566 tudományos kutató, amelyben a terv felfüggesztését követelték. Úgymond, nem esztétikus, nem funkcionális a könyvek tárolása nincs megoldva, a fenntartása nem olcsó. Állítólag nem lesznek védve a nagyközönség testközelségétől. Annak idején, az Eiffel-tornyot is le akarták dönteni, a *Pompidou* centrumra is kígyót, békát kiabáltak. A „tudós" érvek fő mozgató rugója nem más, mint egyszer a szorongás, másszor az önző irigység, mindenkor az újtól való félelem.

Kétszáz francia építész ellen-petícióját magam is aláírnám: *„Perverz darazsak alattomos támadása ez, munkálkodó méhek ellen".*

Mindenféle értetlen-érzéketlen darazsak egyre szaporodnak. Többről van szó, mint a testközelségükről.

Megvéd-e majd ellenük a békebeli, pompázatos könyvtár?

Némety László

Szelíd bárányok és kis farkasok

Mai színházi életünk nem lep meg bennünket túlságosan sok szenzációval. Kevés a meghökkentő kísérlet, amely ha nem is számíthat az öröklétre, agresszivitásával mindig megbolygatja — többnyire megtermékenyíti — a konvenciőknak kitett kulturális életet. A pangásnak azonban annyi előnye van, hogy a ritka kivételek különös feltűnést és érdeklődést keltenek. *A legvidámabb barakk* című zenei-képzőművészeti-történeti-látványjáték a tatabányai *Közművelődés Házában*, szenzáció.

A műfaját egyszerűen nem tudom meghatározni. *Lehetséges, hogy egy kiterjedt barátság happeningje?*

— Valami ilyesmi, tényleg — mondja *Cseh Tamás.* — Kovács Ferenc barátunk, a tatabányai népművelő jött az ötlettel, amely kezdetben a régi dalokra épült volna, de aztán ahogy teljesen spontán összejött a „stáb", *Márta István, Rajk László, Galkó Balázs, Bereményi Géza* és a többiek, mindenkinek volt valami ötlete hozzá. Csak egy példát mondok: A történetben — a mi generációnk történetében — elérkeztünk a hetvenes évek elejéhez. Eszembe jutott, mi lenne, ha begördülne a krakkói vonat étkezőkocsija? A vodka akkor 32 forintba került! Azokban az években Lengyelországba jártunk, mint a legkönnyebben megközelíthető Európába. A dzsessz, az avantgárd, *Grotowsky*, maga volt a szabadság. Énekeltem itt is, ott is, és a barátságnak valami felemelő érzését élhettem át... Nagy idők voltak! A lányok szépek, a fiúk strammak, és Krakkó gyönyörű!

— Antoin és Desiré, a vidékről munkásszállásra felkerült két tisztaszívű vagány világot látott. Ugye így volt? Mi van ezekkel a fiúkkal?

— Elfáradtak. Azokon a helyeken, ahol énekelek, már nemigen találkozom velük — mondja Cseh Tamás —, de a gyerekeikkel igen. Átörökítettek egyfajta életérzést, kultúrát, s néha az az érzésem, hogy Antoin és Desiré még most is él. Kaptam egyszer egy furcsa levelet. A levélben arról értesített valaki, hogy Desiré ekkor és ekkor meghalt. Fantasztikusan hatott rám.

— És a vándorénekes Cseh Tamás nem fáradt el?

— Jaj, dehogynem. Gondoljon bele, miféle élet, mindig úton lenni! Nyíregyházától Szombathelyig. Nem az előadás a nehéz, mert, amit én csinálok, azt a műfajt a közvetlen kapcsolat élteti, és éltet engem is, amíg a színpadon vagyok, hanem igazán nehéz néha másnap, mindennap újra embernek lenni. Ugyanakkor nem tudnék másként élni.

— Van-e még közvetlen kapcsolat?

— Lehet, hogy most nincs. De akkora a vágy iránta az emberekben, az egészen kamasz korú fiatalokban is, hogy előbb-utóbb megint lesz. Én azt tapasztalom, hogy rám és Bereményi Géza szövegeire ma is kíváncsi a fiataloknak bizonyos rétege. A hatást nem a tapsokon mérem. A csendek most is ott jönnek be, ahol a zene és a szöveg kikényszeríti.

— A közös munka, az együtt gondolkozás igényét voltaképpen nagy örömmel tapasztalom — szól közbe *Márta István*, A legvidámabb barakk egyik szereplője, nem is tudom, mit mondjak: zenei irányítója?

— Szerepkörömnél fogva albérlő vagyok — mondja —, szóval ez a tatabányai buli is úgy jött létre, hogy a lakásomon néhányan összejöttünk, beszélgettünk, aztán becsöngetett még egy-két barátunk, és hajnalra kész volt a műsor. Már csak

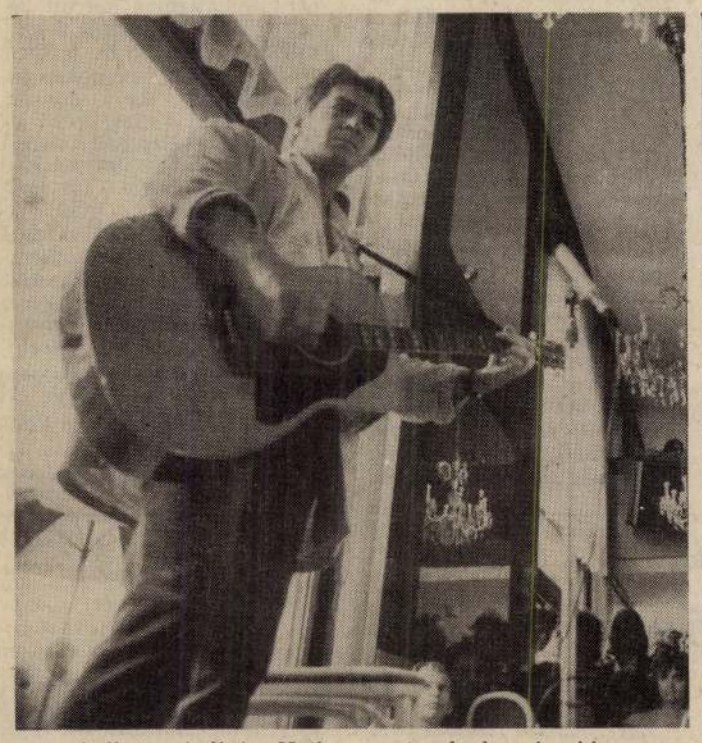

meg kellett csinálni. Nyilvánvaló, hogy a merev színházi struktúrának, a kulturális élet bizonytalan viszonylatainak a következménye, de azt kell mondanom: jó következménye. Mert újra elérkezett az idő, hogy összefogjanak azok, akik egyfajta értékrendet vagy színvonalat képviselnek. Így jött létre a *Hobo József Attila*-estje is, ahol előadásonként 80-100 állójegyet adnak el, akkora az érdeklődés.

És valóban. Átsétálunk a *Katona József Színházba.* A 3. sor tűzoltószékén ülök. Egyébként minden hely foglalt a zsölyékben és a padlón. Pedig ez nem rockkoncert. *Pedig* — mondja Cseh Tamás — *nem szelíd báránykák, hanem kis farkasok ülnek itt.*

Kovács Júlia

A zuhanás pillanatképei

„Betiltott szabadságszínház". „Egyszemélyes színház, egyedi bohóc". Meghatározások a Halász-színházról. Egy jelenségről, amely rettegett attól, hogy önmaga emlékművévé magasodjék. S amelynek emlékművét rombolva építik az emlékezők.

— Halász Péter — az Egyetemi Színpadon színészként eltöltött évek után — 1969-ben alapított önálló színjátszó társulatot *Budapesten, a Kassák Művelődési Házban.* Avantgárd előadásaikat sokféleképpen lehetett minősíteni (improvizációk, szimultán akciók, élet a színjáték terében), csak épp színháznak nem — az akkori értelemben. Az együttest 1972-ben hivatalosan betiltották. 1976 januárjában emigráltak. Idővel *New Yorkban* telepedtek le, *Squat* néven játszottak tovább, a nagy sikerek és a feloszlás között vibrálva.

A *Színház* című folyóirat mostani, október—novemberi, több mint százhúsz oldalas száma teljes egészében Halászékkal foglalkozik: dokumentumok, visszaemlékezések az előadások „szövegkönyvei", interjúk. A képek és szövegek felidézik, hogyan próbálta meg akkor a Halász-színház keblére ölelni a várost.

—r

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IGAZ SZÓ

1971 NOV

1021

Szilágyi Albert

SZILÁGYI ALBERT: Portré

821

Ismeretlen Áprily-portré 1927-ből

lönbségek is elválasztják egymástól. Közös vonása viszont pályafutásuknak mindenekelőtt az, hogy költői indulásuk még a háború előtti évekre nyúlik vissza (szinte mindannyian egyidősek a Nyugat első nemzedékével), alkotótehetségük valódi kibontakozását, újraindulásuk sikerét azonban csak a háborút követő történelmi változások hozzák meg, amelyeknek hatására, ha mégoly ellentmondásos társadalomszemlélet jegyében is, őszinte felelősségérzettel keresnek egyértelmű választ az új körülményekből adódó sorsproblémákra. Ekkor találnak igazán önmagukra, ekkor fordul feléjük az iro-

ügye és az ehhez kapcsolódó építési tilalom; 17 órától Juhász József, Huszka Imre, Nagy Levente a Tócóskerti Általános Iskolában (Margit tér 19.), ahol a téma a köztisztaság fenntartása, hulladékszállítás és szemétszállítási díj fizetése, valamint ismertetik a hőszolgáltatási díj módosítási rendeletét. Ez utóbbi fórumon meghívott vendégek: a polgármesteri hivatal üzemeltetési és beruházási irodájának, az AKSD-nek, valamint a hőszolgáltató rt.-nek a képviselői; 18 órától Juhászné Lévai Katalin, országgyűlési képviselő és Pallás György, önkormányzati képviselő Ondódon, az általános iskolában az önerős gázépítés lehetőségeiről tart fórumot.

MUNKÁSPÁRT. Szociális ellátás, segély, közgyógyellátás, lakásfenntartási támogatás – e témákban tart tanácsadást Edelényi Gáborné, a Munkáspárt önkormányzati képviselője február 10-én, 10-től 12 óráig Debrecenben, a Víztorony utca 13. szám alatt, a Petőfi-emlékkönyvtárban.

HÍREK

● VÉRADÁS. A Vöröskereszt megyei szervezete február 9-én 8 órától Vámospércsen, az egészségházban, valamint ugyanezen a napon 9.30 órától Bakonszegen, a kultúrházban tart kiszállásos véradó napot.

● ÜGYELET. A Tartalékos Katonák Országos Egyesületének hajdú-bihari szervezete a munka nélküli tartalékos katonák részére minden pénteken 9 és 12 óra között ügyeletet tart Debrecenben, a Péterfia utca 58. szám alatt (hadkiegészítő parancsnokság épülete).

● HELYSZÍNMÓDOSÍTÁS. Az agykontrolltanfolyamot végzettek baráti találkozóját február 9-én 17.30 órától nem a korábban tervezett helyszínen, hanem az agrártudományi egyetem színháztermében tartják a szervezők.

Ügyfélszolgálati telefonszámunk üzenetrögzítővel:
310-700

Az önkormányzat gazdasági feltételrendszere című fejezet: (*folytatás*) A város költségvetésének jelentős részét az intézményrendszer feladatai teszik ki, ezért a jelenlegi működési formát és tartalmát a költségek csökkentése érdekében felülvizsgálja. A város nem tudja biztosítani a jelenlegi struktúrájú intézményrendszer fenntartását. A források felhasználása

alapján: a teljes körű egészségesivóvíz-ellátásról; az alapfokú oktatásról és az alapfokú egészségügyi ellátásról; a közvilágításról; a helyi utak, valamint a köztemetők fenntartásáról. Az alapellátásokat biztosító vagyontárgyakat és alaplétesítményeket továbbra is a saját, vagy többségi tulajdonú gazdasági társaságai tulajdonában tartja.

kötelezettségei eleri
liárd forintot. Ezzel k
ahol lehetséges, arr
hogy az 1995–1996-os
esedékes nagy összeg
telezettségeket az és
a lehetőségek hat
hosszabb távra a ki
átütemeztesse.

(Folytatjuk

SZABADPIACI ZÖLDSÉG- ÉS GYÜMÖLCSÁRAK

	B.-újv.	Debr.	H.-bösz.	H.-nánás	H.-szob.
Alma	60–150	70–140	60–120	100–150	70–160
Banán	150–160	100–170	150–180	160	120–150
Burgonya	35	35–40	25–35	45	45
Citrom	230	180–200	200	220	230
Dióbél	900–1000	600–700	750	800	1000
Fokhagyma	200–230	130–170	180	200	200–220
Gomba	300	220–300	350	320	280
Karalábé	50	50–100	80	100	60
Karfiol	250–290	280	200	–	200
Káposzta	25	20–30	35	30	20
Kelkáposzta	60–80	60–80	80	100	45
Kiwi	–	180–220	220	220	220
Körte	–	120–180	–	–	–
Leveszöldség	–	50–60	80	160	–
Mák	250	200–250	250	400	–
Méz	–	320–500	450	–	350–600
Mandarin	220–250	180–220	180–220	250	220
Mogyoró	250	250	280	300	300
Narancs	150–160	120–150	150–180	160–170	200–250
Paprika	100/db	400–500	–	500	500
Paradicsom	390–400	250–300	–	400	–
Retek	180	30–40	120	150	–
Savanyú káposzta	50–55	70–100	80	80	60–70
Sárgarépa	60–80	500–100	80	100	100
Sütőtök	40	50–60	–	–	–
Szárazbab	300–350	260–360	–	–	–
Szőlő	–	500	–	–	500
Tojás	12–13	10–13	14	12–13	9–12
Torma	–	140	–	–	–
Uborka	450	350–450	–	150	400
Vöröshagyma	30	25–60	40	50	40
Vöröskáposzta	60	60	–	–	45–60
Zeller	120–180	80–200	100	100	80–100

sek száma egyébként csekély, min- szakmát oktatnak, ráadásul az ilyen

Szilágyi Elek

KORTÁRS KATALÓGUS

Szilágyi Elek

96. 11. 9
Hajdú-Bihari Napló

Hajdúböszörményben született 1933-ban. Már a középiskolában jól rajzolt, megnyert egy jelentősebb rajzversenyt, s úgy tűnt, egyenes út vezet a rajztanári pálya felé. Nem így történt. Csak kín-keservesen lett ember és festő – vallja. A nyomdászmesterség mellett szabadiskolákban és autodidaktaként tanulta a rajzolást és festést. Debrecenben, a Képzőművészeti Szabadiskolában Veress Géza festőművész tanította. 1958-ban szerepelt először az őszi tárlaton, majd Egerben dolgozott és tanult. 1960-ban „Vasöntők" című képével egy pályázaton első lett. Két munkáját az Ernst Múzeumban mutatták be. 1961-ben lett „szabadúszó", ekkor vették fel a Fiatal Képzőművészek Stúdiójába, egy évvel később a művészeti alapba. Elnyerte a stúdió egyéves ösztöndíját. Egy országos meghívásos gobleinpályázaton második lett. Beköltözve Debrecenbe (1974) néhány kollégával együtt indította-szervezte az „üzemi tárlatokat" (1990-ig). Alapító tagja több hazai és nemzetközi művésztelepnek, alkotótábornak.

Fontosabb kiállítások: (egyéni) 1961 – Parádfürdő, 1961, 1972 – Eger, 1962, 1967 – Hajdúböszörmény, 1967, 1972, 1975, 1980, 1983, 1987, 1988, 1993, 1995 – Debrecen, 1984 – Hortobágy, Polgár, 1988 – Audin le Tiche (Franciaország), 1991 – Budapest, 1992 – Miskolc; (kollektív) 1958, 1966-tól őszi, tavaszi, 1965-től országos, 1984–87 között Debreceni Műhely-, 1972–90 között üzemi tárlatok – Debrecen, 1963, 1964, 1967, 1972 – Budapest, 1964 – Miskolc, 1972 – Győr, 1982–95 – a Hortobágyi Alkotótábor hazai és nemzetközi kiállításai, 1990-től – Hatvan; (külföldi kollektív) 1966 – Ungvár, 1971–73 – Lublin, 1973 – Nagyvárad, 1977 – Targoviste, 1987 – Kazimierz, Metz, Thionvile, 1988 – Bréda, 1992–95 – Laon-Vervin.

„Dolgozom s haladok tovább a magam választotta úton. Ha sikerül tartalmas, szép munkát készítenem, boldog vagyok. Nem tartozom a forradalmi újítókhoz. Szemléletem és kifejezésmódom (lírai realizmus) a természet felfedezésével, törvényeinek megértésével gazdagodott. Igyekeztem olyan emberré válni, hogy a környezetem s munkáim egymást kiegészítve őszinték és igazak legyenek. Munkáim értéke: milyen általános emberi igazságokat hordoz, amit látok, s igaz-e az, amit érzek. A természet kimeríthetetlen szépsége és mérhetetlen gazdagsága lenyűgöz. Gyönyörködtetés és tanítás a célom, hiszen magam is gyönyörködöm és tanulok. Szeretném, ha munkáim előtt a néző szeme, szíve megnyugodna, megpihenne e felfordult, elembertelenedő világban. Nem »törtem« én ki gyermekkorom földművelői közül. Dolgozom, s élek úgy, mint ők."

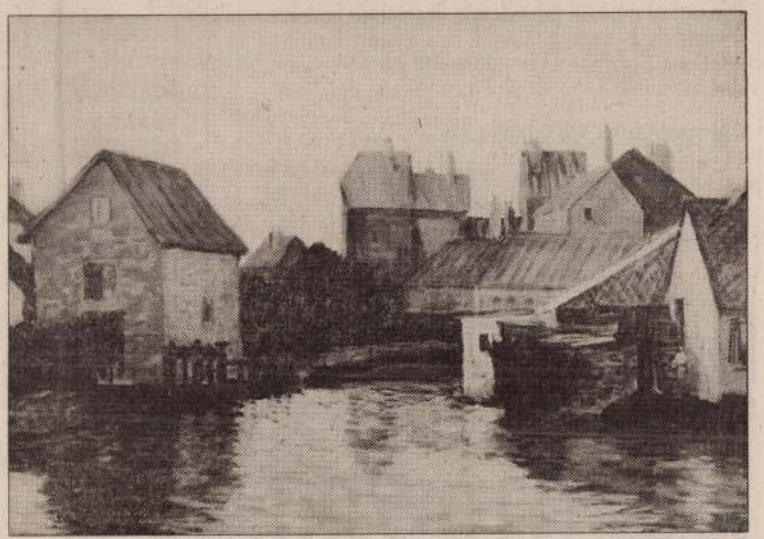

Szilágyi Elek alkotásai Portré, reprodukciók: Magánarchívum

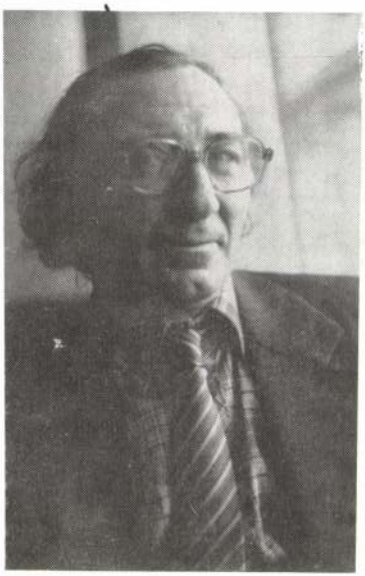

Szilágyi Elek

(1933, Hódmezővásárhely)

Debrecen
Hajdú J. u. 17.
4032

Vörös Nap

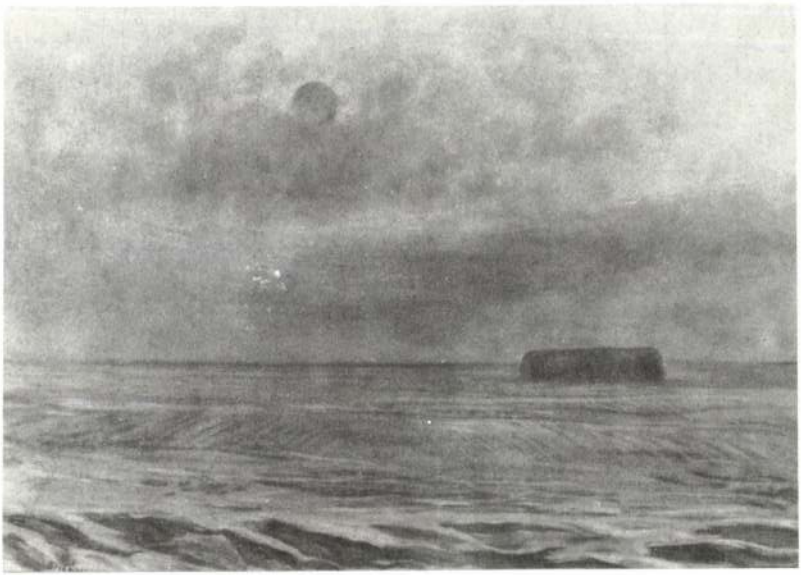

Tar Zoltán

(1913, Balmazújváros)

Debrecen
Poroszlay út 58.
4032

Folyópart télen

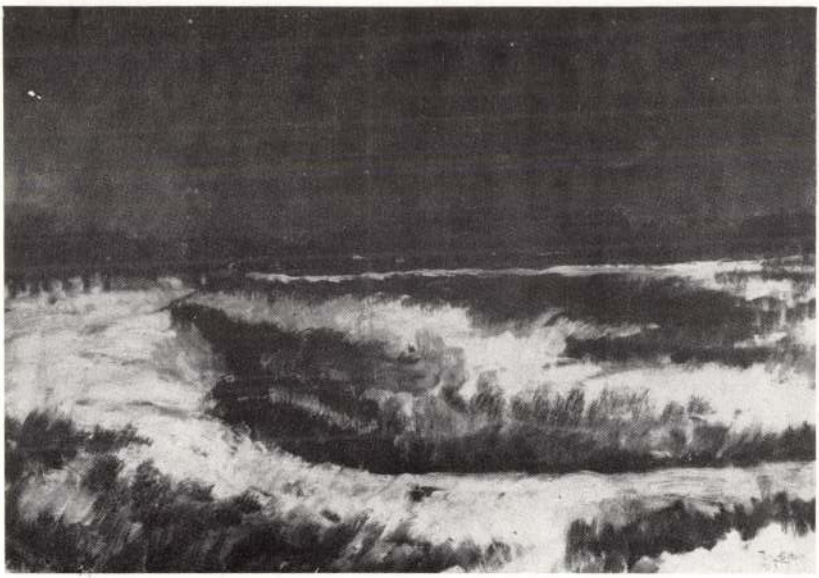

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi E.

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

1965 MÁJ 29.

1021

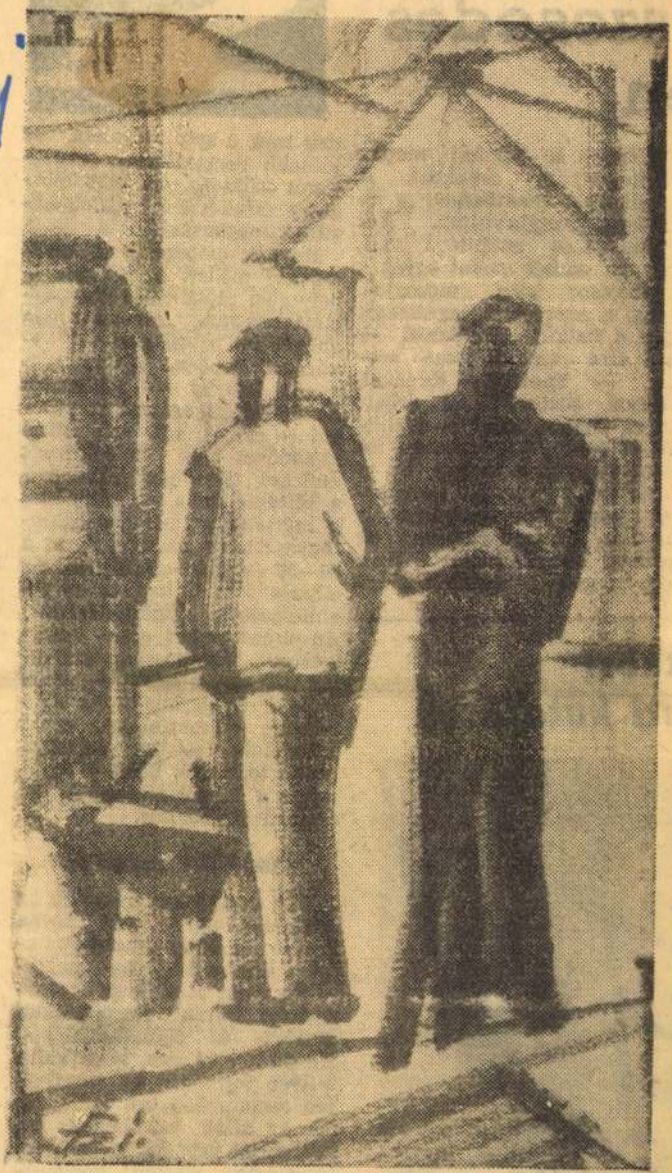

Szilágyi E.: ÉPÍTŐK

eszesedés
en

nyeképpen a fizikai munka jelentékenyen csökkent. A táplálkozási lehetőségek is jelentősen megjavultak. Kényelmessé és csábítóvá vált, hogy az ember sokat egyék s ugyanakkor alig mozogjon. Pedig a szervezet egészségét csak a fizikai munkával — vagy ami ezzel teljesen azonos, — sporttal, tornával, úszással, turisztikával érhetjük el. Éppen ezért ne tekintsük se falun, se városban felesleges pénzkiadásnak, ha a kultúrházak mellé tornatermet vagy sportpályákat is építenek. Természetesen az egészség megóvásához nem elég, ha csak a fiatalok jelen-

idősebb nemzedéknek fokozatosan szüksége van több mozgásra érrendszere rugalmasságának megtartásáért.

Korunk emberénél a kevés mozgás mellett elsősorban a helytelen táplálkozás okoz érelmeszesedést. „Mi rossz van abban, ha bőven eszünk?" — kérdezik többen. A jó magyaros konyha — különösen ha bő táplálkozással is párosul — sajnos túl sok állati zsíradékot és túlcukrozott ételeket tartalmaz. Általában a túltáplálkozás — különösen a mértéktelen zsír- és cukorfogyasztás — gyakran vezet a 40—50 év után elhízáshoz. Az elhízás viszont kedvez az érelmeszesedés kialakulásának. Az elmeszesedett erek veszélyeztetik létfontosságú szerveink, az agy, a szív, a vesék működését, ugyanakkor a hájfelesleg a csontjainkra és az ízületeinkre sokszor elviselhetetlen terhet ró. Ezért is kívánatos a mértékletesség és az ésszerű táplálkozás.

Fiatalító étrend?

Már most sokat tehetünk az évtizedek múlva öreg korba kerülő iskolásgyermekeink fiatalos öregkoráért, ha megtanítjuk őket arra, hogy télen-nyáron bőven fogyasszanak főzelék- és gyümölcsféléket. Ne múljon el nap, hogy valamilyen formában ne szerepeljen asztalunkon tej, tojás, túró. Az állati zsíradékok fogyasztását ugyanakkor a lehetőségekhez mérten korlátozzuk. Az étel ízletességének, vagy jóságának jellegzetessége ne a zsírosság legyen. Ha a gyermek hozzászokik a zsírtól

etközi
zati kutatások

pártjaink között. Ez az alapja, l
induló pontja a mostani moszkv
tanácskozásnak, amely — bizony
sak vagyunk benne — fontos h
zájárulás lesz testvérpártjaink
vábbi eredményes együttműkö
séhez.

Az SZKP és az MSZMP — a szovjet és a magyar kormány eddig is, s joggal hisszük, a jövőben is — nagyszerű példáját adta és adja az imperializmus ellen, a harcoló Vietnam megsegítéséért, a haladásért, a béke ügyét befolyásoló nemzetközi kérdések megoldásáért való egybehangolt fellépésnek.

Mindkét ország tagja a Varsói Szerződésnek, s a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának. A kölcsönös előnyökön s a közös kötelességvállaláson nyugszanak ezek a rendkívül fontos nemzetközi szervezetek. Múlhatatlan, hogy amikor a magyar és a szovjet vezetők most országaink testvéri kapcsolatainak további elmélyítéséről cserélnek véleményt, szóba kerüljön az a mindkét fél által oly sokszor kinyilvánított szándék: tovább erősítjük védelmi szövetségünket, s még inkább elmélyítjük a KGST-ben is megvalósuló gazdasági együttműködésünket országaink, s a szélesebb szocialista tábor javára.

De a magyar—szovjet barátság nemcsak tárgyi viszonyok, kapcsolatok rendszere. Népeinket erős érzelmi szálak fonják össze, s ez utóbbiak szempontjából a Kádár János vezette magasszintű küldöttség látogatására, a Szovjetunió különböző vidékein való utazásaira, az emberekkel való találkozásaira ismét kiemelkedő szerep vár. Meggyőződésünk, hogy a mostani látogatás még magasabb hőfokra hevíti népeink baráti érzéseit.

Ezekkel a gondolatokkal kívánunk sikeres munkát párt- és kormányküldöttségünknek.

n,
ma
éde
zip
ezs
gornij, G. I. Voronov, ..., A
Selepin, V. V. Grisin, V. P. Mzsavanadz
K. F. Katusev, F. D.Kulakov, B. N. Pon
vábbá G. Sz. Dzocenyidze, a Legfelső T
tese, Leszecsko és Novikov miniszterel
mos minisztere, közöttök Gromiko külü
honvédelmi miniszter, F. J. Tyitov, a Sz
vete, Fedoszejev akadémikus, a Szovjet-
és sokan mások.

Az estebéden Leonyid Brezsnyev és
szöntőt.

Leonyid Brezsnyev

— Engedjék meg, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a Szovjetunió kormánya és az egész szovjet nép nevében üdvözöljem önöket Moszkvában — mondotta első szavaiban Brezsnyev elvtárs. Az önök személyében mi a Magyar Népköztársaság dolgozóit, a dicső munkásosztályt, a dolgozó parasztságot és az értelmiséget üdvözöljük.

Régi barátokként találkozunk, hiszen népeinket, a Szovjetunió és Magyarország kommunistáit régi és igaz barátság fűzi össze, amely sok próbát állt ki és a szocializmus, a kommunizmus eszméiért vívott közös harcban szilárdult meg.

— Pártjainknak és kormányainknak, melyek felelősek országaink boldogulásáért és felvirágzásáért, a szovjet—magyar együttműködés sikeres fejlődéséért, sok bonyolult, a közös érdekeket érintő kérdést kell megoldaniuk.

— Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja és a Magyar Szocialista Munkáspárt között teljes a nézetazonosság a nemzetközi kommunista mozgalom és a nemzetközi helyzet minden elvi kérdésében, a szocializmus és a

Szilágyi Elek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1968 JÚN 28

SZILÁGYI ELEK • TANULMÁNY

(Szilágyi Elek 1933-ban született Hajdúböszörményben. 1962-ben felvették a fiatal művészek stúdiójába, 1963-ban tagja lett a képzőművészeti alapnak. 1966-ban tért haza Hajdúböszörménybe. Eddig négy önálló kiállítása volt az ország több városában s budapesti tárlatokon is részt vett.)

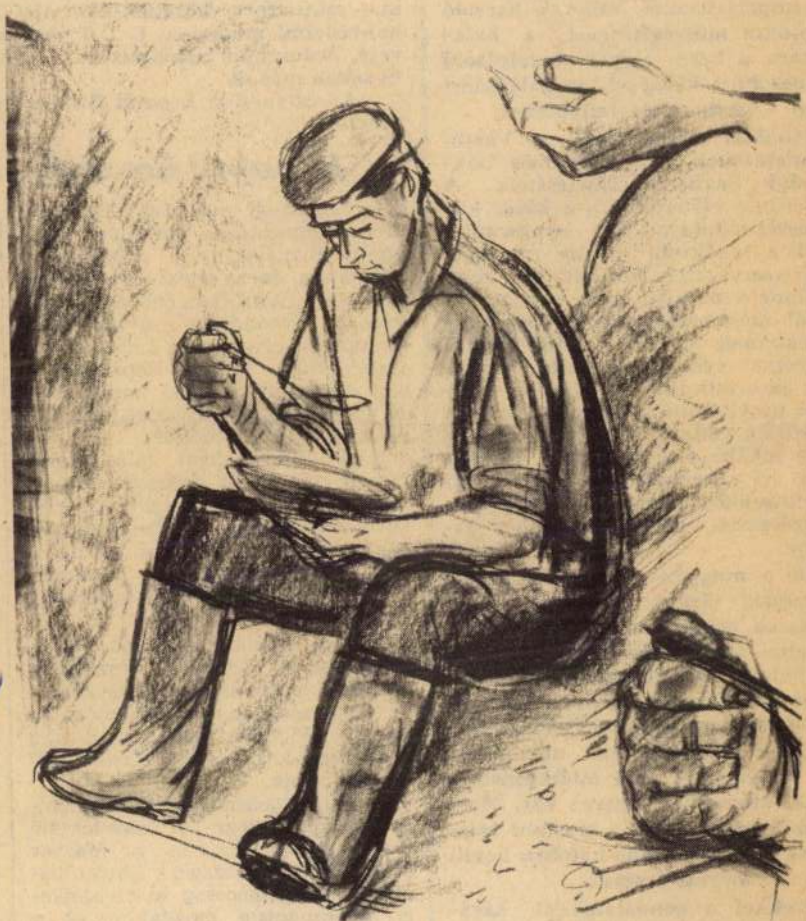

MÜVÉSZETI IRÓ TAGFELVÉTEL 1991. junius 18.

Bárdosi József Szentendre	35 éves	ETKF rajz-népmüvelés tagozat ELTE Bölcsészkar 87. óta dolg. a váci Tragor Ignác Muzeumban	szakdolgozat: Magyar naiv müvészet évente 4-5 kiállitást rendez, kortárs müvészettel és müvészet elméleti problémákkal foglalkozik	
Galavics Géza Budapest		MTA Müvészettörténeti Kutatóintézetének munkatársa	kiállitásmegnyitók, televiziós müsorok, müvészettörténeti összefoglalás, napilapcikkek kiállitáskritikák	
Klaniczay Julia Budapest	37 éves	ELTE-tanári diploma 77..óta az Akadémiai Kiadó idegennyelvü szerkesztőségén dolgozik	Dévényi István javasolja felvételét	
Simon Magdolna Kecskemét		ELTE müvészettört. szak 1980. 82. óta dolg. Kecskeméten	82. 83. Cifrapalota felujitása és Képtárrá alakitása, itt az állandó kiállitást Bánszky Pállal rendezte. 83. óta vezeti az intézményt	Benes József dr. Bánszky Pál javaslata
dr. Szilágyi András Budapest	43 éves	ELTE Bölcsész Kar müvészettörténet és francia szak 72. óta az Iparmüv. Muzeum müvészettörténész muzeológusa 87. óta tudományos főmunkatárs	középkori magyar ötvösmüvészet 76. 78. Nagytétényi Kastélymuz. "Reneszánsz és barokk kisplasztikák", 84. Az időmérés története, 85. Müvészet és mesterség 89. Barokk és rokokó publikációk a felsorolás szerint	Rózsa Gy. javasolja
Timár Katalin Budapest	29 éves	ELTE Bölcsész Kar, angol-müvészettörténet szak jelenleg angol nyelvtanitással foglalkozik	86. óta dolgozik Galántai György ARTPOOL Archivumában előadás-sorozatok FMK képzőmüv. szekciójának volt vezetője 1990. óta titkárként tagja a Media Research csoportnak. irásairól a felsorolás szerint	

SZILAGYI Andras

Frauneau	1989
Ajka	1990

Válogatott irodalom/Bibliography:

Szelestei László: Üvegkollekciók Zalaegerszegen
Művészet 1981. augusztus (54–55 p)

Vadas József: Üvegen innen, kerámián túl
ÉS, 1982. május 7.

Nagy Zoltán: Mostoha gyermek az üveg?
Népszabadság 1982. május 14.

Hajdu Éva. Az üveg
Magyar Nemzet 1982. május 12.

Balog János: Az üveg csillogása
Új Tükör 1982. június 6.

Tasnádi Attila: Utószó a fiatal művészek találkozójához
1983. július 26.

Sz. E.: Lámpák egymás közt
Lakáskultúra 1984.

Varga Vera: Üveg, használati és díszüvegplasztika
Művészet, 1986. június (56 p)

Neues Glas 89/2. (180 p)

A hódmezővásárhelyi zsinagóga rózsaablakának és ajtóinak helyreállítása
Ólmozott üvegablak a Metrimpex részére
Szegedi „Református" ház mozaik rekonstrukciója

Csoportos kiállítások/Group exhibition:

1973-tól

Budapest Vigadó Galéria „Az üveg"	1982
Balatonfüred, Galéria	
Országos Iparművészeti Kiállítás	1985

Kiállított művei:

Váza I./Vase I.
csiszolt, homokfúvott ólomüveg 35 x 10,2 cm
Váza II./Vase II.
csiszolt, homokfúvott ólomüveg 35 x 12 cm
Váza III./Vase III.
csiszolt, homokfúvott ólomüveg 25 x 17 cm

SZILÁGYI András

Cím/Adress:
1137 Budapest, Pozsonyi út 1.

Szül. év, hely/Date and place of born:
1949. Budapest

Tanulmányai/Studies:
Bp. Iparművészeti Főiskola
1973-tól az Orosházi Üveggyár tervezője
1978-tól az Üvegipari Művek művészeti vezetője
1989-től a PANNONGLAS Ipari Rt-ben folytatja munkáját

Díjak/Prizes:
A Művelődésügyi Minisztérium Nívó-díja
A Terítési kultúra pályázat kollektív II. díja

Művei közgyűjteményekben/Works an public collections:
Budapest Iparművészeti Múzeum

Köztéri munkái/Mural works and works at public places:
Pápai Házasságkötő terem lámpái (fémszerkezet)
Madarassy István (ötvös)
Győr Városi Tanács díszterem lámpabúrái
Szeged ÚJ Hungária Szálloda külső mozaikja
Minya Máriával közös tervezés
Eger Kispréposti palota savazott festett üvegfalának és üvegcsillár rekonstrukciója

I. Tihanyi Üvegtriennálé, Tihanyi Muz.
1990. június 2.-okt. 31.

Bp., Marx téri optikai szaküzlet foncsorozott, fogyasztott üvegei
Bp., Gösser söröző, ólomüvegezett portál
Cserkeszőlő, Házasságkötő terem, színes ólomfoglalású üvegezés
Debrecen, Arany Bika Szálló hallja, plasztikus tükörüveg menynyezetburkolata
Debrecen, Megyeháza Kernstok Károly által készített üvegeinek restaurálása és kiegészítése
Hévíz, Hotel Thermál, falburkoló üvegplasztikája (szalon), csillárok (étterem)
Keszthely, Gösser söröző, ólomüvegezett portál
Martonvásár, Brunswick kastély, ólomfoglalásos ablakok és lámpák
Moszkva, Magyar Nagykövetség fogadóterme, mobil térelválasztó üvegfal
Pécs, Házasságkötő terem, színes ólomüveg ablak
Pécs, Martyn Múzeum, ólomfoglalásos díszüveg ablak
Pécs, Megyei Könyvtár, színes ólomüveg ablak (Martyn Ferenccel közösen készült)
Pozsony, Hotel Bratislava, éttermi világítótestek
Szombathely, Városháza tanácsterem, színes üvegfal-kompozíció

Egyéni kiállításai/One man exhibitions:

Budapest, Csók István Galéria	1955
Budapest, Műcsarnok	1960
Budapest, Csók István Galéria	1965
Prága, Városi Múzeum	1967
Budapest, MTV Galéria	1971
Szeged, Képcsarnok	1972
Veszprém, Képcsarnok	1972
Zalaegerszeg, Művelődési Ház	1973
Budapest, Csók István Galéria	1976
Kecskemét, Megyei Művelődési Központ	1976
Balatonfüred, Iparművészeti Vállalat Ajándékcentruma	1977

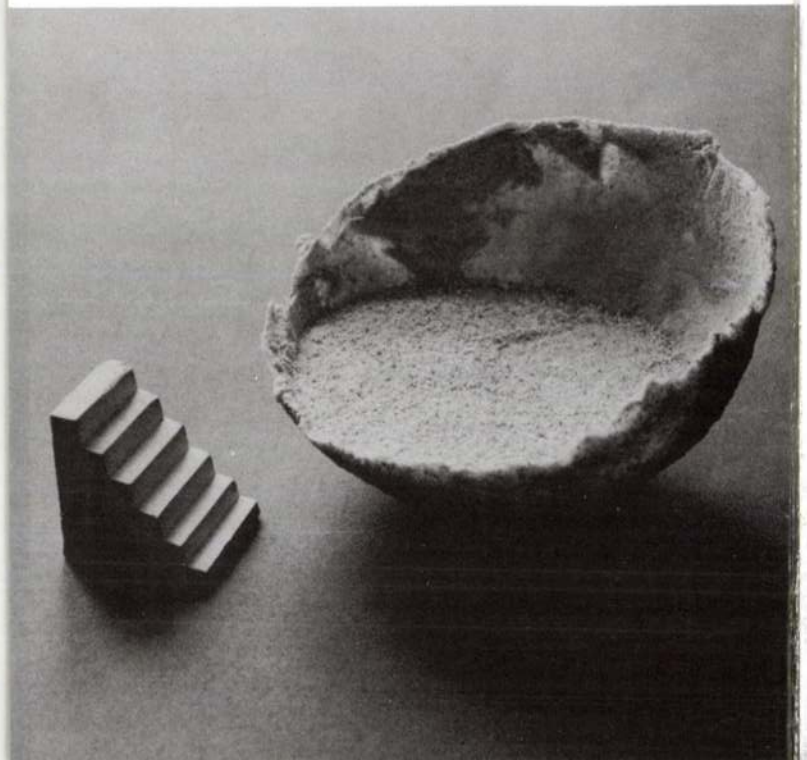

Tisztelettel
meghívjuk Önt
BAKOS ILDIKÓ, GÁBOR ÉVA MÁRIA,
SZILÁGYI BERNADETT kiállításának megnyitójára 1995. március 2-án 17 órára a
VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.) A kiállítást Dr. PÁL FERENC irodalomtörténész nyitja meg. Közreműködik: HORVÁTH KORNÉL ütőhangszeren, LANTOS ZOLTÁN hegedűn.
Megtekinthető: március 2-tól március 19-ig hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

MT REKLÁMIRODA

BAKOS ILDIKÓ

GÁBOR ÉVA MÁRIA

SZILÁGYI BERNADETT

A műtermemben megrendezett kiállításom anyaga:

Az idő üzenete I.–III.	bronz	30x42x21cm	1992
Nézőpont I.	bronz-márvány	70x70 cm	1992
Nézőpont II.	bronz-márvány	70x110 cm	
Nézőpont III.	bronz-vörösréz	70x70 cm	
Távoli utazás	bronz-márvány	50x85x25 cm	1992
Távoli utazás	bronz -márvány	60x100x30 cm	
Távoli utazás	mávány	56x72x8 cm	
Rianás	bronz-gránit	38x38x17 cm	
Éjszakai csónakázás	bronz-gránit	38x38x18 cm	1991
Csend variációk I.–IV. éremsorozat	márvány	Ø 19 cm	1990
Csend variációk I.–IV. éremsorozat	bronz	Ø 19 cm	1992
Egy mondat 8 db-os éremsorozat	bronz gömb metszetek	Ø 13 cm	1991
A titok lentről I.– V. éremsorozat	bronz	Ø 13 cm	1992

Budapest, 1992 szeptember, Várbazár

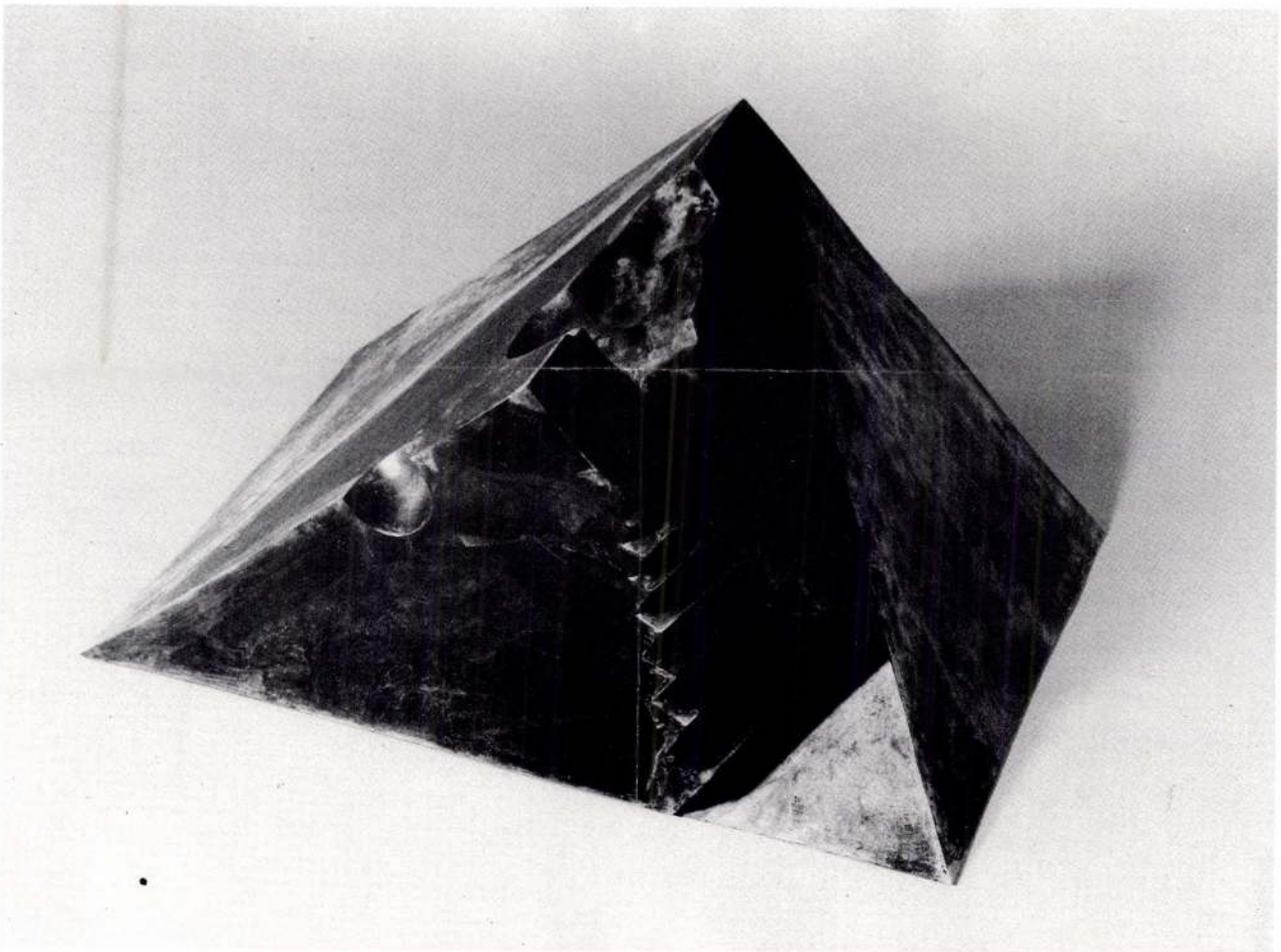

Az idő üzenete III.

Szilágyi Bernadett szobrászművész

1951. szeptember 13. Pápa

1966-'70	Középiskolai tanulmányok a Pécsi Képzőművészeti Gimnáziumban
1973-'77	Művészeti tanulmányok a Magyar Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán
1977-'79	Két év mesterkurzus
1979	Derkovits ösztöndíj

1987 óta a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének tagja

Egyéni kiállítás:

1985	Fűzfőgyártelep

Csoportos kiállítások:

1977	Műcsarnok
1985	Éremkiállítás a Vigadó Galériában
1985	"Az új Nemzeti Színházért" pályázat és kiállítás (I. díj)
1987	Fiatal Művészek Stúdiójának kiállítása
1987-'89-'91	VI., VII., VIII. Országos Érembiennále, Sopron
1987-'89-'91	X., XI., XII. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécs
1989	"A Várbazár", Budatétény Művelődési Központ
1990	"Kép '90" Műcsarnok
1991	Ferenczi Béni és Noémi tiszteletére rendezett kiállítás, Vigadó Galéria
1991	"A Várbazárért" kiállítás a Budavári Palotában
1991 és '92	Képzőművészek Szövetsége Szobrász szakosztályának kiállításai az Árkád Galériában

Külföldi csoportos kiállítások:

1977	Collegium Hungaricum, Bécs
1990	F.I.D.E.M., Nemzetközi Érembiennále, Helsinki
1991	Medallions '92., Napier, Auckland

Köztéri művek

1979	Színház, samott dombormű 2x7 m^2, Kazincbarcika
1982	Ősz, bronz 220 cm, Budapest
1983–'84	Samott dombormű, 25 m^2 (5 db), Veszprém
1984	Nagy László emlékére, bronz dombormű, 90x70 cm, Iszkáz
1989	Nyár, bronz-kő, 180 cm, Fűzfőgyártelep
1989	Irinyi János bronz dombormű 85x75 cm, Fűzfőgyártelep
1990	Szabó Kornél emlékére, bronz-kő dombormű,120x120 cm, Fűzfőgyártelep
1990	II. Rákóczi Ferenc, bronz-kő, 90–80 cm, Peremarton
1990	Ady Endre, bronz-gipsz, 150x150 cm, Berhida

Tanulmányutak:

Görögország, Norvégia, Jugoszlávia, Németország

Műterem: Budapest, 1013 Ybl Miklós tér 4. Várbazár

Lakás: Budapest, 1027 Frankel Leó u. 3. Tel.: 1354-609

Szilágyi Bernadett

A NITROKÉMIA fennállásának hét évtizede alatt a magyar vegyipar egyik legnagyob gyárává fejlődött. Élenjáró volt – és ma is az – a kutatás, fejlesztés, gyártás területén, de meghatározó tényezője az egész nyugat-dunántúli térségnek. Mindig az összhangra törekedve arculata együtt fejlődött a táj, a környék és az itt élők arculatával. A szakmai fejlődésen és fejlesztésen túl mindig maradt erő a kultúra, a művészet, a sport, az oktatás segítésére, támogatására. A közéleti és kulturális mecénás szerepét – ezúttal Szilágyi Bernadett esetében – a vállalat egész kollektívája tudatosan vállalja.

Az alkotóművész személye és művészete kötődik a tájhoz, az itt élő emberekhez és a vállalathoz egyaránt. Munkáját segítve úgy érezzük, hogy mi is részeseivé válunk sikereinek.

porttilalma

ban, de más európai
s érint. Nagy-Britan-
z elsődleges célunk,
k a marhakórt. Erre
elképzeléseink van-
rópai állatorvosok is
Könyörtelenül küz-
gség ellen: idén egy-
et vágunk le, amely
t marhaállomány tíz
legtiltottuk az olyan
használatát, amely
a BSE vírust.
tannia az egyetlen
zág, amely ezt meg-
rhakóros esetek szá-
ritanniában 65 száza-
kent az elmúlt négy

l nagyon súlyos
ban. (...)
lleges célunk,
kórt.
nk vannak,
üdvözöltek.
egség ellen:
amely az egész
a. Megtiltottuk
nely terjesztheti
az egyetlen
gtette. (...)
n lépéseket,
mányában
t a BSE.”

vábbra is csökkenő
mutat. Az emberek
legfontosabb dolog.
terelnök ebből nem
ha saját népemről
pen ezért a vírussal
neneket leölettük, és
nőrzés mellett meg-
ik. Az idősebb álla-
rülhetnek az emberi
láncba. Csak fiatal és
szarvasmarhát enged-
fogyasztásra. Egyet-

latállományában pedig ugyancsak felütötte fejét a BSE.

Ezen ellenőrző mechanizmusok bevezetése után az Egészségügyi Világszervezet, a párizsi székhelyű Állategészség-ügyi Világszervezet és a brit egészségügyi főbiztos is azt mondta, hogy a brit marhahús biztonsággal fogyasztható.

Úgy gondoljuk tehát, hogy minden alapot nélkülöz az Európai Uniónak a brit marhahús elleni exporttilalma. És itt jön a harmadik probléma, a fogyasztók bizalma. Ez nem jelenthet alapot kereskedelmi tilalom bevezetésére, de elfogadom, hogy a bizalom fontos dolog. Ez európai ügy. Más nemzeti piacokon a marhahúseladás valóban nem olyan mértékű, mint Nagy-Britanniában. Ezért nem is kérjük a tilalom egyidejű és azonnali feloldását. Egyetértünk azzal, hogy ennek lépésről lépésre kell megtörténnie, amennyiben a tudomány és a tények igazolják, hogy valamennyi lépés helyes, és az emberi egészség védelmét szolgálják.

Csupán annyit kérünk, hogy a politikai ügyet oldjuk meg. Hogy az Európai Unió hozza létre azt a – tudományos alapokon és tényeken nyugvó – keretet, amely elvezet a tilalom lépésről lépésre történő feloldásához. Az állattartóknak tudniuk kell, hogy mikor és mit kell tenniük a normális állapot visszaállítása érdekében. Az Európai Bizottság és az olasz elnökség keményen dolgozott azért, hogy létrehozzon egy ilyen menetrendet a firenzei csúcstalálkozó előtt. Üdvözlöm az erőfeszítésüket és a szándékot, hogy figyelembe vették javaslatainkat. Nagyon szeretném hallani azokat az ötleteket, amelyekkel partnereink állnak majd elő. Európa így működik: mindenki jószándékára szükség van. Nagyon remélem, hogy ezen a héten megtaláljuk a megoldást, magunk mögött hagyhatjuk ezt a problémát, és az élet visszatérhet

Megélhetési bűnözés

SZÁNTÓ PÉTER

Olvasói levélből tudom, hogy a budapesti Bajcsy-Zsilinszky út sarkán, a Haas és Czyzek bolt környékén álló autók ablaküvegét újabban hetek óta minden éjszaka betörik. Nem mindig ugyanazokét, de hát persze az is hülye, aki, mint a viccben, másnap is arra megy, ahol megerőszakolták.

Mármost a dologban nem ez az érdekes, hanem az ok. Az ugyanis nincs. A viszonylag modernebb autókban a beépített rádió kódos, ha kiszerelik – és azt se mindig könnyű –, használhatatlan. Épeszű ember már évek óta nem hagy semmi értékeset a kocsijában nappal se, nemhogy éjszaka. (Ennek persze ellene mond, hogy naponta hallunk nyolcmillió forinttal kocsikból elrabolt táskákról, de hát az ember mifelénk már csak olyan sanda, hogy ilyenkor inkább gyanakszik biztosítási csalásra, pénzügyi hiány eltüntetésére, mint fékevesztett emberi hülyeségre a táska gazdája részéről.) Mindenesetre a Bajcsyn feltört autókból legföljebb a kutya foszlott pokrócát, néhány reklámtollat, esetleg valami aprót lehet elvinni a kuplungkar mellől.

Magam is jártam a helyszínen, és láttam is egy ilyen autót. A jobb első ablakát teljesen kitörték. A környékbeli bölcs kádik, akik reggel óta ácsorogtak ott és értelmezték az éjszakai eseményt, azt mondják, valami erős szerszámmal, vídia acélrúddal, ilyesmivel lehet csak így betörni egy vastag, hőkezelt üveget; a pozdorjává tört szilánkok nyolc méteres körzetben hevertek szerteszét.

Rendőrt persze nem érdemes hívni. A múltkoriban – az újságok is hírt adtak róla – valaki, akinek rendszeresen elbántak a kocsijával, a sokadik alkalommal csapdát állított, videóra vette az egészet, és kihívta a rendőröket, akik büszkén nyilatkozták utóbb, hogy majdnem nem vették észre az egészet, olyan gyorsan történt, de azért a videó nyomán elfogták a tettesek egyikét. Később a rendőrség azt tartotta fontosnak az egész esetből kinyilatkoztatni, nehogy ám azt gondolja valaki, hogy a csapdát ők állították, mert ők ilyen csúnya, sunyi dolgokat nem szoktak csinálni, az teljesen állampolgári magánakció volt.

Hallottam persze rosszabb esetről is, mert a Bajcsy úti kádik valamelyike azt mondta: az egyik károsult azonnal észrevette az ablakbetörést, megzavarta és elkergette a tetteseket, de hiába hívta a rendőröket, hogy álljanak lesben. Azt felelték neki, nem állíthatnak rendőrt minden egyes budapesti autóhoz. S miközben „hősünk” – de ezt csak sorstragédiai értelemben mondom – telefontól a kocsiig rohangált, a tettesek persze visszatértek és kirámolták a kocsit. Sőt aznap reggelig még más tettesek is. Ami mozdítható volt, elpakolták.

Az egyenleg matematikai szempontból egyszerűen fölállítható. Egyik oldalon áll: a koszladt pokróc, a reklámtollak, az esetleg néhány száz forintnyi apró. Mit lehet érte kapni, ha a tolvaj értékesíti? Két felest, egy bögre meleg kávét valamelyik talpiban? Elképzelhető persze olyan megszorult ember, akinek már ennyire se telik, azt is így kell megszereznie. Állítólag ezt nevezik megélhetési bűnözésnek. Csakhogy a mérleg másik serpenyőjében nem a pokróc, a toll, az apró értéke van, hanem a kitört ablaküvegé. Ami húszezertől akár százezerig terjedő költség lehet. És mert az autósnak – ha ugyan van egyáltalán biztosítása – hatalmas az önrészesedése, a biztosító nem fizet a kárért.

A megélhetési bűnözés pedig NEM EZT jelenti. Megélhetési bűnöző az, aki kiflit és tejet lop a közértben, elemel néhány répát a piacon, de még az is, aki ellopja valaki udvaráról a kiteregetett lepedőt. Nem mondom, hogy ez szép dolog, hogy törvényes, de

Szilágyi Dezső

Az elvesztett ártatlanság állapota

Szilágyi Dezső a budapesti bábvilágfesztiválról

MH-interjú

Bábvilágfesztivál és -kongresszus lesz Budapesten június 23-ától 30-áig. Az UNIMA (Bábjátékosok Nemzetközi Szövetsége) által szervezett eseménysorozaton huszonhat országból negyvennégy színház érkezik. Ezeken kívül még számos alternatív program látható. Az előadásokat a Budapest Bábszínházban, a Kolibri Színházban, az Új Színházban, a Radnóti Színházban, a Merlin Színházban, a Játékszínben, a Vörösmarty téren, a Deák téren, a Vajdahunyad várában tartják. Dr. Szilágyi Dezsőt, az UNIMA Magyar Központjának elnökét kérdeztük a nagyszabású rendezvényről.

Szilágyi Dezső Bródy Vera bábtervező életmű-kiállításán FOTÓ: ISZA FERENC

• A drezdai fesztiválon jelen lehettem, reggel kilenctől hajnali háromig, több helyszínen zajlottak az események. Ilyen nagyszabású lesz a budapesti fesztivál is?

Az eddigi fesztiválokhoz viszonyítva közepes méretűnek mondanám. A hivatalos programban huszonhat országból negyvennégy színház érkezik külföldről, és a tervek szerint száznégy előadást tart. Ehhez még hozzá kell számolni a tíz hivatásos magyar bábszínházat, és tizenhárom másik együttest, amelyek szintén szerepelnek a fesztiválon. Ezeken a produkciókon kívül még számtalan alternatív program lesz látható, utcákon, tereken. Érdekesség a templomi bábjátékos-találkozó és az eszperantó bábfesztivál.

• Mennyire lesznek itt azok az együttesek, amelyek valóban reprezentálják a világ bábművészetét? Nem jön például az eredeti programban még szereplő rendkívül érdekes, tradicionális vietnami vízi bábszínház.

Sajnos nem tudtuk az idehozatalukat megfizetni. A fővárostól sokkal kevesebb pénzt kaptunk, mint amit korábban ígértek. Emiatt zömében kisegyütteseket látunk vendégül, amelyek jelentős része saját maga állja a költségeket.

• A bábjáték minden művészi eredménye ellenére nem maradt kissé a periférián?

De igen. Igaz ez annak ellenére, hogy a század elején sok jelentős művész foglalkozott [illegible] például Picasso, Klee. Ennek [illegible] -nputissoqo a dologban. Mert jó, ha száz- [illegible] a gyerekeknek. [illegible] világjáró előadások, mint [illegible] valahogy mégiscsak tudomásul vehető. Ezek az autóféltörések azonban olyanok, mintha valaki kivágna egy egész cseresznyést, [illegible] tékot, mert visszaadja az embernek az elvesztett ártatlanság állapotát. Vagyis a felnőtt nézőt is „visszakapcsolja" egykori gyermeki állapotához. Maga a bábu természetesen az ember szimbóluma. Egy felső hatalom mozgat egy általa irányított figurát, és ez a felső hatalom a bábjáték esetében az ember.

• A bábjáték filozófiai mélységek kifejezésére is képes, ezt bizonyítják a Bábszínház világot járt, felnőtteknek szóló produkciói, A fából faragott királyfi, a Petruska, a Csodálatos mandarin, Beckett Jelenet szöveg nélkül, Ligeti György Aventures című műveinek előadásai.

Ezek a művek maguk is szimbolikus, metaforikus jellegűek. Tartalmuk kifejezhető látvánnyal, mozgással. Ahogy Szabolcsi Bence fogalmazta, látvánnyá varázsoltuk a zenét.

• De nem szűk-e azoknak a műveknek a választéka, amelyek ilyenfajta adaptációra alkalmasak?

Sokkal szűkebb, mint a zene és a drámairodalom. Bábos szemmel kell válogatni. Például az abszurd darabok egy része alkalmas a bábjátékra, hiszen a mi műfajunk eleve absztrakt, abszurd.

• Mi lehet annak az oka, hogy az ön több mint harmincéves bábszínházigazgatói működésének utolsó évtizedében már nem jöttek létre olyan [illegible] cseresznyét akar vinni a gyerekeknek.

• Ön már nem próbált végig szinte mindent, nem „fulladt" ki?

Ez is lehetséges. Ha most kezdeném elölről a pályát, a múlttal a hátam mögött, túlságosan sok új lehetőséget nem tudnék találni. Hogy a bábjáték nem tud a b-ről a c-re jutni, annak az az oka, hogy az eszköztára kialakult körülbelül a hetvenes évek végére és azóta nem különösebben fejlődött.

• Nincs is továbblépési lehetőség?

Egészen biztosan van. De abban nem lehet megtalálni, amibe „kapaszkodik" a bábszínházak zöme. Az „élő" színház felé igyekszik elmenni a társulatok jelentős része, csak eszköznek tekintik a bábot. A magyarországi hivatásos bábszínházaknak mindössze egyharmada nevezhető karakteres, a saját útján járni igyekvő színháznak.

• Mit kaphat a mostani fesztiválon a néző, a szakmabeli?

Áttekintést arról, hogy a bábjáték műfajában mi van a nemzetközi porondon. Sajnos sok az utánzat. Egy szöuli bábjátékban például ugyanazt látjuk, mint amit egy amerikai bábos húsz évvel ezelőtt kitalált. Ez nem túl vigasztaló. Örömteli viszont azoknak a neves bábosoknak a jelenléte, akik önálló hangot tudtak megütni, mint Eric Bass, Mashimo Schuster. Lesznek szép példák a hagyományos kínai és japán bábjátékra. De a klasszikus japán bábművészet megújulását is nyomon követhetjük. Sok tapasztalatot vettek át egymástól a világ bábművészei, ez egyrészt jó, másrészt kissé hasonlóvá teszi a nemzetközi bábporondot.

SZILÁGYI CECILIA

A múlt hét péntekje óta Szilágyi Cecília festményeit láthatják az érdeklődők Szolnokon a Mol Galériában. A kiállítás szeptember 8-ig, 10-18 óra között tekinthető meg FOTÓ: TARPAI

AJNOKSÁG

MTK

(83.). Csere: László helyett Szabadi (25.), Ördög helyett Márkus (a szünetben), illetve Tóth A. helyett Csordás (80.), Schindler helyett Horváth (83.), Kuntics helyett Waltner (85.).

Szünet után a vendégek erőteljes támadásba kezdtek, és beszorították a Siófokot, amely így csak negyedóra után tudott kibontakozni. A hazaiak ekkor többször megközelítették a vendégkaput, de a tehetetlen csatárok nem bírtak a keményen és igen jól játszó Videoton-védőkkel. A mérkőzés végére mind a két csapat elfáradt, beletörődött az eredménybe, amely a mutatott játék alapján teljesen igazságosnak mondható.

FORMA–1, BELGA NAGYDÍJ

Hill volt az esőe

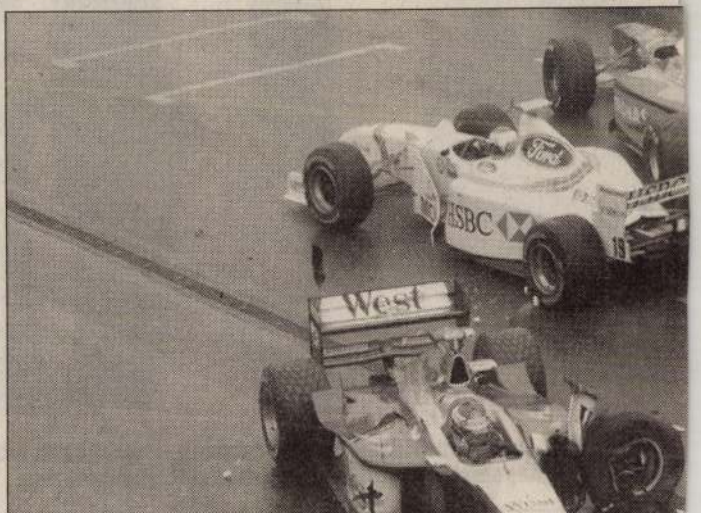

SZILÁGYI CSABA

(+13)

Iktúra 2002. március 13., szerda 14.0
MAGYAR NEMZET
kultura@magyarnemzet.hu

A formatervezett Balaton szelet

Moholy-Nagy László-ösztöndíjas designerek beszámoló kiállítása az Iparművészeti Múzeumban

P. Szabó Ernő

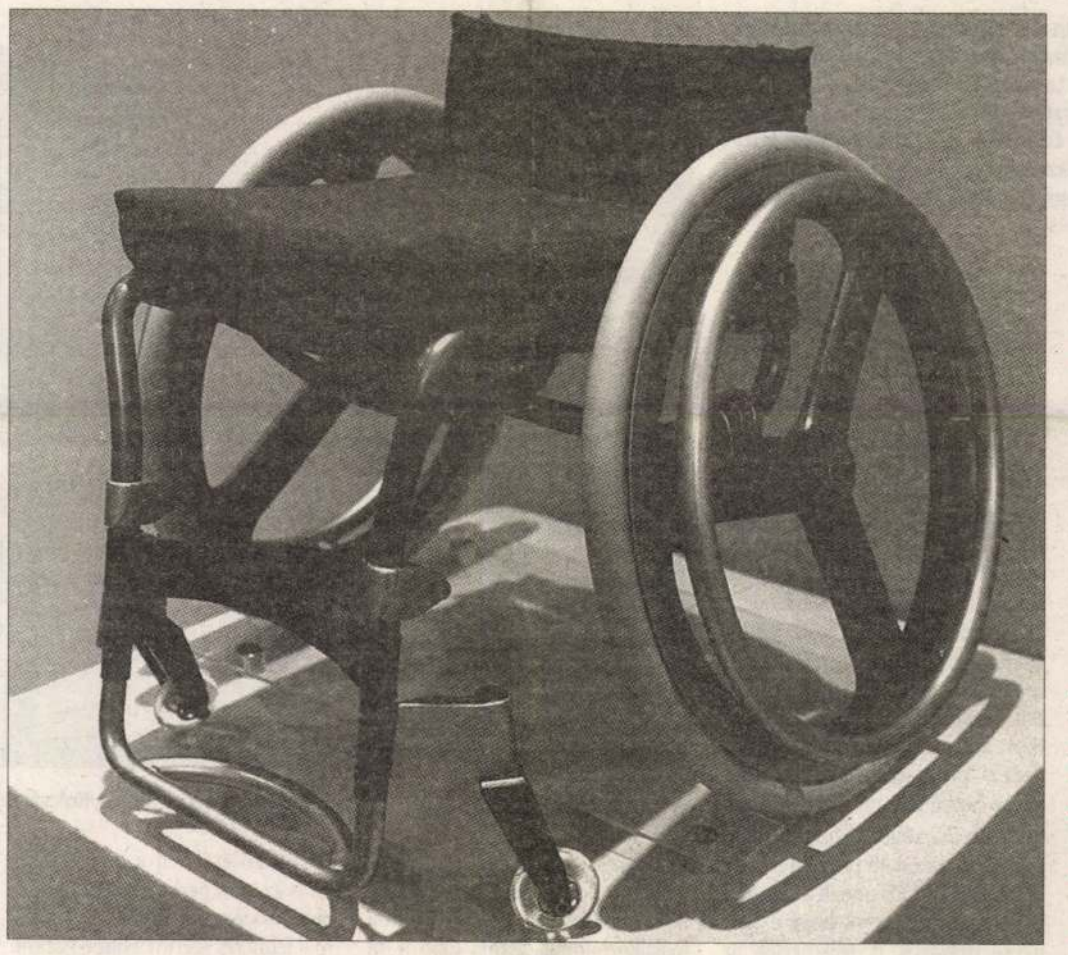

Több ösztöndíjas tervezett tárgyakat mozgássérültek számára FOTÓ: BURGER ZSOLT

Liturgikus tárgyak és számítógéppel tervezett textíliák, női táskák és mozgássérültek számára épített bútorok – a fiatal formatervezők számára meghirdetett Moholy-Nagy László-ösztöndíj a legkülönbözőbb programok megvalósítására ad lehetőséget. Olyan programokéra, amelyek kidolgozása egyszerre közérdekű és az egyéni pálya alakulása szempontjából is igen fontos. Hogy a Boci csoki „problémaköre" is az ösztöndíjasok látókörébe került, az távolról sem életkori sajátosságaikból következik, hanem abból, hogy az élelmiszer-ipari termékek magyarországi csomagolástechnikája egyelőre sem a nemzetközi színvonalnak, sem a fogyasztók igényeinek nem felel meg mindenben. Hiszen ahogyan az ösztöndíjasok beszámoló kiállításán részt vevő *Gosztom András* fogalmaz, a diszkoszvetős Sport szelet már a múlté, egy országos felmérés meg éppenséggel arra figyelmeztet, jó, ha tudjuk, a Sport szelet preferálói többnyire városi férfiak, míg a Boci szeletet a kisebb településen, vidéken élő lányok fogyasztják a leginkább…

Színvonalas, a használat igényeinek és az esztétikum szempontjainak egyaránt megfelelő formatervezett termékekre viszont mindannyiunknak szükségünk van, ezért különösen figyelemre méltó az említett kiállítás, amely a művészeti ösztöndíjasok fesztiválja rendezvényeként nyílt meg az Iparművészeti Múzeum második emeletén. A beszámoló az új tervezőgárda néhány legtehetségesebb tagjának műhelyébe enged betekintést, megmutatja, hogy hogyan valósítják meg azt a programot, amellyel pályázva a támogatást elnyerték. Az ösztöndíjat 1988-ban az Ipari Formatervezési Tanács javaslatára három minisztérium és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság alapította, azzal a céllal, hogy – teret adva a fiatal formatervezők egyéni és szakmai kibontakozásának – segítse az ipari formakultúra fejlődését, elterjedését, a design integrációját az innovációba. Alapítása óta közel 80 tehetséges fiatal alkotó dolgozhatott, képezhette magát a legfeljebb három éven át folyósított ösztöndíj támogatásával. A díj népszerű, évente átlagosan harminc-negyven 35 évesnél fiatalabb tervező pályázik az elnyerhető öt-hat helyre.

Ki fontosabb, ki kevésbé fontos témát választ, mindenki más eredménnyel. Az idei kiállításon az a két program tűnik a legizgalmasabbnak, amelyen – külön-külön – *Szilágyi Csaba*, illetve *Ruttkay Miklián Ágota* dolgozik a mozgássérültek lakókörülményeinek, illetve közlekedési feltételeinek a javítása, e hátrányos réteg eredményesebb társadalmi integrálása érdekében. Nem kevésbé fontos az a technológia sem, amelynek kialakításán *Nagy Lantos Marianna* dolgozik: a BioLan nagyüzemi technológia a hulladékpapír környezetbarát újrafeldolgozását tehetné lehetővé, úgy, hogy az új anyagból burkolóanyag, bútor vagy éppen játékszer egyaránt készülhet, változatos forma-, gazdag színvilág lenne kialakítható. Akár új design a kisebb falvakban – állítólag főként Dél-Dunántúlon – előszeretettel fogyasztott Balaton szelethez is… *Kovács Szabolcs Gergő* és *Csala Zsuzsanna* üvegtárgyak, *Gyarmati Viktória*, *Harmati Hedvig*, *Jakab Áron* textíliák, *Simon Iván* gyermekbútorok, *Szikszai László* a társas együttlét bútorai, *Tóth Tünde* egyedi táskák, *Vajda Péter* új betűtípusok tervezésén dolgozik az ösztöndíj támogatásával, *Nádas Gergely* a PQ2 alternatív hajtású vízi eszköz (legalábbis számítógépes grafikai előadásban) látványos formáinak véglegesítésén. *Stomfai Krisztina* programja ugyan inkább a Kállai Ernő kézműves-ösztöndíjasok kiállítására illene, de kétségtelenül ez is fontos kérdéskört tanulmányoz, a kortárs formatervező-fémműves szemlélet alkalmazásának lehetőségét liturgikus tágyak tervezésében.

Az idén négymilliárd forint jut az ipari pa

Tavaly csaknem ötven program részesült állami támogatásban · Előtérben az innováció

Noha a magyarországi ipari termelés egynegyedét és az ipari export negyven százalékát már a hazai ipari parkok produkálják, még lemaradás mutatkozik az innováció területén, és az ezzel összefüggésben lévő tudástranszfer sem esik egyelőre a parkok tevékenységébe. A minőségi fejlődés mozgatórugója lehet ugyanakkor a Széchenyi-terv részeként futó célprogram. A múlt esztendőben egyébként összesen 2,2 milliárd forint állami támogatás jutott 49 projektre.

Vendégeink (balról): Pakucs János, Molnár László, Devecz Miklós, Kulcsár Péter, Cséfalvay Zoltán és Rakusz Lajos

MUNKATÁRSUNKTÓL

Szerkesztőségünk minden második hét keddi napján élő, internetes adásban jelentkezik, és a magyar gazdaság általános, illetve speciális, de valamilyen módon fontosnak tekinthető kérdéseire keresi a választ a meghívott szakértők, közírók segítségével. Tegnap a hazai ipari parkok helyzetével foglalkoztunk. Meghívott vendégünk volt *Cséfalvay Zoltán,* a Gazdasági Minisztérium (GM) regionális fejlesztési helyettes államtitkára, *Devecz Miklós,* a Flextronics Ipari Parkok magyarországi fejlesztési igazgatója, *Molnár László,* a GKI Gazdaságkutató Rt. kutatásvezetője, *Pakucs János,* a Magyar Innovációs Szövetség elnöke és *Rakusz Lajos,* az Ipari Parkok Egyesület elnöke, míg az adás moderátora *Kulcsár Péter,* a Magyar Gazdaságelemző Intézet igazgatója volt.

Kulcsár Péter a fórum elején vitaindító gondolatként jelezte, hogy Magyarországon az ipari park definíciója immár nemcsak egy alapinfrastruktúrával ellátott termelési területet jelent, hanem egy szolgáltatói bázist is. Kialakult az a helyzet, hogy nem vállalatok, hanem hálózatok versenyeznek egymással – fűzte hozzá.

elmondta, hogy az ipari parkok rendszere átalakult, s akárcsak a magyar gazdaság egésze, jelentős kihívásokkal szembesül. Úgy tűnik, kifulladt az olcsó munkaerőre, a külföldi működő tőke bevonására és az alap-infrastruktúra jelenlétére épülő gazdaságfejlődési modell. Ma már ettől jóval több kell – hangoztatta. A Széchenyi-terv célprogramja, a jelentkező piaci igények alapján, az innováció vezérelte modellbe vezető átmenetet kívánja elősegíteni. A Gazdasági Minisztérium képviselője aláhúzta, hogy a nemzeti fejlesztési program kiemelt szerepet szán az ipari parkoknak egy tízéves program részeként. Cséfalvay hozzátette: az elmúlt évben összesen 2,2 milliárd forint állami támogatás jutott 49 projektre.

Devecz Miklós annak a véleményének adott hangot, hogy a környező országok is felismerték az ipari parkokban rejlő gazdasági potenciált, és nagy erőkkel fejlesztik az infrastruktúrájukat. A Flextronics fejlesztési igazgatója szerint hazánkban az autópályákat és a gyorsforgalmi utakat kell mielőbb kiépíteni.

Molnár László arra hívta fel a figyelmet, hogy míg 1997-ben 28, jelenleg már 133 termelési centrum rendelkezik ipari park címmel. vállalkozások összesen 8,6 milliárd forintos forgalmat produkáltak 2001-ben, és 1997 és 2000 között a foglalkoztatottak száma több mint négyszeresére, 27 ezerről 110 ezerre emelkedett. Fontos, hogy ne a mennyiségre, hanem a minőségre helyezzük a hangsúlyt az ipari parkok esetében – mondta Molnár, aki szerint a jelenlegi szolgáltatói tevékenységet is bővíteni kell.

Pakucs János kifejtette, nemcsak országos viszonylatban, hanem egyes régiókon belül is számottevő eltérések mutatkoznak a következő években a tudástranszfer is az ipari parkok tevékenységébe tartozzon – emelte ki. Egy szakmai felmérés szerint a hazai parkok mindössze húsz százaléka rendelkezik kutató-fejlesztő (K+F) funkcióval, de gyakorlatilag nincs kapcsolatuk kutatóintézetekkel, kockázati tőketársaságokkal.

Rakusz Lajos a kibontakozó vitában szükségesnek tartotta érzékeltetni, hogy a magyarországi ipari termelés egynegyedét és az ipari export negyven százalékát már a hazai ipari parkok produkálják. Az getként működjenek, hanem integráns elemei legyenek a magyar gazdaságnak – mondta. Óriási gond ugyanakkor, mutatott rá, hogy nincs közös internetes portálja a hazai ipari parkoknak, így egy lehetséges külföldi befektető nem tud a világhálóról tájékozódni a hazai állapotokról. Mindez összesen csak negyvenmillió forintba kerülne – fűzte hozzá.

Cséfalvay Zoltán erre megjegyezte, hogy hamarosan elkészül az említett honlap alapverziója, amelyen minden magyarországi létesít-

Szilády Margit

Képzőművészet
1933. 233 l

Szilády Margit: Tanulmányfej
A Fiatal Művészek kiállításáról a Műcsarnokban

: Falu széle
l a Mecsarsokban

aboknak, hogy csillapodjanak", „Páris lié-
te", mindez P. P. Rubenstől. A festő David
yckaert és a másik festő, Engelbrecht, önarc-
épei. Thomas Park Rubens testvérének képe
an Dyektől. „XIV-ik Lajos útja Fontaine-
leau-ba", „XIV. Lajos és Mária Terézia
rrasba érkeznek", Van der Meulentől: „A ke-
esztet vivő Jézus", Dürer képe. „Egy férfi",
Egy asszony" és „Két ember arcképe", „A
ász", Holbein alkotásai. „Az alvó Józsefnek
egjelenő angyal" Raphael Mengstől. „Egy
olland vendéglő belseje" Van Ostadtól. „A he-
yen prédikáló Jézus", Pierre Breughel műve.
Mánne és feleségének áldozata" Rembrandtól.
Vadászatról visszatérő nymphák", „A szelegbe
zőlőt préselő satyr", Rubens alkotásai.

Szerkesz
Dr. GYÖNGYÖSI KÁNDOR

Mecsarlaghy II. 98. Dám — Bertó
nelle - gyűjt

Alföld
÷ 6

Szilágyi T.

alföld

1021

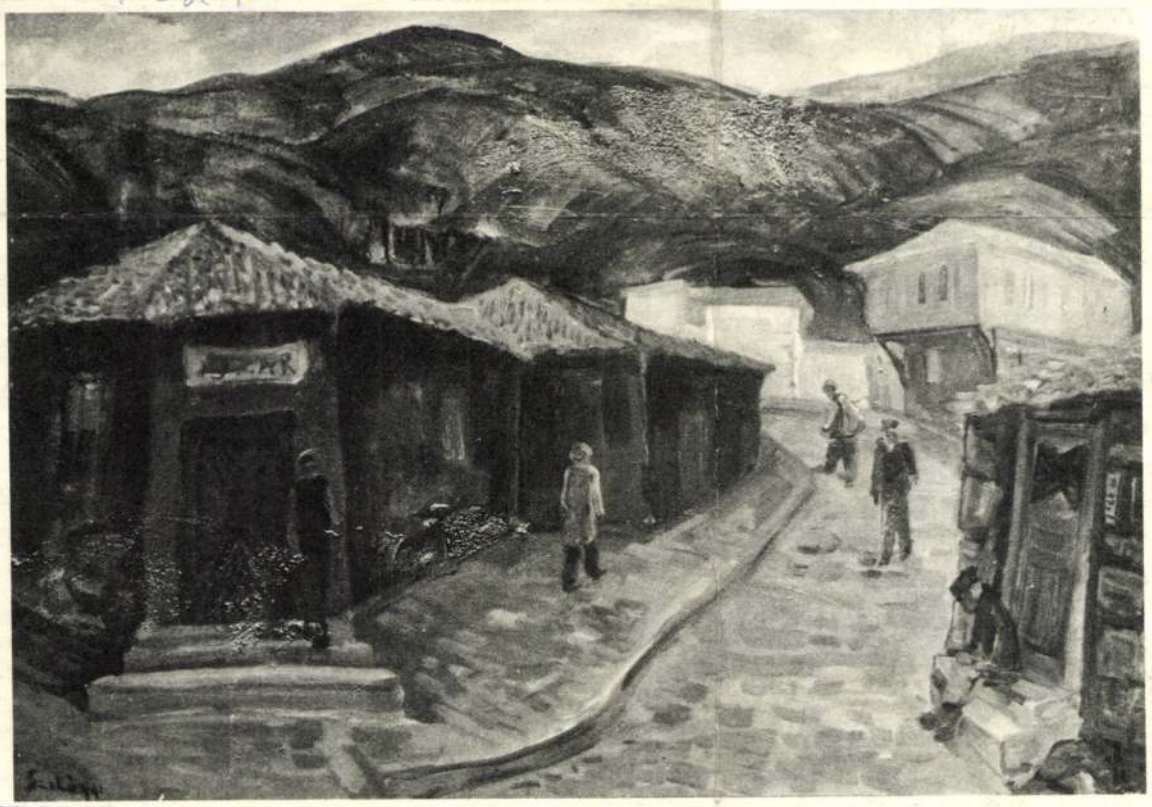

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

1978/8

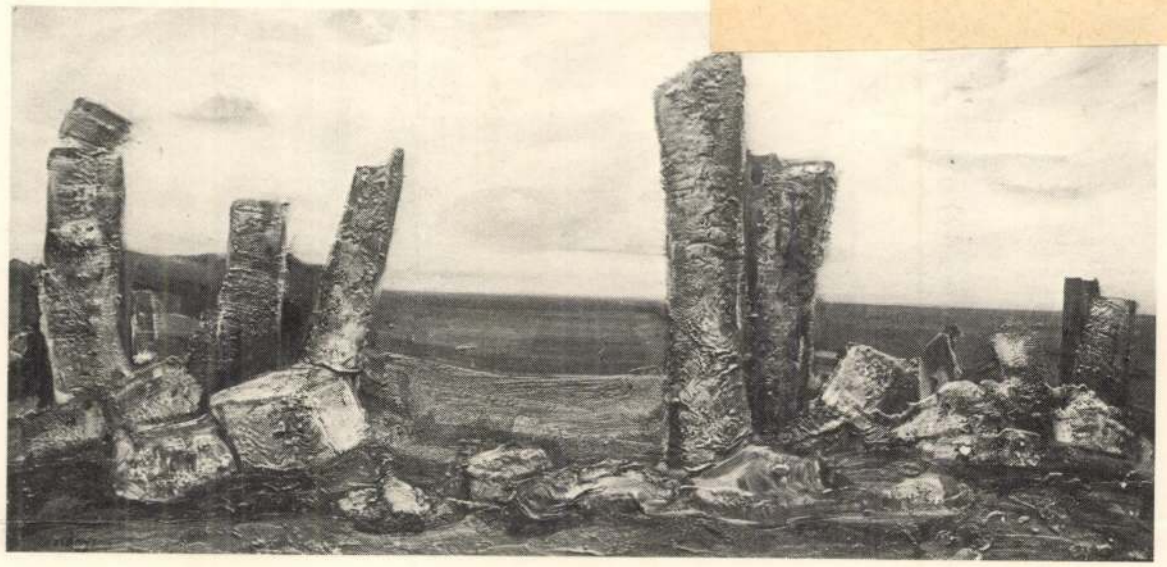

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁJ 1

1021 Szilágyi Elek

SZILÁGYI ELEK: MUNKÁSHATALOM

VELIKO TRN

Hódmezővásár

OGYESSZA

Debreceni Konzer

Négy helységnév.
Három ország.
Két ember.
Sorsok találkozását, sorsok rendeződését találjuk mögötte.

Kezdődött azzal, hogy Nagy Lászlóval, a Debreceni Konzervgyár igazgatójával találkoztam egy alkalommal. Azt mondta:

– Maguk mindig arról érdeklődnek, hogyan áll az építkezés, hogyan tartjuk a határidőket. Persze, ez lényeges. Nagyon fontos. De ehhez emberek kellenek. Jó szakemberek, akik szívvel-lélekkel igyekeznek. És tudja, a munka, az első lépések olykor nagyon érdekes dolgot is produkálnak. Itt van például a mi Donykánk és a férje, Eifert Béla . . .

Donyka – így ismerik munkatársai – teljes nevén Donka Marinova Pencsava.

– Tolmács? – kérdezte vissza. – Nem, nem kell tolmács.

Magyarul beszélgettünk.

– A szüleim – mondta – ma is Bulgáriában, Veliko Trnovóban élnek. Ott végeztem el a gimnáziumot, aztán egy lem, milyen módon képezhetném magam tovább Ogyesszában, azonnal kértem, ha van rá mód, küldjenek ki.

Kiküldték.

Egy klubesten találkoztak. Donkának szép szőke haja van és világoskék szeme . . . A barna hódmezővásárhelyi fiúnak azonnal megtetszett.

– Az esküvőnk – fűzte tovább a szót Donka Marinova Pencsava – 1964-ben volt. Egy magyar fiú és egy bolgár lány volt a tanunk. Ogyesszában, a kollégiumban a miénk volt az első nemzetközi esküvő. Természetesen eljöttek az Ogyesszában tanuló afrikai fiatalok, a német egyetemisták. Olyan kedves volt az este, olyan megható volt, amikor ki-ki a maga módján nagyon sok boldogságot kívánt.

Donka konzervipari mérnökként végzett, és nyilván, Debrecenbe kérte magát.

– Most technológusként dolgozom – mondta. – Még nincs gyártás, még most alakul a technológiai sorrend, de dolgunk éppen elég van. A nyersanyag érkezésétől a készáru kiadásáig mindent pontosan ki kell dolgoznunk. A főmérnök a fő-

Szilády Margit

Magyarország (Hongrie — Hungary) II—III „27 l.

Mlle Marguerite de Szilád. Son „Chanteur“ est caractérisé par la fantaisie animée et par l'excellent emploi des couleurs. Elle s'efforce tojours d'exprimer l'âme de ses figures.

Szilády Margit Énekesét a művész élénk fantáziája és a szinek rutinos kezelése jellemzik. Különös törekvése, hogy figuráinak lelkét juttasa kifejezésre.

Margaret Szilády's „The Singer“ is expressive of the lively imagination of the artist and shows her to be a master in the use of colour. Her special ambition is to interpret the psyche of her figures.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

CSÓK ISTVÁN, GLATZ OSZKÁR, FÉNYES A
PÉCSI PILCH DEZSŐ, SZÓNYI ISTV

A fentnevezett magya
egybetömörülve szépm
külföldön s eréven fej
vészet egy kétségtele
megvalósitása érdekéb
kézi szinezésü, sorsz
kőrajz gyüjtemény köz
papiron van nyomva s
mappák kereskedelmi f
ára 9 műlappal együtt
Midőn eme nem csekél
Nagyságod nagybecsü

gée devant le Parlament. Tous les ouvrages de l'artiste sont des créations ét
ei a parlament előtt helyezkednek el. A művész munkája örökéletü alkotás
same are to be seen before the Parlament. Every single work of this
an immortal art treasure

1965 SZEP 26

1021

Merénylet a Duna-parton

A felsőgödi Duna-parton meghalt Julius Caesar. Az összeesküvők közül először Casca, utoljára Brutus döfte bele a tőrt. Brutus nem egyszer, mint ahogy az a krónikában és a tragédiában írva vagyon, hanem négyszer, mert így követelték a közös társaságpártiak, azaz a felsőgödi strandolók. S rongyos strandpokrócból készült tógában egy kőfal előtt összesen a zsarnok, de még hősiesen kilehelte Vörösmarty szövegét: „Brutus, te is? Úgy, halj meg, Caesar".

— Úgy, bizony!

— Nem kár érte!

— Le vele! Megérdemli! — üvöltötte a gödi Fórum Romanum fürdőruhás népe, s nemsokára csatlakoztak hozzájuk a beérkező gálya utasai, olyan lelkesen, hogy lekésték a Budapestre induló 5 óra 20-as quadrigát.

Caesar azóta feltámadt, s nehogy még egyszer megjárja, békés, polgári foglalkozásra adta a fejét: esztergapad mellé állt. Brutus lelkiismerete megnyugodott — nem a macedóniai Philippinél, hanem a zöld rexasztalnál találkozik Caesarral, Casca egyetemi előadásokat hallgat, Antonius sem törri a fejét gyászbeszéden, annál inkább különféle technikai problémákon. A római nép? Szétszéledt, ma is emlegetve a históriát. A szenátus tagjai azonban minden szombaton összejönnek, a Fórum helyett a felsőgödi könyvtárban. A nevük is másképp, modernebbül hangzik: ifjúsági Ady-klub.

Ki látott már bálozó szenatorokat? Azt hiszem, ebben az elmenyben egyedul nem volt reszem. A művelődési ház nagytermében nehány elszant romai huzta a talpalávalót, a klub „Zörej"-együttese, antik hawaii-gitárokkal. Alig egy óra múlva sikerült előkaparni a tömegből Cascát, alias Galié Gábort, a klub elnökét, és egy „római népet", Ürmös Lászlót.

— Hogy érzik magukat 1965-ben, Felsőgödön?

— Köszönjük, kitűnően — tájékoztatnak nevetve a derék rómaiak.

— Mikor határozták el Julius Caesar megölését?

— Egyhangú volt a nyár vége, hevertünk a strand homokján, és nem történt semmi — kezdi Gallé Gábor — aztán...

— Különben is, sokan vagyunk már klubtagok, a helyünk meg kicsi, mindig fészkelődtünk, nem fértünk a bőrünkben, valamit kellett csinálni — szól közbe a római nép, mint annak idején, a Fórumon.

— ...akkor Holinka József, különben hajógyári esztergályos, magára tekerte a strandpokrócát — folytatja az elnök — Casca, — gesztikulálni, játszani kezdett, s valamelyikünk felkiáltott: „Adjuk elő a Julius Caesart!" Így született az ötlet.

— Miért éppen a Duna-part volt az összeesküvés színhelye?

— Elég széles a part, van hely... másutt meg nincs. Saját magunkat akartuk szórakoztatni, hogy legyen végre valami, ami megmozgat bennünket. Persze, meglepődtünk, mikor annyian összejöttek. Tudja, mi volt ebben különös? A kötetlenség. Megtanulta mindenki a szerepét, de rögtönöztünk is, hozzájátszottunk, meg a közönség, a lakosság is segített.

Megszólítok egy bácsit az utcán:

— Bocsánat ... látta a Julius Caesart? Emlékszik, a Duna-parton.

— Láttam — felelí — derék kis „komédia" volt! Kitettek magukért ezek a fiatalok, jó színházat játszottak. Eleinte haragudtam rájuk, sokat hangoskodtak. Most már nem haragszom. Játékosak ezek, hadd csinálják, legalább nem lógnak a korláton az álomásnál, a „köpködőn".

Reisenbücher Sándor könyvtáros, aki otthont ad a fiataloknak — sajnos, csak kicsi otthont tud adni, — ugyanígy vélekedik.

— Szívesen jöttek a gyerekek a klubba — mondja — hiszen amíg nem volt, addig csak csellengtek ide-oda, most meg annyi az élet bennük, hogy csak na! Vettünk egy romteleviziót, rendbehoztuk, van magnó, rex-asztal, rádió, és van munkaterv is: irodalmi estéket, élménybeszámolókat, vitákat tartunk, különösen a Caesar óta. Most éppen Szilágyi Elek festőművészt „fűzöm", hogy jöjjön előadást tartani a modern művészet irányzatairól.

— Nem is kell engem annyira fűzni — nevet Szilágyi Elek, amikor megkérdezem. Jövök én magamtól is. Nagyon igényesek a gyerekek. Szeretnének hallani a művészettel kapcsolatos pszichikai és társadalmi problémákról is, tehát egy nagyon alapos előadást kell tartanom.

Elindulunk Sanyi bácsival, a legidősebb rómaival, a könyvtárhelyiségbe. Gondoljuk, szombat este is van, bál is, zavartalanul tudunk beszélgetni. Még két perc sem telik el, máris bekarikázik az udvarra két klubtag, Kövecses Gábor és Sági Dániel.

— Láttuk, ég a villany, hát bejöttünk...

Mindketten tizenhatévesek, ipari tanulók. Határozottan elmondják véleményüket a klub jövőjéről:

— Új helyiség kellene, hogy ne kelljen a Duna-partra menni. Szakköröket szeretnénk, sportkört, és... jó lenne, ha több lány jönne, mert majdnem mindannyian fiúk vagyunk, így meg nem lehet táncolni.

A kis római köztársaság jövője a község vezetőit is foglalkoztatja. Patronálsaik: a szakmaközi bizottság és a könyvtár. Farkas Józseftől, a szakmaközi bizottság helyi titkárától megtudtuk, hogy új helyiség készül a fiataloknak, akik az építkezésnél segítenek majd társadalmi munkával, s terveznek számukra rádiós és motoros képzést. Addig is — a Zörej-együttes két izgalmas száma között — Szigeti Tibor, a községi pártszervezet titkára megígéri, hogy biztosít néhány szobát hétköznapra, klubfoglalkozásra.

A Duna-parti merényletet meg kellett ismételni. Nem is egyszer, sokszor. A gödi Fórumra négy kamerát hoztak, és újra felvette nagyapja világháborús sisakját a római gladiátor, megragadván a K. U. K.-bajonettet. Büszkén nézte a zsákruhájára erősített papírfarkast a rabszolga, — viszont Caesar azt mondta az édesanyjának otthon, hogy fél. Aztán mégis odaállt a kőfal elé. Igaz, hogy hol így kell állni, hol úgy, dehát a hírnév...

— Belemenős gyerekek ezek — mondja a Pannónia Filmstúdió rendezője, aki Kitörés címmel filmet készített a „teeneger-társaság" produkciójáról — az egésznek légkörére volt, érződött bennük a belső izgalom, a keresés. A nekik tartott filmbemutatón nagyon izgultak: sikerült-e, amit akartak?

Sikerült. Történt valami, s ezzel meg is indult valami, amit az ezután következő idők igazolnak majd.

Juhász Erzsébet

MEGYEI Kürlap

CSILLAGOKBÓL....

volt szolgáltatva az elemi csapásoknak, amelyek váratlanul érték és pusztították nemcsak javait, munkája gyümölcsét, hanem őt magát is. Az égbolt-ról és annak égitestjeiről még semmit nem tudott e korszak embere. Ami saját megfigyelései alapján számára érthető volt, az mindössz annyi, hogy ez a különös, megfoghatatlan, távoli világ látszólag változatlan. A fenséges nyugalomnak és az örök változatlanságnak ez a hiányos ismereteken alapuló képzete vezetett arra a gondolatra, hogy e szigorú rendnek engedelmeskedő égi világ magában hordozza a jövendőt a változékony, születő és elmúló egyén és emberiség számára.

A megismertek alapján érthetőnek kell minősítenünk a régi idők emberének a hitét a csillagjóslásban.

Az égbolt égitestjei és annak jelenségei nem változatlanok. Ami rejtve van a puszta szem elől, azt feltárták a modern műszerek, és megmutatták, hogy a születés és a pusztulás az égitestek világában ugyanolyan általános és törvényszerű, mint az ember világában.

Az égbolt égitestjeinek mozgását, a rajtuk és bennük végbemenő folyamatokat ugyanakor merőben más törvények kormányozzák. Ezek a ságban sincsenek sem az egyén, sem a társadalom, mint egész életével, fejlődésével összefüggő törvényszerűségekkel. Éppen ezért ez a két, merőben más törvényeknek engedelmeskedő világ nincs és nem is lehet olyan kapcsolatban egymással, hogy egyik jelenségei meghatározzák a másik jövendőjét. Az égitestek világa nem titokzatos, megismerhetetlen világ: műszeres követeink ma már legközelebbi égitestszomszédainkat kutatják, s rövidesen az ember is eljut az első idegen égitestre: a Holdra.

Ha semmi más nem, de az embernek az idegen világokat meghódító tevékenysége is világosan mutatja, hogy nem a természetnek van hatalma az ember felett, hanem éppen megfordítva, még akkor is, ha ez a természet

Légből kaptuk...

Dr. Helmut Schulze, nyugatnémet ideggyógyász a következőképpen gyógyítja a félelmi neurózist. Betegeit

pilóta nélküli vitorlázórepülőgépbe

ülteti és szabadjára engedi a gépet. Pár nappal a repülés után a betegek ideges kórtünetei nyomtalanul eltűnnek. Arról nem szól a fáma, vajon a páciensek nem tartják-e okosabbnak elhallgatni tüneteiket, nehogy újra repülniük kelljen...

Az Atlanti-óceán felett új közlekedési rendet vezetnek be, mivel túl sűrűvé vált a repülőforgalom. Tavaly 40 ezer repülőgép haladt át az

Atlanti-légiországúton.

Az új szabály szerint, a repülőgépeknek 15 perces időközökben szabad csak felszállniok, a gépek közötti távolság pedig a párhuzamos útvonalakon 170 kilométer, egyébként 300 méter lehet.

A kelet-berlini egyetem meteorológiai és geofizikai intézetének

léggömbje

új világrekordot állított fel: 42 467 méter magasságig jutott.

A legújabb amerikai helikoptertípus is (a „Lockheed—XP—51—A") új világrekordot állított fel. 400 kilométeres sebességet ért el. A

helikopter

bal szárnya alatt gázsugárhajtómű növeli a motor teljesítményét.

Az a 88 utas, aki a Brit-ish European Airways „Trident" gépével nemrég Párizsból Londonba repült, leszálláskor nem is sejtette, hogy e menetrendszerű gép volt az első, amely

pilóta közreműködése nélkül,

automatikusan ért földet.

A svájci Weltwoche jelentése szerint érdekes kísérletet tettek a legújabban gyártott törhetetlen üveggel. Az újfajta üvegből készült poharat

12 emelet magasságból

ÚJ MOTORKERÉKPÁR

A Minszkben gyártott M—105 motorkerékpár-újdonság: könnyűtípusú és különféle utakra alkalmas. Kétütemű, egyhengeres motorral szerelték fel, amelynek munkatérfogata 125 cm³, teljesítménye 7 lóerő. Maximális haladási sebessége 85 km óra. Üzemanyagfogyasztása 100 km-re 2,45 liter, súlya 95 kg. Az M—105-ös kényelmi szempontból tökéletesítették, s dinamikai tulajdonságait is megjavították. Az új gépet 1966-ban kezdik sorozatban gyártani

Fotó: **Kuzmin**

Csupa új

ÓRIÁS SZŐLŐ

Samarkandban

hőmérsékletük is, ha a környező hőmérséklet csökken. Ez a hőszabályozás — amely

SZILÁDY *Margit*, festő. * Kecskemét 1908 szept. 2. A bpesti iparművészeti iskolában tanult, azután Münchenben és Olaszországban volt. 1925 óta tagja a kecskeméti művésztelepnek. 1929. gyüjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban, 1930. Szentesen rendezett koll. kiállítást.

Ke-Sz II 5038

Szilágy Csch. ref. templom Szilágy m.

N. vörgil. felmérési vázlatai

1) alapraje felm. vázlat (ása csatry Tökölö vár kútrisztete ~~[illegible]~~ (lap)

2) Szilágy Csch. ref. templom szentélyének homlokzata vele rizzletek és kapu tétlett tát. czímerek - hát lapjan N. váradi egy kapuzat vázlatos alapraja - -

3). szlöhelyek a szentélyben és egyéb rizzletek hát lapon a nagyváradi kapu helyvéállitott vázlatrajza 1520 -

4) sirkő hát lapjan nagyváradi tarn. lmány ok a kapahor.

Sztehlo 1905. és 1911.

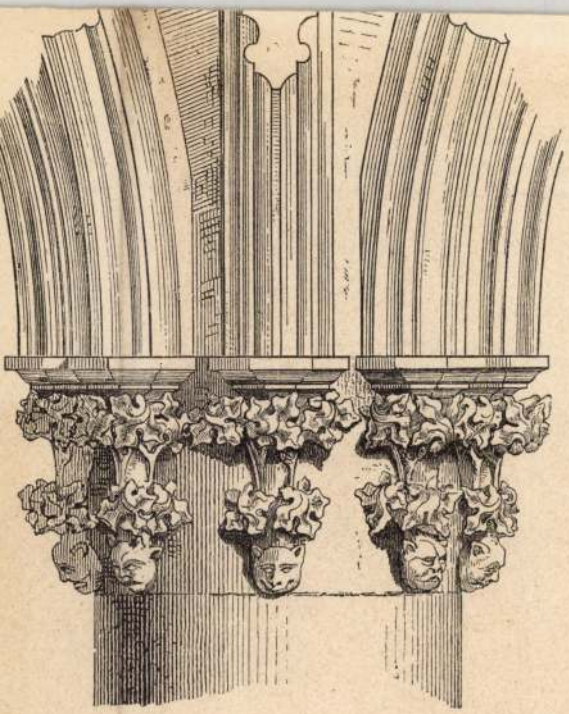

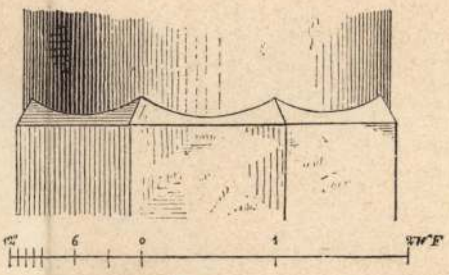

6.

Szilády Margit

Kaid meg Winklerné Sz. A. alatt is.
Magyarság 1943. dec. 21.

Szilády Margit műteremkiállitása

Valamikor — nem is olyan régen — még az volt a felfogás, ogy a nők, mint festőművészek messze a férfiak mögött maradnak s ebben akkor volt is valami: a nők csak igen ritka esetben tudtak az átlagfestőművésznők magasnak egyáltalán nem nevezhető értékszintján túlemelkedni. Virágcsendéletek s apró tájképek jelezték a művésznők útját, amely valami messze bizony nem vezetett. Az utóbbi évtizedekben azonban mind több és több olyan művésznő emelkedik ki az átlagból, akik már messze nemcsak a festőnők szinvonalát lépik túl, hanem immár sikerrel állitható a férfi-festőművészek melié. Nem keressük ennek okait, hanem örömmel vesszük tudomásul a tényt.

Ilyen örömmel kell tudomásul vennünk Szilády Margit művészetét is, akinek most megnyilt műteremkiállitása még a legkényesebb művészi igényekkel fellépő műbarátok számára is komoly értékeket nyujt. Biztos, bár nem keresett rajztudás, határozott előadásmód és erős festőiség jellemzi és a kiváló tulajdonságok mögött egy magas szellemiségű, sok mondanivalóval telitett művész emelkedik ki, akinél a szellemi és festői tartalom a legteljesebb harmóniában van. Szemétszedőiben, Don Pascalejában, valamint Búcsúsok és Mámor cimű nagyméretű képeiben a festői és drámai elem egyes pontokon már szinte a monumentalitást súrolja.

Ugyanezt a széles látást mutatják tájképei is, amelyeken a hangulatokat gyors kézzel, biztos szemmel rögziti. Ezek közül Római piaca, Felsőborszéke és Borszék cimű műve emelkednek ki, különösen ez utóbbin lep meg felfogása finomságával előadása biztonságával.

Legutóbbi alkotásain bizonyos távolódás érezhető attól az erős naturalizmustól, amely művé-

anyozott bronz, két hattyuhermás karral. Francia,
rgoldet, mit zwei schwanförmige Arme. Französisch

sz. — Eisenkassette, darauf zwei Bandverschlüsse

z. — Hängelampe. XIX. Jh.

z, öt fölfelé hajlott karral. XIX. sz. — Zwei grosse
X. Jh.

X. sz. — Blumeneimer, Messing. XIX. sz.

z, női hermával. Louis, XVI. stilus. — Zwei grosse
ouis XVI.

Árpádkor furcsaságok

SZILÁGYCSEH

Körülbelül 2400 éve annak, hogy Erdély először szerepel az írott történelem évkönyveiben. Akkoriban Herodotosz, a nagy görög történetíró, írta meg, hogy a Maris (vagyis ma: Maros) folyó mentén az agatirzek (egyes tudósok szerint: a későbbi kazárok) laknak, akik szenvedélyesen szerették az aranyat s ezért telepedtek le az aranybányáiról híres Erdély hegyei között. Erdélynek aranyban való ez a gazdagsága végzetévé is lett a história folyamán: ázsiai néptörzsek mindúntalan bebetörtek, hogy megkaparintsák ezt az aranyat, s persze a rómaiak is szívesen rátették a kezüket, márcsak azért is, hogy az Erdélytől nyugatra és délre eső államrészeiket megvédjék a barbárok támadásai ellen. Igy történt, hogy a Krisztus utáni második század elején Traianus császár benyomult Erdélybe. A Rómában lévő diadalívén pompásan látni azt a hatalmas és a maga korában világcsodának számító kőhidat, amelynek ugyan ma már nyoma sincs, amely azonban az adatok szerint eddigelé a világnak egyik legnagyobb kőhídja volt. Másfél évszázadig tartották a kezükben a rómaiak az erdélyi hegyeket, s érdekes, hogy ebből a korból az egyik legfontosabb erdélyi lelet: az egyik erdélyi aranybányából származó, birodalmi pecsétekkel ellátott aranyrudak. Másfél század alatt nehány várost alapítottak s itt gyökeret vert az itáliai kultúra. Emlékeit mostanában kezdik rendszeresen kiásni. Viszont gyakorta találni elhagyott kuriákban vagy templomfalakba beépítve római kőemlékeket, amelyeket megkímélt az Idő vasfoga s amelyek főként megmenekedtek a rómaiak helyébe betört egyik germán törzsnek, a vandáloknak, pusztításától. Nem hiába hívták ezt a vad, mindent eltaposó népet — vandálnak!

NÁPOLY

Olaszország a nyersanyaghiány miatt egyre-másra áll elő olyan újításokkal, amelyeknek létesítménye ugyancsak meglepi nemcsak a laikusokat, hanem még a technikai szakembereket is, bár végeredményben valamennyi egyszerű, mint a hírhedett Kolumbusz-tojás. Ilyen meglepetést keltő újítás volt, amikor a világháború alatt a toscanai tartományban kísérletezni kezdtek a vulkánikus eredetű forró gőzökkel, hogy azokat megfelelő módon villamosművek üzembentartására lehessen felhasználni. Az érdekes kísérletek, amelyeket a Lardorello-testvérek végeztek, teljes sikerrel jártak és így megépültek a nagyszabású toscanai villamosművek. Ezt a hatalmas erőműtelepet ma is a föld kérgének melege tartja zavarmentesen üzemben. Miután a legelső ilyen irányú kísérlet fényesen bevált, Olaszország — a mind súlyosabbá váló nyersanyaghiány kényszerítő nyomása alatt — további hasonló berendezések előkészületeit határozta el. Ezúttal is vulkanikus erők igábafogásáról van szó, még pedig a Tirrheni tenger hírhedett nagy garázdájának, a Vezuvnak kihasználásáról. A Nápolyból érkező hírek szerint rövidesen megkezdik Atrio del Cavallo-nál, a Vezuv tövében annak a hatalmas erőtelepnek felépítését, amely majd villamosáramot fog a Vezuv gázaiból termelni. A villamosművek megépítését elsősorban Olaszország szénellátásának nehézségei teszik sürgetően időszerűvé. A vulkán gőzeinek felhasználása által a szénben szegény Olaszország kettős fontos célt ér el: rendkívül olcsón jutnak villamos áramhoz, másrészt pedig ilymódon megszelidítik a tűzhányót, amelynek időnkénti kitörései még mindig sok veszedelmet és kárt okoznak. A terv, amelyet német mérnökök készítettek, már mint kivitelezésre elfogadott munka az olasz kormány előtt fekszik. Szerinte hat, egyenként ötödfél méter átmérőjű, párhuzamosan haladó vezeték futna egészen a Vezuv torkába a kürtőtől számított mintegy 80—100 méter mélységben. Ezek a hatalmas csövek vezetik majd ki a bőséges krátergőzöket, amelyek roppant gőzturbinák révén alakulnának át villamos árammá a krátergőzöktől néhány kilométerrel távolabb fekvő központi erőtelepen. A minden részletében pontosan kidolgozott terv szerint a villamoscentrálé termelése évente 400 millió hektowatt lesz, aminek nagyságáról fogalmat alkothatunk akkor, ha tudjuk, hogy Budapest székesfőváros pontosan ugyanennyi villamos áramot termel, illetve vásárol egy év alatt a milliós nagyváros áramszükségleteinek kielégítésére. A munkábafogott tűzhányó tehát gigantikus nagyságú hasznot fog az olasz gazdasági életnek hajtani, ami mind megtakarítás lesz nyersanyagban és tőkében. Igy fizeti majd vissza mindazt a rengeteg kárt a rakoncátlan Vezuv, amit évezredek lepergése alatt okozott.

BUDAPEST

A lánglelkű költő és szabadsághős, Petőfi Sándor, ismeretlen körülmények között bekövetkezett tragikus halála óta állandóan, különböző formákban tartja magát a hír, hogy a nagy költő annakidején nem halt meg a fehéregyházi csatamezőn, hanem az oroszok mint foglyot magukkal hurcolták északi hideg hazájukba és ott sok év mulva halt meg. Ujabban ismét szárnyra kelt egy ilyenféle hír, amely arról tud, hogy a hadifogságba hurcolt Petőfi Szibériában megnősült, feleségül vette egy prémvadász leányát és ebből a házasságból 1856-ban fiú született, akit Sándornak kereszteltek. A hír szerint Petőfi még abban az évben elhúnyt. Továbbiakban úgy tudja a hír, hogy Petőfi fia rendőrkapitány volt a szibériai Szimbirszkben, ő is megnősült, neki is született egy fia: István. Ez később résztvett a világháborúban, mint a 117-es szibériai lövészek főhadnagya és 1916-ban német fogságba esett a mazuri tavaknál vívott csata után. Ennek a Petőfi Istvánnak szibériai birtokán van a magyar költő sírja, a volt főhadnagy birtokában pedig a költő számos holmiját őrzi, mint a lánglelkű nagyapa becses emlékét. Igy többek között egy 118 oldalra terjedő, kézírással jegyzett füzetet, amelyen Petőfi Sándor versei vannak... Csupa olyan vers, amelyeket Petőfi orosz fogsága idején írt és amelyeket a világirodalom nem ismer. Nem tudhatni, mi igaz az újabb Petőfi-legendából, de annyi szent, hogy a magyar irodalomtörténetnek és szabadságharcnak ezt a legendás hősi alakját annyira szivében és lelkében őrzi mindenki, hogy az egyszerű emberek nem tudnak az üstökösszerű jelenség hirtelen eltűntébe belenyugodni és újra és újra feltámasztják legendák alakjában...

NEW-YORK

Az Északamerikai Egyesült-Államok erkölcsi okokból mindeddig nem engedélyezték az osztálysorsjátékot. Az volt a vélemény: hogy semmi szükség sincs rá, hogy az állam támogassa az Amerikában úgyis annyira divatos fogadási és játékszenvedélyt. Háromszor jöttek már ilyen javaslattal az amerikai parlament elé és háromszor utasították azt el. Most azután Edward A. Kenny newjerseyi szenátor, a háromszor visszautasított javaslat szerzője, elhatározta, hogy nagy kampányt indít újból a javaslat érdekében, amelyet ismét benyujt a szenátusnak. A szenátor már rádióelőadást is tartott erről a kérdésről, amelyben amellett tört lándzsát, hogy egy ilyen intézmény valóságos áldás, mert milliókat jövedelmez az államnak. Felhozta azoknak az államoknak példáját, ahol ilyen állami osztálysorsjáték működik. A szenátor legelőször az amerikai közvélemény támogatását akarja magának megszerezni és így azt reméli, hogy mostani akciója sikerrel jár és az Egyesült-Államok ugyancsak bevezetik az állami osztálysorsjáték intézményét.

*

Dr Katherine Bracket asszony, a gyermekpszichológiai intézet orvosnője, éveken át fültanuja volt annak, amikor anyák afölött vitatkoztak, ki sír többet: a kisfiú-e vagy a kislány? Ő maga sem tudta, de viszont igen értelmes dolgot csinált, amikor megkérte az úgynevezett tanácsadó-órák látogatónőit, hogy egyszer órával a kezükben figyeljék meg síró csecsemőiket és írják fel megfigyeléseiket. Igy azután megkapta az orvosnő ezer és ezer apró gyermek könnygrafikonját és nevetési vonalát is, mert erre is kiterjedt a munkája. Az eredmény azután kiderítette, hogy a nemek között ebben a tekintetben az első életévekben nincs különbség. A kisfiúk ép annyit sírnak, mint a kislányok. Másfél év és négy év között az átlaggyermekek 24 órából átlag 35 percet sírnak és másfél órát nevetnek. Az is kiderült a vizsgálat alkalmával, hogy a gyermekek hideg időben többet sírnak, mint nyáron.

*

Több állásnélküli amerikai gépírónő ügyesen teremtett magának új egzisztenciát. A leányok összeálltak és hatalmas gépkocsit vásároltak maguknak, amelyet azután guruló másolási irodának rendeztek be. A gépkocsin óriási plakátok függnek, amelyek felszólítják a közönséget, hogy sürgős írnivalóját intézze el mingyárt ott az uccán. A guruló másolási iroda nagy népszerűségnek örvend, úgyhogy a vállalkozó szellemű leányok most kiterjesztik üzletüket. Társaságot is létesítettek, amelynek ez a címe: „Kerekes gépírónők".

PHILADELPHIA

Korunk leghasznosabb találmánya, a repülőgép, sokféle használata mellett most bevonult a bányászatba is. Ez amolyan ellentmondásnak tetszhetik, miután a repülőgép csak a levegőben használható, míg a bánya mélyen a felszín alatt terül el s nehéz elképzelnünk, miként működhetik e két ellentétes világ együtt, egymás támogatásával. Az alábbi hír azonban mindent pontosan megvilágít. Az amerikai bánya- és ásványmérnökök egyesületének közgyűlésén érdekes beszámolók hangzottak el a bányaipar és a repülőgép együttműködéséről. Az egyik előadó arról beszélt, hogy a repülőgép megnyitotta az utat Észak-, Közép- és Dél-Amerikában az eddig hozzáférhetetlen szén- és ércterületekhez és ezáltal a bányaipart nagy lépésekkel vitte előbbre. „Nemcsak hozzáférhetővé tették a repülőgépek ezeket a vidékeket, hanem felvették a versenyt, mint szállítóeszközök, az ószvérrel, a lóval, sőt még a vonattal és a hajóval is — mondotta az előadó bányamérnök. Egy másik bányamérnök megemlítette, hogy a modern repülőgépek 300 mérföldes gyorsasággal három tonna súlyt tudnak magukkal vinni 1200 mérföldnyire, kétszer napjában és költségük nem több, mint 5 cent tonnamérföldenként, tehát feleannyiba sem kerül a szállítás, mint akkor, ha egy 15

Rómaikori kút kőkávája Szilágyesehen. *A rómaiak a Kr. utáni második és harmadik század során mintegy másfélszáz évig voltak Erdély urai. Ez az érdekes kőemlék is ennek a kornak a tanuja: körülbelül 1650 év óta áll mai helyén. Jellegzetes akantusz-díszítése van s a rajtalévő kerek babérkoszorú alighanem azt bizonyitja, hogy annak idején valamilyen római katonai hatóság állitotta.*

1940. 47. sz.

Cseh András hódmezővásárhelyi kanonok-plébánost híveinek és tisztelőinek nagy tábora meleg ünneplésben részesítette harminc éves papi és húsz éves hódmezővásárhelyi plébánosi működésének jubileumán. — A jubiláló lelkipásztor (középen) kartársaival. *(Szüts felv.)*

Papi beiktatás. A közelmultban fényes ünnepség keretében, nagyszámú közéleti előkelőség jelenlétében iktatták be Halász Pál püspöki tanácsost a szegedi Fogadalmi-templom plébánosi tisztségébe. — Az előkelőségek csoportja, középen a templom új plébánosa halad. *(Szüts felv.)*

A Miskolci Önkéntes Tűzoltó és Mentőegyesület közgyűlés keretében ünnepelte meg vezetőinek jubileumát, akik 20—45 éve állnak a testület élén. Az ünnepeltek csoportja balról-jobbra: dr Szabó László, Horváth István, Homrogdi Lichtenstein László főispán, Glos Károly, dr Bojárszky Béla és Viszlay József. *(Friss felv.)*

Főzőtanfolyam. A Abaúj vármegyében csaknem minden községben négyhetes főzőtanfolyamokat rendeznek a fiatalság nagy érdeklődése mellett. — A szikszói főzőtanfolyam nagy sikerrel vizsgázott résztvevőinek csoportja. *(Friss felv.)*

Egészségházavatás. Pozsony—Nyitra megyében zöldkeresztes egészségházakat avattak a közelmultban. Négy községben ünnepélyesen adták át rendeltetésüknek az új kultúrintézményeket. — Tótmegyer község egészségháza. *(MFI felv.)*

3. A művásárlásra szánt összeg az igazgatóság által előre megállapított sorozatban nyereményértékekre osztandó fel. A műcsarnokban megejtendő húzásnál az összes nyerő-számok szerencsekerékbe tételvén, az első kihúzott számra a legnagyobb nyereményérték, s az összegek nagyságának sorrendjében minden következő számra 1—1 nyereményérték esik.

4. A húzás a választmány által kiküldött bizottság s királyi közjegyző jelenlétében történik, s eredményéről jegyzőkönyv veendő fel, mely a jelenlevők által aláirandó.

5. A társulat a sorshúzás után külön levélben értesíti a nyerőket, hogy javukra mily összegű nyereményérték esett, s annak alapján *az illető nyerő úgy a tavaszi, valamint a téli kiállításon szabadon választhat a nyereményérték összegének erejéig a magyar művészektől való, eladásra szánt műtárgyak közül.* A nyerő társulati tag e jogát másra át nem ruházhatja, de a művek kiválasztására írásban mást is felhatalmazhat. A társulat tisztviselőinek ily felhatalmazást elfogadni nem szabad.

6. *A megtörtént választás csak akkor érvényes, ha a nyerő azt a társulat műtárosának bejelenti.* Ha a választott műtárgynak a tárgymutatóban kitett ára a nyereményérték összegével azonos, a megtörtént választás bejelentése után a műtárgy azonnal a nyerő tulajdonába megy át. A mennyiben a tárgymutatóban kitett ár a nyereményérték összegét meghaladja, a nyerő a vételári többletet sajátjából kiegészíteni s azt a választás bejelentésével egyidejűleg a társulat pénztárába megfizetni tartozik, ha csak nem igazolja, hogy a műtáros közvetítése útján az illető művészszel olcsóbb, vagy a nyereményértéknek megfelelő árban megegyezett. A mennyiben pedig a nyerő választása oly műtárgyra esnék, melynek vételára kisebb a nyereményérték összegénél, e műtárgy is a nyerő tulajdonába megy át, de a többletre a nyerő igényt nem tarthat.

7. *A nyereményértékek meg nem oszthatók s így minden nyerő a nyeremény értéke erejéig csak egy műtárgyat választhat.*

Szilády Margit

1925/26 - 1926/27

Kecskeméti telep

Ferképzomfoiskevk

137. l.

Sabacz.

A középtért a bástyákk
foglalja el, a háttérben pedi
Ungern mögött hegyek hullámza

SABATZ

magyarázó szövegének kezdete:
fluss.

a lap hátán német nyomtatás c

Rm., mér. a vk. 7

1T1 140-

Szilády Margit

MAGYAR MŰVÉSZET
1930. 60, 117

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szilágyi Domokos,
szobrászművész

ESTI HÍRLAP
1984 SEP 15

SZOBORÖNTÖDE

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat öntödéje, ahol bronzba formálják a művészek alkotásait

DIGITAL
BEETHOVEN
SYMPHONY No.3
eroica
Hungarian
State Orchestra
János Ferencsik

1021

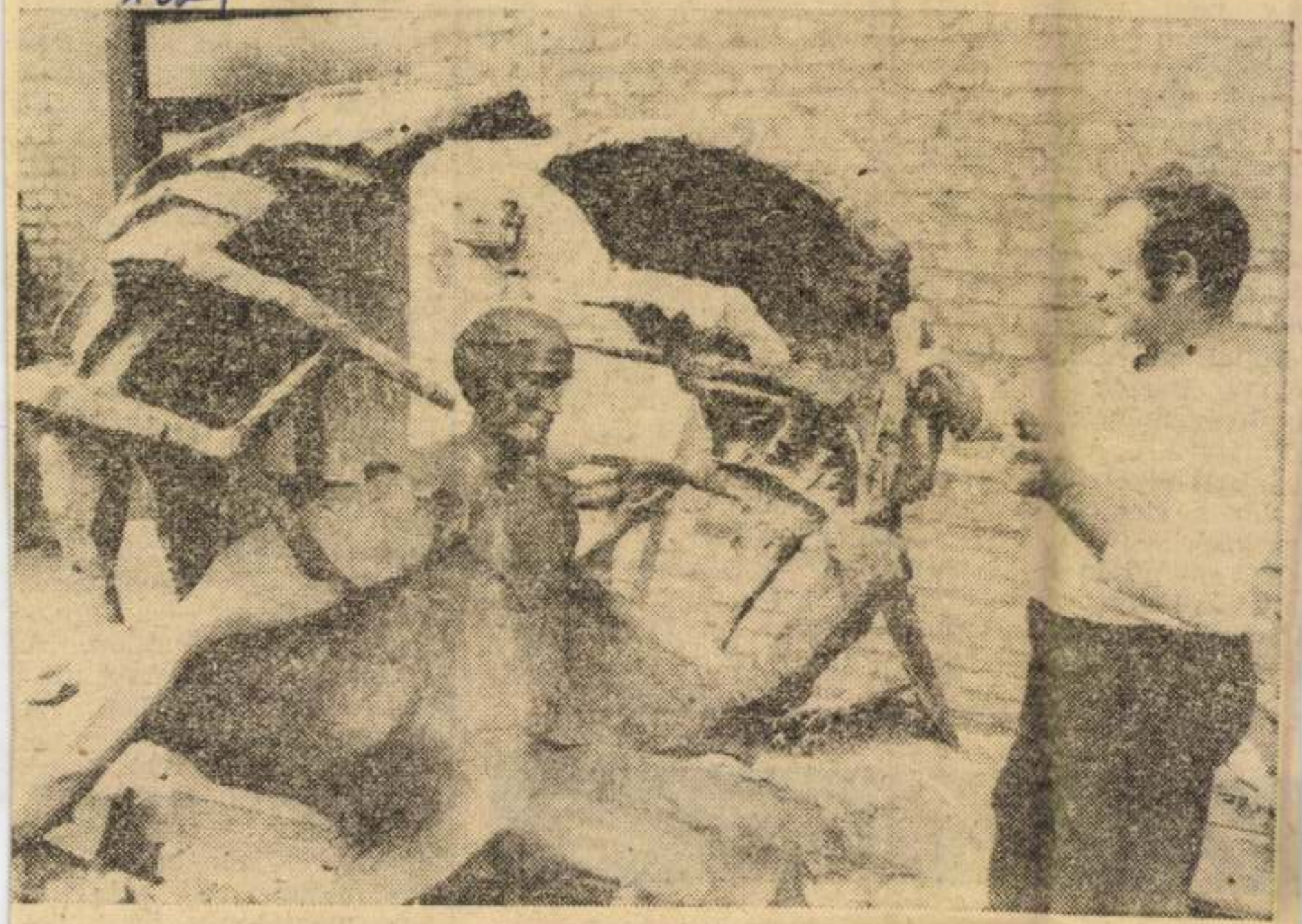

Szoboröntöde.

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat kőbányai szoboröntödéjében a művészek alkotásait — kisplasztikákat, érmeket, szobrokat — öntik bronzba. Itt restaurálják a közterekben, intézményekben levő szobrokat is. Évente 30-40 szobor, többszáz kisplasztika kerül ki az üzemből. Képünkön: az újpalotai lakónegyedet díszíti majd Szilágyi Bernadette „Ősz" című szobra. (Képriportunk a 12. oldalon.)

gy távozott közülünk, ogy nem maradt utána asználható hangfelvétel.

Régi sikert idéz fel a evillai borbély *Lamberto Gardelli* vezényelte peraházi bemutatójának emeze is, a főbb szeepekben *Melis Györgyyel, László Margittal, Réti ózseffel, Székely Mihályal.*

Fiatal művészek vállaloztak Bartók Béla hat onósnégyesének megszóltatására. A Takács-uartett felvételeit *Kárpáti János* elemző tanulmáya kíséri.

Két műfajban is kiemeledőt alkotott eddig *Pege lladár*, a nemzetközi színen is elsőrangú jazz-

mondok című — *Latinovits-lemezben.* Az ő hangján szólal meg a középiskolák harmadik osztályai számára összeállított versgyűjtemény néhány darabja is. Az igényes válogatás a huszadik század magyar költészetének már iskolát végzett barátai számára is élvezetes lehet.

A hangversenyévad kezdetére időzített hanglemezhetek lassan megszokottá, hagyománnyá válnak. Természetes, hogy ilyenkor a legszebb, legértékesebb kiadványok kerülnek a kirakatokba, reprezentálva a magyar zene és a hanglemezkiadás rangját. Jó lenne tudni, hogy ez az igényesség az ünnepi napok elmúltával is megmarad.

Hírek

□ TÓTH MENYHÉRT estőművész hagyatékából utatnak be válogatott alotásokat a Pesterzsébeti Múzeumban szeptember 7-28. között a Csili Galériában (XX., Baross utca 55.), hétköznaponként dél-

□ OROSZ PÉTER szobrászművész kiállítását Frank János művészettörténész nyitja meg 19-én, szerdán a Stúdió Galériában (V., Bajcsy-Zsilinszky út 5[illegible]). A tárlat október

dig, hogy szerepeljen-e *Palasorszky Ödön* társulata, a *Zöld Szamár?* Végül megszavazták: *Ivan Goll* „Párizs ég" című drámai költeményét adja elő az expresszionista együttes. Feladatom — a konferálás lett.

A megbeszélés során bemutatták lovag *Hintzenfeld Ottó Kázmér* császár és királyi kamarást, aki az előadás főrendezője. A következőkben róla szólunk, illetőleg krimibe illő történetet mondunk el. A grófi, hercegi, főhercegi, sőt a máltai lovagi rangot jól ismertem, azt viszont nem, hogy: ki és mi — a kamarás? Ezt is megtudtam. A kamarás, aranykulcsos, magas udvari méltóság. A rangot az uralkodó adományozza. A díszjelvény arany rojton függő aranykulcs, amelynek tulajdonosa olyan előjogokat élvez, amelyekkel az udvarnál való megjelenés jár. Tegyük hozzá, hogy a Horthy-rendszer idején érvényes maradt minden főúri rang.

A nagyszerű megjelenésű kamarás a próbákon jelesre vizsgázott az előzékenységből és udvariasságból, és a hölgyek iránti gavallériá-

eiben

— Sajnos, nem. Mindhárom községünk kis település, ennek elég sok terhét viseljük. Gyermekeink például Szombathelyre, Vátra és Acsádra járnak iskolába. Szeretnénk elérni, hogy az iskolásainkat egy helyre körzetesítsék. Még mi sem tudjuk, hova lenne a legjobb.

— Mást mondok — folytatja Barki elvtárs. — A tanácsunknak kevés a pénze. De előfordul, hogy egy-egy fejlesztésre a járástól vagy a megyétől kapunk. Az lenne a jó, ha ránk bíznák a pénz felhasználását. A tanács célcsoportos lakás építésére kapott 960 ezer forintot. Persze, hogy nagyon örültünk neki. De azzal a lakással két évet is várhatnánk, viszont égető az óvoda fejlesztése, amihez egy vasunk sincs. Az szolgálná jól a helyi politikát, ha a pénzt az óvodára költhetnénk. Van tehát azért gond is, kell az erős, jól politizáló pártszervezet.

— S ön, mint titkár elég erősnek tartja?

— Össze kell szedni magunkat, mert itt is, mint másutt sok okos, országot,

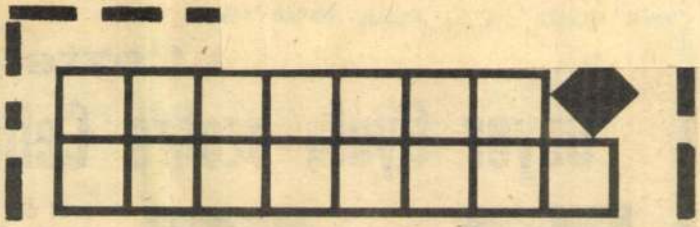

Történet — poénnal

Fenyegető, dörgedelmes hang a telefonban. Ha nem intézkedik az igazgató úr, akkor ő — mármint a hívó! — megtalálja a módját annak, hogy az ügyben érdemben intézkedjenek. Elmegy a tanácsra, a pártbizottságra, mindenhova, de nem hagyja annyiban a dolgot!

Kemény a hang, nem tűr ellentmondást. Az igazgató, az általános iskola igazgatója (Egyébként Szombathelyen történt a dolog, bizonyos megfontolásokból nem írjuk meg az iskola és az igazgató nevét.) gyorsan intézkedik, megkeresi a harmadik osztály vezető tanítóját, s kérdőre vonja: miért akarja megbuktatni E. Tomikát? Az osztály vezetője meglepődik: „De igazgató kartárs, ilyen nevű gyermek nem is jár az én osztályomba ..."

Az igazgató megy tovább, megkeresi a másik harmadik osztályt, illetve a tanítónőt, aki hasonlóképpen kénytelen nyilatkozni: ilyen nevű gyermek nem jár az ő osztályába sem.

Nem untatom az olvasót; hasonló a helyzet a harmadik párhuzamos osztályban is. Kiderül, hogy E. Tomika, akinek az édesapja időközben másodszor is felhívja az igazgatót, és megfenyegeti, mit tesz, ha nem intézkedik Tomika ügyében, szóval kiderül, hogy ilyen nevű gyermek a harmadik harmadik osztályba sem jár. Egyáltalán az egész iskolában nincs ilyen nevű gyermek. Az igazgatónak szörnyű gyanúja támad, felhívja a lakótelep másik iskoláját, s kiderül, hogy a szóban forgó Tomika oda jár, ott akarja megbuktatni — nyilván jogosan! — a tanító néni!

Az izgalom elcsitul, de valami rettenetes hangulat lép a helyébe a szóban forgó lakótelepi iskolában. Hát lehetséges ez? Hát csakugyan előfordulhat, hogy egy szülő annyira tájékozatlan a gyermeke dolgában, hogy azt sem tudja, melyik iskolába jár? Hát igen. Előfordulhat. Sőt a gyakorlat bizonyítja: lám, az illető abban nagyon is jártas, nagyon is tá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1983 JUN 2

1021

SZILÁGYI Bernadett

A szülőváros tisztelgése

Gayer Gyula szobra Celldömölkön

Celldömölkön, a Hunyadi út s a Hársfa utca torkolatánál van egy kis liget, a ligetben egy bronzszobor. Maga ültette árnyas fák szolgálnak illő hátterül Gayer Gyula szobrának. Szülővárosa ezzel adózott európai hírű tudós fia emlékének születésének 100. évfordulóján, az idei Kemenesaljai Napokon. Szilágyi Bernadett szobrászművésznő szobra méltóságot, derűt sugall. Gayer Gyula csupán 49 évet élt, s sokszínű élete mégis irigylésre méltó. Kiss Cellben született, 1883-ban, Szombathelyen járt a Premontrei Gimnáziumba, majd bölcsészhallgató lett Budapesten. Magyar—latin szakos, másfél év után átiratkozik a jogi fakultásra. Kolozsvárott folytatja egyetemi tanulmányait, 1907-ben itt lesz jogi doktor. Ügyvédjelölt Celldömölkön, bíró Szombathelyen. S mindemellett gyerekkorától fogva van egy hatalmas szenvedélye, ez pedig a botanika. Kőzeteket, ásványokat, növényeket, állatokat gyűjt, diákkorában pályázatokat nyert. Kiválóan ismeri Vas megye és az Alpok flóráját.

A Vasvármegyei Múzeum Természeti Tárának munkatársaként megveti a dendrológiai gyűjtemény alapját, létrehozza a mag-, termés- és tobozgyűjteményt, továbbfejleszti a herbáriumot. Megalapítja a természettudományi szakkönyvtárat, lefényképezi, elrakja a megye érdekesebb, ritkább növényeit, sőt rajzokat, akvarelleket is készít róluk. Rengeteget utazik, tudományszervezőként is igen tehetséges. Segítőtársakat vonz maga köré. Több hazai és külföldi tudományos társaságnak a tagjává választják. A Szegedi Egyetem 1925-ben magántanárává fogadta, majd 1932-ben rendkívüli egyetemi tanárrá nevezte ki. Kiterjedt levelezést folytat Európától Amerikáig. 30 éves szorgos gyűjtőmunkájának eredményét a Szegedi Egyetemre hagyta. Sajnos gyűjteményének egy része a II. világháborúban elpusztult. Szombathelyen barátja és munkatársa Pável Ágoston közbenjárására emeltek szobrot Gayer Gyulának 1949-ben, szülővárosa Celldömölk is méltóképpen tisztelgett születésének 100. évfordulóján, 1983-ban.

— tria —

Fotó: Benkő

ÁGYI ELEK festő

Alföld XXIX. évf. 10.sz. 1988

A meglelt haza

SZILÁGYI ELEK MAI MŰVÉSZETÉRŐL – HÁTRAPILLANTVA

A kígyó elpusztul, ha nem tudja levetni régi bőrét. És a művész? Ha saját közhelyeinek és modorosságainak láthatatlan és eltéphetetlen pókfonalai tekerednek lelkére és kezére? Az eredmény elszomorító és kiábrándító: mintha valaki önmaga tehetségtelen és szolgalelkű epigonja lenne. Milyen sokszor várjuk el – talán a legnehezebbet – a művésztől: a megújulást. Nem a következetlen és hiteltelen színeváltozásokat, hanem a szerves és maga idejében jött átlényegülést. Ami ellenállhatatlanul jön, ami relevációszerű, ami önmaga belső folytonosságának tükrében szembesül az objektív erkölcsi és esztétikai követelményekkel. Amit végül is csak egy művész – Rainer Maria Rilke – formálhatott meg legtömörebben: „Változtasd meg életed!"

Az igazán nagy változások csendben folynak le és években mérhetők. Mondták már a művészetre, hogy van benne valami luciferi. Ezzel együtt és legalább annyira krisztusi is: „Aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni." Kinek-kinek más-más a keresztje-pokla. Nem az esztéta találja ki, csak tudatosítja, hogy kellő időben és mértékben szükség van ezekre a keresztekre és poklokra. Megtisztulást hoz, és nagy dolgok születhetnek belőle. Nosztalgikus, lélekvizenyősítő lomtárból tudatosan megélt, lélekerősítő kincseskamrává rendeződik a múlt. (A múltunk – egyéniségünk.) A hol délibábos, hol lidércfényes, de mindenképpen illanékony és imbolygó jövőkép is a lehetőségek és a felfedezendő ismeretlenségek térképe lesz. (A jövőnk – önismeretünkből következtetett életkeretünk.) Csak így válnak kezelhetőkké a közbülső jelen szorongásai.

Szilágyi Elek sorsa és művészete a nyolcvanas években szemléletes és tanulságos debreceni példa e vázlatos és általános bevezető pozitív alternatívájára. Lezárva természetesen nála sincs semmi, s eddigi fejlődésének „visszafordíthatatlansága" is inkább morális síkon bizonyos. Ám azt is tudjuk, hogy milyen sokat segíthet a művész belső akaratának a külső remény és szimpátia. Az a kedvező emberi és pályatársi klíma, amely képes üdvözölni a másságot és a megőrzésre érdemes régit.

Szilágyi Elek – ha nem elsősorban útlevelének pecsétjeit, hanem útjainak művészi hozadékát, a befelé-kifelé megformált élményeket tekintjük – sokat barangolt Európában. Tanulmányútjait rendre „tematikus" kiállításai követik. Láthattuk kárpátaljai impresszióit (1972), padovai és környékbeli felfedezéseit (1975), a bulgáriai izgalmak tükröződéseit (1978). (Hadd utaljak ezen a ponton a *Tájak, emberek, történelem* című írásomra, amely ugyanabban az évben, az *Alföld* szeptemberi számában olvasható.) Azután Hellász meghódítása következett, és az emlékek képekbe kövesedett számadása (1983). A korábbi, sokszor sötét-borult tónusokba, rejtelmektől zengő kékekbe és haragoszöldekbe hajló képi világot megújuló látásmód és új technika váltotta fel. Egy, a korábbinál egyszerre változatosabb és letisztultabb komponálásmód. Konkrétabban: a természeti erők mozgásának, erejének, játékának és a klasszikus építészet monumentális maradványainak színpadtere – s benne Apollón és Aphrodité kései (hol szép, hol elkorcsosult) leszármazottaival.

1984-es tárlata már a mához vezető út közvetlen előzménye volt. Itt már a hazatalálás, a relevációként ható hortobágyi élménykomplexum dominált. Az 1972 óta megfigyelhető *egymásra rétegzettség* 1983–84-től kezdve zártabbá, következetesebbé, folyamatosabbá vált, és egy szigorúbb, (ön)fegyelmezettebb kontrollal párosult. Olyannyira, hogy ma már szuverén művészi programról beszélhetünk. Miben áll ez? A természettel (földek, hegyek, vizek, felhőegek) együtt lélegző-munkálkodó és szenvedő-örvendező ember élet-

Ki a magyar? Mit jelent ma magyarnak lenni? Hogyan lehet, s lehet-e egyáltalán görcs nélkül, hiperesztázia nélkül magyarnak lennünk? „... a világ – írja Pálfy István – sohasem a kérdésekbe rendül bele, hanem a helytelen válaszokba, főként ha gyakorlati erő is szentesíti őket." A gondolkodás és a cselekvés igényére ösztönöznek a kötet írásai. Mindkettőre nagy szükség van, hogy – Ratkó József szavaival szólva – „jó hazát" teremthessünk. *(Magyar Ifjúság)*

OLASZ SÁNDOR

Tehetetlen szimfónia

EGY BÉKÉSI ANTOLÓGIÁRÓL

Irigylendő helyzetben vannak a békési belletristák, hisz egyre-másra bocsáthatják ki írásaikat – pazar minőségű papíron – gusztusosra tipografizált kötetekben. Talán minden évben útjára engednek egy-egy könyvet, amelynek értékhozamát némely ítész nem átallja csepülni. Ám a békésiek nem hajtanak a rosszalló szavakra, már szerkesztik is a következő kötetet (s az is meglehet, hogy nekik van igazuk). Nem keresnek nagy okokat, ürügyeket, alkalmakat a szerkesztéshez, a Tehetetlen szimfóniában például az Új Aurorában publikáló költők válogatott verseit leljük.

Vonzódók, Kötődők, Itt élők – sorakoznak a ciklusok, a koncentrikus körök, amelyek egyre inkább szülőföld nagyságúra zsugorodnak. Csanády János, Kapusi Imre, Niklai Ádám, Urr Ida alkotja a „vonzódók" kisszámú csoportját, E. Kovács Kálmán, Győri László, Pardi Anna, Simai Mihály és Szokolay Zoltán tartozik a „kötődők" közé, míg Bónus István, Filadelfi Mihály, Sass Ervin, Szúdy Géza, Tomka Mihály és Újházy László képezik az „itt élők" elszánt raját. A költők közül majd mindenkinek ismerős a neve a versirodalmat nem túl nagy szorgalommal bújó olvasó előtt is, többnyire kötettel bíró alkotóktól találunk itt költeményeket mutatóba. Egyikük-másikuk nem postáz már küldeményt az Új Aurorának, míg némelyikük számára a csabai folyóirat a legfontosabb orgánum a megszólalhatásra. Tóth Lajos szerkesztő úgy véli (azzal menti az alkotáshalmazt?), hogy „e sokhangú és -műfajú, színvonalában is eltérő verseket" a „többféle polarizáció feszültsége" tartja össze „a lélek hullámhosszán".

Valóban sokban különböző lírikusi impulzusokat és igen eltérő alkotói izomzatokat mutat az antológia, ám annak lehet inkább igaza, aki azt vizsgálja: sikerült-e, sikerül-e megszereznie a folyóiratnak (legalább olykor-olykor) a magyar költészet jellegadó lírikusainak némely kéziratát, azoknak a meghatározó lírikusoknak a verseit, akiknek nemcsak recenzenseik, hanem olvasóik is vannak. Ha nem is mindjárt a legnagyobbak alkotásait, de a középnemzedék néhány naggyá nőtt alakjának műveit. Nézzük a verslajstromot, s nemmel kell felelnünk. Vagy az igazán jelentős (szemmel láthatóan klaszicizálódó) költők között nincsenek vonzódók, kötődők, nincsenek itt élők? (A Gyulán lakó Simonyi Imre például sohasem publikált az Új Aurorában?) Meggyőződésünk: a Tehetetlen szimfóniához fogható antológiák létrehozásának nincs elégséges értelme, hisz a szerkesztési elvek, megfontolások jobbára mondvacsináltak, kívülről s utólag konstruáltak. Így aztán az efféle kötetektől – nélkülözhető termékek lévén – nem is várható figyelemreméltó hatás. *(Békéscsaba)*

ERDEI T. SÁNDOR

terének (pokol is, purgatórium is, paradicsom is ez), nagy természeti horizontjainak és vertikumainak hol konkrétabb, hol elvontabb ábrázolása. Szilágyi Elek korábban a hegyeket és erdőket olyan odaadással festette, mintha a természet templomai lennének. Azok is, hiszen a tenger sem más, mint Poszeidón tengeristen misztériuma. Mára, a nagy vándorlások után és a bölcs hazatalálás korának kezdetén, Európa híres pusztájáról is kiderült, hogy óriási napimádó templom, amelynek láthatatlan oszloprendjét jószerivel csak fűszálanként lehet megcsodálni igazán becsületesen.

Szilágyi Elek művészete a természetelvű ábrázolás, a vásárhelyi és szolnoki festészeti központok eredményeinek örököse. (Természetesen sokat tanult Balla Lászlótól, Veress Gézától, Maghy Zoltántól és másoktól is.) Természetrealizmus ez, amelynek különféle hangulati elágazásai vannak: hol a líraiság (ez a legjellemzőbb), hol a tragikum (ez újabban a legerősebb oldala) és hol az epikum (ez művészetének legproblematikusabb vonása) irányába.

Szilágyi Elek tájképein a jelzésszerű emberfigurák a természet nagyságának és hatalmának léptékeiként vannak jelen. Hol egyedül, hol meg hármasával – hasonlatosan Lorrain árkádiai és bibliai tájképeihez. Nem ironikusan szemlélt, piciny és eltaposható bogarak ők, hanem sokkal inkább a megváltoztathatatlan természeti törvényszerűségek megsejtői és elfogadói. Ennél azonban az ember jobban érdekli. A hetvenes-nyolcvanas évek sok-sok tájképe után feltámadóban régi vonzódása a portré iránt. Érdeklődése a megélt sorsok, a szóra bírt tragédiák és bölcsességek, az emberi lélek finom rezdülései iránt. A táj természetének, a tájnak mint *a történelem lenyomatának* kutatása nagy, de tanulságos kerülő út volt ehhez. A portrétól csak egy lépés az önarckép. A szó szorosabb értelmében vett önarckép önismeret és ars poetica egyszerre. Ítélet és önítélet: vélemény önmagunkról és a világban folyó dolgok állásáról, a hozzá való viszonyunkról. Én most a Szilágyi-önarckép morális üzenetére helyezném a hangsúlyt. Arra a vox humanára, amely tisztességet és fegyelmezettséget követel minden rendű és rangú halandótól. A megszenvedett élettapasztalatok, az önszigor és az emberi tartás jogán. Keményen csattannak itt össze a legerősebb alapszínek, a vörös és a kék, mert ma a világ is kevésbé ismeri és méltányolja a legömbölyített viszonylatokat.

ÉLES CSABA

Búcsú Irinyi Károlytól

Ha fatalista lennék, azt mondanám: szörnyű végzet tizedeli azt a nemzedéket, amely Irinyi Károly, a KLTE professzora életének fonalát is 57 éves korában elmetszette. De nem a fátum, hanem nagyon is materiális tényezők okozták és okozzák, hogy nemzedéki társaink közül egyre többen hagynak itt véglegesen bennünket. Úgy tűnik, hogy akik a nagy világgazdasági válság táján születtek, gyermekkorukat a Horthy-korszakban élték le, s emlékezetükből soha nem tudták kitörölni sem a második világháború szörnyű holocaustját, sem az 50-es évek megpróbáltatásait s tudati gerinctöréseit, magukban hordják a halált, sokkal inkább, mint más generációk tagjai.

Irinyi Károly is e nemzedék tagjaként oly hirtelen és oly váratlanul hagyott itt bennünket, hogy időnk sem volt felocsúdni a kábulatból. Egész élete az értelmes lét igenlése s a gyors, értelmetlen halál tagadása volt. Egyéniségében tudós professzor korában is volt valami kamaszos báj, valami a reneszánsz ember harsogó életszeretetéből. De akik közelről ismerték, tudták: látszólagos lezsersége ellenére töprengő, vívódó ember volt. A halála okozta döbbenet első napjaiban még felmérni sem tudjuk, mekkora az űr, amely távozásával keletkezett. Pótolhatatlan az az oktató-nevelő munka, amit a Kossuth-egye-

tem történelmi intézetében végzett. Az egyetemi oktatás végletesen szakosodott világában ő volt az, akitől nemcsak részproblémákat, hanem történeti szemléletmódot is tanulhatott a hallgatóság. Művelődéstörténeti, historiográfiai órái élményt jelentettek mindenki számára gyönyörű magyar beszéde, gondolatfűzésének eleganciája, de tartalma miatt is. Naponta bizonyította a régi igazságot: nem a tárgy ad rangot az oktatónak, hanem fordítva. Ha volt köztünk valaki, aki a tudás átadását mindennél előbbre valónak tekintette, akkor ő volt az. Génjeiben hordozta egy osztály mérhetetlen tudásvágyát, s remélte, hogy tanítványai is ilyenek. Különös képessége volt az igazi tehetségek felismerésére, mert – legalább most ne hallgassuk el – maga is istenáldotta tehetség volt, akit a falu, a meggyötört parasztság legalsóbb rétege, a grófi szérűk hajlott hátú alkalmazottai izzadtak ki magukból, mint kagyló az igazgyöngyöt.

Hiánya nehezen pótolható a történettudományban, amelynek sajátos, mással össze nem vethető művelője volt. Szakmáját életmódnak tekintette. Olyan viszonynak a múlt valóságához, amit nem vezethet sem az ellenszenv, sem a rokonszenv. Igaz magyarságtudatot hirdetett akkor is, amikor az általa „katedrainternacionalizmusnak" nevezett téveszme csak a nemzettudat gerinctörése árán tudta elképzelni a népek testvériesülését. Történetírói ars poeticának is tekinthetjük utolsó írásának mondatait: „Tudatcsere kellene, népre, nemzetre, etnikumra és emberiségre egyaránt, és egyszerre hangszerelt korszerű nemzet-, magyarság- és múlttudat, mert anélkül gazdasági-társadalmi gondjaink is alig fogyatkoznak. Bizony-bizony: a nyomorék nemzettudat lefegyverez, felelősséget nem érez, áldozatokra nem képes". Irinyi Károly nemcsak ma érzett és gondolkodott így, amikor az egészséges nemzettudatra apellálnak azok is, akik korábban mindent megtettek kiirtására, hanem 30 évvel ezelőtt, tudományos pályája kezdetén is. Mivel magyaráznánk másképpen, hogy Hajnal Istvánban, századunk legmélyenszántóbb és legeurópaibb magyar historikusában a kor felfogásától eltérően nem a polgári tudóst, hanem a magyarságot és európaiságot egyesíteni tudó kutatót látta. Hogyan értenénk meg a Közép-Európa-tervekről írott könyvét, amely megjelenése után másfél évtizeddel vált szakmai körökben is igazán olvasottá és idézetté, amikor a történetileg sok mindent egybemosó Kelet-Európa-fogalommal szemben mások is kezdték használni a Közép-Európa kifejezést. Megelőzte korát? Nem. Inkább ragaszkodott a történetírás azon elveihez, amelyek mások számára nem mindig voltak fontosak. Szakemberként is szigorú kritikus volt, talán azok iránt a legszigorúbb, akiket a legjobban szeretett. Nagyon szerette Debrecent, azt a várost, amely a szülőfalu, Esztár után igazi otthonává vált. Könyörtelen igazságérzete és történetírói tisztessége azonban nem engedte meg, hogy elleplezze a debreceni mentalitás sokak által takargatott ridegségét és korszerűtlenségét a 19. század második felében. Ez tűnik ki az *Alföld*ben publikált s vitát kiváltó tanulmányából s a Debrecentörténethez készített több száz oldalas kéziratából is. Mentalitáskutatásaiban is biztos iránytű volt számára Kodály Zoltán tanítása, akit nemcsak annak a kórusnak névadójaként tisztelt, amelyben hosszú éveken keresztül oly buzgalommal énekelt, hanem a magyar művelődés óriásaként is. A zeneköltővel együtt vallotta: „Értéktelen az a magyarság, amely nem európai, és értéktelen az európaiság, ha nem magyar is egyszersmind."

Irinyi Károly személyében olyan tudóst veszítettünk, aki Debrecenben is tudott egyszerre magyar és európai lenni. Követésre méltó példája megmarad bennünk, ha fájdalmunk nem is enyhül. Búcsúzzunk tőle annak a költőnek fohászával, akinek magyarságtudatát mindig példának tekintette: „Segítsd meg Isten, új lovaddal / A régi hű útra kelőt..."

OROSZ ISTVÁN

nem létezem. Ahogy ismerem, E. M., adott esetben, a következő gátlástalan elenvetést tenné: Abból, hogy nincs olyan kaptafa, amely minden lábhoz alkalmas cipőkészítésre, nem következik, hogy van olyan láb, melyre nem lehet cipőt csinálni. De nincs itt E. M. se, mert ezen a hajón nincsenek emberek, mert ez a hang sem az én hangom, ez a magnetofon sem magnetofon, ezek a szavak sem szavak, egyetlen szó sem létezik, és a létezik szó sem létezik. Ott tartottam, hogy ezerkilencszáznyolcvanöt szeptember huszadikán este fél kilenckor a csuromvizes E. M. hátralép, és az egyetlen túlélő fölényes mosolyával azt mondja: Akinek a szemét nem marja a sós könny, az hal volt ezelőtt, és aki álmában a jobb oldalán fekszik, oroszlán volt ezelőtt. Szemének tükrében látom, hogy vőlegényi szmokingban vagyok; a homlokomon NO felirat; dönteni annyi, mint tévedni, mondom álságosan; elnyomom a cigimet (no szmoking). *No* igen, az ember minden esetben a halálfélelembe hal bele, mondja E. M., az egyetlen túlélő. De én már nem figyelek rá, csak azt hajtogatom magamban konokul, hogy igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen, igen.

Sumen – töröknegyed

a szenvedéseinktől és a bűneinktől? Kiveri testünkből a viperafészket? A halál szeret minket? Lerója kegyeletét? Ő a testvérünk, az édesanyánk, a gyóntatónk? Üdvösség és kegyelem? Ábrándos reményképünk, tisztes emberségünk, a vendég és a távozó, szépségünk és nagy dicsőségünk, erőnk és lendületünk, vakmerő ragaszkodásunk, jövőnk és ártatlan együgyűségünk? Minden és semmi? Kedves gyerekek! Mit csinál most, e pillanatban a halál? Itt van a papíron? Leselkedik az ajtónál? Kedves gyerekek! A halál kivezetés a szépirodalomból és bevezetés a pépirodalomba? Én vagyok a halál? Csak annyit tudok, hogy én vagyok a halál, és semmi több? Mindenki a halál? A halál az a szó, hogy halál? A halál: *szmrty?* Minden a halál, csak a halál nem a halál? A halál az élet? A halál a művészet, az erkölcs, a hit – a halál az Isten? Kedves gyerekek! A halálról nem lehet beszélni? A halálról csak hallgatni lehet? Egész életünkben a halálról hallgatunk? Halállomány? Kedves gyerekek! Halállomány? Kedves gyerekek! Halállomány? Kedves gyerekek! Kedves gyerekek! Kedves gyerekek!

No igen

Ezerkilencszáznyolcvanöt szeptember huszadika, este fél kilenc: Erdély Miklóssal találkozom a Duna-korzón, csuromvizes, amiről úri fölénnyel nem vesz tudomást; mindazonáltal nem vagyok benne biztos, hogy tudja-e, hogy ismer. Házasodj meg, vagy ne házasodj meg, mindenképpen megbánod, hogy elolvastad a Vagy-vagyot, mondja köszönés helyett, és egy leírhatatlanul illetlen mozdulattal csöpögő szakállába túr. Előre-hátra: egy az út, térek ki a válaszadás kéretlen kötelessége elől. (Már alig emlékszem: délután fél öt: a rituális csók közben titokban és álnokul a nyelvem hegyét ifjú hitvesem puha és forró ajkához érintem.) Mély levegőt vesz, mint aki közérdekű bejelentést kíván tenni. Tehát akkor jól figyelj: ez a hajó, amin utazol, nem hajó; ez a Duna itt nem a Duna; ez a Magyarország itt nem Magyarország, és ez az utazás nem utazás. Továbbá. Ez a ruha rajtad nem ruha; a fülek, melyekkel e szavakat hallgatod, nem fülek, a szemek, melyekkel bámagyadtan nézelődsz, nem szemek, az agy, mellyel e szavak értelmét kutatod, nem agy. A szagok és illatok nem szagok és nem illatok; a nyál a szádban nem nyál. Nem fázol és nincs meleged, nem fogsz semmit a kezedben, nem ülsz semmin, nincs rajtad cipő, nincs semmi a zsebedbe rejtve, nincs árnyékod. Továbbá. Ezen a hajón, amin utazol, senkinek sincs a fogába rejtve egy higanyfulminát-kapszula, amit elég elroppantani, hogy az egész szakramentum a levegőbe röpüljön; ezt a hajót nem fúrta meg senki, nem futtatta zátonyra, aknára, nem fog jéghegynek vagy egy másik hajónak ütközni, nem rántja le a mélybe egy óriáspolip, nem fogják megtorpedózni a fasiszták, és megcsáklyázni a kalózok, nem kerül viharba, nem csap villám az árbockosárba, a vitorlákat nem szaggatja szét a szél, a matrózok nem lázadnak föl, már csak azért sem, mert a kapitány nem vedeli hordószám a rumot, nem lesz senki tengeribeteg, nem lesz tengeri temetés zsákba varrt hullával, a hajót nem követik játékos kedvű delfinek és vérszomjas tigriscápák, a fregattmadár nem rikoltoz éjszakánként, nincsen parancsnoki híd és vasmacska, nincsenek tetovált gályarabok, és nincsenek ágyúk, és mindez a sok dolog elsősorban azért nincs, mert egész egyszerűen ez a hajó, úgy, ahogy van: nincs. Nemcsak azért nincs, mert én nem vagyok rajta, hanem azért nem vagyok rajta, mert nincs. És én nemcsak azért nem létezem, mert ez a hajó nincs itt, hanem azért nincs itt ez a hajó, mert én

Tavaszi pillanat

Nyílnak a magnólia-bokrok
nyugtalan-lila virágokkal,
mikéntha lilára-rúzsozott ajakkal,
puhán és sűrűn elomló hajakkal

nyújtóznak kecsesen végig a gyepen
gyönyörű nők, testük napba-tárva,
oldódva izgatott-nyugtalan sikongatásba – – –
Akárha pusztulásba.

Felhős ég

PETŐCZ ANDRÁS

Bársonyos plüss-takarón

Bársony-piros plüss-takarón, tenger-kék ruhában – – –
Hanyatt és moccanatlan, kármin-piros – – –
Tenger-kék ruhában, bársonyos plüss-takarón:
Hanyatt és moccanatlan.

Bőrének simaságát és fehérségét – – –
Szájának kármin-pirosságát – – –
Simaságát és lágyságát, érzékiségét:
Moccanatlan és tüntetőn.

Tüntetőn, puhán és vágyakozva.
Szétnyiló, tenger-kék ruhában, bársony-piros – – –
Gyapjas és bolyhos plüss-takarón:
Lágyan és mozdulatlan, mikéntha volna mozdulat.

Nyugtalan ujjak remegése, akárha volna félelem – – –
Fényesen csillogó kármin-piros: hófehér nevetés.

Hangtalan nevetés

Félbehagyottan és tétlenül, tehetetlenül.
Falevél-mosoly, falevél-zörrenés.
Az erezet fehér, sosem-volt vibrálása.
Sosem-volt csillogás.

Nem is virág, nem is rebbenés.
A fűcsomó lassú kiteljesedése.
A fájdalom, a fájdalom mögött.
A félelem.

Milyen pillanat nélkül és milyen régóta már!
A simulás és a simogatás.
A hangtalan, elfáradt nevetés.

Régóta már, és pillanat nélkül.
Hangtalanul, áradó nevetéssel.
Inkább csak: hangtalanul.

Végül

Eddig mások arcai mögött élve
nem tudhattad, hogy épp az ki vagyok.
Mindig egy szerep hajolt velem félre
egy-egy térből, s testemként én-vagyott.

Ami volt, lámcsak – kényszer- s szépszerére –
elinalt csörögve, emléktelen,
mert nem látott rá sorsa kék egére,
csak a-mire, s az csúf volt, éktelen.

Mert az mit nézhetsz, külsődleg, kitéve
már a halálnak. Kéz. Láb. Arc. Fogak.
S aki csak élni-élni! vágy, lidérce

Jobb Magának. De öbb *lehet, ha fénye*
átragyogja. Égve él, s nem fog ak-
kor rajta formák és nevek törvénye.

Ólak esti fényben

VARGA IMRE

Rózsakertből

a visszatérő. Megérzi épp
egy rózsa illata. Bíborba borítja
egészen odabent. Szembejövő
kérdéseikre válaszolgat. Visszasejti
újra a formát. Megtölti tétova –
Csak a képzelt sima faláig terjedőn.
Szokásba borulnak zölden
vállánál az út mentiek és a
bensőségesebbek, rézsút a cserjék
odalent. A végzetfa szó-emléke.
Visszatérnek. Két férfi, félmeztelen,
a kastély előtti murvás téren.
Beszélnek. Valaki másra még a szó.
Ő tárgyszerűen, gondolva is,
fölfelé a szürke lépcsőn.
Emel, lendít, letesz. Jobb váltja
a balt. A fölmenet személytelen
öröme járja át.

Hol van magunk?

Őszi áttetsző és hűvös karodban
a szél ugatva kergeti a záport.
Formát és nevet ront és csap le rá port.
Egy nyirkos régi szó most épp beroppan.

Táji fehéren még csontok izzanak,
felettük sárgák, lilák, kékek szállnak.
Füvek és kórók imbolyogva állnak ;
a kőben lüktet, dobban és ráng a nap.

Bőrödre festve dülöng vajon a fa?
Vagy leg-magadból kél ki susogása?
Vagy beöltöztél végleg most a tájba,

s betölt egészen vize s szél-járása?
Az értelme vagy? S te vagy mondattana?
Személytelen ő. Tűz vagy. Akarás vagy.

Bécsi porcelánok a Szilágyi-gyűjteményben

A bécsi udvar körül élő magyar főurak, a földbirtokosok, valamint a művészeteket kedvelő és feltörekvő polgárok, több mint egy évszázadon át, vásárolták a bécsi porcelánt. Ekkor ez volt az egyetlen lehetőség, hogy az igényes vásárló művészi és finoman megmunkált porcelánhoz jusson. Az érvényben volt osztrák iparpolitika vámvédelme miatt Magyarország volt akkor, a gyár legjobb piaca. Így igen természetes, hogy országunk volt később, e remek ipari termékek, jelentős lelőhelye. VI. Károly mint német-római császár, aki hazánkban III. Károly néven uralkodott, 1718-ban írta alá, Du Paquier, Heinrich Zerde, Christoph Conrad Hunger és Martin Becker részére 25 éves időtartamra „Privilégium"-át. Ennek értelmében a gyár, Bécs Rossau külvárosban kezdte meg működését. Az első sikertelenségek után Du Paquiernek sikerült 1719-ben, juttatások remek ígéretével, Samuel Stöltzelt, a meisseni arkanistát – a porcelán massza és máz előállítóját – munkatársként megszerezni. A nem szűnő anyagi viszontagságok miatt Stöltzel visszamegy Meissenbe és magával viszi Johann Gregorius porcelánfestőt, kinek távozása rendkívül érzékenyen hatott a gyárra. A gyár pénzügyi nehézségei tovább gyarapodnak. A készítmények magas művészi értékűek, de drágák. Így 1724-ben Du Paquier felajánlotta az áttelepülést Nürnberg városának. A bemutatott mintagyűjteményt a város megvásárolta, de az áttelepülésre nem került sor. Az anyagi nehézségek még fokozódnak. Időközben Bécs pénzügyi segítséget nyújt és a felgyülemlett porcelánok árverésére és sorsolására több esetben sor kerül. Végül 1744-ben, egy kincstári bizottság, mint Császári és Apostoli Királyi Porcelángyárat saját kezelésbe veszi. 1747-ben Johann Josef Niedermeyer kerül mint első modellmester a gyár élére. 1749-ben, védjegyként, a máz alatti kék pajzsjegy kerül bevezetésre.

Az ismétlődő pénzügyi nehézségek enyhítésére II. József császár úgy határozott, hogy a gyárat árverésen fogja értékesíteni. Az árverést 1784 májusára tűzték ki. A felszerelés, az árukészlet és a nyersanyag megbecsült értéke, az értékbecslő bizottság szerint, 300 000 forintban nyert megállapítást. Ezzel szemben a kikiáltási összeg, csak 45 000 forint volt. E kedvező vételi lehetőség dacára az árverésen vevő nem volt.

Két hónappal később Tatáról, Kuny Domokos, jeles budai fajanszgyáros a gyár megszerzésére, bérbevételi ajánlatot tesz. Ez már későnek bizonyult, mer újabb határozatok következtében, a gyár udvari kezelésben maradt. Élére 1789-ben végérvényesen Konrad Sörgel von Sorgenthal kerül. Az időközben elhunyt Niedermeyer helyére pedig Anton Grassi, mint művészeti vezető és a festészet irányítója kerül.

A kitűnő Grassi és Sorgenthal együttes működés rendkívüli fellendülést eredményezett és évei, a gyár történetében az „aranykort" jelentették. A bekövetkezett háborús évek és az 1809. évi I. Napóleoni megszállás rendkívül nehéz időket hozott. Végül is 1862-ben az osztrák alsóház költségvetési vitájában megszületett, a gyár megszüntetését célzó határozat. 1862-ben a gyártás megszűnik és ezzel az égetőkemencék másfél évszázadon át éjjel és nappal lobogó tüzei, örökre kialvadtak.

1978 évben a Szilágyi-gyűjteményből – melynek alapjait Szilágyi Tamásné sz.: Benes Irén, az 1900-as években rakta le, majd 1930-ban vezetését én vettem át, most

pedig Szilágyi Irma, az alapító unokája rendkívüli műgonddal vezeti – a Herman Ottó Múzeum bemutató kiállítást rendezett. A múzeum e kiállításán, számos bécsi porcelánunkból az alábbiakat mutatta be:

1. Díszcsésze és tányér. Bebörtönzött angyalok. Porcelán. Hengeres formájú szögletes fülű. A zöldesszürke, helyenként repkénnyel befutott börtönfalat, kerek, aranyrácsos ablakok szakítják meg. A rácsok mögött amorettek. Mozdulataikkal megörökítik a börtönből történő kitörést, a szabadulási vágy indulatait. A börtönfal sötét, repkényes, mohos kövei, az ablakok világos keretei és a fénylő arannyal festett rácsok mögötti sötét börtönbelsők, a halk szavú öröm, a szabadulás mámoros képét fejezik ki. A gyártás ideje az 1780-as évre tehető. Jól felismerhető a csészén és a tányéron az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 6 cm. Átmérete: 6 cm. A tányér magassága: 2,5 cm. Átmérete: 14 cm.

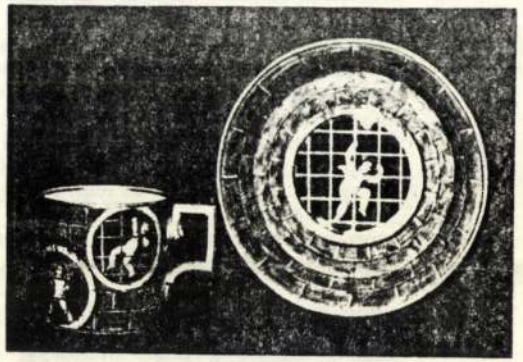

2. Díszcsésze és tányér. Akantuszleveles. Porcelán. Hengeres formájú, szögletes füllel. Fénylő világossárga alapon a csésze és tányér peremén stilizált akantuszleveles díszítés, árnyalatos, zöld kiképzésben. A levelek között díszes, arannyal szegett magfűzérek. A közbeeső térben zöldes aláfestéssel vonalas arany kiképzés. A leveles, vonalas kiképzést, aranyszegő, keskeny sötétvörös vonalakkal szegélyezi. Az aranyszegő matt és fényes, felrakott pontozással díszítve. A csészén két, a tányéron három körvonalas inda aranyozva. A tányér közepén aranyozott rozetta matt és fényes kiképzésben. A gyártás ideje az 1780-as évre tehető. Jól felismerhető a csészén és tányéron, az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 6 cm. Átmérete: 6 cm. A tányér magassága: 2,8 cm. Átmérete: 13 cm.

3. Díszcsésze és tányér. Arany rombuszokból sakktábla. Porcelán. Hengeres formájú, szögletes füllel. A tányéron középen aranyrozetta. Körülötte kifelé fokozatosan nagyobbodó rombuszok. A csészén hasonlóan rombuszok. A csésze és a tányér szélein, a sakktáblát arany vonalazás keríti körül. A gyártás ideje az 1775. évre tehető. Jól felismerhető a csészén és tányéron, az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 6 cm. Szélessége: 6 cm. A tányér magassága: 2,5 cm. Szélessége: 13 cm.

4. Díszcsésze és tányér. Miniatűr testménnyel. Porcelán. Csonkakúp formájú, kígyós

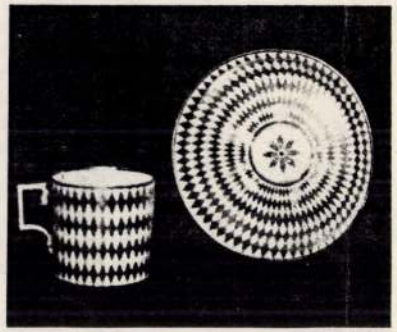

füllel. Fénylő-fehér alapon, a tányér peremén fáklyák váltakozva repkény díszítéssel. Középen kettős rozetta. A tányér peremszélén és a rozetta körül vastag szalagos-vonalas díszítés arannyal. Aranyozott fül. A miniatűr mögötti részen szárnyas fáklyák, váltakozva repkény díszítéssel foglalnak helyet. A csésze belseje fenékig aranyozott. Peremén repkényes dísz. A 6,5+7 cm-es miniatűr az alvó Ámort és az Ámort vesszővel ingerlő két női alakot ábrázolja. A mélyzöldek, a lilák, a sárgák és a testszínek, a miniatűr remek egészét alakítják ki. A gyártás ideje az 1805. évre tehető. Jól felismerhető a csészén és tányéron, az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 7,5 cm. Átmérete: 8,2 cm. A tányér magassága: 2,5 cm. Átmérete: 16 cm.

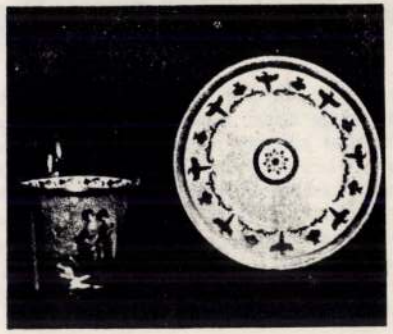

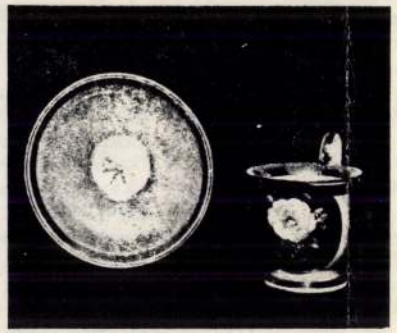

5. Díszcsésze és tányér. Miniatűr festménnyel. Porcelán. Lekerekített hengeres formájú, felfelé szélesedő füllel. Fénylő világoszöld alapon, a tányér peremén vastag aranyozott csík. Középen a fehér belsőben stilizált, vonalas, magvas, leveles aranyrozetta. A fül is aranyozott. A 6x6 cm-es miniatűr, a kor divatja szerinti fehér rózsát és a piros gardéniát ábrázolja. A meleg zöldek, az árnyékolt fehérek, pirosak, a miniatűr remek egészét alakítják ki. A miniatűrt körülfogó keretes arany és a fényesen-fekete alap, a virágokat rendkívül plasztikusan emeli ki. A gyártás ideje az 1785. évre tehető. Jól felismerhető a csészén és tányéron, az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 7,7 cm. Átmérete: 7,7 cm. A tányér magassága: 3 cm. Átmérete: 13,5 cm.

6. Keretfogós tányér csészével. Porcelán. Ívelt, oldalas csonkakúp kiképzésben, keskeny füllel. A tányér közepén vésett keretfogó, mely a keskeny csésze megdőlését akadályozza meg. A fehéren ragyogó tányéron és csészén, a jellegzetes bécsi virágcsokor. A szabad felületeket kitöltő részen szoliter bécsi virágok találhatók. A gyártás ideje az 1750. évre tehető. Jól felismerhető a csészén és a tányéron, az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A csésze magassága: 7,5 cm. Átmérete: 6 cm. A tányér magassága: 3,5 cm. Átmérete: 14 cm.

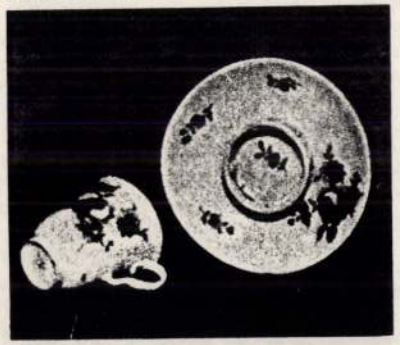

7. Gitáros pár. Színesen festett, sziklacsoporton ülő szoborcsoport. Talapzatán váltakozva felrakott piros termésű fával és virágokkal. A lombokban lépdelő putto lábainál virággal telített kosár. A nő ölében kutya. Színesen virágos ruhát visel. A férfi barna tunikát, kék nadrágot és barna–zöld pelerint hord. A férfi kezeiben a gitár. Az arckifejezések a zene örömét fejezik ki. A gyártás ideje az 1820. évre tehető. Jól felismerhető talpazatán az 1749. évben hozott határozat szerinti, kötelezően alkalmazni kívánt, kék osztrák címer–pajzs rajza, mint védjegy. A talpazat szélessége: 25 cm. A szobor magassága: 23 cm. A porcelángyár termékeinek jelzésére rendszeresen 1749-ben kerül sor. A jegy Ausztria címere, lent lekerekítve. Alakját két vonal osztja meg. „Méhkas" néven is szokták e jelzést említeni. Ez téves, mert a pajzs megfordítása következtéből származik. 1749. évi szeptember 13-án hozott határozat értelmében minden tárgyon alkalmazni kell. Kobaldkékkel rajzolt és minden esetben a máz alatt foglalhat helyet, hogy megakadályozza a hamisítást. A kép pajzsjegy 1827-ig volt érvényben. Helyét vaknyomású pajzs váltja fel, amihez a korongozó fémbélyegzőt használ. A vaknyomással jelzett termékeket „Neu-Wien-nek, Új Bécsinek" nevezzük. A máz alatti kék pajzsjegyet viszont „Alt-Wien"-nek.

SZILÁGYI DEZSŐ

Szilágyfőkeresztúri

ref. templom

gótikus

Petri Szilágyom

IV. k. 531. l.

latban fejlődési ritmusát nagyban előmozdítja, míg a tövig való lenyírás minden esetben káros. Vizsgálatainak eredményeit önálló dolgozatban közli: „A réti csenkesz és angol-perje gyökérzetének fejlődése, kapcsolatban a talajviszonyokkal", Budapest, 1937.

A Földtani Intézettől:

Szelényi Tibor (1903, Budapest, róm. kat.), okleveles vegyészmérnök, m. kir. földtani intézeti gyakornok, Budapestről, kőzettani kutatásokat folytatott félösszegű belföldi ösztöndíjjal. A bauxitok berylliumtartalmának színképanalitikai meghatározásával foglalkozott s evégből megvizsgált sorozatosan 76 különböző összetételű és különféle lelőhelyről származó bauxit-, agyag- és kaolinmintát. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a bauxitok berylliumtartalma általában 0·005—0·01% BeO között mozog és nem sikerült olyan mintát találnia, amelynek BeO-tartalma ezt az átlagot lényegesen felülmúlná. A kémiai összetétel és berylliumtartalom között szoros összefüggést kimutatni nem sikerült, illetve e célból még pontosabb mennyileges vizsgálatok lennének szükségesek. Vizsgálatainak eredményeit „Bauxitok berylliumtartalmának színképanalytikai meghatározása" címen közli (Mathematikai és Természettudományi Értesítő).

...sportban éven-
ok másfél milliós szá-
hogy a testnevelés és
gyarországon valóban
szórakozása lett! Re-
y az új határozat után
tömegsport elve még
an kifejezésre jut me-
!

*

appal ezelőtt rövid hír
a központi lapokban
Balc... és Mónát, a

...tomas epítését k...
...ja, mikor kezdik el...

*

A hírek szerint végre megoldó
dik a tehetséges egri súlyemelő
helyiség-problémája: a jövőben
Siketnéma Intézet alagsorába
nyernek elhelyezést. Hogy e
mennyire döntő fontosságú, — a
az elkövetkezendő eredményjavu
lás bizonyíthatja majd. Az elmú
vasárnapi Alkotmány Kupába
egyébként szép fejlődésről tette
tanúságot a Gyöngyösi Vasas Izz
versenyzői is, akik közül különö-
sen a könny...

Szilágyi Elek: MODELL (rajz)

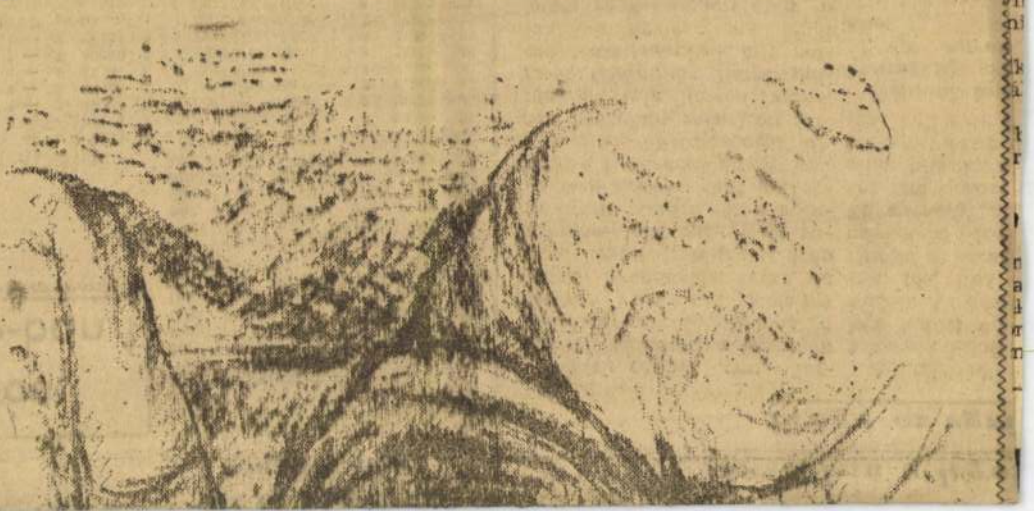

Szilágyi Elek
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1964 JUN 21
HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

Szilágyi Elek

1964 DEC 6.

1021

Szilágyi Elek: PORTRÉ

SZTREJTVÉNY

magyar sajtó napján

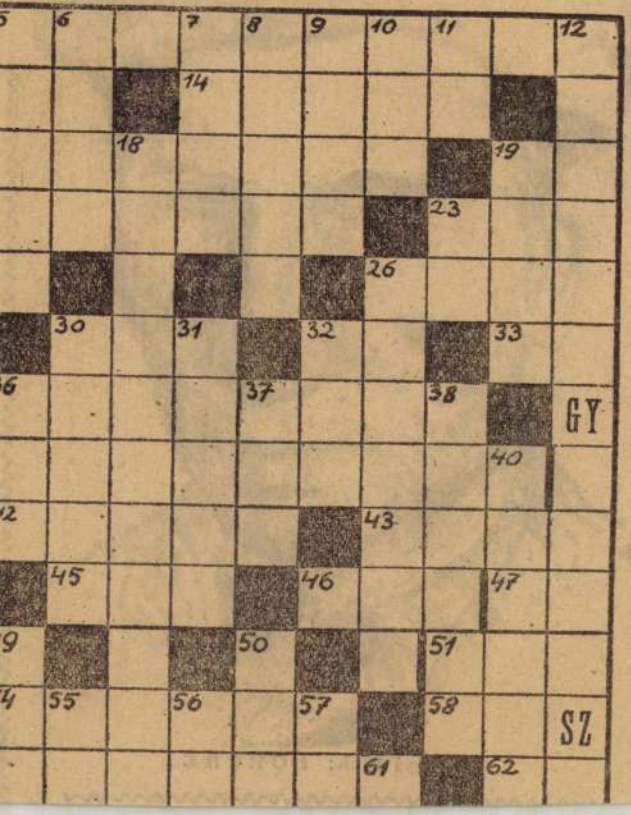

alföld

IRODALMI, MŰVELŐDÉSI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

DÖBRENTEI KORNÉL
ZALÁN TIBOR VERSEI

TAR SÁNDOR
ELBESZÉLÉSE

TANULMÁNYOK
HAJNÓCZY PÉTERRŐL
ORAVECZ IMRÉRŐL

SÁNDOR IVÁN
NÉMETH LÁSZLÓ
MŰVELŐDÉSI MODELLJÉRŐL

BÖSZÖRMÉNYI GÉZA
ÉS GYARMATHY LÍVIA
FILMRIPORTSOROZATA
AZ INTERNÁLÓ TÁBOROKRÓL

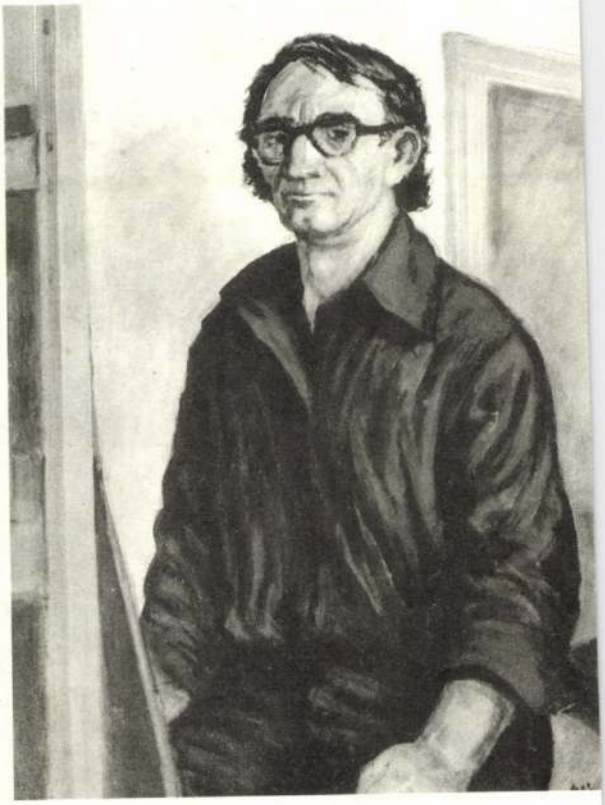

HARMINCKILENCEDIK ÉVFOLYAM 1988/10

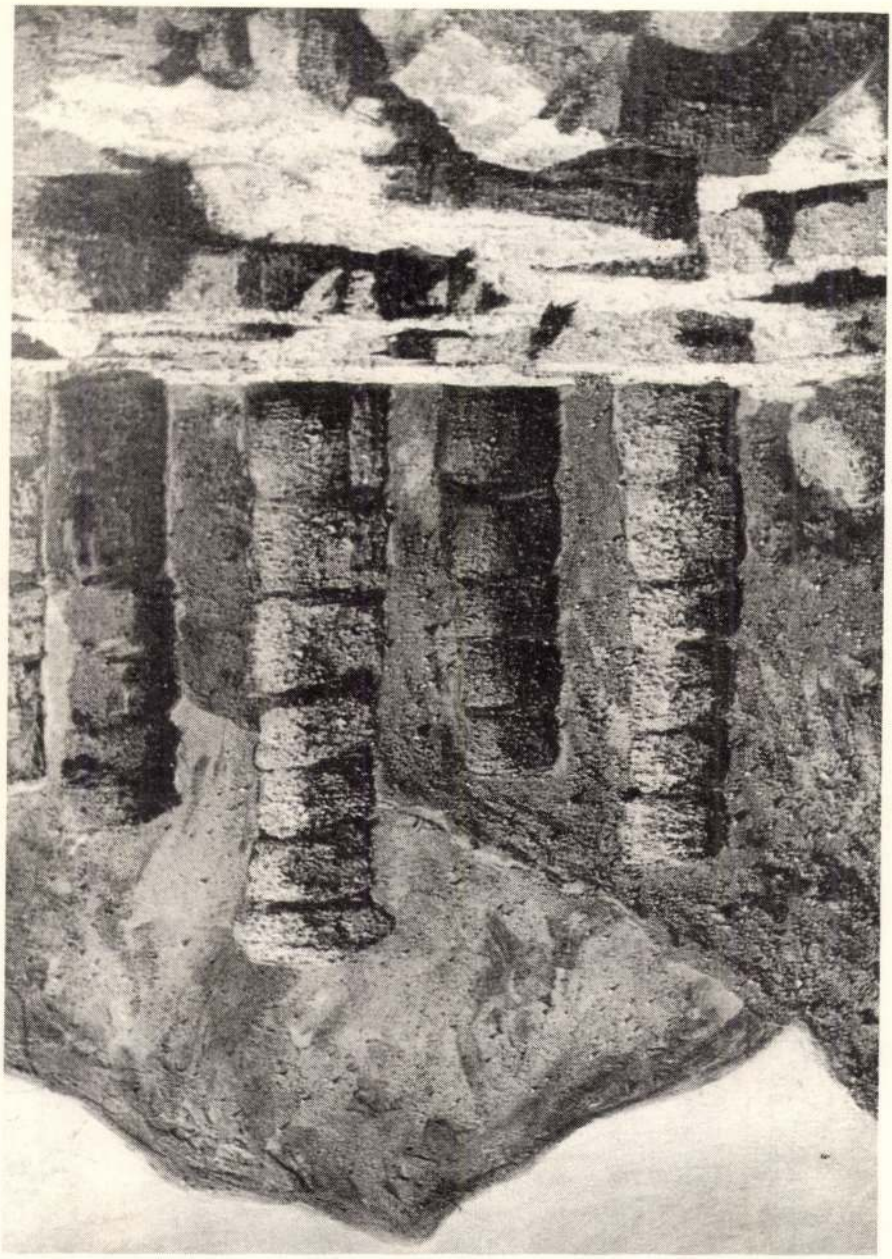

alföld

6 forint

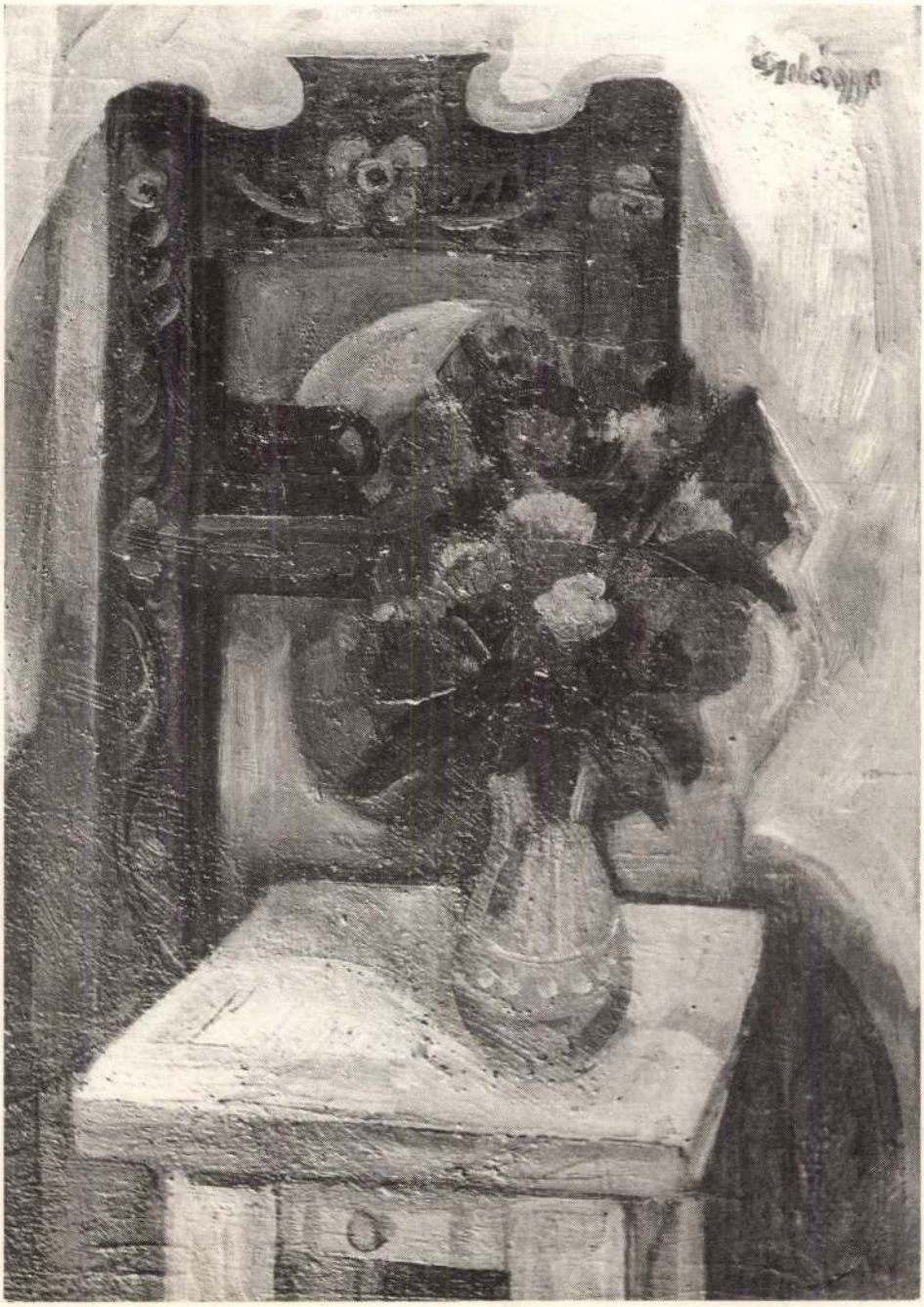

Nézőpont I.

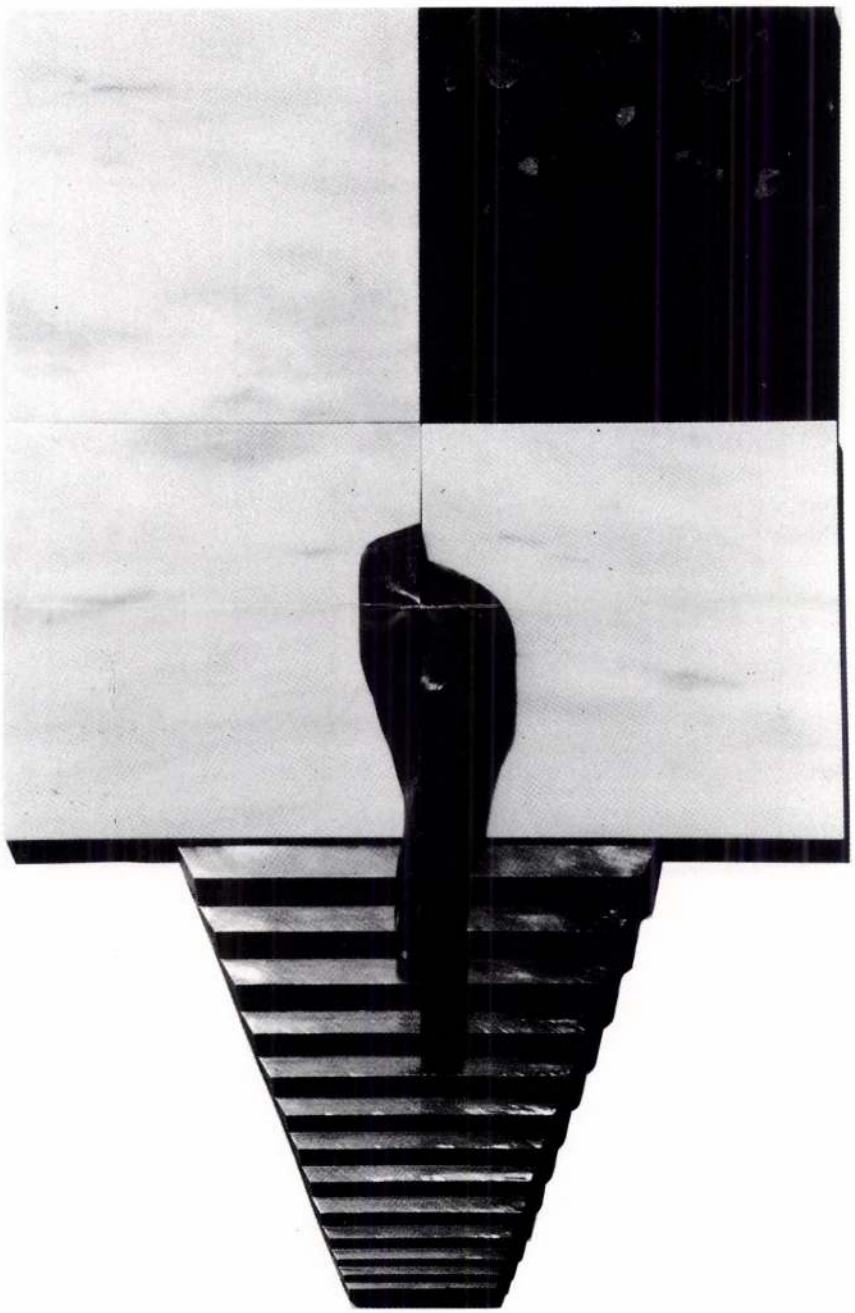

Nézőpont II.

Nézőpont III.

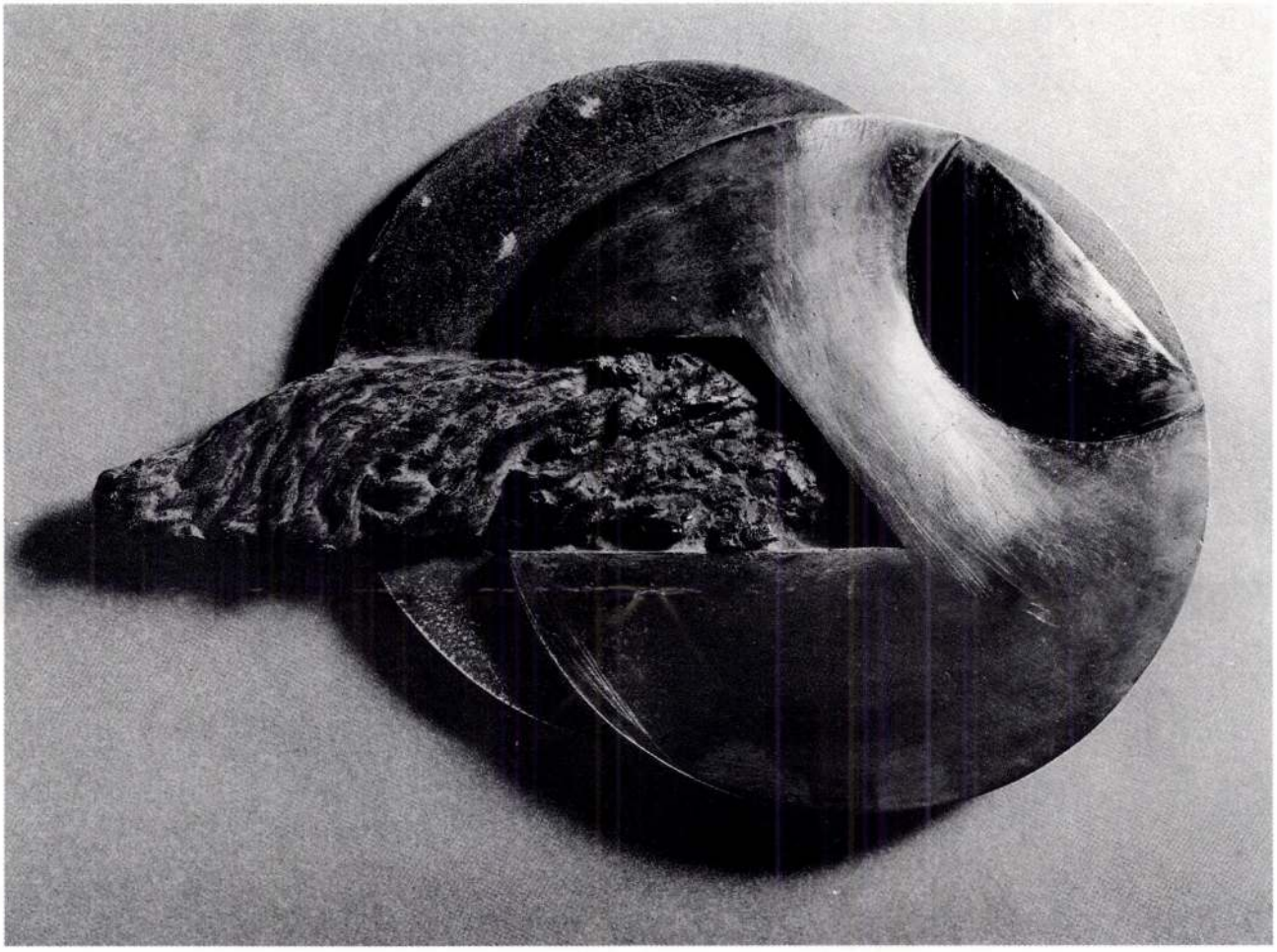

A titok lentről I.

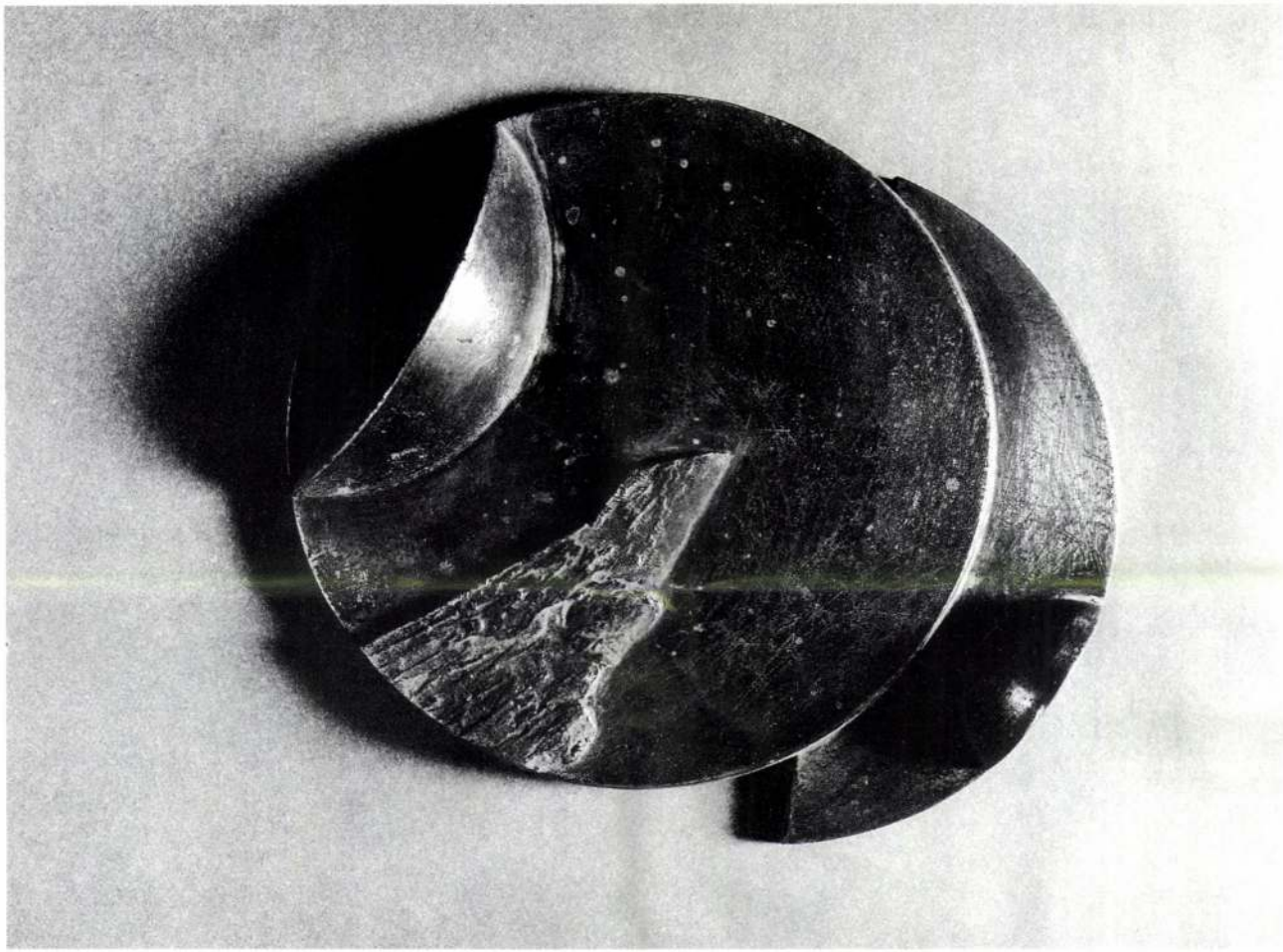

A titok lentről II.

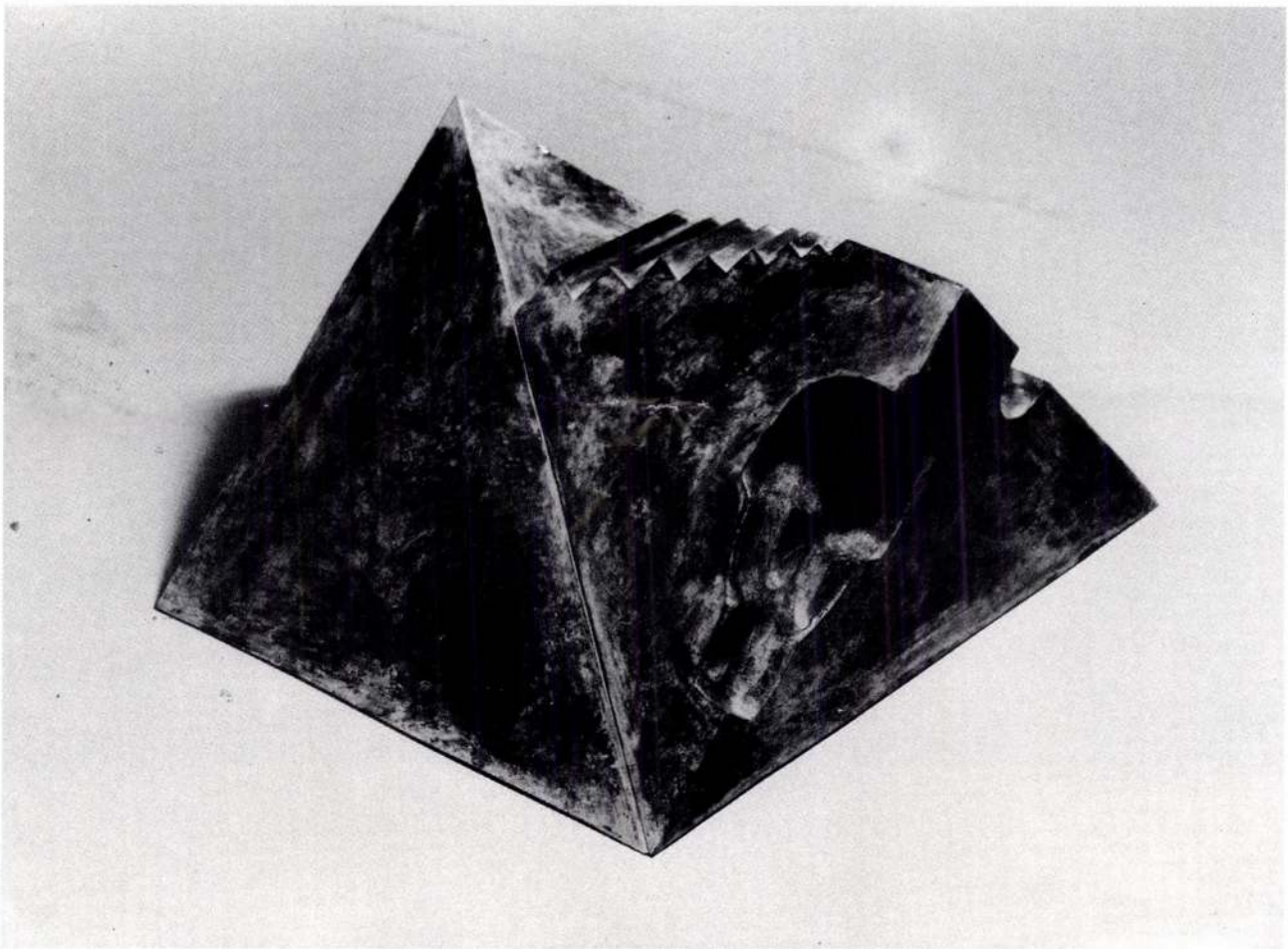

Az idő üzenete I.

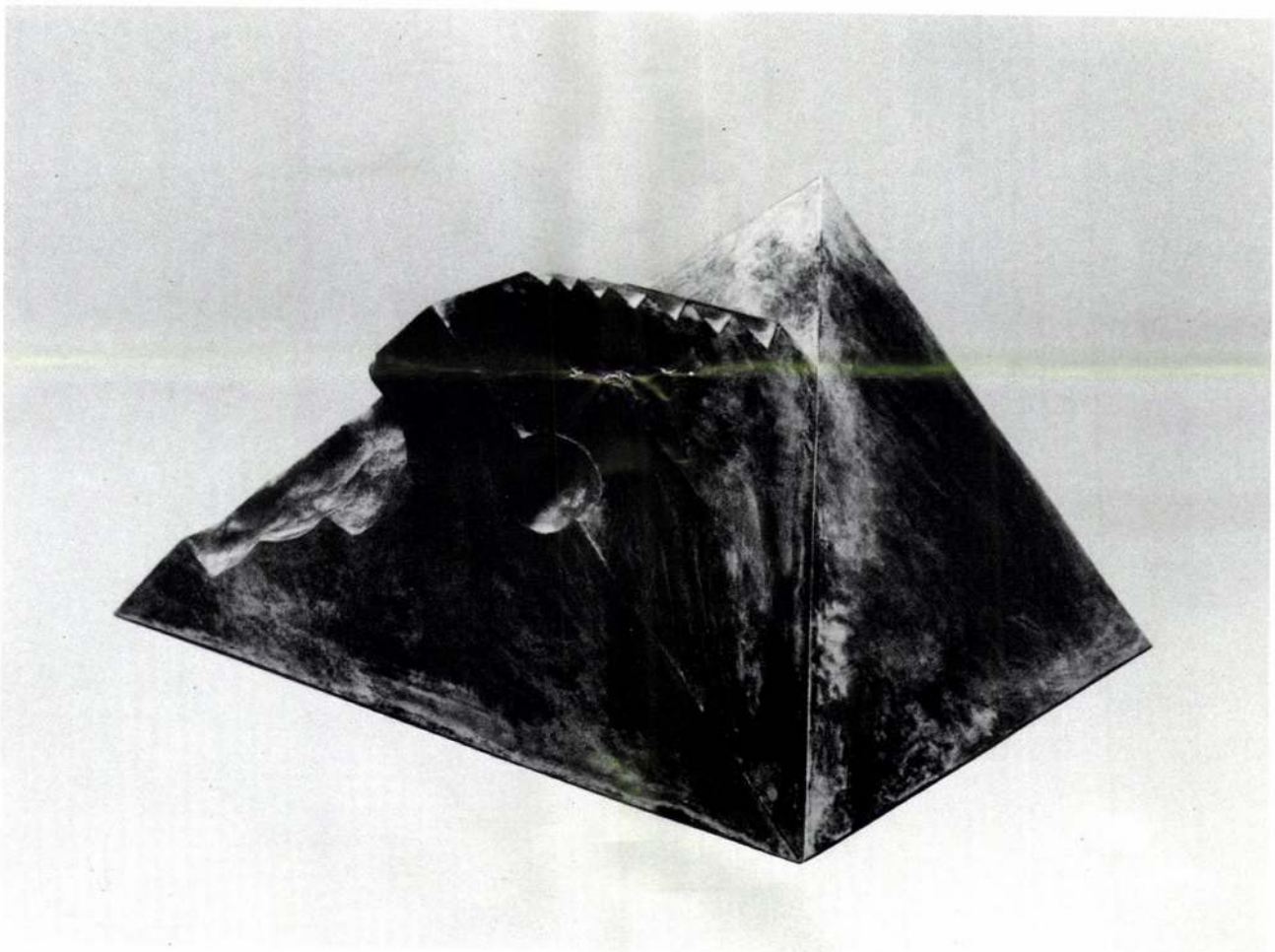

Az idő üzenete I.

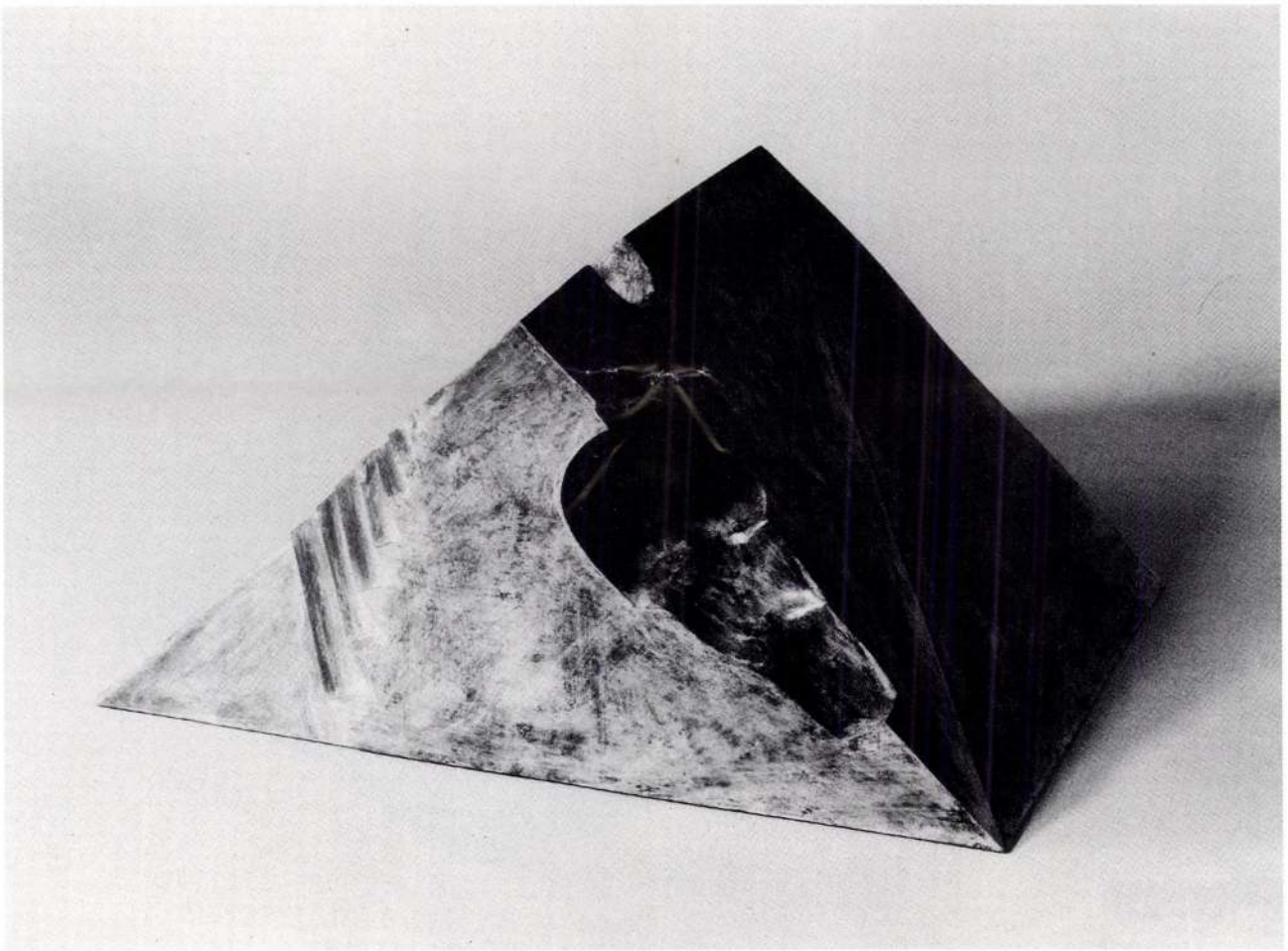

Az idő üzenete II.

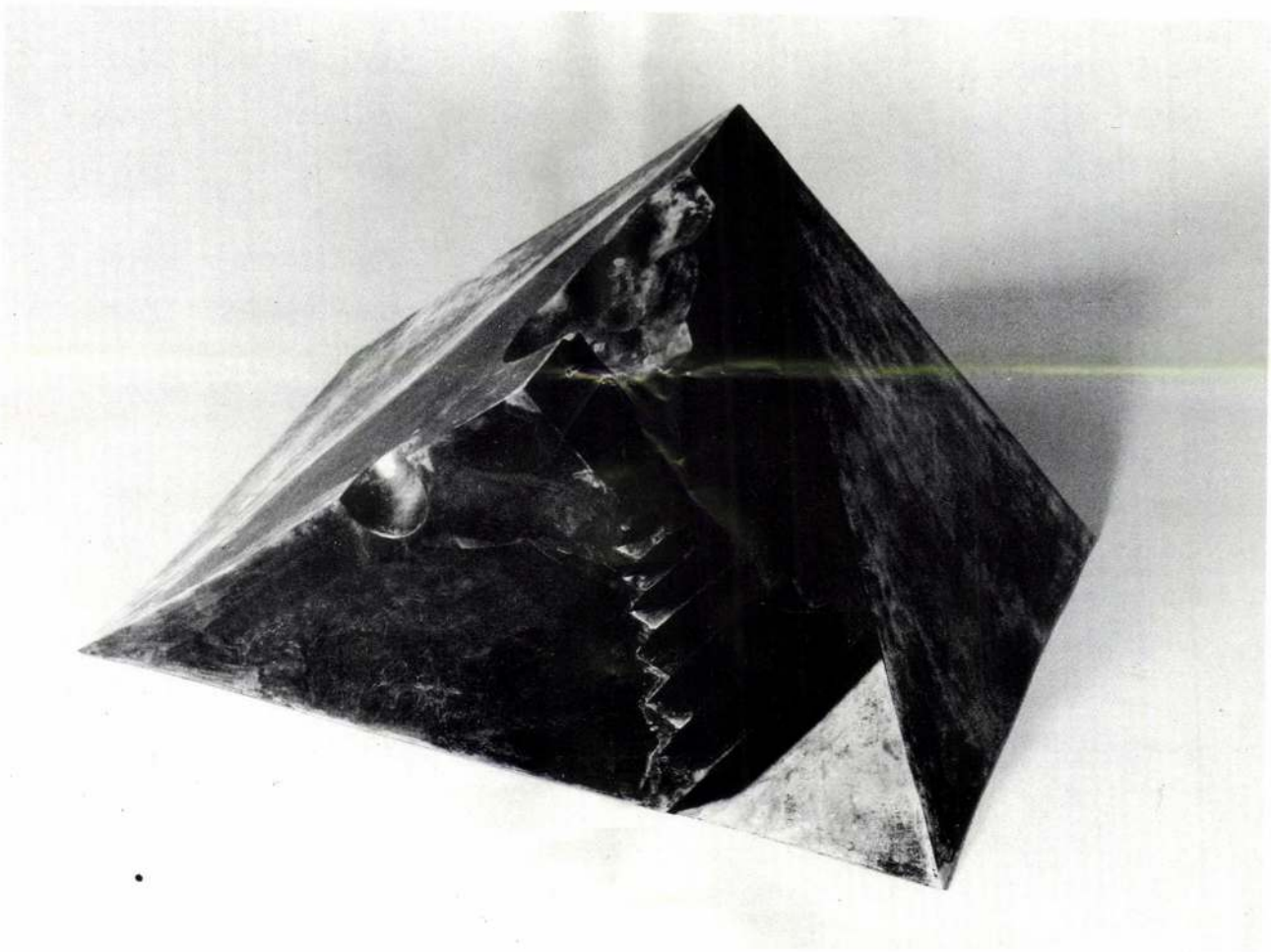

Az idő üzenete III.

A műtermemben megrendezett kiállításom anyaga:

Az idő üzenete I.–III.	bronz	30x42x21cm	1992
Nézőpont I.	bronz-márvány	70x70 cm	1992
Nézőpont II.	bronz-márvány	70x110 cm	
Nézőpont III.	bronz-vörösréz	70x70 cm	
Távoli utazás	bronz-márvány	50x85x25 cm	1992
Távoli utazás	bronz -márvány	60x100x30 cm	
Távoli utazás	mávány	56x72x8 cm	
Rianás	bronz-gránit	38x38x17 cm	
Éjszakai csónakázás	bronz-gránit	38x38x18 cm	1991
Csend variációk I.–IV. éremsorozat	márvány	Ø 19 cm	1990
Csend variációk I.–IV. éremsorozat	bronz	Ø 19 cm	1992
Egy mondat 8 db-os éremsorozat	bronz gömb metszetek	Ø 13 cm	1991
A titok lentről I.– V. éremsorozat	bronz	Ø 13 cm	1992

Budapest, 1992 szeptember, Várbazár

Szilágyi Bernadett szobrászművész

1951. szeptember 13. Pápa

1966-'70	Középiskolai tanulmányok a Pécsi Képzőművészeti Gimnáziumban
1973-'77	Művészeti tanulmányok a Magyar Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán
1977-'79	Két év mesterkurzus
1979	Derkovits ösztöndíj

1987 óta a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének tagja

Egyéni kiállítás:

1985	Fűzfőgyártelep

Csoportos kiállítások:

1977	Műcsarnok
1985	Éremkiállítás a Vigadó Galériában
1985	"Az új Nemzeti Színházért" pályázat és kiállítás (I. díj)
1987	Fiatal Művészek Stúdiójának kiállítása
1987-'89-'91	VI., VII., VIII. Országos Érembiennále, Sopron
1987-'89-'91	X., XI., XII. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécs
1989	"A Várbazár", Budatétény Művelődési Központ
1990	"Kép '90" Műcsarnok
1991	Ferenczi Béni és Noémi tiszteletére rendezett kiállítás, Vigadó Galéria
1991	"A Várbazárért" kiállítás a Budavári Palotában
1991 és '92	Képzőművészek Szövetsége Szobrász szakosztályának kiállításai az Árkád Galériában

Külföldi csoportos kiállítások:

1977	Collegium Hungaricum, Bécs
1990	F.I.D.E.M., Nemzetközi Érembiennále, Helsinki
1991	Medallions '92., Napier, Auckland

Köztéri művek

1979	Színház, samott dombormű 2x7 m^2, Kazincbarcika
1982	Ősz, bronz 220 cm, Budapest
1983–'84	Samott dombormű, 25 m^2 (5 db), Veszprém
1984	Nagy László emlékére, bronz dombormű, 90x70 cm, Iszkáz
1989	Nyár, bronz-kő, 180 cm, Fűzfőgyártelep
1989	Irinyi János bronz dombormű 85x75 cm, Fűzfőgyártelep
1990	Szabó Kornél emlékére, bronz-kő dombormű,120x120 cm, Fűzfőgyártelep
1990	II. Rákóczi Ferenc, bronz-kő, 90–80 cm, Peremarton
1990	Ady Endre, bronz-gipsz, 150x150 cm, Berhida

Tanulmányutak:

Görögország, Norvégia, Jugoszlávia, Németország

Műterem: Budapest, 1013 Ybl Miklós tér 4. Várbazár

Lakás: Budapest, 1027 Frankel Leó u. 3. Tel.: 1354-609

Szilágyi Bernadett

A NITROKÉMIA fennállásának hét évtizede alatt a magyar vegyipar egyik legnagyob gyárává fejlődött. Élenjáró volt – és ma is az – a kutatás, fejlesztés, gyártás területén, de meghatározó tényezője az egész nyugat-dunántúli térségnek. Mindig az összhangra törekedve arculata együtt fejlődött a táj, a környék és az itt élők arculatával. A szakmai fejlődésen és fejlesztésen túl mindig maradt erő a kultúra, a művészet, a sport, az oktatás segítésére, támogatására. A közéleti és kulturális mecénás szerepét – ezúttal Szilágyi Bernadett esetében – a vállalat egész kollektívája tudatosan vállalja.

Az alkotóművész személye és művészete kötődik a tájhoz, az itt élő emberekhez és a vállalathoz egyaránt. Munkáját segítve úgy érezzük, hogy mi is részeseivé válunk sikereinek.

SZILÁGYI Bernadett szobrai

Vasárnapi Hírek
1992. szept. 13.

Csütörtökön Szilágyi Bernadett szobrászművész kiállítását a Várbazárban (Bp. I., Ybl Miklós tér 4.) este 6 órakor Vigh Tamás szobrászművész nyitja meg. A kiállítás szeptember 25-ig naponta 10-től délután 4 óráig tekinthető meg. —

Szikszói ref. templom

Szikszó: ref. templom kapuja
(14. századból).

117

Csikvári Abaj 117. l

lélek érzéseit és a magyar nép szinszeretetét tükrözi. Anélkül, hogy a formát feláldozná. Nagy mestereink, egy Munkácsy, Paál, Szinyei, Benczur, Székely tradiciója ott él e kiállitás alkotásaiban, de a nagybányai tradiciót is felszivta magába és megujhodott. Művészeink ott állanak a mai élet kellős közepében és romantikus érzést visznek be a ma tragikus hangulataiba. Még a legvidámabb szinskálából is kihangzik a mai magyar lélek bánatos siralma. Ezt a megtört és fájdalmas bugást érezzük ki a kiállitás szinakkordjaiból. A ma embere magára ösmerhet. Elhagyatva, elszigetelve, egy ellenséges világ kellő közepén, ott áll a magyar művész és hangot ad mindenek fájdalmának. Nagy meglepetéssel olvashattuk ezt a genfi francia lapok kritikáiból is. Megmutatta ezt a barcelonai nagy siker. Mégérezte az idegen, hogy egy árva nemzet művészete a tárogató hangjait hallatja. Mert őszinte. Mert igaz ez

SZIKSZÓ.

Az Árpád-kori adatok alapján Aszalay- és Szikszay-ági birtok. Egy 1280-ból való oklevél a király itt tartózkodásáról ír. A pápai adószedők jegyzékében Syxo, Zykzow néven plébániás helységnek van feltüntetve. 1392-ben királyi város, Mária királyné bírta. 1404-ben a Perényiek kapták. 1430-ban Perényi János és István a földesurai. Temploma gótikus alakban épült, új birtokosai építették. A huszita háborúk idején védőfallal vették körül. A Perényiek a reformáció tanának buzgó apostolai és segítőtársai az itt működő református iskolának, amelyet 1517-ben említenek az oklevelek. 1521-ből érdekes jegyzék maradt fenn, amely Perényi István szikszói jobbágy- és zsellér-lakosainak neveit megőrizte. A mohácsi csata után megindult versengésben a Perényiek eddigi birtokaikat megtartották. A füleki török seregek Velisan bég vezetése alatt már 1558-ban megrohanták Szikszót és mintegy 2000 magyart elhurcoltak. De Teleki Imre kassai főkapitány hosszú küzdelem után Kaza környékén kiszabadította ezeket. 1565-ben Szikszó Perényi Ferenc özvegyéé és két portából állott; fele része török hódoltság alatt maradt. 1588-ban Ali füleki bég tört a szikszói vásárra, de Rákóczy Zsigmond előzte s mintegy 2000 embert szabadított ki. Ennek megbosszúlására Selimán pasa 1000 aranyforint adót vetett ki Szikszóra. Kara Ali bég az ellenkező szikszóiak megfékezésére küldetett, de a városbeliek visszaűzték a templom védett állásaiból. 1648-ban a város török hódoltság alatt áll, 3 és fél portája adózott. Ebben az évben még szabadon álló részén 146 adózó armális nemest írtak össze. 1679-ben Thököly a bányavárosok elleni támadása után Leszlie császári csapatát Szikszónál súlyosan megverte. 500 labanc került Thököly táborába. 1696-ban mezőváros, 8 jobbágy és 115 nemes lakossal. Ezeknek háza, földje után cenzust kellett fizetni. 1715-ben részben nemesek lakják, akik 1705 körül túlélték a Rabutin által kezdeményezett megtorlást, amikor a város lángok martaléka lett. A 18. század elején Perényié, majd Eszterházy hercegé. A Perényiek híres kastélya, ahol 1783-ban II. József császár fogadta a megye küldöttségét, 1848-ban a december 29-i honvéd csatáról emlékezetes, melyet Schlick császári generális hadai ellen vívtak. 1833-ban Szikszó 436 lakóházból állott 3889 rk. és ref. lakossal. 1851-ben 3869 lakosa volt. Az elmult század közepén a gróf Csáky- és a báró Perényi-család volt a földesura. A trianoni békeszerződés után a csonka Abauj vármegye székhelye volt.

Nagyközség a szikszói járásban. Hozzátartozik Harsányi-tanya, Kistanya, László-tanya, Melczner-tanya. Területe 6097 kat. hold. Lakosainak száma 5303, akik 21 kivételével magyarok és 2120 rk., 352 gk., 1965 ref., 64 ev., 4 gkel., 785 izr. és 13 egyéb. Lakosainak főfoglalkozása az őstermelés, ipar és kereskedelem. Lakóházainak száma 1033, rk., ref., gk. és izr. temploma van. Tanügyét: 1 rk., 1 gk., 1 ref., 1 izr. népiskola, 1 községi gazdasági továbbképző, 1 községi iparostanonciskola, 1 magán polgári közös iskola, 1 községi női kereskedelmi szaktanfolyam látja el. Gyári üzeme: 1 malom. Vasútállomás, posta, távirda és távbeszélő helyben van.

háború következtében 1489-ben azt jelentik, hogy mindkét Szemere lakatlan helység. 1675-ben Szemere Lászlótól elvett birtok. Ekkor Rákóczi-birtok lett, később pedig a kincstáré. Utóbb megint a Szemere-család birja, amelytől vétel útján a Darvas-családhoz kerül. 1850-ben Darvaséktól a gróf Pallavicini-család nyerte el. 1869-ben 533, 1920-ban 696 magyar lakosú helység.

Kisközség az encsi járásban. Hozzátartozik Fürtöslyuba, Ilona-tanya, Jánosvölgy, Kácsikpuszta, Kecerlyuba, Szentimrey-tanya (Kistanya). Területe 4458 k. hold. Lakóinak száma 778, akik 1 kivételével magyarok és 340 rk., 53 gk., 347 ref., 7 ág. ev., 31 izr. Főfoglalkozásuk az őstermelés. Lakóházainak száma 135. Ref. templom helyben van. Tanügyét 1 rk., 1 ref. népiskola és 1 rk., 1 ref. ált. továbbképző látja el. Vasútállomása: Felsőméra 12 km, Forró-Encs 19 km távolságra. Posta, távbeszélő helyben.

SZENTISTVÁNBAKSA.

A megye területén eddig ismert lelőhelyek legjelentősebbike. Az itt napfényre került fegyverek tömege a bronzkori emberi település egységes képét adja. A római kor emlékei sem hiányoznak a község felett emelkedő dombok mélyén, a cölöpökre épített sírkamrák a Kr. előtti második vagy harmadik század emlékei közé sorozhatók. Történelmi időkben Fel-Baksza, majd 1262-ben Felsew-Baxa azonos a mai Szentistvánbaksával. 1427-ben jobbágyrésze egy porta; jelentéktelen kis falu. 1520 előtt a Hegymégi-, majd az Abonyi-család birtokosa. 1564 körül Abonyi Imre nevén áll. Népessége kevés. A török alatt elpusztult hely, a lakosság csak 100 év múlva telepíti be ismét. 1744-től 1802-ig Abonyi András a földesura, vele kihal a nagymultú család. Nevéhez fűződik a község magyar telepítése. 1850 körül 209 rk., 451 ref., 19 ev., 54 izr. állandó lakossal. 1740 után vétel útján selyebi Tiszta-család a birtokosa.

Kisközség az abaujszántói járásban. Hozzátartozik: Baksai-tanya, Berzeviczy-tanya (Bústanya), Rakottyás (Illéssy-tanya), Sebőtanya. Területe 1108 k. hold. Lélekszáma 571; 112 rk., 3 gk., 441 ref., 1 ev., 14 izr. Főfoglalkozásuk az őstermelés. Lakóházainak száma 128, ref. templom helyben van. Iskolái: 1 ref. népiskola és 1 ref. általános továbbképző. Vasútállomása: Halmaj 8.5 kmnyire. Utolsó postája és távirdája: Halmaj.

SZENTLŐRINCKE.

Elnevezése a 15. században a mainak azonos

TERESZTENYE.

Nevét nyelvészeti szempontból szláv eredetűnek tartják, jelentése Nádas. Tornavár királyi birtok tartozéka, a királyi ispán irányítása alatt. 1272-ben V. István király hűséges szolgálataikért, amelyeket atyja ellenében Fekete vár ostrománál tanusítottak, a Katitz nembeli Mohud fiainak adományozta. Az 1430. év körüli adólajstrom a Szénicsaládot említi a helybeli két porta tulajdonosának. A 17. században lakatlan terület. 1705 körül települt. 1715-ben 5 jobbágy, egy zsellér, 1720-ban 4 nemes család képezi összes lakosságát. 1837-ben

Központi segítség is várható?

A Szirt és a könnyező gombák

Acélszerkezet a szikszói templom tetőzetébe

Bizonyára sokan tudják, hogy mi is az a Szirt Alapítvány, pontosabban a szikszói református templom áldatlan állapotáról értesülhettünk az írott sajtóból, illetőleg a televízió Ablak című műsorából, valamint Ráday Mihály városvédő sorozatából. A műemlék református templom tetőzete életveszélyessé vált, mert úgynevezett könnyező gomba támadta meg, s a helyreállítási költségek megközelítően 30 millió forintot tennének ki. Megmozdult az ország, sőt nemzetközi segítség is várható.

A pillanatnyi helyzetről érdeklődtünk *Csomós János* lelkésztől. Elmondta, hogy tárgyalásokat folytattak kormányzati segítségről is, de konkrét eredmény még nem született, várhatóan a Műemlékvédelmi Hivatal hivatott hozzájárulni a költségekhez.

Baksa István mérnök, aki Miskolcon az Avason épít templomot, ajánlása szerint immáron acélszerkezetből épülne az új tető. Tudniillik a régiek úgy építkeztek, hogy a talpgerendát koszorúba foglalták, tehát tégla közt végigfut a gerenda, és épp emiatt a könnyező házi gomba gyakorlatilag végig befészkelte magát a gerendába. Természetesen megvan a módja, hogy a fertőzést kiöljék az épületből, de ez meglehetősen nagy szakértelmet és körültekintést igényel, miként magának a tetőnek a lebontása is, hiszen életveszélyes állapotban van. A lyukakon becsurog az eső, tovább rontva a templom állagát. Csomós János lelkész úgy fogalmazott, ha márciusig nem sikerül megegyezni a vállalkozóval, akkor bizony kifutnak az időből.

Ez idő tájt az imateremben tartják az istentiszteletet, kettőt-hármat egymás után, s ez mind a lelkész úrra hárul, mert bár felesége is lelkész, de éppen kisbe-

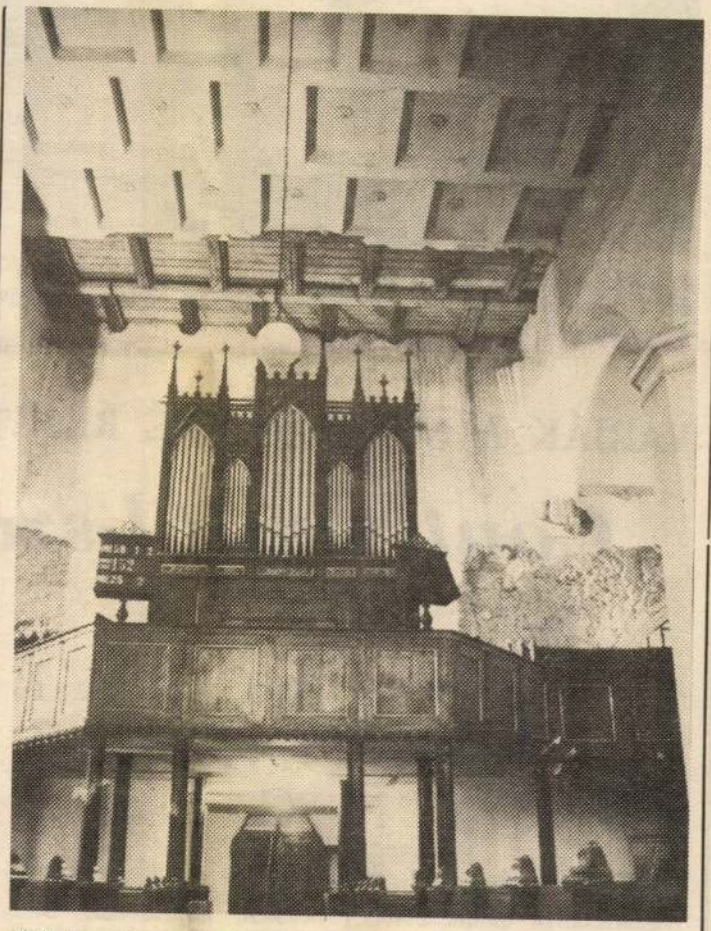

Félő, hogy beomlik a mennyezet, s akkor ez a csodaszép orgona is maradandóan megsérülhet. **(Szabán felvétele)**

Levelet fogalmaztak valamennyi polgármesteri hivatalba, egyházközségekhez, van egy holland testvérgyülekezet, amelynél szikszói munkacsoport alakult, hogy megmentsék ezt a régi templomot. Ezzel egyidejűleg a külföldi magyar egyházakkal is felvették a kapcsolatot, mint kiderült még Dél-Afrikában is van magyar gyülekezet.

Ahhoz nem járultak hozzá, hogy valaki a templom megmentéséből jó reklámfogást csináljon magának, maradtak a közösségi összefogás mellett, a jóakaratra apellálva. Bíznak benne, hogy a szükséges összeg időre meglesz. A szikszói OTP Bank Rt. bankszámlaszáma: 279—98—067. A Szirt Alapítvány számlaszáma pedig: 660—404394.

(karosi)

A párizsi divatbemutatók sztárja, a színes bőrű Naomi Campbell fáradalmait a napfényes Punta del Este-en piheni ki. A sztárt természetesen a hódolók tömege veszi körül, de ő megszokta, és mosolyogva tűri a fotósok rohamát.

VÁRJÁK A NYÁRI TURNÉ RÉSZTVEVŐIT

Continental-szolgálat

MAGYAR CONTINENTAL SINGERS

Nyáron — június 30. és augusztus 12. között — fennállásának ötödik évfordulóján jubileumi turnéra indul a Magyar Continental Singers, amelynek irodája, központja Miskolcon van.

A koncertkörúton a József történetét feldolgozó Dream-et adják elő az énekes és zenészek, akik jelentkezését — a minden évben ujjáalakuló együttesbe — a 3523 Miskolc, Pf.: 130. címre várják. (Telefonon a 46/312-472-es számon érhetők el.)

Fiú és lány énekeseket, zenészeket rézfúvósokat, dobosokat, gitárosokat, basszusgitárosokat, fuvolistákat, billentyűsöket), valamint technikusokat keresnek, olyan fiatalokat, akik szeretnék a zene eszközeivel Istent szolgálni.

A *Continental Singers* a világ legnagyobb zenei szervezete. Szolgálatának két legfontosabb összetevője Jézus Krisztus üzenete és az erőteljes, energikus zene. Előadásaik az emberek szívéhez szólnak, a modern zenén keresztül hirdetik az evangéliumot.

Minden Continental Singers-tag felvételit tesz, majd meghívást kap az alakuló tízna-

pos felkészülés után —, amely lelki, zenei, színpadtechnikai, előadói, mozgástechnikai fejlesztést tartalmaz — indulnak a turnéra, hogy koncertjeikkel szolgáljanak.

Ma a világ csaknem nyolcvan országában szerveződnek Continental-csoportok, 1990 óta hazánkban is. A Continental-koncert —, mint részesei mondják — igazi ünneplés. Az öröm és új élet ünneplése, amelyet Jézus Krisztus ígért mindazoknak, akik befogadják Őt.

A tagok önmagukat tanítványként kezelik a turnén, ahol közel azonos korúak egyedülállóan intenzív közösségi életben részesülnek, amelynek eredménye felbonthatatlan barátságok sokasága. Ezen felül alkalom nyílik az egymás felé irányuló szolgálatra, a türelem gyakorlására, a különbségek egészséges kezelésére, a feltétlen szeretet gyakorlására nemcsak az úton, hanem a koncertek után a szállásadó családoknál, az utcán, a mindennapokban.

Kikmai Károly

Kikmai Károly, grafika

Ldesfekete szuggesztiójával tun-
letnek. Féner ugyanis tárgyszerű,
ha közben személyes is. Minden
beállításából látszik, hogy élő
embereket fotografál; alakjai —
a kívülállónak — jelmezt visel-
nek ugyan, de a mi mai vilá-
gunkból lépnek a rituáléba.

Kultusz nyomait kutatja *Hem-
ző Károly* is, és ami kollégájával
ugyancsak közös vonása: színes
fotókkal. „*...ez a város*" címmel
Budapestről vall a *Vigadó Galé-
riában* rendezett kiállításán; a
régi Pest—Buda és a mai Buda-
pest képei mellett *Ünnep* alcím-
mel a fellobogózott városról. Ala-
kot ezeken a fotókon nem látunk;
szinte kizárólag épületek és épü-
letrészek jelennek meg nekünk.
Mégis, a látszattal — vagyis a

Br.1983 jul 8. XXVII/27

17.

Szalmásy Sándor: Faragott körtefa-dobozok. — Geschnitzte Holzdosen. — Boîtes en bois sculpté.

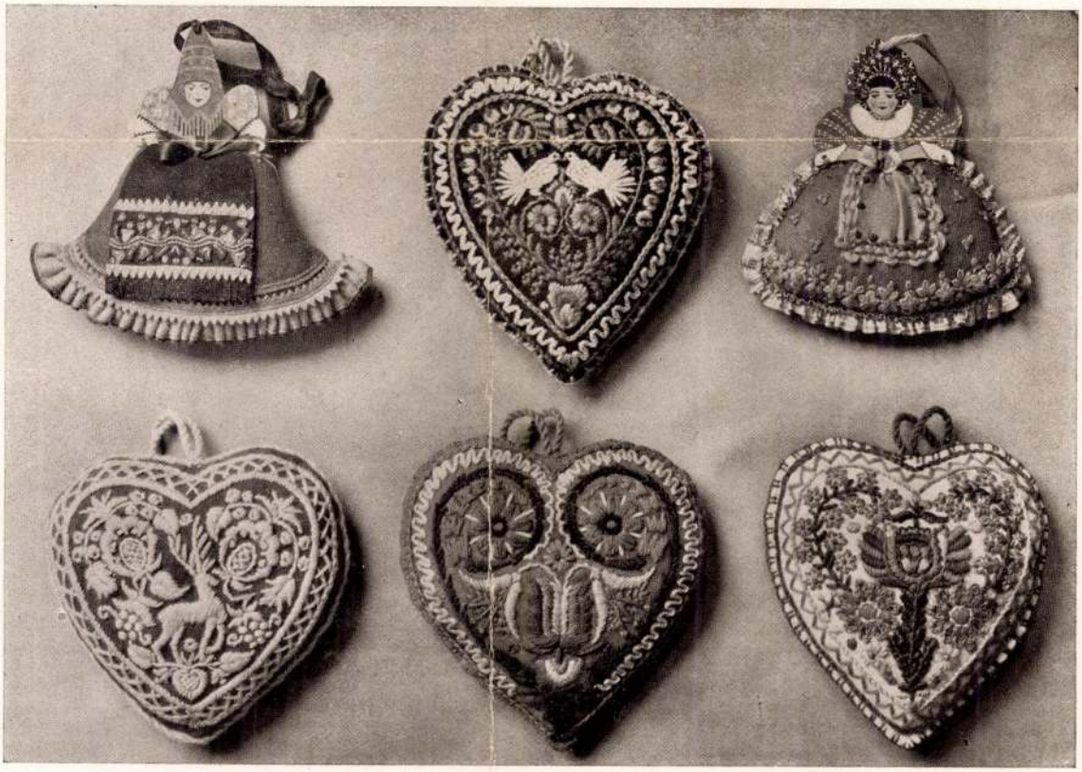

Szikszay Sándor: Faragott evőkészlet, kulacs és fokos. Hímzett tűpárnák. A négy szívalakút Bazala Béláné, a másik kettőt Payer Gizella tervezte és készítette. — Geschnitztes Esszeug, «Kulacs» und «Fokos». Gestickte Nadelpölster. — Objets en bois sculpté et pelotes.

Magyar Iparművészet

1929.

Bonjour Stel

Magyar Hirdetõ
SAJTÓFIGYELÕ
Budapest V., Petõfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1983 NOV 14.

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

Szilágyi Elek

kezett [illegible]

— SZILÁGYI ELEK festõ-művész tartott tegnap délután tárlatvezetést a Képzõmûvészeti Munkacsapat õszi tárlatán.

1984/1

1021

EIN REZEP

Bie

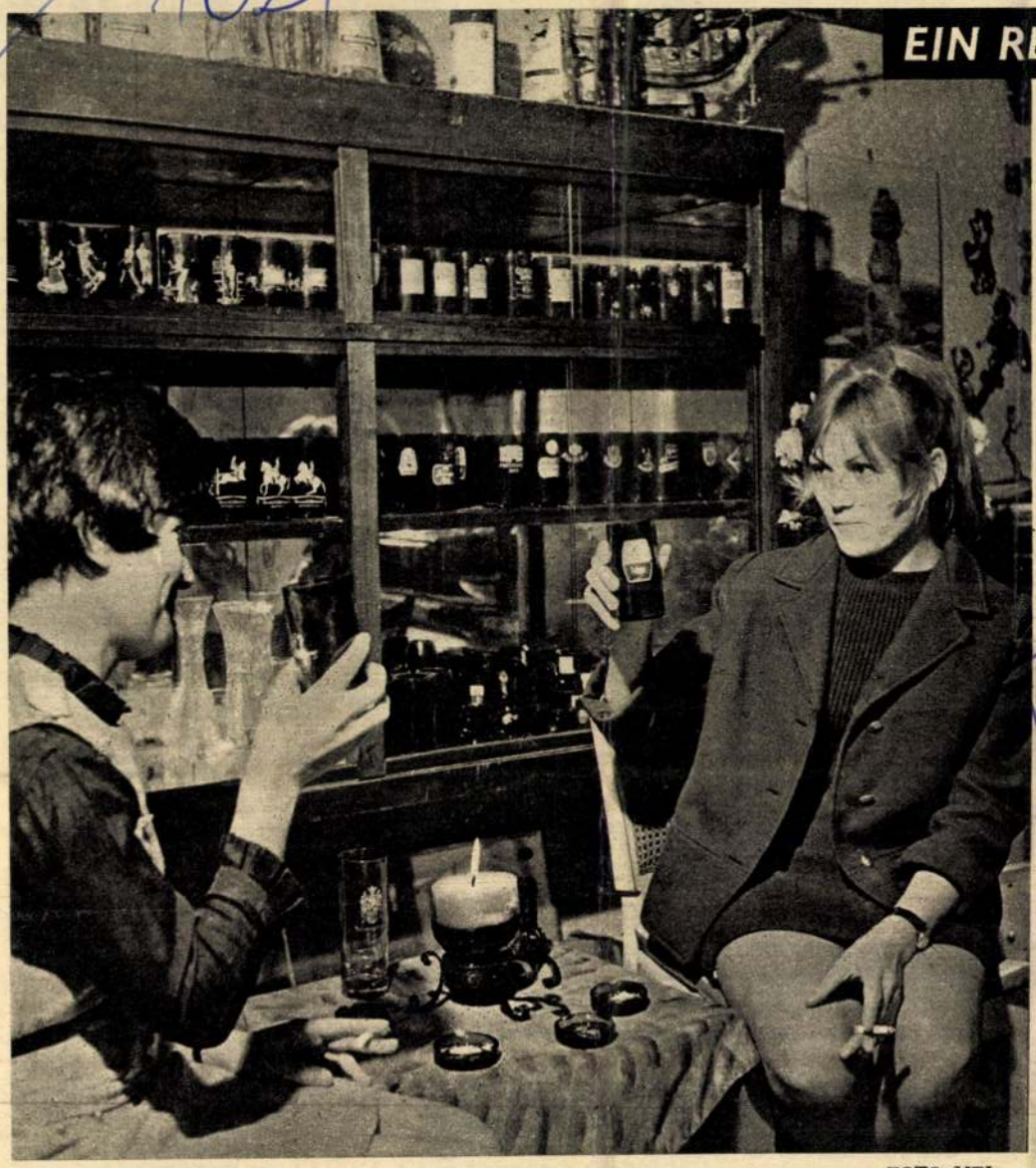

FOTO MTI

In der Werkstatt von Meister Szikszai

Ein unlängst erschienener Artikel erwähnte Sándor Szikszai als den Schöpfer moderner Glaskunst. Der Meister selbst meinte dazu, er hält sich weder für einen besonderen Menschen, noch für einen Künstler. „Was man hier sieht" — sagte er auf die Gegenstände in seiner Werkstatt weisend — „das ist alles alltägliche Arbeit. Dazu gehört kein schwer zu beschaffendes Material, keine komplizierte Maschine, keine wochenlang dauernde Planung. Das Rezept ist sehr einfach: Eine Bierflasche, ein Gedanke, und fertig ist das moderne Gebrauchsglas."

Wem wäre es wohl eingefallen, aus einer Bierflasche ein Glas, eine Blumenvase, einen Aschenbecher, eine Stehlampe oder ähnliche nützliche Gegenstände zu fertigen, wem wäre es eingefallen, daß man aus einer Kölnisch Wasser-Flasche einen großartigen Zigarettenbehälter, aus einer WAT 69 Scoth Whisky-Flasche einen Eiswürfelbehälter machen kann?

All dies sind Gedanken von Sándor Szikszai, die in seiner Werkstatt in der Jókai utca in reale Wirklichkeit umgesetzt werden. In den Regalen, auf dem Tisch, überall, wohin der Fuß tritt, gibt es Gläser, fertige und solche, die auf ihre Bearbeitung warten. In der Ecke ein elektrischer Ofen, in dem die Etiketten, Aufschriften

1968 OKT 4

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Daily News-Neueste
Nachrichten

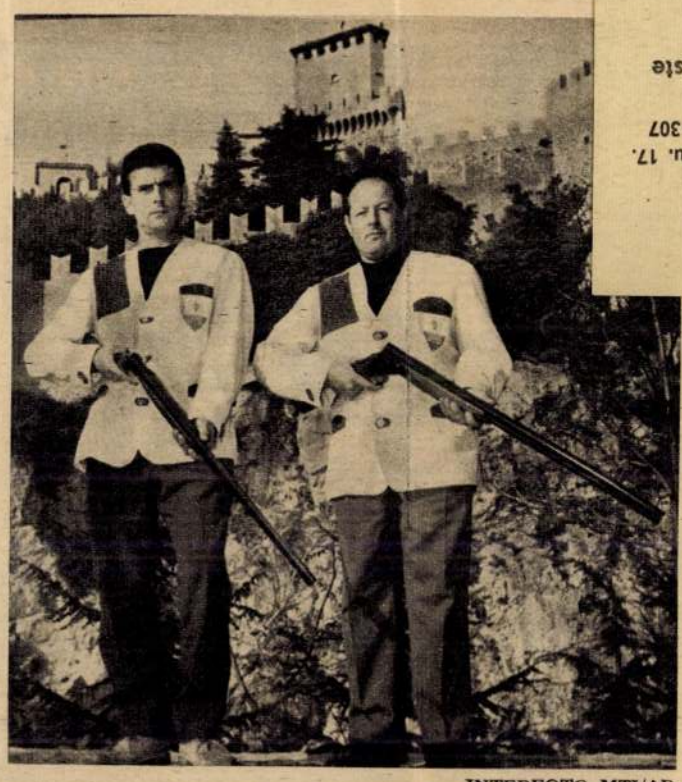

INTERFOTO MTI/AP

Die zwei Tontaubenschützen, Leo Marino Franciosi (l) und Enzo Frisoni, sowie drei Radfahrer werden die kleinste Republik der Welt, San Marino, bei den Olympischen Spielen in Mexiko vertreten

Außenpolitische Debatten am Labour-Parteitag

Blackpool, 3. Oktober — (DPA) — Mit einer für die Regierung peinlichen, geringen Mehrheit von nur rund 950 000 Blockstimmen nahm der Labourparteitag in Blackpool am Donnerstag in seiner außenpolitischen Debatte eine Erklärung des Parteivorstandes zu den Ereignissen in der Tschechoslowakei an, die gleichzeitig die NATO-Solidarität bekräftigt. Für die Erklärung wurden 3,38 Millionen Stimmen, dagegen 2,43 Millionen Stimmen abgegeben. Die Millionen gegen 2,35 Millionen Stimmen abgelehnt.

Metall TU will streiken

Die britische Metallarbeitergewerkschaft hat angekündigt, daß sie — voraussichtlich am 21. Oktober — im ganzen Land einen Streik ausrufen wird, auch wenn dieser das Wirtschaftsleben des Landes zu einem Stillstand bringt. Auf dem 67. Labour-Parteitag in Blackpool erklärte Hugh Scanlon, der Generalsekretär der Metallarbeiter-Gewerkschaft, [illegible] für den

South-Lake Tahoe wurde die amerikanische 4x100 m Staffel in der Besetzung Charlie Greene, Mel Pender, Ronnie Ray Smith, Jim Hines bei einem Trainingslauf gegen eine zweite amerikanische Staffel in der phantastischen Zeit von 38.5 gestoppt. Der offizielle Rekord steht derzeit auf 38,6. Die zweite Garnitur wurde in immer noch beachtlichen 38,7 gestoppt.

Optimistisch gibt sich aber auch der Trainer Jamaikas, Herbert McKenley, einst Weltrekordhalter über 400 m, Er glaubt, daß sein Team in der Besetzung McNeil, Cay, Quarrie, Miller, die Amerikaner schlagen kann — und wird. Auch in den Einzelbewerben favorisiert der Betreuer seine Schützlinge und tippt auf Lennox Miller über 100 m (Bestzeit 10,0) und Mike Fray über 200 m (Bestzeit 20,0).

GUTES WETTER PROPHEZEIT

Mexiko-Stadt — Die mexikanischen Meteorologen haben für die Zeit der Olympischen Spiele gutes Wetter vorausgesagt. Die Regenzeit im Hochland von Mexiko geht in diesen Tagen zu Ende, und es wird im Laufe des Oktobers nur noch geringe Niederschläge geben. Für die Zeit bis zum 15. Oktober ist mit Temperaturen zwischen 9,4 Grad (nächtliches Minimum) und 22,4 Grad (maximum am Mittag) zu rechnen. Zwischen dem 16. und 31. Oktober lauten die entsprechenden Werte 8,3 und 22,1 Grad.

ERGEBNISSE IN EUROPAPOKAL DER LANDESMEISTER

Celtic Glasgow-AC St. Etienne 4:0 (Vorspiel 0:2; Celtic qualifiziert), AC Mailand-FF Malmö 4:1 (Vorspiel 1:2, Mailand qualifiziert), Jeunesse Esch/Luxemburg-AFK Athen 3:2 (Vorspiel 0:3, Athen qualifiziert), Fenerbahce Istanbul-Manchester City 2:1 (Vorspiel 0:0, Istanbul qualifiziert), Ajax Amsterdam-1. FC Nürnberg 4:0 (Vorspiel 1:1, Ajax Amsterdam qualifiziert), Manchester United-FC Waterford/Irland 7:1 (Vorspiel 3:1, Manchester United qualifiziert), Reipas Lahti-Floriana la Valletta/Malta 2:0 (Vorspiel 1:1, Reipas qualifiziert), Glentoran Belfast-SC Anderlecht 2:2 (Vorspiel 0:3, Anderlecht qualifiziert), ABK Kopenhagen-FC Zürich 1:2 (Vorspiel 3:1, ABK Kopenhagen qualifiziert), Rapid Wien-Rosenborg Trondheim 3:2 (Vorspiel 3:1, Rapid qualifiziert), Benfica [illegible]

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikusművész

1988 MÁJ 24

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

személyiségek ábrázolását.

A sok érdekes észrevétel — amit itt csak jeleztünk — azt bizonyítja, hogy a történelmi szintézis anyagát érdemes lett volna a rokontudományok szakembereivel is megvitatni — még kéziratos állapotában. De kínálkozik az a tanulság is, hogy nem célszerű a munkát több szerző között felaprózni, a szakszerűség korántsem egyenesen arányos a szerzők számával. S végül: hogyan fródik a történelmi szintézis? Hátrafelé haladva, esetünkben elvágva a reformkor utalásrendszer szálait. S hogyan olvassuk? Mindenesetre kevesen fogják a leendő tíz kötetet végigolvasni, ától zettig. Ezért hiányzik az alapos tárgymutató hiánya, amelyet nem tesz jóvá az utolsó, még meg nem jelent kötetbe tervezett „egyesített" tárgymutató.

(veszelák)

TŐFIGYELŐ

PEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
on: 387-748, 340-726

MÁR 2 9

MAGYAR PAPÍR

Szikszai Károly

1021

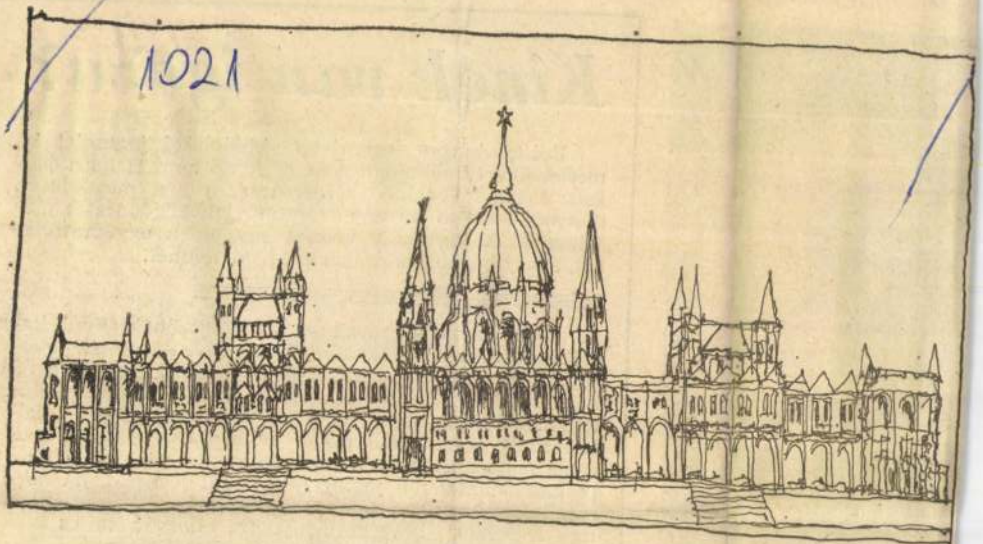

SZIKSZAI KÁROLY grafikája

SAJ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDA
Tel-f
1977

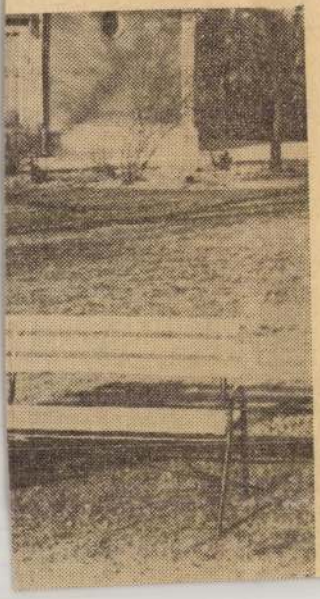

Kinek

Ezúttal három, egymástól különböző jogesetet ismertetünk olvasóinkkal. Az első kettő nem is igazi jogeset: sokakat érdeklő kérdéseknek a jogi megoldását, illetve a legfelső bíróság útmutató jellegű döntését tartalmazza. A harmadik viszont egy olyan egyedi történet, amely bárhol, bármikor megismétlődhet.

A vállalatok, a gyárak számos dolgozónak adnak kamatmentes kölcsönt, lakásépítés céljára. Az esetek többségében a dolgozó szerződésben kötelezi magát arra, hogy a kölcsön összegétől függően 8—10 évig nem szünteti meg a vállalatánál fennálló munkaviszonyát. E kötelezettség megszegése mégis előfordul, a dolgozó szeretné megszüntetni a munkaviszonyát. Milyen felvilágosítást adhatnak a jogsegélyszolgálat jogászai, ha hozzájuk fordulnak? A tanács egyértelmű: a kötelezettség megszegésének következménye az, hogy a teljes kölcsönösszeg kamatterhessé válik és visszafizetendő.

Nehezebb a feladata a jogsegélyszolgálatnak olyan-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Szikszai Papp Károly

1972 FEB 23

1021

FORRÁS HÁRMAN ELŐSZÖR

SZIKSZAI PAPP KÁROLY

Tizenkilenc éves vagyok, olyan mint a többi fiatal. Az írás már régóta foglalkoztat, s talán furcsa, hogy a mesterséget (ha egyáltalán beszélhetünk erről a költészetben), prózaíróktól tanultam. Bertha Búlcsútól és Szakonyi Károlytól. Az apró, jelentéktelen események érdekelnek. Néha úgy érzem, már túl sokat adtam magamból, ilyenkor lefokozom, átírom verseimet. Személyes élményeim valóságát nem akarom megírni, bár szeretném, ha majd eljönne ennek is az ideje. Az íráson kívül a képzőművészet érdekel.

SZIKSZAI PAPP KÁROLY RAJZAI

ÁLOMVÁRÓ

Kölyök arcára bánatot fütyült az este.
A távoli fények felsírnak neki.
Az ég ráfolyik, ő a madarak röptét lesi.
Szél jön, hajával barmul.
Lányt vár, hogy visszajöjjön. Kezét
kinyújtja, a szél rácsap.
Elindul. Amerre a madarak repülnek
megkarcolva az eget.

UTAZÁS

Hajnali fények, már kivül a városon.
Madarak dőlnek a szélnek. Eső esik,
hosszú csíkokban az ablakra vágódik.
Mellettem ingázók alszanak
táskájukban forralt bor gőzölög.
Nehezen születik meg az ég.
Mégis, döglött föld kopársága vibrál.
Magányos fák csupaszkodnak, hátukon
varjak. Csend van, csak a kerekek
csattognak.
Őrházak, bekötőutak, most egy agyagház.

VALAMELYIK ÉJSZAKA

Két kéz indulni készül a félhomályban.
Odakint sápadt hó esik, tűlevelei élesek.
Tántorgók lépteit elveri a csend.
Combok sziluettje vibrál, mint a szélverte
lámpások. A kéz után értekap. Melegen duruzsol a kályha.

A parton elkorhadt tüskék és szűz víz
csapódik a tisztára mosott kavicsokhoz.
Beljebb hullámok karcolják a vizet. A
szél is nekikezd; nyárfák rezegnek, világítótornyok vibrálnak. A csillagokat
felhők takarják.

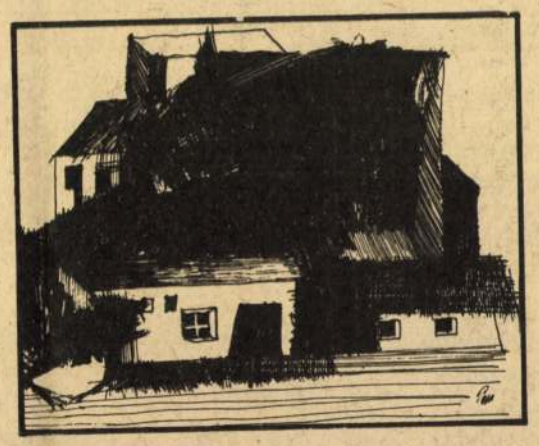

VALAHOL

Valahol
bennem élsz.
Te vagy ott
s én megszüllek
tudom.

ŐSZI SÁR

Eső dalol.
Sár-fröccsével
letakarja
elaltatja
énekével
elringatja
az utakat.

SZERELMI TÖRTÉNET

Emlékszel még a rozsdás vaskapu
görbülő iveire, ahogyan
rásuhant a hó? Egymáshoz ragadtak,
megnőttek.
Felhőcskék gurultak felénk,
kiszakadtak, ránk estek.
A kastély udvarán tányérlámpa hunyorgott.
Mellettünk néhányan elügettek,
minket hófüggöny takart.
Nevettünk, én átöleltelek.
Zsebemben rumosüveg, avval üztük a telet.
A kastélyt ma megnéztem.
Egyedül fehérlik.
De én őrizlek téged.
Pedig ágyam lepedővásznára
szeretőt vetit a hold.

A kitűnők között a legkiválóbbak!

Keresse a jelzéssel ellátott árukat

kivéló áruk fóruma

Hab-lon

CAMPING
KERTIBÚTOR-ZOMÁNC

a vasból, alumíniumból, fából és vesszőből készült (fonott) kerti bútorok festésére, fényezésére szolgál. Alkalmazásával szép, élénk színű, magas fényű, az időjárás káros hatásának jól ellenálló bevonatot képez.

KIADÓSSÁGA:

kb. 12–14 m² terület egyszeri befestésére 1 kg CAMPING KERTIBÚTOR-ZOMÁNC szükséges.

TÁROLÁS:

Száraz, hűvös helyen tároljuk, szigorúan betartva a tűzrendészeti előírásokat.

BESZEREZHETŐ:

Szaküzletekben, háztartási boltokban. Közületek nagyobb mennyiségben a Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalatoknál vagy a Vegyipari Termelőeszköz Kereskedelmi Vállalatnál vásárolhatják.

A Tiszai Vegyi Kombinát Mintaboltjaiban

Budapest V., Pilvax köz 2–4.
Miskolc, Petneházy u. 6.
Pécs, Kossuth Lajos u. 47.

1972 JUN 9

Szikszai Papp Károly

1021

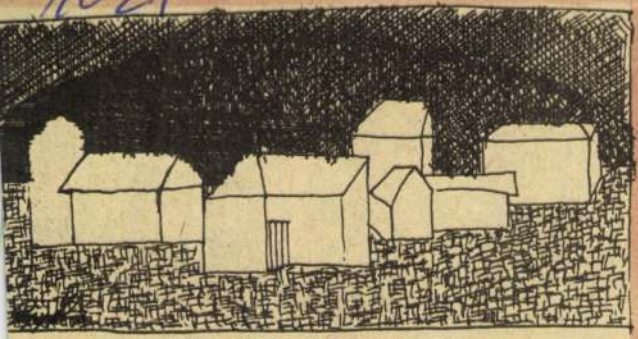

Szikszai Papp Károly rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR IFJÚSÁG

ből
dítot

A

Teher
még Nixon érkezése előtt le kellett szedni ötezer (!) amerikai zászlót, mert 50 helyett 51 csillag volt rajtuk. Diákok tiltakoztak, mondván, bizonyára Iránt szeretnék az amerikaiak 51. csillagnak nemzeti lobogójukon. Az Egyesült Államok teheráni nagykövetsége, hogy eleve elhárítsa az amerikaiak terjeszkedésgyanússágát, szóvivője útján közölte, hogy a zászlók Iránban készültek, s az amerikaiaknak semmi közük az „51. csillaghoz".

Munkás-gyászindulót kezdte játszani a falusi zenekar. Ugyancsak nem az író szándéka szerint szerelmeskedett halott nejével az élő fiatal özvegyember. A felszólaló egykori pártvezetők nevének kicenzúrázásával úgy vélhette a rendező, hogy kell egy kis aktualitást csepegtetnie. (Szék nem maradt szárazon!)

Mindezzel bizonyosan elérte, hogy az ötven éve éhen halt Szabó Dezső, ha fel nem is támadt, sírjában megfordult, de talán még fel is könyökölt.

-ős - bor

MEDDIG IRÓDJON EGY NOVELLA?

Egyszer egy férfi és egy nő utazott együtt, egymással szemben ülve a Budapest (Déli pu.) és a Szombathely között közlekedő gyorsvonaton. Mindjárt a vonatút elején beszélgetésbe elegyedtek, azaz elegyedett, mert a nő volt az, aki beszélt. A férfi hallgatott és figyelt. Szó esett nyelvtanulásról- és tanításról, fordításokról, hajdanvolt csereutazásokról és Ahmato-

SZIKSZAI KÁROLY: BRIGÁDNAPLÓ

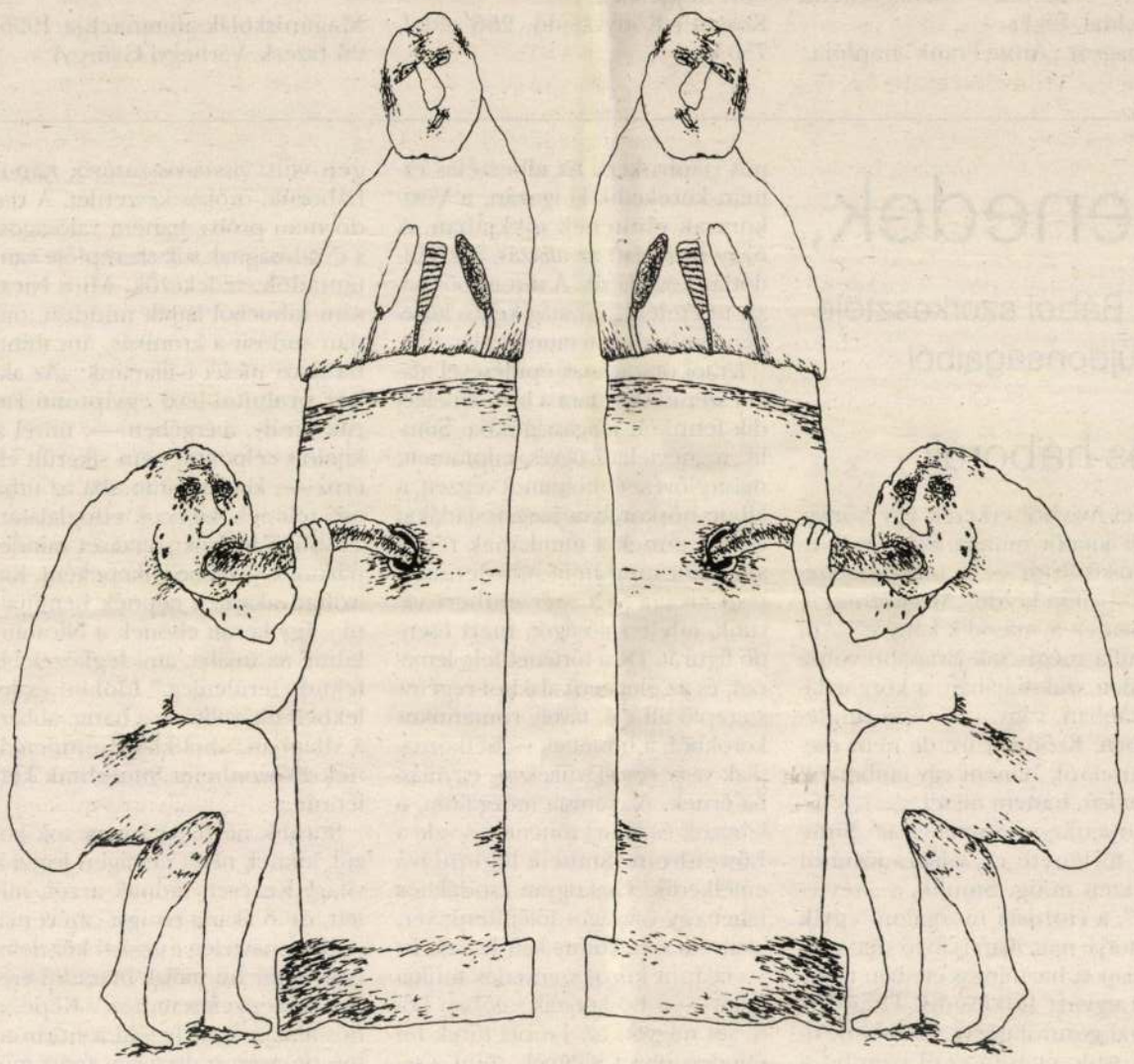

történetei, sem a kivitelezés nem érheti utol a más — nívósabb — bűnügyi sorozatok színvonalát.

Ám a minap oly megrázkódtatás ért a Tom Selleck főszereplésével futó sorozatban, melyhez hasonló az mktv — magyar közszolgálati tele vízió (így, kisbetűvel, külön írva) részéről talán soha.

Az egészen lényegtelen történés folyamán Magnum citromképű barátja többször szemére veti a bajuszos hősnek — próbálom szó szerint idézni —:

— Ma jön a *krokett*-csapatom, és Te itt zavart okozol —, de a mondatnak ez a része már talán nem is érdekes.

Magnum válasza:

— Igen, a *krokett*-csapatod? Nem érdekel, a *krokett* csapattal csinálj, amit akarsz.

(Jelzem, nem a mondat tartalma a lényeges).

Ijedtemben átkapcsoltam a másik csatornára, ahol az ilyenpárt egyik embere győzködte az olyan-párt másik emberét. Talán rosszul értettem, gondoltam. Visszakapcsolván a jégkrém-sorozathoz, két hősünk tovább vitázott a krokett-csapatról. Nem bírván tovább, inkább a Maci Lacit kezdtem el nézni a rajzfilm-csatornán.

Könyörgöm, segítsen valaki, mert azóta is furdal a kíváncsiság: a film végére kiderült-e, mi a fenét csinál egy krokett-csapat. Időre falja a krumplislángost?

M.M.

Európa Kiadó, 292 oldal, 398 Ft
Az érettségiző osztály érzéketlen fiatalemberei azt képzelik, legcsúnyább osztálytársnőjük szívével játszanak. Valójában a saját életükkel.

szerves része az európai fej[illegible]

Sárdi Mária: Pokoli karácsony
VIVA — Média — Management, 88 oldal, 88 Ft
A magyar „Anna Frank" naplója.

eres Palne u. 4-6.)

Kapitány Ágnes — Kapitány Gábor: Rejtjelek 2.
Kossuth Könyvkiadó, 256 oldal, 750 Ft

Oktatás

Magániskolák almanachja 1995-96 (szerk. Várhegyi György)

136 Szombathy Bálint: Tsúszó Sándor a virtuális apaság szerepében
144 Porkoláb Tibor: Kunt Ernő (1948-1994)
146 Szerzőink

Várkonyi Benedek,

a Magyar Rádió és a Café Bábel szerkesztője ajánlja az elmúlt hét újdonságaiból

Mesék, hősök és háborúk

Rég volt, amikor átszellemült *amateurözők* szobájukban nagy távolságokra indultak; leadóállomásukkal befogták az étert, hogy messzire üzenjenek. Gépük egyszerű volt, de működött, s ha a légköri viszonyok kedvezőnek bizonyultak, hangjukat meghallották a világban. A versenyt, persze, nem vehették föl Hilversummal vagy Beromünsterrel, a *nagyokkal,* de nem is akarták; egyszerűen csak szerettek hírt adni magukról. Ma már, amikor az éterutazásban az amatőrök is professzionisták, leadóikat a legfinomabb alkatrészekől építik föl, a könyvcsinálás szigorú szabályzatok szerint él. A hivatásosok és műkedvelők egyre távolabb sodródtak egymástól, s ezt a távolságot a legkorszerűbb villanyírógépek sem tudják kisebbíteni.

Tel Avivból érkezett egy könyv; igazi amatőr munka. Szerzője, Unti Ildikó Ruth — az ismertető szerint — nem kezdő, „Megjelenést illetően ez a második könyve". Ám mintha mégiscsak jártasabb volna eredeti szakmájában, a közgazdaságtanban, vagy a színházi rendezésben. Krónikát írt, de nem eseményekről, hanem egy emberről; nem *leír,* hanem *mesél.*

Lőwenheim Smuel, azaz „Smulik" története ez, világra jöttétől egészen máig. Smulik, a „névtelen", a cionista mozgalom egyik motorja; már ifjan is fő-fő szervező, Budapest harmincas éveiben társaival együtt lelkesedik Theodor Herzl gondolatáért. 1944-ben, tizennyolc évesen száll szembe a csaknem lehetetlennel, ment, akit tud. Veszélyes akciók Hitler Jugend egyenruhában, hajsza a hamis papírokért. Az elbeszélés ezután kerekedik ki igazán, a Vészkorszak elültének sokkjában. A nagy fordulat: az *aliázás,* a kivándorlás következik. A semmiből hazát teremteni, a sivatag kellős közepén, emberfeletti munkával.

Izrael országának épülésével alakul szemünk láttára a hős, emelkedik fennkölt magasságokba. Smulik, a „névtelen" ügyes, talpraesett, mesterlövész-tanfolyamot végzett, a kibuc hőskorában narancsládákat cipel, „ennek a munkának révén alapozta meg nem mindennapi testi erejét". Hús-vér embert várunk, afféle valóságos, mert esendő figurát. De a történet fele lemarad, és az életszerű alakból regényszereplő áll elő, távoli, romantikus korokból; a hőstettek — hétköznapiak vagy rendkívüliek — egymásba érnek. A cionista mozgalom, a kibucok és Izrael története s vele a Lőwenheim Smuelé legendává emelkedik. Csakugyan csodálatos lehet egy országot fölépíteni; vér, szenvedés és könny kell hozzá. Itt — talán a közös szenvedés múltja miatt — a hőskorszak valóban hősi, sőt nagyon az. Emiatt tűnik föl minden olyan idillinek, mint a teremtés első pillanataiban.

De az idill valójában távoli; ismerjük a történelmet, nem oly régen volt: vissza-visszatérő, *napos* háborúk, örökös készenlét. A riadó nem próba, hanem valóságos, s e valóságnak sok szereplője van, támadók, védekezők. Mi a Nicanim kibucból látjuk mindezt, onnan tudósít a krónikás, ám mintha igazi mesét hallanánk: „Az akkor uralmon lévő egyiptomi Faruk király, mérgében —, mivel a kijelölt célpontot nem sikerült elérni —, kiadta parancsba az útba eső telepek, kibucok elfoglalását. Továbbá foglyok szerzését mindenáron. Győzelme jelképeként, Kairóban akarta a népnek bemutatni... Így került elsőnek a Nicanim kibuc az útjába, ami legközelebb feküdt területileg." Időben és lélekben eltávolító ez a hang, abban a világban, ahol kicsit mindenkinek Lőwenheim Smuelnak kell lennie.

Smulik névtelen; egy a sok közül, kiknek nevét nemigen jegyzi a világ. Kevesen tudnak arról, mit tett, de ő akarta ezt így; „azért maradtam névtelen e gigászi küzelemben, hogy hű tudjak maradni eredeti elképzeléseimhez". Képe, a hős alakja, igaz, betölti a horizontot, de azért is névtelen, mert mögötte egy ország népét látjuk. Egy *haza, Erec* szenvedésekkel teli születésének pillanatait, miközben egy hallhatatlan hang minduntalan figyelmeztet a múltra is.

„Történet" lehetne e könyv. Egy ember élete korszakok életét sűríti magába, amint együtt lendülnek sorsok békékkel, megszokott, de többnyire megszokhatatlan háborúkkal. Ám krónika helyett az emlékezet műve ez, a múlt találomra fölbukkanó eseményeivel; mert a visszatekintés szívesebben időz olyan vidékeken, amelyekben gyönyörködni tud, nem készakarva, de mégiscsak feledve a világ rosszabb pillanatait. Olyan mindez, mint egy kézzel írott emlékkönyv; fakó fényképeivel, amelyek családi albumból kerülhettek elő, szeszélyes ugrásaival az időben, barangolásaival apró történetek között. Mint egy mese.

S a messze megtörténtek krónikájának hangja is mintha megánföljegyzéseket idézne. Az elbeszélést a bájos magyartalanság hangulata járja be, amely kicsit, persze, bántó, de mégis úgy érezni, hozzá tartozik a távolból jövő hanghoz. A jelek mintha messzi rádióleadóból érkeznének, messziről, egy lelkes amateuröző készülékből.

(Unti Ildikó Ruth: A névtelen Smulik. Tel Aviv, 1994. Kapható az Írók boltjában és egyes könyvesboltokban.)

Szikszai Károly
grafikus

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JUL 26

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Szikszai Károly: Hozzászólás

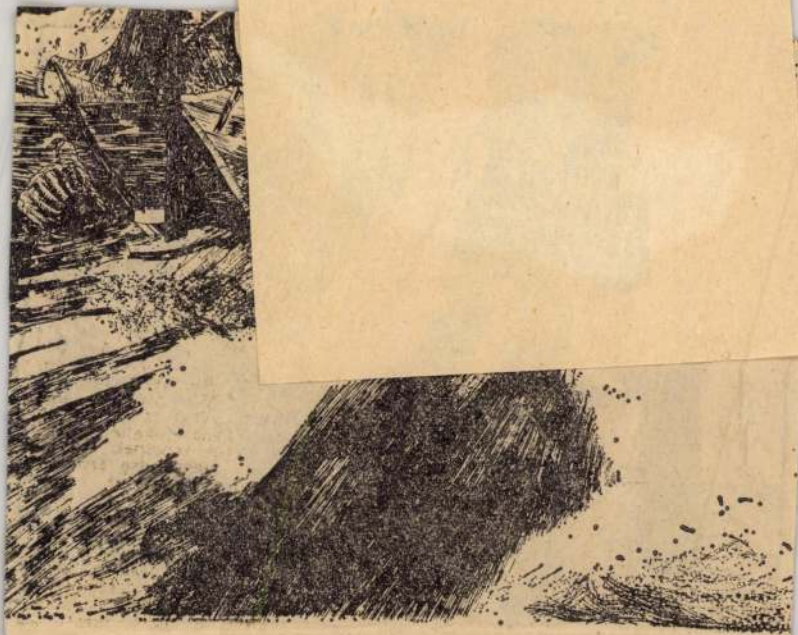

Kéri Imre: A nap vége

elmondanám az ábécét, hadd összegezzem: a *Körkép* elkelt. Nincs iskolai könyvtár (föltéve, hogy *van* iskolai könyvtár), amelyben ne sorakoznának tomuszai, bizonyítandó: *ki* van és *mi* van a magyar prózában.

Az idei *Körképpel* sincs másképp. E sorok írója elmondhatná, hogy Ács Margit színvonalas írása nem elbeszélés, hanem regény. Esterházy Péter műve sem elbeszélés, hanem regényrészlet. Hogy az Ördögh Szilveszter-mű is regényrészlet, jóllehet novellafüzérekből szerkesztett regényből. Az is feltűnik, hogy Boldizsár Iván műve, az *Egy nap anatómiája* mintha már tíz évvel ezelőtt látott volna napvilágot, s azóta több kötetben is. De olyan jó, nem lehet elégszer olvasni, hogy ezen sem érdemes csönnakadni a maiságot firtatva. Talán Kutasi Gyula írása kimaradhatott volna: nyelvi sivársága, szerkezeti lapossága miatt. De mi[illegible]? Csak azért, mert őt [illegible] műve is csak [illegible]

tekintő — mondhatni szögelő — szerkesztő igazodott: van fiatal Van nő és van férfi is). Van élő és a közhunyt. Van lélekrajzdalmi ihletésű; van é[illegible] májú és paraszti helyrajzú. Szóval, mindaz van, ami egy ideális vállalati négyszögben képviseletet nyer, vagy egy kerület tanácstagjelöltjén. Hogy ott beválik-e, azt E sorok írója azértsem firtatja, mert nem tud jobbat. El se lát odáig, ahol a szemszögek metszésvonalában létrehozott ideál kiformálódik. De odáig ellát, ahol — azt véli, hogy reményei meghosszabbított szaggatott vonalainak metszésében — áll egy kötet: csupa olyan írásból, ami novellának jó, problémának igaz, kifejezi azt, ami 1979—80 magyar valóságát visszaadja. Félreértés ne essék: a sokszemszögű antológia is magyar valóság. Hamis esztétikai tudatunk testesülése. Talán még pontosabb: hamis tudatunk esztétikai minőségekbe testesülése. De a szaggatott vonalak elszánt vekto-

MH SAJTOFIGYELO
MAHIR MEGVÁLTOZÁS

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly,

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikusművész

1980 MAJ 3 1

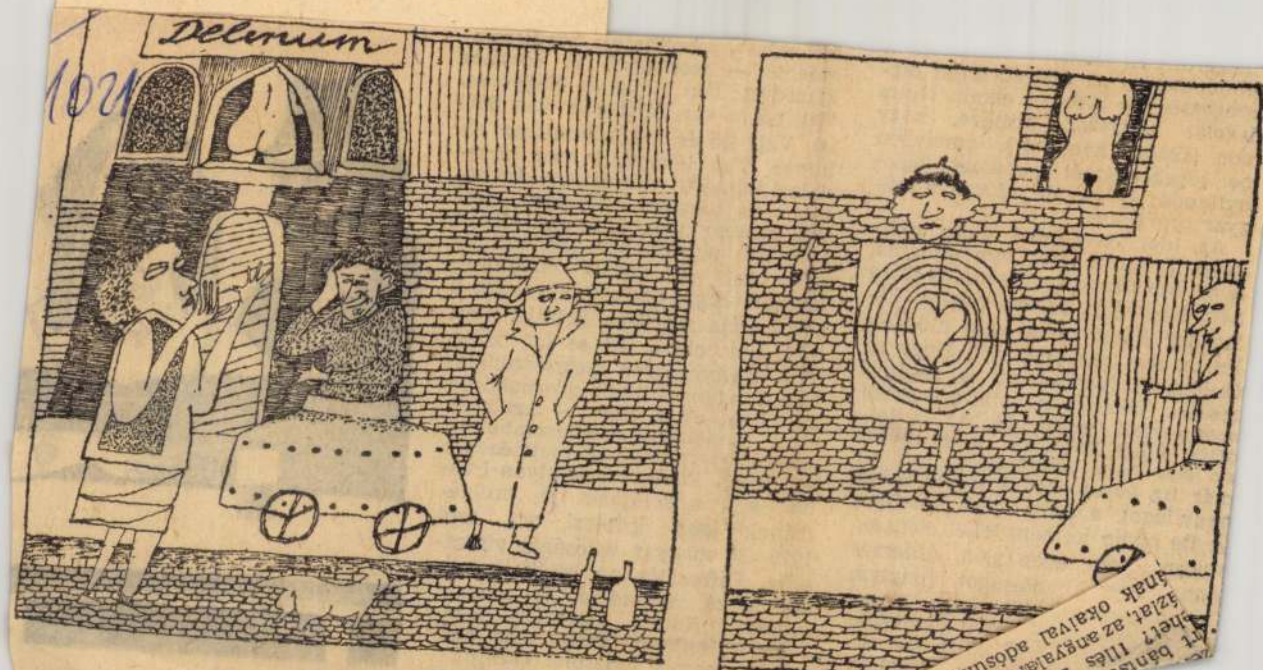

Szikszai Károly rajza

1980 AUG 2

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikusművész

tanácsi dolgozó, Túrkeve

1021

Szikszai Károly rajza

a bácsika meg középkorian puritán, de osztályszempontból baloldali? Siiták és baloldaliak!? Ha így folytatjátok, még megérem, hogy vannak egymással szembenálló bádogosok és kékszeműek, szombatisták és ebtulajdonosok, liberálisok és homokosok. Vagy pedig, valld be: ebben a Libanonban te is úgy ismered ki magadat, mint az, aki azt a hírt leközölte.

— Jóska, ne haragudj, mennem kell.

(Elegem van a manipulációkból. Még abból is, ahogy Jóska manipulálja saját véleményemet saját helyzetismeretemről.)

Különben is, vár a muszter. A filmcsinálás folyamatának számomra legizgatóbb, legkétségbeejtőbb randevúja. Paraszexuális pillanatok... A vágószoba homályában szinte perverz izgalommal lesni az egy hónap alatt leforgatott filmszalag-tömkeleg „idomait", ahogy

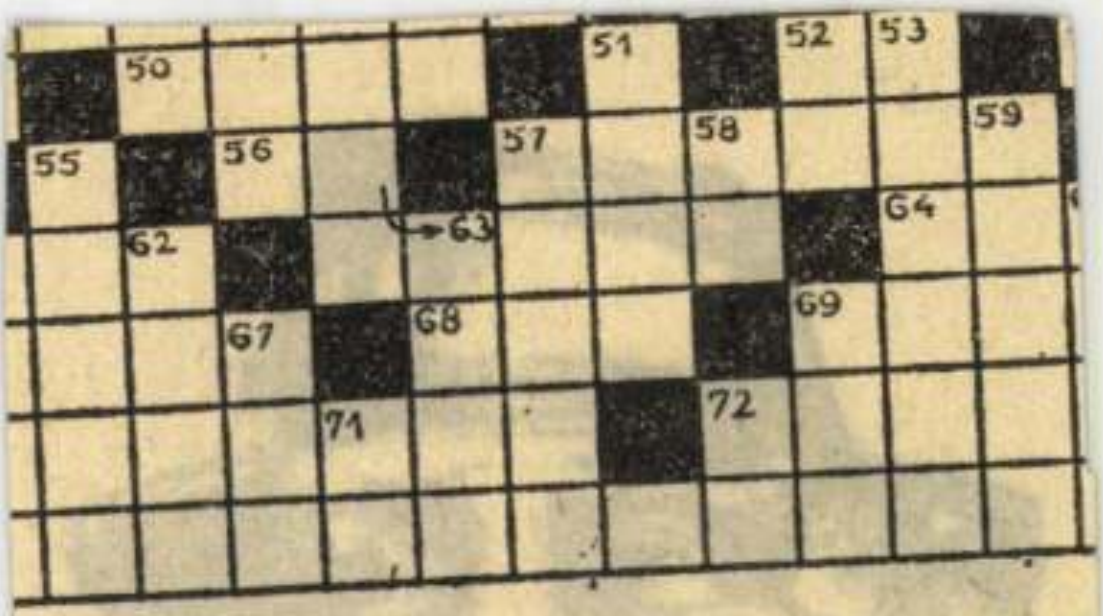

Úton levő. 34. Nem mo- **Az idézet második része.** (: N.) 37. Nemzetközi író- Kis betűi keverve. 40. Brit társaság. 42. Bibliai női Vége, angolul. 47. Fehér- . . . -Illés Aladár, festő- 53. Tört rész. 55. Kezdő- erseny. 57. Formájú. 58. égiforgalmi társaság. 59. Szabad, németül. 62. Sta- készül belőle. 63. Maros- ros. 65. Kedves angolul 67. A rakás közepe! 69. 71. NN. 72. Közelre mutató

egfejtéseket szerkesztősé- -ímére kell beküldeni. A lapra az alábbi rejtvény-

szelvényt kérjük felrag **küldési határidő: 1977** 26. Legjobb rejtvényf zött minden hónapbar sorsolunk ki. A novem munkban közölt ker helyes megfejtése:

Még hull a nyári f

agát esője, szinte z borús e zengés.

ZH | **Rej szel 1977.**

(Szikszai Károly rajza)

Szikszai Károly

Zalai Hírlap, 1944.
nov. 20.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁJ 9
MAGYAR PAPÍR

Szikszai Károly

1021

SZIKSZAI KÁROLY tollrajza

negyvenmillió forint

Bravúros gyorsítás — „Nem

prilis 15-én a kettes papír- ismét elkezdett üzemelni üzfői Papírgyárban. Mint ány hete megjelent ripor- ban beszámoltunk az ese- yről: a papírgépcsarnok nstrukciós munkálatai jó ben haladtak. Ebben az n háromhónapos leállást tek az építők — KIP- —, de ezt a határidőt san lerövidítették. A hi- os adatok szerint negy- appal előbb indult a gép, özel negyvenmillió forint ot jelent a Papíripari latnak.

András, a gyár igazgató- hetően örömmel beszél e ól.

Egy szervezési jellegű nyomán sikerült az épí- e nagyszerű tett. Az továbbítottuk a vállalat eseinek. Az elkövetkező en bírálják el.

Mennyi „újítási díjat"

döntően az építők érde Jószándékkal és felfokozott deklődéssel keresem az épí vezetőt, hogy hiteles beszá lót kérjek arról, miként si rült a gyorsítás. S emiatt kicsit gyanútlan is vagyok: eredményekről mindenki s vesen beszél. S ekkor jön meglepetés.

Bevezetnek hozzá. Bemut kozunk, majd néhány m datban kitérünk a legutól riportra. Kiderül: nagyon e gedetlenek vele, nem el szakszerű. Sőt, *„hogy képz lem, csak úgy besétálhatok i és nyilatkozatot kérek". Ar* „törvény" van, hogy az épít iparban csak a vállalat vezé igazgatójának előzetes enged lyével lehet „kérdezni". *„Ne nyilatkozom" Marsalkó Is ván* önálló építésvezető ett függetlenül *„nagyon udvaria* és a legnagyobb egyetértésb válunk el.

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza

ÉLET ÉS IRODALOM
Bp. 1977. 14 juli. 23.
XXI. évf. 30. sz. 14. lap.

A tuloldalon lásd: El Kazovszkij: "Viselkedjen, kérem" c. rajzát.

hat ránk ma is. even ez a humor ódonságban is

lélegezzük, bi- rt Csokonai líra- ráinak, amelyek- ónsort együttes hű zenei függö- vytársaga.

üzemben a nyolcórás munkaidőn belül mindössze három órán át működnek teljes terheléssel a gépek, vagyis a műszak nagyobbik felében nem használják ki a kapacitást. A film ezen a ponton megáll, mert szándéka szerint arra keresi a választ, hogy miért van munkaerőhiány Magyarországon, s a látszat azt mutatja,

Másik példa: két köszörűs egy ötlettel módosítja a technológiát, a normát harminc százalékkal túlteljesítik, naponta százötven forinttal többet keresnek, mint azelőtt. Beadják újításnak, a javaslatot elfogadják, százötven forinttal honorálják, és a norma az új technológia szerint módosul. Tehát annyi az *egyszer s mindenkori* jutalom, amit azelőtt *naponta* megkerestek. Találékonyságuk elismeréseként a havi fizetésük háromezer forinttal csökkent.

Ilyeneket hallva mindig eszembe jut, miért kevés az igazi szatíra Magyarországon. Azért, mert a valóság felülmúlja a képzeletet. Ha az iménti esetet egy pihentagyú író találta volna ki, azt mondanánk, hogy a túlzásnak is vannak határai, az a szatíra, amely ennyire abszurd, már nem is szatíra.

Sajnos, a film éppen csak eljutott odáig, hogy felfedezzen egy ellentmondást a társadalom elmélete és a gyakorlat között, de nem járta körül. Igaz, nem is ez volt az alkotók (szerkesztő-műsorvezető: *Karácsondi Miklós*, riporter: *Kovalik Károly*, operatőr: *Janovics Sándor*, rendező: *Szalkai Sándor*) eredeti célja, hiszen emellett hat-nyolc másfajta anomáliát is felkutattak. Ezeket nem taglalom, remélve, hogy megismétlik a lehetetlenül késői időpontban sugárzott filmet, mely egyébként kitűnően példázza, hogy mennyi *fontos* problémáról beszélhetnének az ipari-gazdasági riportok. Ha *legalább ezek* nem pazarolnák a szellemi energiát.

El Kazovszkij

és Irodalom, Bp. 1977. juli. 23.

évf. 3o. sz. 13. lap.

ÉLET ÉS IRODALOM

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 347-743, 346-720
1977 AUG 2 9
MAGYAR PAPÍR

Szikszay Károly

lapja rendkívüli numbrerze- ado versének utolsó sora
ke. Még panaszkodni is csak is:

1021

ADY ENDRE:

Őrizem a szemed

Szikszay Károly tollrajza

ggel: más
is „akad".
kívül kész
karszalago
— így *Szűc*
lenleg, a s
re is, még
Vajda Ire
adságát töl
Előfordult az is, nogy na-
közül csak hárman dol-
unk: a többiek betegek
ak. Sokszor azt hiszem,
nár nem lehet bírni —
dja *Spyrka Ferencné.*
Mennyi a fizetésük?
Nekem 15,60 forintos óra-
m van. Ez havonta 2800—
forintra jön ki. Huszon-
éve dolgozom ebben a te-
ben — világosít föl *Spyr-*
.
Én huszonöt éve, és az
érem 15,20 forint. 2700—
forintot keresek — feleli
iti Imre.
űcs Istvánnénak 2100,
Jánosnénak 2200 forint a
ése.
Nekem 13 forintos az óra-
m, s ha nagyon „erős" hó-
nk van, akkor 2500 forin-
keresek — válaszolja
rfrank János.
Persze ne gondolja, hogy
eddig elmondtunk, annyi
lössze a munkánk — folyt
a beszélgetést *Spyrka*
ncné. — Mi adjuk ki a
karuhát is, hetente három
lommal: hétfőn, szerdán
eken. Igaz, nemrégiben a
ont és a Gép- és Alkatrész-
lemorzsolódott, de így is
éppen mit tenni. Nem
k karba tett kézzel.

tönkretett filcet mi javítju
fel. Nemrégiben megcsináltur
egy beruházásnál tönkrete
filcet — mindenki tudhatj
milyen nehéz filccel dolgoz
—, aztán annyit sem mondta
hogy: köszönöm. Pedig ha
nem készült volna el gyorsa

Néha azt gondoljuk, már

Szikszói gör. kath. kápolna

(Abaújtorna m.)

Eredetileg a homrogdi parochiához tartozott. 1928-tól mint helyi lelkészet önállóan működik, melynek iskola-kápolnáját 1928-ban szentelték fel.

Misegör-kath 57. l.

SIPOS BÉLA: KOŠICE.

Szikszai ref. templom

épése 1689-ben

Oltványi Béla dr:

Hungarica Vitebergensia

Halis Saxonum

1909.

fa.

Zemplén vármegyei ásatások VII. 67, 68.

Szikszói vh. pléb

templom

Kepi repr –

Kisszikelhath Magy

1003. l.
1004 l.

SZEGED

Muzeum: Hán ólom szíjjveret

Kéne MM, VII – 1931, 294 l.

Szikszói ref. templom

l.

Koronpay

44. l.

kép é.
alaprajz

820. Ismeretle

A XIX. száza

Széchényi Ferencz gr.

Mellig látható, kissé jobb
szemöldöke és szeme barna, ba
vált. Lehajtott inggallérja sz
és öltözete az aranygyapjas-r
felett ugyanezen rend jelvény
Mellét a Mária Terézia-rend cs
szürkészöld.

Vászon, méretei 47·5 : 36 cm.
tett Vozáry Jánostól 30 K-án (11
márczius 26-án. — Elszámoltatott 1
— Az elszámolást jóváhagyta az 1
határozat (269–97).

Kifüggesztésére vonatkozó a
retlen festő a XIX. szból: Szécl
Múzeum megalapítója.

SZILÁGYI BERNADETT

Schner Tibor : Három szobrászművésznő kiállítása.

Újlaszászok 1[illegible], 7-[illegible], 75-7[illegible]

templom északi falán, szoros stiláris és kompozi
Madonnát és két női szentet ábrázoló falfestn
apostolciklushoz egész donátorsorozat tartozik
hoz hasonló viseletet hordanak, köpenyük csuk
reneszánsz epitáfiumokra emlékeztet: nyilvánv
Hasonló, de újabb keletű, a 15. század első
1305 *maconkai* szentély zárófalán ábrázolt Vir dolo
Sztrigyszentgyörgy templomába: világi donátor
egyházi szláv nyelvű felirat Ambrozie mesterrő
1395 ortodox emlékek körében (*Kristyor, Ribica* is) s
a nemesi donátor votívképe a jelek szerint ha
711, 726 bizonyítéka Johannes Aquila *veleméri* és *n*
egyszemélyes donátor máshol szokásos helyére
721 egyfelől a feliratban is megnevezett Erazmus p
képe a szentélyzáradék egyik ablaka mellett,
öntudata csak azzal a szereppel magyarázható,
követelmények és ikonográfiai szokások szakér
annak tartalmi kérdéseiben egészen tanácstala

Bizonyos, hogy a festők által közvetített ikon
az ikonográfiailag-teológiailag legkötöttebb de
templomszentélyek falképciklusai. Sokkal t
elképzelésének a templomhajók kifestésében,
játszanak az önálló kultuszképként alkalmazot
ban is. Ismerve azt a 14–15. századi osztályleve
templomokon is keresztülhaladt, nem lehete
oltárretabulumként szolgáló freskói a kegyú
87–89 értelmezhetők. Ilyen típusú megosztásra kon
plébániatemploma esetében. Itt Dörögdi Miklá

SZILÁGYI BERNADETT
SZOBRÁSZ

KIÁLLITÁSI MEGHIVÓ

MIHÁLYFI MÁRIA

NEVE ALATT

ıraságának gyakorlására és temetkezőhelyéül hozzon
ıkhoz szükséges javakkal. Az alapítás komoly jogi
beszerzése – igényelt, meglehetősen bonyolult feladat
„mind királyi adományból, mind vétel címén hozzá
veszprémi püspök szükségesnek tartotta hangsúlyozni
adománnyal határozta el építését, s az építkezés
. A családtagok későbbi adományai is mutatják, hogy
, jórészt fennálló temploma tanúskodik építészeti
ı alapításról. Az 1367 előtt már megalapított *elefánti*
pénz elégtelensége miatt, ezért a folytatás biztosítására
bban a kolostor fenntartására nekik adományozott
ster fia, László elégítette ki a pálosokat az atyja által a
re alapított kolostor építési költségeire hagyott 250
anekkor az építkezés befejezésének biztosításán kívül
sttálakat is adott a kolostornak. Az alapítás általában
a a kegyúri családra, így ez az alapítólevelekben
ezésére és a fenntartásra. Így tettek Cudar Péter bán és
387-ben. Magyar Pál mester özvegye a *Pápóc*on általa
om építésére fordította azt a 600 aranyforintnyi és 140
gy falu vételáraként vett át, de a szóban forgó falvakat

SZILÁGYI Bernadette

Az Idő üzenete c. műve

12. sz. 38. p.

Új Mű. 1993

9125

Kellemes ün
és
boldog új
kíván
a TUDC

MEGHÍVÓ

A BUDAPEST GALÉRIA LAJOS UTCAI KIÁLLÍTÓTERMÉBE

SZIL ISTVÁN

KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitó:
1995. április 20-án, csütörtökön 17 órakor

✻

A kiállítás megtekinthető május 14-ig, hétfő kivételével
naponta 10-18 óráig
Budapest III., Lajos utca 158.

A kiállítást támogatta:
Jávor Péter, Himmer József F. K. S. E.

SZIL István

Übergang / Átjáró c. Ziell.

Knoll Galéria 1994. június 30 - július 24

Qualitas

I. Krisztina krt. 73 *V. Kig*
175 - 0658 *118 - 3*

V. Falk Miksa u. 32
131 - 2292

TISZTELT HÖ

MEGHÍVJUK ÖNT, C
ELSŐ *MŰVÉSZETI A*

'SZÉP KÉPEK,

CÍMMEL
A MAGYAR HONVÉDSÉC
/BP. XIV. STE

MEGNYITÓ IDŐPONTJA :
KIÁLLÍTÁS NYITVATARTÁSA
AUKCIÓ IDŐPONTJA :

TISZT
A QUALITAS ANTIQUITA

Kilátási Bernadett

Husz Mária: Derkovits Ösztöndíjasok beszámoló kiállításáról

Művészet, 1983. július

Szilágyi Bernadett, szobrászművész

A Fő. Tanács végrehajtó bizottsága ülésén a múlt évben 31 és fél milliót költött a főváros szobrokra és emlékművekre, ezeknek megvalósulása a tárgya az ülésnek:

Szilágyi Bernadett „Ősz" c. bronzszobra valószínűleg ez év végére készül el teljesen. /említve/.

TV-Híradó

1984. I. 18. TV 1. 19.30 /Id. Kiss Jné/.

Gábor Éva Mária:
A test metafizikája, 2000

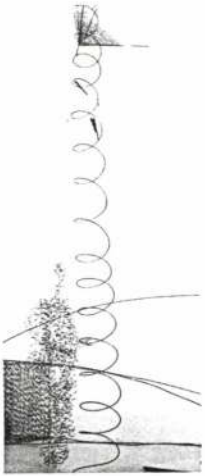

Szilágyi Bernadett,
2003

„FÉNY-ÁRNYÉK – ÁRNYAK-ÁTTŰNÉSEK"

című kiállítás és kulturális program

Kiállító művészek: Gábor Éva Mária és Szilágyi Bernadett

szeptember 15–22.

Millenáris Park, C csarnok előtti terület

Megnyitó: 2003. szeptember 15., 19h
Megnyitja: Feuer Mária

A kiállítás minden este 20 és 21 óra között Pál Gábor „Multifokális távolság" videó-installációjával és Batta Barnabás „Oxybion" elektronikus zenéjével egészül ki.

Díjtalanul megtekinthető a Park nyitva tartási ideje alatt.

Támogató:

SZILÁGYI BERNADETT

Szila Gyula

Pezény: Településtervezés c. könyv bon. Vója (szepró)

A nagy magyar könyv, 1963

Szilas gyula

Pezényi: Településtervezés a könyv borítóját, kötését tervezte

Díjaroll

A szép magyar könyv, 1963, 32 old

Sziládi nyomda kecskemét

(1848-49 emlékkiállítás)

MDK

A magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata.
Első oldalon font nyitott kozorúban az országcímere korona
nélkül van ábrázolva. Alatta a cím: A magy. nem. függetlenségi
nyilatkozata. Aláírása: „A magyar nemzet törvényesen
egybegyűlt főrendei és kép viselői. B. Perényi Zsig. a felső ház
mátod elnöke. Almásy Pál a képv. ház elnöke. Szacsvay
Imre jegyző." Impressuma „Nyomatott Kecskeméten"
Sz. D.: ugy tudjuk, hogy a fóhírű Sziládi nyomda termékeit
e nyomtatvány. Mert ez idő tájt ott más nyomda nem volt
Szabó D. A zab. tan. idejéből való nyomtatványokról
Grafika i Szemle 1891. 12 z. 189 old

M.D.K.

Szilády, grafikus

Katalógus. 13.- A Pesti Divatlap boritékjának ábrái: a Nemz. Múz. és a Nemzeti Szinház, fametszet, "Sziládi". 218.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Szilády József
fametsző

Sér Magyar 1845. máj. 14.
(Pesth-Ofner Neuigkeits-Bote.)

Kalmán

mok

Szilády Károly

nyomdász

1840 ben állította fel Kecskeméten az első nyomdát. Tizévi tusa-vona után kapta meg 1841 ben zabadalom levelét. Pestre akarta áttelyezni műtelyét s bár a m. tud. akadémia bizonyítvány szerint „Szilády K. jótelrendelt kecskeméti műtelyének áttétele felette olaj-tandó" – az engedélyt nem kapta meg.

Firtinger K: Hazánk könyvnyomtatói

Grafikai Szemle 1893. 5 z 84 l.

Szilády Karól.

nyomdász

l

Kertész nyomtatott

270. l.

KUPELWIESER, LEOPOLD (osztrák festő, 1796—1862)

Maria Immaculata

Félköralakú felső záródással, vászon, olaj, 87×56 cm. — Rényi 24. l. — Maszlaghy II., 360. szám.

LAMPI, JOHANN BAPT., ID (osztrák festő, 1751—1830)

VII. Pius pápa arcképe

Vászon, olaj, 112×86 cm.

Consalvi bíboros

Vászon, olaj, 100×76 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 846. l. — Maszlaghy II., 277. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 827. l.) — Gerevich PA, 230. l.

LAMPI, JOHANN BAPT., IFJ. (osztrák festő, 1775—1837)

Ottoboni bíboros

Vászon, olaj, 72×66 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 276. szám. (Ismeretlen.)

MAHLKNECHT, JOSEPH ANTON (német

MDK

Szilády Károly
nyomdája

1830 ban állitja fel a papai ev. ref főiskola nyomdáját s azt 1840 ig vezeti. Ekkor Kecskeméten állit önálló nyomdát.

Fürtinger Károly: Hazánk könyvnyomdái
Grafikai Szemle 1893. évf. 83 l.

Sziládi Margit.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1929-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Szilády Margit

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

M. 1932. XII. 28.

Gilády Margit

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

MDK

Szilády Margit, festö

A boleond. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932. junius. Kat.

MDK

Szilády Margit

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Szilády Margit, festö

Vulkán inasai. Olf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

Szilády Margit

Kolduscsalád

Utcarészlet

/Z.P.A./: Téli tárlat és a Műbarát-kiállitás. Magyarország 1944. febr. 5.

MDK

Szilády Margit

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933. 57. sz. 38.l.

Szilády Margit MDK

Nevető menyecske, pasztell

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Szilády Margit MDK

Tájkép

Miccarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Szilády Margit MDK

Nincstelenek

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Szilády Margit

Firenzei kőbánya, of.

Canal grande, of.

Nemzeti Szalon 1929. dec. 67. csop. kiáll.

MDK

Szilady Margit

Tájképe, a Műcsarnok 1943/44 évi téli kiállításon.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943. nov. 21. 14. l.

MDK

Szilády Margit

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 29.lap

Szilády Margit festőművész

Tanulmányfej

Fiatal Művészek Kiállítása katalógusa 1933.
Műcsarnok

MDK

Szilády Margit, festöm.

Pipáragyujto paraszt. olf.

Nemz. Szal. 388.kiáll.
Képzömüvészek tidéki Szövetségének I.kiáll.
1928.jan. Kat.

MDK

Szilády Margit

Piazza Barberini, of.

Római piac, of.

Piazza d S. Margherita, of.

Nemzeti Szalon 1929. dec. 67. csop. kiáll.

Szilády Margit

"Tanulmányfej" c. műve a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

M.934.VI.10.

Szilády Margit MDK

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1933 Fiatal művészek kiállitása

Szilády Margit
festő és rajztanár
VIII. Népszínház u. 11.

MKSz 1947

kben a történelmi órákban. Pegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hóditott meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

W. Szilády Margit

MDK

Tavaszi nypfény

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

/Szilády ?/
W.Szilárdy Margit, festö

MDK

597. Kolduscsalád. Olf.

605. Tárkányi füzfák. 23.1. "

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzöm.Kiáll. 1942.
jun.6.-22. Kat. 22.1
és 23.1.

Szilády Margit

Festő

l. Budiparrajzisk

1933–34. 38. l.

247	Hajójavitó	200.—
248	Firenze	250.—
249	Halpiac	100.—
250	A velencei molo	150.—
251	Piazza Barberini	200.—
252	Római piac	150.—
253	Piazza d S. Margherita	150.—
254	Firencei Kőbánya	250.—
255	Canal grande	200.—

Kóbor G. Elek.

Született 1889-ben. Középiskoláinak elvégzése után a Országos Iparművészeti iskolában Mátrai és Simai tanárok vezetése alatt, később a Szépművészeti Akadémián Radnai Béla és Strobl Alajos tanárok vezetése mellett tanult. 1914-ben közvetlen a háboru kitörése előtt a székelyudvarhelyi kőipari technologiát végezte el és azóta ugy a Nemzeti Szalon mint a Műcsarnok kiállitásain valamint külföldön rendezett kiállitásokon is részt vett. Igy pld. Bécsben, Berlinben, Stockholmban Genfben is szerepelt munkáival. Részt vett számos szoborpályázaton: Jókai siremlék, Soproni hadiemlék, Blaha Lujza siremlék, Limanovai Huszárok emlék valamint a pengő pályázaton is. Ez a második gyüjteményes kiállitása.

256	Teniszező leány, gipsz	bronzban	800.—
257	Golfozó, gipsz	„	600.—
258	Szenteltviztartó, gipsz	kerámiában	200.—
259	Fürdés után, gipsz	márványban	1000.—
260	Terstyánszky siremlék terv I. gipsz	bronzban	300.—
261	Terstyánszky siremlék terv II. gipsz	„	300.—
		kerámiában	200.—

Szilády Margit.

Született 1908 szept 2-án Kecskeméten. Az Iparművészeti főiskolán Gróh növendéke volt. 1925 óta a kecskeméti művésztelep tagja. Kiállított először 1928-ban a Nemzeti Szalonban, s 1929-ben Firenzében. Tanulmányuton volt Münchenben, majd Olaszország nagyobb városaiban: Rómában, Firenzében, Velencében és Nápolyban. Másolta a klasszikus mestereket. Tiziánt, Van Dyk-ot, B. Strozzit, Correggiot, Guido Renit, Ruisdaelt stb.

Olajfestmények:

224	Este a tanyán,	500.—
225	A részeg	300.—
226	Cséplés	200.—
227	Kerek tó	800.—
228	Pipára gyujtó	200.—
229	Cigány lány	180.—
230	Olajfák	100.—
231	Japán fej	300.—
232	Sárga ház	

262 Bucsuzkodás, gipsz
263 Vakleány
264 Táncos
265 Lovas

bronz 500.—
dióla 300.—
kerámia 200.—

Szilády Margit MDK

Nevető menyecske, pasztell

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

Szilády Margit

Kecskeméten rendezett kollektív képkiállításon szerepelt.

M.929.X.2.

Szilády Margit

Festő

l. Budiparvajzis G.

1934-35. 30. l.

MOB Hivatal

939.

zágos Bizottsága

ány { száma: 18.156 - III 19 39.
kelte: VII 5. 19 39.
beérkezése: VII 14. 19 39.

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

asta:

Szilàdy Margit

" Szegedi Képzőművészeti Egyesület"
kiàllitàsàn Szegeden szerepelt.

Sz.M.N. 934.IV.25.

SZILÁGYI Bernadett szobrász

Értékes képzőművészeti alkotásokkal
gazdagodnak a közterületek.

Népszabadság 1983. 1. 16.

W. Szilády Margit MDK

Eső után

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Szilády Margit

MDK

Szemétszedők

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Szilády Margit MDK

Áhitat

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Szilády Margit festőművész

Résztvett az "Alkotó Művészek Egyesülete"
első kiállitásán.

E.K.931.VI.7.

Szilády Margit, festő.

festményei emlitésre méltóak.
A Nemz. Szal. tavaszi tárlata.

B. H. 932. VI. 19.

Szilády Margit

MDK

Nincstelenek

Műcsarnok 1943 Téli Kiállítás

Szilády Margit

MDK

Tájkép

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Szilády Margit MDK

Borszék, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Szilády Margit

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

M.931.IV.5.

Kilády Margit

„A bolond" művével hihetetlenül nehéz feladatokat próbál megoldani, nagyon érdekesen.
N. Szal. szezonzáró kiáll.

Dékány András
M. 932 VI. 19.

W. Szilády Margit MDK

Külváros

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

W. Szilády Margit

MDK

Őszi napfény

Műcsarnok 1941–42 téli kiállítás

W. Szilárdy Margit MDK

Kolduscsalád, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

W. Szilády Margit MDK

Tárkányi füzfák, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Szilády Margit

Vasut mentén, 50 P
Visegrádi vár, 100 P

Szeged 1934

~~napon elismerem~~ ho

MDK

Szilády Margit

Firenze, of.

Halpiac, of.

A velencei molo, of.

Nemzeti Szalon 1929. dec. 67. csop. kiáll.

MDK

Szilády Margit

Az Arno, of.

Hármas hid, of.

Hajójavitó, of.

Nemzeti Szalon 1929. dec. 67. csop. kiáll.

SZILÁGYI Bernadette

XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécsi Galéria, Pécs, 1991. A kiállitást rend. és a kat.szerk. Sárkány József. Pécs : JPM, 1991

Szilágyi Bernadett

éremművész

Ólom alkalmazásával jelentkezett a hetedik Országos Éremtiennálén. Lábaskás, Sopron.

Salamon Nákels
cikke

Úi Tükör,
1989 nept. 3

Szilágyi Bernadette.

nokrámnűrén

bronznokra Újpest Törpontiában.

Méltői Hírek

1981 nov. 30.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon új csoportkiállításán szerepelt.

BH. 929. XII. 31.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon LXVII. csoportkiállításán szerepelt.

PH. 929. XII. 31.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon kiállításain szerepelt.

Kész 9 29. XII. 29.

Szilágyi Béla, festőművész, 1) Folytatás

Fodor Kálmán festőművész 1954-ben a kolozsvári főiskola elvégzése után több évfolyamtársával Petrozsénybe kérte kihelyezését, ahol 1955-ben megrendezték kiállításukat, amely első kiállítás volt a Zsilvölgyében. Időközben mind többen jöttek kolozsvári végzősök Petrozsényba, így Tellmann József, a Szilágyi Testvérek Géza és Béla, Bianu Elene és még bukaresztiek is.

ágopcsa Marianna: A kép továbbgondolásra sevkent.

a Hét, 1980. márc. 21.

Szilágyi Béla, festőművész 2) Folytatás

Fodor Kálmán örömmel fogadta annak idején a petrozsényi monumentális díszítőmunkára kínálkozó lehetőséget a Szilágyi Testvérekkel, Gézával és Bélával közösen díszítették a petrozsényi szakszervezeti művelődési házat. A fém- és faldekorációkkal s az öt mozaikfallal 1966-ban országos második díjat nyertek a monumentális művészet műfajában.

Egapesa Marianna: A kép továbbgondolásra serkent.

A Hét, 1980. márc. 21.

Szilágyi Béla

Gyöngyösi Gábor:
Dáliák. /SZILÁGYI BÉLA festőművészről./
Utunk, XXXIII.évf. 47./1569./sz. 1978. nov. 24. 7.old., képpel.

Szilágyi Béla

SZILÁGYI BELA festményeinek kiállitása a szatmári Müvészeti Galériában./rövid hir/ Utunk, XXXIII.évf. 44./1566./sz. 1978. nov. 3. 7.old.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon csoportkiállításán szerepelt.

Figyelemreméltó jelenség *Szilády* Margt is, főleg fölényes rajztudása és festőtechnikai ismerete imponál. Ezt a fiatal művésznőt még nagy sikerek várják.

EK-929.XII.29.

Szilágyi Béla

Muzsnay Árpád:

A környező valóság lírai tükrözője.
/SZILÁGYI BÉLA festményeiről./

Falvak Dolgozó Népe. II.sor. XXXII.évf.
/1553./ 12.sz. 1977 március 22. 5.old. 1
kép.

Szilágyi Béla

1955-ben Petrozsényben művészeti népiskolát hozott letre Nagy Ervin, Szilágyi Géza és Zsolt közre-működésével.

A Hét, 1973. okt. 12. 4. évf. 41 sz. 9 p.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon csoportkiállításán szerepelt.

Ujság 929. XII. 22.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon csoportkiállításán szerepelt.

. Komoly talentumnak igérkezik *Szilády* Margit, aki most mutatkozik be s erőteljes képein jó iskola és komoly mondanivaló eredményeit hozza.

Pók. 929. XII. 22.

Szilàdy Margit

Nemzeti Szalon csoportkiàllìtàsàn szerepelt.

Mo. 929. XII. 29.

Szilàdy Margit

Nemzeti Szalon LXVII. csoportkiállításán szerepelt.

NU. 929. XII. 31.

MDK

Szilády Margit

Őszi hangulat, of.

Firenze külvárosa, of.

Velencei vásár, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

MDK

Szilády Margit •

Nehéz gondok, of.

Libapásztor, of.

Kerti ut, of.

Nemzeti Szalon 67. csop. kiáll. 1929. dec.

Szilágyi Béla

Néhány vajza a „Napsugár"
c. lapban megjelent.

Kornak 1972. 2. n. 297.

Szilágyi Béla
festő

A petrozsenyi művészcsoport tagja. A pionírházban fejt ki nevelői tevékenységet

Fodor Kálmán: Művészek a Zsilvölgyében
Korunk, Kolozsvár XXIII. 1964. 8. 1164. old.

Szilágyi Béla

„Iseskó-terv" a Bányászati Főiskola számára" /Részlet/

Repr.

Kosaunk, Kolozsvár XXIII. 1964. p. 1036-1037. old.

Szilágyi Béla
festő

„Petrozsény" c. temperájával vett
rézet a Művészet szerkesztősége és a
Marosvásárhelyi Építészeti Tröszt kép-
zőműv.-i pályázatán / „Szocialis-
ta építésünk". /

Gazda József: Szoc. ép. új képzőműv. alkotá-
sokban
Kolozsvár. Korunk 1959 XVIII. III sz. 428.

MDK

Szilády Margit, festőm.

Család. Olf.

Nemz. Szal. -VI.Tavaszi Szal. - 1931. ápr. Kat.

Szilády Margit festőművész

Nevető menyecske

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

MDK

Szilády Margit : Hagyik István és Pokorny László festőművészek

Rómában, Firenzében és Budapesten kiállított tanulmányaikat mutatták be a szentesi közönségnek.

Kiállítás Szentesen.

Képzőművészet. 1930. 34. sz. 224. l.

MDK

Szilády Margit

Az Alkotó Művésznők Egyesületének első kiáll.
Képzőművészet 1931. 42.sz. 163.l.

MDK

Szilády Margit, festö

Don Pancrario. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Kat.

MDK

Szilády Margit /Kecskemét/

Résztvett a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.-an.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

MDK

Szilády Margit

/k.i./: Téli tárlat a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1938. jan. 23.

MDK

W. Szilády Margit

Rónsy K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939. 63-64.l.

MDK

W.Szilády Margit

Őszi napfény

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 22. l.

Szilády Margit

A Nőcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

N. u. 1942. XII. 10.

MDK

Szilády Margit

Borszék, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

W. Szilády Margit MDK

Matyó asszonyok

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

W. Szilády Margit

MDK

Kolduscsalád

Mücsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

W. Szilédy Margit

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

M. N. 1942. XII. 8.

M.D.K.

W. Szilády Margit

554. Kolduscsalád.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója
Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 31.l.

MDK

W. Szilády Margit

Tavaszi napfény.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 17.l.
Mics.

MDK

W.Szilády Margit

Matyó asszonyok.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 19. 1.

MDK

W.Szilády Margit, festö

Kolduscsalád.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll.1940.II.-II

Kat. 31.1.

MDK

W. Szilády Margit, festőm.

185. Koldus család. Olf.
186. Utcarészlet. Paszt.

Az 1939 -es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun.lo.-25.-ig.

MDK

W.Szilády Margit, festöm.

Zombori menyecske. Olf.

Öszi veröfény. "

Nemz. Szal. -Tavaszi kiáll. 1911.jun.15-29.
Kat.

Szilady Margit

Kiáll.

Nemzeti Szalon

1929. dec.

Föv. kipt.

MDK

Szilády Margit

Sleppek a Dunán, olaj

Duna-kiáll. M.Szal. 1933. jan. 9 l.

.. Két urasutali edény XVIII. század.
Tornya 182o. 1937-ben renoválták.

is templomok. Bp. 1942, 571 l. képe

MDK

Szilády Margit

Tanulmányfej, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

22 l.

MDK

Szilády Margit festőm.

Myn: A Műcs. téli tárlata. Szépmüvészet, 1944.
1.sz. 22 l.

MDK

Szilády Margit

Tanulmányfej, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 8 l.

MDK

V.Szilády Margit, festö.

Borbála mesél. Olf.
Uccarészlet. "

Nemz.Szalon.-Téli tárlat. 1938 jan.-febr. kat.

MDK

Szilády Margit, Kecskemét

Pipáragyujtó paraszt, olaj

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. N.Szal.
1928. jan. 11 l.

MDK

Szilády Margit, Kecskemét

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll.
Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

Szilády Margit

127 Sleppek a Dunán, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó, 7 lap

W. Szilády Margit
Zombori menyecske, olaj
Őszi verőfény, olaj

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1941.
junius, 13 l.

W.Szilády Margit
Tavaszi napfény, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 194o. október,

11 l.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Árvízkárosultak, 1876., 41. l., 16. szám. — A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp., 1884., második terem, 28—30. l. — Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 296. l. — Radisics Ipolyi 58. szám. (Képe 9. lap.) — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 344. l.

EREKLYETARTÓ,

talpas, gombján a rotulusokban zománcos apostolfejek, felül gótikus házikó. Oroszlános címerrel.
Olasz munka, XV. század.
Réz, mag. 28 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 298. l.

Szilády Margit

Cigányfej, olaj
Tavaszi felhők, "
Tanulmányfej, "

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 12 1.

Szilády Aurél

festő Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

Kiáll. 174

W. Szilády Margit

Koldus család, claff.

utcarészlet, pasztell

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

W. Szilády Margit

KMTárs 1940. Agyermek

Kolduscsalád

W. Szilády Margit

Münchenben, Romákat, Firenzében tanult. Részt vett Firenzében a Circolo degli Artisti nemzetközi kiállításain. Budapesten jóval a Nemzeti Szalonban volt koll. kiállítása.

Bárány Erzsébet:
Művészekről.
Művész Kurir

1937. 1. 7. 6. l.

V. Szilády Magit

Jestő

Műcs. kiáll. 1933 tól

Pipics 120. l.

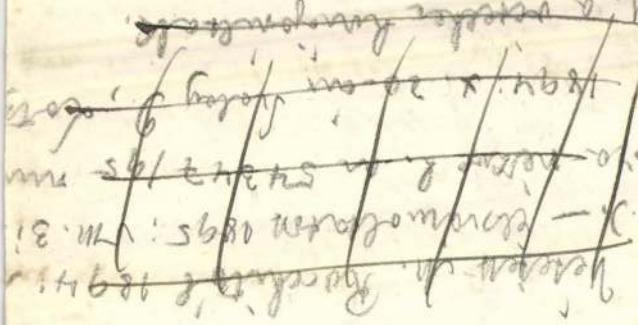

ületett (1555-ben Antwerpenben)
go ((meghalt 1619-ben)

... Sault utjában,
ól a keresztényeket fogva ugye Jeruzsa-
ló világosság lesujt ja lovárót és e szóza-
! miért üldözesz engem?" Saul félig
jára tamaszkodott és jobbját egyfelé tartja-
; megyszinü palást, melyet a szel lobogtat,
lóg, a melynek pengéje a földön fekszik.
hátterben a megvakult Saulnak társai -

méretei 153 : 142 c/m.

- Ara 807 frt 30 kr.

66.

Szilády Margit

festő Kecskemétan

Pipáragyujtó parant c.
olajf. a Képzőművészek
Vidéki követsége 1928.
évi tárlatán

Drégelypalánki vár X. 114.

Szilády Margit

Bul. 1908. szept 2. Kecskemét. Iparmův. Iskola, Grób. 1925 óta a kecskeméti művésztelep tagja. 1928-ban a Nemzeti Szalonban állított ki először, azután 1929. Firenzében. Tanulmányuton München, Olaszországban; Klasszikusokat másolt. 1929. dec. koll. kiállítás a Nemzeti Szalonban. Táj- és figurális olaj kepek.

Szilády Mariát

Fürenzei tájrép
c. kéje repr.

Magyarország (Hongrie,
Hungary) II – III. n.

33 l.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

CSÓK ISTVÁN, GLATZ OSZKÁR, FÉNYES
PÉCSI PILCH DEZSŐ, SZÓNYI IST

A fentnevezett magya
egybetömörülve szép
külföldön s eréven fe
vészet egy kétségtele
megvalósitása érdekéb
kézi szinezésü, sorsz
kőrajz gyüjtemény kö
papiron van nyomva s
mappák kereskedelmi
ára 9 műlappal együtt
Midőn eme nem csekél
Nagyságod nagybecsü

Szilágyi Antal, építén

L. Farkasdy Z.

– szövetségi kirch

Magyar Építőművészet Bp. 1983

6

83/3

Szilágyi Antal

az alábbi pályázaton résztvett - dijat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének, Tohár György csoportjának egyik tagja. (építés-munkatás)

A belgrádi Operaház nemzetközi tervpályázata, 1971. Magy.Ép.müv.1972.5.sz.2-11.1.

Szilágyi Antal

Szilágyi Antal: Pagony utcai lakótelep, III. ütem.
Rövid életrajz + ismertetés, képekkel. Vezető építész:
Tokár György/

Magy. Ép.mův., 1972. 4. sz.
/Pistel Építészek Kare-szám/ 47.1.

Szilágyi Antal, építész

Egyik tervező

↓

Egyszerre épül

(pakots): Lakóház, iskola, üzlet és mozi

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jún. 15.

SZILÁGYI ANDRÁS

Magyar Ipam.

2003/4.

67. old.

Szilády Margit

Nemzeti Szalon
67. csop. kiáll
1929. dec.

SZILÁDY MARGIT:
A részeg

Szilády Margit

SZILÁDY MARGIT:
Kerek tó

Nemzeti Szalon 1929 dec.
67. csop. kiáll.

Szilády Margit

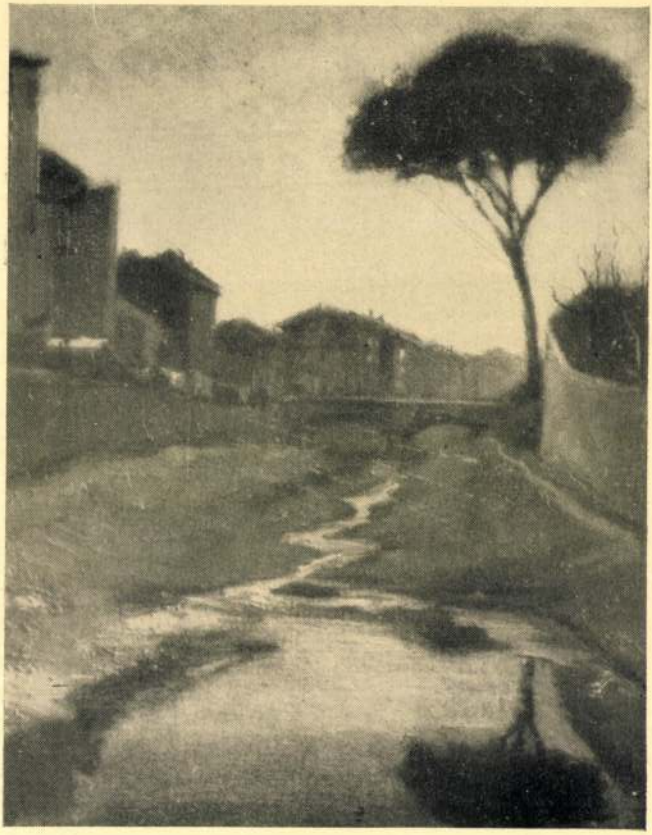

SZILÁDY MARGIT:
Firenze külvárosa

Nemzeti Szalon
67. csop. kiáll.
1929. dec.

vilizációs feladataival.

A tudomány és civiliz
szemben csak az a világsze
mely ismeretelméleti bizon
lutumokban, hanem a szelle
a társadalmi és gazdasági
szövődő funkcionális össze
Ezek az összefüggések kons
mely csak ugy alája van ve
törvényének, mint maguk az
lő konkrét tényezők. A fej
kus, sem teleológikus magy

SZILÁGYI András: Jezsuita színielőadások színpadképei a 18. század elejéről. = Színháztudományi Fórum 16. 1989., 3., 32-35.

Újkor / Rajzművészet / (színpadképek)

W. Szilády Margit: Tájkép.

WILLY BIRGEL
a „Szabadság szerelem...“ c. filmattrakció főszereplője
(Bemutatja az Uránia)

Szilády Péter MDK

hajósmolnár.

Fehérváry Molnár István, Szilády Péter, Posta János és Németh János győr-ujvárosi pllgárok é: molnármesterek a püspöki hatóság alatt álló győr-szigeti céhnek tagjai, Győr királyi városc rangjára emelése után külön céhet alapitottak. Mária Terézia 1744- jun. 22-én a céhet jóváhagyta a szept 29-én tartott céhgyülésen Fehérvárÿ Molnár István tették céhmesterré.

104.l.

Czigány Béla: Adatok a Győr megyei hajósmolnárok életéből.
Arrabona 4. Győr. 1962. 97-116.l.

SZILADI SÁNDOR, fazekasmester

A szentgáli fazekascéh korsója. Zm. dm. Mag: 410 mm. Felirat: "1876-dik évben készült az Szt. Gáli Fazekas Céh Számara Cseh József céhmesterségében. Szilади Sándor jegyző Farkas János szolgáló mester csinyálta Tamás Károly atyamester". 414. old. 24. kép.

AGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11. sz 1972. Veszprém, 1972

SZILÁGY József, pozsonyi avitalonegést

J. SZ., Tischlergesell, +44 éves korában, Pozsony, 1832 február 28. (1832, 230 l)

Preßburger Zeitung
(Genthen)

Szilágybagosi ref

templom

Igen rép augsburgi holyagos fedeles serleg XVII. sz.

Klenodiumok leirása,

rajzai

Fejfák.

Berendezési felvatok.

Debreczeni László 1932

239–243. l.

Tekintetes

Müemlékek Orsz.Bizottsága

Budapest

IX Högyes E. u-lo

Szilágyballai ref.
templom

Harang. 1684.
Berendorfi feliratok
Fejjak.
Klenodiumok leírása
és rajzai.

Debreczeni László 1932
263–267. l.

Müemlékek Országos Bizottsága

IX Hogyes Endre u. 20

Budapest. 62

Dh 62

Szilágyborzási ref.

templom

alaprajza, gótikus

Fedélszék méresei.

Berendezési feliratok.

Fejfák.

Festett mennyezet,
feliratokkal.

Szószék Sipos Dávidtól 1755

Debreczeni László 1932.

248–254. l.

;ágos Bizottsága

ány { száma: 19
kelte: 19
beérkezése: 19

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

asta:

nyakkendőt és prémes kabátot visel.

ézt. Rövid hajat, hegyesre pödrött bajuszt
akkendője Körül ~~van~~ csavart ~~s kabát-~~
~~prémből való~~. Felirata a kép alatt:

Kór 91."
Ősz hó 24én 850. B."
olvasható.

kerelve, az alak nagysága 23.2 cm.

8817

107/95 Nº ~~[illegible]~~ 212.

Szilágycsek vára

végvár (rom)

Kővári Erdépeml.

151, 152. l.

1.

-ben. ugyanott 1533-ban.

Gyarapodás.

n, és ~~teljesen~~ arczélben ~~látható~~ van ábrázolva. ~~Fekete~~ Ba-
szeme és szemöldöke barna, bajusza és
ánczot visel, köntöse alól ingének álló

~~fekete~~

Elia Volpi.
jándéka 1897: V. 8-án (407/97).

761

Szilágycsehi ref.

templom

l.

Korompay

32. l.

834. Báró Forray András.

van ábrázolva) de

Mellig, kissé balra fordul
döke fekete, szeme kék, bajusza és s
ja nyakkendő alatt látszik, dolmá
ranyzsinórzású. A háttér felhőzött é

Vászon, méretei 76: 62 cm.
Gränzenstein Béla letéte 1
Szende Béla volt honvédelm

9.04.V.3.

VII.
21

Szilágycsehi ref.
templom

1-

Korompay
32. l-

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

ÁRVERÉSI CSARNOK

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 30—32.

1. 9398 szám.

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos Szentiványi Gyula *ur*
urnő

Hivatalból.
Dij átalányozva.

H.

Lónyay-utca 16.

Szilágycsehi vár

l.

Balogh Erdélyiren

nevm.

BUDAPEST

Szilágycsehi templom

l.

Balogh Erdélyiren

nővem.

Szilágycsehi ref.

templom

alapraja, gotikus,

a barok-
korban átalakítva

részletei

Sirkövek.

Feliratok.

Régi zár

Klenódiumok

Biblia

Fejfak.

Parochia régi képei.

Gotikus műrészletek.

és reneszánsz

Debreczeni László 1932

75-82, 278. l.

Középkori sírkő, rajta címer átszúrt
nyakú medvével mely törzsével
nyílt korsnéba illeszkedik.

Szilágycohi ref.

templom

gótikus, tornya barokk

épült 1579.

nyugati épült 1604 és 1702.

kép

Petrichich

Szilágy vármegye monographiája

I. k. Zilah 1901. 613. l.

1. – 42. Bl.

Wien
Tendler u. Comp
1865

Szilágyerkedi ref.
templom

Fejfák
Klenodiumok leírása
és rajzai

Debreczeni László 1932.
278–281. l

...zágos Bizottságának

Budapest.

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Szilágyfőkeresztúri ref. templom.

alaprajza, fedélszék felmérése. Gótikus templom.
Torony teljes felmérése
Régi órkő felirata.
Klenodiumok leírása
és rajzai.
Feliratok. Fényképek.

Debreczeni László
1931. 103a - 107a l.

BUDAPEST 1942 december 2.
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 382-595

—

ztelt Képviselő Ur!

Szinyei-Merse Jenő vallás- és köz-
költségvetési beszédében bejelen-
avaslatot, a Műemlékek Országos Bi-
műemléki kiállitást rendezett.
ktatásügyi bizottságának nagyon tisz-
miniszter Ur Ő Excellenciájának jó-
nteken d.u. 5 órakor külön is, megfe-

Szilágyfalvi Nándor M.D.K.

Az 1948/49 tanévben a Raákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója

festő

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965.

M.D.K.

Szilágyfalvi Nándor

az 1948/49 tanévben a Rákospalotai Munkás Képző-
művészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hall-
gatója. festő

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II;

Szilágysó-keresztúri

ref. templom

gótikus

Petri Mór dr

Szilágy vármegye
monographiája.
IV. k. 531. l.

vegges

LXI

1 Rot. 4r

Quellen zur Geschichte der Feuerwaffen.

Facsimilierte Nachbildungen alter Originalzeichnungen, Miniaturen, Holzschnitte und Kupferstiche, nebst Aufnahmen alter Originalwaffen und Modelle.

Herausgegeben vom Germanischen Museum.

Szilágyfőkeresztúri
ref. templom

gótikus, alaprajza.

Debreczeni László
1935. 2. l.

MDK

Szilágyi Antal

Kiállitási hir

Hevesmegyei Népujság 1967 okt.1.

Szilágyi András, építész

L: Varga Ynne

–: Hazai Tükör

43.

Új Tükör Ep. 1986. nov. 30.

XXIII/45

Szilágyi András

Aradi Nóra: Minya Mária

Művészet, 1983. julius

Szilágyi András, [ ]

L: Papp Oszkár

Rózsa gy: Zomanc, üveg, építészet 13

Nepszabadság, Bp. 1978 jan. 8.

Szilágyi András

Megbízást kapott Minya Mária és Szilágyi András, hogy Szegeden a Hungária Szálló homlokzatára 9 db. mozaikot készítsen.

–: Köztéri munkák.

Művészet, 1977. november – 48. lap.

Szilágyi Edit

Komárik Dénes: A "Csendélla" helyreállítása, Budapest, II. Budakeszi út. - Építész: Lipták Irén, statikusok: Lásztes István, Andor Béláné. Falkép-restaurátor: Reisinger Mária. Képes ismertetés, fotók: Szilágyi Edit.

Magyar Építőművészet, 1970. 6. sz. 49. l.

Szilágyi Ede

1872-ben az Országos Mintarajztanoda anatómiai tanára lesz.

Rónai György: Gondolatok művészetnevelésünk intézményesítésének centenáriumán.
Művelt.Közl.1971.3.sz.204-212.l. 207.l.

szilágyi edit

Felvételei illusztrálják a cikket

Lipták Irén: Budapest V., Veres Pálné u. 32. sz. müemlék-lakóház helyreállitása

Müemlékvédelem, 1974. 1. sz. 22-27. l.

Szilágyi Edit

felvételei:

Lipták Irén: Budapest, V. Veres Pálné u. 32.sz. mü-
emlék-lakóház helyreállitása.
Müemlékvédelem, 1974.1.sz. 22-27.l.

Szilágyi Elek

Festőművész kiállítása. Debrecen, Csokonai Klub. - Ism.: Tóth Ervin, Hajdú-Bihar Megyei Nagyújság, 1967 febr. 11. - Székely Kidi Ágoston, Alföld, 1967, 18. évf. 5. sz. 82-83. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Műtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./ 94. l.

Szilágyi Elek

Hajdúböszörményben élő festő kamaratárlata megnyílt péntektől a debreceni Medgyessy-teremben.

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 24. G. I.

Szilágyi Elek

Ajtó oloj

Önacsép -"-

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Déri Múzeum, 1970. júl. 19–aug. 9.

Szilágyi Elek

Szerepel a megyei táslatok
Hajdúböszörményben

N. N.: Megnyitották az idei
őszi táslatot

Hajdú Bihari Napló 1970 XII.1

Szilágyi Elek, festő

MDK

Erőteljes olajképeket állított Ki.

Magyari Vilmos: A hajdúsági művéntelep és tárlata 56-58.

ALFÖLD, Debrecen 1970. okt. XXI/10.

Szilágyi Elek

Kucsmás férfi a képe (emlí)

Szerepel a meggyi Ősi Táslaton

Magyari Vilmos: Ősi Táslat 1970

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 16

Szilágyi Elek

festményei. Debrecen, Medgyessy Terem. - Ism: Éles Péter, Alföld,1968.10.sz.81.l. - Magyari Vilmos, Hajdú Bihar Megyei Népújság,1968.aug.31.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

17o.l.

Szilágyi Elek MDK

Felszabadulásunk 20 évfordulójára megjelenő Kiadvány számára a Képzőművészeti alap megbízásából rézkarcot készitett

A hatvani vasutállomásról
a hatvani Lenin Tsz kertészetéről

--: ~~12./Kéziratok/~~ 12 RÉZKARC.
Hevesmegyei Népujság 1964 nov. 29.

Szilágyi Elek

Nemzedékek c. festménye (emlí)

szerepel az alábbi Tárlatos

Debrecenben

Tóth Ervin: Üzemi Tárlat a

Radnóti Klubban

Haydu Bihari Napló 1971 IX.10

Szilágyi Elek
festő

Témakörét a parasztság, hemény
világából veszi

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek.....
Művészet, 1971. április - 37.oldal.

SZILÁGYI ELEK

„Hucul táj" c. képe (anil.) kiállítva a debreceni Mezőgazdasági Gépgyárban, a pinceklubban.

Polesinszky Veronika: Politikai kulturmunka Debrecenben.

Népszava. 1971. szept. 9.

Trilágyi Elek

a B M G Radnóti Miklós klubjában szept. 6-án megnyílt üzemi-tárlatra művei szerepeltek.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. szept. 7

AT ANY A

TAVASZI ESTE

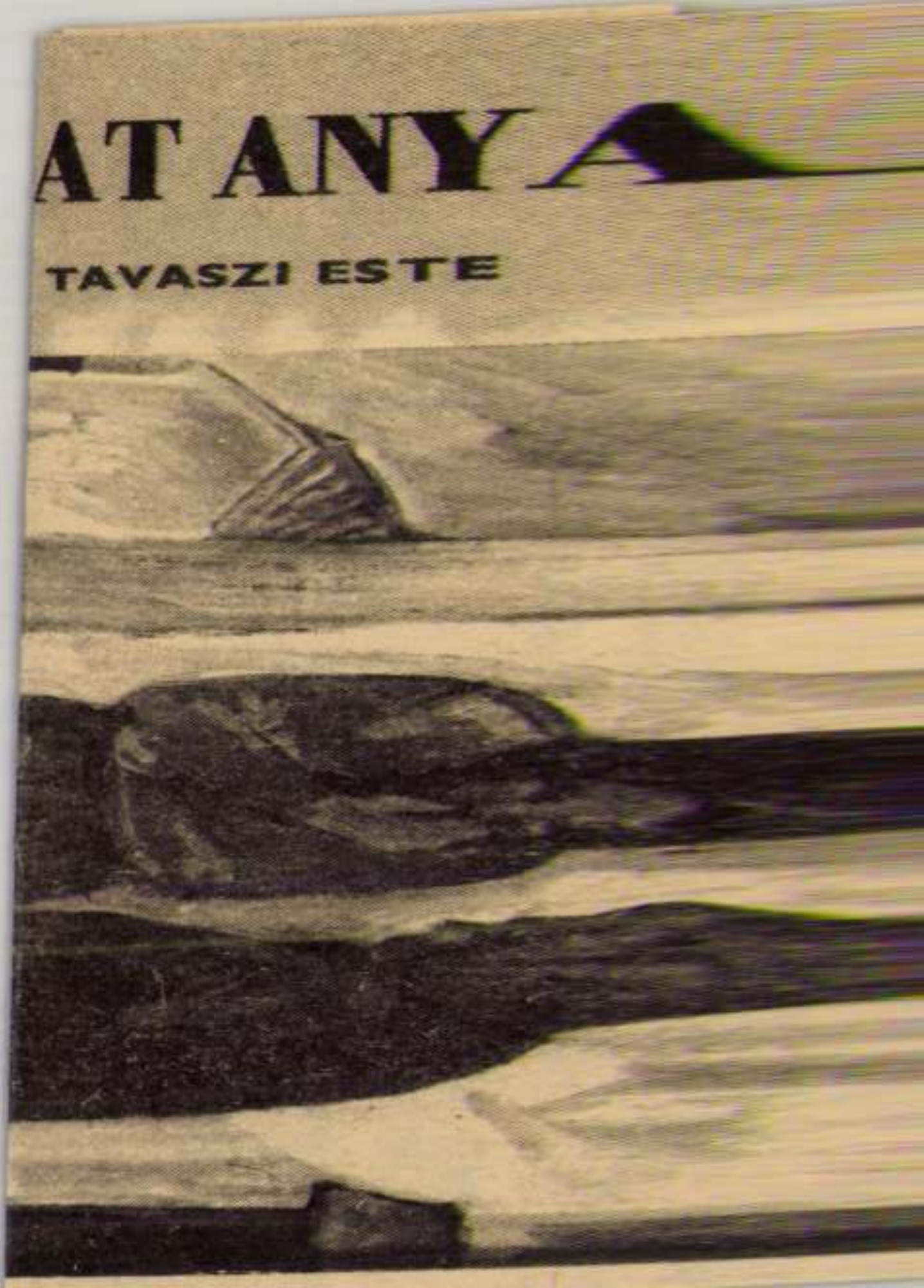

A TAVASZI TÁRL

SZILÁGYI ELEK:

Üdvözlettel: Elek

HAJ

AT ANYAGÁBÓL

TAVASZI ESTE

1801

15.

SZILÁGYI ELEK

Munkái kiállítva Hajdúszoboszlón,
a művelődési házban.

Dr. Tóth Ervin: Szilágyi Vince magán-
gyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Szabó Elek

Szerepel a tavaszi Tárlaton
a debreceni Déri Múzeumban

N.N.: Hol van nyílik
a tavaszi Tárlat

Hajdu Bihari Napló 1941 IV. 28

Szilágyi Elek

Szerepel a megyei táslatón

N. N.: A öki táslat debreczni
bemutatója

Haydn Bihari Nagló 1970 XII. 19

Szélágyi Elek
festő

Részt vett a tárlaton.

Bodnár Éva: Hajdúsági művésztelep 1970.
Művészet, 1971. január - 27. lap

Szilágyi Elek

A Hajdúböszörményi Hajdúsági Művésztelep Tapja

Székelyhidi Ágoston: Motivumok a Hajdúsági Művésztelepről

Alföld 1969 10 sz. 65 old.

Siklóssi Ede

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1970. aug. 15.

Dél-dunántúli Képzőművészek kiállítása

1968 1969.

M.D.K.

Szilágyi Elek
festő

„Munkás"-a erőteljes.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tarlat.
Művészet, 1968. január - 39 kap.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1967 máj.18.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.3.

Szilágyi Elek

Szerepel a debreceni tavaszi tárlaton

Mennyiben a tavaszi tárlat
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen
1970. ápr. 30.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szilágyi Elek

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

SZILÁGYI ELEK festőművész kiállítását rendezi meg a balmazújvárosi művelődési központ. A kiállítást november 23-án, vasárnap délután 5 órakor nyitja meg Thoma László művészettörténész. Szilágyi Elek olajjal és formalkiddal készített festményeit mutatja be a balmazújvárosi közönségnek. A kiállítás december 7-ig lesz nyitva.

Világyi Elek

Szerepel a 24. magyar őri táslatok Hajdunánásan

N.N.: ha nyílik a magyar őri táslat

Hajdu Bihari Napló 1969 XI. 30

M.D.K.

Szilágyi Elek, festő

A Hajduböszörményi Hajdúsági Múzeumban 1962-ben, 2 terremben kiállitása volt. III.18-IV.5.közöt . 10.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának ~~1962~~ 1962.évi munkájáról 3.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1962-64. Debrecen, 1965 Alföldi Nyomda

Szilágyi Elek festő

Hajdúböszörményben él

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészet élet Debrecenben és Hajdú-Biharban

Művelődés 1968 VI. sz. 30 old.

MDK

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Szilágyi Edit

Komárik Dénes: Lakóház, Budapest, I. Uri utca /10.sz./ Építész: Lipták Irén /Fotók: Szilágyi Edit, Fábián József./ .

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.

40-41.l.

MAGYA
ÉS EI

M E C H

1994. február 22-én

"Fordulóponton

SZILÁGYI Dezső épületén

Remich Béla tanulmánya

Délmagyarország 1994. ápr. 2. 10.

Szilágyi Dezső, épülés

„Épülés" c. laptulajdonos. Plakátot rendelt Rippl-Rónainál, de árát (300-korona) nem fizette meg. [10. l.]

Takáts Gyula: Huszonnyolc Rippl-Rónai levél 673-685. o.

JELENKOR, Pécs, 1971. jül.-aug. XIV/7-8.

Szilágyi Elek (Debrecen)

Hortobágyi Alkotótábor

Ferilegyi Galéria

1995 sept 13 - okt 4

Szilágyi Elek

repr. Szikes út
pantell 50 x 70

Hortobágyi Alkotótábor
1992

Debrecen

Szilággi András

Szerepelték homokfúvással készült dekorációjú tálai, üveggyál dekorú dísztárgyai.

D.N.: Növendék üvegtervezők kiállítása; Ipari Művészet, 1968.5-6.32.56.C.

Szilágyi Albert festő

Paulovics László, Balázs Imre, Erdős Pál, Domokos, Lekel, Schnell Károly, Csapó Sándor, Uszkai Márkus Erzsébet, Littleczki Ilona, Szopos Kálmán, Olajos Béla, Petkes József, Kiss Béla, Kuhli Sándor, Szatmári Ágnes, és Fodor Kálmánnal együtt kiállított munkáiért említi a szerző.

Szécsi András: Szatmári keramikusművészek kiállítása Marosvásárhelyen

Igaz Szó: 1971/11 855 old

Szilágyi Albert ksz.

„Portré" - festmény

Igaz Szó 1971/11 821. old

; hó 1-től kezdve további intézkedésig
izennégy pengőt utaljon ki a 112721.
terhére. Budapest, 1931. május hó
etéből: Dr. Tihamér Lajos s.k. mi-

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt.

Kabolnay

min. iroda s. tiszt.

Szilágyi Ákos, grafikus

Temetése jún. 21-én lesz az
óbudai temetőben.

— : Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 19.

Szilágyi Ákos, grafikus

62 éves korában meghalt.

— : Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 18.

Az Esztergomi Főszékesegyházi Kincst
kincstára, nem foglalja magában az esztergomi
ingó kincseit, hanem általában csak a liturgik
ötvöstárgyakat és szövetneműeket, amelyek ne
ségük miatt muzeális célt is szolgálhatnak. Ere
ból, istentiszteleti és ájtatossági használatra c
állandó helyen állottak a templomban, vagy a
vették elő használatra. Székesegyházakban, ah
ben, a sekrestyét kincstárnak is nevezték. De a
raktárt jelentett. A múzeumi jelleg, vagyis a m
zése, hogy használaton kívül is megszemlélhető
hatást gyakoroljanak, csak 1886-ban járult a k
prímás az esztergomi Bazilika egyik termét pá
gikus használatból már kivont régi, értékes mű
nált, de egyébként kiváló tárgyakat üvegezett

Szilágyi Ákos

grafikus

1928–32, 1933–34.

Iparm.Isk.Évk

1930-34. 46. l.

Szilágyi Dániel Lagyatéka
az Akadémia tulajdona

Keleti kézirat: a Rabat-Namah.
arab betűkkel írt görög versek a török időszámítás 8. századából
A szentpétervári akadémia elkérte a kodexet, hogy híres
tagja Salemann összehasonlítsa azzal a kéziratkal,
melyet az orosz akadémia ázsiai muzeumában őriznek
A visszaerkezet becses kézirattoz Salemann tanulmányt
írt.

Végjesek alatt: Keleti kézirat
grafikai szemle 1891. 9 z. 142 old.

MDI

Szilágyi Demeter

Virágok, vf.

Nyári délután, vf.

Pedagógus szakszerv. I. képzőm. kiáll. 1947.máj.

7. l.

Szilágyi Dezsőepitész
l. Hirzli XIII. 888

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

de Gran. Revue de l'Art Chrétien. XIV., 1881., 164. l., XV., 1881., 207. l. — Tört. Főcsoport, 1442. szám. — Czobor—Szalay, II., 240. l. (Képe XXXIII. tábla.) — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 70. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 288. l. — Esz-

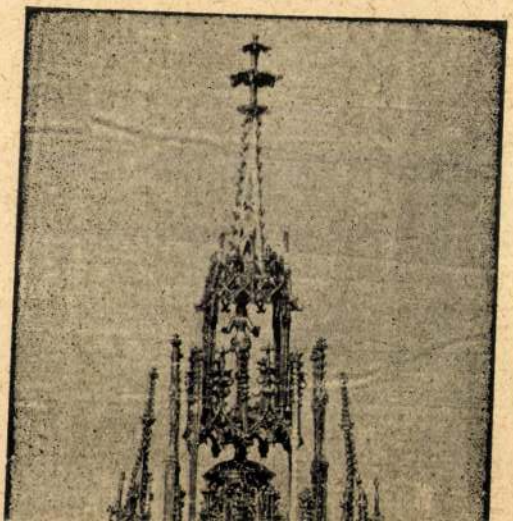

Szilágyi Ákos
grafikus
1931. végéig jó.
Iparm. Isk. Évk.
1930-34. 47. l.

MDK

Szilágyi Ákos

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Szilágyi Ákos, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Szilágyi Ákos, író, esszéista.
A Mesteriskola VIII. ciklusának programja, 1985–86.

június 19. Tarkovszkij: „Nosztalgia" c. filmjének megtekintése — Szilágyi Ákos vezetésével.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, hátsó belső borítón.

Prospektus

Szilágyi Ákos:
Szőkefs fépítés ari.
Kéhl. V.

1963.

M. H. Hrek.

Prospektus

Szilágyi Ákos: Közép-
gépipari kézi.
V.

1963. M. H. Hrch.

SZILÁGYI ÁDÁM, szücsmester

~~XXIX~~

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64. mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, arómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. szücs. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Szilágyi
fotós

Dunaújvárosban átadták
a tizenötezredik lakást.

—: Lakás.

Tükör, 1975. aug. 19 - 7 oldal.

SZILÁGYI Elek

Tárlat a Tárogatóban

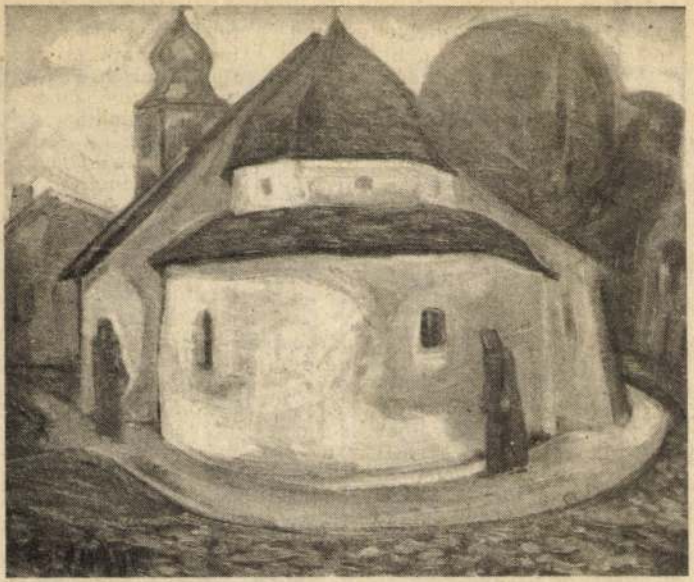

A szakszervezetek *Tárogató Galériája* február—március hónapban a jeles debreceni festő, *Szilágyi Elek* munkásságával ismerteti meg a környék művészetbarát közönségét.

A középgenerációhoz tartozó mester a hatvanas évek óta szerepel a nyilvánosság előtt, s meghatározó egyénisége szűkebb pátriája, *Hajdú-Bihar* megye művészeti életének. Többek között nevéhez fűződik annak a kiállítássorozatnak a megindítása, amely Üzemi tárlatok néven a munkahelyekre vitte el a helyi művészek produkcióit.

A Hortobágyot, ahová gyakran kijár dolgozni, második szülőhazájának nevezi. Az alföldi festőkével rokon puritán szemlélete és színvilága újabb képein mitológikus vonásokkal, sajátos, lírai karakterrel ötvöződik.

Nepnava 1991. febr. 13. 6.p

…k semmit a daciások-

— Nem. Azt állították, hogy *semmi közük egymáshoz*, nem is ismerik őket. Így fel kellett tételezni, hogy mégiscsak kapcsolatban állhatnak egymással. Két *ellentétes érdekű* csoport közötti *leszámolást* sejtettünk a lövöldözés hátterében.

— A sértett nem gyanítja, hogy miért lőttek rá?

— Nem. Itt most *senki nem tud semmit*. A Daciában és a Fordban tartózkodók is *románok*. A Ford Sierra tulajdonosa jómódúnak tűnő *butikos*, aki bizonyára szintén vásárolni jött *Magyarországra*.

— Az elkövetőről sikerült valamit megállapítani?

— Az eddigi tanúk egybehangzóan állítják, hogy a lövöldöző férfi valamilyen *idegen nyelven* mondott néhány szót, de ennél többet nem tudnak.

A nyomozást folytatják.

Schmidt Attila

hogy megvan a fedezet, annak mértékéig megadja a további emelést a mozdony-

kézhez a mozdonyvezetők, januárig visszamenőleg.) Mint *Kisteleki Mihály*, a

Helyesbítés

A keddi lapunkban megjelent, „Mit olvas a honvéd bajtárs?" című írásunk egyik informátora, *Keleti György* ezredes, a HM sajtószóvivője kérte, helyesbítsük a Szabadság és a Szent Korona című lappal kapcsolatban általunk leírtakat. Eszerint: „Az elmúlt évben alakult ki az az alapelv, hogy pártlapokat, mint például a Szabadság, vagy olyan, illetve hasonló újságot, mint a Szent Korona, ami szélsőséges írásairól ismert, ne fizessenek elő az alakulatoknál. Azaz nem rangsoroljuk politikailag a lapokat, hanem pártsemlegességre törekszünk, s a szélsőséges nézeteket hirdető sajtóorgánumok költségvetési pénzből történő előfizetését kívánjuk megakadályozni."

Borul a Pető Intéze

Ötmillió fonto

Tegnap újabb, jelentős fordulójához érkezett a Pető András Intézet. *Deák Andrea*, a Nemzetközi Pető András Alapítvány koordinációs bizottsága elnöke és *John Birch*, a budapesti brit nagykövet *megállapodást írt alá*, amelynek lényege, hogy az Egyesült Királyságban is meg akarják honosítani a konduktív nevelést. A nagykövet úr bejelentette: *a brit kormány 5 millió fonttal járul hozzá az alapítványhoz.*

A Pető Intézetben megtartott sajtótájékoztatón *Háry Mária*, az intézet vezetője beszámolt azokról a tervekről,

Szilágyi Elek

Szerepel az ősi táblaton a Déri Múzeumban

N.N.: Megnyílt az ősi táblat

Hajdú Bihar megyei Népszavag 1968 XI. 26.

Szilágyi Elek

Szerepel a debreceni ön. Tárlaton

Tóth Béla: A debreceni ön. Tárlatról

Alföld 1969 I. n. 75 old.

Szilágyi Elek
festő

M.D.K.

A debreceni „Képcsarnok Vállalat"-ban rendezte kiállítását.

— Kiállítások

Műrészet, 1968. október - 48 kep

MDK

Szilágyi Elek

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei népujság 1968 ápr.27.

M.D.K.

Szilágyi Elek, grafikus

két parasztházat és falurészletet ábrázoló rajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 7. sz. 36. old.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Hajdubihermegyei Népujság 1966 dec.4.

Szilágyi Elek, festő

Debrecenben rendezett
kiállítást

— : Kulturális hírek 7

NÉPSZABADSÁG, 1967. febr. 7. [Vasárnap]

NÉPSZABADSÁG

M.DK

Szilágyi Elek

festő

„Csörlőhenelők", „Hajómosók" + repro,
„Beszélgetők", „Kamra", „Fűzfák",
„Ebédelő", „Tehenek" c. képeivel szerepel

Ecsery Elemér: A fiatal egri művészek bemutatkozása

Művészet, 1961 november — 43 l.

Szilágyi Elek, festő M.D.K.

„Ünarc képével" vett részt a XXI. debreceni őszi tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1966, XVII.évf. 1. sz.

73. old.

M. D. K

SZILÁSYI Elek Pestő

A Heves megyei tomács és a megyei muszacsport rendezésében Tiálitása Egerben

(Nagy Ervin és Kishonthy Jenő tárcsaságában)

Magyar Nemzet 1961. aug. 20. 9. l.

Szilágyi Elek

Szerepelt a debreceni tavaszi tárlaton.

Hajdú-Bihar megyei Népújság 1966. ápr. 4.

M.D.K.

Szilágyi Elek, festő

két szerény képpel szerepelt a debreceni tavaszi tárlaton: Szij Rezső szerint Önarcképe és „Ellenfény" c. festménye „afféle halk és szelíd szó a nagyobb hangu együttesben."

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 6. sz. 72 old.

Szilágyi Elek

Kucsmás önarcképe (eml.)
szerepel az alábbi tárlaton

Magyari Vilmos: Tavaszi Tárlat
1969

Hajdu Bihar megyei Népujság
1969 V. 11.

Szilágyi Elek festő

Szerepel a tavaszi tárlaton a
debreceni Déri Múzeumban

N. N.: Megnyílt a tavaszi tárlat

Hajdú Bihar Megyei Népújság 1969 IV. 29

Szilágyi Elek

Tárlata a debreceni Medgyessy Terembe aug 23-án nyílt

Magyar Nemzet 1968 aug. 24.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitásának hiradása

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 okt.1.

M.D.K.

Szilágyi Elek, festő

nevét a Biró Lajos köré-
hez tartozó fiatal művészek
körök említi Kádár Zoltán:

A Hajdu-Bihar megyei képző-
művészek XXII. őszi tárlata.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 1. sz. 85 old.

Szilágyi Elek

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek

őszi tárlatán.

H-B. megyei Népújság 1966. nov. 22.

Irilágyi Elek

szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőmű-vészek őszi tárlatán.

Alföld 1967. jan.

Szilágyi és Pavlovits, építészek (Debreczen) M.D.K.

300 K-ás első díjat nyertek a hajdunánási Balmazujváros községháza tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
márc. 30. sz. 12. old.

Szilágyi
fotós

Az adonyi Március 21. termelő szövetkezet kuratáblám folyik az aratás.

—: Mezőgazdaság
Tükör, 1975. jul. 8 - Goldal

Szilágyi
fotós

A 25 éves Dunaujvárosban
Ifjusági Napok kezdőtlek,

— : Ifjuság.
Tükör, 1975. május 6 - 6 oldal.

Negativ

Petrás Kerényiné

199 Szilágyi: Tito az imperializmus sakkfigurája.
karikatura.

Szilágyi, festő

1808-ban Abrudbányán diszitette az ottani román fatemplomot.

Petranu, Coriolan:

Monumentele istorice ale judeţului Bihor. I. Bisericile de lemn. 4-r. 64 l 124 t. Sibiu, 1931. Ism.

Kampis Antal

Századok 1933. 316. l.

MDK

Szilágyi épitész

A balmazujvárosi községháza tervpályázatán az első dijat nyerte Pavlovicesal közös terve.

Magyar Épitőművészet 1910. 5.sz. 32.l.

MDK

Szilágyi

építési vállalkozó

A (szegedi' Közmüvelődési Palota épitését 1895 junius 15-én kezdték el a fürdőt is tervező Steinhardt és Lang müépitészek tervei szerint Szilágyi és Przibilla épités-vállalkozók.

(pl): Hatvanéves a Közmüvelődési Palota.
Délmagyarország, Szeged. 1956. szept. 6.

SZILÁGYI műgyűjtő

FODOR András: A Kollégium :
Napló, 1947-1950. Bp. Magvető,
1991 189.l.

Látogatói Fülöppel

Szilágyi Elek, festő

M.D.K.

alvó öregasszonyt ábrázoló rajzát közli a lap cím nélkül.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 6. sz. 88. old.

Szilágyi Elek, festő MDK

Kiállítása nyílt meg Egerben aug. 19-én.

-: Hír 14.l.

bp. 1961. aug. 20.

NÉPSZABADSÁG

Szilágyi Elek
grafikus

M.D.K.

A Heves megyei képzőművészeti Munkacsoport kiállításán vett részt. — Pihenő asszony c. képe (repro)

Hírek,
Művészet, 1961. július — 44 l.

Szilágyi Elek
festő

M.D.V.

A győri Műcsarnok kiállítására
került sor.

Művészeti életünk
Művészet, 1960. novemberi.

Szilágyi Elek

Művei szerepelnek a váci megyei képző-
művészeti kiállításon.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 29.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.2o.

Szilágyi Elek festő

Balmazújvároson

Kiállítása nyílt

Szocialista művészetért 1970 I. sz.

Szilágyi Elek, festő

M.D.K.

nyomdászként ismerkedett meg a festészettel az 50-es évek elején. Voltak ötletei, elismerést is kapott... „s azt hitte, mint a korkiedelem is tartotta, hogy ez elég... később Egerben, majd Pesten mind több ganarvással, bizonytalansággal dolgozott... de alapos tanulmányok, nélkül vállalhozásainak zöme sikertelenül végződött. Patetikus naturalizmusa aronban fokoratos credményeket ért el a sinnerésben... s ez elég crösnar bizonyult a magyarodás alapjánul... Jelenleg Hajdúböszörményben él és szülővárosának emberi világát, építmenyes és természeti tájait festi."

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 5. sz. 83. old.

Szerelyhidi Agoston; Harom kiállítás.

MDK

Szilágyi Elek, festő

Hajdúböszörményi művén. Kiállít.

–: Megnyílt a debreceni tanácsi tárlat

8

NÉPSZABADSÁG, Sz. 1967. máj. 3. [Vidéki]

Szilágygörcsöni ref.

templom

Torony, ékély és fedél felmérése.

Klenodiumok leírása és rajzai.

Fejfák.

Debreczeni László

1931. 108-109a l.

Kleckhyke Nov 4

Szilágyi Ilek MDK

Megjelent a művésztelep megnyitásán.

--: Kapunyitás a böszörményi művésztelepen.
Hajdúbihari Megyei Népujság. 1964. j l. 28.

Szilágyi Gábor festőművész

a Topolyai Művészetelep jan. 25-től febr. 10.-ig tartott téli táborozásán készült vele a művész.

Magyar Szó, 1974. febr. 24.

Szilágyi Gába

A jugoszlár-magyar kulturális kapcsolatok keretében, Pécsett megnyílt a szabadkai képzőművészek kiállítása, melyen alkotásai szerepelnek. A képzőművészeti találkozó igazgatója.

Földessy Dénes: Szabadkai művészek kiállítása a Technika Házában.

Dunántúli Napló, 1972. febr. 22.

Szilágyi Elek festő M.D.K.

Önarckép

Résztvett a kiállitáson

P.A.: Megyei képzőmüvészeti kiállitás Vácott

Pest megyei Hirlap 1965. augusztus 29. 10. 1.

Szilágyi Gábor festőművész

A siklósi szabrászszimpozionon a jugoszláv művészeti telepeket ismertette.

Fekete Judit: Egy művésztelep három gazdája.

Magyar Nemzet, 1971. júl. 4.

MDK

Szilágyi Géza,okl.épitész
Budapest.

Olasz állami ösztöndijra jelöltették.
Munkásjóléti épitkezési tanulmányokra.

Kiosztották a jövö tanévre a tud. ösztöndijakat.
Uj Magyarság. 1936 aug.2. 21.1.

Szilágyi Elet

Gendelet , olaj
Olvasó , pant.
Hajómosó , olaj
Tinánait " Repr.
Önarcrajz lino
Uste "

Heres nagyei képzőművének öni tárlata kgr 1962
Katalógust ter. 1962

Szilágyi Elek, festő

M.D.K.

Két kiállitott műve körül a „Karám" cimmel csak várlatnak minősitik, az „Önarcképet" a zavaró háttértől eltekintve dicsérik:

Kádár Zoltán - Thoma László: Jegyzetek a debreceni Területi Tavaszi Tárlatról,

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX. évf. 7. sz. 66 old.

Szilágyi Elek, festő

MDK

Megnyitották Kamaratárlatát Debrecenben.

—: Hír

12

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 24.

Szilágyi Géza

1955-ben végzett a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán. Petrozsényben telepedett le.

Gazda József: Új művészi kísérletek Korunk, Kolozsvár 1959 XVIII. VI. sz. 900.

Szilágyi Géza
festő

A petrozsenyi művészcsoport tagja

Fodor Kálmán: Művészek a Zsilvölgyében
Korunk, Kolozsvár XXIII. 1964. 8. 1164. old.

Szilágyi Géza

A sepsiszentgyörgyi művészek 1971. jún-ban a szabadkai Múzeumban rendezett kiállításán részt vett műveivel.

A Hét, 1971. jún. 11. 2 áf. 24 sz. 9 p.

MDK

Szilágyi Elek

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 szept.

Budapest, 19

Szilágyi Elek
festő

M.D.K

Portréival nett részt a tárlaton.

Korács Gyula: A XI. Alföldi Tárlat Békéscsabán
Művészet, 1968. julius - 35 lap

Szilágyi Elek

fl: A Kelet-magyarországi művészek tavaszi tárlata a debreceni Déri Múzeumban.

Magyar Hírek, 1967. V. 18.

MDK

Szilágyi Elek

Ajtó, o.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Szilágyi Géza

1955-ben Petrozsényben művészeti népiskolát hoztak létre Nagy Emin, Szilágyi Béla és Zsolt közreműködésével.

A Hét, 1973. okt. 12. 4. cf. 41 m. 9 p.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási hir

"ajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.11.

Szilágyi Elek, festő

M.D.K.

a debreceni Medgyessy-teremben mutatta be húsz alkotását, melyeken Hajdú böszörmény régi képrőművészeti hagyománya ét tovább. Viszont nagy előrelépést jelent, előző művei hez képest, képszerkesztésének konstruktivabbá válása, valamint színeinek feltrissülése. Több képét külön is mellatja:

Éles Péter: Szilágyi Elek kiállítása

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX. évf. 10. sz. 81. old.

Mak.

Szilágyi Elek (1932)

nyomdász. Kétkezi munkás. Tudatos művész. Egerben kezdett festeni ott tanult, tanul.
Első kiállítása Hajdúböszörményben.

Székelytidi Agoston: Öt kiállítás
Alföld 1962. 2. sz 74.-75. l.

Heilaigi Elek
festő

M.D.K.

A Hajdúsági Múzeumban volt
kiállítása.

— : Hírek

Művészet, 1962. július — 38 lap.

Szilágyi Elek. [ ] MDk

Hajdúböszörményben a harmadik idei tárlat nyílt meg vasárnap, márc. 18-án. Most Szilágyi Elek, a városból származó képzőművész 36 alkotását állították ki a Hajdúsági Múzeumban.

— : Hit 10. l

NÉPSZABADSÁG Kp. 1962. márc. 20. [vidéki]

Szilágyi Elek
festő

M.D.K.

Művert kiállította a Heves megyei
művészek tárlatán.

Tóth Ervin: A Heves megyei képzőművészek tárlatáról
művészet, 1964. május – 45 kap

Szilágyi Elek MDK

festő 11 müvével

szerepelt a Heves megyei képzőmüvészeknek az egri Liceum disztermében rendzett ~~XXXXXX~~ ~~XXXXX~~ tavaszi tárlatán.

"Krumpliszedők"
"Portré"
"Félakt"

Farkas András: Kritika helyett....

Heves Megyei Népujság, 1963. jun. 6.

MDK

Szilágyi Ülek

szerepelt a Heves megyei Képzőművészeti Munkacsoport tizedik jubileumi évét fémjelző tárlaton.

Esti hangulatot árasztó linómetszete

Gyurkó Géza: Gondolatok egy tárlatról.
Hevesmegyei Népujság. Eger. 1962. nov. 13.

SZILÁGYI Elek festő (1933-)

életrajz: 37.

Hajdúböszörmény utikalauza. Szerk.
Tarczy Péter. Hajdúböszörmény, 1993

Értékes és szép
ajándékot
az boltjaiból!

Studió
Bp. V., Kossuth L. u. 4.

Kisáruház
Bp. V., Károly krt. 24.

Zsolnay bolt
Bp. V., Ferenciek tere 4.

Érték, szépség, hangulat...

Szilágyi Géza, festőművész 2.) Folytatás

Fodor Kálmán örömmel fogadta annak idején, a petrozsényi monumentális díszítőmunkára kínál kozó lehetőséget. A Szilágyi Testvérekkel, Gézával és Bélával közösen díszítették a petrozsényi szakszervezeti művelődési házat. A fém- és fadekorációkkal s az öt mozaikfallal 1966-ban országos második díjat nyerték a monumentális művészet műfajában.

Ágopcsa Marianna: A képtovább gondolásra serkent.

A Hét, 1980. márc. 21.

Szilágyi Géza festőművész 1) Folytatás.

Fodor Kálmán festőművész 1954-ben a kolozsvári Képiskola elvégzése után több évfolyamtársával Petrozsénybe kérte kihelyezését. 1955-ben megrendezték első kiállításukat a petrozsényi liceum tornatermében, amely egyben első kiállítás volt a Zsil völgyében. Több művész műve szerepelt e kiállításon, így Nagy Ervin, Szilágyi Géza, Pallos Jutka, Fodor Kálmán és még többen.

Agopcsa Mariannal: A kép továbbgondolására serkent, a Hét, 1980. márc. 21.

M.D.

Szabágyi Elek
festő

Részt vett a tárlaton

Tóth Béla: A debreceni és Hajdu-Bihar megyei ...
Művészet, 1967. április – 39 lap.

Szilágyi Elek
festő

M.D.L.

Két hépe jelzi a mai elettel
való szorosabb kapcsolatot.

Tóth Béla: A debreceni és Hajdú Bihar megyei ...
Művészet, 1967. április - 39 kep.

Szilágyi Elek

fellépett az I. debreceni nyári tárlaton.

Hajdú-Bihar megyei N. ú. 1967. aug. 12.

MDK.

Szilágyi Elek

Kiállitási kritika

Alföld 1967 jun.p.69.

M.D.K.

Szilágyi Elek, festő

egy munkásportréját és „Ajtó" c. képét emlitik az I. Debreceni Orsz. Nyári Tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen. 1967. XVII. évf. 10. sz. 81. old.

Szilágyi Ede

Szerepelt a debreceni tavaszi kiállításon.

Alföld 1966. jún.

A debreceni tavaszi kiállítás és problémái. Új Szó"

Mdk.

Szilágyi Elek

Ebédelő e. képe (pác)

reprodukció

Alföld 1962 2. sz. 12. l

MDK

Szilágyi Elek működvelő festő

Szerepelt a (debreceni) képzőművészeti Kör májusban (1958) rendezett kiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 109. l.

Világi Ilka

a megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlaton két portréja szerepel, melyek a realista festészetet képviseli a tárlaton.

Magyar Vilmos: Őszi tárlat, 1968.
Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1968. dec. 14.

Szilágyi Elek

Hajdúböszörményben megnyitották a nemzetközi művésztelep X. jubileumi szobrokiállítását. — A telep indításában, szervezésében jelentős szerepet vállaló művész emléklapot kapott.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 4.

Szilágyi Elek. Hajdúböszörmény
Holottás ház c. képével vett részt
a kiállitáson.

Solymár István: Kelet-magyarországi
képzőművészek kiállitása a Magyar
Nemzeti Galeriában.

Alföld 1973/2 83old.

M.D.K.

Szilágyi Géza, építész

harmadik díjat nyert a MÁK (Magy. Alt. Kö-szénbánya) oroszlányi lakótelepének eszmei pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

máj. 28. sz. 5. old.

Szilágyi G. Ilona MDK

Jutka

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Szilágyi Elek

1971 óta több tucat bemutatón láthatták a debreceni nagyüzemek dolgozói a megyei művészek munkáit. – Ebben az évben a nézők a művész alkotásaival ismerkedhettek meg.

Sz. E.: Üzemi tárlatok '77.
Hajdusági Munkás, 1977. okt. 14.

Szilágyi Elek

Müve szerepelt a Debreceni Üzemi Tárlaton - emlitve

NÉPSzAVA 1972 november 11
8.old.

Szilágyi G. Ilona MDK

Jutka

Mücsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Szilágyi Elek
festő

Szilágyi Elehet Kárpát Ukrajnai
útja alkalmával a különleges
táji adottságok, az egzotikumok
ragadták meg.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Szilágyi Elek
festő

Szilágyi Elek kiállításán bemutatta a közelmultban tett kaipát Ukrajnai utazásának eredményeit.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MÜVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Szilágyi Elek
festő

Szilágyi Elek Hajdúböszörmény-
ben működő festőművész kiál-
lítását a Megyei Tanács terembe
rendelte.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállítása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Szilágyi Elek
festő

„Holdhelte"
(repro)

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállítása Debrecenben.
Művészet, 1972. augusztus - 35 oldal

Szilágyi Elek
festő

Szilágyi Elek kiállításán bemutatott
„Holdhelte" című képén – mint a mű-
vész mondja – a látványt átköltötte
a művész saját formanyelvére.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Szilágyi Elek
festő.

Kodály Zoltánról készített portréja a sok kodály ábrázolás közül és kiválik Szilágyi Elek az alföldi festőkkel rokon puritán szemlélet et és szinvilágot nem adta fel.

Tóth Endre: Gzilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972. augusztus - 35. oldal

Szilágyi Elek
festő

Kiállításán bemutatta az „Utca" című festményét két változatban is, valamint a „Gereingi rotundá"-t szintén két változatban.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállítása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972. augusztus - 35. oldal

Szilágyi Elek
festő.

A „Naplemente" cirmi hép mese világa, a „Tiszapart" monumentalitása és lirai sága, az „Este" mitologikus hatása az áthöltésre utalnak.

Tóth Endre: Szilágyi Elek kiállitása Debrecenben.
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 35.oldal

Szilágyi G.Ilona festőművész

Jutka

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Szilágyi Elek Művészet, Budapest, 1942. aug.

Szilágyi Elek:
Holdkelte
Lever de la lune
Восходит луна

kaprázatáról – beéri a sötétebb tónusok árnyaival, mikhez néha egy fel-felfehérlő villanás járul. Színhasználata kimondottan szűkszavú – tudja, hogyan kell kevéssel sokat mondani.

Erről tanúskodnak a gorkiji hangszerelésű „Hajnali váróterem", „Külvárosi este" és a tárlat legszebb darabját jelentő „Reggeli ködben" című művei.

Pethő Gyulától még sok jó kiállítást várunk!

Remsey Iván

Szilágyi Elek kiállítása Debrecenben

Az utóbbi időben érdekes és örvendetes jelenségnek lehetünk tanúi – a debreceni képzőművészeti élet alakulását figyelve. forma- és színvilága vonzza művészünket. Ezért ma még inkább a természet látható világa, felszíne – az előbb említett hágók, völgyek, legelők, fenyvesek, magános pásztorszállások, ódon templomok jelennek meg alkotásain. Az emberek csak mint motiváló apró figurák statisztálnak, szinte belevesznek a hatalmas arányú díszletekbe, az irdatlan hegyek félelmes világába. Amit azonban élményei nyomán elénk tár, máris több mint szokványos és látványos tájkép, a natúra puszta visszaadása. Szilágyi Elek új képeinek hangulata, levegője, eredetisége – tehát lelke, lírája van. Bizonyos, hogy az egyes képek ihletője egy-egy valóságosan átélt táji élmény volt, az alkotások azonban tipizálják, magukra sűrítik a művész által lényegesnek talált vonásokat és színeket. Ahogy a művész elmondta interjújában: *átköltötte a látványt*

M. D. K.

SZILÁGYI Gusztáv

Szeged város főmérnöke

1861. Városrendezési tervrajz

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged Ksp. 1960. 102. l.

Szilágyi Elek

Művei szerepelnek a Kelet-magyarországi kr
képzőművészek tárlatán a Nemzeti Galériában

Magyarxxkxxx Nemzet 1973 január 29
4.old.

Szilágyi György, [ ]

L. Vető János

Szilágyi György

MDK

díjat nyert a KISz-jelvények megtervezésére hirdetett nyilvános pályázatom.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség jelvénye.

Magyar Ifjúság, Bp. 1952. 16. sz. [3. l.]

Szilágyi Erlek 1

1971 nyarán tanulmányutón járt Kárpátukrajnában. A debreceni Medgyessy-teremben márciusban bemutatott alkotásai a festő útiélményei alapján vallomást fogalmaznak meg tájakról, emberekről. Egyenként és összességükben is öntörvényű alkotások kerültek ki ecsetje alól, mert ebben az esetben sem adta fel alkotó elvei.

Magyari Vilmos: Szilágyi Erlek
Debreceni tárlata.

Alföld 1972/6

62 old.

Szilágyi Ilek 2

Nem a téma felől közelített az alkotáshoz, hanem a témát rendelte alá művészi gyakorlatának. A megszokottol eltérő élmények meghatározták ugyan a képek témáját, Szilágyi Ilek azonban semmit sem adott fel abból a magatartásból, ahogyan általában témáihoz közeledik. Szinte fokozott igénnyel fogott munkához, nem kisebb gyötrelemmel kozva létre alkotásait, mint ahogy ezt eddig tette.

Magyari Vilmos: Szilágyi Ilek Debreceni tárlata

Alföld 1972/6 62 old

Szilágyi György

Magyar Nemzet 1986. 1. 27.

Szilágyi Elek 3

A kiállítást tehát nem az utazás véletlenszerűsége következtében létrejött produktumnak, hanem olyan tárlatnak kell tekinteni, amely Szilágyi Elek jelenlegi teljesítőképességéről, művészi eredményeiről, szemléletéről számol be. Nem élménybeszámolóval találkozik a Medgyessy teremben látogatója, hanem művészi teljesítménnyel.

Magyari Vilmos: Szilágyi Elek
Debreceni tárlata

Alföld 1972/6 62 old.

Szilágyi Elek 4

Előadásmódja és ennek következtében képeinek hatása sokkal spontánabb lenne, mint ahogy azt eddig tapasztaltuk. Annak lehet ez a következménye: hogy a feltorlodott vizuális élmények követeltek a képpé alakítást, a művészi megformálást.

Magyari Vilmos: Szilágyi Elek
Debreceni tárlata

Alföld 1972/6 62 old

Szilágyi Elek. 5

A gazdag élményanyag nem hozta zavarba, hanem közvetlenebbé tette az írót, feloldotta azt – az alkotás felelőségéből eredő – görcsöt, amit a sokkal jobban ismert alföldi motívumoknál mesterségesen kellett leküzdenie. Ennek a küzdelemnek a nyomai képeinek feszültségében mindig jelen voltak, egy robbanás előtti pillanatra emlékeztettek.

Magyari Vilmos: Szilágyi Elek
Debreceni tailata

Alföld 1972/6 62-63 old

Szilágyi Elek. 6

Most inkább harmoniára, idilli hangulatok megfogalmazására törekedett. A hájak komor, vagy lirai szépségének meg jelenítésében, a ház és az ember együvé tartozásának, összefonodásának ábrázolásában jelentkeznek többek között ujabb törekvesei. A művészi erőfeszítés feszültségét most a kitárulkozás vágya, a vallomás igénye váltja fel.

Magyari Vilmos: Szilágyi Elek
Debreceni tárlata.

Alföld 1972/6 63old

Szilágyi Ilek 7

Eddig is vallott minden ecsetvonásával, jelenlegi vallomásai azonban más rétegekből fakadnak, ily minőséget jelentenek művészetében. Az a világ amely munkáin most megjelent, vonzó és szinte romantikusan lékés világ, az aktív csend világa. S. egy-egy kép nem egy részletét ábrázolja ennek a világnak, valamennyi az összefoglalás, az általánosítás igeinjével készült.

Magyari Vilmos: Szilágyi Ilek Debreceni tárlata.

Alföld 1972/6 63 old

Szilágyi Elek

Templom a hegyek között
sepr.

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza – Debrecen

Szilágyi Elek

1. Gerébyi Rotunda olaj 60×70

2. Templom a hegyek között olaj 72×50

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza - Debrecen

M.D.K.

Szilágyi Jola

1917-ben „agybá nyán a Szab diskola tagja

„éti: Nagybánya... bp. 1954. 332.l.

К.Д.У.

Ілл-рви "вёдре мчен в 3хор дівчоте гвёіз

Ґрі: Ґвёідрмуа... рр. 1984. 325.і.

Szilágyi Elek

1. Halottas ház o.k. 50x60
2. Gerényi rotonda o.k. 60x72

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Szilágyi Elek

1. Rotunda o.k. 50×72
2. Vörös tej o.k. 40×30

Ikrek – Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.
Sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua.

54x72 lb. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

30x40 lb. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur.

Szilágyi Elek

Kucsmás fej o.-k. 80x55

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Szilágyi Elek

Rodonda repr.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Világi Élet

Halotti ház rep.

Kelet-Magyarországi képzőművészek
kiállítása M.N.G. 1972.

Szilágyi Elek 8

A népmesék hangulata vibrál a képeken, azoknak a reális csodáknak a hangulata, melyeknek nem a valósága, hanem az igazsága igaz. Szilágyi Elek nem tájképeket, nem portrékat fest, hanem a tájak és az emberek ürügyén költői világot ábrázol.

Magyari Vilmos: Szilágyi Elek
Debreceni tárlata

Alföld 1972/6 63 old

Szilágyi Elek, festő

Kiállítása nyílik meg Debrecenben.

—:o Szilágyi Elek

S.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. febr. 24.

Szilágyi Elek, festő

Kiállítása nyílik meg
febr. 25-én Debrecenben.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 24.

Szilágyi Elek

Bemutatott művei: „Kucsmás férfi, olaj, (reprodukció): „Halottas ház", olaj; „Berelem," olaj.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970

Szilágyi Elek

Bemutatott mű:

„Rotunda," olaj, 60 x 70 cm.

Lakóhely: Debrecen, 1971.

Debrecen, 1971

Szilágyi Elek, festő

szerepel.

Nagy Zoltán: Kelet-magyarországi képzőművészek
a Nemzeti Galériában 7.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 19.

Szilágyi Ellek festőművész.

Biharnagybajomban a tavasz folyamán a X. művész kiállítását rendezték meg.

Kovács László: Kiállítások Biharnagybajomban. Hajdú-Bihari Napló, 1942. aug. 2.

Szilágyi Ilka (Hajdúböszörmény)

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben nyílt meg a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Bojár Iván: Felelősség és számvetés.
Magyar Hírlap, 1972. dec. 27.

SZILÁGYI ELEK

Kubai szerepelnek az őszi találaton Debrecenben és Debrecenben.

Thomas László: Tegyetek az őszi találatról.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. dec. 14.

MDK

Szilágyi Ignác, festö.

Csendélet. Of.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. aug.

Katal.

MDK

Szilágyi Ignác

Porcellán csendélet, olaj
Gyümölcs " "

N.Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun. 1.

12

Szilágyi Ignác

142 Csendélet, olaj

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa

Szilágyi Ignác

festő Mürsarnok

1931. tav. tárl. 310.

INTERCOMMUNICATIONS-SIGNA

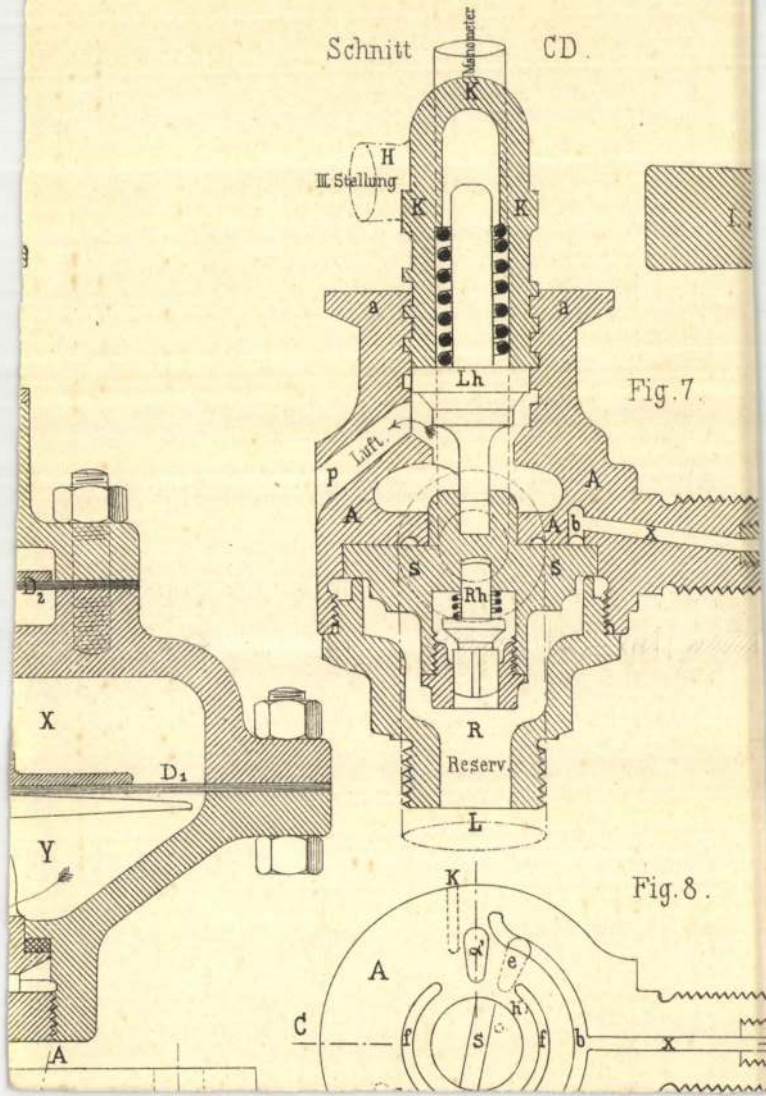

Fig. 7.

Fig. 8.

Szilágyi Sichermann

Ignác

festő

Élt. 1928

KERÉNYI GRÁCIA:

Csobáncjárás

Arra a hegyre mégis föl kell mennem
meg kell néznem onnan is a tájat
hogy pontosan megjegyezzem újból
helyetted is aki sose láttad

meg kell néznem onnan is a domborulatokat
csúcsokat síkokat bálnahátakat
és számbavennem a tavat innen is onnan is
hogy elmondhassam majd egy néma órán

együtt van hát októberi kellékeim tára
noha már csukják a szőlőt törik a kukoricát
és csak borgőzös öregek ülnek a pincék előtt
s ha leszáll a nap tarisznyával bottal jönnek le a hegyről

ilyenkor mintha kölcsönadtál volna a hegynek
mintha nem a senkié lennék sárguló tőkék között
meg kell néznem fentről a napot hátha ad nekem valamit
föl kell mennem a hegyre hisz van két erős lábam
s mire egészen elszomorodnék bealkonyodik

Az a tény, hogy mindketten megváltani akarnak, közössé teszi elképzelésüket az író-hivatásról. Ez a hivatás mindkettőjük számára magasrendű *emberhivatás.* Megvalósítani önmagukat, a legnagyobbra törni, a lehetséges — sőt lehetetlen — teljességre, ezt sugallja Jókai Anna artistatörténete is, Lázár Ervin bűvész- és boxolóparabolája is. Van valami tragikus pátosz abban a szigorúságban és tisztaságigényben, amellyel az embert — önmagukat — nézik. Ez magyarázza írásaik őszinteségét, természetességét, mesterkéletlen varázsát.

Nem lehet őket hazugságon érni.

★

A kifogásokról pedig ennyit:

Mind a ketten monomániások. Ez természetesen jó. Hiszen ez adja írásaik akarat-sugárzását, karakterét, egyéni színképét. De minden monománia *bűvös kör* is. Jár, jár benne az ember és nem akar vagy nem tud kilépni. Jókai a maga nyomorúság-bűvköréből, Lázár a maga juliensoreli szerelem-bűvköréből. Pedig az írónak, ha életművet akar építeni, mindig ki kell lépnie a maga teremtette bűvkörökből. Nem a monomániából, hanem *a régiből.*

Egy újabb monomániába.

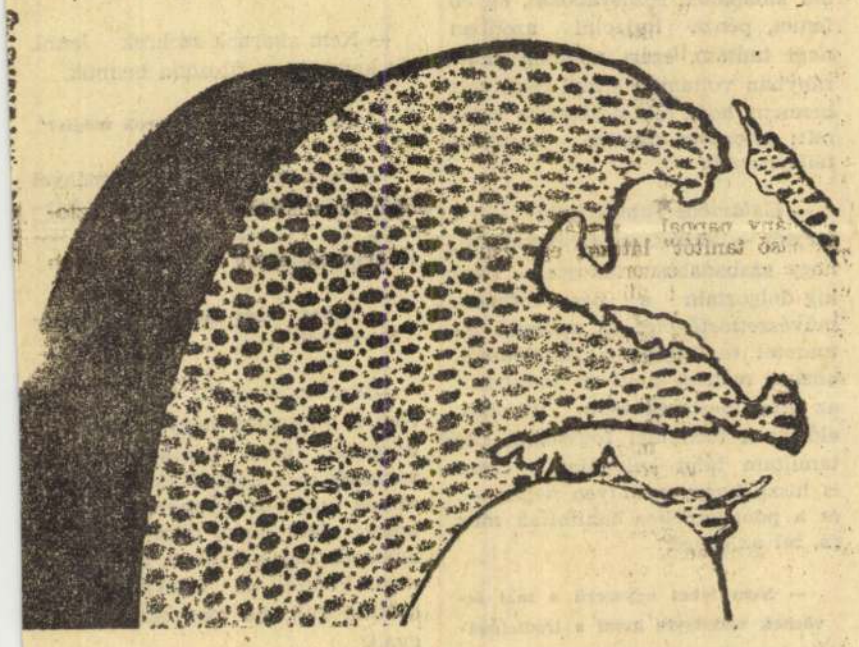

ó: *Plakát-terv*

SODRÁBAN

Miben rejlik ez az újszerűség? Bajomi Lázár Endre a szürrealista képről megállapítja, hogy benne sokszor végtelenné nő a két összehasonlított elem közti távolság. Ez azonban önmagában még nem perdöntő újság. A „Mi zokog mint malom a pokolban?" képtelensége állja a versenyt a Breton-hasonlatokkal is. A szürrealizmus újdonsága, hogy nemcsak az összehasonlított elemek közti távolságot sokszorozta meg következetesen, hanem az egymást követő képek közti távolságot is. Ha e megnőtt távolságot áthidalja a képzettársítások és szeszélyes ötletek lappangó logikája, a költészet új birodalmai nyílnak meg. Ha nem hidalja át — és ez a gyakoribb eset —, akkor a képtelen képek közti légüres térben megfullad a képzelet. (Vörösmarty versében fel sem merül ez a dilemma: az idézett sor pontosan és nyilvánvalóan helyezkedik el az indulat-mozgatta képek sodrában.)

A szürrealizmus történetéről szóló tanulmánynak — mely elméletibb, mint az elméletéről szóló — fő hibája a történelmietlenség. Az adalékok bármilyen bősége és egymásutánja sem adja vissza valamiek a történetét; különösen nem egy amorf irányzat esetében, melynek belső és külső konfliktusai tetszés szerint szaporíthatók. Összképünk mit sem változna, ha elhagynánk a tanulmány adatainak egyharmadát, vagy ellenkezőleg, még azt is megtudnánk, hogy miként vélekedett például Joyce Mansour egyiptomi költőnőről Bunuel unokahuga. A szerzők eredendő bűne, hogy felosztották egymás közt — szerencsére következetlenül — az esztétikai és történeti szempontot. A kettőt együttesen kellett volna alkalmazni a mozgalom néhány kulcsfigurájára és csomópontjára, és így kellett volna elemezni például az akkori kommunista párt és mozgalom vonzását-taszítását, vagy még korábban az irracionalizmust, mint a polgári világ ál-ésszerűtlensége elleni fonák lázadást, amely a tudatalatti világ szürrealista felfedezésére és misztifikálására vezetett: ebből kiindulva meg lehetett volna világítani a jobboldali ismeretelméleti alapok és a forradalmi politikai cselekvés közti ellentmondást is, mely kezdettől fogva szaggatta és őrölte a mozgalmat. A tényanyag ebben az esetben illő arányban, karcsún, szinte szürrealista ösztönösséggel helyezkedett volna el a történelem-szabta rendben. Így azonban a kiválóan összeválogatott dokumentum- és szemelvény-anyag maga bírálja meg legszemléletesebben a tanulmányt: a többletet kéri számon tőle, amikor megismétli tényeit.

SAJTÓ...
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

Szilágyi Ildikó

1021

SZILÁGYI ILDIKÓNÁL MŰTEREM

Ritka műfajt választott ez a fiatal iparművész: az ötvösséget. Főiskolai tanulmányait hét éve fejezte be, azóta résztvevője az országos iparművészeti tárlatoknak. Önálló kiállítása 1968-ban volt az újpesti Mini-galériában. Tárgyaival szerepelt Bukarestben és jelenleg is szerepel Bécsben és Stuttgartban rendezett magyar iparművészeti bemutatókon. Az év végén egyéni tárlat nyílik Torinóban.

— Annyira szerettem volna biológus lenni, hogy amikor már másodéves voltam az *Iparművészeti Főiskolán*, akkor hittem csak el, hogy valóban nem ezt a pályát választottam. Igaz, hogy az ötvösség is mindig érdekelt, gyerekkorom óta kalapálok, rézdarabokat, egyéb fémet, pénzt. Rajzolni azonban nem tudtam, ezért némileg hátrányban voltam, s annyi félsz volt bennem, hogy alig dolgoztam valamit; jóformán minden munkám félbemaradt.

— *Galambos Tamás* festő — a férjem — kezdett aztán bátorítani, hogy szabadabban alkossak. Évekig dolgoztam a pénzverdében, művészettörténetet és szakmai ismeretet tanítottam a fiataloknak, közben magam is sokat tanultam; az öreg mesterek nem titkolták előlem a technikai fogásokat. Ott tanultam tálat kalapálni — nem is hiszi, hogy ez milyen nehéz —, és a pénzverdében tanítottak meg rá, mi az ékszer.

— Nem lehet egyszerű a mai ötvösnek versenyre kelni a tradicionális, klasszikus ékszer-formákkal.

— A mai ékszerbe is át kell menteni az *ékszer-szerűséget*. Sohasem csináltam egészen sima, mintegy *Bauhaus* ékszereket, túlságosan hidegnek találtam őket. Az ősit, az ékszer-szerűt és a saját elképzeléseimet ötvözöm egybe. A *régészeti* lelet-együttesek ékszer darabjai inspirálnak, és izgat a *reneszánsz*, nem a formavilága, hanem a művészet szabadsága miatt; ahogy a különböző anyagokat együtt alkalmazza — ha nem is mindig ízlésesen —, ahogy a fémet drágakővel, féldrágakövekkel, fával, strucctojással, kókuszdióval, korallággal kombinálja.

— Sokat köszönhetek a *dadaizmusnak* és a *Pop Art*-nak is. Ezek az irányzatok felszabadították bennem azt az ösztönös vágyat, hogy szabadabban tegyem egymásra, munkáljam meg az anyagokat. Így kezdtem, például rézlemezkéket és finom sodrony-darabokat *kollázsként* egymásra forrasztani.

— Én is a rézdomborítással kezdtem, de úgy éreztem, hogy bár a réz nagyon szép anyag, önmagában, mint ékszernek, végesebbek a lehetőségei. Régen magamban hordozom az elképzelést, hogy kavicsokat applikáljak réztárgyaimba. A *Duna-parton* nőttem fel, *szigetszentmiklósi* vagyok, gyerekkorom óta gyűjtögetem a szép kavicsokat. Mostanában sokat utaztunk, szedtem már kavicsot *Szicíliában* és *Egyiptomban* is. Kavicsaimat szétválogatva borítékokba teszem, s a borítékra rárajzolom az elképzelt ékszer tervét. Ez a borítékgyűjtemény leendő ékszereim forgatókönyve: a vágyaim. Félreteszem őket, és mikor időm van, megcsinálom az ékszereket.

— Az első kavicsos kombinációmat alaposan megbírálták. Hogy kerülhet idegen anyag a vörösrézre? Megtaláltam a választ, az egységet: olyan egyszerűen kell a fémet alakítanom, hogy méltó legyen a kavics természetben kialakult szépségéhez.

— Kiállításán az ékszereken kívül láttam nagyobb lélegzetű munkákat, szobrokat is, például egy asszír kocsira emlékeztető kompozíciót.

— Az Ernst Múzeum 1967-es *Fémplasztikai kiállítása* előtt fogtam végre ilyen munkához is. Kijelölt feladatunk volt, hogy a beküldött anyag ötvösmunkákból álljon, de ne használati tárgyakból.

— Miért nem szobrok ezek?

— Nem akarnak szobrok lenni. És kevesebb a filozófia bennük.

— És miért lettek szobrok mégis?

— Mert térbeli követelményei ugyanúgy megvannak, mint bármely szobornak, csak a szobor lelki szigorúságától mentesen.

— Tervei, vagy ahogy maga mondja: vágyai?

—Plasztikai szintű bronzok. Várom a pillanatot, hogy „asszír kocsimnak" társai keletkezzenek. A vázlatok már készen vannak. Szeretnék újabb ékszeranyagot összehozni, végre olyan darabokat is, amelyek megmaradnak a polcomon. Persze az iparművésznek örülnie kell, ha megveszik a tárgyait!

— Ezerféle dolog jut az eszembe. Annyira kiéheztem arra, hogy valami újat csináljak, hogy szinte magától megy a munka. Reggel beszéltünk telefonon, és azóta — hogy a szavaimat illusztráljam — már csináltam két, új, kavicsbetétes függőt.

— Milyen ékszert visel?

— Csak jegygyűrűt.

Külsődleges formai újítások nélkül követi, pontosabban, ironizálja a hagyományokat Szilágyi Ildikó. Mondanivalója átsüt az anyagon, a formákon — és itt ellentmondok neki — még az ékszereiben is van filozófia. Ékszerei súlyosak, ünnepélyesek, de játékosak, és vonzóak is egyúttal. Tradicionálisak és modernek egyszerre. Kisszámú plasztikáit — szobrait — az archeológia ihlette, de egyedülállóan egyéni munkák ezek. A fanyarság és az elegancia, a vaskos tektonika és a könnyedség párosul bennük. Várjuk az „asszír kocsi" megígért társait.

Frank János

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JUL 2 3

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly rajza

ezzük, bi-
konai lírá-
k, amelyek-
együttes
enei függő-
szaga.

gépek, vagyis a műszak nagyobbik felében nem használják ki a kapacitást. A film ezen a ponton megáll, mert szándéka szerint arra keresi a választ, hogy miért van munkaerőhiány Magyarországon, s a látszat azt mutatja,

elismeresekent a nav[illegible] háromezer forinttal csökkent.

Ilyeneket hallva mindig eszembe jut, miért kevés az igazi szatíra Magyarországon. Azért, mert a valóság felülmúlja a képzeletet. Ha az iménti esetet egy pihentagyú író találta volna ki, azt mondanánk, hogy a túlzásnak is vannak határai: az a szatíra, amely ennyire abszurd, már nem is szatíra.

Sajnos, a film éppen csak eljutott odáig, hogy felfedezzen egy ellentmondást a társadalom elmélete és a gyakorlat között, de nem járta körül. Igaz, nem is ez volt az alkotók (szerkesztő-műsorvezető: *Karácsondi Miklós*, riporter: *Kovalik Károly*, operatőr: *Janovics Sándor*, rendező: *Szalkai Sándor*) eredeti célja, hiszen emellett hat-nyolc másfajta anomáliát is felkutattak. Ezeket nem taglalom, remélve, hogy megismétlik a lehetetlenül késői időpontban sugárzott filmet, mely egyébként kitűnően példázza, hogy mennyi *fontos* problémáról beszélhetnének az ipari-gazdasági riportok. Ha *legalább ezek* nem pazarolnák a szellemi energiát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDÍJ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JUL 23

KISALFÖLD

Szikszai Károly

1021

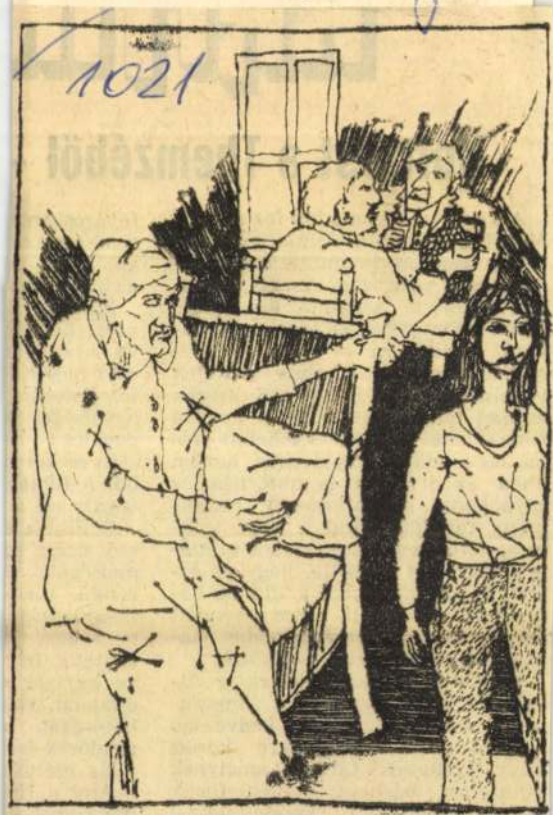

(Szikszai Károly illusztrációja)

Magyarországon a filmkritika. Az egyik esetben képmutatóan tudomást sem vesz róla. A másik esetben szintén valami erőszakolt, sznob képmutatásból élcek golyózáporát zúdítja rá — állítólag ízlésnevelő szándékkal, más műfajok védelmében. A jóindulatú kritika esetleg megpendíti a húrt, hogy a film értékes alkotás is lehetett volna, ha a rendező nem ebbe, hanem abba az irányba gombolyítja az egyébként semmitmondó cselekmény fonalát. Mind a kettő sommás, felületes, igazságtalan elintézés, mert azt sugallja, hogy az értékelés alapjául nem a filmek, hanem filmen kívüli, előre elrendelt szempontok, vélt érdekekbe kapaszkodó előítéletek szolgáltak.

Mindenki tudja, ezeknek a filmeknek a kritikája és a filmszínházak bevételi tervét kedvezően befolyásoló közönségsikere között mély szakadék tátong, amelynek áthidalása bárhogy elképzelhető, csak hallgatással, képmutatással nem.

rencsére ne
akkor volna
az illúzióron

Mindkét f
veset beszél
vő, a széplá
dító mesterd
tív, ostobán
nevetséges S
guráját. H
után csokorra
ből a filmek
teszik azt a

E filmek
szó, egész e
meiségük.
rendű, rugd
magyarázás
meiségük. E
tüntetik fel
az egyszál
diadalát, val
hatóságát,
rendőrök is
tolás mérték

Ami a Ho
mű filmet il
ellenére az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1977 DEC 2 5
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Szikszai Károly

orának egy részét Bihar- **Bakó Endre**

1029

Szikszai Károly illusztrációja Ady Endre Ne bántsatok meg című verséhez

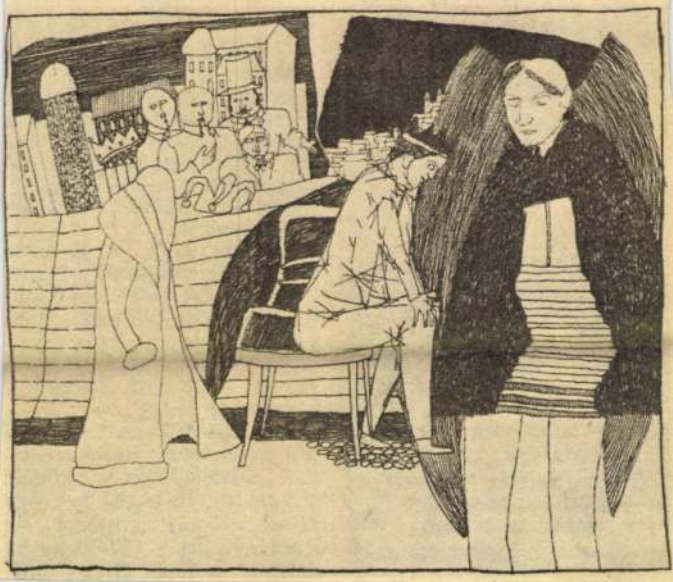

— Pár

Kisfalu szobra

3

Az emlékmúzeum Kossuth életét és az 1848/49-es szabadságharc emlékét idézi. Az előcsarnokban honvéd zászló, fegyverek, kiegyenesített kaszák. Továbbmegyünk. A sarokszobában kis bölcső.. Ebben a szobában született tehát Kossuth.

— Nem, nem a Kossuth bölcsője — mondja Zsuffa Tibor —, azt már nem találtuk meg. De korabeli a bölcső, ehhez hasonlóban ringatták a gyermek Kossuthot. A bútorok a Kossuth család hagyatékából valók.

Az utcai frontra néző három egymásba nyíló szobában újságcikkek, képek, használati tárgyak — egy hosszú életút emlékei. Az Országgyűlési Tudósítások kéziratai, a Pesti Hírlap lan-

M. SZABÓ GYULA

MAGYAR

A megyei lap apróhirdetései között tallózom. „Eladó százhatvan négyszögöl gyümölcsös. Beépíthető." Mellette a másik: „Vennék beépítetlen hétvégi telket. Cím a kiadóban." Az egyik szabadulni szeretne a földtől, a másik pályázik rá. Bizonyára megtalálják egymást.

Eszembe jut Terka néni esete. Másfél esztendeig minden szerdán becsoszogott a járási hivatalba. A tanács ugyanis sportöltöző építéséről határozott, s ehhez másfél méteres darabot kisajátítottak Terka néni telke végéből.

— Van ott, kedveseim, annyi haszontalan terület. Arrébb is rakhatnák — próbált sírósan mecénást keresni ügyéhez.

A fiatal előadók megmosolyogták.

— Már az útiköltség többe lehet, mint amennyit az a nyúlfarknyi föld ér. Miért ragaszkodik hozzá? — érdeklődött egyikük.

Az öregasszony halkan rebegte:

— Anyám jussa volt, szegénnyel ketten törtük fel... Tavaly annyi zöldség termett azon, hogy még piacra is vittem belőle!

Harminchárom év alatt hazánkban csaknem 800 ezer hektárral csökkent a mezőgazdasági termőterület. Erdőtelepítés, város- és községfejlesztés miatt, az ipartelepítések következtében, de számottevő veszteséget okozott a pazarló földhasználat is. A MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatala szerint csak a legutóbbi három esztendőben a magyar mezőgazdaság elvesztett 72 ezer hektárt. Ekkora területen tizennyolc átlagos méretű nagyüzem gazdálkodhatna, 200 ezer tonna gabonához juthatna a népgazdaság.

— Dicsekszünk, hogy az ország területének hetvenhárom százaléka mezőgazdaságilag művelt. Ez az arány a világon szinte egyedülálló. Közben észre sem vettük, hogy rászántjuk a földet elkótyavetyélni — mondja az OFTH munkatársa.

Létesítményeket húztak fel a felületénél lényegesen nagyobb területen, gyakran ok nélkül a legszebb földekre pályáznak, a hatóságok pedig jótékony cinkossággal szemet hunytak. Tavaly január elejétől viszont megálljt parancsol a földvédelmi törvény, legalábbis ott, hol ismerik paragrafusait és betartják. Nem úgy, mint az s.-i cukorgyár tervezői. Az országos főhatóságnál éppen a beruházás szennyföldarabok sorakoznak, amelyeket felforgattak, krumplit, babot vetettek bele. A pocsolyák környékén, ahol a helybeliek tíz éve még kendert áztattak, az egyik bányász dohánnyal próbálkozott. A gondosan csomózott levelekért tizenkétezer forintot kapott. Tavasszal néhányan még kedvet kaptak hozzá, de az elénk tárulkozó kép az elhagyatottság érzését kelti. Acat virít, vadzab bólógat ritka pázsmákban. Gazdátlanok a zártkertek. A tanács javaslatára a járási földhivatalnak jogában állna állami tulajdonba venni s kiadni bérletbe, ha lenne ajánlkozó. A D.-ieket nem csábítja a föld. A faluból hajnalban külön gyári autóbuszok indulnak, naponta háromszázan járnak el, az itthonmaradottak pedig a téeszben legalább annyit keresnek.

— Nincs olyan hónap, hogy a termelőszövetkezetnek ne kínálnának fel területet. Elzárkózunk, mit kezdenénk vele — kesereg a k.-i elnök.

A falusiak jóllaktak vele, a városban földre éhesen állnak sorban. S.-ben híre ment, hogy újabb pihenőtelkeket alakítanak ki, egyetlen hét alatt félezer igénylés futott be.

— Nehogy népszerűsítse! — ijedeznek a termelés-ellátás felügyeleti osztályon. — Csapatostul járnak a nyakunkra, s még ígérni sem tudunk.

— A föld hasznosítására is felügyelünk. Az országban évente 30—40 ezer hektár marad műveletlenül...

A földhivatal emberei tavasszal és ősszel a vidék legeldugottabb zugait is bejárják, a határszemlék tapasztalatait jegyzőkönyvek őrzik. A parlagok gazdáival szemben már nyoma sincs a korábbi engedékenységnek. Először felszólítják a művelésre, ha nincs foganatja, következik a szankció. A földhivatalok az elmúlt évben három állami gazdaságot, harmincöt termelőszövetkezetet bírságoltak a föld művelésének elmulasztása miatt. Az n.-i földhivatal vezetője említi, hogy tavaly 38 hektár elhanyagolt zártkertet vettek állami tulajdonba. Adhatnák a helyiek haszonbérbe, de nem tülekednek a jelentkezők.

Az ellenőrző őrjáratok az Alföldön ismét felhívták a figyelmet rá, hogy az elhagyott tanyák gátolják a nagyüzemi táblák hasznosítását. Az idén, és jövőre még hatezer összeroskadt épület lebontásáról kell gondoskodni, hogy helyükön

Szikszay Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

grafikusművész.

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 OKT 13

1021

Szikszay Károly: Illusztráció

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1971 VIII 31

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Szilasdi Károly

...Csak nem? — csapta össze apám a kezét. — Csak nem lépegetünk?

megett a feje, kínos lassúsá gal emelkedett ki a gőzöl dunna alól és szomorú, bütyk

egünneplés
k a határo
olgozták ki
ártalapszer
ezvényeik t
a igen so
ött sor kerü
unisták, c
ártaktivistál
s a Nagy
gykori harc
zeresen ta
at, folytass
et, melyek
itik emléke
pasztalatait és tanulságait. Ezekből az előadásokból, beszélgetésekből kiviláglik, hogy népünk a lenini úton, a párt vezetésével kemény küzdelmek, harcok árán nagyszerű eredményeket ért el a szocialista társadalmi rendszer építésében. Tudományos intézetekben, agitációs központokban már most is folynak a hatvan év tapasztalatait elemző tudományos konferenciák. A politikai rendezvények sorához szorosan kapcsolódtak azok a beszélgetések, ahol az emberek a Szovjetunió új alkotmánytervezetét vitatták meg, tettek javaslatokat, mondtak véleményeket. A televízióban tematikus filmvetítéseket tartanak, játékfilmek, dokumentumfilmek foglalkoznak a hatvanadik évforduló méltatásával. A rádióban és a televízióban több előadás foglalkozik az elmúlt hat évtized történetével. Az ünnep előestéjén és annak napjaiban értékeljük majd a területünkön kibontakozott munkaverseny

és társadalmi vezetői felismerték ezeknek a fórumoknak használat, megszívlelik az elhangzott javaslatokat, ötleteket, kéréseket és az egész kollektíva jól felfogott érdekében igyekeznek intézkedni megvalósításukért. Magam is tapasztaltam nem egy üzemben, hogy például az ifjúsági fórumokon elhangzott vélemények „jegyzőkönyvet készítettek" és — a fórumokon kapott szóbeli válaszokon kívül — a felszólalók írásban megkapták a választ: javaslatuk, ötletük, kérésük hogyan, mikor kerül megvalósításra. Azokban az üzemekben, intézményekben, ahol így foglalkoznak a felszólalásokkal és felszólalókkal, ott nemcsak a termelés látja hasznát, hanem a dolgozók munkahelyi közérzete is jó — ami ugyancsak nem elhanyagolható körülmény.

Különösen nagy lendületet adtak az őszinte véleménycseréknek a párttagsági könyvcseréjét megelőző beszélgetések. Általános tapasztalat vo

Kondor Béla emlékére

Szikszai Károly tollrajza

kedik és mennyi ideig tart egy út?

— Oda-vissza 21 napig. Passau—Izmail—Jalta útvonalon. Osztrák—NSZK határtól indulunk és a Fekete-tengerhez érkezünk, Bécs—Pozsony—Budapest—Belgrád—Izmail—Isztambul—Jalta kikötőhelyekkel.

A csepelieket a hajó irányítása, a különös műszerek és a hajó utazási biztonságának berendezései érdekelték. A Dnyeper kapitánya mindent megmutatott, a mélységmérő, a radarok különleges érdeklődést keltettek.

— Rossz látási körülmények között is haladhat a Dnyeper? — kérdezte egy látogató.

— Lehetőség van arra, hogy automatikus vezérléssel menjünk. Ilyenkor számítógép végzi az útvonalmeghatározást, és a két radar érzékeli az utunkba eső akadályokat. Az úti eseményeket automatikus rögzítő berendezés írja fel, ami mindent visszaad, ami az út alatt a hajó irányításában, úvonalában történik. Nincs tehát magyarázkodás, ha roszszul végezzük a dolgunkat, a kis dobozból mindent vissza lehet játszani. Hasonlít ez a berendezés a repülőgépeknél alkalmazott fekete dobozhoz. A kapitányi irányító fülke mögött látszik az úszómedence. A vize égszínkék és kellemesen meleg. Ki is próbáljuk, persze csak kézzel.

— Honnan veszik ezt a szokatlanul tiszta vizet?

— Minden felhasznált víz a Dunából jön, csak desztilláljuk, és ózonnal tisztítjuk, de még a laborban is ellenőriz-

taink is egyetértenek velünk Számunkra sokat adó kapcsolatról van szó, úgy érezzük magunkat a papírgyárban mintha hazamennénk. Ez az érzés pedig márciustól novemberig kevés alkalommal je

Tiluljuk, a Dnyeper hajó Csepeli Papírgyár dolgozóina tőrstól, a gyár párt

A C
decemberi p

— *Rókamese* címmel ta Bábszínház december 11-én remben.

— Ugyancsak a színházt *Karácsonyi tarka-barka* cím december 24-én délelőtt 10 ó

— Csath Anna Mária *víz, fák"* címmel december

lveken az én alárásom szerepet. Nem vitatom az iratok hitelességét.

resnyire is — nemcsak a saját gondolkodásmódjára nyitott ablakot.

Szikszai Károly

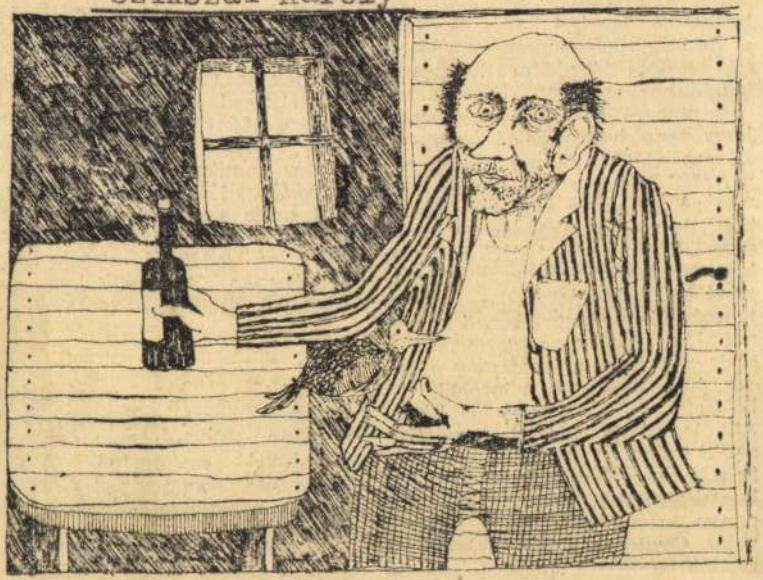

Szikszai Károly: Madaram

3

ÉLET ÉS IRODALOM

Bp.

1978. juni. 3. XXII. évf. 22. sz.

letet, a felvásárlási ár mellett a kereskedelem tekintélyes hasznát is eltehette, emellett kevés kockázattal a progresszív adó alól is kibújhatott. Így lett kevés és drága a zöldség, ugyanakkor az adóztatás további jövedelmi kontraszelekciókhoz vezetett.

A piacozó életforma — amellett, hogy rendkívül fárasztó —, kivonja a gazdát az otthoni munka egy részéből. Létezik egy tanyai lumpen réteg, amely régi csőszházakban, düledező viskókban él, kevés pénzért, olcsó alkoholért nehéz és kevésbé felelősségteljes munkát — kapálást, trágyahordást — vállal a tehetősebb szakszövetkezeti tagoknál. Úgy tartják a gazdagabbak, okos ember nem issza meg a borát, hanem eladja, söpröből, vízből, cukorból kotyvaszt is hozzá. Aki leginkább „ésszel gazdálkodik", tudomást szerzett már — igaz, nem a Forrásból — Zám Tibor bormelléki zsiványvidékeiről.

ciót kezdtek vállalni, mely nem korlátozta őket kisgazdaságuk vezetésében, emellett kedvező középvezetői poziciót biztosítottak arra az esetre, ha a szakszövetkezetet nagyüzemi közös gazdasággá szerveznék át. Ez termékeiket a szakszövetkezeti értékesítésben is bizonyos előnyökhöz juttatta. A tavaly nyári paradicsomdömping idején, amikor közönséges szakszövetkezeti tag három-négy napig állt sorba a szigorúan, hetekre előre ütemezett árujával a telephelyen, az irodába járatosak termését éjszaka, ütem nélkül, a föld sarkáról vitték el a vontatók.

★

1965-ben 427 mezőgazdasági szakszövetkezet működött az országban. 1970-ben már csak 243, két évvel ezelőtt 108. A gyors csökkenés jórészt abból származik, hogy a szakszövetkezetek is egye-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 OKT 24

MAGYAR HÍRLAP

Szikszai Károly
Grafikusművész

1021

Szikszai Károly rajza

ıcitason belül az atome
ılya napjainkhoz képest
int *megkétszereződik*, 11,
ázalék közé tehető, míg
jabb *arányeltolódás*
ajd. A kilencvenes évek
rognosztizált 14—16 szá
észesedés a teljes energi

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Segély Japánból Burundinak

Japán 2,1 millió dollárra eme-
a Burundinak nyújtandó se-
élyt, amelyet az afrikai ország
mezőgazdasági termelés fejlesz-
ésére, valamint az *egészségügyi*
llátás javítására fordít, jelentet-
ék a hivatalos japán források.

Esik a kakaó világpiaci ára

Elefántcsontpart, a világ leg-
ıagyobb kakaótermelője decem-
ber végéig *befagyasztotta kakaó-*
xportját a kakaó világpicai ára-
ıak csökkenése miatt és meg-
ezdte *raktárkészletek képzését*,
valamint az idei termés kiárusí-
tását hazai piacon.

Pannoniaexport

Újvidéken *Agrovojvodina*, a
Koprodukt, az *Agroproduktív* és
az *Impex* vállalat *egyesüléséből*
megalakult a Vajdaság autonóm
tartomány legnagyobb külkeres-
kedelmi vállalata, a *Pannoniaex-*
port, amely több mint 4300 dol-
gozót foglalkoztat. Az új válla-
lat létrehozása az egész jugoszláv
külkereskedelmi tevékenység át-
szervezésének is jelentős állomá-
sa.

yarlóságokat gúnyoló, szatírák-
an tréfálkozó szerepe? Kétségte-
en viszont, hogy az ő magyar
nekei — és nyelvünket pallérozó
ondossága — nélkül nem szület-
ek volna meg Berzsenyi ódái, Vö-
smarty eposzai, az átköltött
szópusz-mesék nélkül Fáy dévaj
beszélései, sőt a kortársaknak —
aróti Szabónak, Helmeczynek,
akácsnak — küldözgetett levelek
iányában Bajza és Toldy kritikái
em. Megérdemelné hát, hogy va-
ki behatóbban foglalkozzék élet-
művével, tudatosítsa kezdeménye-
seinek nem csupán történeti, de
máig ható jelentőségét, s a mai
tvasók is megismerhessék.

Bár félt a forradalmaktól, Mar-
novicsék mozgalmát megértő fi-
yelemmel kísérte. Amikor a na-
póleoni háborúk kegyetlenségeiről
:ól, a népek összefogását álmod-
meg. „Jövőbe szántó" ars poe-
cái közül aligha lehet és kell jel-
mzőbbeket találni, mint ame-
ekben a honi gondokat és szé-
élyes lelkületét az egyetemes
nberség követelményeihez iga-
ja, s az európai kultúra magas-
taira tekint föl. Amikor a le-
csonyító szenvelgéssel az ér-
mes életet, az elmúlással az ér-
örömöket és az alkotó cselek-
st állítja szembe; s mindezt
élkül, hogy római mestereit
inozná. Így kerül nála — több
k közt — a „carpe diem" horáci
ozófiája helyébe az „élni siess"
talmasabb gondolata, amely a
nzeti lelkiismeret ébresztését
lgálja.

Z. Szalai Sándor

...Bohák György

SORSFORMÁLÓ ÉRTELEM. Tompa László előadóestje az Egyetemi Színpadon, január 29-én
GYURKOVICS TIBOR: MAGYAR MENYASSZONY. Bemutató a kecskeméti Katona József Színházban február 1-én, Gyarmathy Ágnes rendezésében

Hangversenyek

ZEGER VANDERSTEENE dalestje a Zeneakadémián, január 26-án
PERÉNYI ESZTER ÉS KISS GYULA hangversenye a Zeneakadémián, január 27-én
A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye az Erkel Színházban, január 23-án. Vezényel: Margittay Sándor

Kiállítások

ALBERT LÁSZLÓ kiállítása az Állami Operaház Klubjában. Megtekinthető: január 28-ig
IPARTERV 1968—1980. Kiállítás az Ipartervben (Bp. V., Deák F. u. 10.). Megtekinthető: január 30-tól
ZÁBORSZKY GÁBOR kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: február 2-ig
BERKICS MIKLÓS kiállítása a Ferencvárosi Vasutas Művelődési Házban. Megtekinthető: február 1-ig
BOGNÁR ZOLTÁN kiállítása a Csók Galériában. Megtekinthető: január 31-ig
ÚJ SZERZEMÉNYEK kiállítása a székesfehérvári Csók István Képtárban. Megtekinthető: április 26-ig
RÉBER LÁSZLÓ kiállítása a miskolci József Attila Könyvtárban. Megtekinthető: február 23-ig
KÁRPÁTI ÉVA és GYÉMÁNT LÁSZLÓ kiállítása a dunaújvárosi Ulz Teremben. Megtekinthető: február 17-ig
MOLNÁR ISTVÁN kiállítása a miskolci Mini Galériában. Megtekinthető: február 9-ig
SZABADOS ÁRPÁD kiállítása a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. Megtekinthető: február 3-ig

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszay Károly

ÉLET ÉS IRODALOM
grafikusművész

1980 1-264

Szikszay Károly: Illusztráció

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUN 11

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Szikszai Károly

...kereshet közösségi utat, ha lesz még ideje.

...zet, barátom fenyövizet ivo... Fáradtan néztem körül a ve...

1021

Szikszai Károly rajza.

enkeire

pít

n

utolsó simításokat végezték
a nemrég elkészült épület-
ben.

Nyitrán az épülő 860 m²-es posta-autószerviznél beszélgetünk Kövesdy István művezetővel, Sebestyén József villanyszerelő brigádvezetővel és Szabó László víz-gázszerelő brigádvezetővel.

— A szerviz a nyugatszlovákiai Postaigazgatóság részére készül — mondja Kövesdy István —. Egyedi terv alapján a gépészeti önelszámoló egységünk gyártotta a szerkezeteket. Újfajta fűtőberendezést szerelünk, amelynek az a lényege, hogy az előregyártott alumínium palástcsövek sze-

tizennégy millió forintba kerülő épületben jelenleg hét szakmában harmincan dolgozunk.

— Tudja, mi itt Nyitrától nyolc kilométerre vagyunk, a 170. számú tanyaépület a szociális létesítményünk — folytatja a beszélgetést Szabó László. Összkomfortos öltözőnk, zuhanyozónk van, itt főzünk vacsorát, amit minden nap más-más készít el. Sőt itt is mosunk magunkra. Itt van akire már szlovák fiatalasszony mos. Juhász Laci beleszeretett egy szlovák kislányba, el is vette feleségül, már egy kislányuk is van. Azóta újabb vőlegény is akadt közöttünk. Én már negyedéve dolgozom itt, élek ki társaimmal és mondhatom megtalálom a számításomat anyagilag is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 340-726
1977 NOV 21
MAGYAR PAPÍR

Szikszai Károly

1029

SZIKSZAI KÁROLY tollrajza

A s[illegible] és raktározás feladatai

Csak a szállító vállalatokkal együtt érhető el siker

Népgazdaságunk szállítási és raktározási feladatai mindig az év második felében nőnek meg és érik el a csúcspontot a negyedik negyedévben. Ez természetes folyamat, mert a mezőgazdaság periodikus termelése, a gabona, zöldség és gyümölcs beérése évszakhoz kötődik, és így az ipari termékeknek a rendszeresen termelődő tömegével együtt apróbb részletekre is kidolgoztuk és kialakítottuk a megfelelő formákat és rendszeresítettük az állandó és személyes kapcsolatot. Gyáraink a rendelésállományok alapján megadták fuvareszköz igényeiket, ezt koordináltuk, mert a cél elsősorban az volt, hogy üres fuvar semmiképpen se legyen.

Szikszai Károly

Szikszai Károly:
Ady Endre

NÓGRÁD - 1977. november 22., kedd

Ady portréja

Nógrád, 1977. nov. 22.

Az üléshuzat-készítés utolsó munkafázisa a címkézés és a csomagolás, majd innen a raktárba kerül a készáru. A képen Kecskés Jánosné és Alapi Julianna csomagolók.

Bábel László felvételei

uram.

S elment az ember.

Mivel nem tudok megélni belőle, álmatlan éjszakákon, majd

A Szikszai Károly ír a két kezem utána, uram.

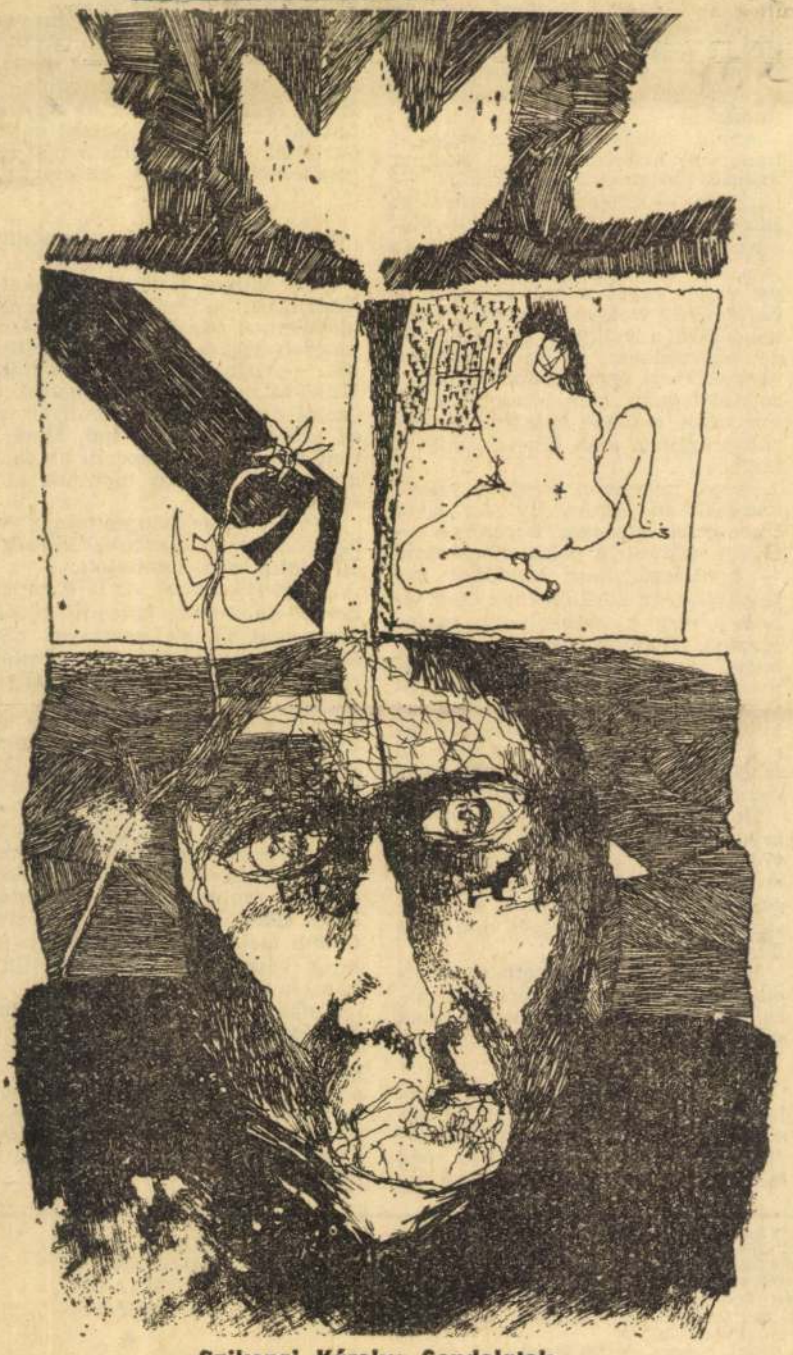

Szikszai Károly: Gondolatok

Élet és Irodalom, Bp.

1977. JANUÁR 22.

XXI. évf. 4. sz. 15. lap.

lyütt mégis éles vitát robbantott ki. Nem ok nélkül.

Magam munkám.

Annál nagyobb meglepetéssel hallottam másnap, hogy a szakma ágazati parlamentjére engem is delegáltak. — Engem? — kérdeztem hitetlenkedve a kollégákat. — Hiszen én ott se voltam, honnan tudjam, mi volt a beszámolóban, mivel értett egyet s mit vetett el a parlament? Nekem az országos értekezleten a vállalati ifjúságot kéne képviselnem, de erre képtelen vagyok, mert nem tudom, mi hangzott el tegnap, nem ismerem a vitaanyagot, a főnök válaszait. A minisztériumban csak ülhetek, mint a kuka...

Persze, nyomban eszembe jutott: nemcsak én jártam így. Az egyik legnagyobb országos beruházás — minek titkolni: a paksi atomerőmű — kivitelezői húsz küldöttet választottak, de közülük csak öten jelentek meg a munkahelyi parlamenten. Hogy a többi tizenötnek miért szavaztak bizalmat? Fogalmam sincs. Az alföldi termelőszövetkezet mindössze egy embert küldhetett a megyei rendezvényre, s a jelölt a szakszervezet ifjúsági megbízottja volt — aki valamiért szintén elkerülte a tanácstermet.

Hogy a távollevők helyett esetleg mást is javasolhatnának a jelenlevők — nos, ez a pofonegyszerű megoldás senkinek nem jutott eszébe. Ha morgolódott is a társaság szavazáskor, a kezét mindenki fölemelte.

Ha már megválasztottak, én is elballagok az ágazati tanácskozásra. Kíváncsi vagyok, mire jutnak ott — velem...

★

Cs. járás pedagógusainak parlamentje a vártnál sokkal jobban sikerült. Először is majd mindegyik meghívott eljött, de ami még fontosabb: élénk vitáról, eredeti ötsegítsék a helybéli könyvtáros dolgát, tartsanak — akár a TIT-tel

Nekik kell formálniuk az emberek tudatát — s egy-két évtized múltán ők látják majd hasznát a mai erőfeszítésnek. No meg az ország...

★

Bácsikám igen jó véleménnyel van a parlamentekről.

— A minap is láttam ezeket a fehéringes, jólfésült fiúkat, csinos lányokat a televízióban, és bizony megdobogott a szívem — lelkesedik. — Olyan okosakat mondtak a KISZ-ről, a fiatalok jogairól, az üzemi demokráciáról, amilyet még az eszbétitkárunk se tud. Most látom csak: nem dolgoztam hiába, ha a gyerekek ma így indulnak el az élet útján...

A múlt héten felugrottam ügyvéd barátomhoz a munkaközösségbe. Hivatalos levelet mutatott:

„Tisztelt kartárs! Az 1976. november 30-án tartott kamarai ifjúsági parlament ülésén nem vett részt. Kérjük, mielőbb közölje távolmaradásának okát!" Hivatalos bélyegző, dátum, aláírás.

— Beteg volt a srác, nekem kellett vigyázni rá. Ezt hogy igazoljam? És egyáltalán, miért kellene igazolnom, amikor nem kötelező a megjelenés? — kérdezte barátom.

— A magam részéről különben nem hiszem, hogy egy ilyen fórumon, bármilyen komoly gond megoldható volna. A parlamentnek nincs döntési jogköre. így legfontosabb tartalma — a forma: a fiatalok részvétele Ezt bizonyítja a kamara levele is..

Kollégája a szemközti asztalnál, hozzátette:

— Én elmentem, és azt hiszem, lényegében igazad van. Szépen el par-lamentáltuk az időt. De nem teljesen haszontalan a dolog... föltéve, hogy valami is megvalósul abból, amit az efféle fórumokon elhatározunk.

kesztő: FARAGÓ VILMOS
310—920, 314—164; 14 óra után 113—221
S NEM KÜLDÜNK VISSZA
élcím: 1906 Postafiók 323 Telefon: 221—285
Budapest Felelős vezető: Roder Imre igazgató
taloknál és kézbesítőknél Külföldön terjeszti a „Kultúra"
Budapest, Postafiók 149
évre 60 forint, egész évre 120 forint

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON, 16 OLDALON

★

Főmunkatás: NAGY LÁSZLÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 22
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly: Gondolatok

júsági tanácskozásra. Ám a meg
sztelő meghívásnak nem tehetten
leget — aznap vidékre, az ország
gtávolabbi szegletébe szólított a
unkám.

Annál nagyobb meglepetésse
allottam másnap, hogy a szakma
gazati parlamentjére engem is de-
egáltak. — Engem? — kérdeztem
itetlenkedve a kollégákat. — Hi-
zen én ott se voltam, honnan tud-
m, mi volt a beszámolóban, mi-
el értett egyet s mit vetett el a
arlament? Nekem az országos ér-
kezleten a vállalati ifjúságot ké-
e képviselnem, de erre képtelen
agyok, mert nem tudom, mi hang-
ott el tegnap, nem ismerem a vi-
anyagot, a főnök válaszait. A mi-
isztériumban csak ülhetek, mint a
uka...

Persze, nyomban eszembe jutott:
emcsak én jártam így. Az egyik
gnagyobb országos beruházás —
inek titkolni: a paksi atomerőmű
- kivitelezői húsz küldöttet vá-
asztottak, de közülük csak öten je-
entek meg a munkahelyi parla-
nenten. Hogy a többi tizenötnek
niért szavaztak bizalmat? Fogal-
nam sincs. Az alföldi termelőszö-
etkezet mindössze egy embert
üldhetett a megyei rendezvényre,
a jelölt a szakszervezet ifjúsági
megbízottja volt — aki valamiért
zintén elkerülte a tanácstermet.

Hogy a távollevők helyett esetleg
nást is javasolhatnának a jelenle-
vők — nos, ez a pofonegyszerű
megoldás senkinek nem jutott
eszébe. Ha morgolódott is a társa-
ság szavazáskor, a kezét mindenki
fölemelte.

Ha már megválasztottak, én is
elballagok az ágazati tanácskozás-
ra. Kíváncsi vagyok, mire jutnak
ott — velem...

★

Cs. járás pedagógusainak par-
lamentje a vártnál sokkal jobban
sikerült. Először is majd mind-
egyik meghívott eljött, de ami még
fontosabb: élénk vitáról, eredeti öt-
fehéringes, jólfésült fiúkat, csinos
lányokat a televízióban, és bizony
megdobogott a szívem — lelkesedik. — Olyan okosakat mondtak a KISZ-ről, a fiatalok jogairól, az üzemi demokráciáról, amilyet még az eszbétitkárunk se tud. Most látom csak: nem dolgoztam hiába, ha a gyerekek ma így indulnak el az élet útján...

A múlt héten felugrottam ügyvéd barátomhoz a munkaközösségbe. Hivatalos levelet mutatott:

„Tisztelt kartárs! Az 1976. november 30-án tartott kamarai ifjúsági parlament ülésén nem vett részt. Kérjük, mielőbb közölje távolmaradásának okát!" Hivatalos bélyegző, dátum, aláírás.

— Beteg volt a srác, nekem kellett vigyázni rá. Ezt hogy igazoljam? És egyáltalán, miért kellene igazolnom, amikor nem kötelező a megjelenés? — kérdezte barátom.

— A magam részéről különben nem hiszem, hogy egy ilyen fórumon, bármilyen komoly gond megoldható volna. A parlamentnek nincs döntési jogköre, így legfontosabb tartalma — a forma: a fiatalok részvétele. Ezt bizonyítja a kamara levele is...

Kollégája a szemközti asztalnál, hozzátette:

— Én elmentem, és azt hiszem, lényegében igazad van. Szépen el par-lamentáltuk az időt. De nem teljesen haszontalan a dolog... föltéve, hogy valami is megvalósul abból, amit az efféle fórumokon elhatározunk.

ARAGÓ VILMOS
314—164; 14 óra után 113—221
ÜLDÜNK VISSZA
6 Postafiók 323 Telefon: 221—285
Felelős vezető: Roder Imre igazgató
s kézbesítőknél Külföldön terjeszti a „Kultúra"
. Postafiók 149
rint, egész évre 120 forint

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON, 16 OLDALON

★

Főmunkatás: NAGY LÁSZLÓ

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-736
Szikszai Károly
1980 FEB 2
NAPLÓ (VESZPRÉM)
grafikusművész

1021

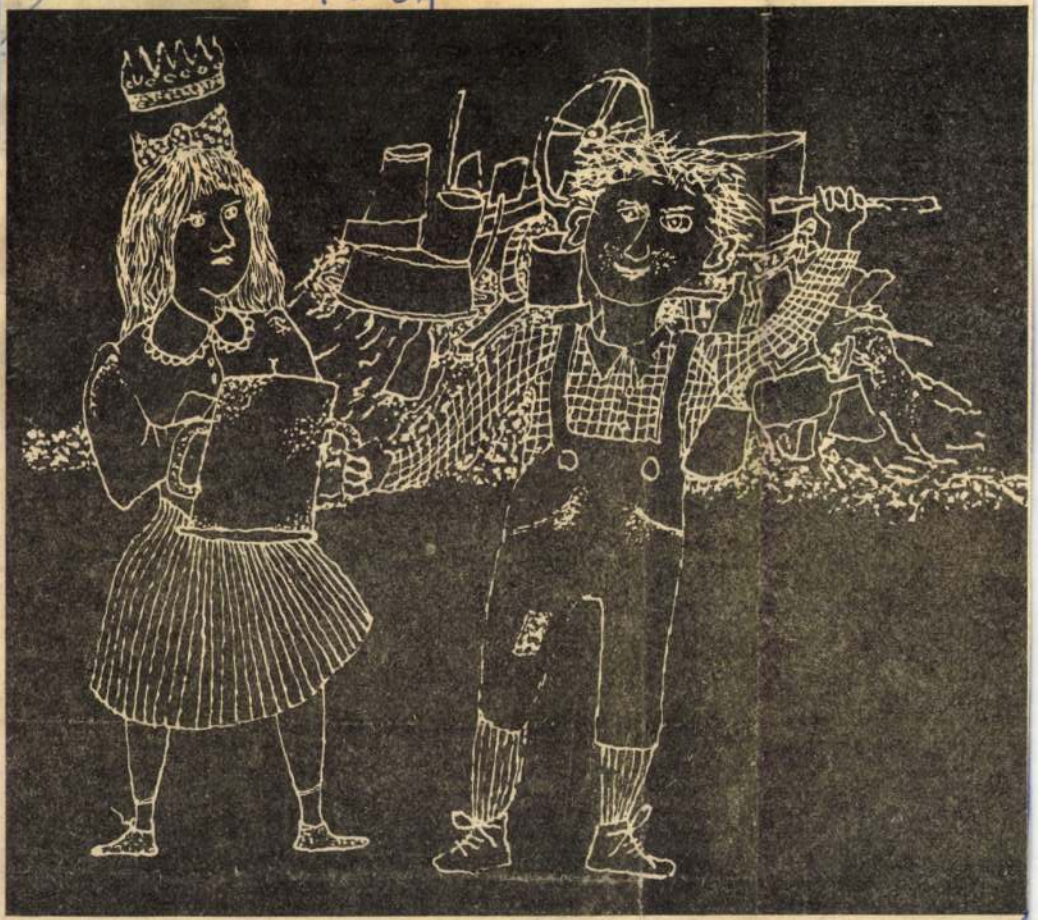

Szikszai Károly illusztrációja

mezve írja / „gyilkos epigrammákkal vern
a mostani költők / ámde csak úgy, ha nem í
mákat". És mégis küzd, dolgozik Emberül;
lom tűz-lobogói alatt menetelve szorítom a
Lám, az ember szárnyai, vasból, versből . .
Mindkét „találmány" értünk meg ellenün
az a nagy HA? Mindenki megmondhatja, és
hatja. A költő is felsóhajt: „már annyi mi
/ házak, hidak, gépek, röpterek / hogy lass
/ miért is írunk pajtás verseket".

Ha így van, hát tűnődjünk csak; miközben
nömöt mormolunk.

Gáldonyi Béla:

Tüzes fészek

17.

Már messziről megérezte, hogy Mariska az ablaknál áll és várja. A függöny is lebbent egy csipetnyit. Kétségtelenül ott áll az asszony mögötte és várja. Őt is nyugtalanítja a kapitány tegnapi közlése. Ő sem aludt az éjjel, pedig az este mennyire vigasztalta, hogy semmi az, csak a Tatár bosszúja.

Így igaz. Csakis a Tatáré lehet, de — sajnos — igaz.

Mariska elébe szaladt. A ház ajtajában találkoztak.

— Na?

deni. Nehezen jöttek elő a szavak, mintha vallomást tenne a feleségének.

— Na... szóval behívatott az ügyvezető igazgató. A Szepesi Jánost küldte, akitől azokat a jó híreket hallotta rólam. Szepesi azt mondta, ne nyugtalankodj András. Biztosan előléptetnek. Hiányzik egy csoportvezető, de legalább előmunkás leszel és emelik az órabéredet is. A Szepesi nem szokott hazudni. A múltkor is megmondta, amikor a csendőrök szaglásztak utánam, a

Na, szóval ezért h
hétre megválunk
embertől kell r
Gondolhatja, Son
szívesen teszem,
ha egyszer nincs
téblábolhatnak id
tevés a rossz gon
Szóval csak két hé
kint a kisasszonyt
pírt Sonkoly, ami
hogy két hét mú
Nagyon, nagyon s
más kiút. Értse n

Úgy beszélt, mi
tatkozna, olyan h
hévvel, pedig Sonk
te és hallgatott. A
mit mond majd
haza.

Az igazgató felá

— Természetese
digi bérét megka
nyújtotta — és ké
kozunk ismét. Na
koly. Két hét ner

Délután megkaj
gát és elindult ha

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikusművész

1980 FEB 2 3

1021

Szikszai Károly: Nagyapa holnap érkezik

korszakába kalauzolja el olvasóját; megismerteti a magyar irodalom egyik legnagyobb lázadójának és legnyugtalanabb vándorának vallomásaival, tűnődésivel. A válogatás az író tehetségéről, etikai magatartásáról, írói kísérleteiről, művészi eredményeiről éppúgy számot ad, mint emberi helytállásáról: a valóság megváltoztatására tett erőfeszítéseiről.

A százhegyvennégy oldalas kötetet a zrenjanini Zarko Zrenjanin Városi Könyvtár adta ki 1979 végén, ezerötszáz példányban.

(szücs)

Most, hála Szabó Géza, Gilicze Gábor és Dán Róbert együttes fáradozásának és a Magyar Helikon kiadó kezdeményező kedvének, megjelenvén Bogáti zsoltárainak nagy része: ismét csak örvendezhetünk, micsoda jeles költő csiszolgatta a magyar nyelvet 1582-ben és éppen egy török hódoltsági városban! (Mely körülmény ismételten bizonyítja a megosztott ország érintetlen szellemi egységét.)

Ilyen strófáiban gyönyörködhetünk:

Szaladj ijedt madár, szaladj
ha lehet,
Ha el akarsz bűni, keress más
helyet,
Kősziklákat, fuss meg minden
rejteket,
Hogy elbúhass tőllünk, jól
takard fejedet.
(XI. zsoltár)

[illegible] tartott kapcsolatot, ahol 1579 után — mikor Dávid Ferencet bebörtönözték — a kolozsvári tanárságból elbocsátott Bogáti is meghúzódott. Dehát jaszen jól tudjuk, költőnk kiadatlan verseit is ők mentették meg a feledéstől.

Szerencsés esztendeje volt a régi magyar irodalom már-már veszni látszó ügyének 1979. A kiadók is, olvasókat és vásárlókat tudván maguk mögött, egyre több kedvet kapnak régi kincseinek feltárásához és közrendásához. Bár ne lankadna buzgalmuk a nyolcvanas években sem.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1978 DEC 9

1021

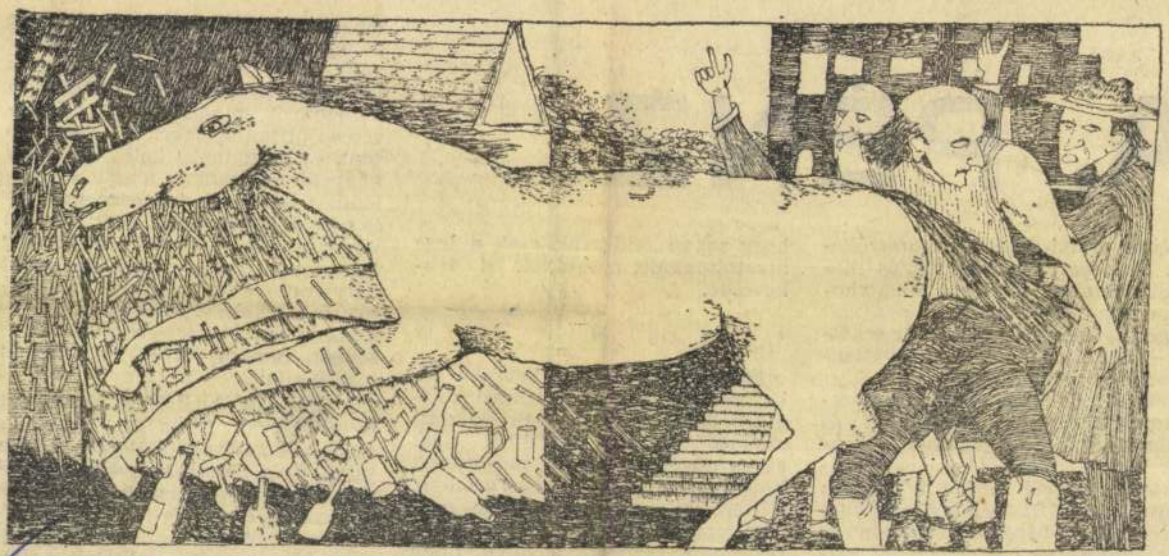

Szikszai Károly rajza

RA, PÉNZ

elbírna annyi jeles zongoraszólistát, amennyit Kadosa Pál és mások nevelnek? Nincsen. Mint ahogyan operakulturánk sem nyújthat elegendő fellépési alkalmat, erkölcsi — és anyagi — elismerést világklasszisú énekeseinknek.

Bár a művészeti ágak alig összehasonlíthatóak, én grafikánkat és szobrászatunkat ugyancsak olyannak látom, ahol idehaza igen szűkös a tér, kifelé viszont nem nyílik szinte semmi út. Néhány kinti karrier pedig a képzőművészetben is arra mutat, hogy némelyeknek volhogy sokan felügyelik, csak a leghivatottabbak: a vásárlók a legkevésbé.

•

Igen sok árat mind kevésbé lehet már tartani. Az előállítási költségek és az eladási árak közötti szakadék számos terméknél csak egyre növekvő állami támogatással hidalható át. E jelenség eredete, háttere, kihatása olyan közgazdasági téma, amelybe isten ments itt belevágni. Bizonyos azonban, hogy

laban csak [illegible] a keresletet.) Viszont éppen ekkor válik majd még fontosabbá, hogy a közintézmények, jelen esetben a könyvtárak mindenkinek rendelkezésére álljanak. Mert ott már tartunk — tartanunk kell —, hogy könyvtárhálózatunk, annak szüntelenül frissítendő, kiegészítendő állománya pótolja azt, amit egyéni vásárlással sokan nem tudnak még maguknak megszerezni. Így tehát bármennyire fontos a kultúrára jutó pénz takarékos felhasználása — a könyvtári beszerzésre nem kevesebbet, hanem *többet* kell ezután fordítanunk.

A kultúra dotálására egyébként is különösen érvényes, hogy az eredeti szociális célokkal ellentétbe jutva, itt a támogatás jobban érinti a nagyobb jövedelmüeket, mert ők vásárolják és veszik igénybe a kulturális termékek és szolgáltatások

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1978 DEC 9

10 c/1

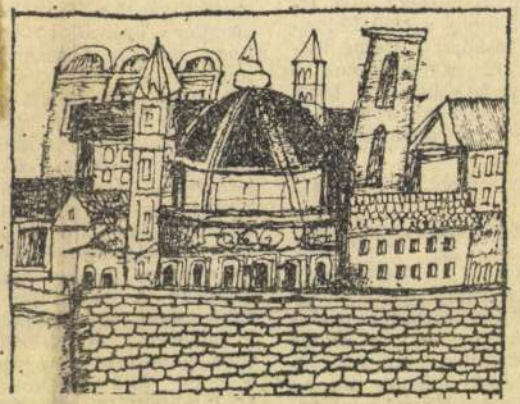

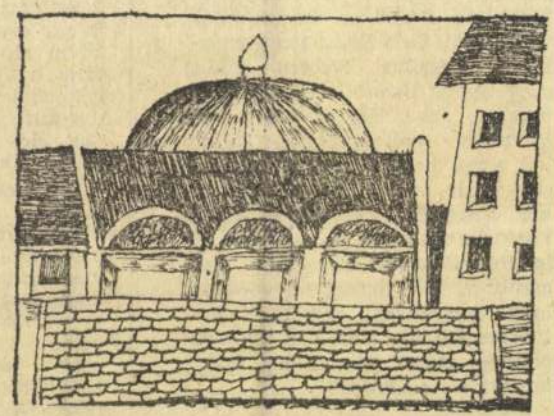

Szikszai Károly rajza (részlet)

szinten világhírű olasz írót, már régebben Buzattira keresztelték át — nyilván a Bugatti autómárkára gondolva közben. Pedig szegénynek *Buddzati* a becsületes magyar neve. Két dz egy t. Ez az utóbbi eset egyébként példa lett arra, hogy a rossz ejtés visszahat az írásra. Buzzati eltorzított neve annyira beleívódott a köztudatba, hogy minap az ÉS is *Buzattasította* az egyik tárcámban. A nyomdai levonaton még Buzzatiként szerepelt, helyesen, ám, úgy látszik, a nyomda ördöge utolsó pillanatban észbe kapott — s „javított".

Telegdi Polgár István

Fellapozom az újságot. Azt írja egy olvasó, hogy a Déli Pályaudvar aluljárójában a szeme láttára botlott el egy gyermek a kőkockák hézágjaiban, s hogy ugyanitt egy középkorú asszony úgy elesett, hogy percekig nem tudott lábra állni.

Kinyitom a csapot, s a víz az csobogja...

Igen, módunk van arra, hogy problémáinkat az illetékesek meghallhassák. Nagyszabású kampányt folytat a Posta, hogy az irányítószám fogalmát beleverje a fejünkbe — s a Zilahi utcai postán nincs címjegyzék. Majd lesz, csak írjanak be az Esti Hírlapnak! Csúcsforgalomban 20 percig nem jár busz, hogy aztán kettő is jöjjön? Tegyék

ri sorsok kerülnek ismét rendes kerékvágásba. Az sem tudja csendes örömömet megrontani, hogy mintha kevesebbet olvasnék, látnék, hallanék olyasmikről, hogy egy szocialista brigád kifestette egy öreg nyugdíjas lakását; hogy egy úttörőőrs elvállalta: reggelente fél liter tejet hoz fel az iskola közelében lakó magatehetetlen néninek. Humanitárius kötelességeinket immár nem individuális módon, hanem — a teljes közösségiséghez való átmenet időszakában — magasabb fokon, egy speciálisan ezzel a feladattal megbízott szerv, a tömegkommunikáció útján gyakoroljuk. Sajátos „kollektív felelősségtudat" jön így létre, amely az egyént megkíméli attól, hogy a kismamának átadja a helyét a

ellenes, illetőleg e kapcsolatok zökkenőire utal. Ám közvetítsen, ha a különböző szintű érdekek egymás mellett élésének koordinálása társadalmunk adott fejlettségi szintjén még egy ilyen mankót is megkíván. De ne helyettesítse néhányak számára a társadalmi gondviselést!

Szvák Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1978 DEC 9 1

1021

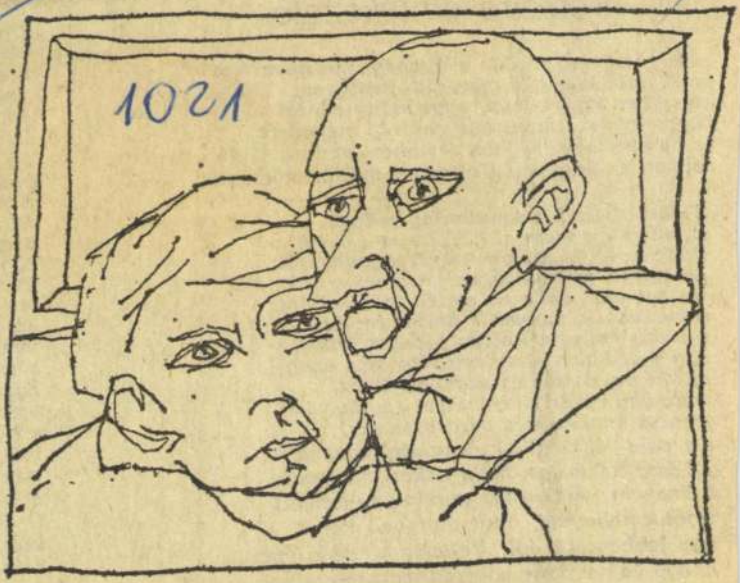

Szikszai Károly rajza

Voltai

Már őszi nap sütö
virágaim között a
ölemben régi köny
kerestem az iméni
s hamar megirni
címen az ünnepelt

Előbb afféle kis ta
prózát képzeltem e
komolyság és hum
amelyben tett a szó, és jó fegyverrel ér föl.
De egymást üzve az emlék és gondolat,
a mondatok, melyek a derült ég alatt
a tudat mélyein kelvén tudatra léptek,
úgy gördültek, akár egy régi hősi ének
egymásra rimelő és skandált sorai,
vagy egy vásári dal, melyet egy korai
francia énekes idéz vásárosoknak;
s a mélyből zendülő alexandrinusoknak
jól értett szövege, mely ekkor meglepett
a bennem készülő kis tanulmány helyett
saját emlékemet, mint álombeli képet
úgy lebbentette föl: Voltaire elémbe lépett,
ahogy kamaszkorom hajdanvolt hajnalán
ő lett a mesterem, sőt példám is talán.

egy vé
és szív
lett os
szobán
mikor
sőt: új
Hisz é
hisz C
s túlél
minde
mert n
S mikö
Ó, Kun
kinek
s én nö
nem is
eleve is

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Szikszai Károly
ÉLET ÉS IRODALOM

1978 DEC 9

1021

Szikszai Károly rajza

yes emlékek fénye hamarosan szé-esebb utat pásztáz. S mire a ham-vas Eötvös-kollégista kaposvári ba-átjával, az Operaházba jut, hogy ott Bartók és Johann Strausss ba-letteket nézzen, a magán-zene-hallgatás nézőtéri ízlés-ütközetté növekszik. Az olvasóban pedig olyanféleképp tágul az idő- és a tér, hogy már a vörösmellényes Gautier, a Cromwell bemutatóiá-nak asszociációja is belefér gondo-lataiba. De asszociáció nélkül is átváltozik a cím értelme, s a me-tamorfózis után már azt a küz-delmet jelenti, amely harminc éven át folt Bartók szellemi örök-ségéért, hazatalálásáért.

Nem tudom, mond-e annyit a fiatalabb olvasónak Fodor András írása, mint az én nemzedékemnek, amely ugyanazon az erkélyen szo-rongott Klempererért és Bartókért, ugyanazokat a cikkeket olvasta, ugyanúgy a valóságban élte át „az általános klíma elzordulását", mint én. Sőt, így ahogy Fodor összefüg-gésbe állítja, rendbeszedi, értelmezi „az örökség zárolása" majd a „vissza Bartókhoz" periódusok ese-ményeit. Ugyanaz, aminek tanúi és résztvevői voltunk, nekünk is mást, többet jelent, mint akkor. Azt an-nak idején nem tudhattuk, hogy

nyek között illúziós ha-
és elkezdett, másrészt E
gyén tulajdonképpen
szól, amiről érdemes és
ni; végül Bartók útján
gikusan és hittel jut el
zenéjének megítéléséhez,
falussy Józseffel együtt
tessen: „A hagyomány
zeumi tárgy, hanem alak-
nelmi folyamat..."

Szép könyv, hasznos k
zenész, aki végigolvassa,
kétkedve, Fodor András
sen elhiszi, amit a mai magyar irodalom nevében fogalmaz A zene hatalma című írásában: „Tanú-síthatom: költők, írók új és új raja indul olyan igyekezettel, hogy Bartók és Kodály örökségébe, a munkájuk nyomán föltárult nép-költészetbe, a tágabbra nyílt Kelet-Európába gazdagult lélekkel be-költözhessen, hogy aztán régebbi korok, távoli égtájak muzsikájába is megkapaszkodhasson.

És mert a líra kettős szimbóluma máig szóló igazság, hadd mondjam ki végül, szavak dalla-mával eljegyzett minden társam nevében: nálunknál jobban senki sem tudja, mit ér Magyarországnak és a világnak a zene hatalma."

mereg a tég s a p

süvít a kilőtt bol
szaladnak örömö

beléfagyunk a té
s buja járványai

mindig készülődr
sötét a dél akár a

rágható szúró vá
feneketlenül feke

sebzi ki homloku
míg elszántan eg

s úgy rohamozzu
csupasz történele

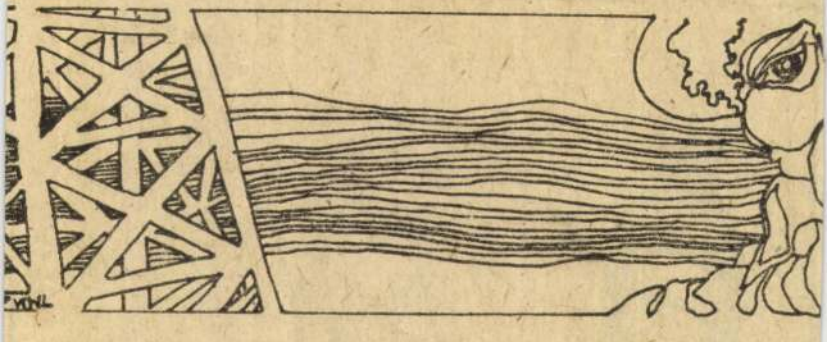

Kertész N. László: Szenvedély

SZÁRAZ GYÖRGY ROVATA

NAPTÁR

. . . Kell ez a bűvös dohányrúd, ez az áldozatfüst, szájadban ez a vad parázs.

KOSZTOLÁNYI

A dohánynak nemcsak ártalmas hatása van, de a gyógyászatban is szerepet játszik. Például a légy, ha dohányszelencébe zárjuk, megdöglik.

E TÁBORNAGY, XIX. sz.: „Mi a különb- és állat között? Egyetlen állat sem pipá-

E CHAPMAN, 1606.: „A dohány pompás élküle nem lehet meg a világ. A természet tja az ürességet, viszont annyi üres fej gon, így hát mit tegyen a természet, hogy ezeket az üres fejeket? Van-e alkalma- e célra a füstnél?"

R HÍRLAP, 1979. VIII. 8.: „Pipások vi- ságát rendezték meg az Egyesült Államok- ertesnek sikerült egy óra 33 perc 53 má- megállás nélkül pöfékelnie."

ZTHY ÁGOSTON: UTAZÁS ÉSZAK- BAN, 1844.: „A főnök nagyot szívott s az t reám fújta. Köhögni kezdtem, szemem orult, s már fel akartam kelni, mikor tol- m kiáltott, hogy vegyem el a pipát, szív- s a füstöt fújjam a mellettem ülőre. Meg nem, mert előttem álltak a lenyúzott fej- pipát tovább adtam, de már az egész rgott velem."

R IFJÚSÁG, 1979. 25. sz. OLTVÁNYI Az utóbbi idő egyik legérdekesebb mód- kaliforniai intézet dolgozta ki. Minden egyre gyorsabban kell elszívnia a ciga- páciensnek: egymás után nyolcat. »Rá- 10 centiméter távolságról meleg cigaret- nak rá. Az eredmények kedvezőek —, de ezeléskor sokan elájulnak."

. . . avagy a kezelés:

tágítja. Bizonyos i dohányos ember r

A skót tyúkszer mit tegyen, aztán számmal kisebb c

MAGYARORSZ gyárosok tudják, cigarettafüstnek s féleség vásárlásá emelték a filtere közben hagyták, nak, ártatlanabb,

MAGYAR IFJ T.: „A bizonyos r nyos *könnyű* ci kotinéhséges idős szívja le a füst két szokást az ú hívja életre, s m

A bíró hallgat mormogja: Igaza felmordul: Ennel odasúgja: — De igaza . . .

— Hm. Magán

PAUL HENTZ 1598.: „Az angol szívják, melyet Füstjét beszívják fújják orrlikaiko kát és káros ned

PEST MEGYEI G. P.: „A hörgh dohányos."

Dr. FÜSTI MC kórházi ágyon ol gét a mértéktele

MAGYAR SZÓ College of Physic garettával öt per életkora."

ESTI HÍRLAP, nyos olyan hely melyben cigarett elszívna egy ciga

— Uram, enge szól a nő a von

— Ó, csakugy szoknék róla.

A. P. KIRJU ben lévő magza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 NOV 24

Szikszai Károly
grafikusművész

1021

Szikszai Károly: Mutatvány

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 3

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szikszai Károly
grafikusművész

1621

ik a kert alatti kapu a töltés felé. Ide-
gen kertek között vezet a földút a Du-

appali és a levé-
latos oktatás az
feszítések mellett
emcsak a félév
rogramján dolgo-
n már a követ-
vet is tervezik.
agozat vezetőjétől
jövő szeptember-
elsőéves kezdheti
nányait. Várják a
lentkezését a hét

Elsősorban a szakr
gyak tanításához
szakemberek. A k
tanévtől javulnak a
feltételeink, elkészül
kola szomszédságába
új épület, amelyben
terem, laboratóriumo
nak helyet.

A jobb feltételek
bizonnyal kedvezően

Szikszai Károly illusztrációja

ényről is beszámol a „Nas
kran" idei harmadik száma.
z adást február 13-án, 19 óra
perckor a második csator-
án láthatják a nézők.

p. i.

zajna-
arti
zerelem

n Gabin-nek ugyan ez egy
i képe — a Két férfi a
osban című filmből való —,
a február 17-én 15.35
kor vetítendő Szajna-parti
relem című fiatalabb kori
jéből nem kaptunk fotót.
emek mozit azonban nagy
énnyel várják a magyar te-
zió nézői.

nez

vellő történet dallamait Csida Gizella, Kámán Katalin, Meláth Ottó és Wágner József énekelte, a pécsi Zeneművészeti Szakiskola kórusát és a pécsi Szimfonikus Zenekart a szerző, Horváth Mihály vezényli.

Talán első hallásra furcsa a cím, melyet Kovács Imre adott riportjának: Egy „krecli" bú-

hangzik el
szerb-horvát
ban. A zár
ban csütörtö
sít Kricskovic
napi magazi
tője Sarosác
hácsi Kanizs
zeum igazga
Székelyszab
német nye

Színház

Az író meghalt, az énekesnő eljön Pécsre

Párizsi sanzonest a színházi premier előtt

Figyeljük csak Boris Vian útját: egymondatos szenzációk sora. Például: Yehudi Menuhin volt a játszótársa. Megalapítja Párizs legelső gimnáziumi jazz-zenekarát. Aztán, 1936-ban, meg 38-ban mérnöki diplomájával filmforgatókönyvet ír és jazz-zenekarban trombitál. Megjelenik az első cikke a Jazz Hot című folyóiratban, s ekkor gyilkolják meg

botrány felhivja a franciák figyelmét: Boris Vian híressé válik. De hadd írjunk le még egy – ugyancsak egymondatos – történetet: a detektívregényíró 1957-ben a Philips hanglemezgyár igazgatója lesz.

Most a pécsiek is megismerkednek Boris Viannal, hiszen Szikora János, az Óriáscsecsemő és A per rendezője színpadra állítja A birodalom-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly,

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

grafikusművész

1980 FEB 10

1021

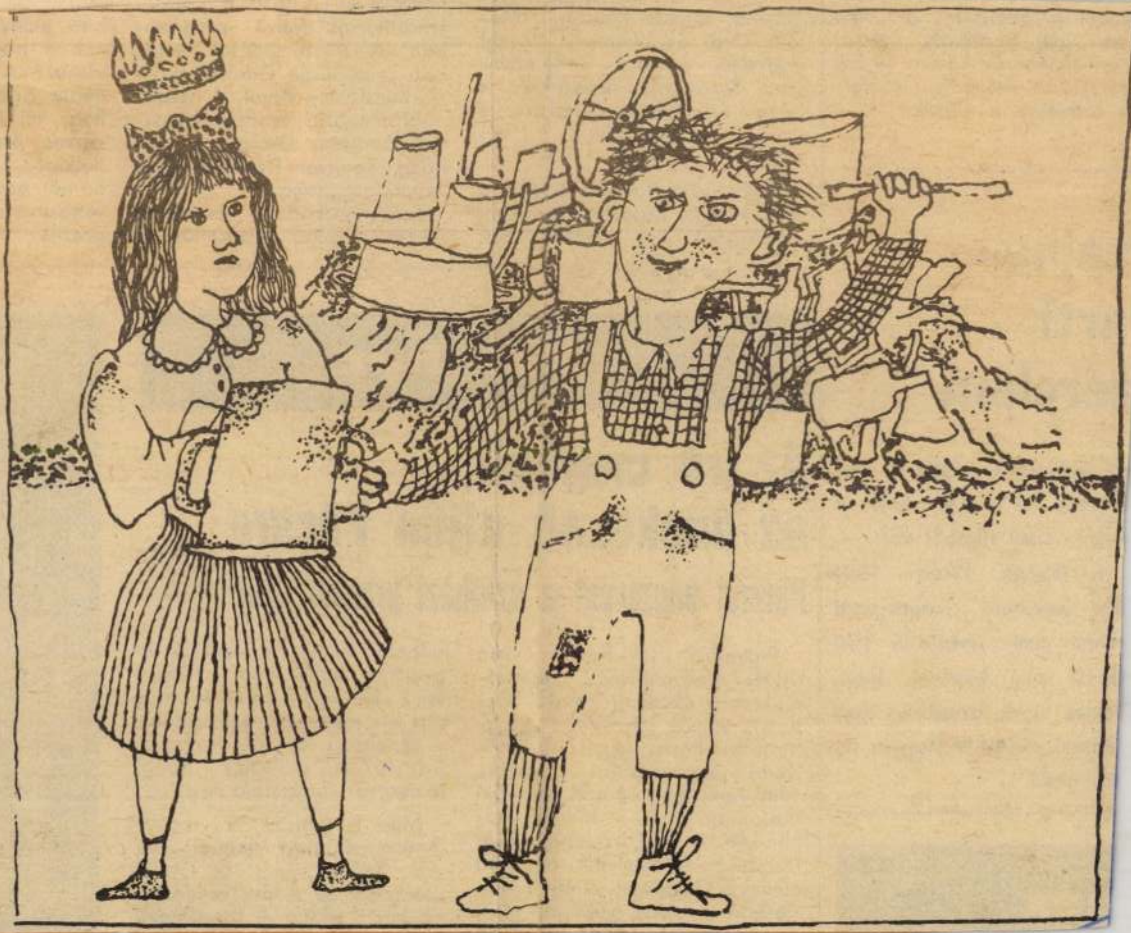

Szikszai Károly rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Szikszai Károly
1978 DEC 9.
1021

Szikszai Károly: Ady-illusztráció

csók a jegyváltás ára vagy nekirohanok egy fának, lesz, ami lesz. Valami ilyesmit mondott, de vigyorgott... azaz... elnézést... nevetett. Láttam, hogy csak heccelődik. Sokat stoppoztam én már, megismerem azt a fajtát, aki... Olyannak a kocsijába be se szállok.

L. M. mondja a bírósági folyosón, még az ítélethirdetés előtt:

— *Soha még szabálysértésem se volt. Arra sem emlékszem, hogy egy rendőr megbüntetett volna, mert a tilosban mentem át az úton. S akkor negyvenöt évesen ez a balné... Hogy az isten verné meg azt a pillanatot, amikor azt a lányt felvettem... Amikor arra járt a szerencsétlen. Nem szoktam stopposokat felvenni. Kiskatonákat, azt igen, meg ha érzem, hogy nem kéjutazásról van szó, hanem valami baj van. Akkor. Megérzi azt az ember a kerék mögött. De hogy ezt miért vettem fel, meg nem mond-*

ivott, én meg valami keserut... Már nem is tudom, hogy miért ittam... Otthon sem szoktam, csak ritkán. De akkor valahogy bennem volt az ünneplés. A húsz év. Mellettem ez a jópofa fiatal lány... És hazáig legfeljebb húsz perc. Koccintottunk. Igen, persze, hogy mondtam az évfordulót, azért is koccintott velem. S talán azért is fogadta el az italt. Mert láttam, hogy megkönnyezte a konyakot... Az egész tíz percig tartott, aztán vissza a kocsiba, nyomás hazafelé.

A sértett: Igenis, kérem tisztelettel.. Igenis ott ültem az árokparton, mert hogy fájt a lábam. A jobb lábam fájt, kérem tisztelettel, mert hogy reumája van a jobb lábamnak. Azért is nem dolgoztam aznap a téeszben, mert mint mondtam, kérem tisztelettel, nagyon hasogatott a jobb lábam... Valószínű az időjárás-változás lett volna... Igenis, kérem tisztelettel, nem jósolok... Még vagy öt kilométerre

egy újj
hoz...
lán csa
tózni a
igen...
től tart
féldecit
ribb az
séges..
tudok
hogy b
lett volna. De hát mindig, minden
hez kell egy különösebb ok?

●

A sértett nem azért ült az árokparton, mert reumás volt. Az is kétségkívül beigazolódott, hogy soha nem is volt reumás, inkább gyakran részeg. Aznap is, ahelyett, hogy munkára ment volna — a D.-i termelőszövetkezetben dolgozott udvarosként —, már kora reggel a faluszéli kocsmába tért be,

itt, akar csak ta
kis ügyben is, ha
tanulhatott szemb
val. Vagy legalább
tott valami olyasm
lehet megtanulni:
ember, minden tet
minden pillanatáér

L. M. mondja a
még az ítélethirdet

— *Egyszerűen*
történt akkor vel

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVÁNOVICS MIKLÓS, helyettes főszerkesztő: FARAGÓ VILMOS
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Széchenyi utca 1. Telefon: 310—920, 310—928, 310—929; 14 óra utár
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLAT, Budapest VII., Lenin krt. 9—11. Levélcím: 1906 Postafiók 323. Telefo
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató 78—5119 Szikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÖNDES
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi (Budapesten kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél. Külfö
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat H—1389 Budapest. Postafiók: 149
Előfizetési díj: egy hónapra 10 forint, negyedévre 30 forint, fél évre 60 forint, egész évre 120 fori
INDEX 25 244
HU ISSN 0424—8848

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szikszai Károly,
grafikusművész

DÉL MAGYARORSZÁG

1980 FEB 1 0

1021

Kismesterek

Eredet

„Tessék! Nézelődik?
elődjön, van itt m
zépség, lehet mit nézni igazán,
ert ilyet úgysem lát seholsem,
ehet akár az egész országba,
iztos! Mit gondol, honnan ide
em jönnek? Még szombathelyi-
is voltak itt, meg belgrádiak,
izony! Mondták is nekem, amió-
én eljöttem onnét, senki nem
inálja eztet a szép virág. Ha
ága tudná, mit hagytam ott!
ész vagyont, jó üzletet minde-
stül. Otthagytam, mert féltünk
esanyámmal. Ide menekültünk
háború végén Szegedre, csak
y minden nélkül, de hát a tu-

megtanuljam, hogy [illegible]
kitanítani. Hát nem fizettünk,
miből fizettünk volna! Megtanul-
tam magamtól! Vágtam, hajto-
gattam, aztán tudtam. Nem is
vettem én soha fel inast, vagy
tanulót vagy minek hívjákot. Ta-
nulja meg maga, aki akarja. Úgy
sem tudja! Ha én itt abbahagy-
om, nem lesz Szegeden művi-
rágkészítő, kivesz ez a szép szak-
ma. De mit bánom én, ha kivesz,
kivesz, nem igaz?

Pedig de sokan ismerik a Baál
Magdolna üzletét, de sokan be-

SZIKSZAI KÁROLY ILLUSZTRÁCIÓJA

1021

Szikszai Károly: Gondolatok

ÁRA: 2,50 FT

mennyi igekötős alakot.) És van, ugye, a *tűnik* igekötő nélkül, egymagában.

Az a kérdés, L. L. melyik igekötőre gondol? Mert nem világos. Mindegyikre? Ha az „el"-re, akkor — nem ellenkedem. De ha a „fel"-re...

Hadd idézzem egyik szeretett költőmet, Juhász Gyulát:

„*Tűnt* ifjúság arany ködében, — A régi réten, — Felém csapongó pillangókra vártam..." — írja a Pán sípjában. „*Tűnt* Anna, aranyház, — Te drága csoda..." — szólítja meg a tovatűnt kedvest. (No lám, még ilyen is van: *tovatűnik*!) „*Tűnik*, múlik egy emberöltő — S én maradok a falusi költő..." — sóhajt a Vidék című versben.

Azonos értelmű a „tűnik" a a „föltűnik"-kel?

Jelentheti egy ige önmaga ellenkezőjét is?

Ha igen, akkor az idézett mondatokban nyugodtan szerepeltethetnénk az utóbbit. Tessék megpróbálni.

Milyen különös — és milyen természetes! —, hogy az egész

A lelke rajta, aki használja. Csak afelől ne kívánjon meggyőzni, hogy jót tesz vele.

Talpára kell állítanunk a világot!

Miért használjuk a „múlik" igét pozitív értelemben? Hiszen a szó az ellenkezőjét mondja. „A boldogság rajtunk múlik" — hallom. Megette a fene azt a boldogságot, amelyik múlik. Miért írják lapjaink, hogy valami „akut", amikor aztán a dolgok magyarázata közben kiviláglik: „krónikus", vagyis: „idült" gondról van szó?! Miért használjuk egyre gyakrabban az „eredő" főnevet „forrás", „ok", „eredet", értelemben, holott az „eredő" az „összetevők" végeredménye?

Miért mondjuk tehát, miért írjuk a „föltűnik" helyett azt, hogy „tűnik", amikor merőben az ellenkezőjét jelenti?! Holnap azt mondjuk a jobb kezünkre: ez a bal kezünk. Az sem lesz nyelvromlás?

Dalos László

Nem valószínű, hogy
a tényeknek a tudatában
nuló lelkesedne a latin n
különösen, amikor azt lát
a könnyebben elsajátítha
sajátítása esetén lényeges

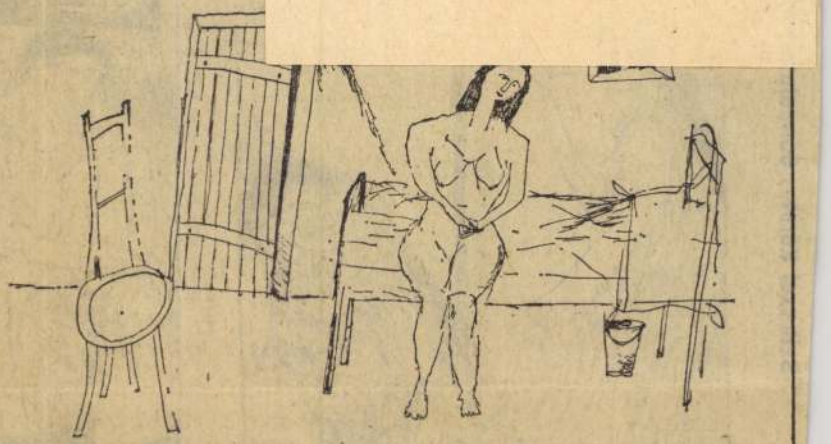

Szikszai Károly: Illusztráció

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szikszai Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 JÚN. 28.
grafikusművész

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

papi ár, bár tud oly
zomszéd utcában ez
De hogy ott mi van . . .
Később hallom, Mel
gyermekfelügyelői tev
nert ezen a környéke
meglátogatom. Mondj
Sokat röhögtünk rajta, amikor éne-
kelt. Kedvenc szokása volt, és azt
gondolta, a gyerekek is élvezik az
áriáit." Az emlékező jelenleg hato-
dik osztályos fiú, három évig ven-
dégeskedett naponta Cs.-éknél.
Igaz, ennek már hat éve, lehet,
hogy azóta már áriázni sincs ideje
a néninek.

◇

— Szerezzen be néhány gyermek-
vers-kötetet, talán hozza ki a
könyvtárból a Tanítsuk a kisbabát!
című használható ismeretterjesztő
könyvet — ajánlottuk Eta néninek,
D. községbeli jóismerősünknek,
amikor úgy döntött, ezentúl gyer-
mekgondozással egészíti ki jövedel-
mét. Ötvenhat éves, egyedül él. Az
utóbbi években minden idejét ki-
töltötte anyjának, aztán apjának
ápolása. Az idős szülők hosszan
betegeskedtek. Eta asszony öt test-
vére nevében — és a szülői ház
örököseként — viselte gondjukat.
Az öregek halála után egyszerre
túl sok lett az ideje. Mihez kezd-

ilyen gyorsan ez a Gabor. ...
furcsállotta, hogy olyan puha
pufók, nem izmos, rugalmas, min
annak idején testvérei.

Kiderült: a határozott igény
néni saját családját élelmezte
rendelések révén, a gyerekeket ne
gyedosztályú koszttal látta el. Tej
bedara, mézeskeksz, almakompót
szörpös tea. A tömény szénhidrát-
koszt, persze, hizlal!

Mi történt a véletlen-segített
leleplezés után?

Jucika néni — ismerősöm finto
rogva, de megszokásból becézi —
többet nem vállalt gyerekőrzés
mondván, hogy felőrölte az idege
a gyerekzsivaly. Bizony, megpró
bálhatta az idegeit — az, amit
kárvallott szülőktől hallott! Nem
csak a szemrehányás tartalma, d
hangereje miatt is. A kiadós beo
vasáson kívül másfajta elégtéte
persze, nem jutott a szülőknel
Hová is fordulhattak volna pana
szukkal?

— Úgy kezdődött, hogy délutá
nonként kiültem a játszótérre kö

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkes
Szerkesztőség 1054 Buc
KÉZIRATOKAT ÉS
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT ig
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a
Könyv- és
Előfizetési

Szikszay Károly

Szikszai Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli.28.
XXIII. évf. 30. sz. 2. lap.

reggel felkeltem vizet húztam a vályúba
vetettem a lovaknak megfejtem a tehenek
megnyírtam a juhokat kihajtottam a kecs
megtömtem a libát csalánt vágtam a kiska
tengerit morzsoltam a tyúkoknak mosléko
a malacoknak csontot löktem a kutyának
töltöttem a macskának Ő nagyot ásított ki
az álmot a szeméből és szólt: Szaporodjatok
sokasodjatok és töltsétek be a földet

Hatodik nap

fájások ébresztettek megszültem magzatomat
megfürösztöttem bepólyáltam és megszoptattam
Ő föléhajolt hagyta hogy a kis kéz megszorítsa
az ujját képmására mosolygott és látá hogy
minden amit teremtett vala ímé igen jó

Hetedik nap

gyereksírásra ébredtem gyorsan tisztába tettem
megszoptattam és elcsitult Tüzet raktam
kiszellőztettem felhoztam az újságokat meglocsoltam
a virágokat óvatosan letörölgettem megcsináltam
a reggelit A kávészagra felébredt bekapcsolta
a rádiót rágyújtott és megáldá a hetedik napot

kos birodalmi

ként, hogy melyek a számára progresszív és hasznos egyéni viselkedésformák, illetve melyek tekintendők retrográdnak és haszontalannak. Azt hiszem, e tisztázás a társadalomtudományok súlyos adóssága, *Lucien Séve* magyarul is megjelent monográfiáját, a *Marxizmus és személyiségelméletet* leszámítva, alig találunk hozzá irodalmat.

Nálunk a társadalom szinte minden tekintetben a közösségi elvet vallja, s talán éppen ebből adódik a személyiség szuverenitásának megítélése körüli tétovaság. Hiszen a közösség és az egyéniség látszólag ellentmondó fogalmak! Rákosy Gergely mesélte, hogy az ötvenes években összehívatta a megyei párttitkár a területen élő tollforgatókat, leültette őket egy hosszú asztalhoz, jobbra a költőket, balra a

hoz. Nem akarom itt most felsorolni az aggasztó jelenségek tömegét, melyek a minket körülvevő tárgyak oldaláról szorítják uniformisba a személyiséget, unalomig elcsépelt téma, hogy lakásunk, bútorunk, sőt kultúránk (tévé!!!) ijesztően egységesedik, másként: szürkül. Maradjunk a személyiség társadalmi megítélésénél, az sokkal fontosabb és fájóbb.

A közösségi elv teljes félreértése, ha a szokványostól eltérő magatartású embereket eleve közösségellenesnek minősítjük. Az ember lényegéből fakad a különbözés vágya, s abban én nem találok kivetnivalót. Hányszor tűzték tollhegyre a humoristák, hányszor vették nyelvükre az önjelölt erkölcsbírák a maszek lángossütőt (a benzinkutast, a parkettacsiszolót, a butikost stb.), aki nyugati csodaautót vesz magának, csakis azért, hogy a töb-

ÁRA: 4,– FT

OFIGYELŐ

PEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
ON: 387-748, 340-726

S IRODALOM

C 9

Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly rajza (részlet)

KALÁSZ MÁRTON:

Mélyen

Úgy kivirulok, akár a csalódás
csalán-mezeje; isten napja süt,
én sötétedem benne, átmelegszem —
nem a kigyót várom, keresztül-
siklik ő rajtam mindig, dupla-ágú
nyelve hegyén parányi kuncogás
egyensúlyoz; én a rózsát
várom, hús, vér rózsáját most már
széjjelnyílni
s aláereszkedni: fonák szerelmem
így vár; míg fülök, halk sikolyban
számlálatlan érintésem beteljesül —
s lélegzem mélyet, a növény erősebb;
kisértőm, a kigyó ide vihog,

„Valék vakmer
minden lefekv
ej, gondolom, n
tréfát űzzek! s
erről megismer
akadnál fa-vill
reggel asztalná
kuncognak: ki
nagy ösvényt
állván tükör e
szemberiad ve
koporsó, tudo
hogy öreg idő
egy idegensza

híros mondását a gyormek zenei nevelésének elkezdéséről: kilenc gyárat, a csomagolót és az iroda- épületeket helyezte el, *Pernoderie-*

Szikszay Károly

Szikszay Károly: Barátok

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 7. XXIII. évf. 14. sz. 5. lap.

daly-módszer
nemzedékek
és akinek sz
tüktet, az fo
vészet iránt.
Miben ma
kultúra, új é
dásában. A k
gult, nemcsak
hanem azok
tást és a köz
mi égtájunk
gyon is földi
zük ki, hogy
S nehogy fél
elérendő életf

(Zárszó, tal
Sok fejlődő o
döttek erre a
ból dohánygy
nos és könyv
ból vegyésze
szövőgyáros,
szágokból és
ból, Irakból,
Kenyából író
szek, építész
mondhatom,
bennünket ké
az életforma,
Újra fel kell
egyrészt mily
lunk rövid, t
vű tájékozta
részt, milyen
olyan drága
lyek kielégíti
mutatási igén
laszolnak a
amelyekre ál
szágokból, és
tást" tekintet
pen tőlünk k
laszt.

amikor az el-
átok, dávoria,
núsítás kíséri,
t képzel egy-
ögé. Óvatosan
nekem nagyon
attá vált irra-
ly tudás-sejte-
onja régi mű-
értve a nép-
kció világos: a
iszolgáltatott-
tikényszeríti a
-nemvolt idill
zlán és a bá-
zett az éden-
mberek kivé-
gymást, a re-
lőfürttel min-
t ajándékozta
vezérigazga-
felmossák az
esz az ábrán-
ó dolog volna
i, hogy akkor
ttak (a hábo-
llíthatom: po-
szekrény, vil-
sirke, s a lo-
lvasással gyó-
kkor segített,
meggyógyult
szetesen nem
nosztalgiáját.

olvasom mű-
n, hogy egyik
plomunk épí-
árnak rendki-
szati, statikai,
i voltak, jelké-
a Nap mozgá-
, hogy a nap-
időpontokban
ográfiai sor-

úszták meg, akik elszántan vadásznak a modernség és haladás hívére. Pedig még a rossz műveket sem üldözi nálunk a törvény, a viták is rendszerint elvi általánosságok között cikáznak, ahelyett, hogy elővennék a művet, ami vagy dicséri vagy nem dicséri mesterét, ám értékét azzal soha nem lehet mérni, hogy szerzője „megúszta-e" vagy sem. Tapasztalataink, sajnos, arra intenek, hogy általában a gyatra művecskék szerzői is megússzák, nemegyszer a jószándékú kritika ellenében is, mert kvalitás és alkalmi szükséglet, ízlés és ismeret nem találkozik mindig.

A fogalmak többször összekuszálódhatnak, érték és felhasználhatóság, pillanatnyi hatás és maradandóság cserél néha helyet, s tanúi vagyunk annak is, hogy a felidézett és lemásolt múlt a vele azonos érték képzetét szeretné kelteni, miként a divatba jött ál-habán kancsók példázzák. Jószándékú fiatalok nehezen szerzett lakása gyakran vásári kacattal van tele, kiürült pálinkás flaskóknak, ötlettelen plakátoknak, képeslapok színes címoldalának kellene esztétikai izgalmat keltenie, s közben az érzelmi elszegényedés jeleként a szerelemből is elillan az esztétikum, nem maradva más, csak az, amit a bölcs Marcus Aurelius bizonyos szervek összedörzsöléséből származó nedvkiválasztásnak nevez.

Az élet minősége a megszerezhető esztétikai fogékonyság kérdése is, s nemcsak önmagát, környezetét is szegényíti az, aki beéri az alkalmival és múlékonnyal. Számomra meg-megújuló csoda, amikor a

NYELV

Néhány héttel ezelőtt az *emberközpontú* és a *nyelvközpontú* szemléletről írtam, azt próbálván bizonyítani, hogy nem a (régi) nyelvközpontú, hanem az (újabban egyre inkább érvényesülő) emberközpontú szemlélet és módszer segíthet bennünket a nyelvi jelenségek jobb *megértésében* és a helyesség szempontjából való *értékelésében*. Az emberközpontúság elsődlegességének szemléltetésére bemutatott példák sorát még alaposan bővíteni lehetne. Lényegében ezt a célt szolgálja az itt következő néhány gondolat is.

•

A nyelv, nyelvhasználat, stílus — nem mondok vele újat — jellemző az emberre, arra a korra és helyre, amelyben s ahol az ember él vagy élt. A nyelvnek, nyelvhasználatnak tehát korjellemző, kormeghatározó szerepe is van. Leegyszerűsítve a kérdést, azt mondhatnánk, hogy a mai embert korunk nyelve, a múlt századi embert a múlt század nyelve, a reformáció korának emberét a reformáció idejének nyelve jellemzi és idézi fel hitelesen. Ami azt is jelenthetné, hogy — mondjuk — a honfoglalás vagy a XVI. század emberének hiteles ábrázolására csak

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 JUN 8

Szikszai Károly,
grafikusművész

1021

Szikszai Károly rajza

teremtés" — a csillagok korántsem egyidősek!

Talán a könyv 18. és 19. fejezete a legizgalmasabb. Az előbbiben már az *egész Világmindenség fejlődéséről* olvashatunk, az utóbbi pedig azt a mindenkit érdeklő kérdést veti fel, hogy vajon létezik-e, vagy létezhet-e *élet más égitesteken is*. A szerző itt talál módot arra is, hogy híressé, vagy talán inkább bizonyos értelemben

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1978 DEC 9

1021

Szikszai Károly:
Bejárat Sodomába

napok

eg elalszik, mert a többség fe-
ete-fehérben nézi a műsort, s
gy az arany is szürke. Ami pe-
ig abszolút tévedés: a Rege a
sodaszarvasról felolvastatása —
erekhangon. Nem lehet végig-
allgatni.

Hát ennyit a fenntartások mű-
jából. Az igazsághoz tartozik,
gy a fejfafaragók epizódja fil-
es remekmű, hogy a nyolcadik
sz képanyaga lebilincselően ér-
kes, hogy az inzertek néha rop-
nt ötletgazdagok, hogy az egész
rozat népzenei ritkaságok való-
gos tárházát vonultatja föl —
yszóval, hogy a műsor, hibái-
l együtt, a tévé legjelesebb
llalkozásai közé sorolandó.
ékely Orsolya rendező pedig
m egyszerűen korrekt módon,
nem helyenként bravúrosan
lotta meg a feladatát. Ami a
rtalmi kérdéseket illeti, kissé
bozva mondom, talán nem ár-
tt volna — akár csak érintő-
gesen — kitérni egypár tévesz-
ére, úgymint sumer-magyar
ntinuitás és hasonlók. Mégjob-
n kidomborítva azt, ami
yébként helyet kapott a mű-
rban, hogy tudniillik Anony-
us és Kézai korában még ért-
tő volt, ha az ideológusok emi-
en-amolyan kontinuitás-elmé-
kkel próbáltak jogos vagy jog-
lan dolgokat igazolni, de ugyan-
a huszadik században politikai
lettantizmus. Az pedig, hogy né-
l még megtalálhatók a közép-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 348-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1978 DEC 9

1021

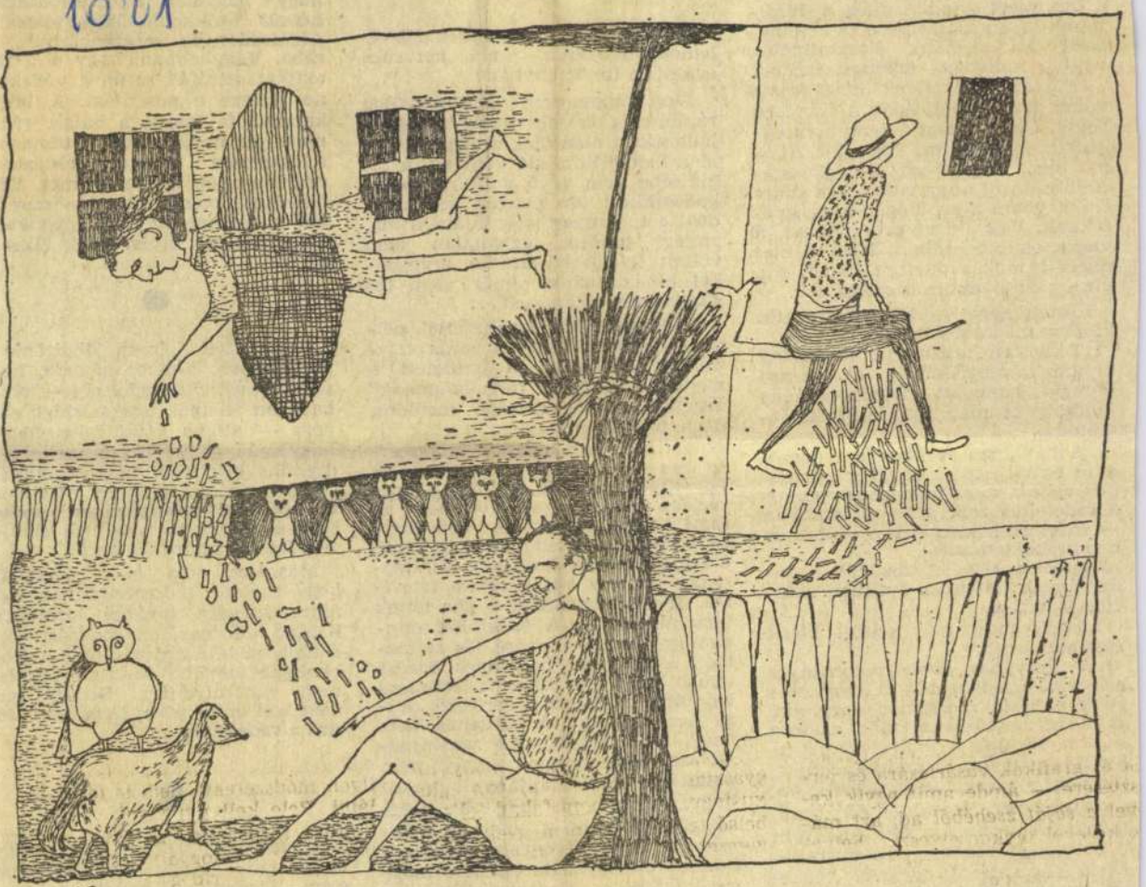

Szikszai Károly: Kertben

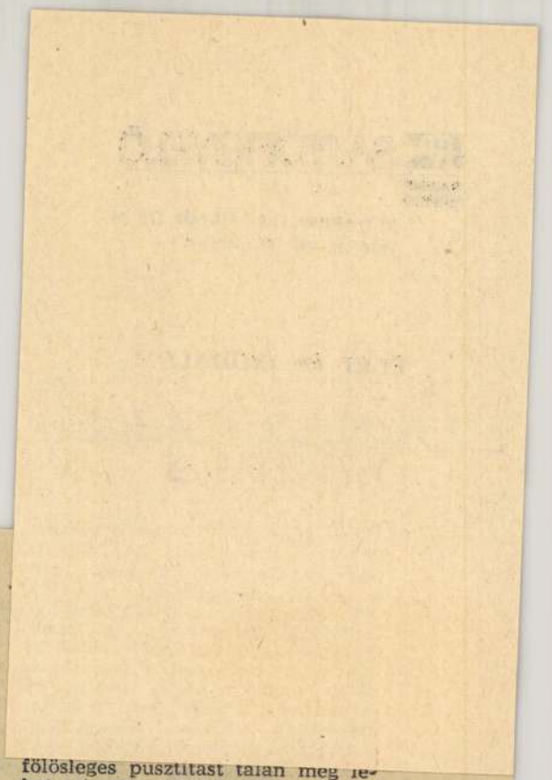

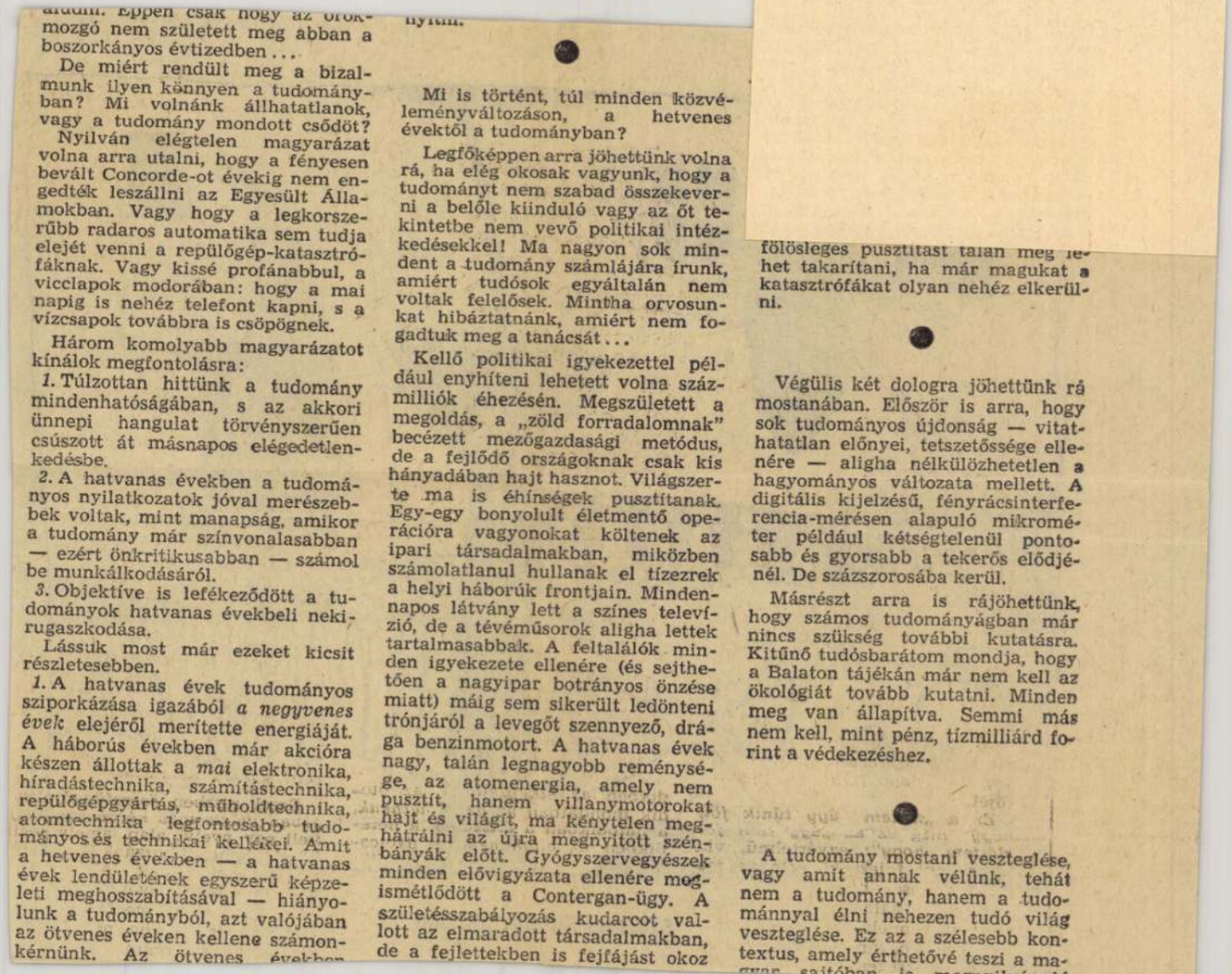

aludni. Éppen csak hogy az örökmozgó nem született meg abban a boszorkányos évtizedben...

De miért rendült meg a bizalmunk ilyen könnyen a tudományban? Mi volnánk állhatatlanok, vagy a tudomány mondott csődöt?

Nyilván elégtelen magyarázat volna arra utalni, hogy a fényesen bevált Concorde-ot évekig nem engedték leszállni az Egyesült Államokban. Vagy hogy a legkorszerűbb radaros automatika sem tudja elejét venni a repülőgép-katasztrófáknak. Vagy kissé profánabbul, a vicclapok modorában: hogy a mai napig is nehéz telefont kapni, s a vízcsapok továbbra is csöpögnek.

Három komolyabb magyarázatot kínálok megfontolásra:

1. Túlzottan hittünk a tudomány mindenhatóságában, s az akkori ünnepi hangulat törvényszerűen csúszott át másnapos elégedetlenkedésbe.

2. A hatvanas években a tudományos nyilatkozatok jóval merészebbek voltak, mint manapság, amikor a tudomány már színvonalasabban — ezért önkritikusabban — számol be munkálkodásáról.

3. Objektíve is lefékeződött a tudományok hatvanas évekbeli nekirugaszkodása.

Lássuk most már ezeket kicsit részletesebben.

1. A hatvanas évek tudományos sziporkázása igazából *a negyvenes évek* elejéről merítette energiáját. A háborús években már akcióra készen állottak a *mai* elektronika, híradástechnika, számítástechnika, repülőgépgyártás, műholdtechnika, atomtechnika legfontosabb tudományos és technikai kellékei. Amit a hetvenes években — a hatvanas évek lendületének egyszerű képzeleti meghosszabításával — hiányolunk a tudományból, azt valójában az ötvenes éveken kellene számonkérnünk. Az ötvenes években

nyitni.

●

Mi is történt, túl minden közvéleményváltozáson, a hetvenes évektől a tudományban?

Legfőképpen arra jöhettünk volna rá, ha elég okosak vagyunk, hogy a tudományt nem szabad összekeverni a belőle kiinduló vagy az őt tekintetbe nem vevő politikai intézkedésekkel! Ma nagyon sok mindent a tudomány számlájára írunk, amiért tudósok egyáltalán nem voltak felelősek. Mintha orvosunkat hibáztatnánk, amiért nem fogadtuk meg a tanácsát...

Kellő politikai igyekezettel például enyhíteni lehetett volna százmilliók éhezésén. Megszületett a megoldás, a „zöld forradalomnak" becézett mezőgazdasági metódus, de a fejlődő országoknak csak kis hányadában hajt hasznot. Világszerte ma is éhínségek pusztítanak. Egy-egy bonyolult életmentő operációra vagyonokat költenek az ipari társadalmakban, miközben számolatlanul hullanak el tízezrek a helyi háborúk frontjain. Mindennapos látvány lett a színes televízió, de a tévéműsorok aligha lettek tartalmasabbak. A feltalálók minden igyekezete ellenére (és sejthetően a nagyipar botrányos önzése miatt) máig sem sikerült ledönteni trónjáról a levegőt szennyező, drága benzinmotort. A hatvanas évek nagy, talán legnagyobb reménysége, az atomenergia, amely nem pusztít, hanem villanymotorokat hajt és világít, ma kénytelen meghátrálni az újra megnyitott szénbányák előtt. Gyógyszervegyészek minden elővigyázata ellenére megismétlődött a Contergan-ügy. A születésszabályozás kudarcot vallott az elmaradott társadalmakban, de a fejlettekben is fejfájást okoz

fölösleges pusztítást talán meg lehet takarítani, ha már magukat a katasztrófákat olyan nehéz elkerülni.

●

Végülis két dologra jöhettünk rá mostanában. Először is arra, hogy sok tudományos újdonság — vitathatatlan előnyei, tetszetőssége ellenére — aligha nélkülözhetetlen a hagyományos változata mellett. A digitális kijelzésű, fényrácsinterferencia-mérésen alapuló mikrométer például kétségtelenül pontosabb és gyorsabb a tekerős elődjénél. De százszorosába kerül.

Másrészt arra is rájöhettünk, hogy számos tudományágban már nincs szükség további kutatásra. Kitűnő tudósbarátom mondja, hogy a Balaton tájékán már nem kell az ökológiát tovább kutatni. Minden meg van állapítva. Semmi más nem kell, mint pénz, tízmilliárd forint a védekezéshez.

●

A tudomány mostani veszteglése, vagy amit annak vélünk, tehát nem a tudomány, hanem a tudománnyal élni nehezen tudó világ veszteglése. Ez az a szélesebb kontextus, amely érthetővé teszi a magyar sajtóban is megnyilvánuló

...ler másik fele?

...dig szi-
...szándé-
...általá-
...mkrétan
...ddig is
tették
az úgy-
tehát
...k és a
...ék inté-
Gábor
...nze? cí-
rodalom
nem a
...ért vele
n sérte-
kívánok,
...s tényе-
...mentár
n azért,
an erre,
elessége
...sségtel-
szetesen
...ékoztat-
. Szíve-
Mocsár
...dul, de
...ek után
...tezésére,
...y másik,
...etése.
az át-
...erződést,
...százezer
...ogait és
...rója el-
...n levő
...atlanke-
...lepetés,
...ajdérért-
...alázta
...utfo-
...ját ma-
...t.
Biztosí-
B-tagok
középén

is. Mellesleg megvádol egy orvost is táppénzcsalásban való közreműködésért.

Tények: 8 napi kórházi ápolás után 500 forint, 28 napos kórházi ápolás esetén további 500 forint, legalább 56 napos folyamatos kórházi ápolás esetén további 500 forint jár. A fentieken kívül 28 napos folyamatos táppénzes állomány esetén 500 forint.

Az író újra tévedett tehát, mert 28 nap után biztosítottunk 1500 forint térítést kapott, és nem kellett kivárnia a 30 napot. Megint egy téves információ! Kár.

4. Az *alapdárdos* (nem dárdás!) emberke pénze közpénz, és azzal takarékosabban kell bánni. De nem az ügyfelek, a biztosítottak kárára. Ha erőteljesebb a tájékoztató tevékenységünk, s a cikk írója érdeklődőbb, jobban igényli a pontosságot, akkor az a félretájékoztató cikk sem jelenik meg. Mert a biztosító számára felelősségteljes munka a társadalom tájékoztatása, a biztosítási kulturáltság növelése érdekében. De elgondolkoztató, hogy az említett cikk írója vajon milyen felelősséget ismer?

A biztosító „ígéretet" ad el, így nem lehet összehasonlítani sem a cipővel, sem a cipőbolttal. Éppen ezért intenzívebb reklámra van szüksége, mert ma még nem az a jellemző, hogy biztosítás megkötéséért sorba álljanak. A biztosítás ma még nem mindenki által felismert szükséglet.

Az Állami Biztosító propaganda és reklámköltsége 10 év óta nem emelkedett, csak az ezzel foglalkozók hatékonyabban pontosabban dolgoznak. Hogy mennyire kerül egy perc reklám a tévében, az újságokban egy hasáb 10 milliméter hirdetés? Két telefon és bárki pontosan megtudhatja.

Szikszay Károly

Élet és Irodalom, Bp. 1979.
Szikszai Károly: Mutatvány
aug.11.XXIII.évf. 32.sz
2. lap.

ÉLET ÉS
IRODALO
IRODALMI ÉS POLITIKAI

BERTHA BULCSU:

HAVÁRIA

Szombaton, 1979. augusztus 4-én délután a természet szétrobbantotta a napolajillatú, gumimatracról locsikáló, sörhabos, csónakázós balatoni idillt. A viharnak nem volt előszele, minden átmenet nélkül lecsapott és szétmarcangolta a tájat.

— Éppen a fürdőruhákat terítettük ki, amikor teraszunk előtt kettéhajlott a nyírfa, a diófáról ágak

tán láttam, hogy nem gőzölög, hanem porzik, a szélerősség elérte a 9-es Beaufort fokozatot, de az egymást követő széllökések a száz kilométeres sebességet is meghaladják. Szemes és Szepezd között, a víz fele táján a hullámok egy felborult vitorlást forgatnak, emelgetnek. Balaton 18-as műanyag hajónak nézem. Újra és újra állí-

hajó.
szerű
vízen,
tán ú
rökre
az eg
embe
húz e
felfed
nesen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1978 DEC 9

Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly: Ady-illusztráció

TÖRŐCSIK MARI ELMESÉLI A JÁNOS VITÉZT

Nagyban tart már a karácsonyfa-vásár. Amerre látunk, halomban a fenyő, rövid, hosszú, ritkás szálú, bozontos ágú, halványzöld, mérges zöld, előkelően ezüst. Lehet válogatni, van miből! S mint minden karácsony előtt, a borúsan szemetelő esőben, pilinkélő nedves havazásban, rosszkedvű ködben szorosra kötözött fával sietnek haza a

félsz — hátha ott ragadt véletlenül egy közrendű angyal! Ez óvatosságra intett, sorban, lábujjhegyen indultunk befelé a csengettyű és a zenélő doboz szavára. Elénekeltük a Mennyből az angyalt, majd ahogy a tisztesség kívánta: imádkoztunk elholt szeretteinkért. És csak aztán usgyi — mi a kriszkindli?!

Az idei karácsonyfa alatt —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1978 DEC 9.

Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly rajza

Rochefoucauld-t hitték szerzőnek). A mai olvasó ámulata legalább olyan nagy, mint a kortársaké. „Columbusi tett" — mondja Szerb Antal, a világirodalom legnagyszerűbb jelenségét, a lélektani regényt, „későbbi korok nagy és gyönyörű rögeszméjét" köszöntve benne.

A *Clèves hercegnő* igazi tartalmát jónéhány burok rejti, s az olvasónak, bár a könyv vékony — kisregénynek mondanánk ma —, nemcsak szabad, fogékony szellemre, de türelemre is szüksége van, hogy lefejthesse a burkokat. A hosszan elnyúló bevezető rész *történelmi krónika*, fegyelmezetten csillogó és fegyelmezetten unalmas előadásban. Bele lehet ugyan feledkezni a szép Diane de Poitiers, meg II. Henrik, meg az 1500-as évek királyi udvarának krónikájába, ám a nagy belefeledkezés közben lassanként lényegtelenné válik az eseménytörténet és ele-

kus világból, honnan a regény hősei nem, de maga a mű szárnyalva kiszabadult.

★

Mindannyian szeretnénk mindent odadobni egyetlen érzésért. Nagy, rettenetes, féktelen gesztussal. Csakhogy olyan unalmas, szürke és üres az életünk, hogy még odadobni sincs nagyon mit. Arra a „nagy érzelemre" is reménytelenül várunk — idő múl-

A könyvet, mint alakjait, könnyed természetesség hatja át, libbenő derű, s közben minden fordulatot, minden szót besugároz a szerelmi rabszolgaság pusztító vágya. Ezzel Prévost nagyon messze, Proust művéig mutat előre. De a *Manon Lescaut* ringatóbb, vigasztalóbb, mint *Az eltűnt idő nyomában*. Swann Odette mellett, vagy Marcel Albertine közelében csak a becsapottság, a megalázottság, az önfeladás keserűen mazochista

M. SZABÓ GYULA RIPORTJA

MAGYAR A

A megyei lap apróhirdetései között tallózom. „Eladó százhatvan négyszögöl gyümölcsös. Beépíthető." Mellette a másik: „Vennék beépítetlen hétvégi telket. Cím a kiadóban." Az egyik szabadulni szeretne a földtől, a másik pályázik rá. Bizonyára megtalálják egymást.

Eszembe jut Terka néni esete. Másfél esztendeig minden szerdán becsoszogott a járási hivatalba. A tanács ugyanis sportöltöző építéséről határozott, s ehhez másfél méteres darabot kisajátítottak Terka néni telke végéből.

— Van ott, kedveseim, annyi haszontalan terület. Arrébb is rakhatnák — próbált sírósan mecénást keresni ügyéhez.

A fiatal előadók megmosolyogták.

— Már az útiköltség többe lehet, mint amennyit az a nyúlfarknyi föld ér. Miért ragaszkodik hozzá? — érdeklődött egyikük.

Az öregasszony halkan rebegte:

— Anyám jussa volt, szegénnyel ketten törtük fel... Tavaly annyi zöldség termett azon, hogy még piacra is vittem belőle!

Harminchárom év alatt hazánkban csaknem 800 ezer hektárral csökkent a mezőgazdasági termőterület. Erdőtelepítés, város- és községfejlesztés miatt, az ipartelepítések következtében, de számottevő veszteséget okozott a pazarló földhasználat is. A MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatala szerint csak a legutóbbi három esztendőben a magyar mezőgazdaság elvesztett 72 ezer hektárt. Ekkora területen tizennyolc átlagos méretű nagyüzem gazdálkodhatna, 200 ezer tonna gabonához juthatna a népgazdaság.

— Dicsekszünk, hogy az ország területének hetvenhárom százaléka mezőgazdaságilag művelt. Ez az arány a világon szinte egyedülálló. Közben észre sem vettük, hogy kezdjük a földet elkótyavetyélni — mondja az OFTH munkatársa.

Létesítményeket húztak fel a kelleténél lényegesen nagyobb területen, gyakran ok nélkül a legszírosabb földekre pályáznak, a hatóságok pedig jótékony cinkossággal szemet hunytak. Tavaly január elsejétől viszont megálljt parancsol a földvédelmi törvény, legalábbis ott, ahol ismerik paragrafusait és betartják. Nem úgy, mint az s.-i cukorgyár tervezői. Az országos főhatóságnál éppen a beruházás szennyvíztisztító telepe adott okot boszszankodásra, mert a kivitelezéshez földdarabok sorakoznak, amelyeket felforgattak, krumplit, babot vetettek bele. A pocsolyák környékén, ahol a helybeliek tíz éve még kendert áztattak, az egyik bányász dohánnyal próbálkozott. A gondosan csomózott levelekért tizenkétezer forintot kapott. Tavasszal néhányan még kedvet kaptak hozzá, de az elénk tárulkozó kép az elhagyatottság érzését kelti. Acat virít, vadzab bólogat ritka pászmákban. Gazdátlanok a zártkertek. A tanács javaslatára a járási földhivatalnak jogában állna állami tulajdonba venni s kiadni bérletbe, ha lenne ajánlkozó. A D.-ieket nem csábítja a föld. A faluból hajnalban külön gyári autóbuszok indulnak, naponta háromszázan járnak el, az itthonmaradottak pedig a téeszben legalább annyit keresnek.

— Nincs olyan hónap, hogy a termelőszövetkezetnek ne kínálnának fel területet. Elzárkózunk, mit kezdenénk vele — kesereg a k.-i elnök.

A falusiak jóllaktak vele, a városban földre éhesen állnak sorban. S.-ben híre ment, hogy újabb pihenőtelkeket alakítanak ki, egyetlen hét alatt félezer igénylés futott be.

— Nehogy népszerűsítse! — ijednek a termelés-ellátás felügyeleti osztályon. — Csapatostul járnak a nyakunkra, s még ígérni sem tudunk.

— A föld hasznosítására is felügyelünk. Az országban évente 30—40 ezer hektár marad műveletlenül...

A földhivatal emberei tavasszal és ősszel a vidék legeldugottabb zugait is bejárják, a határszemlék tapasztalatait jegyzőkönyvek őrzik. A parlagok gazdáival szemben már nyoma sincs a korábbi engedékenységnek. Először felszólítják a művelésre, ha nincs foganatja, következik a szankció. A földhivatalok az elmúlt évben három állami gazdaságot, harmincöt termelőszövetkezetet bírságoltak a föld művelésének elmulasztása miatt. Az n.-i földhivatal vezetője említi, hogy tavaly 38 hektár elhanyagolt zártkertet vettek állami tulajdonba. Adhatnák a helyiek haszonbérbe, de nem tülekednek a jelentkezők.

Az ellenőrző őrjáratok az Alföldön ismét felhívták a figyelmet rá, hogy az elhagyott tanyák gátolják a nagyüzemi táblák hasznosítását. Az idén, és jövőre még hatezer összeroskadt épület lebontásáról kell gondoskodni, hogy helyükön traktorok indulhassanak.

lépett ki m
csaptak vo
furdalást é
gatási alap
Az ingová
akartunk,
fintorogtak
dozásaink
sza H. Csab

Azt híres
vak, haszo
tornákra h
ket. „A ter
kialakult re
lérekkel fe
zottak az
Az első esz
lása után cs
tak, de ar
hogy a szo
is kölcsön a
sz.-iek me
hektárt, a
vezték, az
fölött hek
mázsa búzá

— Az ö
négymilliár
zésre melio
gatására —
főmunkatár
— Ez kevés

Az ország
jéből ötmill
erózió 2,3
ugyanennyi
a humusz h
laj rossz ví
mezőgazdáll

— Ha eg
toztatni sz
milliárd fo
jelenlegi pe
ez legalább
telik — mo

Az állam
anyagilag a
nek javítás
zők kedvező
lését. Azt
ságnak se f
néhány mil
kán. Rádöb
riumban is.

— Véget
egyébként i
szerűen has
tás úgy ér
juk, ha mar
ruházások
nyilatkoztat

A MÉM-b
szül a talaj
golására, a
ték az elké
tak az állar
nek elveibe
januári orsz
az utána be
rint a meg
tól az erdőt
melőszövetk
negyvenmill

Szikszay Károly

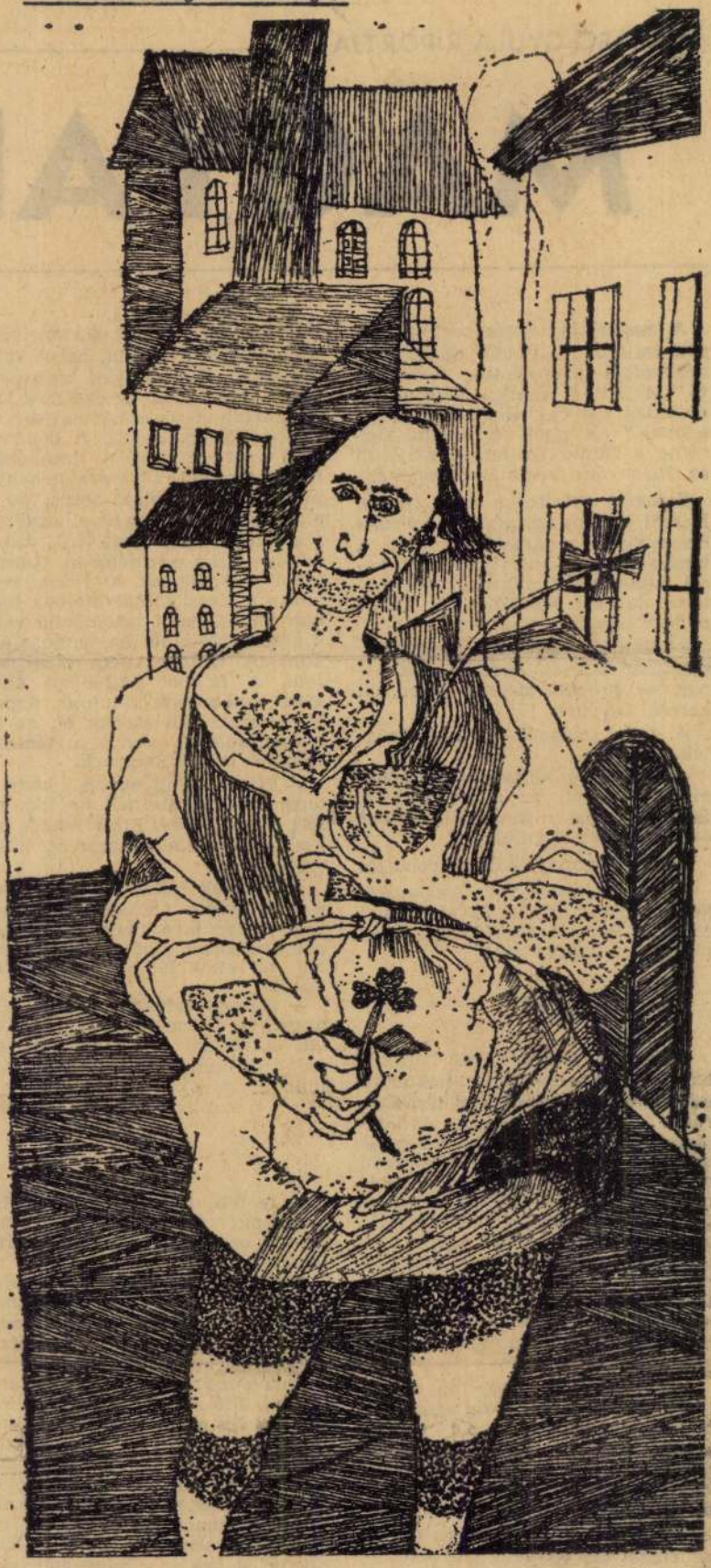

Élet és Irodalom. Bp. 1979. okt. 13.
XXIII. évf. 41. sz. 15. lap.

Szikszay Károly: Illusztráció

Szikszai Károly

léne (lehetne) kifogni a
De hát egyetlen kísérlet
ki sem volt elég.
az igazságot feltárni, még
kimondani, de legnehe-
selni is, ha tulajdon hi-
van szó. Mindezt bizto-
udod, ha egyszer kipró-
magadon s az igazság baj-
, a demokratizmus szó-
ismert embereken.
áltam. Az eredmény?
enve tapasztaltam, mi-
anyú polával tudtam le-
rámolvasott igazságot
aragudták rám mások,
szemükre mereszteltem
-két gyarlóságukat.
lommal élni tudni vagy
i vele — mindössze enny
n nagy dilemmája; ebben
megtalálhatjuk az emberi
ak szinte minden föl-
sának és visszazuhaná-
ldogulásának és gyötrel-
kait.
ni művelésben trágárkod-
ráskodhat a szereplő, ha
éhez ez szükséges. A
rtás azonban már ott is
De ha a szerző társaság-
is mosdatlan szájú, csak
olhatjuk, hogy hőseihez
n pallérozatlan, igényte-
az elszomorító divatot
az ügyeletes zseni pó-
szelegve.
? — Pontosabb: szen-
háza.

Szikszai Károly:
Bejárat Sodomába

Élet és Irodalom, Bp. 1978.
dec. 9. XXII. évf. 49. sz.
14. lap.

KEMSEI ISTVÁN:

APOKR

... és itt lakik nem r
úr is...

A két testvér közül F
az idősebb, Josef, mint
történeti tények általáb
későbbi szülemménye Gust
rie K. boldogtalanra
házasságának. Franzcal
ben, ki alig volt 170 cen
Josef valóságos langalétá
maga 190 centijével, de
a tüdőbajos ábrázat —
való hajlam nélkül —, i
túlélő képesség teszi szik
élési képessége meg min
a finom eszelősségből s
amely Franzot az írás fe
Josef, íráskészség híján
radt annál a finom szer
nál, amely a prófétáks
tökdilettánsokra annyir
ző, megmaradt, mint
(mint félig nyílt virág
danám, ha személye
ne nevetségessé egy i
sonlatot), de tisztes pol
is túlnagy talentummal,
nyival szinte, hogy a m
hez elegendő legyen, é
gányhoz, amelyhez a
minden tagja különös m
zódott.

A századforduló Cs
rengeteg lehetőséget kín
cseperedő polgárfiúk re
a prágai zsidóváros
konzervatív monarchistá
sége nem is volt már
ajánlólevél, K-éknak ne
hetett gondot a két fiú
szerinti pályára vezérel

ó, fényes napok

ázónak, nacionalistá-
minden egyébnek, ami
leszek meglepve, ha
valaki, hogy a tévé-
nban kiásták Árpád
rpádot a televízió pin-
tegetik. Ön ezt rezze-
al veszem majd tudo-
t jobban érdekelnek a
faji problémái, mint az
r kontinuitás és a
y hát az alábbiakban
kettős honfoglalásra
álláspontom kifejtését
a filmesztétikára. Elő-
rosszat fogok monda-

tévhit, amely szerint
sort okvetlenül tévé-
tenni, márpedig egy
ki ül a könyvespolca
eszél, nem tévészerű.
tévészerű, ha kiül egy
lőadás közben libikó-
bként meglehet, hogy
ka volt az az objek-
re Szücs Jenőt ültet-
emlékszem, a negye-
n, hanem valamely
éri eszköz, de hát ez
. Aztán az inzertek
t tévészerűek, csak-
az égvilágon semmit
a szöveghez, viszont
likség volna rájuk,
Honnan találja ki a
a *vége*-főcímben fel-
mely arcokhoz tar-
rffy Györgyöt mégis-
bben ismerik fel a
mint Anita Ekberget
helytelen, de tény,
t kell véle vetni. Té-
vábbá a fejfafaragók,
meg elalszik, mert a többség fe-
kete-fehérben nézi a műsort, s
úgy az arany is szürke. Ami pe-
dig abszolút tévedés: a Rege a
Csodaszarvasról felolvastatása —
gyerekhangon. Nem lehet végig-
hallgatni.

Hát ennyit a fenntartások mű-
fajából. Az igazsághoz tartozik,
hogy a fejfafaragók epizódja fil-
mes remekmű, hogy a nyolcadik
rész képanyaga lebilincselően ér-
dekes, hogy az inzertek néha rop-
pant ötletgazdagok, hogy az egész
sorozat népzenei ritkaságok való-
ságos tárházát vonultatja föl —
egyszóval, hogy a műsor, hibái-
val együtt, a tévé legjelesebb
vállalkozásai közé sorolandó.
Székely Orsolya rendező pedig
nem egyszerűen korrekt módon,
hanem helyenként bravúrosan
oldotta meg a feladatát. Ami a
tartalmi kérdéseket illeti, kissé
habozva mondom, talán nem ár-
tott volna — akár csak érintő-
legesen — kitérni egypár tévesz-
mére, úgymint sumer-magyar
kontinuitás és hasonlók. Mégjob-
ban kidomborítva azt, ami
egyébként helyet kapott a mű-
sorban, hogy tudniillik Anony-
mus és Kézai korában még ért-
hető volt, ha az ideológusok emi-
lyen-amolyan kontinuitás-elmé-
tekkel próbáltak jogos vagy jog-
talan dolgokat igazolni, de ugyan-
ez a huszadik században politikai
dilettantizmus. Az pedig, hogy né-
hol még megtalálhatók a közép-
kori tudat ilyenfajta maradvá-
nyai, nem ok arra, hogy nálunk
is virágozzanak, mert a jelenlegi
problémákon nem fog változtatni,

MÓDOS PÉTER:

A
elszá

Kinek számol el az é
életével? Önmagának?
A gondviselésnek, utóko
milyen céllal vet szám
gyan? Üzenetét kinek
Melyek azok a kérdések,
ket önnönmaga fontosnak
mire kérdez rá az utókor
pillanatnyi körülmények
testesítő vádló, ítész, ápo
börtönőr?

És a stílus! Ha valam
ilyen helyzetben érvényes
stílus — maga az ember.

Persze az sem melléke
miről számot adni. Van-é
fejteni az összegyűjtött é
ből? Találtatik-e olyan
cél, harc, győzelem vagy
kás is, amelyért érde
megszületni és élni, teh
kodni is a történtekről?
egy élet nyom nélkül is.
eső, sütött a Nap, karács
év következett. Kész, en
nyeg. De érdemes-e enny
lat fogni öreg kézbe?

Fiammal sétáltunk fel
Körúton, a színház előtt
tem, hogy mindettől ne
tanítóbácsis atya, akine
teljes szövegét unott-t
hallgatja a fiú.

Nemeskürty István:
Iambja, ez volt vasár
programunk. Ez alkalo
Játékszín adott födelet
Miklós Önéletírásából ké
nodrámának, amelyet —
tudom: Egerben, nyáro
játszott-mondott *Bánffy*

A színházi este sikeré

Szikszai Károly

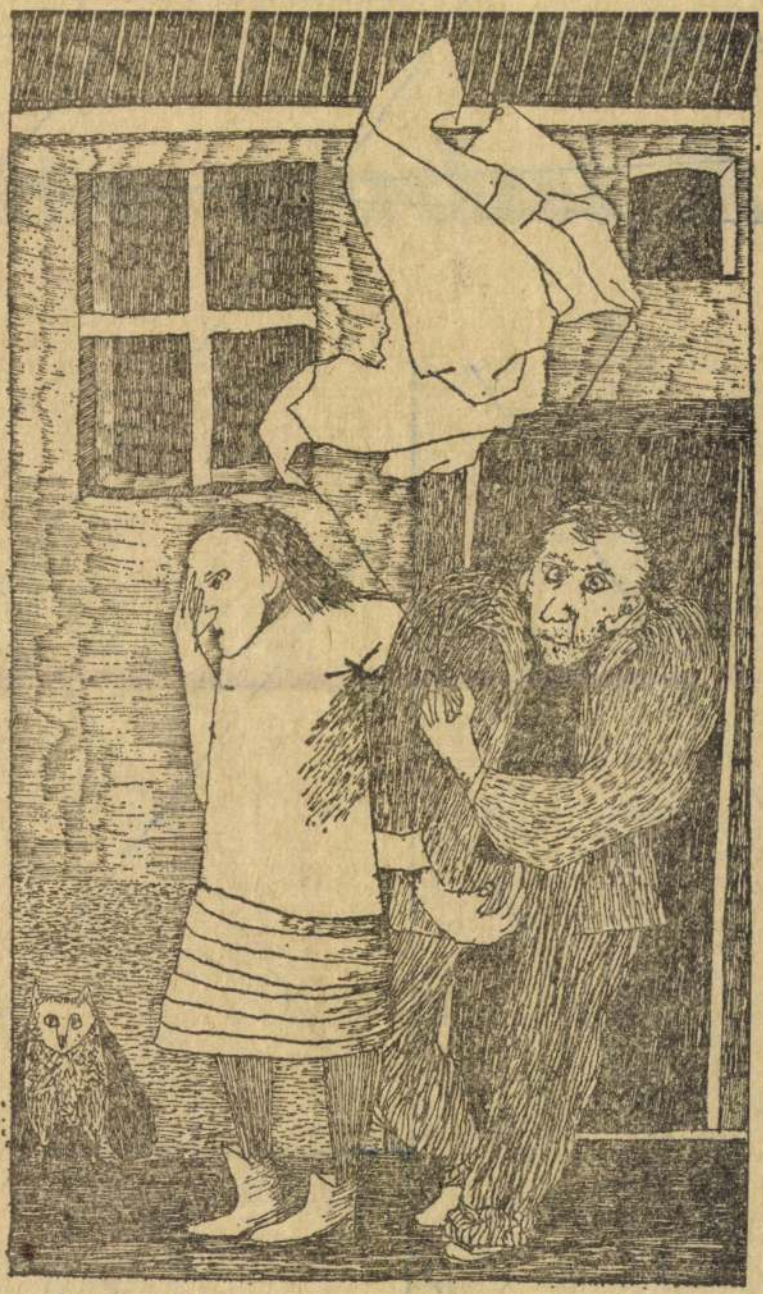

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom Bp. 1978. dec. 16
XXII. évf. 50. sz. 4. lap.

A tuloldalon lásd: Drégely László: "Madár" c. rajzát.

öntése

publikált írásait a fölfedezők lelkesedésével ünnepelte barátaim társasága, srácok, erre a műkira figyelni kell, mondogattuk huszonévesnek véltük őt. Aztán minden kiderült. Nem kezdő, hanem a sors kegy(etlenség)éből újrakezdő, nem huszonéves, hanem örökifjú, s ő a „Csutak", hiszen sejthettem volna, olyan ismerősnek tűnt a stílus, hát persze.

Egy kritikában azt olvastam róla, Mándy „az írók írója". Lehet, hogy ez a kifejezés vitatható, én mindenesetre sokat köszönhetek neki. Az ő írásművészete végletesen egyedi és megismételhetetlen, de ha az ember tudomásul veszi, hogy így van, s nem próbálja utánozni, tanulhat tőle. Például párbeszédtechnikát, „filmes" szerkesztést, műgondot és pontosságot, vagy azt, hogy a novella nem tekinthető késznek, amíg nincs minden egyes szónak határozott súlya, feladata, s ugyanakkor hangulata, zenéje, színe, szaga.

Disztorta: Á, kigúnyolna, ha beállítanék egy cukrászati remekművel a Lukácsba. Ott szoktunk találkozni, s az erős, gőz nélküli kávé (Mándynak komoly protekciója van a fölszolgáló lányoknál) mellett igyekszünk megváltani a világot. (Látszik is rajta, mondaná erre ő.)

Hát, akkor?

Nincs más, Nyájas Olvasó, maradnak a suta jókívánságok, a jubileumi közhelyek, amelyek rögtön elvesztik értelmüket és hangulatukat, ha leírjuk őket.

Maradjunk ennyiben.

Vámos Miklós

ENYI NAPLÓJA

fordítói jegyzetek

mai neurotikusainknál tapasztalható.

Elképed az ember, ha belegondol, mi minden fért bele ebbe az életbe. Kortársa, Goethe is átélt egyet-mást, őbenne is több különformeri küldetés lelki erkölcsi sebezhetőséggel párosult. Másrészt a feladat, egy ország öntudatra ébresztése és felemelése olyan rendkívüli volt, hogy végrehajtójának, akármilyen képességekkel volt is

kapjuk belőle
egy történelmi élet teljes belső ol-
dalát."

A romantika, az expresszionizmus és a különféle avantgard irányzatok épp elég példát szolgáltattak már arra, hogy lehet irodalom a stílus teljes tagadása, visszavonása is. Legújabban a dokumentum-irodalom különféle példái feszegették az irodalom fogalmának hagyományos kereteit. A mai olvasó inkább olvassa Goethe, Rousseau, Kazinczy önéletrajzi műveit, mint a szépirodalmiakat, és Casanova, Cellini, Froissart, Szerémi, Bethlen Miklós önéletírásai, krónikái elevenebb olvasmányként ér

PAPP ZSOLT:

A labda nem gömb

❶

Találtam egy táblázatot. Szociológusok készítették. Tartalma: nyugatnémet — s bizonyos megszorításokkal angol — labdarúgó karrierek. Időrendi bontásban. Utóbbit számokkal jelölöm, úgy mint 1.: ötvenes évek (körülbelül 1956—57-ig), 2.: hatvanas évek (körülbelül 1965—66-ig), 3.: hetvenes évek. Eszerint:

Főfoglalkozás: 1. munkás, 2. „alkalmazott", profi, 3. profi.

Havi játékoskereset: 1. 320 márka, valamint prémiumok, 2. 320 és 1200 márka között, valamint prémiumok és zsebpénzek, 3. éljátékos 20 és 50 ezer márka között, törzsjátékos 5 és 7 ezer márka között, tartalék 2 és 4 ezer márka között. Valamint prémiumok és zsebpénzek.

Kedvezmények: 1. könnyebb munka, 2. részidő-munka, 3. „látszat"-munkaszerződések.

Mellékjövedelmek: 1. ingyen sör, ingyen étkezés, 2. cég-képviselet, reklám, 3. autogram-órák, könyvírás, részvétel a show-üzletben.

Célok: 1. biztos munkahely, alkalmazotti viszony, 2. „ki igyekszik, házat épít", 3. járadékos, üzletember.

Karrierek: 1. vendéglő vagy dohányüzlet-tulajdonos, esetleg totólottóárusítással, 2. vendéglő, dohányüzlet, sportáruképviselet, benzinkút, bérház, 3. ingatlan-tulajdonos, általános sportcikk-képviselet, szolgáltató- és szórakoztatóipari vállalkozások; ingatlan- és reklámügynökségek, pub-ok és diszkók birtoklása.

Társadalmi orientáció: 1. hagyományos, elismert munkás, 2. beérkezés a kispolgárságba, 3. az „új középosztály" képviselője.

Karrier-prototípusok: 1. Gottschalk (RW Essen), Klodt (Schalke 04), 2. Rahn, Libuda, 3. Beckenbauer, Netzer, Overath.

S most valamit e táblázat szövegkörnyezetéből. A téma nem a futball, hanem társadalmi környezete és ennek változásai.

❷

Ami volt. A futballista — állítja az angol és nyugatnémet futballszociológia — az ötvenes évek derekáig társadalmi osztályának és lakónegyedének reprezentánsa volt. Annak ellenére, hogy Angliában 1885 óta (az NSZK-ban 1963 óta) játszanak hivatásos futballt. A labdarúgók járandósága alacsony volt, rolhatott egy gépkocsira. Mindenekelőtt azonban könnyebb munkát kapott, nagyobb szociális biztonságot élvezett, s például elérhette az alkalmazotti besorolást. Egyénileg „többre jutott", de még mindig „egy volt közülünk". Ha jól ment a sora, ha karriert csinált, spórolt pénzen vagy hitelből kioszkot, dohányárudát nyitott. Aktív pályafutása befejeztével átvett egy vendéglőt vagy kocsmát. Mindez nem jelentette a társadalmi osztály elhagyását, márcsak azért sem, mert mint kocsmatulajdonos vagy árudás többnyire a negyedben maradt. A szerződéses játékos, aki karriert csinált: megmaradt „szomszédos cimborának", akinek az a sajátossága, hogy nevét hétfőnként az újság sportoldalán lehet olvasni. Sztárallűrjeit nem mutathatott — az akkori idők focistái (kissé talán feltűnő erélyességgel) elhárítják maguktól a sztár kifejezést. A futballistának mindenkor mindenkivel beszélgetésre késznek kellett lennie: beszélt a játékról, mesélt utazásairól. Hiszen kerületéből vagy negyedéből gyakran elsőként jutott külföldre. Túl ezen, akceptálnia kellett a kritikát és tanácsokat kellett meghallgatnia, még ha nem is értett egyet velük. Bizonyos mértékben mindig ellenőrzés alatt állt, ami néha terhes lehetett számára, ám: erősítette csoporthoztartozását. Köznapi magatartását, ha nem is feltűnően, felülvizsgálták. Felfuvalrom-négy csúcsegyesülete helyébe — hagyományt és kerületi-körzeti lokálpatriotizmust felrúgva — reprezentatív városi nagyegyesületek léptek. Elérték ezt a játékosvétel, hirdetés, egyesületfuzionálás útján. Az oligopolizálódási folyamaton belül a város „többi" egyesületének nem marad más státusza, mint a kiszolgáló üzemé. Igéretes tehetségeiket menetrendszerűen elszívják. Reményük legfeljebb az amatőrélosztály elérése. Persze nemcsak az egyesületek koncentrálódtak. Az elővárosi „placcok" helyébe a nagy egyesületek stadionjai léptek. Amit nem lehetett átépítéssel megoldani. A játéktereket áthelyezték az egykori lakónegyedekből valamelyik reprezentatív nagyvárosi környezetbe, többnyire a nagy autópályák közvetlen közelébe. A reprezentatív egyesületeket városilag és kommunálisan szubvencionálják. Elengedhetik nekik a haszon utáni illeték fizetését, kölcsönöket, hiteleket, kezességeket kapnak, gyakran a munkaalkalom teremtésére szolgáló — köz! — pénzekből részesülnek. Tehát: nagyegyesületek, amelyek nagyvárost és régiót reprezentálnak. Továbbá: a reprezentatív egyesületekben szerveződő futball elérte a show-jelenség színvonalát. Mi ez? Röviden: szereplők kis csoportja nagyszámú néző előtt — legyenek ezek közvetlenül vagy a tömegmédiumok útján közvetve jelen — „leosztja" a látványt. Magukat pro-

Drégely László

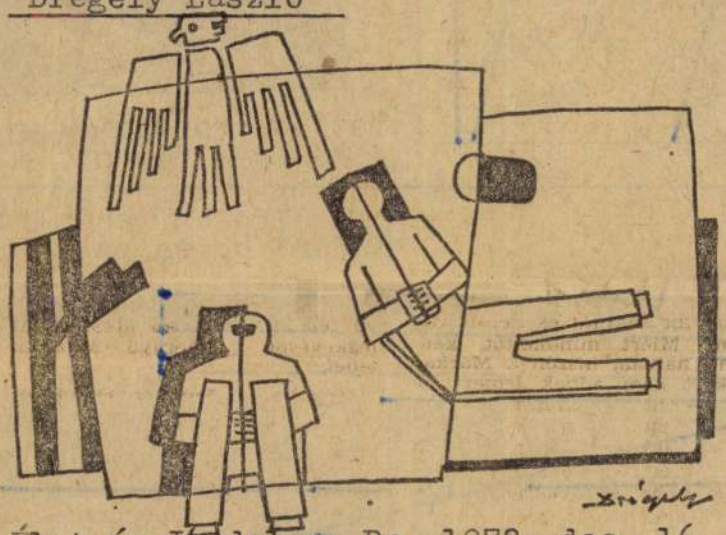

Drégely László: Madár

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 16.
XXII. évf. 50. sz. 3. lap

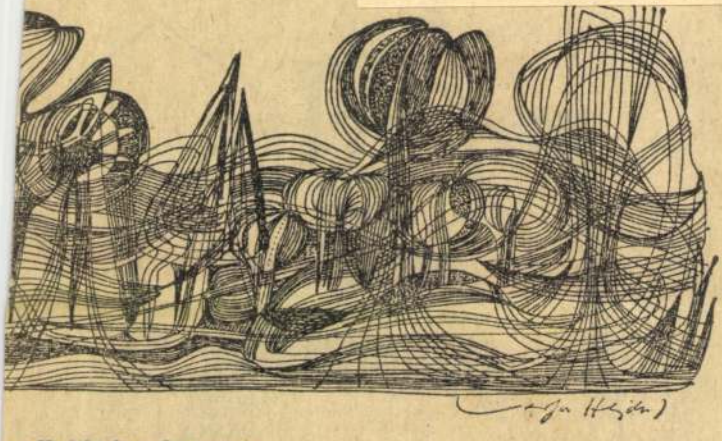

ga Hajdu István rajza

Képzőművészet

lniwasser

tatni a közönséget. Az egyik sával, a másik a magatartá- (A művészete helyett.) Hun- asserről túlzás volna azt állí- hogy pozőr. De az tény: en dicsekszik önmagával. A ás kisebb kamaratárlatra va- rai műveivel, akadémikus ta- ányocskákkal és még mutáló ékkel indul. Azonkívül sok épet is látunk a festőről két három tárlóban. Gyerekkori lenke is akad köztük. Köz-

MŰVÉSZET

helyre kifüggesztett életraj- megtudjuk: hányszor nősült ikor vált el. Továbbá: mikor t hajóútra vagy hegymászó a.

ndertwasser nem azt tartja snak, hogy a festészetét ma-

nyein tökéletesen egybeolvad a természet és az ember, az épület és a táj, ahogy művei a komikus természet himnuszát zengik, úgy alkot egységet az embert létrehozó és az ember által létrehozott világ filozófiájában is. Filozófia helyett talán inkább magánfilozófiát vagy publicisztikát kell mondanunk. Hiszen a tengerészéletet műveivel egyenértékűnek tartó Hundertwasser nem alkotott filozófiai rendszert. Csupán annyit mond: éljünk a természetben, a természet törvényei szerint. Ezért szorgalmazza a csatornázást nem igénylő, az emberi fekáliát és a konyhai hulladékot a természetbe közvetlenül visszavezető humusz WC-t.

Programja vitatható. A szobában álló humusz WC valóban gazdaságos szerkezet, talán higiénikus is, nagy kérdés azonban, hogy szagtalan-e. Hasonló kritikai megjegyzéseket tehetünk a föld üregeibe telepített házaival kapcsolatban is. Persze, hogy szép álom a szó szoros értelmében a tájban élni. Hundertwasser makettjeiről az jut először az ember eszébe: végre, ilyen házakkal az ember nem rombolja szét a természetet. De vajon: lesz-e nappali fény az alsó szinten és a beljebb eső szobákban? Vitatha-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1979 JAN 6.

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

Apai Anyu!

Edit rohanva jött át a párnákkal, székekkel telezsúfolt hallon, rázta, rázta Dombrádi vállát, de végül észre kellett vennie üres, semmibe néző tekintetét.

Szikszai Károly

Szikszai Károly: Ady-illusztráció

Élet és Irodalom, Bp., 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 15. lap.

ÉLET ÉS IRODALOM

ni akart, de meg is nézett. Látta, hogy nő vagyok. Szóval, lány, és hát felvett... Na, kislány, vagy két csók a jegyváltás ára vagy nekirohanok egy fának, lesz, ami lesz. Valami ilyesmit mondott, de vigyorgott... azaz... elnézést... nevetett. Láttam, hogy csak heccelődik. Sokat stoppoztam én már, megismerem azt a fajtát, aki... Olyannak a kocsijába be se szállok.

L. M. mondja a bírósági folyosón, még az ítélethirdetés előtt:

— *Soha még szabálysértésem se volt. Arra sem emlékszem, hogy egy rendőr megbüntetett volna, mert a tilosban mentem át az úton. S akkor negyvenöt évesen ez a balhé... Hogy az isten verné meg azt a pillanatot, amikor azt a lányt felvettem... Amikor arra járt a szerencsétlen. Nem szoktam stopposokat felvenni. Kiskatonákat, azt igen, meg ha érzem, hogy nem kéjutazásról van szó, hanem valami baj van. Akkor. Megérzi azt az ember a kerék mögött. De hogy ezt miért vettem fel, meg nem mond-*

meg az ítélethirdetés előtt:

— *... és kértem egy féldecit magamnak is... A lány konyakot ivott, én meg valami keserűt... Már nem is tudom, hogy miért ittam... Otthon sem szoktam, csak ritkán. De akkor valahogy bennem volt az ünneplés. A húsz év. Mellettem ez a jópofa fiatal lány... És hazáig legfeljebb húsz perc. Koccintottunk. Igen, persze, hogy mondtam az évfordulót, azért is koccintott velem. S talán azért is fogadta el az italt. Mert láttam, hogy megkönnyezte a konyakot... Az egész tíz percig tartott, aztán vissza a kocsiba, nyomás hazafelé.*

A sértett: Igenis, kérem tisztelettel.. Igenis ott ültem az árokparton, mert hogy fájt a lábam. A jobb lábam fájt, kérem tisztelettel, mert hogy reumája van a jobb lábamnak. Azért is nem dolgoztam aznap a téeszben, mert mint mondtam, kérem tisztelettel, nagyon hasogatott a jobb lábam... Valószínű az időjárás-változás lett volna... Igenis, kérem tisztelettel, nem jósolok... Még vagy öt kilométerre

A vádlott: ... nem tudok érdemben válaszolni. Fogalmam sincs, miért. Ma biztosan nem mennék el arrafelé. Eszem ágában sem volt egy újjal sem nyúlni az utasomhoz... Egyszóval a tanúhoz... Talán csak jó volt még egy kicsit autózni azon a szép uton. Talán... igen... lehet, hogy az ellenőrzéstől tartottam, mert megittam azt a féldecit... A főútvonalon gyakoribb az ellenőrzés. De az is lehetséges... szóval, nem tudom. Nem tudok visszaemlékezni ma már, hogy bármilyen különösebb okom lett volna. De hát mindig mindenhez kell egy különösebb ok?

●

A sértett nem azért ült az árokparton, mert reumás volt. Az is kétségkívül beigazolódott, hogy soha nem is volt reumás, inkább gyakran részeg. Aznap is, ahelyett, hogy munkára ment volna — a D.-i termelőszövetkezetben dolgozott udvarosként —, már kora reggel a faluszéli kocsmába tért be,

lálos ítéletek, válás sek, per a szülő ellen ellen, per az életért. Ez a társadalom íté mindenki bizalomma gától jön az igazát k denki feszengve vagy kétségbeesett félelem zik ide vagy éppen letartóztatottak cellá dalom fogalma itt n cot ölt, a bírók, az ü dők, a tanuk, sőt a l pében is. Aki csak itt, akár csak tanú kis ügyben is, ha vo tanulhatott szember val. Vagy legalább i tott valami olyasmit lehet megtanulni: a ember, minden tette minden pillanatáért f

L. M. mondja a bí még az ítélethirdetés

— *Egyszerűen ne történt akkor velem*

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVÁNOVICS MIKLÓS, helyettes főszerkesztő: FARAGÓ VILMOS
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Széchenyi utca 1. Telefon: 310—920, 310—928, 310—929; 14 óra után 11
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLAT, Budapest VII., Lenin krt. 9—11. Levélcím: 1906 Postafiók 323. Telefon:
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató 78—5119 Szikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÖNDES ZO
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi (Budapesten kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél. Külföldö
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat H—1389 Budapest. Postafiók: 149
Előfizetési díj: egy hónapra 10 forint, negyedévre 30 forint, fél évre 60 forint, egész évre 120 forint
INDEX 25 244
HU ISSN 0424—8848

könyv magyar fordítója, *Szabó Nándor* írja — sokan az éles elméjű erkölcs-pesszimistát, La Rochefoucauld-t hitték szerzőnek). A mai olvasó ámulata legalább olyan nagy, mint a kortársaké. „Columbusi tett!" — mondja Szerb Antal, a világirodalom legnagyszerűbb jelenségét, a l[illegible] gényt, „későbbi korok gyönyörű rögeszméjét" benne.

A *Clèves hercegnő* ig[illegible] mát jónéhány burok rejti, s az olvasónak, bár a könyv vékony — kisregénynek mondanánk ma —, nemcsak szabad, fogékony szellemre, de türelemre is szüksége van, hogy lefejthesse a burkokat. A hosszan elnyúló bevezető rész *történelmi krónika*, fegyelmezetten csillogó és fegyelmezetten unalmas előadásban. Bele lehet ugyan feledkezni a szép Diane de Poitiers, meg II. Henrik, meg az 1500-as évek királyi udvarának krónikájába, ám a nagy belefeledkezés közben lassanként lényegtelenné válik az eseménytörténet és elevenné, fontossá a korrajz, az *erkölcsrajz*. Azután — újabb burok hullik le — megérezzük, mégcsak nem is ez az erkölcsrajz a könyv lényege, hanem a hősök *lélekrajza*. Innen kezdve vibrálóan izgal-

kus világból, honnan a regény hősei nem, de maga a mű szárnyalva kiszabadult.

★

Mindannyian szeretnénk mindent odadobni egyetlen érzésért. Nagy, rettenetes, féktelen gesztussal. Csakhogy olyan unalmas, szürke és üres az életünk, hogy még odadobni sincs nagyon mit. Arra a „nagy érzelemre" is reménytelenül várunk — idő múltán csak önirónián gazdagodik. S ha megérintene is — még azt a silány törpe-biztonságot, még azt a koldusvagyont se mernénk feláldozni. De ámulva halljuk, hogy van ilyesmi. Vagy legalábbis, volt. Titkon talán még a fél-

ben nem ismernek csak öt vagy hat érzést, de néhányan, így ő is „olyan érzéseket is átélnek, melyek meghaladják az emberi természet szokott határait". Mély sóhajjal pillanthatunk a tükörbe: számunkra már öt vagy hat érzés is elérhetetlennek tetszik, sőt egy vagy kettő, vagy egyáltalán bár-

natomnak..."

A könyvet, mint alakjait, könnyed természetesség hatja át, libbenő derű, s közben minden fordulatot, minden szót besugároz a szerelmi rabszolgaság pusztító vágya. Ezzel Prévost nagyon messze, Proust művéig mutat előre. De a *Manon Lescaut* ringatóbb, vigasztalóbb, mint *Az eltűnt idő nyomában*. Swann Odette mellett, vagy Marcel Albertine közelében csak a becsapottság, a megalázottság, az önfeladás keserűen mazochista boldogságát találja meg. A *Manon Lescaut*, talán, mert olyan rég született, derűlátó, szelíd történet, édes mese. Itt nincs fekete titok, még a „tanulságot" is elárulja az író. „Szerelem, szerelem! Úgy látszik — mondta fejcsóválva a komoly hivatalnok, miköz-

~~kötni?~~

(~~Szemesnek áll a világ~~
~~vaknak alamizsna~~)

[redacted]

Szikszai Károly

Élet és Irodalom, Bp. **Szikszai Károly rajza**

1978. dec. 9. XXII. évf. 49. sz. 9. lap.

Panaszláda?

~~Bekapcsolom a rádiót. A fia-~~
talember üzemi baleset követ-
keztében fél szemére megvakult,
[illegible]

villamoson, a vállalatot pedig
attól, hogy az egyén szempont-
jait is mérlegelje. Hiszen van ne-
[illegible]

1978 DEC 16

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 DEC 16

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly

1021

Szikszai Károly rajza

APP ZSOLT:

A labda ne

❶

aláltam egy táblázatot. Szocio-ások készítették. Tartalma: nyu-német — s bizonyos megszorítá-kal angol — labdarúgó karrie-. Időrendi bontásban. Utóbbit mokkal jelölöm, úgy mint 1.: öt-es évek (körülbelül 1956—57-ig), natvanas évek (körülbelül 1965—g), 3.: hetvenes évek. Eszerint:

őfoglalkozás: 1. munkás, 2. „al-mazott", profi, 3. profi.

avi játékoskereset: 1. 320 már-valamint prémiumok, 2. 320 és márka között, valamint pré-umok és zsebpénzek, 3. éljátékos és 50 ezer márka között, törzs-ékos 5 és 7 ezer márka között, talék 2 és 4 ezer márka között. amint prémiumok és zsebpén-

edvezmények: 1. könnyebb nka, 2. részidő-munka, 3. „lát-"-munkaszerződések.

ellékjövedelmek: 1. ingyen sör, ren étkezés, 2. cég-képviselet, lám, 3. autogram-órák, könyv-, részvétel a show-üzletben.

élok: 1. biztos munkahely, al-mazotti viszony, 2. „ki igyek-, házat épít", 3. járadékos, üz-mber.

arrierek: 1. vendéglő vagy do-yüzlet-tulajdonos, esetleg totó-árusítással, 2. vendéglő, do-yüzlet, sportáruképviselet, ben-út, bérház, 3. ingatlan-tulajdo-általános sportcikk-képviselet, gáltató- és szórakoztatóipari alkozások; ingatlan- és reklám-nökségek, pub-ok és diszkók oklása.

irsadalmi orientáció: 1. hagyo-yos, elismert munkás, 2. beér-és a kispolgárságba, 3. az „új

rolhatott egy gépkocsira. Minde-nekelőtt azonban könnyebb mun-kát kapott, nagyobb szociális biz-tonságot élvezett, s például elér-hette az alkalmazotti besorolást Egyénileg „többre jutott", de mé mindig „egy volt közülünk". Ha jó ment a sora, ha karriert csinál spórolt pénzen vagy hitelből kiosz kot, dohányárudát nyitott. Aktí pályafutása befejeztével átvett eg vendéglőt vagy kocsmát. Minde nem jelentette a társadalmi osztál elhagyását, márcsak azért sem mert mint kocsmatulajdonos vag árudás többnyire a negyedben ma radt. A szerződéses játékos, aki kar riert csinált: megmaradt „szomszé dos cimborának", akinek az a sa játossága, hogy nevét hétfőnként a újság sportoldalán lehet olvasn Sztárallűröket nem mutathatott – az akkori idők focistái (kissé talá feltűnő erélyességgel) elhárítjá maguktól a sztár kifejezést. A fut ballistának mindenkor mindenkive beszélgetésre késznek kellett len nie: beszélt a játékról, mesélt uta zásairól. Hiszen kerületéből vag negyedéből gyakran elsőként jutot külföldre. Túl ezen, akceptálnia kel lett a kritikát és tanácsokat kellet meghallgatnia, még ha nem is ér tett egyet velük. Bizonyos mérték ben mindig ellenőrzés alatt állt ami néha terhes lehetett számára ám: erősítette csoporthoztartozását Köznapi magatartását, ha nem i feltűnően, felülvizsgálták. Felfuval-

LIF

IRODA

BERTHA BULCSU:

H

Szombaton, 1979. augusztus 4-én délután a természet szétrobbantotta a napolajillatú, gumimatracról locsikáló, sörhabos, csónakázós balatoni idillt. A viharnak nem volt

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 AUG 11

ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
avatt művész

1021

Szikszai Károly: Mutatvány

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 JUN 23
ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
egyéni kiállítása

1021

le van barna és fekete
l, meg egyébként is...
k nem bírnak a foltok-
g a mosókonyha falára
echnológiai utasításokat
amelyek pontosan elha-
kategóriákba sorolják a
szennyeződéseket, eltá-
módját. Ám a szennyes
adságfoltok egyre-másra
ek egymástól. Ahogy a
gyre jobban bolondul,
nek újabb és újabb ter-
lkok, izzadságfoltok, né-
szerre több kategóriába
, másmelyik meg egyik-
technológiákat módosít-
an, de amint kiaggat-
ókonyha falára, máris
ak a gőzben. A mosók
apkodják és viszik az
t a némához.

el, megvesződik a né-
idja a mosómester, és
a mosóban apró, illa-
szemcsék is szállnak a
ele lesz velük az em-

●

ell a minőséget! (?)
u hatékonyságot! (?)

Átragasztott

Napilap műkritikájából idézek: „...még akkor is maradt volna épp elég látnivaló, ha kevesebb képet, szobrot vonultatnak föl. S az így gondosan megszűrt »válogatott művek« még mindig rászorultak volna a határozott vezérfonalra, elvégre erre való a *tárlatrendezés*. A katalógus hátlapján egyébként utólag leragasztották a rendező nevét." Ugyanebben az újságban hozzászólt később a tárlatrendező is: „...a fentieket akár én is írhattam volna... az említett kiállítás rendezését valóban én *kezdtem el*, de az anyag válogatása és rendezése körüli vita miatt *nem én fejeztem be*.

Ezek után — nehogy helytelen információt adjak nyomtatásban — a katalógusban a nevet *leragasztottam*."

Tehát: „leragasztottam", és nem: leragasztották" — közli.

Nem is egyedülálló eset, hogy a kiállításrendező leragasztja nevét a frissen nyomott katalógusban; én még nem csináltam ilyet, illetve, egyszer már a korrektúra idején sikerült deleálni, törölni a nevem. Megesik ugyanis, hogy a kiállító művész — vagy rosszabb esetben az a féltucat bába, akit behív segíteni —, magának vindikálja a kiállítás megrendezését, a művészettörténész ellenében. A kiállítások többségénél persze, éppenséggel a szerelemhez hasonlítható, békés idill a festő, szobrász, illetve a felelős rendező kapcsolata. De mi lehet az oka a feszültségnek?

Lehetséges, hogy némelyeknél a személyi kultusz korának késett visszahatása, hogy a kontraszelekciótól irtózva, bizalmatlanok — akár a mindenkori kritikussal — műveik gondozójával szemben. Ezt az idegenkedést aztán olyan alkotók is örökölték, akik a sematizmus idején mégcsak nem is éltek.

Márpedig — hazabeszélek — rendezőre szükség van. Hiszen manapság a zsűrik az önálló kiállítás anyagát alig-alig szűri meg, tehát a rosszember szerep a rendezőé marad. Van, aki ész szel rendez — a szakmánkba járó mondás szerint —, van ak szívvel. Az utóbbi, nyilván nagy vonalúságában az egész műterer tartalmát kihordja a kiállítóte rembe. Olyan ez, mintha a gra fománnak összes írását közread nák, érintetlen maradna vala mennyi bekezdése, s minden sc rát szűzen hagyná a szerkesztő golyóstoll, még a helyesírási hi báit is.

Való igaz, hogy a művésze még a két világháború között i maguk rendezték a tárlataika Megtisztelő kivételnek számítot ha egy Petrovics Elek vagy eg Kállai Ernő részt vállalt ebbő a munkából. Valamikor a kiállítá plakátot is festők tervezté mint Benczur Gyula vagy Fe renczy Károly: manapság ter mészetes már, hogy a plakátké szítés az alkalmazott-grafiku dolga. Minden specializálódil A kiállítási üzem szervezése i megváltozott. Profi rendezi a ké peket, szobrokat: általában mű vészettörténész.

Nem vagyok intranzigens. kiállítás építésének első fázisá ban behívom művészemet, kifag gatom mint saját alkotási folya matának koronatanúját. „Itt eg remek fal — mondom például — hozz egy nagyon jó képet." Hoz Minden valóban jó ötletért há lás vagyok, az edző is akkor bol dog, ha a sportoló győz. De tréner sem engedheti meg, hog a bajnok a saját feje szerint ké szüljön fel a mérkőzésre me hogy éjszakázzon, berúgjon vag torokgyulladást kapjon a so fagylalttól.

Tisztelem mindenkori művé szem személyiségét. Miért is n juthatna valakinek eszébe vala milyen frappáns rendezői ötle is sajátmagáról. A kocarendezé leleményeit viszont képtelen vol nék tárt karokkal fogadni – azokat a Hát Bizony János-i esz

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER:

Kelet Európ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1970 OKT 6
ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
grafikusművész

1021

Szikszai Károly: Illusztráció

ák meg, akik elsz
a módernség és
Pedig még a rossz
ózi nálunk a törv
lszerint elvi által
cikáznak, ahely
nék a művet, am
y nem dicséri me
t azzal soha nem lehet mérni,
szerzője „megúszta-e" vagy
. Tapasztalataink, sajnos, arra
nek, hogy általában a gyatra
ecskék szerzői is megússzák,
egyszer a jószándékú kritika
nében is, mert kvalitás és al-
mi szükséglet, ízlés és ismeret
n találkozik mindig.

fogalmak többször összekuszá-
atnak, érték és felhasználható-
pillanatnyi hatás és maradan-
ág cserél néha helyet, s tanúi
yunk annak is, hogy a felidézett
emásolt múlt a vele azonos ér-
képzetét szeretné kelteni, mi-
t a divatba jött ál-habán kán-
példázzák. Jószándékú fiata-
nehezen szerzett lakása gyak-
vásári kacattal van tele, kiürült
nkás flaskóknak, ötlettelen pla-
knak, képeslapok színes címol-
nak kellene esztétikai izgalmat
mie, s közben az érzelmi el-
ényedés jeleként a szerelemből
illan az esztétikum, nem ma-
a más, csak az, amit a bölcs
cus Aurelius bizonyos szervek
ödörzsöléséből származó nedv-
asztásnak nevez.

élet minősége a megszerezhe-
sztétikai fogékonyság kérdése
nemcsak önmagát, környezetét
egényíti az, aki beéri az al-
val és múlékonnyal. Számom-
eg-megújuló csoda, amikor a

Néhány héttel ezelőtt az *embe*
központú és a *nyelvközpontú* szem
léletről írtam, azt próbálván biz
nyítani, hogy nem a (régi) nyelv
központú, hanem az (újabban eg
re inkább érvényesülő) emberkö
pontú szemlélet és módszer segíth
bennünket a nyelvi jelenségek job
megértésében és a helyesség szen
pontjából való *értékelésében*. A
emberközpontúság elsődlegessége
nek szemléltetésére bemutatott pé
dák sorát még alaposan bővíteni l
hetne. Lényegében ezt a célt szo
gálja az itt következő néhány go
dolat is.

•

A nyelv, nyelvhasználat, stílus -
nem mondok velé újat — jellem
az emberre, arra a korra és hely
re, amelyben s ahol az ember
vagy élt. A nyelvnek, nyelvhas
nálatnak tehát korjellemző, ko
meghatározó szerepe is van. L
egyszerűsítve a kérdést, azt mon
hatnánk, hogy a mai embert k
runk nyelve, a múlt századi em
bert a múlt század nyelve, a refo
máció korának emberét a reformá
ció idejének nyelve jellemzi és id
zi fel hitelesen. Ami azt is jelen
hetné, hogy — mondjuk — a hor
foglalás vagy a XVI. század em
berének hiteles ábrázolására csa

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

Szikszay Károly

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 APR 7

1021

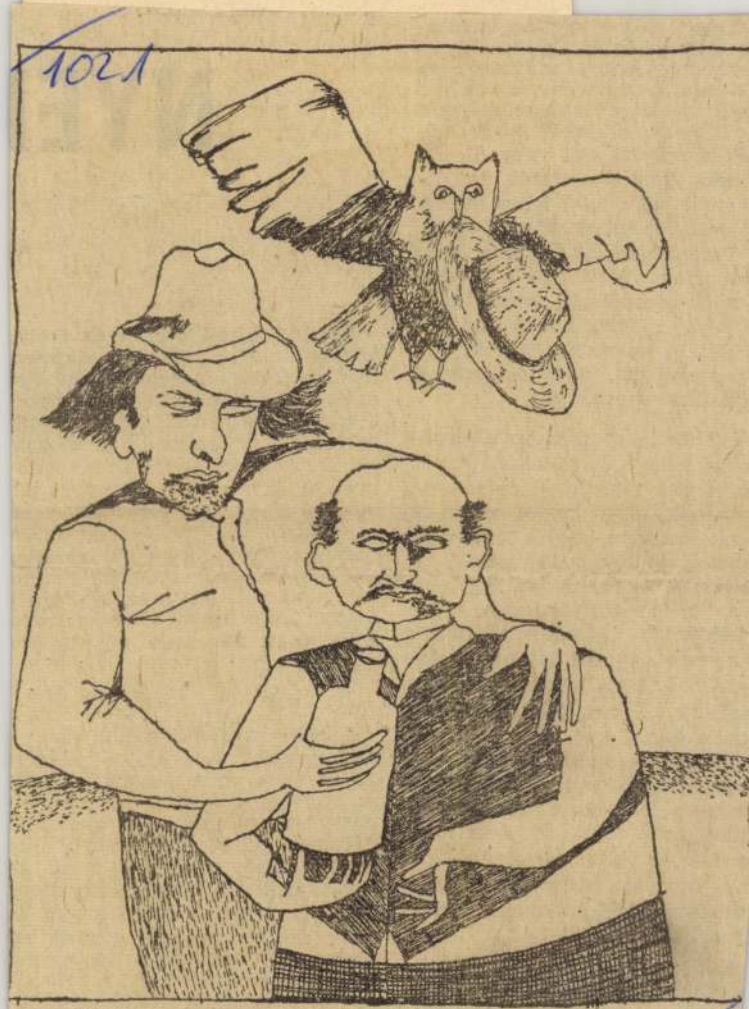

Szikszay Károly: Barátok

Csiszolható vereségeket / adjatok"
(Tizenöt sejtelem).

Szikszai Károly

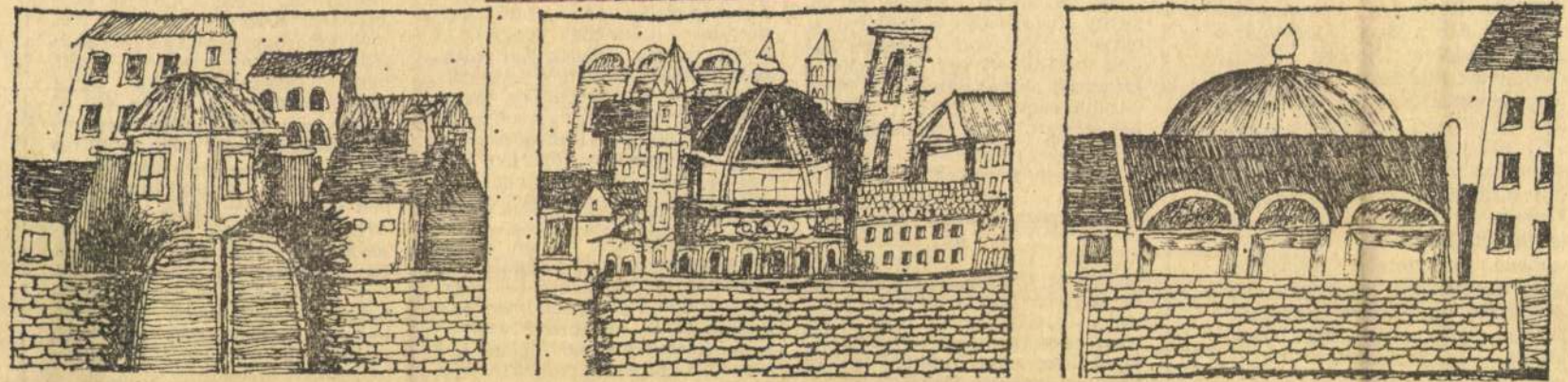

Szikszai Károly rajza (részlet)

ÉLET ÉS IRODALOM
Bp. 10 1978. dec. 9. XXII. évf. 49. sz.
10. lap.

csak *Rikkárdo*. Tiszta olasz, s nem félig angol. *Dino Buzzatit*, a szintén világhírű olasz írót, már régebben Buzattira keresztelték át — nyilván a Bugatti autómárkára gondolva közben. Pedig szegénynek *Buddzati* a becsületes magyar neve. Két dz egy t. Ez az utóbbi eset egyébként példa lett arra, hogy a rossz ejtés visszahat az írásra. Buzzati eltorzított neve annyira beleívódott a köztudatba, hogy minap az ÉS is *Buzattasitotta* az egyik tárcámban. A nyomdai levonaton még Buzzatiként szerepelt, helyesen, ám, úgy látszik, a nyomda ördöge utolsó pillanatban észbe kapott — s „javított".

Telegdi Polgár István

van év feletti bácsinak Szocialista Hazáért érdemrendje van, komfortos lakása nincs.

Fellapozom az újságot. Azt írja egy olvasó, hogy a Déli Pályaudvar aluljárójában a szeme láttára botlott el egy gyermek a kőkockák hézagjaiban, s hogy ugyanitt egy középkorú asszony úgy elesett, hogy percekig nem tudott lábra állni.

Kinyitom a csapot, s a víz azt csobogja...

Igen, módunk van arra, hogy problémáinkat az illetékesek meghallhassák. Nagyszabású kampányt folytat a Posta, hogy az irányítószám fogalmát beleverje a fejünkbe — s a Zilahi utcai postán nincs címjegyzék. Majd lesz, csak írjanak be az Esti Hírlapnak! Csúcsforgalomban 20 percig nem jár busz, hogy aztán kettő is jöjjön? Tegyék

hogy aldásos közbelépése nyomán hibák számolódnak fel, visszásságok szűnnek meg, emberi sorsok kerülnek ismét rendes kerékvágásba. Az sem tudja csendes örömömet megrontani, hogy mintha kevesebbet olvasnék, látnék, hallanék olyasmikről, hogy egy szocialista brigád kifestette egy öreg nyugdíjas lakását; hogy egy úttörőőrs elvállalta: reggelente fél liter tejet hoz fel az iskola közelében lakó magatehetetlen néninek. Humanitárius kötelességeinket immár nem individuális módon, hanem — a teljes közösségiséghez való átmenet időszakában — magasabb fokon, egy speciálisan ezzel a feladattal megbízott szerv, a tömegkommunikáció útján gyakoroljuk. Sajátos „kollektív felelősségtudat" jön így létre, amely az egyént megkíméli attól, hogy a kismamának átadja a helyét a

életében játszott szerepe visszont ennél aránytalanul nagyobb hatású. Ezért aztán a tévénéző kész elfelejteni, hogy a tévé is csak *közvetít*. Közvetít az egyén között, aki rosszul rakta fel az aluljáró köveit és felettesei között, akik rákényszeríthetik arra, hogy máskor jól rakja fel. Ő maga sem utat építeni, sem erre utasítást adni nem tud. Így hát a munka-ember illetve ember-ember viszonylatrendszerben a közbeiktatódása természetellenes, illetőleg e kapcsolatok zökkenőire utal. Ám közvetítsen, ha a különböző szintű érdekek egymás mellett élésének koordinálása társadalmunk adott fejlettségi szintjén még egy ilyen mankót is megkíván. De ne helyettesítse néhányak számára a társadalmi gondviselést!

Szvák Gyula

Szikszai Károly

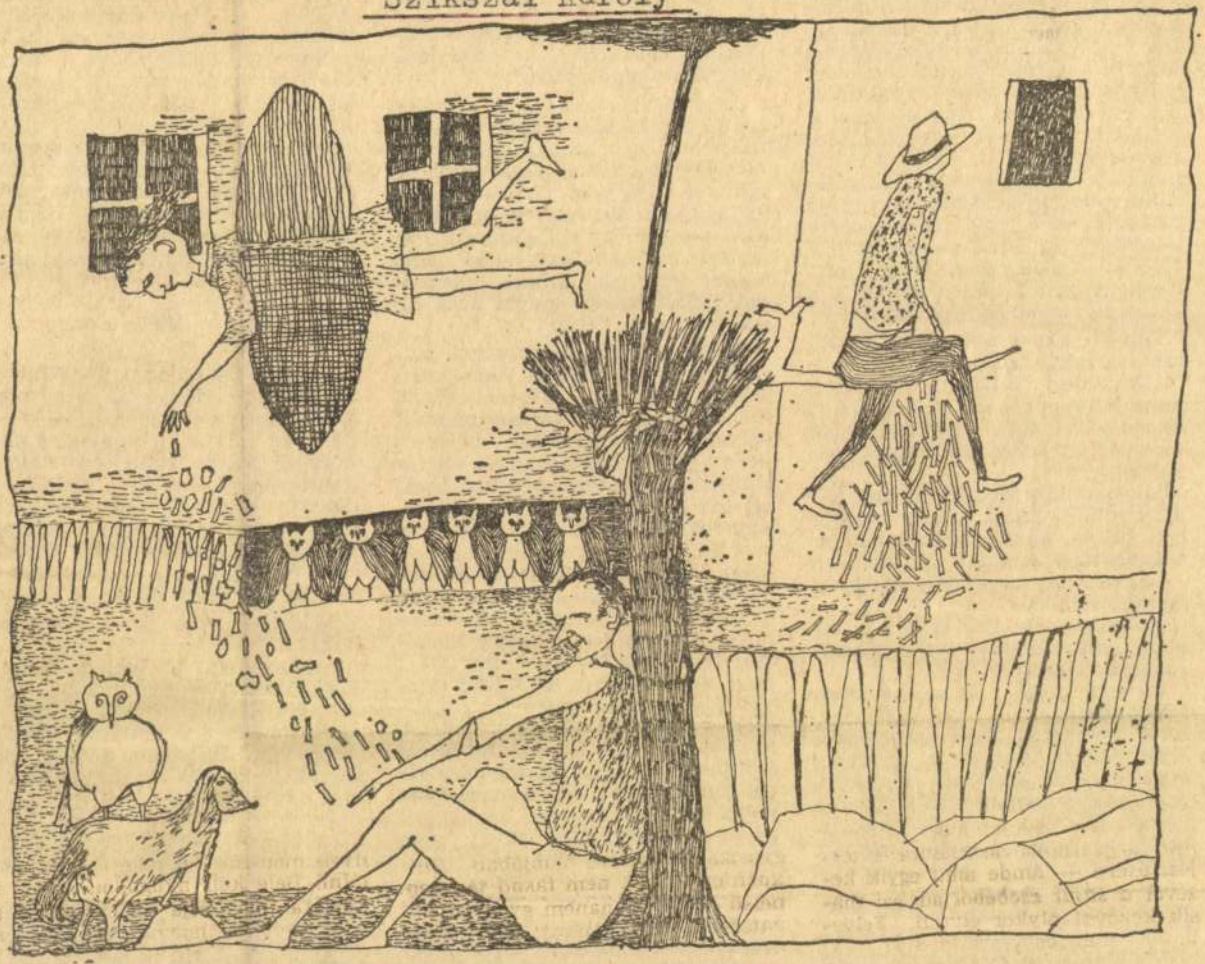

Szikszai Károly: Kertben

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz., 4. lap.

KERÉNYI GRÁCIA

aludni. Eppen csak hogy az örökmozgó nem született meg abban a boszorkányos évtizedben...

De miért rendült meg a bizalmunk ilyen könnyen a tudományban? Mi volnánk állhatatlanok, vagy a tudomány mondott csődöt?

Nyilván elégtelen magyarázat volna arra utalni, hogy a fényesen bevált Concorde-ot évekig nem engedték leszállni az Egyesült Államokban. Vagy hogy a legkorszerűbb radaros automatika sem tudja elejét venni a repülőgép-katasztrófáknak. Vagy kissé profánabbul, a vicclapok modorában: hogy a mai napig is nehéz telefont kapni, s a vízcsapok továbbra is csöpögnek.

Három komolyabb magyarázatot kínálok megfontolásra:

1. Túlzottan hittünk a tudomány mindenhatóságában, s az akkori ünnepi hangulat törvényszerűen csúszott át másnapos elégedetlenkedésbe.

2. A hatvanas években a tudományos nyilatkozatok jóval merészebbek voltak, mint manapság, amikor a tudomány már színvonalasabban — ezért önkritikusabban — számol be munkálkodásáról.

3. Objektíve is lefékeződött a tudományok hatvanas évekbeli nekirugaszkodása.

Lássuk most már ezeket kicsit részletesebben.

1. A hatvanas évek tudományos sziporkázása igazából *a negyvenes évek* elejéről merítette energiáját. A háborús években már akcióra készen állottak a *mai* elektronika, híradástechnika, számítástechnika, repülőgépgyártás, műholdtechnika, atomtechnika legfontosabb tudományos és technikai kellékei. Amit a hetvenes években — a hatvanas évek lendületének egyszerű képzeleti meghosszabításával — hiányolunk a tudományból, azt valójában az ötvenes éveken kellene számonkérnünk. Az ötvenes években ugyanis gyakorlatilag semmi más nem folyt a fent jelzett tudományos és technikai ágazatokban, mint a háborús felfedezések és ta-

nyitni.

●

Mi is történt, túl minden közvéleményváltozáson, a hetvenes évektől a tudományban?

Legfőképpen arra jöhettünk volna rá, ha elég okosak vagyunk, hogy a tudományt nem szabad összekeverni a belőle kiinduló vagy az őt tekintetbe nem vevő politikai intézkedésekkel! Ma nagyon sok mindent a tudomány számlájára írunk, amiért tudósok egyáltalán nem voltak felelősek. Mintha orvosunkat hibáztatnánk, amiért nem fogadtuk meg a tanácsát...

Kellő politikai igyekezettel például enyhíteni lehetett volna százmilliók éhezésén. Megszületett a megoldás, a „zöld forradalomnak" becézett mezőgazdasági metódus, de a fejlődő országoknak csak kis hányadában hajt hasznot. Világszerte ma is éhínségek pusztítanak. Egy-egy bonyolult életmentő operációra vagyonokat költenek az ipari társadalmakban, miközben számolatlanul hullanak el tízezrek a helyi háborúk frontjain. Mindennapos látvány lett a színes televízió, de a tévéműsorok aligha lettek tartalmasabbak. A feltalálók minden igyekezete ellenére (és sejthetően a nagyipar botrányos önzése miatt) máig sem sikerült ledönteni trónjáról a levegőt szennyező, drága benzinmotort. A hatvanas évek nagy, talán legnagyobb reménysége, az atomenergia, amely nem pusztít, hanem villanymotorokat hajt és világít, ma kénytelen meghátrálni az újra megnyitott szénbányák előtt. Gyógyszervegyészek minden elővigyázata ellenére megismétlődött a Contergan-ügy. A születésszabályozás kudarcot vallott az elmaradott társadalmakban, de a fejlettekben is fejfájást okoz a fogyatékosok átlagosnál gyorsabb szaporodása. Az űrhajózás árnyoldalait, köztük a kémholdak létezését, ma sokkal inkább zokon vesszük, mint tíz éve. A híradás-

vesztegel. Mégis erre utal a látszat. Hovatovább abban kell bíznunk, hogy nagyobb megrázkódtatások nélkül zökkenhetünk vissza a gőzmozdonyok, a szénbányák korába. Vagy abban, hogy a tengeri olajkatasztrófák során a védekezés ne tetézze a pusztítást. A breton katasztrófa idején a halak, rákok, madarak nagy részét a tömegben, fölöslegesen bevetett olajoszlató vegyianyagok tizedelték meg. Ezt a fölösleges pusztítást talán meg lehet takarítani, ha már magukat a katasztrófákat olyan nehéz elkerülni.

●

Végülis két dologra jöhettünk rá mostanában. Először is arra, hogy sok tudományos újdonság — vitathatatlan előnyei, tetszetőssége ellenére — aligha nélkülözhetetlen a hagyományos változata mellett. A digitális kijelzésű, fényrácsinterferencia-mérésen alapuló mikrométer például kétségtelenül pontosabb és gyorsabb a tekerős elődjénél. De százszorosába kerül.

Másrészt arra is rájöhettünk, hogy számos tudományágban már nincs szükség további kutatásra. Kitűnő tudósbarátom mondja, hogy a Balaton tájékán már nem kell az ökológiát tovább kutatni. Minden meg van állapítva. Semmi más nem kell, mint pénz, tízmilliárd forint a védekezéshez.

●

A tudomány mostani veszteglése, vagy amit annak vélünk, tehát nem a tudomány, hanem a tudománnyal élni nehezen tudó világ veszteglése. Ez az a szélesebb kontextus, amely érthetővé teszi a magyar sajtóban is megnyilvánuló számonkérő hangokat. Érthetővé, de nem feltétlenül indokolttá.

Véleményem szerint — tagadhatatlan kontraszelekciós tünetei el-

Van: *áttűnik*, *előtűnik*, *eltűnik*, *feltűnik*, *kitűnik*, *letűnik*. (Elnézést, ha nem soroltam föl valamennyi igekötős alakot.) És van, ugye, a *tűnik* igekötő nélkül, egymagában.

Az a kérdés, L. L. melyik igekötőre gondol? Mert nem világos. Mindegyikre? Ha az „el"-re, akkor — nem ellenkedem. De ha a „fel"-re...

Hadd idézzem egyik szeretett költőmet, Juhász Gyulát:

„*Tűnt* ifjúság arany ködében, — A régi réten, — Felém csapongó pillangókra vártam..." — írja a Pán sípjában. „*Tűnt* Anna, aranyház, — Te drága csoda..." — szólítja meg a tovatűnt kedvest. (No lám, még ilyen is van: *tova*tűnik!) „*Tűnik*, múlik egy emberöltő — S én maradok a falusi költő..." — sóhajt a Vidék című versben.

Azonos értelmű a „tűnik" a a „föltűnik"-kel?

Jelentheti egy ige önmaga ellenkezőjét is?

Ha igen, akkor az idézett mondatokban nyugodtan szerepeltethetnénk az utóbbit. Tessék megpróbálni.

Milyen különös — és milyen természetes! —, hogy az egész „úgy tűnik". Már-már azt hihetnénk: csak így lehet mondatot kezdeni.

A lelke rajta, aki használja. Csak afelől ne kívánjon meggyőzni, hogy jót tesz vele.

Talpára kell állítanunk a világot!

Miért használjuk a „múlik" igét pozitív értelemben? Hiszen a szó az ellenkezőjét mondja. „A boldogság rajtunk múlik" — hallom. Megette a fene azt a boldogságot, amelyik múlik. Miért írják lapjaink, hogy valami „akut", amikor aztán a dolgok magyarázata közben kiviláglik: „krónikus", vagyis: „idült" gondról van szó?! Miért használjuk egyre gyakrabban az „eredő" főnevet „forrás", „ok", „eredet", értelemben, holott az „eredő" az „összetevők" végeredménye?

Miért mondjuk tehát, miért írjuk a „föltűnik" helyett azt, hogy „tűnik", amikor merőben az ellenkezőjét jelenti?! Holnap azt mondjuk a jobb kezünkre: ez a bal kezünk. Az sem lesz nyelvromlás?

Dalos László

cáin, vagy a Balaton partján is — szinte leküzdhetetlennek látszó nyelvi akadályokba.

Nem valószínű, hogy ezeknek a tényeknek a tudatában sok tanuló lelkesedne a latin nyelvért, különösen, amikor azt látja, hogy a könnyebben elsajátítható és elsajátítása esetén lényegesen több gondosság lenne feltételezhető, s amelynek, éppen bibliofil jellegénél fogva az ára sem megvetendő (120 forint).

Hozzászólásom címét így is választhattam volna: *Balkezes bibliofilia II.*

Pál F. János

Szikszai Károly

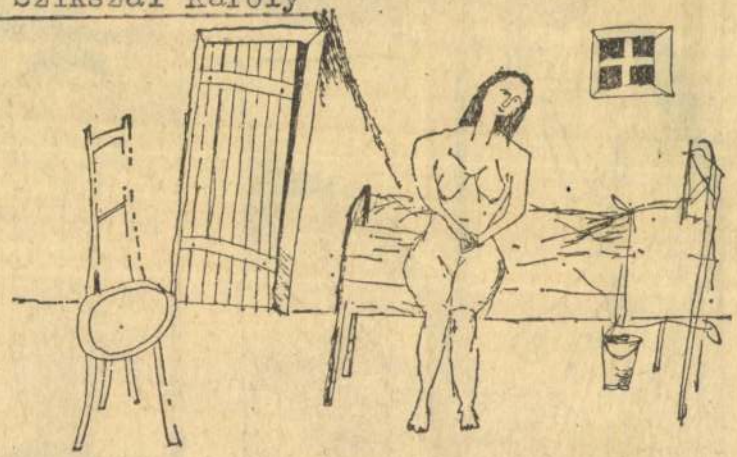

Szikszai Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 2. lap.

A Nagy Atya nyilván a sírjában
Fóri Tamás portája volt ez, aki sem haragosik meg érte.

Szikszai Károly

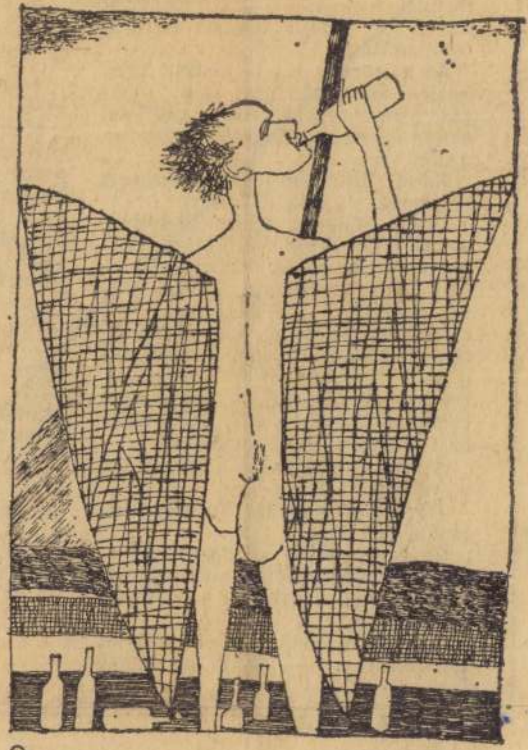

Szikszai Károly: Gondolatok

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. címlap.

[redacted]

A tulodalon lásd a művész: "Illusztráció" c. rajzát.

eki.

Szikszai Károly

Élet és Irodalom, Bp.

1978. DECEMBER 9.

XXII. évf. 49. sz. 12. lap.

lyes emlékek fénye hamarosan szélesebb utat pásztáz. S mire a hamvas Eötvös-kollégista kaposvári barátjával, az Operaházba jut, hogy ott Bartók és Johann Strausss balettet nézzen, a magán-zenehallgatás nézőtéri izlés-ütközetté növekszik. Az olvasóban pedig olyanféleképp tágul az idő- és a tér, hogy már a vörösmellényes Gautier, a Cromwell bemutatójának asszociációja is belefér gondolataiba. De asszociáció nélkül is átváltozik a cím értelme, s a metamorfózis után már azt a küzdelmet jelenti, amely harminc éven át folyt Bartók szellemi örökléséért, hazatalálásáért.

Nem tudom, mond-e annyit a fiatalabb olvasónak Fodor András írása, mint az én nemzedékemnek, amely ugyanazon az erkélyen szorongott Klempererért és Bartókért, ugyanazokat a cikkeket olvasta, ugyanúgy a valóságban élte át „az általános klíma elzordulását", mint ő. Sőt, így ahogy Fodor összefüggésbe állítja, rendbeszedi, értelmezi „az örökség zárolása" majd a „vissza Bartókhoz" periódusok eseményeit. Ugyanaz, aminek tanúi és résztvevői voltunk, nekünk is mást, többet jelent, mint akkor. Azt annak idején nem tudhattuk, hogy nyek között missziós hittel vállalt és elkezdett, másrészt Bartók ürügyén tulajdonképpen mindenről szól, amiről érdemes és kell szólani; végül Bartók útján járva logikusan és hittel jut el napjaink zenéjének megítéléséhez, hogy *Ujfalussy Józseffel* együtt figyelmeztessen: „A hagyomány nem múzeumi tárgy, hanem alakuló történelmi folyamat..."

Szép könyv, hasznos könyv. S a zenész, aki végigolvassa, bár kicsit kétkedve, Fodor Andrásnak szívesen elhiszi, amit a mai magyar irodalom nevében fogalmaz A zene hatalma című írásában: „Tanúsíthatom: költők, írók új és új raja indul olyan igyekezettel, hogy Bartók és Kodály örökségébe, a munkájuk nyomán föltárult népköltészetbe, a tágabbra nyílt Kelet-Európába gazdagult lélekkel beköltözhessen, hogy aztán régebbi korok, távoli égtájak muzsikájába is megkapaszkodhasson.

És mert a líra kettős szimbóluma máig szóló igazság, hadd mondjam ki végül, szavak dallamával eljegyzett minden társam nevében: nálunknál jobban senki sem tudja, mit ér Magyarországnak és a világnak a zene hatalma."

tét mesélik n

Szikszai Károly rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JÚN 23
ÉLET ÉS IRODALOM

Szikszai Károly
Grafikusművész.

1021

Szikszai Károly rajzai

szeszedem az ismeretlenre
De ha a gépet túlterh
fog szépen mosni. Foltos
s marad az ágynemű...
Na látja — szakít fél
darab ember —, hát
uk a némát.

●

ár hallottam D. Józsefnéről.
szamosó", írták a kartotékjára
unkaügyi osztályon, az a fel-
a, hogy a foltokat, pecséteket,
ket a gép nem tüntet el, ki-
elje. Ha a mosógépekből kike-
ruha szennyes, szürke marad,
é kezébe adják, ő mégegyszer
ossa. Órabérben dolgozik, ha a
űvezető szavaira gondolok,
is szánni kezdem D.-nét.
agy Lukács mosómester csak
int erre, nehogy elkezdjem
nét sajnálni, sajnálni csak neki
joga a mosónőt, ő dolgozik
llette, ő ismeri a disznóságait,
mások disznóságait. No meg
nyecz, a kétméteres óriás, aki

magát szólítják. — D.-né felállt, szépen kisétált az emelvényhez, kezet rázott az igazgatóval, majd hóna alá szorította a plakettet, oklevelet és közámulatra bogarászni kezdett a borítékban. Amikor látta, hogy stimmel az összeg, biccentett az igazgatónak és a helyére ment.

Néma — súgtak össze elnézően az emberek és megtapsolták.

Néma — néztek össze elnézően az elnökségi tagok, tapsoltak ők is.

Ő volt az egyetlen, aki nem a széktámla mögött és nem is a vécében tapogatta ki a boríték tartalmát.

Néma — mondja az óriás Klinyecz. Nagy Lukács bólint rá.

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOV
Szerkesztőség: 1054 Budapest
KÉZIRATOKAT ÉS RAJ
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT. Bud
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazga
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a hely
Könyv- és Hír
Előfizetési dí

Irányregé

■ *Alekszandr Maliskin Istenhátamögötti emberek (Európa, 603 old.)*

„Hiába mondják nekünk, hogy válasszátok külön a magánéletet közélettől; ne írjatok mindig irányregényt. Nem lehet szót fogadnunk; lehetetlen az... ez alaphangot semmi költő nem mellőzhet anélkül, hogy élethűtelen vagy épen frivol ne legyen" — írja Jókai a *Politikai divatok* előszavában. *Alekszandr Maliskin* 1937—38-ban írta meg az *Istenhátamögötti emberek*et, amikor a szovjet irodalomban az írók elsősorban a társadalom életére, mozgására fordították figyelmüket. Ezt az önmagában tartalmatlan gyakorlatot nemcsak nálunk, másutt se mellőzheti „semmi költő", mint Jókai mondta, hiszen az írók amúgyse tehetnek mást. Ösztönösen, ki tudatosan, ki közvetlenül, ki pedig áttételesen fogalmazza meg a környező világról alkotott képét, amelyben mindig kitapintható az író én, a nézőpont, az anyagot irodalommá szervező szemlélet. A választáshoz, a kísérletezéshez, az alkotói szabadsághoz való jog „mindössze annyi", hogy az író ízlésének és hajlamának megfelelően adja és adhassa vissza ezt a örökegy „témát". A „mindössze" tehát nagyon sok — hisz ez teszi lehetővé, hogy irodalom jöjjön létre.

A váltás ott és akkor következik be ahol és amikor az alkotó elveszti tudja vagy tudatják vele *mit* kell látnia és ezt a mit *hogyan* kell látnia. E kétszeresen „deduktív" szelekció után persze még mindig születhet remekmű: a Sixtusi Madonnától Tatlin Internacionáléemlékművéig számtalan példát sorolhatunk fel. Valamit azonban vélhetően tényeget ilyenkor. Félő hogy eltorzul az a természetes kapcsolat amely mű és befogadója között „csak úgy" ki szokott alakulni. Ennek következtében hamis, mert nem csak a mű hatására számító lesz a művészet és irodalom szellemi „termelőerejéből" kirajzolódó képp

Maliskin — aki minden művében érzékenyen reagált a változásokra — ebben a regényében

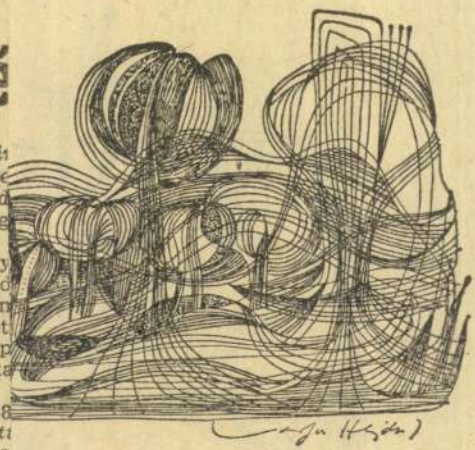

Képzőművészet

r

egyik
artá-
Hun-
állí-
tény:
al. A
a va-
s ta-
utáló
sok
l két
kkori
Köz-

nyein tökéletesen egybeolvad a természet és az ember, az épület és a táj, ahogy művet a komikus természet himnuszát zengik, úgy alkot egységet az embert létrehozó és az ember által létrehozott világ filozófiájában is. Filozófia helyett talán inkább magánfilozófiát vagy publicisztikát kell mondanunk. Hiszen a tengerészéletet műveivel egyenértékűnek tartó Hundertwasser nem alkotott filozófiai rendszert. Csupán annyit mond: éljünk a természetben, a természet törvényei szerint. Ezért szorgalmazza a csatornázást nem igénylő, az emberi fekáliát és a konyhai hulladékot a természetbe közvetlenül visszavezető humusz WC-t.

Programja vitatható. A szobában álló humusz WC valóban gazdaságos szerkezet, talán higiénikus is, nagy kérdés azonban, hogy szagtalan-e. Hasonló kritikai megjegyzéseket tehetünk a föld üregeibe telepített házaival kapcsolatban is. Persze, hogy szép álom a szó szoros értelmében a tájban élni. Hundertwasser makettjeiről az jut először az ember eszébe: végre, ilyen házakkal az ember nem rombolja szét a természetet. De vajon: lesz-e nappali fény az alsó szinten és a beljebb eső szobákban? Vitatható tehát a program, mégis azt kell mondanunk, hogy jogos. Jogos mert időszerű. Nem kell a „zöldek" pártjának politikai erősödését látnunk ahhoz, hogy elgondolkodjunk: nem teszi-e önkre az ember önma-

letraj-
rosült
mikor
mászó

tartja
t ma-
máját
bál —
rokon-
a lá-
lvázó-
assuk

Szikszai Károly

Szikszai Károly: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 6.
XXIII. évf. 1. sz.11. lap.
A tuloldalon lásd: Varga Hajdu István raj

A sötét láne

300 Ft felett 4 havi, 500 Ft felett

NÉP
ERJESZTŐ VÁLLALAT
gálata
NYA, Pf. 506.
ELÉS
ítésra a fenti műveket:

a megrendelő aláírása
ki!

MAFILM

A MAGYAR FILMGYÁRTÓ VÁLLALAT
ESTI TANFOLYAMOT INDÍT A FILMIRÓI MUNKA
(FORGATÓKÖNYV) MEGISMERTETÉSÉRE
ÉS SZAKMAI GYAKORLAT ELSAJÁTÍTÁSÁRA.

A jelentkezés feltétele:
Öt gépelt oldalnyi ötlet, téma, filmvázlat és életrajz beküldése 1979. január 15-ig a MAFILM Személyzeti Főosztályára (Bp. XIV., Lumumba u. 174.).

MAFILM

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom, Bp.
1978. DECEMBER 9.
XXII. évf. 49. sz. 7. lap.

Szikszai Károly

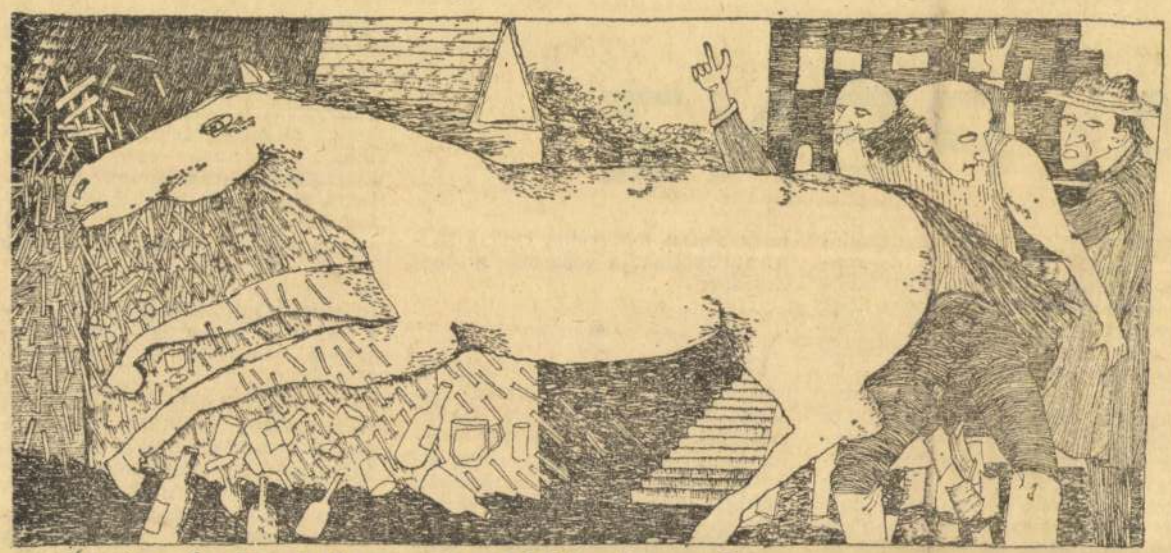

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.

Írók, újságírók Debrecenben

XXII. évf. 49. sz. 6. lap.

RA, PÉNZ

elbírna annyi jeles zongoraszólistát, amennyit Kadosa Pál és mások nevelnek? Nincsen. Mint ahogyan operakulturánk sem nyújthat elegendő fellépési alkalmat, erkölcsi — és anyagi — elismerést világklasszisú énekeseinknek.

Bár a művészeti ágak alig összehasonlíthatóak, én grafikánkat és szobrászatunkat ugyancsak olyannak látom, ahol idehaza igen szűkös a tér, kifelé viszont nem nyílik szinte semmi út. Néhány kinti karrier pedig a képzőművészetben is

hogy sokan felügyelik, csak a leghivatottabbak: a vásárlók a legkevésbé.

●

Igen sok árat mind kevésbé lehet már tartani. Az előállítási költségek és az eladási árak közötti szakadék számos terméknél csak egyre növekvő állami támogatással hidalható át. E jelenség eredete, háttere, kihatása olyan közgazdasági téma, amelybe isten ments itt

★

lában csak átmenetileg csökkentik a keresletet.) Viszont éppen ekkor válik majd még fontosabbá, hogy a közintézmények, jelen esetben a könyvtárak mindenkinek rendelkezésére álljanak. Mert ott már tartunk — tartanunk kell —, hogy könyvtárhálózatunk, annak szüntelenül frissítendő, kiegészítendő állománya pótolja azt, amit egyéni vásárlással sokan nem tudnak még maguknak megszerezni. Így tehát bármennyire fontos a kultúrára jutó pénz takarékos felhasználása — a könyvtári beszerzésre nem kevesebbet, hanem *többet* kell ezután fordítanunk.

A kultúra dotálására egyébként is különösen érvényes, hogy az eredeti szociális célokkal ellentétbe jutva, itt a támogatás jobban érinti a nagyobb jövedelműeket, mert ők vásárolják és veszik igénybe a kulturális termékek és szolgáltatások

c, amelynek ez inkább csak elvi feltételezés — gyan a legkifizetődőbb művészetre
gyakorlatban az áremelések álta- és közművelődésre költeni.

Szikszai Károly

Szikszai Károly rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 9.
XXII. évf. 49. sz. 5. lap.

HEGEDÜS GÉZA:

Voltaire emlékezete

Már őszi nap sütött; a nyugágyban hevertem
virágaim között a visegrádi kertben,
ölemben régi könyv: egynéhány adatot
kerestem az imént egy nemrég megadott
s hamar megírni kért témához, mely a fönti
címen az ünnepelt Voltaire-t méltón köszönti.

Előbb afféle kis tanulmány jellegű
prózát képzeltem el a Voltaire-i derű,
komolyság és humor művészi jellegéről,
amelyben tett a szó, és jó fegyverrel ér föl.
De egymást űzve az emlék és gondolat,
a mondatok, melyek a derült ég alatt
a tudat mélyein kelvén tudatra léptek,
úgy gördültek, akár egy régi hősi ének
egymásra rímelő és skandált sorai,
vagy egy vásári dal, melyet egy korai
francia énekes idéz vásárosoknak;

Tizenhárom ... n
de pontosan tudo
nem lévén iskola
csupán a könyv,
Úgy éltem akkor
mint idült részeg
a napról napra új
versek, regények
egymást is cáfoló
lelkem könyvek k
Jó ötven év után
együtt adott gyön
Schopenhauer kö
Dumasban a mes
S egy napon így
egy vékony kis k
és szívdobogtató
lett osztályrészem
szobám kerevetén
mikor Voltaire a
sőt: újabb életet
Hisz én éreztem
hisz Candide lett
s túlél minden ve

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG

1967 FEB 2.

Szilágyi Elek

le moszkvai szaktársaikkal.

— **Szilágyi Elek** hajdúböszörményi festőművész alkotásaiból nyílik vasárnap, február 5-én kiállítás a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat debreceni Csokonai értelmiségi klubjában, délelőtt 11-kor.

1021

fe
né

ny
ha

vagy az a művelet, azert va-
gyunk itt, hogy segítsünk egy-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 MÁJ

A STUTTGARTI nemzetközi iparművészeti kiállításon, amely június 26-án nyitja meg kapuit, a magyar iparművészek gazdag anyagot mutatnak be. Szilágyi Ildikó és Engels József ötvösmunkái, Pécsi László textiljei, valamint Gábor István és Majoros János kerámiái szerepelnek a kiküldött magyar anyagban.

Kitüntetettek

ÚJSÁGHÍR: A Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége — 1963. évi eredményei alapján — vörös vándorzászlót adományozott az Atkári Gépállomásnak.

A napsütötte utcák csendesek, a piros tetős házak lehúzott redőnyökkel várják haza gazdáikat, akik reggeltől kint a határban szorgoskodnak. Csupán a község főutcája zajos: iskolából hazatérő gyerekek hancúroznak az árkok mentén, az úttesten pedig teherautók, vontatók, taxik robognak, keresztül a falun.

Gépkocsinkkal a vontatósok útját követjük, akik a helybeli gépállomás [illegible] Idénytervünket, a tavaszit 174,2, a nyárit pedig 108,4 százalékra teljesítettük. De sikerült az önköltséget is javítani. Egy normálholdra a tervezett 93,98 forint helyett 84,79 forint jutott az elmúlt esztendőben. *Gépállomási szinten egymillió 765 ezer forint megtakarítást értünk el.*

— Ebből sikerült a dolgozóknak 16 napi nyereségrészesedést fizetni — folytatja tovább most már a főmérnök: — Közel félmilliót osztottunk ki azon a napon...

Ezek voltak a számok, amelyek mögött emberek állnak. Hosszú időnek, 11 évnek kellett eltelnie, amíg a jelenlegi [illegible] amíg min-

Munkában a kombájnszerelő-mérnök-helyettes vezetésével az SZK—4-es kombájnt javítják

ja búcsúzáskor így foglalt összege:

— Megtaláltuk az összhangot, mindnyájan érezzük a fe-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Szilágyi Elek
HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG
1964 MÁJ 5.
1021 K

Tárlat egy szakkör rendezésében

Május elsején nyitotta meg szokásos évi tárlatát a szakszervezeti kultúrotthon képzőművészeti szakköre, amelyet hosszabb idő óta *Szilágyi Elek* festőművész vezet.

A nagyrészt fiatal munkásokból álló képzőművészeti szakkör tizennyolc tagja hatvannyolc képet állított ki a székház olvasótermében. Nem nagy szám ez, de fokmérője annak a munkának, amit egy év alatt a szakkör végzett. A fiatalok még nem érett alkotások birtokosai. Küzdenek a formával, a témával, keresik az egyéniség és a mondanivaló legjobb kifejezési lehetőségét, de jó irányítás mellett. Lehetetlen észre nem venni, hogy a színeket és formákat ma még több esetben mesterük és irányítójuk szemével nézik. De a színek és formák, a témák, a közölnivaló már egyéniséget árulnak el, akik nemcsak szemlélik, de látják is a világot.

A szakkör legerősebb egyénisége *Kutnyák Géza*. Tucatnyi munkája nemcsak arról győz meg bennünket, hogy a körülötte levő világot gazdagon igyekszik kifejezni, hanem arról is, hogy minden érdekli: Ház, Csendélet, Fiúfej, Kardvirág, Ülő férfi, Festőnövendék, Portré, Modell, Tanulmányok címet viselnek képei: — vonalak és színek, amelyekben az élmény szólal meg, ha nem is mindig sikeresen. Az arcokban az egyéniséget differenciáltan igyekszik megragadni. Legjobb alkotásának a Portré című tollrajzát tartjuk. A tavalyi tárlat óta jelentőset fejlődött.

Fürjes József és *Molnár Lajos* következnek Kutnyák Géza után mennyiségben és minőségben is. Előbbinél Vázlatok, Házak, Alkonyat, Udvar és a Fiúfej csendes lírája fogja meg a szemlélő tekintetét. A másiknál a formák biztosabb kezelése (Híd, Utca, Eger, Kert, Udvar).

Gál Sándor (Malomudvar, Erdő, Tél) és *Reiner József* (Téli táj, Vár, Alkonyat, Tavasz, Hegyek) munkái mellett meg kell említenünk a szakkör nőtagjait is. *Kármán Évát*, *Járdán Margitot*, *Balázs Sándornét*. Próbálkozásaikban érzéseket fogalmaznak, keresik a kifejezéseket, a színekből és vonalakból összeállítható világot. *Nagy Lajos*, *Szlahorek Lajos*, *Méray József*, *Sós Károly*, *Sós László* és mások munkái egészítik ki a szakköri kiállítás képét egésszé.

Tudjuk, hogy didaktikai szempontok és a mesterségbeli tudás megszerzésének alapvető igényei határozzák meg a szakkör munkáját és fejlődését. Az egyszerűtől kell a bonyolult felé haladni itt is. De mintha a témák bizonyos passzív magatartást mutatnának az aktív élettel szemben. A csendélet nem jellemzője e kornak, csak kísérője. A líra ma nem érzelmes suttogás, de erőteljes fogalmazás. Talán szorgalmazni kellene e mai levegőt, még szakköri szinten is. Akár kiegészítő stúdiumok beiktatásával is.

(f. a.)

újjáteremtésében, aki
piskolai tanári pályá-
en. Éder könyve an-
a téma iránti buzgó
elkesülő kutatói szor-
versenyre kelni a kor
z elengedhetetlennek

utóbbinak a hiányát
De ez a könyve min-
bőséges, szinte a le-
anyaggyűjtés remeke.
olt már igen jó elő-
dni. Belia György,
ula és mások sok ér-
tak már Babits tanár-
étték kutatásaik ered-
bits-kutatónak megbe-
ly ugyancsak Belia ki-
rsával: Kosztolányival
rtatott levelezését. Az
échényi Könyvtár gaz-
leveleiből és kézira-
sem bocsátotta még
üli rendelkezésére ez
szigorú őrzője, a mi-
nt, mint éppen Éder

em elégedett meg a
itatott feledésbe me-
kat, fővárosi és vidéki
ajdani középiskolák-

Persze mindezz
tudna a sorok
mögé pillantan
latni. De talá
volt megtalálni
egykori diákja
szerteszórt egy
féle vihara. És végül – ahogy az lenni szo-
kott – a lankadatlan kutatást még a véletlen-
nek tetsző szerencse is megkoronázta: siker-
rült a szerzőnek fölfedezni a leghitelesebb élő
tanút a „Játszottam a kezével" c. Babits-vers
keletkezéséről. Döntő fontosságú volt itt a
tisztázás, hiszen tudvalevő, hogy ez a költe-
mény lett a Babits tanári pályáját derékba tö-
rő hajszának a kiindulópontja.

Ennyi új adat birtokában, ennyi fölfedezés
után nem csoda, ha a könyv többet ad annál,
amit a címe ígér. Babitsot nemcsak a kated-
rán látjuk benne, hanem megismerjük életpá-
lyájának egy másfél évtizednyi szakaszát,
olyan alaposan, hogy ehhez már egy teljes Ba-
bits-életrajz valamikori írójának sem lesz sok
hozzátenni valója. És a mennyiség minőségbe
csap át: ennyi gonddal kikutatott és összera-
kott részlet mozaikjából kép áll elő: egy em-
berileg is nagyon rokonszenves fiatal költő és
tanár hiteles arcképe és a koré, amely azon-
ban már sokkal kevésbé rokonszenves, hiszen
a költőnek és az őt pártoló haladó erőknek,
megértő méltányolóknak nemegyszer kell meg-
küzdeni nemcsak a művészet iránti értetlen-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Elek
ALFÖLD
1966 JÚN

1021

Szilágyi Elek rajza

Vásárcsarnok épités.

sz.

enytárgyalási hirdetés.

ny szab. kir. város törvényhatósága nyilvános egy-
senytárgyalást hirdet a Pozsonyban **épitendő vá-**
k asphalt, lakatos- és csarnok-vasszerkezeti
ira külön-külön.

ánlatok szabályszerüen kiállitva, sértetlen boriték-
zve, pecséttel lezárva, „Ajánlat a Pozsonyban épi-
árcsarnok..... munka szállitására" cimmel
8. **évi augusztus hó 22 én délelőtt 9 óráig** Po-
kir. város számvevőségi hivatalában nyujtandók be.
ob érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
érkezett ajánlatok Pozsony szab. kir. város pol-
hivatalában ugyanaznap d. e. **10 órakor** fognak
felbontatni.

vek, ajánlati minta, általános és részletes feltételek,
költségvetés Pozsony szab. kir. város mérnöki
naponta d. e. 9—12 óráig betekinthetők, az ál-
tételek 50 fillér, a részletes feltételek, ajánlati minta
pedig szintén 50 fillérért beszerezhetők.

ánlattevők tartoznak a részletes feltételeknek meg-
ánatpénzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénz-
ékbetétjeiben, avagy óvadékképes értékpapirokban
áros főpénztárában letenni és az erről szóló letéti
nlatukban kitüntetni.

pályázók, akik Pozsony szab. kir. várossal üzleti

Szilágyi Géza
építész

MMÉ Évk
1940. 145. l

Csatornázások, tisztító és szűrőtelepek, tartányok.

B. osztály: **Vizépités.**

Vizierőművek, gátak, zsilipek, turbinakamrák, partfalak.

C. osztály: **Hidépités.**

Hidak csömöszölt betonból, vasbetonból és különösen „**Melan**" rendszer szerint.

D. osztály: **Mélyépités.**

Pneumatikus és mindennemü alapozás, gép-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Elek

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

1964 JAN 2

— SZILÁGYI ELEK egri festőművész készített díszleteket a recski bányász-színjátszók Zsoldos: Jobb, mint otthon c. zenés vígjátékának bemutatójához. A bányász-színjátszók ezzel a darabjukkal vendégszerepelnek a kisfüzesi tsz zár. számadó ünnepségén is.

— A KISIPAROSOK szolgáltató tevékenységéről és

Vasárnap tere...

... elkezdődött a kézi-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1972 APR 21

UTUNK

Szilágyi György

1021

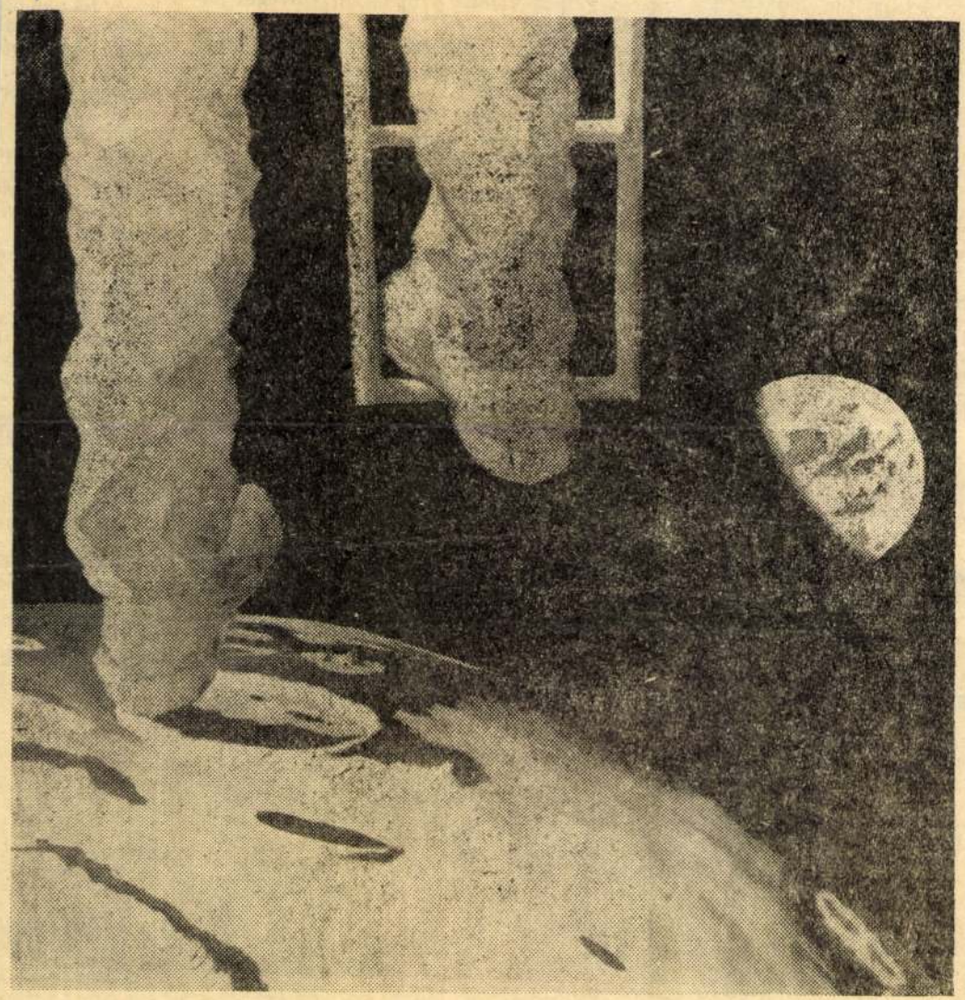

Szilágyi György: Holdraszállás

— felelt Pandele; — mit gondolsz,
ki lop, ilyen nyugodtan lépked a

, a kapus nemhogy gyanút fogott
ég udvariasan köszönt is nekik (ki
ság majmot!), s mindnyájan nevet-
a majom is integetett a kapusnak,
za. Hogy a majom egyik keze sza-
(a Take felőli), a férfinek úgy
ncs biztos kezekben, s gyorsan

ogd jól, mert ez még elszalad az
negjárjuk vele. — Take meglepőd-
gy a majom szomorúan néz fel rá,
rehányást tenne a bizalmatlanság-
jkába harapott, s valósággal el-
agát. „Hát ha elvettem, hát elvet-
n még ülni fogok miatta."
a kocsiba, s a visszapillantóba
ak úgy rémlett, hogy a majom ki-
ábát és lenyomja a biztonsági zá-
i kezdett, de hátul minden termé-
int. A gyerekek bágyadtan hall-
nagy volt a boldogság. Tíz perc
észrevette, hogy a majom elálmo-
ven fáradt, szegény. Mióta kószál-
an? És ő vajon mitől származik?",
n tülközött. „Ostobaság."
nyugodtan beszálltak a liftbe, csü-
nem láthatták meg a szomszédok.
nyugdíjazták, nagyon örvendett,
deje foglakozni a majommal, me-
agy kockázattal sikerült szereznie.
líft felé lépett, de hirtelen mint-
visszahúzta volna. Gică Pandele
látta, hogy oldalra lép, s előre

öm, drágám — mondta elégedet-
nagyon jól nevelt vagy, igazán. —
ézett, s tőle is várta az öröm némi

ág — szót Pandele, hangjában ki-
annak jeléül, hogy a majom gesz-
megzavarta.
t mi lesz, hova fektetjük? Mondd!
tetszett neked a dolog, nevetni
a fektetjük?
, hova fektetnénk. Csak nem fog-
fektetni?
kos vagy, te! De miféle ágyba?

dunk, s csinálunk neki helyet.
nem! Még mi az anyját ne.

Elsőnek Pluton
— Apám, Ta
hangon Felicia
dart.
Ilyen szokatl
dele életében
tobaság", csak
szekulcsolva,
— Uram, ez
S az orang
lás után Pan
szoba közepé
most a szobát
vett a munká
dogan és készségesen segített. Take
időnként odanézett, figyelte, hogyan dolgozik. Kissé idétlen volt még. Különösen a csavarok okoztak neki fejtörést, mélyen elgondolkozott, hogy vajon mitől forognak azok, s hogyan vésődnek az odaillesztett tárgyba. Mozdulatai mégis már-már ügyesek voltak, ellenőrzöttek, mint olyan emberé, aki életében először csinál valamit, de ehhez hasonlót már csinált, vagy legalábbis hallott róla.

Kettesben sokkal hamarabb végeztek. A szoba jobban nézett így ki. Take Pandele a szoba túlsó sarkába ment, becsukta az ajtót, és elfordította a kulcsot a zárban.

— Uram, ideje volna már nekem is csináltatni egy kulcsot — szólt hirtelen Take; Pandele összeráncolta a homlokát, és üvölteni kezdett:

— Ide hallgass! Jó volna, ha fékeznéd az igényeidet! Ej, az anyja mindenit az orángután-jának! Miféle kulcsot? Hát való neked kulcs, te? — Dühösen elvonult. Bement a fürdőszobába, hétszer egymás után lehúzta a vizet,

dozta magát a
„Másképp kell
megmakacsolom
s a börtönbe ker
dett kedvesebb
harci dalt s egy
és Take kinyitot
kádozta volt mag
— Miket csiná
nálsz? Megharag
tót, ahogy veszen
— Megharagud
szetes. Hát lehet
— Bocsáss meg
— Foglaljon h
el a rosszat.
Aznap hosszasa
delének az volt a
beszél, nem egy
tott, megkínálta
Amikor Pandele
tott, s ösztönösen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Elek

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1971 FEB 26.

— **Szilágyi Elek festőművész** tárlata nyílik vasárnap délelőtt 11 órakor Hajdúböszörményben, a művelődési ház klubjában.

Szilágyi

1021 elek

bb 48. szilágyi elek kiállitása debrecenben

vid-fm/mné-lm ká 1968. augusztus 23.

péntekon, debrecenben, a medgyessy-teremben megnyitották szilágyi elek festőmüvész kamaratárlatát. a kiállitáson a hajdu-böszörményben élő festőmüvész husz alkotását mutatják be./mti/

-.-

bb 51 a somogy megyei tanács ülése

vid-fa/mné-ju ké la 1968 augusztus 23

a somogy megyei tanács pénteken kaposvárott ülést tartott, amelyen megvitatta a községi tanácsok tevékenységét. az ülésen megállapitották, hogy a kis községek tanácsai nem képesek feladataikat szinvonalasan megoldani, s igy nem alakulhat ki megfelelő kapcsolat a testületi szerv és a lakosság között. somogyban utoljára 1966 január 1-évi szerveztek közös tanácsokat, elsősorban ott, ahol a közös gazdasági alap már létrejött.

Szilágyi Elek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1961 JUL 2

SZILÁGYI ELEK : KETTEN 1021 (LINÓ)

…lt nők. Csaknem az
Kültelki Kató, zilált
stilizált szemöldöké-
ros blúzban. — „Ez
engem" — nyöszö-
ványadt anya, va-
rgődve a vackán. —
vágom a bicskát!" —
az apából az alkohol.
zendült sorra a fü-

…bban, gyorsabban!
…ban?"

Miből él?"
abból, ami éppen

sorba."
em csináltam sem-

…e bődül.
…yád keserves..." és
Agyag Pált, hogy az

…zé!"
…omlokomat. A barát-

…! Egyszer ezt is meg
megunnám.
bánom!
az egyik kapitány-
tektívek közé, mint-
nk.

Elve boncoltá
még dobogó
nyitott mell
hallgattunk.
múlt! Úgy lá
után ködlő pá
Kis pihés éri
a nyakunk.

— Talán ne
razzia. Azt h
gyilkosság történt ma este felé. Talán azért.

— Ott jönnek! — kiáltottam én, mert embercsapatot láttam feketéllení az Igazság úton.

De meg is döbbentem. Különös. Már néhány perce abba az irányba bámultam és — puszta volt az út végesvégig, senkit és semmit sem láttam rajta járni. Most meg, íme, egy csapat jön, ötvenen is lehetnek, százan is, vagy még többen. Érthetetlen. Kívülről, a város széle felől jönnek. Mintha a föld alól buktak volna föl, vagy az égből hulltak volna alá. Mögöttük és felettük, mint hasadás a szürke tompaság mammuttestén, sárgásvöröses izzó folt, mint mikor óriási tűz fénye festi vörösre az eget.

— Eh, ne beszélj ostobaságot! — mordult rám a barátom. — Ez nem a rendőrség. Azoknak innen, a Rend utcán kell érkezniük. Tudod, hogy abból nyílik a Bilincs utca, s ott a tizenhármas központ.

A csapat gyorsan közeledett. Már élénk beszéd moraját is hallottuk.

Szilágyi Elek: Megállóban

lati asszociációkat zökkenomentesen, biztosan szövi egy-egy központi motívumból szétgyűrűző mű monologizáló szövegébe.

letes szatiraja. A *Motток egymás elé* „pasziánsza" is ritka szép kísérlet a nyelvi információk különböző síkjainak indulatte-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

1973 DEC 1

Szilágyi Elek
1021

Szilágyi Elek festménye

nyi járásban, sőt három nagyközségben — Tiszakécskén, Jánoshalmán és Soltvadkerten — is telepedett le gyermekorvos. Ahol van gyermekorvos, ott a védőnő az ő irányításával végzi munkáját, ahol még nincs, ott a körzeti orvos felügyeletével. MSZSZ gyermekgyógyászati kiszállás már kevés helyen van.

Nem egészen tíz év alatt sikerült létrehozni a körzeti gyermekorvosi hálózatot, így a csecsemő- és gyermekgondozást decentralizálták. A terhesgondozásnál éppen az ellenkező folyamat ment végbe: centralizálták. A városokban szaktanácsadás folyik. A járásokban, falvakban a terhestanácsadást, illetve szakrendelést még az MSZSZ szakorvosai végzik.

— A terhesgondozás még nem olyan, amilyennek szeretnénk — mondta a megyei védőnő. A központosítás, ahol sikerült megvalósítanunk, bevált. Feltehetően ez a jövő útja is. De a védőnőknek komoly gondot okoz az új terhesgondozási lap kitöltése, hiszen húsz-huszonöt percet igényel. S ha egy-egy tanácsadáson 50—60 terhesanya jelenik meg, ami

csolatos, a
említett kér
a védőnőkn
kaptam: sok újat nem nozott nekünk...

— A védőnők azt mondták, nem hozott nekik újat a működési szabályzat. Valóban így van ez, vagy talán ők nem értesültek róla? — tettem föl a kérdést, Poór Istvánné megyei vezető védőnőnek is.

— Van benne igazság... Többször figyelmesen áttanulmányoztam az új szabályzatot. Összevetettük a régivel. Attól valóban sok mindenben különbözik. Aztán összevetettük a megyében folyó anya- és gyermekvédelmi munkával. A szabályzat összeállítói mintha csak minket kérdeztek volna meg... Nem tudom, meghaladtuk-e korunkat, vagy pedig ez a szabályzat váratott magára sokáig, de tény, hogy alapjaiban újat nekünk nem adott. A fejlődés hozta követelményeket mi már magunktól beépítettük munkarendünkbe. Kiépült a gyermekorvosi hálózat, a városokban létrehoztuk a központi terhesgondozást. Mindkettő össze-

gyógyászati szakrendelés
orvosokkal általában jó a kapcsolatunk.

A régi szabályzat előírta, milyen időközönként kell látogatniuk az újszülöttet, a csecsemőt. Az új azt mondja: a védőnő „szükség szerinti gyakorisággal, kiemelt gondozásban részesíti az újszülötteket és a veszélyeztetett csecsemőket".

— Ez könnyebbé tette, vagy megnehezítette munkájukat? — kérdeztem a védőnőket.

— Nem változtatott rajta — válaszolták. — Mert ha úgy látjuk jónak (vagy úgy beszéltük meg az orvossal), eltértünk a hivatalos előírástól, és szükség szerint látogattunk. Általában sokkal gyakrabban, mint a problémamentes újszülötteket, csecsemőket.

Az egy-hat éves gyermekek gondozását sok-sok pontban részletezi az új szabályzat. Sokkal több feladatot ró a védőnőre, mint a régi. Pl.: „A gyermeket

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

19fc FEB 18

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

1021

Műterem-látogatáson Szilágyi Gyula kurdi fafaragónál

— Ez jelenti számomra a szórakozást. Amikor végre leülhetek kis műhelyemben és kedvemre faraghatok. Ilyenkor aztán gyorsan megy a munka, észre se veszem és órák röppennek el. Csak sajnos, ritkán jutok hozzá...

Ha nem mondaná, akkor is tudnánk, hogy ritkán jut hozzá, mert Szilágyi Gyula valóban Kurd egyik legelfoglaltabb embere. Pedagógus, emellett párttitkár, részt vesz a tanács munkájában, a népfrontban is számítanak rá, ő a művelődési ügyek egyik irányítója, de lehetne még sorolni, hogy mennyi minden vár rá.

— Talán majd a nyáron — mondja, de hirtelen eszébe jut, hogy a nyár sem jelenti a teljes szabadságot. Tűzoltóverseny, az úttörők fúvószenekarának szereplése, nyári táborozás, — bizony nem lesz könnyű megvalósítani a nyári faragó tervet, ennyi elfoglaltság mellett.

Szilágyi Gyula három évvel ezelőtt jött rá a fafaragás örömére, s azóta úgy érzi, nincs igazabb szórakozás, kikapcsolódás számára.

— S ha még ehhez hozzátesszük, hogy azért némi zsebpénzt is hoz — mondja, de a következő szavából már kiderül, hogy mégsem ez vezérli, hanem az alkotás öröme, az a semmihez sem hasonlítható boldogság, amikor a fatömb kése nyomán szinte megelevenedik, emberfejet formáz, a népművészetből ismerős figurák kelnek új életre a kis kurdi műhelyben. Az elmúlt három év alatt nagyon sok faragás került ki keze alól, s lakásukban pontosan nyomon lehet követni művészi útját, az első kísérlettől a legutóbbi, érett alkotásokig.

— Nem untam meg a fát, hisz azt nem lehet megunni — mondja, most mégis új dolog foglalkoztat, a csontfaragás. Nehezebb a megmunkálása, ellenállóbb az anyag, talán éppen ezért csábítóbb.

Rögtön be is mutatja, előbb az előmunkát, majd a kész faragást.

— Először is húsleves lesz a marhacsontból — mondja nevetve—, utána kifőzöm hipós vízben, letisztítom, majd ecetes vízben áztk ez utóbbi kicsit puhítja, könnyebb így rajta a munka. Akkor aztán jöhet a faragás. Persze újabb akadályt jelent, hogy a csont természetes formáját, mélyedéseit nem lehet kiiktatni, s a díszítő elemeket úgy kell elosztani, hogy a szabálytalan anyag ellenére egyensúlyban legyenek, az anyag szinte engedelmeskedjék az ornamentikának. Ezek, — s néhány faragást mutat —, az első kísérleteim. Persze, azért fával is dolgozom továbbra is, s épp most igért a tsz faragásra alkalmas rönköket. Anyagban tehát nincs hiány és munkakedvben sem. Csak az idő, az idő kevés.

De azért mégis csak juthat rá ideje Szilágyi Gyulának, legalábbis ezt mutatja a lakás, melyben mindenfelé szorgalmának és tehetségének nyomaival találkozunk.

— Pedig mennyit elvittek már! — mondja, s ebben büszkeség is van, meg fájdalom is, amiért meg kellett válnia annyi munkájától. De lelkesedése, tehetsége, szorgalma azt ígéri, hogy még sok szép faragás kerül ki keze alól, öregbítve Kurd hírnevét is, amely úgy látszik, lassan faragóközponttá válik. (cs)

tte a szemét:
ıl ajándékozhat-
elfogultan, resz-
őkotort zsebéből
nította a papírt,
drámai hangon
red, hahó! Irta:

dni magát gon-
hosszabb köl-
lt, hogy a bor-
élkedését, és ha
netet tartott, ta-

— Gyönyörű! Csodá
Nincs még egy?

— Ebből még négy éne

— Kevés! Olvasd gyors

A költő élvezettel nyal
száját, zavartan simította
lát és folytatta. Galamb
azon, hogy mit kellene
frankkal. Világos, hogy nem az övé. Nem vághatja zsebre más ember pénzét csak azért, mert tévedésből hozzákerült... Elsősorban tehát át kell néznie tüzetesen a tárcát, amelyet a meggyilkolt ember több holmijával együtt kénytelen volt zsebre tenni a fürdőszobában. A kályhában, átöltözés után, ezeket magához vette. A zubbonya zsebében van minden, azonban a holmikat megnézni csak „légmentesen" biztos helyen lehet. De egy ilyen kaszárnya csodálatosan megépített valami. A mosdóhelyiségeknek például nincs ajtajuk. Nehogy egy pillanatra ellenőrzés nélkül legyen, akit ellenőrizni akarnak. Hol nézhetné meg a tárcát? Mégiscsak képtelenség, hogy itt van a zsebében és nem kukkanthat bele. A legénységi szobában mindig tartózkodik néhány ember, ott nincs alkalma, a kantinban még kevésbé... és a városba nem engedik ki. Átkozott dolog.

— Na?! — kérdezte diadalmasan Troppauer.

— Nem találok szavakat. Ember! Hogy Te ezzel zseniddel itt vagy, és nem Svédországban ülsz a Nobel-díjadon!...

— Mit várhat egy költő manapság a korától? — kérdezte tragikus megadással, és ujjaival végigszántott ritkás, de hosszú fürtjein. — Szóval tetszett?

— Óriási! Csak az utolsó két sor mintha, tudj' isten...

— Most jön
de felülmúlja

— Mit neke
versről van s
Te... halhatat

A kaszárnya
Nagy felfordul
kézigránát a
közül csak egy
Most izgatottan
ról a vizsgáló
közben telefon
csak reggel sz
úgy, ahogy mo
bizottság érkez
a helyéről.

Nyomban el
nákat a mosók
nagy harsányan

— Latouret

— Igen, hadn

— A bizottsá
sókonyhába! I
most van! Sen

...Galamb o
fene egyen me
hasem lesz eh
szont ott tartot
majd a minde
egy átok..."

Felcsendült...

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 17

Szilágyi Elek festő-művész

Népújság Heves

Szilágyi Elek kiállítása Egerben

A Megyei Művelődési Központ Egri Kis Galériájában szombaton délben nyílt meg Szilágyi Eleknek, a Heves megyéből elszármazott fiatal festőművésznek a kiállítása. A művész alkotásait a Megyei Művelődési Központ nagytermében mutatják be. Az ünnepélyes megnyitón Hidy Péter, a megyei tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője mondott beszédet, amelyben méltatta a kiállító művész munkásságát, művészetét. A kiállítás megnyitásán részt vett dr. Pápay Gyula, a megyei tanács vb-titkára is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1973 FEB 4

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Szilágyi Elek

1021

Szilágyi Elek: ROTONDA

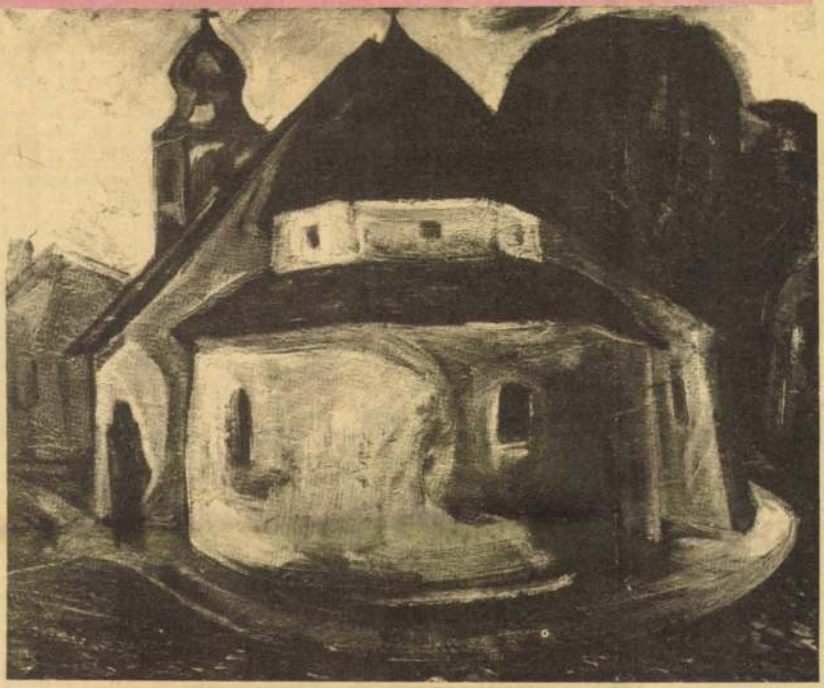

nekem eszembe
sd meg, lehet,
héten sor kerül
ra — suttogta el-

n

etszavamra iri-
el kell hogy ké-
nyolult exportki-
meg itt lazsál a
Az egész ügy gye-
Lánc-lánc-eszter-
ánci cérna... A
et meg ne edd
Tudom, milyen

esetleg valami
merül fel?
káció? Hogy oda
. Tudod, az or-
onta hány ilyen
geznek az orvo-
álmában behunyt
nálja az ilyesmit.
lennie, interur-
on megcsinálja.
i, hogy közben

Steinbec
ja a Sza
történt
sors keg
gi hajrá
paplan,
egészen
ped. Re
Kondoro
ismerően
lyesen h
elhagyta
tagbaszakadt apoló lépett Kondorossy ágyához:

— A kedves beteget most áthelyezzük a műtőbe — harsogta biztatóan.

— Látod — mondtam irigyen —, nagy kópé vagy, mindig tudtad, hogyan kell helyzekedni...!'

Ezután pánikszerűen kiódalogtam az utcára, szilárdan elhatározva, hogy megmon a vállalatnál Radóczkinak, ezentúl mást küldjenek szakszervezeti beteglátogatásra. Például a Gábor Miklóst. Ő még nálam is jobb színész.

Galambos Szilveszter

tására Casablancába
Képzeljétek, bemegyek
vendéglőjébe, és a pincé
„jó estét"-tel fogad. A G
volt régebben főpincér, o
mert.

— Az semmi — szól
Füzfői —, én Hongkong
tam külkereskedelmi me
sal. A kikötőben egy ci
zsámolyára tettem a lába
kor fizettem, a külföldi
gyek között ott kéklett e
forintos. A cipőtisztító
arca felragyogott, elmond
Kovácsnak hívják, s ne
pénzt elfogadni tőlem,
társától.

Szárszói legyintett:

— Hallgassátok meg a
landomat. Nairobiból i
oroszlánvadászatra. Az e
ger a dzsungel szélén
kérdezte meg tőlem, vaj
első oroszlánvadászatom
tűnt, hogy apja húsz évi
dapesten, mint az akk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 DEC 14.
ORSZÁG VILÁG

Szilágyi J.

1021

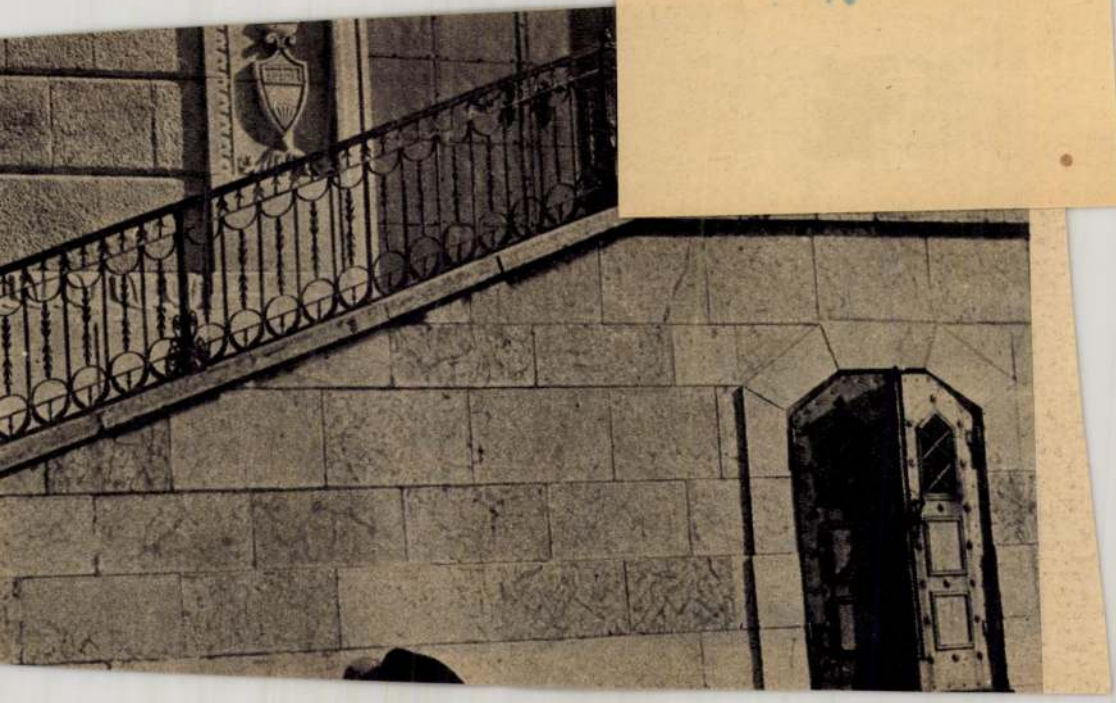

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PAJTÁS

1969. JAN 16

1021

Szilágyi Ibolya

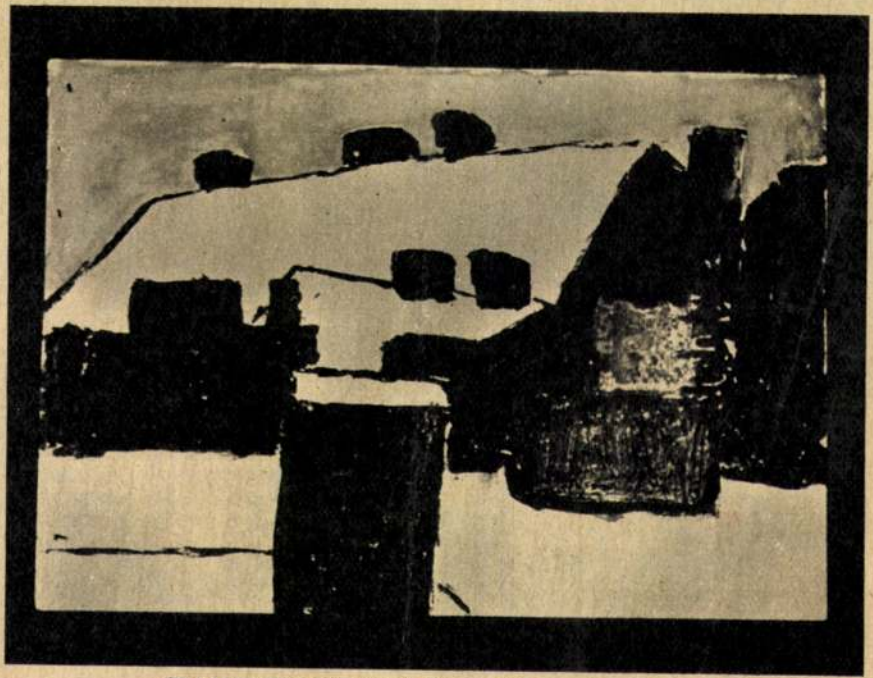

„TELI TÁJ" SZILÁGYI IBOLYA BUDAPESTI 7. OSZTÁLYOS PAJTÁS FESTMENYE

...ÚTJA INDÍTÁSTÓL A MEGÉRKEZÉSIG

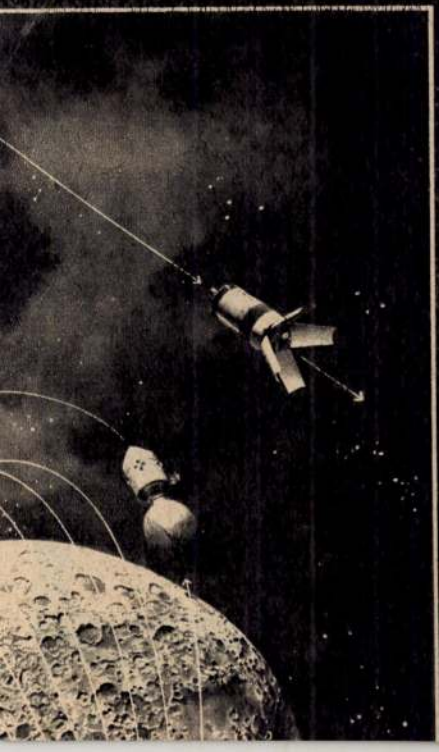

Az Apol...

1967. f...
az Apollo...
ban gyak...
White és ...
ban. Az o...

Több mint egy évbe telt, amíg átszerkesztették az űrkabint és új ruhát kaptak a kozmonauták.

Közben azonban tovább végezték — ember nélkül — az irányítási kísérleteket. Így alig vesztettek időt, és amikor az Apollo-7 útja tavaly októberben sikerrel járt, azonnal a holdutat vették programba, amit különben csak 1969 nyarára terveztek.

Nem első ízben fordul elő, hogy a programot megrövidítik.

Még a Gemini-kísérletek során történt, hogy a Gemini-9 tervezett „űrsétáját" már a Gemini-4 egyik utasa, a később hősi halált halt White megkísérelte. Igaz, előtte már ott volt Leonov példája, és szovjet kollégái készséggel tájékoztatták őt élettani tapasztalataikról.

A szovjet és az amerikai űrprogram minden párhuzamossága ellenére nem mérhető egymáshoz. „Előnyről" és „lemaradásról" tehát nem beszélhetünk. A szovjetek például nem végeztek 180 ... mint Shepard

Ezzel a győzelemmel a Kilián a Bp. Petőfi és az ISC mögött felzárkózott a 3. helyre. Jó: Cserni, Badak, ill. Döbrei Éva.

— englert —

A totó 7. heti eredménye

1.	Bologna—Laner.	1	2:0
2.	Brescia—Mantova	2	0:1
3.	Cagl.—Fiorentina	1	3:1
4.	Milan—Inter.	x	1:1
5.	Róma—Sampdoria	x	1:1
6.	Torino—Juventus	1	2:1
7.	Varese—Atalanta	1	2:0
8.	Bari—Catania	1	1:0
9.	Genoa—Catanzaro	x	0:0

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1976 FEB 20.

Kiállítás és komplex estek

A kisújszállási városi művelődési ház vezetőinek az a törekvése, hogy az értelmiséget jobban bevonják a kulturális életbe. Ennek érdekében sokrétű programot dolgoznak ki. Ennek jegyében kerül sor márciusban a művelődési házban Szilágyi Ildikó ötvös és Galambos Tamás festő kiállítására.

Áprilisban „A szerelem eposzából" címmel irodalmi színpadi bemutatót tartanak, melyre elsősorban a város értelmiségi dolgozóit várják. Május táján rendeznek komplex esteket. Céljaik között különböző korok különböző szempontból való megközelítése szerepel.

554.

554. David Ryckaert III.

Sz. Antwerpenben 1612-ben. † ugyanott 1661-ben.

A pásztorok imádása. (Luk. 2. r. 16.)

A jászol szélén, balra fordulva ül a Madonna és kezeiben a pólyában alvó gyermek Jézust fogja, kinek fejét dicsfény veszi körül. Jobbról öreg asszony imádkozik összetett kézzel s egy fiatal pásztor tartja kezeit kinyujtva. Hátrább egy idősebb pásztor áll piros köntösben és kecskével, melyet szarvánál fog. A háttérben pedig szent Józsefet veszszük észre, ki mögött balra fordult szamár áll. Elől balról ökör, középütt összekötött bárány fekszik a korsónál és jobbról a szabadba nyerünk kilátást, hol épületek emelkednek.

I

262.

Vászon, méretei 88 : 119 cm. — Mündler: VIII. 14.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: III. 30. *D. Ryckaert:* Die Anbetung der Hirten. — 1844: III. 29. *D. Ryckaert:* Die Anbetung der Hirten. — 1865, 1866, 1867, 1869: VIII. 14. *D. Ryckaert:* A pásztorok imádata.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: VIII. 14. *D. Ryckaert:*

Szilágyi Ignác festő

Izabella u. 35. Műcsarnok

1930. tav. Kiáll. XI. t. 43

1930/31. pub. Kiáll 629

8.

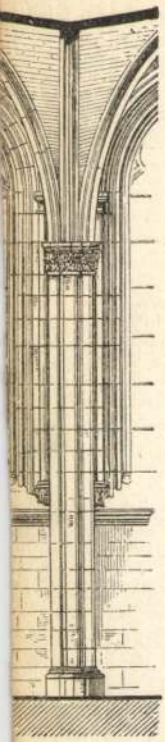

9.

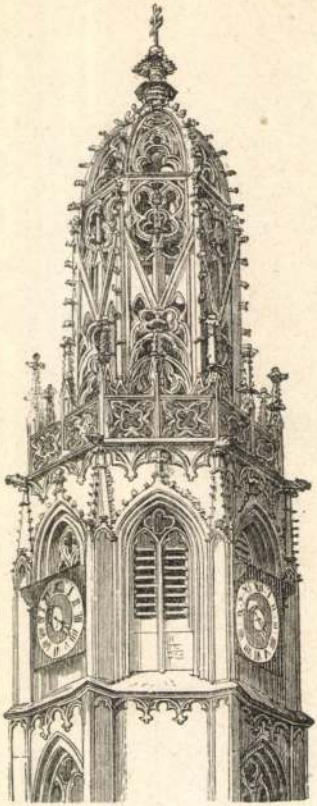

12.

Szikszó Myskovsky 1876 Abauj

rest templo

4mm = 1m

1) alaprajz és déli oldal 1:200 és

2) nyugati homlokzat és déli kapu

6mm = 1m 7cm = 1m

virágok. Nemcsak rózsák, hanem a művész keze alatt megnemesedett mezei virágok is. Aztán sima vonalu kupák, tálak, vázák kelyhek. A kiállitás legnagyobb eredménye ugy gondolom az lenne, ha akadna valaki, aki sorozatban gyárt ná ezeket a szép formáju edényeket. Ha nemcsak egyedi, iparmüvészeti darabként, hanem sokan vehetnék meg, minél több otthon szebbétételére. Szilágyi Ildikó kiállitása két héten át látható a Pál László teremben, a Rákóczi ut 57-es szám alatt.

Szilágyi Ildikó

1981.IX.16.Televizió 2.Müsor 2o.45
TV Hiradó 2

1021

SZ

-Most pedig háromjelentés következik kulturális életünk egy egy eseményéről.

- De jó is ilyen kecsesvonalu kupicákkal koccintani. De ez nekünk is csak kivételesen engedtetett meg , mert egyébkónt a kiállitott tárgyakhoz nyulni tilos. Ma még csak rendeztók Szilágyi Ildikó ötvös müvész holnap nyiló kiállitását, a budapesti Pái László teremben. A sok külföldi siker, a moszkvai, bécsi, stuttgarti és sok más kiállitás után, vajon hogyan fogadják itthon legujabb müveit. A falakon fómbodormodt, mégis szinte élő ,

betaníto

A tanfolyam 1982.
Jelentkezhetnek: 1
Az elméleti képzé
sítménybérben val
munkásszálláson h
A tanfolyam elvégzése után egyéni kívánságra budapesti foglalkoztatást is tudunk biztosítani, kiemelt bérezéssel. Érdeklődni lehet az alábbi címen:

DUTÉP
KECSKEMÉT

Duna—Tisza közi Állami
Építőipari Vállalat
Kecskemét, Klapka u. 34.
Munkaerő-gazdálkodás.

1226

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szilágyi Ildikó
PETŐFI NÉPE

[1982 MÁR 16]

1021

ÉKSZERKIÁLLÍTÁS

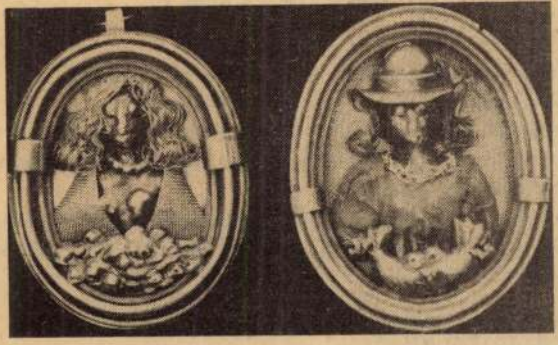

● Ötvösművészek munkáiból ékszerkiállítás nyílt Budapesten az Iparművészeti Vállalat Úri utcai bemutatótermében. A képen: Szilágyi Ildikó alkotásai.

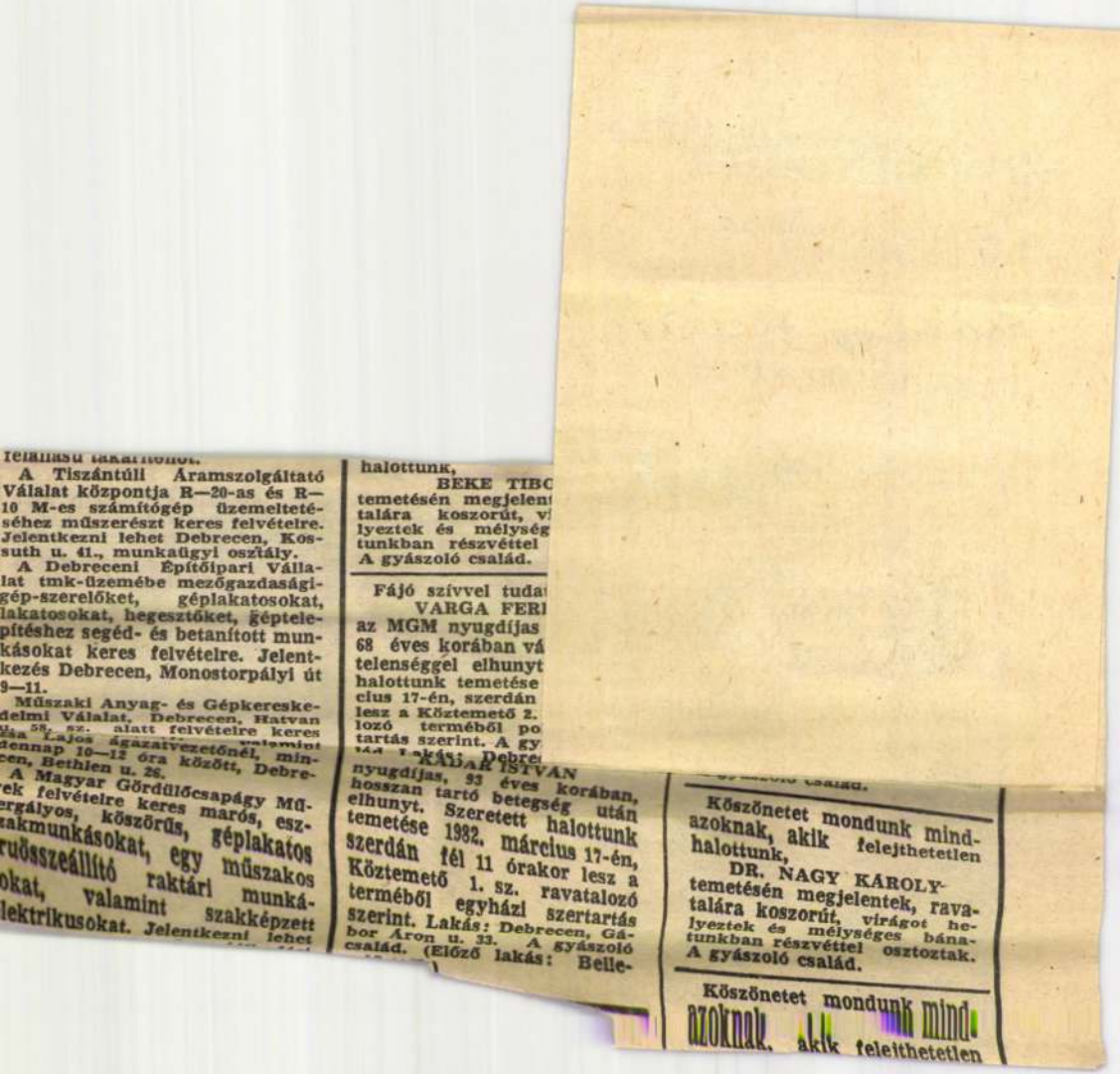

Tiszántúli Áramszolgáltató Vállalat központja R—20-as és R—10 M-es számítógép üzemeltetéséhez műszerészt keres felvételre. Jelentkezni lehet Debrecen, Kossuth u. 41., munkaügyi osztály.

A Debreceni Építőipari Vállalat tmk-üzemébe mezőgazdasági-gép-szerelőket, géplakatosokat, lakatosokat, hegesztőket, gépteleptéshez segéd- és betanított munkásokat keres felvételre. Jelentkezés Debrecen, Monostorpályi út 9—11.

Műszaki Anyag- és Gépkereskedelmi Vállalat, Debrecen, Hatvan u. 58. sz. alatt felvételre keres [illegible] Lajos ágazatvezetőnél, mindennap 10—12 óra között, Debrecen, Bethlen u. 26.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres marós, esztergályos, köszörűs, géplakatos szakmunkásokat, egy műszakos gyűrűsszerelőállító raktári munkásokat, valamint szakképzett villamosokat. Jelentkezni lehet

halottunk,

BEKE TIBO temetésén megjelen talára koszorút, v lyeztek és mélység tunkban részvéttel A gyászoló család.

Fájó szívvel tuda VARGA FERE az MGM nyugdíjas 68 éves korában vá telenséggel elhunyt halottunk temetése cius 17-én, szerdán lesz a Köztemető 2. lozó teremből po tartás szerint. A gy [illegible] Lakási Debre

KÁDÁR ISTVÁN nyugdíjas, 93 éves korában, hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1982. március 17-én, szerdán fél 11 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó teremből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Gábor Áron u. 33. A gyászoló család. (Előző lakás: Belle-

[illegible] család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

DR. NAGY KÁROLY temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-

azoknak, akik felejthetetlen

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szilágyi Ildikó

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1982 MÁR 16

1021

ÉKSZER-KIÁLLÍTÁS

Ötvösművészek munkáiból ékszerkiállítás nyílt Budapesten az Iparművészeti Vállalat Úri utcai bemutatótermében. A képen: Szilágyi Ildikó alkotásai (MTI-fotó: Branstetter Sándor felvétele — KS)

247	Hajójavitó	200.—
248	Firenze	250.—
249	Halpiac	100.—
250	A velencei molo	150.—
251	Piazza Barberini	200.—
252	Római piac	150.—
253	Piazza d S. Margherita	150.—
254	Firencei Kőbánya	250.—
255	Canal grande	200.—

Kóbor G. Elek.

Született 1889-ben. Középiskoláinak elvégzése után a Országos Iparművészeti iskolában Mátrai és Simai tanárok vezetése alatt, később a Szépművészeti Akadémián Radnai Béla és Strobl Alajos tanárok vezetése mellett tanult. 1914-ben közvetlen a háboru kitörése előtt a székelyudvarhelyi kőipari technologiát végezte el és azóta ugy a Nemzeti Szalon mint a Műcsarnok kiállitásain valamint külföldön rendezett kiállitásokon is részt vett. Igy pld. Bécsben, Berlinben, Stockholmban Genfben is szerepelt munkáival. Részt vett számos szoborpályázaton: Jókai siremlék, Soproni hadiemlék, Blaha Lujza siremlék, Limanovai Huszárok emlék valamint a pengő pályázaton is. Ez a második gyüjteményes kiállitása.

256	Teniszező leány, gipsz	bronzban	800.—
257	Golfozó, gipsz	„	600.—
258	Szenteltviztartó, gipsz	kerámiában	200.—
259	Fürdés után, gipsz	márványban	1000.—
260	Terstyánszky siremlék terv I. gipsz	bronzban	300.—
261	Terstyánszky siremlék terv II. gipsz	„	300.—
262	Bucsuzkodás, gipsz	kerámiában	200.—
263	Vakleány	bronz	500.—
264	Táncos	diófa	300.—
265	Lovas	kerámia	200.—

Szilády Margit.

Született 1908 szept 2-án Kecskeméten. Az Iparművészeti főiskolán Gróh növendéke volt. 1925 óta a kecskeméti művésztelep tagja. Kiállitott először 1928-ban a Nemzeti Szalonban, s 1929-ben Firenzében. Tanulmányuton volt Münchenben, majd Olaszország nagyobb városaiban: Rómában, Firenzében, Velencében és Nápolyban. Másolta a klasszikus mestereket. Tiziánt, Van Dyk-ot, B. Strozzit, Correggiot, Guido Renit, Ruisdaelt stb.

Olajfestmények:

224	Este a tanyán,	500.—
225	A részeg	300.—
226	Cséplés	200.—
227	Kerek tó	800.—
228	Pipára gyujtó	200.—
229	Cigány lány	180.—
230	Olajfák	100.—
231	Japán fej	300.—
232	Sárga ház	100.—
233	Kora tavasz	150.—
234	Tavaszi felhők	100.—
235	A vén kuruc	100.—
236	Csősz tanya	120.—
337	Gyermekfej	150.—
238	Téli napsütés	100.—
239	Nehéz gondok	150.—
240	Libapásztor	80.—
241	Kerti ut	100.—
242	Őszi hangulat	150.—
243	Firenze külvárosa	550.—
244	Velencei vásár	500.—
245	Az Arno	200.—
246	Hármas hid	300.—

fordult

Nemzeti Szalon 1929. dec.
67. csop. kiáll.

A közösség

A DE

Számadást készítenek a derecskei járásban.

A számvetés élő, eleven példákkal bizonyítja a járás előrelépését, amiben része volt a lakosság nagy többségének. Így jó az öröm: közös munka szülötte számos új létesítmény. S volt mit tenni. Érdemes erre emlékeztetni is: honnan indultunk, mire jutottunk. Csak egy példát erre. Amikor a népi hatalom kialakult, a tanácsoknak olyan gondja volt, hogyan tudják megoldani hét község villamosítását a járásban. Villanyt a petróleum helyett. Ez volt az egyik legfontosabb probléma. S hogy ez közös gond volt, közös feladat, bizonyság rá, hogy a lakosság a kommunális létesítmények megvalósításához 15 millió forint értékű társadalmi munkával járult hozzá. Nagy pénz, nagy összeg ez, ám a lakosság szívesen vállalta.

Azóta mások a gondok. A járás népe ezeket is rendre megoldja. Az elmúlt esztendők fejlődése is mutatja ezt. A nagy kiterjedésű határban a termelőszövetkezetek többsége eredményesen gazdálkodik. A közös gazdaságok 1962-höz képest jelentősen növelték termelésüket. Mutatja a tsz-tagság szorgalmát, törekvését, hogy évről évre emelkedtek a természátlagok. Az 1961. évi 8,9 mázsa búza helyett ma már 13,1 mázsa búzát aratnak holdanként, az őszi árpa természátlaga az 1961. évi 12,1 mázsáról 13 mázsára emelkedett. Ennek, az igyekezetnek megfelelően alakult a tsz-tagoknak dolgoznak. Közülük a legjelentősebb a Derecskei Gépjavító Állomás, amely a közelmúltban több mint nyolcmillió forintos beruházással gyarapodott és vált korszerűbbé. A kisipari termelőszövetkezetek teljes termelési értéke az elmúlt négy esztendőben tizenöt százalékkal növekedett. Tavaly egyesült a derecskei és a konyári ktsz, és a vezetés megerősödésével egyenletes fejlődés indult meg. Bármenynyire is jelentős az előrehaladás, gond még akad. A lakosság igényeinek kielégítésében van még javítani való. Az utóbbi években mind több a háztartási gép, és kevés a szakember a javításához. Új igények is jelentkeznek. A statisztikai adatok szerint a járás kiskereskedelmének forgalma 1961-hez képest 1965 végéig 19 és fél százalékkal nőtt, ezenbelül jelentős a vegyes iparcikkek forgalmának növekedése. Mutatja a szép előrelépést ilyen tekintetben, hogy például a rádió-előfizetők száma 1962-ben 8100 volt, 1965-ben pedig már 9751. A televízió-előfizetők száma ez idő alatt 98-ról 634-re emelkedett.

Más ma már az élet. Tartalmasabb, igényesebb. A derecskei járás gazdasági fejlődésével párhuzamosan kulturális élete is változott. Igazolja ezt többek között a közoktatás fejlődése. Az elmúlt öt tanévben több mint négyezer tanuló végezte el a nyolcadik osztályt. A VIII. osztályt időben elvégzők aránya 63 százalékról 76 százalékra, a továbbtanulók aránya 46 százalékról 59 százalékra emelke-

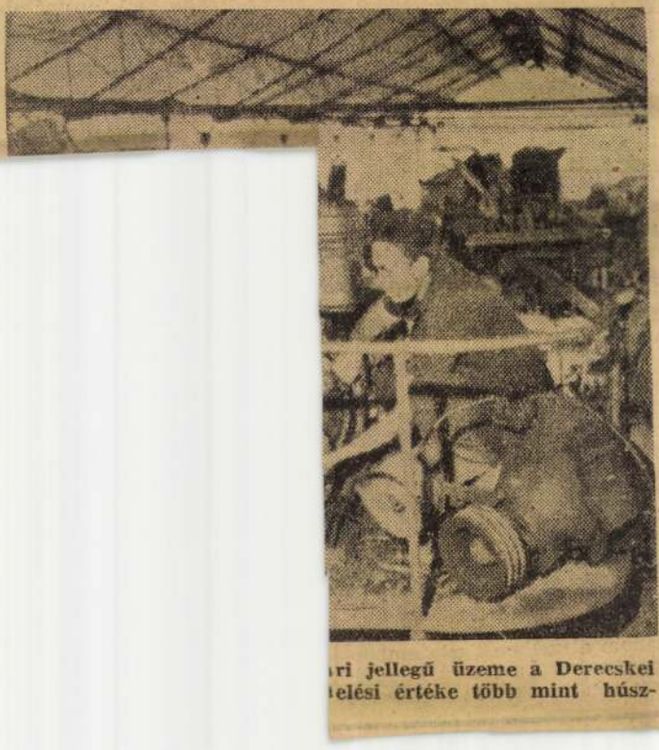

ri jellegű üzeme a Derecskei
elési értéke több mint húsz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG

Szilágyi Elek
1967 FEB 11.

1021

Szilágyi Elek

KIÁLLÍTÁSÁRÓL

A TIT debreceni Csokonai Értelmiségi Klubjában 16 olajfestményét, továbbá metszeteit és tusrajzait állította ki a Hajdúböszörményben élő 27 éves festőművész: Szilágyi Elek. Élményanyagából következik műveinek tematikája, a jelenségekhez való viszonyulás árnyaltsága, amelyet nyilván csak az átélés biztosít. Szilágyi Elek félárván, a böszörményi Kertalja szegény családjai között nőtt fel, édesanyja gondjaira bízva, a napi megélhetés őrlődései folyamatában. A 10 éves gyermek a bombázások és a harcok kataklizmájában ismerkedik a halál rettenetével. „Nappal a földeken dolgoztunk, este a mécses mellett tanultam" — írja önéletrajzában. De magános édesanyja nem bírja az iskoláztatást, a fiú Budapestre szegődik nyomdásztanulónak. Harmincadik évéhez közeledve hátat fordíthat mesterségének. Már jó nevű festő, amikor 1966-ban hazaköltözik szülővárosába: Hajdúböszörménybe. „Megtanultam a hazatérés és az emlékezés örömét, azzal a szándékkal, hogy részese legyek sorsuknak és jövőjüknek" ... — emlékezik vissza.

Szilágyi Elek is végigjárja az autodidakták nehéz útját. Kezdő éveiben a debreceni képzőművészeti szabadiskolán tanul Félegyházi László és Veress Géza irányításával, Egerben Jakuba János egyengeti útját, s korrigálja rajzait, festményeit. Egyre többet szerepel Heves megye tárlatain, Egerben rendezi első önálló kiállítását is, 1961-ben. Tagja a Fiatalok Stúdiójának, majd az 1962-es hajdúböszörményi bemutatkozása óta a Képzőművészeti Alapnak. A Stúdió 1963-ban ösztöndíjjal támogatja. Különböző művésztelepeken dolgozik, közben két országos II. díjat nyer gobelin- és freskópályázatokon. A természetet tartja igazi mesterének, az ő törvényeit kutatja, s ehhez a rendhez akarja igazítani művészetét is. Mivel az átélt közvetlen valóságra épít, így festői hite s hitele is tiszteletre méltó.

A tárlat arról győz meg, hogy sohasem tagadja meg gyermekkora egyszerű, észrevétlenül beléplántálódott látomásait. A *Kapircsoló* parasztember figurája — a végtelen ég és föld között — az ősi félelmetes és mégis gyönyörű küzdelmet fejezi ki a földdel az életért. *Édesanyám* c. portréján csak az arcot mutatja. „Hiszen nem a küzdelemben deformálódott kéz a fontos, hanem a szellem tiszta embersége, a munka formáló erejének eredménye, az emberré válást tükröző arc" — így nyilatkozik erről a művéről, amely kiállításának valóban legjobb darabjaihoz tartozik. A naturához való ragaszkodás azonban több festményén és grafikáján még visszahúzza azon az úton, amely az elvontabb s így egyetemesebb megfogalmazáshoz, a festő bátrabb, s mondjuk így: korszerűbb kibontakozásához vezetne. Szellemi magatartása kétségkívül szülővárosához kapcsolja, valóban részese sorsuknak, jövőjüknek, s ezt meggyőzően váltja át piktúrálisan is, de ez a festői hitvallás túlzottan mély s sötét színekben jut kifejezésre, akár a *Kazlakat* nézzük, akár a *Gyárkaput*, az *Alkony*, vagy az *Este* színeit mérlegeljük. Grafikáinál még erősebben kötődik a látványhoz, holott a fehér—fekete világa jobban követelné a lényegre tömörítést, a sommázó, már-már jelképekre való nemes értelmű egyszerűsítést.

A problémák felvetését Szilágyi mindenesetre biztosabban oldja meg néhány olajképén. Különösen kiemelkedően a *Meszelő asszony*, s a *Meszelés* című művein, ahol a világító fehér falak reflexei — már optikailag is szerencsésebben —, szinte optimistává hangolják Szilágyi vitathatatlanul pszichológikus látását, amely sohasem kendőzi az igazságot, s igyekszik mindent a maga igazában megmutatni.

Szilágyi Elek kétségkívül sokat tud a körülötte élő emberekről, látóköre széles, de technikáját s kifejező erőit még lényeglátóbbá kell formálnia, a tónusokat bátrabban, szélesebb skálára állítva kezelni, hogy még közelebb kerüljön a már jól megérzett s megértett valóság arculatához.

Dr. Tóth Ervin

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NEUE ZEITUNG

Kulturnachrichten

Auf der Internationalen Gewerbekunst-Ausstellung in *Stuttgart* (Bundesrepublik Deutschland), die am 26. Juni ihre Tore öffnet, sind die ungarischen Gewerbekünstler mit reicher Auswahl vertreten. Ildikó *Szilágyi* und József *Engels* zeigen Ziselierarbeiten, László *Pécsi* Textilien, István *Gábor* und János *Majoros* Keramiken.

die Löcher werden durch einen Wasser-
strahl mit Hochdruck gebohrt. Die Ma-
schine bohrt die Löcher in sechs Reihen
auf einmal. Wir legen die Weinreben
in die Löcher und ziehen ein wenig
Erde um die Reben, damit sie fest ste-
hen. In den nächsten Tagen werden

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szilágyi Ildikó
ötvösművész

NÓGRÁD
Salgótarján

1971 JUN 8

Képzőművészházaspár kiállítása

A „Balóc nyár '71" sorozat keretében rendezték meg a balassagyarmati Horváth Endre Galériában Szilágyi Ildikó ötvösművész és Galambos Tamás festőművész kiállítását. A fiatal művészházaspár műveinek közös bemutatóját vasárnap délelőtt, Tölgyesi János művészettörténész, a Tv-galéria szerkesztője nyitotta meg. A kiállított alkotások zömükben azonos ihletésűek: nemcsak az azonos témakör, a népmesékből való merítés, hanem a feldolgozás módja, a népi motívumok felhasználása is egyaránt jellemző rájuk.

A Szilágyi—Galambos kiállítást két hétig láthatja a közönség; ezután ugyancsak a Tv-galériából megismert művészházaspár, Staindl Katalin és Garányi József keramikusok kiállítása következik.

Fábián.

Szegedi EOL

máltak, végül Kmetty nehezen szerelt szögietre.

Szünet után a 47. percben Vass került gólhelyzetbe, de 7 méterről mellé lőtt. Ezután Gilicze percei következtek. Kajdi fejesét, Horváth lövését védte. Répás beadása után Kajdi és Kriskó fejese a kapufán csattant. Húsz perc után feljött a SZEOL, és nem sokon múlott az egyenlítés.

A hazai csapat csaknem végig nyomasztó fölényben játszott, mégis keserves győzelmet aratott a sereghajtó el-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG

Szilágyi Elek

1967 JAN 8

1021

...aki takaros

EGY VONÁS HAJDÚBÖSZÖRMÉNY ARCKÉPÉHEZ

2.

Mindez így együtt magyarázza, hogy a várost vonzónak találták a festőművészek, s hogy a város sokáig idegenkedett a festőművészektől.

Ugyanis, a festők megérezték s meglátták a takarosságban mint magatartásban a szépnek komoly, mélyből fakadó igényét, a takarosságban mint ízlésben a jó minőségű munka kívánalmát és pártolását, a takarosságban mint megjelenési formában a művi értéket.

Viszont a város lakói furcsállották a festést, a festőt, a képkiállítást. Mert kell a ház, tehát kell a kőműves, az asztalos, az ács, a cserepező. De hol a helye annak a festménynek, amely a házat ábrázolja, tehát hol a helye a festőnek, a képkiállításnak? Úgy érezték, itt valami fontos törvényt szegtek meg. Elválasztották a szépet a hasznostól. És a takarosság mint általános mérték ezt elvetette.

Csakhogy az értetlenség és a bizalmatlanság nem a megfestett kép szépségeinek szólt. Hanem a festészet, az önállósult művészkedés helyzetének, rendeltetésének. Az idegenkedés és a kétely alapjául nem a művészet szépségeinek tagadása szolgált. Sokkal inkább egyfajta szemlélet és kifejezési forma távolságtartása és bizalmatlansága volt ez, a másfajta szemlélet és kifejezési forma iránt. Következésképpen mindig is magában hordozta enyhülésének, sőt feloldódásának a lehetőségét.

Eredményét nézve nevezhetnénk ezt a takarosság kevésbé szerencsés oldalának, nehezen mozdítható megrögzöttségének, merev, makacs tulajdonságának.

Szilágyi Elek: TÉL (linó)

Mintha azonban ez a tartózkodás, ez a nyakas tartás sem volna híjával minden vonzóerőnek. Nem azt fogadjuk inkább barátságunkba, aki minduntalan a nyakunkba borul, hanem azt, aki okkal, meggyőződésből s idejében megszorítja a kezünket: ehhez hasonlóan érezhettek a városban megtelepedett festők is. Király Jenő, aki messziről került ide; Káplár Miklós, aki hazajött, bár Rippl Rónai, Móricz, Medgyessy barátsága és tekintélye, a fővárosban is pályára segítette volna; utánuk a fiatalabbak s a még fiatalabbak.

Ennek a bizonyos kézfogásnak immár történelme van. Történelmét az egymást követő fokozatai képezik. Kezdetben a házak, az utcák, a fák, a dűlők kínálták magukat a festőknek. Majd értette s becsülte őket a házak lakói közül is néhány nyíltabb jellem, műveltebb elme. Manapság hirtelen megnövekedett híveik tábora, legjelentékenyebb támogatóik pedig a város művelődési intézményei és vezető szervei.

Valamikor a tízes években, amikor Király Jenő festeni és tanítani kezdett itt, egyik nyilvános előadása botrányba fulladt. Olyan képet vetített a falra, amely ruhátlan felsőtestű nőalakot ábrázolt. Maga a polgármester tiltakozott; a város közgondolkozására hivatkozva.

1964-ben a városi tanács művésztelepet létesített, ahová évenként húsz-harminc festőt hívnak az ország különböző tájairól.

Hazaköltözése után, 1930-ban, Káplár arról panaszkodott, hogy a kiállítását nem látogatják. Legutóbb, a gyűjteményes kiállítását több mint kétezren nézték meg.

És ne felejtsük: a város családjainak 95 százaléka parasztcsalád!

Igazolásul említem ezeket. Az értetlenség és a bizalmatlanság enyhülésének, oldódásának igazolásául. De végül is, a takarosság jelentéseinek bővüléséről s változásáról számoltam be.

(Folytatjuk)

Székelyhidy Ágoston

észítés

erre is alkalom. Szinte ellenőrizni, lemérni lehet a vezetőknek: jó-e, keresztülvihető-e az az elképzelés, amelyet ez évre kitűztek; támogatja-e, magáénak érzi-e a szövetkezet egész tagsága. Elképzelhető az, hogy elvetik a javaslatot? Elképzelhető. Akkor is, ha nem értetik meg eléggé jelentőségét, hasznát; de akkor is, ha nem látják jónak. De az is elképzelhető, hogy a fantáziához olyan új ötleteket adnak, amelyekkel még csak hatványozni lehet az aktivitást, a cselekvő ember részvételét.

Munkaértekezlet tehát a zárszámadási közgyűlés. Összefoglaló értékelése egy esztendő munkájának, eredményeinek, sok esetben sikertelenségeinek. De egyben a tervek elkészítéséhez is sok ötletet, elképzelést adó munkaértekezlet, amelyen a vezetőség hallhatja az egész tagság véleményét, gondolatát. Ezért nem papírmunka a zárszámadás. Politikai munka, s

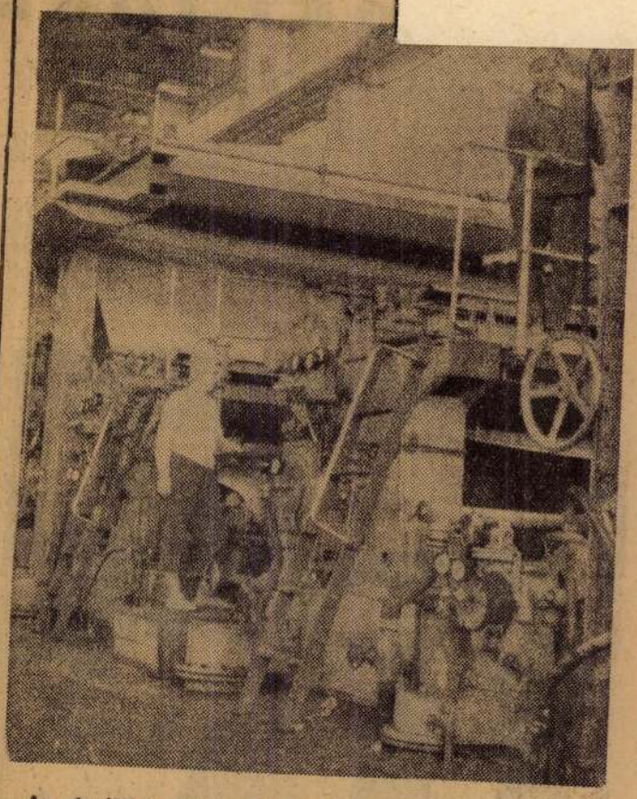

Az elmúlt év végén fejezték be Dunaújvárosban a papírgyár két új gépsorának szerelését, majd megkezdték a második gépsor próbaüzemeltetését is. Az óriási méretű berendezés minden egységét alapos üzemi ellenőrzésnek vetik alá

(Foto — K. Z.-né)

rt köszönti
faluja

A találkozón a községi tanács, valamint a Magyar Írók Szövetsége debreceni csoportja köszönti az idős írót. Műveiből Bángyörgyi Károly Jászai-díjas színművész mutat be a közönségnek. A vendéglátást a balmazújvárosi termelőszövetkezetek fejezik be, ünnepi vacsorát adnak a község nagy szülöttjének tiszteletére.

Megkezdődött a nádvágás Konyáron

A konyári Alkotmány Termelőszövetkezetben megkezdték a nád vágását — írja tudósítónk, Réz János. — A mintegy negyvenezer nádkévét a tervek szerint egy hét alatt levágja a termelőszövetkezet tagsága. A nád mintegy kétszázötvenezer forinttal növeli a termelőszövetkezet jövedelmét.

A konyári lakosok régi óhaja teljesül ebben az esztendőben: cukrászda lesz a községben.

i választásokról
dnéval, az SZMT vezető
rával

leppel rendelkező üzemekben képtelenek összevont taggyűléseket tartani az egész vállalati kollektívát érintő kérdésekben. A szakszervezeti tanácsokban a különböző munkahelyek delegálják majd képviselőiket.

Igen fontos körülménynek tartom, hogy a jelölő bizottságok tagjai minden dolgozóval beszéljenek. Ennek alapján tesznek javaslatot arra, hogy kiket válasszanak a különböző tisztségek viselőinek. A listát a választások előtt tíz nappal ki kell függeszteni, hogy a tagság még egyszer fontolóra vehesse a javaslatot. Minden szakszervezeti bizottsági tag megválasztásához kétharmados többség szükséges.

— Korábban beszéltünk arról, hogy a jövőben új, meg-
növekedett feladatok várnak a szakszervezetekre. Ezzel pár-

MDK

Szilágyi Ildikó

Ékszer

Müvészet 1968 ápr.p.44.

Szilágyi Aldikó

ötvös és Galambos Tamás festő. házaspár kiállítása van az újpesti mini-galériában

Pernecsky Géza: Galambos Tamás és Szilágyi Aldikó kiállítása

Magyar Nemzet 1968. jan. 25. 4. o.

Szilágyi Aldikó

ötvös és Galambos Tamás festő
tárlata nyílik jan. 14-én az újpesti
Mini galériában.

Magyar Wenzet 1968. jan. 13. 4.o.

Hármas sz. cédula

M.D.K.

Szilágyi Ildikó

Régészeti leletek ékszerdarabjai inspirálják és a renaissance müvészet szabadsága. Ezeket igyekszik egybe ötvözni saját elképzeléseivel, de nemcsak ékszereket tervez. Egyik kiállitásán szerepel egy asszir kocsira emlékeztető kompoziciója. Szoborszerü munkáit nem nevezi szobroknak, bár "..térbeli követelményei ugyanugy megvannak, mint bármely szobornak, csak a szobor lelki szigoruságától mentesen.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 8. lap

Négyes sz. cédula

M.D.K.

Szilágyi Ildikó

Tervei: plasztikai szintü bronzok és ékszeranyagának feldolgozása.
"Ékszerei sulyosak, ünnepélyesek, de játékosak és vonzóak is egyuttal.." - számol be a müvész munkájáról a kritikus.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 8. lap

Kettes sz. cédula

M.D.K.

Szilágyi Ildikó

Ez év végén egyéni tárlata nyilik Torinóban. Férje Galambos Tamás festő, /aki buzditotta/ Évekig dolgozott a Pénzverdében, ahol elsajátitotta a technikai fogásokat. "Sokat köszönhet a dadizmusnak és a Pop-Art-nak is"-mondja a müvész. Rézdomboritással kezdte. A Duna-parton, Szigetszentmiklóson nőtt fel, itt kezdett szép kavicsokat gyüjteni, s "..régi vágya, hogy kavicsokat applikáljon réztárgyaiba..", mint mondja. Sok ritka kavicsot gyüjtött külföldi utjain s ezeket rézbe ágyazva tervezi ékszereit.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 8. lap

Egyes sz. cédula

M.D.K.

Szilágyi Ildikó ötvösmüvész

"Főiskolai tanulmányait hét éve fejezte be, azóta résztvevője az Országos Iparmüvészeti Tárlatoknak", -irja "Müterem" c. rovatában Frank János: "Szilágyi Ildikónál" cimmel. 1968-ban önálló kiállitása volt az ujpesti "Mini - Galériában.
"Tárgyaival szerepelt Bukarestben és jelenleg is szerepel Bécsben és Stuttgartban rendezett magyar iparmüvészeti bemutatókon."

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 8. lap

Szilágyi Ilona

Ötvösművész, szerepelt az 1969-es stuttgarti nemzetközi iparművészeti kiállításon.

Néray K.: Magyar művészet külföldön. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 27. l.

Szilágyi Ildikó ötvös

Szerepel Miskolcon

Cs. A.: Tapasztalatok a
könyvtár terében

Ezaltmagyarország 1970 VIII. 1

Szilágyi Ilsikó ötvös

Szekepel a miskolci szőnyi tekemben

N.N.: Iparművészeti bemutató

Eszakmagyarország 1970 VII. 31

G. Szilágyi Ilona ötvösművész

Az Iparművészeti Tanács és az Állami Pénzverő meghívásos sportdíjpályázatára pályamunkákat nyújtott be.

Ipari Művészet, 1969. 1. 58. l.

Szilágyi Ildikó iparművész

A fiatal iparművészek tanácskozásán (1970. VII. 28.) beválasztották a munkabizottságba.

Fiatal iparművészek tanácskozása; Ipari Művészet, 1970. IV. 53. l.

Szilágyi Ildikó

Szerepel az „Ékszer 70" c. kiállítás a Csók Galériában

N.T.: Szabadidő

Magyar Ifjúság 1970 XII. 4

Szilágyi Tedikó štvös

Kiáhítása nyílik Balassa-gyarmaton a hikszáth hűvelődési központban

Nógrád 1971 V. 20.

Szilágyi Ilonkó

ötvösmunkáival vesz részt a június 26-án megnyíló Stuttgarti nemzetközi iparművészeti kiállításon.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. május 16. 6. l.

Szilágyi Ildikó

ötvösművei, Ujpest, [illegible]ini Galéria. - Ism: Frank János, Elet és [illegible]rodalom, 1968.5.sz.8.l. -
Kisújszállás, Müv.Ház. - Ism: Szolnok Megyei Néplap, 1968.ápr.13.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művészettört.Ért.1971.2.sz.149.182.l.

17s.l.

Szilágyi Ildikó

Ötvöstárgyai szerepelnek a miskolci Szőnyi István terem iparművészeti bemutatóján

Északmagyarország 1970 augusztus 1
2. old.

Szilágyi Sándor
ötvös

Részt vett a tanácson

P.Brestyánszky Ilona: A modern ékszer paradoxona.
Művészet,1971.május - 28.oldal

Szilágyi Ildikó

„Faldin" (repro)

A belső cinelapon

Műveszet, 1970. szeptember.

Szilágyi Ildikó

ötvös az Ady Endre Művelődési Otthonban állította ki műveit 1968. jan. 14–27ig. Budapest.

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc.

3. sz. /: Faller László ajszeállítása :/

H.F.P.

MDK

Szilágyi Ildikó szobrász

Ördögszekér c. alkotása iparmű-
vészeti műként szerepel.

Sz. A.: Angyalföldi képzőművészek
kiállítása 7.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 6.

MDK

Szilágyi Ildikó, ötvösművész

Kiállítása nyílt meg
Újpesten a Miniatúr Galériában.

← : Házastársak kiállítása 6

ESTI HIRLAP Bp., 1968. jan. 18.

MDK

Szilágyi Ildikó

Kiállitási kritika

Magy r Nemzet 1968.jan.25.

MDK

Szilágyi Ildikó

V. Orsz. Iparm. kiáll. Miics. 1965.

MDK

Szilágyi Ildikó

Kiállitási hir

Szocialista művészetért 1968 márc.

M.D.Y

Szilágyi Ildikó
ötvös

Galambos Tamás felesége akivel
az ujpesti Mini Galeriában közö-
sen állítottak ki

Frank János: Galambos Tamásvál.
Élet és Irodalom, 1968. szept. 28 - 8 lap.

M.D.Y.

Szilágyi Ildikó
ötvös

Az ujpesti „Mini Galéria"-ban
rendede tárlatát.

Frank János: Kiállításokról
Élet és Irodalom, 1968. febr. 3-8 lap.

M.D.Y

Szilágyi Sándor
ötvös

Ékszerei gondos munkák.
Tálaira, erdők, mezők növé-
nyeit, állatait ábrázolja

Losonci Miklós: Az újpesti Mini Galéria ki alkotásai
Művészet, 1968. április - 42 lap.

Szilágyi Ildikó ötvös

XII. ker. Ta. pályázata

→ Baliga Kornél

MŰVÉSZET 1985/8/58

Szilágyi Ildikó

Székely András: Ötvösmesterek. = Új Tük. 1985. febr. 17. 27. ill

Szilágyi Ildikó
ökrös

M.D.Y

Ki állításán bemutatta
a „Lovas", az „Ördögszekér" című művet. —
„Ékszer" (repro)

Losonci Miklós: Az újpesti Mini Galeria ki állításai
Művészet, 1968. április - 42 lap.

MEK

Szilágyi Ildikó

Kiállitási kritika

Élet és Irodalom 1968 febr.8.

MDK

Szilágyi Ildikó

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 1968 jan.18.

MDK

Szilágyi Ignác, festö

Gyümölcscsendélet. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat

MDK

Szilágyi Ignátz, festö

Gyümölcs csendélet. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Nat.

MDK

Szilágyi Ignác

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

Szilágyi Ignác MDK

Gyümölcscsendélet, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Szilágyi Ignác,festö

205. Gyümölcs-csendélet. Olf.

Uj Szalon. Nemyitó Kiállitás. Bp.1934.ápr. Kat.

MDK

Szilágyi Ignác

Képzőművészet 1931. 41. sz. . 143.l.

MDK

Szilágyi Ignác
műve:

Porcelláncsendélet.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 30.1.

MDK

Szilágyi Ignác

Gyümölcsök, repr.

Képzőművészet 1931. 41. sz. 145.l.

Szilágyi Ignác MDK

Porcellánok

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Szilágyi Ignác

Gyümölcsök, repr.

Képzőművészet 1931. 41. sz. 145.l.

Szilágyi Ignác MDK

Porcelláncsendélet

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Szilágyi Ignác

Porcellánok, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Szilágyi Ignác

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Csendélete - Gyümölcsök - fényesre ~~[illegible]~~ lakkozott
bidolgozottságával amyira bántó, hogy télen, amikor
hó borít majd mindent, kéz verseddelen lesz, csekre
nézni, mert hiába, - nem éluk, - nem élők...

Magyarság
1929.IX.8.

Szilágyi Ignác

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

BH. 1931. IV. 26.

Szilágyi Ignác MDK

Porceláncsendélet

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Szilágyi Ignác

Gyümölcscsendélet, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Szilágyi Ignác

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Nagy figyelemre méltó tudással, hibátlan rutinnal megfestett csendéletei jelentékenyen emelik a kiállítás nívóját.

Esti Kurir
1929.VI.18.

Szilágyi Ignác

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Porcelán csendéletek.

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Szilágyi Ignác

Képzőművészet

1937. 445. l.

SZILÁGYI IGNÁC: GYÜMÖLCSÖK

nkább kötelezi őt a pártatlanság, annál teljeodaadással kell szolgálnia nem egy irányzathanem az egész magyar művészet egyetemének keit. Egy kis tehetségű ember elfogultsága nem nagyot, de annál nagyobb rést üt a nagyobb katás nagyobb ereje. Kénytelenek vagyunk ezt az ságot Petrovics főigazgató úr elé tárni, mert azt megállapítanunk a kiállítás anyagából, hogy a műtárgyak, melyek nem adakozásból kerülla Szépművészeti Múzeum tulajdonába, hanem

Szilágyi Ignác

Mucsarnok festő Murányi

u. 18

1926. tele kiáll 555.

Kovács-féle ház Debrecenben

VIII. 122.

Szilágyi Ignác
festő

Műcs. kiáll. 1926 tól
Pipics 171. l.

50 milliárd jenes kötvénykibocsátás

Budapest (MTI) – A Magyar Nemzeti Bank kedden 50 milliárd jen értékben 10 éves lejáratú kötvényt bocsátott ki a japán tőkepiacon – közölte Hárshegyi Frigyes. Az MNB alelnöke kiemelte, hogy a sorrendben 16. szamurájkötvény kibocsátásának időzítésével sikerült kihasználni a japán tőkepiacon kínálkozó olcsó hitelfelvételi lehetőséget.

A kötvény éves kamata 5,45 százalék, kibocsátási ára 100 százalék, így hozama 209 bázisponttal haladja meg a legutóbbi azonos lejáratú japán államkötvény éves hozamát. A júliusban kibocsátott hatéves lejáratú magyar szamurájkötvény hozama még 235 bázisponttal állt az összehasonlítható japán államkötvény hozama fölött. A kibocsátás fő szervezője a Daiwa Securities. A szervezésben összesen kilenc japán és három más nemzetiségű pénzintézet vesz részt, és összesen 28 bank vállalt szerepet a jegyzésben. A kötvényjegyzés dátuma december 21., a fizetés napja január 6. A kibocsátásból eredő hitel már a jövő évi adósságszolgálati kötelezettségek teljesítését segíti.

ÁRFOLYAMOK

Budapest (MTI) – 156 üzletben összesen 1502,426360 millió forint forgalmat bonyolított le árfolyamértéken tegnap a Budapesti Értékpapírtőzsde.

Három üzletet kötöttek a Danubius részvényére. Nyitó ára 900 forint, átlagára 882 forint, záró ára 860 forint. A Fotex papírja 11 azonnali és egy opciós üzletben forgott. Nyitó ára 391, átlag- és egyben záró ára 400 forint. A Pick Szeged részvénye 75 üzletben cserélt gazdát. Nyitó ára 3510, átlagára 3560, záró ára 3565 forint. Két ízben kelt el a Styl Ruhagyár részvénye. Nyitó ára 2650, átlagára 2694, záró ára 2700 forint. Három alkalommal talált vevőre a Zalakerámia papírja. Nyitó ára 2240, átlagára 2258, záró ára 2250 forint. Négy üzletben forgott a MÜSZI részvénye. Nyitó ára 500, átlagára 504, záró ára 550 forint. Öt kötés született a Skála-Coop „T" részvényére, mindegyik 2210 forinton. Két üzletben vették a Skála-Coop „S" részvényét. Nyitó ára 2005, átlagára 2008, záró ára 2010 forint. Egy-egy kötést realizáltak a Martfüi Sörgyár részvényére (1880 forinton) és a Novotrade papírjára (4400 forinton).

Kárpótlási jegy

Tőzsde

INDEX december 14-én: 1177,42, +3,87 pont.

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1993. december 14-én.

Pénznem	VALUTA Vétel	VALUTA Eladás	DEVIZA Vétel	DEVIZA Eladás
Angol font	147,61	150,41	148,48	149,18
Ausztrál dollár	66,37	67,61	66,88	67,18
Belga frank*	277,13	281,79	278,67	279,83
Dán korona	14,80	15,06	14,88	14,94
Finn márka	17,14	17,54	17,32	17,42
Francia frank	16,97	17,25	17,06	17,14
Görög drachma*	40,41	41,25	–	–
Holland forint	51,82	52,68	52,09	52,31
Ír font	139,75	142,35	140,44	141,08
Japán jen*	91,15	92,35	91,31	91,61
Kanadai dollár	74,51	75,91	75,05	75,39
Kuvaiti dinár	315,34	320,84	333,88	335,26
Német márka	58,04	59,00	58,35	58,59
Norvég korona	13,35	13,59	13,43	13,49
Olasz líra**	58,59	59,87	59,02	59,34
Osztrák schilling*	825,40	839,00	829,62	833,02
Portugál escudo*	56,90	58,00	57,01	57,29
Spanyol pezeta*	70,63	72,15	71,17	71,55
Svájci frank	67,67	68,75	67,98	68,26
Tr. és cl.-rubel	–	–	27,43	27,57
Svéd korona	11,74	12,00	11,86	11,92
USA-dollár	99,10	100,66	99,77	100,17
ECU (Közös Piac)	111,92	113,88	112,54	113,04

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban.
* 100 egység, ** 1000 egység

A keresőképes nők 82 százaléka dolgozik...

„Helyzetük a rendszerváltás előtt és azt követően sem nevezhető rendezettnek"

PETNEHÁZI ATTILA

Derecske (HBN) – **„Magyarországon az összes munkavállaló 46 százaléka nő; a keresőképes nők 82 százaléka rendszeresen dolgozik; a nemzeti össztermékhez való hozzájárulásuk közel ötven százalék..." idézte fel – mintegy bevezetésként – a legfrissebb statisztikai adatokat Újvári Ibolya, a Magyar Nők Szövetsége ügyvivője azon a derecskei rendezvényen, melyen a nők gazdaságban betöltött szerepéről, a munkaerőpiacon elfoglalt helyéről volt szó.**

Vizsgálatok bizonyítják: a szalagszerű termelést a férfiak nehezebben viselik Fotó: Napló-archívum

Az előadó szerint a női foglalkoztatás helyzete pontosan leképezi a gyengébb nemnek a társadalomban betöltött szerepét. „Mennyiségileg szemlélve a pillanatnyi helyzetet akár elégedettek is lehetnénk, hiszen Magyarországon a női foglalkoztatás területén napjainkra elértük a társadalmilag és demográfiailag indokolt maximumot. Az utóbbi háromnégy évben – Európában szinte egyedülálló módon – hazánkban a nők foglalkoztatottsági szintje meghaladta a férfiakét. Ez elsősorban abból adódott, hogy a rendszerváltást követő gazdasági változások mindenekelőtt a nehézipar, a kohászat, a gépipar és a nehézvegyipar vállalatait érintették, és e cégek átalakítása tömeges méretű férfi-munkanélküliséget eredményezett..."

A női munkanélküliség első hullámát – vélte az ügyvivő – lekötötte a gyes és a gyed, és ezáltal valamelyest kiegyenlítődött a két nem foglalkoztatási színvonala. Ez a folyamat – tette hozzá – ma is tart. A nehézipari üzemek foglalkoztatási helyzete valamelyest konszolidálódott, a többnyire nőket foglalkoztató iparágak – könnyűipar, élelmiszeripar, textilipar, kozmetikai és háztartási-vegyipar – privatizációja azonban most van napirenden. „Foglalkoztatási szakemberek szerint két okból privatizálnak ma Magyarországon: ha jó a cég, akkor azért, ha pedig rossz, akkor azért. Van azonban a magánosításoknak egy közös jellemzőjük, mégpedig az, hogy az új tulajdonosok a ténykedésüket többnyire elbocsátásokkal kezdik. Márpedig az édesipar, a cukor-, a cipő-, a bőr- és a szőrmeipar magánkézbe adása női munkahelyek sokaságát sodorhatja veszélybe".

Újvári Ibolya a női foglalkoztatás minőségi jellemzői között az első helyen a szakmai kvalifikációt (képzettséget) említette. Elmondta, hogy a magyar nők mára behozták iskolázottságuk történelmi hátrányait. Erre utal, hogy egyre több nő végez a közép- és felsőfokú tanintézetekben, ugyanakkor napjainkig jelentős lemaradás tapasztalható a szakmai iskolai végzettség megszerzése tekintetében. „A nők kevésbé képzettek szakmailag, és ha szereznek is valamilyen kvalifikációt, az többnyire egyetlen szakmára – ráadásul a hagyományosan női szakmák valamelyikére – terjed ki. Ez komoly probléma, hiszen az egyetlen szakmával rendelkezők mobilitása, elhelyezkedési lehetősége meglehetősen csekély. Bizonyos szakmákban – elsősorban azokban, amelyeket a férfiak valamilyen oknál fogva korábban elhagytak – nyomasztó női túlsúly alakult ki, és ez nagymértékben befolyásolja munkaerő-piaci helyzetüket..."

Az előadó statisztikai adatokkal is alátámasztotta az elmondottakat. Eszerint: a fizikai foglalkozású nők 32 százalékának van szakmunkás végzettsége, többségüknek azonban csak ez az egy, ami jószerivel semmi másra át nem váltható. Ugyanezen körben a férfiak 56 százaléka rendelkezik szakmunkás-bizonyítvánnyal, húsz százalékuk azonban egy helyett három, esetenként négy szakmával bír. A számokból is kitűnik, hogy elbocsátás esetén a női munkaerőnek ebben a szférában esélye sincs az elhelyezkedésre a férfiakkal szemben.

Tovább rontja a fizikai foglalkozású nők helyzetét, hogy igen rossz a szakmunkások, betanított és segédmunkások aránya. Ötven százalékuk betanított munkás és csak 25–25 százalékuk szak-, illetve segédmunkás. „Az utóbbi években valamelyest csökkent ugyan a segédmunkások száma és nőtt a betanítottaké, ez azonban a nők munkaerő-piaci helyzetét érdemben nem befolyásolja."

A kereseti lehetőségekről szólva az ügyvivő elmondta, hogy a statisztikák szerint – és ebbe már a szellemi foglalkozású nők is beletartoznak – adott munkakörben a nők átlagosan 30–35 százalékkal kevesebbet keresnek. „Az egyetemeken és főiskolákon a lányok aránya mintegy 50 százalék, de ha karonkénti bontásban nézzük kiderül, hogy elsősorban az egészségügyi, az államigazgatási, a szociális, valamint a kulturális területeken vannak jelen. A vezetői posztokon is a férfiak jelentős túlsúlya érvényesül, miközben a nők többnyire az alsó- vagy a középvezetői szintekig jutnak el. Ezt többnyire azzal magyarázzák – amiben van is valami –, hogy míg a friss diplomás nő néhány évet gyermekneveléssel tölt, addig férfi évfolyamtársa szépen lépdel előre a vezetői hierarchiában. Ezáltal pedig olyan jelentős bérkülönbség alakul ki közöttük, amit a nő – noha visszatérve a gyesről ő is lehet vezető – nyugdíjazásáig sem képes behozni..."

Európai Gazdasági Tér

Budapest (MTI) – Jövő év január elsején lép életbe az Európai Unió és (az ezt elutasító Svájc kivételével) az EFTA tagországait egyetlen hatalmas közös piacba olvasztó megállapodás – azaz az Európai Gazdasági Tér. Az erről szóló végleges határozatot – a tagországonkénti ratifikációk tudomásul vételével egy időben – az EU miniszteri tanácsa hozta meg.

Az Európa tizennyolc legfejlettebb nemzetgazdaságát egyetlen, 370 milliós piacon tömörítő szerződés értelmében az új év beálltával immár szabadon, minden megkötés nélkül mozoghat Lappföldtől Gibraltárig immár nem csupán az árucikkek többsége (az egyetlen kivételt részben itt is az agrártermékek jelentik), hanem tőke, a munkaerő és a szolgáltatás is. A mintegy 10 ezer oldalas szerződésnek eredetileg már idén január elsején életbe kellett volna lépnie, ezt azonban keresztül húzta az a tény, hogy tavaly decemberben a svájci népszavazás elutasította az EGT-hez történő csatlakozást. Emiatt a szerződés értelmezését részben újra kellett tárgyalni, továbbá újra szét kellett osztani azt a részt is, amit Svájc fizetett volna be a többi EFTA-országgal együtt az elmaradottabb dél-európai országok fejlesztésére felállított úgynevezett kohéziós alapba. Az EU miniszteri döntéséről kiadott nyilatkozat ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a hat EFTA-ország csatlakozása a gazdasági térhez nem csökkenti a közülük néggyel folyamatban lévő – teljes jogú EU-tagságot célzó – tárgyalások jelentőségét. Éppen ellenkezőleg, a piacok fokozottabb integrálódása gyakorlati téren is a majdani tagságot elősegítő lépés.

Kukoricatermesztés jövőre

Debrecen (HBN – P. A.) – Mintegy száz kukoricatermesztéssel foglalkozó kistermelőt és mezőgazdasági nagyüzemet, valamint fajtatulajdonosokat, hibridkukorica-előállítókat, illetve növényvédőszer- és műtrágya-forgalmazással foglalkozó cégeket hívott meg a Hajdúgabona Rt. arra a szakmai tanácskozásra, melyen a kukoricatermesztés jövő évi feladatai szerepeltek a napirenden.

A Debreceni Agrártudományi Egyetem adott otthont az első ilyen jellegű tájértekezletnek, ahol a szakemberek elmondták: „A Hajdúgabona Rt. jövőre búzából már saját termeltetésű vetőmagot ajánl partnereinek. A kukorica esetében egyelőre a fajtatulajdonosokkal és a hibridkukorica-előállítókkal kötöttünk megállapodást, amely azonban valamennyi, ma Magyarországon kapható hibridre kiterjed..." Az összejövetelen bejelentették, hogy a vetőmag-forgalmazás terén az rt. nem feltétlenül törekszik nyereségre, ezért az árrést – a vele kukoricára szerződést kötő partnereinek – átengedi. A Hajdúgabona egyébként már huzamosabb ideje részt vesz a termelési folyamat finanszírozásában, és ezt a tevékenységüket – pénzintézet bevonásával – a jövőben szeretnék még inkább kiteljesíteni.

PIAC – GAZDASÁG

● Az idén szeptember végéig csaknem 150 millió dollárral csökkent az idegenforgalom dollár-aktívuma az elmúlt év azonos időszakához képest. A Magyar Nemzeti Bankban elmondták, hogy ebben az évben kilenc hónap alatt 902,2 millió dollár bevétel származott az idegenforgalomból, ami 3 százalékos csökkenést jelez. Ugyanakkor a kiadások 30 százalékkal növekedtek, és 532,1 millió dollárt tettek ki.

KITEKINTŐ

● Kína behozatala az idén meg fogja haladni a 100 milliárd dollárt – jelentette kedden az Új-Kína hírügynökség. Az ország exportja az év végére 91 milliárd dollárra növekszik. Jelenleg 85,95 milliárd dollárnál tart az import, ez is már 27 százalékkal magasabb a tavaly november véginél. Az export 11 hónap után 78,25 milliárd dollárra rúg, tavaly ugyanekkor 6,2 százalékkal kevesebb volt. Az import növekedése elsősorban a gépipari és elektronikai termékek gyorsan emelkedő behozatalának köszönhető – írja az Új-Kína. Ezek az importárucikkek eddig 41,03 milliárd dolláros értéket értek el, ami 45 százaléka a teljes behozatalnak.

INGATLANPIAC

Lakások

Települések, övezetek	Belső hasznos alapterület (nm)	Lakásárak Ft/nm
Debrecen		
Árpád tér	–	–
Belváros	–	–
Béke–Wesselényi-ltp.	–	–
Csapó utcai ltp.	35	27 710
Dobozi-ltp.	–	–
Egyetem sugárúti ltp.	67	25 370
Fényesudvar	–	–
Kertváros	–	–
Libakert	–	–
Nagyerdő	50	32 000
Sestakert	–	–
Sportcsarnok környéke	68	30 880
Széchenyi-kert	–	–
Tócóskert	40–65	25 000–20 770
Tócóvölgy	40–53	30 000–28 302
Újkerti ltp.	54	24 070
Vargakert	61	22 950
Vezér úti ltp.	–	–
Vénkert	40	27 500
Hajdúszoboszló	–	–

Ingatlanok*

	Felépítmény alapterület (nm)	Telek (nm)	Ár forintban (felépítmény/nm)
Belváros (házrész)	36	–	19 440
Homokkert	60	1825	26 670
Nyulas (telek)	–	432	5 320
Hosszúpályi	87	840	8 620
Hajdúszoboszló	–	–	–

* Saját földterülettel rendelkező házak

Forrás: Bróker Ingatlanügynökség, „ING–GÉP" Kft.
Megjegyzés: a táblázat többségében az elmúlt héten megtörtént adásvételek adatait tartalmazza.

Nyirkos István magas kitüntetése

Debrecen (HBN) – A Finn Oroszlán Lovagrend parancsnoki fokozatával tüntették ki Nyirkos Istvánt, aki korábban hat éven át a Finnországi Magyar Kulturális Tudományos Központ igazgatója volt. A magas kitüntetést Mauno Koivisto, a Finn Köztársaság elnöke adományozta.

Titkot mond el mindenkinek

Debrecen (HBN) – „Kezdetben olyan komoly voltam, majdnem agyonnyomósan komoly. Annyira meg akartam felelni s annyira el akartam magyarázni mindent! Másképp el se tudtam képzelni, mint hogy mélyen a másik szemébe nézve mondjam, nehogy félreértsenek. Aztán rájöttem, hogy ez így nem jó. Ettől mindenki megijed. Azért fűztem gyöngyöt is a hajamba. Hogy elérhetőbb legyek." Így ír Katona Klári most megjelent könyvében, melynek címe: Titkaim, neked. A népszerű énekesnő gondolatait Zsohár Melinda jegyezte le. A kötetet a ...neked című lemez dalszövegei, levelek, színes és fekete-fehér, eddig még nem publikált fényképek illusztrálják.

A Titkaim, neked című könyv az első a budapesti New Bridge Kiadó Humphrey-könyvei sorában. A szervezők olyan ismert emberek karriertörténetét kívánják az olvasók elé tárni, akik életútja példát, meggyőző ideálképet adhat számunkra. Az életrajzi sorozat célkitűzése egyedülálló a magyar könyvkiadás eddigi történetében, hiszen olyanokat mutat be, akik személyiségük erejéből tudtak szakmájuk legjobbjai közé kerülni. Humphrey-könyveinek következő sztárja Kulka János lesz.

Katona Klári december 19-én 11 órától dedikálja könyvét a Piac utca 26. szám alatti Ady Endre könyvesboltban.

SZORÍTÓ

A tékozló Kikiáltó

Azt álmodtuk, hogy rózsák között, kedvenc virágaink lugasában jártunk. Ezer színben pompázó ligetben. Ott izzott a légben egy vékonydongájú, fura alak. A nagy-nagy tehetségű ifjú Kikiáltót véltük felismerni benne. Vártuk nagyon, hogy meséljen, meséljen a rózsákról. Hiszen annyiféle van, nem ismerjük mind a fajtákat. De félve, szorongva tipegtünk ott, a kertben, cseppet sem felszabadultan. Miért is izgultunk? A Kikiáltóért. Mert olyan fura-felemásan artikulálta a mondatait a különben szépreményű. Mintha „boros kedvvel" lebegett volna ott, a szirmok fölött. Pedig nem volt derűs.

Mondta, mondta, különös hangoltsággal, de nem tudtunk igazán a rózsákra figyelni, hiszen drukkoltunk veszettül: el ne feledje a szövegét, ki tudja mondani a szavakat, ne hadarjon, bele ne süljön a gondolatgazdag, nagy telítettségű szövegbe.

Nem értettük tisztán. Sem a szöveget, sem a tehetségét tékozló Kikiáltót.

Nem vigasztalt bennünket, hogy a Kertész, a lélek kertésze sem igen tudott hová lenni.

A. L.

A kutyaugatást szabályozók magányossága

Pompás Gedeon – Sütő András vidám játékának bemutatója a Csokonai Színházban

ERDEI SÁNDOR

Debrecen (HBN) – **Az ún. vidám játékok igazából a „pre-sütői" korszak termékei, azaz a zsengébb művek közé tartoznak, a messzi, nagy színpadokat is megjárt drámák (Csillag a máglyán, Egy lócsiszár virágvasárnapja, Káin és Ábel stb.) előtt íródtak. Az író ezekről a színpadi művekről egyhelyütt olyan értelemben beszélt – tréfásan persze –, mint fiatalsága bocsánatos cselekményeiről. A legkülönb darab ebből a korszakból a Pompás Gedeon, amit december 10-én mutatott be a Csokonai Színház.**

A helyenként sötétebb tónusú komédiát 1967-ben írta Sütő, a vásárhelyi színház hatszor játszhatta, ekkor letiltották. 1971-ben műsorra tűzte a kaposvári társulat is, s bizony nem nagy szakmai sikerrel. Még az író életművét oly forrón szerető kritikus (mint Abonczy László) is keményen sorjáztatta a darab hiányosságait: az író valódi szándékának tisztázatlanságát, a cselekményszövés gubancosságát, a bűnös főszereplőre tekintő író bizonyos megbocsátó attitűdjét. Ám a mű – hibái ellenére – izgalmas volt és bátor is, a fennálló rendszer (s persze a mindenkori ember) erkölcsét hivatott pallérozni, az egyén és a hatalom, a közösség és a hatalmaskodó egyén viszonyáról mondott újszerű felfedezéseket – újszerű hangon. Ezért kellett hát újra és újra elővenni, javítgatni rajta, megmenteni az enyészettől. A végleges változat (ezt játssza a debreceni társulat) 1986-ban jelent meg, méghozzá az Alföldben. Romániában „N. város" 1983-ban műsorra tűzte, az aktust hosszas és idegtépő tiltó-engedő procedúra előzte meg. Ez természetesen nagyban hozzájárult ahhoz, hogy amíg „újból le nem fújták, akkora tapsot kapott, hogy neki lehetett támaszkodni".

Élet a papírból

Csupán az, hogy a szemére lobbantja a rendszer urainak bizonyos hibáit, nálunk már egy-két évtizeddel ezelőtt sem volt elegendő a sikerhez, hisz' azért napvilágot láthattak bizonyos kritikus művek, korántsem (csak) lakájszellemű színházban és irodalomban volt részünk. Nálunk játszva nem tűntek olyan élesnek a kiszólások, mint a személyi kultusszal terhelt Romániában. Valójában persze valami időhöz, korhoz nem kötött sugallatú művet akart Sütő írni. Azt azért tudni lehet, hogy az ötvenes években vagyunk, egy székely falvacskában, Kecefalván, ahol a néptanács elnöke, Tókos Gedeon (aki kiérdemli a közösségtől a csúfondáros Pompás nevet) basáskodik, övé minden szó, még a kutyaugatást is ő szabályozza – megteremtve az „egyszemélyes demokráciát". Aztán nagy megrökönyödésére leváltják, a szocializmusban ugyanis a bizalom és a börtön együtt jár. Látjuk őt a mennyországban is, ahol szintén módja lesz intézkedni-túlszervezni-hatalmaskodni. Vagyis kutyából nem(igen) lesz szalonna – igazolja a történet, amely szövevényes szálaival feladja a leckét a rendezőnek.

Hunyadi László (Gedeon) és Szilágyi Enikő (Anna) kettőse
Fotó: Iklódy János

A mű azért lehet bizonyos értelemben empatikus Pompás Gedeonnal, mert voltaképpen költői műről van szó, s a mese is sok jelben mutatja magát. A szerző ki tudja aknázni a lírában s a mesében rejlő drámai lehetőségeket. S nem Tamási Áron módjára teszi, nem őt utánozza, hisz míg Tamásinál tündéri realizmusról beszélhetünk, addig Sütőnél ez a realizmus sokkalta földönjáróbb, mindennapibb. S van itt találkozásunk a groteszk esztétikai műnemmel is, azért rajonghat érte a modernek olyan tagja, mint Spiró György, aki – jócskán túlértékelve a darabot – „egyik legjobb, ha nem a legjobb e századi vígjátékunknak" nevezte a Pompás Gedeont.

A produkció láttán elmondható, hogy a rendezés (s az író) tanult a korábbi hibákból. Arányismerő előadás jött létre. Ma már (miáltal „lemázsáltunk" a basáskodó néptanácselnökök rendszeréről) még inkább nem ezt a kornak-helynek üzent tartalmat kellett hangsúlyozni, hanem a lehetséges általánosítható tanulságokat. Valóban vidám játékot látunk Parászka Miklós értelmezésében, a premier közönsége érzékenyen reagált minden poénra, amelyből pedig nem egy alaposan megkopott már (az effélékre gondolunk: „fogjuk meg és vigyétek"). Ám bizonyossá válik, hogy Sütő korántsem jogtalanul vállalkozik szórakoztató művek írására, más erények mellett nevettető tehetsége, jóízű humora is van. A Pompás Gedeon nem könyvdráma, színpad után kiált. Az író hálás lehet a stábnak, az előadás sokat emel az írott művön, papírsírjából ható és ma is igaz életté válik a deszkákon.

Mindentudó színpad

Sikerül feledtetni a minden dimenziójában valóban játéknak megformált, sokszereplős darab tulajdonképpeni „egyszemélyességét", hangsúlyos figurává tud nőni Szilágyi Enikő Gedeon felesége, Anna szerepében, csakúgy, mint Csikos Sándor Kántorként, Miske László Simeonként, Simor Ottó pedig Presbiterként. Csikos – a kelleténél valamivel kelekótyábbra véve a figurát – olykor rá is lapátol a szerepre, amivel kétséges értékű tapsokat is „kaszszíroz". A marosvásárhelyi Hunyadi László (a főszerepben) velejéig ismeri Gedeonunkat, s az első negyedóra erőtlenebb alakformálását maga mögött hagyva aztán végig bírja tehetséggel és hitető erővel.

Feladja a darab a leckét a díszlettervezőnek is. Dobre Kóthay Judit feltalálta magát, mindentudó forgószínpadát öt részre osztja fel, ennyi kellően kuszának látszó színhelyet rendez be – jelzésszerűen, így aztán cikázhat a cselekmény ide-oda, a négy felvonásos darabban nem kell három szünetet tartani a színpad átrendezéséhez, elég egy szünet is, az is csak a nézők büfélátogatására. Gheorghiade Maria jelmezeire alig emlékszünk, ebből is látszik, hogy kitűnőek, hitelesek lehettek.

Sejtésünk szerint a debreceni előadás alighanem az írott mű egyik legjobb színpadi megvalósítása; a színház műsoron lévő produkcióinak javához tartozik.

KÉPZŐMŰVÉSZETI FIGYELŐ

Az élet valós keménysége és csaló reménye

ÉLES CSABA

Debrecen (HBN) – **Bő tíz esztendeje már annak, hogy Szilágyi Elek festőművész egy jelentős görögországi utazás élményének képi másaival jelentkezett a DATE-galériában. Nem az első ilyen jellegű tárlat volt ez már életében.**

Sok-sok kinti festés, rajzolás emlékét-vázlatát hozta magával Bulgáriából és Lengyelországból, Kárpátaljáról és Franciaországból, Belgiumból és főként Olaszországból. (Ha egyszer kiállítást rendeznének a tiszteletére Padovában, mintegy negyven festmény és pasztell is összegyűlne Veneto-tartományból.)

Országonként egy-két opusz erejéig a mostani tárlaton is jelen vannak a korábbi, tematikus bemutatkozások. A klasszikus templom és a lépcsők hellének, a régészek bolgárok, az iszogató nő brüsszeli, a megáradt Oise folyó francia, a Dolomitok itáliaiak stb. Tudjuk a többiekről, de ne hiányoljuk sokáig most a távollévő műveket. Ha életműkiállítás volna, akkor tán még nagyobb joggal követelhetnének életteret a paravánokon az Egerben és a Mátrában festett kompozíciók. Ámde még a retrospektív jelző is csak feleresztben állja meg a helyét, hiszen az anyag másik fele 1992/93-ban született és a nyilvánosság előtt nem szerepelt.

Szilágyi Elek: A Kertalja (tus) Fotó: Napló-reprodukció

Eltekintve az egyetlen balatoni témájú képtől és az előbb említett külhoni ihletésű munkáktól, jelen tárlat főszereplője az Alföld – közelebbről Hajdúböszörmény és főként a Hortobágy. Egyszerre, szorosan összetartozva, a portrék és a tájképek. A föld és lakói egymást formálták, egyik a másikát feltételezi is. A tájak arca egyfelől – és az emberi arcok, testek tájai másfelől. A szikes talaj tócsái a föld könnycseppjei – a portrék ráncai az emberi arc barázdái.

Tájképeinek hangulata különös kettősséget mutat: az élet valós keménységét és csalós reménységét egyszerre. Előbbit a föld, a rög hordozza, amely többnyire sötét, sűrű és súlyos – a titok leheletét árasztva. Vigasztaló ellenpontját egy-egy élénkebben zöldülő fűcsomó, a vizekben megcsillanó vagy az égbolton szétáradó napfény jelenti. (Különösen a visszatérően izgatja a horizonton égő-parázsló alkonyat.)

Legjobb portréi megannyi egyéniség: részint önmagából, részint szerencsés találkozásokból („kegyelmi pillanatokból") összegyúrva. Azért oly szuggesztívek, mert típusok, és mert tartásuk van a maguk világában. A lámpás kisfiú olyan, mint Nyilas Misi vagy Móra Ferenc valamelyik gyermekhőse. Fölnőve, diplomát szerezve, tán épp őbelőle lett a Muzeológus, egy fürkésző és töprengő értelmiségi. Anyai nagyapja (1964, Déri Múzeum) néptől vétetett, törzsökös magyar, kunos beütéssel: igazi pásztorember. Édesanyja Parasztmadonna – egy fiát gyászoló Piéta-képhez.

Portréit és más képeit is, az egyéni, népi-paraszti és egyetemes gyökerek-hagyományok, a névtelen és nevesített történelem keresése és mély alázata jellemzi. Van Gogh szerelmes tisztelője térben és időben távol, Gauguinnel együtt kérdezhetné: Honnan jöttünk, mik vagyunk, hová megyünk? Szilágyi Elek művészete haragos humanizmus és haragos realizmus egyszerre; ami csak empátiával és szeretettel együtt él igazán.

Legutóbbi egyéni kiállítása 1991-ben volt Budán, a Trombitás-galériában; a legutolsó debreceni pedig 1989-ben, a KPVDSZ József Attila Művelődési Házában. Esedékes volt tehát már e mostani, amelynek apropója mégis az lett, hogy művészünk november 18-án betöltötte hatvanadik születésnapját. Isten éltesse őt békében és barátságban, egészségben és jólétben! (DATE-galéria, a kiállítás megtekinthető december 22-ig.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Elek

1968 AUG 24

NÉPSZABADSÁG

1024

— SZILÁGYI ELEK FESTŐMŰVÉSZ kamaratárlatát nyitották meg pénteken Debrecenben, a Medgyessy Teremben. A kiállításon a Hajdúböszörményben élő festőművész húsz alkotását mutatják be.

szabó a n
raktározá
lyen *öltö*
Az egész
ugyancsal
alkalmaz
szociális
A Nép

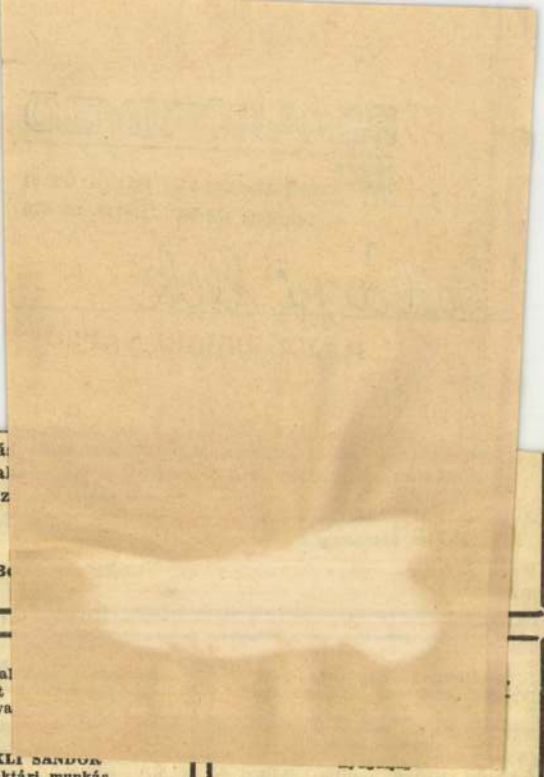

GOLÓINAK
ERÉJÉT

A SVÁRI

mondunk köszönetet
onainknak, ismerőse-
rátoknak, szomszédok-
indazoknak, akik fe-
halottunk

EÁK JÓZSEF
vezőmester, útépítő

megjelentek, ravatalá-
, virágot helyeztek, és
lmunkban osztoztak.

A gyászoló család

A DEBRECENI AUTÓJAVÍTÓ KTSZ

DEBRECEN,
Széchenyi u. 24. sz.

Telefon: 12-535

Hamvasztá
előtt 9 óra
ref. egyház

Lakás: B

Ezúton mondunk köszönetet a Közlekedési Vállalat vezetőségének, dolgozóinak, minden kedves rokonunknak, szomszédoknak, ismerősöknek, akik felejthetetlen halottunk

BORZA IMRE
villamoskocsi-vezető

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban résztvevő szívvel osztoztak.

Bánatos felesége
és a gyászoló család

Mély fájdal
hogy szeretett
vérünk, nagya
jó rokonunk

KUNKLI SÁNDOR
volt raktári munkás

59 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 21-én, kedden délelőtt 11 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Erdély u. 22.

76. évében, rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 20-án, hétfőn dél 12 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából örök nyugalomra helyezni, a ref. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Eötvös u. 5.

mondunk köszönetet
k, akik felejthetetlen

ARKAS JÓZSEFNÉ
Nagy Eszter

megjelentek, ravatalá-
koszorút helyeztek, és
lmunkban résztvevő
oztak.

A gyászoló család

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapánk, testvérünk, sógorunk és rokonunk

SIPOS JÁNOS
tsz-nyugdíjas

64 éves korában, tragikus körülmények között elhunyt. Temetése f. hó 20-án, hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből, a ref. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Fancsika 95.

Ezúton mondunk köszönetet minden kedves rokonunknak, ismerősöknek, szomszédoknak és mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

FÜLÖP GÁBOR
tsz-tag

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély fájdalmunkban résztvevő szívvel osztoztak.

Bánatos felesége
és a gyászoló család

Ezúton mondunk köszönetet minden kedves rokonunknak, ismerősöknek, szomszédoknak, sporttársaknak, a Járműjavító dolgozóinak és mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

FARAGÓ ISTVÁN,
a Járműjavító lakatosa

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban résztvevő szívvel osztoztak.

Bánatos felesége,
egyetlen gyermeke
és a gyászoló család

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szilágyi Elek

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1972 MÁR 16

1021

SZILÁGYI ELEK KIÁLLÍTÁSA

Szilágyi Eleknek ez a kiállítása a nyolcadik az egyéni tárlatai sorrendjében, s a művész tevékenységének jelentős kiszélesedését jelenti a szó kétféle értelmében. Először is nagymértékben tágult témáinak köre. Szilágyi ugyanis valóságfestő, realista művész, aki azt veti vászonra, amit maga körül lát, tapasztal. Éppen ezért eddig kisvárosának, Böszörménynek s a környező tájnak, a tanyáknak stb. világát, életét, tárgyait, embereit, hangulatát ábrázolta markánsan, szűkszavú erőteljességgel, most azonban egy utazás során élményeinek világa kitágult. Mint most kiállított képei mutatják, a művész bejárta Kárpát-Ukrajna jellegzetes tájait, Rahó, Técső, Verecke vidékét, megismerkedett embereivel, s a Medgyessy terem falain mintegy 15 festmény hirdeti a találkozás eredményeit. Hatalmas hegyek, zöld hegyi rétek, kis parasztházak, apró templomocskák, boglyák, sötét fenyvesek, csillogó vizek (a Tisza) néznek ránk a képekről, s valami nagy-nagy, szinte áhítatos csend, olykor szinte torokszorító némaság. Szilágyi hegyei hallgatag óriások, házai a csend őrizői s templomai, főleg a Templom, a hegyek között szinte az önmagán túlmutató magánosság megidézői. Az utóbbi kép tört sárga, a kép közepét betöltő falával, melynek a hegyeken s az égen újra felbukkanó, elsuhanó foltjai mintha a végtelenség felé vinnék a fal színét, s mintha az előtér ösvényén a templom felé lépkedő magános, sötét figura is a végtelenség, a csend országa felé lépkedne. A képek csendjét, magányát fokozza, hogy alig lehet látni rajtuk embereket, legfőbb szereplőik a hegyek, vagy fák, melyek többnyire komor méltóságban magasodnak elénk legtöbbször mélykék, sötétzöld vagy barnás színeikkel (Rahói táj, Vereckei szoros). Kevés az olyan derűsebb, világosabb jelenség, mint amilyet pl. a Tiszapart zöld, sárga dombjai, kékellő hegyei, szürkés fehér ege és könnyedén, zöldeskéken hullámzó vize jelentenek. Ez utóbbi mondatok egyébként már azt is jelzik, hogy Szilágyi képei „nagyméretűek", ha nem is centiméterekben, de abban, hogy a valóságnak egy-egy hatalmas egységét foglalják magukba. Messze hullámzó hegyek, vizek, s az a bizonyos „nagy kerek ég" (Holdkelte) torlódnak elénk és felénk lenyűgöző erővel. Kevés az olyan intim hatású alkotás, mint pl. a Táj.

A korábbi Szilágyit mintha két mű képviselné a kiállításon: a Virágárus és a szép Téka. Ez utóbbi azonban megfestésében az újabb alkotások rendjébe tartozik. A művész munkássága ugyanis nemcsak témákban gazdagodott az újabb időkben, hanem festői eljárásban, színekben is. Régi alkotásmódjából megőrizte összefogó, tömörítő képességét, a tárgyakat, a jelenségeket most is szilárd, elkülöníthető egységekben ragadja és jeleníti meg, de ezeket az „egységeket" biztos kézzel fogja össze szerkezetileg is, színben is, illetve a kettővel egyszerre, mert valójában nem is lehet elválasztani őket. Az eddig inkább világos, derűs, az alföldi napfénytől „sugallt" színekben alkotó festőt most a hegyek sötétebb, zordabb színei ejtik meg, ezek közt is legjellemzőbbnek látszik, mert szinte minden képén megjelenik a mélykék. Elannyira, hogy szinte a festő kék korszakáról beszélhetnénk. Régi eljárásától abban is különbözik hogy a színeket teltebb, melegebb, mondhatnánk „zsírosabb" formákban rakja fel, s ezzel is fokozza festőiségüket, festői erejüket. Színfelrakása, ecsetkezelése is bátrabb, erőteljesebb, mint régen. Régen puhábban, vékonyabban rakta fel a színeket, most bátran, széles, pasztuózus vonásokkal, igen, vonásokkal, nem annyira foltokban, ami szintén fokozza a képekből áradó nyugalmat, nagyvonalú festőiséget, ami a kiállított műveknek legjellemzőbb „szakmai" sajátsága (Kék ház).

Tóth Béla

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

Szilágyi Elek festőművész

1972 MÁR 15

Egri nyomdászból lett festőművész sikere

1021

A debreceni Medgyesi-teremben nagy érdeklődés mellett másodszor rendezték meg az egri nyomdászból lett festőművész, Szilágyi Elek gyűjteményes kiállítását.

Az alkotások nagy részéből azok az élmények tükröződtek, amelyeket a festőművész 1971. nyarán a Művelődésügyi Minisztérium és a Magyar Képzőművészek Szövetsége delegációjának tagjaként Kárpát-Ukrajnai utazásain szerzett.

A kiállító festőművész korai és legújabb képei között több egri ihletettségű található, amelyekkel talán majd az egri Rudnay Teremben is találkozhatnak az érdeklődők.

(—ács)

A markazi Mátravölgye Mg.

tipizálás

eladásra

felkínál

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 MÁR 15

Szilágyi Elek festőművész

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK Szilágyi Elek festőművész kiállítását a debreceni Medgyesi Teremben. A művész alkotásait március 19-ig még megtekinthetik az érdeklődők.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.

1968 AUG 24

MAGYAR NEMZET

Szilágyi Elek

Szilágyi Elek festőművész kamaratárlatát pénteken nyitották meg a debreceni Medgyessy-teremben. A kiállításon a Hajdúböszörményben élő művész húsz alkotását mutatják be.

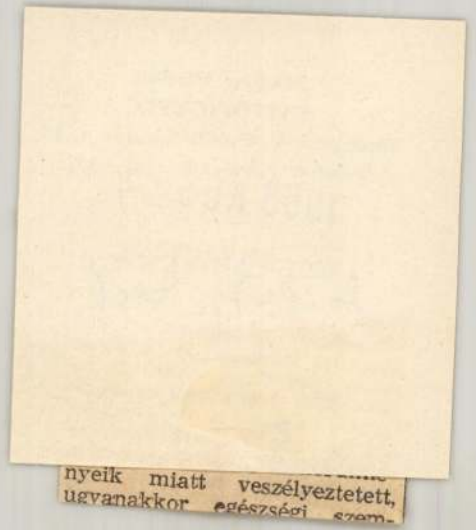
nyeik miatt veszélyeztetett,
ugyanakkor egészségi szem-

1021

Szilágyi Elek: Csónakok.

lombjai leperegnek.

Kaini gyűlölet

skamrába, úgy sincs ott egyéb
on a pár nyiszlett kis egéren
vül.

— Nem így volt az alku — óbálkozott Zsófi szembeszáll-, de a sógorék nagyon letrom-ták, még meg is fenyegették, inek az lett a vége, hogy akugyan kikerülközött a do-s kiskamrába.

AZ ÉTELIVEL IS csak ilyen-rmán járt. Pár hónapig együtt-tek, aztán neki külön tették tányért a kis asztalszékre, sőbb hús neki már nem is tott, most meg csak zsizsikes rsó, kukacos paszuly, fagyos rumpli... Hát, most mit csi-ljon? Törvénybe menjen? De szen, hogy tegnap is vesze-dtek, azt mondta a sógor:

— Agyonütném magát, ha vó-

na agya. Így
mint a cövekött!
ha aztán börtön

Így az atyafi.
ja, sőt nyíltan
jobban gyűlöli
mint a halált -
minek él mán
se lakása, se él

Pedig hát, mindezt ő maga rabolta el tőle.

EMBERTELEN gyűlölet ez. Kaini gyűlölet. Ilyesmiről szól a görög mese: Apolló isten látta, tudta, mennyire gyűlöli Xeniász a szomszédját. Meg akarta ezért büntetni. Felszólította, kérjen valamit, megkapja, de a szomszéd a kétszeresét kapja... Xeniász ezt kérte:

— Üttesd ki hát egyik szememet, hogy ő meg mind a kettőt elveszítse!

S. Gy.

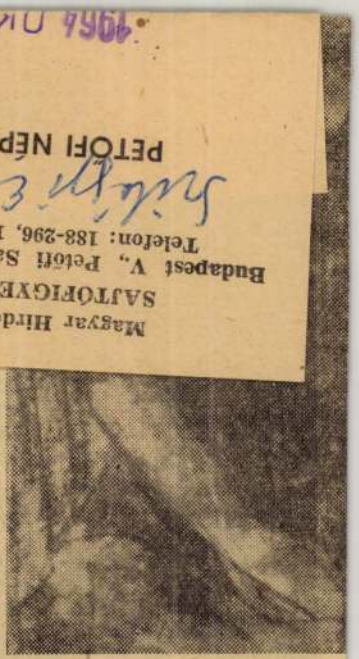

Goór Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Elek

PETŐFI NÉPE

1965 APR 11.

1021

Szilágyi Elek: József Attila.

a többiek?" ... Látj
edagógus is lejárathatja a
özit...
De honnan is kanyarod
ie? Ja, igen. Az önök szu
ga valóban, hogy akar
yereket, vagy nem... K
en a helyzetük szintén a
asztja az előttem szólt apa-
rs érvének igazát, hogy első-
rban szemlélet kérdése a gye-
k...
Igaz, felhozhatják, hogy pél-
ául a társadalomnak inkább
ava szolgál, ha önök nyugod-
an, gyerekgondoktól nem za-
artatva végzik felelős munká-
ukat. Elmélyedhetnek hivatá-
ukban, nem idegeskednek, s
z környezetükre is előnyösebb,
intha munka közben a kicsi
anyarójára, az iskolás tanulmá-
yi eredményeire is kellene gon-
olniok... De vajon miért le-
yen ez egyesek kiváltsága?
Miért tudnak mások gyárat, mi-
isztériumot elvezetni, komoly
udományos felfedezésekre jutni,
özéleti szenvedéllyel küzdeni

os: Április.

mi azzal is, hogy a feleségem évekig nem dolgozhatott a gyerekektől? Ha több bölcsőde, napközi lenne, az is „családipótlék"-emelést jelentene. Több asszony kereshetne, az állam, a társadalom is jobban járna. „Kifizetődőbb" lenne mondjuk két bölcsődei gondozónő foglalkoztatása, amikor tizenöt anya munkába állását tenné lehetővé...

— ***Ezt nem most*** kezdjük felismerni — folytatta a gondolatot egy idősebb nő. Nálunk sem, a többi népi demokratikus országban nem. Lengyelországban láttam, hogy az új lakótömböket már gyerekgondozóval együtt építik. Nálunk Pesten, az Árpád-híd felé eső háztömböknél tudtommal van ilyen. Praktikus berendezéssel, gondoknővel... Tud hol lenni a gyerek, ha szülei nincsenek otthon, s ő még nem maradhat magára... Keresi az állam is a megoldásokat, hogyan tegyük könnyebbé a családosok gondjait. De a bölcsőde, napközi otthon, gyerekgondozó ügye mégiscsak gazdasági kérdés... Ha a gyerekkérdésben megváltozik sokak szemlélete, és erősödik a tendencia a születések javára, nagyobb erővel teremtjük meg — szükségszerűen — a gazdasági forrásokat is. Tehát a szemléletnek először kell változnia, hogy például többek közt egy új városnegyedet — a „következményekre", a gyermekáldásra is számítva tervezzünk... Akkor a jobb cipőt is erőteljesebben kikövetelik... Magunk is tartósabb guminadrágot gyártunk, ha az a dolgunk.

Tóth István

hung szemináriumi gyakorlatain, ahol a hegedű-methodika újabb fejlődését tanulmányozta különös tekintettel az ezzel kapcsolatban levő fiziológiai, fizikai és akusztikai kérdésekre. Ebbeli munkásságánál különösen a Jahn professzor vezetése alatt álló methodikai munka bizonyult igen hasznosnak, minthogy Jahn professzor a hegedülés módszerének fiziológiailag helyes alapokra helyezésére irányuló mozgalomban úttörő szerepet visz. Mint a berlini Staatliche Akademische Hochschule für Musik beiratkozott rendes hallgatója Kulenkampff professzor vezetése mellett fejlesztette tovább előadóművész-készségét. Különösen J. S. Bach műveinek stilisztikailag és hegedüléstechnikailag helyes interpretálásának kérdésével foglalkozott sokat. E kérdés tanulmányozásánál igen nagyjelentőségűnek bizonyult az eredeti kottaszövegek tanulmányozása. Tanulmányozta a német zenei élet szervezetét, elsősorban a Reichsmusikkammert, amelynek mint előadó hegedűművész tagja is lett, továbbá egyes nagyobb német városok zenei intézményeit, különösen zenekarait és zeneiskoláit. Alkalma volt megismernie Berlinen kívül Breslau, Hamburg, Kassel, Leipzig, München zenei berendezéseit, azonkívül hollandiai koncertszereplését a holland zenei élet tanulmányozására is felhasználta. Megismerte Amszterdamot, Hágát, Harlemet, Hilversumt, Rotterdamot és Utrechtet. Mint előadóművész jelentős közönség- és sajtósikert ért el berlini és hollandiai szereplései alkalmával. Szerepléseivel a berlini magyarság kulturális és jótékonysági munkáját is támogatta.

Dr. Hartnagel Sándor (1907, Wien, róm. kat.), okl. középiskolai tanár, bölcsészdoktor, Budapestről, egész éven át állami ösztöndíjas. Nyelvtudományi tanulmányokat folytatott. A személynevek lélektanával foglalkozó, otthon alig hozzáférhető szakirodalmat tanulmányozta a berlini könyvtárakban és e témakörből előadást tartott az egyetem Magyar Intézetében. Tanulmányt dolgozott ki a személynevek köznévi (főleg eufémisztikus) használatáról, melyben a magyar nyelv jelentéstani jellegzetességeit emeli ki. Résztvett a Magyar Intézet könyvtárrendezési munkáiban. A magyar nyelv mássalhangzórendszerének fonétikai és fonológiai leírását megkezdte. A Moeller van den Bruck-Társaság május 5-én tartott ülésén előadást tartott nemzetközi közönség előtt a mai magyar irodalomról. Minden alkalmat felhasznált, hogy Berlin kulturális életével megismerkedjék.

Dr. Kiss Tihamér László (1905, Diósgyőr, ref.), okl. vallástanár, bölcsészdoktor, szegedi ref. állami hitoktató lelkész, a debreceni bölcsészeti kar ajánlása alapján nyert ösztöndíjat a II. félévre. A berlini egyetemen lélektani és neveléstani előadásokat hallgatott. Az egyetem pszichológiai intézetében Keller professzor irányítása mellett alaplelki tevékenységek és fejlődéslélektani kérdések vizsgálatával foglalkozott és munkájáról az intézet szemináriumában beszámolt. Tanulmányozta a mai német ifjúság iskolánkívüli nevelésügyét. Meglátogatta a Hitler-Jugend és a Bund Deutscher Mädchen berlini otthonait és vezető iskoláit. Tapasztalatait a központi nevelésügyi szervek támogatása mellett tett nyári úttal egészítette ki. A berlini magyar-

Berlin Coll. Hungaricum

ság vezetőségének kultúrmunkájába bekapcsolódva március 15-én a Berlini Magyar Kultúrszövetség ünnepélyén ünnepi beszédet és júniusban a kolónia protestáns tagjai számára istentiszteletet tartott.

Dr. Lissák Kálmán (1908, Budapest, róm. kat.), a debreceni Tudományegyetem Élettani Intézetének tanársegédje (Went prof.), ösztöndíjas az I. félévben. A berlini egyetem élettani intézetében dolgozott Trendelenburg professzor vezetése mellett. Különösen a központi idegrendszer fiziológiáját, az e körbe tartozó műtéti és experimentális technikát és elektrofiziológiai methodusokat tanulmányozta. Munkásságáról előadások keretében számolt be a Debreceni Orvosegyesület 1937. évi március 18-i ülésén és a Magyar Élettani Társaság 1937. évi május 27-i szegedi vándorgyűlésén, melyek a Zeitschrift für experimentelle Medizinben „Ringskühlung des Thorakalmarks und das Centrum Anospinale" címen, a Magyar Orvosi Archivumban „A thorakalis gerincvelő hidegátmetszése és a centrum anospinale" címen jelennek meg. A berlini élettani társaság meghívására előadást tartott annak 1936. december 18-i ülésén „Über den Eiweissverlust des arbeitenden Herzens" címen. A berlini és Berlin-környéki tudományos és orvostársadalmi intézményeket behatóan tanulmányozta és megtekintette a varsói egyetemi élettani intézetet is.

Dr. Szabó Zoltán (1908, Debrecen, ref.), egyetemi tanársegéd, állami gimnáziumi helyettes tanár, Szegedről, ösztöndíjas mindkét félévben. A berlini egyetem fiziko-kémiai intézetében dolgozott, mint Bodenstein professzor magánasszisztense. Célja a gázreakciók kinetikájának tanulmányozása volt, melyet két reakció vizsgálatával kapcsolatban ismert meg. 1. A klórmonoxid termikus bomlásának első fázisa. A szükséges kísérleteket a technikai nehézségek legyőzése után elvégezve, kiderült, hogy a klórmonoxid bomlásánál kezdetben egy tiszta bimolekulás reakcióval van dolgunk. Később különböző egyéb reakciók is fellépnek, melyek elemzése a kísérleti adatok alapján folyamatban van. 2. A hidroxilamin és ammónia reakciója, mely az ammónia katalítikus oxidációjának egyik közti folyamata. A kísérletek ezen iparilag jelentős reakció vizsgálatára folyamatban vannak. Nem hanyagolta el a Németországban működő és témáival szorosabb kapcsolatot fenntartó kutatókkal való tudományos és személyes érintkezést sem.

Szalágyi Géza (1913, Budapest, ág. ev.), építészmérnök, a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetemről (Wälder professzor), ösztöndíjas volt mindkét félévben. Mint tervező építész Petrik professzor vezetése mellett tanulmányozta a közegészségügyi és kórházépítkezést. Tanulmányai folyamán elkészítette egy 400 ágyas kórház és egy 200 ágyas gyermekkórház részletes, egy internátus, egy uszoda-sporttelep és egy könyvtár vázlatos tervét. Tanulmányozta a berlini, freibergi, hamburgi, stettini, würzburgi, heidelbergi és passaui kórházakat és klinikákat. Ebből a tárgykörből két cikket írt a Magyar Kórházba „Intézeti konyhák" és „A modern fertőző kórház" címmel és több ismertetést a Zeitschrift für das Gesammte

Ösztöndíj 1936/37.

vágó egyetemi előadásokat a marburgi, hallei és berlini egyetemeken. „Az egyház és állam Németországban 1918 óta" című előadásában a magyar ösztöndíjasok előtt az aktuális egyházjogi kérdéseket ismertette. Több tanulmányutat tett a Kraft durch Freude propagandaosztályának tagjaként Németországban és egy tengeri utat a skandináv partokra, mely alkalmakkal közvetlenül szemlélhette eme új német szociális és kulturális szerv működését.

Dr. ifj. Tuzson János (1903, Selmecbánya, ref.), fizetéstelen egyetemi tanársegéd, a Magy. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közgazdaságtudományi karáról Budapestről (Kerpely professzor), ösztöndíjas az I. félévben. A berlini egyetemen Noack professzor növényélettani, Wettstein professzor öröklés- és fejlődéselettani és Opitz professzor haszonnövényekről szóló előadásait hallgatta. A dahlemi botanikai múzeumban E. Schiemann professzornő mellett a kultúrnövények származását tanulmányozta. Az egyetem növénytermesztéstani tanszékén Opitz professzor mellett a jarovizáció és fotoperiodizmus kérdésével foglalkozott és kiegészítésül az öröklestani tanszéken Kappert professzor mellett a kultúrnövények öröklestanát tanulmányozta. A növénytani kutatás körébe vágó valamennyi berlini és müncheni intézetet megtekintette.

Dr. Udvarhelyi Béla (1913, Budapest, róm. kat.), jogi doktor, a Magyar Közigazgatástudományi Intézet asszisztense, Budapestről (Magyary prof.), ösztöndíjas mindkét félévben. Tanulmányainak főtárgya a hivatásos bürokrácia fejlődése a világháború után jog-elméleti és praktikus szempontból. Ezirányú kutatásainak különös időszerűséget adott az 1937. január 26-án megjelent új német hivatalnoktörvény. E törvény beható vizsgálata mellett a hivatásos bürokrácia történetére és képzésére vonatkozó német és nemzetközi szakirodalmat tanulmányozta át a porosz állami könyvtárban, az egyetemi könyvtárban, valamint az Institut für Ausländisches Öffentliches Recht, az Akademie für Deutsches Recht, a Verwaltungsgerichtshof és a Verwaltungsakademie szakgyüjteményeinek helyiségeiben. Beiratkozott a jogi karra is, ahol főleg Hans Peters professzor vezetése alatt dolgozott, emellett Schmitt, Hedemann, Emge és Höhn professzorokat hallgatta. Elméleti és gyakorlati kutatásainak eredményét „A hivatásos bürokrácia és továbbképzése a Harmadik Birodalomban" és „A közszolgálat újjáalakulása a Német Birodalomban" címen a Magyar Közigazgatás LV. évfolyamában (12., illetve 26. sz.) és a Városok Lapjában közlés alatt álló „Berlin közigazgatása és autonómiája az új birodalmi törvény alapján" című cikkében foglalta össze; előrehaladott előkészület alatt áll „A tisztviselő fogalma és a nyilvánjogi hivatalviselés" című tanulmánya, valamint „A hivatásos bürokrácia fejlődése és mai tételes jogi helyzete" című nagyobb munkája, mely utóbbinak első részét forrástanilag feldolgozta. Mint a Berlini Magyar Tanuló Ifjak Társasága elnöke és a berlini külföldi főiskolások szövetségének főtitkára élénk részt vett a

Krankenhauswesen folyóiratba. Résztvett két brandenburgi lakótelep városrendezési és egy tervezési pályázatán és két tervét megvették. Előadásokat hallgatott a charlottenburgi Technische Hochschulén és résztvett a szemináriumi munkában. (Prof. Mäkelt: Konstruktionslehre; Prof. Feder: Raumforschung und Städtebau; Prof. Nonn: Hygienie Bauten). Rendszeresen látogatta ezen intézmény könyvtárát, továbbá az Akademie für Bildende Künste, a Militärärztliche Akademie és az Architekten und Ingenieur Verein könyvtárát. A második félévben alkalma volt a gyakorlati tervezői és vállalkozói életet megismernie és így a berlini építkezéseket figyelemmel kísérnie. Tanulmányutakat tett Boroszlóba, Drezdába, Lipcsébe, Koppenhágába, Stockholmba és Helsinkibe.

Dr. Szép Ödön (1905, Szolyva, Bereg m., ref.), bölcsészdoktor, egyetemi gyakornok, Debrecenből (Bodnár János professzor). Ösztöndíjas az egész éven át. A berlini porosz állami törvényszéki-kémiai intézetben négy hónapon át résztvett a törvényszéki-kémiai és kriminalisztikai esetek feldolgozásában. Behatóan foglalkozott az eukodal hullarészekben való kimutatásával. E témával foglalkozó, Brüning professzorral közösen írt dolgozata megjelenés alatt áll. A Robert Koch-Intézet kémiai osztályán az igen kis arzénmennyiségek kimutatására és meghatározására, valamint a szerves anyagok elroncsolására szolgáló Lockemann-féle eljárásokat sajátította el. Az egyetemi törvényszéki orvostani intézet kémiai laboratóriumában általános törvényszéki kémiai gyakorlattal, amellett különösen a morfin és barbitursavszármazékok vizeletben, vérben és szervekben való kimutatásával, továbbá a vér alkoholtartalmának meghatározásával foglalkozott. Az egyetem gyógyszertani intézetében a luminálnak a szervezetben történő lebontásakor keletkező termékeket vizsgálta és a további vizsgálataihoz szükséges kísérleti anyagot összegyüjtötte.

Dr. Teveli Zoltán (1902, Körmöcbánya, róm. kat.), gyermekorvos, a budapesti gyermekklinika tanársegédje. Ösztöndíjas a II. félévben. A gyermekkori fertőzőbetegségekkel foglalkozott. 12 német gyermekklinikát és több elméleti intézetet látogatott meg. A Robert Koch-Intézetben és a berlini egyetemi gyermekklinikán rendszeresen dolgozott. Berlinben, a Robert Koch-Intézetben végzett vizsgálatai alapján a serumbetegségről közleményt írt, mely a Zeitschrift für Immunitätsforschungban jelenik meg.

Dr. Trócsányi László (1912, Pozsony, ref.), a budapesti kir. ítélőtábla területére beosztott fogalmazógyakornok, Debrecenből (Szentpéteri Kun Béla prof.). Az I. félévben mint német csereösztöndíjas Marburgban Bredt professzor mellett, a II. félévben mint magyar állami ösztöndíjas Berlinben Stutz professzor mellett dolgozott. Protestáns egyházszervezéstani tanulmányok keretén belül a legújabb német egyházalkotmány- s egyházkormányzati rendszereket tette vizsgálat tárgyává. A berlini szociálethikai intézetben „Der Staat“ címen felolvasást tartott. Résztvett a berlini egyetem egyházjogi intézetének gyakorlatain, rendszeresen hallgatta a tárgykörébe

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Szilágyi Elek

1021

PÓZTALAN, ŐSZINTE MŰVÉSZET

Szilágyi Elek tárlatáról

Körülbelül egy évvel ezelőtt a TIT Csokonai Értelmiségi Klubjában rendezett önálló kiállításon ismerkedhetett a debreceni közönség Szilágyi Elek festészetével, s most a Képcsarnok Vállalat Medgyessy terme adott lehetőséget a Hajdúböszörményben élő festőnek legújabb munkái bemutatására. A tárlaton kiállított tizennyolc olajfestmény és a két pasztellkép újabb művészi eredményei arról tanúskodnak, hogy Szilágyi Elek a folyamatosan, rendszeresen dolgozó festők közé tartozik.

Amit megvalósítani igyekszik, az nemcsak hogy öntörvényű festészet, hanem minden ízében azonosítható a festő egyéniségével. Vagyis: Szilágyi Elek póztalan, őszinte művész. Képei előtt állva ez tölti el jó érzéssel a szemlélődőt. A néző szinte érzi azt a figyelmet, azt a befelé forduló koncentrációt, amit Szilágyi Elek minden egyes alkalommal rákényszerít magára, amikor a vászon előtt állva ecset után nyúl. Egyetlen képén sem található felesleges elem, minden részlet indokolt, az egész képfelület a festő gondolatmenetének szolgálatában áll. Szilágyi Elek rendkívül fegyelmezett festő. Nincs hajlandósága a játékosságra, vagy talán így helyesebb: nem enged meg magának semmiféle fegyelmezetlenségből fakadó, öncélú játékot, festői bravúrt, „blikkfangot", csak azért, mert ez jólesik a szemnek.

Tartózkodó. Nem egykönnyen enged közel magához. A nézőnek éppen úgy meg kell küzdeni a képpel, mint ahogy az alkotó tette. Minden kép olyan, mintha egy életre-halálra szóló ütközet utáni győzelmi jel lenne, ahol az egyenlő intenzitású közlési vágy és ezt a vágyat minden pillanatban megsemmisíteni akaró, felülbíráló érzelmi gátlások csaptak össze. Innen származik a képek ereje, de ugyanez int tartózkodásra is.

És ugyanez a belső magatartás a forrása Szilágyi Elek bátortalan lírájának is. A különös az, hogy ezek a képek nem is annyira lírájukkal, inkább lírájuk bátortalanságával kapnak meg. Ez az, ami Szilágyi Elek képeinek igazán sajátja, ami megismételhetetlen, ami csak az ő munkáit jellemzi. Semmi hivalkodás, semmi tólakodás, sehol csapda a néző számára, olyan líra, amely bukdácsolásaival ejt rabul.

Talán azt is mondhatnám, hogy motiválja, talán azt is, hogy kiegészíti ezt a lírát a meditációra való hajlandósága a festőnek. Ahogyan alakjai a világba (vagy inkább befelé) néznek, ahogyan a kapuban ácsorognak, vagy a tamburához érnek, mindez több, mint cselekvés. Magatartás is. Magatartás a világgal szemben, amely szigorú, határozottan körvonalazott, erőteljesen megkonstruált. Egyszóval ellenpólusa a festő és az általa létrehozott figurák meditációval, szorongással teli, érzékeny belső világának.

Szilágyi Elek valószínűleg nem tartozik a könnyen alkotó művészek közé. Alkotásai hosszú vívódások, gyötrődések árán keletkeznek, de „öntudatuk van". Ennek eredménye azonban az is, hogy a kiállítás rendkívül egységes, a művészi eszközök alkalmazásának ökonómiája jellemzi. Ez is hozzájárul annak a biztonságérzetnek a kialakulásához, amit a tárlatlátogató magával visz a képek megtekintése után.

Sok mindent lehetne még elmondani Szilágyi Elek műveiről. A magyarázkodás azonban nem illik a kiállításhoz. A festő sem magyarázza, hanem értelmezi a világot. Úgy értelmezi, ahogy az ő törvényei lehetővé teszik, meghatározzák.

Magyari Vilmos

1 **ÖNARCKÉP**
(VENCSELLEI I. FELVÉTELE)

2 **BESZÉLGETŐK**
(KALMÁR I. FELVÉTELE)

TIT-TANFOLYAM

NAPIRENDEN

A 44 órás munkahét és a személyszállítás

Július elsejétől számos üzemünknél, vállalatunknál tértek át a csökkentett munkaidő bevezetésére. A 44 órás munkahét elsősorban a debrecenieket érinti, hiszen vidéken csak néhány, kis létszámú üzem hajtotta végre az átállást. A megyeszékhelyen már 15—16 000-re becsülhető azoknak a száma, akik minden második héten szabadnapot kapnak. A két pihenőnap hatása rendkívül sokrétű. Befolyásolja az energiafogyasztást, a sportpályák látogatottságát, az üzletek és vendéglátóipari egységek forgalmát. De túl ezeken fokozott feladatok elé állítja a közlekedési vállalatokat is. Ezúttal a 6. sz. Autóközlekedési Vállalatnál néztük meg, hogyan képesek kielégíteni a megnövekedett igényeket, mely területeken van szükség hathatós változtatásra.

Annyit előljáróban megállapíthatunk, hogy a 44 órás munkahétre való átállás a személyszállításban nem okozott különösebb nehézséget. Csúcsforgalmi időben az 1-es, 11-es, 2-es, 3-as járatokat megerősítették, s az igényeknek megfelelő számú kocsit közlekedtetnek. Menetrend-módosítást a BIOGAL Gyógyszergyár kért a vállalattól, amit teljesítettek is. Viszont nemcsak a helyi, hanem a vidéki forgalom is növekedett a szabadszombatokon. Ezért például a Berettyóújfalui Járási Tanács kérte az AKÖV-öt, hogy a vasútállomásra ennek megfelelően küldjenek kocsikat, s a menetrendet hozzák összhangba a vonatok érkezésével. Ez a kérés is teljesül.

A személyforgalmi főosztály vezetője személyesen kereste fel a MÁV Debreceni Járműjavító Üzem dolgozóit, hogy az autóbuszközlekedésről beszélgessen velük, kikérje véleményüket. A város egyik legnagyobb üzemének dolgozói elégedettek a közlekedéssel, különösebb kívánságuk nem volt.

Jelenleg tehát nincs komolyabb fennakadás a személyszállításban.

Viszont azt is figyelembe kell venni, hogy üzemeink jelentős része csak két hónapja dolgozik csökkentett munkaidővel, tehát kevés tapasztalattal rendelkezik. Az is tény, hogy igen sok dolgozó a nyári hónapokban kerékpárral, motorkerékpárral, esetleg saját kocsijával megy be naponta munkahelyére. A korábbi évek gyakorlata szerint október vége felé ezek a járművek — a kedvezőtlen időjárás miatt — kikerülnek a forgalomból. Az utasok a villamost vagy az autóbuszt veszik igénybe. Az AKÖV-nek is fel kell tehát készülnie a forgalomnövekedésre. De már október előtt, hiszen szeptemberben megindul a tanítás az iskolákban, s ez is növeli a forgalmat.

Legkézenfekvőbb az autóbuszpark bővítése lenne. A vállalat — anyagi erejéhez mérten — él is ezzel a lehetőséggel. Több mint 7,5 millió forintos költséggel 13 autóbuszt vásárol, s ebből öt Debrecen helyi közlekedését segíti, a többi vidékre kerül, ahol szintén nagy szükség van rájuk. Az új autóbuszok a legkritikusabb időszakban, a negyedik negyedévben érkeznek. Az öt kocsival az 1-es, 11-es, 6-os és a 13-as járatokat erősítik.

Azonban önmagában az öt új kocsi kevés ahhoz, hogy zsúfoltságmentes közlekedést biztosítson. Ezért a vállalatnál úgy döntöttek, hogy a nyári hónapokban a különjáratként közlekedő autóbuszokat is a helyi közlekedés szolgálatába állítják. Tekintve, hogy ezekből a járművekből 10-et, 15-öt is be tudnak állítani, így számítani lehet a zökkenőmentes közlekedésre.

Nagyban hozzájárulna a reggeli csúcsforgalom gyors lebonyolításához, ha az üzemek, vállalatok, közép- és általános iskolák különböző időpontban kezdenék a munkát, illetve a tanítást, 15—30 perces eltolódás is igen nagy könnyítést jelentene. Egyébként tervezik, hogy a jövő hónap végén tartandó szállítási bizottság ülésére meghívják azoknak a nagyvállalatoknak a vezetőit, ahol már csökkentett munkaidőben dolgoznak. A dolgozóik szállításával kapcsolatos észrevételeiket elmondhatják, orvoslást kérhetnek sérelmek esetén.

Sajnos, még ma sem a legjobbak a csatlakozások a villamosjáratokhoz. Ha a két közlekedési vállalat vezetősége sűrűbben találkozna, biztosan közös nevezőre lehetne hozni ezt a kérdést. Nehézséget okoz a csatornázás, az útjavítás is. Megtörténik, hogy a munkát végző vállalatok csak az utolsó pillanatban értesítik az AKÖV-öt, amikor már nincs lehetőség az utazóközönség tájékoztatására. A Hatvan utcát például lezárták anélkül, hogy erről a vállalat személyforgalmi osztályát értesítették volna.

A megnövekedett feladatoknak tehát a vállalat igyekszik eleget tenni. Szeptembertől rendszeres felméréseket végeznek a helyi vonalakon, s a jelentkező igényeknek megfelelően végzik az átcsoportosításokat.

Bogár Ferenc

Nemzetközi hajóforgalom a Dunán

Az európai víziútrendszer máso-

foglalkoznak a Rajna—Majna—

Az érték

az

A DEBRECEN

A Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat debreceni gyáregységénél ez évben volt hőven tennivaló és kijutott a gondokból, problémákból mind a vezetőknek, mind a beosztottaknak. Az új, Kishegyesi úti üzemben a termelés szervezése, indítása jelentette a legnagyobb gondot, erre koncentrálták erőiket. Dicséretes, hogy mindemellett a gazdasági vezetők és a szakszervezeti üzemi bizottság kellő időt és fáradságot fordított a munkaverseny szervezésére, irányítására. Februárban kidolgozták a verseny irányelveit és májusban az értékelés és jutalmazás rendszerét is, a gazdaságirányítási reform szellemében.

Szilágyi Elek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

1964 AUG 3

1821

Szilágyi Elek: Önarckép

1956. Melbourne.
Kuc 5 és 10 ezer méteren aranyérmet nyert.

volt, veszély fenyegette. Egy újabb világháború réme terpeszkedett a világra. Az angolok és franciák megtámadták Egyiptomot, a nemzetközi reakció aknamunkája eredményeként Magyarországon pedig kitört az ellenforradalmi feikelés. Persze a nemzetközi reakció nyomban munkához látott, Svájc bojkottot hirdetett, de a béke erői legyőzték a különböző mesterkedéseket. Melbourne-be a svájciak ugyan nem utaztak el, de hatvankilenc ország, mintegy hétezer sportolója mégis összemérte erejét. Ennyi versenyző még egyetlen olimpián sem vett részt.

Csak azért is

A magyar versenyzők nagyon szorgalmasan készültek a versenyekre. Nagyszerű formában voltak, a szakemberek megzavarta a felkészülést, éppen az utolsó pillanatokat. *Versenyzőink már nem tudták önfeledten készülni, mindenki családjáért, szeretteiért aggódott.* Az olimpiai táborban is nagy viták zajlottak le, még az is felmerült, hogy a magyar csapat ne utazzon Melbourneba.

Az állandó aggodalom rányomta bélyegét sportolóink szereplésére. Közben még az olimpiai táborban sem tudtak nyugodtan pihenni, állandóan különböző ügynökök zaklatták és csábítgatták a magyar sportolókat, hogy ne térjenek vissza hazájukba. Ennek ellenére versenyzőink zöme becsületesen viselkedett, nem állt kötélnek, s a magyar gárda a sportpályákon mindent elkövetett a győzelem érdekében. Ha nem is sikerült úgy a Melbourne-i szereplés, mint az előjelek után várni lehetet volna, még-

Szilágyi Géza

MMÉ Évk

1937. 145. l.

cm.-es kiszögelést elfogadja, de egyuttal W e l l i s c h Alfréd inditványára kimondja, hogy a letompitott sarkon rizalitot nem engedélyez. — A 20 milliós kövezési kölcsön terhére a következő munkálatok foganatositását javasolja a bizottság: II ker. Donáti-utcában keramit burkolatot és uj csatorna épitését; a VIII. ker. Táncsics-utcában keramit burkolatot; a II. ker. Málna-utca aszfaltozását és a X. kerületi Ju-

.R SÁNDOR építész

iskolája

II. em. 9. TELEFON 159 08.

, kőfaragó-, ács- és

nmal.

Molnár Andor

iparművészeti asztalos

Budapest, VI., Kis János-utca 6. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Teljes lakberendezéseket, saját művészi tervei szerint a legmodernebb stylusban és legjobb kivitelben.

Művészi kivitelü képkeretezések.

Izzólámpa raktár. Valódi Auerégők kaphatók.

Telefon: 69—91.

Schrettner Ede

elektrotechnikai vállalata

Baross-utca 5. (Calvin-tér közelében.)

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugymint:

házicsengő-, telefon-, vil-

1968 AUG? 5

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

MEGNYÍLT SZILÁGYI ELEK KIÁLLÍTÁSA

Ismét megtelt a debreceni Medgyessy Terem érdeklődőkkel, amikor augusztus 23-án megnyitották Szilágyi Elek Hajdúböszörményben élő festőművész kiállítását. Ezzel a kiállítással kezdetét vette a Medgyessy Terem őszi programja.

A megnyitón több közéleti személyiség képviselte Hajdúböszörmény és Debrecen párt-, tömegszervezeti, közigazgatási és kulturális életét.

A tárlaton mintegy húsz alkotás kerül bemutatásra. Ezek közül kot-

tő akvarell, a többi olajfestmény. Szilágyi Elek kiállítása szeptember 6-ig lesz nyitva.

SZILÁGYI Géza *125*
Málnás, 1931. március 24.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI NÉPUJSÁG

Szilágyi Elek

1983 MÁJ 23

1021

Műteremlátogatáson

Június elején nyílik a Heves megyei képzőművészek tavaszi tárlata. Vajon min munkálkodnak, milyen alkotásokkal készülnek az egri képzőművészek? — ezzel a kérdéssel kopogtattunk a Marx Károly utcai műterembe.

Az egri képzőművészek műtermében élet nagyságú páros (fiú—lány) áll a forgóállványon. Persze, gipszbe öntve, és *Király Róbert*, a fiatal, tehetséges művész, lázas sietséggel munkálja, formálja az engedelmes, fehér anyagot.

— *Milyen alkotásokkal készül a kiállításra?*

— Elsősorban ezzel a Május című, rügyező fát néző fiatalokról mintázott, kettős kompozícióval. Most ez él bennem, ez foglalkoztat olyannyira, hogy két-három kettős figurájú kompozíciót is készítettem: a Pedagógus és úttörő, Tengerparton és Vízparton című szimbolikus szabadterveket, elgondolásaimat igyekeztem formába önteni.

Beszélgetés közben a műterem benépesedik. *Gódor Kálmán, Trojan Marian, Nagy Ernő, Balogh László* és *Szilágyi Elek* festőművészek érkeznek egymás után.

Nagy Ernő, főiskolai tanár, a képzőművészeti csoport elnöke felsorol néhány képet: Cséplés, Parasztudvar, Tanya, Vízparton és Festőlány — ezek kiállításra kerülő munkái.

Trojan Marian legújabb fametszetein kívül Háztetők, Házak című linómetszetekkel, kisgrafikákkal és tizenhét Ex librissel jelentkezik.

Kátai Mihály több figurális és városképpel készült az idei tárlatra. Ez az örökösen újat kereső, új kifejezési formák után kutató művész, sok-sok alkotásával gyönyörködtette már ez ideig is az egri közönséget. Legújabb képén a kora tavaszi nagy árvizek elleni hősies küzdelem ragadta meg képzeletét.

— *Történeti képeket nem láthatunk a kiállításon?*

— Sajnos, csak egyet, a Bornemissza-bástyát! Egerben szinte egyedül foglalkozom az egri vár és a várvédelem egyes mozzanatainak megörökítésével. Tényleg igaz az, hogy a nagy dimenziókat igénylő témákat szeretem. Időmet azonban lekötik azoknak a táj- és zsánerképeknek festése, amelyre igényt tart a Képzőművészeti Alap. Veli béget és a hozzá fűződő cselekményt szeretném nagy méretben megfesteni, amikor a magyar vitéz, Tóth László elrabolja Veli bégtől a zászlót. A Tanácsköztársaság dicső napjainak megörökítése, az Almár-völgyben lezajlott 1919-es csatakép is szerepel terveim között. A tavaszi tárlatra: Kukoricatörés, Bornemissza-bástya, Őszi fák című munkámmal és néhány táj- és városképpel készülök.

Berenczné Saár Zsuzsa Egri tájak, Portrék, Egri házak című igényes és odaadó munkát igénylő képeivel vesz részt a kiállításon.

Balogh László fiatal festő Önarckép, Festőállványok és Kert című képeit állítja ki.

Végül Szilágyi Elekkel beszélgetünk. Ő is igen gazdag termést mutat fel ebben az évben. Az Építkezési vázlat és Gyászolók című pasztellképein kívül néhány nagyobb méretű akt-, munkás- és cigány-portrét, egy stilizált és újszerű elgondolást, a Krumpliszedő asszonyok című képet és több grafikát, rajztanulmányt mutat be.

A képzőművész csoport munkáját leginkább a tavaszi tárlat reprezentálja, mert jobbadán itt kerül bemutatásra az elmúlt esztendő egész termése.

Néhány egri képzőművész készülődését mutattuk be a tavaszi tárlatra. Néhányat, mert hiszen a június elsején megnyíló kiállításon alkalma lesz a közönségnek mind a huszonhat Heves megyei képzőművész munkáit megtekinteni.

Okos Miklós

NÉPÚJSÁG

zös gond

gépet, felszerelést, műtrágyát, növényvédőszert kap a mezőgazdaság. Tetemes támogatással segíti az állam a gazdálkodás belterjes fejlődését, öntözés, gyümölcs-szőlő-telepítés, tenyészállatjuttatás, stb. Éppen ezért, a mezőgazdaságtól joggal elvárja az állam, hogy a mezőgazdasági termékekből jelentkező szükségletek kielégítését évről évre, mind teljesebben biztosítsa.

A közös gazdaságok fokozatos fejlődése pedig csak úgy biztosítható, hogy azokkal szemben, akik a tsz-demokráciát helytelenül értelmezve, a „mindent kiosztani" elvet vallják, a vezetők és a tagság határozottan fellépnek és az állami támogatást saját erővel kiegészítve, szilárdítják a közös alapot.

Végül, de nem utolsó sorban a termelőszövetkezetek termelési eredménye sokban múlik azon, hogy a közösség tagjai egyénileg milyen mértékben érdekeltek anyagilag a termelőszövetkezet gazdálkodásának eredményességében.

Azok a termelőszövetkezeti vezetők, akik ezt az egymástól el nem választható érdekazonosságot tartják szem előtt, munkájuk során ennek érvényt is szereznek, jó úton járnak. Nem jutnak azonban messzire

Szerkesztői üzenetek

Tóth Zs. Mihályné, Hatvan:

Bejelentését továbbítottuk az illetékes tanácsnak. Mivel Tura nem tartozik megyénkhez, így itt nem tudunk hathatósabban intézkedni.

Kabacs Lajos, Gyöngyös:

Szerkesztőségünk egyik munkatársa állandóan Gyöngyösön tartózkodik. Kérjük, keresse fel őt, személyesen, a KISZ-bizottság épületében található meg.

Bögös Sándor, Eger:

A szóban forgó mérkőzésen 20 ezer néző vett részt, ennyiről számolt be az újság.

Hangonyi Bernát, Hevesaranyos:

Panaszukat továbbítottuk az illetékeseknek. Sajnos, kedvező választ nem igérhetünk, mert az autóbusz nem Egerből indul közvetlenül. Így a járat idejének megváltoztatása több más községet is érintene.

N—K., Hatvan:

Kérését továbbítjuk az illetékeseknek. Kérjük, máskor közölje pontos nevét és címét, hiszen közérdekű bejelentése fontos, azonban névtelen levelek alapján nem közlünk cikket.

Juhász Zoltán, Átány:

Levelét leközöltük lapunkban. Kérjük, keressen fel bennünket máskor is soraival.

Lőrinci olvasónknak üzenjük, közölje pontos nevét, hogy bejelentésével foglalkozni tudjunk.

Szecskó Sándor, Kisnána:

Panaszát kivizsgáljuk, valóban sérelmes, hogy nem kapott nyereségrészesedést, holott nem önkényesen hagyta el munkahelyét. A kivizsgálás eredményéről levélben értesítjük.

Oravetz Imréné, Szajla:

Panaszával kapcsolatban úgy tájékoztatták bennünket, hogy felülvizsgálták a háztáji elosztását, s orvosolták a panaszokat, illetve

A nagyvilá

Déltől estig jártam a Budapesti Nemzetközi Vásárt. Nem állítom, hogy mindent, még azt sem, hogy a legérdekesebb dolgokat láttam, mert ahhoz sokkal több idő és alaposabb szaktudás kellene. Nem is vállalkozom arra, hogy részletes beszámolót adjak a vásárról, csupán a friss élmény nyomán egy kis útravalót nyújtok azoknak, akik ezután fogják látni a vásárt.

Nemcsak az üzleti ügyben tárgyaló szakemberek, hanem a pavilonok előtt kígyózó sorokban vonuló látogatók is az újat, a korszerűt keresték minden pavilonban. De 27 ország 700 kiállítója is arra törekedett, hogy állja a versenyt, a világ kirakatába, a Budapesti Nemzetközi Vásárra a legjobbat, a legkorszerűbbet hozza. A feliratok szűkszavúan csak a legfontosabb adatokat közlik egy-egy termékről, de a szakmunkásnak és még inkább a mérnöknek az elegendő arra, hogy a náluk használt, vagy gyártott szerszámot és gépet összehasonlítsa azzal, amit a csehszlovák, majd a szovjet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Szilágyi Elek
ALFÖLD
1962 2
1021

Szilágyi Elek: Ebédelő (pác)

– Van kiutalásod?

– Van!

– Honnan loptad? Mit csináltál érte?

– Csináltam és kész! Sírtam, ha tudni akarod. Embertelen viszonyok közt lakom, sziklák omlanak a tetőre! Életveszélyes!

– Ezt mondtad?

A fekete haj kibontva hull a fehér selyemre.

– Éjfél után engedtem vissza a mérnököt. A jövő héten költözöm. Azt hitted, csak te, a te Esztered kaphat vízvezetékes, főúri harmadik emeletet?! Én meg rohadjak itt tovább, a kecskék között?!

A madarász undorodik. Haragszik, de az undor erősebb. Úgy néz az asszonyra, mintha féreg lenne, még a lábát is irtózik ráemelni.

– Te kapod hát az én lakásomat, mi? Te riha. Hát abból semmi se lesz.

Megfordul, s hatalmas léptekkel megy le a hegyről.

Az asszony utána. Elkapja, megrázza.

A férfi festékes ökle ropog, de csak ellódítja a nőt, és megy tovább. Az már nem meri követni.

Dicső József keményen jön az ösvényen, hajlított térddel, dobban a lába. A szeme lent kutat, odalent, ahol füstös vasút kanyarog. és kémények erdei pipálják a füstöt.

Hiába kacag rá a feketerigó.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG

1964 JUN 28.

Szilágyi Elek

1021

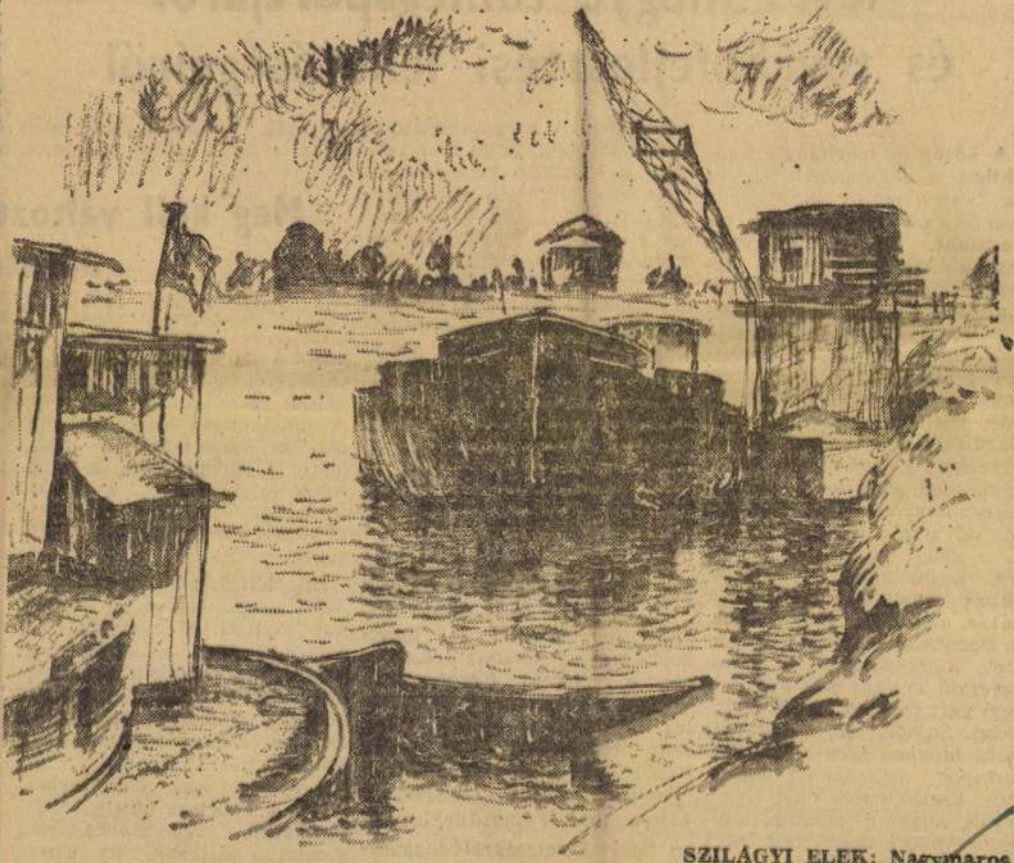

SZILÁGYI ELEK: Nagymaros

Heves megye tömegsportjáról és továbbfejlesztési lehetőségeiről

II.

A közép és iparitanuló iskolákban — a kötelező testnevelési órák alacsony száma miatt — a képzés meglehetősen elmaradott. Ezt a sportkörök munkájának fejlesztésével lehetne csökkenteni. A középiskolás sport másik hibája, hogy a versenyeket nem mindig előzi meg folyamatos, rendszeres felkészülés, sok esetben *csak a kötelező testnevelési órák jelentik az egyedüli felkészülést.* Az osztályok közötti versenyek kiszélesítését nagymértékben gátolja a létesítményhiány, iskoláink többsége még udvarral sem rendelkezik!!

Az eddigi tapasztalatok szerint üzemeinkben, vállalatainknál rendkívül népszerűek voltak az **üzemi bajnokságok**, az üzemrészek közötti versenyek, mérkőzések. Volt olyan esztendő, amikor 6—7 ezer dolgozó vett részt ezeken a viadalokon. *Sajnos, az átszervezés utáni időkben ezen a területen bizonyos megtorpanás észlelhető.* Ennek egyik okát abban látjuk, hogy a sportszövetségek gyakorlatilag még nem élnek" az üzemekben, nincs megfelelő kapcsolatuk az üzemek vezetőivel a társadalmi szervekkel. A magasabb szintű sportszervezetekbe át nem vett, vagy a sportköri vezetésbe be nem vont aktivisták javarésze visszavonult, s így gyakorlatilag elveszett a sportmozgalom számára. Ez utóbbiak újra bekapcsolására a szakszervezetekkel karöltve sürgős intézkedéseket kell hozni. Persze mindezek ellenére találunk olyan üzemeket, ahol töretlenül és nagyon szépen folynak a tömegsport-versenyek. *Petőfibányán a szakszervezet és a KISZ közösen bonyolítják le az üzemrészek közötti bajnokságokat, amelyben évente körülbelül kétezren vesznek részt.*

De folynak üzemi bajnokságok a *Gyöngyösi Vasas Izzónál*, a *Gyöngyösi XII-es Aknánál*, a *Hatvani Kinizsinél* is. Nehezebben megy viszont a szervezés a *Recski Ércbányánál.* Sajnos, a munkahelyi testnevelés megyénkben eddig sehol sem honosodott meg, pedig hasznossága elvitathatatlan. A *Gyöngyösi Vasas Izzóban, a Mátravidéki Fémművekben és az Egri Finomszerelvénygyárban mielőbb hozzá kellene kezdeni a szervezéshez,* amelyek jelentőségéről talán nem is kell külön szólnunk.

Meg kell változt nézete

Tömegsportunk helyzetét összegezve megállapíthatjuk, hogy a különböző tömegsportversenyeken a megye lakosságának 18 százaléka vesz részt. A sportkörök közül harmincan terveztek bizonyos összegeket a tömegsportra és ez felét teszi ki annak a 200 000 forintnak, amelyet általában évente a tömegsportra fordítunk.

Sportéletünk átszervezése, az MTS megalakulása új távlatokat nyitott a fejlődésben. Mindenekelőtt azonban meg kell változtatnunk a sportvezetők tömesporttal kapcsolatos eddigi zsemléletét, bővítenünk kell a szakember-képzést, a pályaépítési mozgalmat. Nagyon fontos szem előtt tartani, hogy a sportszövetségek mindennemű sporttevékenység gazdáivá váljanak, az üzemi, falusi, intézményi, iskolai sport megszervezésének és lebonyolí-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Szilágyi Elek

1968 AUG 23

MA NYÍLIK SZILÁGYI ELEK KIÁLLÍTÁSA

1021

A debreceni Medgyessy Teremben kezdődik a kiállítási évad. A legutóbbi évek gazdag kiállítási programja most Szilágyi Elek Hajdúböszörményben élő festőművész alkotásainak bemutatásával folytatódik. A kiállítás megnyitására ma, augusztus 23-án délután fél 6 órakor kerül sor a Medgyessy teremben.

A kiállítás katalógusában többek között a következőket olvashatjuk Szilágyi Elek művészetéről: „Témavilága belül van Böszörmény határán, de sokrétű, mert az életet tükrözi. A belső öröm és szomorúság kifejezésének egyensúlya teremti képeit. Optimista festészet ez. Mivel nem hisz a már szinte modorossá váló „kötelező sötétség" jótékonyságában, színei derűsebbek, felszabadultabbak. Számára a művészet életforma, megtisztulás. Élete megóvásának egyik módja. Megkísérli, hogy gyönyörködtessen, a szemlélőnek erőt nyújtson."

A kamarakiállítás jellegű bemutatóan a művész húsz alkotását tekinthetik meg az érdeklődők naponta fél 10-től 18 óráig, szombaton fél 10-től délután fél 3-ig.

mania egész területének felszabadításáért vívott harcokban, majd Magyarország és Csehszlovákia területén is a német fasizmus végérvényes szétzúzásáig.

Ezután arról beszélt Bartha János, hogy a magyar nép minden évben nagy együttérzéssel és örömmel ünnepli meg a Román Szocialista Köztársaság legnagyobb nemzeti ünnepét, és mély hálával gondol azokra, akik hazánk felszabadításáért is harcoltak.

A továbbiakban Bartha János foglalkozott a nemzetközi kérdésekkel, a közel-

A megyei pártbizo

România Kommunista Pártja Bihar Megyei Bizottságának meghívására augusztus 21-én pártküldöttség utazott Hajdú-Bihar megyéből a Román Szocialista Köztársaságba augusztus 23-a, a Román Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából. A küldöttség vezetője *Gál István*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának titkára, tagjai: *dr. Ács István*, a Debrecen Városi Tanács vb-elnöke és *Basa Imre*, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának titkára.

Szóvá kell ten

Csak örvendetes hangon tudunk beszélni arról a fogadalomról, amelyet az Egri Dózsa labdarúgói tettek egymásnak a minap, amikor vezetőik nélkül összejöttek a Népkertben. Elhatározták, hogy tiszta szívből „ráhajtanak" az őszi fordulóra, s úgy játszanak, hogy sok örömet szereznek szurkolóiknak. Ezenkívül azt is elhatározták, hogy minden héten, szerdától kezdődően, este 11 óráig senki sem marad távol lakásától és olyan sportszerű életmódot folytatnak, amely nem hagy maga után kifogást. Aki nem így cselekszik, saját „tegyelmijük" elé állítják és megbüntetik, még akkor is, ha az a mérkőzés rovására megy.

Természetesen ez az elhatározás nem maradt pusztába kiáltó szó, mert a hírek szerint, már két játékost vontak felelősségre sportszerűtlenségért. Helyesen teszik a fiúk, hogy szavukat betartják, és a kialakult jó kollektív szellemet nem engedik megbontani. S úgy lesz az jó, ha a jövőben is — ha szükséges — élnek fogadalmukkal, a közösség erejével.

Mert ez is a kiváló sportemberek tulajdonságaihoz tartozik.

*

Hát ilyen az újságírás ördöge! Pénteki számunkban közöltük az Egri Dózsa NB II-es labdarúgó csapata néhány játékosának és vezetőjének nyilatkozatát az őszi fordulóval kapcsolatosan. A nyilatkozat bevezetőjében azonban elírás történt. Tudniillik, nem öt ponttal, hanem csak egy ponttal vannak lemaradva a dózsások az első helyen álló Jászberénytől. És ez nem mindegy, hiszen akkor a bajnoki tabellán mélyebben tanyáznának, mint a negyedik hely.

Egyébként jellemző a tavaszi forduló végére kialakult helyzetre, hogy az első nyolc helyezett közül bármelyik bajnokságot nyerhet az ősszel, ugyanakkor a hatodik helytől lefelé bármelyik együttes a kiesés sarsára juthat.

Ez viszont azt bizonyítja, hogy az őszi fordulóban minden csapat igyekszik biztos előnyt szerezni, ez de sok jó megmozdulásuk volt a csatároknak is. Különösen a most először szerepló Csuhány játszott jól, s valószínű helyet is kap a csapatban.

A fiúk ilyen szereplése kielégítette a szakembereket, s Jávori József ifjúsági kapitány véleménye szerint, ha a formát hozni tudják Nyíregyházán, mindkét bajnoki pontot megszerezhetik.

Nagy szükség lenne rá!

*

Elkészült a megyei labdarúgó-bajnokság őszi fordulójának sorsolása. Hevesi György titkár, aki a sorsolás oroszlánrészét végezte, nehéz feladat előtt állt nemegyszer, hiszen az NB II-es és NB III-as csapatok sorsolását úgy végezték el, hogy sok esetben egyazon napon játszanak odahaza a csapatok, ugyanakkor erre a napra esik a megyei bajnokságban szereplő csapatok otthoni mérkőzése is.

Egerben 4, Gyöngyösön 2 esetben fordul ilyen elő, s már most gondot jelent a pályák biztosítása. Valószínű, néhány csapatnak már szombaton le kell játszania bajnoki labdarúgó mérkőzését.

Nos, ez a sorsolás is bizonyítéka arra, hogy mennyire szegényesen áll Eger és Gyöngyös sportpályáinak tekintetében, s milyen fontos lenne újabb labdarúgó-pályákat építeni e két városban.

*

Lisztóczky Péterre, az Egri Dózsa labdarúgó-csapatának volt játékosára bízták a Dózsa II. és ifjúsági csapatának edzését. Nagy Frigyest pedig az utánpótlás nevelésével bízták meg. Így most már a Dózsa labdarúgó-csapatait olyan edzők irányítják, akik hosszú ideig

Jó for

játszottal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Szilágyi Elek
HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG
1964 JUL 19.

1021

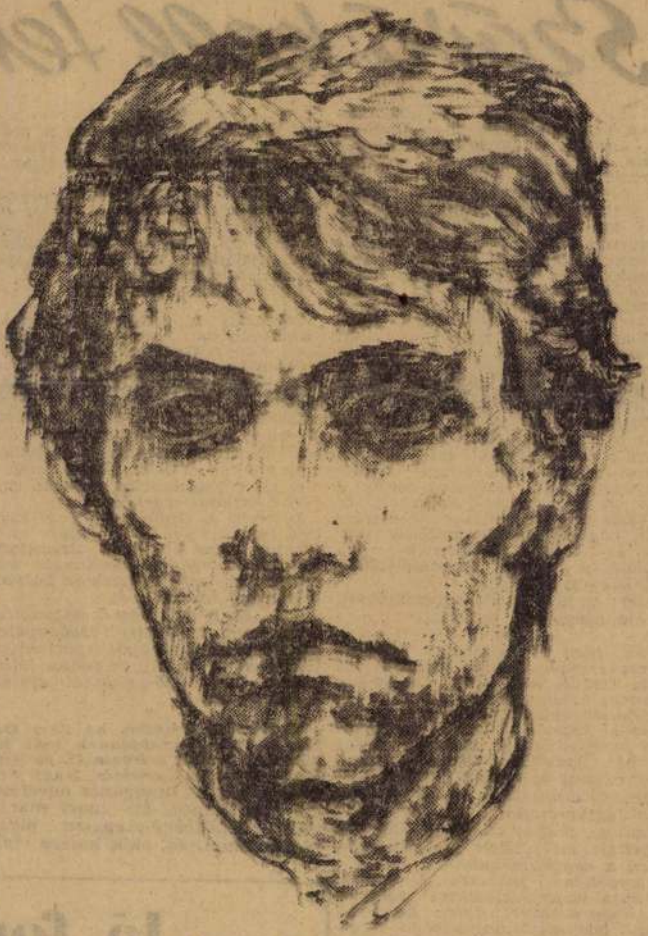

Szilágyi Elek: PORTRÉ.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Szilágyi Elek
1968 AUG 7 4

1021

MEGNYITOTTÁK SZILÁGYI ELEK festőművész kamaratárlatát pénteken Debrecenben, a Medgyessy-teremben. A kiállításon a Hajdúböszörményben élő festőművész húsz alkotását mutatják be.

Sport

TÁBLÁZATOK

A megyei asztalitenisz csapatbajnokság állása

Férfiak

1. Hajdún.	8	8	—	—	134: 6	16
2. D. Post.	8	8	—	—	141: 19	16
3. DEAC	10	7	—	3	138: 62	14
4. Honv. F.	7	7	—	—	114: 26	14
5. H.ná. I.	8	6	—	2	114: 46	12
6. DVSC I.	8	6	—	2	98: 62	12
7. DVSC II.	6	4	—	2	71: 49	8
8. FÉTSE	8	3	—	5	54:106	6
9. D. Postás ifj.	8	2	—	6	56:104	4
10. B.újfalu	5	1	—	4	35: 65	2
11—12. D. Betű	8	1	—	7	45:115	2
11—12. Talajjavító	8	1	—	7	45:115	2
13. H.szoboszló	8	—	—	8	24:136	—
14. Hajdúdorog	8	—	—	8	0:160	—

Nők

1. Hajdúhadház	3	3	—	—	27: 3	6
2. DVSC ifj.	4	3	—	1	22:18	6
3. DEAC	4	2	1	—	23:15	5
4. DVSC II.	4	2	—	2	21:19	4
5. Honvéd F.	2	—	1	1	8:12	1
6. Hajdúnánás II.	3	—	—	3	7:23	—
7. B.újfalu	2	—	—	2	0:20	—

A labdarúgó tartalékbajnokság állása

1. Ny. Sp. II.	7	5	2	—	15: 2	12
2. MGM II.	8	6	—	2	25:11	12
3. DVSC II.	6	4	2	—	29: 4	10
4. HIM Vasas	7	5	—	2	13:10	10
5. D. Kin. II.	9	4	2	3	11:10	10
6. DEAC II.	8	4	—	4	21:22	8
7. Mátészal. II.	9	4	—	5	9:18	8
8. Kisvárda II.	7	3	1	3	23:15	7
9. Záhony II.	6	3	—	3	11:11	6
10. H.bösz. II.	8	2	2	4	8:16	6
11. D Elekt. II.	7	1	1	5	13:26	3
12. D. Épit. II	7	1	1	5	13:26	3
13. Nagyhal. II.	7	—	1	6	6:35	1

A szakszervezeti

Ma két mérkőzés az NB III-ban

Vasárnap: DVSC—EGYETÉRTÉS AZ MGM VASAS IDEGENBEN

A labdarúgó NB III-ban két mérkőzést rendeznek ma délután Debrecenben. Az Építők sporttelepén háromnegyed 4 órai kezdettel bonyolítják le a D. Építők—Hajdúböszörményi Bocskai mérkőzést, a stadionban pedig fél 5-kor kezdik a D. Elektromos—Honvéd Kilián SE összecsapást. Mind a két mérkőzés érdekesnek ígérkezik, s szoros eredmények várhatók. A többi hajdú-bihari NB III-as csapat vasárnap mérkőzik. A DEAC Törökszentmiklóson, a HIM Vasas Mezőtúron, a D. Kinizsi Nagyhalászon, míg a Honvéd Petőfi Nyírbátorban küzd a bajnoki pontokért.

Vasárnap a DVSC Debrecenben játssza következő bajnoki mérkőzését. A nagyerdei stadionban délután fél 5 órai kezdettel kerül sor a DVSC—VM Egyetértés találkozóra. A DVSC-nél sérülések nehezítik a csapat összeállítását. Bányai Nándor edző Gellér játékára már számít, viszont Rácz még mindig sérült. Sérülésről panaszkodik Tóth I., Magyar és Sóvágó is. Ma kora délután rövid edzést tartanak a sérültekkel, s csak azután dől el, hogy kik játszhatnak az Egyetértés ellen.

Az MGM Vasas ebben a fordulóban idegenben játszik, a debreceni csapat ma délután utazik el a mérkőzés színhelyére, Kiskunfélegyházára. Vasárnap délután a K. Vasas ellen lép pályára az MGM.

EREDMÉNYEK

LABDARÚGÁS

Debreceni városi bajnokság: D. MEDICOR—D. Ruhagyár 3:1, D. Mezőgépgyár—Pallag 1:0, Téglagyár—D. Előre II. 6:0, Vízügy—BIOGAL 1:1. — **Ifjúsági:** DVSC—D. Kinizsi 3:0, HIM Vasas—DEAC 4:1, Nyíregyházi Spartacus—MGM Vasas 4:2. — **Üzemi spartakiád:** Finommechanika—TITÁSZ 3:1, Állami Építőipari—Húsos 2:0, Magyar Gördülőcsapágy Művek—Kismacs 4:0, Vasipari—Talajjavító 3:0, Tanácsi Építőipari—Faipari 1:0, Fűtőház—MÁV-igazgatóság 2:0, 6. sz. AKÖV—Alföldi Nyomda 1:1, Járműjavító—Betonárugyár 3:1, Egyetem—Festő-Kályhás 14:1, Petőfi—Tervezőiroda 1:0. — **NB-s tartalékbajnokság:** DVSC II.—D. Építők II 11:0. — **Polgári járási bajnokság:** Tiszagyulaháza—Tiszacsege 1:1, Telekháza—Görbeháza 3:3, Folyás—Újszentmargita 4:2, Bödönhát—Egyek 1:0.

RÖPLABDA

NB II.: Bp. Petőfi—MGM Vasas 3:0, DASE—MEAFC 3:2, DASE—Miskolci VSC 3:0. — Nők: DEAC—Gyoma 3:0. — Megyei. Férfi: MEDICOR—Ruhagyár 3:2 (—15, —13, 12, 5, 11), DASE II.—Nyíradony 3:2, Berettyóújfalu—Pallag 3:1. — Női: Tóth Árpád—Hajdúdorog 3:0, DEAC II.—Ruhagyár 3:0. — Férfi ifjúsági: Pallag—DASE 3:2, MGM Vasas—Tejipari 3:0.

Debreceni úttörőolimpia. Fiúk: 1. Kossuth gyakorló, 2. Nyulas, 3. Petőfi. — Lányok: 1. Petőfi, 2. Petőfi II., 3. Kossuth gyakorló.

Hét végi sportműsor

MÁJUS 20., SZOMBAT

ATLÉTIKA

Egyetemi sporttelep, 16 óra: Nógrád, Szabolcs-Szatmár és Debrecen férfi, női válogatottjának küzdelme, az NB I. B. csapatbajnokságért. Első versenynap.

KÉZILABDA

DVSC-pálya, 16.30 óra: D. Dózsa—DVSC (férfi ifjúsági, Veréb). **Derecske 9 órától:** Az úttörő olimpia körzeti döntője, fiú- és leánycsapatok részvételével (Bánkúti).

LABDARÚGÁS

Építők-pálya, 15.45 óra: D. Építők—Hajdúböszörményi Bocskai (Pencz, Elekes, Marsi). — **Nagyerdei stadion, 16.30 óra:** D. Elektromos—Honvéd Kilián SE (Rácz, Fülep, Orosházi). NB III-as bajnoki mérkőzések. — **Építők-pálya, 17.30 óra:** D Építők II.—Hajdúböszörményi Bocskai II. (Marsi, Elekes). NB-s tartalékbajnoki találkozó. — **DVSC-pálya, 15.30 óra:** Húsos—Tanácsi Építőipari (Sándor, Dudás). — **17 óra:** Vasipari—TITÁSZ (Agárdi, Sándor). — **füves pálya, 17 óra:** MÁV Igazgatóság—Tervezőiroda (Gutfreund, Berczi). — **MGM-pálya, 17 óra:** Magyar Gördülőcsapágy Művek—Talajjavító (Géder, Gellén). — **Elektromos-pálya, 15.30 óra:** Festő—Kismacs (Simkovics, Gellén). — **17 óra** — Finommechanika—Alföldi Nyomda (Keresztesi, Simkovics). — **Előre-pálya, 15 óra:** Bútorgyár—D. Előre II. (Sorszegi, Dézsán). — **17 óra:** 6. sz. AKÖV—Egyetem (Dézsán, Sorszegi). Üzemi spartakiád mérkőzések.

Kispályás bajnokság. Spartacus-pálya, 13.30: Állategészségügy—MÁV Gépállomás KISZ. — **14.30:** MÁV Gépállomás—MÁV TBFF. — **15.30:** Szolgáltató—D. Betű. — **16.30:** Spartacus—Ruhaipari. — **17.30:** Bádogos—109. sz. ITSK (Farkas). — **Meteor-pálya, 13.30:** 108. sz. ITSK—Aranybika. — **14.30:** Tetőfedő—Építő (Keresztesi). — **15.30:** Tetőfedő KISZ—Mezőgépgyár. — **16.30:** Festő—Vendéglátó. — **17.30:** Mezőgazdasági—Füszért (Nagy I.) — **Közúti-pálya, 14:** Építőgép—Postás KISZ. — **15:** Közúti—Bútorgyár. — **16:** Asztalos—Pallag (Magyar). — **Ingatlankezelő-pálya, 14:** Autójavító—Városi tanács. — **15:** Ingatlankezelő II.—D. Betű II. (Adorján). — **16:** Sajtó SE—Motorszerelő. — **17:** Ingatlankezelő—Helyiipari. — **18:** OTP—Műanyag (Orosz). — **Előre-pálya, 14.30:** Közlekedési—Könyvkötő. — **15.30:** Bútorgyár KISZ—BIOGAL. — **16.30:** Rostkikészítő—Postás (Karsai). — **Építők-pálya, 14:** Asztalos—Cipész. — **15:** Üveges—MESZÖV (Boros). — **DMTK-pálya, 16:** Erdeitermék—Helyiipari II. (Székely). — **Kinizsi-pálya, 14:** Tejipari—MÁV-északi. — **15:** Barnevál—Textiles (Agárdi).

RÖPLABDA

DEAC-pálya, 14 órától: Az országos ifjúsági kupa területi döntői.

TEKE

DVSC-pálya, 16 óra: D. Postás—DEAC (Karl). Megyei csapatbajnoki mérkőzés

MÁJUS 21., VASÁRNAP

ATLÉTIKA

Egyetemi sporttelep, 10 óra: Nógrád, Szabolcs-Szatmár és Debrecen férfi, női NB I. B-s csapatbajnoki mérkőzések. Második versenynap, befejező küzdelmek.

KERÉKPÁR

Mikepércsi úti 4-es kilométerkő, 8 óra: A területi Béke-kupa harmadik fordulója (Debrecen—Csökmő közt), Miskolc, Ózd, Nyíregyháza és Debrecen legjobb kerékpárosainak részvételével, a DVSC rendezésében. 20 km-es távon külön Kilián pontszerző verseny.

KÉZILABDA

MGM-pálya, 9.30 óra: MGM Vasas—DVSC II. (férfi ifjúsági, Szecsődy). — **10.30 óra:** MGM Vasas—Diósgyőri VTK (férfi NB II., Pelek, Szecsődy). — **Spartacus pálya, 8.15 óra:** D. Dózsa II.—D. Kinizsi (női megyei, Szilágyi J.), — **9.30 óra:** D. Dózsa—Hazai Fésűsfonó (női NB II., Stark, Szilágyi J.), — **10.30 óra:** D. Spartacus—D. Postás (férfi megyei, Szilágyi J., Csengődi), — **11.45 óra:** D. Dózsa—D. Kinizsi (női ifjúsági, Csengődi), — **12.45 óra:** D. Spartacus—Hajdúszoboszló (női megyei, Szilágyi J., Csengődi, Kiss E.), — **13.45 óra:** D. Spartacus—D. Közúti Építők (női ifjúsági Kiss E.). — **Meteor pálya, 8 óra:** D. Vörös Meteor Vendéglátó—Konyár (férfi megyei, Vajda, Farkas), — **9.10 óra:** D. VM Vendéglátó II.—D. Műanyaggyár II. (férfi városi, Farkas, Erdélyi). — **10.20 óra:** D. VM Elelmiszer—D Közúti Építők (női ifjúsági, Erdélyi). — **11.10 óra:** D. VM Elelmiszer—D. Közúti Építők (női megyei, Farkas, Erdélyi), — **12.10 óra:** Tisza Cipőgyár—D. Műanyaggyár (női megyei, Erdélyi, Farkas). — **Előre pálya, 8 óra:** D. MEDICOR—Felsőfokú Építőgépész (férfi, városi, Ádám). — **Ingatlankezelő pálya, 8 óra:** Ingatlankezelő—DVSC II (férfi városi, Bochner).

Vidéken: Honvéd Damjanich—Balmazújváros (9, férfi megyei Bánkúti), Derecske—DASE (9, férfi ifjúsági, Simon), Derecske—D. Műanyaggyár (10, férfi megyei, Simon), HIM Vasas—Nagylétá (Téglás, 8.45, Gacsályi), HIM Vasas—D. Előre (9.45, férfi megyei, Gacsályi), HIM Vasas—DVSC (11, női ifjúsági, Gacsályi), Hajdúszoboszló—D. Építők (8.45, férfi ifjúsági, Veréb), Hajdúszoboszló—D. Előre II (9.45, férfi városi, Veréb) Berettyóújfalu: Úttörőolimpia körzeti döntője (9 órától, fiú és leány, Rosenfeld), Vámospércs—Hajdúhadház (9, férfi járási, Nagy S.), — Nyírábrány—Hajdúböszörmény (10.15, férfi járási, Nagy S.), Hajdúdorog—Bocskaikert (10, férfi járási, Simon II.).

LABDARÚGÁS

Nagyerdei stadion, 16.30 óra: DVSC—VM Egyetértés (Pusztai). NB I. B-s bajnoki találkozó — **Stadion, 14.45 óra:** DVSC II.—Hajdúsági Iparművek Vasas II. (Ladányi, Birkner, Dávid). — **Elektromos pálya, 9.30 óra:** D. Elektromos II.—Nyíregyházi Spartacus II (Fülep, Orosházi). NB-s tartalékbajnoki mérkőzések. — **Előre pálya, 9 óra:** D. Postás—Nádudvari TSE (Vincze L., Dull, Hornyák). — **DASE-pálya, 17 óra:** DASE—DMTK (Rompa, Vincze S., Simkovics). Megyei bajnoki mérkőzések — **Építők pálya, 9 óra:** BIOGAL—Ruhagyár (Adorján, Dézsán). — **10.30 óra:** Téglagyár—MEDICOR (Farkas, Berkesi, Sorszegi). — **Pallag, 10 óra:** Pallag—Vízügy (Gutfreund, Simkovics). Városi bajnoki találkozók. — **DVSC-pálya, 9 óra:** DVSC—DMTK (Dávid, Báthori). — **Előre pálya, 10.30 óra:** D. Postás—Nádudvar (Dull, Hornyák) — **Kinizsi pálya, 10 óra:** D. Kinizsi—Hajdúsági Iparművek Vasas (Penyige, Magyar). Ifjúsági bajnoki mérkőzések.

g hat pont..."

ÁNYAI NÁNDOR, A DVSC EDZŐJE

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 MÁJ 20.
1021

FORMALKID—3

Ebben az évben harmadszor rendezték meg a TIT debreceni Csokonai Értelmiségi Klubjában a formalkid műanyagmázzal készített művészeti alkotások és ipari készítmények kiállítását. A TIT nagy szerepet vállal ennek a Debrecenben előállított műanyag festéknek propagálásában, ami azért indokolt, mert egyaránt beleillik művészeti és természettudományos ismereteket terjesztő munkájának kereteibe.

MELYIK AZ ELSŐ?

A kiállítás anyaga két termet tölt meg. A nagyobbik termet a folmalkiddal készített képzőművészeti alkotások bemutatásának szentelték a kiállítás rendezői, a kisebbik teremben pedig az ipari készítmények nyertek elhelyezést, bár a műalkotásokból ide is jutott még bőven. Lehet, hogy a művészeti anyag bőségének, de az is lehet, hogy egy alapvető rendezési elvnek a következménye az ipar által produkált tárgyaknak kis helyre szorított, zsúfolt és alig áttekinthető elhelyezése. De talán nem is ez a lényeges, hanem az, ami ennek a rendezésnek következménye lehet. A tárlatlátogatót ugyanis megtéveszthetik a kiállításnak teljesen a művészeti anyag javára billentett arányai, és a tájékozatlan szemlélőben azt a téves képzetet ébresztheti, hogy a formalkid olyan új festékanyag, amit elsősorban képzőművészeti célok érdekében kísérleteztek ki és hoztak létre alkotói. Ezzel szemben a valóság az, hogy a formalkid több olyan előnyös tulajdonsággal rendelkezik, ami az iparban, mindenekelőtt az építőiparban történő fokozott felhasználását tenné indokolttá. Ez a véleménye az építőipar vezető szakembereinek is az új festékanyag jó tulajdonságait illetően, s talán az lenne jó, ha a kiállítás arányai is ezt bizonyítanák. A képzőművészetben való alkalmazhatósága emellett csak hangsúlyozná a formalkid életképességét, sokoldalúságát, azáltal, hogy az ipari felhasználás mellett művészi feladatok megoldására is alkalmas.

Az ipari bemutató nemcsak zsúfolt és kicsi, hanem meglehetősen szegényes és egysíkú is. A néző azt várná, hogy sok olyan iparcikket lásson, aminek festésére, esztétikus külsejének megteremtésére a formalkid alkalmas és használható lenne. Ehelyett különböző nagyságú kerámiakockákat mutatnak be a kiállító vállalatok, amiket különböző színű formalkidmázzal vontak be. Néhány váza, két lombikban a folyékony festék felhasználás előtti állapotban — ez látható még. Mindez nem sokat mond a nézőnek a formalkid tulajdonságairól, előnyeiről, használatának elterjedéséről vagy elterjeszthetőségéről. Ennyit az első formalkid kiállításon is láthattunk már.

ALKALMAS-E?

A kiállításnak mennyiségében is nagyobb hányadát képező képzőművészeti anyag már sokkal változatosabb és sokrétűbb. Okozhatja ezt az is, hogy a Magyar Képzőművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezetének tagjain kívül az ország más területein élő képzőművészek is kaptak meghívást a kiállításra, és szép számmal küldték el alkotásaikat. Különösen örvendetes, hogy két Kossuth-díjas művész is szerepel a kiállítók között: Holló László és Gádor István.

A bemutatott alkotások azt bizonyítják, hogy a művészek a rendelkezésükre bocsátott új festékanyagban a művészetük számára kiaknázható lehetőségeket kutatják. Arra a kérdésre keresnek feleletet, vajon az új anyag hordoz-e a képzőművész számára az eddig használt, hagyományosnak nevezhető anyagokhoz viszonyítva előnyöket, alkalmas-e újszerű, esztétikus felületek megteremtésére.

Az eredmény nem egyértelmű, sőt inkább az figyelhető meg, hogy több művész saját alkatához, az eddigiekben kialakult művészi gyakorlatához alakítja a formalkidot. Az is lehet, hogy ezekben az esetekben nem a művészek magatartásában van a hiba. Új anyag művészeti alkalmazásának akkor van létjogosultsága, ha az anyag legalább egy olyan tulajdonsággal rendelkezik, ami előny a hagyományos anyagokhoz viszonyítva. A formalkid esetében még ez nem bizonyosodott be.

Talán érdekes, talán törvényszerű, hogy az új anyagot leginkább a fiatal Kapcsa János érzi. Három műve közül különösen a Paraszthéz esetében tudott igen szép, színharmóniája által is megkapó felületet produkálni.

Artisztikus hatásával a kiállítás legszebb alkotásai közé emelkedik Juricskay Pál Kakas című képe, bár Tilless Béla legjobb dolgaira emlékeztet.

Józsa János művei közül a Bika és az Edit című tablók emelkednek ki művészi megmunkáltságukkal és erejükkel.

Égerházi Imre mozaiktechnikával készített alkotásaival talán közel jár azoknak a lehetőségeknek felismeréséhez, amelyeket a formalkid a képzőművészet számára nyújthat.

Tilless Béla művei közül a Találkozás című tetszett a legjobban, aminek különös hangulatot kölcsönöz a zöld háttér.

Velényi Rudolf képein a festékkel való kísérletezési szándék dicsérhető elsősorban. Ugyanez mondható el Bényi László Sirályok című művéről, valamint Masznyik Iván próbálkozásáról is.

A Gádor István által teremtett szép kerámiafelületek érdekessége, hogy a szilikát máz és a formalkid összeházasítására tett kísérletet.

Szilágyi Elek, Mizser Pál, Litkey György, Balla László és Gera Gyula a hagyományos értelemben alkalmazták a formalkidot, talán kevesebb eredménnyel, mintha olajjal festették volna tablóikat.

A kiállítás anyagát Juhász Sándor és Rajkó Sándor hat modern vonalú kerámiája egészíti ki. Ebben az esetben is áll, hogy a formalkiddal nem tudtak új artisztikumot nyújtó felületeket létrehozni.

Magyari Vilmos

rül egyik f jen kivülre, de mind már az ember kénytelen formai dolgoknak alárendelni, tehát az eredeti irodalmi tartalmát el kellett vetnem, mert annyira gazdag a babaf jek ritmusa,

- gye érdekes, hogy tulajdonképpen mennyi véletlenszerüség adódik egy ilyen munkában, mert visszatérve például a csipketeritőhöz,nekem eszembe sem jutott, hogy ez rosszulsikerült öntés eredménye, hanem valóban az a ez a töredezettség, ez a foszlás, ez valahogy kellett ebbe a képbe. Talán, hogyha ez a csipketeritő tökéletes lenne, akkor ez a faliképe rossz lenne. En ugy érzem.

- Igen, ha ez a csipketeritő jól sikerült volna, akkor erre egy váza került volna, rengeteg virággal, és egy olyan csendélet, amely azoknak a képeknek a karikatúrája lett volna, amit általában csendéletként árusitanak, meg fogom egyszer csinálni majd, mert valami módon már lassan a giccs fogalma ez annyit emlegetett és most mégis olyan mértékben bevonul az életükben, hogy nem, nem hogy nyugodni ez a gondolat, hogy eredeti dolgokat próbáljak fémből megcsinálni. Domboritva, zománcozva, ezeknek az élét kicsit még jobban kihegyezni, nem tudom, hogy sikerül-e, de most ez foglalkoztat a legjobban.

- Nagy Izabella riportját hallották.

-.-.-.-.-.-.-.-

Szilágyi Ildikó,
ötvösművész

1021

1980. V. 13. 11.30. Petőfi K.L.né.

Néhány szó zene közben

- ... dolgozni férfi foglalatosság, gondolná az ember, Szilágyi Ildikó ötvösművésznek, viszont a fém az alapanyaga.

- Szeretem fémet, a fél nemesfémeket, a rezet érzem legközelebb állónak hozzám, sokszor megfordult már a fejemben, hogy ezüstből kénoékszereket csinálni, apróbb használati tárgyakat, de valahogy mégis a réz mindig visszajön a kezem ügyébe, nem tudok tőle szabadulni. Lehet, hogy alacsony termetem dacára, mégis a rusztikusabb dolgok iránt vonzódom.

- Itt a munkái között, ami legkönnyedebb lehetne, például az ékszerek. Azok is valahogy egy kicsit súlyosak, most ez nem minősítés, olyanok, mint egy-egy lelet.

- Az, hogy a köveket nagyon szerettem, a kavicsokat, a kavicsok méretéhez már kénytelenül nagyobb ékszerek és tárgyak illettek, a körülöttem lévő anyagokat nézegetem és innen születnek az ötleteim.

- Furcsa módon azt hiszem, hogy régi és annak idején nem túlságosan értékelt tárgyak, valamimódon az idővel patinát kapnak. Itt most a pici műhelyében turkáltam mindenféle dobozokban, nem csak a munkáit néztem meg, hanem minden található még itt, ilyen régi láncszemecskékből készült retikül... meg ezeket megpróbálja beleépiteni a munkáiba. Valami sajátos izzel egy kicsit furcsa felhanggal, amiben benne van a nosztalgia is, de ugyanakkor valahogy idézőjelessé válik minden.

- Örülök, hogy ez látszik rajta, erősen idézőjelben használtam ezeket a tárgyakat, talán az életkorom is hozta ezt magával, lehet, hogy pont abba a korba kerültem, amikor ezek a dolgok már emlékképekké váltak és megérettek.

- Van itt néhány falikép is.

- A csipketerítő és a rózsaszálak is, ...kézben bidermayer keretben, zománc alapon, tulajdonképpen a kézimunka tiszteletoként készült, a kis csipketerítőt megpróbáltam leönteni, és az öntés nem sikerült, teljes egészében, tehát aközepe lyukas maradt, először vissza akartam dobni, aztán mégis ugy döntöttem, hogy felhasználom, hogy az avitt szétmállott kézimunka is számomra mindég érték, valamikor édesanyám készitette és ennek az emléke élt bennem, most kicsit ezek a világos és nosztalgikus képek, mind valamimódon édesanyám halálával kapcsolatosak és semmi közük a divathoz. A másik , a kis babafejek, azok szintén egy kicsit drámaiak a számomra, azt a babafejet én megtaláltam egy ládában és próbáltam forgatni és megfordult a babafej, tükörképeket vetett egy fényes tálba, több babafej látszott, és amint felfordult, a hátuljára volt irva egy német felirat. Akkor valami ilyen gyerekek koncentrációs táborba tereléséről láttam filmet. Az eredeti elképzelés az volt, hogy ez a német felirat ke-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 349-726

Szilágyi Ildikó,
ötvösművész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1982 MÁR 12

Művelő

1021

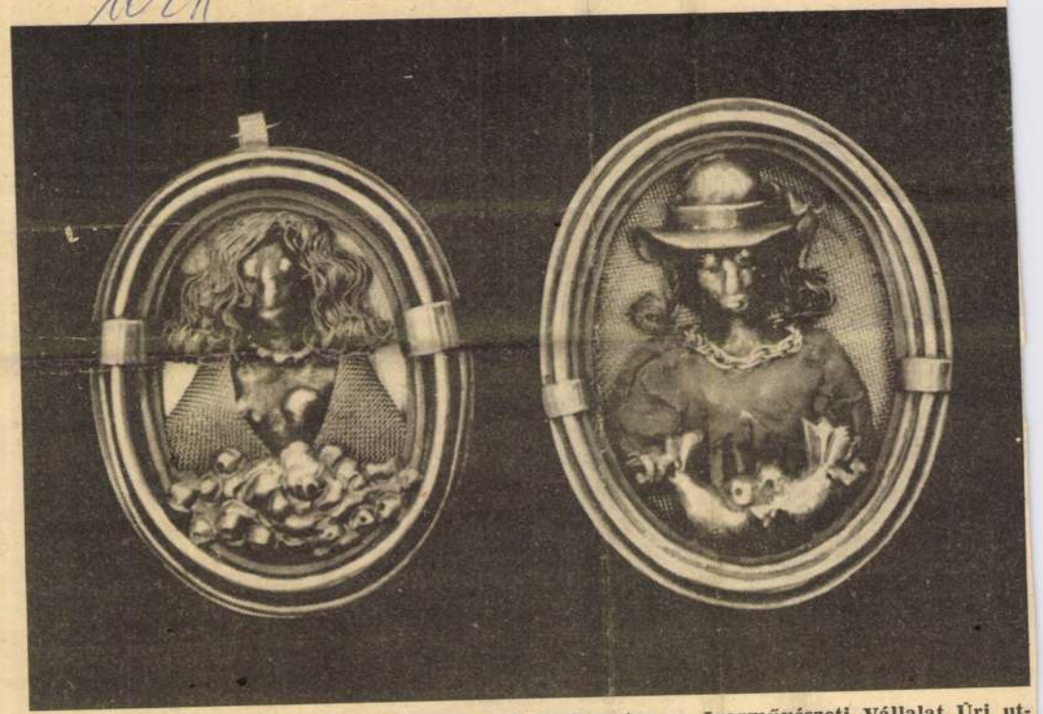

Ötvösművészek munkáiból ékszerkiállítás nyílt Budapesten az Iparművészeti Vállalat Úri utcai bemutatótermében. A képen: Szilágyi Ildikó alkotásai

x AZ ALBA REGIA ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT középiskolai végzettséggel és folyamatszervezői képesítéssel és gyakorlattal rendelkezőt felvesz: SZERVEZŐI munkakör betöltésére. Előnyben részesül, aki számítógép melletti gyakorlattal is rendelkezik. Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a vállalat személyzeti és oktatási osztályán. Szfvár, Ady Endre u. 9—15. szám. 2008

— A Fejér megyei ZÖLDÉRT Vállalat székesfehérvári kirendeltsége azonnali belépéssel felvesz két szakképzett hűtőgépkezelőt. Jelentkezni lehet: a kirendeltség vezetőjénél. Székesfehérvár, Mártírok útja. 301 798

— VOR Székesfehérvári Gyára azonnali belépéssel felvételre keres szabó szakmunkásokat és betanításra nődolgozókat. Jelentkezés Székesfehérvár, Vértanú u. 22. 201 789

x Az Országos Szakipari Vállalat felvesz festő-mázoló, ács-állványozó szakmunkásokat, betanított és segédmunkásokat. Dunaújváros, Székesfehérvár, Paks munkahelyekre. Munkaidő: heti 42 óra (Paks: 9 munkanap, 5 pihenőnap). Munkásszállást biztosítunk. Jelentkezés: Budapest V., Báthori u. 12. II. 205. Telefon: 115-000/198 mellék, vagy Paks, Atomerőmű, OSZV kirendeltsége. 1654

OR O- n-

— GÁZTŰZHELY palackkal, nyomáscsökkentővel, és egy centri-

Rádió

Kossuth rádió

8.27: Miről ír a Társadalmi Szemle új száma? 8.37: Zenekari muzsika. 9.33: Óvodások műsora. 10.05: Csiribiri. 10.35: Ének a kedvesről. 10.40: Nótamuzsika. 11.00: Csak az öröklétben. 12.35: Hétvégi Panoráma. 13.54: Egy magyar turistanő a XIX. századból. 14.44: Magyarán szólva. 15.05: Operaáriák. 15.28: Barangoló Dominó. 16.00: Útközben. 16.05: Téli emlék. 16.35: Lukács Pál brácsázik. 17.13: Radnai György operettfelvételeiből. 17.35: Újjászületőben. 18.00: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.25: Mai könyvajánlatunk. 19.15: Hangalbum — Thurzó Gábor. 20.15: Arturo Toscanini felvételei. 21.08: Tokodi Ilona népdalokat énekel. 21.29: Versenytársak lesznek. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: Rádiószínház. 23.36: Kovács Apollónia nótákat énekel. 0.10: Melódiakoktél.

Petőfi rádió

8.20: Tíz perc külpolitika. 8.33: Slágermúzeum. 9.21: Nemzetközi magazin. 10.00: Zenedélelőtt. 11.45: Tánczenei koktél. 12.33: Édes anyanyelvünk. 12.38: Népi muzsika. 13.15: Külpolitikai arcképcsarnok. 13.35: A történelem dramaturgiája. 14.00: Kettőtől ötig... 14.45: A Black Sabbath együttes felvételeiből. 15.30: Könyvről — könyvért. 15.40: Egészségünkért. 15.45: Dallamról dallamra. 17.00 Disputa. 17.30: Ötödik sebesség. 18.33: [illegible] felvételeiből. 18.47:

László, Jani Ildikó, Körmendi János, Moór Mariann, Romhányi Rudolf, Rózsa György, Sas József, Szombathy Gyula, Szuhay Balázs, Verebély Iván. Művészeti vezető: Bendai Nándor és Kállai István. Vezető operatőr: Zádori Ferenc. Rendező: Bednai Nándor.

Budapest tv II

18.55: Még egyszer — gyerekeknek! Szervusz Szergely. (Sz — Ism.)
19.30: Tv-híradó. (Sz)
20.00: Telepódium kabaré bemutatója: Mindenért fizetni kell. (Sz — Ism.)
21.25: Tv-híradó. 2. (Sz)
21.45: Reklám.
21.55: A kezdet és a vég. Film Déry Tibor emlékére. (Sz)

Moszkva tv I

8.00: Időnk. (Tv-híradó).
8.45: Alkotó fijúság.
9.30: Dickens: Edwin Brood rejtélye. 3. rész.
10.55: A futár — Dokumentumfilm.
14.50: Az indiai—szovjet kulturális társaság megalakulásának 30. évfordulója.
15.10: Csillagszámlálás.
15.55: D. Sosztakovics: Három prelüd.
16.00: Moszkva és a moszkvaiak.

rsakat keresi
zés
lparvállalat"
adóba.

Felvételre
emi ügyinté
tómunkások
gédeket, takarítókat.
TP V. kerületi fiókja,
cák F. u. 7—9. Tele-
on: 180-011.

Soroksári úti nagyvál-
lat gyárfejlesztési és
eruházási területre fel-
ételre keres építész,
ektromos, gépész mű-
zaki ellenőröket, épület-
épész, technológus ter-
ezőket, valamint mű-
zaki rajzolókat. Jelent-
ezéseket a 275-378-as
elefonon személyzeti fő-
sztályunkra kérjük.

„A" kategóriás Sorok-
ári úti gépipari vállalat
elvételre keres anyagbe-
erzőket, anyaggazdálko-
ókat, értékesítési elő-
dókat. Jelentkezéseket
275-378-as telefonon a
zemélyzeti főosztályra
árjuk.

„A" kategóriás gép-
pari vállalat felvételre
eres minimum gépipari
echnikusminősítő vizsgá-
al rendelkező oktatási
lőadót, akinek már van
yakorlata az ipari ta-
ulók oktatása és a fel-
őttoktatás, valamint ve-
ető-továbbképzés szerve-
ésében. Jelentkezéseket
árjuk „Kádertartalék
H 333" jeligére a ki-
dóba.

Gyakorlott és kezdő
ors- és gépírókat keres
roksári úti nagyválla-
t. Jelentkezéseket a

kiemelt
beruházási
munkáihoz
gyakorlott
minőség-
ellenőröket
és gépészeti
bemérési
munkákhoz
geodétákat.
A fizetés
és szociális ellátás
kollektív
szerződés szerint.

JELENTKEZÉS

TELEFONON:

420-195.
Bozóki László
meó ov.

LEVÉLBEN:

GYÁR- ÉS

GÉPSZERELŐ

VÁLLALAT

MEO,

1061 Budapest,
Paulay E. u. 52.
vagy

GYGV

PAKSI

ATOMERŐMŰ

kirendeltségén,
Labore György

vezetőt,
rakodót,
belanított
és
segédmunkásokat.

JELENTKEZNI

LEHET:

Budapest I. ker.,
Pauler utca 18.,
munkaügyi
osztály.

VILLAMOS-

SZIGETELŐ-

ÉS

MŰANYAGGYÁR,

1116 Budapest,
Fehérvári út 120.,

műanyag-
feldolgozásban
— extruder —
gyakorlattal
szakembereket
műszakvezetői
munkakörbe
felvesz
három műszakos
munkarendbe,
jó kereseti
lehetőséggel.

JELENTKEZÉS:

VSZM I. SZ. GYÁR

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1021 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-124

Szilágyi Ildikó
ötvösművész

ESTI HÍRLAP

1981 DEC 10

SZILÁGYI ILDIKÓ

ÖTVÖSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA A BUDAVÁRI IPARMŰVÉSZETI BOLTBAN

1021

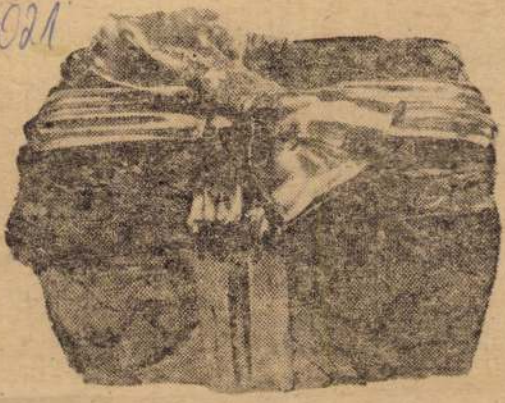

Budapest I., Úri u. 26—28.

Megtekinthető: december 11-től 16-ig,
naponta 9.30-tól 18 óráig,
szombaton 9-től 14 óráig.

Mi a királyok bora?

Bizonyára a farsang is növelte a nürnbergi magyar asztronomiai napok jó hangulatát. Mert az NSZK-nak zen a táján olyan komolyan veszik a vidám télbúcsúzta-ót, hogy kétnapos iskolai szünetet tartanak, és a boltok élben bezárnak. Jelmezes, álarcos tömeg vigad az óváros-an, még a kocsiban tolt kisbabák arcára is piros szíve-et, ezüst, arany pettyeket festenek.

Az óváros kapujában, a patinás Grand Hotel Pentá

Vaskorsza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szilágyi Ildikó ötvös-művész

VAS NÉPE

1982 MÁR 13

1021

Ékszer-kiállítás a Várban

Ötvösművészek munkáiból ékszerkiállítás nyílt Budapesten az Iparművészeti Vállalat Úri utcai bemutatótermében. A képen: Szilágyi Ildikó alkotásai. (MTI Fotó: Branstetter Sándor felvétele — KS)

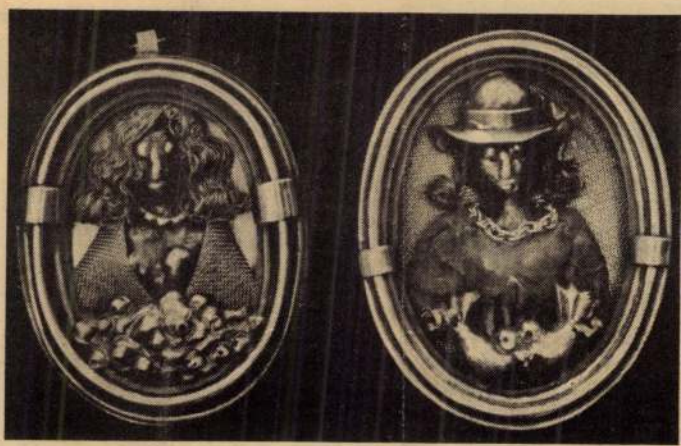

- J E G Y

CS

.....állás:.....

.....tel.:.....

.....

.....

tárában.....

kon gyüjteményében.....

ltári gyüjteményében.....

rtárában.....

belül kutatásokat végezhessen.

en kérésre rel kell mutatni.

vagok publikálásához az intéz-

lélyt kell kérni.

.....hó,....n.

SZILÁGYI ILDIKÓ ÖTVÖSTÁRGYAI

Paál László Terem

Az ötvösség igen régi keletű művészet, mondhatni, egyidős a fejlettebb emberi kultúrával, lévén az egyik első megmunkált fém az arany. A különböző eljárások majd mindegyikét — öntés, cizellálás, domborítás, fémnyomás — már alkalmazta Szilágyi Ildikó. Végigjárta az anyag adta lehetőségeket, míg eljutott a tömörebb, súlyosabb, öntött vörösréz tárgyak kialakításáig.

Legújabb alkotásai egyszerűbbek, bár megmunkálásuk kézműves módszerekkel sokkal nehezebb. A krómacélból készült, nikkelezett használati tárgyakat puritán egyszerűség

..ztárgyak olyan kézművesmunkák, melyek értékét a formai szépség, a célszerüség és az anyagszerüség harmóniája adja.(repr.József Attila emlékére)

Pellionisz Valéria Sz.I. ötvöstárgyai.Paál László Terem
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/39.sz.3-4.o.

Szilágyi Ildikó

Szilágyi Ildikó ötvösművész kiállítása látható október 8-án, hétfőn, délután hat órától október 26-ig az Iskola Galériában (XXI., Rákosi Endre út 138.).

Magyar Nemzet 1984. X. 5.

Szilágyi Ildikó, ötvös

□ SZILÁGYI ILDIKÓ ötvös kiállítása látható a Budavári Iparművészeti Bolt (I., Úri utca 26—28.) helyiségében december 11—16. között. Valamennyi tárgy a helyszínen meg is vásárolható. A megnyitó napján az alkotó személyesen várja az érdeklődőket, a vásárlókat és a gyűjtőket.

– □ Szilágyi Ildikó 2.

Esti Hírlap, Bp. 1981 dec. 2.

Szilágyi Ildikó, ötvös

□ SZILÁGYI ILDIKÓ ötvösművész kiállítása szeptember 30-ig tekinthető meg a Rákóczi úti Paál László teremben.

□ Szilágyi Ildikó

2.

Esti Hírlap Bp. 1981 szept. 19.

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-648, 340-726
Szilágyi Ildikó
ötvösművész
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1984 SEP 15
1021

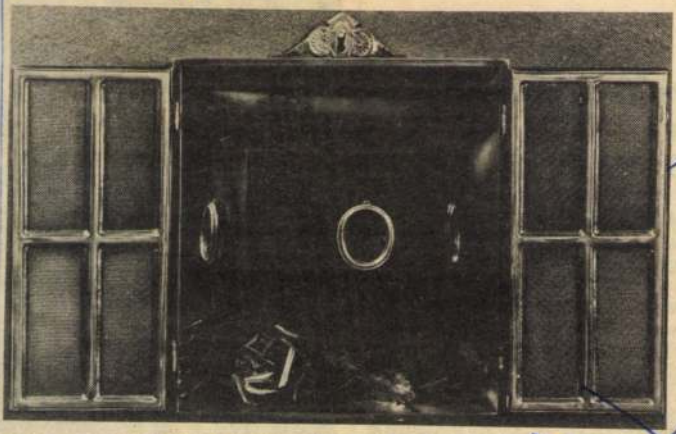

Szilágyi Ildikó: Siratószekrény

Ötvösmunkák a Medavessy Teremben

Szeptember 20-án délután órakor *Székely András* művészettörténész nyitja meg a debreceni Medgyessy Teremben *Szilágyi Ildikó* ötvösművész kiállítását.

A művész 1939-ben született, az Iparművészeti Főiskola ötvös tanszakán 1969-ben végzett. Dolgozott az Állami Pénzverőben, tanított szakiskolában. 1962 óta dolgozik az Iparművészeti Vállalatnak. Neve nem ismeretlen a debreceni közönség előtt: művei 1962 óta megtalálhatók a Medgyessy Teremben is. Munkáiból eddig tizennégy önálló hazai kiállítást szerveztek, 1966 óta számos külföldi és hazai csoportos kiállítás résztvevője volt. A Medgyessy Teremben most bemutatandó munkái elsősorban plasztikák, falidíszek, használati tárgyak.

Szilágyi Ildikó tárlata szeptember 29-ig tekinthető meg.

tosít. Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán Kecskemét, Halasi út 2. 1952

A HELVÉCIAI Állami Gazdaság felvételt hirdet boltvezető-helyettesi, pénztárosi, eladói munkakörökre a helvéciai vegyesboltjában. Kiemelt bérezés, háztájiföld-juttatás. Jelentkezni lehet: a boltvezetőnél, vagy a 22-844-es telefonon. 2338

AZ ALFÖLD Mg. Szakszövetkezet felvesz Kecskemét, Alsószéktó 78. szám alatti telephelyére éjjeliőröket. Jelentkezni lehet a telepvezetőnél. 2330

lentkezés h
lat munkaü
Izsáki út 1

AZ ALFÖL
házához" f
segédmunk
képzett pér
„Fészek A
kó Sándorn
8.

Alföldi TÜZÉP Vá

Baja, Nagy István u. 26—28. sz.

eladókat vesz

Jelentkezni lehet a boltvezető

Bővíti

szolgáltatásait

a közkedvelt

EXPRESSZ ÉTT

1984. október 1-től

VASÁRNAPOKON

is várja szolid árakkal és kellemes kedves vendégeit 10—14 ó

Étlapról választhat igényének n

Presszókávé — üdítők — házias ízes

Továbbra is vállaljuk esküvők, ba lebonyolítását!

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 OKT 4
Szilágyi Ildikó ötvös
PETŐFI NÉPE művész

1021

Szilágyi Ildikó ötvöstárgyai

Szilágyi Ildikó 1969 óta dolgozik ötvösként. Addig az Iparművészeti Főiskola hallgatója, Borsos Miklós tanítványa volt. A belső indíték előzménye családjához, Vágó Jolánhoz, akinek rejtőző festői képességei 67 éves korában bontakoztak ki. Az egész család művészetre készül, művészetet teremt. Férje, Galambos Tamás festőművész, tizenéves Tomi fia igéretesen hegedül.

Szilágyi Ildikó munkásságát ismeri és szereti szinte az egész ország. Ezt túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hiszen az elmúlt másfél évtizedben bronz-, réztárgyait bemutatták Kisújszálláson, Miskolcon, Balassagyarmaton, Jászberényben, Esztergomban, Dunaújvárosban, Szegeden, Tatán, Dorogon, s most, 1984 szeptemberében Debrecenben. Kivételes tehetsége, nagy munkabírása és szakmai megalapozottsága jellemzi munkáit. Ötvöstárgyai eljutottak a hazai táj szinte minden részébe. E népszerűséget külföldi sikerei hitelesítik. Fantáziáját, sokoldalúságát méltányolták Hamburgban, Kairóban, Bécsben, Moszkvában, Stuttgartban, Nottinghamban, Jablonecben, Erfurtban. Mindenütt megcsodálták rézből kalapált ékszereit, kelyheit, talpas vázáit, cizellált hamutálait, tulipános függőit, kaviccsal bélelt karkötőit, türkizes nyakékeit.

Szilágyi Ildikó alkotásaival túllép az ötvösség keretein és lényegében a szobrászatot érinti, újítja eredeti mesterségével. Ez a kettősség munkásságának egysége. Nosztalgiája nem ténnyválasztás, hanem megélt sors. Így emlékezik Siratószekrényei édesanyjára, így jeleníti meg hegedűváltozataival Bartók, Kurtág és Paganini világát. Növényei sem csupán stilizációk.

Losonci Miklós

● Szilágyi Ildikó: Madonnácska.

tabletták, habok, gyógynö- hatású, netán bőrápolást elő- segítő. Ezekből néhány:

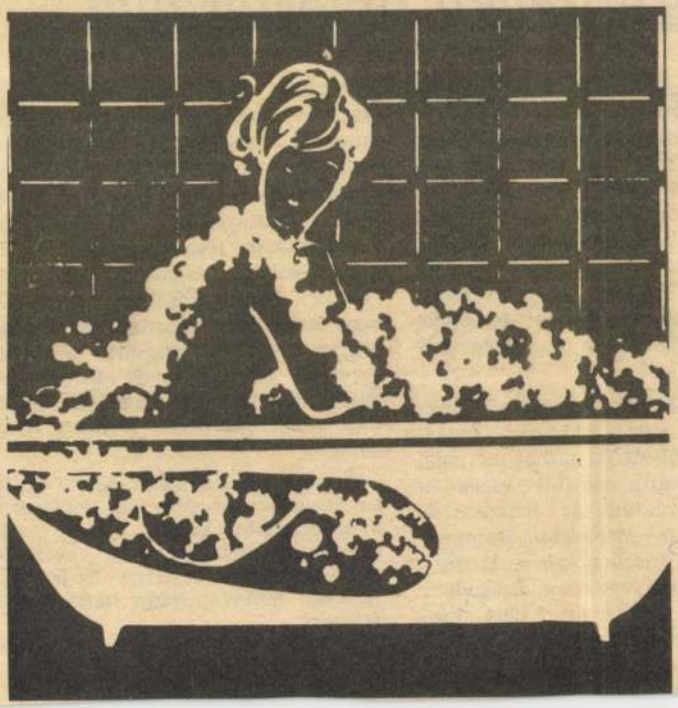

1. 4—5
telünk, le
percig áll
a szeletek
va, a lev
dővízbe.

2. 4—5
let forráz
után les
fürdővízh

3. U
élénkítő
a rozmar
szénavirágfelekből
főzettel dúsított fürdő.

Bőrápoló, szépítő fürdők

1. Öt liter vízben megfőzünk 1 kg búzakorpát, leszűrjük és a fürdővízhez keverjük.

2. 4—5 marék kamillavirágból erős főzetet készítünk, ezt tesszük a fürdővízbe.

3. A tejfürdőhöz az üzletekben kapható tejport kell elegendő mennyiségben (míg habfehérré nem válik) a vízbe keverni. Száraz bőrűeknek kiváló hatású.

B. K.

Nemcsak vidéken, vá
ban is általános visel
vált az igen praktikus
micsizma, mely egész év
megvédheti lábunkat a r
vességtől. És használ
nemcsak az őszi-téli la
kos, sárcs, havas időben
tuális, hanem még nyá
is, amikor a nagyobb es
sek, felhőszakadások után
elég sok helyen — a s
kell dagasztani.

Ott, ahol több tagú a
lád, több a gyerek, egysz
ben tele az előszoba a sá
vizes csizmákkal, amiket
nem is tisztíthatunk

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Szilágyi Ildikó
Debrecen
1984 SEP 29
SOMOGYI NÉPLAP

Szilágyi Ildikó ötvöstárgyai

Szilágyi Ildikó 1969 óta dolgozik ötvösként. Addig az Iparművészeti Főiskola hallgatója, Borsos Miklós tanítványa volt. A belső indíték előzménye csatolódik édesanyjához, Vágó Jolánhoz, akinek rejtőző festői képességei 67 éves korában bontakoztak ki. Az egész család művészetre készül, művészetet teremt. Férje, Galambos Tamás festőművész, tizenéves Tomi fia ígéretesen hegedül.

Szilágyi Ildikó munkásságát ismeri és szereti szinte az egész ország. Ezt túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hiszen az elmúlt másfél évtizedben bronz- és réztárgyait bemutatták Kisújszálláson, Miskolcon, Balassagyarmaton, Jászberényben, Esztergomban, Dunaújvárosban, Szegeden, Tatán, Dorogon, s most, 1984 szeptemberében Debrecenben. Kivételes tehetsége, nagy munkabírása, és szakmai megalapozottsága jellemzi munkáit. Ötvöstárgyai eljutottak a hazai táj szinte minden részébe. E népszerűséget külföldi sikerei hitelesítik. Fantáziáját, sokoldalúságát méltányolták Hamburgban, Kairóban, Bécsben, Moszkvában, Stuttgartban, Nottinghamban, Jablonecben, Erfurtban. Mindenütt megcsodálták rézből kalapált ékszereit, kelyheit, talpas vázáit, cizellált hamutálait, tulipános függőit, kavicscsal bélelt karkötőit, türkizes nyakékeit.

Szilágyi Ildikó alkotásaival túllép az ötvösség keretein és lényegében a szobrászatot érinti, újítja eredeti mesterségével. Ez a kettősség munkásságának egysége. Nosztalgiája nem témaválasztás, hanem megélt sors.

Losonci Miklós

SZILÁGYI Ildikó ötvösművész

SZILÁGYI ILDIKÓ ötvösművész alkotásaiból nyitottak meg kiállítást Tatabányán, a KPVDSZ művelődési házában. A művész csaknem száz munkájával, fémbe foglalt, szépen csiszolt ékkövekkel, bronzból öntött kisplasztikákkal és használati dísztárgyakkal mutatkozik be a bányászvárosban.

Népszabadság 1983. III. 12.

1021

Szilágyi Ildikó
Kiállítása

1984.IX.20.Tv.2. 21.30.

Tv-Hiradó

- A Képcsarnok Medgyesi termének nyárutói kiállitásán a debreceni érdeklődők ötvös munkákat láthatnak. Az itt gyakorta megfordulónak ismerősnek tetszhet a tárlat. Valóban, mert az alkotó Szilágyi Ildikó ötvös művész néhány évvel ezelőtt már bemutatkozott a debreceni közönségnek. Ennek a vlamikor drágaságokat alkotó mesterségnek a mai művelője rézbe, krómba, bronzba, csillogásba, fényességbe álmodva készíti a kincses művészet művészi értékü kincseit. Az alkotásokban a mindennapi élet szülte gondolatok megfogalmazását fedezhetik fel a látogatók. Ihlető lehet ugyanis egy-egy pusztulásra itélt fasor, vagy virág, de ihlető lehet a családi élet kedves, vagy éppen szomoru élménye, eseménye. Az már persze művészi kvalitás dolga, hogy a hétköznapi apró-cseprő benyomások mások számára is élményt adó, és érthető müvekben öltsenek testet. Legyen szó akár irodalomról, zenéről, vagy éppen pedagógiáról. Nemcsak ő alakitja disztárgyakká, használati eszközökké a fémeket, de kisérletező kedve olykor magát az anyagot is hagyja, hogy az olyanná legyen, amilyennek belső törvényszerüségei diktálják, engedik. Változatos, kimeríthetetlen gazdagságu formavilág születhet ilymódon, ami természetesen nem nélkülözheti a biológusnak indult, és ötvössé vált művész képzelőerejét. Szilágyi Ildikó Kiállitását mától tekinthetik meg Debrecenben.

SZILÁGYI ELEK: HEGESZTŐK

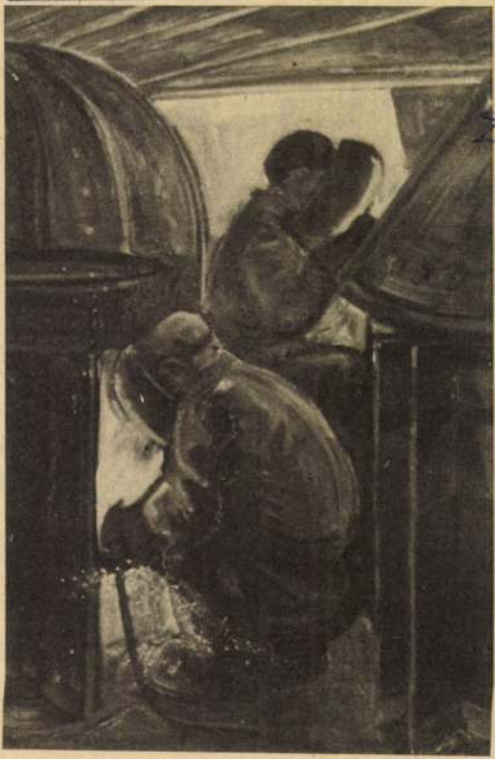

Szilágyi Elek

az Üzemi Tárlat
1975, anyagából.

Elcserélném [illegible] jos utcai másfél szobás, földszinti lakásomat hasonló belvárosira. „Nyugdíjasok" jeligére a kiadóba.

INGATLAN

Halápon 220 négyszögöl nétvégi telek gyümölcsfával, betelepítve eladó. „Őszi vétel 418 236" jeligére a hirdetőbe.

ALBÉRLET

Külön bejáratú bútorozott szoba két diáklánynak, vagy dolgozó nőnek konyha, fürdőszoba használattal, azonnal kiadó. Kiss, Bethlen u. 39. IV. 26.

Kiadó üres garzonlakást keresek az egyetem közelében. „Zöldövezet" jeligére kiadóba.

[illegible] „Egy hét" jeligére a kiadóba.

Fizikából, matematikából korrepetálok. „Egyetemista" jeligére kiadóba.

JÁRMŰ

Jó állapotban levő P 10-es motorkerékpár sürgősen eladó. Dorottya u. 47.

Trabant 600 Combi szélvédőüveget keresek. Domján, Hajdúböszörmény, Szoboszlói u. 4.

Műszaki vizsgázott IN-es Trabant Limousin eladó. Balmazújváros, Veres Péter u. 39. 17 óráig. (Szombat, vasárnap kivételével.)

1500-as dinósárga Polski Fiat kitűnő állapotban eladó. Juhász Gyula u. 5. II. 12.

[illegible] ciáv[illegible] Kell[illegible]

M[illegible] csön Viol ból.

Pa lakk lalok u. 8

Elt nénk nivel jelig

Eli Vulk

Vi kép, nyes

Né kocs hasz u. 4

A DERECSKE ÉS VIDÉKE ÁF[illegible]

PÁLYÁZATOT HIR[illegible]

az alábbi szabadkasszás egységek ve[illegible] Derecske, Hajdúszovát, Konyár, Sárá[illegible] telephellyel:

ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS BOL[illegible] ITALBOLTOK, BÜFÉK, PRESSZÓ, VENDÉGLŐ, KÁVÉ[illegible]

A munkakörök betöltésének részletes f[illegible] az Áruforgalmi Főosztály ad tájéko[illegible] Telefon: Derecske 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 24

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Szilágyi Elek festőművész

1021

Szilágyi Elek festőművész műtermében Fotó: Vencsellei

Otthon éreztem magam

PÉNTEKEN NYITJÁK MEG SZILÁGYI ELEK KIÁLLÍTÁSÁT

A festményeknek olyasmi természetük van, mint a verseknek. Önmagukban is tudnak élményt nyújtani, de ha kiállításon vagy kötetbe rendezve nézzük, illetve olvassuk végig őket, már nemcsak önmagukért állnak helyt, hanem alkotójukról is vallanak, teljesebb képet adnak. Különösen, ha már az alkotás folyamatában egy bizonyos elendező elv érvényesül.

Szilágyi Elek festőművésznek 1968-ban volt utoljára önálló tárlata Debrecenben. Akkor is a Medgyessy Terem biztosított lehetőséget kiállítása megrendezésére, most is ott nyílik legújabb alkotásainak bemutatója.

— 1971 nyarán a Művelődésügyi Minisztérium és a Magyar Képzőművészek Szövetsége delegációjának tagjaként tíz napot töltöttem Kárpát-Ukrajnában. A tanulmányút rendkívüli élményt jelentett számomra. Ott döbbentem rá, hogy az ember, különösen ha festő, akkor tudja saját környezetét értékelni, ha más tájak jellegzetes szépségeiben is megfürdeti a szemét. Meghatványozta élményem, hogy egyké nap alatt teljesen otthon éreztem magam az új környezetben. Az ottani szokások láttán gyerekkorom falusi emlékei elevenedtek meg. Nagyanyám szokásaira emlékeztem, falusi házak bútorai tűntek ismerősnek, láttam temetést, ami ugyanúgy történt, ahogy valamikor az én falumban. Nem véletlen tehát, hogy az élmények képekké akartak válni.

— A bemutatásra kerülő képek tehát a tanulmányút élményeit örökítik meg?

— Igen, de meg kell mondanom, hogy egyáltalán nem valamiféle útibeszámoló jelleggel. Az említett tíz nap alatt olyan zsúfolt program részesei voltunk, hogy még vázlatkészítésre sem igen volt lehetőségem. A tájak, az épületek, az emberek azonban mély nyomot hagytak bennem, ezért festés közben a jellegzetes motívumokat átköltött környezetben ábrázoltam, de az átköltés is magában foglalja a tájak jellemző tulajdonságait. Vagyis: nem konkrét tájat, falut vagy házat festettem, hanem tájat, falut, házat, amely összegezi benyomásaimat.

— Milyen benyomásokat szerzett a képzőművészeti életről?

— Meghatározó emlékem, hogy Kárpát-Ukrajnában nagyon megbecsülik a képzőművészetet. Az emberek valahogy természetesebben fogadják a képzőművészeti alkotásokat, mint nálunk. Például, valamennyi buszmegállónál, ahol megfordultam, a nyitott várócsarnok falát egy-egy műalkotás díszíti. Ezeket az épülettel együtt tervezik meg. Egyetlenegyet sem láttam, megrongált állapotban. Kérdés, hogy nálunk is hibátlanok maradnának-e? A festmények pedig olcsóbbak és többen vásárolják őket, mint nálunk.

— Nagy élmény volt számunkra a Fedor Manajló festőművésszel való találkozás, akit az ukrán Chagallnak tartanak. Művészete népi ihletésű és európai színvonalú. Hasonló a mi Holló Lászlónk művészetéhez.

Szilágyi Elek jelenlegi kiállításának 18 festménye tehát egy élményből fakadó alkotásokat sorakoztat fel. Alkotói módszerére jellemző, hogy a látványból indul ki, de átkölti a látottakat. A Medgyessy Teremben február 25-én, pénteken délután 5 órakor megnyítandó kiállításnak bizonyára legalább akkora sikere lesz, mint az 1968-ban megrendezett kiállításának.

művezetőt, előkészítőt, üzemi technikust

keres, közép- vagy felsőfokú végzettséggel.

JELENTKEZÉS

a Szerelőipari Előregyártó Üzem vezetőjénél, illetve az előkészítés-vezetőnél, Balmazújvárosi út 10.

ÁLLÁS

Szobás otthonomban gondozását vállalom. „dorog" jeligére a a.

nő ápolásához ma-, nyugdíjas nőt ke-szállásért vagy fize-Homok u. 14.

nőt felveszek, Ti-Vörös Hadsereg út-

nőt délelőtti elfog-a felveszek. Vörös g útja 63. Esernyő-műhely.

ttcsiszolást, viluppá-vállalok. Szendi, Lu-46. (Huszár Gábol

orlott műszaki raj-zonnal állást keres. esztő" jeligére a ki-

ozónőt keresek fek-teteg mellé. Sarló u. ád térnél.

KULTÚRCIKK

ás festmények el-Izsó u. 3. Kardos I.

HÁZASSÁG

es, önnyugdíjas, tsz-hez menne anyagi-hozzáálló férfihez, jó egyedül" jeligére ba.

BÚTOR

konyhabútor, fé-háló, kombinált y, rekamiék, reka-itúra, heverők, sez-telek, dohányzóasz-óasztal, fotelágy. János u. 13.

znak

lat Budafoki Pa-yártó gépi mun-tanít 18 éven fe-állalatunknál fo-nd van: minden két szabadnap. a gyár mellett sszállást és úti-tosítunk. Jelent-gy személyesen i osztályán. Bu-r u. 15. felett fonó-szövő amint férfiakat sásoknak felve-i jelentkezésre tást adunk. Új-gyár, Budapest,

36 órás munka-li női munkaerő-szállás biztosítva. Budapest XIII.,

ssel felveszünk ésben jártas ad-rs- és gépírót, fi-e nyugdíjasokat, szor-, agregátor-yűgép-kezelőket. yei Vízművek ezér u. 21. sze-

ssel felveszünk ívesek mellé se-vasbetonszerelőt receni Építőipari n u. 43. munka-

Jó állapotban levő nagyméretű konyhabútor eladó. Ács u. 26. 2-es autóbusszal.

Hálószobabútor eladó. Homok u. 132.

MINDENFÉLE SZÉP BÚTOR VÉTELE ÉS ELADÁSA Arany János u. 13.

Szép kombinált szobabútor eladó. Laktanya u. 44. III. em. 10.

Paliszander fából készült, faragásos 16 darabos ebédlőbútor sürgősen eladó. Őszirózsa köz 8. III. 3.

Elköltözés miatt sürgősen eladó szép hármasszekrény, kétajtós szekrény, hármastükör, rekamiégarnitúra, fotel, asztal, szék, konyhabútor, kályha, íróasztal. Kígyó u. 57.

Eladó kis konyhabútor, ruhásszekrény, kerek asztal, rekamié, kombinált szekrény, fotelek, tőltött székek, Kékes tv. vaságy. Pacsirta u. 28.

Szép kétszemélyes rekamié, 2×3 m-es torontáli szőnyeg és heverő eladó. Fonatos u. 18.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Abrikter körfűrésszel, kószörűvel, villanymotorral kompletten, szalagfűrész, fűrészlapforrasztó, hegesztőtrafó, gyalupad eladó. Arany János u. 13.

Tizedes mérleget veszek. Kishegyesi út 122.

Eladó hegesztőtrafó, írógép, vízszivattyú villanymotorral, villanymotorok, tv, rádió, zsebrádió, mosógép, padlókefélő, porszívó, asztali lámpák, autó-motoralkatrészek, fűrészlapforrasztó. Műszaki cikket veszek. Arany János u. 13.

Eladó női varrógép motorral és beton oszlopok. Böszörményi út 34.

Szögletes Hajdú mosógép és ruhanemű eladó. Őszirózsa köz 5. II. 4.

Eladó 250 literes betonkeverő, kumikerékre szerelt Norton-szekrényes esztergapad, ezres. Külső vásártér 5. szám.

800 és 1400 tojásos keltetőgép (jelenleg is üzemel) eladó. Mikepércs, Nagyvárad u. 7. Tóth.

Balkaros bőrvarrógép eladó. Béke u. 34. I. 3.

Hegesztőtrafó, olajemelő, villanymotorok, kovácsasztal, fűrészlap, forrasztó és egyéb barkácscikkek eladók. Zsák u. 11. (Csokonai u. mellett).

ÁLLAT

8 db fehér négyhónapos süldő eladó. Budai Nagy Antal u. 159.

Naposcsibe előjegyezhető és kapható március 5-től. Vargakert u. 7. Telefon: 14-785

Eladó 1 db előhasú fehér sertés koca. Érdeklődni: Széll u. 25. Mindennap 16-tól. Konzervgyár mögött.

EGYÉB

Műszörme bunda, új heverő, kombinált szekrény, rekamié eladó. Arany János u. 13.

Gyermekágy matraccal és keményfa álló ruhafogas eladó. Thomas Mann u. C. ép. fszt. 2.

Matyó népművészeti kézimunka terítők, festmények eladók. Vár u. 10. 2. ajtó. Pási Gáborné.

Sportkocsit vennék, előrenéző üléssel, ugyanott mélykocsi eladó. Ispotály u. 9. III. 16.

Garázs kiadó az Új Élet parkban. 16-378 telefonon.

Tűzifát fűrészel Április 4. útja 66. Telefon: 14-100.

Mosott rongyot állandóan vásárol a Szabadság Lapnyomda. Debrecen, Bajcsy-Zs. u. 1—3.

Dunyha, párna, használt toll felvásárlása. Bajcsy-Zs. u. 42.

Tollat, párnát, dunyhát veszek. Gottlieb, Bajcsy-Zs. u. 55.

Gyönyörű köszméteoltvány eladó. Rákóczi u. 51.

Fehér zománcozott asztaltűzhely, csirkeketrec eladó. Darabos u. 6.

Eladó 3 karikás gáztűzhely. Hatvan u. 60.

Bontott anyagból tégla, ajtók, ablakok, gerendák, mosdókagyló és eternit cső eladó. Széchenyi u. 41. 7. ajtó. Kissék. Elsejéig egész nap, utána 4 óra után.

Cserépkályhák átrakását, javítását, új kályha berakását rövid határidőre vállalom. Furka Gyula cserépkályhás mester, Debrecen, Nemzetőr u. 4/A. Telefon: 14-668.

Toll, dunyha, párna felvásárlása. Pásti u. 8. udvarban.

Eladó vas kiskapu, nagykapu, kerítésbetét, 220 W fúrógép. Pesti u. 67.

Eladó új állapotban levő szép perzsabunda. Gyöngyvirág u. 22.

Barna cserépkályha, csempetűzhely eladó. Csapó u. 19. hátulsó udvar.

A TISZAI VEGYI KOMBINÁT

felvételre keres

FORGÁCSOLÓ ÉS HEGESZTŐ SZAKMUNKÁSOKAT

VALAMINT

VASIPARI SEGÉD- ÉS BETANÍTOTT MUNKÁSOKAT, FORGÁCSOLÓ SZAKMUNKÁS MUNKAKÖRBE TÖRTÉNŐ ÁTKÉPZÉSRE.

*

Kereseti lehetőség: megegyezés szerint.

*

JELENTKEZÉS:

SZEMÉLYESEN A VÁLLALAT MUNKAÜGYI OSZTÁLYÁN LENINVÁROSBAN.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Hajdúbihari Napló

1974 NOV 17

Szilágyi Elek

is tudja előfizető, olvasó, munkatárs egyaránt, hogy most mire gondolok.

1021

Vadas György

SZILÁGYI ELEK: MÚZEOLÓGUS

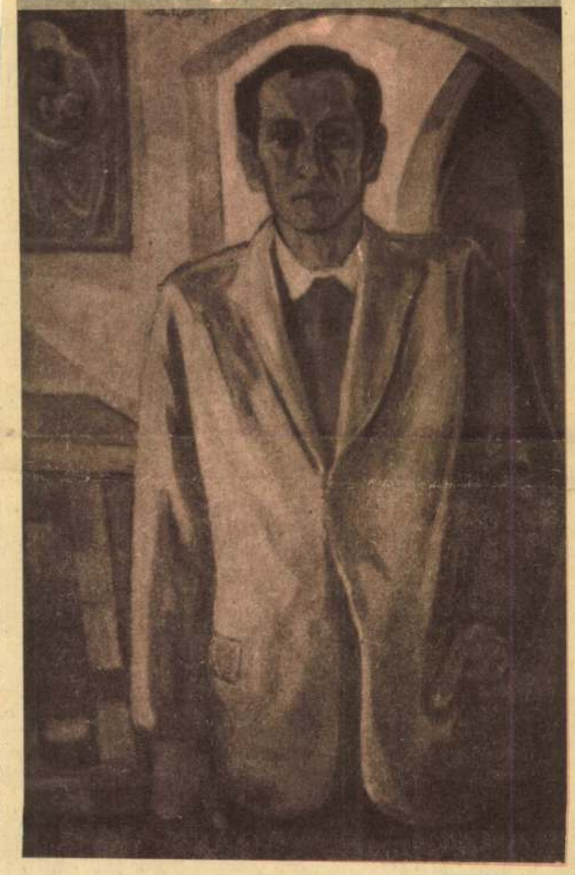

ban vagyok vele, s
ában), s azt mondt
ha húszéves vagyo
gy abban az időbe
ok lakni, inkább csa
z volt, hogy most
ből a szerkesztőség
sze lehet szedni eg

szobájában. *Németi*
vélvén, hogy egyet-
társ igyekezett visz-
nt is jobban teszed,
lvtárs, majd hozzá-
k hozd ide s holnap

szerkesztőséget, egy
pírónő nélkül", aki-
e ez egy huszonegy
ban, hogy nem bi-
- köszöntöttem bol-
ől ismertem a diák-
g nem tudtam (ta-
Ne nyújtsam hosz-
állandó tudósítója,
adi cukorgyár volt.
minden áldott nap

indennap. A mutá-
benti szerkesztőnk
hogy időben meg-
usz vitte, amelyik-
k voltak, hogy kéz-
lanatra a szerkesz-
pillanatra lehúzott

újra én. Szerettem
rsa közben Győrbe
— véglegesen. De
sak „hivatalból", s
ába no, nekem két
Vasasnak szurko-
Valahányszor ki-
Bihari" szócska. Ha
éssel: nem marad-

Juhász Róbert

cével mérve — szinte teljesíthet
tűnt. Pedig akkor természetes vo
személyenként napi tíz gépelt olda
delmű „anyagot" kellett elkés
(mindenki maga gépelte cikkét). K
geltől késő estig, a kéziratot Debrecer
autóbusz indulásáig dolgoztunk. Szin
dent megírtunk, amiről tudomást
tünk. Az újságírás minden műfaját
tük. A rövid, néhány soros hír me
portot írtunk, interjút készítettünk,
ményt fogalmaztunk, sőt néha vezérc
„elkövettünk". Ezt szó szerint kell
mert velem történt meg, hogy a föld
szövetkezeti mozgalom jelentőségéről
Lenin 1923-as szövetkezetekről szóló
mányára is utaltam, és az 1949-ben a
feladatokkal összekapcsoltam. Nagy
meglepetésem, amikor másnap vezérc
láttam viszont írásomat.

***

A szerkesztőség a község főutcáján
járási pártbizottság szomszédságába
Egyetlen szobából állt (valamikor ve
volt itt). A berendezés nagyon sze
kopott volt. Mindössze két íróasztalb
hány rozoga székből állt. A legdíszese
tordarab egy karos kanapé a látogatól
dását tette egy kicsit otthonossá.
csénkre elég sokan kerestek fel b
ket. A Bihari Néplapot egyre fokozó
deklődés kísérte, aminek egyik meg
nulása volt, hogy többen személyesen
togattak a szerkesztőségbe. Híreket
meghívásokat különböző rendezvé
javaslatokat, hogy miről írjunk.

Az egyik nap nagy megtiszteltetésb
részünk. Látogatónk érkezett Biha
ról, mégpedig *Szabó Pali* bácsi szemé
Mintha most történt volna, úgy eml

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

1972 FEBR 24

Szilágyi Elek festőművész

Szilágyi Elek festőművész kiállítása pénteken délután öt órakor nyílik Debrecenben a Medgyesi-teremben.

tályra. Újpalotán lakók

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1975 DEC 7

Szilágyi Elek

1071

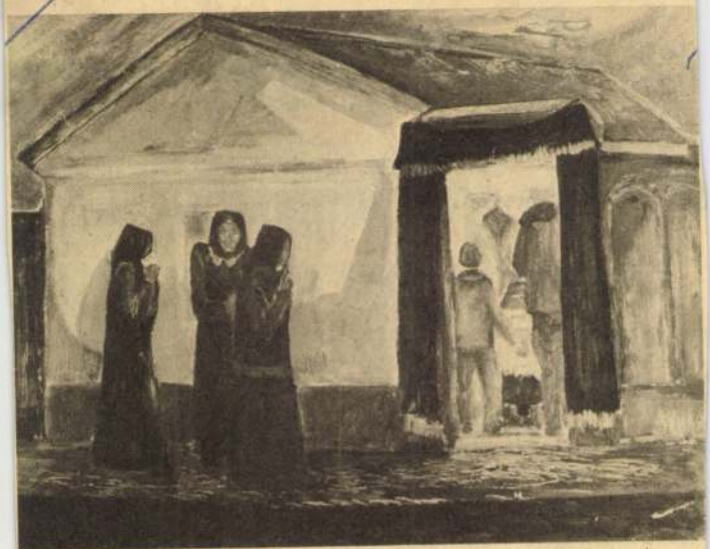

Szilágyi Elek: Siratók
(ifj. Hapák József felvétele)

SAJTÓFIGYELŐ

ebrecen és a millennium

3 FÉNY ÉS ÁRNY JÁTÉKA

cen 1896. február 18-
mutatott rá arra, hogy
nciás urak mételyezték
életünket. Példájukat
örnyezet. A miniszte-
ve az utolsó államhi-
a korrupció bűzös
n fetreng a hivatalos
Csalnak, lopnak, sik-
hamisítanak, s mint
rgek, úgy rágódnak a
Büntetésről szó sincs".

középosztály. Akinek 500—1000 holdas birtoka van, utánozza az arisztokratákat. A kisiparosokat elszédíti a szocializmus hazug tana, pedig Debrecenben az iparosok hangadók és szerepvivők."

A magyarországi SZDP helyi intézősége április 27-én tartotta meg a tervezett népgyűlést és nem kért a millenniumból. A sajtó felháborodása óriási volt: *„Arcátlanul izgattak* — márhogy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Szilágyi Elek festőművész

1972 FEB 25

KIÁLLÍTÁST NYIT Szilágyi Elek festőművész alkotásaiból a Képcsarnok a debreceni Medgyessy Teremben ma, február 25-én délután fél 6 órakor.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁR 25

Hajdúbihari Napló

Szilágyi Elek festőművész

1021

Kiállítás a vasutas klubkönyvtárban

Szilágyi Elek festőművész kiállítását rendezte meg a Vasutasok Szakszervezetének Debreceni Területi Bizottsága, a Szakszervezetek megyei Tanácsának kulturális bizottsága, a Képzőművészek Szövetségének Kelet-magyarországi Területi Szervezete és a MÁV debreceni Igazgatósága a vasutas dolgozók klubkönyvtárában Debrecenben a Petőfi tér 6. szám alatt. A Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlatok keretében megrendezett kiállítást április 5-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Képünkön Szilágyi Elek, Tér Rámában című alkotása.

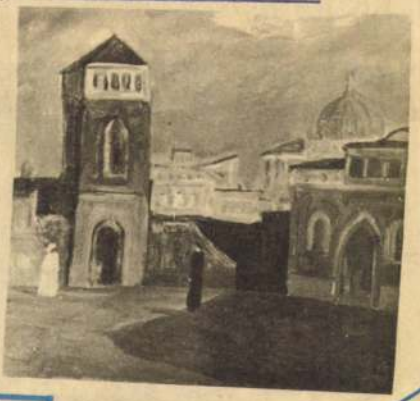

után is jól akadályozták a hazai támadások kibontakozását, a középpályás soruk egyre többet birtokolta a labdát és több veszélyes támadást vezetett a DVSC. Igaz, egy alkalommal a kapufa mentette meg a góltól a debreceniek kapuját, azonban a 68. percben Bodonyi egyedül elfutott, majd két csel után a kapus mellett ellőtte a labdát, de egy befutó védő a gólvonal előtt hárított. A 71.

5. M
6. Sp
7. SZ
8. D
9. Sz
10. K
11. Or
12. Bu
13. V
14. D
15. D.
16. K
17. F
18. G
19. O
20. E

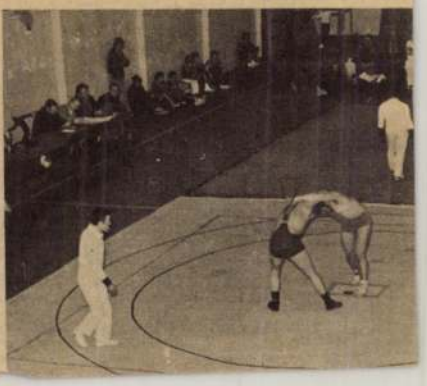

Szilágyi Ildikó ötvösmüvész

Galambos Tamásról, férjéről szóló cikkben emlitve.

Kortárs, 1969./8. 1343. o.

Szilágyi Ildikó
ötvös

Vekány évvel ezelőtt készetett fali lemezdíszére patakmederből válogatott eidekes tónusharásu és fotmagu kavicsokat foglalt.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösmüvész.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

Szilágyi Ildikó alkotásai használati tárgyak: tálak, vázák, dobozok, ipari művészeti jellegű dísztárgyak és ékszerek.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösművész.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

Bukarest, Kairó, Rottenburg, Bécs,
Stuttgart, Münszk, Varsó, és Jablo-
nec varosok kiilönböző kiallitá-
sai látták vendégül ötvösmunkáit.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösmüvész.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

1969-ben kiállításon és Miskolcon rendezett bemutatót Szilágyi Ildikó. Részt vett az „Ékszer '70" valamint 1971 januárjában Balassagyarmaton rendezett kiállításon.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösművész.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

1968-ban a Mini Galériában volt
Szilágyi Ildikónak kiállítása
fiával Galambos Tamás festőmű-
vésszel közösen.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösművész.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

Szilágyi Ildikó az első időben az Ötvösstúdióban, majd saját műhelyében termel. Több egyéni kiállítása volt a művészmű és közös tárlatokon is részt vett.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösmüvész.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilágyi Ildikó
ötvös

Szilágyi Ildikó a főiskolát 1962-ben végezte el. 1963 és 1966 között az ötvös ipari tanulók elméleti oktatását tanulta. Most pedagógus és szaktanár.

Pál Endre: Szilágyi Ildikó ötvösművész.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 17.oldal

Szilagyi Ildiko
ötvös

„Ékszerek" (vegyes)

Pál Endre: Szilagyi Ildiko ötvösművész.
Művészet, 1972. szeptember - 17 oldal

Szilágyi Zoltán

Ötvös, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

Szilágyi Ildikó ötvösművész

A Csontváry-teremben ma nyílt meg 30 fiatal iparművész kiállítása, melyen szerepnek művei: cigarettás doboza és vázája /említve

TV-híradó,

1974. X. 15. 19.30 /11/ - Hué -

Szilágyi Ildikó iparművész

Az Oroszlányban megnyílt iparművészeti tárlaton művei szerepettek.

(j): Az aktivizáló iparművészetről. Dolgozók Lapja Komárom, 1973. ápr. 7.

Szilágyi Hódító

„Kút", mozetti, 1971., repr.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Diáklíton
1977.

Szilágyi Ildikó

Kút, mellett, 1971. m.: 70 cm

Mai magyar képzőművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Szilágyi Ildikó
ötvösművész munkáit mutatták be
Balassagyarmaton a Horváth Endre-
galériában.

Kórustalálkozók, tárlatok, kiállítások.

Magyar Hírlap 1971/157 6 old.

Szilágyi Ildikó

A mai magyar iparművészetet bemutató kiállitáson szereplt a Csepel Galériában az ötvösök alkotásai:Papp Zs Zoltán kis gyertyatartója,Szilágyi Ildikó tálja,Bokor Nelli tüzzománc faliképe

Magyar Hirlap 1974/16o 6.

Szilágyi Ildikó, iparművész

Kiállít a Csepel Galériában.

— : Mai magyar iparművészeti Kiállítás

7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. jún. 1.

Szilágyi Ildikó, ötvösművész

Kiállít Esztergomban.

Dodri Ferenc: Képzőművészeti Krónika
—: Esztergomi híradás 683-687.

JELENKOR, Pécs, 1973. júl.-aug. XVI 7-8

Szilágyi Ildikó, ötvös

Szigetszentmiklóson nevelkedett s most Budapest, Miskolc, Nyíregyháza után Esztergomban mutatja be műveit. – Krúdy Gyula emlékére szerkesztett sárgaréz faliképe, a szentendrei hangulatot idéző térrácsa, (említve) Vörösréz sokszorosításaiban dobozok, hamutálak, talpas vázák, kelyhek, karkötők, nyakékek sorakoznak a kiállításon. Műveit Bécs, Bukarest, Erfurt, Kairó, Moszkva, Stuttgart-ban is már bemutatta.

Losonci Miklós: A réz művészete.

Pest Megyei Hírlap, 1978. nov. 1.

Szilágyi Ildikó, iparművész

L: Domanovszky E

Torday Aliz: Iparművészet a Vigadóban 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980. máj. 10.

Szilágyi Ildikó,

Stefániai Edit ötvösművészek részt vesznek az "Erfurti Quadriennálé"-n.
Az NDK-ban, Erfurtban julius 5.-én nyilik meg a Szocialista Országok I. Iparművészeti Quadriennáléja.
A magyar mütárgyanyagot száznál több alkotással, negyven iparművész képviseli.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 1.
XVIII. évf. 22. sz. 6. lap.

Szilágyi Ildikó

ötvösművész, műveit láthatta a kétezer látogató a Horváth Endre Galéria nyári programjában Balasagyarmaton.

N. Zs. Egy nyár-sok tanulság
Népművelés 1971/12 39 old.

Szilágyi Ildikó

A győri Képcsarnok Vall. bemutatótermében fenvázái szerepelnek.

s. b.: Ügyeletes riportereink jelentik.

Kisalföld, Győr, 1971. dec. 8.

Szilágyi Ildikó

a Horváth Endre Galériában jénius 6.-án kiállítása mjélik munkáiból.

Nógrád, Salgótarján, 1971. máj. 30.

Szilágyi Áldikó ötvösművész

Balassagyarmaton a Horváth Endre-galériában mutatták be munkáit.

Magyar Hírlap, 1971. jún. 4.

Szilágyi Ildikó ötvös

a mai magyar iparművészetről ad ízelítőt a Csepel Galéria kiállítása. – A művésztől egy tálat láttunk. (említve.)

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Hírlap, 1974. jún. 12.

Szilágyi Ildikó iparművész

Jún. 6.- án nyílik meg a Csepel Galériában a Mai Magyar Iparművészeti Kiállítás, melyen munkája szerepel.

Meglivó.

1974. jún. 6.

Szilágyi Ildikó

Megbízták Szilágyi Ildikót, hogy a nagykanizsai Hevesi Sándor Művelődési Ház részére hésítsen népköztársasági és város címert.

—: Köztéri munkák.

Művészet, 1977. december - 48. lap.

Szilágyi Ildikó

1978 május 12-én nyílt meg a mai magyar iparművészetet bemutató kiállítás a Fővárosi Művelődési Házban. Ezen a kiállításon szerepelt a fenti művész is.

Magyar Hirlap 1978-III-6

Szilágyi Ildikó

A művészno szerepelt a tárlaton „Nap és éj" rézkompozíciójával és „Édesanyám emlékezetére" című falihéplevel.

Balog János: Mai magyar iparművészet.
Új Tükör. 1978. május 28 – 4 lap.

Szilágyi Ildikó

Megbízták Szilágyi Ildikót, hogy a kijevi Magyar Főkonzulátus fogadóterme részére a nyhoz-társasági címert készítse el.

—: Közteri munkák.
Művészet, 1978. felsmar - 45. lap.

Szilágyi Elek

alkotása,mely az V országos nyári tárlaton szerepelt

munka vagy munkásábrázolás,erőtlen

Alföld 1976/1o/88

Szabó:Mire kíváncsi a látogató?

Szilágyi Alek festőművész

Hajdu-Bihari Napló, 1975. okt. 8.

Szilágyi Elek

Elhagyott kőtánya olaj 66x100

N. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Szilágyi Elek.

Részt vett a Magyar nemzeti Galerici-bom rendezett kiállitáson.

Bojár Iván: Kelet-magyarországi képző-művészek kiállitása.

Magyar Hirlap 1972/356 6 old.

Szilágyi Elek

Tavaszi este

Alföld 1971/6 borító 3 old.

Szilágyi Elek festőművész

a debreceni Medgyessy Teremben rendezett kiállítását február 25.-én nyitják meg,-közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. febr. 19.
XVI. évf. 8. sz. 2. lap.

Szilágyi Elek.

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek festményei.

Táth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan.

Szilágyi Elek.

A Hajdú-Bihari őszi tárlaton műre szerepel: „Rotunda" (említve.)

Székelyhídi Ágoston: Hajdú-Bihari Őszi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Szilágyi Elek

A debreceni Medgyessy Teremben 1972 II. 25 és III. 11 között kiállítása jelezve.

Mügyüjtő, 1971. 4. sz., Kiállítási naptár

Szilágyi Elek

A hajdúböszörményi művésztelep kialakításában döntő szerepe volt a helyi tanácsnak. A telep célja: a város neves képzőművészeti múltjának tovább folytatása sezen túl, fiatal művészek letelepítése, műtermek építésével, díjak pályázatok kiírásával. Ez a jelentős mecénáskodás máris sokat segített a városban élő fiatal festőművés Szilágyi Elek helyzetén.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti élet Debrecenben és Hajdú-Biharban

Népművelés 1968/6 32 old.

Szilágyi Elek.

Az üzemi kiállításokon megismerkedhettek Szilágyi Elek festményeivel.

Toth Ervin: Őszi kiállítások Debreceuben

Alföld 1972/1 93old.

Szilágyi Elek

Kucsmás férfi repr.

Őszi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Műv. Közp.

Szilágyi Elek

1. Kucsmás férfi olaj
2. Halottas ház —"—
3. Szerelem —"—

Ősi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Mür. Korp.

Szilágyi Elek

Rotunda olaj 60 x 70

Őszi Tárlat 1971. Debrecen

Szilágyi ...

Gróh tanítványa készített másolatokat a velemérí templom falképeiről 1904-ben.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

27 i /

DOBOZBAN A VILÁG

Megbarnult fénykép a századfordulóról. A fotográfus csoportot állított lencséje elé: középen fátyollal, hosszú fehér ruhában a menyasszony, mellette a vőlegény, körben a párjuktól kísért koszorúslányok. Mondhatni, egy kép azok közül, amelyek minden házban föltalálhatók. Ha már nem a falon, a szoba vagy a lakókonyha kitüntetett helyén, ott maradnak a fotók a szekrények, fiókok mélyén, azokkal a tárgyakkal, képekkel, iratokkal együtt, amelyek múltunkról tanúskodnak.

Azután gyakran mégis útra kelnek a képek. Ha nemzedékek hosszú sora után nincs már, aki az egykori szereplőket felismerje, elvész a fotográfia fontossága. Ha senki nem tudja elmesélni a tárgyhoz fűződő történetet, maga a tárgy is idegenné válik addigi őrzője számára. Ilyenkor új tulajdonosokhoz kerülnek a képek, tárgyak – s megesik, hogy éppen ilyenkor születnek újjá.

Nem kell ehhez más, mint hogy megértsük, miről beszél a kép, a tárgy, hogy rögzítsük a szavakat, újra összerakjuk a mondatokat. A nevek, a pontos évszámok, a helyszínek már nem rekonstruálhatók, de annál jobb talán, hiszen az üzenet így nem csupán néhány embernek, egyetlen családnak szól, hanem mindannyiunknak.

Szilágyi Júlia iparművész egyik dobozában például a barnult esküvői képet borostyánlevelekkel keretezi, porcelánputtócskát hevertet a násznép elé, a valódi textilből formált szőnyegre. A másik dobozban a puttó láthatóan fáradalmakat pihen ki vagy új bevetésre vár: nagyra nőtt szőlőtőke árnyékában fekszik, s immár az ő fején a zöld levelekből font koszorú. A harmadik mű angyala hátat fordít nekünk – talán a gyümölcsök színében, az általunk nem látható világ szépségében gyönyörködik. A világ felé tekint, amelyből a következő dobozok kék, vörös virágait szedték a textilből, papírból formált kezek?

Dobozokban a világ. Csak néhány fölösleges tárgy, kép kell hozzá – mondaná a néző –, s bárki megidézheti az elképzelt képeket, újrakezdheti az önfeledt gyermekkori játszadozást. Ahhoz persze, hogy a dobozba zárt tárgyak jelentése ne csak az alkotó számára legyen érthető, hogy ezt az új világot a többiek is szépnek érezzék, a tehetségen, a mesterségbeli tudáson kívül sok minden másra is szükség van. Például arra, hogy az alkotó és eszközei – tárgyai, képei, anyagai – között olyan bensőséges kapcsolat jöjjön létre, amelyen belül érzelmeket, asszociációkat kelt minden szín, minden forma, minden mozdulat.

Aligha véletlen, hogy néhány évvel pályájának kezdete után, 1970-ben Szilágyi Júlia felfedezte a maga számára a zárdamunkát, s azután hosszan tanulmányozta, a maga képére formálta ezt az érdekes, régi műfajt. De mi is az a zárdamunka? Az, amit a név jelent: valamikor a kép alakú tartókban – dobozokban – elhelyezett ereklyék köré hosszú hetek, hónapok munkájával készítették az apácák a díszítményeket, sodronyszálakból, apró virágokból, levelecskékből. Középen kép, viaszszobrocska, körben a fantasztikusan gazdag díszítés, és mögöttük, a szem elől szinte rejtve, maga az ereklye, egy-egy szent csontjainak, öltözetének darabkája, szent hely földje, szent tárgyak szilánkja.

Az idő és a hit mélységeibe vezetnek tehát vissza a zárdamunkák, a névtelen apácák – s persze a Szilágyi Júlia – által készített dobozok. Az emberi lélek mélységei felé.

P. Szabó Ernő

KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL

EGY SZERELEM TÖRTÉNETE

(RÉSZLETEK)

2. Magda közbeszólása magamhoz térített.

– Lehetetlen, hogy ne vetted volna észre! Csakugyan nem tűnt föl neked, hogy van egy terület, ahol egyre több nehézség mutatkozik, ahol megtorpanunk. Tegnap este...

Fölgyúlt arca beragyogta a szobát.

– Mindenért kárpótol, hogy szeretjük egymást. Tegnap este nekem olyan jó volt, mint még soha.

– Örülök, Cicuskám, hogy neked, legalább neked...

– Legalább?

– Indiszponált voltam... fáradt... és a fél éjszakát az erkélyen töltöttem... Én csak téged akarlak... Tudod, hogy amíg Sárospatakon voltál, nem múlt el este, hogy ne gondoltam volna rád...

– Zavarosan viselkedsz, mintha nem azt mondanád, amit gondolsz.

– Az életemet erre a regényre tettem föl.

– Én meg rád!

– Te mindennél fontosabb vagy nekem. Nélküled nem tudnék élni.

Szigorúan nézett rám.

– Pislogsz, Édi, pislogsz! Ez azt jelenti, hogy hazudsz. Nem vagyok már mindennél fontosabb?

– Csak abban hazudtam, amit a regényről írtam. Azt is a te kedvedért. Egyetlen árva sort sem írtam.

– Már azt hittem, beleszerettél valakibe.

– Szó sincs róla. Segítened kellene. Tegnap éjjel is úgy keltem fel mellőled... Azért ittam. Azért fájt a fejem.

– Csak nem azt akarod mondani – kérdezte hitetlenkedve –, hogy neked nem volt jó?

– De – hebegtem gyáván.

Az élet úgy vált le az arcáról, mint egy lárva, mint egy maszk, mint egy tárgy.

Nem Magda, egy másik nő ült velem szemben, egy összeroskadt, sápadt báb. A félelmetes változás megrémített. Meg akartam fogni a kezét, összeborzadva húzódott el. Tovább beszélt, eltűnődve, fátyolos hangon.

– Ha tegnap este nem volt jó neked, akkor sohasem volt jó. Akkor mindig hazudtál. Mindig! Mindig! Én találtam ki magamnak ezt a szerelmet. Te csak hagytad, hogy szeresselek. Istenem, de szerencsétlen vagyok!

– Édesem – húztam magamhoz. – Egymásra találtunk, összeillünk mindenben, ami fontos, emberségben, ízlésben. Boldogok voltunk nyolc éven át. Most zökkenőhöz értünk. Ki kell kapaszkodnunk belőle, nyújtsd a kezed. Egy kis idő és minden megoldódik. Ugye, te is hiszel a szerelemben?

Élettelenül feküdt a karomban. Elmondtam, mit kell változtatnunk szexuális koreográfiánkon. Nem adta jelét, hogy értette. Ráeszméltem, hogy már hosszú idő óta nem figyel rám.

Váratlanul felugrott:

– Ki az a nő?

Másodpercnyi szünetet tartott.

– Emiatt a nő miatt nem akarsz többé megölelni? Azt akarod, hogy úgy éljünk ezentúl, mint egymásra unt házastársak. Mi éljünk így? Mi, akik örökre összetartozunk?!

Zokogás rángatta. Hozzá léptem, eltaszított. A balkon felé tartott, vele akartam menni, kitért előlem. Elkaptam a karját.

– Megőrültél? Hisz az a nő nekem annyi, mint egy Aszpirin. Fáj a fejed, lenyelsz egyet és elfelejted.

– Aszpirin, aszpirin – dünnyögte elferdült szájjal. De mindjárt fölemelte a hangját: – Egy szerelmes asszonytól nem lehet ilyesmit kívánni. Én testi kapcsolat nélkül nem tudom folytatni. Inkább váljunk el.

A hangja határozott volt, de fölálltában megingott, magamhoz szorítottam, nem ellenkezett, de tudomásul sem vette, mintha nem bennem, hanem valami tárgyban lelt volna támaszt.

– Édesem, drágám, csak téged szeretlek.

Nem használtak a szavak, sem a becézések, kétségbeesetten iparkodtam jóvátenni a jóvátehetetlent, visszacsalni arcára a gondtalanság derűjét, a karomban feküdt, engedelmesen, mozdulatlanul, mégis éreztem, amint pillanattól pillanatra távolodik.

Végre megszólalt. Amit mondott, szíven ütött:

– Mi lett a mi szép kis életünkből.

Karomat türelmetlenül lefejtette magáról. Ellökött. Arca sápadt volt, szeme vörös, görcsösen hadarni kezdett.

– Nem akarlak látni többé! Soha, soha! A nevedet sem ejtem ki! Szakítok veled! Válunk! Délután eljövök és leviszem, amire szükségem van. Te maradj itt. Neked jót tesz a friss levegő. Nem fogsz annyit köhögni. Nekem úgyis mindegy.

– Minden úgy lesz, ahogy akarod. Miért akarsz válni?

– Mert ki akarlak irtani az életemből! – Szenvedélyesen beszélt, de a hangja elcsuklott – én, aki annyira szerettelek, nem akarlak többé szeretni!

– Édesem... – kezdtem volna.

– Ne nevezz édesednek. Nem vagyok az édesed.

– Magda, édes, ne váljunk.

– De igenis válunk. Mert csak így tudok végleg megszabadulni tőled.

Úgy beszéltünk, mintha senkinek se lenne beleszólása abba, hogy útjaink elválnak, vagy tovább is együtt maradunk. Mintha ez csak ránk tartozna, csak a mi dolgunk volna.

Egy gondolat villant át az agyamon.

– Nem emlékszel az esküvőnkre?

– Nem is akarok rá emlékezni! – fakadt ki dühösen.

– A különleges körülményekre? Nem emlékszel, hogy nekem muszáj volt elvennem téged? És arra sem emlékszel, hogy miért volt muszáj?

A szeme megrebbent, de nem értette, hová akarok kilyukadni.

– Azért volt muszáj, hogy rendezzem a magánéletemet – vágtam ki, mint kártyás az ászt.

– Jól elrendezted.

Csak akkor gyúlt föl benne a fény, mikor elmagyaráztam, hogy ha az ideológia kopói megtudják, hogy X.-nénak viszonya van Y. úrral, Y.-nénak Q. elvtárssal, vagy nekem Erikával, akkor választásra szólítanak föl. Ha elválunk, kénytelen leszek Erikát feleségül venni.

– Azt nem! Abba nem megyek bele, hogy azt a nőt elvedd!

– Én se szívesen venném el. De ha muszáj...

– Édesem – folytattam, látva, hogy elvesztette a fonalat –, nem akarlak elereszteni. Az életem része vagy. Csak téged szeretlek. De meg kell óvnunk a látszatot.

Keserűen kifakadt:

– De hát hogyan lehetnék része az életednek, ha nem vagyok neked elég!

Egész lényét eltöltötte a kétségbeesés. Mély lélegzetvétel után összeszedte magát. Kemény léptekkel indult. A lépcsőfeljáróig elkísértem. Lent a Melinda úton erőtlenül botladozott, mint egy szárnyaszegett madár.

A látszat kedvéért mindössze annyi engedményt tettünk a kényes kommunista erkölcsnek, hogy reggelente együtt mentünk be a Rádióba. Az ebédet pedig – hacsak valami közbe nem jött – együtt költöttük el az üzemi étkezdében. Közösen beszéltük meg ezt a taktikát. Magda könnyűszerrel beleegyezett, többre is hajlandó lett volna, *csak hogy ne vegyem el azt a nőt*, akiről egyelőre nem tudta, hogy ugyancsak a Rádióban dolgozik. Órákba telt, amíg a fentebbi lépésekben megegyeztünk. A taktikai megbeszélés semmiben nem különbözött szokott tárgyalásainktól, érveltünk, vitatkoztunk, mint régebben, mikor a téma kirándulás, látogatás, színházba vagy moziba menetel volt. Han-

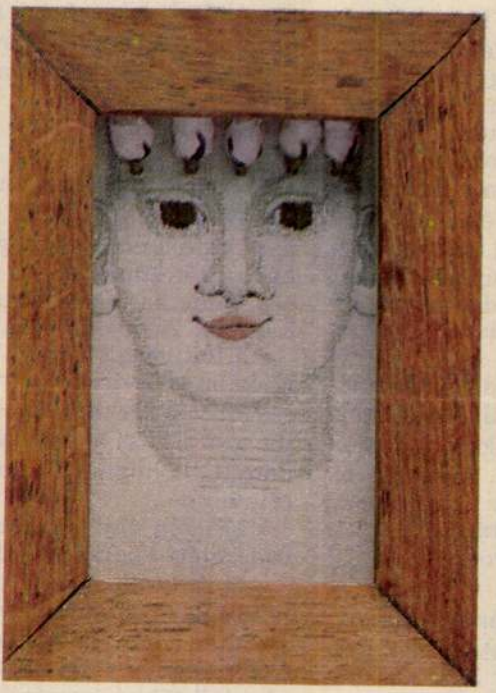

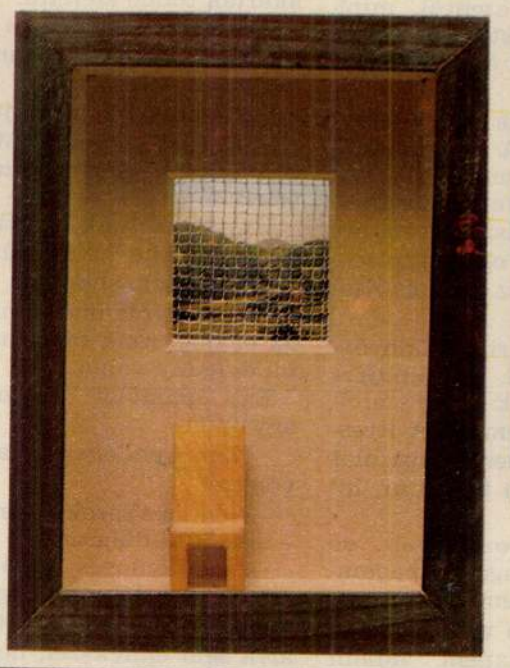

KOLLÁNYI GYULA FELVÉTELEI

1971. június 27.

Baromfi-feldolgozó Szen

1974-re üzembe helyezik — Ezervagonc

Szabolcs és Zala megye mellett Baranya nyerte meg azt a pályázatot, amelyet a MÉM hirdetett meg ez év tavaszán a hivatalos közlönyben. A felhívás célja, hogy a kapacitás gondokkal küzdő baromfiipar a helyi erőforrások, vagyis a baromfitermelő üzemek segítségével közös összefogásból fejlessze feldolgozó kapacitását. E célra központi erőforrásból 300 millió forint áll rendelkezésre, amit ezúttal nagyon helyesen a MÉM nem apróz fel, hanem koncentráltan adja át annak a három társulásnak, amelyik leginkább megfelel a pályázati felhívás által támasztott követelményeknek. Így száz-százmillió forint vissza nem térítendő állami támogatást kap mind a három pályázati nyertes, ami már igen jelentős összeg. A dolgok érdekessége, hogy a három közül egyedül Zalában építik fel megyeszékhelyen a feldolgozót, Szabolcs megye Kisvárdán, Baranya pedig Szentlőrincen talált megfelelő körülményeket egy ilyen nagy üzem létesítéséhez.

A legkedvezőbb ajánlat

Kezdetben, és nagyon sok érv szólt amellett is, Pécsre vagy Pécs közvetlen szomszédságába tervezték a vágóhidat. Mindkét helyen a vízgondok buktatták meg az elképzelést. Pécsett Danicz-puszta közelében 9 méteres szintkülönbséget kellett volna áthidalni, s az amúgy is vízszűkében lévő város nagyon megérezte volna egy ilyen vízigényes üzem belépését. Egy baromfi feldolgozása közben 50 liter vizet használnak el, ez közel kétezer köbméteres napi vízszükséglet. Pellérden 40 millió forinttal került volna többe a beruházás, ebből csak a szennyvíz elvezetésre 10 milliót, a vasút bővítésre 15 milliót, telek vásárlásra 6 milliót kellett volna a társulásnak fordítania.

felajánlott. Itt bőséges a vízkészlet is, amit fúrt kutakkal nyernek, szennyvízművet nem kell építeni, mert a községi 4 millió forintos költséggel most épül és erre a feldolgozó rákötheti a szennyvizét, a községi tanács ehhez bizonyos feltételekkel már hozzá is járult. Szentlőrinc község két kézzel nyúlt a nagy lehetőség után, a tanács 100 kertes telket és 40 társasházi lakást ajánlott fel a baromfikombinát műszaki és fizikai dolgozói részére. Az üzemnek 600—700 dolgozója lesz, ezeket a környező hét községből toborozzák, s mivel Szentlőrinc vasúti csomópont, a bejárás minden irányból megoldható. A mintegy 100 fős műszaki és adminisztratív apparátus jórésze helyben fog letelepedni.

Tojásfe'do'gozó is épül

1971 JÚN 2 8

Szilágyi Gábor

/102/

1971. június 27.

Megnyílt a siklósi szimpozion

Tegnap délután ünnepélyesen megnyílt a háromnapos siklósi képzőművészeti szimpozion. Mintegy hatvan meghívott vendég — köztük 30 résztvevő művész — gyűlt egybe a siklósi vár kongresszusi termében. Előzőleg a villányi szoborparkban megtekintették az alkotótelep új munkáit. A szimpozion régi és új vendégei nagy elismeréssel nyilatkoztak a látottakról, különösen az idei összejövetel külföldi képzőművész vendégei: Aljosa Kafedzsenszkij (Bulgária), Miloslav Chlupac (Csehszlovákia), Szilágyi Gábor (Jugoszlávia), Székely Péter (Franciaország). Az alkotótelep három lengyel vendége júliusban érkezik Siklósra.

Az idei találkozó jelentőségéről Rétfalvi Sándor szobrászművésszel, a szimpozion egyik alapító tagjával beszélgettünk:

— 1967-ben találkoztak először itt fiatal képzőművészek egy tíznapos elméleti összejövetelen, a megyei és a járási KISZ-bizottságok támogatásával. A következő évben a járási tanács jóvoltából rendelkezésünkre bocsátották a Gyimáthy-villát és a kőbányát alkotótelepnek. Azóta sok képzőművész fordult meg itt. Olyanok, akik közös munkaterületen találkozhattak egymással. És természetesen a művészi alkotómunkával együtt jár a véleménycsere, a vita is. 1970-ben a Képzőművészeti Szövetség támogatásával lengyel, cseh, jugoszláv és osztrák vendégeket is meghívtunk, akik már tapasztalt szimpozion ismerők és résztvevők voltak. Jó részben az ő javaslatukra vetődött fel a további közös nagy beszélgetések gondolata. Így azután a szövetség támogatásával nekünk, a legfiatalabbaknak sikerült először találkozót adni a szocialista országok szimpozion képviselőinek, hogy beszámoljanak egymásnak ezek működéséről. Ehhez kapcsolódik egy beszámoló a nyugat-európai szimpozionokról.

— Mit vár az idei szimpoziontól?

— Számítok arra, hogy itt sikerül közös programot kidolgozva egységesíteni a szocialista országok szimpozionjait. Jelentős kultúrpolitikai és idegenforgalmi célok szolgálatában...

A délutáni ünnepélyes megnyitón Petőh Sándor járási KISZ-titkár, a megyei KISZ bizottság és az alapító szervek nevében köszöntötte a megjelent művészeket és vendégeket, s külön a külföldi szimpozionok képviselőit, majd Rétfalvi Sándor vázolta az eddigi siklósi szimpozionok történetét, eredményeit. Ezután Miloslav Chulpac tartott tájékoztatót a prágai és pozsonyi központokhoz tartozó kő-, fa- és kerémia szimpozionokról.

át nem szárnyalták túl

um hat hónapja

Negyedmilliárdos forgalom
A „mélypont" december 28-a volt

sárolt. A második legforgalmasabb nap húsvét előtt volt, akkor 2,9 millió forint értékű áru cserélt gazdát. A leggyengébb nap december 28-án volt: alig tízezer vásárló — 1 milliós forgalom. A napi átlagos vevőszám 20 ezer körül, a forgalom 1,5 millió körül van. Az állandó tumultusból is látható, hogy az áruház legkedveltebb részlege az ABC. Itt december 23-án — karácsony előtt — 851 ezer forint volt a napi bevétel; április 8-án viszont — tehát húsvét előtt — 1 millió 78 ezer forint volt a forgalom.

Az áruház mintegy 60 millió forint értékű árukészlettel rendelkezik, naponta 1,5—3 millió forint értékű áru érkezik be attól a 165 szállítótól, akivel szerződéses kapcsolatban van a Konzum. Egyik legnagyobb partner a SZÖVÁRU, amely nagyrészt olyan árukat szállít, amit más kereskedelmi vállalattól nem lehet beszerezni, pl. kizárólagosan a SZÖVÁRU által importált szovjet műszaki cikkeket. Jó kapcsolatok alakulnak ki a termelő vállalatokkal is a közvetlen szállításra. A győri Richards gyártól pl. nagy tétel, exportból visszamaradt alpakkaszövetet kaptak, amit az eredeti 325 forintos ár helyett 100 forintért árusítottak.

— A fél év rövid ahhoz, hogy elmondhassuk: az áruház bedolgozta magát — állapítja meg a fentiek alapján az igazgatónő. — Abban viszont bizonyosak vagyunk, hogy a nyitás előtt lefektetett üzletpolitikai elveink kezdenek beérni.

Elégedetlen, mert a rövid idő alatt nem sikerült elég alaposan kiismerni a vásárlói igényeket; elégedett, mert az 500 fős nyitó létszámból eddig alig 25-en mentek el; elégedetlen, mert a nyugodt vásárlást gyakran nehezítő zsúfoltságot nehéz megszüntetni, hiszen az árukínálat minél teljesebb bemutatása a cél; elégedett, mert az áruházi berendezés lehetővé teszi a gyors átalakításokat (bár a vevő számára kedvező megszokottság miatt ezt sem szabad túlzásba vinni!); elégedetlen, mert az olyan szolgáltatásokat, mint a díjtalan ruhatár, vagy a gyermekmegőrzés (amit egyébként az érdektelenség miatt meg is szüntettek) nem nagyon veszi igénybe a közönség; elégedett, mert a mozgólépcső változatlanul olyan „attrakció", ami behozza a vevőket...

A vevő számára az lenne az igazi, ha minden áruháznak lennének specialitásai, monopolcikkei, ami „csak nálunk" van. Annak idején a Skála is keveset ígérhetett, s a Konzum sem büszkélkedhetett eddig. Most tárgyalnak viszont több vállalattal olyan árucikkek gyártásáról, amelyeket valóban csak a Konzumban kaphat meg a vevő. Lényegében ugyanilyen céljuk van az ún. nemzeti heteknek. A Skálával közösen rendezett lengyel hét sikeres kísérlet volt. Hasonló szervezésű lesz még ebben az évben a cseh és az NDK nemzeti hét speciális árucikkekkel. Aláírták már a megállapodást az önállóan rendezendő román hétre, amelyen főleg pamut ruházati cikkek és konzervféleségek kerülnek forgalomba. A jugoszláv hétre 100 ezer dollár értékű árucikk érkezik a Konzumba — a sláger a farmer-konfekció lesz. A közismert jugoszláv élelmiszeripari termékekre viszont nem számíthatunk a szigorú hazai vizsgálati előírások miatt.

— Elégedett vagyok az első hat hónappal — mondta Szemere Ferencné a beszélgetés végén. — Igaz, hogy benne van a gyakorlatlanságunk, a vásárlóval való ismerkedésünk. A forgalomból mindenesetre azt állapítottuk meg, hogy szükség volt itt erre az áruházra.

Hársfai István

ló a Volán 12. sz. Vállalatnál

védi a környezetet

begyűjtéssel szemben támasztott követelmények?

A jelenlegi technológia mellett csak MDA és MM motorolajokat lehet regenerálni. A begyűjtésnél a legfontosabb, hogy a fáradtolaj maximum öt százalék vizet tartalmazhat. A mechanikai szennyeződések csökkentésédás hiányában félreeső helyeken, megműveletlen területeken öntözték ki azokat. A hulladékanyagok hasznosítására indított mozgalom a Volán 12. sz. Vállalatánál a regenerálás beindulásával nagy lendületet kapott.

Egy új beruházás keretében már épül a mostani „elavult" üzem helyett egy korszerű, modern szellőztető berendezéssel felszerelt regeneráló helyiség, a minőségvizs-

letekkel megoldott korai ön- arcképe 1959-ből. Ez a visszafogottság, tartózkodás — ese-

Területi Szervezetének.

—ta—

1021 Szilágyi Gábor festőművész

Dunántúli Napló, 1977. május 8.

Bácskai nyárutó. 1971-ben készült. (Részlet.)

Szilágyi Gábor festőművész kiállítása

Szilágyi Gábor szabadkai festőművésznek a Színház téri Hírlapolvasóban rendezett kiállítása emelkedett és mégis bensőséges hangú s hangulatú festői világba vezeti a látogatót. E – gyakrabban ellentétesen érvényesülő, mint harmonikusan összecsendülő – jellemvonás alapjául Szilágyi Gábor táj és természet iránt megnyilvánuló és minden képéről felénk sugárzó szeretete szolgál. A bácskai táj – mivel legjobban oda kötődik – kimeríthetetlen forrása csodálatának és művészetének. Együtt él, lélegzik e vidékkel: reszket téli dermedtségében, együtt bontakozik tavaszi kivirulásával, izzik nyári tűzében, parázslik őszi színtobzódásában. Kiragadva a *Dermedt téli világ, Tavaszi szélben, Bácskai nyári motívum, Aranyősz* című képeire utalunk, de példaként a többi festmény felsorolása is helyénvaló lenne.

●

Az évszakokkal zajló tájarculatváltozások mellett figyelemmel kíséri az ember tevékenysége folytán végbement változásokat, ezeknek a természetes és mesterséges állapotváltozásoknak szinte napi krónikáját rögzíti a sorozatba rendeződő *262., 287., 302., 304. nap 1972-ben* című festményein.

Téved azonban az, aki az elmondottak alapján Szilágyi Gábort egyfajta megkésett, lefestő jellegű festészet művelőjének véli. Éppen az festészetének különös értéke, hogy Szilágyi Gábor a látvány közvetlen frisseségének, ízének, zamatának megőrzése mellett és szuggesztív közvetítésén túl elvontabb és magasabbrendű szférába emeli – legjobb képein látomásokká fokozza – élményeit, benyomásait: képi motívumai akár növények, akár emberi alkotások, sajátos jelentéstartalommal telítődnek, formai tekintetben pedig indulatoktól fűtött, dinamikus, rendszerint organikus ritmusú jelekké, jelhalmazokká válnak.

●

Szilágyi Gábor stilizált, figuratív festészet felől jött. Ennek egyetlen dokumentuma a kiállításon a kontúrok között viszszafogott színezésű festői felütenként fojtottság – érződik a 60-as években készült *Téli művészteleprő*l, *Jeges Bácsér mentén, Téli motívum, Havas táj, Téli kép*, végül a *Dermedt téli világ* sötét-világos foltok, súlyosan komor festői felületek ellentétére épülő festményein.

Ebből a dermedten hideg világból az *Aranyősz*, a *Bácsér völgyében* és *Őszi tájból* festmények vezetnek át az eufórikus felszabadulás, megkönnyebbülés tavaszi-nyári képeinek témakörébe és időszakába. Felszabadultságérzet, öröm és fény árad szét a *Bácskai nyári motívum, Bácskai nyárutó, Őszi zsongás, Tavaszi szélben, Kelebiánál, Kora tavasz, Őszi nap, Látomás a betyárvölgyben* festményeken. Remegő izgalom, könnyed lobogás zendül, fák csúcsára lángnyelveket varázsló izzás lobban festményein, melyek elegánsan festett monumentálisan dekoratív nagy felületeinek kompozicionális szervezettségét, gerincét a felületmegmunkálás tekintetében az egységes nagy felületekkel ellentétes hatású rajzos elemek adják. A rendszerint alacsonyra helyezett láthatár előtt fák, bokrok, barnult napraforgók és kukoricaszárak, vagy vasszerkezet, esetleg emberalak – mint *A kutató* című képén – ürügyén alakulnak ki ezek a rajzos képszerkezeti központok. De a lendületesen ívelő, hol összefonódó, hol pedig szétrobbanó hatású grafikai gócok legtöbbször függetlenné válnak tárgyi jelentéstartalmuktól: helyüket, rendjüket a képi formálás logikája jelöli ki, a festő indulatai határozzák meg.

●

A képeken központi szerepet nyert rajzi elemekből, nem pedig a kiállításon bemutatott rajzi anyagból következtetünk arra, Szilágyi Gábornak a festészettel teljesen egyenértékű műfaja a rajz; klasszikus technikáját, a lavírozott túsrajzot kedveli.

Lírai hangvételű, expresszív festészet, szürreális tendenciákkal Szilágyi Gáboré, s úgy látszik, bár teljes művészi fejlődése ismeretlen előttünk, érett és kiteljesedett időszakába érkezett. Legjobb alkotásait válogatta össze bemutatójához – igaz örömére a pécsi közönségnek és megelégedésére az őt meghívó Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-dunántúli

Szilágyi Gábor, festő

SZILÁGYI GÁBOR szabadkai festőművész és grafikus munkáit mutatták be április 29-től Pécsett, a Színház téri kiállítóteremben. A kiállítást *Bocz József*, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának titkára nyitotta meg.

-: A Jelenlét krónikája

Jelenlét, Pécs, 1977. június

576.

XX/6.

Szilágyi Gábor, grafikus

Szilágyi Gábor: Rajza

Jelenkor, Pécs, 1977. júl.-aug.

744.

XX/7-8.

Szeldayi Gábor, grafikus

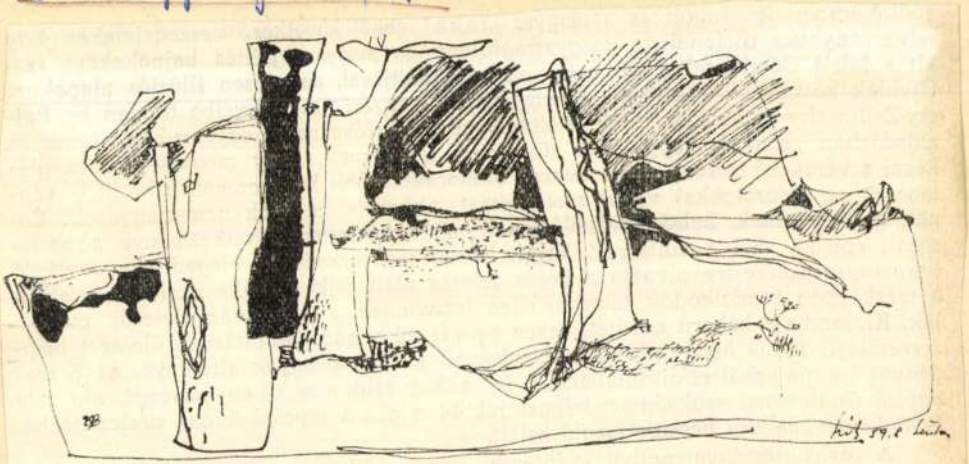

Szil[illegible] 699 ?.

Jelenkor, Pécs, 1977. júl-aug. XX/7-8.

Szilágyi Gábor, grafikus

Sz 38.

Jelenkor, Pécs, 1977. júl-aug. XX/7-8

Szilágyi Gábor, grafikus

22.

/7-8.

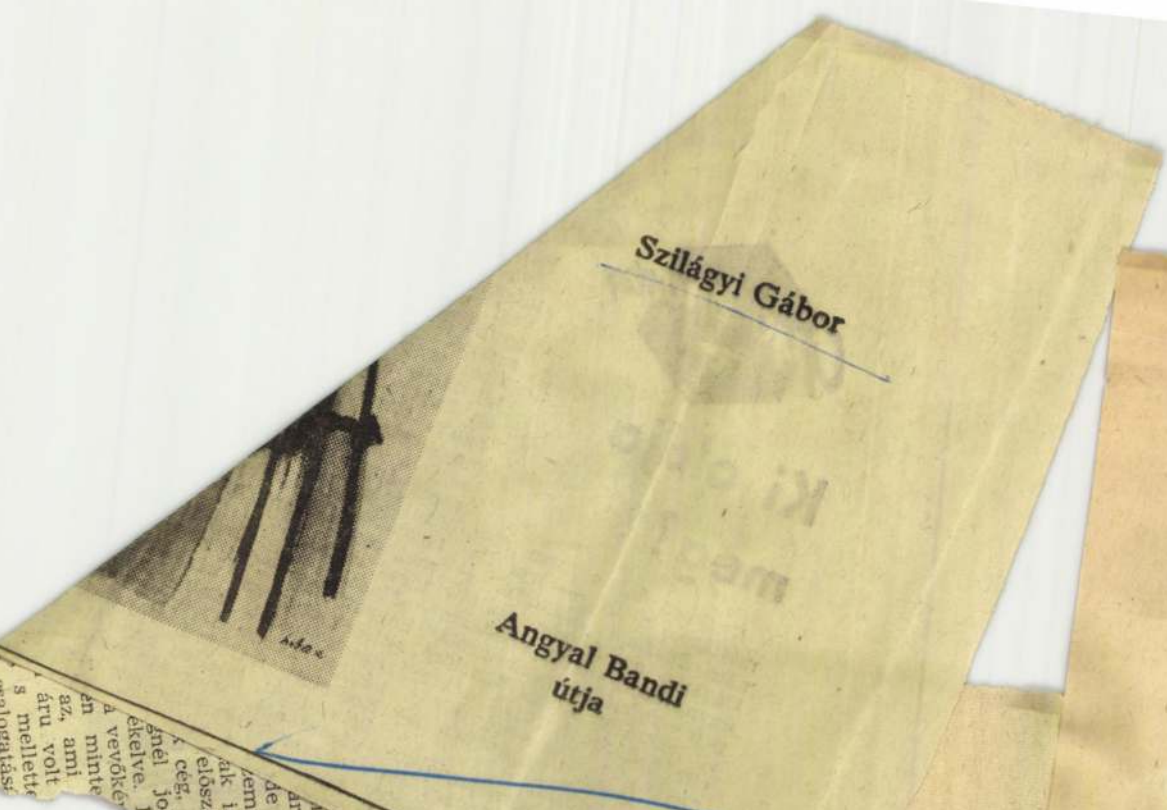

Szilágyi Gábor

Angyal Bandi útja

állami

...átás

...zai szakmabeliek a jubileumon

...évvel ezelőtt alakí- ...Szegeden és Csong- ...yében az állami ...tóipari hálózatot. Az ...ó tegnap, szombaton ...artott ünnepségére a ...ngrád megyei Vendéglá- ...Vállalat meghívására *odesszai delegáció is érke- zett: B. Sz. Szolomonov,* az Odessza megyei vendéglátó tröszt igazgatója, *Zs. V. Zo- rozsek,* az Odessza megyei pártbizottság szakmai inst- ruktora, *V. M. Bakalejnyik, J. V. Geller* és *Sz. A. Jego- rova,* az 1. számú odesszai vendéglátóipari vállalat ve- zetői. Az elnökségben a szovjet vendégeken kívül helyet foglalt többek között *Horváth* János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságá- nak munkatársa, *Perjési* József, a szegedi városi párt- bizottság munkatársa, *dr Csada* László, a megyei ta- nács vb kereskedelmi osztá- lyának helyettes vezetője. *Farsang* Lászlóné dr., a Sze- ged m. j. városi tanács vb kereskedelmi osztályának ve- zetője.

Fábián Miklósnénak, a vállalati párt-csúcsvezetőség titkárának megnyitó szavai után *Szabó* József igazgató mondott ünnepi beszédet, kiemelve a húszéves fejlő- dés főbb adatait. Húsz éve, 1950-ben például Sze- geden nyolc állami ven- déglátóipari üzlettel kezdtek. az évi forgalom 6 millió 782 ezer forint volt, ma egyedül a Hági étterem ennyit forgal- maz évente! Akkor 150 em- ber dolgozott Szegeden a vendéglátóiparban, *ma 100 üzletben közel 1200 dolgozó tevékenykedik.*

Ezután az odesszai kül- döttség vezetője, B. Sz. Szo- lomonov, majd pedig dr. Csada László *köszöntötte* az ünneplő vállalatot. A húsz éve a vállalatnál dolgozó 17 alapító tagnak, valamint húsz éve a kereskedelemben és vendéglátóiparban dolgo- zó 23 szakembernek *oklevelet és pénzjutalmat* adtak át.

Az ünnepség keretében *megnyitották a Magyar Vendéglátóipari Múzeum étlaptörténeti vándorkiállítását,* amely február 14-től 20-ig megtekinthető a Bartók Bé- la Művelődési ház első emeleti kistermében. (Vörös- marty utca 3.)

Hazánk és a Szovjetunió között évről évre növekvő külkereskedelmi forgalom- mal kapcsolatos szállítási feladatokat rendszeresen megbeszélik a két ország külkereskedelmi és közleke- désügyi minisztériumainak képviselői. Az 1970. évi ten- nivalókról a napokban tár- gyaltak Budapesten.

A tanácskozáson egyebek között megállapították, hogy a két vasút teljes összhang- ban bonylította le a múlt évi fuvarozásokat. A tárgyalások után szombaton a MÁV ve- zérigazgatóságon írták alá az 1970 évi magyar—szovjet vasúti áruszállítási egyez- ményt.

...gek ...gban

...ndült a vadvízország ...orgalma". A fehértói ...umba megjöttek az ...ankasirály csapatok, ...nem is mennek to- ... Koromszigeten ta- ...le, itt raknak majd ... A vízzel körülvett ...sziget Közép-Európa ...obb dankasirály te- ...nét nagy utakra jár- ...rovarvadászatra a ...ldekre.

...csak százas csapa- ...csalogatja haza a ta- ...időjárás a seregélye- ...nagy tömegben ér- ...a rezervációban csak ...b időt töltő különbö- ...fajok. Az átvonuló ...és kontyos récék a ...éltól megszabadult ... kutatnak táplálék ...edvező fogadtatásra ... az idén a vadlibák. ...ndenütt elölvadt a hó ...dellő mezőkön népes ...ban legelésznek az ...zájakra visszaköltöző ...

T. B.

Partizántalálkozó

Nagyszabású partizántalál- kozót rendeznek Sárisápon annak emlékére, hogy itt te- vékenykedett az egyik legak- tívabb partizánegység. A bá- nyászokból, munkásokból ál- ló csapatot a kommunisták szervezték meg 1944 októbe- rében. Harcaik jelentőségét növelte, hogy olyan körzet- ben működtek, amely fontos volt Budapest felszabadítása szempontjából. Felderítő munkával és fegyveresen is támogatták a szovjet csapa- tok hadműveleteit. Szoros kapcsolatot tartottak fenn a dorogi bányászokkal és együttesen sikerült megaka- dályozniok a bányák gépei- nek leszerelését, a berende- zések Németországba hurco- lását.

Az egykori partizánok kö- zül 21-en élnek még és ma is Sárisápon lakik a csoport vezetője, Zgyerka János. Va- lamennyiüket vendégül lát- ják a megyei, a városi és a községi szervek március 22- én, a falu felszabadulásának napján.

PIAC

Kevés baromfi, magas áron

A tegnapi hetipiacra a hód- mezővásárhelyi kisállatte- nyésztő egyesület, a városel- látó, a MÉK, a hódmezővá- sárhelyi fogyasztási szövet- kezet és a nagymágocsi Vi- harsarok Téesz összesen 850 darab csirkét és 370 darab tyúkot hozott. A tojás meny- nyisége viszont örvendetesen szaporodik: több mint 5 ezer darab várt vevőre. Zöldség- és főzelékfélékből pedig 2000 kilogrammal több került a standokra. Különösen káposz- tából volt nagy a választék. Az alma ára emelkedett, a szőlőt olcsóbban kínálták, a dió pedig a néhány hét alatt kialakult áron került a vá- sárlók elé.

Áru:	Ára: (-tól -ig)
alma, kg	3,00— 6,00
szőlő, kg	4,00— 7,00
dió, kg	14,00—16,00
mák, kg	36,00—38,00
spenót, kg	12,00—16,00
kelkáposzta, kg	3,00— 4,50
fejeskáposzta, kg	2,50— 3,00
vöröshagyma, kg	4,00— 5,00
sárgarépa, kg	2,50— 3,00
gyökér, kg	4,00— 5,00
burgonya, kg	1,80— 3,20
tyúk, kg	24,00—25,00
csirke, kg	26,00—28,00
tojás, db	1,30— 1,50

...épernyő

Fel, a vigaszdíjért!

...lkedők korát éljük, ...dig. Igaz, midőn be- ... a korba, a puber- ...ségdal is arról me- ...akodjunk a túlzá- ...z ismeretszerzés, a ...s nem kizárólagos ...ja a vetélkedősdi. ... játékos útja, de ...edüli módja. Aztán ...edő-kor nagy rene- ...n — amikor a szín- ...olyukból is keresz- ... mutattak Hamlet- ... bölcsődében szóba ...k a csecsemővel, ki ...erte a „nemzet csa- ..., vagy nem tudott ... legalább öt ma- ..., ami ly-nal kezdő- ...zóval a nagy rene- ..., úgy körülbelül ...ember 13-án, pén- ...e húsz húszkor út- ...totta a magyar te- ...vetélkedők vetélke-

(4200 percét), lenne egy köz- bevetőleges javaslatom. Ide- írom, hátha senkit se érde- kel. Ha majd legközelebb megrendezik a budapesti ut- cák, terek, majd a zsákut- cák, körutak, élelmiszerbol- tok, maszek-lerakatok, alul- járó galerik, horgászok, vil- lamoskalauzok, mozigépé- szek, aszfaltozók és torony- gombfényezők vetélkedőjét, és a lángpallosú ötlet, mely akár a századfordulóig be- láthatatlan távlatokat nyitna a tévé műsorszerkesztőinek — keressenek művelődési házakat, iskolai tornaterme- ket, sportpályákat a lebonyo- lításhoz, s ne helyszíni köz- vetítsék végig valamennyit, részletekkel is beérjük. Kö- rülbelül annyi műsoridővel évente, amennyit a futball- meccsekre szánnak. Fifti- vös statisztikája szerint — kétmillió budapesti mellett valahogy ideszorultak az or- szágba. Ne csüggedjenek. Is- merve a magyar tévé nagy- lelkűségét, indít majd ne- kik is vetélkedőt — a vigasz- díjért.

N. I.

Szeged szobrai

Sülösi Sándor
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 FEB 15
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Bárdos Pál

BALHÉ A FATERRAL

Mindenkinek van valami balhéja, nekem a faterral van a balhém. Olyan balhém van a faterral, hogy annál nagyobb nincs is a világon. Nem kiabálunk mink, meg nem vagdaljuk egymásba a kést, mégis az az igazság, hogy megutáltam a fatert. Pedig amúgy belevaló, sokáig nagy volt köztünk a haverság. Annak iszom most is a levét.

Mióta csak emlékszem, mindig nagyon szeretett a fater. Hazajött a melóból, már vitt is a pincébe. Ott fusizik egész nap. Jó keze van, megcsinál mindent a világon. Büszke is rá. Meg arra, hogy szakmunkát végez, pedig csak betanított munkás. Megumbuldálnám én a pápa hintóját is, szokta mondogatni, csak adják a kezemre. Igaz is. Motort, vízvezetéket, kulcsot, zárat, biciklit, tetőt, fazekat, gyerekkocsit, amit csak elképzelni lehet, mindent megjavít. Csak a rádióval, meg a televízióval nem mer kezdeni. Attól fél, mert nem érti a működését. Villanyt is vezet, falat húz, még az órába is belepiszkál. Mindenki respektálja érte, igaz ami igaz, arany keze van. A kocsmára valót összefusizza, na persze csak néhány fröccsöt iszik, de azt minden áldott nap. Sose nyúlt még a fizetéséhez, hogy abból igyon. Inkább kést köszörült, gumit ragaszt, fazekat cinez, az egész utcából a mi pincénkbe járnak az asszonyok. Rám is ragadt valami mellette, csak én utálom a mások koszos holmiját. Nem baj, mondta erre a fater, lesz neked olyan szakmád, hogy igazi úriember leszel. Csak rám hallgass, többre viszed apádnál.

Erről nagyon szeretett dumálni a fater, hogy én milyen úr lehetek. Mert nagy politikus, még pártvezetőségi tag is volt az üzemben. Verte a mellét, hogy ő tagja az uralkodó osztálynak, most meg még a pártdíjat se akarja fizetni miattam. Hozzászokott, hogy kinyalják a seggét, szakikám, maga a legjobb lakatos, szakikám így, szakikám úgy, szakikám maga a világ közepe. Az én életemet is úgy képzelte el, mint a lakodalmat.

A bajok az iskolában kezdődtek. Csupa olyan dolog, amiben én vagyok a hibás, de mégis neki kellett volna szólni időben. Utáltam tanulni, ez az igazság. Le kéne köpni engem, olyan oltári marha vagyok. Ötödikben megbuktam számtanból, akkor elvert nadrágszíjjal, merő hurka lett a fenekem, sose felejtem el. Belém verte egy életre, bukni nem szabad. Nem is fordult elő többet. Annyit mindig megcsináltam, ami a proletárjeleshez elég. A tanárok persze nem szeretik az ilyesmit, fűzték az agyamat, rájuk nem is panaszkodom. Csak hát a fater ellenük beszélt. Fogta a tankönyvet, olvasta, olvasta, azután beleköpött, hogy hülyeség az egész. Fölösleges időhúzás. Ő fejből úgy számol, mint az ördög. Ami igaz is. Összehúzza a szemét, spekulál, azután mondja az eredményt. Összead, kivon, szoroz, másra nem is szorul. A tananyagban zárójeles, szöveges példák voltak, ahhoz nem is konyít, és amihez nem ért, azt fölöslegesnek tartja. A történelem hazugság, a polgárok írják, a proli csak az osztályharccal törődjön, annak külön története van. Marx meg Kossuth Lajos például testi-lelki jó barátok voltak, Kossuth a Marx legjobb tanítványa, tanulta a szemináriumon. Ne adja isten, ilyesmin vitatkozni vele. Kémia, fizika, minek az? Irodalom? Még nagyobb hazugság, mint a történelem, ügyes kóklerek összefirkálnak mindenfélét, azután a sok ökör még pénzt is ad a könyvekért. Petőfi Sándor nagy költő, ő is nagy magyar tanítványa Marx Károlynak. Honnan vette ezeket, sose derült ki, de hitte erősen. Ének, szólfézs? Attól egyenesen falra mászott. Ami a könyvben van, nem népdal, ő minden létező népdalt tud, ha meglátja a cigányt, már gyantázza is a vonót. Hallottam énekelni eleget, kocsmában és munka közben is, jó nagy hangja van, de ebben sose egyeztünk. Hallgatom a rádiót, bejön, elzárja. Már megint operált énekes, mondja. Kinyitom. Megint elzárja. Akkor már ordít. A saját lakásomban nem hallgatok ilyen zenebonát. Amiben annyi az igazság, hogy övé a kégli, ő parancsol. Én meg mehetek csavarogni. Vagy a szomszéd srácokhoz. Azok szabadon rádióznak, gramafonjuk is van, meg magnó is, csak én szégyenkezem, mert ők mindent ismernek, magyarázzák nekem is, de ég a pofám, velem egykorú srácok és mintha a tanítóim lennének. Sokat olvastak, izgalmasat és komolyat is, nekem kölcsön adják, nem rossz srácok, de a fatert ellepi a tetű, ha könyvet lát a kezemben. Ereggy, csinálj valamit, ne lopd a napot, javítsd ezt, fogd azt, ne lássalak itt könyvön kotlani, mint a migrénes úriasszonyokat. A szomszéd srácokat se állja, mert, hogy ő proli, azok meg csak tisztviselők. Amit azok csinálnak, az vörös posztó neki. Franciául tanulnak, persze, készülnek disszidálni. Olvasnak, persze az apjuk is naplopó. Úszni járnak — rongyrázás. Zenét hallgatnak, színházba mennek az anyjukkal — nagyralátás. Fater mindenre tud valamit mondani.

Hazavittem a bizonyítványokat, csak a gyakorlati jegy érdekelte. Mindig ötösöm volt, na persze, valamiben én is első akartam lenni. Hátba vert, pénzt adott, ravaszul kacsingatott rám. Jól van kölök, mondta, olyan kenyeret adok a kezedbe, akárki megeirigyelhet. Hetedikben elkezdték a pályaválasztási dumát. Sose tudtam mit mondani, csak nyögtem, hogy majd a fater. Az beszerez a legjobb helyre engem. A tanárok rám hagyták, mit is mondtak volna egy rossz tanulónak, aki csupa elégséges? Ha a fater, hát a fater. Nekem gyanús volt már akkor az egész. Büdös volt, no. A lányok szóba sem álltak velem, a fater szerint a j meg az ly között semmi különbség nincs, de az iskolában arra osztályoznak, hogy van. A fater szerint az élő természetet nem lehet könyvből tanulni, ő még sose tévesztette össze a rozsot a búzával, de hát ő azt se tudja, hogy mi az a sejt, vagy az atom. No persze én se nagyon tudom. Mikor észbekaptam, hogy baj lesz, már a tanárok sem törődtek velem. Cipeltek osztályról osztályra, ne rontsam nagyon az átlagot, de úgy szóltak hozzám, mintha mondanák; na nyögjél valamit te is, te hülye. Ha meggondolom, igazuk is volt, A gyerekek ki is mondták a gondolatukat. Azután ha lehülyéztek, ami gyakran megesett, ütöttem, mint a bolondóra. Jött sorban az intő, a róvó, az igazgatói, ami csak belefért. Fater aláírta, szó se róla, aláírta balhé nélkül, még uszított is, büszkélkedett velem. Üsd őket, az anyjuk polgári istenit. Proligyerek máma ne hagyja magát. Hát nem hagytam. De ez semmit se segített.

Azután eljött az idő, hogy vége lett a nyolcadiknak. Akárhogy iparkodtam a végén, elkéstem vele. A fater bele se nézett a bizonyítványba, ünneplőt vett, és bevitt a rádiógyárba. Kereste a művezetőt, régi haverja az neki, figyeljem csak mi lesz. Rihtig igaza lett, a mester őrült, megölelték egymást, együtt katonáskodtak annak idején. Engem bemutatott, nagyra nőjj öcsém olyan derék ember légy, mint az apád, meg ilyen szövegek; jólesett a jó szó, nemigen szoktam hozzá az iskolában. Azután jött az istennyila. Fater oda akart szerződtetni tanulónak. Ott tudta meg, hogy csak érettségivel lehet... Ha előbb szól nekem... Hiszen én tudtam ezt, de úgyse hitte volna el. Így azután ott tudta meg a havertól, aki mester a rádiógyárban. Lett nagy ordítozás, hogy a keserves úristen rogyassza le az eget, meg az egész szakramentumot, hogy a melós gyerekéből semmi se lehet már, hogy a virtikli proligyerek akassza fel magát ebben a mai világban, hogy a kurva anyját, aki ezt az egész gazemberséget kitalálta. Hazáig káromkodott, estig ivott, másnap elszégődtem trógernak, semmit se szólt rá. Én meg azóta nem bírom a fatert.

Szó nem esett többet köztünk erről. Hazajön a melóból, indul a pincébe bütykölni. Hallgatom a rádiót, nem kell az operált énekes, mondja. Ha könyvet lát a kezemben, morog, minek a könyv. Az csak rongyrázás. Hazaadom a pénzt, kevesli. Látja, hogy kikészít a meló, köp egyet. És még ő mondja nekem, hogy látod, látod, nem hallgattál rám. Edd meg, amit főztél. Együtt élünk, de szót is alig lökünk egymásnak. Pártdíjat se akar fizetni azóta. Én ott a rádiógyárban nagyon megutáltam a fatert. Lehet másnak is baja, biztos van is, de az is biztos, senkinek sincs olyan keserves balhéja, mint nekem van a faterral.

LUDOVÉ NOVINY

Ilona Szilágyi

1021

Výstava I. Szilágyiovej

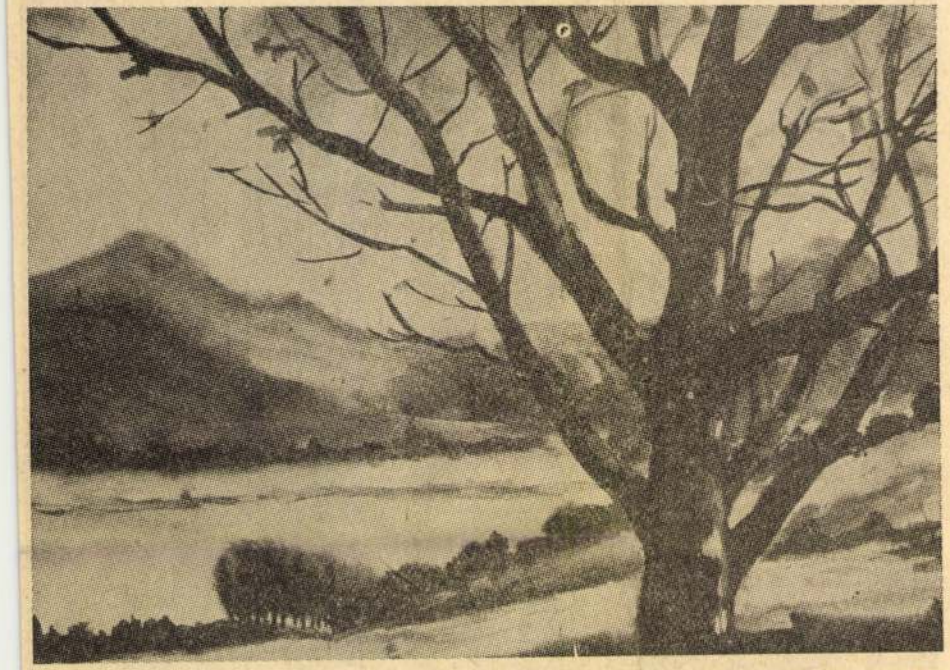

Ilona Szilágyiová je maliarkou krajiniek. Po skončení svojich štúdií na moskovskej výtvarnickej vysokej škole pravidelne vystavuje svoje diela v Budapešti, Salgótarjáne a Békésesabe. 25. októbra sa otvorí jej výstava v novšom meste v Szekszárde. — I. Szilágyiová: Dunajská zákruta.

Obera

Obera ka v Tokaji prebieha v plnom prúde. Dobrá úroda znamená radosť aj v
z humienkových hospodárstvach. — Na obrázku obera ka vo viniei Karola Pere-
miekého v Tolesve

Foto: MTI — Király

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 377-748, 340-726
1979 JAN 14
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Szilágyi Gábor, grafikus

Képzőművészet

1021

A szabadkai Szilágyi Gábor Őszi hangulat című képe
Fotó: Dr. Lajos László

A Pécsi Grafikai Műhely tárlata

Árusítás részletre a helyszínen

A Pécsi Galéria januárban rendezi meg a Pécsi Grafikai Műhely kétévenkénti szokásos kiállítását, amely megismerteti a nézőket a Műhely tevékenységével, számot ad az elmúlt bemutató óta eltelt munkáról. A kiállításon 21 alkotó vesz részt, 13 magyar (10 pécsi, 1 —1 győri, budapesti, nagykanizsai), valamint 8 külföldi (2 jugoszláv, 6 lengyel) mintegy 73 alkotásával. A különböző grafikai eljárásokkal (litográfia, rézkarc, relieflinó, linómetszet, aquatinta, szerigráfia) készült művek is sajátosságot adnak az 1979. évi kállítási programnak. Az egyéni szemlélettel készült művek biztosítják a bemutató sokszínűségét.

Érdekes kezdeményezés, hogy a Képcsarnok Vállalat a magyar művészek műveit a kiállításon árusítja, így a közönség már a helyszínen — ugyanolyan feltételek mellett, mint az üzletben — azonnal hozzájuthat a megtetsző művekhez.

A kiállítást Tóth Sándor koreográfus, a Pécs Balett igazgatója 1979. január 19-én, pénteken délután 3 órakor a Pécsi Galéria Színház téri kiállítótermében nyitja meg. Nyitva: 1979. február 12-ig, naponta 10—18 óráig, kedd szünnap.

P. S.

Urb

Gazdasági
lődésünk egy
jellemzője a
nizáció, a v
ország minde
porodnak a
dern városneg
földszintes, ko
zak helyébe,
mosan jónéhány településünk emelkedik városi rangra. Városaink száma ma már 96 — január 1-től újabb kilenc település kapott városi címet, s vele a városokat megillető juttatásokat. A hazai városiasodás felgyorsult ütemére jellemző, hogy városaink közel egyharmada az elmúlt két évtizedben vált várossá.

A folyamat világjelenség, s mint ilyen, része az általános civilizációs fejlődésnek. A 60-as évek közepén a világ városlakóinak száma elérte már a városon kívül lakó, rurális rétegek számát, s ez az elmúlt másfél évtizedben pedig még tovább nőtt. Megállíthatatlanul és visszafordíthatatlanul. S természetszerűleg összefügg az emberiség anyagi, technikai és szellemi gyarapodásának fő tendenciáival.

A városiasodás lényege ennél fogva rendkívül progresszív. Ez hazai viszonyaink közt azt jelenti, hogy az urbanizáció része és egyben eredménye — az örökölt korszerűtlen gazdasági és társadalmi struktúrából vagy a demokratizmus fogyatékosságaiból fakadó — tradicionális hátrányaink leküzdésének és a társadalmi felemelkedésnek. Az urbanizációt kompenzációnak is felfoghatjuk több évtizedes „megkésettségünkért", polgári fejlődésünk következetlenségeiért. Vagyis szocialista fejlődésünk során kell pótolnunk azokat a mulasztásokat, amelyeket a korábbiakban az urbanizáció terén is elkövettünk.

Ám az egyértelműen pozitív kép néhány kérdésben megkérdőjelezhető. Az urbanizáció alapvetően progresszív és pozitív folyamatában ugyanis mellékhatások, negatív jelenségek is kialakulnak, a városiasodás tendenciája pedig gyakran társadalmi és gazdasági feszültségek, érdekellentétek közepette érvényesül.

●

dominanciája azt is jelenti, hogy az urbanizáció két oldala, a városodás (a várossá nyilvánítás) és a városiasodás ellentétbe kerül egymással. Hazánkban következésképpen a városodás többnyire megelőzi a városiasodást és a minőségi tényezők (infrastruktúra, szolgáltatás, kulturális centrumok stb.) kiépítése óriási erőfeszítéseket igényel a már városi rangra emelt településektől és jelentős anyagi ráfordítást az államtól. S valószínű, hogy minél nagyobb a városodás és a városiasodás közötti szakadék, annál nagyobb feszültségekkel jár a megoldás keresése a városlakóknak és a város vezetőinek egyaránt. Az ideális természetesen az lenne, ha a városodás és a városiasodás egybeesne, vagy legalábbis közel azonos szinten járna.

●

További gondokat, feszültséget jelent az urbanizációban a városoknak és vidéküknek kapcsolata. Erdei Ferenc azt remélte, hogy szocialista társadalmunkban lehetővé válik városaink és vidékük harmonikus fejlődése, azaz, hogy a városkörnyék, az agglomeráció nemcsak munkaerő forrása lesz a városnak, hanem a kölcsönösség, a közös érdekeken alapuló együttműködés jellemzi majd őket. Városaink többségét ezzel szemben jelenleg sokkal inkább foglalkoztatja az, hogy a városon belüli gondokkal (lakásépítés, infrastruktúra, szolgáltatás stb.) eredményesen megbirkózzék, mintsem hogy a városkörnyéket megfelelő módon civilizálni tudja. Budapest példáját említhetjük: a fővárost körülvevő Pest megye civilizációs mutatói alapján (a lakások színvonala, a szolgáltatás, az egészségügy, az oktatás stb.) megyéink ranglistájának az utolsók között áll, közvetlen vonzáskörzetének, a budapesti agglomerációnak — ahonnét naponként 100 000

munkákat, szobrokat is, például egy asszír kocsira emlékeztető kompozíciót.

– Az Ernst Múzeum 1967-es Fémplasztikai Kiállítása előtt fogtam végre ilyen munkához is. Kijelölt feladatunk volt, hogy a beküldött anyag ötvösmunkából álljon, de ne használati tárgyakból.

– Miért nem szobrok ezek?

– Nem akarnak szobrok lenni. És kevesebb a filozófia bennük.

– És miért lettek szobrok mégis?

– Mert a térbeli követelményei ugyanúgy megvannak, mint bármely szobornak, csak a szobor lelki szigorúságától mentesen, játékosabban.

– Tervei, vagy ahogy maga mondja, vágyai?

– Plasztikai szintű bronzok. Várom a pillanatot, hogy az „asszír kocsimnak" társai keletkezzenek. A vázlatok már készen vannak. Szeretnék újabb ékszeranyagot is összehozni, végre olyan darabokat is, hogy megmaradjanak a polcomon. Persze az iparművész örüljön, ha megveszik a tárgyait!

Ezerféle dolog jut eszembe. Annyira ki vagyok éhezve arra, hogy valami újat csináljak, hogy szinte magától megy a munka. Reggel beszéltünk telefonon, ugye, és azóta – hogy a szavaimat illusztráljam – már csináltam két új kavicsbetétes függőt.

– Milyen ékszert visel?

– Jegygyűrűt.

(Külsődleges formai újítások nélkül, a hagyományokat követi, pontosabban ironizálja Szilágyi Ildikó. Mondanivalója átsüt az anyagon, a formákon, és – itt ellentmondok neki – még az ékszereiben is van filozófia. Ékszerei súlyosak, ünnepélyesek, de játékosak, vonzóak is egyúttal. Tradícionálisak és modernek egyszerre. Kisszámú plasztikáit – szobrait – az archeológia ihlette, de

szen sima, amolyan Bauhaus ékszereket, túl hidegnek találtam őket. Az ősit, az ékszerszerűt és a saját elképzeléseimet hozom – ötvözöm – egybe. A régészeti lelet-együttesek ékszerdarabjai inspirálnak, és izgat a reneszánsz. Nem a formavilága, hanem a reneszánsz művészet szabadsága: ahogy a különböző anyagokat együtt alkalmazza – ha nem is mindig ízlésesen –, ahogy a fémet kombinálja drágakővel, féldrágakövekkel, fával, strucctojással, kókuszdióval, korallággal.

Sokat köszönhetek a dadaizmusnak és a pop-artnak is. Ezek az irányzatok felszabadították bennem azt az ösztönös vágyamat, hogy szabadabban tegyem egymásra, munkáljam meg az anyagokat. Így kezdtem például rézlemezkéket, finom sodronydarabokat kollázsként egymásra forrasztani.

Én is rézdomborítással kezdtem, de úgy éreztem, hogy bár a réz nagyon szép anyag, önmagában, mint ékszernek, végesebbek a lehetőségei. Régen magamban hordozom az elképzelést, hogy kavicsokat applikáljak a réztárgyaimba. A Duna-parton nőttem fel, szigetszentmiklósi vagyok, gyerekkorom óta gyűjtögettem a szép kavicsokat. Mostanában sokat utaztunk, szedtem már kavicsot Szicíliában és Egyiptomban is. A kavicsaimat szétválogatva borítékokba teszem, s a borítékra rárajzolom egy elképzelt ékszer tervét. Ez a borítékgyűjtemény leendő ékszereim forgatókönyve, a vágyaim leltára. Félreteszem őket, és ha van időm, megcsinálom az ékszereket.

Az első kavicsos kombinációmat alaposan megbírálták. Hogy kerülhet idegen anyag a vörösrézre? Megtaláltam a választ, az egységet: olyan egyszerűen kell a fémet alakítanom, hogy méltó legyen a kavics természetben kialakult szépségéhez.

– A kiállításán az ékszereken kívül láttam nagyobb lélegzetű

és hagyományos, szenzibilis és férfias, megmunkálásában műves és rusztikus is egyszerre, lépést tart az egyetemes művészettel, de speciálisan magyar irányzat is az övé. Ritka egyensúlya ez a gyökeres ellentéteknek, ritka, hogy a mézeskalács ne legyen édes, ne legyen édeskés.)

(1969)

Frank Ádám: Szóra bírt műtermek
Bp. Magvető 1975

SZILÁGYI ILDIKÓ

(Elég ritka műfajt választott ez a fiatal iparművész: az ötvösséget. Főiskolai tanulmányait hét éve fejezte be, azóta résztvevője az országos iparművészeti tárlatoknak. Önálló kiállítása 1968-ban volt az újpesti Mini Galériában. Tárgyaival szerepelt Bukarestben, és jelenleg is szerepel Bécsben és Stuttgartban rendezett magyar iparművészeti bemutatókon. Az év végén egyéni tárlata nyílik Torinóban.)

– Biológus szerettem volna lenni tulajdonképpen, és már másodéves voltam az Iparművészeti Főiskolán, amikor kezdtem elhinni, hogy valóban oda járok. Igaz, hogy az ötvösség mindig érdekelt, gyerekkorom óta kalapálok, rézdarabokat, más fémet, pénzt. De nem tudtam rajzolni. Hátrányban voltam, mert a többiek felkészülten jöttek a főiskolára. Annyi félsz volt bennem, a tanáraimat, de még a kollégáimat is annyira tiszteltem, hogy alig dolgoztam valamit, jóformán minden munkám félbemaradt.

Galambos Tamás festő – a férjem – kezdett aztán bátorítani, hogy szabadabban dolgozzam. Évekig dolgoztam a pénzverdében, művészettörténetet és szakmai ismeretet tanítottam a fiataloknak, és magam is sokat tanultam; az öreg mesterek nem titkolták előlem a technikai fogásokat. Ott tanultam tálat kalapálni – nem is hiszi, hogy ez milyen nehéz –, és a pénzverdében tanultam meg, mi az, hogy ékszer.

– Nehéz dolga lehet a mai ötvösnek, nehéz versenyre kelni a tradicionális, klasszikus ékszerformákkal.

– A mai ékszerbe is át kell menteni – belátom, hogy a kifejezésem csúnyán rímel – az ékszerszerűséget. Sohasem csináltam egé-

SZINTE GÁBOR

(A negyvenévesek generációjának neves, de hallgató művésze. Első kiállítását Fizenzében rendezte 1958-ban – két nagyobb itthoni tárlat után –, a legutóbbit Rómában, az idén. Szinte Gábort mint díszlettervezőt is ismerik. Nemrégen tért haza Itáliából, ahol három hónapot töltött, olasz állami ösztöndíjjal. Díszletterveiből kiállítást rendezett Bariban és Nápolyban; itt előadást tartott és vitát vezetett a magyar szcenikai törekvésekről.)

– Olaszország rendkívüli korszakát éli. Minden felgyorsult, az ellentétek élesebbé váltak, az összefüggések alig kibogozhatóvá. Van egy kifejezésük, amit szívesen használnak: a Contestazione, azaz tiltakozás. Mindenki minden ellen tiltakozik. Tiltakoznak mindennek az áruba bocsátása ellen, a megvásárolható sajtó, az értékek devalválása ellen; sőt – láttam – a béke ellen.

Nem langyos korszak ez. A tiltakozás rányomja a bélyegét a képzőművészetre is. A tradícióktól való elszakadás ezer lépésének egyikeként. Ilyen élénk lehetett a légkör a húszas években vagy a barokk korban. A barokkot méltatlanul felületesen szoktuk tárgyalni. Megelégszünk néhány sémával, és nemigen nézünk utána a barokk forma- és térépítés rugóinak, melyek a kiszámított és megsejtett elemek összeszövődését tették lehetővé, és ebből rendkívüli eredmények születtek.

– Sokféle anyaggal, technikával dolgozol (faintarzia, színes üveg, márványmozaik, freskó) a festésen kívül.

– Az anyagot nem tartom önmagáért való szentségnek, eszköznek inkább. Sok mindenre lehet felhasználni. Törvényszerűségei, bár nagyon is léteznek, nem rögzíthetők előre, papíron, szabályokkal.

egyedülállóan egyéni munkák ezek. A fanyarság és az elegancia, a vaskos tektonika és a könnyedség párosul bennük. Várjuk az „asszszír kocsi" megígért társait.)

(1969)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MÁR 6

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Szilágyi Ilona grafikus

— SZILÁGYI ILONA grafikus kiállítását nyitják meg pénteken délután 5 órakor a Képcsarnok Vállalat békéscsabai üzletében. Megnyitót Gera Éva festőművész mond.

rányomta bélyegét a fel-
készülésre. A labdarúgók fegyelmével,
hozzáállásával nem volt

1972 SEP
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MŰVÉSZET
Budapest

Szilágyi Ildikó
1021

Szilágyi Ildikó: Ékszerek – Bijoux – Ювелирные изделия

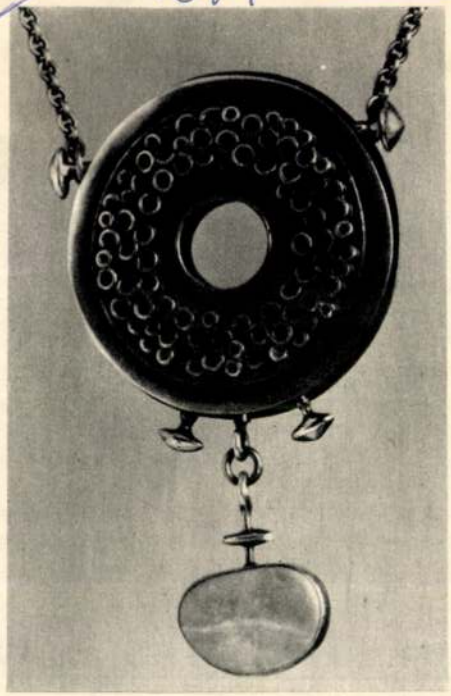

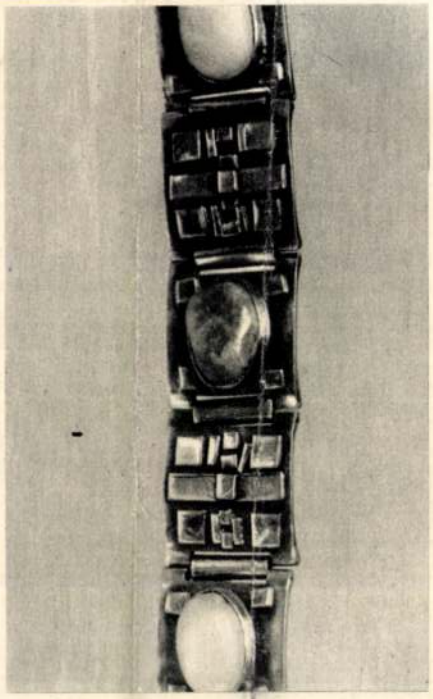

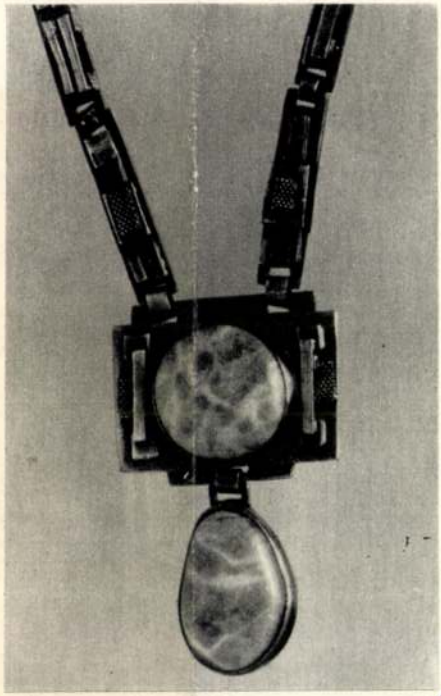

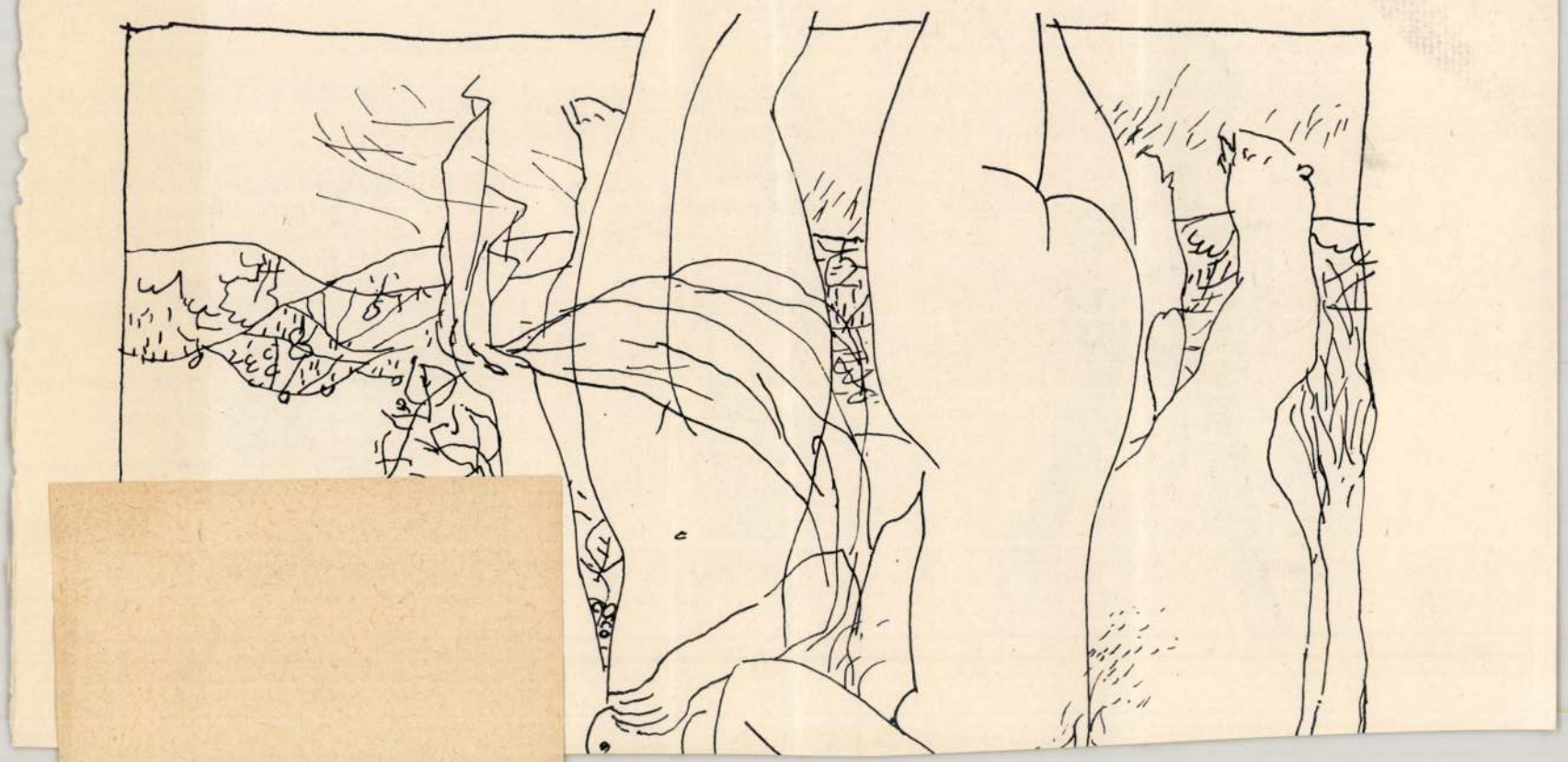

NÉPÚJSÁG

1969 MÁR 6
1021

A vásárlók vendégek is

Újabb kiállításra készülnek a Képcsarnok békéscsabai fiókjában

Az iparművészeti kisbútorok, kerámiák, dísztárgyak, faliszőnyegek hangulatos egységét kicsit megzavarja a rendezésre váró képek összevisszasága.

— Sajnos, kevés a helyünk — tárja szét mosolyogva a karját a Képcsarnok Vállalat békéscsabai fiókjának vezetője, Árus Tiborné. Valóban, mind a raktárhelyiség — mely egyben iroda is —, mind az elárusító- és bemutatótér, meglehetősen zsúfolt. Mindezek ellenére a Képcsarnok a csabaiak kedvenc vásárlóhelye. Állandó vevőközönsége meglehetősen nagyszámú. A vásárlók egyben vendégek, akik rendszeresen felkeresik az otthonos hangulatú üzletet, figyelemmel kísérik az újonnan érkezett árukat, s az időnként megrendelésre kerülő bútor- és képkiállítások állandó látogatói is.

— Ismét kiállításra készülünk — mutat a falhoz támasztott képekre a vezetőnő. — Március 7-én, pénteken 17 órakor Szilágyi Ilona mintegy 40 tájkép-akvarellje mutatkozik be a csabai közönségnek.

A hatvannégy éves művésznő küzdelmes, de színes életéről beszél.

— Húga, Szilágyi Jolán, aki szintén grafikus, Szamuely Tibor felesége volt. Szilágyi Ilona a Tanácsköztársaság bukása után emigrálni kényszerült. A moszkvai és a leningrádi főiskolán végezte tanulmányait. Szovjetunióbeli munkássága sikert és elismerést hozott számára, portrékkal, tájképekkel, munkaábrázolásokkal gyakorta szerepelt különböző kiállításokon.

Ardelean Jánosné, a Képcsarnok fiatal alkalmazottja a képeket rendezi — mutatja. A festmények lágy színei a természetet idézik; a látott világ reális képét adják. A tél dermedtsége érződik még a Tavasz című kép vén tölgyének barna kérgű törzsén, de a határ sugaras tiszta színei a tavasz frissét hirdetik. Az „Őszi séta" című festményen a jegenyék rozsdaarany, aligzöld színei viszont már a nyár múlását jelzik, a képről az ősz hideg kékje árad.

— Nehéz lehetett az újrakezdés — mondja a képek nézése közben Ardeleanné. — Ugyanis csak 1948-ban tért haza Magyarországra. Új környezetbe, alakuló világba. Bejárta az országot, ismerkedett a nem látott vagy elfeledett tájak sajátos arcával, színével, hangulatával.

S a bemutatásra kerülő művek, a táj és az ember harmóniája igazolják az itthon is fellelt nyugalmat.

— A kiállítások kicsit mindig megbomlasztják megszokott életünket — veszi át a szót ismét a vezetőnő. — Megérik azonban a fáradságot, mert a közönség találkozhat a vendégművészekkel a megyei festőkkel, s a megnyitó után kialakuló baráti beszélgetés, véleménycsere, vita mind a beszélgető partnerek számára, mind számunkra rendkívül hasznos és gyümölcsöző.

L. J.

A Békés megyei Mezőgazdasági Ellátó Vállalat, Békéscsaba, Szerdahelyi út, felvételre keres:

1 fő darukezelőt,

1 fő portás és éjjeliőrt

Jelentkezni lehet a vállalat Szerdahelyi úti központjában. Fizetés megegyezés szerint.

BM. AGROKER VÁLLALAT

A Dombegyházi Állami Gazdaság

azonnali belépéssel felvesz

gyakorlattal rendelkező

növénytermesztő agronómust,

lehetőleg főiskolai végzettséggel.
Fizetés végzettség és gyakorlattól függően, 3000 Ft felett is. Lakást biztosítani tudunk.
Egy fő traktoros brigádvezetőt, lehetőleg középiskolai végzettséggel és szakmai gyakorlattal. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés személyesen vagy írásban a gazdaság központjában.

Fokozza

tavasziárpa

Város a víz alatt?

Közel Nápoly partjaihoz a víz alatt márványszobrot találtak, amelyről az archeológusok megállapították, hogy körülbelül kétezer éves. Ugyanakkor feltételezték, hogy valahol lelőhelyéhez közel meg kell találni a szobor párját is. A jóslatok beváltak, és ezzel szóba jött, sőt feltételezése erősödött a tudósoknak, hogy ez a két szobor egy olyan villa bejáratát díszítette, amely egy egész lakónegyed része lehetett, és amely földrengés következtében került víz alá. Vannak, akik már olyan felfedezésről beszélnek, amely felér Pompei feltárásával. Ennek bizonyítására azonban még igen sok munkára van szükség.

Azonnal felveszünk

díszművakoló, műmárvány és gipsz-rabitz munkákhoz gyakorlott kőműveseket és segédmunkásokat.

Kellő begyakorlás után külföldi kiküldetés is lehetség...

Szilágyi Ilona

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festőművész

1979 MÁJ 2

PESTI MŰSOR

1021

Szilágyi Ilona műtermében

Bocskai út 16. „Szilágyi-ház". A kapu mellett *Szamuely Tibornénak, Szilágyi Jolánnak* az emléktáblája, melyen ez áll: *„... festőművész, a munkásmozgalom kiemelkedő harcosa..."*. Mindez húgára, a második emeleten lakó *Szilágyi Ilonára* is vonatkozik, aki már gyermekfejjel részt vett a munkásmozgalomban, így családjával együtt, tizennégy évesen emigrációba kényszerült. Néhány évi hányódás után a Szovjetunióban talált menedéket, ahol a moszkvai Képzőművészeti Főiskolán és a leningrádi Művészeti Akadémián, ösztöndíjas növendékként végezte tanulmányait a grafikai tanszéken. Majd évekig dolgozott különböző szovjet lapoknál mint grafikus, később képszerkesztő.

Szilágyi Ilona kiállítása Nagykanizsán, az Egri József teremben tekinthető meg: 1979. IV. 26-tól V. 10-ig.

— *Gyakran visszatérek a Szovjetunióba, amely második hazám. Baráti meghívásra minden évben két hónapot töltök többnyire Leningrád környékén. Kedvelem a Balti-tenger partján elterülő, közel tízholdas pihenőparkot, ahol a karcsú nyírfák, óriás fenyők, sejtelmes nagy erdők, markáns zöldjét, a sárga, kék, zöld, apró nyaralóházak teszik vidámmá. Ezt több képemen meg is örökítettem.*

A szuzdali aranykupolás templomok, a karéliai erdők, a komarovói nyaralók, a leningrádi nyírfás táj vázlatai, nyitott útikönyvként fekszenek előttünk, felidézve a csodás emlékeket. Ahogy a vízfestmények között lapozgatunk, egyre több számomra ismerős táj bukkan elő: Bakonybél, Duna-kanyar, Szilvásvárad, Lillafüred... Sóhajszerűek a *Bakonybél ősszel*, a *Duna-kanyar*, a *Szilvásvárad kora reggel* című képek, ahogy mondani szokás: „nem hasonlítanak" az eredeti tájakra. A fák, lankák, kicsiny házak, alig érezhető és mégis kikapcsolhatatlan szomorúsággal élnek a képen. Minden festményét a szeretet hatja át, teljes alázattal rendeli alá magát a látvány szépségének. Erdeinek sötét zugai meghittek számunkra, a réten sarjadó üde, zöld fűnek, s tarka virágoknak érezzük az illatát.

— *A tájban sohasem vagyok egyedül. Beszélgetünk, sőt néha úgy érzem, társakat is találok — a nézőben, aki majd később, ha már kész a kép, megáll előtte.*

Szilágyi Ilona fáradhatatlan garabonciásdiákként, kora tavasztól késő őszig, vázlatfüzettel, ecsettel járja a természetet, hogy megörökítve elénk varázsolja rejtett szépségeit.

— *Én a magam szerény eszközeivel szeretném felhívni mindenki figyelmét arra, hogy hazánkban milyen sok a szépség. Célul tűztem magam elé, hogy Magyarország valamennyi természeti szépségekben gazdag táját felkeresem, megörökítem.*

A hetvenöt éves művésznőnek ehhez az elhatározásához jó egészséget és sok erőt kívánunk.

P. V.

Orosz iparművészet a XIII–XIX. században

A *Nagytétényi Kastélymúzeumban* áprilistól szeptemberig látható az *Iparművészeti Múzeum* orosz gyűjteményéből válogatott kiállítás. A mintegy 150 darab műremek szemléletesen mutatja e két évszázad stílusváltozásait. Meglátjuk nyomait az archaikus keleti jellegnek, a nyugat-európai befolyásnak, de mindez sohasem tudta háttérbe szorítani a jellegzetes orosz művészeti tradíciót.

KÍNA MÚZEUM (VI., Gorkij fasor 12. Tel.: 423—916). Kínai porcelánművészet. Japán művészet. Kínai festészet (áll. kiáll.).

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Kossuth L. u. 39. Tel.: 278—017). Helytörténeti emlékek a XX. kerület múltjából — (áll. kiáll.). Iparművészeti kiállítás a Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója tiszteletére kiírt pályázat anyagából máj. 1-ig.

RÓMAI KŐTÁR (III., Szentendrei u. 139.). Szabadtéri szoborkiállítás.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI GYŰJTEMÉNY (VII., Kazinczy u. 21. Tel.: 220—472). Nyitva: kedd 10—16-ig, szerda 12—18 óráig.

A kiállítótermek programjából

A kiállítások 10—18 óráig látogathatók. Az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

Bartók Béla út 32. Galéria (XI., Bartók B. u. 32.). Barabás Márta festőművész, Körössény Tamás szobrászművész és Marosvári György festőművész kiállítása 27-től. Nyitva 14—19 óráig, szombat-vasárnap 10—19 óráig.

Csepel Galéria (XXI., Vasmunkás tér, Ifjúsági Klubház). Róna Emy grafikusművész könyvillusztrációinak kiállítása. Nyitva 13—19 óráig. (Hétfőn, 30-án zárva, 1-én, kedden nyitva!)

Csók István Galéria, Grafikai Terem (V., Váci utca 25.). Rékassy Csaba grafikusművész kiállítása. Nyitva 9.30—18 óráig, vasárnap, 29-én, hétfőn, 30-án és kedden, 1-én zárva.

Fényes Adolf Terem (VII., Rákóczi út 30.). Felsmann Tamás festőművész kiállítása. Hétfőn, 30-án és kedden, 1-én nyitva, szerdán, 2-án, csütörtökön, 3-án, pénteken 4-én zárva.

Ferencvárosi Pincetárlat (IX., Mester u. 5.). Hegedűs György fotós kiállítása. Nyitva du. 2—7-ig, hétfőn, 30-án, de. 10—12-ig és du. 2—7-ig, kedden, 1-én zárva.

Helikon Galéria (V., Eötvös L. u. 8.). Róna Emy grafikusművész kiállítása 29-ig.

Józsefvárosi Kiállítóterem (VIII., József krt. 70.). 1919 művészei. Emlékkiállítás a Tanácsköztársaság 60. évfordulójára. Hétfőn, 30-án nyitva, kedden, 1-én zárva!

Műcsarnak (Hősök tere). Ország Lili festőművész kiállítása. Bencze László festőművész kiállítása. Czeizing Lajos fotóművész kiállítása 27-től. Cs. Kovács László szobrászművész kiállítása 28-tól. Hétfőn, 30-án és kedden, 1-én (du. 2—6-ig) nyitva, szerdán, 2-án, csütörtökön, 3-án, pénteken, 4-én zárva!

Nagy Balogh János Kiállítóterem (XIX., Ady E. u. 57.). Kondor Béla festőművész kiállítása. Kedden, 1-én nyitva.

Stúdió Galéria (V., Bajcsy Zs. u. 52.). El Kazovszkij festőművész kiállítása. Nyitva 9.30—18 óráig, vasárnap, 29-én, hétfőn, 30-án és kedden, 1-én zárva.

Újpesti Mini Galéria (IV., Árpád u. 37.). Kovács Béla szobrászművész kiállítása 26-tól. Nyitva 16—20 óráig.

DUNAÚJVÁROS, Intercisa Múzeum. A Tanácsköztársaság Fejér megyében. — 27-től.

DUNAÚJVÁROS, Képcsarnok, bemutatóterem. Hegyi György festőművész kiállítása 3-ig.

GYÖR, Képcsarnok, bemutatóterem. Palitz József festőművész kiállítása 26-tól.

NAGYKANIZSA, Egry József Terem. Szilágyi Ilona festőművész kiállítása 26-tól.

NAGYKANIZSA, Hevesi Sándor Művelődési Központ. Baska József festőművész kiállítása.

NYÍREGYHÁZA, Benczúr Gyula Terem. Dobos Lajos festőművész kiállítása 3-ig.

PÉCS, Képcsarnok bemutatóterem. Sugár Gyula festőművész kiállítása 26-tól.

SZÉKESFEHÉRVÁR, Csók István Képtár. Gyermekrajzok.

SZENTENDRE
Ferenczy Múzeum (Marx tér 6.)
Kovács Margit Kerámiagyűjtemény (Vastagh Gy. u. 1.)
Czóbel Múzeum (Templom tér 1.)
Barcsay Jenő Gyűjtemény (Dumtsa J. u. 10.)
Kerényi Jenő Emlékmúzeum (Ady E. u. 5.)
Szentendrei Képtár (Marx tér 2—4.)
Népművészetek Háza (Rákóczi u. 1.)
Művésztelepi Galéria (Vöröshadsereg u. 51.)
Ónodi Béla festőművész kiállítása 29-ig.
Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Szabadságforrás). Felső-Tiszavidék tájegység. Református temető.

VÁC, Görög templom kiállítóterem. Bakos Ildikó szobrászművész kiállítása 27-től.

MÚZEUMI ELŐADÁSOK, HANGVERSENYEK

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Csütörtökön, 26-án, du. 4-kor: 1919-es plakát és nemzetközi művészet. Előadó: Aradi Nóra.

Hétfőn, 30-án, de. 11-kor: Reneszánsz kórusmuzsika. Közreműködik a Zalka Máté Katonai Főiskola Férfikara, vezényel: Mádi Szabó Katalin és a Sárisápi Művelődési Ház Bányász Kórusa, vezényel: Póczányi Mária.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Szombaton, 28-án, du. 2—5-ig: Filmvetítés a „B" épület előadótermében (Istenek születése, Egy érdekes múzeum, Hellasz istenei, Kemet istenei, Trójai háború).

Vasárnap, 29-én, de. 11-kor: Vasárnapi kórusmuzsika. Közreműködik a Balassagyarmati Városi Vegyeskar, vezényel: Ember Csaba.

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI MÚZEUM

Hétfő kivételével, mindennap de. 11-kor, du. 2-kor és 4-kor: Mindenkihez! címmel az Interpress multiviziós műsora a Magyar Tanácsköztársaság 60. évfordulója tiszteletére.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Csütörtökön, 26-án, du. 3-kor: Műelemzés gyermekeknek.

Vasárnap, 29-én, de. 10-kor: Németalföldi festészet. Tárlatvezető: Póta Katalin.

MAGYAR NEMZET
Sajtófigyelő
NÉPSZAVA
Szilágyi Ilona
1980 MÁR 22

1021

Szilágyi Ilona: Szamarkandi mecsetek

ezt mi sem bi
jobban, mint a kö
tény: *Giuseppe V*
bővítette balett-
kel — külön a fr
előadások számár
olyan operáját (I
dok, Trubadúr,
vecsernye, Macbe
Carlos, Otello) amelyek-
nek itáliai bemutatóin
nyoma sem volt — még

kedvvel muzsikálnak.

Húzzák a balettcipőtalp
alá valót...

LADY „N"

Ha valamely táncdal az előzetes zsürizésen „szívdöglesztőnek" minősül, valaki biztosan megjegyzi mindig: *no, ebből is nagy Korda-szám lesz!*

E megjegyzés sohasem mentes a gunyoros felhangtól — és éppen ezért nagyon-nagyon igazságtalan. A szívettépő számok előadásához szükséges áradó éneklést slágereink megszólaltatói közül ugyanis legjobban dukálni. „Rá osztanak" hát minden ilyen számot. Neki ugyanis hatalmas hangja van. És tud is vele bánni.

Zömmel csak cincogó — és éppen ezért mikrofonjaikba kétségbeesetten kapaszkodó — táncdalénekeseink közül talán ő az egyetlen, aki még az operaszínpadon sem vallana szégyent.

Fogadjuk hát jó szívvel legújabb lemezét.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 9

NÉPSZAVA

Szilágyi Ilona

1021

Az eredmény
kék lehetnek.
esztendei búza
lag *a tiszaföld*
Téeszben volt
sabb, Szolnok
daságai között.
pa-termelésben pedig az
ország tíz. legjobb eredmény elért gazdaságai közé tartoznak. Az egy tehénre jutó átlagos évi tejtermelés meghaladta az elmúlt évben az ötezer litert.

— Most már mindinkább az lesz a kérdés a *„mennyit termelünk"* mellett, hogy: *mennyiért állítjuk elő az elért mennyiséget a legjobb minőségben.* Ismerjük a lehe-

Saját életéről, a vele eltelt emberöltőről kértem a vallomást, arról szeretem volna hallani, hogyan jutott el a közösség szeretetét megőrzőn az egykori cselédgyerek a legmagasabb kitüntetésig, az Állami díjig — amit az elsők között kapott meg —, milyen életút áll mögötte, milyen vágyak előtte, ám a közösségi embernek éppen az az egyik ismérve, hogy magáról szűkszavúan, az őt körülvevő kö-

Szilágyi Ilona: Szamarkand

SAJTÓFIGYELŐ

APEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 AUG 2

NÉPSZAVA

Szilágyi Ilona festő

1021

Ilona: Dunakanyar

szépség, hogy
kéri fel.

A nyitótá
túl vannak a
lement a pa
ringő is, mos
rakoznak, kis
mutató a pa
hányan az ö
nevezett apr
ülnek, beszél
panaszkodnak
nulnak, itt é
gukat. A kétszárnyú ajtó függönyét belibbenti a szél, most veszem csak észre, itt fojtó a hőség.

A főrendező szalad el mellettem, egy pillanatra kettesben maradunk a lépcsőfordulóban, most látszik, hogy fáradt, talán gondterhelt is, szemében megtörik a fény. Hangos társaság közeleg, már mosolyog, ar-

kinyílt ösmik szeme a világra, a határokon is túlra, amikor itt, Balatonfüreden az arisztokrácia nagyvonalú bált rendezett Szentgyörgyi Horváth Anna névnapjának tiszteletére. Petőfi kéteszten-dős volt akkor, de néhány reformkori nagyság — például Kölcsey — akár itt is lehetett volna azóta a másfé
ban vol

nek iga
a Mar
bellába
lön éj
de ki
egy év
Az á
nek, a
száz f
vigassá
tale

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Ilona grafikus

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969. FEB. 5.

Kiállítás a Képcsarnokban

Békéscsabán, a Képcsarnok Vállalat kiállítótermeiben márc. 7-én újabb kiállítást nyitnak. Ezúttal Szilágyi Ilona grafikusművész akvarelljeit és gyapch-képeit láthatják majd az érdeklődők. Szilágyi Ilona a Moszkvai Képzőművészeti Főiskolán és a Leningrádi Művészeti Akadémián végzett, kedveli a tájképfestészetet.

Békéscsabán bemutatott alkotásai is a táj szépségeit, a természet szeretetét tükrözik.

1021

Jelentkezni lehet írásban va
Osztályán, Békéscsaba, Józs

ót! Emellett tiszta

S 21 KÖZÖTT A

vegytisztító szalonban

(BÉKÉSCSABA, LENIN U. 7.) TISZTÍTTATJA RUHÁIT.

Mi
Te
2

Másodszor mutatkozik be önálló kiállításával a Derkovits teremben Szilágyi Ilona grafikusművész, mint a tájképfestészet finom lírikus művelője.

Szilágyi Ilona tanulmányait a Szovjetunióban, a moszkvai Képzőművészeti Főiskolán és a leningrádi Művészeti Akadémián folytatta. Tanárai neves grafikusművészek voltak, Moszkvában N. N. Kuprejanov, Leningrádban K. J. Rudakov és L. G. Brodati.
Főiskolai tanulmányainak elvégzése utás évekig dolgozott különböző szovjet lapoknál, mint képszerkesztő.

A második világháború eseményei megszakították művészi munkásságát és miután visszatért Magyarországra, ismét súlyos nehézségekkel kellett megküzdenie. Idehaza is képszerkesztői állást vállalt.

Az elmúlt évek már meghozták a nyugodt művészi munka lehetőségét, és így kerülhetett sor a második önálló kiállításra is.
Ez alkalommal főleg akvarellt, gouche és ceruzarajz tájképeket állít ki.

Szenvedélyesen szereti a természetet, bejárja az ország legkülönbözőbb vidékeit. Hosszú időt tölt a Dunakanyar, Nagymaros, Szilvásvárad, Hámor, Tarcal környékén, hogy megelevenítse a hazai tájakat. De külföldi útjairól is vázlatokkal tér haza.

Műveiben az ember és a táj ritmusát közérthetően, reálisan akarja ábrázolni, hogy ezáltal közelebb hozza a képzőművészet megértését azokhoz, akiknek szánja műveit. Törekvése, hogy megismertesse és megszerettesse hazánk természeti szépségeit, megmutassa helyi jellegzetességeit.

Ennek tudatában tart kapcsolatot különböző állami gazdaságokkal és azok dolgozóival.

Ez a kiállítás az elmúlt öt év munkásságából mutat be műveket. Szilágyi Ilona lírai, bensőséges képeivel örömet, derűt visz be a dolgozók otthonaiba.

G. É.

KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Napsütés	gouche	59x41 cm
2.	Házak a gesztenyés szélén	„	59x41 „
3.	Őszi színek	„	59x41 „
4.	Tavaszi virágzás	„	59x41 „
5.	Tavasz	„	59x41 „
6.	Gesztenyésben tavasszal	„	59x41 „
7.	Hajóállomás Gizella-telepen	„	59x41 „
8.	Tavaszi színek	„	59x41 „
9.	Ősz Lepence völgyében	„	59x41 „
10.	Dunai táj	„	59x41 „
11.	Tavasz	„	59x41 „
12.	Lepencei táj	„	59x41 „
13.	Gesztenyés	„	59x41 „
14.	Hámori táj	„	34x49 „
15.	Szilvásváradi táj	„	34x49 „
16.	Haltenyészet Szalajkán	„	34x49 „
17.	Vízesés Szalajkán	„	34x49 „
18.	Szilvásvárad	„	34x49 „
19.	Napsütés Szalajkán	„	34x49 „
20.	Visegrádi táj	„	34x49 „
21.	Koratavasz	„	34x49 „
22.	Őszi napsütés	„	34x49 „
23.	Ősszel a Duna mellett	„	34x49 „
24.	A Tihanyi Múzeum	„	34x49 „
25.	Őszi színek	„	34x49 „
26.	Őszi betakarítás	„	34x49 „
27.	Ősz a Dunán	„	34x49 „
28.	Hámori táj	„	34x49 „
29.	Este a Dunán	„	29x41 „
30.	Nagymarosi táj	„	29x41 „
31.	Pihenő a Parádi-parkban	„	33x38 „
32.	Tavasz	„	33x38 „
33.	Hámor	„	34x49 „
34.	Vén fűzfa a Duna-parton	„	34x49 „
35.	Tavasszal Nagymaroson	„	34x49 „
36.	Visegrádi Duna-parton	„	34x49 „
37.	Fák az árvízben	„	29x41 „
38.	Őszi napsütés Tarcalon	„	29x41 „
39.	Árvíz I.	„	39x49 „
40.	Árvíz II.	„	39x49 „

ÚTI JEGYZETEK

41. A Kreml falánál Moszkva, Szovjetunió, színes ceruza 29x41 cm
42. A Kreml falánál Moszkva, Szovjetunió, színes ceruza 29x41 „
43. Vörös tér Moszkva, Szovjetunió színes ceruza 29x41 „
44. Tátralomnic, Csehszlovákia gouche 29x41 „
45. Tátralomnic, Csehszlovákia gouche 29x41 „
46. Csonka tó, Csehszlovákia gouche 29x41 „
47. Sozopól, Bulgária színes ceruza 29x41 „
48. Sozopól, Bulgária színes ceruza 29x41 „
49. Sozopóli művésztelep színes ceruza 29x41 „
50. Piros csíkos csónak Sozopólban, Bulgária színes cer. 29x41 „

Felelős kiadó: Köteles István 66-10 450 db — FMNYV dunaújvárosi telepe 4326

KÉPCSARNOK DERKOVITS TERME
Budapest, VI., Lenin krt. 63.

SZILÁGYI ILONA

festőművész kiállítása

1966. november 19-től december 3-ig

MÁJ 9

1021

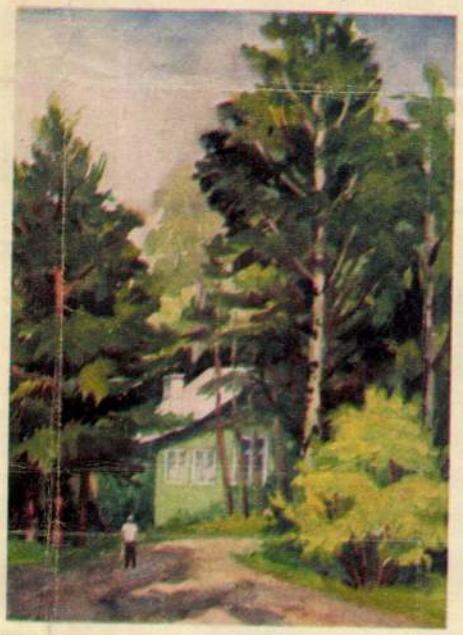

Látogatóban Szilágyi Ilonánál

A meghívó sajnos fekete-fehér nyomással készült. A meghívó, amely Szilágyi Ilona legújabb, május 10-ig nyitva tartó kiállítására invitál a nagykanizsai Egry József-terembe. Fekete-fehérben ugyanis nem érvényesül az a színgazdagság, az a beleérzőkészség és kifejezőerő, amely Szilágyi Ilona képeinek legfőbb jellemzője.

Az ablak alatt virágzó gyümölcsfák, a vázában virág. Április van — s a festőnő ezekben a napokban ünnepelte hetvenötödik születésnapját. De ebből a hetvenöt évből csak negyvenhét évet töltött Magyarországon: tizenhat évesen kényszerült emigrációba, csak 1948-ban térhetett haza.

— Tanulmányaimat is külföldön végeztem — veszi át a szót Szilágyi Ilona. — Bécsben az ugyancsak emigránsként ott élő Uitz, Kassák, Bortnyik nézték meg első kísérleteimet, biztattak, láttak el tanácsokkal; Berlinben Moholy-Nagy ajánlott be egy ottani tanárhoz. S aztán négy évig Moszkvában jártam a Képzőművészeti Akadémiára, az ötödik évet pedig Leningrádban végeztem.

— 1920-ban hagyta el Magyarországot; mi volt az emigráció közvetlen oka?

— Nővérem, Szilágyi Jolán Szamuely Tibor felesége volt. A Tanácsköztársaság bukása után harminckét házkutatást tartottak nálunk, valamennyiünket többször letartóztattak, külön-külön, majd egyszer együtt az egész családot. Engem Lukács György és Komját Aladár külföldön publikált cikkei és az osztrák Szociáldemokrata Párt közbenjárására engedtek szabadon: nemzetközi összefogásra volt szükség ahhoz, hogy tizenhat éves iskolásként ne kelljen hosszú börtönbüntetést szenvednem. Így kerültem hamis útlevéllel külföldre.

— Milyen emléket őriz Szamuely Tiborról?

— Én a Tanácsköztársaság idején kórházban feküdtem; Tibor rengeteg elfoglaltsága közepette többször is meglátogatott, ajándékot hozott. Ezért aztán augusztus elsején, a Tanácsköztársaság bukása után rögvest ki is tettek a kórházból...

— Az emigrációból való hazatérése után hogyan alakult itthoni élete?

— Úgy érzem, életem első felének hányattatásai ellenére is szerencsésnek mondhatom magam. Itthon minden segítséget megkaptam, hogy a festészetnek szentelhessem magam. Szép számban kaptam kiállítási lehetőséget: a Derkovits-teremben többször is, s ezenkívül Békéscsabán, Salgótarjánban, Szekszárdon és most Nagykanizsán.

— A meghívó akvarell-kiállításról ír; miért vonzódik ehhez a kifejezésmódhoz?

— Az én műtermem a természet. Főleg a szabadban festek, tájakat örökítek meg. Gyakran töltök hosszabb időt falun, állami gazdaságokban, és elkészült munkáimat ugyanott ki is állítom. Ilyenkor mindig nagy öröm, ha nemcsak a gazdaság vásárol képeimből, hanem az ott dolgozók is megvesznek egy-egy munkát. Mert ilyenkor érzem azt, hogy sikerült valami számukra lényeges mondanivalót kifejeznem.

B. M

Fotó: Horváth Dávid

KULTÚRA

1979. MÁJUS 5-ÉN LETT VOLNA HETVENÉVES RADNÓTI MIKLÓS.

Költőnek lenni mindig sorsvállalást jelentett Magyarországon. Nem olymódon persze, mint a hírhedt olajnyomaton, amelyen Petőfi haldokolva, vérével írta a porba az „Édes Hazám"at. A cselekvést helyettesítő, egykori hazug legendákat már rég kilúgozta a történelem a valaha félrevezetett agyakból. Mert Petőfi ugyan szemtanúja volt Segesvárnak, de halálát meg nem örökíthette – a szeme tükrében alvadt élményt magával vitte a sírba.

Utódai közül Radnóti Miklós volt, aki úgy vállalta utolsó napjáig a régóta sejtett, rámért sorsot, hogy – lám, milyen romantikus a valóság! – a sírból is tanúságot tett a soha nem feledhető embertelenségről.

Ha ezeket a teteme mellett talált – s ma már világirodalommá lett – utolsó verseket olvasom vagy hallom, újra és újra megfogalmazódik bennem: íme, az igazi hősiesség. Mert itt aztán nem volt mód a férfias kiállásra, szavak és mozdulatok pátoszára. Itt egyetlen dolgot lehetett cselekedni: a túlélés reménye nélkül is túlélni.

Hogy miért tartom e csendes, tűnődő, érzékeny embert hősebbnek némelyik robusztus szobornál? Mert úgyszólván mindenkit fölülmúlt erkölcsi erőben. Ereje fogytán, a semmi partján lézengve is tette, amit tennie adatott: a művészet erejével lett úrrá a személyes pusztuláson. Mert nem frázist mondunk, ha megállapítjuk: fegyverrel a kézben esett el.
Az ő fegyvere ugyanis nem hatástalanítható semmiféle tűzszerész által: ma ugyanúgy öli a rosszat, mint harmincöt éve. Akkor emlékezünk rá a leghívebben, ha újra meg újra átgondoljuk sorsát – s ha írásait újra meg újra elolvassuk.

(thgy)

Hetedik ecloga

Látod-e, esteledik s a nagyadóval beszegő, vad
tűzgyűrű, barak of lebegő, felnyúlva az ég.
Rabságunk keservét elsenyvesztő a lassú tekintet
s csak az éh, csak az sír, az tudja a drót fenyítését.
Látod-e drága, a képzelet itt, az is így szabadul csak,
megtörelt testünket az álom, a szép szabadító
oldja fel s a fogolytábor határai tűnnek ekkor.
Rongyosan s kopaszon, horkolva repülnek a foglyok,
szíbia vak telejéről búvó otthoni tájra.
Búvó otthoni táj! Ó, megvan-e még az az otthon?
Bomba sem ütött talán? s vár, mint annakor bevonultunk?
És aki jobbra nyújtóz, aki balra lenn, határt-e?
Mondd, van-e ott hova még, ahol ütik e határokat is?

A költő nyilatkozik

ORSZÁG-VILÁG 20

IRODALOM A MOSZKVAI OLIMPIÁN

Robert Rozsgyesztvenszkij, a népszerű költő új oldaláról mutatkozik be: ő a Szovjet Írószövetség azon bizottságának elnöke, amely együttműködik az 1980-as nyári játékok szervezőivel. Így hát olimpiai „tisztségviselőként" adott interjút a Komszomolszkaja Pravdának.

— Ön egyszer azt mondta, hogy minden versengés közül a sportverseny a legjobb. Hogyan tükröződik a sport a szovjet írók műveiben?

— Mindig is nagy figyelemmel kísértük a sporteseményeket. Több mint két évvel ezelőtt pedig az írószövetség létrehozta azt a bizottságot, amelynek elnöke vagyok. A Fizkultura i szport (Testnevelés és sport) kiadó Staféta címmel gyűjteményes kötetet jelentet meg. Százszázalékosan „sportos" lesz. Egyrészt olyan prózai alkotások és versek kerülnek bele, amelyek a sportról szólnak, másrészt olyan cikkeket közöl, amelyek a képzőművészek, a filmesek, az írók munkásságában fellelhető sportmotívumokat elemzik.

— Több országos pályázatot hirdettünk meg. Olimpiai témájú, ihletésű dalokkal, novellákkal, versekkel lehet „nevezni" ezekre a versenyekre. A moszkvai irodalmárok gyakori vendégek az olimpiai építkezéseken. A létesítmények építőit dedikált művekből álló kiskönyvtárral szeretnénk megajándékozni; most folyik a könyvek összegyűjtése. Ugyanilyen kiskönyvtárakat küldünk azokba a stadionokba, amelyekben a szovjet sportolók készülnek fel a játékokra.

— A Szovjetunió Kulturális Minisztériuma és az olimpia szervező bizottsága már elfogadta a játékok kulturális programjának tervét. Országunk irodalmát maguk a szerzők fogják bemutatni... Moszkvában, Tallinnban, Lennigrádban, Kijevben és Minszkben, tehát az olimpia valamennyi színhelyén sok száz író-olvasó találkozót szervezünk. Moszkvában, az Oktyabr filmszínházban 1980. július 22-én költői estet tartunk. Az olimpiai faluban július 30-án Komszomol-díjas fiatal költők és zeneszerzők találkoznak a világ élsportolóival. A költészet nagyszabású ünnepét tervezzük a Szokolnyiki park szabadtéri színpadán. A főváros több múzeumában irodalmunkat bemutató kiállítások nyílnak: „Majakovszkij bejárja a világot", „Puskin világhíre" és hasonlók.

— És mit várhatnak Öntől a költészet és a sport kedvelői?

— Üdvözöljük Moszkvában! címmel verset írtam, amelyet Georgij Movszeszjan zenésített meg. Hamarosan elhangzik a rádióban. Az olimpiáig van még néhány tervem...

—zdy

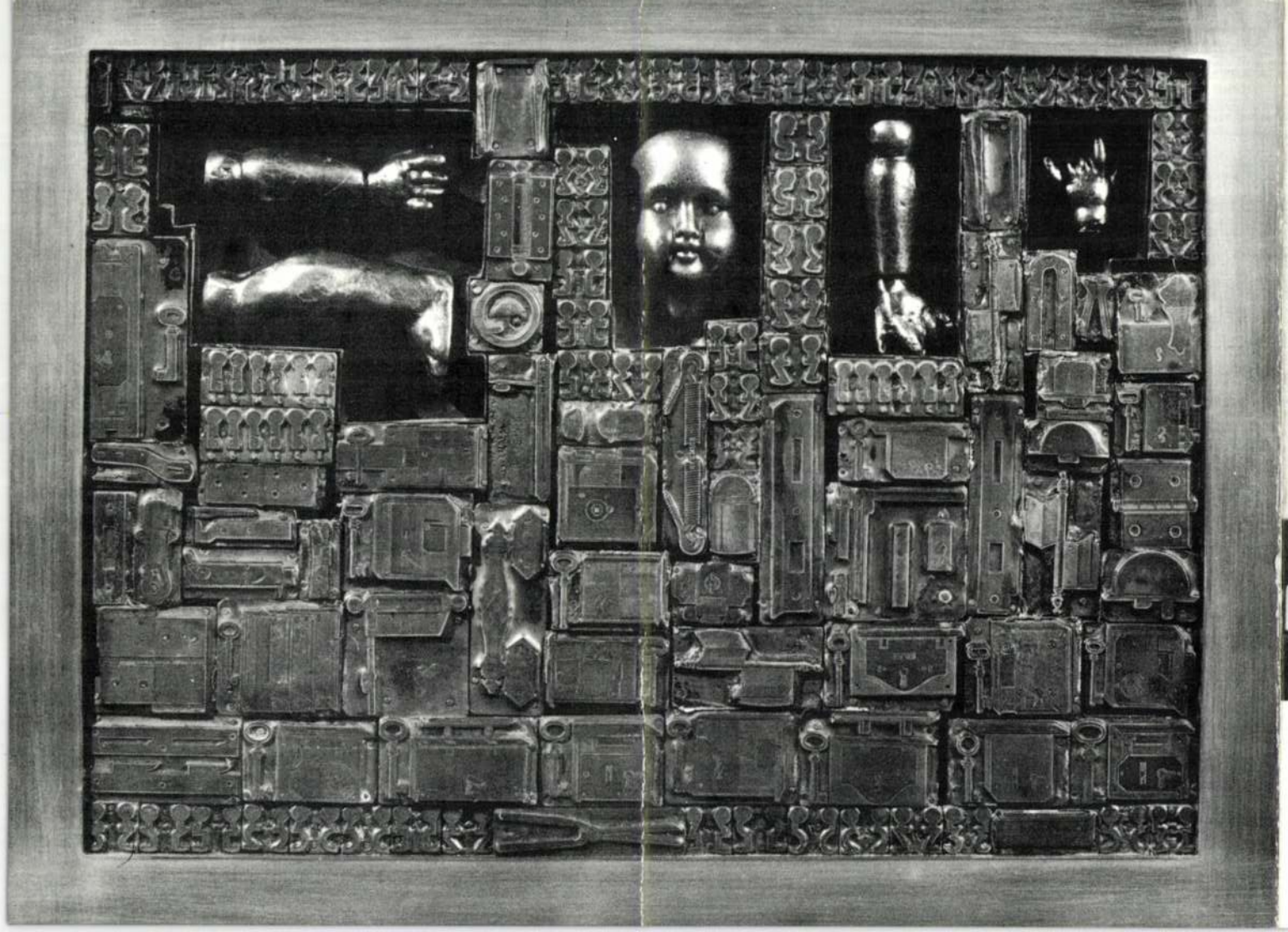

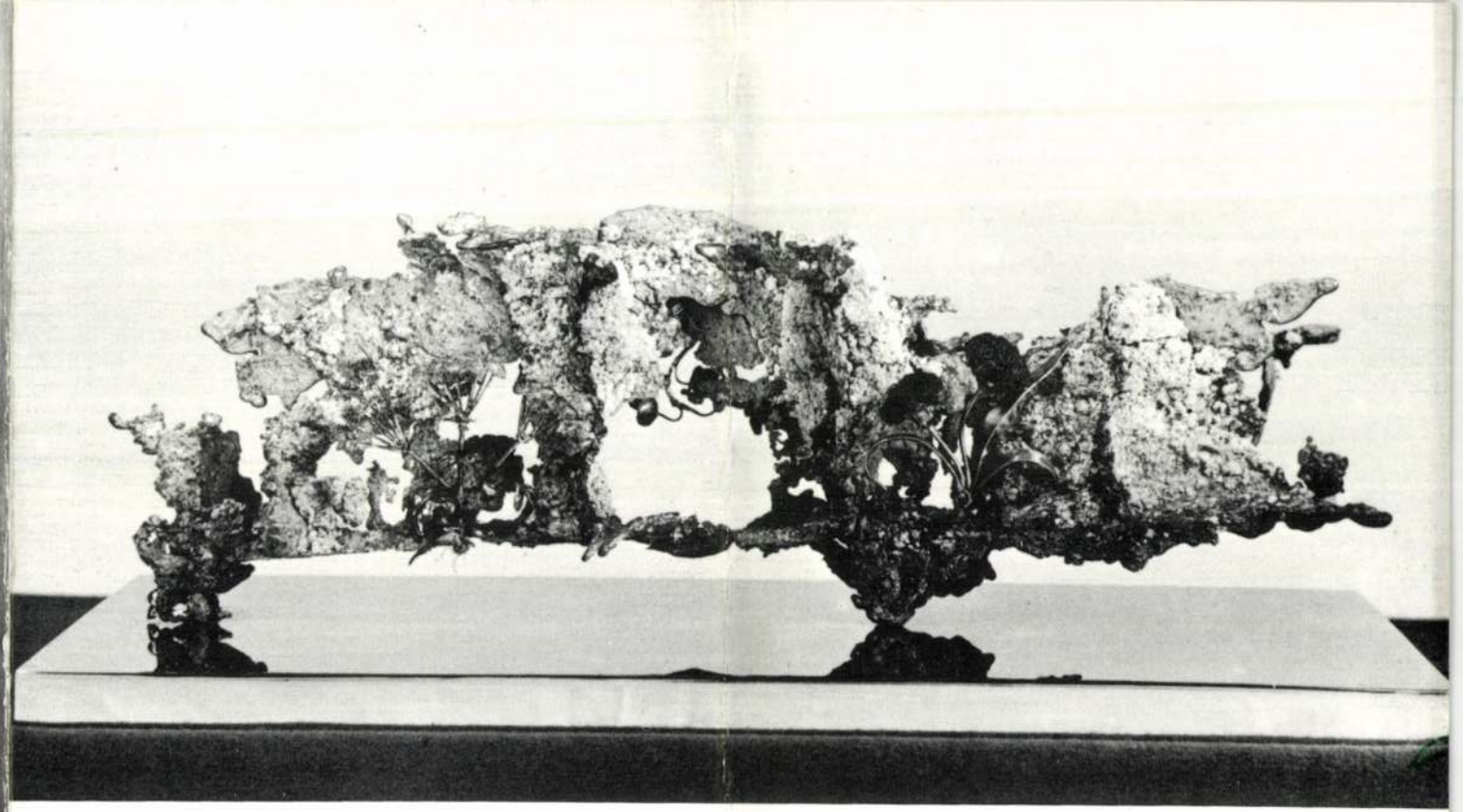

SZILÁGYI ILDIKÓ

SZILÁGYI ILDIKÓ Budapesten 1939-ben született. Az Iparművészeti Főiskola ötvös tanszakán 1969-ben végzett. Dolgozott az Állami Pénzverőben, tanított szakiskolában. 1962 óta dolgozik az Iparművészeti Vállalatnak.

Egyéni kiállítások: 1968. Budapest, 1970. Kisújszállás, 1971. Miskolc, 1972. Balassagyarmat, 1973. Jászberény, 1974. Budapest, 1975. Esztergom, 1976. Nyíregyháza, Dunaújváros, 1977. Magyarnándor, Kecskemét, 1978. Bajna, Esztergom, 1981. Hamburg, 1982. Budapest, Paál László terem, Budavári Iparművészeti Bolt, 1983. Tata, Dorog, 1984. Szeged, Móra Ferenc Múzeum.

Csoportos kiállítások: 1966. Budapest, 1967. Budapest, 1968. Bukarest, Bécs, 1969. Kairó, Rotenburg, Moszkva, 1969. Stuttgart, 1970. Minszk, Varsó, Nottingham, 1972. Budapest, 1973. Jablonec, 1974. Erfurt, 1975. Budapest, 1976. Miskolc, 1980. Budapest, 1981. Budapest, Miskolc.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

SZILÁGYI ILDIKÓ

ÖTVÖSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. SZEPTEMBER 20-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

SZÉKELY ANDRÁS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
1984. SZEPTEMBER 20–29.

KÉPCSARNOK

MEDGYESSY TEREM
DEBRECEN, VÖRÖS HADSEREG U. 31.

F. k.: Köteles István — 84-1466 GENERALART Dorogi Ny

SZILÁGYI ILDIKÓ

„Modern zenei bemutatóra"
bronz-vörösréz

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ

1987. ÁPRILIS 2–15.

ARTUNION KIADÓ ÉS NYOMDA IRODA FK.: KÖTELES ISTVÁN

: 1966., 1967. Budapest, 1968. Bukarest, Bécs, 1969. Kairó, Rotenburg, tgart, 1970. Minszk, Varsó, Nottingham, 1972. Budapest, 1973. Jablonec, Budapest, 1976. Miskolc, 1980. Budapest, 1981. Budapest, Miskolc, 1985. amburg.

„A festés számomra örökös szellemi kötéltáncot jelent a fikció és a realitás, a szép és a rút között.
A mese mindig csak kifejezési forma, hogy annak segítségével minél több ember számára érthetően beszéljek a máról és mondjak véleményt a világról."

Galambos Tamás

SZILÁGYI ILDIKÓ
GALAMBOS TAMÁS

SZILÁGYI ILDIKÓ

Budapesten, 1939-ben született. Az Iparművészeti Főiskola ötvös tanszakán 1962-ben végzett. Dolgozott az Állami Pénzverőben, tanított szakiskolában.
1962 óta dolgozik az Iparművészeti Vállalatnak.
A forma és a funkció egységének kutatása teszi izgalmassá Szilágyi Ildikó edényeit. Tárgyain mindenütt nyomon követhetjük a míves megmunkálás, az anyaggal való bensőséges kapcsolat nyomait.
Nosztalgiánk visszhangzik itt, letűnt kort idéz meg előttünk néhány tárgyi utalással egy erőteljes művészegyéniség. Úgy érezhetjük, a tárgyakban egyszerre van jelen a kedves, nosztalgikus hangulat és egy csipetnyi fintor is: igazi modern műalkotások ezek.

Egyéni kiállítások: 1968. Budapest, 1970. Kisújszállás, 1971. Miskolc, 1972. Balassagyarmat, 1973. Jászberény, 1974. Budapest, 1975. Esztergom, 1976. Nyíregyháza, Dunaújváros, 1977. Magyarnándor, Kecskemét, 1978. Bajna, Esztergom, 1981. Hamburg, 1982. Budapest, Paál László Terem, Budavári Iparművészeti Bolt, 1983. Tata, Dorog, 1984. Szeged, Móra Ferenc Múzeum, Debrecen, Medgyessy Terem, Hamburg, Budapest, 1985 Bicske, 1986. Hamburg, Celldömölk, Soroksár.

Csoportos kiállítások
Moszkva, 1969. Stut
1974. Erfurt, 1975.
Budapest, 1986. H

1984 OKT 13

KELET-MAGYARORSZÁG

1021

A kettősség egysége

Szilágyi Ildikó ötvöstárgyai

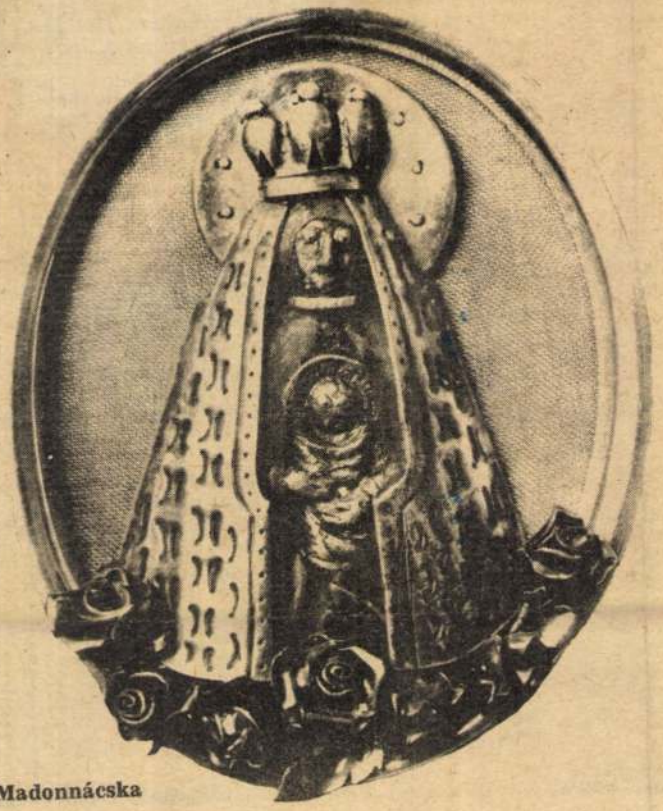

Madonnácska

Szilágyi Ildikó 1969 óta dolgozik ötvösként. Addig az Iparművészeti Főiskola hallgatója, Borsos Miklós tanítványa volt. A belső indíték előzménye csatolódik édesanyjához, Vágó Jolánhoz, akinek rejtőző festői képességei 67 éves korában bontakoztak ki. Az egész család művészetre készül, művészetet teremt. Férje, Galambos Tamás festőművész, tizenéves Tomi fia ígéretesen hegedül.

Szilágyi Ildikó munkásságát ismeri és szereti szinte az egész ország. Ezt túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hiszen az elmúlt másfél évtizedben bronz-, réztárgyait bemutatták Kisújszálláson, Miskolcon, Balassagyarmaton, Jászberényben, Esztergomban, Dunaújvárosban, Szegeden, Tatán, Dorogon, s most, 1984 szeptemberében Debrecenben. Kivételes tehetsége, nagy munkabírása és szakmai megalapozottsága jellemzi munkáit. Ötvöstárgyai eljutottak a hazai táj szinte minden részébe. E népszerűséget külföldi sikerei hitelesítik. Fantáziáját, sokoldalúságát méltányolták Hamburgban, Kairóban, Bécsben, Moszkvában, Stuttgartban, Nottinghamban, Jablonecben, Erfurtban. Mindenütt megcsodálták rézből kalapált ékszereit, kelyheit, talpas vázáit, cizellált hamutálait, tulipános függőit, kaviccsal bélelt karkötőit, türkizes nyakékeit.

Szilágyi Ildikó alkotásaival túllép az ötvösség keretein és lényegében a szobrászatot érinti, újítja eredeti mesterségével. Ez a kettősség munkásságának egysége. Nosztalgiája nem témaválasztás, hanem megélt sors. Így emlékezik Sirató szekrénnyel édesanyjára, így jeleníti meg hegedűváltozataival Bartók, Kurtág és Paganini világát.

a huncut, csibészes mosoly ott marad arcán egészen búcsunk utolsó órájáig. — Nyugdíjas lettem immár négy esztendeje.

— Nyugdíjas? Negyvennyolc évesen!!!

— Aki majdnem harminc esztendőt tölt el táncosként a színpadon, hidd el, megérdemli már ilyen korban is a nyugdíjat. Ami persze nem azt jelenti, hogy nyugdíjasként is kell élni. Most végre kiélhetem a fa iránti szenvedélyemet, s van időm a táncokat nemcsak előadni, de gyűjteni is.

— Melyik a kedvenc tereped?

— Hát melyik lenne? Szatmár! De ne mondd még egyszer azt, hogy terep, mert az nekem a hazám, az édesanyám földje. Melyről *Kaffka Margiton* át *Czine Miskáig* annyian, s oly szépen írtak már...!

— Ti földiek itt Pesten találkoztok néha?

— Számon tartjuk a másikat. S a jó barátok itt is megtalálják egymást. Én például a múltkor vittem egy szépen faragott citerát Czine Miskának, szegény nézett is rám, hogy mihez kezdjen ő most evvel a szerszámmal. De megígértem neki, hát elkészítettem. Van már annak nyolc éve is, tán, hogy előadást tartott a meghívásomra a népi együttesnél a magyarságról, a népiségről, de hát nem volt pénzünk, vagy száz forintot tudtunk volna fizetni. Akkor ígértem neki: ne félj Miskám, faragok én neked egy citerát. Eljátszhatod majd rajta az apád nótáját. Hát most jutottam el odáig, hogy elvittem neki, s úgy, de úgy örült: nem feledte cimborája nyolc éve tett ígéretét!

Hallgatom Erdélyi Tibort, s közben gyönyörködöm a kis lakásban. Pedig így, első

víkendház
erre a vit
készítette
csak kifut
dolgom m
táncegyütt
ba, meg h
tom a régi
dulataikat.

Szóval a
hamisítatl
Szilkék, d
várral, bef
parketta n
ott az a
vész mintl
kerékgyárt
fehér, s csak egyetlen kép rajta, még 1950-ből. Nem is kép az, hanem egy oklevél, házigazdánk dicséretes szakmunkás-bizonyítványa. Tehetne ő pedig a falra más képeket is, például a napokban Japánból érkezetteket. Halomnyi színes fotó, a parkett közepén Erdélyi Tibor, körötte tucatnyi japán fiatal. Tízezer kilométerre Magyarországtól próbálják az ecsedi verbunkot.

— Ötödször voltunk már kint a feleségemmel, istenemre mondom, nem dicsekszem: alig akartak bennünket hazaereszteni. De nem is ez a fontos, gyere csak, nézzük meg a kertet. A szőlőt, amit az édesanyám udvaráról hoztam. Már terem, lehet szemelgetni.

Ülünk egy kövön, kóstolgatjuk a fehér izabellát, s diót törünk, csak úgy két tenyerünkkel. Lent a völgyben zúg, morajlik a város. Mi meg a szülőföldről, Uszkáról, Szatmárról beszélünk. Mintha csak otthon lennénk, egy vén kertben, az öreg diófák alatt.

Balogh Géza

lusban
megfigy
kával. é
ni azok
fejtések
ket, am
Agnes
mi ..ka
azok is.
talán n
ket. Te
alapvet
kifejezé
tisztába
sük, az
dések
válaszo
olvasóit
Szánd
esemén
zös, els
tani je
tánc sz
történe
a két
táncot
Bethlen
ségű tu
és ugor
énekesr
Szoka
erőszak

SZILÁGYI ILDIKÓ, Budapest, 1939. Ötvös-iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1961-ben. **Kiállításai:** 1968. Budapest; 1970. Kisújszállás; 1971. Miskolc; 1972. Balassagyarmat; 1973. Jászberény; 1975. Esztergom; 1976. Nyíregyháza, Dunaújváros; 1977. Nagynándor; 1978. Kecskemét, Bajna; 1980. Esztergom; 1982. Hamburg, Budapest; 1983. Tata, Dorog; 1984. Szeged, Debrecen. **Csoportos kiállítások:** Bukarest, Budapest, Bécs, Kairó, Rothemburg, Moszkva, Stuttgart, Minszk, Varsó, Nottingham, Jablonec, Erfurt, Miskolc. **Közgyűjteményben levő munkái:** Az Iparművészeti Múzeumban. **Kiállított munkái:** Kokilla baba, bronz relief; 40 év – vörösréz relief.

ZIDARICS ILONA, Pécs, 1952. Ötvös-iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1976-ban. **Kiállításai:** 1976-tól minden iparművészeti és zománckiállításon részt vesz. **Díjai:** 1976. Ötvös és Fémműves Quadriennálén Miskolc város díja; 1976. Ezüstgerely pályadíj I. díj. **Jelentősebb munkái:** Veszprém Filmszínház: zománcozott klímatorony. **Kiállított művei:** Klímatorony 1:10 léptékű modellje és fotói; Dobozok (3 db) nikkelezett sárgaréz.

Ötvösszobrok

Szilágyi Ildikó ötvösként végezte el a főiskolát. De mit jelent ötvösnek lenni? A *Magyar értelmező kéziszótár* szerint az ötvös „nemesfémből dísztárgyakat, ékszereket stb. készítő kézműves. iparművész". Nemesfém . . . Még ha hozzájut is valaki a modern, önálló ötvösök közül aranyhoz-ezüsthöz, több vele a gondja, mint az öröme. (Annyi velük az adminisztráció, mint a tényleges munka.) Így azután a szegény ötvös rézzel ügyeskedik meg bronzzal, kővel — voltaképpen a *szobrászat* nyersanyagaival.

Szilágyi Ildikónak se volt más választása. Kalapálta és veri ma is a rezet, gyűjti a szép formájú kavicsot. Az iparművészeti boltok megszokott darabja lett egy tálakból, kelyhekből álló sorozat, meg egy rusztikusnak mondott ékszercsalád, amely fehér fémbe foglalt, a természet által kellemesen laposra koptatott szürkés-rózsaszínes-barnás kövekkel kelt bizonyos illuziót. Nem utánozza ugyan a drágakövet, de mégis felhasználja az elmúlt korok rubinjai utáni nosztalgiát. Kedvelik a vevők ezeket az ékszereket meg tálakat, szépek is a maguk nemében — csak ahogy mondják, ilyesmiből aligha „jön össze" életmű.

Hát még akkor, ha a művész tudomásul veszi, hogy a sors és a társadalom anyai-feleségi feladatokat hárít a nőkre. Akkor is, ha alkotó munkát választottak. Ráadásul ha a férjük is ezt tette. (Ez esetben festő. Ami különben nem szerencsétlenség, lévén egy kép egy ötvösmű összehasonlíthatatlan minőség. S így merül fel egyik fél mélyén sem a hogy nem tehetséházastárs. Vagy inné a másik

Végül is a kalapáló-házfenntartó Szilágyi Ildikóból félig-meddig „vasárnapi művész" lett. Nem *naiv* festő, mint édesanyja, akit a nemzetközi szakirodalom is számon tart. Hanem úgy vasárnapi, hogy szabad idejében végezte tulajdonképpeni művészi munkáját. Teher alatt nő a pálma — szorított az idő, hiányzott a nemes anyag; a művész elkezdett kísérletezni. Olyan játékokra kényszerítette a fémet, amelyekkel a plasztikával és a festészettel határos területekre kalandozott. Domborműszerű kompozíciók kerültek ki keze alól, amelyek magukban őriztek valamit a századforduló polgári szobabelsőinek ovális keretbe foglalt fényképeiből, de fém mivoltukban egyben el is távolították a szemlélőt a divatos monarchia-nosztalgiától.

A keretes bronzképecskék még valamiképp közel vannak az ékszer csecsebecse-jellegéhez — dísztárgyak, ahogy az értelmező szótár mondja, még ha több is a mondanivalójuk, mint a szó legszorosabb értelmében vett dísztárgyaknak. Hanem az olyan plasztikus képek, mint a tengermélyet idéző kagylóhéj-kompozíció, vagy az olyan plasztikák, mint a József Attila mosónő-édesanyját emberi alak nélkül megjelenítő könnyed, áttetsző szobrocska, túllépnek az ötvösség megszabta határokon. S ugyanakkor, akárcsak Cellini nevezetes, királyi asztalra készült sótartója, szoborként is megőrzik alkotójuk ősi mesterségét.

Kötéltánc ez, így keresni a kifejezést, a hagyományok egyben támaszt is adó korlátai nélkül. Veszélyes kísérletezés. De az egyik nagy lehetősége annak, hogy a fém művésze nyersanyag nélkül is nemeset alkothasson.

SZÉKELY ANDRAS

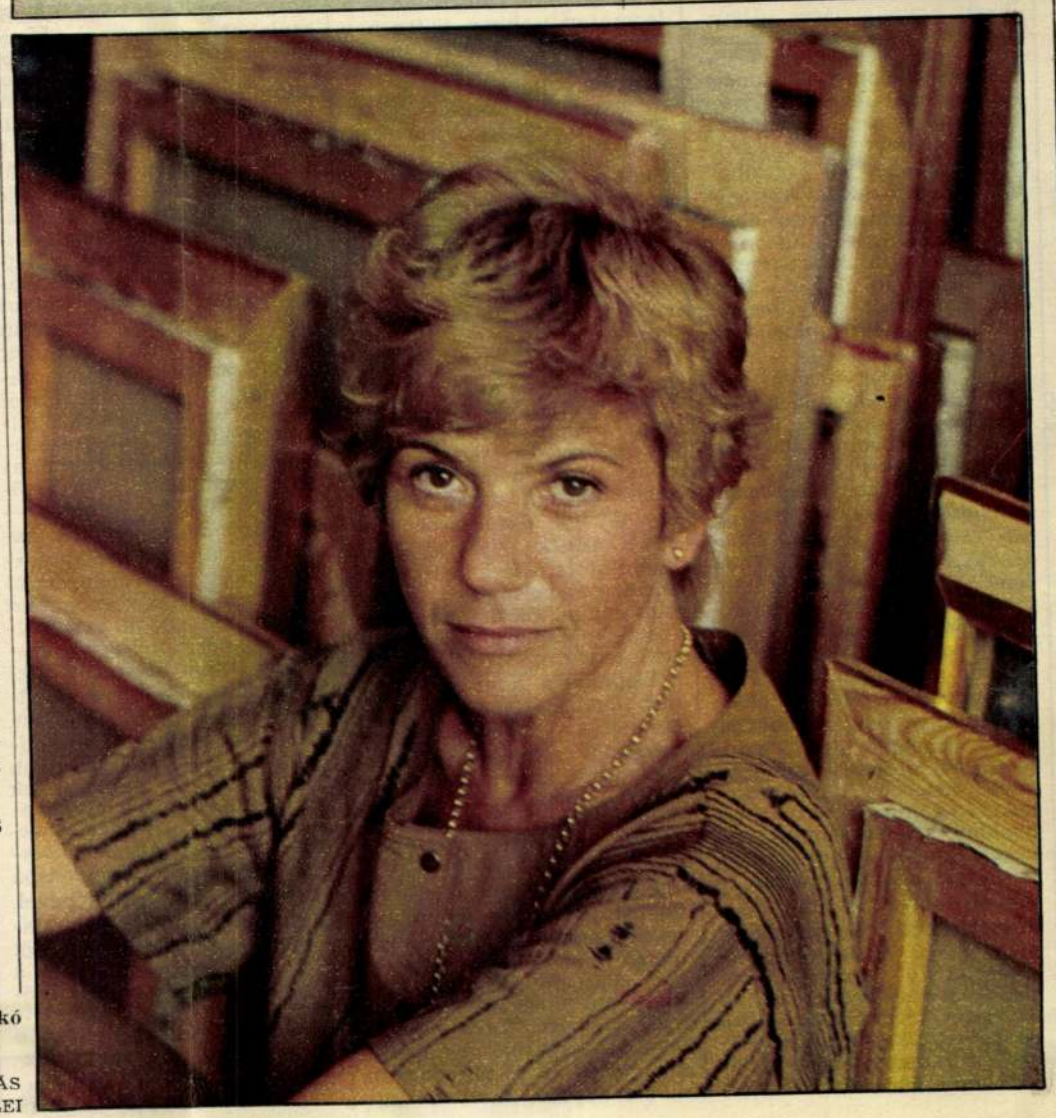

Szilágyi Ildikó

FARKAS TAMÁS FELVÉTELEI

Stoppard-retró

AZ ÍME, EGY SZABAD EMBER A KIS MADÁCHBAN

Almási Éva és Sztankay István
ILOVSZKY BÉLA (MTI) FELVÉTELE

Tom Stoppard jó író. Szellemes, intellektuális, technikás. A dolgokat általában fanyarul, ironikusan vizsgálja, nemegyszer szokatlan perspektívából. *Rosencrantz és Guildenstern halott* című, nálunk is játszott darabjában a két beavatatlan balek szemével láttatja a *Hamlet*ben történteket. Egyfelvonásos ujjgyakorlata, a *Nagy Szimat, avagy az igazi detektív* (szintén ment, éppen a Madách Kamarában) arról szól, hogy két, zsöllyében ülő színikritikus belekeveredik egy színpadi krimibe, sőt „igaziból" eljátssza az áldozat szerepét.

Stoppardnál gyakran olvad egybe valóság és illúzió, s a cselekmény a kvázi-irrealitás szárnyán lebeg. Igazi bravúrjátékos: a *Travesztiák*ban — nem minden életrajzi igazolás nélkül — a zürichi könyvtár három, egymás melletti olvasóbokszába ülteti James Joyce-t, Tristan Tzarát és Lenint, sőt még Wilde *Bunbury*jét is beépíti a cselekménybe. Megrögzött gúnyolódó: pikáns keretjáték segítségével egyfelvonásosokká zanzásítja a *Hamlet*et és a *Macbeth*et. Modern szatírjátékban csipkelődik az angol parlamentáris viszonyokon, kitalál egy volt afrikai gyarmatot, hogy frivolan belekotnyeleskedhessen az ott folyó polgárháborúba, teljes zenekart ültet a színpadra karmesterestül, muzsikával kísérve a dialógusokat... Minden aktualitást nyakon csíp, de semmit sem vesz komolyan. Nem cinikus, de kaján, nem kommersz, de inkább ügyes, mint mély. Stílusjátékért, paródiáért nem megy a szomszédba, észrevétlenül karikíroz másokat. Olykor magát is. *Ez az igazi...* című darabjában — a Nagyvilág közölte, 1982-ben kritikusdíjat nyert a nálunk épp most futó Pinter-egyfelvonásossal, az *Afféle Alaszkával* megosztva — saját alteregóját írta meg kissé elnéző öniróniával. A drámaszerzőt, aki értetlenül bukdácsol az igaznak hazudott társadalmi és emberi viszonyok felszínén...

A bevezetésnek hosszú, jellemzésnek rövid Stoppard-névjegy arra szolgál, hogy a legoptimálisabban töltse ki e kritika adott terjedelmét. Az *Íme egy szabad emberről* önmagában keveset lehet elmondani. Gyönge darab. Stoppard másfél tucat darabja közül a leggyöngébb. Nem én állítom, a szerző angol monográfusa, Jim Hunter állítja. Én csak az általam ismert nyolc alapján tanúsíthatom, hogy így van. Azokhoz képest jobban közelít a hétköznapi realitáshoz — a Madách Színház valószínűleg emiatt *is* választotta —, de a figurái csak azért látszanak valódiaknak, mert más drámákban már láttuk őket. Ezt sem én mondom, hanem nálam illetékesebb. Maga a szerző nyilatkozott így darabjáról, hat évvel annak első színházi bemutatója után, 1974-ben. Dicséretes beismerés: a fáradt művet bírálói kezdettől fogva másodkézből valónak tekintették.

Leginkább mint *Az ügynök halála* utánérzését. Az ötvenéves George Riley ugyanúgy álmokban „utazik", mint amerikai rokona, Willy Loman, csak ő önszántából mondott le az apjától örökölt családi vállalkozásról, hogy föltalálói szenvedélyének élhessen. „Találmányai" hóbortos képtelenségek, mint például a két oldalán enyvezett boríték, így aztán minden magasba szárnyaló kísérlete szánalmas kudarcba fullad. Realitás és irrealitás stoppardi képlete itt is föltűnik ugyan — sőt duplán, mert a családfenntartó lány, akinek elege van az álomkergető apa zsebpénzeléséből, ugyanúgy illúzióra építi a maga lázadását —, de sokkal laposabban annál, mint ahogy a vele azonos évben született *Nagy Szimat* és az egy évvel korábbi *Rosencrantz és Guildenstern halott* kezeli a témát. E darabok szomszédsága jelzi, hogy a harmincéves Stoppardot 1967—68-ban a valóság átélhetősége mint (vulgár)filozófiai feladvány érdekelte. A „megfejtés" mindhárom színjátékban meglehetősen szkeptikus. Hiába akarsz kívül maradni, mondja az alkalmi trilógia, végül mindig fölszippant valami — egy cselekmény, egy fikció, egy illúzió —, amibe menthetetlenül beleveszel.

Vagyis George Riley a legkevésbé sem szabad ember — a cím is, a darab is fanyarul ironikus, amit Vajda Miklós fordítása tökéletesen közvetít. A Madách Kamarában viszont meghatottan játsszák, mint egy melodrámát. Aki valaha is olvasott Stoppardot, az tudja róla, hogy képtelen meghatódni: született semleges. Szirtes Tamás egy *másik* darabot rendezett, amely kedves, szimpla és használhatatlan, mint Riley valamelyik találmánya. Ez a másik darab a világ gonoszságától a családi akolba visszamenekülő elesett kisemberről szól, akinek a maszkja alól időnként kisandít Sztankay István levakarhatatlan svádája. Szinte várjuk, mikor rázza meg magát slendrián ruházatában, hogy komplett világfiként leckét adjon vagányságból Székhelyi József pimasz viccelődőjének. Almási Évától is annyira idegen a kövérkésen gyámoltalan, savanyúan házvezetőnőszerű feleség szerepe — Stoppardnál *Az ügynök halála* Lindájának karikatúrája —, hogy zavarában érzelgősen komolyan veszi, de azt elfelejti, hogy a tisztaságmániás nő a lélektani realizmus szabályai szerint aligha rakhatja az ágyra az utcáról hozott poros koffert. Az érdes bakfis sztereotípiája a szerepénél érettebb Kiss Marié. A többiek csak statisztálnak. A leglátványosabban Vayer Tamás praktikus díszlete játszik, a kocsma és a lakás két, egymásba forgatható színpadképével. Eltünteti ugyan, hogy a darab Riley örökös ingázásáról szól a két helyszín, azaz a benne élő „két ember" között (amit az eredeti díszletinstrukció jelez), de ezt a néző amúgy sem venné észre.

KOLTAI TAMÁS

Egy örömlány emlékiratai

AZ ÉLET OLY RÖVID A RADNÓTI SZÍNPADON

Alig hinném, hogy Moldova György legjelentősebb művei közé sorolná ezt a színpadi játékát, amely mégis tagadhatatlanul magán viseli a szerző markáns vonásait. Úgy is, mint a moldovaizmusok mulattató tárháza, és úgy is, ahogy fiatalsága éveit ábrázolja. A hősnő — csakúgy, mint Moldova — az ötvenes években volt ifjú, akkor szerezte maradandó élményeinek legtöbbjét, most ötvenévesen azokkal az emberekkel találkozik újra, akik életének akkor főszereplői voltak. Ennek a korosztálynak a múltat idéző visszaemlékezése azért érdekes és egyben sajátos is, mert a korszakot bizonyos köztes állapotban élte meg. *Már nem* hátulgombolós kisgyerekként, de *még nem* igazi résztvevőként, egyszerre kívülről és belülről tehát. Érdekes részleteket látott meg, ám a nagyobb összefüggéseket csak utólag ismerhette fel. Moldova ezt a korbeli adottságot szellemesen megtoldotta azzal, hogy egy „afféle" nőt állított a cselekmény középpontjába. Amikor az irodalmi, film- és drámatermés jelentős részének már jó ideje az ötvenes évek a vesszőparipája, ő egy telivér kancát, egy hímvesszőparipát tett meg hősévé. Profán megoldás ez, tagadhatatlan, de legalább alulnézeti és nem „utólag okos" képet ad egy tragédiákkal terhes időszakról. Még egy elismerő észrevétel: *tényleg* az évtized krónikája ez az örömlány szemszögéből, tehát az ötvenhárom-ötvenhat közötti átmeneti időszaké, majd az azt követő néhány esztendőé is.

A színpadi történet szórakoztató, pergő, fordulatos. A férfiszereplők kanyargós életútja nagy vonalakban hiteles. Ahogyan például a futtatott nők ágyából unottan *felkelő* striciből ötvenhatos *felkelő* lesz, vagy az ávósból tévés. Ám a részletek megoldása helyenként kifogásolható. Amilyen szellemes például az ötvenhatos napokban egy svéd futballcsapat megfejésével foglalkozó lányok tevékenysége — a háttérben az események hang- és fényképeivel, amelyeket Keleti Éva válogatott össze

Pécsi Ildikó és Balázsovits Lajos

KELETI ÉVA FELVÉTELEI

Keres Emil, Pécsi Ildikó és Dobák Lajos

UJ Tükör, XXII évf.7.sz. 1985
SZILÁGYI ILDIKÓ

Szilágyi Gábor, festő

— SZILÁGYI GÁBOR szabadkai festőművész képeiből rendeztek kiállítást Pécsett.

—: Hd.

8.

Népszabadság Bp. 1977. ápr. 30.

tási terveket is, ezeket az ektrovojvodina jóvá is gyta. Most már csak a pviselő-testület gazdasági tkárságának engedélye hinyzott, amit — mind a mai apig nem kaptak meg...

Időközben ugyanis az gész tartományban megezdődtek a konkrét előkészületek a határrendezésre. Megalakultak a községi tagosítási bizottságok, amelyeknek a regionális területrendezési tervek alapján hozzá kell látniuk a határrendezéshez. Ez a tény aztán megakasztotta a topolyai tanyai polgárok kérelmének elintézését. Azóta fordultak fűhöz-fához, sehol nem kaptak elutasító választ, de a villany csak nem akar kigyulladni otthonukban.

Többek között a községi végrehajtó tanács is foglalkozott a kérdéssel. Ez év februárjában hozott döntésével elrendelte, hogy a honvédelmi titkárság elemzést készítsen a tanyák honvédelmi je-

A riporter

CSISZÁR György, egyetemi hallgató, Újvidék — Ezen a címen jelent meg 1976. VI. 22-én Fehér I. írása a Magyar Szóban. Először is gratulálok Fehérnek, hogy végre tollhegyre merte szúrni az ilyen közvetítéseket. Az említett íráshoz hasonlót már előbb is vártam, de úgy látszik, az újságírók egymásról csak jót vagy semmit nem írnak. Pedig ehhez hasonló levelet már a télen is akartam a szerkesztőségnek küldeni, amikor Bence Lajos a műkorcsolyázást közvetítette. Ott viszont annyit beszélt, hogy az egész közvetítés élvezhetetlen volt, mert szüntelenül magyarázott. És ami szerfölött bántó, olyan lényegtelen dolgokról akarta tájékoztatni a nézőket, amelyek a verseny közepette senkit sem érdekeltek, mert mindenki a

Tudjuk, hogy az első mérkőzést Budapesten 3:2-re a magyarok nyerték. Újvidéken, a visszavágón Bence Lajos 45 percen keresztül azt magyarázta, hogy nekünk a döntetlen is megfelel. Hát már az is, aki annyit tud, hogy a focit két kapura játsszák, ilyesmit nem mond! Esetleg a budapesti tévének közvetített? Ezek után önkéntelenül is fel kell tennem a kérdést, hogy az Újvidéki Televízióban van-e felelősségérzés? Továbbá miért kapcsoltatják ki vele a tévékészüléket, amikor a mérkőzésnek még nincs vége? Miért magyarázza Bence La-

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
Szilágyi Gábor
Magyar Szó
1976 JUL 11

Szilágyi Gábor: Fűzfák

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Szilágyi Gábor

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

1969 SEP 19

☐ *KIÁLLÍTÁS. Szeptember 21-én, vasárnap 12 órai kezdettel kiállítás nyílik Szilágyi Gábor szabadkai festőművész és Kalmár Ferenc szabadkai szobrászművész alkotásaiból a szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárában. A kiállítást Fehér Ferenc költő nyitja meg.*

102

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
Magyar Szó

Szilágyi Gábor festőművész

Szárnypróbálgatás ● Szárnypróbálgatás

Beszélgetés Szilágyi Gábor festőművésszel

1071

Szilágyi Gábor festőművészt délután kerestem fel Október 10. utcai műtermében. Éppen képei keretezésével volt elfoglalva.

— Talán kiállításra készül? — érdeklődtem, látva, hogy több kép van egymás mellé állítva a festőállvány mellett.

— Igen. Huszonöt éves munkásságom alkalmából lesz kiállításom Szabadkán és Zrenjaninban — válaszolta a művész.

— Milyen témák ragadják meg leginkább?

— Engem főként a természet, annak szépsége, hangulata, a végtelen mondanivaló ejt ámulatba ...

— Amint látod, ezek a képek is egy-egy hangulatot örökítenek meg. Ez itt egy esős nap békés, hideg hangulata ... Ez itt barnás őszi verőfény ... Az egy drámai hangulatú kép ... A madárijesztő megtépázott cafrangjaiban úgy hat, mint egy hegedülő koldus. Ennek a képnek azt a címet adtam: Koncert a mezőn. A téli táj ridegsége és zordsága furcsa, „didergő" hangulatot áraszt ... Ez az olajfestmény itt a festőállványon A napraforgók alkonya címet viseli ... Az elmúlást és a feledést tükrözi, bácskai hangulatot érzékeltet ... Olyanok ezek a napraforgófejek, mint a lehorgasztott emberi fejek ... — Látod, a növények, az elszáradt napraforgók, száraz gallyak éppen olyan mély érzelmeket válthatnak ki az emberből, mint ha emberi alakok volnának.

— Eddig több önálló kiállítást rendezett itthon és külföldön. Készül-e az idén is külföldön kiállítani?

— Ebben az évben Magyarországon Pécsett, Szegeden és Miskolcon állítják ki képeimet — felelte.

Megköszöntem a beszélgetést, és búcsúzóul sok szerencsét kívántam munkájához.

MÁTÉ László, 8. d.
Jovan Jovanović Zmaj
Általános Iskola,
Szabadka

Játsszunk!

Kedves Barátaim!

Leveleitekből, hozzászólá-
itokból ítélve szívesen fo-
dtátok az interjú-pályázat
letét. Egyezzünk meg tehát
következőkben:

A pályázati HATÁRIDŐ:
ájus 15.

A pályázat TÉMÁJA: be-
élgetés az iskolátokban
agy környezetetekben vala-
ilyen téren (különféle ver-
enyek, tanulás, szakköri te-
ékenység stb.) kiemelkedő
redményt elért személyek-
el (diákok, tanárok, művé-
ek, orvosok, közéleti sze-
élyiségek stb.).

A munkák TERJEDELME
több két gépelt vagy kéz-
írott oldal.

Az interjú műfaját illető-
kérjétek ki tanáraitok, ta

ban csak általános iskolások munkáit közöljük, kár, hogy előbb nem jelentkeztél.

VÍGH Erika (Kula) — Gratulálok céllövőcsapatotoknak a kö
ségi versenyen elért első hely-
hez, neked pedig a Napsugár
előző pályázatán elért sikered-
hez. Szóval mégsem olyan elve-
temedettek azok a fiúk, amilyen
nek látszanak?!

BOSNYÁK Mária (Bezdán) — Az interjú kérdésekre és fele-
letekre épül. Bővebb utasítást
kérjél tanárnődtől, hiszem, hogy
szívesen ad.

A további levélírók: MÁN-DITY Valéria és TOPOLCSÁNYI Teréz (Bácsföldvár), VARGA Csilla és MOLNÁR Mária (Csantavér), GYÜRE Tibor (Csantavér), BORICSICS Melita és KOLTER Zita (Szabadka), SALAMON Erzsébet (Szabadka), BOROS Valéria (Szabadka), HUSZÁR Melinda (Csantavér), FEJÖS Irén (Kanizsa), BAHÁN Marika (Kanizsa), BÖDÖ György (Szabadka), GÉCI Tibor (Ada), PÜRGER Jenő (Doroszló), KURCZINÁK Eszter (Doroszló), és GION Gábor (Szenttamás).

Szeretettel üdvözöllek benne-
teket, várom további leveleite-
ket, jó tanulást kívánok.

ZSUZSA

Rejtvényfejtők figyelmébe!

Múlt heti rejtvényeink he
lyes megfejtése: FOGASKE-
REKEK: a 2. és a 4. illik ösz
sze; HAJTOGASS: A harma
dikkal lehet kiegészíteni;
EGY KILÓG A SORBÓL: a
D-vel jelzett ábra különbö-
zik a többitől.

A helyes megfejtésért is
könyvjutalmat kap: KUR-
CZINÁK Eszter, Doroszló, az
Testvériség-Egység utca 1. és
PACAL Katalin, Feketics, el
Lenin utca 14.

Április 20-áig a KITÖLTE-
NI VALÓ és a JÓ A SZE-
MED? megfejtését küldjétek

junk a pincébe, hezzuk. Így van-e?

A pince II. Rákóczi Ferenc borospincéje volt. Valóságos labirintus. Mindenütt hordók. Többezer darab. Aligalig ad egy-kettő kongó hangot. Mondják Hegyalján ötszázezer hektó számára van pince, illetve még több, de az említett mindegyikébe legalább 400—500 hektó fér. Közben Dvorszky kezében megtelik a lopó...

— Szarvasdűlői. Hatvannégyes. Száraz szomorodni. A csúcson. Talán egy kicsit túl is azon. Kissé avas, régi íz, az ember torkában marad...

Járjuk az „ágakat". Az aszuágba — szentély — csak levett kalappal szabad bemenni. Fekete nemes penész bársonyosan lepi a falakat. Bormúzeum. Vagy 5000 üveg. A penész eltakarja a címkéket. Itt-ott látszik egy-egy szám: 1947-es furmint, 1957-es aszu. Lassan mi is ismerkedünk a „pincével". Muskotályos illatot áraszt az 1966-os ötputtonyos aszu. Csak a csókhoz tudom hasonlítani az 1964-es hatputtonyos aszut... Azt mondják nem igaz, hogy a bor kocsonyás lesz, amikor régi... egy kanáltól berug az ember. Érdekes, én

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1989 NOV 15

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

Jugoszláv képzőművészeti küldöttség

Tegnap háromnapos látogatásra Pécsre érkezett a jugoszláviai Vajdasági, illetve Szlavóniai Képzőművészeti Szövetség hattagú küldöttsége, a Magyar Képzőművészek Szövetsége vezetőinek kíséretében. Délután 3 órakor a Nevelők Házában találkoztak a jugoszláv vendégek a Magyar Képzőművészek Szövetségi Dél-dunántúli Területi Szervezetének vezetőivel. Ott voltak a találkozáson a pécsi és baranyai kulturális vezetők is.

Pécsett tartózkodik a küldöttség tagjaként Bogomil Karlavaris, noviszádi professzor, Stjepan Brlosic, az eszéki Galéria igazgatója, Szilágyi Gábor szabadkai festőművész, Lévai Endre iparművész, belső építész, ugyancsak Szabadkáról, Ivan Kupinszky, eszéki festőművész, valamint Tripolszky Géza, a zentai múzeum igazgatója. A vendégek háromnapi programjában beszélgetés szerepel a helybeli művészekkel, valamint kirándulások a megyébe, mindenekelőtt a baranyai művésztelepekre. A tervek szerint tárgyalásokat folytatnak arról, hogyan lehetne megszervezni a jugoszláviai és magyar művészek csere-kiállításait, illetve meghívását egymás művésztelepeire és alkotóházaiba.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1971 JAN 31

1021

6

MAGAZIN

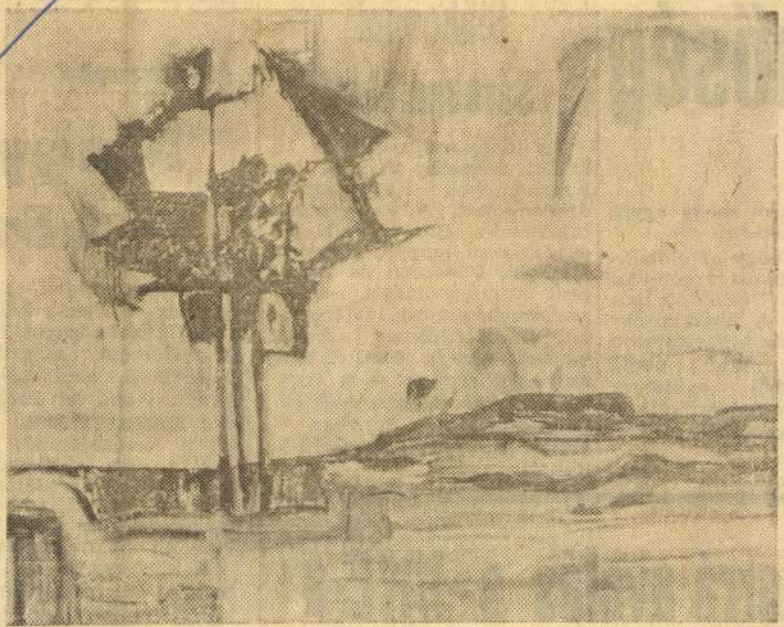

Szilágyi Gábor

Útjelző

nőség

l

sem megy egyik másikra.

s, hogy az előadó- fokozott gonddal a DÉLÉP dolgo- szt a következők- már tapasztaltabb l, majd pedig kből építkezve csökkenthetik a számát.

S. M.

Diáknapok Sárospatakon

Az idén, május 16. és 19. között rendezik meg a már hagyományos sárospataki diáknapokat. A négynapos találkozóra Borsod, Hajdú és Szabolcs megye, valamint Miskolc, Debrecen és Budapest középiskoláiból, ipari szakmunkásképző intézeteiből mintegy ötezer diákot várnak: ezek a fiatalok több művészeti ágban — a vers- és prózamondásban, énekben, zenében és táncban — adnak számot felkészültségükről.

torrá avatás a JATE-n

Huszonöt éve:

Magyarország — köztársaság

Magyarországon, 1946. február elsején kikiáltották a köztársaságot, miután a parlament megszavazta a köztársaságról szóló törvényt. Noha az 1944 decemberében ülésező Ideiglenes Nemzetgyűlés törvényileg nem rendezte az ország államformáját, az új magyar államhatalom már köztársasági formában élt és dolgozott.

A köztársaság kikiáltásának az adott körülmények között politikai jelentősége volt. 1945 őszén, a választások utáni első parlamenti ülésen a kommunista párt vezérszónoka, Rajk 1945 végén és elején a baloldal támogatásával sikereket ért el. Megalakult a Gazdasági Főtanács, államosították a bányákat, szigorú intézkedések születtek az infláció ellen, rendeletek jelentek meg a tőkések megadóztatásáról „Fizessenek a gazdagok!" — jelszóval. Zárolták a fontos iparcikkeket, és január 15-én életbe lépett az új kollektív szerződés. Ezek az intézkedések átmenetileg javítottak a munkások helyzetén és megmutatták a baloldal erejét. Teljes sikerrel állt a párt a földhözjutott sze-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-968, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1979 DEC 3

Szegedre érkezett a JKSZ szabadkai küldöttsége

1021

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi bizottságának meghívására szerdán reggel háromnapos hivatalos látogatásra Szegedre érkezett a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Szabadkai Községi Bizottságának küldöttsége. Jugoszláv testvérvárosunk delegációjának vezetője: *Antun Milodanovics-Dela*, a Kommunista Szövetség szabadkai községi bizottságának első titkára. Tagjai: *Milica Velimir* és *Savanya István*, a Kommunista Szövetség szabadkai községi bizottságának titkárai.

A röszkei határállomáson *dr. Varga* Dezső, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára és *Deák* Béla, a városi párt-végrehajtóbizottság tagja, a pártbizottság osztályvezetője üdvözölte a vendégeket. Délelőtt 10 órakor a jugoszláv elvtársak a városi pártbizottság Kálvin téri székházába látogattak, ahol *Sipos* Gézának, az MSZMP Szeged városi bizottsága első titkárának vendégei voltak. Az elvtársi baráti találkozón jelen volt többek között *dr. Márta* Ferenc akadémikus, az MSZMP Központi Bizottságának, a Szeged városi párt-végrehajtóbizottságnak tagja, a József Attila Tudományegyetem rektora is.

A közvetlen hangú tanácskozás keretében Sipos Géza tájékoztatta a vendégeket Szeged pártszervezeteinek tevékenységéről, az elért gazdasági sikerekről és gondokról, építkezési kérdésekről, egyetemi tapasztalatokról, továbbá az MSZMP X. kongresszusán szerzett benyomásokról. A vendégek hasonlóképpen ismertették, milyen problémák foglalkoztatják jugoszláv testvérvárosunk kommunistáit, majd ajándékokat adtak át: Szabadka címerét és Szilágyi Gábor szabadkai festőművész Csikók a völgyben című festményét.

Ebéd után jugoszláv vendégeink a Szegedi Gyufagyárba látogattak, este pedig megtekintették a Nemzeti Színház Naplemente előtt című előadását.

Szilágyi Gábor

teherautót, am
félig leégett, a
rosszériát ma
motor, csodák
tett, s elhajto
hely felé.

A kórház
sofőrt, a köv
herautó-sofőri
dül vannak az úton, felelősek a [illegible]
a hadsereg. Hármasával vagy négyesével indulnak útra, s egymástól nagy távolságra haladnak, olyan utakon, amelyeket különösen gyakran érnek bombatámadások. *Itt aztán senki segítségére nem számíthatnak. Nincs aki a tüzet oltsa, ha kigyullad a kocsi, nincs, aki megjavítsa a szétlőtt utakat.*

A falvak az utaktól távol rejtőzködnek. Laoszban alacsony a népsűrűség, s ezért nincs rá szükség, hogy az emberek mindenképpen ragaszkodjanak a művelésre alkalmas kis földdarabhoz, ha az veszélyes övezetben, vagy átkelő helynél vagy utak közelében van. A néptelen utakon a sofőr csak saját erejére támaszkodhat. Ha például a hegy lejtőjét átszelő utat kimosta a víz, mert a szétbombázott dzsungel nem tudta tovább medrében tartani a vízmosásokat, vagy egy bomba sziklára talált, s a szikladarabok az útra hullottak, vagy tölcsérekkel szabdalták át meg át. A sofőr fogja a feszítővasat és a lapátot, előszedi a maga robbanóanyag-csomagját. Hozzászokott, hogy az ilyen helyzetekből is kikászálódjék. *A szerszámokon kívül fegyver is van nála, hogy védekezni tudjon, ha esetleg ellenséges osztagokkal találkozik.* Fegyverre néha azért van szükség, hogy lelőhesse az ejtőernyőn leereszkedő világító rakétákat. Az ejtőernyő nélkül a rakéta lezuhan és időnek előtte kialszik... Szerencsére a laoszi táj a sofőr hű szövetségese.

A TERMÉSZET AKKOR IS mellénk szegődött, amikor ezt a riportot készítettem. Gyalog mentünk, néha autón. A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

Szilágyi Gábor

1968 MÁJ 12

1021

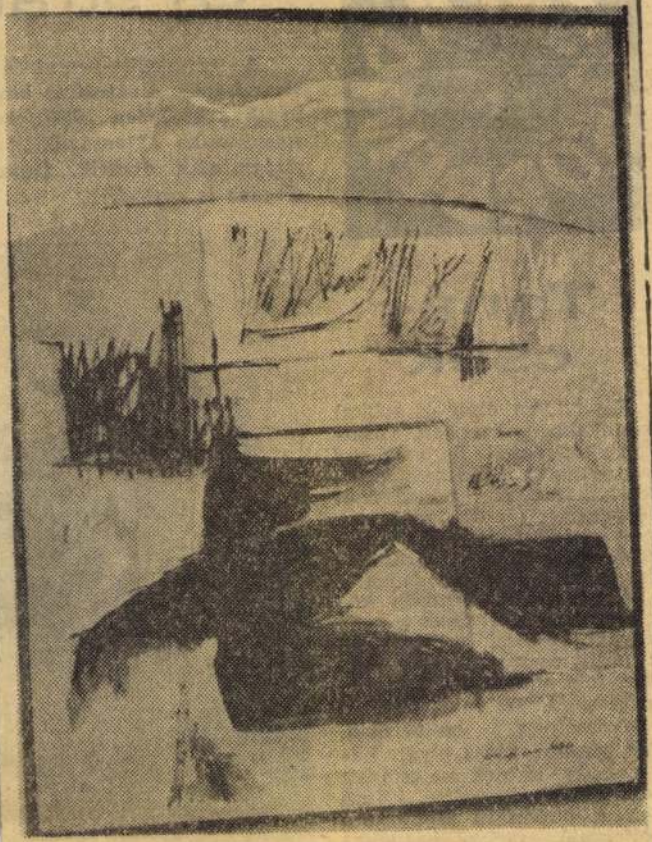

Szilágyi Gábor Megfagyott varjú

CSALÁDI KÖRBEN

Taná-csok

Kis helyen elfér és sokkal könnyebben, szebben vasalhatjuk a ruhát, ha van egy szétnyitható, állványos vasalódeszkánk. A porszívónál lényegesen olcsóbb az a német gyártmányú szőnyegkefélő, amely még a cérnaszálat is felszedi a padozatról.

A háztartási eszközök közül nagyon praktikus a műanyagból készült habverő. Tejszínt és mindenfajta krémet fele annyi idő alatt készíthetünk el vele, mint a hagyományos habverővel. Azt hiszem, nincs olyan háziasszony, akinek ne okozott volna bosszúságot a kifutó tej. A duplafalú alumínium tejforraló, amelyet háromféle méretben lehet kapni, biztosítja, hogy nem ég oda, s nem fut ki belőle a folya-

Új stra

A fürdőruha-bemutató strandsapka divatról is bes védik s kitűnően „öltöztetn strandsapka újdonságok. A virágminták díszítik. Gum elegáns is egyszerre.

szaélés és a fogyasztók megtévesztése miatt vádindítvánnyal éltek. Papp elmondta: indítványozták az ügyészségen, hogy a cégekkel szemben is alkalmazzák a büntetőjogi intézkedéseket. Eszerint a bíróság a társaságot megszüntetheti, tevékenységét korlátozhatja, illetve komoly pénzbírságot vethet ki rá – magyarázta. A nyomozásról *Sólétormos Gyula* alezredes elmondta: a vizsgált időszakban a cégek tíz or-

gramm áruban 5 mikrogramm aflatoxin, illetve 10 mikrogramm ochratoxin megengedett. A megsemmisített termékekben kimutatott arány azonban a határértékeknek esetenként két-, illetve háromszorosa volt – jegyezte meg az alezredes. A három cég által értékesített áruból 141 tonna olyan cikk került ki, amelyen nem tüntették föl azt, hogy a hazai, védjeggyel ellátott paprikához importot is vegyítettek.

ségvetés

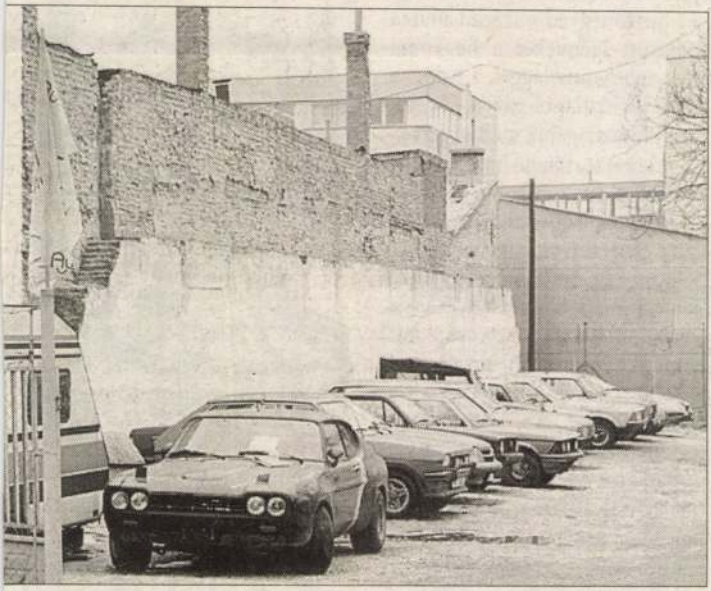

k hajléktalanok nevére hozzák be az autókat

FOTÓ: MN-ARCHÍV

relhető, ezért a vámhatóság ellen fognak jogorvoslatot kezdeményezni. Fojt ismertette, hogy 2002. januártól egy pozitív szabályozással csak az 1996 után gyártott autókat lehetett importálni, így ennek következtében csökkent az autópark átlagéletkora. A behozott járművek száma azonban évről évre csökken: míg 2003-ban közel 74 ezer, a múlt év februárjában bevezetett hibás szabályzók miatt tavaly már csak 19 ezer használt autó érkezett. Az elnök prognózisa szerint idén számuk a tízezret sem éri el.

■

VESZÉLYBEN A BEVÉTEL. Idén elmaradhat a várttól a befolyó regisztrációs adó összege – fejtette ki az Info Rádióban *Gablini Gábor*, a Gépjármű-márkakereskedők Országos Szervezete elnöke. A tervezett bevétel azért került veszélybe, mert sokan tavaly megvették autójukat.

Szilágyi Eszter Mária

A palócvidék meséi a szemnek és a fülnek

M. Nemzet. 2005. 07. 27. 14. o.

Haklik Norbert

Példaértékű remekművel gazdagította könyvművészetünket az Allprint Kiadó – a Palóc mese-beszéd című kötet ugyanis mind külcsínét, mind pedig belbecsét tekintve is igen magasra helyezi a mércét a könyves műhelyek előtt. A kötet mesterien ötvözi a huszonegyedik század által támasztott igényeket a hagyományos motívumvilággal, a palóc vidékek példátlanul gazdag és sokrétű mesevilágából szemezgetve.

A kötet története hat esztendeje kezdődött, amikor a felvidéki Gombaszög Fejlesztéséért Alapítvány életre hívta a Palócország – Meseország című, határok nélküli palóc mesemondóversenyt. A versengés több száz résztvevője által elmondott mesék közül válogatott a szerkesztő és kötettervező *Valentin Andrea*. Az összeállítás a legkülönfélébb mesetípusokat vonultatja fel, a Lusta Jankóról szóló történettől egészen az állatmesékig, a legkülönbözőbb palóc vidékekről. Ehhez a sokféleséghez a kötet illusztrációi is méltók – *Szilágyi Eszter Mária* minden rajza más és más palóc település népviseletét mutatja be, bizonyítva azt, hogy maga a palóc világ is sokrétű és változatos. A kötetet CD-melléklettel is ellátta a kiadó – a hangzókorongon a palóc mesemondóverseny négy résztvevője, a bárnai *Szegedi Alexandra*, a sajószentkirályi *Szabó Bianka*, a tornagörgői *Zeman Krisztián* és a kéméndi *Szeleczky Mónika* autentikus előadásában hallhatók a mesék, az élő palóc nyelv különféle változatait szólaltatva meg. A kötet erényeit lajstromba véve arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a mesék szövegében dőlt betűvel szerepelnek a jellegzetes palóc tájszavak és tájnyelvi kifejezések. Ezek megértését a könyvet záró szószedet segíti – így az olvasó azt is megtudhatja, hogy aki csatarászik, az hangosan perlekedik, hogy a nyuszka a palócoknál ugyanaz, mint a székelyeknél a csóré (pestiül: meztelen), s hogy a herőce a pampuska, azaz a fánk egyik fajtája. A Palóc mese-beszéd című könyv tehát számtalan erénnyel dicsekedhet – otthoni olvasásra, estimese-mondáshoz és oktatási segédanyagként is remekül használható, s létével bizonyítja, hogy hagyományos értékeinket a legkorszerűbb eszközökkel is lehetséges népszerűsíteni. A kötet könyvészeti megformálása pedig méltó arra, hogy példaként állítsák a leendő tipográfusok elé.

(Palóc mese-beszéd – Népmesék betűre, képre és emberi hangra. Szerk.: Valentin Andrea. Allprint Kiadó, 2005. Ára: 4500 Ft.)

Szilágyi Erzsébet
beszél
8 órai Vigság
1916 márc 3. 61.

ria. Tournai, XV. sz. vége.

Szilágyi Erzsi festőművész

Falusi udvar
Mosás a nyaralóban
Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. ápr. 26. X. kiállítás

Szilágyi Elek

MH SAJTÓFIGYELŐ
1071 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Festőművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 NOV 19

1021

Szilágyi Elek: Visztula-part (Lengyelország)

Így vo
tartsuk
e mozg
dekében,
hadakoz
Bethlen
György
suk-e T
azt pro
nyaink
elkülönítve, a török nodolt-
ság alóli felszabadítást gátló
tényezők közé soroljuk, mi-
ként azt a nyugat-európai —
főként osztrák — történet-
írás ma is teszi?

Az ilyen és ehhez hasonló
kérdések megválaszolására,
a felkelés körülményeinek
és eredményeinek tüzetesebb
vizsgálatára jó alkalmat kínált az 1678-ban meginduló kurucmozgalom 300.

tosegeit elemzi, s tobbek
zött arra a következtetés
jut, hogy a török szövets
hez a végső szükség, m
alternatíva hiánya, a kén
szerűség hajlította a fejed
met. Maksay Ferenc a m
galom gazdasági bázisát
lentő szepesi kamara m
ködését. Nagy László Th
köly hadseregének felépí
sét és harcértékét, Varga J
nos, Varga J. János és S

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 22

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Szilágyi Elek, festőművész

1021

ÜZEMI TÁRLAT '80

SZILÁGYI ELEK: HAZAFELÉ

HÁZ

Sárándon ház négyszögöl telekkel 200 adó. Érdeklődni a takarékszövetkezetben, Sárándon.

Eladó 3 szobás, kertes családi ház. Monostorpályi út 110., Konzervgyárnál.

Elcserélem hajdúszoboszlói kettőszobás, kertes családi házam egy szoba összkomfortos tanácsi lakásra. Ráfizetést ármegjelöléssel kérek. „Április 4. út" jeligére a kiadóba.

Eladó Debrecenben 250 négyszögöl területtel két szoba, konyhás önálló házrész. „Diófa utca" jeligére a kiadóba.

APR

Miskolci másfél szobás, gázfűtéses lakásomat elcserélném debreceni tanácsi hasonlóra vagy kisebbre. Levelet „Torontáli út" jeligére a nyíregyházi Hirdetőbe.

Batthyány utcai 58 négyzetméteres szövetkezeti lakás készpénzért, sürgősen eladó. Érdeklődni este 5—8 között, Telefon: 16-191.

Elcserélem 2 + 2 feles tanácsi lakásom 2 másfél szoba összkomfortosra. „Nefelejcs" jeligére a kiadóba.

...mckemmel" jeligére a kiadóba.

Egyedülálló nyugdíjas, középkorú asszonyt albérletbe felveszek. „Egyszerű albérlet" jeligére a kiadóba.

Fiatal dolgozó nő külön bejáratú bútorozott szobát keres konyha-, fürdőszoba-használattal csendes, nyugodt helyen. „Központban" jeligére a kiadóba.

ÁLLÁS

...torkerékpár 1983-ig vizsgázva. Érdeklődni Libakert u. 5. IV. 1.

HÁZASSÁG

26 éves, 156 cm magas, intelligens nő, társaság hiányában ezúton keresi korban hozzáillő férfi ismeretségét, kölcsönös szimpátia esetén házasság céljából. Fényképes leveleket várok „Kék nefelejcs" jeligére a kiadóba.

Társaság hiányában ér-

hagymá
szárkor
gyike,
egyéb
krókusz
kora t
szebb
sítás é
Vetőma
kóczi u
csarnok

Elvesz
na vállt
a becsü
hogy jut
az egész
legalább
tassa v
ványba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-740, 340-726

DAILY NEWS
Elek Szilágyi
1979 JAN 3

1021

Die Kunstausstellung geht zum Zuschauer

Für gewöhnlich ist es die Ausstellung, die ihre Zuschauer erwartet. Im Komitat Hajdú-Bihar hat sich aber auch die gegensätzliche Methode bewährt: Hier suchen einige Kunstausstellungen ihre Zuschauer auf, und zwar in den Betrieben.

Der Komitatsrat der Gewerkschaften von Hajdú-Bihar veranstaltete zum achten Mal die „Kunstausstellung im Betrieb". 30 Werke von 18 bildenden Künstlern gingen „auf Wanderschaft". Sie wurden in zwölf Industriebetrieben von etwa 10 000 Menschen besichtigt.

Nicht auf Fabriken mit langer Tradition fiel die Wahl, sondern auf Betriebe, die in jüngerer Zeit auf dem Lande gegründet wurden. Deren Belegschaft besteht vorwiegend aus Frauen, die Mehrheit der Beschäftigten macht täglich von einem anderen Ort den Weg zur Arbeitsstelle. Die Kunstwerke sollen vor allem Menschen erreichen, die sonst kaum dazu kommen, eine Galerie zu besuchen. Im Ausstellungszeitraum kommt es auch zu für beide Seiten nützlichen Begegnungen zwischen Künstlern und Werktätigen.

Auch sind die Kunstausstellungen in den Betrieben mit einer interessanten Form des Mäzenatentums verbunden. Viele Betriebe entschließen sich für den Kauf einiger der ausgestellten Bilder. Im vergangenen Jahr fanden elf Werke im Wert von 86 000 Forint einen neuen Besitzer. Außerdem vergibt der Veranstalter jährlich einen „Kunstpreis des Komitatsrates der Gewerkschaften." 1978 bekam der Maler Elek Szilágyi diesen mit 5000 Forint dotierten Preis.

Allerdings, der Anfang vor acht Jahren war nicht einfach. Benjámin Nagy, Abteilungsleiter beim Komitatsrat der Gewerkschaften, erinnert sich: Wir sahen, daß trotz einer bedeutenden kulturellen Entwicklung nicht genug für die musische und künstlerische Erziehung der Arbeiter getan wurde. Zuerst mußten die hier im Komitat lebenden bildenden Künstler vom Sinn der Sache überzeugt werden, und anfangs hat man auch in den Betrieben nicht so richtig verstanden, was wir mit den Bildern da wollten. Große Unterstützung bekommen wir von der Alföldi-Druckerei, die jedes Jahr fast kostenlos einen repräsentativen Katalog mit erläuternden Texten in einer Auflage von 5000 Exemplaren liefert. Inzwischen hat unsere Idee so viel Anklang gefunden, daß wir unter den sich bewerbenden Betrieben wählen können. Es ist nämlich nicht sinnvoll, eine Kollektion öfter als zwölfmal zu transportieren und ihre Lebensdauer über ein Jahr auszudehnen. Die statistische Bilanz kann sich sehen lassen: In acht Jahren sahen etwa 100 000 Menschen insgesamt 250 Bilder. Die Betriebe und die Gewerkschaften haben Gemälde im Gesamtwert von etwa einer Million Forint gekauft.

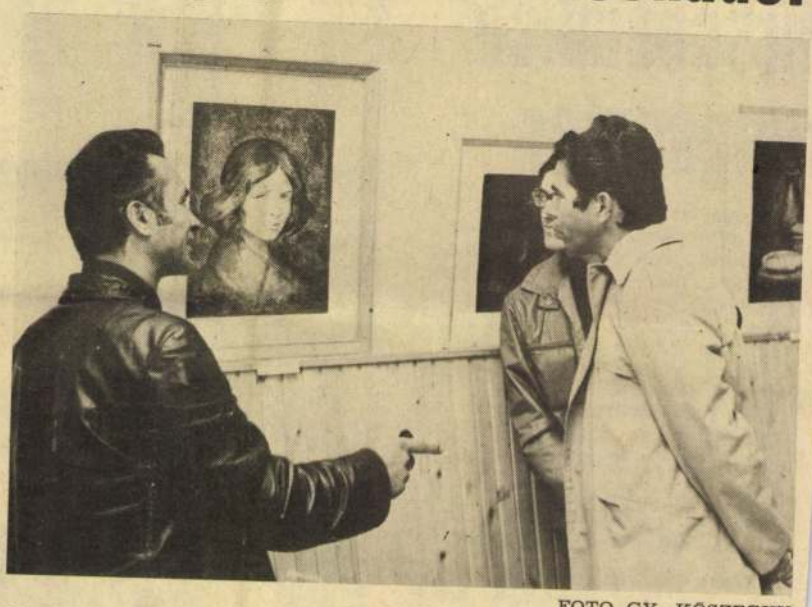

FOTO GY. KÖSZEGHY

Gedanken zu einem Bild — hier werden sie in einem Arbeiterwohnheim ausgetauscht.

Für 1979 liegt die Ausschreibung der neuen Ausstellungsreihe bereits vor. Die Jury ist bestrebt, das Material so zusammenzustellen, daß etwa ein Drittel der ausgestellten Werke die Arbeitswelt zum Thema hat.

István Bajai

chuß:

ahrscheinlich" örungsopfer

schossen hat, stützt der Ausschuß auf neue Untersuchungen eines Tonbands von den Attentats-Sekunden, die erst vor 13 Tagen bekanntgeworden waren. Zwei New Yorker Akustik-Wissenschaftler hatten die Wahrscheinlichkeit eines vierten Schusses mit 95 Prozent angegeben. Für die Verschwörungstheorie im Fall King gab das Komitee vorerst keine Begründung.

Kritik an Warren-Kommission

Harte Kritik übte der Ausschuß an der Warren-Kommission, die den Kennedy-Mord vor 15 Jahren offiziell untersucht hatte. Sie habe den Verschwörungstheorien zu wenig Aufmerksamkeit geschenkt. Versäumnisse wirft der Ausschuß dem Secret Service beim Schutz des Präsidenten und dem FBI bei der Aufklärungsarbeit vor. Der Geheimdienst CIA wird gerügt, weil er vor und nach dem Attentat wichtige Fakten verheimlicht habe.

Der Ausschuß will dem Justiz-

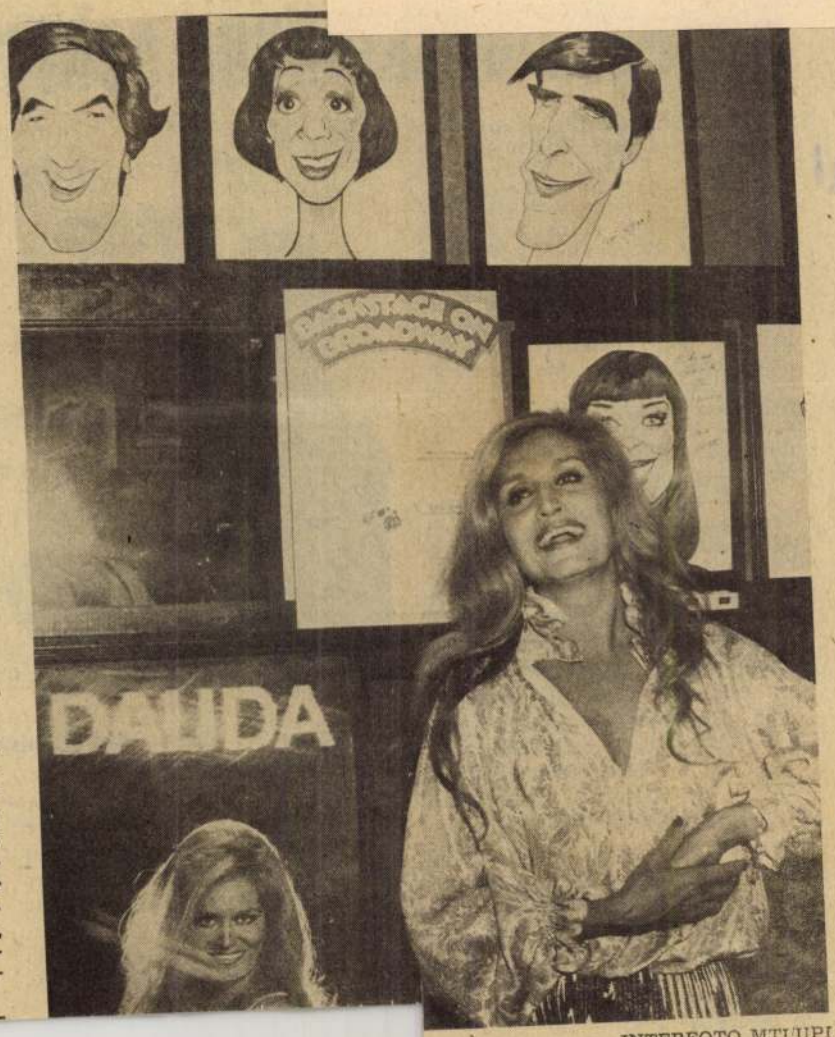

INTERFOTO MTI/UPI

Sängerin, die auf 45 Millionen ng, debütierte vor kurzem in der Anschließend wurde sie in ein keiten der Show zu Sardi's ein- errascht, als sie sich unter den e.

thalle für Rom

Das für seine Akustik ebenso wie für seine architektonische Schönheit bekannte Haus war bis zum Ende des zweiten Weltkrieges das Heim der Academia di Santa Cecilia, dem berühmtesten Symphonieorchester Roms.

Links für Nichtraucher

Köln (Reuter) — Ab sofort ist bei der Lufthansa die linke Hälfte aller Maschinen für Nichtraucher reserviert. Die Regelung wurde auch auf die Großraum-Flugzeuge der Typen Boeing 747, DC-10 und Airbus A300 ausgedehnt, wie die Pressestelle am Dienstag in Köln mitteilte.

Szilágyi Ava

Tervezte a baktalórántházi
v.k. templom helyreállítását

GA; Tájékoztató

Műemlékvédelem, 1967, 3n, 175l.

Szilágyi G. Csaba

3.

158.0.

tése miatt vádindítvánnyal éltek. Papp elmondta: indítványozták az ügyészségen, hogy a cégekkel szemben is alkalmazzák a büntetőjogi intézkedéseket. Eszerint a bíróság a társaságot megszüntetheti, tevékenységét korlátozhatja, illetve komoly pénzbírságot vethet ki rá – magyarázta. A nyomozásról *Sólétormos Gyula* alezredes elmondta: a vizsgált időszakban a cégek tíz ortoxin, illetve 10 mikrogramm ochratoxin megengedett. A megsemmisített termékekben kimutatott arány azonban a határértékeknek esetenként két-, illetve háromszorosa volt – jegyezte meg az alezredes. A három cég által értékesített áruból 141 tonna olyan cikk került ki, amelyen nem tüntették föl azt, hogy a hazai, védjeggyel ellátott paprikához importot is vegyítettek.

ségvetés

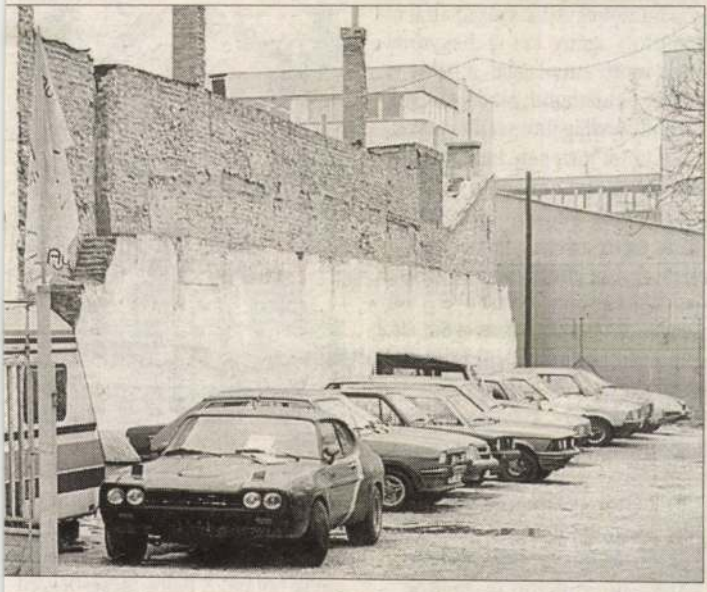

k hajléktalanok nevére hozzák be az autókat

FOTÓ: MN-ARCHÍV

relhető, ezért a vámhatóság ellen fognak jogorvoslatot kezdeményezni. Fojt ismertette, hogy 2002. januártól egy pozitív szabályozással csak az 1996 után gyártott autókat lehetett importálni, így ennek következtében csökkent az autópark átlagéletkora. A behozott járművek száma azonban évről évre csökken: *míg 2003-ban közel 74 ezer*, a múlt év februárjában bevezetett hibás szabályzók miatt tavaly már csak 19 ezer használt autó érkezett. Az elnök prognózisa szerint idén számuk a tízezret sem éri el.

■

VESZÉLYBEN A BEVÉTEL. Idén elmaradhat a várttól a befolyó regisztrációs adó összege – fejtette ki az Info Rádióban *Gablini Gábor*, a Gépjármű-márkakereskedők Országos Szervezete elnöke. A tervezett bevétel azért került veszélybe, mert sokan tavaly megvették autójukat.

A palócvidék meséi a szemnek és a fülnek

HAKLIK NORBERT

Példaértékű remekművel gazdagította könyvművészetünket az Allprint Kiadó – a Palóc mese-beszéd című kötet ugyanis mind külcsínét, mind pedig belbecsét tekintve is igen magasra helyezi a mércét a könyves műhelyek előtt. A kötet mesterien ötvözi a huszonegyedik század által támasztott igényeket a hagyományos motívumvilággal, a palóc vidékek példátlanul gazdag és sokrétű mesevilágából szemezgetve.

A kötet története hat esztendeje kezdődött, amikor a felvidéki Gombaszög Fejlesztéséért Alapítvány életre hívta a Palócország – Meseország című, határok nélküli palóc mesemondóversenyt. A versengés több száz résztvevője által elmondott mesék közül válogatott a szerkesztő és kötettervező *Valentin Andrea*. Az összeállítás a legkülönfélébb mesetípusokat vonultatja fel, a Lusta Jankóról szóló történettől egészen az állatmesékig, a legkülönbözőbb palóc vidékekről. Ehhez a sokféleséghez a kötet illusztrációi is méltók – *Szilágyi Eszter Mária* minden rajza más és más palóc település népviseletét mutatja be, bizonyítva azt, hogy maga a palóc világ is sokrétű és változatos. A kötetet CD-melléklettel is ellátta a kiadó – a hangzókorongon a palóc mesemondóverseny négy résztvevője, a bárnai *Szegedi Alexandra*, a sajószentkirályi *Szabó Bianka*, a tornagörgői *Zeman Krisztián* és a kéméndi *Szeleczky Mónika* autentikus előadásában hallhatók a mesék, az élő palóc nyelv különféle változatait szólaltatva meg. A kötet erényeit lajstromba véve arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a mesék szövegében dőlt betűvel szerepelnek a jellegzetes palóc tájszavak és tájnyelvi kifejezések. Ezek megértését a könyvet záró szószedet segíti – így az olvasó azt is megtudhatja, hogy aki csatarászik, az hangosan perlekedik, hogy a nyuszka a palócoknál ugyanaz, mint a székelyeknél a csóré (pestiül: meztelen), s hogy a herőce a pampuska, azaz a fánk egyik fajtája. A Palóc mese-beszéd című könyv tehát számtalan erénnyel dicsekedhet – otthoni olvasásra, estimese-mondáshoz és oktatási segédanyagként is remekül használható, s létével bizonyítja, hogy hagyományos értékeinket a legkorszerűbb eszközökkel is lehetséges népszerűsíteni. A kötet könyvészeti megformálása pedig méltó arra, hogy példaként állítsák a leendő tipográfusok elé.

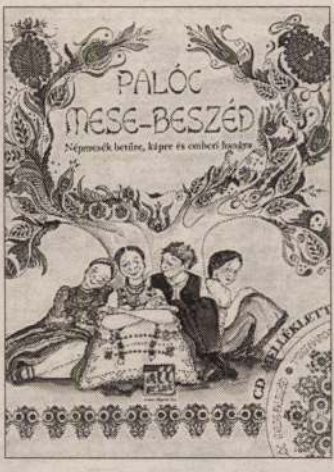

(Palóc mese-beszéd – Népmesék betűre, képre és emberi hangra. Szerk.: Valentin Andrea. Allprint Kiadó, 2005. Ára: 4500 Ft.)

Magyar Nemzet
2005. júl. 27. 14o.

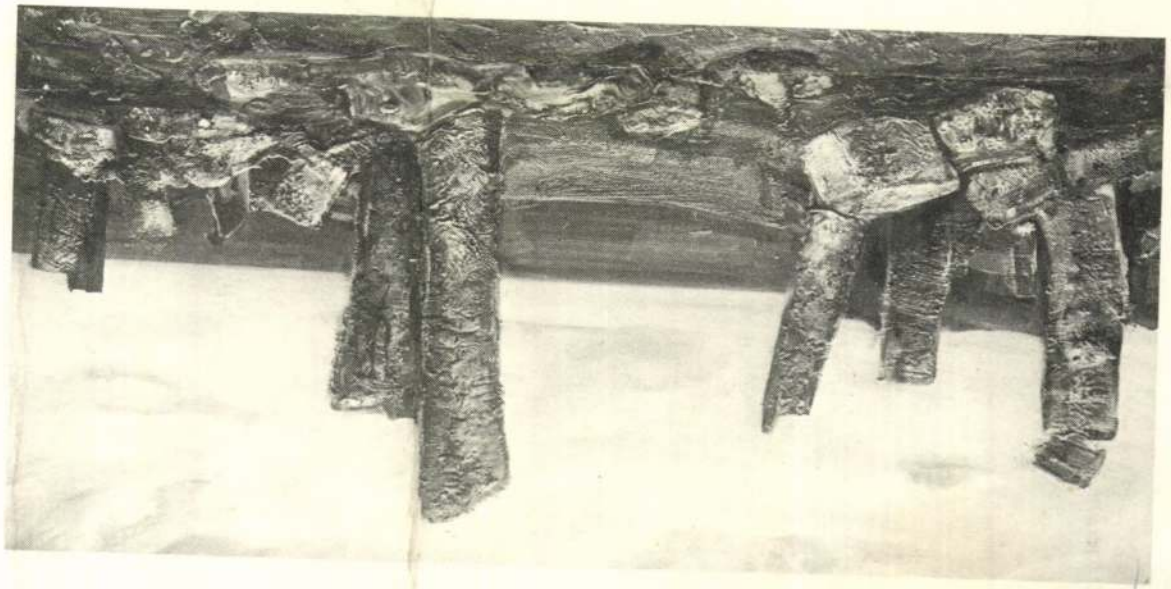

Shildagi 1.
1031

alföld

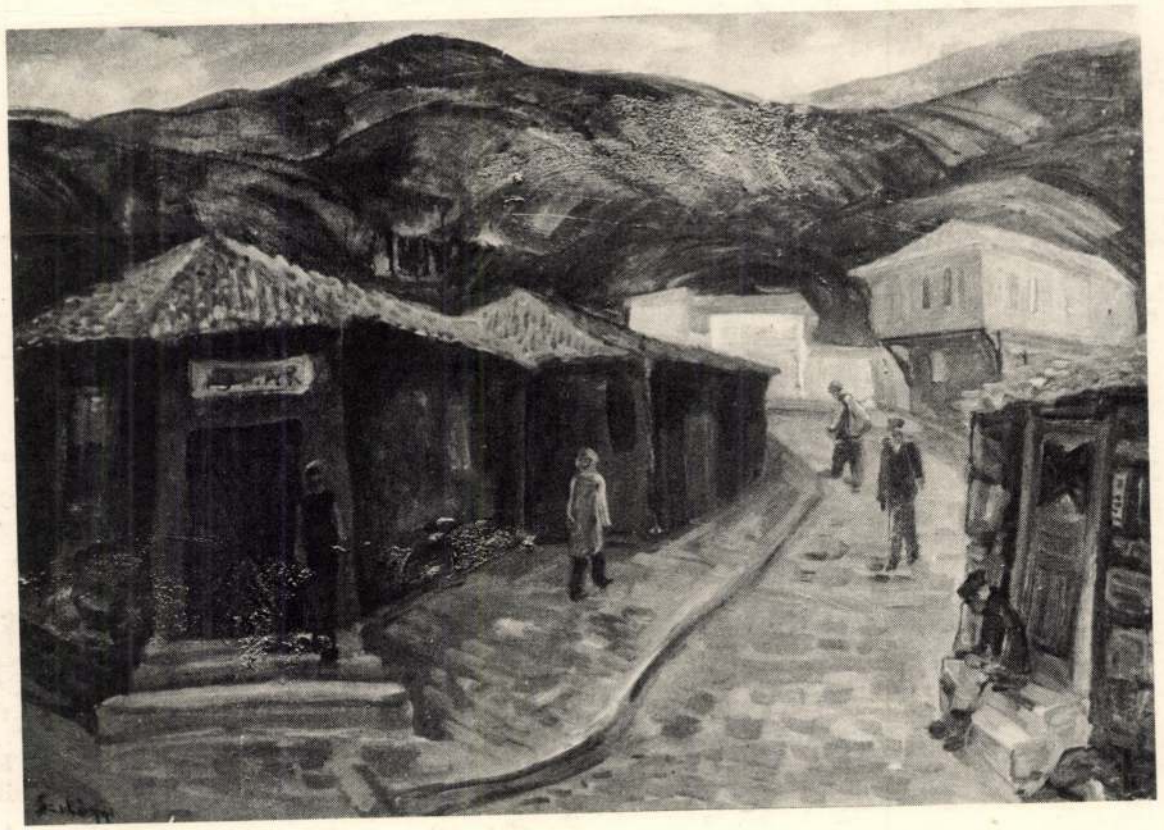

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

1978/8

festményeken látható. (A zöld és a kék „kibékítése" egyébként a tájképfestészet visszatérő problémája.) Ugyanakkor örömmel említem meg, hogy a kollázstechnika feltétlenül előnyös és mértéktartó alkalmazásáról tanúskodnak a „Madarai hegyek" és a „Szikla" c. képek: éppen ez az *óvatos* adagolás az, ami monumentális hatást eredményez!

Összefoglalva: Szilágyi Elek úgy teremtett *bulgáriai* képei között szerves tárlategységet, hogy ezzel nem semmisítette meg az egyes darabok önálló értékét és érdekességét.

ÉLES CSABA

ÜZENNEK ÚJ ÉS RÉGI KÖNYVEK

Született patina

„Az egy idő sok szellemi arca" – akár ezt a címet is adhatnám soraimnak, ha arra gondolok, hogy amikor Benedek Elek 1905 és 1914 között kiadta a *Nagy magyarok élete* című sorozatot, kik éltek *még*, kik alkottak *még*, tehát kik voltak kortársai idehaza és világszerte. Kortársa például Lenin, aki új módon látja a történelmet, a történelmi személyiség szerepét (Plehanovval együtt). Kortársa Siegmund Freud, akinek pszichoanalitikus szemléletét történelmi életrajzírók is hasznosítják (például Stefan Zweig). Kortársa Albert Einstein, akinek (éppen 1905-ben, majd kiszélesítve 1910-ben kiadott) relativitáselmélete vihart kavar, és a történelemlátást sem hagyja érintetlenül. Kortársa Henri Bergson, a filozófus, aki az intuíció híve, és ez időben Ferdinand Husserl fenomenológiai előadásokat tart, Ferdinand Saussure megalapozza az új nyelvészeti szemléletet (strukturalizmus), a Curie házaspár fizikai Nobel-díjat kap, Oswald Spengler azon töpreng, nem kellene a történelemszemléletben a „tér logikáját" az „idő logikájával" felcserélni? Ez időben már Ady is – ha nem lenne zseni és nem fejlesztené tovább a szimbolizmust – *elkésettnek, vidékinek* látszanék. Mert ez időben már új, még nyugtalanabb „izmusok" törnek be a művészetbe.

Miért soroltuk föl e végtelenségig szaporítható példákat? Hogy kitessék: az embereket, az alkotókat a legkevésbé sem lehet kortársaik szerint megítélni. Egy majdnem teljes térbeli egyidejűségben (két egymás mellett szorosan ülő emberként) a történelmi idő más és más távoli pontjain lehetünk (más az időérzetünk: az egyik éppen emlékezik, a másikat leköti a jelen látványa). Ez persze nem jelenti, hogy e szubjektív idő, tehát időérzékelés, időérzet nincs benne az objektívben, a tőlünk független időben. Ennek a szubjektív időnek *részint* mi is tudunk parancsolni, legalább „különútjai" is lehetnek. Két hatalmasan magas part között a víznek lehetnek különútjai is: a mélyedésekben, vájatokban, az örvénylés, sodródás, a felhajtó erő stb. törvényei szerint is, ám mindez a partok között történik. Ha ezen a víz túlcsapna egy ideig, kénytelen visszahúzódni később, leapad, beszívja a föld, nem kap „felülről" erősítést stb. Így van az ember az idő végtelen partjai között, így van az emberi történelem alávetve a szükségszerűség törvényeinek, amelyek ha nem is mindig szólnak bele *közvetlenül* az életbe, de állandó jelenvalóságuk előbb-utóbb kiderül. Elképzelhetünk – hasonlóképpen – egy *gumibilincset*, amely mint egy karperec, nem szorít, ha azonban próbáljuk szétfeszíteni, nem nagyon tágít, elfáraszt bennünket, és legfönnebb egy darabig engedelmeskedik akaratunknak. Nem vak-determinizmus ez, nem fatalitás, hanem az anyag konkrét formáinak különböző természete. Az egyik ellenállóbb, mint a másik, az egyik *erre* ellenálló, a másik *arra*.

Némelyek az új eszmék terjedését hajlamosak szinte kizárólag az információ gyorsaságának, a közlés, tájékoztatás majdnem egyidejűségének tulajdonítani (rádió stb.). Ez nagy igazság, de mégis csak része az egésznek. Mert attól is függ, hogy az új információnak milyen „közegellenállást" kell legyűrnie. Egy elhajított bot gyorsabban és tovább halad a levegőben, mint a tó vizében. Benedek Elek idejében Magyarország inkább állóvíz, mint levegő. Ady sirályhangja ezért keresi a távoli tengert. Az Óceán kékjét.

Benedek Elek, ez a valóban nagy magyar mesemondó, *visszanéző*-típus. A múltból erőt

Ez az általános bevezetés bármely világot járt magyar művész tárlata elé illik; de amennyiben *Szilágyi Elekre* is vonatkozik, annyiban egyszersmind pozitív tartalmú kritika is. *Bulgáriai* élményeit tükröző művei ugyanis nem túl látványos, de bizton kitapintható előrelépést mutatnak a művész fejlődésében ugyancsak jelentős helyet elfoglaló, ún. olaszországi festményekhez képest (a bemutatás éve: 1975).

Szilágyi Elek bulgáriai képeinek három eszmei, illetve anyagi (azaz kompozícióteremtő) főszereplője van. Az egyik az ember által is alakított, ember-meglakta, völgyeiben, hegyszorosaiban, szikláin történelmet őrző *táj*. A másik az őseiből folyó, a természethez idomuló, a természetből táplálkozó *ember*. A harmadik a táj és az ember mozdulatlannak tűnő egysége, az emberi tartásokban és a természet zugaiban temetkező és továbbélő *történelem*. A kiállítás egy-egy képe: e három elem viszonyának egy-egy oldala, egy-egy aspektusból *kimerevítve*. (Kimerevítve, mert Szilágyi Elek lírai hangulatú, kissé elmosódott emlékképein az emberi mozgás csak jelzésszerű; talán azért, hogy mind tisztábban váljon hallható-láthatóvá a történelem szelének nesztelen suhanása.)

A három „főszereplő" természetesen nem leltárszerű pontossággal található meg mindegyik képen. Sikeresnek mondható az a megoldás, hogy a „Szerzetes" c. képen hiányzik mindenfajta (reneszánsz értelemben vett) természet. A teljesen konzerválódott középkori hangulatot úgy teremtette meg vizuálisan a művész, hogy a formák között csak annyi fény bujkál, amennyi egy sötétszínű templomablak üvegén lopódzhat be. A „Fekete-tenger" dacosan tagadja a történelmet. (Hangulatában színpadkép egy abszurd drámához. Mint festmény, *a vágyakozás* térképe; ahol az asztal-széknapernyő együttes a prózai és titokmentes földi világ, a tintakék egységgé vált ég és víz a mindenféle csodát ígérő ismeretlen. A realitás és irrealitás túlságosan merev kontrasztja a kép szélére szorította az embert, aki itt csupán egy darab megbénult *szürkéskék* vágy.) A művek többségén azonban a három fő komponens hol rejtettebb, hol nyíltabb, rendszerint változó arány- – mondja a magyar művész. Egymással összefonódott, holttá merevedett emberekre emlékeztető sziklák ágaskodnak a kompozíció eszmei középpontjában. A művész ezzel *emberformájúvá*, a történelem *lenyomatává* tette a tájat. (Kár, hogy a naparanyozta középső felhőcsoport egy piciny romantikus történelmi idillizmust ragaszt a képre. Akadémikus képeken ehhez hasonló felhőkön trónolt a nemzeti történelem allegóriája; itt előnytelenül vonja el a figyelmet a sziklacsoport-ösvény-sétáló együttesről, s változtatja át az eredetileg háttérként tételezett, gyönyörűen megfestett hegyvonulatot *önálló* képmezővé.)

A „hármasegység" jellegzetes példája még a monumentális „Madarai hegyek"; a „Várnai kőerdő", ahol a természet önalakítását az ember ottléte teszi teljessé és érdekessé; és a tematikailag összetartozó két török kép. Az egyiken („Sumen. Török negyed") totálban látjuk azt, amit a nagyon tudatosan szerkesztett másikon („Török emberek") second planban: vagyis a befelé forduló titokzatosságot és elzárkózottságot. Ezeken a képeken (akárcsak a „Hazafelé", a „Hegyek között", a „Kék ház", a „Sadina" stb. festményeken) a *heroikus* történelem helyett a heroikus pillanatokat nemzedékeken keresztül kitermelő, a köztük levő „űrt" kitöltő *mindennapi* történelem csoszog, ballag és üldögél. Szilágyi Elek a tapasztalt emberismerő derűs bölcsességével láttatja a bolgár élet egyik oldalának apró jeleneteit. Szembeötlő, hogy kompozícióin majdnem mindegyik ember *kapujához* nőtt figura; akik egyébként úgy ragaszkodnak egymáshoz, mint a házak téglái vagy az utca kövei.

A festményeken ezúttal is a kellemesen hűvös kék színé a vezérszólam. A színkompozíciókban fontos szerepe van a sárgáknak, barnáknak, vörösöknek; amelyek mintegy *rögzítik* a lírai és titokzatos (pl. a török képeken) kék színárnyalatokat. A színkompozíciók egyetlen problematikus vonása az, hogy a kék és a zöld színek disszonanciáját nem mindenütt sikerült feloldani (pl.: „Kék ház" és a „Balkán hegyek este" képeken) úgy, ahogy az az „Orlovszkó gnezdó" vagy a „Hegyek között"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1978.
Szilágyi 8
Alföld

1021

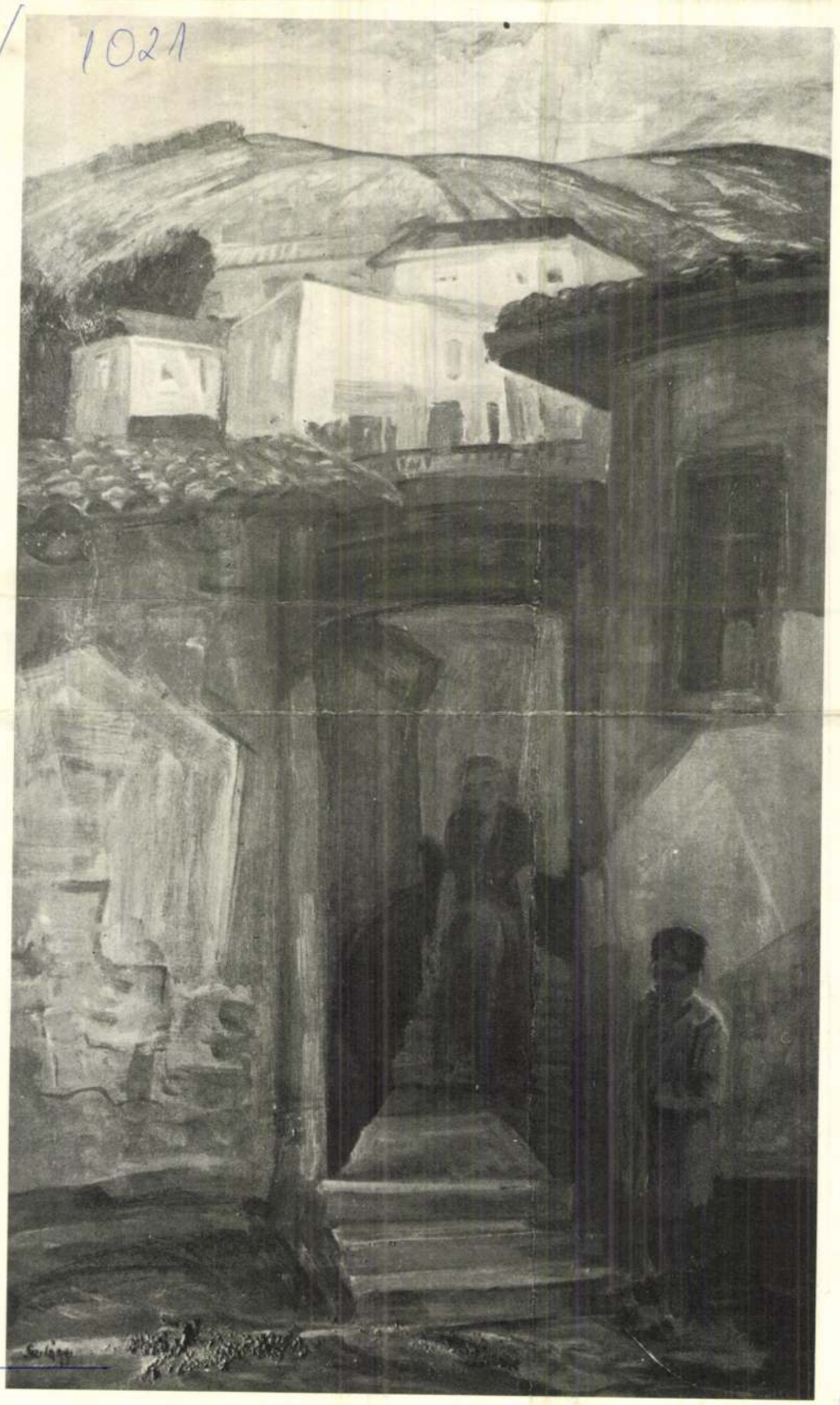

alföld

6 forint

...cél utcából.

...jugoszláv ..., NDK há... ...ény eladó. ...II. em. 21.,

...bútor vé... Arany Já... ...n: 11-896.

...készítő kisiparos jelenre a kiadóba.

Gyermekágy matraccal, járóka és alig használt mély gyermekkocsi eladó. Hortobágy u. 3. X/63.

Perzsabunda igényesnek eladó. Érdeklődni délután. Trombitás utca 11. földszint 4.

...-as, illetve 41-es eladó. Hajnal u. 2. I/7.

Parkettázást, műanyag padló készítését, csiszolást, lakkozást garanciával vállal Kolozsvári, Erzsébet u. 2.

Eladó szép fekete bunda középnagyságra (olcsón). Busi u. 17., utolsó ajtó.

...lat, Debrecen, ...mélyzeti vezetőn...

Gépi számlázás... ...zót, továbbá pér... ...mazunk. Gabor... ...lomipari Vállala... ...chenyi u. 13. sz... ...munkaügyi oszt...

Debrecen... ...vesz egy fő tak... ...zés: Wesselényi...

Gázkazánhoz ...zásra fűtőt felv... ...lehet: Debrecer... ...2., Ybl Miklós ... Főiskola.

Fiatalok!

NAGYALFÖLDI KUTATÓ ÉS FELTÁRÓ ÜZEM

az 1977/78. tanévre tanulók felvételét hirdeti

mélyfúró

szakmában.

A KÉPZÉS HELYE:

...-ös Ipari Szakmunkásképző Intézet (Várpalota, Felszabadulás u. 1.)

KÉPZÉSI IDŐ: 3 ÉV.

JUTTATÁSOK:

...) Ft/hó társadalmi tanulmányi ösztöndíj
— tanulmányi ösztöndíj
...tanulmányi eredménytől függően,
első évf. I. félévében 270 Ft).
— 200 Ft ösztöndíj-kiegészítés,
...nulók jól felszerelt kollégiumban nyernek elhelyezést.

*

...munkás-bizonyítvány megszerzése után ...di, orosházi, komádi, valamint szolnoki ...gységek területén foglalkoztatjuk őket mélyfúró szakmunkásként.

*

...elentkezési lapon kérjük feltüntetni:

...Nagyalföldi Kutató és Feltáró Üzem ...tanulója"

...ob felvilágosítást az üzem személyzeti és oktatási önálló osztálya ad:

...k, Munkásőr u. 43. sz. Telefon: 12-089.

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy BUJDOSÓ JÁNOS, a Közút. Ép. Ip. Váll. dolgozója 54 éves korában elhunyt. Temetése január hó 7-én, péntek délután 2 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből polgári szertartás szerint. Gyászolják: felesége, gyermekei, vejei, unokái, testvére és rokonai. Lakás: Debrecen, Barcaság u. 18.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy SZŰCS JÓZSEF, a Cipész Ktsz nyugdíjasa 77 éves korában elhunyt. Temetése január hó 6-án, csütörtök délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Barna u. 12.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **PALUMBY BARNABÁSNÉ** temetésén megjelentek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **ECSEDI ISTVÁNNÉ** Gardó Katalin temetésén megjelentek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **AGÁRDI MIHÁLYNÉ** Füzy Teréz nyugdíjas tanítónő temetésén megjelentek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **VARGA ANTALNÉ** Bodnár Zsuzsánna temetésén megjelentek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy KERECSENY MIHÁLY gazdálkodó 64 éves korában elhunyt. Temetése január hó 7-én, péntek délután ... órakor lesz a debreceni Köztemető I. o. ravatalozó teréből a gör. kat. egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, lánya, veje, unokája, testvérei és rokonai. Lakás: Nyíradony, Tamásipuszta.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **HORVAI FERENC** nyugdíjas gépkocsivezető, Hajdúszoboszló, Hősök tere 5. szám alatti lakos temetésén megjelentek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

A CSŐSZER 1 SZ. ÜZEME

AZONNALI BELÉPÉSSEL FELVESZ

minősített,
minősítés nélküli hegesztőket,
lakatosokat,
csőszerelőket,
gépipari szakközépiskolát végzetteket,
segédmunkásokat.

Minden héten szabad szombat, munkásszállást, különélési pótlékot biztosítunk.

JELENTKEZNI LEHET:

LÉNINVÁROS (ÚJ ERŐMŰ)
CSŐSZER 1. SZ. ÜZEM
munkaerő-gazdálkodás.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Szilágyi Elek (festő)

1021

KÉPZŐMŰVÉSZETI NEVELÉS

AZ ÉPÍTŐIPARI VÁLLALATNÁL

Két év óta bontakozott ki e vállalatnál a vizuális nevelésnek egy határozott iránya, melynek eredményei a munkás amatőr képzőművészeti körök I. országos találkozóján, Ózdon váltak lemérhetővé, amikor is a 36 tagú kollektíva 4 tagjának 7 művét fogadták el, az SZMT pedig 15 000 Ft-os összeget nyújtott a Szabó László grafikusművész vezette kör anyagi támogatására. A munkásfiatalok tavaly Vámospércsen szerepeltek műveikkel, a munkásszálló nagytermében pedig időnként kamarakiállítás keretében állítják ki festményeiket és grafikáikat. Az itt folyó esztétikai továbbképzést elősegíti, hogy rendszeresen biztosítják otthonukban a hivatásos művészek részvételét. Ezzel kapcsolatosan nyílt meg a múlt év decemberében Szilágyi Elek 26 darabból álló — ma is megtekinthető — tárlata, amely a Hajdúböszörményből városunkba költözött festő újabb anyagának áttekintését nyújtja. Szilágyi Elek — amint *Halmos Sándor*, a vállalat közművelődési bizottságának titkára elmondotta — nemcsak festészete, nemcsak emberi magatartása, hanem a dolgozók művészeti érdeklődését felkeltő szemléletes tárlatvezetései révén is rendkívül népszerű a szakmunkások körében. (Távlatilag a hivatásos művészek további bemutatásának tervezetében februárban Tar Zoltán festményei szerepelnek.)

A kör tagjait példamutatóan összefűzi a közös tevékenység alkotó légköre, a szabad idő eltöltésének nemes hobbija, amikor is valójában — a magasabbra törés igényének fenntartásával — másodrangúvá válik, hogy milyen műveket hoznak létre, bármennyire hajtja őket az igyekezet, hogy a legközelebbi országos bemutatkozásra, a II. ózdi munkás képzőművészeti kiállításra minél több művük kerüljön falra. A szakkör jelenlegi lehetőségeinek legjobban a grafika művelése felel meg — ezért is kérték vezetőjüknek Szabó László grafikusművészt. Később merült fel az az igény, hogy a szakmunkástanulók egy rézkarcnyomó géphez jussanak. Itt önkéntelenül is felvillan a két világháború közti debreceni grafikai élet emlékezete, amikor a hajdani Művészházban elhelyezett rézkarcnyomó gép körül egész kollektíva alakult ki (Dobi Oláh Istvántól Menyhárt Józsefig.)

Az I. ózdi találkozóra 640 munka érkezett be (festmények, kisplasztikák, grafikák), ebből alapos válogatás után mindössze 189-et mutattak be. A hangsúly azonban azon volt, hogy a kör tagjai jobban megismerjék egymást, előadásokat és útmutatásokat hallgassanak, amelyekből aztán ki is rajzolódhatott előttük az amatőrmozgalom mai helyzete és erőviszonyaik. Külön foglalkoztak a szakkörvezetőkkel s beszámolóik, tapasztalataik nyomán nyilvánvalóvá vált, hogy vidéken kell a legtöbbet tenni a köri szint emeléséért, s mindent el kell követni annak érdekében, hogy a művelődési házak rendelkezzenek megfelelő kiállítótermekkel és tárlatvezetőkkel. S mindezeket a XI. pártkongresszus szellemében, amely nagy figyelmet fordít a vizuális és esztétikai nevelésre.

A vállalat programtervezete keretében mutatták be a munkásszálló nagytermében (Tanácsköztársaság útja 11.) *Szilágyi Elek* 26 művét, amelyek most is arról adtak számot, hogy jó két évtizedet meghaladó témaköre: a szegényemberek világa, befelé néző, szemlélődő magányosságuk (Egyedül, Öregség) ma is foglalkoztatja a festőt. Most ez az oeuvre itáliai útjának látomásaival is bővült (Tér Rómában, Római leány, Padovai utca), a tenger, a hajók, a tengerparti sziklák s a napszakok (Napkelte, Reggel, Délutáni fény, Alkonyat) impresszionista érzékenységgel megörökített fényreflexeivel bővült.

(dr. Tóth Ervin)

SZILÁGYI ELEK: EGYEDÜL

SZILÁGYI ELEK festő
Hajdúböszörmény, 1933

Nyomdaipari szakiskolát végzett, autodidakta művész. Tanulmányuton a Szovjetunióban és Lengyelországban járt. 1959 óta szerepel kiállításokon; egyéni tárlatai voltak Egerben (1961, 1972), Hajdúböszörményben (1963, 1967), Debrecenben (1968, 1972) és Balmazujvárosban (1969), szerepelt a kelet-magyarországi művészek reprezentativ tárlatán 1972-ben a Nemzeti Galériában. Egyes munkái eljutottak Lengyelországba és Jugoszláviába. - Az alföldi festőkével rokon puritán szemlélete és szinvilága ujabb képein mitológikus vonásokkal, sajátos, lirai karakterrel ötvöződik.

Művészéletrajzok 197

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1976 FEB 3

Szilágyi Ildikó átvő

1976. február 3., kedd

1021

Két kamarakiállítás

DUNAÚJVÁR

Két kamarakiállítás nyílt az elmúlt héten Dunaújvárosban, az egyik a Bartók Művelődési Központ, a másik a tanácsháza aulájában; az egyiket hivatásos ötvösművész neve fémjelzi, a másikat amatőrművészek állították össze az elmúlt néhány hónap munkáiból.

Szilágyi Ildikó ötvösmunkái az első felületes pillantásra is azonnal a hazai és a külföldi ötvösművészet lényegi különbségére utalnak: a német, francia, belga, angol ötvösművészek — tisztelet a kivételnek — lényegében ráálltak a tömegtermelésre, s noha minden egyes darabjuk magán viseli alkotójának egyéniségét, minden egyes darabjukon látszik, hogy külön erre a célra létesített üzemekben, hosszú szériákban készültek. A magyar ötvösművészek tárgyai — Szilágyi Ildikó munkái is — egytől egyig manuális, kézi munkával készülnek, s még a megrendelésre, sorozatban készült darabok is egyediek. Tálak, kelyhek, poharak, dobozok, ékszerek — ezek az ötvösök hagyományos formái; hozzátartoznának még az evőeszközök is, de az ezekhez szükséges munkaigényesség nem igen érdemli meg a nem nemes anyagot. A kiállítás egyes darabjai pontosan ezt a fajta megkötöttséget mutatják, pontosabban: a megkötöttségen belül művészit alkotó leleményességről beszélnek. A fémtárgyakhoz stílusban nem illenek a drágakő — az csak ezüstben és aranyban érvényesül igazán — még féldrágakövet is keveset látunk, ellenben látunk sok különös formájú és színű kavicsot, bizonyítva azt, hogy az úgynevezett „nem nemes" anyagból is lehet igazán szépet, művészit alkotni.

A jellegzetesen ötvösművészeti alkotások között három olyan tárgy is feltűnik, amely inkább szobrászkézre vall: játszótéri mászóka apró márvány bronzból, egy Ördögszekér című mobil szobor és egy díszkút kicsinyített mása. E három igen szép darab kapcsán azonnal felmerül az emberben a kérdés: van-e, és ha igen, hol van a határ a képzőművészet és az iparművészet között. Lehet-e elvonatkoztatni egy iparművészeti alkotást funkciójától? Olyannak kell-e lennie mondjuk Celliní sótartójának, hogy valóban sótartónak használhassuk?

A kérdés valóban elhangzott a tárlatmegnyitót követő beszélgetésen, s Szilágyi Ildikó válaszai és a kategóriák körül forgó vita végül is e mesterséges határvonal feslesleges és értelmetlen voltát bizonyította. Bizonyította azonban e vita azt is, hogy voltaképpen valamennyien iparművészeti tárgyak között élünk, — egy asztalnak, egy íróasztal-lámpának, egy polcnak legalább is annak kell lennie.

Maga ez a szép kis tárlat, és a művésznő által rögtönzött esztétikai-szakmai kiselőadás örömet adott és ízlésnevelést jelentett.

Az Amatőr Műhely közös kamarakiállítása egészen más jellegű, noha ott is láttunk funkcióval bíró alkotásokat. Mindenekelőtt: ha az imént az iparművészet és a képzőművészet közötti határvonal fiktív voltáról esett szó, akkor az Amatőr Műhely kiállítása kapcsán ismételten az amatőr és a hivatásos képzőművészet közötti határvonalat kell megkérdőjelezni.

Az Amatőr Műhely tagjai közös legutóbbi gárdonyi kiállításuk óta sok új darabbal lepték meg azokat, akik figyelemmel kísérik a város amatőr-képzőművészeti tevékenységét, s noha látunk itt egy-két olyan darabot is, amely már a pesti Rátkai klubban, s Gárdonyban is [illegible] ott volt, letagadhatatlan a munkakedv, és a művészi rátermettséget állandóan

1976. február 3., kedd

...si Hirlap

Jégkorong:

Hiába vezettünk többször is

Magyarország—NSZK 4:4 (1:1, 2:2, 1:1)

Magyarország: Balogh — Farkas, Németh, Kereszty, Havrán, Muhr. Csere: Kovács A., Szeles, Palotás, Bálint, Fodor, Palla, Kovács Cs., Flóra, Pék, Buzás Gy., Buzás G., Kiss, Zsitva B., Tasnádi. Edző: Boróci Gábor, Kertész József.

A dunaújvárosi műjégpályán szombaton délután a magyar válogatott—NSZK olimpiai válogatott jégkorong-mérkőzésre került sor.

A csapatok nagy iramban kezdtek. Két kihagyott nagy hazai helyzet és jó védés után a kiugró Pék távoli haltalmas ütése nyomán a korong a hálóba vágódott. A csehszlovák bíró les miatt nem adta meg a gólt.

A 8. percben Buzás G. nagyszerű iramban sorba cselezte ki az NSZK-védőket, és a kapus mellett a hálóba csúsztatott. 1:0. Az első harmad vége előtt az NSZK-s Egen elcsípte a korongot, és közelről nem hibázott. 1:1. *A második harmad jól kezdődött, mert Fodor átadásával Bálint indulhatott, aki lekorcsolyázta a védőket, és a kapuba lőtt. 2:1.* Egy gyors NSZK-támadás végén Meis- dé akadt a hálóban, tol *majd ugyanabban a percben, egy kapu előtti kavarodás nyomán Fodor a hálóba „kotorta" a korongot.* Az utolsó másodpercekben Egen váratlan távoli lövése a felső sarokba vágódott, és így 3:3-ra alakult a mérkőzés. *A 3. harmad elején Havrán emelt a felső sarokba, úgy, hogy előtte kézzel lekezelte a korongot.* 4:3. Az utolsó percekben Szelest visszahúzásért kiállították, így a megfogyatkozott magyar válogatott elen Güggemos a 59. percben kiegyenlített, és 4:4-gyel zárult a találkozó.

Markó Lajos

Játékos egészségügyi torna

A városi tanács testnevelési és sportfelügyelősége 1976. március 1-től heti két alkalommal terem-, majd szabadtéri önköltséges, játékos egészségügyi tornát szervez. Részvételi díj havonként 100,— Ft.

Jelentkezni és befizetni a városi sportfelügyelőségnél 1976. február 25-ig lehet.

A váltóműszakok miatt lelőtti és délutáni csopor-

Magyar válogatottak

Berényi György (ifjúsági tornász)

kellemes anyag. A vörös az egyik legszebb anyag véleményem szerint. Azt hiszem, ho ez akár megmunkálva vagy akár megmunkálatlanul magában hord a kivülről kapott fényt, minden féle hatását, gyönyörüszép r aszinü tud lenni, felfényezve csillog, ha vegyszerrel kezeli azmber, akkor sötét, mély barna árnyalatokat tud vele elérni.

- Saját életét hogyan re zi?

- Én mindig azt mondom. vagyok a családban az iparos, aki a müvész mellett él. Ugy azokat nevezem én napfényes időszakoknak, amikor rövid p hétre az ember leül és valami újat igyekszik csinálni, vagy lami kiállitásra. Sajnos ugy a saját szórakozásomra nagyon ke ő idő marad az új tárgyak alkotására, ami egy kicsit a sokszorotás úgy megöl bennünket.

- Azt a legutóbbi egy hónat milyen időszaknak könyveli el?

- Azt hiszem a legeredményebb időszaknak kell az életemben elképzelni. Végre eljutott odáig, hogy van egy fiam és azt mondom most, hogy ez az igi napfény.

- A müvészfamiliát Juhász Gt kereste fel.

Szilágyi, II. 23

Szilágyi Ildikó ötvösmüvész

- Persze. Természetesen az egyéniségét tükrözik ezek a képek. Hát nem is lehet az éles meséjét ilyen vidáman megfesteni, csak olyan embernek, aki a környezetét eleve optimistán, jóhiszemüen szemléli, másképp nem mis hiszem, hogy lehet ilyen sok pirosat, kéket ilyen nyugodtan felrakni egy vászonra, anélkül, hogy bármi árnyék jelentkezzen. Mindig arra törekszik, hogy az általa kiválasztott szinek a lehető legnapfényesebbek legyenek.

- Akkor Galambos Tamás eléggé könnyen hóditotta meg magát. Nem?

- Hát tulajdonképpen biztos, hogy könnyen.....hogy a képeit megláttam és megismertem.

- És megfelelt a valóságnak.

- Nem akartam elhinni, hogy ember ilyen szemlélettel éljen a világban, de aztán rá kellett jönnöm, ha baj is éri vagy bármilyen más problémája van. Ő nyugodt és elég vidáman szemléli a körülötte zajló életet. Nekem mondjuk nehezebb dolgom van itt a munkák szempontjából, mert nemcsak egy vászon és egy ecset kell.....

- Igen, hiszen Szilágyi Ildikó ötvösmüvész.

- Hanem mondjuk anyagot és olyan szerkeze-tek és gépek, amik nehezebbek és nehezebben jutnak hozzá az ember, de ha a fény szempontjából nézzük a munkát, akkor viszont könnyebb beszélni róla, hiszen nagyobb részt vörösrézzel dolgozunk, ez egy nagyon

Szilágyi Elek, festőművész. 2 folytatás.

SZILÁGYI ELEK: RÉGÉSZEK

Éles Gabi: az „Ünnepi találatok '48"-ról.
Hajdú-Bihari Napló, 1948. szept. 16.

Az ÚT '78 kimagasló alkotásának tartjuk Szilágyi Elek Régészek című festményét. Színekben és formákban elénk vetített, filozofikus mélységű vallomás ez férfi és nő történelmi helyéről, egymást kiegészítő szerepükről. Két finoman megformált szimbólum található a képen. Baloldalt egy harcos lovasfigura kontúrjait feltáró sötétkék férfi látható: tartásában, figyelmében feszülő erővel, konok kitartással, racionalizmussal. Jobboldalt, egy öblös anyagedény mellett világoskékbe öltöztetett asszony áll: bájos kettősükben líraiság, türelem, elmélázóképzeletdús figyelem bujkál. A kép kompozíciója egy harmonikus, „négyütemű" ritmusból áll; ahol is a földbe szúrt méterrúd (1) és az álló nő (3), valamint a fél térdre ereszkedett férfi (2) és az agyaghordó (4) formája felel egymásnak úgy, hogy közben a „párok" sem veszítik el kapcsolatukat. S mindebben egy szemernyi földöntúli-időnkívüli allegorizálás sincs. Történelmi pillanat ez a kép, s egyszersmind a mindennapi élet egy pillanata is: egy hatalmas (minden lényeges kompozíciós elemet összekapcsoló) kőfal előtt régészek dolgoznak. A Régészek tisztán elgondolt, nagy fegyelemmel és körültekintéssel megkomponált, emlékezetes műalkotás.

Szilágyi Elek, festőművész, 1.) Falfoltás.

Elek Csaba: Az „Üzemi Tárlatok '78" - ról.

Hajdú-Bihari Napló, 1978. szept. 16.

Szilágyi Ilona

Elhunyt Szilágyi Ilona grafikusművész

Szilágyi Ilona grafikusművész, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1920 óta volt a párt tagja, 81 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 12-én, hőtfőn délután, három órakor lesz a Farkasréti temetőben. Gyászjelentését az MSZMP XI. kerületi Bizottsága, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége, a Művészeti Alap és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége írta alá.

★

Tegnapi számunkban e gyászhír — munkatársaink tévedése következtében — hibásan jelent meg. Elsősorban a hozzátartozók, a gyászolók elnézését kérjük, s természetesen olvasóinkét is.

Magyar Nemzet
1985. VIII. 8.

Szilágyi (Jolán)
Ilona

Meghalt Szilágyi (Jolán) Ilona

Szilágyi Jolán grafikusművész, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1920 óta volt párt tagja, 81 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 12-én, hétfőn délután 3 órakor lesz a Farkasréti temetőben — tudatja az MSZMP XI. kerületi bizottsága, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége, a Művészeti Alap, és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége.

★

Szilágyi Jolán — asszonynevén özvegy Szamuely Tiborné — grafikus tevékenyrészt vállalt képzőművészeti életünkben.

Tanulmányait az Iparművészeti Főiskolán és Kernstock Károly mesternál végezte. Biró Mihállyal 1919-ben megalapította az Iparművészet Szakszervezetét. A Tanácsköztársaság bukása után kalandos körülmények között Bécsbe, majd onnan Berlinbe emigrált. Ebben az időben nagy népszerűségre tett szert a forradalmi munkásosztályt ábrázoló és támogató plakátjaival, a kapitalista világ embertelenségét leleplező rajzaival. Külön figyelmet érdemelnek ebben az időben készült remek politikai karikatúrái. Művészi tevékenységét 1934-től a Szovjetunióban folytatta tovább, s a II. világháború idején agitatív grafikáival szerzett elismerést.

Hazatérése után, 1948 óta számos kollektív kiállításon szerepelt, s műveinek gyűjteményes tárlatait többször is láthattuk.

Magyar Nemzet
1985. VIII. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292
Szilágyi Ilona
MAGYARORSZÁG
1957 DEC - 4.

610

MAGYAR TÁJAK

Szilágyi Ilona grafikus és festőművész kiállítása a Táncsics Mihály Körben

Szilágyi Ilonát sokan ismerik az illegális mozgalomból. Sokáig mint képszerkesztőt és grafikus művészt ismerték, most főként mint tájképfestőt ismerjük meg. Derűs, színes akvarelljei és grafikái a Balaton, Nagymaros, Szigliget és az ország különböző tájait mutatják be. Néhány külföldi útján készült képét is bemutatja.

A bemutatott negyvennyolc festmény természetesen nem adhat teljes képet Szilágyi Ilona munkásságáról, de megmutatja, hogy a művész *nagyon igényes önmagával szemben, nem elégszik meg az elért eredményekkel, s egyre jobbat, tökéletesebbet igyekszik alkotni.* Formában és tartalomban gazdagodva szolgálja művészetével a nép ügyét. A kiállítást a Képzőművészeti Alap megbízásából *Leicht Erzsébet* rendezte. *Abonyi Arany* műtörténész bevezetője után a közönség megtekintette a kiállítást, majd műsor következett.

Görög Ilona előadóművésznő, a Néphadsereg Színház, *Forgács László*, a Vidám Színpad tagja, *Thury Zsuzsa*, a Rádió művésznője verseket szavaltak. *Szendrő Mária*, a Filharmónia énekművésznője, *Feleki Rezső* és *Halmy Lújza* szép énekszámaikkal gazdagították a műsort. A számokat zongorán kísérte *Varjas Anna* Chopin-díjas zongoraművésznő.

Auto-Union cég. Az igazga
az ingolstadti, második
üzem teljes leállításának
val fog'alkozik, a rendelés
lensége miatt.

ANYAGI NEHÉZSÉGEK
feloszlott az Everyman's C
vű amerikai néger színtársul
Gershwin „Porgy and Be
művét nemrég a Szovjetunióban és
több más európai országban is be-
mutatta.

NAPIRENDEN A DÉL-TIROLI KÉRDÉS. Az Olaszországhoz csatolt, eredetileg osztrák lakosságú Dél-Tirol egyre nagyobb gondot okoz az olasz és az osztrák kormánynak. A német anyanyelvű lakosság élesen tiltakozik a terület erőszakos olaszosítása ellen, ugyanakkor az olasz neofasiszták soviniszta tüntetéseket rendeznek a német nyelvű sajtó és általában az őslakosság ellen. Osztrák részről hivatalosan is tárgyalásokat sürgetnek Róma és Bécs között a déltiroli osztrák lakosság jogainak biztosítására.

ELKÉSZÜL DREZDÁBAN jövő májusra az első német lökhajtásos utasszállító repülőgép. Tízezer méter magasságban mintegy kétezerötszáz km-t tehet majd meg leszállás nélkül,

zetoi voltak a magasabb bérekér
folyó akcióknak és élesen szembeke
rültek az üzemvezetőséggel a szak
szervezeti jogok biztosításának kérdé
sében is.

BONN

A bonni hadfelszerelésnél
Vesztegetési botrány zajlik,
Mivel ott márkák ellenében
Némely úr panamára hajlik.

Érdemes volna átnézni most
A hosszú panamista-listát.
Ebből derülne az ki, hogy hát
Kik ott a „márkás" panamisták.

(h. f.)

A HÁBORÚS BŰNÖS MANSTEIN
TÁBORNAGY a napokban töltötte be
70-ik életévét. Adenauer az alkalmat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Ilona festőművész

MAGYAR HIRLAP

1969 MÁR 8

AZ ARANY-, GYÉMÁNT- ÉS VASOKLEVÉLES MÉRNÖKÖK KÖRE felkéri az 1919-ig oklevelet nyert mérnököket, hogy arany-, illetve gyémántoklevelük elnyerése céljából jelentsék be igényüket az illetékes műszaki vagy agráregyetem szakma szerinti dékáni hivatalánál, legkésőbb április végéig. További felvilágosítással a kör titkársága szolgál Budapesten, a Technika Házában.

⊙ SZILÁGYI ILONA — 1919 után emigrációba került ismert fővárosi festőművésznő — kiállítása pénteken nyílt meg Békéscsabán a Képcsarnok Vállalat bemutatótermében

162. Bezerédi Gyula. A mester.

153. Ifj. Szikszay Ferencz. merengés.

Képrismův, társ. 1897/98.
tělí kiáll.

A KÉPEK NÉVJEGYZÉKE:

1. Parasztasszonyok színesceruza
2. Nagymarosi táj guach
3. Üzemi konyhán Kompolt állami gazdaság színesceruza
4. Margitsziget télen „
5. A városligetben „
6. Piac II. „
7. Piac I. „
8. Nagymarosi gyerekek „
9. Visegrád Malomvölgye guach
10. Pihenő nő „
11. Vándorcirkusz „
12. Nagymarosi fák „
13. Beköszöntött az ősz „
14. Napsütés „
15. Ősz „
16. Nagymarosi táj „
17. Utcarészlet Nagymaroson „
18. Füzesben „
19. Napsütés „
20. Őszi színek „
21. Füzesben „
22. Kora tavasz „
23. Fűzfák között „
24. Bodrog partján „
25. Sárospataki várparkban „
26. Gesztenyésben „
27. A sárospataki vár parkjában „
28. Sárospatakon „
29. Reggel a Dunán „
30. Tavasszal Nagymaroson „
31. Dunapartján guach
32. Tavaszi napsütés „
33. Sárospataki várnál „
34. Sztálinvárosi rakodó „
35. Sztálinvárosi rakodópart „
36. Fák „
37. Uszályok a Dunán „
38. Dunapartján „
39. Vásár Sárospatakon „
40. Mecsekfalu tavasszal „
41. Visegrád „
42. Sztálinvárosi rakodó „
43. Ferde fa a hegyoldalon „
44. Sárospataki táj „

616652 Pátria nyomda, Bp. F. v.: Földi Vilmos
Felelős kadó: dr. Balázs Istvánné

DERKOVITS GYULA TEREM
BUDAPEST VI., LENIN KÖRÚT 63

SZILÁGYI ILONA

GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1961

SZEPTEMBER 16-TÓL 30-IG

Szilágyi Ilona, aki eddig mint grafikusművész, képszerkesztő és a Képzőművész Szakszervezet fáradhatatlan aktívája volt közismert, mostani kiállításán főként mint tájképfestő mutatkozik be.

Szerény, tartózkodó, halk művészet ez, telve a hazai tájak szépségének és sokrétűségének líráival. A művész sokfelé járt az országban és művészi energiája kifogyhatatlan volt, ha az ezerarcú magyar tájat vagy a munka ritmusát akarta megörökíteni, reálisan, közérthetően, a szocializmus nyelvén, az új kultúra kialakításának segítő szándékával.

Sohasem a közismert, közeli motívumokat kereste Komló, Sztálinváros, Hódmezővásárhely, Sárospatak, Szigliget, Hévíz, Nagymaros, Visegrád, Kaszópuszta, Domoszló, Kompolt és más vidékek táji arculatában, hanem a helyi különleges adottságoknak igyekezett kifejezést adni, és a formálódó új világot tükrözi képein.

Mindennek, amit Szilágyi Ilona fest, valóság-alapja van, és póz nélkül, de lírai átéléssel állít emléket embernek, munkának s a sajátos jellegű tájaknak arra törekedve, hogy tartalmilag és formailag egyre tökéletesebb megoldást érjen el. Az utóbbi két évben üzemekben, állami gazdaságokban is dolgozott, aktív részeseként a munkás-művész kapcsolatok kiszélesítésének, melynek célja népünk ízlésének, tudatának formálása és a kultúrnívó emelése, melyben a művészeknek számottevő szerepük lehet. Az élet valóságát, a hazai tájak egyéni jellegét hangsúlyozza mindig s a látványban nemcsak vonal- vagy foltproblémát érzékeltet. Legszívesebben a víz és a folyópart festői látványa előtt áll meg, feltárva a hullámzó, csillogó, villódzó víz és égbolt szikrázóan színes reflexeit, vagy a táj idegnyugtató csendjét a hajnali mozdulatlanságban, de természetszeretetének őszinte kifejezői hegyvidéki, erdős és falusi derűs szépségű képei is.

Szilágyi Ilona életútja és művészi kibontakozása nem volt könnyű, hiszen már 15 éves korában politikai fogolyként került börtönbe. A Párttörténeti Múzeumban van első címlapja, melyet a Kommunista Ifjúmunkás Internacionálé részére rajzolt, de már előbb is, még iskolás korában kiállította munkáit az Iparművészeti Múzeumban rendezett karácsonyi vásárok alkalmával.

A Tanácsköztársaság bukása után Bécsben és Berlinben dolgozott 1924-ig. 1924 végén sikerült a Szovjetunióba kijutnia, s itt ösztöndíjasként a moszkvai Képzőművészeti Főiskola grafikai osztályára került, ahol N. N. Kuprijanov volt szaktanára. Tanulmányait azután a Leningrádi Művészeti Akadémián folytatta K. I. Rudakov és L. G. Brodáti művészeknél.

Főiskolai tanulmányai sikeres befejezése után különböző szovjet természettudományi lapoknak lett művész-munkatársa és képszerkesztője. Ezekben az években tankönyv-illusztrációkat is készített és tagja lett a Leningrádi Politikai-Művészi Lektorátusnak.

A második világháború eseményei miatt megszakadt ez a munkássága és ismét más területen kellett dolgoznia. Az Ujgur Népi Színháznál ismerkedett meg a színpadművészet gyakorlatával.

A háború alatt és után is művészetével harcolt, agitált a nép ügyéért, a békéért, s a szocializmus győzelméért.

Mikor Magyarországra visszatért, ismét a megélhetés problémájával kellett megbirkóznia, és így nem foghatott rendszeres festőművészi alkotómunkához. Erre csak minisztériumi és képszerkesztői működése után kerülhetett sor, amikor alkalma nyílt Alkotó Házakban nyugodtan és elmélyülten dolgozni. Ez a kis gyűjtemény már ezekről az eredményekről ad számot.

A mostani kiállítás természetesen nem adhat teljes képet Szilágyi Ilona munkásságáról, de mutatót ad egy szerény és egyre fejlődő művész alkotásaiból, aki grafikában és festményben, tájképben és emberábrázolásban egyaránt a haladás útját keresi s tartalomban és formában egyre gazdagodva hűségesen szolgálja a művészet és a nép ügyét

M. ABONYI ARANY

A KÉPCSARNOK
MEGHIVJA ÖNT

SZILÁGYI ILONA
FESTŐMŰVÉSZNŐ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1966. NOVEMBER 19-ÉN,
SZOMBATON DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

GERA ÉVA
FESTŐMŰVÉSZNŐ

KÉPCSARNOK DERKOVITS TERME
BUDAPEST, VI., LENIN KÖRÚT 63

MEGHÍVÓ

Fk.: Köteles István

9114 66 FNyV 6 t

Szilágyi Ilona szerencsés művésznek mondható, mert neki „két hazát is adott végzete" s ezt nem azzal a tragikus kicsengéssel mondom, mint jó Tompa Mihály. A történelem ajándékaként élhetett a Szovjetunióban, ahol két világváros, Leningrád és Moszkva is megnyitotta iskoláit az emigráns kislány előtt. S bármilyen hányatott volt is közben élete, ott nyerte „egyetemeit" gorkiji értelemben. Grafikusnak indult és sokáig mint ilyen dolgozott lapoknál, lapoknak. De ahogy kioldhatta magát az alkalmazott grafika, az illusztráció kötelmeiből, szomjas szemmel fordult a világ felé. Mindkét hazájának mintegy festő-krónikása lett és Esztergomtól Szuzdalig, a karéliai erdőktől a Dunakanyarig, az aranykupolás templomoktól a nagymarosi révig neki mindig minden ugyanazt sugallta, hogy t. i. nincs csodálatosabb a természetnél. Minden formában, minden hangon és színen át az életet, az örökké változót, a mindig megújulót, az alig felfoghatót dicséri. Mint egy konok zsoltáros énekli szépségét, nagyságát, nyugalmát, hatalmát.

S hát mire van nagyobb szükségünk, mint a szépségre, a harmóniára? És hogy micsoda ajándék, miféle csoda ez az odaadás, átélés, amivel a művész azonosulni képes a legkülönbözőbb karakterű tájakkal, csak az tudja, aki egyaránt szereti a művészetet és a természetet. Mindegyik képe egy darab vonzó világ, amelyben megüdül a lélek és szinte beszívhatjuk képzelt ózon illatát.

Fogadják szívesen ezt a szem-örömet, amit Szilágyi Ilona képei nyújtanak.

OELMACHER ANNA

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

SZILÁGYI ILONA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. MÁRCIUS 8-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

OELMACHER ANNA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
1984. MÁRCIUS 8–18.

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, VI., LENIN KRT. 63.

F. k.: Köteles István – 84-0034 GENERALART Dorogi Ny

Szülágyi Ilona

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Festőművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1983 NOV 19

1021

Göcsörtös fák a főutcán

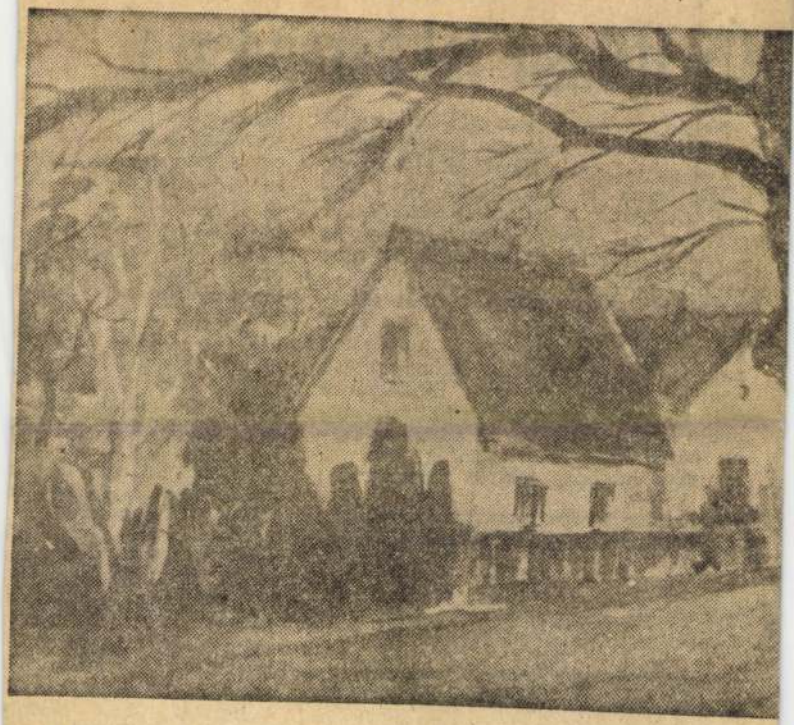

Szilágyi Ilona festménye

...vetkezés

ort sze-
k, hogy
lakások
vő da-
rcsalád
ogy az
is meg

t élesz-
a *Tho-*
esetek
yolítást,
lenáron
si szán-
rű bar-
tiszta
ek mai

hangulatunkhoz, mint az
-faragott koloniál. Mint
egyszerűséget, sőt kellen
sugallnak a bajai Lakb
tő és Vasipari Szövetkez
Építőipari Szövetkezet
szült garnitúrái. A *vil*
amely nem tikolja göcsö
igazán természetes hatás
nek hozzá a világos te
kékfestő vászon kárpitok

A Jövő szövetkezet ké
világos fából azt a kis ír
praktikusságánál fogva
gára a figyelmet. A kom
kis helyet foglal el, ám
csak íróasztalként, hanen
műhelyként is használha

Sok régi ismerőssel is
az üzletekben. Talán há
előtt jelent meg a Kan
Nelli és *Viktória* nevű
Mint minden jó bútor, e
te a kezdeti sorozatgyárt
megfiatalodva ismét bizo
hatóságát. A Nelli *saro*
kárpitozott bútor, kinyit
vőhelyes. Most zseml
gyártják. A Viktória el
bútor-család barnára

Fk.: Köteles István

9114 66 FNyV 6 t

Szilágyi Anna

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK
MEGHIVJA ÖNT

SZILÁGYI ILONA
FESTŐMŰVÉSZNŐ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1966. NOVEMBER 19-ÉN,
SZOMBATON DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

GERA ÉVA
FESTŐMŰVÉSZNŐ

KÉPCSARNOK DERKOVITS TERME
BUDAPEST, VI., LENIN KÖRÚT 63

A KÉPEK NÉVJEGYZÉKE:

1.	Parasztasszonyok	színesceruza
2.	Nagymarosi táj	guach
3.	Üzemi konyhán Kompolt állami gazdaság	színesceruza
4.	Margitsziget télen	„
5.	A városligetben	„
6.	Piac II.	„
7.	Piac I.	„
8.	Nagymarosi gyerekek	„
9.	Visegrád Malomvölgye	guach
10.	Pihenő nő	„
11.	Vándorcirkusz	„
12.	Nagymarosi fák	„
13.	Beköszöntött az ősz	„
14.	Napsütés	„
15.	Ősz	„
16.	Nagymarosi táj	„
17.	Utcarészlet Nagymaroson	„
18.	Füzesben	„
19.	Napsütés	„
20.	Őszi színek	„
21.	Füzesben	„
22.	Kora tavasz	„
23.	Fűzfák között	„
24.	Bodrog partján	„
25.	Sárospataki várparkban	„
26.	Gesztenyésben	„
27.	A sárospataki vár parkjában	„
28.	Sárospatakon	„
29.	Reggel a Dunán	„
30.	Tavasszal Nagymaroson	„
31.	Dunapartján	guach
32.	Tavaszi napsütés	„
33.	Sárospataki várnál	„
34.	Sztálinvárosi rakodó	„
35.	Sztálinvárosi rakodópart	„
36.	Fák	„
37.	Uszályok a Dunán	„
38.	Dunapartján	„
39.	Vásár Sárospatakon	„
40.	Mecsekfalu tavasszal	„
41.	Visegrád	„
42.	Sztálinvárosi rakodó	„
43.	Ferde fa a hegyoldalon	„
44.	Sárospataki táj	„

616632 Pátria nyomda, Bp. F. v.: Földi Vilmos
Felelős kadó: dr. Balázs Istvánné

DERKOVITS GYULA TEREM
BUDAPEST VI., LENIN KÖRÚT 63

SZILÁGYI ILONA

GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1961

SZEPTEMBER 16-TÓL 30-IG

Szilágyi Ilona, aki eddig mint grafikusművész, képszerkesztő és a Képzőművész Szakszervezet fáradhatatlan aktívája volt közismert, mostani kiállításán főként mint tájképfestő mutatkozik be.

Szerény, tartózkodó, halk művészet ez, telve a hazai tájak szépségének és sokrétűségének lírájával. A művész sokfelé járt az országban és művészi energiája kifogyhatatlan volt, ha az ezerarcú magyar tájat vagy a munka ritmusát akarta megörökíteni, reálisan, közérthetően, a szocializmus nyelvén, az új kultúra kialakításának segítő szándékával.

Sohasem a közismert, közeli motívumokat kereste Komló, Sztálinváros, Hódmezővásárhely, Sárospatak, Szigliget, Hévíz, Nagymaros, Visegrád, Kaszópuszta, Domoszló, Kompolt és más vidékek táji arculatában, hanem a helyi különleges adottságoknak igyekezett kifejezést adni, és a formálódó új világot tükrözi képein.

Mindennek, amit Szilágyi Ilona fest, valóság-alapja van, és póz nélkül, de lírai átéléssel állít emléket embernek, munkának s a sajátos jellegű tájaknak arra törekedve, hogy tartalmilag és formailag egyre tökéletesebb megoldást érjen el. Az utóbbi két évben üzemekben, állami gazdaságokban is dolgozott, aktiv részeseként a munkás-művész kapcsolatok kiszélesítésének, melynek célja népünk ízlésének, tudatának formálása és a kultúrnívó emelése, melyben a művészeknek számottevő szerepük lehet. Az élet valóságát, a hazai tájak egyéni jellegét hangsúlyozza mindig s a látványban nemcsak vonal- vagy foltproblémát érzékeltet. Legszívesebben a víz és a folyópart festői látványa előtt áll meg, feltárva a hullámzó, csillogó, villódzó víz és égbolt szikrázóan színes reflexeit, vagy a táj idegnyugtató csendjét a hajnali mozdulatlanságban, de természetszeretetének őszinte kifejezői hegyvidéki, erdős és falusi derüs szépségű képei is.

Szilágyi Ilona életútja és művészi kibontakozása nem volt könnyű, hiszen már 15 éves korában politikai fogolyként került börtönbe. A Párttörténeti Múzeumban van első címlapja, melyet a Kommunista Ifjúmunkás Internacionálé részére rajzolt, de már előbb is, még iskolás korában kiállította munkáit az Iparművészeti Múzeumban rendezett karácsonyi vásárok alkalmával.

A Tanácsköztársaság bukása után Bécsben és Berlinben dolgozott 1924-ig. 1924. végén sikerült a Szovjetunióba kijutnia, s itt ösztöndíjasként a moszkvai Képzőművészeti Főiskola grafikai osztályára került, ahol N. N. Kuprijanov volt szaktanára. Tanulmányait azután a Leningrádi Művészeti Akadémián folytatta K. I. Rudakov és L. G. Brodáti művészeknél.

Főiskolai tanulmányai sikeres befejezése után különböző szovjet természettudományi lapoknak lett művész-munkatársa és képszerkesztője. Ezekben az években tankönyv-illusztrációkat is készített és tagja lett a Leningrádi Politikai-Művészi Lektorátusnak.

A második világháború eseményei miatt megszakadt ez a munkássága és ismét más területen kellett dolgoznia. Az Ujgur Népi Színháznál ismerkedett meg a színpadművészet gyakorlatával.

A háború alatt és után is művészetével harcolt, agitált a nép ügyéért, a békéért, s a szocializmus győzelméért.

Mikor Magyarországra visszatért, ismét a megélhetés problémájával kellett megbírkóznia, és így nem foghatott rendszeres festőművészi alkotómunkához. Erre csak minisztériumi és képszerkesztői működése után kerülhetett sor, amikor alkalma nyílt Alkotó Házakban nyugodtan és elmélyülten dolgozni. Ez a kis gyűjtemény már ezekről az eredményekről ad számot.

A mostani kiállítás természetesen nem adhat teljes képet Szilágyi Ilona munkásságáról, de mutatót ad egy szerény és egyre fejlődő művész alkotásaiból, aki grafikában és festményben, tájképben és emberábrázolásban egyaránt a haladás útját keresi s tartalomban és formában egyre gazdagodva hűségesen szolgálja a művészet és a nép ügyét

M. ABONYI ARANY

Szilágyi Ilona
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1970 SEP 5

1021

Szilágyi Ilona tárlata Salgótarjánban

Meg-megáll egy vontató...

Ezekkel az akvarellekkel a derű, az életöröm költözött két hétre a Képcsarnok Vállalat salgótarjáni üzletébe, és optimizmussal töltik el a nézőt.

Szilágyi Ilona grafikusművész a táj szeretetére tanít bennünket. A fák, mint konkrétumok szinte valamennyi képén jelen vannak, kiemelik a teret, s olyanok, mintha emberek lennének. Sokfélék. A művész a táj szeretetében Turgenyevvel, Csehovval, Tömörkénnyel, Petőfivel rokon.

— Lírai tájképeket festek, impresszionista vagyok — vallja Szilágyi Ilona. — Talán mondanom sem kell, szenvedélyesen szeretem a természetet, a magyarországi tájak csodálatosak, csak észre kell venni. Számomra a természet a békét, a boldogságot, a szabadságot jelenti, ezért optimizmussal tölt el. A külső élményt és belső érzéseimet szeretném tolmácsolni.

Szilágyi Ilona tanulmányait a moszkvai Képzőművészeti Főiskolán és a leningrádi Művészeti Akadémián folytatta. Moszkvában N. N. Kuprijanov, Leningrádban K. I. Rudakov és L. G. Brodáti voltak mesterei, valamennyien az akvarellnek is ismert művelői. Rudakovnak francia írók könyveihez készült illusztrációi is híresek, Brodáti, a Krokodilnak is munkatársa, a szatirikus rajzoknak is művelője.

— A Szovjetunióba, amelyet második hazámnak tekintek, gyakran visszatérek, de a bolgár, a csehszlovák, a német tájakról is hírt adok műveimben — mondja a művész.

Budapesten a Derkovits-teremben kétszer, Békéscsabán szintén több alkalommal volt egyéni tárlata. Az elmúlt időszakban sokszor járt állami gazdaságokban, ahol vázlatokat készített, kamaratárlatokat rendezett, s elbeszélgetett a kétkezi munkásokkal a műalkotás születéséről, s azokról a tényezőkről, amelyek befolyásolják a művészt munka közben. Reggel velük indult ki a „munkabusszal", este velük tért haza. Később bárhol látták gyalogolni, meg-megállt egy vontató, egy Zetor, hogy felvegye. S ha az általa bejárt falvakból Pestre megy valaki, felkeresi Szilágyi Ilonát, akinél mindig szívesen látott vendégként fogadják. A napokban valamelyik faluból esküvői értesítőt küldtek számára, mint a családtagnak, vagy kedves ismerősnek. A juhászok, az éjjeli őrök is ismerik az ország több helyén.

Jövőre, vagy 1972. elején ismét a Derkovits-teremben rendez egyéni kiállítást. S a következő nyárra a Salgótarjáni városi Tanács vendégeként a salgóbányai „művészházban" dolgozik majd. Idén ősszel Nagymarosra utazik, ahol éppúgy szívesen időzik, mint a Duna-kanyarban, Szilvásváradon, Bakonybélben, Lillafüreden, Tarcal környékén.

Szilágyi Ilona kiállítása Salgótarjánban tegnap megnyílt. A meghívón ez áll: „...lírai bensőséges képeivel örömet, derűt visz be a dolgozók otthonába." Ősz című képét tegnap már meg is vásárolták. Nászajándékba kapja egy fiatal pár valamelyik közeli községben.

(tóth)

tájával, szaktudásával,
tásával — az üzemi k
gért, többet is kapjon!
gond öntödei szinten a
rányú munkaerővándor
; ezt nem adminisztratí
közökkel, hanem a jobb
kakörülmények megte
jével, a fizikai munka
gyobb megbecsülésével
nérsékelni, egészséges
ba hozni.

— A pártalapszervezetnek nem lehet feladata ezután sem

Vincsek Árpádot és Kovács Ernőt választotta, újabb négy évre.

Pataki László

Korszerű rendelők és tanácsadók

Gyors ütemben korszerűsödnek a rétsági járás orvosi rendelői és tanácsadóhelyiségei. Ma az orvosi rendelők — a nőtincsi kivételével — megfelelnek a követelményeknek.

Fokozatosan rátértek az olajfűtésre, s a rendelőhelyiségekben megkezdték az elektromos vízmelegítők felszerelését. Korszerűsítették a sterilizálást, gyarapították a tanácsadó helyiségek bútorzatát. A körzeti nővérek munkáját Moped-kerékpárok könnyítik meg.

Az elkövetkező évek feladata az lesz, hogy a csatolt községek rendelő- és tanácsadóhelyiségeinek felszerelését is gyarapítsák, illetve pótolják, s így a központi rendelőkkel egy szintre hozzák.

A korábbi évek munkájának eredményeként a romhányi és a nagyoroszi orvosi rendelő a megye két legjobb és legkorszerűbb rendelőjévé vált. Említésre méltó a horpácsi körzeti orvosi rendelő fejlődése is.

Az elmúlt esztendő nagy előrelépést jelentett a tanácsadóhelyiségek korszerűsítésében is. Diósjenőn, Nagyoroszban és Romhányban minden követelménynek megfelelő tanácsadóhelyiséget hoztak létre.

Vigyázat, öngyulladás!

Megelőzés = állandó ellenőrzés

A csapadékos időjárás miatt a nedvesen kazlazott szálas takarmányok öngyulladásának veszélye nagy mértékben megnőtt. Az utóbbi hetekben megyénk több területéről tűzesetet jelentettek, s a tűz oka öngyulladás

előzés fontos része a szálastakarmány-kazlak hőmérsékletének rendszeres ellenőrzése, s a veszélyesen melegedő kazlak szétrakása. Nem árt, ha a gazdaságok vezetői állandóan szem előtt tartják a követke-

kazlak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁR 9

1021

„Hamarosan eljövök a Körös-völgybe is festeni..."

Megnyílt Szilágyi Ilona grafikusművész kiállítása Békéscsabán

nát, aki kérdéseinkre készséggel válaszolt:

— *Budapesti kiállításairól már többször olvastunk. Hogy áll a vidékkel?*

— Békéscsaba az első a vidéki városok közül, ahol bemutathattam munkám egy részét. Örülök, hogy épp a Tanácsköztársaság évfordulója előtt a Viharsarok egykori központjába jöhettem. Egyébként állami gazdaságokban — ahol mint festő heteket töltöttem a dolgozók körében — már több alkalommal bemutattam festményeimet. Meggyőződésem, hogy csak az alkotó munka hozhat megbecsülést ezen a pályán is. Eleinte bizalmatlanul fogadtak például Tarcalon. De amikor látták, hogy hajnali ötkor velük megyek a mezőre és estig dolgozom, később már ők adták a tippeket: a határnak melyik a legszebb része, hol érdemes festeni.

— *A kiállítás azt mutatja, hogy a művésznő a természet „szerelmese". Hol szeret leginkább festeni?*

— A Szovjetunióban, Ausztriában, Csehszlovákiában, Bulgáriában és másutt sok szép tájat láttam. De most célul tűztem, hogy Magyarország valamennyi természeti szépségekben gazdag táját felkeresem. Hisz idehaza is sok a látnivaló. Én a magam szerény eszközeivel szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy hazánk minden táján sok a szépség. Hamarosan eljövök a Körös-völgybe is. Érdekelnek az alföldi tájak s hallom, hogy a Körösök mentén bőven akad megörökíteni való.

— *További tervei?*

— Szeretnék még sokat festeni idehaza és külföldön is. Hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára. „Útijegyzetek" címmel egy önálló kiállításra készülök Budapesten. Ezen a baráti országok legszebb vidékeit mutatom be, a nyáron pedig számomra eddig ismeretlen, újabb tájakat keresek fel.

(Ary)

ÉRIK A KAKAÓTERMÉS SZEGEDEN

A szegedi egyetemi fűvészkertben hazánkban első ízben ter-

Amire a figy

A Mende—Sülysáp közötti tragikus vasúti szerencsétlenség megrendítette a békéscsabai vasutasokat is. Mint ismeretes, az eddigi megállapítások szerint a mulasztásért vétkesek részben ehhez a vasúti csomóponthoz tartoztak, s közülük ketten meghaltak, ketten pedig súlyos, illetve életveszélyes sérülést szenvedtek.

A felelősség kérdését természetesen az igazságügyi szervek hivatottak eldönteni. Hasonló balesetek megelőzésére azonban már most szükséges megfelelő intézkedéseket tenni és érdemes elgondolkozni: vajon mélyebb értelemben mik okozhatták az utóbbi időkben szinte sorozatosan bekövetkező kisebb-nagyobb vasúti szerencsétlenségeket? Erre a kérdésre egyértelműleg nem adhatunk választ, de a vasutasokkal, tehát a legilletékesebbekkel való beszélgetésből levonhatunk néhány olyan tanulságot, amelyet a jövőben a vezetőknek enne figyelmen kívül hagyniuk.

— A balesetek megelőzésére nár eddig is számos intézkedés örtént — kezdjük a beszélgetést Nagy Zoltán mérnökkel, az állonásfőnök helyettesével, aki azt is elmondja, hogy ezeket a dolgozók negértik, általában helyeslik és áradoznak a végrehajtásán. Hozáfűzi azonban, hogy még több olyan intézkedést várnak, amelyek az élet- és munkakörülmé-nyeik megjavítását biztosítják.

Első szükségességként az szociális létesítményt amelynek az építését már októberben kellett volna kezdeni és sajnos, még ma átnak semmit belőle. Elmond azt is, hogy a vasút dolgozó csaknem fele vidékről — Mezőhegyes könyékéről — jár szolgálatuk kezdete és befe nem igazítható a menetre emiatt órákig várnak Bék bán, ami nagyon fárasztó. utasok óhaját tolmácsolja: enne rendszeres szolgálat torvonatot biztosítani részü

Kevés a munkae

14

Szilágyi G. Ilona

levelőzlap sorozat

fenti mivel.

Belföldön
2 filléres bélyeg
elég, ha a kel-
tezésen és név-
aláírásokon
kívül csak
5 ÜDVÖZLŐ
szót irunk.

326 sz.

MONOSTORY
GYÖRGY
BUDAPEST
IX. LÓNYAI U. 12
MINDEN JOG FENNTARTVA

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1988 JAN -

ASSZONYOK

Szilágyi Ilona

1021

AZ IGAZI SZÉPSÉG EGYSZERŰ

Amikor telefonáltam neki, megkérdezte:

— *Biztos abban, hogy engem keres?*

Igenlő válaszomra feltette a kérdést:

— *Tudja, ki vagyok én?*

Kicsit meghökkenve ugyan, de „felmondtam a leckét":

— *Szilágyi Ilona festőművésznő, akinek sikeres kiállítása volt a budapesti Derkovits-teremben.*

— *Igen* — mondta nevetve —, *és kérem, ne haragudjék, amiért így faggattam, de engem gyakran összetévesztenek nővéremmel, Szamuely Tiborné Szilágyi Jolánnal . . .*

*

Különös élmény ígéretével kerestem fel budai otthonában. Nővérének *Emlékeim* című könyvéből ismertem már a furcsa, hányatott sorsú családot.

Ugyanaz az arc, mint a fényképeken, rajzokon, csak a múló idő rakott fel rá néhány keményebb vonást. Ugyanaz az elpusztíthatatlan energia sugárzott a tekintetéből. Hosszú utat tett meg Szilágyi Ilona, amíg művésszé lett.

Gyereklány volt még, amikor a Magyar Tanácsköztársaság bukása után a hírhedt Héjjas-különítmény elhurcolta. Életét csak a nemzetközi közvélemény beavatkozása mentette meg. Bécs és Berlin volt a következő két stáció, 1924-től 1948-ig pedig a Szovjetunió adott otthont és hazát a hontalannak.

— *Először egy textilgyár laboratóriumában dolgoztam* — mondja. — *Nemigen tudtam akkor még oroszul. Egy év múlva felvételt hirdettek a moszkvai Képzőművészeti Főiskolára: én is jelentkeztem.*

Az emlékezéstől megfényesedik a szeme.

— *Nagyszerű és nehéz idők voltak. Vajúdva született az új társadalom. Művészetet kellett adni ennek a szépre szomjas új társadalomnak. Közben pedig tanultunk magunk is ...*

A főiskola utolsó évfolyamát Leningrádban végezte el. Kiváló tanárai voltak. Moszkvában Kuprijanov, Leningrádban pedig Rudakov és Brodati. Álmokkal, tervekkel telve lépett ki a főiskola kapuján. A küzdelmet, az élet szépségeit akarta megörökíteni. Különböző szovjet lapoknál képszerkesztőként dolgozott. De művészi törekvéseiről az élet hétköznapjaiban sem tett le, gyűltek-gyűltek mappájában a rajzok, akvarellek. Aztán jött a háború, az evakuálás. Mindennek búcsút kellett mondani. Szilágyi Ilona Kazahsztánba került, színházi díszlettervezőként dolgozott. Még három év telt el a győzelem után, amíg végleg hazatérhetett.

Szamarkand

Magyarországon ismét képszerkesztő lett, mégpedig az *Új Világ* című lap szerkesztőségében. S egyre többet szerepelt csoportos kiállításokon, majd sor került önálló tárlataira is.

Műfaja a gouache és az akvarell. Szenvedélyes szeretettel ábrázolja a hazai és a külföldi tájakat. A kritikák meleg hangon méltatták művészetét. Egyszerűségét, tiszta és világos mondanivalóját, bensőséges líráját dicsérték.

— *Ha az ember hisz abban, amit csinál és tudja, kinek alkot, öröm a munka, s szinte magától lesz a mű egyszerű és kifejező. Ez segített ahhoz, hogy elérjem ifjúkori álmomat, önálló művészként dolgozzam.*

A sors megtagadta tőle a családot. Olthatatlan gyermekszeretetéről számtalan bűbájos vázlata árulkodik. Legjobb barátja, művészi útkeresésének és küzdelmeinek állandó társa ma is a nővére.

A munkája sok mindenért kárpótolja. A Képzőművészeti Alap tagjaként járja az országot. Nyaranként termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban dolgozik, a föld közelségében élő emberek hétköznapjait örökíti meg. Otthon van a gyárakban is. Ismerik és szívesen fogadják mindenütt.

— *Ha meglátnak mappával és színes krétákkal felfegyverkezve, tudják, hogy dolgozom, éppen úgy, mint ők. A hétköznapjaikhoz tartozom, s azt hiszem, ez a legtöbb, amit elmondhatok magamról.*

A riporter ehhez csak annyit tehet hozzá: így csak az beszélhet magáról, aki küzdelmes pályája során megtanulta, hogy igazság és szépség rokon fogalmak, és hogy az igazi szépség — egyszerű.

SÁRVÁRI MÁRTA

Nagymarosi utca — SZILÁGYI ILONA rajzai

Egy szovjet gyermek-otthonban

Nyáron levél érkezett Moszkvából a Fóti Gyermekvárosba. Valentyina Geraszimova, a 8. számú gyermekotthon igazgatóhelyettese küldte. A levél részletesen beszámolt arról, hogyan élnek, dolgoznak, tanulnak, miként töltik szabadidejüket a moszkvai gyerekek. Így indult meg a levelezés, amelynek nyomán kialakult a magyar és a szovjet gyerekek barátsága.

Ebben a számunkban munkatársunk riportját közöljük a 8. számú moszkvai gyermekotthonról. Egyik következő számunkban pedig beszámolunk a fóti gyerekek életéről.

KÜLÖNLEGES KLÍMA

A Sztaroje műútnál, a 8. számú moszkvai gyermekotthon birodalmában rögtön elfelejti az ember, hogy egy hatmilliós városban van, annyi itt a zöld növény és olyan friss a levegő.

— *Nálunk különleges a mikroklíma* — jegyzi meg mosolyogva Fjodor Merkulov, a gyermekotthon igazgatója.

Egy gazdag kereskedő villája állt itt annakidején. Egyik melléképülete máig is megvan, a műhelyek találhatók benne. Mellette világos, könnyed épület emelkedik, amely barátságosan kitárja ajtait, ablakait. Ez a gyerekeké.

— *Jó napot!* — köszöntöttük a főbejáratnál álldogáló fiúcskákat és lánykákat, akik oly fesztelenül és öntudatosan köszöntek vissza, hogy egy pillanatig sem lehetett kétséges: ők itt a házigazdák.

ges klímáról, s gondolatban hozzátettük: a gyermekszeretet, az emberpalánták iránti tisztelet klímája ez.

CSALÁDI ÜNNEP

A születésnapi készülődés rendszerint jóelőre megkezdődik, csak az ünnepelt nem tud róla, mert igyekeznek őt meglepni, megörvendeztetni. De mi történik, ha — mint a gyermekotthonban — egyszerre öt vagy hét ünnepelt van? Az ünnepség keretei ennek megfelelően tágulnak. De nem ez a fontos, hanem az ünnepség szelleme.

Kürtszó hívja a házigazdákat és a szép számban megjelent vendégeket a feldíszített terembe. Ma „kollektív" születésnap van. Az ünnepeltek tapsvihar kíséretében mennek fel a színpadra. Zavartan mosolyognak, és ők is tapsolni kezdenek.

— *Ki a* [illegible] *nocska* — [illegible] doboz festéket és édességet. Szvetlána Szviridova az „anyuka" nyakába ugrott.

Vlagyimir Kazancev a Moszkvai Hőenergetikai Tudományos Kutatóintézet komszomolistái és munkatársai nevében — akik szintén patronálják a gyermekotthont — jó egészséget és sikeres tanulást kívánt az ünnepelteknek. Szása Szergejevnek pedig átnyújtott egy futball-labdát. „*Kergesd, de az iskoláról meg ne feledkezz*" — tréfálkozott vele.

veknek messzemenő
lembe kell venniök
dasági mechanizmus
nyesülő

értékesítési és fo
lehetőségeket.

Ezen túlmenőleg, a vállalat által előállítandó termékekhez

s,
n
s
st

megalapítható volt, hogy a vállalatnál előállított termékek anyaghányadát a hozzászólók jól ismerik és igen helyesen vonták le azt a következtetést,

---

Négy esztendő a távolság az MSZMP VIII. és IX. kongresszusa között. Nem nagy idő, alig ezernégyszázhatvan nap, mégis egy olyan történelemformáló kor töredéke, amelyet új eredmények gazdagsága jellemez.

1

Országformáló változások tanúi voltunk és vagyunk, olyan változásoké, amelyek egy négyéves rövid időszeletbe sűrítve is korunkat, a szocializmus építésének korát fejezik ki. De vajon észrevesszük-e mindig eredményeinket, amelyeket magunk is formálunk? Meglátjuk-e mindig életünk fejlődését jelző mozzanatait, s a szemünkláttára alakuló jelent?

Ezeket a kérdéseket országos, meg gyárbeli dolgokra is értem. Ez a négyesztendős számvetés azonban ezúttal gyárbeli változásokról szól, emlékeztetőül és tájékoztatásul.

2

Kezdjük az *üzemegészségügyi* létesítményekkel. Ha összeszámoljuk az utóbbi négy év alatt *mintegy háromezer Ganz—MÁVAG-beli dolgozót érintett a mosdók és öltözők építése, felújítása.* Köztük a motorgyári új női mosdó és öltöző, a nagybetonépület és a hídgyár emeletráépítéssel kialakított mosdó- és öltözőhelyiségei, vagy a „G" edző *163 000 forint* beruházással létrehozott fehér-fekete öltözője, ahol a munkaruha és az utcai ruha más-más szekrénybe helyezhető.

A két kongre

A tények

Aztán vegyük az üzemi étkeztetést. A *nagybeton-konyha* építkezése például 1963-ban *737 000* forintba került, míg berendezése a következő évben *53 000*, étterme pedig *500 000* forint volt. Ugyancsak 1964-ben: a *vagongyári konyha és étterem 95 000* forintba került, a *nyomdai étterem átalakítása* 265 000 forintba, a *„G" központi konyha* ködtelenítő berendezése 99 000 forint, 3 darab ételmelegítő pult pedig 21 000 forint volt.

A futólagos számítás szerint is csupán ez a néhány kiragadott tétel *jóval meghaladja a kétmillió forintot.* Pedig még nem is említettük a gépgyári étkezőben az *új befejező*

A szerszámgyári ö

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1960 NOV 25
GANZ-MÁVAG

Szilágyi Ilona

Lírával átszőtt harmónia

Szilágyi Ilona kiállítása a Derkovits-teremben

Vagy félszáz tájkép — akvarell, gouche és ceruzarajz. Ezt láthatjuk a Derkovits-teremben *Szilágyi Ilona* festőművész november 19-én megnyíló kiállításán. Ezt és mégis sokkal többet: a hazai táj lírával átszőtt harmóniáját. A kristálytiszta levegőt, örömöt és derűt Szilágyi Ilona művészi és emberi látásmódja is formálta.

Ezzel az új arcú tájjal 24 évi emigráció után találkozott Szilágyi Ilona. Mert *élete már gyerekkorától a munkásmozgalomhoz kötődött.* Tizenöt évesen hurcoltatta el a hírhedt Héjjas-különítmény, 1920 februárjában a kelenföldi laktanyába, ahonnan csak az osztrák és olasz kommunisták interpellációja után engedték szabadon, hogy aztán két hónap múlva családjával együtt ismét letartóztassák.

A bécsi és berlini két-két esztendő után a *Szovjetunióban élt.* Tanulmányait a *Moszkvai Képzőművészeti Főiskolán* és a *Leningrádi Művészeti Akadémián* folytatta. Ismert nevű grafikus művészek *Kuprijánov, Rudakov és Brodati* voltak a tanárai. A természet szeretetére *Turgenyev, Csehov* és *Pausztovszkij* művei tanították.

Hazatérése után az ország különböző helyein *18 kiállításon szerepelt.* Első önálló kiállításával 1957-ben a *Táncsics Körben* mutatkozott be. *A Derkovits-teremben* az 1961-ben rendezett tárlat után most másodszor találkoztunk műveivel. Az elmúlt 5 év gazdag művészi munkájából válogatott emberi melegséggel áthatott tájképei országjáró útjának különböző állomásait jelzi. Útja egyszer a tarcali, domoszlói, a kászópusztai vagy a szilvásváradi állami gazdaságokba vitt, máskor a *Duna-kanyarhoz* vagy az ország más művészi témát ígérő tájakra.

A „Gesztenyés", „Ősszel a Duna mellett", a „Napsütés", a „Tavasszal Nagymaroson", a „Vén fűzfa a Duna-parton", — éppen úgy miként a többi műve is —, bensőséges lírai hangvétellel tesz vallomást a hazai táj szépségéről és szeretetéről. Mondanivalóját a realizmus nyelvén, finom színekben fogalmazza meg, hogy mindenki értse és megértse.

Szándékát sikeresen váltotta valóra. **(pethő)**

Szilágyi Ilona: Tavasszal Nagymaroson

— Cs... állandó
kell. Igaz, állandó
okoz a munkások ügyeinek
intézése, ez a fáradság azon-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Ilona

1965 NOV 17

Dél-Magyarország

— **Képzőművészeti kiállítások Budapesten.** A Képcsarnok Vállalat rendezésében 19-én, szombaton délután 1 órakor két képzőművészeti kiállítás nyílik Budapesten. A Derkovits-teremben Szilágyi Ilona festőművész, a Mednyánszky-teremben Lukoviczky Endre festőművész munkáit láthatja a közönség.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szilágyi Ilona

MŰANYAG

1968 NOV 30

1021

Három kiállítás

Három festőművész alkotásait tekinthetik meg az érdeklődők a Képcsarnok három bemutatótermében. Szilágyi Ilona alkotásait a Derkovits teremben, Lukoviczky Endre képeit a Mednyánszky teremben és Demjén Attila képeit a Csók István Galériában állították ki.

házi szerszámosok felhasználják majd kellő eredménnyel munkájukban.

— Tóth —

Szilágyi Ilona

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPÍRÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1970 SEP 2

— KIÁLLÍTÁS. A Képcsarnok Vállalat salgótarjáni fiókjában szeptember 4-én nyílik meg Szilágyi Ilona festőművész tárlata. Az akvarelleket bemutató kiállítást Radics István festőművész nyitja meg.

— Nevelői lakások. Nagy-

Szilágyi Ilona

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Budapest

SEP 5

Szilágyi Ilona grafikusművész kiállítása pénteken nyílt meg a Képesarnok salgótarjáni bemutatótermében. A Szovjetunióból hazatért művész negyvenkét akvarellje szerepel a tárlaton.

∞

1023

Szilágyi Ilona

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1970 SEP 6

— **Salgótarjánban** megnyílt Szilágyi Ilona grafikusművész kiállítása. A Szovjetunióból a felszabadulás után hazatért művész 42 akvarelljét mutatják be a tárlaton.

Szilágyi Ilona

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1970 SEP 5.

SZILÁGYI ILONA GRAFIKUSMŰVÉSZ kiállítása pénteken nyílt meg a Képcsarnok Vállalat salgótarjáni bemutatótermében.

1970

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szilágyi Ilona

NÓGRÁD

1970 SEP 14

— Ma nyílik Salgótarjánban, a Képcsarnok helyi üzletében Szilágyi Ilona grafikusművész kiállítása. Ünnepi megnyitót mond: Radics István festőművész.

percben felbeszakadt. [illegible]

[illegible] Balassagya

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 NOV 17

1021

SZILÁGYI IMRE ● ÖREG HÁZ

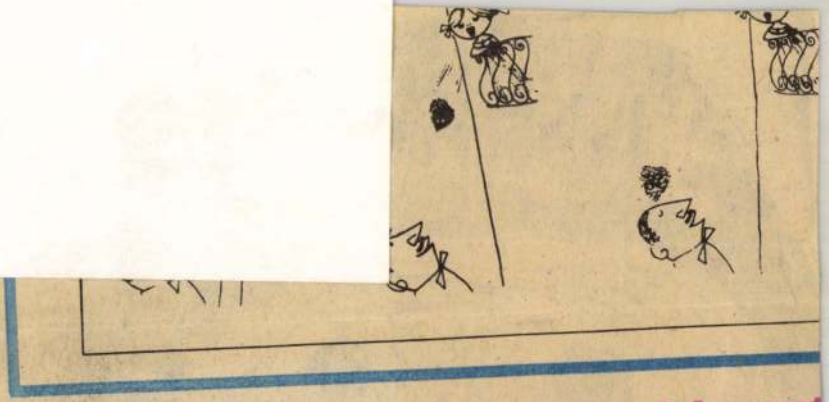

Lemez vezérigazgat

A nyugat-németországi trösztök, nagyüzemek, bankok tulajdonosai és vezérigazgatói kitűnő segítséget kaptak mindennapi munkájukhoz. A Deutsche Industrienstitut hanglemezre vett fel néhány beszédvázlatot azoknak a vezetőknek a számára, akik nem redelkeznek kellő beszélőképességgel, noha kénytelenek néha kiállni igazgatótanácsuk, tisztviselőik, munkatársaik elé.

A tulajdonos vagy vezérigazgató egyszerűen felteszi a lemezt, jó néhányszor meghallgatja, szövegét bevágja, s csupán néhány „jelen-

KERESZTREJTVÉ

Csokonai

195 éve született Csokonai Vitéz Mihály, a magyar felvilágosodás nagy lírikusa. Ebből az alkalomból idézetet közlünk a függőleges 1.-hez írt egyik költeményéből, rejtvényünk vízszintes 4., valamint függőleges 32. számú soraiban.

Vízszintes: 1. Szövetség latinul. 4. A versidézet kezdete (folytatása: függő-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szilágyi Ilona
festőművésznő

NÉPSZAVA

1980 OKT 26

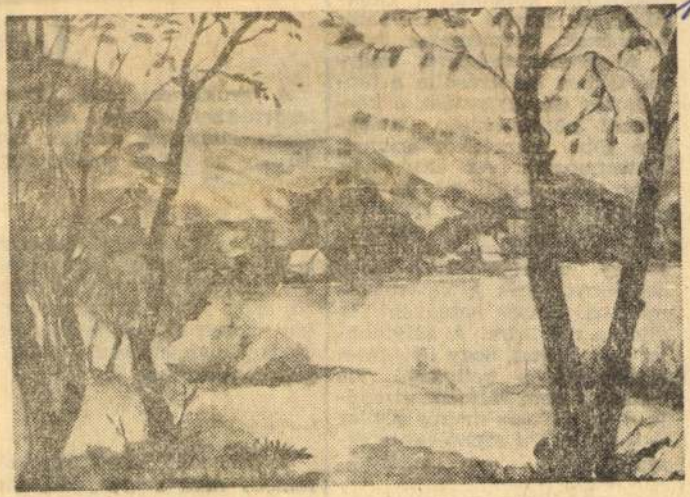

Szilágyi Ilona: Nagymaros

egészsége
fogyasszo
júság jó
igényéne
a folyad
mértékb
lálkozás
nyezet
ben töb
a testm
korántsé...

Vannak nagyevő emberek. Nem hiába mondja a magyar, hogy evés közben jön meg az étvágy. Nem ajánljuk, hogy belebonyolódjék a kalóriaszámításba. Tessék hetenként ráállni a mérlegre. A súlytöbblet arra mutat, hogy bővebben táplálkozik a kelleténél. Ha testsúlya nem változik, étrendje — legalábbis mennyiségileg — megfelel a szervezet szükségletének.

P. K. (SZENTES): *Az időskori cukorbetegség megállapí-*

Aki rendszeresen leolvasz
ja a jeget a hűtőszekrényébe
az igen sok hőenergiát tak
rít meg. Egy bizonyos po
ton túl ugyanis egyre nagyob
megerőltetéssel tud csak
gép fagyasztani.

*

A dobozban tárolt apró sü
temény nem keményedik m
és nem lesz rágós, ha alm
szeleteket rakunk közé.

SZILÁGYI ILONA festő

Tanulmányait a moszkvai Képzőművészeti Főiskolán és a leningrádi Művészeti Akadémián végezte, mesterei N. Kuprijanov és K. Rudakov voltak. 1958 óta kiállító művész; csoportos bemutatók mellett egyéni kiállítása volt a Derkovits Teremben, továbbá Békéscsabán, Salgótarjánban és Szekszárdon. – A tájképfestészet finom, lirikus hangu művelője. Műveiben az ember és a táj ritmusát, az élet szépségeit és örömeit ábrázolja realista szemlélettel, világos, áttekinthető formanyelven.

Művész életrajzok 1975

A Szépmivészeti Múzeumban az európai"reneszánsz mivészetek" cimü kiállitás nyilik meg október 26-án. A kiállitásra kerülő anyag nagy része a nagyközönség előtt eddig ismeretelen, ujonnan restaurált képek, vagy pedig magántulajdonban lévő mivek. A kiállitás tehát okt. 26-án Budapesten a Szépmivészeti Múzeumban nyilik meg.

Az idősebb festő generáció képviselője Szilágyi Ilona. Uj kiállitásának helye Szekszárdon a Szinyei Merse terem, a megnyitó napja október 25. Ezt követően két hétig tekinthető meg a kiállitás.

A fiatal grafikus nemzedék tehetséges kiemelkedő tagja Pásztor Gábor. Ugyancsak okt. 25-én nyilik meg kiállitása Budapesten a Csók Galériában.

Stolz, Alois, Apost

1973. okt. 25- elevizió 18.5o /11/ M.

T É K A.

- Kedves nézőink befejezésként néhány képzőművészeti eseményről adunk hirt..

Székesfehérvárott a 1oo éves jubileumát ünneplő István király Múzeum folytatja a XX. század magyar művészetének bemutatását. December végéig az "európai iskola" elnevezésü iskola csoport munkái tekinthetőek meg.

Szilágyi Imre

A megyében élő képzőművészek állítottak ki alkotásaikat az Őszi Tárlaton. Szerepel a művész műve: „Kazimierz" (említve és repr.).

Székelyhidi ágoston: Őszi tárlat őszi árnyakkal.
Hajdúbihari Napló, 1974. dec. 3.

Szilágyi Elek, festő

Bulgáriai festmény: Rep

Szilágyi Elek: Festmény

Alföld, Debrecen, 1978 aug.

Boríték 3.

XXIX/8.

Szilágyi Elek, jestő

Bulgáriai festmények, Repr.
(2 db.)

Szilágyi Elek: Festmény Borító 2.

Alföld, Debrecen, 1978 ang. XXIX/8.

Szilágyi Elek, festő

Bulgáriai festmény: Rege

Szilágyi Elek: Festmény

Alföld, Debrecen, 1978: aug.

Címoldal
[Boríték 1]
XXIX/8

Szilágyi Elek (festő) 1

L.: Tanás Anna

[Az ismertetés eleje a Románini művének kiállítása c. cikk után.]

Tájak, emberek, történelem

Éles Csaba: Szilágyi Elek kiállításáról. 92 - 94.

Alföld, Debrecen, 1978. szept. XXIX/9

Szilágyi Elek, festő

Bulgáriai festmény:

Rep

Szilágyi Elek: Festmény

Alföld, Debrecen, 1978. aug.

Borító 4.

XXIX./8.

Szilágyi Elek, festőművész

S a Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsának képzőművészeti díját 1978-ban Szilágyi Elek festőművész kapta a megyeszerte nagy tetszéssel fogadott „Régészek" című festményéért. (említve).

Nagy Benjámin: Az üzemi tárlatok nyolcadik éve.
Szocialista Művészetért, 1979 márc.

Szilágyi Elek, festőművész

a Kölcsey Ferenc Műv. Közp.-ban megnyílt tárlaton 16 művész sokféle törekvését bizonyítja. A művész szívesen meríti témáját a munka területéről, humán állásfoglalását is sokszor bizonyította: „Munkakezdés előtt" – „Cölöpverők" c. a „Hazafelé": szomorkás hangulatú tájképe meggyőző erejű. (említve).

Tóth Ervin: a Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlatokról. Hajdú-Bihari Napló, 1979. szept. 6.

kkötők

aphic art

graphic Art nemzetközi
ktrografika - irányzatainak
A lapot az Árnyékkötők
uzsa, Szász János, Tenke
vin - alapította, 1990.
száz példányban, A4-es
0 oldalon készülö folyóirat
a Cserépfalvi Könyvkiadó
tása a Reprocom Kft. OCÉ
. A lap fénymásológéppel,
al vagy más elektromos
rafikákat, illetve a témával
t publikál. A szerkesztöség
zését, akik e müfajban

SZILÁGYI ELEK
Nagyapám (1964), olaj, 120 × 70 cm, DM II. 90.23.1.

Délibábok hazája. IV. Debrecen, Déri Muzeum, 1992

MDK

Szilágyi Emilia, VIII.o.tan.

a
Rákosplete Madách téri ált.isk.

186. Ujjáépitése.

Magy.Ifj.Képzöm. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Füv. Képtár. 1949 aug.16.-szept.lo. Kat.

Szilágyi Ervin dr

II-c.

Ferképzőmfoiskolák

1933-34. 44. l.

V.

PORCELLÁN- ÉS ÜVEG-ÁRUK

A m.kir. vallás - és közoktatási
ü.o. szám alatt a keb.számvevős
hoz intézett rendeletének másol

Utasitom, hogy Lech
nak/:lakik : Budapest, I.Hüegy
Szent Anna templom monographié

Szilágyi Erwin dr

IV. c.

Jest-nak

Ferk'pzomfoisk'vk

1935-36. 72. l.

Szilágyi Ervin dr

Pesthi

1937. telefonja

Budapesten

Szilágyi Ervin dr.

1932/33

Ferképzomfoiskévk

137. l.

Sabaz.

Az előtért a bástyákkal
lalja el, melynek kapuihoz hi
a Száván túl hegyek hullámzan

SABAZ.

Rm., mér. a vk.
Newe Ungar. und

140-9

Szilágyi Ervin

Szilágyi Ervin dr. festőművész,
VI. Lendvay-u. 5. 125-023

Bptávb 1940 szept.

T. 818.

megerősitett vár és város foglalja
idalták, a háttérben pedig hegyek

e: 1. Vestung és befejezése: Alm flu.

.1 : 11.2 cm.

Szilágyi Erzsi

Tizenegyedik tárlatát rendezei a Képzőművésznők Egyesülete a Nemzeti Szalonban. u.i. sign.-val Undi Imre: " A Képzőművésznők kiállitása cimmel méltatja a tárlaton bemutatott müveket:

Boem Ritta: "Füzesek" c. olajfestményét,

Pataki Kató portréit,

Szilágyi Erzsi /a napokban elhunyt müvész/ "Arckép"-ét tartja tartja tehetséges munkának.
„Mindhárom festőnőről érdemes megemlékezni" a kritika szerint.

Élet, Bp. 1919. febr. 9. XI. évf. 6. sz. 139. lap.

Szilágyi Erzsébet, üvegtervező

Székely Piroska számos kollektív kiállításon vett részt: 1968-ban Veszprémben Szilágyi Erzsébet üvegtervezővel, tavaly János házán és Zalaszentgráton Vigh Éva keramikussal mutatkozott be.

Szabó Ernő: Székely Piroska kiállítása. Pest Megyei Hírlap, 1978. aug. 12

Szilágyi Erzsébet

Csendélet, vizf.
Magyaros hangulat, vizf.
Falusi udvar, vizf.
Csendélet, xixfx olaj
Csendélet, vizf.
Bonbonniere, vizf.

Magy. képzőművésznők egyesülete VIII. kiáll. N.Szal. 6916. márc. 22-23 l.

Szilágyi Erzsébet

Somogyi parasztudvar, vizf.
Istálló előtt, vizf.
Interieur, "

MAFE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 24 l.

MDK

Szilágyi Erzsébet

Készül a babaruha, akv.

Csendes órák, akv.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18
2o l.

M.Sssr. S.sagittarius. 1950. mej.

so l.

WDK

Szilágyi Erzsi

festő

Interieur, vit.

Nemzeti Szalon

1917. máj.

tav. tárl.

Artisztikus

KÉPKERETEK

Szilágyi Erzsébet

1909/10 - 1914/15 I.

Ferképzomfoiskèvk
137. l.

Sabacz.

Az előtért a bástyákkal é
lalja el, melynek kapuihoz hid
a Száván túl hegyek hullámzanal

SABAZ.

Rm., mér. a vk. 6
Happel: Thesaurus

140-95.

Szilágyi Erzsi (Erzsébet)

1915. MKE kiáll. Kenyeti halon
Tabáni házrészlet, vzf. 30.–
Csendélet, vzf. 80.–
Rózsák, vzf. 40.–
Basarózsa, vzf. 40.–

1916. MKE kiáll. u. o.
Csendélet, vzf. 80.–
Magyaros hangulat, vzf. 60.–
Falusi udvar, vzf. 50.–
Csendélet, olaj. 100.–
Csendélet vzf. 70.–
Bonbonnière, vzf. 140.–

1916. ápr. kiáll. u. o.
Zongora mellett, olaj. 100.–
Őszi levelek, vzf.

1919. jan. MKE kiáll. u. o.
Balaton mellett, vzf. 200.–
Tájkép, vzf. 300.–
Tájkép, vzf. 500.–
Somogyi parasit, vzf. 200.–
Arckép, vzf. Tovább nem vom ki.

Magyarország V. 179.

Szilágyi Erzsébet, [ ]

MDK

A Derkovits-teremben
nyílik meg tárlata.

– : Kiállítások hete

2

ESTI HIRLAP Bp. 1966 nov. 19.

Szilágyi Erzsébet

1914

Ki tud róla?

r Országos Bizottsága
Elnökségének

Helyben.

...ban fennszám betegiszteni
...hitág MOB. ...ezető T. ...
...t az Ódsai ref. templom
...ésben való helyreállításáról
...-a csatolt leltárba ösze-
...

MDK

Szilágyi Erzsébet

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

MDK

Szilágyi Erzsébet

Zongora mellett, of.

Őszi levelek, vf.

N.Szal. tavasai kiáll. 1916. ápr. 21. l.

MDK

Szilágyi Erzsébet

Interieur, vf.

" "

Mosás az udvaron, vf.

M. Képzőművészek E. 9. kiáll. M.Szal. 1917. ápr.

18. l.

MDK

Szilágyi Erzsébet

Somogyi parasztudvar, vf.

Istálló előtt, vf.

Interieu, vf.

MAFE 5.kiáll. K.Szal. 1916. nov. 24. 1.

Szilágyi Erzsébet MDK

Somogyi parasztudvar, vizf.
Istálló előtt, vizf.
Interieur, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MDK

Szilágyi Erzsi

Falusi udvar, vf.

Mosás a nyaralóban, vf.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

SZILÁGYI ERZSI

Falusi udvar. Vizf.
Mosás a nyaralóban. Vizf.

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1918. ápr-máj.

Világyi Fokuc: Hálafal a Lukácsban.

Budapest, folyóirat, 1908, 6, 20-old.

épligetben sorra létesültek
Az Építők mai tenisztelepe
Tisztviselőtelep Torna Egy-
1920-as években autó- és
zés céljára alakították át az
törútat. A Ganz-MÁVAG
s stadionját a harmincas
ték. A század második évti-
lönféle sportlétesítmények
nemegyszer indokolatlanul)
k. Ekkor csatolták a Népli-
és Ecseri út sarkán lévő, a
templomot körülvevő han-

nevezetességei között első
lt a Mutatványos tér. Sze-
lított a városligeti Angol
utatványosok és cirkuszo-
telepedtek le itt, s külön
kítottak. A száz-valahány
barlangvasút, cirkusz, mű-
ibszínház, dodgem, kilenc
gy vendéglő, kilenc hajó-
ét körhinta működött itt.
ópa második legnagyobb
mely „A Kárpátoktól egé-
" tartott, míg veszélyessé-
bontatták.

Hazafias Népfront X. kerületi bizottságának, ahonnan 1987 májusában érkezett meg a válasz — nyilván sok hivatalt s fórumot megjárt. Ám dr. Bencsák Lászlóné levele szerint a névadás nem olyan egyszerű, mert a Népligetről nincs pontos térkép. A kerületi tanács illetékes osztálya szerint mintegy kétmillió forintba kerülne az elkészítése. A kitűnő szakembert — aki úgy ismeri a ligetet, mint a tenyerét — mindez nem tántorította el, egyedül nekilátott a térkép megrajzolásának (mindössze a Természettudományi Múzeum erkölcsi támogatására számíthat), s bizakodik, hogy az év végére befejezi. Ám, ami biztos, az biztos, felajánlotta, hogy aki a tiszteletfák és a sétányok elnevezésének ügyét felkarolja, „annak névre szóló" tiszteletfát ültetnek a Népligetben.

Az ötletet kedvesnek, hasznosnak tartom. És támogatom. Meglehet, a tiszteletfa reményében? Bízom benne, hogy még sokan hagyják magukat ily módon „lekenyerezni". Ha netán a Népliget „betelik", akad még hely faültetésre a fővárosi utcákon, tereken, parkokban, ligetekben, erdőkben.

DR. BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES

Szilágyi Frigyes, amatőr képzőművész

A Budapesti Történeti Múzeumban a vizuális művészeti hónap alkalmából megrendezték az amatőr képző- és iparművészeti körök kiállítását. — Szilágyi Frigyes „Tekérő-je" (említve) és Osztermayer Gyula „Anyóka"-ja (említve) mindkettő fából készült, szinvonalas, szép alkotások.

Pasqualetti Zsófia: Egy amatőr kiállítás kapusán.
Népművelés, 1984. júl. 12-13-old.

Szilágyi Ferenc

A gyulai Ifjúsági és Úttörőház szakkörei közös kiállítást rendeznek, melyen képzőművészeti munkáját bemutatják.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1941. okt. 8.

M.D.K.

Szilágyi Ferenc (Bpesti) építész

Első díjat nyert a Szekely-
hidvarhelyen építendő városhá-
z elhelyezésére kiírt pá-
lyázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII évf.

márc. 2. sz. 3. old.

Szilágyi Ferenc

Kiállítás a Budapesti Történeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1984. I.18.

Ybl.

Szilágyi Ferenc festő gyerek
/Gyorok/

Budapesti Hirlap 1882.VII.13.
191.sz. 6 o./Napi hirek/

Spitzgyi Ferenc festő-östehetség

14 cács

Budapesti Hirlap 1882 VII. 13.

191. z. 6 o. Napi Hirek.

161

Gyorok hořský, Splágyi Terenc

festő ostalatsej

Budapesti Hirlap. 1882. VII. 13

191. n. 6. a hapi Hirek

Ybl.

Gyorok

Szilágyi Ferenc 14 éves asztalos-inas müvészi tehetsége.

Budapesti Hirlap 1882.VII.13.
191 sz./Napi hirek/

M.D.K.

Szilágyi F. Lajos (főv.) mérnök

készítette az Esztergom-
ban épitendő vízvezeték
terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
szept. 4 szá. 2. old.

M.D.K.

Szilágyi Gábor
festő

A „Bácskai lány" és a
„Tiszai alkony" c. műve
szerepel a tárlaton.

Szelesi Zoltán: Szabadkai képző művészek tárlata.
Művészet, 1967. szeptember – 36 lap

MDK

Szilágyi Gábor
festő

„Tájak és vétjelrők" c. kiállítása
nyílt a szegedi Móra Ferenc Mú-
zeumban.

—: Harom erdekes kiállítás

Magyar Hirlap, 1969. szept. 22.

MDK.

Szilágyi Gábor

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 máj.23.

Szilágyi Gábor festőművész

A topolyai Népszínház előcsarnokában nyilt meg Szilágyi Gábor festőművész kiállitása.

Magyar Szó, 1958.VI.4.

Szilágyi Gábor (1926–) festő és grafikus
Sokat utazott külföldön.
„Bánkai tány" (eml.) és „Tiszai alkony"
c. művekkel (~~eml.~~ repró)

szerepel a szabadkai művészek
szegedi kiállításán

Szelesi Zoltán: Kapcsolatok szeged és
Szabadka képzőművészetében

Tiszatáj 1967 X-n. 922 old.

Szilágyi Gábor

Szerepel a szabadkai művészek szegedi kiállításán

D. Fehér Zsuzsa: Szabadkai művészek Szegeden

Tiszatáj 1968 VIII. 747 old.

Szilágyi Gábor
festő

Pécsen november 8-án nyílt meg
Szilágyi Gábor festőművész kiállítása.

Dr.Végvári Lajos: Muzeumi kiállitások.
Művészet, 1974. november - 49. oldal

Szilágyi Gábor, [ ]

Jugoszláviai művész. Kiállítása lesz Pécsett. (Nov.)

— A Jelenkor Krónikája 191-192.

JELENKOR, Pécs, 1974. február XVII/2.

Szilágyi Gábor festő
(Pacsér, 1926-

1979-ben végzett az újvidéki Tanárképző Főiskola képzőművészeti osztályán.

Műve szerepelt a Szabadkai Művészek kiállításán
Szegeden/1978.IX.17-X.2./ és Szabadkán/1978.X.8-XI.30/

-katalógus a könyvtárban-

Szilágyi Gábor festő

neve emlékre

Magyar Nemzet 1971 július 4

12. old.

Sz. Szilágyi Gábor: Képek, írások, dokumentumok. Baranyay Andrási Lóránt művei és írásai (1956-1966). = MÉlet 2000/3-4. 235-282.

negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm, 979

Késmárk, R.k.plébániatemplom. Szt.Katalin ol
1903. VIII.1.
pozitív: albumin, 13x17,5 cm, 14647
brómezüst, 12x17 cm, 3366
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm,9802

Késmárk, R.k.plébániatemplom. Keresztelőkút
1903. VIII.1. exp.idő: 18 mp.
pozitív: brómezüst, 12x16,5 cm, 5640
albumin, 12x16,5 cm, 14640
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm, 976

Késmárk, R.k.plébániatemplom. Keresztelőmed
1903.
pozitív: albumin, 13x17 cm, 14640
brómezüst, 17x12 cm, 5640
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm, 976

MDK.

Szilágyi Gábor

Kiállitási kritika

Délmagyaország 1967 jan. 31.

Szilaggi Gábor

Pécsett a Dergue utcai teremben
július 8-án nyílt meg Szilaggi
Gábor szabadkai festőművész ki-
állítása.

------:Kiállitási naptár.
Művészet,1976. julius - 48. oldal.

Szilágyi Gábor, festő

L.:Berda Ernő

Láncz S.:Képzőművészeti krónika 687-692.

Jelenkor, Pécs, 1977 jul.-aug. XX/7-8.

(Zoldal)

Szilágyi Gábor

festőművész

a Pécsi Grafikai Műhely 100 db. os válogatással identizett a Budapesti Művelődési Központban

(Nedunza Nádacille)

Művészet
88/6

Szilágyi Gábor,
a MÉSZ Mesteriskola előadásai.

I. ciklus 1970–72.

Szilágyi Gábor: A szemiológia problémái.

Magyar Építőművészet, 1989., 1–2 szám, 3–old.

Szilágyi Gábor (Szabadka), grafikus

Második pécsi bemutatkozása ez a „Műhelynek". – Szerepelnek a művész művei, vidám, szeles, napsütéses vízpartok. (emlitve)

Koczogh Ákos: Pécsi Grafikai Műhely. Dunántúli Napló, 1977. jan. 9.

Szilágyi Gábor

Szilágyi Gábor festőművész
(Szabadka) kiállítása a pécsi
Déryné utcai kiállító-terem-
ben április 28-án nyílt meg.

----Kiállítási naptár.
Művészet, 1977.május - 48.oldal.

Szilágyi Gábor festőművész 1) Folytatás

A pécsi Szinház-téri kiállítóteremben mutatta be munkáit a szomszédos Vajdaságból érkezett művész, aki a vajdasági művésztelepeknek egyik alapítója, szervezője, a pécsi és a vajdasági művészek rendszeres cserekiállításaknak egyik mozgatója. — Az elmúlt másfél évtized alkotásaiból mutat mutat be festményeket és néhány expresszíven fogalmazott grafikát. A művész festészetének alapvető vonása a természetközelség, nem válik hűtlenné a látványhoz, anélkül, hogy képei másolássá válnának.

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, 1977. f. 690-91. old.

Szilágyi Gábor 4) Folytatás.

Ennek első jelenkép méretének jelentős megnövekedése, a másik, hogy közelebb kerül a látványhoz. A motívum szinte azonosíthatóvá válik, mint pl. a „Bega Zrenjanin-nál" c. képben (1972) (említve), hol megkülönböztethető a távoli gyár, a csatorna és a levarott gó. – A korábban uralkodó expresszivitás mellett szimbolikus és szürrealisztikus vonások jelentkeznek: „A 262. nap 1972-ben" – „302. nap 1972"-ben (említve) – kettősség jellemzi az újabb műveket: hol a táj majdnem leíró, látványközeli előadása: „Telecskai dombalján" – „Telecskai láthatár", 1965. (említve), hol pedig a látvány látomassá transzformálódik; finoman levakott színek jellemzik ezeket a műveket: „Egy nyári nap" 1974. – „Tavaszi szélben", 1974. (említve)

Láncz Gáudor: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, 1977. 8. 690–691 old.

Szilágyi Gábor 3) Folytatás.

Egy nagyon átírt, elvont forma-rendről van szónála, a képi feszültség forrása a „motívumon" belül rejlik: ez horizontálisan elnyúlik, a „későbbiek folyamán, ez a tendencia válik uralkodóvá. – A szinci is megvilágosodnak a 60-as évek közepére s hangulat, festő erejüvé válnak, mint a melyokkersárgák az „Aranyosi"-on, 1966., vagy a hideg fehéres-szürkék a „Télen Zornatican", 1967. c. képe (emlitve). Ez időben festett képein a vonalas, grafikus vonalvezetés atcsap elmosódottan jelentkező foltakba; ezek lazúros felrakása, tagolása-tolmácsolja az elmenyt: „A befagyott Bácsér", 1965. (emlitve). A 60 évek végén, a 70-es évek elején ujabb váltás ment végbe festészetében.

Láncz Gáudz: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, 1977. 8. 690-691 old.

Szilágyi Gábor 2) Folytatás.

Elmegy az absztrakció határáig, de sohá nem teljesen absztrak. – Valunk bemutatott legelső képei a 60-as évek elején keletkeztek, a kompozíció egyközpontú szerkezettsége jellemzi, színei nehezek, mélyek: kemény feketék, sázábban felvakott barnák, szürkék oldódnak fel egy „piszkos" felszerbe. Maga a „motívum" nem tölti ki a képmezőt, szinte a középen „úszik": „Kompozíció 1961" – „A téli művésztelepről, 1962" (említve) – Ez a kompozíciós elv a 60-as évek közepére módosul: az egyközpontú drámai mag kettéválik, a középtérben koncentrálódik.

Sáncz Sándor: Képzőművészeti krónika.

Jelenkor, 1977. f. 690–91. old.

Szilágyi Gábor 5) Folytatás.

Az anyag kezelése hol tömöttebb, hol oldottabb, de mindig nagyon könnyed. Nem egyszer a legendákhoz közeltenek ezek a verziók, mint korábban az „Angyal Bandi útja", vagy mint „Látomás a Betyárvölgyben" 1976 őszén keletkezett jelenése (említve).

Néhány könnyed vonalvezetésű grafikáját is láttuk.

Láncz Gáidor: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, 1977. S. 691. old.

Szilágyi Gábor

Grožnjanban a Szabadkai képzőművészek Találkozójának második kiállításán – mely aug. 10-én nyílt meg, – a művész alkotásai is szerepeltek. Grožnjan központi galériájában jul. 28-án nyílt meg a művészek egyesületének közös tárlata, melyen szintén szerepeltek művei

M.M.: Szabadkai képzőművészek Grožnjanban.

Magyar Szó, 1976. szept. 1.

Szilágyi Gábor (Szabadka)

a szabadkai Városi Galéria szervezésében okt. 22-én megnyílik a szegedi és szabadkai képzőművészek II. közös kiállítása, melyen a művész munkái szerepelnek.

Magyar Szó, 1942. okt. 20.

Szilágyi Gábor festőművész (Jugoszlávia)

Az ötéves szegedi Műrészklub közreműködői közé tartozik.

Palmer Zoltán összeállítása.

Csongrád m. Hírlap, 1973. jún. 3

Szilágyi Gábor festőművész

A művész Szabadkán él, az ottani Képzőművészeti Találkozó nevű szimpozion igazgatója is. A tervek szerint egyéni kiállítása szerepel.

Dunántúli Napló, 1974. jan. 30.

Szilaggi Hidiko
Gármüvész

„Bronz térrács"
(repro)

Bojár Iván: Harmosság és esztétikum.
Tükör, 1975. jul. 22 – 16 oldal

Szilágyi Ildikó, iparmüvész

L.: Galambos Tamás

– : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. máj. 5.

12)

Szildágyi Zoltán, ötvösművész

a Csepeli Iskola Galéria 1984-85-ös kiállítási
évében szeptember hóra: Kádár János Mik-
lós festőművész, Októberre: Szildágyi Zoltán ötvösművész,
novemberre: Szabó Zoltán festőművész bemutatkozása.

(jöney): Iskola Galéria.
Csepel, 1984. aug. 31.

SZILÁGYI ILONKA

Sümegi: A kecskeméti... Bp 1996

L.SZ. : 27. 321

109.o.

Szilágyi Ilona

1973. ~~okt~~ nov-ben a szekszárdi Szinyei-terem-ben mutatta be műveit.

Népszava, 1973. okt. 26. 101. cíf. 251 sz. 6p.

Szilágyi Ilona
festő

Szilágyi Ilona festőművész
kiállítása a szekszárdi Szunyi
Teremben volt.

--------: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973.november - 46. oldal

Szilágyi Ilona

a Képcsarnok Váll. szekszárdi fiókjának 1973. éves tervei között szerepel akvarell-jeinek bemutatása az év második felében.

Tolna m. Népújság, 1973. márc. 8.

Szilágyi Ilona festőművész

Szekszárdon, a Szinyei-Teremben rendezett kiállitását okt. 25.-én nyitják meg,-közli a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 2o.
XVII. évf. 42. sz. 2. lap.

Szilágyi Ilona

Kiállít Szekszárdon (Wosinsky u-i szalonban).

Művgyűjt. 1972/4. sz. „kiállítási naptár"

Szilágyi Ilona
festő

Szekszárdon a Szinyei Tesemben
Szilágyi Ilona festmenyei látha-
tók X.25-ből XI.10 ig

----: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973.október - 45.oldal

Szilágyi Ilona

festőművésznő

Kiállítás Szekszárdon

Magyar Hírlap 1973 X. 295

Szilágyi Ilona

Székely Aladár Ady-fotóinak emlékkiállitását a Mücsarnokban március 18.-án, Kirchmayer Károly szobrászmüvész kiállitását a bajai Türr István Muzeumban március 2o.-án nyitják meg.
Máriási Iván gobelin-kiállitása március 22.-től, Bortnyik Sándor emlékkiállitása március 24.től a Magyar Nemzeti Galériában,
Szilágyi Ilona festőművész a Derkovits Teremben március 24-től - április 7.-ig, Szántó Piroska kiállitása a Mücsarnokban március 25.-től - április 11-ig tart nyitva, mint a kulturális eseményeket ismertető rovat közli.
Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 19. XXI. évf. 12. sz. 8. lap.

Szilágyi Ilona

A budapesti Derkovits Teremben
nyílt meg Szilágyi Ilona festő-
művész kiállítása.

—: Kiállítás
Tükör, 1977. április 10-43 lap.

Szilágyi Ilona

„A lila füredi hegyekben"
(repro)

—: Kiállítás.
Tükör, 1977. április 10-43. lap.

Szilágyi Ilona, népi ipparművén

L: Horváth István

Földes Károly: A fa reneszánsza 2.

Gyöngyi Hirlap Br. 198 jan. 3

Szilágyi Ilona festő

akvarelljeinek kiállítása a Derkovits Teremben

1977. III. 24 - IV. 7.

– Katalógus a Könyvtárban –

SZILÁGYI ILONA

Sárospatak. Tusrajz 36x48.

III.Magyar Képzőművészeti Kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Szilágyi Ilona

grafikus

Szabad Művészet

1957. 229. l.

VI/12-1917

1625

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

UNGARISCHE ALLGEMEINE CREDITBANK

Bankosztály. — Bankabteilung.

Sürgönycim: **HITEL.** — Telegramm-Adresse: **CREDIT.**

Alaptőke és tartalékalapok / Aktienkapital und Reservefonds } 250.000,000 K.

Budapesti fiókok: — Budapester Filialen:

Belváros: IV., Egyetem-utca 11.
Erzsébetváros: VII., Károly király-út 3.
Lipótváros: V., Berlini-tér 9.

Kl

Vidéki fiókok: — Filialen in der Provinz:

Brassó, Debreczen, Fiume, Győr, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szabadka, Temesvár.

Kirendeltség: — Expositur:
BELGRÁD.

A

Müemlékek ors

Elnök

Vettük

csánk értesiteni.hogy a "Hermes"

MDK

Szilágyi Ilona

Nagymarosi gyerekek, sz.cer.

" " vásár, " "

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 1960. Mücs.

M.D.K.

Szilágyi Ilona, festő

művei tizemkilenc festő és grafikus kiállított anyagában szerepelnek

U.L.: Képkiállitás Nagymaroson
Magyar Nemzet, 1956. jul. 17.

MDK

Szilágyi Ilona

Domoszlói gazd áll.gazd.ban, sz.cer.

Kompolti kisérleti áll.gazd.-ban, szin.cer.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1960.nov.

Sample Text

Pack my box with five dozen liquor jugs.

Romeo Foxtrot Quebec Sierra Papa Uniform Victor Whiskey Xray Yankee Zulu.

Sa. D. V

SZILÁGYI Ilona grafikus

Kiállítása a Derkovits-Teremben

Magyar Nemzet 1961. okt. 15. 4. l.

Szilágyi Ilona, grafikus ☐ Dh

Szept-16-án tárlata nyílik

a Derkovits-Teremben.

— : Hir 10.p

NÉPSZABADSÁG, L. Bp. '96i. szept. 14.

Szilágyi Ilona, festő MDh

A festődi dolgozók rendszeresen meg-
hívják falujakba.

–: festő- és szobrászművének falun 9 l

NÉPSZABADSÁG bp. 1961. júl. 21. [Vidéki]

M.D.K.

Szilágyi Ilona festő

kiállitás müveiből a Derkovits -termben
/ 44 kép a magyar tájról ,főleg a Duna partjairól/

/d.m./ Két grafikai kiállitás

Magyar Nemzet 1961. október 14. 4.l.

Szilágyi Ilona festő

Békéscsabán a Képcsarnok termében kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 V. n.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szilágyi Ilona grafikus
kiállítása nyílt Békéscsabán
múzeumban

Művészet 1969 IV. sz.

Szilágyi Ilona

Festőművész kiállítása a Bp. Derkovits Teremben. - Ism. Fülep János, Művészet, 1967. 8. sz. 2. n. 4/4. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./ 94. l.

SZILÁGYI ILONA

FESTŐ. KIÁLLITÁSA NYILT SALGÓTARJÁNBAN,
A KÉPCSARNOK TERMÉBEN.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT.

Szilágyi Ilona grafikus

Kiállítása nyílt a Képcsarnok

salgótarjáni bemutatótermében

Magyar Nemzet 1970 IX. 5 4 old.

Szilágyi Ilona

festőművész kiállítása nyílik meg a Derkovits teremben.

Pestmegyei Hírlap, 1966. nov. 17. 5.

Szilágyi Ilona
Grafikus

M.D.Y

Fájabrázolási grafikáiból Bekes
Csabán rendeződött kiállítás.

—— : ——

Művészet, 1969. április – 7 lap

Szilágyi Ilona

Kiállítása nyílik a képszarnok
Salgótarjáni boltjában

N.N.: Kiállítások a képszarnokban

Nógrád 1969 X. 24

Szilágyi Ilona

1919 után emigrációban élt festő kiállítása pénteken nyílt meg Békéscsabán, a Képcsarnok Vállalat bemutató termében.

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1969. március 8. 8. l

Szilágyi Ilona
grafikus

M.D.V.

Tájábrázolásai képcéből Bihés
csabán rendeződött kiállítás

Művészet 1969. április - 7 lap.

Szilágyi Ilona

Nagymarosi gyerekek, sines cerusa, I–III.

Nagymarosi vásár, sines cerusa, 39 × 28

Göring Jogodja Kotovcáj tiszteljezét, 1941, akvarell-temp. 52,5 × 38,5

Képzőművésnők nemzetközi kiállítása, 1960. Bp.

Világi Ilona, festő MDK

A Derkovits teremben vérhető meg kiállítása.

–: A hét végi kulturális programból 12

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. nov. 26.

Szilágyi Ilona M.D.K.

Tavasz nagymaroson kréta

müve az Áll. ~~Vásárlások~~ Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva,
vásárlás a MNG részére

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. MNG anyagának vásárlásai 3.1.

M.D.K.

Szilágyi Ilona

Árviz, kréta

müve az Áll. ~~Vásárlások~~ Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva,
vásárlás a MNG részére

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. MNG anyagának vásárlásai 3.1.

M.D.K.

Szilágyi Ilona

Tavasz Nagymaroson, kréta ,

müve az Állami Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva.

Vásárlás a MNG részére.

Tájékoztató az Áll. Képzőmvüészeti Vásárlások III. Kiállitásáraól MNG anyagának vásárlásai 3.1.

Szilágyi Ilona

Grafikusmüvész. Kiállitása 1961.szept.16 - 30.
Derkovits Gyula terem
Betüplakát 70x50.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 46.1.

MDK

Szilágyi Ilona

Felsőtárkányi tórészlet, tus-ecsetrajz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 25.l.

Szilágyi Ilona festő

M.D.K.

müveiből kiállitás a Derkovits-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1966. nov. 16. 4.l.

MDK.

Szilágyi Ilona

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 dec.

MDK.

Szilágyi Ilona

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 dec.

MDK.

Szilágyi Ilona

Kiállitásának hiradása

Magyar Nemzet 1966 nov.16.

MDK

Szilágyi Ilona

Pihenő, paszt.

Kovács, "

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.1961.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Sárospataki várnál, gouache

Sztalinvárosi rakodó, "

" " part "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.szept.

Sprogbrug ulmuj, Borsono

Sertifikat kvalitet, obloku "

" brej "

Szilágyi Ilona

Akvarelekkel szerepel az alábbi tárlaton

N. N.: Képző és iparművészeti bemutató falgótarján-ban

Nógrád 1969 VII. 12

Szilágyi Ilona

Kiállítása lesz a Képszarnok salgótarjáni üzletében

Nógrád 1969 XII. 23

Szilágyi Ilona

Alvarelekkel szerepel az alábbi táslaton

N.N.: Képző és iparművészeti
Lemutató Salgótarjánban

Nógrád 1969 VII. 12

NDK

Szilágyi Ilona, graf.

Tavasz Nagymaroson, gouache

Dunapartján, "

Tavaszi napsüt s, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.IX.

MDK

Szilágyi Ilona, graf.

Sárospataki vár parkjában, gouache

Sárospatakon, "

Reggel a Dunán, "

Sz.I. kiáll. Berkovits terem, 1961.IX.

MDK

Szilágyi Ilona

Nagymarosi gyerekek, szines ceruza I-III.

Nagymarosi vásár, szines ceruza

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Őszi szinek

Tavaszi virágzás

Derkovits

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Tavasz

Gesztenyésben tavasszal

Bexka

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Hajóállomás Gizella-telepen

Tavaszi szinek

Ősz Lepence völgyében

Derka

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Dunai táj

Tavasz

Lepencei táj

Szikágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Gesztenyés

Hámori táj

Szilvásváradi táj

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Haltenyészet Szalajkán

Vizesés Szalajkán

Szilvásvárad

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Napsütés Szalajkán

Visegrádi táj

Koratavasz

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Őszi szinek

Őszi betakaritás

Ősz a Dunán

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Őszi napsütés

Ősszel a Duna mellett

A Tihanyi Muzeum

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Hámori táj

Este a Dunán

Nagymarosi táj

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Pihenő a Parádi-parkban

Tavasz

Hámor

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Vén füzfa a Duna-parton

Tavasszal Nagymaroson

Visegrádi Duna-parton

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Fák az árvizben

Őszi napsütés Tarcalon

Árviz I.

Árviz II.

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

A Kreml falánál, szin.cer.

" " " "

Vörös Tér Moszkva, " "

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

Tátralomnic, gouache

" "

Csonka tó, "

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

Sozopól, Bulgária, szin.cer.

" " " "

Sozopóli müvésztelep, " "

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

Piros csikos csónak Sozopólban, szin. cer.

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem 1966. nov.

MDK

Szilágyi Ilona festő

gouache:

Napsütés

Házak a gesztenyés szélén

Derkó

Szilágyi I. kiáll. Derkovits-terem, 1966.nov.

Szilágyi Ilona

MDK

Felsőtárkányi tórészlet, tus-ecsetrajz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Szilágyi Ilona, graf.

Bodrog partján, gouache

Sárospataki várparkban, "

Gesztenyésben, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.IX.

MDK

Szilágyi Ilona, graf.

Füzesben, gouache

Kora tavasz, "

Füzfák között, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.IX.

MDK

Szilágyi Ilona, graf.

Füzesben, gouache

Napsütés, "

Őszi szinesk, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.IX.

MDK

Szilágyi Ilona, graf.

Ősz, gouache

Nagymarosi táj, "

Utcarészlet Nagymaroson,"

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.IX.

MDK

Tornyai János

reprodukciók:

Tornyai J.cs.kiáll. E.cal.-Tornyai J.emz.1961.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Nagymarosi fák, gouache

Beköszöntött az ősz, "

Napsütés, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem 1961.szept.

MDK

Tornyai János

reprodukciók:

Tornyai J.em.kiáll. N.Gal.-Tornyai J.muz.1961.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Visegrád Malomvölgye, gouache

Pihenő nő, "

Vándorcirkusz, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem 1961.szept.

Διεύθυνση Μεταφορών, Ρόμπυε

Κύριος Δ. Ζαμπέλης

Αθήναι

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Piac II., sz.cer.

" I. " "

Nagymarosi gyerekek, sz.cer.

Sz.I. kiáll. Derkovits terem 1961.szept.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Margitsziget télen, sz.cer.

A városligetben, " "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem 1961.szept.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Parasztasszonyok, sz.cer.

Nagymarosi táj, gouache

Üzemi konyha..., sz.cer.

Sz.I. kiáll. Derkovits terem 1961.szept.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Fák, gouache

Uszályok a Dunán, "

Dunapartján, "

-

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.szept.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Vihar Sárpspatakon, gouache

Mecsekfalu tavasszal, "

Visegrád, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.szept.

MDK

Tornyai János

reprodukciók:

Tornyai J.em.kiáll. M.Gal.-Tornyai J.Muz.1961.

M.D.K.

Szilágyi Ilona, festő

A Szovjet Képzőművész Szövetség meghívására három hetet töltött a Szovjetunióban.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, XIII.évf. 3.sz. 135. old.

MDK

Szilágyi Ilona, grafikus

Sztalinvárosi rakodó, gouache

Ferde fa a hegyoldalon, "

Sárospataki táj, "

Sz.I. kiáll. Derkovits terem, 1961.szept.

mDK

Szilágyi Ilona
grafikus

kiállítása a Derkovits terem-
ben. A gyűjteményt Abonyi
Arany művészettörténész ismer-
tette

Mozaik
Népszava 89 évf 221 sz 1961 szept 17.

M.D.K

~~[illegible]~~ Szilágyi Ilona
festő

Kiállításán bemutatta az „Őszi
szerek", a „Tavaszi virágzás"
a „Vén fűrfa a Duna parton"
című képeit.

Fóthy János: Szilágyi Ilona
Művészet, 1967. február - 44 lap.

M.D.V.

Szilágyi Ilona
festő

A Derkovits tevemben tartott
tartatot ahol bemutatta
gouache-jait. – „Tavaszi
virágzás" (repro)

Fóthy János: Szilágyi Ilona,
Művészet, 1967. felvinér – 44 lap.

M.D.K

Szilágyi Ilona
festő.

Kiállítására bemutatta
a „Szarák a gesztenyés
szélén" című képet is.

Fóthy János: Szilágyi Ilona.
Művészet, 1967. február - 44 kep.

Szilágyi Ilona MDK

Sztálinvárosi rakpart, gouache

Visegrádi utca, gouache

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

MIK.

Szilágyi Ilona

Kiállitásáról riportkép

Szocialista Müvészetért 1967 jqn.

MØK.

Szilágyi Ilona

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1967 jan.

Szilágyi Ilona
Graphus

M.D.K.

Tavasszal (rypro) – Méltatás.

– y – r : Szilágyi Ilona kiállítása.
Művészet, 1961. december. – 35 l.

Szilágyi Ilona
festő

Nem szereti a múlékony képeket. Ha
teheti az országot járja, fest, rajzol,
élményeket rögzít. Az újra éhes
emberek számára alkotja realista
művészet.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet :197o december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő -

1970 őszén a salgótarjáni
Képcsarnok kiállítótermében
mutatta be a művésznő az
elmúlt 2-3 évben készült 49
festményet.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet 1970 december - 36 lap

Szelágyi Ilona
festő

„Dunakanyar Visegrádnál"
(repro)

Borbély László: Szelágyi Ilona akvarellje
Művészet, 1970. december - 36 lap.

Szilágyi Ilona, grafikus (1) MOH

Első önálló kiállítását rendezte meg a Derkovits Teremben – a hazai közönség előtt. 1919-ben, forradalmi tevékenysége miatt külföldre emigrált. A szovjetunióban folytatta tanulmányait a moszkvai képzőművészeti főiskolán.

Mostani kiállításán főként tájképeket: Sárospatak, Nagymaros, Hódmezővásárhely, komló stb. vidékeiről állít ki.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 8.p

Bp. 1961. szept. 30.

NÉPSZABADSÁG

80

Szilágyi Ilona, grafikus (2) MDh

Kiállított festményei körül megemlíthetők a Bekönöntött az őrz, a Sztálinvárosi rakodó, a Reggel a Dunán címűek.

Ceruzarajzai azt mutatják, hogy jól képzett grafikus: pl Parasztasszonyok, Üzemi konyha, Piac címűek.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 8.l

Ny. 1961. szept. 30.

NÉPSZABADSÁG

Szilágyi Ilona
festő.

A tájak jellegének, arculatának
tükrözése a „Bakonybéli táj" és a
„Liptószentjánosi táj" - a.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet :1970 december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő

A kiállításon bemutatta az expressziv jellegü képeit: a „Tavasz Balatonfelen"-t és a „Fenyőfák között"-et.

Barbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Müvészet: 1970 december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet: 1970 december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő -

A kiállításán szerepel az erzékenyen festett, párás Duna partján II. és a Duna-kanyar "cinnii" hép. És a gouache-technikával festett „Szalagkai táj".

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Müvészet: 197o deceber - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő

Egyszerű zárt világainak megjelenítéséhez a vízfestés technikája áll leghőzelebb. Kedveli a fehéren, festetlenül kihagyott felületeket.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Müvészet 197o december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő

Lírai dekatához a finom, meleg-
színekből felépített tájak, intim
kisvárosi veduták állának leg-
közelebb.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Müvészet 197o december - 36 lap

Szilágyi Ilona
festő.

A Derkovits-teremben volt két kiállítása, majd ezt követte a békéscsabai tárlat. Most Salgótarjánban jelentkezett a művésznő 44 képével.

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet 1970 december - 36 lap

Kilátyi Ilona, grafikus DDk

16-án kiállítása nyílt meg a Derkovits Teremben.

— : Hír 12. l.

NÉPSZABADSÁG kn. 1961. szept. 17.

1. 2. 3.

58.

ről a Nádor-csatorna mellett levő laposhalmi,[10] a Zagyva egyik mellékvize, a Galga ől az aszódi[11] telepek hasonló jellegű kultúrájára. A Maros-mentiek közül a pécska-

1 *Milleker:* Délmagyarország régiségleletei.
2 U. o. I. 161. l.
3 Arch. Ért. ú. f. IX. 35—44. l.
4 Arch. Ért. ú. f. XI. 301—12. l., XIV. o. l.
5 Arch. Ért. ú. f. XXII. 423. l.
6 Arch. Ért. ú. XXIV. 415. l.
7 « « « I. 201. l.
8 « « « IX. 146. l.
9 « « « XI. 206—210. l.
10 « « « XXIII. 55—78. l.
11 « « « r. f. V. 39. l.

13 Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárában.

14 Alsófehér vm. monographiája. II 1 k. II—III. t.

Szilágyi Ilona

Kezdő
1922-23

Lémisk 1930

89. l.

mdk

Szilágyi Ilona

Kiállítása a Derkovits teremben
Parasztasszonyok (fényképfelvétel)

H. G. Szilágyi Ilona grafikusművész kiállítása.

Ország-Világ, 1961 – 39. sz., 18 l.

M. D. K.

SZILÁGYI Ilona

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... Bp. 195 . 333 l.

Szilágyi Ilona

MDK

Képei a [illegible] Rákóczi Múzeum
folyosóján.

45.o.

BALASSA IVÁN: Vezető a sárospataki várban.
Sárospatak. 1960. /Nyomtatva Miskolcon/

Szilagyi Hona

lásd

Nemzeti Szalon Almanach

152

..... *mühely.*

lyfőnökség!

.... év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

biztam

.... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

ózv Szilágyiné

Glatz Ilona

1928/29 - 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

137. l.

T. 6377.

köröndökkel megerősitett vár fog-
ak csatlakoznak, a háttérben pe-
nak. Felirata

dete: 1. Schloss és befejezése: 3.

k. 5.8: 8.3 cm.

Szilágyi Ilona

1896/97 – 1899/900

Ferkèpzomfoiskèvk

137. l.

Szolnok.

A középtért a bástyákkal
és város foglalja el, a hátté
szanak, az előtért pedig a
köti le figyelmünket. Felirat

= Zagyva

SOLNOCK.

magyarázó szövegének kezdete:
Zagwa Fluss.

Rm., mér. a vk. 7.3 cm.:

140-9

Szilágyi Ilona

q: Miállítés Nagymaroson

Szodalmi Ujság 1956 M. évf. 30 n. jul. 28. 8 l.

M.D.K.

Szilágyi Ilona
Grafikus

Grafikával.

Dutka Mária: Képzőművésznők nemzetközi kiállítása, Sl
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

N 1 2 N

MDK

Szilágyi Ilona (festő)

Szerepelt a szegedi takarékszövetkezeti fiókházban rendezett Szocialista mezőgazdaságunk c. kiállításon.

(Takács): Egy méltatlanul mellőzött szegedi képzőművészeti kiállítás.

Tiszatáj, Szeged, 1960. február. 8. l.

MDK

Szilágy Ilona, festö

a nagymarosi uj müvésztelep tagja.

U.L.: Képkiállitás Nagymaroson.
MN. 1956. jul.17.

Szilágyi Ilona

szül. Nagyszeben 1877 Ref
szept 2.

1896/97. I. é. rajztjel –

1897/98 I. II. é " "

1897/98 II " "

1898/99 I–II. 3. é. rajztjel

1899/900 I–II. 4 évi
rajztjel

~~Dana II. 77~~

Érkezett 1904. Szeptember 29.

731/1904. sz. (Gyulafehérvár, 1904. Szeptember 21-én 17. sz. a.)

Cserni Béla dr. ny. főgimn. tanár végleges jelentést tesz a nyiregyházai múzeum rendezéséről (Elintézve 862/1904. sz. a. 1905. T. 20.)

Szilágyine G. Ilona

festő

Műcs, kiáll, 1936 tól

Pipics 121. l.

Szilágyi Ilona
festő -

Salgótarjáni kiállításán hanai tájak szerepelnek. A Dunahanyar, Barony, az Eszáki - hegyvidék szépsége inspirálta művészetet és csak 2 tátrai táj szerepel még

Borbély László: Szilágyi Ilona akvarelljei
Művészet: 197o deceber - 36 lap

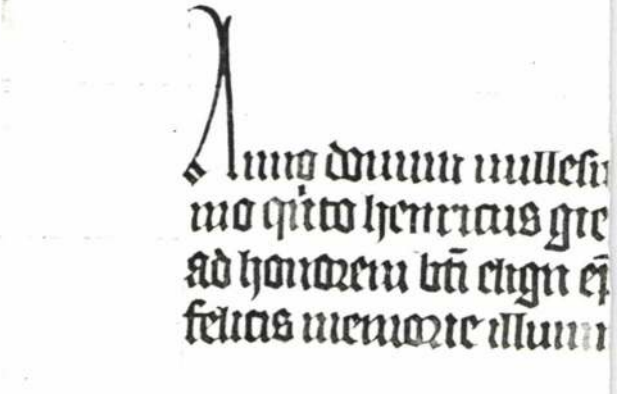

A váci ötvöscéh missaléja
possessor-bejegyzés. OSzK Cod.lat. 377. f. Iv

SZILÁGYI Ilona

festőművész Diáll. Derkovits terem. Bp.
1984. már 8 - 18. bev. Oelmarcher
Anna Bp. Képcsarnok. 1984 [4] p. ill. lap

Bizonyára Magad is jól emlékezel arra az idő-
amikor még a Szép-utcai műteremben olykor-
er találkoztunk s amikor Te a hiszcsernoki
katokra emlékeztető festészeti irányban és a hiszcs-
egeknek plasztikus, szegmentszerű, karéjszerű
épreszben kerested a művészi szépet s bizonyos
szentellenes manirban próbáltad megtalálni Ma-
. Azultán bizonyára arra is jól emlékezel,
ikor egyszer találkoztam Veled és elhívtál va-
ol a Delivasút környékén lévő kis nobádba,

SZILÁGYI Julia

ELEK Lenke: Zárdamunkák [beszélgetés Szilágyi Juliával]. = Ipari Forma, VIII.évf. 4.sz. 1984 11.p.ill.

Szilágyi Ilona

A Tanácsköztársaság bukása után
forradalmár családjával emigrált.
Majd a Szovjetunióban telepedtek meg,
Szilágyi Ilona Moszkvában és Leningrádban tanult a Képzőművészeti Főiskolán.

Pellionisz Valéria: Szilágyi Ilona akvarellje.
Tükör, 1974. április 29 – 4 lap.

Szilágyi Ilona

A 75 éves Szilágyi Ilona kiállításán tájakat és városokat látunk néhány alakkal. Szelíd, derűs hangulat árad a képekről.

Pellionisz Valéria: Szilágyi Ilona akvarélljei.
Tükör, 1979. április 29 – 4 lap.

Szilágyi Ilona

Szilágyi Ilona akvarelljét
a magyarországi Egry József Terembe állította ki

Pellionisz Valéria: Szilágyi Ilona akvarelljei.
Új Tükör, 1979. április 29 - 4. lap.

Szilágyi Ilona

Grafikusként, majd képszerkesztőként dolgozott különböző szovjet lapoknál. 1945 után idehaza hivatali munkát végzett.

Pellionisz Valéria: Szilágyi Ilona akvarelljei.
Új Tükör, 1979. április 29. – 4 lap.